AHMET ŞIK

PARALEL YÜRÜDÜK BİZ BU YOLLARDA

AKP-CEMAAT İTTİFAKI NASIL DAĞILDI?

"Eğer onları biz de açıklamaya başlarsak,
ülkemizde yer yerinden oynar.
Onu da söyleyeyim!.."

postacı
yayınevi

Postacı Yayınevi: 8
İnceleme: 4

PARALEL YÜRÜDÜK BİZ BU YOLLARDA
AKP-Cemaat İttifakı Nasıl Dağıldı?
Ahmet Şık

© Ahmet Şık, 2014
© Postacı Yayınevi, 2014

Editör: Mustafa Dağıstanlı - Timur Soykan
Kapak Tasarımı: Füsun Turcan Elmasoğlu

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Aralık 2014, İstanbul
İkinci Basım: Aralık 2014, İstanbul

Baskı: Pasifik Ofset Ltd. Şti.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere/İSTANBUL
Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Postacı Yayınevi
Katip Mustafa Çelebi Mahallesi Küçük Parmakkapı Sokak No: 9/3
Beyoğlu 34427 İSTANBUL

Ahmet Şık

PARALEL YÜRÜDÜK BİZ BU YOLLARDA

AKP-Cemaat İttifakı Nasıl Dağıldı?

Katkı, öneri ve yardımlarından ötürü Timur Soykan, Mustafa Alp Dağıstanlı, Ruşen Çakır, Bülent Şık, Çağrı Ekiz, Cana Ulutaş, Seray Şahiner, İlknur Özdemir, Yeşim Ercan Aydın ve Salih Yavuz'a teşekkürler.

Anneme, Babama...

"Biz sizin başınızı öne eğmedik,
siz de bizim başımızı öne eğmeyin"
diye öğütleyerek, hayatlarını doğru çizdikleri
üç oğul büyüttüler.

İÇİNDEKİLER

Önsöz 11
Giriş 18

1. Bölüm
SİYASAL İSLAMIN İKTİDAR YOLCULUĞU

Lider öldü Cemaati bölündü 24 • Gülen'in sabırlı yolculuğu 26 • Yazıcılar'a yanaşma 29 • Siyasal İslam'ın yeni yıldızı Erbakan 31 • Nurcular MHP'yle çatışıyor 35 • Erbakan Meclis'te 38 • 10 yıl sonra yeniden darbe 41 • İslamcı camia yine darbenin yanında 43 • Gülen'den darbeye övgü 44 • Nizam gitti Selamet geldi 45 • MSP'de iç çekişme 48 • Herkes MSP'ye düşman! 50 • Milli Görüş'le Gülen'in ilk ittifakı 52 • Fethullahçı-MSP'li tartışması 55 • Siyasal İslam'ın iktidar yolculuğunu başlatan darbe 57 • İslamcı-Derbeci iş birliği 61 • Gülen yine darbesevici 62 • Cuntanın din açılımı 66 • Cunta anayasası hakloylamasında 68 • Ordu eliyle eğitim dindarlaştırıldı 69 • Dört eğilimin lideri: Turgut Özal 74 • İslamcıların partisi ANAP 76 • Gülen'den yalanlama 83 • Milli Görüş'ün yeni partisi: Refah 85 • Eski liderler yeniden siyasette 88 • Ağlayan ve ağlatan hoca 92 • Beddua alışkanlıkmış 94 • Erbakan yeniden Meclis'te 96 • Emniyet'teki ilk Cemaat soruşturması 97 • Fethullah Gülen sahnede 104 • Erbakan'ın rakibi Gülen 107 • RP İktidar ortağı 109 • 28 Şubat Darbesi'ne uzanan süreç 110 • Gülen'i aklayan Emniyet raporları 114 • Darbeseviciler darbe karşıtı oldu 117 • Darbecilerin dümen suyundaki Gülen 122 • Desteklediği darbenin hedefi oldu 124 • Refah kapatıldı Fazilet geldi 131 • Geleceğin Cumhurbaşkanı cezaevinde 134 • Meclis'te linç 135 • AKP'yi doğuran kongre 136 • Altın Nesil'in önünde engel kalmadı 138 • "Adliyede ve mülkiyede örgütlenin" 140 • Emniyet'te yeniden Gülen soruşturması 146

2. Bölüm
ÖNCE İTTİFAK SONRA SAVAŞ

Zoraki nikâh: AKP ve Cemaat 152 • Cemaat'in alternatif arayışları 159 • Akyürek'in görevden alınmasındaki tesadüf 162 • Çatışmanın ilk işareti: Mavi Marmara 164 • Türkiye'nin büyük kırılması: 2010 halkoylaması 168 • Akit yazarından erken uyarı 171 • Cemaat'in büyük hayali: MİT 174 • Devlet içi kriz 176 • Görmezden gelinen iddia 180 • Savaşın ilk işareti Taraf'taki bölünme 182 • Oslo kayıtları sızdırıldı 188 • Emre Uslu yazdı soruşturma geldi 193 • Gazeteci görünümlü MİT elemanı 194 • Roboski katliamı 195 • MİT'çiler şüpheli oldu 198 • Gülen'in cübbesine dokunan yanar 203 • Cemaat: Tasfiye ediliyoruz 204 • Cemaat barış çubuğu uzattı 206 • Cemaat'in arşivi MİT'te mi? 209 • Yarattığı canavara kurban olmak 211 • Taraf'sız çatışma olmaz 212 • MİT'e çarpan tesadüfler zinciri 213 • Hem dinleme üssü hem karakutu 214 • Kürt sorununun çözümündeki yaklaşım farkı 215 • Kürt meselesindeki çatlak 221 • Yeniden mecburi ateşkes 226 • "Güzel Haziran" 228 • Cemaat'ten savaş ilanı: Dershaneler çatışması 233 • Çatışma medyayla başladı medyayla büyüdü 234 • "Fitne ateşine odun taşıyanlar" 237 • "Nifak içeride" itirafı 240 • Çatışmanın manifestosu 241 • Paralel ilanı 243 • Kızlı-Erkekli ev tartışması 244 • Güç savaşına dershane perdesi 246 • "Firavun'a karşı hâcet namazı" 248 • Eski ortakların açık savaşı 251 • Komünist öcüler 253 • Gülen'in Lider'i 256 • Kıyamete kadar mücadele 260 • Cemaat'in yeni ismi 261 • 2004 MGK kararları 263 • Bir devlet geleneği: Fişleme 267 • AKP'den istifalar 275 • Mesele dershane değildi 278 • Kopya skandalları 280 • Polislik sınavı soruları satıldı 281 • Cemaat sahneye çıktı 283 • KPSS tarihinde bir ilk 285 • Bunca önleme rağmen 286 • Şampiyonlar birbiriyle evli 288 • Sorular e-posta ile gönderilmiş 289 • Soruları veren de alan da Cemaat'ten 291 • Sen misin soruşturma yapan? 292 • Ortam dinlemesi kuşkusu 293 • Kozmik odadan e-posta 294 • Şampiyonlar döküldü 295 • 2012 KPSS'de de kopya 295 • Cemaat+Polis+Sınav=Kopya 296 • Sürüncemede kalan soruşturma 300 • Ortaklık bozulunca hatırlandı 301 • Dershaneleri kapatan yasa Meclis'te 302 • Çirkin boşanma 305 • Polis İmamlığı'ndan, MİT danışmanlığına 306

3. Bölüm
YOLSUZLUK VE RÜŞVET BATAĞINDA BİR İKTİDAR

Uyuşturucu kaçakçılığından yolsuzluğa 321 • MİT 8 ay önce raporlamış 325 • Bakanlar ve çocukları 328 • Yolsuzluk soruşturmaları güncesi 332 • 17 Aralık 2013 332 • Polislere tasfiye 334 • 18 Aralık 2013 334 • Savcılara inceleme 344 • 19 Aralık 2013 344 • Bakan çocukları hapiste 353 • 20 Aralık 2013 353 • Hakaret, beddua, seks kasetleri 362 • 21 Aralık 2013 362 • 22 Aralık 2013 366 • 23 Aralık 2013 371 • Abdullah Gül, şişi de kebabı da yakmadı 374 • 24 Aralık 2013 374 • Cihad neredeyse İHH orada 377 • Bakanlar istifa etti 380 • 25 Aralık 2013 380 • "Turbun büyüğü" 385 • Yasin El Kadı: İş adamı mı terörist mi? 394 • Savaş kabinesi 402 • Savcı görevden alındı 405 • 26 Aralık 2013 405 • AKP'de art arda istifalar 409 • 27 Aralık 2013 409 • HSYK hedefte 416 • 28 Aralık 2013 416 • 29 Aralık 2013 417 • 30 Aralık 2013 420 • 31 Aralık 2013 423 • 1 Ocak 2014 426 • Suriye'ye silah ve cihatçı sevkiyatı 427 • Kimyasal silah saldırısında Türkiye izi 434 • Reyhanlı katliamında El Kaide itirafı 437 • Sarin gazı Türkiye'den 438 • Suriye toplantısının ses kayıtları sızdırıldı 444 • AKP'ye kimyasal saldırı suçlaması 445 • MİT'in silah dolu TIR'ları 450 • TIR operasyonuna casusluk suçlaması 455 • İHH'ye operasyon 460 • Yolsuzluk soruşturmaları kapatıldı 468 • Milli orduya kumpasa soruşturma 471 • 2 Ocak 2014 471 • Gülen'den mektup 473 • 4 Ocak 2014 473 • Bacanağı üzerinden Bakan hedefte 480 • 7 Ocak 2014 480 • Savcı Öz: Tehdit edildim 484 • 9 Ocak 484 • Devlet banka batırmaya çalışıyor 486 • 12 Ocak 2014 486 • Gülen'in telefon konuşmaları internette 492 • 13 Ocak 2014 492 • Roboski'den Paris'e 493 • Paralel, Haşhaşi de oldu 501 • 14 Ocak 2014 501 • 15 Ocak 2014 502 • 16 Ocak 2014 502 • 17 Ocak 2014 504 • 21 Ocak 2014 507 • 24 Ocak 2014 512 • 25 Ocak 2014 515 • 26 Ocak 2014 517 • 27 Ocak 2014 517 • 28-29 Ocak 2014 524 • 5 Şubat 2014 530 • 6 Şubat 2014 531 • 7 Şubat 2014 534 • Medyaya baskının simgesi: Alo Fatih 536 • 9 Şubat 2014 536 • Alo Fatih her yerde 546 • 11 Şubat 2014 551 • "Başörtülü bacı"nın yalanları 552 • 14 Şubat 2014 552 • 15 Şubat 2014 553 • 20 Şubat 2014 556 • Erdoğan'ı dinleyen böcekler 558 • Paralar da soruşturmalar da sıfırlandı 573 • 25 Şubat 2014 573 • 28 Şubat 2014 574 • Ergenekon'da adı konulmamış af 576 • Cemaat'e operasyonlar 586

Sonsöz Niyetine 607
Dizin 611

ÖNSÖZ

Hırsızlar çete, çeteler hırsız

Türkiye'yi siyasal ve toplumsal olarak birlikte dönüştüren iki güç olan AKP ile Gülen Cemaati'nin birlikteliği ve yancı desteğiyle sürdürülen, adına iktidar denilen kanalizasyon patladı. "Yeni Türkiye" denilen garabeti inşa eden, amaca ulaşmak için her türlü araca başvurmanın uygun olduğu Makyavelist bir anlayışın hâkim olduğu iki güç, AKP ve Cemaat ayrıştı. Her ikisi de sistemin ve toplumun demokratikleşmesini değil, kendi otoritesini hâkim güç kılmak üzerinden, içinde örgütlenmek istedikleri devleti ele geçirmek isteyen güç odakları. Uzun vadede, söz sahibi tek güç olacağını düşündükleri devlet otoritesine bağlılığı sarsılmaz kılmaya çalışan bir anlayışa sahip bu iki odak, gördük ki bir yandan ortak düşmanlarla mücadele ederlerken öte yandan birbirlerini yok etmeye dönük hamleler için malzeme biriktirmişler. Bu malzemelerin kullanılacağı günün yaklaştığı, kanalizasyondaki pis kokunun uzun süredir dışarıya yayılmasından belliydi. Medya köşelerinden yapılan tehditler, el altından yapılan tasfiyeler, zaman zaman sızdırılan telefon konuşmaları, hukuksuzluk üzerine kurulu polis-yargı operasyonlarının ortak düşmanlardan sonra iktidar bileşenlerini hedef alması yaşanacakların işaretleriydi. Ortalıkta yok edecek düşman kalmadığına kanaat getirince, devletin sahibinin kim olacağı kavgasına tutuşarak birbirlerini hedef aldılar. Evet, ortalığı pislik götürdü, götürüyor. Görünen o ki bir süre daha böyle olacak. Dinin, etik değerlerin alet edildiği bu savaşta tarafların ihtiyacını karşılayan yalanlar, taraftarları nezdinde gerçeklerden daha itibarlı. Bu yüzden yapılan savunmalara kimse aldanmasın. Bu savaş ne demokrasi ve temiz toplum, ne de birilerinin iddia ettiği gibi barış ya da sivilleşme için yaşanıyor. Sadece, devletin sahibi kim olacak diye savaşılıyor.

Belirtmek gerekirse bu ikili koalisyon savaşa tutuşunca, geçmişte bu iktidar odaklarına yamanıp küfelerini doldurmakla meşgul

olanlar da çok zor zamanlar geçirdi. Zira kimin kazanacağını doğru bilmek gerekiyordu. İlkin yaşanan bocalama döneminde, kendilerince üstlendikleri arabuluculuk görevi işe yaramayıp Recep Tayyip Erdoğan ve AKP'nin bu savaştan galip çıkma emareleri de görününce zorluk sona erdi. Geçmişte birilerinin "terörist" olduğunu kanıtlamak için bolca çıkardıkları gürültünün benzerini, hem de "terörist" ilan ettiklerinden örneklerle Cemaat için duyurmak yeni görevin adı. Arkalarına aldıkları devlet gücüyle önündeki çıkarlarının hesabını yapanlar için "Kullanılmışız, aptalmışız" diyerek işin içinden sıyrılmak güç değildi. Öyle yaptılar. Zaten dik durmak omurgalılara mahsustu. Kifayetsiz muhteris tanımı da haysiyetli olanlar için yapılmazdı. Liyakati değil biati ön koşul olarak dayatan iktidar odaklarının yalanlarla bezeli övgüyü, sahtelikle dolu samimiyetleri gerçeklere tercih etmesi nedeniyledir ki politikada, bürokraside ve medyada çıkarlarının peşinde koşan saray soytarılardan geçilmiyor. Çok olmasalar da gürültüleri fazla. İddialarına bakılırsa her türlü vesayete karşılar, güç odaklarının karşısında duruyorlar, sivil bir demokrasi inşasına katkı sunup, darbeleri engelliyorlar. İşin kolayına kaçıp güçlünün yanında yer alarak başkasının iktidarına karşı duranlara, esas meselenin kendi iktidarına meydan okuyabilmekte olduğunu anımsatalım yeter.

Gerektiğinde, istediğini yok etmekte kullandığı gücünün farkında olan tarafların her ikisi de, kendileri dışında kalanları kendi safında yer almaya zorluyor. Tarafların ne olduğunu nesnel gerçekliğe uygun ve eşit mesafede durarak değerlendirmenin zorluğu ortada. Hele ki, söylenen sözün öznesine bağlı olarak diğer tarafın yandaşlarınca linç edilmek bu kadar kolayken daha zor. Önemi yok. Söyleyeceklerimizi karşımızdakinin sıfatına ve gücüne göre ifade etmekten kaçınacaksak, aynı köyden olduğumuz usta şair Can Yücel'e ayıp etmiş oluruz. O halde tekrarlayalım: Cemaat AKP kadar hırsız, AKP Cemaat kadar çetedir.

Bu yüzden, tarafların gerçekte kim ve ne olduklarını ortaya koyduğu içindir ki, bu iyi bir savaş. Savaşa tutuşanların dini öğelerle süslü, içi kof, ucuz propagandalarını bir yana bırakırsak, muhalifleri söylediği takdirde zerrece değeri olmayacak, ciddiye alınmayacak eleştiriler, aynı sistemin aracı olan iki güç birbirine yöneltiğinde daha kıymetli. Daha bir ağırlığı var. Bu iktidar paylaşım savaşı patlamasaydı kimsenin kuşkusu olmadığı yolsuzluk, rüşvet, hırsızlıkla örülü AKP iktidarının talan çarkı ortaya çıkmayacaktı.

Türkiye'nin yeni derin devleti olmaya çalışan Cemaat'in, devletin kendisi de olmaya çalışan bir güç olduğu bu kadar açık anlatılamayacaktı. Hele ki savaşan tarafların ikisinin de İslami camia içinden olduğunu ve bu sözlerle birbirlerini hedef aldığını düşününce daha iyi oldu.

Kötü yanı mı? Demokrasi yoluyla iktidarı ele geçirip demokratik meşruiyetini yitiren güç odakları nedeniyle, toplumla devlet/rejim arasındaki ilişki giderek birbirinden koptu. Sözde değil özde demokratik bir sistemin yaygın ve yerleşik hale gelmesini talep edenlerle, yaşanan illüzyonu demokrasi sananlar arasında da ciddi ve endişe verici bir kutuplaşma ortaya çıktı. Hâl böyle olunca ülkenin geniş yığınları aklını, vicdanını ve ahlâkını kaybetti. Tarafların gücü ve angaje edilen kişiler üzerinden ilkesi olmayan pozisyonlar öne çıkarılarak bir tartışma yürütülüyor. Bir değerler bütününü ifade eden tüm kavramların altı boşaltılarak herkes kitlesini manipüle ediyor. 2007'den bu yana sıkça kullanılan demokratikleşme, sivilleşme, darbe, darbeci, suç, suçlu gibi kavramların yeniden tanımlanması ihtiyacı ortadayken bir de dost- düşman, helal- haram tanımları değişti. Türkiye, harama el uzatmanın, *"Çalıyor ama çalışıyor"* ya da *"Dava için çalıyor"* diye, insanların hayatını karartarak demokrasiyi boğmaya çalışan bir çeteleşmenin *"Demokrasi mücadelesi"* yalanıyla açıklandığı bir ülkeye dönüştü. Ahlak ve vicdan yitirildi, eğer varsa sahip olunan akla da artık şizofren demek mümkün.

Savaşın taraflarından biri olan Fethullah Gülen Cemaati bir dini yapı mı, sivil toplum hareketi mi, siyasi bir hareket mi, paralel devlet örgütlenmesi mi, devleti ele geçirmeye çalışan bir örgüt mü? Yanıt verenin pozisyonuna göre bu söylenenlerin tümünün bir karşılığı var. Bunlar dışında Cemaat'in ne olduğu sorusuna verilecek iki yanıt var aslında. İkisi de aynı yapıyı işaret eden bu tanımlardan ilki din tandanslı, sivil toplum örgütü kılığında hayır ve hizmet işleriyle hemhal olan ve böylece etki alanını genişleten Türk İslamcı, sosyolojik tabanı olan bir hareket. Tartışmasını yaptığımız ve haklı olarak itiraz ettiğimiz ise Cemaat'in diğer tanımı. Yani güvenlik bürokrasisinin tüm sacayaklarını ele geçirip, uzun vadede kılcal damarlarına bile sızdığı devletin sahibi olmaya çalışan ve bunun için gerektiğinde kontrgerilla taktikleriyle de kendini var eden bir örgüt. Dini duygularla ilk tanımın içinde yer alan geniş tabanın, ikinci tanımın içinde yer alanlarla aynı amaçları

taşıdığını söylemek güç. Ama ikincisinin içinde yer alan kişi ve grupların, Cemaat'in ilk tanımının faaliyet alanlarını genişletmek için de çalıştığını kesin bir dille söyleyebiliriz. Bu iki farklı tarifi içinde barındıran Cemaat'in lideri Fethullah Gülen ve hemen altında hiyerarşik bir düzenle sıralanan yöneticilerin bu iki grubun birbiriyle koordinasyonunu sağladıkları da kuşku götürmez.

Gülen Cemaati'nin gelişmesi ve güçlü bir yapıya dönüşmesinde polis, yargı, ordu gibi devletin stratejik kurumlarında örgütlü olmalarının etkisi yadsınamaz. Kanun kılıflı bu hukuksuzluklarla, önlerine çıkan ya da çıkması muhtemel her engeli ortadan kaldırdılar. Hukuki olmaktan ziyade siyasal, toplumsal ve finansal çıkarlar içeren tüm bu süreç çok fazla hata barındırmasına rağmen güçlü bir sesle eleştiri konusu bile yapılamadı. Yapmaya kalkansa zaten ya kendini saçma bir suçlama sonucu açılan bir davayla hapishanede buldu ya da en hafif deyimiyle haysiyet cellâtlığıyla itibarsızlaştırıldı. Medyaya egemen olan Cemaat, AKP ve yanaşmalarından mütevellit ortaklığın yaygınlaştırdığı hegemonik dil, aksi görüş beyan edeni ortadan kaldırmaya yeminliydi. İşte böyle bir sürecin sonunda Cemaat, suç ortağı AKP hükümetinin güçlü siyasal desteğini de arkasına alarak her hukuk katliamıyla daha da güçlendi. AKP iktidarı boyunca yatay örgütlenmesi tamamlanan kurumlarda dikey bir gelişmenin de önü açıldı. Operasyonel birimlerde elde edilen gücün yanı sıra stratejik mevki ve makamlara da yerleşilince, ele geçirilmesi planlanan resmi ya da sivil tüm alanlardaki alternatif aktör, kişi, kurumlar tasfiye edilerek kendilerinin önceliklerini belirleyecek bir nüfuz alanına kavuşulmuş oldu. Sözü daha çok dolaşımda kaldıkça sivil, alandaki artan gücüyle toplumsal değişimi istedikleri biçimde belirleyen Cemaat, özellikle güvenlik bürokrasisindeki gücüyle de siyasetin öznesi olmaya başladı. Güçlendikçe de siyaseti, devleti ve toplumu esir almaya çalıştı. Her ne kadar kendileri sivil toplum faaliyetleri yürüttüklerini ve siyasete mesafeli olduklarını iddia etseler de Ergenekon süreciyle birlikte adları anılan tüm polis-adliye süreçlerinin, engellenen MİT soruşturmasından bir yıl sonra yaşanan dershaneler krizi ve ardından gelen yolsuzluk operasyonlarının sivil faaliyetlerden ziyade toplum ve siyaset mühendisliği çabası olarak okunması gerektiği ortada. Çünkü peş peşe gerçekleşecek üç seçim, hangi aktör ve zihniyetin Türkiye'yi yöneteceğini belirleyeceği için, siyasal mücadeleleri de keskinleştiriyordu. Aynı zincirin

halkaları olan polis ve yargıdaki koordineli yapının bağlı olduğu gücün belirlediği zamanlama ve içerikle yapılan yolsuzluk soruşturmaları, bu nedenlerle adli görünümlü siyasi operasyonlardı. Tıpkı Ergenekon sürecinde yer alan sivilleşme, demokratikleşme, suç ve suçlulardan arınma kılıflı tüm dava ve soruşturmalarda olduğu gibi, bu operasyonlar da temiz toplum, yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı adına yapılmadı. Tek öncelik vardı: Cemaat'in çıkarları. Bunun için de, operasyonlara kanuni kılıf geçirilerek, sadece Cemaat'in kuralları uygulandı. Siyasal gündem sadece polise bağımlı yargının tasarrufları eksenli tartışmalarla belirlendi. Yargının zaten hiçbir dönemde olmayan tarafsızlığı, bağımsızlığı ve ilkeleri hiç bu kadar zarar görmedi. Adalet beklentisini daha da zedeledi. Yıldız Saray Mahkemelerinden başlayarak günümüze kadar uzanan süreçte var kılınan özel yetkilerle donatılmış mahkemelerin siyasi iktidarı elinde bulunduran güç odaklarının hayat bulduğu zemini güçlendirme işlevi, hiçbir zaman yargının normalleşmesine izin vermedi. Normalleştirme kılıfıyla yapılan yargısal her düzenleme yeni bir kriz doğururken, kaosu önlemek için var olan yargıyı da bizzat kaosun nedeni haline getirdi. Gülen Cemaati'nin gözünde, kendileri gibi düşünmeyen, yaşamayan her rakip ve özelikle de düşman gözüyle bakılan muhalifler, kendi selametleri için çeşitli biçimlerde yok edilmeliydi. Bu yüzden tüm düşmanlar siyasal kimliğine bakılarak ya terörist, örgüt üyesi, vatan haini ya da soygun, rüşvet ve yolsuzluk düzeni içinde yer alan hırsızlar oldu. Suçsuzların, gerçekten suçlu olanlarla birlikte yok edilmeye çalışılması sonucu ortalık sahte mağdur ve sahte kahramandan geçilmez oldu.

Cemaat'in her adımı bir sonrakinin yapı taşlarını dizecek şekilde atılıyordu. Atılan her adım, sonrasında gelecek olanı daha güçlü kılıyordu. Güçlendikçe de AKP iktidarının kontrolünden çıkan Cemaat, kibrinin esiri oldu. En nihayetinde esiri olduğu kibir ve sarsılmaz sanılan güç, en az kendisi kadar kibir ve güç budalası olan bir lideri ve iktidarını hedef alınca da yıllardır düşmanlarına yaşattıklarını kendileri yaşamaya başladılar. Stratejiye uygun bir şekilde bürokrasi, siyaset, medya ve iş dünyası üzerinde tahakküm kurulmasını sağlamak için devletin her yerine sızmış bir yapıyla yüzleşildi. Kabul edelim ki, AKP ile savaşa tutuşana kadar Cemaat için en iyi tanım hayalet idi. Tıpkı iktidarı elinde tutan AKP gibi din tüccarlığı yapmanın yanı sıra yaygın örgütlenme

ağı, sınırsız insan kaynağı ve devasa finansal zenginliğiyle, dine ve topluma hizmet maskesiyle kendini var eden bir hayalet yapı. Devlet içinde, güvenlik bürokrasisi başta olmak üzere her yere sızıp, her yerde olup hiçbir yerde olmadığını iddia eden bir yapı ancak hayalet olabilirdi. Ne zaman ki birlikte suçlara imza attıkları bir diğer güç odağıyla savaşa tutuştu, işte o zaman hayalet ete kemiğe büründü. Demokrasi kılıfı geçirilerek, bağımlı olduğu gücün önündeki engelleri temizlemek için kullanılan yargının özel yetkileri, kendi gündemleri üzerinden hareket eden bir güçte birikip de AKP iktidarını hedef almasıyla tehlikenin farkına varıldı. Tayyip Erdoğan'ın şahsında iktidarın hedefe konulmasıyla da, geçmişte bu yapının yarattığı tehlikeye dikkat çekmeye çalıştıkları için teröristleştirilenlerin ya da itibarsızlaştırılarak kurtulanların çizdiği tablo daha net göründü. Gülen Cemaati'nin yeniden tanımlanması gerekti. Kısmen doğru, kısmen haklı gerekçelerle yapılan tanım, her ne kadar Gülen Cemaati'nin, Yeni Türkiye'nin inşasında AKP'nin kontrgerilla gücü olduğu gerçeğini örtse de, bir doğruya işaret ediyordu. Cemaat'in nihai hedefi devleti ele geçirmekti. Rakibi AKP de aynı hedefe ilerlemek istediği için bu büyük savaş bir meydan muharebesine döndü.

Türkiye'nin girdiği seçim rotasında, yerel seçimlerden üç ay önce başlatılan yolsuzluk soruşturmalarının amacı kuşkusuz ki Cumhurbaşkanlığı seçiminde adaylığını koyacağı bilinen Erdoğan'ı ve onun şahsında AKP hükümetini zayıflatmaktı. Yolsuzluk soruşturmalarının da bir numaralı şüphelisi olmaktan büyük bir örtbasla kurtulsa da, muhalifleri gözünde hırsızlığı tescilli bir siyasetçinin Cumhurbaşkanı olmasının da yolu kapatılacaktı. Bu seçimin ardından gelecek, normal şartlarda 2015 Haziran'ında yapılacak genel seçimlerde ise ya Erdoğan'sız bir AKP ile ya da koalisyon ortaklı bir hükümetle yola devam edilmesi planlanmıştı. Demokrasiyi gölgeleyen askeri vesayet, aynı hukuksuz yöntemlerle son bulmuştu. Hukuksuzluğa imza atan ortaklardan biri tasfiye edilince karşımıza çıkan eskisinden daha güçlü lider eksenli yeni bir tek parti vesayeti oldu. Bu vesayetin adı, Sosyolog Mücahit Bilici'nin tanımıyla, *"Büyük bir menfaat ve dua koalisyonu"* olan AKP. Menfaatlerin devam etmesi için de bu savaşı kazanmak zorundalar. Hukuku askıya alarak, demokrasiyi yok ederek, aykırı sesleri kısarak yapacaklar. Yapıyorlar. Çünkü korkuyorlar. Gezi İsyanları'yla göz bebeklerine yerleşen korku nedeniyle, adına

"Paralel" dedikleri Cemaat'i yok etme azmini kılıf yaparak, muhalif herkesin "terörist" denilerek tutuklanacağı yasalar çıkarıyorlar. Korku salmaya çalışıyorlar.

Bir kez daha söylemek gerekirse hepsi nafile çaba. Gezi İsyanları'nın, geniş halk kesimlerine öğrettiği çok önemli iki şey vardı. İlki, "Hak verilmez, mücadele edilerek alınır" sözünün doğruluğu. Diğeri ise haftalarca süren şiddet nedeniyle Türklerin, bu ülkede Kürt olmanın ne demek olduğunu anlamasıydı. İşte nafile çaba dememiz bu yüzden. Yıllardır mücadele eden Kürtler ve Gezi İsyanları'yla gücünün farkına varan Kürtler dışında kalanların, zulmünü giderek daha da arttıracak olan bu otoriterliğe dur diyeceğini hep birlikte göreceğiz. Ancak altını çizmek gerekirse Gezi İsyanları'yla ortaya çıkan doğru muhalefet, geçmiş günahların şeytanları ile cehennem ateşine odun taşıyanları da içine katan saçma ittifaklarla bir demokrasicilik oyununa kurban edildi. Haklı siyasal talepler dile getiren kitlesel muhalefet budandı. Yalan, talan, yolsuzluk, hırsızlık ve rüşvet iktidarı, her seçimle birlikte sokağın da ıssızlaşmasıyla yitirdiği gücünü toplamayı başardı. Önümüzdeki olası seçimlerde de seçmenlerin karşısına yine, seküler Kürt ve Türkleri temel haklar ve özgürlükler çizgisinde ve herkes için demokrasi talep eden bir noktada buluşturacak bir siyasi yapı yerine, muhtemel ki önceki yerel ve cumhurbaşkanlığı seçimlerindeki hatalı projenin benzeriyle çıkılacak. Toplumun demokratik bilinç ve politik düzeyi ile bağımsız medyanın belirleyici olduğu bir sistemde, siyasetin kalitesini yükseltmek mümkün. Demokrasinin rejim ve sistemi elinde tutanlar üzerindeki hâkimiyetini sağlamanın tek yolu halkın devlete değil, devletin halka ait olduğu bir sistemi var kılmak. AKP-Cemaat ittifakı ve savaşı ortaya koydu ki sorun, sistemi kimin elinde tuttuğu değil bizatihi sistemin kendisi. Kurallarını ve kimin ne şekilde dâhil olacağını gücü elinde bulunduranın belirlediği bu oyunda olmak zorunda değiliz. Çünkü herkes için daha fazla hak, daha fazla özgürlük, daha fazla demokrasi istedikleri için katledilenlere borcumuz var. Ve sistemi değiştirmenin tek yolu, adına seçim denilen hileli oyun masasını devirmekten geçiyor. Hep birlikte!

GİRİŞ

İslamcı siyasetin, dolayısıyla Necmettin Erbakan'ın mirası Milli Görüş geleneğinin, ortaya çıktıktan yıllar sonra Refah Partisi'yle başlayıp Fazilet'le devam eden yükselişinde zirveye çıktığı nokta Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) oldu. Türkiye seçmeni 2002 Kasım'ında yapılan seçimlerde, kendilerine "Yenilikçi" diyerek Erbakan hareketinden ayrılan AKP'yi, merkez sağda yer alan irili ufaklı tüm partileri sandığa gömen bir sonuçla hükümet yaptı. Çeşitli güç ittifaklarıyla vücut bulan AKP'yi oluşturan önemli sacayaklardan ilki, Recep Tayyip Erdoğan'ın "üzerlerinden çıkardıkları gömlek" diye nitelediği, bağrından koptuğu Milli Görüş geleneğiydi. İkincisi ise AKP iktidarıyla ülkenin en büyük ve etki alanı en geniş dini örgütlenmesi haline gelen Gülen Cemaati'ydi. Üçüncüsü ise bu iki güç odağının nüfuz alanının dışında kalan kesimlerde ve elbette ki dış kamuoyunda kamusal meşruiyet sağlama rolü biçilen, kimisi sol gelenekten gelen, liberaller diye anılan kesimdi. Bu ittifakın gücü ve etki alanının yanı sıra, kuşkusuz ki karşılarında muhalefet olmamasının da payıyla, hükümette 12 yılını deviren AKP ve artık Cumhurbaşkanı koltuğunda oturan Recep Tayyip Erdoğan, bu süreç içinde önceki partilerin aksine hükümet olmakla kalmayıp iktidar olmayı da başardı. Yani seçilmişlerin hiçbir zaman iktidar ya da devletin sahibi olamadığı Türkiye'de, 2007 yılında başlayan ve hedefinde ordunun olduğu bir dizi siyasal soruşturma ve dava sayesinde Erdoğan ve partisi, askerin siyaset üzerindeki ağır gölgesini kaldırarak devletin her anlamda sahibi olmak yolunda önemli mesafe kat etti.

Hiç kuşkusuz bu süreç boyunca, Erdoğan ve AKP yalnız değildi. Türkiye'de sistemi değiştiren, eski dokunulmazlar sınıfını ortadan kaldırarak yeni bir elit sınıfı yaratan, komplolar ve hukuksuzluk temelinde kurgulanmış Ergenekon diye anılan süreçte Erdoğan ve AKP'nin en önemli ortağı Fethullah Gülen ve liderlik ettiği cemaatiydi. Ergenekon süreci, piyade görevini polis ve

yargı teşkilatında yuvalanarak adeta bir çete gibi çalışan Gülen Cemaati mensuplarının üstlendiği devleti ele geçirme savaşının, en önemli cephesiydi. Bu cephedeki çarpışmayı kazanmak savaşı da kazanmak anlamına geliyordu. Öyle de oldu. Bu çıkar birlikteliği Gülen Cemaati'ni de iktidarın gayrı resmi ortağı haline dönüştürdü. Ancak Gülen Cemaati, iktidar ortağı olmadan önce de ya katı bir düşmanlık ya da sorgulanmayan bir bağlılıkla hep gündemdeydi. Her güç odağıyla ilişkilerini iyi tutmaya özen göstermiş olsalar da, sorun yaşadıkları anlarda özleri aynı kalmakla birlikte hep kılık değiştirerek kamuoyunun karşısına çıktılar. İktidarı elinde tutana göre tutum değiştirmiş görünmenin yanı sıra, hareketlerini değişik isimlerle adlandırmaya çalıştılar. En çok da adlarının bulaştığı ya da kötülüklerinin deşifre olduğu olaylardan sonra farklı bir isimle anılmak istediler. Şimdilerde kendilerine, Hizmet Hareketi ya da kısaca Hizmet diyorlar. Gülen Cemaati, hayır işleri gerçekleştiren dindar ve sivil bir yapı olduğunu iddia ediyor. Ancak dindar olduklarını söylemelerine rağmen din elbisesi giymiyorlar. Siyasetin tam göbeğinde yer almalarına rağmen siyaset dışı olduklarını iddia ediyorlar. Finansal büyüklüğünü kimsenin bilmediği devasa bir parasal ağa hükmetmelerine rağmen tüccar olmadıklarını söylüyorlar. Ordu da dâhil başta polis ve yargı olmak üzere devletin güvenlik bürokrasisinde hem yatay hem dikey bir örgütlenme modeli üzerinden çete gibi faaliyet yürütmelerine rağmen, sivil toplum örgütü olduklarına inanmanızı istiyorlar. Ve hiçbir zaman şeffaf değiller. Kısacası sahip oldukları din, siyaset ve paranın güç ve etkisini kullanarak, Erdoğan'ın kendisini hedef alan operasyonlardan sonra söylediği şekliyle ifade edersek, "Paralel devlet" haline gelmiş, şeffaf olmayan bir örgüt var karşımızda. Yani iktidar içinde iktidar ya da devlet içinde devlet olan bir güç.

Ortaya çıktığı ilk dönemde belagatiyle ünlenen Fethullah Gülen'in bugün Türkiye'yi bir örümcek ağı gibi saran cemaatinin yaygınlaşmasında eğitim alanındaki örgütlenmesinin payı yadsınamaz. Gülen Cemaati'nin, Işık Evleri ve dershanelerle başlayan ve bugün dünya çapında bir okullar zincirine dönüşen, eğitim yoluyla örgütlenme stratejisi en alttan en tepeye kadar devlet bürokrasisinin içine yerleşmesinin de yolunu açtı. Siyaset dışı bir görüntü çizmesine karşın, her eğilimden siyasetçiyle yakın ilişkiler kurmaya çalışarak siyasetin tam da göbeğinde yer alan Gülen Cemaati,

kendi taraftarlarının dışındaki kitleye yönelik etki alanı zayıf olsa da, medya dünyasında da göz kamaştırıcı bir ağa sahip. Artık holding diye anılması daha doğru olan Cemaat'in devasa finansal büyüklüğüyle ilgili, tıpkı kaç üyesi olduğu konusunda olduğu gibi sadece tahminlerde bulunabiliniyor. Gülen Cemaati'nin, Türkiye'nin yeniden şekillendirilmesine yol açan siyasal davalar sürecinde AKP iktidarının gayrı resmi koalisyon ortağı olarak anılan bir güç ve etki alanına sahip olmasında, yıllar yılı süren bu uzun yolculuk boyunca en büyük yardımcıları kuşkusuz ki gösterdikleri sabırdı. Elbette bu sabrı gösterebilmelerini sağlayan, kimisi tek yanlı kimisi karşılıklı bir çıkar ilişkisi temelinde, hiçbir zaman tedbiri elden bırakmayarak, hikmetini güçlüye hizmet etmekten alan bir yapılanma olmalarıydı. Gülen Cemaati'nin, sıfatı ne olursa olsun her türlü siyasi, ekonomik ve militarist güç odaklarına sırtını yaslaması ve iyi ilişkiler kurmaya özen göstermesinin örnekleriyle dolu olan tarihsel geçmişlerinde, bugün en büyük düşman addedip mücadele ediyormuş gibi göründükleri darbecilerle her dönemde kurmuş oldukları yakınlık gerçekten manidar.

Polis ve yargıdaki örgütlenmesiyle yeni dönemin derin devleti haline dönen Gülen Cemaati ile Milli Görüş geleneğinin devamı olan AKP, aralarında köklü bir geçmişi bulunan husumete sünger çekip çıkar temelli bir ittifak oluşturarak dönüştürdüler Türkiye'yi. Bu çıkar birlikteliği, doğal düşmanlar ortadan kaldırılıp güç paylaşımı nedeniyle birbirlerine düşman oluncaya kadar da devam etti. Nüveleri daha önceden ortaya çıksa da arabulucular vasıtasıyla giderilmeye çalışılan ve kamuoyundan gizlenen sorunlar Gülen Cemaati'nin, Başbakan Erdoğan ve kurmaylarını hedef almasıyla aleni hale geldi. Ardında Gülen Cemaati'nin olduğu, MİT Krizi olarak adlandırılan 7 Şubat 2012'deki sivil darbe girişimi ile kopan ilişki bir daha da kurulamadı. Dershaneler kriziyle Cemaat'in hükümete açtığı savaş, yolsuzluk soruşturmalarıyla da adeta bir meydan muharebesine döndü. Eski defterler yeniden açılıp, yenileriyle birlikte tüm hesapların görülmek istendiği, etkileri hâlâ süren şiddetli bir savaşa tanık olundu. Bu kitabın konusu da çeşitli dönüm noktaları üzerinden bu iki güç odağı arasında geçmişten beridir yaşanan ve yakın zamana dek hep reddedilen savaşa dair not düşmek. Gezi İsyanları'nın ardından büyüyen bu savaştan sonra, önümüzdeki süreçte Türkiye'de siyasetin ve

toplumun yeniden şekilleneceği bir dönemde hem AKP hem de Gülen Cemaati, Kürt siyasal hareketiyle birlikte en önemli aktörler olarak yerlerini koruyacak.

Elinizde tuttuğunuz kitabın ilk kısmında, Yeni Türkiye diye adlandırdıkları rejimin iki kurucu gücü olan AKP ve Cemaat'i merkeze alarak siyasal İslam'ın iktidar yolculuğu anlatıldı. AKP iktidarına gelene kadar sadece bir kez iş birliği yapmış olan Milli Görüş ile Gülen Cemaati arasındaki kırılma noktaları ve nedenleri bugünkü savaşı anlamamızı da kolaylaştırıyor. Kitabın ikinci kısmında ise, bir dönem ittifak yapmış olan bu iki gücün, ortaya çıktıklarından günümüze kadar uzanan süreçteki çatışmaları anlatıldı. MİT Krizi, dershaneler savaşı ve yolsuzluk soruşturmaları ile Cemaat'e yönelik operasyonlar zaman zaman analizlerle beslenerek ama çoğunlukla araya girmeden, tarafların söyledikleri ve medyalarında yazılanlar eşliğinde aktarıldı.

Savaş hâlâ sürdüğü için mutlaka eksiği olan bu kitapta kimi okurların eksikliğini hissedeceği bir konuyla ilgili peşinen açıklama yapmakta fayda var. Yolsuzluk operasyonları sırasında internet üzerinden dolaşıma sokulan, mahkeme kararıyla ya da karar olmadan yapılan telefon konuşmalarına neredeyse hiç yer verilmedi. Söz konusu telefon konuşmalarında anlatılanların doğru olduğundan zerrece kuşkum yok. AKP iktidarının boğazına kadar yolsuzluk, hırsızlık ve rüşvet batağının içinde olduğu aşikâr. Ancak uzatmadan söylersek, telefon konuşmalarıyla kanaat oluşturularak meşruiyet sağlanacak bir soruşturma üzerinden inşa edilmeye çalışan yargı sisteminin hukuka uygun olmadığını da, nasıl mağduriyetler yaşattığını da geçmiş örneklerde hep birlikte gördük. Muhalifi olduklarımız için bu hukuksuzluğu meşru saymak, geçmişte benzer şekilde hapsedilenlerin ya da hâlâ hapiste olanların yaşadıklarını da meşru hale getirir. Bu nedenle söz konusu telefon konuşmalarına yer veremeyerek ama neye tekabül ettiğini anlatmaya çalışarak değinildi o kadar.

1. Bölüm

SİYASAL İSLAMIN İKTİDAR YOLCULUĞU

Cumhuriyet'in kurulduğu 1923'ten 1950'ye kadar Türkiye çok partili rejime geçememişti. 1950 yılında yapılan genel seçimde Atatürk'ün tepeden inmeci batılılaşma hedefinin partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), yeni kurulmuş Demokrat Parti (DP) karşısında hezimete uğradı. Halk sandığa gittiğinde 12 yıl önce vefat etmiş Atatürk'ün ideolojisiyle bir anlamda hesaplaşmıştı. DP'ye oy verenlerin önemli bir kesimi CHP döneminde dinin ve inançların baskı altında tutulduğunu, Allah yolundan çıkıldığını düşünüyordu. DP'nin çekim merkezi olmasının tek nedeni muhakkak ki bununla sınırlı değildi ama bu partiye verilen oylarla Cumhuriyet'in inşası süreciyle bir hesaplaşmaya gidildiği de inkâr edilmezdi. 1950'deki seçimlerin ardından Başbakan olan Adnan Menderes bir yandan Amerika'yla yakın temas içinde Türkiye'yi kapitalistleştirme yolunda hızlı adımlar atarken bir yandan da Atatürk'ün partisi CHP'nin din ve inançlar üzerinde kurduğu baskıyı kaldırma yolundaydı. CHP döneminde Türkçe okunan ezan yeniden Arapçaya çevrilmiş, tarikatların örgütlenmesi önündeki yasaklar kaldırılmaya başlanmıştı.

Üstelik Adnan Menderes 10 yıllık iktidarının son dönemlerinde, CHP'nin tek parti olduğu zamanları aratmayacak şekilde iktidar gücünü bir baskı aracı olarak kullanmaya başlamıştı. DP, güçlü iktidar olmanın sağladığı avantajla, ülkedeki Atatürkçü ve muhalif yayınları sansürle sindirirken CHP'nin lideri ve Kurtuluş Savaşı'nın önderlerinden İsmet İnönü'nün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) konuşmasını yasaklayacak kadar ileri gitmişti. Ancak Adnan Menderes, Türkiye'de Osmanlı döneminden beridir batılılaşmanın savunucusu olduğu iddiasıyla rejimin bekçiliğini üstlenen ve silahın gücüyle kendine siyaset sahnesinde de yer edinen ordunun yapabileceklerini kestiremedi. 27 Mayıs 1960'da, kendisini "Türkiye'de laikliğin savunucusu" olarak gören ordu, darbe yaptı. Türkiye'nin çok partili rejime geçiş süreci

maalesef Adnan Menderes ve iki bakanının idam edilmesiyle sonuçlandı. Cunta, Atatürk'ün fikirlerinin, yani Kemalizm'in savunucusu olduğunu ilan ediyordu. Artık Türkiye siyasetinin üzerinde, her an inmeye hazır askerin Kemalist dipçiği duruyordu. Ancak darbeden sonra yapılan ilk seçimlerde DP'nin devamı olarak ortaya çıkan Adalet Partisi (AP) yüzde 34 oy aldı ve halkın darbeye tepkisi böylece açığa çıkmış oldu.

Lider öldü Cemaati bölündü

Nur Cemaati'nin fikri önderi, Üstad-ı Azam[1] diye de bilinen Said-i Nursi'ydi[2]. Nursi'nin, ülkenin 27 Mayıs 1960'ta gelecek olan darbenin söylentileriyle çalkalandığı bir dönemde, 23 Mart 1960'ta ölmesi hem kendi cemaati hem de diğer tüm İslamcı hareketler için önemli bir dönüm noktasıydı. Liderlerinin ölümü üzerine bütün Nurcular cenazenin bulunduğu Urfa'ya akın etmişlerdi. Cumhuriyet öncesi ve sonrasında siyasi otoritelerle her zaman problemli olan Nursi'nin cenazesi nedeniyle alınan yoğun güvenlik önlemlerinin yarattığı tedirginlik, hem üzüntülü hem de öfkeli cemaat içinde gerginliğe de neden oldu. Öyle ki kimi Nurcular, cemaatin ileri gelenleri tarafından reddedilen silahlı eylem yapılması fikrini bile savunmaktaydı. Ancak, önderlerinin ölümüyle Nurcuların durumunun ne olacağı sorusu bütün tartışmaların üzerini örtmüştü. Cemaat içindeki kimi farklılıkların, bölünmelere neden olup olmayacağı, hareketin başına kimin geçeceği gibi sorular etrafında Nurcular da geleceklerinin ne olacağı kaygısına düşmüştü. Nursi'nin talebeleri cemaatin başına bir kişinin seçilmesi ya da *"Ağabeyler Konseyi"* denilen Said-i Nursi'nin en yakınlarından oluşan bir istişare heyetinin kurularak hareketi yönlendirmesi seçeneklerini tartışıyordu. Yaşamının ilk dönemlerinde "İslamiyet'e

1 Bediüzzaman olarak da bilinir. İddiaya göre dini âlimler Said-i Nursi'yi çağın en iyisi anlamına gelen bu ifadeyle anıyordu.

2 Kürt olan Said-i Nursi 1878'de Türkiye'nin doğusundaki Bitlis'in Hizan ilçesinde dünyaya geldi. İslam âlimi ve filozofu olarak anılır. 130 kısım ve yaklaşık 6 bin sayfadan oluşan Nur Risalelerini kaleme aldı. Yaşamının bir bölümünde siyasetle ibadet edebileceğini savunduğu için İstanbul ve o zamanlar Osmanlı topraklarında bulunan Selanik'te politik faaliyetlerde bulundu, bu nedenle defalarca cezaevine düştü ve sürgün edildi. Van valisinin himayesinde risalelerine uzun yıllar devam etti. Verdiği vaazlar ve örgütlenme faaliyetleri sonucunda 1950'lerde Said-i Nursi, geniş bir cemaate hükmeder hale gelmişti. Onun takipçilerine Nurcular, Nur Talebeleri deniliyor. Onların görevi, amacı ve bir nev'i ibadeti Nur Risalelerindeki fikirleri dünyaya yaymak olarak özetlenebilir. Bu da tabi ki kendilerine göre İslam'a uygun bir yaşam tarzını insanlara benimsetmek ve hâkim kılmak için bir araçtır.

siyaset yoluyla da hizmet edilebileceği" fikriyle hareket etmişse de sonradan siyasete mesafeli olunmasını savunmuş olan Said-i Nursi'nin bu öğüdünün aksine cemaatin içinde siyasi bir teşkilat kurmayı savunanlar bile vardı. Tartışmalar sırasında, Nursi'nin cenazesinde olduğu gibi kendilerine zulüm yapan devlete karşı başkaldırıp silahlı mücadeleye yönelmeyi savunanlar olsa da bu görüş bir kez daha kabul görmemişti. Nihayetinde ilk iki öneriyi de kapsayacak bir formül bulundu. Cemaatin, "Ağabeyler Konseyi" denilen ileri gelenleri olan Tahiri Mutlu, Mustafa Sungur, Ceylan Çalışkan, Hüsnü Yeğin, Bayram Yüksel, Mehmet Emin Birinci, Bekir Berk, Abdullah Yeğin ve Mehmet Fırıncı aynı zamanda konseyin de başında bulunan Zübeyir Gündüzalp'i yeni liderleri olarak seçti. Zübeyir Gündüzalp'in altındaki istişare heyeti de lider seçimini yapan isimlerden oluşuyordu.[1] Ama bu seçim, cemaatin içindeki tartışmaları bitirmedi. Karışıklık daha da büyüdü. Nursi'nin sağlığındayken başlayan "Yazıcılar-Okuyucular" bölünmesi bu kez aleni biçimde ortaya çıktı.

İlk defa Kuran-ı Kerim'in ve Nur Risaleleri'nin yazılışı nedeniyle ortaya çıkan Nurcular arasındaki gruplaşma "Yazıcılar-Okuyucular" bölünmesi diye adlandırılıyordu. Yazıcılar diye anılan Hüsrev Altınbaşak'ın liderlik ettiği ve aralarında Tahiri Mutlu, Hulusi Efendi, Mübarek Mustafa, Santral Sabri ve Süleyman Demirel'in de akrabası olan İslamköylü Hafız Ali gibi isimlerin yer aldığı grup önderleri Said-i Nursi'nin yazmış olduğu risaleleri bizzat el yazısıyla kaleme alarak çoğaltmışlardı. *"Kuran'a küfür yazısı ile hizmet olmaz"* şiarını benimseyen bu grup, risalelerin Latin harfleriyle basılmasına karşıydı. Yazıcılar grubu risalelerin mutlaka Arapça ile ve el yazısı ile yazılmasını, bütün Nurcuların da Arapça öğrenmeleri gerektiğini savunuyorlardı. Zübeyir Gündüzalp'in liderlik ettiği Okuyucular grubunda ise Ceylan Çalışkan, Mustafa Sungur, Bayram Yüksel, Mehmet Fırıncı, Mehmet Emin Birinci, Bekir Berk, Şeref Kayalar, Sair Özdemir ve Albay Hacı Hulusi bulunuyordu. Cemaate sonradan katıldıkları için ikinci kuşaktan Nurcular

1 Aslında Cemaatin lideri Said-i Nursi'nin ölmeden önce resmen vekil tayin ettiği Ceylan Çalışkan'dı. Ancak kimsenin haberi yoktu. Zübeyir Gündüzalp'in saygın kişiliği ve cemaat içinden yöneltilen liderlik sıfatı nedeniyle Ceylan Çalışkan da sessiz kalmayı tercih etti. Çalışkan, 1963 Ağustos'unda İstanbul'da bir trafik kazasında ölüp de ceketinin cebinden Said-i Nursi'nin, *"Ceylân benim vekilimdir. Nur'a ait işleri benim hesabıma yapar"* yazısı ortaya çıkıncaya kadar da cemaatin bu durumdan haberi olmadı.

olarak bilinen bu grup ise matbaada seri olarak çoğaltılıp yayılmasının hedefleri için daha işlevsel olacağı fikrinden hareketle, Nursi'nin risalelerini Latin harfleriyle kitap halinde basıyordu. Bu nedenle Cemaat içinde Okuyucular diye adlandırılıyorlardı.[1] Bölünme öyle bir hâl almıştı ki Yazıcılar grubunun başında bulunan Hüsrev Altınbaşak, Ağabeyler Konseyini hain ilan ederken Zübeyir Gündüzalp'e de *"Hain-i Ekber"* yani *"Büyük Hain"* diyordu. Endişe verici bu bölünmenin sona ermesi ve hareketin zarar görmemesi için Okuyucular'ın lideri Altınbaşak'la görüşme denemeleri yapılsa da hepsi reddedildi. Hatta Mehmet Kırkıncı Hoca'nın arabuluculuk girişimi dahi işe yaramadı.

Tüm bunlar yaşanırken cemaate liderlik etmeyi düşünen kimi isimler de Nurculuğun okumak yazmak yerine silahlı mücadeleyle yaygınlaşacağını savunuyordu. Nurcuların önemli ağabeylerinden olan Said Özdemir ve adamlarının Ankara'da silahlı dolaştığı; Mehmet Kayalar'ın etrafındakileri silahlandırmaya çalıştığı söylentileri, Elazığ'da Müslüm Gündüz'ün de yandaşlarıyla atış talimleri yaptığı dedikodularıyla birlikte anlatılıyordu. O dönemde başlayan Nur Cemaati'ndeki bölünme bununla da kalmayacaktı. Fethullah Gülen, harekete dâhil olduktan bir süre sonra, içinden doğduğu Nurculardan ayrılarak kendi adıyla anılan cemaatini büyütmeye başlayacaktı. Okuyuculuk, Yazıcılık, silahlı mücadele gibi yöntemlerden ayrı olarak cemaatin içinde yeni bir tarzın temsilcisi olmayı hedefleyen Gülen'in planı, yetiştirdikleri gönüllülerini devletin önemli kademelerine yerleştirmekti. Bunu da başardı. Yıllar içinde Gülen Cemaati, içinden çıktığı Nurculardan bile daha etkili bir güç olarak hem İslami camia içinde hem de siyasetin ve toplumun göbeğinde yer alacaktı.

Gülen'in sabırlı yolculuğu

Fethullah Gülen, 1941'de muhafazakâr yapısıyla ünlü Erzurum'un Pasinler ilçesine bağlı Korucuk köyünde doğdu. İmam

1 Nur Cemaati içindeki ayrışmanın taraflarından birisi olan Okuyucular grubu da adlarını Meşveret diye duyuracak olan grubun siyasete girmek istemesi nedeniyle 1973'de Meşveret ve Kurdoğlu Cemaati olarak bölünecekti. 1980 Faşist Darbesi'nin ardından halk oylamasına sunulan 1982 Anayasası sırasında da Okuyucular arasında "Gazeteci" ve "Şuracı" grup olarak yeni bir bölünme yaşandı. Çıkardıkları gazetenin adı olan "Yeni Asya" ile temsil edilen Gazeteciler grubu, askeri cuntanın 1982 Anayasası'na karşı çıkarken, darbecilere destek verdikleri için "Şuracılar" ya da "Konseyciler" denilen grup ise referandumda evet denilmesini savunuyorlardı.

olan babasının okul olmayan bir köye tayini çıkması nedeniyle ilkokulu yarım bıraksa da sonradan tamamladı. Babasından Arapça dersler alıyordu. Kendi ifadelerine göre, Kuran-ı Kerim'i hatim etmekle kalmayıp henüz 10 yaşındayken baştan sona ezberlemiş, hafız olmuş, dini eğitimine de çeşitli medreselerde devam etmişti. Her daim Nurcular ve İlim Yayma Cemiyeti ortamlarında zaman geçiren ve babası gibi imamlık yapan Gülen'in, bugünlere gelmesinde birlikte yola çıktıkları arkadaşlarının dostluğu ve ilk vaazını 14 yaşında verdiğini düşünülünce kuşkusuz ki hitabet yeteneği de etkili olmuştu. Said-i Nursi öldüğünde 19 yaşında bir genç olan Fethullah Gülen'i cemaatle tanıştıran Nurculuğun Erzurum'daki en etkili ismi Mehmet Kırkıncı Hoca, Adalet Partisi(AP)'nin Nurcu milletvekili olarak bilinen Osman Demirci Hoca ve Muzaffer Aslan[1] oldu. Gülen bu görüşmeyi şöyle anlatıyor:

"Bediüzzaman Hazretleri, Muzaffer Arslan'a 'şark'ı bir dolaş gel' demiş o da Sivas, Erzincan ve Erzurum'u dolaşmaya gelmişti. 15 gün kadar Erzurum'da kaldı. İlk gece Hücumat-ı Sitte okundu. Ertesi gün Beşinci Şua'dan ders yapıldı. Bizimle gelen mollalardan bazıları, oradaki tevillere itiraz ettiler ve bir daha gelmediler. Fakat anlatılanlar beni iyice sarmıştı. Bilhassa Muzaffer Arslan'ın bir sahabe hayatı yaşaması, sadeliği ve samimiyeti bana çok tesir etti. Ben zaten sahabe aşığı bir insandım. Onu görünce 'işte aradığım insanları buldum' dedim ve bir daha da ayrılmayı düşünmedim. Muzaffer Arslan'ın pantolonunun iki dizi de yamalıydı. Ceketi de işte ona göreydi. Tabii ki bu sadelik bana apayrı duygular ilham ediyordu. Ayrıca ibadette derinlik vardı. Namaz kılışları, dua edişleri bana bambaşka görünmüştü. Derse gelip gidenlerden Çiğdem Bakkalı'nın sahibi bir Zeki Efendi vardı. Onun dua edişi de çok hoşuma giderdi. Yürekten dua etmesine bayılırdım. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum; fakat kısa bir müddet zannediyorum. Üstad'dan Erzurum'a bir mektup geldi. Mektup kime hitaben yazılmıştı? Üstad bu mektubu kime dikte ettirmişti hatırlamıyorum. Fakat selam gönderdiği isimler vardı. Sonunda da Fethullah ile Hatem'e de selam deniyordu. Ben adımın zikredildiğini duyunca ayaklarım yerden kesildi zannettim; o kadar sevinmiştim. Hayatımda o derece sevindiğim çok az vakidir. Şimdi o mektup nerededir, kimdedir, onu da bilmiyorum. Ancak bu bana yetmişti. Sohbetlere gitmeyi bir daha terk etmedim."[2]

1 Nurculuğun yayılması sırasında Said-i Nursi'nin yanında yer alan cemaatin etkili isimlerden Muzaffer Arslan 2007'de 80 yaşında öldü.

2 http://tr.fgulen.com/content/view/3158/132/

Gülen, henüz 19 yaşındayken babasından öğrendiği Arapça ve hafızlıkla, imam olarak görev almaya hazır hale gelmişti. İlk görev yeri Türkiye'nin batı sınırındaki Edirne oldu. İki yıllık imamlık görevinden sonra 1961 yılı sonunda askere gitti. Mamak'taki acemi erlik günlerinin ardından dağıtımının çıktığı İskenderun'a gitse de kısa süre sonra hastalanarak hava değişimiyle ailesinin yanına gitti. Bu dönemde Erzurum'daki camilerde vaazlar verdi. Tekrar birliğine gittiği İskenderun'da verdiği bir vaaz nedeniyle mahkemeye sevk edilse de aklandı. Ancak verilen disiplin cezası uyarınca 10 gün askeri hapishanede yattı. Yeniden hastalandı. Yine hava değişimi raporuyla geldiği Erzurum'da askerliğinin bitmesine 34 gün kala terhis edildi. Gülen, *"Hayatımın en kâbuslu günleri sona ermişti. İki sene ihtilaller ve ihtilal teşebbüsleri ile yüz yüze yaşadığım ve 'Korkulu bir rüya görüyorum, uyanınca geçecek' diyerek kendimi ikna ettiğim ve bu ikna ile sabredebildiğim askerlik artık bitmişti"* diye anlattığı ve o dönemde iki yıl olan askerlik görevini hava değişimi raporlarıyla 17 ayda tamamlamış oldu.[1] 1990'lardan itibaren diyalog ve hoşgörü kavramları üzerinden kendine bir mit yaratan, cemaatinin de tıpkı kendi gibi her görüşe saygılı olduğu izlenimini veren Fethullah Gülen'in bu çabalarının bir illüzyondan öteye geçmediğini Komünizme karşı bakış açısı anlatıyordu:

"Büyük çoğunluğu itibarıyla bu nesil kozmopolitleşti, ateizme yelken açtı ve komünizm, sosyalizm erozyonlarıyla her bir vadiye sürüklenip gitti... Mesela, Karl Marks bir Yahudi'dir; ortaya attığı komünizm, kapitalizm karşısında ilk bakışta iyi bir alternatif gibi görünür ama esasen o, balın içine karıştırılmış öldürücü bir zehirdir..."[2]

Hem dini hem de ideolojik nedenlerle komünizmin dünya görüşüne karşı olan İslami hareketin bütün stratejisi, en genel anlamda sosyalist hareketin gelişmesini engellemekti. Gülen ve hareketinin ideolojik gıdası da zaten Türk İslam sentezi ve din düşmanı olarak gördükleri komünizm düşmanlığıydı. Askerliğini bitirdiği 1963'den sonra yaklaşık bir sene Erzurum'da ailesinin yanında kalan ve dini hassasiyetleri nedeniyle bu öldürücü zehre karşı mücadeleyi öncelikli görevleri arasında gören Gülen, bu dönemde memleketinde Komünizmle Mücadele Derneği kuruculuğunu yaptı. 4 Aralık 2001 tarihli *"Müşterek Nokta"* başlıklı yazısında da

1 http://tr.fgulen.com/content/view/3501/128/

2 Fethullah Gülen, Fasıldan Fasıla-1

Gülen bu ideolojik düşmanlıkla hayata geçirilen derneğin nasıl açıldığını şöyle anlatıyordu:

"...Ve yine bu devreye ait bir teşebbüs de Erzurum'da Komünizmle Mücadele Derneği'ni açma teşebbüsümüz oldu. O güne kadar sadece İzmir'de vardı. İkincisi de Erzurum'da bizim gayretlerimizle açılacaktı. İsmi Ali'ydi, bir arkadaşı İzmir'e gönderip tüzük getirttik. Derneği kuracaktık. Ben bir vaazdan sonra anons ettim ve gençlerle Caferiye Camiinin önünde toplandık. Gayemiz komünizme karşı örgütlenmekti. Dernek ve cemiyet işlerinden anlayan bir akrabam vardı. O gelip bizi uyardı, bize yol gösterdi... Tabii, o gün için içimizde kanunları bilen de yoktu. Zaten Erzurum'daki arkadaşlar da, benim derneklerle bu kadar içli-dışlı olmamı biraz fazla buluyorlardı. Benim hareketlerimden rahatsız oldular. 'Bu Komünizmle Mücadele Derneği' de nerden çıktı? Sen, 'Nurları oku. Bundan iyi mücadele olmaz.' dediler. Daha sonra da 'Meğer biz yanılmışız' diyecekler ve Komünizmle Mücadele Derneğini onlar kuracaklardı. Fakat o gün için benim teşebbüslerim yadırganıp tenkit konusu yapılıyordu..."[1]

Yazıcılar'a yanaşma

Edirne'de başladığı imamlık görevini 1965 yılı ortalarından itibaren Kırklareli'nde sürdüren Gülen, camilerde yaptığı konuşmaları yoluyla etrafında insanlar toplamaya başlamıştı. Hitabet gücüyle hem Nurcuları hem de diğer dini çevreleri etkiliyordu. Devletin zulmüne uğramamak için konuşmalarında Said-i Nursi'nin adını pek kullanmayıp Nurcu olduğunu da açıkça söylemekten kaçınan Gülen, hareketin ağabeyleriyle arasına da hep mesafe koyuyordu. Hedefine ulaşmak için çıktığı yolun hayli uzun olduğunu ve zaman alacağını hesaplamıştı. Nur Cemaati'nin fiili olarak bölündüğü kanatlardan olan Yazıcılar'ın lideri Hüsrev Altınbaşak, hareket içinde saygın bir kişiydi. Bu saygınlığın da etkisiyle Yazıcılar Grubu Denizli, Kütahya, Eskişehir, İzmir gibi yerlerde ağırlıklarını hissettiriyordu. Ege bölgesi adeta Yazıcıların kalesi oluvermişti. Fethullah Gülen'in planlarını gerçekleştirmesindeki dönüm noktalarından birisi de Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Yaşar Tunagör'ün teşvikiyle 1966'da İzmir'e tayin edilmesi oldu. Burada hedefine uygun ve kendine has bir örgütlenme içine giren Fethullah Gülen ve yeni oluşan çevresi de, Yazıcılar'la birlikte hareket etmeye başladı.

1 http://tr.fgulen.com/content/view/3163/157/

Cemaat içindeki ayrışmanın büyümesi üzerine Okuyucular Grubunun liderliğini yapan Zübeyir Gündüzalp ile istişare konseyinden Mehmet Fırıncı ve Bekir Berk, aralarının düzeleceği umuduyla Yazıcıların üssü haline gelen Ege bölgesine gitti. Ancak çoğu yerde Yazıcılar Grubu'nun dershanelerine dahi sokulmazken, yaşanan tartışma ve kavgalarda ağır hakaretlere maruz kaldılar. Bunun üzerine Zübeyir Gündüzalp de İstanbul Süleymaniye'deki Kirazlı Mescit Sokağı'nda tuttukları bir evi Nurcuların merkezi olarak ilan etti. Mehmet Fırıncı, Mehmet Emin Birinci ve daha sonra aralarına katılacak olan Mehmet Kutlular nerede dershane açılacağından Said-i Nursi'nin eserlerinin basımına kadar her kararın belirlendiği bu evin müdavimleriydi. Böylece merkezi yönetimi sağlanan cemaat, bölünmelere rağmen İslamcı camiada ağırlığını korumasını bildi. Cemaatin ileri gelenleri, İslamcı basında Nurculara fazla yer verilmediği için hem seslerini duyurmak hem de tabanlarını genişletmek amacıyla bir yayın organı olması gerektiğini düşünmeye başladı. O dönemde daha çok diğer İslami oluşumlara yer verilen Mehmet Şevket Eygi'ye ait *Bugün* ve *Sabah* gazeteleri ile Necip Fazıl Kısakürek'e ait *Büyük Doğu*, Nurcuların savunulmasında yeterli görülmüyordu. Çünkü İslamcıların etkili yazarları olan Eygi ve Kısakürek, Nurcuların güçlü olmalarının verdiği rahatsızlıkla gazetelerinde onlara ambargo uyguluyordu. Hatta Kısakürek *"Son Devrin Din Mazlumları"* başlıklı yazı dizisinde Said-i Nursi'yi küçümseyen ifadeler kullanınca Nurcular iyice öfkelenerek bir gazete sahibi olmaya karar verdiler. Zübeyir Gündüzalp'in isim babalığı yaptığı *İttihad*'ın 24 Ekim 1967'de yayın hayatına girmesiyle de bu amaçlarını gerçekleştirdiler. Büyük bir ilgi gören gazete Nurcuların toparlanmasında ve cemaatin hızla büyümesinde önemli rol oynadı. Her yerde peş peşe açılan Nur Dershaneleri ile taban genişletildi. Her görüşten üniversite gençliğinin yer aldığı Milli Türk Talebe Birliği de (MTTB), birçok dini cemaat ve tarikatın iş birliği yapmasıyla, bu dönemde İslamcıların eline geçti. Başta Recep Tayyip Erdoğan ve eski Cumhurbaşkanı Abdullah Gül olmak üzere Mehmet Ali Şahin, Bülent Arınç, Beşir Atalay, Ömer Dinçer, Abdülkadir Aksu, Hüseyin Çelik gibi bugün AKP içinde siyaset yapan pek çok ismi ilk buluşturan yer de MTTB'ydi. MTTB'nin sağcı muhafazakâr tandanslı bir görünüme büründüğü bu dönemde 1965 yılı seçimlerinde iktidara AP gelmişti. Said-i Nursi'nin tek parti dönemindeki muhalif çizgisi, çok partili hayata

geçişle birlikte DP'yi desteklemesine neden olmuştu. *"İstibdat-ı mutlak ve rüşvet-i mutlaka ile hareket eden bir cereyan-ı mutlaka; masonluk, komünistlik hesabına bizi işkencelerle ezmeye çalışmış. Şimdi, o kuvveti kıracak başka bir cereyanın bu vatanda tezahüre başladığını gördüm"* diyen Said-i Nursi'nin bu sözleri DP'ye bakış açısını da özetliyordu. CHP'nin zulmünü kıracak bir hareket olarak değerlendirdiğinden DP'ye yardım için talebelerini teşvik eden Nursi, 27 Ekim 1957 seçimlerinde talebesi Zübeyir Gündüzalp ile beraber Isparta Bey Camisi'nde açık bir şekilde DP'ye oy vermişti. Ancak Nursi zaman içinde siyasetle aralarına mesafe koymaları gerektiğini savunsa da, Nurcular, liderlerinin ölümü ve ardından gelen askeri darbenin alaşağı ettiği DP'nin ideolojik devamı olarak gördükleri AP'nin ve ardından gelen geleneksel merkez sağ partilerin oy deposu oldular. AP'nin iktidara gelmesinde başta Nurcular olmak üzere İslami tarikat ve cemaatlerin desteği önemli rol oynamıştı. Çünkü kendi varlıklarını garanti altına alarak iktidar partilerinin sağlayacağı olanakları cemaatin ve mensuplarının çıkarına uygun kullanmak stratejisiyle hareket eden cemaat ve tarikatlar, her zaman CHP'nin rakibi olan sağ partileri destekliyordu. AP iktidar olunca dini cemaat ve tarikatlar daha rahat hareket etme olanağı bulurken, diğerleri gibi Nurcular da bu dönemde hummalı faaliyetlere girişti. AP iktidarının getirdiği rahatlamayla Nakşî, Kadiri, Mevlevi, Bayrami gibi tarikatlar ile Nurcular, Süleymancılar, Mücadeleciler, Işıkçılar, Ticaniler gibi cemaatler hem etkinliklerini arttırdılar hem de birbirleriyle rekabet ettiler. Bu yapıların önderleri de kamuoyu tarafından tanınmaya başlandı. AP iktidarının yarattığı rahatlamayla yürütülen bu faaliyetler zamanla Süleyman Demirel'in kendi siyasi rakiplerini de ortaya çıkaracaktı. Daha çok akademisyen, teknokrat, siyasetçi, bürokrat gibi gelecek vaat eden gençlere yönelen ve bu yönüyle diğer tarikat ve cemaatlerden ayrılan Mehmet Zait Kotku, İskenderpaşa Cemaati'nin lideriydi. Tarikat mensuplarına okumalarını ve üniversiteye gitmelerini tavsiye ediyordu. Kotku'nun yanında yetişen Necmettin Erbakan, Korkut Özal, Turgut Özal gibi isimler daha sonra Türk siyasi hayatına isimlerini yazdıracak kişiler olacaktı.

Siyasal İslam'ın yeni yıldızı Erbakan

Her ne kadar dini yapılar için rahat bir dönemi başlatmış olsa da, 1960'ların sonlarında İslamcı kesim içinde dikkat çekmeye

başlayan yeni bir isim olan Necmettin Erbakan'ın Odalar Birliğinden Demirel'in emriyle atılması, İslamcılarla AP iktidarı arasında soğuk rüzgârlar estirdi. İkilinin aralarının açık olmasına ise Erbakan'ın, AP iktidarı döneminde Odalar Birliği yöneticiliği görevini yürütürken Demirel'in bir dosyasını uygun görmeyip iade etmesi neden olmuştu. İstanbullu büyük sermayenin karşısında Anadolu esnafının savunucusu görünen Erbakan, bu şekilde örgütlediği esnaflar sayesinde, yapılan bir seçimde Odalar Birliği Başkanı olmuştu. Fakat Demirel'in karşı çıkmasıyla Erbakan başkanlıktan polis zoruyla indirildi. "Mason" denilen Demirel'in, Müslüman bilinen Erbakan'a karşı tutumu, "Masonların Müslümanlar üzerindeki oyunu" şeklinde lanse edilince bütün İslami çevrelerde ortaya çıkan tepkiler Nurcuları da etkiledi. İslamcı cemaatler ve tarikatların yanında yer aldığı Erbakan, *"Müslüman Türkiye"*, *"Kahrolsun masonlar"* sloganlarıyla Odalar Birliği'nden ayrıldı. Erbakan, siyasette kalıcı olacağını haber vermişti.

AKP iktidarının bakanlarından Ali Babacan'ın halası, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencisi Hatice Babacan'ın 1968'de derslere başörtüsüyle girmesinin engellenip okuldan atılması olayı da aynı dönemde yaşanınca İslamcı camia ile AP arasındaki ipler tamamen koptu.[1] *Bugün, Sabah, İttihad, Yeni İstiklal* gibi İslamcı gazetelerde Hatice Babacan'ın okuldan atılmasına tepki gösteren yayınlar yapılırken dindar gençler de *"AP döneminde de Müslümanlara zulüm yapılıyor"* sloganlarıyla gösterilere başladı. Muhafazakâr milletvekillerinin de destek verdiği ve üniversitelerde yaşanan ve haftalarca süren ilk başörtüsü protestoları olan eylemler ve boykotlar sonucu İlahiyat Fakültesi Dekanı Profesör Hüseyin Yurtaydın, görevinden ve öğretim üyeliğinden istifa etti. Ancak üniversite yönetim kurulu bu istifayı kabul etmedi. Türkiye'nin her tarafından, inanç özgürlüğünü savunan solcu öğrencilerin de katıldığı, Ankara'ya protesto yürüyüşleri yapılırken, olaylar Meclis'te de yankısını bulmuştu. AP'nin Adana Milletvekili Haşan Aksay

1 Günümüzde de halen süren başörtüsüyle ilgili ilk sorun Hatice Babacan'la başlamamıştı. Yine AKP iktidarı zamanında 1966'da Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde derslere başörtüsüyle girmek isteyen ilk öğrenci olan Nesibe Bulaycı yapılan baskılar sonucu okula başörtüsüz devam etmek zorunda kalmıştı. Hatice Babacan ise yapılan baskılara rağmen başını açmamakta direnince yıllar sonra 28 Şubat 1997 Darbesi döneminde sıkça karşılaşılan bir uygulamayla 1968 Şubat'ında Üniversite Senatosu'nun kararıyla okuldan atıldı. Ancak aynı üniversitenin Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'ne kayıt yaptıran Babacan burada hiç sorun yaşamadan mezun oldu.

ve Nurcu kökenli Maraş Senatörü Ahmet Tevfik Paksu, konuyu partileri içinde gündeme getirmelerine rağmen hükümet bu konuyla ilgilenmedi. İslamcı kesimler arasında AP'ye olan güven azalmış artık yeni parti kurma görüşü tartışılır olmuştu. Nurcuların Ankara'da açtıkları Parlamenterler Dershanesi'nde Tevfik Paksu liderliğinde bir araya gelen bazı İslamcı milletvekilleri dini savunacak bir partinin kurulması gerektiğini kararlaştırdı. Kurulacak yeni partinin liderinin ise o dönemin parlak ve gündemdeki isimlerinden Necmettin Erbakan olmasına karar verildi. Erbakan, siyasi hayatının önünü açacak Paksu ve arkadaşlarının önerisini uygun bulsa da şeyhi Mehmet Zahit Kotku'ya danışmadan teklifi kabul edemeyeceğini söyledi. Erbakan'ın konuyu Kotku'ya kendisinin açmasının da tarikat adabına aykırı olduğunu söylemesi üzerine Paksu ve ekibi İstanbul'a gitti. İskender Paşa Camii'nde yapılan görüşmede Kotku'nun izin ve icazet vermesi üzerine de yeni bir partinin kurulması ve başına Erbakan'ın getirilmesi kesinleşmiş oldu. Nurcu siyasetçilerin bu işe ön ayak olması, kendi cemaatlerinde rahatsızlık yaratmıştı. Nurcuların ağabeyleri içinde parti konusunda bir birlik yoktu ve bazıları Erbakan ismine de çok sıcak bakmıyordu. Zübeyir Gündüzalp, Ağabeyler Konseyi'ni ve Erbakan'a siyaset yolunu açmaya önderlik eden Tevfik Paksu'yu acilen toplantıya çağırdı. Nurcuların lideri olduğu halde bu meselenin ilk önce kendisine gelmemesi Gündüzalp'in canını sıkmıştı. Ağabeyler Konseyi'nden Mehmet Fırıncı toplantıda durumu özetleyen Paksu'ya, *"Bediüzzaman böyle bir hadiseye izin vermezdi"* diye karşı çıktı. Mustafa Sungur da aynı görüşte olduğunu açıklayınca iş karıştı. Nihayetinde Nurcuların önde gelenleri, AP varken yeni bir partinin kurulmasına onay vermeyeceklerini söylediler. Ancak Tevfik Paksu ve bir dönem Said-i Nursi'nin avukatlığını da yapmış olan Isparta milletvekili Hüsamettin Akmumcu ise Ağabeyler Konseyi'nden kimi isimlerin sessiz kalması, Said Özdemir'in desteklemesi ve Bayram Yüksel'in de itiraz etmemesi üzerine bu görüşe karşı çıkarak alınan karara uymadılar. Nurcular bu kez de parti kurmak isteyenler, karşı çıkanlar ve tarafsız kalanlar şeklinde farklı gruplara ayrıldılar. Parti kurma fikrini Nurcuların bir kısmının yanı sıra diğer İslami cemaatler de destekleyince ülke çapında bir heyecan dalgası başladı. Bu arada pek çok cemaatin temsilcisi, dini savunan yeni partinin kurulmasını istiyordu. Fikrin sahibi Ahmet Tevfik Paksu'nun evinde yapılan ve Osman Yüksel

Serdengeçti, Arif Hikmet Güner, Haşan Aksay, Aslan Topcubaşı, İsmail Hakkı Yılanlıoğlu ve Necmettin Erbakan'ın katıldığı toplantı sonunda yeni parti kurulmasının ertelenip AP içinde mücadele edilmesi kararı alındı. Bunun için de Erbakan, milletvekili adayı olmak için AP'ye müracaat edecekti. Ancak İhsan Sabri Çağlayangil, İsmet Sezgin ve Mustafa Gülcügil'in İslami değerleri de aşağılayarak karşı çıkması üzerine Erbakan'ın AP'ye girme isteği sonuçsuz kaldı. Gelip çatan seçimlere bir parti ile girmek de imkânsız hâle gelmişti. Millet Partisi (MP) lideri Osman Bölükbaşı takip ettiği gelişmelerden faydalanmak amacıyla Erbakan'ı partisine davet etti. Çetin ceviz çıkan Erbakan, genel başkanlıktan ayrılmasını istediği Bölükbaşı'nın yerine geçmek istediğini söyleyince bu girişimden de bir sonuç alınamadı.

AP'yi İslamcı camianın gözünde daha da güvenilmez kılan ve aralarındaki makası açan son olay ise temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı hükümler içeren bir yasa teklifiydi. AP iktidarında giderek küçülen Türkiye ekonomisi 1969'dan itibaren bunalım sinyalleri vermeye başlamıştı. Ekonomik darboğaz ve siyasi kısıtlamalar kitlesel muhalefeti yükseltiyor; işçiler, üniversite gençliği, memurlar ve köylüler gibi toplumun çeşitli kesimlerinde giderek radikalleşen protesto eylemleri yaygınlaşıyordu. Toplumsal muhalefeti azaltmanın yolunu demokrasiyi boğmakta gören AP iktidarı da 1969'da temel hak ve özgürlükleri daha da kısıtlayıcı hükümler içeren Anayasa Nizamını Koruma Kanunu'nu çıkarmak istedi.[1] Demirel'in kendisi ve partisine yönelik muhalefeti bastırmanın aracı olarak gördüğü bu yasanın içeriği, AP iktidarıyla rahat nefes aldıklarını düşünen İslamcıların da haklarını kısıtlayacak bir içeriğe sahipti. 1969 Şubat'ında kanun teklifi Meclis'e gelince, dindar çevreler iyice tedirgin oldu. AP Konya İl Başkanı

1 Sağcı çevrelerde de rahatsızlık yarattığı düşünülen temel hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı yasal düzenlemeler hep muhafazakâr özellikler gösteren iktidarlar tarafından çıkartılmış ya da daha se tleştirilmişti. Bu kısır döngüyü kıran tek sağcı lider olan Turgut Özal'ın iktidarda olduğu 1991 yılına kadar yerli yerinde kalan ve şeriattan çok İslami düşünceyle mücadeleyi öngören 1949'da yürürlüğe giren TCK'nin ünlü 163. Maddesini çıkartan CHP iktidarıydı. Ancak yasanın çıktığı dönemin başbakanı olan Şemsettin Günaltay sarıklı bir medrese hocasıydı. Bu maddenin ağır hükümlerini güçlendiren düzenlemeler içeren "Vicdan ve Toplanma Hürriyetini Koruma Kanunu" ise 1953 yılında DP iktidarı zamanında çıkmıştı. Yükselen toplumsal muhalefeti azaltmanın yolunu demokrasiyi boğmakta gören AP iktidarı da 1969'da temel özgürlükleri daha da kısıtlayıcı hükümler içeren "Anayasa Nizamını Koruma Kanunu"nu çıkarmak istedi. Ancak tepkiler üzerine tasarı geri çekildi.

Mustafa Öncel beraberindeki bir heyetle ziyaret ettiği Demirel'e, partilerini Müslümanların iktidara getirdiğini söyleyerek kanun teklifinin geri alınmasını istedi. Ancak Demirel'in dindarların AP'ye oy verme mecburiyetinde olduğunu belirterek isteği reddetmesi üzerine partisinin Konya teşkilatı bölündü. AP'den ayrılanlar diğer bütün İslami kesimler gibi Erbakan'ın kuracağı partiyi beklemeye karar verdiler.

Nurcular MHP'yle çatışıyor

Ancak Kirazlı Mescit'teki evde örgütlü bulunan Nurcular, kendi cemaatleri içinden de sessiz kalınarak ya da açık destek verilerek onaylanan ve diğer İslamcı çevrelerdeki yaşanan heyecan dalgasının aksine Erbakan liderliğinde kurulacak bu yeni parti girişiminden çok tedirginlerdi. Erbakan'dan endişe duyulan bu dönemde Alparslan Türkeş'in liderliğinde ortaya çıkan Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) İslami camiaya yönelmesi ise daha büyük bir rahatsızlık kaynağı oldu.[1] 27 Mayıs Darbesi'nde rol alsa da sürgüne gönderilmiş olan Alparslan Türkeş, milliyetçi gençleri Türkçülük ideali etrafında birleştirmeye girişmişti. Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin (CKMP) ele geçirilmesinden sonra Türkeş ve arkadaşları, İslamcı akımlardan destek aramaya giriştiler.

1 Alparslan Türkeş, 27 Mayıs Darbesi'nden kısa süre önce Albay olarak görev yaptığı Elazığ'daki birliğinden Ankara'ya atanarak Albay Talat Aydemir'in önerisiyle darbeyi planlayıp yürütecek 37 kişilik Milli Birlik Komitesi'ne (MBK) alındı. Bildirisini radyodan Türkiye'ye duyurduğu darbeden sonra Türkeş Başbakanlık müsteşarlığı yaptı. Ancak darbeden hemen sonra MBK içinde görüş ayrılığı ortaya çıkmıştı. Bu bölünmüşlük öyle bir hale geldi ki 13 Kasım 1960'da Orgeneral Cemal Gürsel bir bildiri yayımlayarak, başkanlık ettiği MBK'nin çalışmalarının ülkenin çıkarlarını tehlikeye düşürecek bir duruma geldiğini belirterek ortak alınan kararla komiteyi feshettiğini açıkladı. Yeni kurulan MBK de ise Türkeş'in de içinde bulunduğu 14'ler olarak adlandırılan ve kısa süre içinde yapılacak seçimlerle iktidarın sivillere bırakılmasını reddeden subaylara yer verilmiyordu. MBK üyesi Korgeneral Cemal Madanoğlu'nun inisiyatifiyle gerçekleşen operasyonla 14 subay Türk Silahlı Kuvvetleri'nden (TSK) emekli edilerek çeşitli görevlerle yurt dışına sürgüne gönderildiler. Alparslan Türkeş de bu operasyon sonucu, 2 yıldan fazla kalacağı Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'ye büyükelçilik müşaviri olarak gönderildi. AP'ye katılma tekliflerini reddeden Türkeş, 2 Mayıs 1963'te milliyetçileri çevreleri bir araya getiren Türkiye Huzur ve Yükselme Derneği'ni kurdu. Bu arada darbe hazırlığı içinde olan Talat Aydemir'le temas kurdu. Ancak Aydemir'le anlaşamayınca darbe girişimini hükümete ihbar etti. Kendisi de darbe girişimi nedeniyle yargılansa da muhbirliğinin ödülünü beraat ederek aldı. Sürgünde olduğu dönemde de ilişkisini sürdürdüğü 14'ler grubundan Dündar Taşer, Ahmet Er, Muzaffer Özdağ, Rıfat Baykal, Mustafa Baykal gibi isimlerle Osman Bölükbaşı'nın liderliğindeki Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ni (CKMP) ele geçirdi. Aynı yıl CKMP listelerinden milletvekili olarak parlamentoya giren Türkeş 1969'da partisinin adını da Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) olarak değiştirdi.

MHP olarak adı değiştirilen parti, Türkçülüğü savunuyordu. Eskiden *"çarşaflıları gördüğünde tüylerinin ürperdiğini"* anlatan, *"ezanın Arapçaya dönüşünü ihanet"* olarak niteleyen Türkeş, *"İslamiyet'i tanımadığını, Kuran'ın Hazreti Muhammed' in kafasından uydurduğu bir kitap olduğunu"* savunan Nihal Atsız'la birlikte, her siyasi akımın doğal oy deposu olarak gördükleri cemaatlere ve tarikatlara yönelik mesajlar vermeye başlamıştı. Türkeş, o dönemde küçük bir gruba hükmeden Fethullah Gülen'in yanı sıra Nurcu Yazıcılar Grubunun liderliğini yapan Hüsrev Altınbaşak'tan da destek sözü almıştı. MHP, diğer İslamcı grupları da partisine çekebilmek için kendilerine oy vermeyecek olanları "mason uşaklığıyla" suçluyordu. MHP, çeşitli kentlerde örgütlü bulunan Nurcuların tam ya da kısmen desteğini almıştı. Hatta İslamcı camiayı etkilemek için Nurcuların arasına sızdırdığı adamları üzerinden Alparslan Türkeş'in, Said-i Nursi'nin risalelerini okuduğu ve geleceğin Nurcu lideri olacağı propagandası yapılıyordu. Okuyucuların lideri Zübeyir Gündüzalp ve Ağabeyler Konseyi, bu hamleleri boşa çıkarmak için MHP'nin içyüzünü sergileyen bir broşür yayımlanmasına karar verdi. Bu broşür için milliyetçiler üzerinde etkili bir isim olan Bekir Berk araştırma yapacak, Nurcular üzerinde etkisi bulunan Mustafa Polat da yazacaktı. Çalışmaların sonunda Nurcuların ilk siyasi kitabı olma özelliğini de barındıran ve MHP'ye açık tavır alınan *"Tarihi Vesikaların Işığı Altında İslami Hareket ve Türkeş"* isimli eser ortaya çıktı. Kitapta, dini kesimleri baskı ve zulümle sindirmeye çalışan Atatürk ve İsmet İnönü'den farklı olmadığı anlatılan Türkeş'in, din konusunda da benzer düşünceler taşıdığı; Arapça ezana, çarşafa karşı çıktığı kendi sözleriyle aktarılıyordu. Gündüzalp'in talimatıyla Türkiye'nin her tarafına gönderilen kitapla Nurcuların MHP'ye oy vermemesi için yürütülen geniş kampanyada, cemaatin önderi Said-i Nursi'nin CHP'ye karşı DP'ye oy verdiği, AP'nin de DP'nin devamı olduğu tekrar hatırlatılıyordu. Elbette, bir dönem Nursi'nin desteklediği DP iktidarı ve Adnan Menderes'in hazin sonunu hazırlayan 27 Mayıs 1960 Darbesi'nde, Türkeş'in rol aldığına da yer veriliyordu. Bir siyasi partiye karşı yapılan bu aleni muhalefet cemaat içinde tartışmalara yol açtı. Nurcu ağabeyler Abdullah Yeğin, Bayram Yüksel ve Said Özdemir, cemaatin zarar göreceği endişesiyle kimi yerlerde MHP karşıtı broşürlerin dağıtımına karşı çıkıyordu. Ancak buna rağmen Zübeyir Gündüzalp'in cemaat içindeki ağırlığıyla MHP

karşıtı mücadele Nurcular arasında geniş yankı bulmayı başardı. Açıktan yürütülen bu savaştan olumsuz etkilenen MHP'liler karşılık vermekte gecikmedi. Nurcuların AP'den büyük paralar aldıkları söylentisini yaydıkları gibi partileri aleyhtarı broşürlerin basıldığı İstanbul'daki matbaaya da silahlı baskın düzenleyerek tüm yayınlara el koydular. Türkeş, Nurcuların etkili oldukları ve diğer İslami çevrelerle irtibat sağlamakta kullandıkları dernekleri de ele geçirme talimatı verdi. İlk hedef İslamcıların denetimindeki MTTB idi. İslamcıların adayı olan Burhaneddin Kayıhan'ın karşısına kendi adayları Mustafa Ok'u çıkardılar. MHP'lilerin *"Milliyetçi Türkiye"*, İslamcılarınsa *"Müslüman Türkiye"* sloganları arasında gerginlik içinde yapılan seçimi, Nurcular ve diğer İslami grupların desteğini alan Kayıhan kazandı.

Fethullah Gülen de MHP'yle mücadele edilmesine karşı çıkanlar arasında yer alan isimlerden biriydi. İzmir başta olmak üzere Ege bölgesinde adından sıkça söz ettirerek etki alanını genişletmeye başlayan Gülen, cemaat ağabeylerine ilk muhalefet bayrağını da bu olayla açmış oldu. Daha öncesinde de Mustafa Sungur'un dershane açması isteğine ayak sürüyen Gülen, bunun yerine yakın çevresinden Mustafa Birlik ve Mehmet Metin ile birlikte örgütlenmesinin yapı taşlarından olan Işık Evleri'ni açmaya başlamıştı. Kendi çevresindeki kişilerden bir danışma kurulu da oluşturan Gülen, dini faaliyetlerinde de Nurcuların üstadı Said-i Nursi'den fazla bahsetmeden hitabet yeteneğini kullandığı vaaz kasetlerinin dağıtılmasını sağlıyordu. Bu şekilde özellikle Ege bölgesinde hem taraftar, hem de para sağlanıyordu. Cemaatin ileri gelenlerinden Abdullah Yeğin, Hulusi Efendi, Şerafettin Kartal, Bayram Yüksel ve diğer önemli Nurcu Ağabeyler bu şekilde örgütlenme tarzına karşı çıksalar da Fethullah Gülen buna kulak asmadı. Nurculuğun içinde bir Fethullahçılık oluşturma çabasına giren Gülen'in yanında ise Kemal Erimez, Mustafa Birlik, İlhan İşbilen, Cahit Tuzcu, Bekir Akgün, Mustafa Asutay gibi bölgenin ileri gelen Nurcuları vardı. Adeta bölüne bölüne büyüyen Nurcularda bir kez daha ayrılık yaşanacağının sinyalleri ortaya çıkmıştı. Yeni palazlandığı dönem de ortaya çıkan MHP'ye yönelik mücadelede Zübeyir Güzdüzalp ve Ağabeyler Konseyi'ne muhalefet etmesi Fethullah Gülen ve çevresinin durumunu da olumsuz etkiledi. Gülen hakkında, "para ve gösterişe düşkünlüğü, kendi grubunu oluşturma hevesinde olduğu ve devletin Nurcuları bölmek için kullandığı

bir ajan" olduğuna yönelik iddialar da bu dönemde ortaya çıktı. Söylentilerin önü alınamayınca itibar kaybı yaşayan Gülen'in çevresinden kopmalar da başladı. Durumdan haberdar olan Mehmet Şevket Eygi de kendi cemaatini örgütleyebileceğinden hareketle gazetesi *Bugün*'den bir çağrıyla Müslümanları Sultanahmet Camisi'ne toplu sabah namazı kılmaya davet etti. Böylece ülkede yeni bir gündem yaratan Sultanahmet Camii'nde toplu sabah namazları başladı. Zübeyir Gündüzalp grubu ise bu harekete karşı çıkarak toplu namazlara boykot kararı alınca Eygi'nin organize ettiği gösterilerin hızı kesildi.

Erbakan Meclis'te

Bir yandan MHP'yle uğraşan Nurcular öte taraftan destekledikleri AP'ye giden İslamcı oyları etkileyecek bir potansiyel barındıran Erbakan'ın partileşme faaliyetlerinden tedirgindi. Özellikle Ankara'daki Nurcuların Erbakan'ın yanında yer alması, İstanbul'dakileri kızdırmıştı. Bu yüzden *İttihad* gazetesinde AP yanlısı yayınlara ağırlık verildi ve yeni parti kurmak isteyenlerin aleyhinde yazılar çıkmaya başladı. Erbakan ve Nurcu kökenli bir kısım AP'linin parti kurma çalışmaları seçimlere yetişememiş, AP listelerinden milletvekili olarak Meclis'e girdikten sonra istifa etme planları da Demirel'in vetosuna takılmıştı. Ancak hiçbir şey Erbakan'ı engelleyemedi. 1969 Ekim'inde yapılan seçimlerde Erbakan, bağımsız adaylığını koyduğu Konya'dan, üç milletvekiline yetecek kadar oy alarak Meclis'e girmeyi başardı. Parlamentoda ise kendisiyle birlikte partileşme fikrine sıcak bakan AP milletvekilleriyle yakınlaşıp hemen parti kurma çalışmalarına girişmek istese de, Tevfik Paksu ve Hüsamettin Akmumcu gibi AP'lilerin Nurcuların açık destek vermesi gerektiğini söylemeleri üzerine beklemek zorunda kaldı. Ancak Zübeyir Gündüzalp'ten beklenen bu destek gelmeyince Paksu ve arkadaşları Mustafa Sungur'un kapısını çaldı. Sungur temkinli desteğini açıklayınca Abdullah Yeğin, Said Özdemir ve Bayram Yüksel'den de destek sağlanmış olduğu için kısa süre sonra Erbakan ve arkadaşları, *"Hak geldi, batıl zail oldu"* ayetini slogan haline getirerek 24 Ocak 1970'de Milli Nizam Partisi'ni (MNP) kurdular. Nakşibendî, Nurcu, Kadiri ittifakıyla ortaya çıkan ve Türkiye siyasi hayatına Milli Görüş Hareketi olarak adının yazdıracak olan MNP, Hüsamettin Akmumcu ve Hüseyin Abbas'ın AP'den istifa

ederek partiye katılmalarıyla TBMM'de üç sandalyeye sahip oldu. Parti tüzüğünün en ilginç maddelerinden birisi daha sonraki parti tüzüklerinde yer almayan, *"Masonların üye olamayacağı"* şartıydı. Fikri temelleri 1967'de atılan ve varlığını İslam kardeşliği temeline oturtan Milli Görüş Hareketi MNP adıyla siyaset sahnesine adım atmış oldu. Lideri de kendilerinin milli, diğer siyasi partilerin ise gayrı milli görüşü temsil ettiğini savunan Erbakan'dı.

Dindar çevreler, İslam kimliği altında parlamentoda temsil edilmenin coşkulu sevincini yaşarken seçimlerin galibi olan AP de hükümet kurma çalışmalarına başlamıştı. Ancak bakanlık beklentisi içinde olan bazı milliyetçi isimlerin kabineye alınmaması üzerine parti içinde huzursuzluk başladı. İslamcıların argümanı olan Demirel'in masonluğu bu kez de milliyetçiler tarafından gündeme getirildi. Sadettin Bilgiç, Aydın Yalçın, Mehmet Turgut önderliğinde bir araya gelen 72 milletvekili, *"Demirel seçimden önce Müslümanları, seçimden sonra da milliyetçileri tasfiye ediyor, partiyi tamamen masonlara teslim edecek"* diyerek hükümete güvenoyu vermemeyi kararlaştırdılar. Demirel olayı ciddiye almasa da AP içinde ciddi bir kriz söz konusuydu. Partiden toplu istifalar gündeme gelince de Nurcular devreye girdiler. İstifayı düşünen milletvekilleriyle birebir görüşmeler yapan Bekir Berk'in çabalarıyla 30 kadar milletvekili istifa kararından vazgeçti. Güvenoyu alınması için eksik kalan milletvekili sayısı da CHP'den transfer edilince sorun çözüldü. Ancak hükümet güvenoyu alsa da ilk kararlarında direnen 41 kişi AP'den ayrılarak yeni bir parti arayışına girdiler. MHP lideri Türkeş ve MNP lideri Erbakan AP'deki bu bölünmeden umutlansalar da, 41'ler diye anılan grubun öne çıkan isimlerinin, Celal Bayar'la görüşüp DP'yi yeniden kurma kararına varmaları üzerine umduklarını bulamadılar. Bölünmüş kimi Nurcuların desteğini alsa da ağırlıklı olarak Nakşibendî tarikatına dayanan MNP'nin İslam kardeşliği vurgusuyla aktif çalışmalarının yanı sıra AP'nin de bölünmüş olması, Nurcuları daha da tedirgin ediyordu. Bu arada MHP seçimde umduğunu bulamamış ve sadece partinin lideri Türkeş, Adana milletvekili olarak Meclis'e girebilmişti. İslamcıları temsil etmesine rağmen MNP'yle aralarına mesafe koyan Nurcuların desteklediği AP'deki krizi fırsata çevirmek isteyen MHP, başta Nurcular olmak üzere bir kez daha dindar çevrelere yöneldi. Seçimlerin başarısız partisi MHP'nin en başarılı olduğu konu ise kolaylıkla yönlendirebildiği milliyetçi

gençliği solcuların üzerine saldırtıp olay çıkarmaktı. Türkiye'yi komünistlerden kurtarmak için mücadele ettiklerini ve vatan için şehit düştükleri propagandasıyla MHP, İslamcı gençleri de etkiliyordu. Bu propagandayla MHP'nin milli mücadelesi içine İslamcı gençler de katıldı.

Erbakan ve partisi MNP çevresindeki hareketlenme, Nurcuların zeminini önemli ölçüde etkiliyordu. MNP'nin kurulmasını engellemek bir yana destek verdikleri AP'nin de bölünmesi üzerine Nurcular, tabanlarının bu yeni partiye ve MHP'ye kaymalarını önlemek amacıyla günlük bir gazete çıkarmaya karar verdiler. *Yeni Asya* adı verilen gazete, Süleyman Demirel' in, Boğaz Köprüsü'nün temelini attığı 21 Şubat 1970'te yayınına başladı. Gazetenin adıyla bir yayınevi de kurulmuştu. Gazetenin başına Mehmet Kutlular, yayınevinin başına da Mustafa Polat getirildi. Zübeyir Gündüzalp'in liderliğindeki cemaat zamanla, gazetenin adıyla bütünleşerek Yeni Asya Cemaati adıyla anılmaya başlanacaktı. Cemaatin üzerinde etkin bir rol üstlenen gazetenin yazarları da hareketin önde gelen ağabeyleri ve eli kalem tutanlarından oluşuyordu. Yazıların konusu hep aynıydı. Yanlış yollara sapılmaması için yapılan uyarılarda, AP'den koparak MNP'ye yönelinmemesi öğütleniyordu. Erbakan'ın siyasi kariyerini engellemeye çalışan Nurcuların yapamadığını bir darbeyle askerler yapacaktı.

Örgütlü işçi sınıfı, sosyalist aydınlar, ilerici Kürt hareketi ve gençlik örgütlerinden oluşan bloğun temsilcisi olan Türkiye İşçi Partisi'nin (TİP) 1965 seçimlerinde 15 milletvekilliği kazanmasıyla sosyalistler ilk kez Meclis'te yer almışlardı. Bu deneyime dayanarak seçimle iktidara gelme umudu besleyen sosyalistlerin önü, Seçim Kanunu'nda yapılan değişiklikle kesilecekti. Dört yıl sonraki 1969 seçimlerinde, bir öncekine göre daha fazla oy almasına karşın TİP, ancak iki milletvekiliyle Meclis'e girebilecekti. Temsiliyetleri sayısal olarak azalsa da Süleyman Demirel'in AP'si, TİP milletvekillerini Meclis'te dahi konuşturmamaya çalışıyordu. Bu arada solun gelişmesini engellemek amacıyla bir sağ-sol çatışması havası yaratmak için MHP'liler ve İslamcılar da solcu gençlerin üzerine saldırtılıyordu. Üniversitelerde sürekli olaylar ve işgaller yaşanıyordu. Türkiye siyasi tarihine "Kanlı Pazar" olarak geçen olay da bu sıralarda yaşandı.[1] Sosyalist hareketin 1965 seçimleriyle

1 16 Şubat 1969'da ABD 6. Filosunun gelişini protesto etmek için toplanan sol gençlik örgütlerinin üzerine İslamcı ve Milliyetçiler saldırtıldı. Polisin izlemekle

yakaladığı büyüme ivmesinin yanı sıra, ülkede yaşanan ekonomik darboğaza karşı emekçi hareketinin örgütlü muhalefeti ve yükselen sol dalga egemen sınıflara korku salmıştı. İşçi sınıfının 1960'ların sonlarında başlayan çeşitli yerlerdeki grev dalgalarının üzerine, AP hükümetinin CHP'nin iş birliğiyle sendikal hakları budayan bir yasa değişikliği de yapması nedeniyle 15-16 Haziran 1970'de İstanbul merkezli olarak başlayan ve tüm ülkeye yayılan kitlesel eylemler gerçekleşti.[1]

10 yıl sonra yeniden darbe

AP hükümetine ve sermaye sınıfına karşı yaşanan bu ayaklanma sola ve işçi sınıfına karşı sert önlemler alınarak gözdağı verilmesi gerektiğini göstermişti. Tıkanan yerli sermayenin önünü açmak amacıyla yapılan 1960 Darbesi'nden sonra yine kapitalizme sadakat üzerine kurulu olan ve demokrasinin sınırını yine eli silah tutanın çizdiği 1971 Darbesi geldi.[2] 12 Mart 1971'de Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Memduh Tağmaç ile Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Faruk Gürler, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muhsin Batur ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Celal Eyiceoğlu'nun imzasını taşıyan muhtıra TRT haber bültenlerinden okundu. Ordu, kendi iradesini seçilmişlerin iradesi-

yetindiği olaylarda Ali Turgut Aytaç ve Duran Erdoğan bıçaklanarak öldürülürken 200 kadar kişi de yaralandı.

1 Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın 11 Haziran 1970'de onayladığı bu yasal değişiklikle devlet yanlısı Türk-İş'ten, emek hareketinin örgütlendiği Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na (DİSK) geçişlerin engellenmesi amaçlanıyordu. İstanbul'un her semtinde DİSK'e bağlı binlerce işçinin başlattığı gösterilere Türk-İş üyesi işçiler de destek veriyordu. İlişkili gösterilerde dâhil olmak üzere olaylarda 5 işçi, bir polis ve bir esnaf öldü. Bakanlar Kurulu apar topar İstanbul ve Kocaeli'nde 60 günlük bir sıkıyönetim ilan etti. Birkaç ay sonra gelecek darbede de DİSK ve bağlı sendikaların yöneticilerinin pek çoğu sıkıyönetim mahkemelerince tutuklanıp "Halkı kışkırtmak ve bölücülük propagandası yapmaktan" yargılansalar da beraat ettiler. Olaylardan sonra Türkiye'nin en büyük işçi sınıfı eylemlerine yol açan yasa değişikliği ise iptal etti.

2 Eğer 12 Mart Muhtırası verilmemiş olsaydı, başında Korgeneral Cemal Madanoğlu'nun bulunduğu bir cunta tarafından 9 Mart'ta darbe yapılacaktı. Ancak bu girişim darbecilerin arasına sızmış olan MİT mensupları Mahir Kaynak ve Mehmet Eymür tarafından ihbar edilince darbeye adı karışan ve orgeneral rütbesinden daha kıdemsiz olanlar re'sen emekliye sevkedildi. Darbe planları içinde yer alan *Devrim* dergisi etrafında örgütlenen Doğan Avcıoğlu önderliğindeki Milli Demokratik Devrim çizgisini savunan sol görüşlü gruptakiler ise tutuklanarak, işkenceleriyle ünlenen Ziverbey Köşkü sorgularından geçirildi. Sorgular sonunda 12 Mart Muhtırası'nı verenler arasında yer alan Kara Kuvvetleri Komutanı Faruk Gürler ve Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur'un da 9 Mart Darbesi girişimine önce destek verdikleri, fakat durumun ihbar edildiğini öğrenmeleri üzerine desteklerini geri çektikleri ortaya çıktı.

ne dayatmış, Süleyman Demirel'in AP hükümeti düşürülmüştü. Muhtırayla parlamento kapatılmamış, siyasal partilerin çalışması engellenmemiş ve hiçbir yönetici tutuklanmamış ve hükümet idaresine fiilen el konulmamış olsa da bu bir darbe idi. Ordunun bir kısmının nefret öznesi haline gelen Demirel ve AP hükümeti istifa etmiş olsa da iktidarın parlamento ile paylaşılması ve muhtıradan hemen sonra TSK içindeki olası bölünme ve iç savaş tehlikesini bertaraf etmek için ordu içindeki solcu bilinen subayların tasfiye edilmeye başladı. Böylece önceleri sol tandanslı sanılan darbenin muhteviyatı anlaşıldı. Kısa süre sonra açıklanan CHP Milletvekili Nihat Erim'in başbakanlığındaki hükümetinin programının sermaye gruplarının onayından geçmesiyle de darbenin, beraberinde gelen olağanüstü rejim koşullarıyla muhtıra öncesi endişe yaşayan yerli kapitalizmin kaygılarını gidermek ve otorite bunalımını aşmak üzere yapıldığı öğrenilmiş oldu. Ordu ve parlamentonun bileşenleri uyum içinde çalışıyordu. İktidarı kaybeden AP ile CHP ve öteki partiler, başbakanlığa atanan Erim hükümetine bakan vereceklerini ve programını onaylayacaklarını açıkladı. Parlamento dışından isimlerin de yer aldığı kabinesiyle hükümet, ordunun kanatları altına giren, sermaye sınıfının tüm eğilimlerini yansıtan ve bürokratik faşizmin yansıması olan bir görünüm kazanmıştı.[1] Artık, uzlaşma ve egemen sınıfların iç dengelerinin yeniden sağlanmasıyla kendisini yeniden tesis eden düzenin endişelenmesine yol açan tehdidin hizaya getirilmesine başlanılabilirdi. Ezilen sınıfların özgürlük mücadelesi alanını yasallaştıran hükümlerin ortadan kaldırılması, yani Anayasa'nın değiştirilmesi gerekiyordu. Zaten cuntacılar ülkedeki bunalımın asıl suçlusunu 1961 Anayasası olarak ilan etmişlerdi. Başbakan Erim tarafından "1961 Anayasasının Türkiye için lüks olduğu" biçiminde dile getirilen bu görüşün kaynağı, darbenin başındaki Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç tarafından dillendirilen, *"Sosyal gelişmenin ekonomik gelişmenin önüne geçtiği"* teziydi. Yani cuntacılar, toplumsal grupların demokratik siyaset yoluyla kendi amaçlarını gerçekleştirme mücadelelerinin siyasal düzen bakımından bir tehdit oluşturduğunu söylüyordu. Darbeden sonraki birkaç hafta içinde yaşanan olaylar bahanesiyle sol muhalefeti sindirmek amacıyla 26

1 Bu durumu fark eden isimlerden biri olan dönemi CHP Genel Sekreteri Bülent Ecevit,Türkiye'de Yunanistan usulü bir askeri diktatörlük kurulmuş olduğunu söyleyerek görevinden istifa edecekti.

Nisan 1971'de İstanbul, Ankara ve İzmir başta olmak üzere 11 ilde sıkıyönetim ilan edildi.[1] Ardından 1971 ve 1973'te iki aşamalı olarak 1961 Anayasası'nda köklü değişikliklere gidilerek temel hak ve özgürlükler budandı.

İslamcı camia yine darbenin yanında

İslamcı camia ideolojik olarak Kemalizm'e karşı olsa da her zaman devletin politik yapısını savunan, koruyan ve destekleyen güçlerdi. Tıpkı 1960'ta olduğu gibi 1971'de de darbeyi ve darbecileri ya tümüyle onaylayıp desteklemiş ya da suskun kalmayı tercih etmişlerdi. Bu geleneksel sağcı tutumda kuşkusuz darbelerin her zaman solu ya da dinin doğal düşmanı olarak görülen komünizmi ezme amacıyla yapılmış olması da etkiliydi. Solun üzerine yürüyen askeri darbe ilk başta İslamcı kesime yönelik bazı girişimlerde bulunduysa da sonuçta darbeciler sağcılarla ittifak yaptı. Ancak 12 Mart Darbesi Türkiye'deki kimi dengeleri bozmuştu. Darbeden sonra yöneticileri yargılanıp 15 yıla varan ağır hapis cezalarına mahkûm edilen TİP'in ardından denge olsun diye MNP de kapatıldı. Ancak *"Laikliğe aykırı eylemlerde bulunmak"* gibi ağır bir suçlamayla partisi kapatılsa da ne Erbakan ne de diğer MNP yöneticileriyle ilgili dava açılmadı. Beş yıllık siyasi yasak konulan Necmettin Erbakan, rahatsızlığını öne sürerek İsviçre'ye gitti. *İttihad*'ın yanı sıra *Bugün* ve *Sabah* gazeteleri de kapatılmış sahibi Mehmet Şevket Eygi de yurtdışına kaçmıştı. Şule Yüksel Şenler, Necip Fazıl gibi yazarlar ise yargılandılar. Başörtüsü mücadelesinin simge isimlerinden Şule Yüksel Şenler, *"Sokaklardaki başı örtülü hanımların*

1 1971 Darbesi'nden 1973 seçimlerine kadar geçen sürede özgürlükler kısıtlanıp yaratılan baskı ortamıyla sol muhalefeti dizginlenmeye çalışılmış olsa da egemenlerin kendi içlerindeki çıkar çelişkilerinin çözülememesi nedeniyle Nihat Erim ve Ferit Melen başbakanlığında ikişer kez, Naim Talu başbakanlığında da bir kez olmak üzere 5 hükümet kuruldu. Sermayenin istemleri doğrultusunda, egemen sınıfların dışında kalan ittifakların tasfiyesi ve halk muhalefetinin bastırılması bu güdümlü hükümetlerinin varlık nedeni oldu. Aralarında gazeteciler, yazarlar, öğretmenler, sanatçı ve bilim insanlarının da bulunduğu binlerce kişi işkenceli sorgulardan geçirilerek tutuklandı. Yargılananların çoğu mahkûm edildi. Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan yargı kararıyla, tutuklanmayanlar ise yargısız infazlarda katledildi. Basına getirilen kısıtlamalar sonucunda onlarca gazete ve dergi ya tamamen yasaklandı ya da yayını süreli olarak durduruldu. Bu furyadan kitaplar da nasibini aldı ve çoksayıda eserin basımı ve satışı yasaklandı. Grev ve sendika hakları sınırlandırılırken kamu sektöründeki tüm sendikalar kapatıldı. Öğrenci derneklerinin tümü ve sivil toplum kuruluşlarının kapısına kilit vuruldu. Yüz binden fazla öğretmeni temsil eden Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) kapatılırken yöneticileri hapsedildi. Binlerce öğretmen polis fişlemesiyle işinden edildi.

öncüleri cezalarını görecekler" diyen dönemin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a yazdığı açık mektupta, *"Cumhurbaşkanı Allah'tan ve milletten özür dilemelidir"* deyince hakaretten tutuklanarak sekiz ay cezaevinde kaldı. Sunay, iki ay sonra kendisini affetse de Şenler kabul etmedi ve cezasını tamamladı. İslamcı camia içinde darbeye karşı çıkanlar da yok değildi. *Yeni Asya* gazetesi, desteklediği Demirel'i iktidardan devirdiği için 12 Mart'ın aleyhinde yazılar yayımlıyordu. Bu eleştirilerin dozu artınca gerici yayın yaptığı iddiasıyla Nihat Erim hükümeti gazeteyi kapatmak istedi. Bu iş İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Faik Türün'ün görev alanındaydı. Türün, kararı uygulamak istemeyerek Erim'den yazılı emir isteyince gazete kapatılmadı. Konudan haberdar olan Bekir Berk, Mehmet Kutlular, Servet Armağan, Hasan Yalçın ve Ali Demirel hep birlikte Faik Türün'ü ziyaret ettiler. Yapılan görüşmede Türün, Nurcuları üsluplarını yumuşatma konusunda uyarmakla yetindi.

Gülen'den darbeye övgü

12 Mart yönetimi genelde Nurcuları kollamasına rağmen, iki ay sonra İzmir'de Fethullah Gülen ve Mustafa Birlik tutuklandı. Suçlama Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) ünlü 163'üncü maddesinde tanımlanan "irticai faaliyetlerde bulunmaktı." Gülen ve Birlik'in savunmalarını üstlenmek üzere İzmir'e giden Avukat Bekir Berk'i de aynı son bekliyordu. Berk, itiraz dilekçelerini yazdıktan sonra gittiği Balıkesir'de kaldığı eve yapılan baskında gözaltına alındı ve *"Nur ayini yaptığı"* gerekçesiyle tutuklandı. Nurculuktan tutuklanan dört gruba mensup 53 kişi olmuştu. Bekir Berk ve diğerleri açıkça Nurcu olduklarını söyleyip müdafaa yaparlarken, Fethullah Gülen ve Mustafa Birlik Nurcu olduklarını gizleseler de fayda etmedi. Berk bir, Gülen ve Birlik üçer yıla mahkûm edilirken diğerleri beraat etti. Yedi aylık tutukluluktan sonra Gülen ile birlikte Berk ve Birlik de tahliye edilmişti. Gülen ve diğerleri hakkında Yargıtay'ın onayladığı mahkûmiyet kararları, 1974'te Bülent Ecevit'in başbakanlığındaki hükümet tarafından çıkarılan Af Yasası'yla ortadan kalktı. Fethullah Gülen, bu mahpusluğuna rağmen askere olan bağlılığını hiç yitirmediğini 12 Mart 1971 Darbesi'yle ilgili söyledikleri şu sözlerle anlatıyordu:

"27 Mayıs sol güdümlü bir harekettir. 12 Mart da öyle olsun isteniyordu. Fakat ihtilale beş kala hadiseye el koyan Memduh Tağmaç ve arkadaşları muhtıranın macerasını birilerinin güdümünden kurtardı.

Ondan böyle bir atak beklemeyen solcular ne yapacaklarını şaşırdılar. Onlarda görülen 12 Mart aleyhtarlığı, biraz da yetişemediğine ekşi diyenin durumu gibi bir tavır. Eğer 9 Mart'ta yapılmak istenen harekâta mani olunmasaydı, yapılacak ihtilal çok başka olacak ve 'Devrim Anayasası' adıyla hazırlanan taslak yürürlüğe girecek, Türkiye isim olarak olmasa bile sistem olarak tam bir komünist ülke haline getirilecekti... Bu solcu güçler ve onların akıl hocalığını yapan devrimbaz sivillerin ortak arzusuydu. Nitekim Ziverbey soruşturmasında hepsinin maskesi düşmüş ve menfur düşünceleri bir bir ortaya çıkmıştır. 12 Mart, bir ihtilal ve darbe değildir. Hükümeti belli konularda uyaran bir ikazdır. Elbette askeri olması yönüyle tasvip edilemez. Hür iradeyi güç kullanmak suretiyle dize getirmenin tasvip edilmesi mümkün değildir de ondan. Fakat çok daha kötü bir hareketi önlemesi bakımından bu harekete iyimser bakmak mümkündür. Yani, kötüdür ama çok daha kötüye göre o kadar kötü değildir."[1]

Kasvetli baskı ortamı tüm ülkeye yayılmışken darbecilere tavır alan ve bu nedenle uyarılan Yeni Asya Cemaati, bu kez de lideri Zübeyir Gündüzalp'in 2 Nisan 1971'de ölümüyle sarsıldı. Geride büyük bir otorite boşluğu tehlikesi doğan Yeni Asya Cemaati'nde "ne olacak kaygısı" başladı. Ancak bu kaygılar cemaatin önde gelenlerin görev paylaşımıyla giderildi. Cemaat içinde daha ön plana yerleşen Mehmet Kutlular sosyal meselelerin yanı sıra, yeni yazarlarla takviye edilen gazetenin yanı sıra kitap yayınına hız veren yayıneviyle de ilgilenecekti. Cemaatin diğer gruplarla arasındaki irtibatı sağlayacak kişi de Mehmet Fırıncı olacaktı. Bu arada ülke çapında dershane açma, kamp kurma çalışmaları da yaygınlaştırılarak hızlandırıldı.

Nizam gitti Selamet geldi

12 Mart 1971 Darbesi'nden en çok tedirginlik duyan kesimlerden biri de kuşkusuz Nurculardı. MNP'nin kapatılması o güne kadar partiye mesafeli duran birçok Nurcunun, "İslam'ın partisi olduğu tescil edildi" diyerek MNP'ye yönelmesinde etkili oldu. Ancak MNP'nin kapatılmasına neden olan darbeden bir yıl sonra Milli Görüşçülerin her zaman reddettiği bir iddiaya göre cuntacı paşalardan Muhsin Batur ve Turgut Sunalp İsviçre'ye giderek Erbakan'ı ülkeye dönmek ve yeni bir siyasi parti kurmak konusunda ikna etmişlerdi. Bu arada kapatılan MNP'nin yerine aynı

1 http://tr.fgulen.com/content/view/3500/128/

kadrolarla ve yine Nakşibendî-Nurcu-Kadiri ittifakıyla 11 Ekim 1972'de, Süleyman Arif Emre'nin emanetçi genel başkanlığında Milli Selamet Partisi (MSP) kuruldu. *"Önce ahlak ve maneviyat"* sloganıyla muhafazakâr İslamcılığa vurgu yapan MSP, milli duruşunu da *"Ağır yerli sanayi hamlesi"* sloganıyla özetliyordu. MSP muhafazakâr İslamcılık yoluyla sağ partilerle, ulusal kalkınmacı ekonomi modeliyle devletçiliği öne çıkarmasıyla da sola rakip olmuştu. Necmettin Erbakan, Süleyman Arif Emre, İsmail Müftüoğlu, Haşan Aksay, Tevfik Paksu, Fehmi Cumalıoğlu, Oğuzhan Asiltürk ve Hüsamettin Akmumcu MNP'de olduğu gibi MSP'nin de Genel İdare Kurulu (GİK) üyeleriydi. Bu durum Siyasi Partiler Kanunu'nun, *"Bir siyasi partinin kapatılmasına neden olan üyeleri kapatılma kararından itibaren beş yıl süreyle hiçbir siyasi partiye üye olmazlar"* hükmünü düzenleyen 111'inci maddesine aykırıydı. Yasanın bu açık hükmü, en katı biçimde uygulanan TİP'liler için geçerliyken MSP muaf tutulmuştu. MSP'liler Naim Talu hükümetinin aldığı kararla 14 Ekim 1973'de yapılacak seçim için hummalı bir çalışmaya giriştiler. Nakşî-Nurcu ittifakının daha da genişlediği MSP için bütün İslamcı gruplar çalışıyordu. Tüm Türkiye'de hızla teşkilatlanan MSP kısa zamanda köylere varıncaya kadar örgütlendi. Bu arada tıpkı diğer MSP'liler gibi siyasi yasağı nedense hatırlarınayan Erbakan da Türkiye'ye dönmüş partinin çalışmalarına destek veriyordu. MSP tüzüğü hazırlanırken GİK'te beş kişilik kontenjan ayrılmıştı. GİK tarafından seçilecek bu beş üyenin arasında yer alacak olan Erbakan'ın hesabına göre yine kurul kararı ile kendisi genel başkan olacaktı. Ancak bu plana karşı çıkan Nurcu kökenli Rasim Hancıoğlu ve Ahmet Tevfik Paksu'ya, Nakşibendî Oğuzhan Asiltürk de eklenince Erbakan üstelemedi. Zaten seçim sonrasında da Süleyman Arif Emre, yerine Erbakan'ı genel başkan olarak teklif ederek görevinden ayrıldı. Böylece Hancıoğlu, Paksu ve Asiltürk ve onlara destek veren bir birkaç ismin muhalefetine rağmen Erbakan 20 Ekim 1973'de genel başkanlık koltuğuna oturdu. Kısa süre sonra da Erbakan adını, CHP ile kurulacak koalisyon hükümetinin Başbakan Yardımcısı olarak yazdıracaktı. Partinin basındaki sözcülüğünü üstlenmek üzere *Milli Gazete* de 12 Ocak 1973'te yayın hayatına başlamıştı.

Bu arada CHP'de de 14 Mayıs 1972'de lider değişikliği yaşanmış ve o yıllarda ortanın solunu temsil eden Bülent Ecevit, İsmet İnönü'yü devirdikten sonra genel başkan olarak 1973 seçimlerine

girmişti. Hiçbir partinin iktidar olabilecek oyu alamadığı ancak 1950'lerden beri süregelen DP ve AP üstünlüğüne bir anlamda son veren ve AP'nin oylarının yüze 29'lara düştüğü 1973 seçimlerinin tek kazananı aslında Bülent Ecevit olmuştu. Geçerli oyların yüzde 33'ünü alan CHP, böylece en güçlü parti konumuna gelirken 1960'lardan bu yana partinin devam eden oy kaybı da bu seçimlerle birlikte son bulmuştu. CHP'den sonra en büyük sürprizi gösteren parti ise MSP'ydi. DP'yi geride bırakarak Türkiye'nin en fazla oy alan üçüncü partisi olan MSP seçim sonrası hükümet kurma arayışlarında kilit parti haline gelmişti. Askerin siyasal kurumlar üzerindeki etkisi sürmeye devam etse de Türkiye'de 12 Mart askeri vesayetinin sonu anlamına gelen seçimlerden sonra ortaya çıkan manzara, yeni bir koalisyon hükümetinin habercisiydi. Ancak süreç çok ilginç bir şekilde gelişti ve sürpriz bir koalisyon hükümeti kuruldu. Önce Ecevit, sonra Demirel, daha sonra Naim Talu'ya verilen hükümeti kurma yetkileri sonuçsuz kalmıştı. 100 günden fazla süren bu kargaşadan sonra Ecevit, bir kez daha kendisine verilen hükümeti kurma yetkisiyle MSP'yle anlaştı. 24 Ocak 1974'de CHP-MSP arasında yapılan görüşmeler sonucu varılan anlaşmayla sürpriz bir koalisyon hükümeti kuruldu. Böylece Türkiye'de ilk kez İslamcı bir parti iktidar ortağı olarak siyasal meşruiyet kazanmaktaydı. İktidarın küçük ortağı olan MSP, İçişleri ve Adalet gibi önemli bakanlıklara da sahip olmuştu. Ancak bu ilginç koalisyon ortaklığı, darbe mağduru olduğu söylenen Milli Görüş Hareketi'nin, 12 Mart Darbesi'nin TCK'nin komünizmi suç sayan 141 ve 142'inci maddelerinden hapse attığı devrimcilerin 1974 genel affından yararlanmasını istememesi nedeniyle uzun ömürlü olamadı. Erbakan'ın, partisi MSP'nin devlet katında onaylanacağını düşünerek, yıllarca düşman görülen CHP ile koalisyon kurması, doğal olarak AP ile hükümet kurulacağını düşünen İslamcı camia için şaşkınlık vericiydi. Yeni Asya Cemaati başta olmak üzere, İslamcı çevrelerde MSP'nin davaya ihanet ettiği eleştirileri başlamıştı. MSP ile mücadele etmek için önemli bir fırsat yakalayan Yeni Asya Grubu, 12 Mart darbecilerinin dokunmadığı kendileriyle aynı adı taşıyan gazeteleri aracılığıyla bu eleştirileri yaygınlaştırarak dindar kesimleri etkilediler. Koalisyonun sona ermesinin ana nedenlerinden biri olan Af Kanunu sırasında da, din düşmanı görülen komünistlerin affedilmesine aracı olacağı için MSP'ye yönelik eleştirilerin dozu artmıştı. CHP'yle

koalisyon ortağı olunmasından zaten hoşnut olmayan parti içindeki Nurcular da bu durumdan rahatsız olmuştu. Üzerine 1974 affı ile ilgili tartışmalar da eklenince MSP içinde uzun yıllar sürecek olan Nakşibendî-Nurcu çekişmesi de başladı. Parti içindeki Nurcular da MSP'yi eleştiren diğer İslami yapılarınınlar gibi, affın sadece şeriatçılık suçlaması yöneltilen TCK'nin 163'üncü maddesinden tutuklu bulunan siyasi mahkûmlara uygulanmasını istiyordu. Yasanın Meclis'te görüşülmesi sırasında Ahmet Tevfik Paksu'nun başı çektiği 20 kadar MSP'li muhalif milletvekili diğer sağcı partilerle iş birliği yaparak, sadece 163'üncü madde kapsamındakilerin affedilip solcuların af kapsamı dışında bırakılmasını sağladı. Erbakan ve yakın çevresindeki diğer Nakşibendîler çok öfkelense de ne kimseyi partiden ihraç ettiler ne de herhangi bir ceza verildi. Ancak Nakşibendî Erbakan, çatırdamaya başlayan parti içindeki Nurcuların etkinliğini kırmak için kilit görevlere gelmemelerine çalıştı. Bu arada sol siyasal suçlardan mahkûm olmuş kişilerin Af Yasası'ndan yararlandırılmamalarının yarattığı eşitsiz durumu, Ecevit'in başvuru yaptığı Anayasa Mahkemesi çözdü ve 141 ve 142'nci maddelerin de af kapsamına alınmasına karar verdi. Bunun üzerine bütün sağ kesim ve dini çevreler MSP'ye yüklenmeye başladı. AP'nin MSP'ye tercih edilmesi görüşü kabul görürken CHP-MSP hükümeti sırasında gerçekleşen Kıbrıs Barış Harekâtı'na ve imam hatip okullarının açılmasına rağmen, cemaat ve tarikatlar MSP'ye mesafeli kalmaya devam ettiler. Resmi olarak sekiz, yeni hükümet belirlenene dek de geçici olarak iki ay daha görev yapan CHP-MSP koalisyon hükümetinin de sonu geldi. Sadi Irmak'ın geçici başbakanlığının ardından yeni iktidar, Meclis'teki dört sağ parti olan AP, MSP, CGP (Cumhuriyetçi Güven Partisi) ve MHP'den oluşan Milliyetçi Cephe (MC) hükümetiydi.

MSP'de iç çekişme

Bu arada MSP içinde baş gösteren Nakşibendî-Nurcu çekişmesi 27 Kasım 1974'de yapılan partinin ikinci büyük kurultayında bir kez daha su yüzüne çıktı. Kadirilerle anlaşan Nurcular, yapılacak kurultayda GİK üyelerinde değişiklik yapılmasını istiyorlardı. Bu konudaki görüşlerini kurultay öncesindeki GİK toplantılarında anlatmak isteseler de Erbakan çeşitli yollarla bunu ertelemeyi başarıyordu. Nihayetinde genel kurultaydan bir gün

önceki GİK toplantısında konu gündeme getirildi. Ancak Erbakan saat 14.00'de başladığı konuşmasını 9 saat sonra noktaladığında değişikliğe gerek olmadığını söyledi. Nakşî kökenli olmasına rağmen Nurculara yakın duran Korkut Özal da değişim isteyen grubun listesindeydi. Ama talepleri reddedilince ayrı bir listeyle kurultaya girme kararı aldılar. Gergin ve tartışmalı geçen kurultay Erbakan listesinin üstünlüğüyle bitti. Parti muhalefetinin ihanet içinde olmakla suçlandığı kurultaydan sonra yapılan GİK toplantısında da, üyelik için belirlenen beş kişilik kontenjanda bulunan Nurcular Hüseyin Abbas ve Hüsamettin Akmumcu'nun isimleri çıkarıldı. O sıralarda AP milletvekillerinden Saadettin Bilgiç partisinden ayrılarak DP'yi yeniden kurmuştu. MSP'deki muhaliflerin partiden ayrılarak DP'ye geçeceği söylentilerine noktayı koyan ise kendilerinin ev sahibi olduğunu söyleyen Nurcu muhaliflerin önemli isimlerinden Akmumcu olacaktı. Bu sözler MSP içindeki Nakşibendî ve Nurcular arasındaki iktidar kavgasının süreceğinin işaretiydi. İyice ayyuka çıkan Nurcu-Nakşî çekişmesi 3 Aralık 1974'de MSP'nin Meclis Grup Başkanvekillerinin seçiminde de yaşandı. Nurcular hali hazırdaki isimler olan Haşan Aksay ve Fehmi Cumalıoğlu'nu istemiyorlardı. Adaylardan Süleyman Arif Emre konusunda herkes mutabıktı ama muhalifler Aksay'ın yerine Nurcu Gündüz Sevilgen'i aday göstermek istiyorlardı. Ancak Erbakan bir kez daha Nurcular'ı saf dışı bırakarak Süleyman Arif Emre ve Haşan Aksay'ı seçti. İlerleyen dönemlerde zaman zaman tekrarlanan Nurcu-Nakşî çekişmesi 5 Haziran 1977 günü yapılacak olan seçimlere kadar sürdü. Seçimlerden iki ay kadar önce parti içindeki Nurcu-Kadiri blokunun milletvekilleri MSP'den aday olmayacaklarını ilan ederek partiyi Nakşibendîlere bırakıp gittiler. Nakşibendîlerin başta Nurcular ve içlerinden çıkan Fethullahçılar olmak üzere diğer cemaatler ve tarikatlarla yaşadığı ayrılığın giderilmesi için AKP'nin kurulması beklenecekti.

Türkiye'deki İslamcı camia içinde, CHP'nin ardından göreve gelen iki ayrı MC hükümetinde de ortak olan, Nakşibendî kökenlilerin ağırlıkta olduğu MSP'den sonra, Demirel yandaşı Nurcu Yeni Asya Cemaati en büyük dini gruptu. CHP ile koalisyon ortaklığı yapması ve Af Kanunu'na imza atması nedeniyle daha önce MSP'ye kayan Nurcuların da partiden uzaklaşması Yeni Asya'cıları sevindirmişti. Daha önceleri siyasi konulara fazla bulaşmayan *Yeni Asya* gazetesi Mehmet Kutlular döneminde adeta AP'nin

yayın organı haline gelmişti. Yeni Asya Cemaati önce CHP'yi hedef alan bir broşür çıkardı. Bunu öfke içinde olduğu MSP'yi hedef alan *"İslami Hareket ve MSP"* broşürü sonra da *"Eco ile Neco"* adlı kitap takip etti. MSP'nin CHP ile birlikte komünistleri affettiği, sağı ve dindarları bölerek dine zarar verdiği konuları işlenen broşürde ortalığı karıştıran bir de fotoğraf kullanılmıştı. Birçok gazetede MSP'li Bakan Korkut Özal'ın ayran içerken yayımlanan fotoğrafı broşürde, içki içiyor diye çarpıtılarak yayımlanınca kıyamet koptu. MSP'lilerin tepkisinin yanı sıra İskenderpaşa Cemaati çevresi de çok kızmış ve Yeni Asya Cemaati'ne tavır almışlardı. Bu çarpıtma yayın nedeniyle Yeni Asya'cılar, diğer İslamcı çevrelerden de benzer tepkiler alsa da MSP karşıtı propagandaya devam ettiler. Bu tutumdan rahatsızlık duyan Hekimoğlu İsmail, cemaatin bu kadar siyasete bulaşmasını eleştirerek gazeteden ayrıldı. Cemaat içinde kafa karıştıran bu kopuş Hekimoğlu İsmail'le sınırlı kalmadı. Gazetenin idari müdürü Rahmi Erdem de ayrıldı. Yeni Asya'cıların bilimsel yayıncılık yapmak iddiasıyla çıkan *Köprü* isimli dergisinde bile cemaatin dışında kalan çevrelere ve MSP'ye eleştiriler yapılırken Demirel ve AP'si övülüyordu. Bu kadar siyasileşmenin giderek daha da rahatsız verici bir durum aldığı cemaatin içinde yer alan Adapazarı'ndan bir grup, dini konulara yer veren *Zafer* adında bir dergi yayımlamaya başladı. Dergi o kadar ilgi gördü ki *Köprü*'den daha çok satmaya başladı. Kutlular başta olmak üzere cemaatin ağabeyleri derginin kapatılmasını istediler. Ama bunu kabul etmeyen Sakaryalılar, tartışmalardan sonra ayrı bir yapılanmaya dönüşerek Yeni Asya grubundan ayrıldı. Yeni Asya Cemaati yine çatırdıyordu.

Herkes MSP'ye düşman!

Erbakan ve MSP sadece Yeni Asya grubunun hedefi değildi. MSP'nin eleştirildiği Af Kanunu'ndan yararlanarak Türkiye'ye dönen Mehmet Şevket Eygi ile MSP'nin fikir babası sayılan ve Milli Görüş kitlesinin ideologu kabul edilen Necip Fazıl Kısakürek de, MSP ve Erbakan için çok ağır eleştiriler yazıyordu. Başta Nurcular olmak üzere dini çevrelerin hışmına uğrayan MSP, imam hatip okullarının açılması yüzünden de Süleymancıların hedefine yerleşti. İmam hatiplerin açılması, kuran kursları ve imamları vasıtasıyla köylere varıncaya kadar örgütlenen Süleymancıları etkileyecekti. Çünkü imam olma hakkı sadece bu okullardan mezun

olanlara tanınıyor Süleymancıların imam olma imtiyazı elinden alınıyordu. Bu yüzden Süleymancılar bütün güçleriyle her yerde, özellikle de kasaba ve köylerde, ciddi oy kaybı yaşatacak kadar MSP'lilerin aleyhinde faaliyet gösteriyorlardı. Her çevreden gelen bu eleştiriler, sıkışan MSP'yi hem bunaltıyor hem de herkesin kendilerine düşman olduğu duygusuyla birbirlerine kenetlenmesini sağlıyordu. Aynı zamanda cemaatler ve tarikatlarla kıran kırana mücadele içine giren MSP, 1977 seçiminde milletvekillerinin yarısını kaybetti. Buna karşın MSP, hiç kimsenin hükümet olabilmek için yeterli milletvekili sayısına ulaşamadığı Meclis'in kilit partisi konumundaydı. Kendi camiaları da dâhil her çevreden gelen eleştirilere karşı kemikleşmiş genç tabanıyla MSP, adeta bir Milli Görüş Cemaati haline dönüşmüştü. Partiyi İslam ordusu, Erbakan'ı da bu ordunun komutanı olarak gördüklerini, *"İşte ordu işte komutan"* sloganıyla dile getiriyorlardı. 1977 seçimlerinde yaşadıkları oy kaybını önemsemeyen Mili Görüş Ordusu, nihayetinde zafere ulaşmak için farz olan cihadı yerine getireceğine inanıyordu. Bunu başarmak için partinin dayandığı anti Amerikancılık ve anti Siyonist tutum kullanılıyordu. Büyük şeytan ABD ve Siyonistler, güya en çok Erbakan'ın iktidar olmasından korkuyorlardı. Partinin içerideki düşmanları olan CHP ve AP ise batıl, Batıcı, faizci ve ayyaşlar olarak kâfirlerin temsilciliğini yapıyordu. CHP tam kâfir, AP ise İslam'ı savunuyor görünen münafık bir partiydi. Ama ikisi de din düşmanıydı. MSP'nin yanında yer alacaklarına AP gibi mason bir partiye hizmet ettiklerini söyledikleri başta Nurcular olmak üzere, kendilerine yönelik eleştiriler yönelten cemaatler ve tarikatlar ise gaflet içinde olmakla suçlanıyordu. Kısacası herkes düşmandı. Bu kadar çok düşmanla mücadele etmek için de iyi teşkilatlanmaya ihtiyaç vardı. Gençler, imam hatip okullarında ve İslamcıların hâkimiyetindeki MTTB içinde ağırlığını hissettiren MSP'lilerce örgütleniyordu. MSP ile doğrudan ilişkisi olmayan Akıncılar Derneği de partinin gençlik örgütü gibi çalışıyordu. *Milli Gazete*'nin ardından partinin ikinci yayın organı olarak yayın hayatına başlayan *Yeni Devir* daha çok aydın tabana hitap ediyordu. Partinin ana damarlarından biri olan ve radikal bir görünüm çizenler, sert ve militan bir yayıncılık anlayışı sürdürülen *Sebil*, *Şûra*, *Tevhid*, *İslami Hareket* gibi dergiler çevresinde örgütlenmişlerdi. MSP'nin doğal düşmanları haline gelen AP, Nurcular ve Süleymancıların yanı sıra, Atatürkçülük ve Kemalist devlet modelinin

sert ifadelerle eleştirildiği ve hemen her sayısı toplatılan *Şûra* dergisi bir süre sonra kapatılsa da yerine yenileri geldi. Yayıncılık faaliyetleriyle de hem radikaller hem de aydınlar için kitaplar yayımlanıyordu. Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerindeki Türkiyeliler de Milli Görüş Teşkilatları üzerinden örgütleniyordu. Tüm bu faaliyetler Milli Görüş çizgisindeki MSP'yi toparlamakla kalmamış, büyüyerek en güçlü İslamcı grup olmasını da sağlamıştı.

Milli Görüş'le Gülen'in ilk ittifakı

Giderek büyüyen bu hareketi uzaktan uzağa izleyen ve 1973 seçimlerinde çevresindekileri de MSP'ye oy vermesi için yönlendiren Fethullah Gülen de kafasındaki planları hayata geçirmek için MSP'yle birlikte önüne çıkan fırsatı görmüştü. Cemaat içinde kendi cemaatini oluşturma gayretleri içindeki Fethullah Gülen bağımsızlığını ilan etmek için uygun zaman kollayan küçük bir grubun lideriydi. Liderleri Zübeyir Gündüzalp'in ölümünün yarattığı boşlukla Yeni Asya grubunun etkinliği azalırken, MSP'nin siyaset sahnesinde güçlü bir aktör olmaya başlaması, Gülen'in bağımsızlığını ilan etme fırsatını doğurmuştu. Bir yandan MSP'yi överken diğer yandan Demirelci çizgideki Yeni Asya Cemaati'ni eleştirmeye başladı. Bu sayede Yeni Asyacıları bölebileceğini ya da en azından zayıflatabileceğini gören MSP ile Gülen arasında bir yakınlaşma başladı. Bu sayede de etkinliği artan Fethullah Gülen'in, alt yapısını oluşturduğu cemaati bir anda hareketlendi. Gülen'in 1976 sonbaharında göreve getirildiği İzmir Bornova Camisine her taraftan akın akın insanlar gidiyordu. Cuma vaazları veren Fethullah Hoca'yı dinleyenler sonrasında cemaatine ait dershanelerde ağırlanıyor ve teyp kasetlerinden yine vaazları dinliyorlardı. Kopuşu fark eden Yeni Asya'cılar ise ilişkiyi korumak için Fethullah Gülen'in vaazlarından bazılarını *Hitap Çiçekleri* adıyla kitaplaştırdı. Fakat istenilen yakınlık kurulamadı. Hatta Mehmet Kırkıncı, Mustafa Sungur, Mustafa Bayram gibi ileri gelenlerin ziyareti bile Fethullah Gülen'in kopuşunu engelleyemedi. Hatta cemaatin bu saygın isimlerinin ziyaretinde Nurcu olduğunun afişe edilmesinden rahatsızlık duyduğunu ve geniş kitlelere ulaşmak için Nurcu kimliğini kullanmak istemediğini söyleyen Gülen'le tartışma yaşanınca ipler kopma noktasına geldi. Nurcuların ilişkilerini kesmeyi ve faaliyetlerine katılmamayı

kararlaştırdığı Gülen'e, cemaatin ileri gelenlerinden Mustafa Birlik ve Kemal Erimez destek veriyordu.

Cemaatinin genişlemesinde, Gülen'in aslında partilerinden olduğu propagandasının yapıldığı MSP'nin yurt çapındaki teşkilatlanması ise en etkili yapıydı. MSP'nin tabanındaki inançlı kesimlere ulaşmak Gülen için, sahip olduğu dershaneler ve yurtlarla genişlemek böylece dikkate alınmasını ve güçlenmesini sağlamak anlamına geliyordu. Düşündüğü gibi de oldu. Fethullah Gülen o zamanlar sadece hayalini kurduğu Altın Nesil'i, Cemaate kazandırılan gönüllülerinin çocuklarıyla inşa etmeyi planlıyordu. Bu yüzden para talep edilmeyen çalışkan öğrenciler başta olmak üzere gönüllülerinin çocukları, dershanelerde eğitim görüp Işık Evleri ve yurtlarda barındırılıyordu. Hem bakımları üstlenilip hem de yetiştirilecek bu çocuklar meslek edindirilip devlet bürokrasisine yerleştirileceklerdi. Bu masraflı işin karşılığı ise zengin Cemaat üyelerinin himmetleri ile kaset ve yayıncılık faaliyetlerinden elde edilecek gelirlerle karşılanacaktı. Gülen Cemaati'nin yayıncılık alanındaki ilk gözbebeği olan dergisi ise 1979 Şubat'ında yayın hayatına başladı. Fethullah Gülen ve cemaatinin devlet bürokrasisindeki izlediği yol, gizli ya da açık her yere sızmaktı. Devlete, orduya, kurumlara, partilere sızılacak ve bir zaman sonra oralarda hâkim olunacaktı. Gülen ve cemaatinin bu temel felsefesi, yayıncılık alanındaki ilk dergilerinin de adı olmuştu: *Sızıntı*. 1970'li yılların sonunda Nurculuk öğretisini benimsemiş 12 İslamcı erkeğin, Fethullah Gülen'in liderliğinde kurdukları yapının örgütlenmesinin en önemli araçlarından biri, tüm gönüllülerin histe ortaklaşmasını, bir cemaat dili ve ruhu yaratmasını sağlayan ve 30 yılını geride bırakan *Sızıntı* isimli dergiydi. İlk çıktığı yıllarda, Cemaat'ten olmayanlara da bedava dağıtılarak hemen her eve giren derginin yayın yönetmeni Arif Sarsılmaz, 2006 Mart tarihli 326'ıncı sayıda kaleme aldığı *"Sızıntı Mektebi"* başlıklı yazısında çıkış sürecini ve ismini vermeden Fethullah Gülen'i şöyle anlatıyordu:

"Sene 1979. Ülkemiz anarşi ve kaosun karanlıklarında. Dış ve iç mihrakların tahriklerine kapılmadan, hiçbir anarşik hâdiseye karışmadan okuma gayretinde olan küçük bir grup ise haftada bir gün kendilerine cami kürsüsünden nasihat eden büyüklerini dinleyerek bu kaotik ortamdan kurtarabilecekleri insanlara ulaşma derdinde... Bu gençlerin de pek çoğunun yolu birkaç sene önce diğerlerinden ayrılmış. Üniversiteyi harp

sahasına çevirenlerin arasından Allah'ın lütfûyla sıyrılan bu talihliler, o güne kadar hiç alışık olmadıkları bir üslûpla hitap eden, Darwinizm, termodinamik, atom, entropi gibi biyoloji ve astrofiziğe ait mevzuları, üniversitedeki derslerin materyalist yorumunun tam tersi istikametinde şerh eden Zât'ı dinleyerek kalblerini aydınlatmaktalar. Ülkenin kurtuluşunun ve istikrarının nasıl bir insan modeliyle gerçekleştirileceğini, bu insan modelinin yetiştirilmesi için ne gibi faaliyetler yapılması gerektiğini teşhis eden Muhterem Büyüğümüz akıl ve kalbleri ikna ederek tedavi için çareler arıyor... Saf, temiz ve berrak bir şekilde ince ince sızarak gönüllere girmeyi hedefleyen bu dergi, 1979'un Şubatında yola böyle çıkmıştı."[1]

Derginin 2009 Mayıs ayındaki 364'üncü sayısında da Mümtaz Aydın imzasıyla yayımlanan, *"Bir Hak Dostu Hacı Bayram Veli"* başlıklı yazıda, isim vermeden Gülen'le ve daha çok bugünkü durumuyla özdeşlik kurması bakımından ilginçti. Yazı, Osmanlı'da devleti ele geçirmek niyetiyle suçlanan Hacı Bayram Veli'nin, aslında binlerce müridiyle devlete nasıl hizmet ettiğinden ve kıymetinin sonradan anlaşıldığından şöyle bahsediliyordu:

"...İsyancı olduğu bildirilen kişi hem bir müderris, hem de zühd ve takva içerisinde yaşadığı söylenen bir mutasavvıf, bir gönül insanıydı. Fakat edinilen bilgilere göre, o diğer şeyhlere pek benzemiyordu. Talebeleriyle birlikte hem bizzat tarlalarda çalışıyor, hem de insanlarla sürekli irtibat hâlinde olup sosyal hayatın içinde yer alıyordu... Hacı Bayram Velî, bu şekilde hem talebelerini yetiştiriyor, hem de belli saatlerde camide insanlara vâz u nasîhatte bulunuyordu. İnsanlar Hacı Bayram Velî'nin vaazlarına koşuyor, ahlâkî güzelliğini gördükçe ona daha çok bağlanıyordu. Her gün huzuruna pek çok kimse gelir, insanlar buradan dertlerine Allah'ın lütfuyla şifâ bularak giderlerdi. Talebeleri gün geçtikçe çoğalmaya başlamış, ismi kısa zamanda her tarafta duyulmuştu. Etrafına çok sayıda talebenin toplandığını gören bazı haset kimseler padişaha; 'Sultânım! Ankara'da Hacı Bayram isminde biri, bir yol tutturarak halkı başına toplamış. Bir isyan çıkarmasından korkarız!' diyerek ona iftiralarda bulunmuş... Hacı Bayram Veli, kendi döneminde çok sayıdaki sevenleri sayesinde sahip olduğu büyük nüfuzu dâima devlet için kullanmış, onun tavsiye, fikir ve dualarını alan idareciler bunun bereketini görmüşlerdir. Onu devlet için bir tehlike göstermek isteyenlerin bugün adları bile hatırlanmazken, onun fikirlerinin ve mânevî tasarrufunun

1 http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/sizinti-mektebi.html

hâlen geçerliliğini sürdürdüğü, kabrinin her gün binlerce mümin tarafından ziyaret edilmesinden ve ismi geçtiğinde hayırla yâd edilmesinden anlaşılmaktadır..."[1]

Fethullahçı-MSP'li tartışması

Bir süre sonra Cemaat'e ait yayınevleri de kuruldu ve Fethullah Gülen'in konuşmaları ile *Sızıntı* dergisindeki yazıları kitaplaştırıldı. Fethullah Gülen'in bireysel tutumuyla cemaatleşme yoluna gitmesi Yeni Asya Grubu tarafından eleştiriliyordu. Kendi adını ön plana çıkararak ortak davayı şahsileştiren Gülen, kendi nefsini putlaştırmakla ve mütevazı bir görüntü verip kendisini aşağılayarak konuşmasıyla, aslında sahip olduğu enaniyeti gizlemeye çalışmakla suçlanıyordu.[2] Said-i Nursi'nin mirası olan AP yerine MSP'lilerle iş birliği yaptığı söylenen, *Sızıntı* isminde ayrı bir dergi çıkaran Gülen'le artık yollar ayrılmıştı. Yeni Asyacıların çıkardığı Fethullah Gülen'in *Hitabet Çiçekleri* kitabı bir daha basılmadı. Gülen'in vaaz kasetlerinin dinlenmesi, *Sızıntı* dergisinin dershanelere ve evlere sokulması yasaklandı. Hatta İzmir'de Bornova Camii'ne, Fethullah Hoca'yı dinlemeye gidenler dahi cemaatten dışlandı. MSP'lilerin desteği ve diğer cemaatlerden kazanılan taraftarlarla hem tabanını genişleten hem de bağışlarla maddi olarak da bir güç haline gelen Gülen de, siyasi tutum alışı nedeniyle yıpranan Yeni Asya Cemaati'nden kopuşunu ilan etti. Yeni Asya Grubunu, kendisinin ve cemaatinin tıpkı AKP iktidarında yaptığı gibi, "çok siyasi olmakla ve siyaseti hizmetin önüne geçirmekle" suçladı.

MSP teşkilatlarının destek ve gayretleriyle etki alanını genişleten, hitabet yeteneği ve teatral vaazlarıyla insanları etkileyen Gülen, *Sızıntı* dergisiyle bir beyin takımına da sahip olmuştu. Dershaneler, yurtlar ve maddi gelirlerle zenginleşen Yazıcılar grubu başta olmak üzere zaman içinde etkinliklerini yitiren diğer Nurcu grupları kendi bünyesinde eriten Gülenciler etkili bir cemaat olma yolunda ilerliyordu. Yeni Asya Cemaati'nden kopmasına rağmen MSP'nin gölgesinde kalan Fethullah Gülen, zamanla

1 http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/bir-hak-dostu-haci-bayram-veli.html

2 Risale-i Nur jargonunda en olumsuz insan özelliklerinden biri olarak anılan Arapça ben anlamına gelen "ene" kökünden türeyen enaniyet kişinin kendisine şahsi bir benlik vermesi, kendi ve etrafındakilerin varlığın Allah'tan bağımsız görmesi, benmerkezcilik, kendine güvenmişlikle gelen kibir anlamlarına gelir.

etkisini daha da arttırarak cemaatler arasında üçüncü sıraya yükseldi. MSP'den ve Yeni Asya Grubu'ndan gelenlerle büyüyen Fethullah Hoca Grubu artık yeni bir cemaatti. MSP'lilerin desteğiyle Cemaat'in kazandığı gençlerin bir kısmında artık partili olmak ikinci plana itilerek Fethullahçı olmak önemseniyordu. Gülen, yeterince güçlendiğine inanarak MSP'lilikten kurtulması gerektiğine karar verdi. Bunu da örtülü olarak yaptı. Sahip oldukları yurt ve dershanelerin sorumluları, Cemaat'in çeşitli kurumlarındaki görevler gibi çekirdek kadrolar MSP'li olanların elinden alınarak Fethullahçı olanlara veriliyordu. Hizmette nöbet değişimi olarak sunulan ve böyle kabul edilen bu dönüşümün başlangıçta kimse farkında değildi. Ancak hep MSP kadrolarının değiştirilmesi dikkat çekince partililer durumu anladı. Gülen Cemaati içinde, MSP'lilik-Fethullahçılık tartışmaları başladı. Fethullah Gülen'in bir mürşit olduğuna vurgu yapılan tartışmalarda, siyasi bir lider olan Erbakan'ın eleştirilecek yönlerinin bulunduğu belirtiliyordu. Siyaset yerine başka hizmetlerin yaygınlaştırılması gerektiği ve Erbakan gibi devlete muhalif olarak hizmet edilemeyeceği söyleniyordu. Hatta aksine, devletten yana durmanın mesafe katetmekte yardımcı olacağı savunuluyordu. Gülen bu fikrini Şubat 1980'de yaptığı bir konuşmada da, anarşist ve teröristleri devletin asker ve polisine bildirmeyenlerin Allah katında sorumlu olduklarını belirterek, *"İstihbarat duysun, emniyet duysun, askeriye duysun, başbakan duysun, riyaset-i cumhuriye duysun. Polise, askere kurşun sıkan hainlere mahkemelerde ceza verilmezse ne devlet kalır ne de millet"* diyerek açıkça ifade etti.

Bu sözler üzerine, geçmişte de hakkında "devlet ajanı" olduğu iddiaları çıkan Gülen'le ilgili söylentiler yeniden dillendirilmeye başlandı. Cemaat ve parti için de kalan bu tartışmaları ortalığa döken ise Gülen'in 24 Haziran 1980'de verdiği bir vaazda isim vermeden MSP'yi ve yayın organı *Milli Gazete*'yi eleştirmesiyle oldu. MSP'li gençliğin bir kısmında cüppe ve sarık giyme modasının yaygınlaştığı o tarihlerde verdiği vaazda Gülen, *"Cüppeyle, sarıkla bu işler olmaz, paçavra gibi bir gazeteyle bu iş yürümez"* deyince tartışmalar ortalığa döküldü. Gülen'in bu sözleri, özellikle kırsal kesimdekiler başta olmak üzere çoğunluğu MSP'lilikten henüz kopmamış olan Cemaat içinde büyük tepki çekti. Gülen'in de AP'li olduğu ve Nakşibendîlere düşmanca davranan diğer Nurculardan farkı olmadığı söyleniyordu. Hiç tahmin edilemeyen bu tepki, MSP'li

gençler ve entelektüel kesimin gazetesi *Yeni Devir*'de de eleştiri konusu yapılınca gerginlik had safhaya ulaştı. Fethullah Gülen bir anda kendi cemaati içinde azınlıkta kalmıştı. Söz konusu vaazın olduğu kaset hemen piyasadan çekilerek imha edildi. Fethullahçılarla MSP'lilerin ilk gerginliği olan bu olayda cemaatçiler, partililerin öfkesi yatışsın diye yanlış anlaşıldıklarını söyleyip sessiz kalmayı tercih etse de büyük bir kopuş yaşandı. Gülen, hareketinin etkili bir cemaate dönüşmesinde büyük katkısı olan MSP'lilerin büyük bölümünü kaybetti. Tüm bu süreç boyunca iki tarafta, karşısındakini harekete katmak amaçlı çıkarları gereği birbirlerini doğrudan hedef almamıştı. MSP'lilerin öfkesi ve tepkisi de zamanla yatıştı. Ama çoğu Gülen'le ilişkisini kesti. Dini gruplar arasında ittifaklar, bölünmeler, kavgalar ve tartışmalar yaşanırken ülke ise adım adım darbeye sürükleniyordu. Zaten kısa süre sonra gelecek olan yeni bir askeri darbe ile MSP kapatılıp Erbakan da cezaevine gönderilince Gülencilerle yaşanan kavga o dönem için noktalandı.

Siyasal İslam'ın iktidar yolculuğunu başlatan darbe

1980'lere doğru IMF (Uluslararası Para Fonu), Dünya Bankası ve OECD gibi uluslararası sermaye örgütlerinin çıkarları doğrultusunda şekillendirilen ve emek sömürüsünü daha da arttıran neoliberal ekonomik dönüşüm tüm dünyayı sarmıştı. Türkiye'nin de dâhil edilmek istendiği neoliberal politikaların hayata geçirilmesi için uluslararası sermaye örgütlerinin dayatmasıyla, ülke ekonomisinde yapısal bir değişiklik öngören 24 Ocak Ekonomik Kararları alınmıştı. Türkiye ekonomisine kabuk değiştirten bu kararlar ülkeyi uluslararası sermayeye açıp kapitalist dünyaya entegre ederken yerli sermayeyi de serbest piyasa adı altında daha fazla kâr ve rekabetçilik, yani daha fazla sömürüye dayalı bir ekonomi anlayışıyla emek cephesine karşı güçlendirilmeyi amaçlıyordu. Devletçilik politikasının terkedilerek kapitalistleşme ve liberal ekonomiye geçiş sürecinin kırılma noktası olarak önemli bir yere sahip olan kararların hayata geçirilmesi için işçi sınıfının direncini kıracak, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayarak toplumsal muhalefeti yok edecek bir baskı rejimi gerekiyordu. Kısacası faşist bir cunta rejimine ihtiyaç vardı. Bu nedenle uluslararası sermayenin simgesi olan ABD o dönemde, neoliberal politikaları hızlandırabilmek amacıyla Pakistan'dan Latin Amerika'ya kadar dünyanın çeşitli ülkelerinde sağ hükümetleri işbaşına geçirmek için yaşanan askerî darbeleri

desteklemekteydi. Türkiye'de başarıya ulaşmış her darbenin ardındaki aynı güç olan büyük sermaye ve emperyalizm onar yıl arayla gerçekleşen iki darbenin ardından 12 Eylül 1980'de yeni bir darbe planıyla bir daha sahne alacaktı. 12 Eylül 1980 Darbesi Türkiye'yi küresel sermayenin çemberine dâhil ederek geniş yığınları daha da yoksullaştırmaya dayalı ekonomi programını uygulamak ve büyük sermayenin krizini çözmenin yanı sıra, ülkeyi ABD'nin Ortadoğu'daki ileri karakolu haline dönüştürmeyi de amaçlıyordu. 1979'da İran'da gerçekleşen İslam Devrimi ve aynı yıl içinde Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgal etmesi üzerine Türkiye'nin ABD politikaları için istikrarlı hale gelmesi önem kazanmıştı. Bunun için de ise Türkiye'deki sosyalist devrimci mücadelenin yükselişinin durdurulması ve bu tehlikenin tam da sermayenin çıkarları doğrultusunda tehdit olmaktan çıkarılması gerekiyordu. Ülkedeki sosyalist hareketin gelişimi karşısında endişeye kapılanlar arasında elbette antikomünist Fethullah Gülen de vardı. 1979'da devlet elden gidiyor diye fetvalar veriyor, devletin bütün kurumlarını siyasal sürece müdahale etmeye çağırıyordu. Öncelikli olarak kimi göreve çağırdığını da *Sızıntı* dergisinin 1979 Haziran'ında yayımlanan *"Asker"* başlıklı başyazısında anlatıyordu:

"Her milletin tarihinde askeri bir tepe varlıktır... Bir de anadan doğma asker-millet vardır. O, asker doğar, askerlik türkülerinden ninniler dinler ve asker olarak ölür. Âşıktır askerliğe, serhat boylarına, akına ve kavgaya... Onun süngüsü, yüz defa iniltimizi dindirdi ve ateşimize su serpti. Yakın tarihimizde dahi kaç defa onda mazinin tebessüm eden çehresini ve yıldırımlaşan celadetin gördük... Eğer, atik davranıp da yıllardan beri hazırlanan karanlık emellerin önüne geçilmeseydi, bütün bir millet olarak inkisar içinde ağlamadan başka çaremiz kalmayacaktı. Tuğa selam, sancağa selam ve ölçülerimiz içinde onu tutan yüce başa binlerce selam..."[1]

Bu çağrının karşılıksız kalmaması için uygun koşullar hazırlanmaya başlandı. Darbeye giden süreçte 1970'lerde başlayan, birbirini besleyen siyasi ve ekonomik istikrarsızlığa bağlı olarak ülke ekonomisinin durumunu Başbakan Demirel'in *"70 sente muhtacız"* sözü özetliyordu. Bu istikrarsızlığın yansıması olarak sokaklar da hareketliydi. İşçi sınıfı ve öğrenciler toplumsal muhalefetin taşıyıcısıydılar. Fabrikalarda yaşanan grevlerle üretim durmuş, üniversitelerdeki işgal ve boykotlarla da her gün protesto gösterileri

1 http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/asker.html

yapılır olmuştu. 1977 yılında kontrgerilla 34 kişiyi öldürüp yüzlerce kişiyi yaralayarak İstanbul'daki 1 Mayıs kutlamalarını kana bulamıştı. Takip eden birkaç yıl içinde kontrgerillanın sivil güçleri olan MHP'li faşistlerce Maraş, Çorum ve Sivas'ta Aleviler kıyımdan geçirilmiş Beyazıt, Bahçelievler, Balgat ve Piyangotepe katliamları yaşanmıştı. Art arda siyasetçi, gazeteci, akademisyen, avukat ve öğrencileri hedef alan suikastlar, bombalı katliamlar gerçekleştirilmişti. Bu hazırlıkların tek eksiği olan "şeriatçı kalkışma" girişimi de Erbakan'ın MSP'si tarafından tamamlandı. 1979'da Batı yanlısı görünen İran'da gerçekleşen Humeyni önderliğindeki İslam Devrimi, sıranın Türkiye'de olduğunu düşünen MSP kitlesini çok heyecanlandırmıştı. Zaten iktidara yürüyen MSP'nin gün geçtikçe büyüdüğü düşünülüyordu. Bu görüşün parti tabanına hâkim olmasında MSP'nin Sivas ve Konya'daki binlerce kişinin katıldığı görkemli mitingleri etkiliydi. Özellikle, Kudüs'ü ebedi başkenti ilan eden İsrail'i protesto etmek için 6 Eylül 1980'de yapılan Konya'daki mitingin benzeri görülmemişti. *"İran'da Humeyni, Türkiye'de Erbakan"*, *"Şeriat gelecek, vahşet bitecek"*, *"Erbakan komutan, Akıncı asker"* sloganlarının atıldığı, İstiklal Marşı okunduğunda protesto için yere oturulan bu mitinge katılanlar, MSP'nin artık iktidar olacağını düşünüyordu. Ancak birkaç gün sonra, 12 Eylül 1980'de gerçekleşecek askeri darbeyle demokrasi bir kez daha askıya alınacaktı. Üstelik MSP'lilere iktidar düşü gördüren bu miting de darbenin gerekçelerinden biri olarak gösterilecekti. Herkes için olduğu kadar MSP için de her şey bitmişti. Ülkede çok ağır bir faşizm dalgası yaşanıyordu.[1]

1 1980 Darbesi'nin ardından 650 bin kişi gözaltına alındı.1 milyon 683 bin kişi fişlendi. Açılan 210 bin davada 230 bin kişi yargılandı. 7 bin kişi için idam cezası istendi. 517 kişiye idam cezası verildi. Haklarında idam cezası verilenlerden 50'si asıldı (18 sol görüşlü, 8 sağ görüşlü, 23 adli suçlu, 1'i Asala militanı). İdamları istenen 259 kişinin dosyası Meclis'e gönderildi. 98 bin 404 kişi "örgüt üyesi olmak" suçundan yargılandı. 30 bin kişi "sakıncalı" olduğu için işten atıldı. 14 bin kişi yurttaşlıktan çıkarıldı. 30 bin kişi "siyasi mülteci" olarak yurtdışına gitti. 300 kişi kuşkulu bir şekilde öldü. 171 kişinin "işkenceden öldüğü" belgelendi. 937 film "sakıncalı" bulunduğu için yasaklandı. 23 bin 677 derneğin faaliyeti durduruldu. 3 bin 854 öğretmen, üniversitede görevli 120 öğretim üyesi ve 47 hâkimin işine son verildi. 400 gazeteci için toplam 4 bin yıl hapis cezası istendi. Gazetecilere 3 bin 315 yıl 6 ay hapis cezası verildi. 31 gazeteci cezaevine girdi. 300 gazeteci saldırıya uğradı. 3 gazeteci silahla öldürüldü. Gazeteler 300 gün yayın yapamadı. 13 büyük gazete için 303 dava açıldı. 39 ton gazete ve dergi imha edildi. Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi. 144 kişi kuşkulu bir şekilde öldü. 14 kişi açlık grevinde öldü. 16 kişi 'kaçarken' vuruldu. 95 kişi 'çatışmada' öldü. 73 kişiye 'doğal ölüm raporu' verildi. 43 kişinin 'intihar ettiği' söylendi.

Darbeyi yapanlar, başlangıçta herhangi bir ayrım gözetmediklerini göstermek için büyük hedef olan sol ve sosyalist çevrelerin yanı sıra ülkücülerin ve İslamcıların da üzerine gitti. Siyasi partilerin tamamı kapatılmış, partilerin yöneticileri tutuklanmıştı. Cezaevleri, istisnasız olarak hemen hepsi işkenceden geçirildikten sonra tutuklanan her partiden, her görüşten insanlarla dolup taşıyordu. En büyük hayal kırıklığı yaşayanlar ise kuşkusuz MHP'lilerdi. O güne kadar devlet adına komünistlere karşı mücadele veren, hatta darbenin gerçekleşmesinin önemli yapı taşları olan katliamlar ve suikastlara imza atan MHP'liler, uğruna mücadele ettikleri devlet tarafından komünistlerle bir tutup içeriye atılmıştı. Böyle bir ortamda ilk zamanlar büyük bir korkuya kapılan İslamcı çevreler her şeyin bittiğini düşünüyordu. Yıllar yılı süren bir mücadeleyle katedilen mesafe, elde edilen kazanımlar, finansal ve manevi açıdan ele geçirilen üstünlükler yok olma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Fakat çok geçmeden durumun korktukları gibi olmadığını gördüler. Yurdun dört bir yanında yaptığı konuşmalarda siyasi liderler Demirel, Ecevit, Erbakan ve Türkeş'i hedef alıp sağcıları, solcuları, irticayı eleştiren cunta lideri Kenan Evren, *"Hakiki din temiz dindir, irtica değildir"* diyerek Ilımlı İslam'ı da topluma panzehir olarak sunuyordu. Adeta herhangi bir dini cemaat ya da tarikatın temsilcisi gibi İslam'ı öven Evren Paşa, Kuran'dan ayetler okuyup hadislerden örnekler veriyordu.[1] Cuntacı Evren'in bu söylemleri nedeniyle kendisini eleştirenlere, *"Ben arada sırada vatandaşı ikna edebilmek için Ayet okuyorum. Bunu da bazı yazarlarımız tenkit ediyorlar. 'Cumhurbaşkanı Ayet okur mu?' diye. Sanki Kuran-ı Kerim'i okumak günahmış gibi, laikliğe aykırıymış gibi"*[2] diye verdiği yanıt ise durduğu yeri tarif ediyordu. Bir yandan Atatürkçülüğü kimselere bırakmayan Evren, darbeden iki yıl sonra okullarda felsefe derslerini zorunlu olmaktan çıkarıp din eğitimini de zorunlu hale getirecekti. MSP'nin Konya mitingini örnekleyerek gerçekleştirdikleri faşist darbenin gerekçeleri arasında şeriatçı kalkışmayı da sayan Evren, şeriatçı suçlamasıyla cezaevine attığı

1 Diyarbakır konuşması (14 Ekim 1980): *"Dinsiz millet düşünülemez. Dinimize sımsıkı sarılmalıyız."*
Hatay konuşması (17 Ocak 1981): *"12 Eylül yönetimi sadece sözlerle yetinmedi. MSP'lilerin bile başaramadığı, din derslerini okullarda mecburi hale getirdi.*
Konya konuşması (15 Ocak 1981): *"Tanrısı bir, Kuran'ı bir, peygamberi bir, aynı sesleniş ve yakarışla namaz kılanları birbirinden koparmaya imkân yoktur."*

2 Faik Bulut, Ordu ve Din/Berfin Yayınları

Erbakan'ın tek başına iktidar olsa yapmaya cesaret edemeyeceği şeyleri yapıyordu. Bu gelişmeler, adeta aradıkları ortamı bulan İslamcı çevreleri de rahatlattı. İstedikleri ortamın oluşmasının daha önemli olduğundan hareketle, daha önce uğruna mücadele ettikleri Demirel ve Erbakan gibi liderleri kısa zamanda sildiler. Artık daha makbul bir isim olan yeni bir liderleri vardı: Kenan Evren.

İslamcı-Derbeci iş birliği

Bu noktaya gelene dek demokrasiyi rafa kaldıran, siyasi partileri kapatarak liderlerini hapse atan darbe ve darbecilere karşı takınılacak tutumla ilgili cemaat ve tarikatlarda yaygın tartışmalar yaşanmıştı. Darbecilerle iş birliği yapmayı "kâfire hizmet" olarak yorumlayanlar bile oldu. Ancak bundan başka çıkar yolu olmadığını savunanlar ağırlıktaydı. Siyasi partiler kapatılmış, hapsedilen liderlerin de konulan yasak nedeniyle artık siyaset yapması imkânsız hale gelmişti. Ancak her şeyden önemli olan hizmete, darbeciler engel olmuyordu. Kavga etmek yerine güçleri birleştirerek hizmete ağırlık vermek gerekiyordu. Darbecilerin istediklerini yapmak, toparlanıp büyümek için de gerekliydi. Bu ve benzer tartışmalar bazı cemaatlerde çatlamalara, bölünmelere, kopmalara ve yeni arayışlara neden oldu. Darbecilerden yana tavır alanların arasında Yeni Asya Cemaati içinde yer alan Nurcuların kimi ileri gelenleri de vardı. Bunların başında gelen Erzurum'da bulunan Mehmet Kırkıncı Hoca darbecilerle yakınlık kurmakla kalmamış, Kenan Evren'e yazdığı mektupta cuntayı överek dualar ettikten sonra neler yapılabileceğine dair önerilerde bulunmuştu. Demirel'e bağlılığıyla bilinen ve Yeni Asya Cemaati içindeki etkili bir isim olan Kırkıncı'nın biat etmesinden duyulan memnuniyetle, darbeciler de hocaya yakınlık göstererek kendisine yardımcı olacaklarını söylediler. Cemaatin en sevilen isimlerinden biri olan Kırkıncı Hoca darbecilerle yakın ilişki kurulması fikrinde yalnız da değildi. Osman Demirci, Rahmi Erdem, Ahmet Şahin, Necmettin Şahiner gibi önemli Nurcular ve Mustafa Sungur gibi bir ağabey de kendisini destekliyordu. *Zafer* dergisi etrafında toplanarak Yeni Asya'dan ayrılan Sakaryalılar grubu da destek ittifakının yanında yer aldı. Her dönemde güç odaklarının yanında olma stratejisiyle hareket eden Fethullah Gülen de, Kırkıncı Hoca'yı destekleyince Nur Cemaati içindeki darbecilerden yana olan ittifak hayli genişlemişti.

Destekledikleri lider Demirel'i hapse gönderen 12 Eylül Cunta'sının, gazetesi *Yeni Asya*'yı da kapattığı Mehmet Kutlular ile yakın çevresindeki Mehmet Fırıncı, Mehmet Emin Birinci gibi isimler darbenin yanında yer alan bu tutuma çok öfkelendi. *Yeni Asya*'nın yerine çıkan *Yeni Nesil* gazetesinde hem Kırkıncı Hoca'nın darbecilere mektup yazması hem de darbeciler ve iş birlikçileri sert bir üslupla eleştirildi. Hatta Kırkıncı Hoca, yanında bulundurduğu bazı Müslümanlar sayesinde İslam ülkelerini ele geçiren Cengiz Han'a benzetilerek, "Cengiz Han'ın hocası" ilan edildi. Bu konuda bir de dizi yazı yayımlandı. Gazetenin yazarları sert eleştiriler kaleme alarak darbeyi eleştirdiler ve şartlar ne olursa olsun Demirel'in yanında olunması gerektiğini söylediler. Nurcular içindeki bu bölünme darbecileri harekete geçirdi ve Mehmet Kutlular'la da görüştüler. Cuntacı askerler ısrar etse de Kutlular, darbecilerle birlikte olamayacaklarını söyleyerek iş birliğini reddetti. Bu tutum elbette cezalandırıldı. Açılan çok sayıda davada yargılandılar. Darbecilerin yanında yer alan Nurcular ise *Yeni Nesil* gazetesi ve Kutlular'ı eleştiriyor, ileriyi görememekle suçluyorlardı. Kendilerinden yardım isteyen darbecilerle iş birliği yaparak hizmetlerinin devam etmesini sağlamak için daha uygun ortam bulunamayacağını savunuyorlardı. Nihayetinde Nurcuların en büyük tabanı olan Yeni Asya Cemaati, kendisine hayli güç kaybettirecek bir ayrılıkla adeta ikiye bölündü. Dönemin zor şartları altında bile darbe karşıtı tutum alan Mehmet Kutlular, Mehmet Fırıncı, Mehmet Emin Birinci, Yavuz Bahadıroğlu, İhsan Atasoy, Mustafa Kaplan, Burhan Bozgeyik, Bünyamin Ateş, Safa Mürsel, Mehmet Paksu gibi isimler Yeni Asya Cemaati'nde kalmıştı. Çıkarları gereği darbecilerin iş birlikçisi olmayı kabul eden Mehmet Kırkıncı, Mustafa Sungur, Rahmi Erdem, Osman Demirci, Ahmet Şahin, Mehmet Dikmen, Necmettin Şahiner gibi isimlerin bulunduğu önemli grupta cemaatten kopanlar arasındaydı. Mehmet Kırkıncı Grubu'na, darbe iş birlikçiliğine atıf yapılarak konulan "Konseyciler" adı aynı zamanda cemaati de tanımlayan bir sıfat oldu. Cemaatin en çok etkilendiği bu bölünme tabanda da şaşkınlık yarattı. Kısa süre önce birlikte duranlar, birbirlerini "Demirelci" ve "Konseyci" diye suçlayan düşmanlar olmuştu.

Gülen yine darbesevici

Fethullah Gülen de, Nur Cemaati içindeki bu bölünme de darbecileri destekleyen Konseycilerin safında yer aldı. Cunta tarafından

takibata uğrayıp arananlar listesinde olmasına rağmen desteğini esirgemeyen Gülen, "Peygamber ocağı" denilen askeriyenin faşist bir darbeyle başa gelmesinden duyduğu memnuniyetini de *Sızıntı* dergisinin 1980 Ekim'inde yayımlanan 21'inci sayısındaki *"Son Karakol"* başlıklı başyazısında belirttiği gibi büyük bir sevinçle anlatmıştı:

"Millet teknesi, sağa sola yalpa yapan bir vapur gibi, batması her an mukadder görünüyordu. Dillerde binbir yabancı türkü, dudaklarda binbir öldürücü şarap... Kimi erotizmle sarhoş, kimi libido ile kimi existansiyalizmden meded umuyor, kimi hezeyan felsefesine dilbeste... Tatmin edilememiş, doyurulamamış ve hatta terkedilmiş bir neslin, çeşitli kamplara ayrılması ve birbirini kıran kırana öldürmesi gayet normal değil mi?... Bu güne kadar onun iç inkırazını sezebildik mi? Onu soysuzlaştıran sebeplere inebildik mi? Halbuki, ona canavarlık öğreten tiranlar karşısında, siyanet meleği gibi onun yanında olmalı değil miydik... Yıllardan beri, binbir saldırı ile rehnedar olmuş bir bünye, böyle hemen bir mualece ile iyi edilemeyeceği de muhakkaktı. Daha köklü ve daha gönülden bir hareket gerekliydi ki, milli bünyeyi kemiren yıllanmış seretanlar (kanser) berteraf edilebilsin. Ve işte şimdi, binbir ümit ve sevinç içinde, asırlık bekleyişin tuluû saydığımız, bu son dirilişi, son karakolun varlık ve bekasına alamet sayıyor; ümidimizin tükendiği yerde, Hızır gibi imdadımıza yetişen Mehmetçiğe bir kere daha selamduruyoruz... Sahnenin bu rengârenk aldatıcılığı, ortalığı inleten valsin korkunç uyutuculuğu ve kostümün göz bağlayıcılığı karşısında, oynanan oyunun gerçek yüz ve vahşetini ilk sezen, son karakolun kahraman bekçileri oldu. Bu sezme, ümit dünyamızda yeniden kendimize gelmemizi ve kendi kendimizi idrak etmemizi temin etti. Aslında buna bir sezme demek de uygun değildir. Bu, düşmanı kıskıvrak yakalama ve bir zaferdir. İçtimâî bünyenin, haricî bir kısım erâciften temizlenme, arındırılma ve aslına ircâ zaferi. Bu zafer, kendinden ümit edilenleri getirdiği takdirde, Türk'ün zaferler hanesinde en muallâ yeri işgal edecektir. Böyle bir ilk tefahhüs ve sezişe, başka bir yazımızda selam durulmuş ve gaziler ocağının yiğit eri Mehmetçiğe teşekkürler sunulmuştu."[1]

Ergenekon denilen ve askerlerin itibarsızlaştırıldığı süreçte darbeciliğin suç olduğunu "keşfeden" Gülen Cemaati, açık açık darbesevicilik yapılan bu yazının da Ergenekoncu-Ulusalcılar tarafından çarpıtılarak kara propaganda amacıyla kullanıldığını öne sürdü. Fethullah Gülen ve cemaatine yönelik iddia ve suçlamalara cevap vermek için açılan bir internet sitesinde söz konusu

1 http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/son-karakol.html

yazıyla ilgili yapılan savunmada, selam durulan askerlerin darbeciler değil, peygamberin övdüğü Mehmetçik olduğu söyleniyordu.[1] Ancak aynı Gülen, kendisiyle yapılan bir röportajda din derslerini zorunlu hale getirdiği için Kenan Evren'in cennetlik olduğunu, *"Bu iş kanaatimce öyle büyüktür ki doğrusunu Allah bilir hiçbir sevabı olmasa bile bu icraatı ona yetebilir, ahrette kurtuluşuna vesile olabilir, cennete de gidebilir"* sözleriyle dile getirmişti.[2] Darbeye ve darbecilere karşı olduğu iddia edilen Gülen'in, kendi adına açılan internet sitesinde yer alan bir röportajında ise 12 Eylül Darbesi'ni nasıl değerlendirdiği ise şöyle yer alıyordu:

"Bence 12 Eylül'ün diğer ihtilallerden pek farklı bir yönü yoktu: Yine gençler silahlı ve sokakta. Yine dillerde Marks ve Lenin. Yine kin ve nefret. Yine yıkıcı siyaset ve Meclis polemiği. Yine müdahaleye çağrı ve yine 'hele bir yıkalım sonra oturur ne yapacağımızı düşünürüz' gibi geri kalmış ülkelerin psikolojisiyle hareket etme hastalığı sarmıştı bir baştan bir başa toplumu. Kimsenin kimseyi kabullenmediği, bir kesimin diğeri ile beraber yaşamaya tahammül edemediği ve en küçük farklılıkların kavga vesilesi yapıldığı böyle bir ortamda, müdahale için her şey tamamdı. Ve yine sun'i sağ-sol hikâyesi hürriyet ve demokrasinin katliyle sonuçlanacaktı. Ayrıca, o günlerde şımartılan illegal sol, gelişmiş, güçlenmiş, eski soldan çok farklıydı. Hatta iktidara geleceğine inanıyordu. Bu itibarla da, o güne kadar hiç yapmadıkları şeylerle sokağa dökülmeye başlamışlardı. Nice defa şahit olmuşumdur; bu ülkede Marks'ın, Lenin'in resmi olduğu halde nümayişler yapılmıştır... Ve hele bir iki yerde gördüğüm manzara karşısında -samimi söylüyorum- ben, acaba kâbus mu görüyorum dediğim olmuştur. Bir keresinde, Lüleburgaz'dan geçerken, insanın tüylerini diken diken eden acaip bağırış, çağırışları görüp duyduğumda dona kalmıştım. Bu nasıl iştir böyle! Türkiye'de hükümet ve devlet yok mu? Ne oldu askere? Polisler nerede? Marks'ın bayrağı altında miting yapılıyor ve bunlara müdahale eden çıkmıyor! Aslında bunlar askeri de karşılarına almışlardı. O günlerde çok söylenen sözlerdendir. 'Komünizme selam dur, Türk askerini arkadan vur.' Ancak Allah bu haince düşüncelerin hiçbirine fırsat vermedi. O rahmetle tecelli edip sebepler yarattı ve milleti kurtardı. Milleti bertaraf etmek isteyenler büyük ölçüde suçüstü yakalandılar ve te'sirsiz hale getirildiler. Evet, bu defa dengeli olunmağa çalışıldı. Komünistler saf dışı edilirken, Rusya da bir başka dünyada bunlara arka çıkmadı. Hatta

1 http://www.iftiralar.org/fethullah-gulen-hocaefendiye-atilan-iftiralar/1156-qfethullah-gulen-12-eylul-darbesini-ovuyorq-iftirasina-cevap.html

2 http://www.milliyet.com.tr/content/fethullah/html/fet09.html

solcu Batılılar da sahip çıkmadılar. Gerçi işkence var diye geldiler, onları himaye etmeye çalıştılar ama hem sağ hem sol herkesin tokatlandığını gördüler hem de belli kararlılıkla karşılaştı ve istediklerini tam alamadılar."[1]

Son yıllarda iddia edildiği gibi Fethullah Gülen karşı olmak bir yana, büsbütün reddetmemek gerektiğini ifade ettiği darbelerin çok da isabetsiz olmadığını da ortaya koyan açıklamalar yapmıştı. İnter Star televizyonunda 6 Temmuz 1995'te katıldığı bir programda Gülen, ülkenin o dönemki *"iyi halinin"* 12 Eylül Darbesi'yle olduğunu bile söylemekten geri durmamıştı:

"Ama bazı durumlar olmuştur ki askeri müdahalelerin neşter vurması söz konusu olmayınca belki o kangren bertaraf edilememiş, o kanser aşılamamıştır. Türkiye'yi 12 Mart muhtırasına götüren dönemleri biliyorum. O dönemde gadre uğrayanlardan birisiyim. 12 Eylül dönemini de çok iyi biliyorum. Devlet memuruydum, vazu nasihat ediyordum. Herkes belli bir hevesin zebunu Türkiye'yi bir yerlere çekmek istiyorlardı. Ve çekilmişte olabilirdi 12 Eylül'de. Türkiye bir ejderin ağzına atılmış olabilirdi. Ve şimdi biz Asya'daki o devletler gibi perişan, derbeder, yıkık-dökük Rusya'nın vesayetinde bir hale gelebilirdik. Bu açıdan askerî müdahaleleri bütün bütün yadırgamak, bütün bütün isabetsizdir demek doğru değildir ama acaba demokrasi içinde askeri güç o dönemde anarşiyi aşamaz, kargaşanın önüne geçemez miydi? Terörü bertaraf edemez miydi? Bunları geleceğin sosyologları, felsefi tarihçileri değerlendirecek, hükümlerini verecek, yanlış iş yapanları efkar-ı ammede mahkum edecekler. Tarih de mahkûm edecek onları. O bakımdan o hususlara girmek istemiyorum."[2]

Bu satırlarla Gülen, hem 12 Eylül 1980, hem de geçmişte onar yıl arayla gerçekleşen diğer iki darbenin sol ve sosyalistleri hedef almasının yarattığı memnuniyeti ifade ediyordu. Ancak Fethullah Gülen'in, 12 Eylül 1980 Darbesi'ne sevinmesinin esas nedenlerinden biri, darbeden kısa süre önce girdiği kavga nedeniyle en çok kızdığı kişi olan Necmettin Erbakan'dan kurtulmasıydı. Cemaat içinde en çok konuşulan konunun Gülen'in, "yangına körükle gittiğini" söylediği Erbakan'ı "aptallıkla, maceracılıkla, akılsızlıkla" suçladığı ve kendisinden kurtulduğu için sevindiği iddialarıydı. Çünkü artık lidersiz kalan MSP tabanını cemaatinin içine çekmek daha kolaydı.

1 http://tr.fgulen.com/content/view/3178/132/
2 http://tr.fgulen.com/content/view/1471/154/

Cuntanın din açılımı

Bu arada darbeden kısa süre sonra, 13 Kasım 1980'de Nakşibendî Şeyhi Mehmet Zahit Kotku vefat etmişti. Cunta lideri Evren, yönetimde kalıcı olmak ve artık saflarında yer alan İslamcı camianın gönlünü hoş tutmak için Kotku'nun Süleymaniye Camii'nin yanındaki, şeyhlerin bulunduğu özel yere gömülmesi için başkanlığını da yaptığı MGK'den özel izin çıkarmıştı. Alkış tuttukları milliyetçi ve dindar darbeciler sayesinde, ülkeyi krize sokup kana boğulmasına neden olduklarını düşündükleri Demirel, Ecevit, Erbakan ve Türkeş'ten kurtulduklarını sanan Nurcular, Konseyciler, Süleymancılar ve diğer dini cemaat ve tarikatlar İslami camia içinde ciddi bir güç hale gelen Erbakan'dan kurtuldukları için ayrıca sevinçliydi. Üstüne üstlük yeni imam hatipler açılması için çalışmalar yapılmaktaydı. 15 Mayıs 1981'de de cunta yönetimi Din İstismarını İnceleme Alt Grubu adıyla bir komisyon/kurul oluşturdu. Genelkurmay, Adalet, İçişleri, Dışişleri, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlıkları, Diyanet İşleri Başkanlığı ve MİT Müsteşarlığı temsilcilerinin bulunduğu bu kurul hazırladığı raporda mevcut imam hatip liselerinin var olan haliyle, 10 yılda bile din görevlisi ihtiyacını karşılamada yetersiz olduğu tespitini yaparak vakit kaybetmeden bir dizi kararın hayata geçirilmesini savundu. *"Biz hurafelerle çocuklarımızın beyni yıkanmasın diye okullarımıza mecburi din dersi koyma kararı aldık"*[1] diye gerekçelendirilen bu karara ilişkin raporda şu önerilerde bulunuldu:

"Yeni İmam Hatip Okulları, İlahiyat Fakülteleri, Yüksek İslam Enstitüleri açılmalıdır. Din bilgisi dersleri, ilkokullardan başlayarak ilk ve orta öğretimde mecburi olarak okutulmalıdır. Halkın basılı dini yayın ihtiyacı tespit edilmeli, her yaş ve kültür seviyesinden insanın ihtiyacı olan dini neşriyatın yaygınlaştırılmasına önem verilmelidir. TRT'de yapılan dini yayınlar güçlendirilmelidir. Yeni camiler yapılmalı, kadrosu bulunmayan 18 bin köy camisine kadro verilmelidir..."[2]

Alkışlar tuttuğu bu darbe döneminde, İzmir Bornova'da vaiz olan Gülen, iddiasına göre şartlarının ağırlaşması üzerine işini istediği gibi yapamadığı gerekçesiyle sürekli doktor raporları alarak görevine gitmiyordu. Derken 1980 Kasım ayında tayini Çanakkale'ye çıksa da yine doktor raporuyla görevine başlamadı.

1 Faik Bulut, *Ordu ve Din*, Berfin Yayınları
2 Soner Yalçın, *Hangi Erbakan*, Su Yayınları

20 Mart 1981'de de vaizlik görevinden istifa etti. Burada ilginç olan ise 12 Eylül Darbesi'nin ertesi günü gözaltına alınacaklar listesinde adı bulunan Gülen hakkında arama kararı bulunmasıydı. Ülkede darbeyi gerçekleştirerek devlet yönetimine el koyan cunta, kendi memurunu arıyor ama bulamıyordu. 1 milyondan fazla kişinin gözaltına alınıp tutuklandığı bir süreçte bir türlü bulunamayan Gülen, iddiasına göre altı yıl boyunca Anadolu'yu dolaşmıştı. Ağır darbe şartlarında "kaçak yaşamayı" becerebilen Gülen, 12 Ocak 1986'da Burdur'da gözaltına alındıktan sonra, dönemin Başbakanı Turgut Özal'ın devreye girmesiyle bir gün sonra serbest bırakılacaktı:[1]

"12 Eylül dönemiydi ve Fethullah Gülen, gözaltına alınması gerekenler listesindeydi... İzmir'deki Güney Deniz Saha Komutanı Koramiral Fahrettin İçmiz, Gülen'i tanıyordu. Fakat 12 Eylül 1980 ihtilalinden kısa süre önce bu komutan Ankara'ya tayin oldu. Bu komutanın İzmir'den ayrılması Gülen için sıkıntılı bir dönemin başlangıcı oldu. Çünkü İzmir'deki bir tugay komutanı olan Tuğgeneral Hayri Terzioğlu Gülen'e karşı önyargılıydı ve ihtilal gecesi kaldığı eve baskın düzenledi. Böylece ihtilalin ertesi günü Sıkıyönetim emri ile aranan bir kişi durumuna düşen Gülen, ihtilal şartlarında uzun süre cezaevinde kalırım endişesiyle teslim olmadı. Ankara'da Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri Orgeneral Haydar Saltık'ın yardımcısı Tuğgeneral Hasan Sağlam devreye girdi ve Gülen için İzmir'deki komutan Terzioğlu'nu aradı. Ancak daha sonra tümgeneralliğe terfi eden Terzioğlu'nun Gülen'e karşı tutumunda bir yumuşama olmadı... Böylece altı yıl boyunca aranan Gülen bu süreçte hep Türkiye'deydi, hiç yurtdışına çıkmadı. Nihayet 12 Ocak 1986 günü Burdur'da, gözaltına alındı. Bunun üzerine dönemin Başbakanı Turgut Özal devreye girdi. Özal'ın, 'Memlekette hâlâ sıkıyönetim mi var. Bir suçu varsa mahkemeye sevk edilsin, suçu yoksa serbest bırakılsın' demesi üzerine bir gece Burdur Emniyeti'nde gözaltına alınan Gülen ertesi gün İzmir'e götürülüp serbest bırakıldı."[2]

---

1 Turgut Özal döneminin bakanlarından Ekrem Pakdemirli'nin, "Özal'ın Mirası" adıyla kitaplaştırdığı anılarında, 12 Eylül 1980 Darbesi öncesinde Fethullah Gülen'e saklanmasını söylediklerini anlatmıştı. Kitabında darbeden kısa süre önce Ankara'daki evinde Turgut Özal ve Hacı Kemal Erimez'le birlikte Fethullah Gülen'in de aralarında bulunduğu kişilerle bir araya geldiklerini belirten Pakdemirli, "Bu toplantıda Fethullah Gülen'e askerlerin söz dinlemediği, darbe yapacaklarının kesinleştiği, kendisinin saklanmasının iyi olacağını tavsiye ettik" diye yazdı. (http://www.haberturk.com/gundem/haber/835414-emir-veriyorum-dusur-su-enflasyonu-)

2 Faruk Mercan, *Fethullah Gülen*, Doğan Kitap

Cunta anayasası hakloylamasında

Darbeyi takip eden ilk iki yıl içinde önemli kanunların tamamına yakını değiştirilmişti. Askerî cuntanın belirlediği Danışma Meclisi tarafından hazırlanan ve demokratik hakları daha da budayan hükümler içeren yeni anayasa için halkoylaması yapılacaktı. Öncesinde İslamcı cemaat ve tarikatları yanına çeken cunta için bu halkoylaması, yarattıkları faşizan ortamın güven oylaması ve geleceklerinin belirlenmesi anlamına geliyordu. Kenan Evren'in cumhurbaşkanlığının da kabul ya da reddedileceğinin halka sorulacağı anayasada yer alan, *"Askerî yönetim üyelerinin yargılanmasının ömür boyu engellenmesini"* düzenleyen geçici 15'inci madde de oylanacaktı.[1] Bu en kritik madde cuntanın darbe yapmanın yanı sıra cinayetlerden, işkencelerden, haksız tutuklamalardan da sorumlu tutulamayacağı anlamına geliyordu. Bir yandan Kenan Evren ve diğer darbeciler öte yandan Yeni Asya Cemaati'nden ayrılan Konseyciler ve yanlarında yer alan cunta işbirlikçileri anayasa halkoylamasının onay alması için hummalı bir çalışma içine girdiler. Arananlar afişlerinin ülkedeki tüm yerleşim birimlerindeki otogarlar, istasyonlar gibi merkezi yerlerin duvarlarını süslediği bir dönemde kaçaklardan biri de Fethullah Gülen'di. Ancak Gülen, takibata uğramak şöyle dursun rahat bir şekilde Ege Bölgesi'ndeki cemaatleşme faaliyetlerini sürdürüyordu. Bu kadar rahat olmanın güvencesi ise bizzat kendisini arayanlardı. Abdullah Aymaz, İlhan İşbilen, Mustafa Bildik, Latif Erdoğan gibi yakın çevresinde yer alanlar Gülen'le darbeciler arasında arabuluculuk yapıyorlardı. Yeni Asya Cemaati'nin bölünmesi sürecinde tarafını faşist cuntadan yana seçen Gülen ve cemaati, halkoylamasında da Evet'çi kanat içinde yer alacaktı. Referandumda mavi renk hayır, beyaz ise evet anlamına geliyordu. Aleyhte konuşmanın ve propaganda yapmanın yasak olduğu sonucu önceden belli bu halkoylamasında, cuntanın anayasasına karşı çıkanların cılız sesinin daha da kısılması için çeşitli gazetelere mavi renkle ilgili sansür dahi uygulanıyordu. 7 Kasım 1982'de hayır oyu kullanacakları sandık başında baskı altında tutmak için, rengi dışarıdan görünen oy pusulalarının kullandırıldığı halkoylaması yapıldı. Muhalefeti yok eden, faşist saldırıların adını "kardeş kavgası" koyarak akan kanı

1 Geçici 15. madde, anayasanın kimi hükümlerinde değişiklik içeren 12 Eylül 2010 referandumunun halktan onay almasıyla tam 30 yıl sonra kaldırıldı. Yargı yolu açılan darbecilerden hayatta olan ikisi Kenan Evren ve dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya hakkında göstermelik bir dava açıldı.

durdurduğu propagandasını yapan hiçbir engelle karşılaşmamak için basını susturan ve İslamcı yapıların desteğini de arkasına alan cuntanın anayasası, yüzde 92'lik evet oyuyla kabul edildi. Böylece Kenan Evren de otomatik olarak Cumhurbaşkanı seçilmiş, darbeyle alaşağı ettiği siyasi liderler de beş ve 10 yıl süreli yasaklarla siyasetten men edilmişlerdi.

Anayasaya evet diyenlerin arasında, Erbakan'ın "onay vermeyin" çağrısına rağmen çok sayıda MSP'li de vardı. Cuntanın mağdur ettiği siyasi liderler öfkeli olmalarının yanı sıra kendilerine sahip çıkılmadığı için kırgınlardı. Cunta anayasasının onaylanması, halkoylamasından önce başlayarak dinci kesimleri etkilemişti. Cunta başta solcular olmak üzere ülkücüleri de içeri atmış MSP tabanının gençleri ile anlaştığı cemaat ve tarikatlara ise genel olarak dokunmamıştı. Meydan artık MSP'li gençlerindi. Ancak ortada parti olmadığı gibi MTTB ve Akıncılar Derneği de kapanmıştı. Bu boşlukla cemaatlere ve tarikatlara yönelenler olduğu gibi, siyasi faaliyetlerle İslam'ı iktidara taşımanın zor olduğuna kanaat getiren kimi radikaller, İran'dakinin benzeri bir devrim yapılmasının gerekliliğini savunuyordu. İslam devrimi ihraç edecek kadar güçlenen İran'ın yanı sıra Mısır'daki Müslüman Kardeşler ve Hizbu'l Tahrir gibi örnekler MSP'li radikal gençlerin hayal kurmasına yardım ediyordu. Bu hayale kapılanlar kendilerini "partisiz" diye tarif ediyorlardı. Ancak onlar da kısa süre sonra, Humeyni'yi İslam'ın halifesi olarak görenler ve Türkiye'nin kendi halifesini çıkarması gerektiğini savunanlar olarak ikiye ayrıldılar. Ayrılanlar da kendi içlerinde bölünmeler yaşayacaktı.

Ordu eliyle eğitim dindarlaştırıldı

Anayasanın onaylanmasıyla hem darbeciler hem de cunta işbirlikçiliği yapan cemaat ve tarikatlar rahatlamıştı. Evren işbirlikçilerini ödüllendirmekte gecikmedi. Zaten Anayasa'nın 24'üncü maddesi din eğitiminin devlet güvencesi altına alınmasını düzenliyordu. Böylece seçmeli olarak okutulan din dersleri, ilk ve orta dereceli okullarda zorunlu hale getirilmiş oldu. Eğitimin dindarlaştırılması hamlesi bununla kalmadı. 1979-80 döneminde, Süleyman Demirel'in dört yıl içinde açtığı 233 imam hatip lisesine, 35 tane daha ekledi. 1982'ye kadar sadece bir tane İlahiyat Fakültesi varken 1982'den sonra hızla artarak sayı 21'e çıkarıldı. 1983'te 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Yasası'nda değişikliğe

gidilerek imam hatip lisesi mezunlarına tüm fakülte ve yüksekokullara girme hakkı tanınarak bürokrasinin tüm kapıları açıldı. Klasik imam hatip liselerine İngilizce eğitim veren Anadolu imam hatip liseleri eklendi. 1984-97 arasında 235 imam hatip okulu açıldı.[1] İmam ihtiyacının karşılanması için açıldığı iddia edilen imam hatip liselerindeki öğrenci sayısındaki astronomik artış bir yana, imamlık yapması mümkün olmayan kız öğrencilerin de bu okullara alınması serbest bırakıldı. 8 yıllık eğitimin şart koşulmasına kadar olan sürede sayıları 600'ün üzerinde olan imam hatip liselerinde 60 binin üzerinde öğrenci bulunuyordu.

Ülkenin üzerinden bir silindir gibi geçen 1980 Darbesi'ni gerçekleştiren cuntanın İslamcıları kollayan ve palazlandıran tutumu almasında, sistem için en büyük tehlike olarak görülen solun pasifize edilmesi için, komünizm tehlikesinin bertaraf edilmesi amacı yatıyordu.[2] Bu amaçla Türkiye'de hayata geçirilecek ABD menşeli "Kızıl kuşağa karşı yeşil kuşak" projesinin adı Türk-İslam

1 İmam Hatip Liseleri, her iktidar döneminde siyasetin ana malzemelerinden biri oldu. 1951-1959 Adnan Menderes Hükümeti 19 adet, 1962-1963 İsmet İnönü Hükümeti 7, 1965-1971 Süleyman Demirel Hükümeti 46 adet, 1974-1975 Bülent Ecevit Hükümeti 29 adet, 1975-1978 Süleyman Demirel Hükümeti 233 adet, 1978-1979 Bülent Ecevit Hükümeti 4 adet, 1979-1980 Süleyman Demirel Hükümeti 36 adet, 1984-1989 Turgut Özal Hükümeti 90 adet, 1990-1992 Mesut Yılmaz Hükümeti 23 adet, 1992-1994 Süleyman Demirel Hükümeti 12 adet, 1994-1995 Tansu Çiller Hükümeti 13 adet, 1995-1997dönemi hükümetleri zamanında ise 97 adet imam hatip lisesi açıldı. Üniversiteye girişteki katsayı uygulaması nedeniyle bir dönem bazıları kapanan ve öğrenci sayıları düşen bu okullar, 2004 yılında AKP'nin "katsayı uygulaması değişecek" vaadiyle yeniden cazibe merkezi oldu. Bu dönemde 500'ün üzerinde imam hatip lisesinde okuyan toplam öğrenci sayısı, 100 binin üzerine çıktı. Eğitim-Sen'in yaptığı bir araştırmaya göre İlahiyat Fakültelerinde de10 binin üzerinde öğrencinin öğrenim gördüğü Türkiye'nin 5 bin imama ihtiyacı bulunuyor. AKP hükümeti döneminde Türkiye'de imam hatip lisesi patlaması yaşandı. Milli Eğitim Bakanlığı'nın verilerine göre; AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında Türkiye'de 450 imam hatip lisesi faaliyet gösteriyordu. AKP ile hayata geçen 4+4+4 uygulaması ile imam hatiplerin orta kısımlarının açılmasıyla okul sayısı rekor kırdı. 2011-12 yılları arasında Türkiye'de 537 imam hatip varken, yeni sistemle birlikte bu sayı bin 807 oldu. 2014'te ise 250 civarında yeni imam hatip okulu eğitime başladı. AKP'nin iktidara geldiği 2002'den bu yıla kadar imam hatibe giden öğrenci sayısı da 10 kat arttı. 2002 yılında 71 bin 100 olan imam hatipli sayısı, 2013-2014 eğitim öğretim yılında 690 bini geçti.

2 Kemalist görünümlü cuntanın İslamcılara kurduğu ilişki hiç hız kesmedi. 1982-84 yılları arasında yurtdışında bulunan hemen tüm Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına verilen aylık bin 100 doların Rabıta (İslam Dünyası Birliği) tarafından ödenmesi kabul edildi. Rabıta, ABD-Suudi Arabistan şirketi ARAMCO tarafından kurulmuş ve tüzüğünde amacının İslam ülkelerinde şeriatı getirmek olduğunu ilan etmişti. Yine Rabıta tarafından kurulan İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) bünyesinde yer alan Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi'nin (İSADAK) 4'üncü yöneticisi de cunta lideri Kenan Evren olacaktı

senteziydi. İslamcı cenahın, ilk başlarda tedirginlik duysalar da sonradan alkış tuttukları darbeyi yapanlar, sol kadroların ordu içinde de örgütlendiğini bir önceki darbe sırasında görmüşlerdi. Bu yüzden 12 Mart 1971 Darbesi'yle başlayıp, 12 Eylül öncesine kadar da sürdürülen kendi kurumlarında başlattıkları milliyetçi ve dinci düşüncelerin gelişmesi çabalarını, darbe sonrasında devletin tüm kurumlarında ve ülkenin dört bir yanında hayata geçirdiler. Milliyetçilik ve dinin, sol sosyalist fikriyatın egemen olmasının engellenmesinin en önemli aracı olarak kullanılmasında elbette ki İslamcıların devlet tarafından kullanılmaya açık ve hazır olmaları gerçeği de vardı. Tarafların birbirlerini karşılıklı olarak kullanmasına dayalı dogmatik bir çıkar ilişkisiydi bu. Devlete egemen olan zihniyetin, ne irtica ile mücadelesinde bir süreklilik ne de her fırsatta ifade edilmesine karşın rejime karşı tehdit olarak görülen bu tehlikeyi yok etmek gibi bir derdi oldu bu ülkede. Hatta yakın zamana kadar asker başta olmak üzere devletin gözünde "İslamcı tehlike" olarak adlandırılan dini yapıların, yıllar öncesinden, 12 Eylül 1980 Darbesi'yle birlikte bizatihi şimdi kendilerini tehlike olarak gören cuntacılar tarafından palazlandırıldığını söylemek yanlış olmaz. Zaten tarihsel süreç boyunca palazlandırılan İslamcılar, tehlike olmaya başladığı anda ordu tarafından tırpanlıyordu. 2000'li yıllara kadar kendi iradeleriyle değil, devletin ihtiyaç duyduğunda tedavüle sokmak üzere verdiği izin ve destekle palazlanabilen İslamcılar, ihtiyaç olmaktan çıktıkları her anda da hep budanarak hizaya sokuldu. Nur Cemaati'nin önemli isimlerinden olan *Yeni Asya* gazetesinin sahibi Mehmet Kutlular, devletin İslamcıları kullandığını, İslamcıların da bunu kabul ettiğini Ruşen Çakır'la yaptığı ve *Milliyet* gazetesinde 26 Haziran 1999'da yayımlanan röportajda şöyle itiraf ediyordu:

"Derin Devlet denen şeye dayanıyor bunun ucu. 1980'den sonra devletin politikası değişti. Eskiden anarşist ve Marksistler tehlikeliydi, sonra dindarlar oldu. Öyleyse bu dindar gruplarla temas kurmak, onlarla beraber çalışmak gerekecekti. Amaç onları devletle barıştırmaktı. Bu amaçla görevlendirdikleri insanlar cemaatlerin ileri gelenleriyle temas kurdular. Cemaat'e (Fethullah Gülenciler) daha ziyade istihbarattan olanlar gitti. Bana da geldiler; 'Yurtdışında Milli Görüş ve Süleymancılar'a karşı birlikte çalışalım' dediler, ama ben reddettim... Bu 'derin devlet' dediğimiz büyük ölçüde bütün İslami gruplarla anlaşma içine girdi. Burada menfaatler karşılıklıdır. Her iki tarafın maksadı ayrıdır. Devlet bu gruplara,

'Atatürk'e saygılı olun biz de size yardımcı olalım' demiştir. Bakın bazı İslami gruplara, 12 Eylül'den sonra birden palazlandılar. Acaba kendi güçleriyle mi palazlandılar. Hayır."[1]

Bu konuyla ilgili benzer bir tespiti yapanlardan biri de Galatasaray Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet İnsel'di. *Taraf* gazetesinden Neşe Düzel'le yaptığı ve AKP hükümetinin demokrasi karnesini değerlendirdiği söyleşide İnsel, *"Devlet kadroları özellikle mi milliyetçilerle dolduruluyor?"* sorusuna şöyle yanıt veriyordu:

"Doldurulmuştu zaten. Şu anda yönetici ve seçici kadrolar onlar. Zaten bugün Milli Eğitim Bakanlığı'nda Alevilerin Sünni İslam içinde nasıl misyonerce eritilmeye çalışıldığını görüyoruz. İçişleri Bakanlığı'nda da aynı kadrolaşma var. Poliste Fethullah Gülen çevresinin kadrolaşması var. Adalet Bakanlığı'na da kısmen girdiler. Ve askerler, denetim elimizden gidiyor endişesiyle bunları 28 Şubat'ta biraz temizlemeye kalktılar. Çünkü kendi yarattıkları ucubeden korktular."[2]

Bunun üzerine Neşe Düzel'in, *"Derin devletin yarattığı ucube Fethullahçılar mı?"* sorusunu da İnsel şöyle yanıtlayacaktı:

"Evet. Çok açık bir biçimde 1970'lerde desteklenen ve 1980'lerde güçlenmesi için adımlar atılan bir mekanizma bu. Desteklenenler arasında sadece Fethullahçılar yok. Türk İslam sentezinin başka unsurları ve başka tarikatlar da var. Bu çevreler kendileri için çalışır hale geldikleri için şimdi askerlerle çatışır durumdalar. Bunların hepsi milliyetçidir. Fethullah Gülen milliyetçidir. Komünizmle mücadele derneklerinde yetişmiş ve siyasallaşmış bir kişidir. 1960'ların komünizmle mücadele derneklerinin bir ürünüdür Gülen. Derin devlet, kendi denetimi altında oldukça her şeyi makbul görür. Bir şey onun denetimi dışına çıktığı anda tehdit unsuru haline gelir. Gülen'in altın nesil yetiştireceğiz diye bir iddiası var. Burada inanılmaz bir Müslüman Türk elitizmi söz konusu. Aynı Cizvit papazları gibi... 'Biz okullarda altın nesil yetiştireceğiz. Sonra bu elit nesille dünyaya hâkim olacağız, dünyayı yöneteceğiz' düşüncesi bu."[3]

Mehmet Kutlular da yukarıda anılan röportajının diğer bölümlerinde de kendisi gibi Nurcu[4] kökenli olan Fethullah Gülen'i

1 http://www.milliyet.com.tr/1999/06/26/siyaset/siy02.html
2 *Taraf* gazetesi, 14 Ocak 2008
3 *Taraf* gazetesi, 14 Ocak 2008
4 Fethullah Gülen, Ankara 2 Nolu DGM'de gıyabında yargılandığı ve Nurculuk faaliyeti yürütmekle de suçlandığı davada avukatları aracılığıyla yaptığı savunmada,

devletin desteklediğini, Gülen'in de bunu ifade ettiğini, 28 Şubat sonrasında asker tarafından Refah Partisi'nin karşısına çıkarılmak istendiğini ve işi bitince de saldırdıklarını da söylüyordu.[1] Yani Kutlular, başta da söylediğimiz gibi kullanılmaya müsait olan ve kullanılan İslamcıların önce palazlandırılıp iş bitince de devlet tarafından tırpanlandığını anlatıyordu röportajda. Kutlular'ın böyle konuşmasında başta Gülenciler olmak üzere İslamcı cemaatlerin, ordu tarafından yapılan darbeleri, stratejik çıkarları bakımından genellikle desteklemiş olmalarının payı büyük elbette. Çeşitli tarikat ve cemaatler altında örgütlenen İslami yapılar ideolojik olarak Kemalizm'e karşı dursalar da, her zaman devletin politik yapısını savunan koruyan ve destekleyen güçlerdi. Çünkü tarikatların stratejik çıkarlarına hizmet eden her darbeyle, bu yapıların kendilerine rakip olabilecek bütün ilerici ve devrimci kuvvetleri eziliyordu.

Yaşamının her döneminde darbeler ve darbecileri desteklese de, şimdilerde darbe karşıtı gibi görünen ve hatta kimilerinin demokrasi kahramanı ilan ettikleri Fethullah Gülen'in 1980 Darbesi'ne de bu kadar sevinmesinin ardındaki neden kuşkusuz ki önünün açıldığını görmektendi. Devrimciler ya öldürülmüş ya hapsedilmiş, kalanlarınsa sesleri çıkamaz olmuştu. İslamcı camianın en kitlesel grubuna dönüşen MSP kapatılıp lideri Erbakan da siyasi yasaklı hale gelmiş, rakip cemaat ve tarikatlarda yaşanan bölünmeler ortaya çıkmıştı. Sanki her şey Gülen'in önünü açmak için yapılmıştı. Hoca Efendi, daha sonra kendisine düşman olacak askerin boşalttığı meydanda eğitim hamlesini de başlattı böylece. Dini hassasiyetleri kullanıp, *"Çocuklarınızı bedava ve millî değerlerinize bağlı olarak okutmak istiyorsanız bize verin"* ajitasyonuyla alıp şimdi her biri Türkiye'yi yönetenlerin arasında olan kadrolarının yetişmesini sağladı. Çünkü Gülen'in her daim gözyaşları içinde dile getirdiği, "Altın Nesil" yaratma ülküsüydü. Fethullah Gülen, 1975'te İzmir'de düzenlenen "Altın Nesil" başlıklı konferansta yaptığı konuşmada bu ülküsünü şöyle dile getiriyordu:

"....Yunanlı bir şey bekler: O dünyayı kirden, pastan kurtaracak bir Heraklit bekler. Hristiyan insanlığı kurtaracak Mesih intizar etmektedir. Alevî de bir gayb imam, 'muntazır imam' beklemektedir. Biz de bir şey

"Müslüman olmak dışında Nurculuk vb hiçbir akıma mensup değilim... Şimdiye kadar 'ci, cu' gibi değerlendirmelerin ayrımcılık manasına geldiğini, bu bakımdan Müslüman olmak dışında hiçbir akıma mensup bulunmadığımı ve dolayısıyla Nurcu olmadığımı defalarca ifade ettim... Ben kimsenin halifesi değilim" dedi.

1 http://www.milliyet.com.tr/1999/06/26/siyaset/siy02.html

bekliyoruz. Eğer onu beklememizde Allah nezdinde bir mahsur yoksa hem içini, hem dışını fetheden 'altın nesil' bekliyoruz. Daha doğrusu biz kimseyi beklemiyoruz, 'altın nesil' olmayı düşünüyoruz."[1]

Bu sözlerin üzerinden neredeyse 40 yıl geçti. Gülen, bu süre boyunca kimi zaman konuşmasında, kimi zaman şiirinde durmadan, usanmadan ve soyadına inat her bahsi geçtiğinde hep ağlayarak, "Altın Nesil" diye adlandırdığı bu hayalinden bahsetti. *"Örnekleri Kendinden Bir Hareket"* isimli kitabında, *"yolları gözlenen bir nesil"* dediği, her biri Işık Evleri'nde yetişen ve hareketin hedefleri doğrultusunda çalışan bu gönüllüleri *"Işık Süvarileri, Kur'an Nesli, Hakk Aşığı, Fecir (Tan) Süvarileri"* gibi adlarla ansa da bu projenin en yaygın bilinen adı hep "Altın Nesil" oldu. Sürekli olarak "maarifin vaat ettiklerine güvenmeyip kendi iradelerini yaratmaları gerektiği" konusunda *Sızıntı* dergisinden okuyucularına, vaazlarından gönüllülerine sesleniyordu. Fethullah Gülen'in hayalini kurduğu Altın Nesil'in yetişmesinde dönüm noktası ise cuntanın ardından iktidara gelecek olan Anavatan Partisi (ANAP) ve lideri Turgut Özal'dı.

Dört eğilimin lideri: Turgut Özal

Cuntacılar, köklü yasal değişikliklerin ardından Anayasayı da yaparak darbenin kurumsallaşmasını sağlamışlardı. Artık kâğıt üzerinde sivil hayata geçilebilirdi. Darbeden 3 yıl sonra siyasi partilerin kurulmasına sözde izin verdiler. 12 Eylül 1980'den sonra yasaklanan siyasi faaliyetler, birçok engeli de içinde barındıran Siyasi Partiler Kanunu'nun 24 Nisan 1983'te yürürlüğe girmesiyle kademeli olarak serbest bırakıldı. Bu yasa, siyasi partilerin kurucu listelerini MGK'nin onayından geçme zorunluluğunun yanı sıra, partilere 12 Eylül Darbesi'ne karşı beyan ve davranışta bulunamayacakları şartı da getiriyordu. 1983 Haziran'ın da yürürlüğe giren Seçim Kanunu'yla da MGK, siyasi parti kurucuları ile milletvekili adayları listesini inceleme ve uygun bulmadıklarını veto etme hakkını da elde etti. En önemli değişiklik ise bugün de hâlâ tartışılan seçim barajı uygulamasının getirilmesiydi. Bu kadar çok engelli içinde barındıran yasal değişikliklerle askerin kafasındaki plan bir sağ bir de sol görüntülü, iplerin kendilerinde olacağı

1 http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/yollari-gozlenen-bir-nesil-bir-kitap-nasil-okunmali.html

güdümlü iki partiyle seçime gitmekti. Bu amaçla emekli General Turgut Sunalp'a Milliyetçi Demokrasi Partisi (MDP), Necdet Calp'a da Halkçı Parti'yi (HP) kurdurdular. Sağcıları temsil eden ve cuntanın da desteğini açıklamakta sakınca görmediği MDP'nin kazanacağına kesin gözüyle bakılıyordu. Plana göre, zaten kim kazanırsa kazansın gerçek iktidar yine cuntacılar olacaktı. İki partiyle seçime gidilmesi ve kurulacak diğer partilerin veto edilmesi planlanmıştı. Ancak 12 Eylül sonrasında darbecilerin kurdurduğu Bülend Ulusu hükümetinde görev alan Turgut Özal da parti kurarak seçime gitmek istiyordu. 1977 seçimlerinde MSP İzmir milletvekili adayı olan ve "takunyalı" olarak bilinen Turgut Özal'ın yeterli oyu alamayacağını düşünen Evren ve askerler parti kurma iznini verdiler. Özal'ın da ilk işi cemaatler ve tarikatların oyunu garantilemek oldu. Görüştüğü İslamcı çevrelere, oy potansiyellerine göre milletvekilliği ve kabine üyeliği sözü verdi. Tek başlarına hükümet olma fırsatını kullanırlarsa, korunacak inançlı kesimler devlet bürokrasisinde yer alabilecekti. Darbeden önce inandıkları liderleri, sonrasında cuntacıları destekleyen cemaat ve tarikatlar bu kez de Özal'ı destekleyeceklerini söylediler. Siyasi yasaklı darbe mağduru liderlerin kapatılan partilerinin de görüşlerinin Meclis'te olacağı garantisiyle, benzer sözlerle MSP, MHP ve AP kadrolarını da ikna etmeyi başardı. CHP'lilere de güdümlü iki partinin dışındaki tek sivil alternatifin kendisi olduğunu söyledi. Siyaset sahnesinde dört eğilimin buluştuğu parti olarak anılan ANAP böylece kuruldu. Çoğunluğu tarikatlardan ve cemaatlerden olan, fakat isimleri pek bilinmeyen kişilerden oluşturulan teşkilatlarda MSP'liler ve MHP'lilerle birlikte kimi solcu bilinenler bile vardı. ANAP'ta yer alanlar olsa da eski AP kadrolarının önemli isimlerinin geçtiği MDP seçimlerin favorisi gösteriliyordu.

Bu arada siyasi yasaklı olsalar da eski liderler de dışarıdan yönettikleri partiler kurdurmuşlardı. Önce 11 gün faaliyet yürütebilen Büyük Türkiye Partisi'ni (BTP) kurduran Demirel, bu partinin kapatılmasının ardından Doğru Yol Partisi'ni (DYP) kurdu. CHP'liler Sosyal Demokrat Parti'de (SODEP) bir araya gelirken, partisiyle yolunu ayıran eski lider Bülent Ecevit ise Demokratik Sol Parti'yi (DSP) kurdurmuştu. Alparslan Türkeş'in MHP'si ise bir tek sözcüğü değiştirilerek Milliyetçi Çalışma Partisi (MÇP) adıyla sahne almıştı. Erbakan'ın partisine ise 1990'ların ikinci yarısından başlayarak hızla yükselecek olan Refah Partisi (RP) adı

verilmişti. 1960'ların sonunda emperyalizm, Siyonizm ve komünizm karşıtı Müslüman öğrencilerin siyasi örgütlenmesi olan Mücadele Birliği'nin lideri Aykut Edibali de Islahatçı Demokrat Parti'yi (IDP) kurmuştu. Darbecilerin kapatacağı öngörüsüyle yedekleri de kurulunca 20'nin üzerinde parti peyda olmuştu. Ancak MGK tarafından veto edilen bu partiler yarış dışı kalmış, seçime sadece MDP, HP ve ANAP girebilmişti. Cuntacıların bu hamlesine eski liderler taraftarlarına boş oy atılması çağrısı yaparak karşılık verdi.

Seçimlere AP'nin ünlüler kadrosuyla giren MDP'nin medyada estirilen havayla favori görünmesi, Özal'a söz veren İslamcı cenahta çelişki yaratmıştı. Cuntanın partisi MDP de tıpkı Özal gibi cemaat ve tarikatlarla ilişki kurmuş çeşitli vaatler verilmişti. Hatta Turgut Sunalp seçimlerden kısa süre önce İstanbul'daki Nakşibendî Dergâhı'na gidip şeyhlerle ayine katılmıştı. Fethullahçılar, Konseyciler, Süleymancılar ve irili ufaklı bazı çevreler MDP'yi destekleme yanlısıydılar. Hem medya eliyle estirilen havadan, hem de oy vermemelerine rağmen MDP iktidar olursa cemaat ve tarikatlarının başına bir şey gelmesinden endişeleniyorlardı. En sonunda sözlerinden dönen ve her zaman güçlü görünenden yana olmayı düstur bilen Fethullah Gülen ve Mehmet Kırkıncı MDP'den yana tercihlerini kullandılar. Nakşîler ise kendi içlerinden çıkan Turgut Özal'a destek veriyordu. Seçimlerden iki gün önce cumhurbaşkanı olarak devletin başında bulunan cunta lideri Kenan Evren, televizyonda Turgut Özal'ı azarlayan bir konuşma yapmış, halka da adeta ANAP'a oy verilmemesini emretmişti. Bu konuşma seçimlerin kaderini değiştirerek Özal'ı iktidara taşıdı. Cuntacıları destekleyen tarikat ve cemaatlerin dışında kalan seçmenlerin tercih ettiği ANAP, yüzde 45'in üzerinde oy alarak Meclis'teki 400 milletvekilliği kontenjanından 211'ini elde etti. Favori MDP, askerlerin kurdurduğu HP'nin ardından, ANAP'ın oylarının ancak yarısını alacak üçüncü parti olabilmişti.

İslamcıların partisi ANAP

O güne dek sayısız kere kendi içlerinde bölünen ve farklı partileri destekleyen tarikat ve cemaatler, bu dağınıklığı tek partide toplayan Özal'ın iktidar olmasına çok sevindiler. Özal, sadece darbe öncesindeki siyasi parti eğilimlerini değil, o güne kadar kıyıda köşede kalmış tarikat ve cemaatleri de arasına katarak dini yapıları da partisinde birleştirmişti. İslamcıların sevinmesinde Özal'ın

seçimden önce verdiği sözleri yerine getirmeye başlaması da etkiliydi. Daha önce MSP'den milletvekilliği adayı olan Nakşibendî kökenli Özal, seçimlerden önce hakkında "takunyalı" diyen askerlerin aksine modern bir görüntü çiziyordu. Bu özelliğiyle, merkez sağ partilere oy veren laik seçmen kitlesinden de onay almıştı. Kendi ve ailesi dindar bir görüntü çizmese de Özal, iktidarı döneminde tarikat ve cemaatlerin devlet bürokrasisinde örgütlenmesinin önünü açan kişi oldu. MSP gibi istismar etmeden dini kadrolaştırırken, MHP gibi ırkçı görünmeden milliyetçiliği sempatik hale getiriyordu. Potansiyel oy deposu olarak gördüğü çevrelerin hiçbirini üzmeden herkese yakın duruyordu. İslamcı kadroların eline bırakılan Milli Eğitim Bakanlığı ve buna bağlı Talim Terbiye Kurulu vasıtasıyla Gülen Cemaati'ne ait *Sızıntı* ile Nurcu Sakaryalılar grubunun dergisi *Zafer* ve hatta Özal'a oy vermeyen ve Demirelci olmaktan hiç vazgeçmeyen Yeni Asya Yayınları'nın kitapları bile tavsiye kararlarıyla okullara ve kütüphanelere sokuluyordu. TÜSİAD sermayesiyle yakın ilişkileri bulunan Özal bir yandan da şirketleşip para kazanmalarını önerdiği tarikat ve cemaatlere devlet bankalarından yüklü krediler verilmesini sağladı. Anadolu Kaplanları olarak nitelenen muhafazakâr dindar sermaye gruplarının doğması ya da var olanların güçlenmesi bu şekilde oldu. Cemaatlere vakıf kurma ve vakıf adına kurban derileri toplama imkânı verildi. Hiç yorulmadan ve herhangi bir üretim yapmadan önemli bir gelir kaynağına sahip olabileceklerini gören dini cemaatler hızla vakıflaşmaya başladı. Bünyelerinde çeşitli alanlarda faaliyet gösteren şirketler de barındıran bu vakıflar sayesinde para muslukları açılmıştı. Bu paralardan para kazanılması için de İslamcı bankacılığın ortaya çıkmasına öncülük etti. 1984'de gerekli izinleri verince Faysal Finans, Al Baraka Türk gibi faizin adını kâr payı koyarak günah işlenmediğini savunan bankalar faaliyete geçti. Tarikatların kamusal alanda daha görünür olmaları ve tabana yayılmalarının yolunun ana akım medyanın benzeri yayın organlarına sahip olmaktan geçtiğini telkin eden Özal, bunu sağlamak için devlet kredisinin musluklarını açtı. *Türkiye* gazetesi ve sahibi Enver Ören, bu dönemden en çok faydalananların başında yer aldı.

Bu arada imam hatip okulları mezunlarına üniversitelerin ilahiyat fakülteleri dışındaki bölümlerine de geçme hakkı tanındı. Özal'ın ilk beş yıllık iktidarında 90 tane daha imam hatip lisesi

açıldı. Bu okullara gidecek öğrencilerin alt yapısını oluşturacak Kuran kursları ve yurtların yanı sıra dindar kesimin çocukları için özel okullar da açılmaya başlandı. Özal döneminin, dindar çevrelerin önünü açmak için yapılan değişikliklerden en çok faydalananlardan biri de Fethullah Gülen ve cemaatiydi. 12 Eylül'ün elinden Özal'ın devreye girmesiyle kurtulan Gülen, artık yasal engeli kalmayınca darbenin kesintiye uğrattığı cemaatleşme faaliyetlerine hız verdi. Zaten 1980 sonrası yükselen dinci-gerici fikri akımlar içinde Fethullahçılar, hem darbe döneminin hem de Turgut Özal iktidarının tüm nimetlerinden faydalanmasını bilerek mayası en iyi tutan örgütlenmeydi. Hareketin başındaki Gülen, İzmir'i merkez tutup yurdun dört bir yanında vaazlar veriyor, tokadını yemese de dersini çıkardığı darbeye giden süreçten öğrendiklerini cemaatine de aktarıyordu. Fethullahçılar, ne komünistlerle ne de devletle çatışmayıp kan akıtmayacaktı. Çünkü nihai hedefe sadece dört bir yanda örgütlü bir eğitimle dini hassasiyeti kuvvetli, mütedeyyin kadrolar yetiştirerek de ulaşılabilirdi. Hedeflenen neslin yetiştirilmesinin en önemli sacayağı Işık Evleri diye anılan Cemaat evleriydi.[1] Gülen'in cemaatleşme ve ağını genişletmenin yanı sıra taraftarını çekirdekten yetiştirme konusunda önemli bir görev üstlenen bu evler zaman içinde her kentin her mahallesine kadar yayılmıştı. Gülen Cemaati'nin para sahibi ya da kendilerine ticari olanaklar sağlanan esnaf ve işadamları tarafından finanse edilen Işık Evleri, bu sayede yeni mali kaynak ve insan gücü bulmaya da yarıyordu. Cemaat'ten olsun olmasın ulaşılabilen herkesin evine giren *Sızıntı* dergisiyle bu evlerin duyurusu ve körpe beyinler için ailelerine reklâmı yapılıyordu. Derginin 1992 Ocak'ında yayımlanan 156'ıncı sayısının *"Işık Evler"* başlıklı başyazısında, *"Işık evler, ışık süvarilerinin kışlaları, hak erlerinin halvethâne ve zaviyeleri, gözlerini ilim ve marifetle açıp-kapayan kudsîlerin varidat iklimleridir"* diye tarif edildikten sonra şunlar anlatılıyordu:

1 Fethullah Gülen kendisi ABD'deyken Ankara 2 Numaralı DGM'de tutuksuz yargılandığı davada avukatları aracılığıyla yazılı yaptığı savunmada Işık Evleri'ni şöyle anlatmıştı: "12 Eylül 1980 öncesinde üniversiteli öğrenciler sağcı solcu şeklinde kamplara ayrılmıştı. Bütün bunlardan uzak kalmak isteyen masum öğrenciler de iflah edilmiyor ve mağduriyete uğratılıyordu. Resmi ve özel öğrenci yurtlarında anarşi kol geziyordu. Vaiz olarak görev yaptığım bu dönemlerde vaazlarıma ve sohbetlerime gelen öğrencilere ve velilere, tanıdık öğrencilerle beraber evler tutup kalmalarını tavsiye ediyor, böylece terörden uzak kalabileceklerini söylüyordum. Bu tavsiyemde fikri ilham kaynaklarımdan biri de, içlerinde Allah'ın anıldığı huzur dolu evlerden bahsedilen Nur suresi olmuştur. Esasen Işık Evi tabiri, kendi aralarında ev tutan bazı öğrencilerin, kaldıkları o evlere verilen addı..."

"Işık evler, gelmiş-geçmiş mukaddes binaların en velûdu, en doğurganı'dırlar; oralarda ışığa uyanan herkes, hemen karanlıkla hesaplaşmaya geçer... Ona karşı kıyam eder ve bu duygusunu da her yerde bir mum yakmak suretiyle hayata aktarmaya çalışır. Bu itibarladır ki, ışık evlerinçoğalıp gelişmesi, tasavvurlar üstü ve hendesîdir. Hatta çok defa, kudsîlerin kudsîlik sınırlarını zorlamaları ölçüsünde hendesî katlanmaların da aşıldığı görülür. Hem öyle bir aşılır ve öyle bir görülür ki, ne asırlık karanlık düşünceler, ne her yerde onlar için bir tuzak kurup bekleyen karanlık ruhlar, ne de onları yakın takibe alan dış kaynaklı sapık zihniyetler, birer tecellî sırrıyla zuhur eden bu aydınlık evlerin çoğalma hızını engelleyemez ve onların önünü kesemez. Nasıl kesebilir ki, onlar Kudret-i Sonsuz tarafından gündüzleri ve ortalık ağardığında nimete şükür duygusu meşcereliğinde, geceleri de nikmetleri aşma seralarında sürekli gelişip çoğalmaya göre programlanmışlardır. Ortaya çıktıkları günden bu yana, gecelerin en karanlık anları bile, onların sesini kesememiş ve susturamamıştır. Sesini kesmek, susturmak şöyle dursun ışık evler ve ışık evlerin derinliklerinde kendilerini huzura, sükûnete ve itmi'nana salmış bu gönül erleri, o aydınlık dünyalarda hep Hızır'a ait nağmeler dinlemiş ve Cibril soluklarıyla yay gibi gerilmişlerdir. Geceler, sırlı vâridatıyla her zaman onlara bir mûsikî gibi tefsir etmiş ve duygu duygu onların gönüllerine damlamış, sabahlar, birer ba's-u ba'de'l-mevt yeniliğiyle onları kucaklamıştır. Onlar hiçbir zaman mutlak boşluk, mütemâdi karanlık yaşamamış ve hiçbir zaman bitevî sükût ve sürüp giden tevakkufa takılmamışlardır."[1]

Derginin bir sonraki, 1992 Şubatında yayımlanan 157'inci sayısında yer alan *"Işık Evler 2 (Tulû'a Doğru)"* başlıklı başyazısında ise Altın Neslin üretildiği okulların Işık Evleri'yle gerçeğe dönüştüğü anlatılıyordu:

"Bu ülkede yıllar ve yıllar matemle inlemeye itilmiş nesiller, rûhlarındaki kasvetleri dağıtıp tali'lerinin önünü kesen karanlıkları yırtacak ve onları alıp aydınlıklara çıkaracak fevkalâdeden bir inâyet eli düşleyip durmuşlardı. Işık evler, gökler ötesine açık o nûr efşân iklimleriyle, hülya ve ümit, tahassur ve hicran, ızdırap ve hafakan dolu bütün sinelerin böyle bir beklentisinin cevabı oldu. İşte bu dönem, dev nebülözler gibi, her yana kollarını salmış bulunan ışık komplekslerinin, bütün zulmetleri bir bir yırtma, topyekûn karanlıklarla hesaplaşma, inanan insanlar arasında her türlü alâkaya merkez, bütün rûhanî zevklere

1 http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/isik-evler.html

kaynak, umum ma'nevî ihtiyaçlara mercî ve her seviyedeki insanı, aklî, rûhî, kalbî ve hissî beklentileriyle kucaklama dönemidir."[1]

Gülen Cemaati'nin bugünlere gelmesinde en etkili araç kuşkusuz ki Işık Evleri'ydi. Cemaatin çekirdek kadrolarının yetiştiği bu evlerin her biri bir bölgeye bağlıydı. Evin kapasitesine göre kaç kişinin kalacağı ve bu kişilerin kim olacağı Cemaat'in bölge imamları tarafından belirlenmekteydi. Evlerin sorumluları da yaşça daha büyük ve kıdemi daha fazla olan ve imam denilen ağabeylerdi. Öncelikli amacı Cemaat öğretisinin empoze edilmesi olan evler, bir yandan barınma ihtiyacını giderirken bir yanda da Cemaat'in insan kaynağına ulaşmasında fayda sağlıyordu. Parası olan öğrencilerin de katkı sunduğu evlerin ihtiyacı ise genellikle Cemaat'in esnafları tarafından karşılanıyordu. Devlet bürokrasisi de Işık Evleri'nde yetişen bu kadrolarla şekillendi. Bu evlerin gerçekte nasıl bir işlev gördüğü ve hangi amaca hizmet edeceğiyle ilgili pek çok iddia ortaya atıldı. Sıkça eleştirildi. Cemaat düşmanlarının kara propagandaları olarak yalanlanmaya çalışılan bu iddiaları ortaya atanlardan biri de, Cemaat'ten bir isim, Nurettin Veren'di. Burada bir parantez açarak yıllar sonra Cemaat'ten kopan ve Işık Evleri'ni en iyi bilen isimlerden biri olan Nuretin Veren'in Işık Evleri ile ilgili anlattıklarından ve Gülen başta olmak üzere Cemaat'i hedef alan iddialarından bahsetmekte fayda var. Fethullah Gülen'i 1966'da İzmir Kestanepazarı Camii'ndeki vaizliğinden beri tanıyan Veren, Cemaat'in bugünlere gelmesinde büyük yeri olan Akyazılı Vakfı'nı kuran 12 kişinin arasında yer almıştı. Nurettin Veren, Cemaat'in medyadaki amiral gemisi olan *Zaman* gazetesinde genel müdürlük ve genel koordinatörlük görevini de yürütmüştü. Samanyolu TV'nin kurucusu ve yönetim kurulu başkanı olan Veren, Cemaat'in farklı düşünce çevrelerine de açılması için kullanılan Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın (GYV) kurucusu ve mütevelli heyeti başkanıydı. Azerbaycan, Kırgızistan, Gürcistan, Türkmenistan, Özbekistan, Kazakistan, Arnavutluk, Romanya, Bulgaristan, İspanya'daki Cemaat okulları ile İstanbul Fatih Üniversitesi kurucusu ve başkanıydı. Konunun medyada tartışıldığı günlerde *Zaman* gazetesi tarafından yapılan açıklamada ise *"Nurettin Veren hiçbir dönemde* Zaman *gazetesinin kurucu üyesi veya ortaklarından olmamıştır. Bu şahıs, bir dönem gazetemizde çalışmış olmakla beraber, görülen lüzum üzerine işine*

1 http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/isik-evler-2-tula-dogru.html

son verilmiştir" denilerek yöneticilik yaptığı yalanlandı.[1] Veren'in iddiasına göre Gülen'le aralarında 1995 yılında fikren ve kalben ayrılıklar doğmuştu. Cemaat'ten koptuktan sonra çeşitli medya organlarına açıklamalarda bulunan Veren, aralarındaki sorunları gidermek için ABD'ye giderek kendisiyle görüşmek istediği Fethullah Gülen'le kopuş sürecini şöyle anlatıyordu:

"Kendisi ile bir ay süresince görüşmedim. Yargılanmasına sebep olan kasetleri medyaya benim sızdırdığıma, sattığıma inanıyordu. ABD'de yaşıyor olmasını eleştirmem üzerine de şömine maşasıyla bana saldırıp çevresinde bulunanlara öldürtmek istedi. Beni kendisine suikast yapmak ve yerine geçmek istemekle suçladı. Türkiye'ye döndükten sonra Alaeddin Kaya, Harun Tokak, Ali Bayram ve Suat Yıldırım bana gelerek kırgınlığın giderilmesi için aracı olmak istediler ve Zaman *gazetesi künyesinden çıkarılan isminin Genel Koordinatör olarak yeniden kondu. Ben de bu nedenle 3 yıl boyunca basına bir açıklama yapmadım. Ancak gelinen noktada cemaatten dışlandım ve bir süre sonra* Zaman *gazetesi künyesinden adımın yeniden çıkarıldığını görünce Cemaat'in içyüzünü kamuoyuna duyurma gereği duydum."*

30 yıl boyunca, iddiasına göre Gülen'in sağ kolu olarak çalışan, Cemaat içinde en etkin isimlerden biri olan Veren 2004 yılı sonunda Hoca Efendisi'ne "ihanet" ederek birçok iddia ve cemaatçilerin söylediğine göre "iftiralarda" bulundu. Veren, eğitim için beraber yola çıktıktan sonra Cemaat üzerinde tek başına hâkimiyet kuran ve kendisini mehdi zannettiğini söylediği Gülen'in büyük bir para gücüne hükmettiğini belirtiyordu. Veren, başta İşçi Partisi'nin (İP) *Aydınlık* dergisi ve Ulusal Kanal'ı olmak üzere yazılı ve görsel çeşitli yayın organlarındaki ifşaatlarında Fethullah Gülen'i CIA ile ortaklık ve Türkiye'nin aleyhinde çeşitli faaliyetlerde bulunmakla da suçlayacaktı. Veren, bir de internet sitesi kurup iddialarını oradan da sürdürdü. Ama hem bu site hem de sonradan yerine kurdukları sabote edilerek çalışamaz hale getirildi. Nurettin Veren, iddialarını 2007 yılında yazdığı kitabıyla da yineledi:

"Işık Evleri, belli bir disiplin içinde namaz kılan, içki ve sigara içilmeyen, Risale-i Nur okunan evlerdi. Hatta Fethullah Gülen'in kendisi de haftada bir defa gelip Risale-i Nur okuyordu evlerde. Gülen bir süre sonra, bu evlerin disiplini için bizi yemin etmeye çağırdı: 'Bakın bu, ciddi bir iştir. Bugün beş-on ev olabilir ama ileride sayı artabilir' dedi. 18 maddelik

1 http://tr.fgulen.com/content/view/9285/11/

kuralları kâğıda kendisi yazmıştı. Bunun yanında yemin metni hazırladı. Yemin edenler, hazırlanan prensiplere uymakla mükellef olacaktı."[1]

Veren'in kitabında anlatılanlara göre Fethullah Gülen'in yazdığı ve Işık Evleri'nde uygulanan yemin metni ve 18 maddelik prosedür ise şöyleydi:

"Gücüm yettiği kadar Kur'an'ı (bu orijinal metinde Fethullah Gülen'e idi. Sonra tepki çeker, uygun olmaz görüşü ile Kur'an olarak değiştirildi) hayatıma gaye edineceğime; kardeşlerime karşı sadakat izinde bulunacağıma; halkın ve talebe arkadaşların izzet ve onurlarını izzetim ve onurum kadar yükseltmeye çalışacağıma; kusurlarımın hatırlatılması karşısında memnuniyet ihzar ede. Dâhilden ve hariçten gelen bilumum taarruz ve tenkidleri nefsime yapılmış gibi red edeceğime, bilumum karar listesindeki esaslara riayette bulunacağıma; hizmet adına uhdeme aldığım vazifeleri veya kararla bana tahmil edilen mükellefiyetleri itirazsız yerine getirmeye çalışacağıma; Kur'an'a (bu orijinal metinde Fethullah Gülen'e iken, sonradan değiştirilmiştir) sadakatten hiçbir surette ayrılmayacağıma; münferit hareket edip bu kararlara muhalif davrandığım an ihtiyarımla bu kadrodan kendimi iskat edip herhangi bir talebe gibi dershanede gibi vazifeme devam edeceğime Vallah-Billah kasemleriyle yemin ediyor ve bu yeminin La Yenkatı olmasına Cenab-ı Hakkı istişhadda bulunuyorum.

- *Finansman kaynaklarının tekele verilmesi, şahsi tasarruflar yapılmaması;*
- *Finansman kaynaklarının derneğe verilmesi;*
- *Lüksten kaçınmak, israf yapmamak;*
- *Dershanelere nezaret eden arkadaşlar, evde kalanlara her türlü adap ve edep kaidelerini öğretecek;*
- *Şahsi işlerimizi dahi görüşüp kararın varıldığı istikamette işleri yapmak;*
- *Dâhilde ve hariçte kim vazifelendirilirse o vazifeye o gidecek, başkası o işe karışmayacak;*
- *Herkesin nereye, ne zaman gideceği bir sisteme bağlı olarak yürütülecek (dışarıya gitmeler, içteki ziyaretler);*
- *Kusurlarını birbirine hatırlatmak için kardeş edinme;*
- *Bu kadroyu etrafa empoze etme, kuvvet kazandırma, çok kuvvetli gösterme (içte ve dışta olacak);*

1 Nurettin Veren, Kuşatma - ABD'nin Truva Atı Fethullah Gülen, Siyah Beyaz Yayınları

- *Arkadaşların birbirlerini kabul ettirmesi ve ittifak ettikleri o mevzuda aynı şeyleri söylemesi;*
- *On beş günde bir, bir araya gelip arıza ve pürüzlere bakılması (pazar günü ikindi-akşam arası);*
- *Bilumum dışarıya giden arkadaşların tenkidinin 15 günlük toplantıda görüşülmesi;*
- *Acil durumlarda o mevzu ile alakalı olan arkadaş toplantı gününü beklemeksizin Hocaefendi'ye duyurabilir;*
- *Şeriat fikrinin müdafii olma, Risale-i Nur ve Üstadı şeriata muvafık şekliyle arz etme, Tesbihat ve evrad-ı ezkara ehemmiyet verme, bunların büyüklüğünü anlatma;*
- *Karara bağlanan bir şeyin hiçbir zaman aleyhinde bulunmama (ima ihsas yoluyla dahi olsa). Aksine fikir olursa hakk-ı hayat tanımama;*
- *Her arkadaşın resmi, gayri resmi bir işinin olmasına ihtima;*
- *İstişareden sonra fikir beyan etmeme, alınan kararları infaz etme. İstişareyi kimlerle yapacağını bilme (Ashab-ı rey);*
- *Kendi kardeşlerimize hakta öncelik tanıma. Bir kardeşin aleyhinde söylenecek söz vs'de onu müdafaa, söyleyeni de toplu olarak istintaka tutma, şiddetle bu iftirayı reddetme.*

Not: Bu şartlardan birine riayet etmeyen kendi kendini azletmiş olacak, talebe durumuna düşecek. Bu kadro evdekilerden ve halktan gizli tutulacak, kimse bilmeyecek."[1]

Gülen'den yalanlama

Gülen karşıtı çevrelerde de tanınmasını sağlayan bu olaydan sonra Veren, 1 Kasım 2005'te yapılan bir törenle, Ergenekon davasında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilen Doğu Perinçek'in liderliğini yaptığı İP'ye üye oldu. İddialarının yer aldığı her basın organına Fethullah Gülen'in avukatları tarafından gönderilen açıklamalarda ise müvekkillerinin marjinal çevrelerce karalama kampanyalarına ve iftiralara maruz kaldığı ve her iddianın yalan olduğu belirtiliyordu. Veren'in bu iddiaları bizzat Fethullah Gülen tarafından, *Milliyet* gazetesinden, Mehmet Gündem'in kendisiyle yaptığı, *"Fethullah Gülen'le 11 Gün"* başlıklı dizi röportajda da yalanlandı. *"Beni tehdit edene bile dua ettim..."* başlığıyla diye duyurulan söyleşinin ilgili bölümünde Nurettin

1 Nurettin Veren, Kuşatma - ABD'nin Truva Atı Fethullah Gülen, Siyah Beyaz Yayınları

Veren'in iddialarını yalanlayan Gülen, *"Eğer Allah nezdinde birinin hakkı varsa o hak asla kaybolmaz; Allah herkesin nerede olduğunu biliyor... Beni kendi halime bırakın, kendi işime bakmak, zengin olmak istiyorum demiş ve ayrılmıştı; uzun zamandır görüşmüyorduk. Doğrusu ben de kırılmıştım. Hizmete olan güven kredisini şahsi işleri hesabına kullanıyor, yalan söylüyor ve şantaj yapıyordu. Bir dönemde bazı arkadaşların fikrini bulandırmış, milletvekili olma, bir siyasi partinin içinde yer alarak daha güzel hizmet edileceğine inandırma gibi çabalara girmişti. Sonra bazı arkadaşlar gelip özür dilediler, 'Hocam Allah senden razı olsun, bizi kandırıp siyasetin içine çekeceklerdi' dediler. Oysa siyasete girmeme, bütün partilere aynı uzaklıkta durma gibi temel disiplinlerimiz vardı. Bu sebeple kızmış, tavır koymuştum. Bu şekilde aradan uzun bir zaman geçmişti. Birkaç sene önce, Amerika'ya gelmiş, hatırını kıramayacağım bir arkadaşa 'duasını almak istiyorum' demiş. Ben itimat edememiştim, görüşmek istemiyordum ama araya koyduğu arkadaş güvendiğim birisiydi; netice itibariyle geldi ve burada bir müddet kaldı. Bir gün odama girmek istedi. Ben de biraz müsamahakâr davrandım. İçeriye girince 'Benim çilem hâlâ bitmedi mi' dedi. Ben de 'Ne çilesi, kim sana ne yaptı ki, çekip gittin' dedim. Haziran Fırtınası'nda montajlanan kasetleri onun verdiğine dair dedikodular oluyormuş, kastettiği şey oymuş. Hâlbuki ben o dedikoduları duymamıştım. Sonra bağırdı, tehdit etti. Ben de kapıyı açtım, arkadaşları çağırarak onu götürmelerini istedim. Allah'ın lütfu olarak, Türkiye'de seveni, saygı duyanı çok olan bir insanım. Eğer kendisine bir fiske vuran olduysa söylesin. Allah'tan korkmak lazım"* diyordu.[1]

Gülen ve 2000'li yılların en güçlü ve karanlık güç odaklarından biri haline dönüşecek cemaatinin tarihsel seyrine dönelim. Fethullah Gülen'in başarısında her zaman sabırlı ve güç odaklarına yamanmak üzerine kurulu politik davranmasının etkisi büyüktü. Böylece, cemaatini yeni yeni oluşturmaya başladığı yıllarda ve sonrasında meyvelerini toplamasını bildi. Bu kurnaz stratejinin en önemli can damarı olan Altın Nesil'in kozası Işık Evleri'ydi. Gülen'in hayalini kurduğu Altın Nesil'in gerçekleşmesinde cemaatine önemli mesafe katettiren, Işık Evleri'nin okullaşmasını sağlayan da Turgut Özal oldu. 1986'da Başbakan Özal, *"Kendi okulunu kendin yap"* kampanyaları başlatmış, ANAP hükümeti de vakıf ve derneklerin de özel teşebbüs olarak okul açabilmesi için

1 http://www.milliyet.com.tr/content/fethullah/html/fet20.html

yasal düzenleme yapmıştı. Bu yasadan faydalanan Gülen, İzmir Bozyaka'da imamlık yaparken yakından ilgilendiği Kuran kursu öğrencileri için 1977'de açtığı yurdu Yamanlar Koleji adıyla okula çevirdi. En çok eğitim işini önemseyen Gülen Cemaati yıllar sonra Türkî Cumhuriyetler başta olmak üzere tüm dünyaya yayılacak olan okullar zincirini de böylece başlatmış oldu. Ömer Laçiner *Birikim* dergisinde Ağustos 1995'te yayımlanan, "*Postmodern Bir Dinî Hareket: Fethullah Hoca Cemaati*" başlıklı yazısında Gülen okullarına ilişkin yaptığı değerlendirmede şöyle yazıyordu:

"*Fethullah Hoca ve çevresi için devletin ve toplumun sinir merkezlerini, hayati faaliyetlerini, kısaca en genel anlamıyla yönetim ve yönlendirme ağını oluşturacak gayet seçkin bir kadroyu yetiştirmek, onların nezdinde iktidarı elde etmenin öncesinde kesinlikle tamamlanmış olması gereken bir etap, iktidar olmanın önkoşuludur. Hatta bu koşul henüz gerçekleşmemişken iktidarı elde etmenin vahim bir yanılgı olduğunu düşündüklerini dahi söyleyebiliriz.*"[1]

İslami muhafazakâr bir toplum ve ülke yaratma hedefiyle ortaya çıkmış ve radikalizmi benimseyenlerin aksine Gülen Cemaati, hedeflerine doğru yol alırken dini değil, eğitimi ön plana çıkarmıştı. Böylece farklı inanç gruplarıyla aralarındaki mesafe de diğer dini yapılara göre daha az olmuştu. Laçiner'in de vurguladığı gibi Gülen, nihai hedefine ulaşma yolunda yetiştirilecek ve Altın Nesil olarak tanımladığı, geleceğin ülkeyi yönetecek ve böylece kendi mutlak iradesini de sağlayacak İslamcı kadrolar Cemaat'e ait okullarda yetiştirilecekti. Işık Evleri ve yurtlarda yetişip, Cemaat'e ait olanların yanında başka okullarda da eğitim gören Işık Süvarileri'nden yaratılacak Altın Nesil, Fethullah Gülen'in hedefleri doğrultusunda yaratılacak yeni toplumun da bel kemiği olacaktı. Sonuç olarak Gülen Cemaati'nin, bu hedefe uygun olarak 1970'lerin ortalarında başlayan planlı teşkilatlanması, yıllar içinde neredeyse kesintiye uğramadan sürüyordu. Bunda elbette ki, Gülen'le aynı fikriyattan beslenen sağ muhafazakâr partilerin iktidarda olması etkendi.

Milli Görüş'ün yeni partisi: Refah

12 Eylül Darbesi sonrasındaki 10 ay tutukluluğunun ardından Necmettin Erbakan, kendisi siyasi yasaklı olduğu için güvendiği

1 *Birikim* dergisi, Sayı 76

isimlere yeni bir parti kurdurtmuştu. Darbe öncesindeki 24 Ocak Kararları'nı hayata geçiren cunta idaresinden sonra ANAP iktidarıyla pekişen serbest piyasa ekonomisine geçiş yıllarına nazire yaparcasına, 19 Temmuz 1983'te kurulan partinin adı da Refah olmuştu. RP, MGK'nin vetosuyla 6 Kasım 1983 seçimlerine giremese de birkaç ay sonra, 25 Mart 1984'te yapılan yerel seçimlere katılabildi. Yurt genelinde yüzde 5'in biraz üzerinde oy alan RP Şanlıurfa ve Van belediyelerini kazanmıştı. Darbe öncesinde sahip olduğu oyların yarıdan fazlasını kaybeden Erbakan, elinde kalan yüzde beşlik oy tabanı üzerinden Milli Görüş Hareketi'ni yeniden canlandırmaya girişti. Ancak, diğer tarikat ve cemaatlerle darbe öncesinde başlayan husumet hâlâ devam ediyordu. ANAP'a yönelen başta Nurcular olmak üzere diğer İslami yapılar, Erbakan'ı eleştirmeye devam ediyordu. Erbakan da zaten onlardan vazgeçti ve sokaktaki dindar, muhafazakâr tabana yöneldi. Teşkilatlanmasında akıllara çengel atan, gönülleri fetheden, dahası hedeflenen sokaktaki kitlenin içinden gelmiş ve yıllar sonra önce başbakan sonra cumhurbaşkanı olacak Recep Tayip Erdoğan gibi iyi hatipleriyle karınca gibi çalışıyordu. Tıpkı diğer cemaat ve tarikatlar gibi 1980'lerin modası olan videokaset furyasını da kullanan RP kadroları birçok eve girmiş oluyordu. RP tabanı giderek genişliyordu. İslami camianın iki büyük hareketi olarak aynı tabanı hedef kitle seçen Milli Görüş Hareketi ve Gülen Cemaati'nin bir kez daha karşı karşıya gelecegi günler yaklaşmıştı.

1960'lı yılların sonunda Demirel hükümetinin başını ağrıtan başörtüsü yasağı sonraki yıllarda da sürmüştü. 12 Eylül Darbesi'nden kısa süre sonra katı biçimde uygulanan bu yasak cuntacıların üniversiteleri de denetim altına almak için kurduğu Yüksek Öğrenim Kurumu'nun (YÖK) 1982 yılında yayınladığı kıyafet genelgesi ile tamamen yasaklanmıştı. Özal'ın iktidar olmasından kısa süre sonra 10 Mayıs 1984'de bu yasak, modern bir şekilde türban kullanılabileceği belirtilerek yine YÖK eliyle kaldırılmıştı. Böylece Türkiye siyasi hayatında büyük gerilimlere neden olan başörtüsünü, türban diye kriz literatürüne sokan da YÖK oldu. Ancak neyin başörtüsü neyin türban olduğu konusunda bir tarif yoktu. Bu belirsizlik nedeniyle Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinden Nesrin Konuk, derslere başı kapalı girdiği için verilen okuldan uzaklaştırma cezasının iptali için açtığı dava da nihai sözü Danıştay söyledi. Danıştay 8'inci Dairesi,

okuldan uzaklaştırma cezasında yasalara aykırılık bulmayarak Konuk'un açtığı iptal davasının reddine karar verdi. Özal hükümetinin sorunu çözmek için yaptığı tüm girişimler sonuçsuz kalınca başörtüsü yıllarca sürecek siyasi bir krizin de adı haline geldi. Sonraki yıllarda da derinleşerek devam eden bu krizi fırsata çeviren Erbakan, partisinin tabanını da genişletmesini bildi. 1980 Darbesi sonrasında üniversitelerdeki ilk öğrenci eylemleri de başörtüsü yasağıyla başladı. 1987'de başörtüsü ya da türban disiplin suçu sayılarak tamamıyla yasaklanınca üniversitelerdeki İslamcı gençler meydanlara inmeye başladı. Başörtülü öğrencilere getirilen yasaklar, darbe sonrasında İslamcı camianın etki alanına yapılan ilk aktif müdahaleydi. İslamcı hareketlerin çoğu, başörtüsüne yönelik getirilen bu yasağın İslam'a ve kendilerine doğrudan bir saldırı olduğu noktasında mutabıklardı. Başörtüsü sorunu ve protestolar bir anda politik gündemin ilk sırasına oturdu. İstanbul'da başlayan eylemler diğer şehirlerdeki üniversitelere de yayılmış, hemen her gün protesto gösterileri, ders boykotları ve hatta okul işgalleri başlamıştı.[1] Kimi yasal düzenlemeler yapılsa da ya cumhurbaşkanı olan Evren'in itirazları ya da Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararlarıyla sorun iyice karmaşık hale geldi. Bu gelgitlerle bir türlü, baş edilemeyen sorun, İstanbul başta olmak üzere ülkenin pek çok şehrinde bir kez daha geniş katılımlı protestoları da beraberinde getirdi. Bu protestolarda aktif olarak yer alan yapı ise, İslamcı muhafazakâr tabanın sorunlarına eğilerek partisinin etki alanını genişletmeye çalışan Necmettin Erbakan'ın RP'siydi. Üniversitelerdeki İslamcı gençlerin etkin biçimde protestolar yaparak kitleselleşmesiyle birlikte başörtüsü sorununu sahiplenen Erbakan ve RP'si adı en çok anılan siyasi hareket olmuştu. İslamcı

1 Tepkilerin önü alınamayınca YÖK, 23 Mayıs 1987'de başörtüsü yasağını kademeli olarak kaldıracağını ilan etti. Özal Hükümeti de, türbanı serbest bırakmak amacıyla YÖK Yasası'nda yaptığı değişiklik yaptı. Ancak yasa değişikliği veto edilince ANAP hükümeti 1988'de ikinci yasa değişikliğini çıkardı. Ancak bu da Cumhurbaşkanı koltuğunda oturan cunta lideri Kenan Evren'in başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi'nce 26 Mart 1989 yerel seçimlerinden hemen önce iptal edildi. 1990'da türbana izin veren 3'üncü kanun da konuyu Anayasa Mahkemesi'ne taşıyan SHP'nin başvurusuyla iptal edildi. Kanunlara, genelgelere rağmen 1990'ların ortalarına kadar yasak gevşek tutulmuş ve birçok öğrenci eğitimine devam edebilmişti. Siyasi konjonktüre göre gevşek ya da sıkı tutulan bu yasak, 28 Şubat 1997 Darbesi sonrasında çok can yakacaktı. Darbe sonrasında dönemin başkanlığını Kemal Gürüz'ün yaptığı YÖK'ün, 15 Eylül 1997'de bir genelgeyle türbanlı öğrencilerin okullara alınması yasaklaması birçok kız öğrencinin eğitim hakkının da gasp edilmesinin dayanağı oldu.

iki büyük yapıyı, Milli Görüş ile Gülen Cemaati'ni bir kez daha karşı karşıya getiren de başörtüsü sorunu oldu. 26 Kasım 1989'da İzmir Hisar Camii'nde verdiği vaazında Gülen, türban gösterilerini eleştiriyordu. Gülen vaazında, *"Türban yürüyüşlerinde yer alan kadınların çoğu çarşafa bürünmüş erkeklerdir. Diğerleri ise aslında başı açık olup da provokasyon amacıyla yürüyüşe katılan kadınlardır. Bu gösterilerin arkasında, dinsizler, komünistler vardır"* deyince Erbakan ve partisi RP için bulunmaz fırsat doğdu. Kritik zamanlarda tarafını hep devletten yana seçen Gülen, başörtüsü gibi hassas bir konuda da devlet refleksi gösterince, hakkındaki "devlet ajanlığı" iddiaları RP kadrolarınca bir kez daha dolaşıma sokuldu.

Eski liderler yeniden siyasette

Başörtüsü sorununun yaşandığı 1987'deki hareketli günlerde 12 Eylül Darbesi'nin mağduru siyasi liderler için de kritik bir halkoylamasına gidiliyordu. Kurdurdukları partilerle dolaylı da olsa siyaset yapabilen liderler yavaş yavaş tabanlarını toparlamaya çalışıyor, ANAP'ın dört eğiliminin çözülmeye başladığı konusunda medyada haberler ve yorumlar yer alıyordu. Tarikat ve cemaatlerden halkoylamasında hayır oyu vereceklerine dair söz alındıktan sonra eski liderlerin siyasete dönüp dönmemesinin halka sorulmasına karar verildi. Fethullah Gülen ve Kırkıncı Hoca Cemaatleri başta olmak üzere birçoğu bu sözünü de tuttu. Ancak, ANAP kadrolarının af çıkması halinde Türkiye'yi yeniden 12 Eylül öncesine döndürecekleri tehditlerine rağmen, 6 Eylül 1987 halkoylamasında 70 bin oy farkla eski liderler affedildi. Kimseyi memnun etmeyen bu halkoylamasının daha sonucu açıklanmadan Özal, erken genel seçim kararı alındığını duyurmuştu. Darbeden yedi yıl sonra tekrar aktif siyasete dönen eski liderler partilerinin başında bir seçime girdi. 29 Kasım 1987'deki seçimin galibi, oylarında düşüş yaşansa da yine ANAP'tı. Ancak Demirel'in DYP'si ve Erdal İnönü'nün başında bulunduğu SHP zorlu yüzde 10 barajını aşarak parlamentoya girmişlerdi. Erbakan liderliğindeki RP ise oylarını biraz daha arttırarak yüzde yedinin üstüne çıkmış ama Meclis'e girememişti. Başörtüsü mücadelesi Erbakan ve RP'yi yeniden siyasetin aktif unsurlarından biri haline dönüştüreceğinin işaretini vermişti. Zaten, başörtüsü mücadelesi döneminin aktif gençlerinin okullarından mezun olmasıyla birlikte üniversite sonrası yaşam alanlarında, öğrencilik döneminde edinilen mücadele

birikimleriyle var olabilen bir nesil ortaya çıkmıştı. Artık üniversite sınırlarını aşan bir şekilde mücadeleye girişen bu yeni neslin kendisini ifade edeceği alan ise Erbakan'ın RP'siydi.

Bu arada Fethullah Gülen ağırlıklı olarak İstanbul'dakiler olmak üzere yurdun birçok yerindeki camilerde vaazlar veriyor, Özal iktidarıyla kurduğu yakın ilişkilerle hem cemaatini hem de etki alanını giderek genişletiyordu. Işık Evleri ve yurtlara yenileri ekleniyor, öğrencilere paralel olarak okullarının sayısı da hızla artıyordu. Cemaat'in yayıncılık alanındaki ilk göz ağrısı olan *Sızıntı*'ya, Fethullah Gülen'in başyazılarını yazdığı 1988 Temmuzunda yayın hayatına başlayan *Yeni Ümit* dergisi de eklenmişti. Türkiye'nin en büyük İslamcı örgütü olma yolunda hızla ilerleyen Cemaat'in etkili bir günlük gazeteye sahip olma fikrinin tartışıldığı 1986 yılında, Ankara'da yayımlanan *Zaman* gazetesinin ortakları arasında problem çıktığı haberi duyuldu. Alaeddin Kaya'nın sahibi olduğu gazete RP'nin yayın organı *Milli Gazete*'yi yeniden yapılandırmak üzere göreve geldikten kısa bir süre sonra, eski kadrolarla yaşadığı uyuşmazlık nedeniyle ekibiyle birlikte ayrılan Fehmi Koru yönetiminde çıkıyordu. Entelektüel ve genç kesime hitap eden *Zaman* gazetesinde Koru'nun yanı sıra Ali Bulaç, Mehmet Doğan ve Nabi Avcı gibi isimler de yazarlık yapıyordu. Ortaklar arasındaki sorunların kısa sürede halledilmesinden sonra *Zaman*, artık Gülen Cemaati'nin gazetesi oldu. Koru başyazar olarak gazetede kalırken arkadaşlarının çoğu ayrılmak zorunda kaldı. Gazetenin başına Mehmet Şevket Eygi getirilse de satışları artmayınca yönetim değiştirildi. Satış sorunu da Özal döneminin nimetlerinden en çok faydalanan gruplardan biri olan, Enver Ören'e ait İhlâs Holding'in gazetesi *Türkiye*'nin yaptığı gibi aboneliк sistemi yoluyla çözüldü. Adeta ANAP'ın yayın organı gibi yayın yapan gazetenin aboneleri de Gülen Cemaati mensuplarıydı. Parası çok olanın çok sayıda gazeteye abone olmasına dayalı bu sistemle bedelli toptan ve peşin alınan gazeteler de bedava dağıtılıyordu.

Cemaat'in çalışmaları sadece toplumsal alanla sınırlı kalmıyordu. 12 Eylül cuntasıyla yapılan iş birliğinin ardından destekledikleri Özal'ın kol kanat germesiyle Cemaat devlet bürokrasisine de yerleşiyordu. Zaten en büyük özellikleri Türkiye'de en fazla dershane ve okul sahibi olmaları olan Gülen Cemaati'nin, Altın Nesil kadroları yavaş yavaş ama giderek fazlalaşarak bürokrasinin içinde yer almaya başlamıştı. 1980'lerin ortalarından itibaren

de örgütlenilmek istenen alanların içinde en çok öne çıkan adres ise polis teşkilatıydı. Zaten bu kurumda sistematik biçimde örgütlenmeye çalışan tek yapı Fethullahçılardı. Cemaat'in her daim sızmak istedikleri yer olan TSK içinde istedikleri biçimde bir yapısal örgütlenme kuramamaları üzerine, ülkenin ikinci silahlı gücü olan polis teşkilatına el atmışlardı. Örgütlenmenin başladığı yer de Cemaat'in eğitimle örgütlenme modeline uygun olarak Polis Koleji ve Polis Akademisi'ydi. Okullarda Cemaat mensubu öğrenci imamlar ve hocaların koruma zırhında eğitilenler mezun olduklarında da Cemaat'in görevlendirdiği birimlerde kadrolaşmaya devam etti. Kimi zaman kendilerini gizlemek zorunda kalsalar da, haklarında soruşturmalar da açılsa hiçbir zaman hız kesmedikleri Emniyet içi örgütlenmelerinde en önem verdikleri birimler ise Polis Okulları, Personel, İstihbarat, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlıkları ile bu birimlere bağlı şube müdürlükleriydi. Gülen Cemaati'nin, Emniyet içinde en büyük örgütlü güç olma yolunda 1970'lerin ortalarında başlayan planlı teşkilatlanması, yıllar içinde neredeyse kesintiye uğramadan sürdü. Sağ muhafazakâr partilerin iktidarda olması sayesinde 1980 Darbesi sonrasındaki uzun ANAP iktidarında da, İçişleri Bakanlığı gibi kritik önemde bir koltuğun sahibinin Nakşibendî olduğu bilinen Abdülkadir Aksu olması Cemaat için büyük bir özgürlük alanı yaratmıştı. O dönemde Gülen Cemaati'nden gelen baskılarla 1984'de Polis Akademisi Yasası'nda yapılan bir değişiklikle lise ve üniversite mezunlarına doğrudan Polis Koleji'ne girme imkânı tanındı. Daha önce sadece Polis Koleji'nden mezun olanların devam edebildiği Polis Akademisi'nin ilk ve son sınıflarına dışarıdan da öğrenci alınmasına ilişkin yapılan bu düzenleme, Emniyet içindeki sistematik Fethullahçı örgütlenmenin genişlemesinin de miladıydı. Bu düzenlemeyle birlikte akademinin öğretim kadrosu ve öğrencileri arasında başlayan Cemaat örgütlenmesi hızı kesilmeden 1991 yılına kadar giderek artmıştı. Bu yasa kapsamında Polis Akademisi'ne gelen ve özel sınıflarda verilen 6-9 aylık gibi kısa süreli eğitimlerden sonra, büyük kısmı Gülen Cemaati'yle ilişkili olan, dini itikatları kuvvetli bu çocuklar komiser yardımcısı statüsünde mezun olup üst rütbeli polisler olarak göreve başladı. Hatta Anayasa Mahkemesi'nin Dışişleri mensupları için verdiği bir karardan da yararlanarak askerlik sürelerini rütbelerine saydırmayı da başarmışlardı.

Işık Evleri'ndeki telkinlerde lise ya da üniversite öğrenimleri sırasında nerelere girmeleri gerektiği belirlenen Cemaat kadrolarından polislik mesleğine yönlendirilenler 1987-91 yılları arasında Polis Akademisi, Polis Koleji, Polis Okulları ve Emniyet'in bazı daire başkanlıklarında etkili olmaya başlamıştı. 1970'lerin sonlarından itibaren başlayan bu örgütlenme 2000'li yıllarda meyvelerini vermiş ve polis teşkilatı adeta Cemaat'in legal silahlı birimi haline getirilmişti. Emniyet içinde örgütlenmenin en önemli amaçlarından birisi, dini akımlardan hazzetmeyen ordunun karşısında durabilecek silahlı bir gücün olmasıydı. Adli soruşturmaların kolluk gücünü oluşturan polis teşkilatında örgütlenme, Cemaat'e dokunulmazlık ve güven sağlayacak silahlı bir resmi güç ve aynı zamanda devlet kaynaklarından son derecede önemli ve kesintisiz istihbarat akışının da kaynağı olacaktı. Çünkü Gülen Cemaati'nin örgütlenmesinin önünü açan ya da sağlamlaştıran en önemli olgu kuşkusuz ki bilgiye sahip olmaktı. Bunun için en çok önem verilen kurumların başında da polis teşkilatı geliyordu. Buradaki örgütlenmenin en önemli adresi de öncelikle atamaların belirlendiği Personel Dairesi, sonra da teknik takip, izleme ve dinleme faaliyetlerini yürüten birim olan İstihbarat ve KOM Dairesi Başkanlığı ve bu birime bağlı il şube müdürlükleriydi. Sadece telefonların dinlenmesiyle bile rekabet edilemez bir siyasi ve ekonomik güç olunacağının kanıtını da, özellikle teknolojinin gelişmesiyle birlikte daha da yaygınlaşan dinleme olanaklarıyla siyasi ve ekonomik birçok rakip kişi ve kurumun alt edilmesi hepimize gösterecekti. Bilgiye sahip olanın güce sahip olacağı inancıyla hareket etmenin meyveleri de 2000'li yıllarda şantaj, itibarsızlaştırma, görevden el çektirtme, siyaset sahnesinden yok etme gibi olaylarla toplanmaya başlandı. Cemaat için Emniyet başta olmak üzere diğer önemli örgütlenme alanlarından biri olan yargı ve Türkiye'nin idari yapısının belirlendiği mülkiye kadrolaşması da gücün pekiştirilmesini sağlayarak devlet ya da devlet içinde devlet olmanın önünü açacaktı. Cemaat'in Emniyet içinde başlattığı örgütlenme hamlesinin süreç içinde kimi zaman basında yer alan haberler ya da kurum içinden yapılan ihbarlarla önü kesilmek istendi. Ama bu çaba da bir yere ulaşamadı. İlgili devlet istihbarat kuruluşlarının yürüttüğü çalışmalara, ihbarlara ve ele geçen bilgi ve belgelere rağmen Fethullahçılıkla suçlananlar yerine disiplin yönetmelikleri ve yasalar, hep bu yapıyla mücadele edenlere karşı uygulandı.

Ağlayan ve ağlatan hoca

Bu arada 1989 Kasım'ında cumhurbaşkanı olan Turgut Özal, köşkten yöneteceği Başbakanlık koltuğuna ise Yıldırım Akbulut'u oturtmuştu.[1] Celal Bayar'dan sonra ikinci sivil cumhurbaşkanı olarak göreve başlayan ancak bu makamın pasif görevleriyle yetinmek istemeyen Özal, Akbulut başbakanlığında kurulan kukla hükümeti de yönetiyordu. İşte böyle bir dönemde ABD öncülüğündeki emperyalistler, Kuveyt'i işgal ettiği gerekçesiyle Irak'a savaş ilan etmişti. 1991 Ocak ayında başlayan bu orantısız savaşta ağır bombardıman altında kalan Irak'ta her gün, aralarında çocuklar ve kadınların da bulunduğu sivil halktan çok sayıda kişi ölüyordu. Akbulut hükümeti, Özal'ın savaş yanlısı tutumu nedeniyle muhalefetin ağır eleştirisiyle karşı karşıyaydı.[2] Özal ve ANAP hükümeti ABD'nin çıkarları doğrultusunda hareket ederken DSP lideri Bülent Ecevit ve RP lideri Necmettin Erbakan Irak'ın yanında olduklarını açıklamışlardı. Amerikancı tutumuyla bilinen DYP lideri Demirel bile sivilleri hedef alan saldırıları kınamıştı. Türkiye'deki, geleneksel olarak anti Amerikancı ve anti Siyonist tutum alan İslamcı camia da tepkiliydi. Hemen her gün ABD ve müttefiki ülkeleri protesto gösterileri yapılıyor, Irak'ta ölenler için gıyabi cenaze namazları kılınıyordu. RP'nin yayın organı *Milli Gazete* ile Demirel yanlısı Nurcuların gazetesi *Yeni Asya* kendi tabanının ABD karşıtı tutumunu haber ve yorumlarla da gösteriyordu. Böyle bir ortamda Fethullah Gülen bir kez daha hâkim otoriteden yana tutum alarak dolaylı yoldan Özal'a arka çıktı. Körfez Savaşı'yla ilgili yaptığı konuşmada Gülen, Irak'ın İsrail kentlerine yönelik füze saldırısında ölen ve yaralanan İsrailli bebeklerin kendisini

1 Başbakanlık görevi 1991'e dek süren Yıldırım Akbulut'tan memnuniyetsiz olan ANAP içindeki etkin liberal kanat, Dışişleri Bakanlığı da yapmış olan Mesut Yılmaz'ı 15 Haziran 1991'de yapılan kongrede partinin başına getirdiler. Medyanın da desteğini alan Mesut Yılmaz, Özal'a rağmen genel başkan olduktan sonra kurduğu hükümetin 5 Temmuz 1991'de güvenoyu almasından sonra başbakan oldu. Parti genel başkanlığı ve başbakanlığı döneminde Mesut Yılmaz, muhafazakârlara karşı tavır almıştı. „ANAP'ın tarikat ve cemaatlere ihtiyacı yok" diyerek İslamcı tabanı kızdıran açıklamalar yapıyordu.

2 Turgut Özal ne kadar savaş yanlısı ise askerlerin sözünü dinlemeye çalışan Başbakan Akbulut da o derece temkinli hareket etmekten yanaydı. ABD yanlılığında sınır tanımayan Özal, Irak'a yönelik kara harekâtında Türkiye ordusunun da katılarak Musul ve Kerkük'e girmelerini dahi istedi. Özal'ın savaş yanlısı bu tutumu nedeniyle dönemin Dışişleri Bakanı Ali Bozer ve Milli Savunma Bakanı Safa Giray ile Genelkurmay Başkanı Necip Torumtay görevlerinden istifa ettiler. Ayrıca Özal'ın uygulamak istediği aktif siyaset muhalefet tarafından sert biçimde eleştirildi.

çok üzdüğünü belirterek ağladığını söyledi. Başörtüsü eylemlerinde "tesettürlülerin arasına anarşi çıkarmak isteyen solcu erkekleri sokan" Gülen, Irak'a yönelik bombardımanda da İsrailli çocuklar için ağlarken, Iraklı çocuk, kadın ve erkekleri unutmuştu! İslamcı camiadaki siyonist düşmanlığının had safhaya çıktığı bir dönemde yapılan bu konuşma büyük tepki çekti. Tepki gösterenlerden biri de, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğu dönemde Tayyip Erdoğan'ın danışmanlığını yapan, şimdilerde Cemaat'e ait *Zaman* gazetesinde AKP hükümetine yönelik eleştirilerde bulunan Ali Bulaç'tı. O zamanlar yazarlık yaptığı *Vahdet* dergisinin 11 Şubat 1991 sayısında kaleme aldığı ve Gülen'i kastederek *"Ağlayan ve Ağlatan Hoca"* başlığı koyduğu yazısında Bulaç, Irak'ta yaşanan katliama sessiz kalmayanların sokaklarda Amerika ve müttefiklerini lanetlediklerini belirterek şöyle devam ediyordu:

"...Türkiye'de hükümet çevrelerinin bu haklı (tepkilerden) büyük rahatsızlık duyduğu anlaşılıyor. Hemen karşı propagandaya geçildi ve Körfez Savaşı'nın Hıristiyanlarla, Müslümanlar arasında süren bir savaş olmadığını etrafa yaymaya başladılar. Önce devletin memuru Diyanet İşleri Başkanı bir demeç verdi. Ardından 'ağlayan ve ağlatan hoca'ya, 'Türkiye vaizi' statüsüne çıkartılan emekli bir vaize merkezi camiler tahsis edilerek Saddam Hüseyin aleyhinde vaazlar verildi. Dün Irak-İran savaşında Ayetullah Humeyni'nin zulmüne karşı gelen Saddam Hüseyin'in erdemlerinden dem vuran Hoca, şimdi yukarıdan aldığı direktifler doğrultusunda, Saddam Hüseyin'in kâfirliğinden, işlediği zulümlerden bahsetmeye başladı. Bu artistlere taş çıkartacak profesyonellikle ağlayarak ve ağlatarak, üstelik Rasulullah (s.a.v.) adına saçma sapan rüyalar uydurarak, Saddam aleyhtarlığı yapan Hoca'nın sözlerinden çıkan sonuç, Amerika'nın bölgede yaptıklarından dolayı kınanamayacağı, bu yüz kızartıcı bombardımanlardan mazur görüleceği sonucudur. Ben kişisel olarak bunu yadırgamadım; çünkü adamlar birilerini besliyorlarsa, bunun bir bedeli vardır. Şimdi bu bedeli ödemelerinin tam zamanıdır... Bunlar zihn-i müşevveş (kandırılan) kimseler değildir, tam aksine muallem (eğitilen) kimselerdir... Hani Peygamber Efendimiz (s.a.v.) dünya Müslümanlarını bir vücuda benzetmişti; hani bir organa bir diken batsa diğer bütün organlar rahatsız olurdu? Irak'ta bir organımıza diken batmıyor, adeta koparılıyor. Ey ağlayan ve ağlatan Hoca! Biraz da bu hadisi hatırlayıp bundan söz etsene!"[1]

1 http://arsivlemesemolmazdi.blogspot.com/2012/08/ali-bulac-aglayan-ve-aglatan-hoca.html

Dönemin RP'li siyasi aktörlerinden Şevki Yılmaz, *"Hiçbir Müslüman, hele de hiçbir hoca, Irak'ta Müslüman çocukları öldürülürken bir Yahudi için ağlayamaz. Yazıklar olsun böyle yapana"* derken, Fethullah Gülen'i eleştiren yayın yapan *Milli Gazete*'de Mukadder Başeğmez çok sert bir yazı yazdı. Cemaat'in yayın organı *Zaman* gazetesi de Hocaefendilerini savunmak için, Irak'ın yanında olduğunu açıklayan Erbakan'ın, ABD müttefiki olan Suudi Arabistan Kral'ına savaşta başarılar dileyen mesaj göndermesini haberleştirdi. *Zaman* gazetesi Erbakan'ı ikiyüzlülükle suçluyordu. Fethullah Hoca ve Erbakan ya da başka bir deyişle Gülen Cemaati ve Milli Görüş bir kez daha karşı karşıya gelmişlerdi. Aslında günümüzde de yansımalarını gördüğümüz bu farklılık iki hareketin ABD ve İsrail'e karşı tutum alışlarıyla yakından ilgiliydi. Erbakan ve dolayısıyla Milli Görüş Hareketi katı bir Batı ve Siyonizm düşmanlığı içinde kendini var etmişti. Bu düşmanlığın simgesi de elbette ki ABD ve İsrail'di. Milli Görüş çizgisinin aksine Gülen ve cemaati ise bu iki güce rağmen bir güç odağı olunamayacağının bilincinde bir İslami cemaat olarak kendini var kıldı. Yani dünyanın egemen gücü ve tetikçisi iki gücün gölgesinde ve onların etki alanında büyüyen bir güç olmayı tercih etti. Zaten AKP ile Cemaat arasındaki çatlağı kamuoyuna ilk duyuran olay da, ilerleyen bölümlerde değineceğimiz İsrail askerlerinin Mavi Marmara Katliamı sonrasında Fethullah Gülen'in yaptığı ve katliamcılara arka çıkan açıklamaları olmuştu.

Beddua alışkanlıkmış

Adeta Özal'ın kuklası olan ve sürekli alay konusu edilen Başbakan Yıldırım Akbulut'tan memnuniyetsiz olan ANAP içindeki etkin liberal kanat, Dışişleri Bakanlığı da yapmış olan Mesut Yılmaz'ı 15 Haziran 1991'de yapılan kurultayda partinin başına getirdiler. Medyanın da desteğini alan Mesut Yılmaz, Özal'a rağmen genel başkan olduktan sonra kurduğu hükümetin 5 Temmuz 1991'de güvenoyu almasından sonra Başbakan oldu. Hemen ardından da erken genel seçim kararı aldı. Yılmaz partinin başına geçtiği dönemde muhafazakârlara karşı tavır almış, *"ANAP'ın tarikat ve cemaatlere ihtiyacı yok"* diyerek İslamcı tabanı kızdıran açıklamalar yapmıştı. Cemaatine yakın olduğu bilinen gazetecilerden Faruk Mercan'ın, *"Fethullah Gülen"* isimli kitabında da Mesut Yılmaz öncülüğünde ANAP'ta başlayan bu çizgi değişikliğine ilişkin

ayrıntılar yer alıyordu.[1] *"1990'lı yılların başı, hem siyasette hem de toplumda keskin ayrışmaların çok somut işaretlerini verdi. Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı seçilerek Çankaya Köşkü'ne çıkmasından sonra iktidar partisi ANAP'ta, liberaller-mukaddesatçılar ayrışması yaşandı"* diye yazan Mercan, laik kimlikleriyle bilinen kimi isimlere yönelik suikastların da etkisiyle toplumda da laik-antilaik kutuplaşmasının yaşandığını söylüyordu. Ortaya çıkan bu atmosfer nedeniyle Özal'ın, ANAP'ı liberal bir isim olan Mesut Yılmaz'a emanet etmeyi uygun bulduğunu öne süren Mercan, devlette muhafazakâr ve dindar bilinen bazı kadroların tasfiye edildiğini iddia ediyordu. Bu tasfiyelerden en çok etkilenen yapı Cemaat olunca da, Fethullah Gülen tepkisini kaleme aldığı bir yazıyla göstermişti. Gülen, *Sızıntı* dergisinin 1991 Ağustos'unda yayımlanan 151'inci sayısında yayımlanan başyazısında Özal ve Mesut Yılmaz'a ağır hakaretler ediyordu. *"Milletin yolunu kesen kanlı kabus"* başlıklı yazı, *"Sen karanlık düşüncelerin esiri, iki de bir zamanın çıkmazına düşen ve elli defa burnunu yerlere sürtmeden kendine gelmeyen içi geçmiş ruh.! Sürekli ufuksuz.! Bilinmezlere yelken açan sarhoş ve şaşkın kaptan! Diyelim ki, bir-iki adım öteden habersiz yaşıyorsun-rakip tanımayan ve herkese tepeden bakan halinden utan!"* diye başlıyordu. *"Sen 'çağdaşlık', 'çağ atlama" nakaratıyla kendi kendini avuta dur; kazanç, gelir dağılımı, refah, mutluluk, keyif, neşe gibi gevezeliklerle teselli olmaya devam et... Aslında senin, çağdaşlığın da çağı yakalaman da sadece bir züğürt tesellisi ve kendi kendini aldatma; senin icraatın sırf bir taklit ve başkalarına bakıp geviş getirme; idaren de, kurtları çobanlığa yükseltip, çobanları da sürüleştirmekten ibaret. Yakın tarihimiz itibariyle senin bu kabil hataların, sayılamayacak kadar çok, ağza alınamayacak kadar da utandırıcı olmuştur. Evet, sen dünden-bugüne bir kerecik olsun hatalarını aşamadın, aksine 'hatamı aşayım, onu zihinlerden sileyim' derken, ikinci bir hata işledin..."* satırlarıyla da doğrudan Turgut Özal kastediliyordu. Erdoğan'la tutuştuğu savaş sırasında bedduası bir hayli konuşulan Fethullah Gülen'in gazabından Turgut Özal'ın da nasiplendiği yazıda görülüyordu. Gülen, *"Şimdi istersen uyu; çünkü bundan sonra kopacak kıyamet senin kıyametin olacaktır! Evet, yakın bir gelecekte sen, sırtında bir kambur gibi târihî mes'ûliyetlerin, derdest edilip tarihleşeceğin gayyaya götürülürken, senin ihmaline, senin iğfaline, senin hıyanetine uğramış, bütün ihmalzedelerin, bütün iğfalzedelerin, bütün hıyanetzedelerin kahredici bakışları, çıldırtan çığlıkları ve arş-ı*

1 Faruk Mercan, Fethullah Gülen/ Doğan Kitap Ağustos 2009

adaleti ihtizaza getiren tazallümleriyle, ölüp ölüp dirilecek ve 'keşke, ben de toprak olsaydım' deyip inleyeceksin!" diyerek Özal'a da beddua ediyordu.[1] Mercan, kitabında *"Çankaya Köşkü'nde yankılanan başyazı"* adlı bölümünde bu konudan da bahsediyor, Özal'ın yazıda geçen ifadeleri üzerine alındığını söylüyordu. Mercan'ın yazdıklarına göre Cumhurbaşkanı Özal, yazının yayınlanmasının ardından kardeşi Korkut Özal'ı Gülen'e göndermişti. Korkut Özal'ın İzmir'de Gülen'le görüştüğünü belirten Mercan'a göre, yazıdaki eleştirilerin nedeni ANAP'tan muhafazakârların tasfiye edilmesiydi. Mercan kitabında, *"Sızıntı başyazısındaki tavrı, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet gibi kurumlarda bazı devlet görevlilerinin sadece dindar oldukları gerekçesiyle görevlerinden alınmalarıyla ilgiliydi. Gülen'e göre Özal, devlete sadakatle görev yapan bu bürokratlara sahip çıkmalıydı"* diyerek ANAP'ın başına Mesut Yılmaz'ın gelmesiyle yaşanan tasfiyelerden de Gülen'in rahatsız olduğunu söylüyordu.

Erbakan yeniden Meclis'te

Sağ partilerin doğal oy deposu muhafazakârlar, kendileriyle arasına mesafe koyan ANAP'ın yerine 20 Ekim 1991'de yapılacak seçimlerde oy verecek adresi de bulmuşlardı. Yeni adres Türkeş'in partisi MÇP ve Aykut Edibali'nin IDP'siyle ittifak olarak seçimlere giren Erbakan'ın RP'siydi. Sağcı ve İslamcı basının desteklediği ittifaka başlangıçta Cemaat'in *Zaman* gazetesi de itiraz etmemişti. Ancak seçime iki gün kala o dönemde vaaz vermeyi sonlandırmış olan Fethullah Gülen'in yaptığı açıklamalar Milli Görüş'e mesafeli tutumunun bir parçası olarak öne çıktı. *Zaman* gazetesinde yayımlanan açıklamalarında Gülen, RP'nin başını çektiği ittifakı önemsemez bir havada bu yapıdan gelecek için bir şey beklemediğini söylüyordu. Gülen açıkça cemaatine seçimlerde ittifaka oy verilmemesini söylememiş olsa da RP'liler satır aralarında bu mesajı verildiğini anlamıştı. Ancak endişelendikleri gibi olmadı ve yüzde 17 oy alan ittifak Meclis'e 62 milletvekili sokmayı başardı. MÇP'li ve IDP'li 22 milletvekili kendilerini TBMM'ye sokan RP'li ittifaktan ayrılsa da Erbakan 40 milletvekiliyle yıllar sonra yeniden Meclis'te yerini almıştı. Seçimlerin galibi olan Demirel, tek başına iktidar olabilecek bir oy oranına sahip değildi. 12 Eylül Darbesi'nin ardından yeniden koalisyon hükümetlerinin görev alacağı dönem

1 http://www.sizinti.com.tr/konular/ayrinti/milletin-yolunu-kesen-kanli-kabus.html

başlamıştı. Sağ kesimde, DYP ile RP'nin ittifak yapması konusunda yoğun bir baskı oluşsa da ne Erbakan'la ne de ANAP'la hükümet kurmak istemeyen Demirel'in teklifiyle DYP-SHP hükümeti kuruldu.

Emniyet'teki ilk Cemaat soruşturması

Gülen bir yandan RP ile mücadele ederken Cemaat ise polis teşkilatındaki örgütlenmesini güçlendirme uğraşındaydı. Cemaat'in ilk örgütlendiği yer olan Polis Kolejleri ve Polis Akademisi'nden sonra düşürülen ilk kale Emniyet Personel Daire Başkanlığı oldu. Akademi'den, yine Cemaat hocalarının ve idarecilerinin elinden mezun olanlar Personel Daire Başkanlığı'nın da içinde olduğu bir tezgâhla kilit noktalarda görev alabiliyorlardı. Bu örgütlenmeyi ilk açığa çıkaran en önemli olay Ünal Erkan'ın Emniyet Genel Müdürü olduğu dönemde yaşanmıştı. 1991 yılının Haziran ayında dönemin ANAP iktidarının İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne Ünal Erkan'ı atamıştı. Erkan'ın göreve geldiği ilk günden itibaren önüne gelen şikâyetlerin en çoğu Polis Akademisi'yle ilgiliydi. Şikâyetlerin ortak noktası Cemaat'le bağlantılı gençlerden özel sınıflar oluşturulup altı aylık eğitimden sonra komiser muavini olarak belirli birimlerde göreve başlatılmasıydı. Bu şekilde Akademi'ye giren öğrenciler de komiser yardımcısı olarak mezun olduktan sonra hileli kurayla Emniyet'in istihbarat, personel, muhabere birimleri ile Polis Okulları'na atanıyorlardı. Bu konuyla ilgili bir ihbarın İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli'ye dek ulaşması üzerine de Ünal Erkan, yardımcısı Ümit Erdal'la birlikte kimseye haber vermeden gece yarısı, kura çekiminin yapılacağı Polis Akademisi'nin yolunu tutmuştu. Çünkü Cemaat'le bağlantılı yeni mezun komiser yardımcılarının nereye atanacağı önceden belliydi. En önemli yerler ise Personel ve İstihbarat Dairesi'ydi. Zaten gelen ihbarda da Işık Evleri kökenli komiser muavinlerinin stratejik görevlere gelebilmeleri için isimlerinin farklı torbaya konulduğu bilgisi verilmişti. Neler olduğunu Ünal Erkan daha sonra, Çağın Polisi isimli dergide şöyle anlatıyordu:

"Kura çekimi sırasında kayırmacılık yapılacağı yönünde duyum almıştım. İlgili genel müdür yardımcısı arkadaşımı uyardım. Bir arkadaşıma öğrenci velisi gibi akademiye telefon ettiriyordum. Gün boyunca çekilmesi gereken Akademi mezuniyet kuraları gecenin 24'üne kadar hâlâ çekilmemişti. 'Nihayet kuralar çekilmeye başladı' diye haber aldığımda

yanıma Emniyet Müdür Yardımcısı Ümit Erdal'ı alarak sivil birtaksiyle Akademi'ye gittim. Bizim, Kolej'de okuduğumuz Anıttepe'deki binanın kütüphane olarak kullanılan salonunda, bir heyet tarafından kura çekim işleminin sürdüğünü gördüm. Yeni mezunlar içeri tek tek alınıyordu. Başkanın önündeki masanın üzerinden bir torba altındaki sehpalarda da başka torbalar bulunuyordu. Her bir torbada istihbarat, kaçakçılık, trafik gibi birimler için lazım gelen sayıda kura kâğıtları vardı. Geri kalanları da ayrı bir torbadaydı. İçeri giren yeni mezun, eğer kayırılacak elemansa özel hazırlanmış torbadan kura çekiyordu. Gariban ise, yani herhangi bir kayıranı yoksa, masa üstündeki torbadan kura çekiyordu. Komiser muavini kura için geldiğinde listeden isimleri işaretlenmiş olup olmadığı kontrol ediliyor, masanın altındaki torbalardan birinden çıkan kâğıtla nereye atandığı söyleniyordu."[1]

Bu şekilde Işık Evleri kökenli komiser muavinlerinin, Cemaat'in isteklerine göre belirlenen illerde istihbarat, personel, Polis Koleji, kaçakçılık gibi önemli birimlerde görev almaları sağlanıyordu. Cemaat bağlantılı olmayanlara ise karakollar ve sıradan görev yerleri bulunuyordu. Erkan, neye uğradığını şaşıran Cemaat'in Akademi'deki görevlileri hakkında tutanak tuttururken hileli kura çekiminin iptal edildiğini duyurdu. Söz konusu olayla ilgili soruşturma başlatılırken birçok ilde kadro değişikliğine de gidildi. Listeler incelendiğinde isimleri işaretli olanların hepsinin daha önce ayarlanmış torbadan kuralarını çektiği belirlendi. Öğrencilerin Akademi'ye girişleri araştırıldığındaysa yüzde 90'ının Kolej kökenli olmayıp sonradan yapılan düzenlemeyle Akademi'ye ilk ya da son sınıftan başlayanlar olduğu tespit edildi. Öğrencilerden bazıları alınan ifadelerinde Karşıyaka'da bulunan Işık Evi'nde eğitimden geçtiklerini söyledi. Belirtilen adrese yapılan baskında verilen bilgilerin doğru olduğu çıktı. Başlatılan bu soruşturma, o dönemde Polis Akademisi'nin deyim yerindeyse bir Cemaat yuvası olduğunu ortaya koyuyordu. Yapılan baskınla genel müdür gözünde de açığa çıkan Akademi'deki Fethullahçılarla ilgili bizzat Ünal Erkan'ın görevlendirmesiyle müfettişler soruşturma başlattı. Soruşturma çerçevesinde bazı Emniyet mensuplarının illegal faaliyetleri hakkında bilgi isteyen müfettişlere dönemin İstihbarat Daire Başkanı Tuncer Meriç'in imzası bulunan 4 sayfalık bir rapor gönderilmişti. 10 Mart 1992'de

1 Nedim Şener, Ergenekon Belgelerinde Fethullah Gülen ve Cemaat

gereği yapılmak üzere Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne gönderilen ve Teftiş Kurulu Başkanlığı'na da ulaştırılan raporda şunlar yazıyordu:

"Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti niteliklerinin değiştirerek yerine şeriat düzenini getirmeyi amaçlayan illegal Fethullah Hoca'nın Talebeleri adlı örgütün, tüm Türkiye genelinde olduğu gibi teşkilatımız içinde de örgütlendiği, özellikle hareket noktası olarak seçtiği Polis Kolejleri, Polis Akademisi ve Polis Okulları içindeki faaliyetlerini Teftiş Kurulu'ndan gelen yazıya bağlı olarak askıya aldıkları, buna rağmen sempatizan kadroları ile bağlarını zayıflatmamak için toplantı ve çalışmalarını yoğun olarak sürdürdükleri ve illegaliteye son derece bağlı kaldıkları gözlenmiştir. Elde edilen bilgiler doğrultusunda yapılan takip-tarassut ve tahkikatlarda, Ankara Polis Koleji öğrencilerinin yüzde 50'sine yakın bir kesimi ile çeşitli şekillerde temas kuran örgüt elemanları, kendilerine yakın olarak üzerindeki ajitasyon çalışmalarını sistemli olarak yürütmektedirler. Örgütün yapılanmadaki temel stratejisine bağlı olarak, devlet dairelerinin önemli yerlerine yerleşme planını, en tabandan uygulamaya koymaları teşkilatımızda da gözlenmektedir. Gelecekte Emniyet Teşkilatı'nın bürokratlarını oluşturacak Polis Koleji öğrencilerine, Kolej'e seçimden itibaren her aşamada sistematik bir çalışmanın yürütüldüğü görülmektedir. Örgütün tüm yurt sathında çeşitli görünümler altında kurulu bulunan vakıf ve evlerde ailelerinin izni ile yetiştirilen zeki, çalışkan öğrencilerin meslek okullarına yerleştirilme planından Polis Kolejleri de payını almıştır. Bu öğrenciler Polis Kolejleri'ne geldiklerinde hiyerarşik sıra içinde sınıf, dönem ve okul imamları ve kadrolarının denetiminde görüşleri doğrultusunda eğitilmektedirler..."

İDB'nin 20 yıl önceki raporu adeta günümüzde yaşananların fotoğrafını çekmişti. Emniyet içinden ve dışından kimlerin ne tür faaliyetlerde bulunduğu isim isim belirlenmişti. Müfettişler de yaptıkları titiz bir çalışmayla hazırladıkları raporlarında Akademi'deki Fethullahçı öğretim üyelerini teker teker saptamıştı. Bu soruşturma raporuna dayanılarak haklarında idari işlem yapılmak üzere Yüksek Disiplin Kurulu'na sevk edilen öğretim üyeleri, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu (TMK) uyarınca *"Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik ve ekonomik düzeni değiştirmek suretiyle Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, görevin yerine getirilmesinde siyasi düşünce, felsefi*

inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, Emniyet mensupları arasında bu yolda ayrım yapıcı tutum ve davranışlarda bulunmakla" suçlandı. Ancak Yüksek Disiplin Kurulu, Polis Akademisi'ni Cemaat'e teslim eden bir karara imza atarak, TCK'nin 163'üncü maddesinin yürürlükten kaldırılmış olması gerekçesiyle takipsizlik kararı verince soruşturma dosyası da işlemden kaldırıldı. Aslında ortaya çıkan raporlar Emniyet'teki Fethullahçı yapılanma diye adlandırılan oluşumu bugünden yıllar önce ortaya döken tutarlı bir çalışmaydı. Tespit edilen isimlerin Cemaat içinde yer aldıkları konusunda yetkililerin kuşkusu yoktu. Ancak bu isimlerin yanı sıra, Polis Akademisi'ne dışarıdan öğrenci alımını sağlayan düzenlemesiyle gelerek eğitimleri sonunda mezun olup göreve başlayan ya da dil eğitimi için yurtdışına gönderilen polis, kaymakam ve bürokratların araştırılmaması, hatta korunması bu kişilerin izlerini kaybettirmesine neden oldu. Kimi zaman açılan soruşturma ve davalar da bürokratik rekabet olarak kamuoyuna yansıyınca sonuçsuz kaldı. Bu konuyla ilgili ceza alanlar ise hep soruşturma açtıranlar ya da yürütenler oldu. Polis Akademisi'ndeki soruşturmayı açtıran Ünal Erkan 9 ay sonra OHAL Bölge Valisi olarak görevinden ayrıldı. Birlikte yürüttükleri operasyonda görev alan Polis Akademisi Başkanı Ümit Erdal ise bir yıl daha aynı görevde kalabildi. Bundan sonra neler olduğunu Gazeteci Muharrem Sarıkaya olaydan 8 yıl sonra, Fethullah Gülen'in Atv'de yayınlanan kasetlerinin ortaya çıkmasından sonra çalıştığı *Hürriyet* Gazetesinde 24 Haziran 1999'da yayımlanan *"Fethullah Hoca'nın Emniyet planı..."* başlıklı yazısında anlatmıştı. *"Devlet, Fethullah Gülen'i son dönemde ortaya çıkan kasetleriyle mi tanıyor? EGM'nde 8 yıl önce yaşanan bir operasyon, bu soruyu yanıtlıyor..."* diyerek hileli kura skandalını anlatan Sarıkaya şöyle yazmıştı:

"...Bu öğrencilerden bazılarını sorguya çekiyor. Öğrencilerden biri şu itirafta bulunuyor: "Biz Karşıyaka Semti'nde Fethullah Gülen Hocaefendimizin açtığı ışık evinde toplanırız. Orada eğitim alırız... Erkan, Karşıyaka'daki adrese baskın yaptırıyor. Verilen bilgilerin doğruluğu ortaya çıkıyor. Evde Fethullah Gülen'e ait kitaplar, videokasetler ve başka bazı yayınlar bulunuyor. Geniş çaplı bir operasyon başlatıyor. İşin sorumluları hakkında soruşturma açtırıyor ve mahkemeye sevk ediyor. Erkan,9 ay görevde kalıyor, ardından Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne atanıyor. Aradan geçen zaman içinde o dönemde görevden el çektirdiği kişilerin hemen hepsinin Emniyet'e döndüklerine tanık oluyor. Hem de

bugün birçoğu kritik noktada oturuyor. Açtırdığı soruşturma dosyaları ise kayboluyor..."[1]

Hileli kura olayıyla ilgili başlattıkları soruşturmadan, birkaç kişiye hafif ceza verilmesi dışında tatminkâr bir sonuç çıkmamıştı. İsimleri belirlenerek kurumdan uzaklaştırılanlar buzdağının görünen yüzüydü. Geride kalanlara da ulaşılabilmesi için çalışmalar sürdürüldü. Birkaç ay sonra da, dönemin Emniyet Genel Müdürü Yılmaz Ergun zamanında teşkilat içindeki Fethullahçı yapılanmaya ilişkin iki yeni soruşturma açılmış hatta bu soruşturmalarla ilgili 1992'de iki ayrı fezleke hazırlanmıştı. Polis Akademisi'ndeki 1988-1991 yılları arasında yaşanan kimi olaylardan yola çıkılarak Fethullah Gülen'le birlikte Akademi dışından Cemaat üyelerinin de aralarında bulunduğu çoğu Emniyet görevlisi olan zanlılar hakkında Ankara DGM Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştu. Ankara Emniyet Müdürlüğü ve İDB tarafından yapılan her iki suç duyurusunda da Fethullah Gülen'in Talebeleri isimli bir örgütün polis teşkilatı içinde örgütlenme çalışmaları yürüttüğünden bahsediliyordu. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın fezlekesinde sekizi Polis Akademisi'nde görevli öğretim görevlisiyle Emniyet Müdürlüğü'nün çeşitli birimlerinde görevli biri emniyet amiri 90 polis ve kurum dışından 3 kişinin daha adları zanlı olarak yer alıyordu. Kurum dışından zanlı listesine girenlerden biri Fethullah Gülen, diğerleri de Cemaat'in Ankara İmamı olarak bilinen bir lise din öğretmeni ve başbakanlık görevlisiydi. Zanlıların, 1987-1991 yılları arasında Ankara Polis Akademisi'nde TMK'ye aykırı faaliyetler yürüttükleri suçlaması yöneltiliyordu. Ancak bu iki suç duyurusundan da sonuç alınamayacak ve Ankara DGM takipsizlik kararı verecekti. Ankara DGM Başsavcılığı tarafından verilen her iki takipsizlik kararının gerekçesi de aynıydı: TCK'nin meşhur 163'üncü maddesinin kaldırılmış olması. Adli soruşturmada haklarında takipsizlik verilen zanlıların önünde bir başka engel olan idari soruşturma vardı. Ama o engel de ilginç bir biçimde, yöneltilen suçlama tarihinden önce çıkarılan bir sicil affına zanlıların dâhil edilmesiyle aşıldı.

Açılan soruşturmalar ve suç duyuruları nedeniyle o dönemde görevden el çektirilen Emniyet görevlilerinin neredeyse tamamı, kendilerini kapsamayan Sicil Affı Kanunu'ndan da faydalanarak ve açtıkları davaları kazanarak teşkilata hem de kritik noktalardaki

1 http://webarsiv.hurriyet.com.tr/1999/06/24/126221.asp

görevlerine döndü. Fethullahçı oldukları gerekçesiyle soruşturulan bu personelin birçoğunun görev yeri ise İDB'ydi. Bu görevlendirmeleri, yıllar sonra kendisi de Cemaat'in hedefine yerleşen isimlerden olan dönemin İstihbarat Daire Başkanı Sabri Uzun, DGM'nin verdiği takipsizlik kararıyla gerekçelendirecekti. O dönemde *"Cemaatçi bir yapının içinde örgütlü olmaktan çok sadece inanç sahibi oldukları için soruşturulan bu personeli koruduğunu" normal* Sabri Uzun yıllar sonra, *"O tarihlerde bu adamların sadece görevleriyle ilgilendim; hiçbir personelimi inançlarına göre tasnif ederek, cezalandırma yöntemini seçmedim. Ama bugünlere gelindiğinde yapılanlara bakıldığında şimdiki örgütlenmeyi o günlerde görememişim"* diyecekti. Hileli kura soruşturmasının böyle sonuçlanmasının başka sebepleri de vardı. Uzun yıllar üst düzey emniyet müdürü, hatta İstihbarat Daire Başkanı olarak görev yapmış ve açılan birçok soruşturmaya tanık olmuş bir yetkilinin anlattıklarından yola çıkarak bu sebeplerin neler olduğunu irdelemekte fayda var. Anlatacağımız sebepler, şimdi sıkça eleştiri konusu olan polisteki Fethullahçı yapılanmayı kıracak fırsatların nasıl acemice yapılmış hatalar ya da iktidar kavgaları yüzünden ve bizzat hukuksuzluğu soruşturacak olanların hukuk dışına çıkması nedeniyle bir yere varmadığını da anlamamızı sağlıyor. Her şeyden önce hileli kura soruşturması üst düzey bir emniyet müdürünün dediğine göre, *"İşin ehli bir kadroya verilmemişti. Zaten o dönemde müfettişler bir yana emniyeti yönetenler de dâhil hiç kimse tarikatla cemaat arasındaki ayrımı bile bilmiyordu"*. Hileli kurayla ilgili Fethullahçıları tespit etmek amacıyla başlayan soruşturma da bu nedenle takunyalılar soruşturmasına döndü. İhbar mektupları da devreye girince ortaya çıkan listede, hileli kuraya karıştıkları için isimleri tespit edilebilenlerin dışında kalanlar "takunyalılar" listesi oluyordu. Ve bu isimlerin listelerde yer almasında Fethullahçıların rolü büyüktü. Soruşturmayı yürütenlere dolaylı yoldan ulaşarak yönlendiren Fethullahçılar, Emniyet'in yönetiminde söz sahibi olacakları dönemde önlerinde rakip olarak kendilerinden kurtulmak istedikleri "takunyalıları" listeye ekletmişlerdi.

Ergenekon soruşturmalarının hemen öncesinde ve soruşturma sırasında sıklıkla karşımıza çıkan ihbar mektupları gönderilmesi, bugünkü kadar yaygın olmasa da o dönemde de Emniyet içinde mesleki rekabet gibi görünen yöntemlerin başında geliyordu. En önemli suçlama ise "tarikatçılık, Fethullahçılık" ya da genel adıyla "irticacılıktı". Fethullahçı olarak bilinenler kendilerini

ülkücü, laik, demokrat görünümüyle gizliyor ve Cemaat'ten olmayanları İDB'den uzaklaştırmak için "irticacı, tarikatçı, Fethullahçı" suçlamalarıyla ihbar mektupları yazıyorlardı. Bu durum öyle bir hale gelmişti ki kim Fethullahçı kim değil bilinemiyordu. Bu şekilde hazırlanmış kimi listeler de bizzat Cemaat'e yakın olan kişilerce kamuoyuna sızdırılıyor ve bu şekilde gerçekten Cemaat mensubu olanların gizlenmesini de sağlıyordu. Bu ihbar mektuplarına dayanılarak hazırlanan listelerde ise gerçekte Fethullahçı olmayanlar yer alıyordu. Cemaatçilerin en çok örgütlenmeye çalıştıkları yer Türkiye'deki tüm emniyet müdürlüklerinin istihbarat şubelerinin bağlı olduğu birim olan İDB'ydi. Başkanlık ve bağlı birimlerde ANAP iktidarının İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun cemaatler tarikatlara olan yakınlığıyla Fethullahçılar kısmen de olsa örgütlenmeyi başarmıştı. Ülkücü ve Fethullahçıların yanı sıra başka tarikatlarla bağlantılı görevliler de çokça yer tutuyordu. Fethulahçıların tek hedefi vardı: Tarikatları ve cemaatçiliği bilen dolayısıyla kendilerine de büyük tehlike olabileceğini fark edecek kadroların tasfiye edilmesi. Bu kadroların başta istihbarat olmak üzere teşkilatın etkili birimlerinden, cemaatçilerin ihbarcılık mekanizmasıyla uzaklaştırılmasıyla ileriki yıllarda karşılarına çıkabilecek olan olası rakipler oyun dışına çıkarılmış oluyordu. Böylece devletine ihbarcılık yapan ülkücü, demokrat, laik görünümlü cemaatçilere de boşalan bu kadrolara yerleşme fırsatı doğacaktı. Öyle de oldu. 1991-92 soruşturmalarında Emniyet'teki irticacıları ihbar eden cemaatçiler de, kurulan tezgâhı fark edemeyenlerin gözünde devletini seven demokrat, laik kadrolar olarak görülünce iş daha da kolaylaştı. Böylece takunyalılar operasyonu, tam da Cemaat'in istediği gibi sonuçlandı. Müfettişlerin yönlendirilmesi ve gönderilen ihbar mektuplarının işe yaradığı Fethullahçı olmayan, hatta birçoğu sosyal demokrat kimliğiyle bilinen rütbeli polislerin "irticacı" suçlamasıyla görevden alınmasıyla anlaşıldı. Komiser ya da komiser yardımcılığından boşalan görev yerlerine atananların neredeyse tamamı ise Fethullahçılardı. İstihbarat Dairesi ele geçirilmişti. Birkaç yıl sonra da tüm Türkiye'nin konuştuğu Emniyet Teşkilatı içindeki skandallar ardı ardına patlayacaktı. Bu arada Gülen hakkında 1992'de polisin hazırladığı rapor, DYP'nin iktidar ortaklığı döneminde Emniyet Genel Müdürü olan Mehmet Ağar tarafından hükümsüz sayılarak işleme konmamıştı.

Gülen Cemaati polis teşkilatını ele geçirmek için uğraşırken RP'liler ise 1991 seçimlerinin başarısını büyütmek için canla başla çalışmaya girişmişlerdi. Kapı kapı dolaşarak partinin en aktif çalışanları olan kadınlar RP'nin yükselmesinde de önemli pay sahibi oldular. Recep Tayyip Erdoğan, Abdullah Gül, Mukadder Başeğmez, Bülent Arınç, Hasan Hüseyin Ceylan, Şevki Yılmaz gibi Milli Görüş geleneğinden yetişmiş isimlerinin de öne çıkmasıyla RP, artık kamuoyunun en ilgi çeken ve hızla yükselen partisi olmuştu. Bu arada Turgut Özal'ın ölümüyle boşalan cumhurbaşkanlığı koltuğuna Süleyman Demirel otururken DYP'nin başına da Tansu Çiller geçmişti. RP'lilerin özverili çalışmalarıyla yaratılan kamuoyu ilgisi meyvelerini 27 Aralık 1994 seçimlerinde verdi. RP büyük bir sıçrama yaparak yurt genelinde yüzde 19 oy aldı. Ancak esas başarısı, sosyal demokratların iki partisi CHP ve DSP'nin birbirlerine rakip olmalarıyla, aradan sıyrılarak İstanbul ve Ankara başta olmak üzere 6 ilde büyükşehir belediye başkanlıklarını kazanmasıydı. Merkez sağın oylarına da ortak olan RP, Mesut Yılmaz'ın ANAP'ıyla birlikte Çiller DYP'sinin siyasi arenadaki yeni rakibiydi. Çiller de tıpkı kendisinden önceki sağcı liderlerin yaptığı gibi İslamcı cenaha yaklaşmayı tercih etti. İlk adresi de Özal döneminde cemaatini giderek büyüten ve etkinliğini arttıran Fethullah Gülen oldu.

Fethullah Gülen sahnede

Yanında yer aldığı 1980 Darbesi'nin ardından Turgut Özal'ın destekleriyle Gülen Cemaati 1990'lı yıllarda, doğduğu fikri akımın, Nurculuğun bile önüne geçen en büyük dini topluluklardan biri haline gelmiş daha bir görünür olmaya başlamıştı. Işık Evleri ve dershanelerle başlayan etkinliğini dünya çapına yayılan okullarıyla büyüten Gülen Cemaati, artık bu eğitim zincirinde büyüyen bir kuşağa sahipti. Her alanda görünür olmayı hedefleyen Cemaat, *Sızıntı* dergisi ile adım attığı basın sektöründe de *Zaman* gazetesinin ardından Samanyolu TV ve bazı radyo kanallarının da sahibi olmuştu. Ancak Cemaat, sadece taraftarlarının satın aldığı ve izledikleri gazete ve dergiler ile TV kanalıyla kamuoyunda istedikleri etkinliğe ulaşamıyordu. Bu sorunu gidermek için laik hassasiyetleri olan kamuoyu nezdinde de görünür olunmanın aracı olarak kullanılmak üzere Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı (GYV) kuruldu. Vakfın Dedeman Otelinde 24 Haziran 1994'te yapılan açılış gecesinin onur konuğu da Fethullah Gülen'di. Bu şaşalı açılış

gecesinde o zamanlar Gülen'in sağ kolu olan Nurettin Veren ile Nurcu olarak bilinen dönemin Çevre Bakanı Rıza Akçalı, Hasan Celal Güzel, şarkıcı Cem Karaca ve Kasım Gülek de vardı. Konukların popülaritesine rağmen medyanın ilgisinden uzak kalan bu gecede, yıllar sonra Türkiye'yi yeniden dizayn etmenin en önemli aracı olan Ergenekon soruşturmalarının işaret fişeği olan Tuncay Güney de bulunuyordu.[1] Çete olduğu öne sürülen Ergenekon'un önemli sanıklarıyla ilişkilerine rağmen açılan 20'den fazla davada sanık olmayan Güney'in o yıllarda Gülen'in sekreterliğini yaptığı sonradan anlaşılacaktı.

Artık sessizliğini kırma zamanının geldiğini düşünen Gülen ve cemaati, derinlerden su yüzüne çıkacaktı. Bu stratejisinde İslamcıları oy deposu olarak gören sağcı liderlerin yardımı ise yadsınamazdı. Dönemin Başbakanı DYP lideri Tansu Çiller, muhafazakâr sağın yükselen partisi haline gelen RP'yle mücadele edebilmek için aynı tabana hitap eden Gülen'e yanaşmayı tercih etti. İkilinin bir araya gelmesinin mimarı ise Manisa'nın tanınmış Nurcularından ve Çiller hükümetinin Çevre Bakanı Rıza Akçalı'ydı. Bu

1 Önce Hıristiyan sonra Yahudi olan Güney daha önceleri tarikatlarla iç içe olacak kadar sıkı Müslüman'dı. Ortaokuldayken Süleymancılara bağlı bir yurtta kalan Güney sonrasında kendini Fethullah Gülen cemaatinin içinde buldu. Ofis boy olarak çalışmaya başladığı *Sabah* gazetesinde daha sonra muhabir olan Güney dediğine göre önce 1992'de bir harp okulu öğrencisi vasıtasıyla emekli Albay Necabettin Ergenekon'la, onun aracılığıyla da Veli Küçük'le tanışmıştı. Daha sonra *Zaman* gazetesinin Cağaloğlu ilan bürosu müdürü aracılığıyla, cemaatin televizyonu Samanyolu'nda işe girdi. Kanala ait Işık Prodüksiyon Şirketi'nde işe başlayan Güney 1994 yılında 8 ay süreyle "Doruktakiler" adıyla bir program hazırladı. Kimi iddialara göre "şeriat geliyor" korkusu salmak için kullanılan Gülen'in konuşmalarının kayıtlı olduğu kasetleri çalıp satması nedeniyle Güney'in programı sona erdirildi. Özellikle Susurluk sürecinin başlamasıyla birlikte söylediği her cümlenin içinde derin devlet, JİTEM ve Veli Küçük'ün adı geçen Güney bu dönemde Aydınlık grubu ve Doğu Perinçek'le de ilişki kurdu. İşçi Partisi'ne gidip gelen ve Susurluk'la ilgili bildiklerini ya da yorumlarını aktaran ve Ergenekon'un temel dokümanlarından bazılarını da Perinçek'e veren Güney, söz verdiği ve Perinçek'in de bir basın toplantısıyla duyuracağı açıklanan bir belgeyi getirmeyince dövülerek partiden atıldı. Arşivden aldığı birtakım fotoğraflarla dönemin Başbakan'ı Mesut Yılmaz'ı Susurlukçu Abdullah Çatlı'yla yan yana gösteren bir fotomontaj fotoğrafı Yılmaz'a muhalif bir milletvekiline sattığı ortaya çıkınca *Akşam* gazetesindeki işinden de olan Güney'in gazetecilik kariyeri Turgut Büyükdağ'ın sahibi olduğu Yeni Strateji Dergisi'nde devam etti. Derginin yayın yönetmeni ise yine bir Ergenekon sanığı olan Ümit Oğuztan'dı. Gazetecilikten ziyade çetrefilli işlerle uğraşarak para kazanmaya çalışan Güney, Ergenekon'un ilk delillerinin bulunmasına yol açan gözaltısını da bu nedenle yaşadı. 2 Mart 2001'de bir jip alım satımıyla ilgili dolandırıcılıktan gözaltına alındı. Önce İstanbul Gayrettepe'deki Asayiş Şube Müdürlüğü'nde sorgulanan Güney, birkaç gün sonra da, gelecekte Ergenekon davasına sanık olarak dâhil edilen Adil Serdar Saçan'ın o dönem başında bulunduğu Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'ne teslim edildi.

buluşma 1980 Darbesi'yle kapatılan AP'nin devamı olan DYP'nin de köklerinin dayandığı DP'li Başbakan Adnan Menderes'in 1958'de Nur Cemaati'nin lideri Said-i Nursi ile görüşmesinden sonra, bir cemaat lideriyle bir başbakan arasında yüz yüze yapılan ilk görüşme olarak kayıtlara geçti. O zaman da tıpkı günümüzdeki AKP iktidarının peşinde koştuğu benzer bir çıkarın, Cemaat oylarının partisine havale edilmesinin peşinde olan Çiller'in de, kadrolarının bürokrasi içinde yerleşmesinin peşinde olan Gülen'in de işine gelmişti bu görüşme. O dönemde, Terörle Mücadele Kanunu'nu daha da ağırlaştıran kimi hükümler içeren değişikliklere ilişkin kamuoyunda oluşan tepkiyi dindirmek amacıyla yapıldığı söylenen görüşme 30 Kasım 1994'te gerçekleşti. Ancak gerekçesi bu şekilde duyurulsa da Çiller'in, Gülen'e biçtiği rol farklıydı. Her zaman devletin yanında saf durmayı düstur edinen Fethullah Gülen ve cemaati, o dönem radikal bulunan ve medya eliyle korku kaynağı olarak gösterilen Erbakan ve RP'nin karşısına Ilımlı İslam'ın temsilcisi olarak çıkarılacaktı. 1979 İran İslam Devrimi'yle birlikte Türkiye'de de karşılık bulmaya başlayan İslam'da radikalleşmenin temsilcisi olarak Necmettin Erbakan ve temsil ettiği Milli Görüş Hareketi görülüyordu. İşte bu radikalleşmenin karşısına çıkarılan Ilımlı İslam'ın temsilcisi konumundaki Gülen ve cemaati adeta Milli Görüş'ten korkanların panzehiri oldu. Bir başbakanın bir dini cemaat lideriyle resmi görüşmesi kısa süre sonra basına sızdırılınca RP dışındaki partiler ve medyanın büyük bölümü Fethullah Gülen'e sarıldı. *Zaman* gazetesi yazarlarından Hüseyin Gülerce de bir yazısında Fethullah Gülen'den en yaygın kullanılacak ismiyle, "Hocaefendi" diye bahsedince artık böyle anılır oldu.[1] Dönemin ana akım medyasının başat aktörleri *Hürriyet* ve *Sabah* gazetelerinde Ertuğrul Özkök ve Nuriye Akman'ın yaptığı Gülen söyleşileri aynı gün, 23 Ocak 1995'te, yayımlandı. "*Fethullah Gülen Hocaefendi anlatıyor*" başlıklarıyla duyurulan röportajlarda Gülen, özel hayatından sahibi olduğunu reddettiği okullarına, laikliğe bakış açısından Atatürk'e, RP'den başörtüsü sorununa dek görüşlerini anlattı. Korku kaynağı Erbakan ve Milli Görüş'ün karşısında Ilımlı İslam'ın temsilcisi olarak lanse edilen Gülen, devletin sahiplerinin, hükümetin ve doğal olarak her güç odağının emir kulu haline gelen ana akım medyanın halkla ilişkiler faaliyetiyle her çevreden insanın bağrına bastığı bir figüre dönüştü.

1 http://www.zaman.com.tr/huseyin-gulerce/basbakanla-gorusmek_307946.html

Öyle ki, Hocaefendi'nin Turgut Özal'la başlayıp Çiller'le devam eden siyasi düzlemdeki yolculuğuna sosyalistler hariç yelpazenin her yanında bulunan diğer politikacılar da eşlik edince, medyada Gülen adının politik şahsiyetlerle birlikte anılmasıyla daha sık karşılaşılır olundu. Gülen, hükmettiği Cemaat'in seçimlerdeki olası katkısının yadsınamaz hesabıyla sadece iktidar temsilcileriyle değil olası iktidar adaylarıyla da bir araya geldi. ANAP'ın başında bulunan Mesut Yılmaz, DSP'li Bülent Ecevit, MHP'li Alparslan Türkeş, babasının izinden giderek DP'yi yeniden kuran Aydın Menderes, Meclis Başkanlığı yapan Hüsamettin Cindoruk ve Hikmet Çetin de, Hocaefendi ile görüşen siyasetçiler kervanında yer alan isimlerdi. Kamuoyu önünde daha görünür olmak için her yol deneniyor, Ilımlı İslam'ın temsilciliğine soyunan Fethullah Gülen sürekli barış ve hoşgörü mesajları veriyordu. Gülen, onursal başkanlığını yaptığı GYV üzerinden de farklı düşüncelerdeki siyasi ve dini kanaat önderleriyle bir araya geliyordu. Özellikle sol kamuoyunun yakından tanıdığı isimlerle Cemaat'in temsilcilerinin el ele kol kola fotoğrafları gazetelerde yayımlanıyordu. Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı iken 1993 yılında ölümünden sonra, tarikatlar ve dini cemaatlerle arasında mesafe bulundurmayan Süleyman Demirel'in bu koltuğa oturmasıyla Gülenciler artık daha bir rahatlamıştı. Demirel'in yadigârı DYP'nin de iktidarda olması, aynı dönemde aralarının kötü de olsa Necmettin Erbakan'ın RP'sinin de oylarını arttırarak iktidara yakınlaşmasıyla özellikle bürokrasi içinde yer alan cemaatçiler kendilerine yönelik mücadelenin yumuşayacağını anlamışlardı.

Erbakan'ın rakibi Gülen

Gülen kısa süre sonra, cemaatinin kozasını kırıp inziva ve mahremiyetten sıyrılarak dışa açılıp toplumsallaşmasında önemli mihenk taşlarından biri olan, GYV'nin 11 Şubat 1995'teki iftar yemeğinde bir kez daha gazetecilerin karşısındaydı. Aralarında toplumun farklı kesimlerinden binin üzerinde davetlinin bulunduğu İstanbul'daki iftar yemeği için seçilen yer, Alevi Polat ailesine ait Polat Rönesans oteliydi. Dinin gereği olarak yardım amaçlı olması gereken iftar yemeği, Cemaat'in dışa açılma hamlesi olarak gösterişli bir siyaset oyununa dönüşmüştü. Hem de yerel seçimlerden zaferle çıkan RP'nin tırmanışa geçtiği ve farklı kimliklerdekileri ürküttüğü bir dönemde. Zaten Gülen de çok sayıda gazetecinin

önünde yaptığı konuşmada, isim vermese de devlete karşı duran RP çizgisinin radikalliğine karşı devletin yanında durmayı ilke edinen kendilerinin ılımlı bir alternatif olacağını vurguluyordu. Hangi görüşten olursa olsun kimsenin kılık kıyafeti nedeniyle eleştirilmemesini vurguladığı konuşmasında Gülen, sözü o dönemin canlı tartışma konusu olan başörtüsü meselesine getirdi. 1986'da bu konuyla ilgili yapılan eylemleri eleştirerek İslamcı camiadan tepki gören Gülen, bu kez de başörtüsünü "teferruat" olarak niteledi. Radikal dindarlarla aralarına mesafe koymayı ilke edinen Gülen, İslam'ın liberalleştirilmesinden başörtüsü meselesindeki tutumuna dek bir kez daha eleştiri oklarının hedefine yerleşti. Milli Görüş'ün yayın organı *Millî Gazete*'nin tek bir cümleyle dahi bahsetmediği iftar yemeği ve radikallere alternatif gösterilmeye çalışılan Gülen'in açıklamaları ana akım medyanın manşetlerine yerleşti. Amaç hâsıl olmuştu. O yıllarda devletin, Milli Görüş'ün siyasal tekelini kırmanın aracı olarak gördüğü Gülen ve cemaati, giderek büyüyen ve İslamcı camianın siyasal alandaki tek temsilcisi görülen Erbakan'ın karşısına aynı tabana oynayan ikinci bir güç olarak çıkmıştı. Zaten geçmişten gelen bu rekabet nedeniyle Gülen'in bir araya gelmemeye özen gösterdiği tek siyasetçi de RP lideri Necmettin Erbakan oldu.[1] İkili sadece bir kez Erbakan'ın başbakan olmasından kısa süre önce 21 Nisan 1996'da Cemaat'e ait Özel Samanyolu Liseleri tarafından düzenlenen 1'inci Ulusal Matematik Olimpiyatı ödül töreninde bir araya gelmişlerdi.[2] Gülen, katıldığı bir televizyon programında Erbakan'la bir araya gelmekten kaçınmasıyla ilgili kendisine yöneltilen sorulara şöyle yanıt veriyordu:

1 Fethullah Gülen, 28 Şubat Darbesi sürecinde, 16 Nisan 1999'da Kanal D'de yayınlanan Yalçın Doğan'la yaptığı söyleşi programında da Erbakan'la sık bir araya gelmediğini şöyle anlatmıştı: "Necmettin Erbakan'la da hayatımda iki veya üç defa görüşmüşümdür. En son görüşmemizde Alparslan Türkeş Bey'in cenazesinde ben Diyanet işleri Reisi'nin yanında idim, onu iyi tanıyorum, diyanetten çıktık, biz böyle saf tuttuk. Sayın Cumhurbaşkanı vardı, Meclis Başkanı vardı, ben orda duruyordum, başbakan olarak yanıma gelince ben biraz kenara çekildim. Yerimi ona verdim, fakat herhangi konuşma olmadı. Ona görüşme denir mi, denmez mi, çünkü Sayın Kalemli ile bir el sıkışma, Sayın Cumhurbaşkanı ile bir el sıkışma oldu ama, fakat onunla bir konuşma olmadı, gerçekleşmedi. Bir konuşma olduğu şey, geçen sene matematik olimpiyatları oldu. Bu Yükseliş Koleji'nin geniş bir salonu var. O da oraya gelmişti. Arkadaşlar beni çağırmışlardı. Orada 3-4 kelimelik, o kalabalık içinde, öyle bir konuşma oldu. O benden evveli ayrıldı gitti, ben de sonra kalktım gittim."
http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulenle-tv-dergi-roportajlari/fethullah-gulen-televizyon-roportajlari/1463-Kanal-D-Kanal-Dde-Yalcin-Dogana-Verdigi-Mulakat

2 http://tr.fgulen.com/content/view/46/11/

"– Aranızda bir gerginlik mi var?

– Bir gerginlik yok da 'El ervahu cunudun mücennedetün' diye birşey var. 'Ruhlar' tıpkı bir sistem altında ordunun fertleri gibidir. Bunlar arasında içten böyle birbirine akma, birbirine kayma, birbirine dökülme, birbirini çok iyi bilme varsa telif olur, anlaşma uzlaşma olur, Şayet öyle birşey yoksa tenakür (zıtlık) denir ona.

– Yani tenakür mü vardır ruhların uzlaşmazlığı, uyuşmazlığı mı var?

– Bilmiyorum yani bu şeyleri bir atasözü vardır. Kalpten kalbe yol vardır.

– Şu anda kalbten kalbe pek yol gözükmüyor?

– O yolu koymamışlarsa bizim uzlaşmamız da biraz zor olabilir.

– Bu kişisel bir şey mi? Yoksa dünya görüşü mesafesi mi?

– Dünya görüşü meselesi de olabilir. Ben şahsen kişisel olarak, hiç kimsenin aleyhinde olmama niyetinde ve kararındayım.

– Yani aranızda bu kalpten kalbe giden yolun belli ölçüde tıkanık olması İslamiyet'e zarar verecek davranışlar tarafından mı karşı tarafın?

– Öyle zannediyorum veya öyle algılıyorum, öyle içtihat ediyorum."[1]

RP İktidar ortağı

Cemaat'in gayretleriyle yürütülen politik ve toplumsal düzlemdeki halkla ilişkiler faaliyetleriyle Gülen, Erbakan'a alternatif gösterilmek istense de rakibinin ve RP'nin yükselişini engelleyemedi. Bülent Ecevit'in, 27 Mart 1994 yerel seçimlerinin ardından, *"Laik cumhuriyet içimize salınan Truva atlarının tehdidi altındadır"* diyerek suçladığı RP ve Erbakan 24 Aralık 1995 seçimlerinin de galibi olmuştu. Seçmenin tercihlerine bakıldığında, alınan oy oranları bazında ilk üç sırayı sağ partiler RP, DYP ve ANAP'ın paylaştığı bu seçimler Türkiye'nin siyasi ve toplumsal hayatında önemli yer tutacak gelişmeleri de beraberinde getirdi. Literatüre "postmodern" olarak giren 28 Şubat 1997 Darbesi büyük ölçüde bu seçim sonuçları ile ortaya çıkan siyasi tabloyla ortaya çıktı.

Çok az bir farkla sandıktan birinci parti olarak çıkmasına karşın RP, sistemin istenmeyen partisi olarak başlangıçta hükümet ortağı olamadı. En sonunda, RP tehdidini bertaraf etme niyetiyle ANAP ile DYP arasında, Mesut Yılmaz'ın başbakanlığında

1 http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulenle-tv-dergi-roportajlari/fethullah-gulen-televizyon-roportajlari/1463-Kanal-D-Kanal-Dde-Yalcin-Dogana-Verdigi-Mulakat

ANA-YOL koalisyonu kuruldu. O dönem siyaset ve demokrasi üzerinde ağır gölgesini hissettiren ordunun telkinleri ve Ecevit DSP'sinin dışarıdan desteğiyle kurulan bu zoraki azınlık hükümeti Yılmaz ve Çiller arasında bitmeyen kavgaların ardından sona erdi. Güven oylamasında TBMM'deki salt çoğunluğun altında bir destekle 257 evet oyu alabilmesine karşın 80 çekimser oy da bu rakama katılarak ANA-YOL hükümeti güvenoyu almış sayılmıştı. Ancak RP'nin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi güven oylamasını geçersiz saymıştı. Mesut Yılmaz da, RP'nin verdiği gensoru önergesinin görüşülmesini beklemeden 6 Haziran'da 1996'da Başbakanlıktan istifa etti. Hakkındaki yolsuzluk iddiaları nedeniyle Yüce Divan'da yargılanmaktan çekinen Çiller, bu konuda garantiyi de içeren bir anlaşmanın ardından Refah-Yol koalisyonu Türkiye'nin 54'üncü hükümeti olarak 28 Haziran 1996'da göreve başladı. Erbakan 27 yıl sonra Başbakan olmayı başarmıştı.

28 Şubat Darbesi'ne uzanan süreç

Askerin baskısıyla kurulan ANA-YOL hükümeti dağılıp da Erbakan hükümetin başı olunca, seçimlerden hemen sonra yapı taşları döşenen 28 Şubat Darbesi de fiili aşamaya geçmekte gecikmedi. Başbakanlığının üçüncü ayında, 6 Ekimde çıktığı Libya gezisinde, Muammer Kaddafi'nin, *"Türkiye'nin geleceği NATO üyesi olmakta, Kürtlere eziyet çektirmekte değildir. Ortadoğu'daki güneşin altında Kürt milleti de yerini almalıdır. Kürdistan kurulmalıdır. Ayrıca Türkiye'nin uyguladığı dış politikadan genel olarak memnun değiliz. Çünkü düşmanımız olan Siyonist İsrail'le ilişki içindesiniz. Türkiye iradesini kaybetmiştir, işgal altındadır"* sözlerine yumuşak üslup kullandığı gerekçesiyle Erbakan eleştirilerin merkezine yerleşti. O dönem askerin güdümünde olan medya üzerinden, *"Erbakan'ın Kaddafi'den fırça yediği"* şeklinde haberlerle gündemde tutulan konu, DSP'nin önderliğinde bir gensoruyla Meclis'e taşınsa da Refah-Yol hükümeti düşürülmekten zorlukla kurtuldu. Bu arada Aczmendiler ilginç bir zamanlamayla cüppe ve sarıklarıyla ellerinde asaları Türkiye turuna çıkmıştı. Medyada boy boy yayımlanan bu görüntüler eşliğinde yayımlanan haberlerle laik kesimlerin hassasiyetleri kaşınıyordu. Derken 3 Kasım 1996'da Susurluk'ta yaşanan bir trafik kazasıyla Türkiye kamuoyu yıllardır dile getirilen kontrgerilla ya da derin devlet gerçeğiyle yüz yüze geldi.[1] Bu

1 Balıkesir'in Susurluk ilçesinde 3 Kasım 1996'da, içinde DYP Şanlıurfa Milletvekili

kazayla devlet-siyaset-mafya üçgeni, derin devlet diye adı da konularak içindeki birçok kirli çamaşırla birlikte ortalığa saçılmıştı. Susurluk'la ortaya dökülen kirli sırların layığıyla araştırılmasını isteyenler ellerinde düdükler ve süpürgelerle temiz bir toplum için sokaklara dökülüyor, her gece 21.00'de evlerinin ışıklarını yakıp söndürüyorlardı. Ancak etkin bir soruşturmayla demokrasi talebi içeren bu eylemlere rağmen Başbakan Erbakan derin devlet iddialarına *"fasa fiso"* diyecekti. RP'li Adalet Bakanı Şevket Kazan ise, halk tarafından sahiplenilen "Devamlı aydınlık için bir dakika karanlık" eylemleri için *"Elektrikleri söndürüp mum söndü oynuyorlar"* açıklamasını yapacaktı.

Burada bir parantez açarak Fethullah Gülen'in de Susurluk'la birlikte ortaya çıkan derin devlet meselesini nasıl değerlendirdiğini aktarmakta fayda var. Derin devlet ya da kontrgerillanın araştırılması konusunda Türkiye tarihinin en önemli fırsatı olan Susurluk skandalında başlatılan soruşturmalar kışlanın kapısına kadar gidebilmiş ve o noktadan sonra kesintiye uğramıştı. O dönemde yine tüm pislikleri ortaya saçılan devletinden yana tarafını belirleyen Gülen ve cemaatinin, Ergenekon soruşturmalarıyla birlikte varlığını "keşfettikleri" derin devletin ortaya döküldüğü Susurluk konusuna yaklaşımını "kol kırılır yen içinde kalır" deyimiyle özetlemek mümkün. Ergenekon sürecinde cemaati derin devlet hafiyeliğine soyunan Gülen, *Samanyolu TV*'de 29 Mart 1997'de yayınlanan *"Osman Özsoy ve Mim Kemal Öke İle"* adlı programda kontrgerillanın apaçık biçimde ortaya çıktığı bu olayda, hatalı da olsa devletin üzerine gidilmemesi gerektiğini söylüyordu. Ergenekon sürecinde, Cemaatine ait medya organlarının kendisini hem polis hem savcı hem de hâkim yerine koyup *"yargısız infaz"* haberciliğiyle öne çıktığı Gülen, aynı programda Susurluk söz konusu edildiğinde medyanın haddini bilmesi gerektiğini de ifade etmişti:

Sedat Bucak, Emniyet Müdürü Hüseyin Kocadağ, katliam sanığı ülkücü Abdullah Çatlı ile sevgilisi Gonca Us'un bulunduğu 06 AC 600 plakalı Sedat Bucak adına kayıtlı Mercedes otomobil son hızla Hasan Gökçe'nin kullandığı kamyona çarptı. Kazada Kocadağ, Çatlı ve Us öldü, Bucak yaralı kurtuldu. Bu kazanın ardından ortaya çıkan derin devlet ilişkileri "Susurluk" diye anılır oldu. Ancak Susurluk sonrasında devlet içinde odaklanmış irili ufaklı çete yapılanmaları deşifre edilse de bu güçlü mekanizmanın odağına inmeye çalışan hiçbir adli süreç hayata geçirilemedi. Çemberin en dışındakileri kapsayan göstermelik yargılamalarda kamuoyu vicdanını rahatlatan bir adil süreç işlemedi. Faillerin işledikleri suçlardan yargılanmadığı, verilen cezalarda tatminkâr olmadığı bu süreçte hem kontrgerillanın yargılanamayacağı hem de Türkiye'de yaşayanların devletin sıklıkla hukuk dışına çıktığı da kamuoyu tarafından öğrenilmiş olmuştu.

"Susurluk meselesi bir ayıptır. Bunun üzerine gidilmeliydi. Fakat üzerine gidilirken aynı zamanda düşünülmeliydi. Devletin de içtihat hataları içinde bulunan bir hadiseyse, o hadise teşhir masasına yatırıldığında devleti, devletçiliği, devlet mülahazasını da delme söz konusu olabilirdi. Bu meselenin açıktan açığa yürütülmesi iyi bir devletçilik anlayışıyla telif edilebilir miydi? Ta başından itibaren medyanın her şeyi apaçık en ince noktasına kadar deşeleyip, iddianamesine yerleştiren bir savcı gibi bu işin üzerine gitmesine hakkı var mıydı? İyi bir devletçilik mülahazası içinde bu tasvip edilen bir şey midir? Susurluk'la bir cinayet işlenmiş, bir toplum suçu işlenmişse şayet, bunun örtbas edilmesini ben de istemem. Fakat üslubu her zaman, her yerde, her platformda münakaşa edebilirim. Bunun temelinde bizim milli birliğimize, milli bütünlüğümüze devlet telakkimize eğer dokunacak bazı şeyler varsa, bu kapı aralanmamalıydı. O kapıdan girilince şayet askere olan güvenimiz sarsılacaksa, güvenlik kuvvetlerine olan güven sarsılacaksa, Meclis'e olan güven sarsılacaksa, insanlara olan güven sarsılacaksa bunun üzerine biraz daha farklı bir yöntemle gidilmeli ve mesele çözülmeliydi. Suçlular ortaya çıkarılmalı ve ceza verilmeliydi. Medya savcı olmamalıydı, hâkim olmamalıydı. Bu açıktan açığa medya yanlış yaptı manasına çekilmemeli. Fakat bir üslup hatası yapıldı. Bilemiyorum belki biraz da reyting endişesi var mıydı? O kadar seyirci ben de bulayım mülahazası oldu mu? Vatanperver insanların böyle önemsiz basit mülahazalardan dolayı devletin temelini sarsabilecek, devlet mülahazamızı delebilecek teşebbüslere gireceğine ihtimal vermek istemiyorum."[1]

Bu anekdottan sonra, Türkiye'nin yeni bir darbenin kucağına doğru koşar adım gittiği günlere yeniden dönelim. 11 Ocak 1997 günü Başbakanlık konutunda Erbakan'ın ev sahipliğinde tarikat ve cemaat liderleri için verilen iftar yemeği sonrası yurdun birçok yerinde, *"Türkiye laiktir laik kalacak"* sloganlarıyla eylemler yapılmaya başlandı. Birkaç hafta sonra RP'li Sincan Belediyesi'nin *"Kudüs Gecesi"* adıyla düzenlediği etkinlikte sahnelenen oyunda "cihad provası yapıldığı" haberleri medyada yer aldı. Hükümet bir yandan, medyanın kışkırtmasıyla sokağa dökülenler diğer yandan adım adım darbenin yapı taşları döşeniyordu. Kudüs Gecesi'nden birkaç gün sonra, 4 Şubat 1997'de asker her zamanki gibi "durumdan

1 http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulenle-tv-dergi-roportajlari/fethullah-gulen-televizyon-roportajlari/1465-Samanyolu-TV-Samanyolu-TVde-Osman-Ozsoy-ve-Mim-Kemal-Oke-Ile-

vazife çıkardı" ve Sincan'da tanklar yürüdü. Genelkurmay tarafından yapılan açıklamada, *"6 ayda bir yapılan normal eğitim faaliyeti"* dense de hükümet açık bir dille, bir kez daha silahların namlusu çevrilerek uyarılmıştı. Aynı gün DYP'li İçişleri Bakanı Meral Akşener'in görevden aldığı Sincan Belediye Başkanı Bekir Yıldız ertesi gün 9 kişiyle birlikte *"yasa dışı silahlı çeteye yardım ve halkı kin ve düşmanlığa tahrik"* iddiasıyla tutuklandı. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel de, Başbakan Erbakan'a mektup göndererek belediyelerdeki köktendinci kadrolaşmanın derhal incelenmesini istedi. Arkasından Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya'nın *"İrtica, PKK'dan daha tehlikelidir"* açıklaması geldi. Bu arada RP dışındaki tüm partilere güç birliği çağrısında bulanan Ecevit bir teknokrat hükümeti kurulmasını önermiş, koalisyon hükümeti hakkında ardı ardına gensoru vermişti. Ve son sözü yine eli silah tutan söyledi. 28 Şubat'ta yapılan 9 saatlik Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısının ardından yapılan açıklamada "laikliğin Türkiye'de demokrasi ve hukukun teminatı olduğu" oldukça sert bir şekilde vurgulanarak hükümete muhtıra verildi. *"Rejim aleyhtarı irticai faaliyetlere karşı alınması gereken tedbirler"* başlığıyla yayımlanan muhtırada 8 yıllık eğitim, tarikatlar, laiklik karşıtı hareketler, TSK'den irticacılık suçlamasıyla atılan personelin RP'li belediyelerde istihdamı, bazı tarikatçıların cüppe ve sarıklarıyla kimi eylemlerde bulunması örneklerle anlatılıp, "TSK'nin rejimi bekçisi" olduğuna bir kez daha vurgu yapılıyordu. Erbakan'ın, *"MGK'de kararları beraber aldık. TSK ile uyum içindeyiz. Tam bir görüş birliği içindeyiz"* açıklamaları Genelkurmay Genel Sekreteri Erol Özkasnak tarafından, *"TSK, Atatürk'ün kurduğu laik cumhuriyetin temel ilkelerinin hayata geçirmeye inananlar ve buna gönül verenlerle uyum içindedir. Bunlar dışında hiç kimseyle uyum içinde değildir"* denilerek tekzip edilecekti.

Medyanın kışkırtıcı haberleri, Susurluk sonrasında hükümet cenahından yapılan alaycı açıklamalar ve laik kesimleri kışkırtan davranışlarla şiddeti artan kamuoyu ayaklanması, derin devlet soruşturmasının gelip tıkandığı yer olan kışlanın sahiplerinin iyi değerlendirdiği bir fırsata dönüşmüştü. Siyasal İslam'ın Türkiye'de legal siyaset alanında 1990'larda başlayan yükselişiyle işbaşına gelen Çiller-Erbakan ortaklığındaki hükümetten memnun olmayan asker bu fırsatı iyi değerlendirdi. Gündüz sokakta düdük tencere çalan, gece evlerinde ışıklarını yakıp söndürerek

eylem yapanlar bir anda protestonun mecrasından kayarak kendilerini farkında olmadan 28 Şubat 1997 Postmodern Darbesi'ne giden sürecin içinde buldular. Farkına vardıklarında ise çok geç kalınmıştı. Derin devleti protesto edenlerle yan yana gelmesi mümkün bile değilken istedikleri darbeyi tezgâhlayanlar, hem Susurluk'a "gulu gulu dansı" diyenleri iktidardan indirirdi hem de Türkiye tarihinin en önemli derin devlet soruşturmasına da nokta koymuş oldu. 28 Şubat Darbesi gerçekleşmişti. Cumhuriyet kurulduğu günden bu yana her zaman iktidar olan ordunun demokrasi ve siyaseti karanlığa gömen gölgesiyle bu kez de "şeriatçılık" adı altında yeni bir cadı avı başlamıştı. Tıpkı, sistemin işine gelmediği herkesin "Ergenekoncu" olarak fişlenmesine benzer bir şekilde siyasetçisinden, öğretmenine, bürokratından, sermaye sahibine kadar herkes "şeriatçı, tarikatçı ya da cemaatçi" olmakla suçlanıyor yürütülen psikolojik savaş unsurlarıyla da bu suçlamalar destekleniyordu. Türkiye siyasi ve toplumsal tarihinin yaşadığı fiili son askeri darbe olan 28 Şubat'la birlikte seçimlerle iş başına gelen RP hükümetten düşmekle bırakılmayıp kapatılacaktı. Fethullah Gülen ve cemaatinin siyasi ve toplumsal alandaki en büyük rakibi bir kez daha oyun dışına itilecekti. Hem de Fethullah Gülen'in katkılarıyla. Öyle ki, Gülen günün şartlarına göre sol geçmişten gelen Bülent Ecevit'i bile desteklerken İslami partileşme sürecinin mimarı Necmettin Erbakan'a sırtını dönerek 28 Şubat 1997 Darbesi'nin yanında saf durmuştu. Tüm bu süreç boyunca Gülen ve cemaatinin neler yaptığına değinmeden önce Emniyet Teşkilatı'nda neler olduğuna bakmakta fayda var.

Gülen'i aklayan Emniyet raporları

Zanlıları arasında Fethulah Gülen'in de bulunduğu Emniyet içindeki Cemaat örgütlenmesine ilişkin yapılan suç duyurularına Ankara DGM'nin 20 Mart 1998'de verdiği ikinci takipsizlik kararından sonra Emniyet içinde sular durulmuş gibi görünüyordu. 28 Şubat'ın karanlık günleri sürmesine karşın suçlanarak görevden el çektirilen Emniyet ve Polis Akademisi görevlilerinin çoğu mahkeme kararlarıyla birer ikişer makamlarına dönüyordu. Tüm parti liderlerine ve siyasetlere eşit mesafede durduğu algısı yaratmaya çalışan bir cemaat lideri olarak sahnenin en önünde duran Gülen'in hükmettiği taraftarlarını partileri için oy deposu olarak gören siyasetçilerin ılımlı yaklaşımları nedeniyle, kamuoyunda ve devlet

katında oluşturulmak istenen tehlikeli olmama algısı başarıyla yerine getirilmişti. 1996'da ve kendisi de Cemaat oyunuyla kızağa çekilecek olan Sabri Uzun'un başkanlık ettiği 1998'de Emniyet İDB'nin hazırladığı iki ayrı belgede de hem polisin hem ordu dışındaki devlet erkânının Gülen Cemaati'ne bakışının değiştiğini gösteriyordu. Gülen hakkında bu tür olumlu raporların çıkmasında, Emniyet'te yürütülen Cemaat soruşturmalarından bir sonuç elde edilememesi ve hem Gülen Cemaati'nin hem de başka tarikatçı kadroların teşkilatın kritik önemdeki birimlerinde örgütlenmesinin de payı büyüktü. Ancak adı İstihbarat Dairesi Başkanlığı olmasına karşın 1996 ve 1998 tarihli İstihbarat raporlarının hazırlanmasında doğrulatılarak onayı alınmış gizlilik dereceli bilgi ve belgeler yerine, daha çok açık kaynaklardan yararlanılmıştı. Devletin kendisine tehlike olarak gördüğü aralarında Fethullahçıların da olduğu cemaat ve tarikatlar ile İslami akımların incelenip değerlendirildiği bu iki yayın, hem hacim hem de içerik yönünden yüzeysel, zayıf, çelişkili ve yetersiz kaynaklardı. Ancak eksikliği bilinmesine rağmen bu dokümanlardan, Emniyet'teki Fethullahçı örgütlenmeye ilişkin sonraki dönemlerde açılacak soruşturmalarda ilginç bir şekilde kaynak olarak yararlanılacaktı. Cemaat, 1970'lerin sonlarından sızıp 1980'lerde hız verdiği Emniyet Teşkilatı'ndaki örgütlenmesinin meyvelerini 1990'larda toplamaya başlıyordu. İDB'nin kendi yayınları arasında olan 1996 tarihli 53 numaralı, *"İslamda Mezhepler, tarikat ve dini akımlar"* başlıklı kitapçık raporda Nurcular grubu içinde en geniş yer ayrılan Fethullah Gülen için yapılan değerlendirmeler şöyleydi:

"Mahkeme tarafından hakkında takipsizlik kararı verildikten sonra 1989 yılından itibaren İzmir, Ankara, İstanbul illerinde tekrar vaazlar vermeye başlayan Gülen'in günümüzde yazmış olduğu çeşitli kitaplarla da faaliyetlerini devam ettirdiği gözlenmektedir. Akyazılılar Vakfı ve Türkiye Öğretmenler Vakfı gibi kuruluşlarla başlayan faaliyetler, günümüzde hayata geçirilen çok sayıda dernek ve şirket aracılığıyla çok daha geniş bir yelpazede sürdürülmektedir. İlk önceleri öğrencileri barındırmak amacıyla açılan evler, zamanla yerini yurtlara daha sonra özel okullar ve üniversite hazırlık dershanelerine bırakmıştır. Eğitim konusundaki çalışmaları kapsamında özel kolejler açmaya başlayan söz konusu grup bu sahadaki başarılarıyla faaliyetlerini yurtdışına da taşıma imkânı bulmuş ve böylece de büyük çoğunluğu Orta Asya Cumhuriyetleri'nde olmak üzere 200'ü aşkın özel okulu faaliyete geçirmiştir. Ülkemiz içerisinde açmış olduğu özel kolejlerin yanı sıra hemen hemen her ilde açılan üniversite

hazırlık dershaneleri de yoğun bir eğitim faaliyetleri içerisinde olduğu gözlenen grubun eğitim alanında yurt içi ve yurt dışında büyük başarılar elde etmesi halkın büyük ölçüde bu eğitim kurumlarına rağbet etmesine de neden olmuştur."

Raporda, *Sızıntı* dergisinin bu grubun en eski yayın organı olduğu, buna ilave olarak günümüzde iki gazete bir dergi, bir televizyon ve çeşitli radyo istasyonlarının yine bu grubun görüşleri doğrultusunda faaliyetlerini sürdürdüğü de kaydediliyordu. Son dönemlerde toplumun bütün kesimleriyle diyalog kurmakta sakınca görmeyen yaklaşımları ve gençlik içinde gözlenen radikal kaymalara karşı almış olduğu tavırlarıyla da dikkatleri üzerine toplayan Gülen'in, değişik görüşlere sahip kesimleri aralarındaki düşmanlıkları bir tarafa bırakarak diyalog ortamı oluşturma gayretlerinin de kamuoyunda yankı bulduğu ifade ediliyordu. Raporda hakkında bilgi vermekten çok Fethullah Gülen'in övüldüğü kısımlar da vardı:

"Toplumun her kesimini kucaklayıcı tavrı, davranışları, yaklaşımı nedeniyle dini motifli terör örgütleri ve radikal dini kesimler tarafından çok büyük eleştiri ve hakaretlere maruz kalan Fethullah Gülen, bu kesimler tarafından demokratik ve laik Türkiye Cumhuriyeti devletinin savunuculuğunu yapmakla da suçlanmaktadır. Ülkemizde en geniş tabana hitap ettiği bilinen grup genelde, eğitim düzeyi yüksek şahıslardan oluşmaktadır. Kendi amaçlarını, devlet kademeleri için imanlı bir gençliğin yetiştirilmesi olarak açıklayan grubun, siyasi yelpazede ağırlığını demokratik parti çizgisini takip eden sağ partilerden yana koyduğu da bilinen hususlar arasında yer almaktadır."

Bu kitapçıktakine tıpatıp benzer ifadelerin bulunduğu bir diğeri de yine İDB'ye aitti. Temmuz 1998 tarihli 70 numaralı bültenin, *"Aşırı sağ ve irticai faaliyetler"* bölümünde de İDB'nin Türkiye'deki dini ve irticai konuların dört ana kategoride değerlendirildiği görülüyordu:

"Dini terör örgütleri: Şiddet hareketelerine girişen örgütler (Hizbullah, İslami Hareket Örgütü, Vasat İCCB gibi)

Radikal dini gruplar: Henüz şiddet eylemine girişmeyen ve radikal İslami görüşlere sahip olan örgütler. (Şafak, Yöneliş, Fecri, Akabe vb)

Geleneksel İslami kesimler: Tarikatlar (Nakşî – Kadiri) ve cemaatler Nurcular (F.Gülen, Yeni Asya, Kurdoğlu, Süleymancılar gibi)

Normal inanan halk kitlesi"

Bültende en çok vurgu yapılan konu Fethullah Gülen Grubu'nun toplumun tüm kesimleriyle diyalog kurma çabalarıydı. Neredeyse, "bırakın örgütlensinler ne zarar gelir" demeye getirilen bu bültende de şu değerlendirmeler vardı:

"... 1970'li yıllarda başlamış olduğu çalışmalarını, çizgisini hiç değiştirmeden günümüze kadar getiren Fethullah Gülen'in, bilhassa son dönemler itibariyle, geniş açılımlar sergilediği ve toplumumuzdaki bütün kesimlerle diyalog kurma yönünde çaba sarfettiği gözlenmektedir. Son olarak; Türkiye Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı bünyesinde yürütülen ve değişik görüşlere sahip olan kesimleri birbirine yakınlaştırma yönündeki gayretleri de bu doğrultudaki yaklaşımlarının bir sonucudur. F. Gülen, ılımlı İslami yorumları, dini değerlerin siyasal hedeflere alet edilmemesi yolundaki telkinleri ve farklı kesimlerle diyalog arayışlarının yanı sıra bilhassa Papa başta olmak üzere Yahudi ve Hristiyan din adamları ile kurduğu irtibatlar nedeniyle de, dini motifli terör örgütleri ve radikal dini gruplarca yoğun biçimde eleştirilmiştir. Şu anki durum itibariyle ülkemizde en geniş tabana hitap ettiği bilinen grup, genelde eğitim düzeyi yüksek şahıslardan oluşmaktadır. Kendi amaçlarını, Türkiye Cumhuriyeti'nin dünya çapında önemli bir devlet olma potansiyeline sahip olduğu gerçeğinden hareketle, eğitim faaliyetleri ile bu sürece katkı sağlama ve bunun gerçekleşmesi için de ülkede toplumsal barışa hizmet etme olarak açıklayan grubun siyasi yelpazede ağırlığını Demokrat Parti çizgisini takip eden sağ partilerden yana koyduğu da bilinen hususlar arasında yer almaktadır. Yurtdışında ve yurtiçinde açılan eğitim kurumları çerçevesinde yürütülen faaliyetlerin mali giderlerinin kurulan şirketler vasıtasıyla karşılandığı bilinmektedir. Her il ve ilçenin durumuna göre yurtdışındaki bir ülkenin veya ülkelerdeki birkaç okulun tüm masraflarını karşılayacak şekilde planlamalar yapıldığı ve masrafların bu şekilde taksim edilmek suretiyle yurtiçinden karşılandığı bilinmektedir.

Son dönemde kamuoyunda önemli tartışmalara yol açan 8 yıllık eğitim ve türban konusundaki uygulamalarla ilgili olarak da, bu tarz meselelerin dinin aslından olmayıp teferruat olduğu, dolayısıyla da bu konuların toplumsal huzur ve barışı zedeleyecek ölçüde tırmandırılmasının zararlı olacağı görüşünü savunan F. Gülen Grubunun, geleneksel ılımlı tavırlarına uygun olarak tutumunu devam ettirdiği gözlemlenmiştir..."

Darbeseviciler darbe karşıtı oldu

AKP'nin ikinci kez tek başına iktidar koltuğuna oturduğu 2007'den sonra başlatılan Ergenekon soruşturmaları sırasında,

ordunun birbiri ardına ortaya çıkan darbe planlarıyla TSK'nin halk nezdindeki itibarı deyim yerindeyse yerle bir edildi. TSK o güne dek görülmemiş biçimde eleştiriliyor, haklı olarak her türlü hukuksuzluğu sorgulanabiliyordu. İtirazlara ve muhalefetlere rağmen kararlı bir şekilde yürütülen ve bir noktadan sonra eleştirilemez hale gelen Ergenekon soruşturmalarına en çok sevinen kesim kuşkusuz ki Cemaat yanlılarıydı. Önceki darbelerde takındığı tutum ortadayken, Cemaat bir anda demokrasi havarisi kesilmiş darbe karşıtı bir tutum almış görünüyordu. Üstüne üstlük kendisi ve cemaati de dâhil olmak üzere ilk kez İslamcı camiayı hedefine koymasına karşın Gülen'in 28 Şubat Darbesi sırasında ordunun yanında saf tuttuğunu nedense unutan Cemaat'in kalemşorları da her fırsatta 28 Şubat'ta nasıl mağdur olduklarından dem vuruyordu. Doğru. 28 Şubat Darbesi'nin hedef aldıkları arasında elbette Fethullah Gülen ve Cemaat de bulunuyordu. Ancak o dönemde liderleriyle birlikte Gülencilerin demokratik, vicdani, insani ve dindar görünmelerine rağmen dini ve siyasi hiçbir ilkeyi gözetmeden sadece kendilerini kurtarmak için darbecilerle iş birliği yaptığı da bir gerçek. Şimdilerdeyse demokrasi cinayetindeki suç ortaklığına kılıf bulmaya uğraşıyorlar. Hem de geçmiş darbelerdeki suç ortaklıkları da bilinmesine rağmen. Mesela *Zaman* gazetesi yazarı Ali Ünal, 3 Temmuz 2006'da yayımlanan *"Gayz (hiddet), kin ve düşmanlık, önce sahibini boğar"* başlıklı yazısında Fethullah Gülen'in her türlü darbeye karşı olduğu iddiasında bulunuyordu:

"Demokrasi sınavından yüz akıyla çıkmışçasına soruyorlar: 28 Şubat'ta ordu yanlısı bir tavır takınan Gülen, neden şimdi Şemdinli ve birbiri peşi sıra patlak veren çeteler hadisesinde özgürlükçü bir tavır ortaya koyuyor? Oysa bu iki tavır arasında Hocaefendi açısından hiçbir çelişkinin olmadığı apaçık. Darbelere her zaman karşı olmuş bulunan Hocaefendi, 28 Şubat'ta mevcut hükümetin darbe sebebi teşkil edeceğini gördüğü için, muhtemel bir darbenin önlenmesi maksadıyla hükümetin çekilmesini istedi. O, darbelere her zaman karşı oldu ama orduya karşı olmadı ve hiçbir zaman Atabeyler, Sauna ve yargının mahkûm ettiği Şemdinli tipi oluşumlara da destek vermedi. 28 Şubat'ta mevcut hükümetin hangi maksatla çekilmesini istemişse, şimdi de aynı maksatla çetelere karşı çıkıyor."[1]

1 http://www.zaman.com.tr/ali-unal/gayz-kin-ve-dusmanlik-once-sahibini-bogar_299766.html

Cemaat'e ait *Samanyolu TV*'nin Ankara temsilcisi olan Abdullah Abdulkadiroğlu ise çıtayı yükselterek, Hocaefendisinin o günlerde darbeye arka çıkıp Erbakan karşıtı duruş sergilemesinin "zalimin zulmünü hafifletmek" için olduğunu iddia ediyordu. Abdulkadiroğlu'nun, Samanyolu Haber TV kanalının internet sitesinde 1 Mart 2012'de yayınlanan *"Fethullah Gülen üzerinden 28 Şubat'ı sulandırma operasyonu"* başlıklı yazısında şöyle yazdı:

"Hocaefendi'nin o günlerde verdiği bir röportajda, Erbakan'ın artık bırakması gerektiği yönündeki sözlerini kullanarak, sanki Fethullah Gülen 28 Şubatçılarla iş birliği yapmış gibi bir algı oluşturmaya çalışıyorlar. Ancak bu manipülasyonu yaparken, çok önemli bir gerçeği görmezden geliyorlar. Fethullah Gülen'in o sözü, 28 Şubat olup bittikten tam iki ay sonra söylenmiş bir söz. Hocaefendi 28 Şubat olduktan sonra, inançlı insanlara karşı dozu artarak devam eden zulümleri durdurmak için, bir öngörü olarak, bu gidişatı ülkeye daha fazla zarar vermeyecek şekilde kapatmak gerektiğine işaret etmiştir. Gülen'in o günkü tavrı, zalimlere karşı mücadele için zaman ve zemin şartları oluşuncaya kadar bir taktik olarak değerlendirilebilir."[1]

Ama kendisiyle yapılmış bir söyleşi kitabında[2], darbenin üzerinden dört yıl geçmiş olmasına rağmen Gülen, *"28 Şubat, ülkenin daha iyi bir noktaya gelmesi adına Türkiye'de bazı süreçleri geciktirdi mi?"* sorusunu, *"Geciktirmedi; aksine hızlandırdı. Hatta 28 Şubat, Türkiye'de demokrasinin yerleşmesini de hızlandırdı"* diye yanıtlıyordu.[3] Benzer bir görüşü dile getirenlerden biri de o dönemler Cemaat'in medyadaki sözcülüğünü üstlenenlerden *Zaman* gazetesi yazarlarından Hüseyin Gülerce'ydi. *Akit* gazetesinin *"Şeytanın iğvası (yolunu şaşırtma, ayartma) bu olsa gerek"*[4] diye niteleyerek saçmaladığını söylediği 29 Şubat 2000'de yayımlanan *"Bir başka açıdan 28 Şubat"* başlıklı yazısında Gülerce, laiklik ve demokrasiyi koruma süreci olarak tanımladığı 28 Şubat Darbesi'nin hayırlı olduğunu şöyle anlatıyordu:

"Şimdi biraz şaşırtıcı gelecek; ama böyle bir hengâmede 28 Şubat her iki bakımdan da yararlı oldu. Hem içte ve dışta rahatlama sağlayacak olumlu değişimi hızlandırdı, hem de samimi, mazbut büyük İslami

1 http://www.samanyoluhaber.com/yazar/abdullah-abdulkadiroglu/Fethullah-Gulen-uzerinden-28-Subati-sulandirma-operasyonu/736933/#ixzz1nwyfytKF
2 İsmail Ünal, Fethullah Gülen'le Amerika'da Bir Ay, Işık Yayınları / 1 Haziran 2001
3 http://fgulen.com/tr/fethullah-gulen-kimdir/gorus/fethullah-gulenle-amerikada-1-ay/11689-Fethullah-Gulen-28-Subat-ve-Turkiyenin-Gelecegi
4 http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/printnews.aspx?DocID=-137235

çoğunluk ile İslam adını lekeleyen, kullanan, yüce dinimizi vahşete alet etmek isteyen zavallıları ayırdı. Hem 'Siyasal İslam' diyenlerin gözü açıldı, hem milletimizin gözü açıldı...28 Şubat'ın bir faydası daha oldu. 'İslami kesim'in mantalitesi ve ufukları değişti... 'İslami kesim' artık şunu anladı. Din, siyasete alet edilmemeli... Hoşgörü olmadan bir yere varılamaz. Fürüatlara takılarak tebliğde imrendirici olunamaz. 28 Şubat sürecine bir de bu açıdan bakılmalı."[1]

Siyasete ambargo koyarak demokrasiyi bir kez daha askıya alan ordunun işine gelmediği herkesin, medyanın büyük yardımıyla şeriatçılıkla damgalandığı bir süreçte Fethullah Gülen, savunmakla kalmadığı gibi darbeyi meşru kılmak için Erbakan'ı eleştirmiş, hatta istifa çağrıları yapmıştı. Adı Ergenekon konulan ve AKP ve Cemaat muhalifi herkese darbe koşulları yaşatılan süreçte ne zaman 28 Şubat söz konusu olsa sivilleşme, demokratikleşme yanlısı ve hatta darbe karşıtı bir tutum takınıyor görünen Gülen ve cemaati bakalım o günlerde neler söylemiş. Samanyolu TV'de darbeden bir ay sonra, 29 Mart 1997'de *"Osman Özsoy ve Mim Kemal Öke İle"* adlı programda Fethullah Gülen 28 Şubat kararlarının darbe ve hatta muhtıra olarak anılmasına karşı çıkıyordu. 28 Şubat'ta muhtıra verildiğini söylemenin askerin günahına girmek olacağını söyleyen Gülen'e göre süreç içinde hükümeti düşüren bu kararlar tavsiye ve Milli Güvenlik Kurulu Sosyal Mutabakat Metni şeklinde algılanmalıydı:

"...Dış yapısı itibariyle kararlara bakılınca bir muhtıra şeklinde de yorumlayabilir bazıları. Ben şahsen öyle yorumlamak istemiyorum. Öyle yorumlamamak için de bazı sebepler var. Bunun kitaplardaki yerini aramaktan ziyade 12 Mart muhtırasına muhatap olan insanlardan biri olarak yaşadım, gördüm. Muhtıra muhtıraydı. Doğrudan doğruya devletin dışında, Cumhurbaşkanı ve Başbakanın dışında, Bakanlar Kurulu'nun dışında, devlete tavsiye şeklinde değil, doğrudan doğruya bazı şeyler gönderdiler ki, devlet tecrübesi olan Cumhurbaşkanı devleti devretti. Bu millet, avam halk bile muhtıranın ne olduğunu gördü. Oysa burada belli ölçüde Milli Güvenlik Kurulu'yla, Dâhiliye Vekili ve Hariciyeden insanlar var. Devletin başındaki insan başbakan var. Oturuyorlar bunlar aralarında konuşuyorlar, Türkiye'nin bir krize doğru kaydığını müzakere ediyorlar. Bazı aşılmaz problemler ve ileriye matuf endişe verici bazı şeylerin söz konusu olduğu kararına varılıyor ve sonrasında ortaya bir tavsiyename çıkıyor.

1 http://arsiv.zaman.com.tr/2000/02/29/yazarlar/11.html

Bir tavsiyename diyoruz. Bu tavsiyenameye orda herkes imza atıyor, bir ikisi de sonra atıyor. İmzayı geciktirmede kendi açılarından bir mülahazaları olabilir. Fakat insanların müzmeratına girerek onları bir şeye mahkûm etmek doğru değildir. Muhtemellere hüküm bina etmek sui-zan kapısını açar. Ve muhtemellerle mahkûm edilmedik insan kalmaz. Bu açıdan buna muhtıra denmez. Muhtıra bir gücün başka bir tarafta iş yaptırması, birine karşı açıktan açığa bu yapılsın şeklinde tavır koymasıdır. Burada tavır koymadan daha ziyade, Jan Jaqoues Rousseou mülahazasıyla yaklaşacak olursak Güvenlik Kurulu İçtimai Mukavelesi denebilirdi. Yakışıksız bir şey oldu ama karşılıklı oturup bazı şeyleri görüşmüşler ve mukaveleye imza atılmış. Bu mukavelede ele alınan tavsiye kararlarını bu açıdan ben şahsen muhtıra şekliyle algılanmasını telif edemiyorum. Niçin bu işin üzerinde bu yorumlarla duruluyor, askeriye muhtıra verdi diye suçlanıyor? Ben bunu yanlış buluyorum. Askeriye gerçi gücü temsil ediyor. Gücün temsil edildiği yerde mantık, muhakeme tam kıvamına da ulaşmayabilir. İsteselerdi orada bu böyle olacak diyebilirlerdi. Oturup orada meseleyi altı saat müzakere etmezlerdi. Demek ki, devlet başkanının huzurunda meseleye çok yumuşak ve insaflıca yaklaştılar. Orada bir kısım tavsiye kararlarını ortaya koydular. Bu süre içinde tatbikini devlete bıraktılar. Yani demokratik yollardan problemler çözülsün istediler. Antidemokratik mücadelelere başvurmayı düşünmediler. Ben bunu böyle algılıyorum."

Aynı röportajında darbelerin her zaman kötü niyetle yapılmadığını vurgulayan Gülen darbenin kimi zaman bir gereklilik olduğunu ancak işin ehilleri tarafından yapılması gerektiğini de söylüyordu:

"Darbeciler hep su-i niyetli (art niyetli) olmamışlardır. Güzel şeyler olmuştur. Fakat darbede çok önemli kayıplar da olmuştur. Bunların başında demokrasi inkıtaa uğramıştır. Bir sürü tecrübe, birikim heba olmuştur. O ölçüde tecrübe ve birikime sahip olmayan insanlar başkalarından beslenmek, sistemi çürütmek hevesine sahip olmuşlar. Oysaki bu da bir uzmanlık sahasıdır. O açıdan darbe tam bir çözüm değildir. Darbe, çaresizlikte hekimin neşteri gibi, komplikasyonları da nazar-ı itibara alınarak yapılan bir mualecedir (tedavidir), Arap atasözü vardır. 'Dağlama en son çaredir.' Bütün mualeceler kullanılır, en son demir kızdırılır, basarlar. Bu bir yönüyle kader-denk noktasında bir değerlendirmedir. Bu götürebilir de, yerinde bırakabilir de."[1]

1 http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulenle-tv-dergi-roportajlari/fethullah-gulen-televizyon-roportajlari/1465-Samanyolu-TV-

Darbecilerin dümen suyundaki Gülen

AKP-Cemaat mutabakatı ve iş birliğiyle başlatılıp devam ettirilen ve Türkiye'de bir derin devlet temizliği yapıldığına inanmamız istenen Ergenekon soruşturmalarının bugün itibarıyla geldiği nokta, devletin bağırsak temizliğinden çok 28 Şubat'ın rövanşıydı. Ancak Ergenekon sürecinin 28 Şubat darbecileriyle hesaplaşmadan çok, o dönemin İslamcı camia açısından yitirilen imtiyazlarının geri alınmasına yönelik rövanşist bir tutum üzerinden yürütüldüğünü söylemek gerekiyor. Burada ilginç olan ise öncekilerde olduğu gibi 28 Şubat Darbesi'nde Fethullah Gülen'in takındığı tutum ortadayken, bu rövanşist operasyon ve soruşturmaları yürüten polis, yargı ve elbette ki medyada yer tutmuş tetikçi kadroların Fethullahçı olmalarıydı. Her darbeyi alkışlarla karşılamış olan Gülen, askerden kendisinden daha fazla yararlanmasını ister sözlerle cadı avı yaşanan o karanlık günlere ilerlenirken 28 Şubat sonrasında televizyon ekranlarında MGK'nin ağzından Erbakan'a sesleniyordu. 16 Nisan 1997'de, Kanal D televizyon kanalındaki *"Yalçın Doğan'la Gündem"* isimli programa konuk olan Gülen'in söylediği *"Hükümet gitsin"* sözleri ertesi gün tüm gazetelerin manşetindeydi. Erbakan başta olmak üzere tüm İslamcı camianın itiraz ettiği 8 yıllık eğitim planının gerekliliğinden, imam hatip liselerinin ihtiyaç olmadığına kadar darbecilerin dümen suyunda birçok açıklamada bulunan Gülen programda şunları söylemişti:

"Şimdi Türkiye'yi idare edenler, ekonomi ve anarşi konusunda ve dış politikada başarılı olsalar da, muhalefetle iyi geçinmeyi becerememişlerdir. Dini şov malzemesine çevirip istismar etmişler ve ülkeyi gerilime sürüklemişlerdir. Türkiye'de Kâhtı Rical (yetişmiş ve yetenekli yönetici) kıtlığı çekilmektedir. Bu hükümet derhal bırakıp gitmelidir... Şeriat Kur'an'da sadece bir yerde geçmektedir. Şeriatın % 95'ni oluşturan iman, ibadet ve şahsi muamelat kısımlarını bugün Türkiye'de tatbikini engelleyen bir durum yoktur. Geri kalan %4-5 kadarı da hukuk kısmıdır ki bu sadece idarecileri ilgilendirir. Fertle alakalı değildir... Kesintisiz 8 yıllık eğitim zannedildiği gibi bir tehlike değildir. İsteyen ortaokuldan sonra da imam hatipe gidebilir. Bu girişim şer gibi görünse de ileride belki de hayırlara vesiledir. Sadece Erbakan'ın Başbakanlığı döneminde tek bir imam hatip açılmamıştır. Bu bir nasip meselesidir. Diğer bütün başbakanların döneminde açılmıştır. Şu anda imam hatiplerde ihtiyacın çok üzerinde

Samanyolu-TVde-Osman-Ozsoy-ve-Mim-Kemal-Oke-Ile-

bir yığılma görülmektedir. Bu ihtiyaç fazlası farklı merkezlere yönelerek rejim için tehlike arz edebilir. Rejimi korumakla görevli kurumların haklı hassasiyeti de bu yüzdendir."[1]

Fethullah Gülen, güce biat etmek konusunda nerede durduğunun bir özeti sayılabilecek programda, 28 Şubat'ta anayasanın gereğini yaptıklarını söyledikleri askerlerin anti demokrat olmak bir yana sivillerden daha demokrat olduklarını dahi söylemişti. Silah zoruyla olmasına rağmen MGK kararlarını dayatanların sorumluluk bilinciyle hareket ettikleri için yaptıklarından dolayı masum olduklarını ifade eden Gülen, darbecilerin sevap alacaklarını bile söylemişti:

"... Askerlerimiz bir yönüyle yaptıkları bazı şeylerden ötürü bazı çevrelerce, belki antidemokratik davranıyor sayılabilirler. Ama onlar konumlarının gereğini anayasanın kendilerine verdiği şeyleri yerine getiriyorlar. Hatta dahası, ben zannediyorum, onlar, bazı sivil kesimlerden daha demokrat. Biraz evvel arz ettiğim mülahazalar açısından herhalde onların temsil ettikleri kuvvet şu partiler arasında birbirini istemeyen insanların elinde olsa bir gece hızlı bir baskınla gelirler hasımlarını bertaraf ederler onun yerine otururlar. Kuvvet ellerinde olduğu halde. Fakat çok mantıki davranıyorlar. Çok muhakemeli davranıyorlar. Epey zamandan beri. His öne çıkmıyor burada ve kuvvet, güç gösterisi şeklinde öne çıkmıyor. Bana demokraside daha dengeli geliyorlar, o açıdan... Mesela şimdi onlar da şöyle düşünüyorlarsa, biz burada milli güvenlik, milletimizin güvenliğini şayet koruma mevkiinde bulunuyorsak ister gerçekten öyle olsun ister bizim içtihatlarımıza, algılamalarımıza göre şu gelişmelerde rejim için şayet bir tehlike ise bizim sorumluluğumuz altındadır bunlara müdahale etmek. Müdahale etmediğimiz zaman tarih önünde suçlu oluruz mülahazasıyla hareket ediliyorsa meseleyi böyle algılıyorsa bana göre onlar masumdurlar. Eğer işin içinde bir hata varsa bu içtihat hatasıdır. Hatta fakihlerin mülahazasıyla da yaklaşılabilir, içtihattaki hatalar bir sevap kazandırır, isabet olursa iki sevap kazandırır mülahazası..."[2]

Cumhuriyet ve laikliğin en büyük tehdit altında olduğu bir dönem yaşandığı için darbenin haklı olarak gerçekleştiğini bile

1 http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulenle-tv-dergi-roportajlari/fethullah-gulen-televizyon-roportajlari/1463-Kanal-D-Kanal-Dde-Yalcin-Dogana-Verdigi-Mulakat

2 http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulenle-tv-dergi-roportajlari/fethullah-gulen-televizyon-roportajlari/1463-Kanal-D-Kanal-Dde-Yalcin-Dogana-Verdigi-Mulakat

söyleyen Gülen, darbecilerle aynı ağızdan konuşarak askeri yönetim uzantısı olan MGK'nin anayasal bir kurum olarak kanun dışı bir iş yapmadığını da ifade ediyordu:

"Cumhuriyet ve laiklik şimdiye kadar hiçbir dönemde bu denli tehlikeye girmediği için, onu korumakla görevli kesimler, haklı olarak sesini yükseltmektedir. Millî Güvenlik Kurulu bir anayasal kurumdur ve kendi içtihatları gereği ülke ve rejim için tehdit ve tehlike gördükleri hususlarda tedbir ve teklif getirmeleri elbette sorumlulukları gereğidir ve bu içtihatları yanlış bile olsa kendilerine sevap getirir. Bu konuda daha çok söylenecek söz vardır. Ama toplumun bazı kesimleri bunları hazmetmeye henüz hazır değildir... Fakat şurası da bir gerçek ki milli güvenliğin hali hazırdaki konumu anayasal bazı esaslara dayandırılmıştır. Milli Güvenlik Kurulu her şeyi aşarak, kanunları aşarak, parlamentoyu aşarak, anayasayı aşarak kendi kendine o konuma yükselmemiş, oraya gelip oturmamış ve millete karar yağdırmıyor yani, anayasal bir müessesedir. Anayasal bir müessese, anayasanın gerektirdiği yerde kendi konumunun gerektirdiği şeyleri yerine getirmeyi düşünür..."[1]

Desteklediği darbenin hedefi oldu

Hükümetin adım adım istifaya zorlandığı günlerde medyanın da desteğiyle ordu, siyasete ambargo koymakla yetinmemiş her alanda denetimi eline geçirmişti. 28 Şubat Darbesi'ni bunca desteklemesine, darbecilere, kendisinin diğerleri gibi olmadığı anlamına gelen mesajlarına rağmen Fethullah Gülen ve Cemaat de hedefe konulmaktan kurtulamadı. Gülen ve cemaati estirilen cadı avından kendilerine de pay düştüğünü, Haziran başında Genelkurmay Başkanlığı'nın tüm birliklere gönderdiği gizli emrin gazetelerin manşetlerine yerleşmesiyle haberdar oldu. Tesadüf, jest olsun diye Cemaat'e ait *Zaman* gazetesinde Genelkurmay'a taziye ilanı verildiği gün ordu, irticai faaliyetlere destek sağladığını iddia ettiği kuruluşlardan alışveriş yapılmamasını emrediyordu. "Yeşil sermaye" diye nitelenen ve bütün dini çevreleri kapsayan firmaları içeren listede Fethullahçı diye bilinenler de vardı. Darbecilerin yanında saf tutmasına karşın kendileri de hedefe yerleşen Gülen ve cemaati şaşkınlık içindeydi. RP aleyhine konuşmuşlar, askeri övüp darbecileri desteklemişler, 8 yıllık kesintisiz eğitimi savun-

1 http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulenle-tv-dergi-roportajlari/fethullah-gulen-televizyon-roportajlari/1463-Kanal-D-Kanal-Dde-Yalcin-Dogana-Verdigi-Mulakat

muşlar hatta GYV aracılığıyla 8 yıllık kesintisiz eğitime bağış yapmışlardı. Ancak tüm bunlara rağmen, irticacı suçlamalarından kurtulamamışlar ve hep ayrı bir görüntü vermeye özen gösterdikleri RP'yle bir tutulmuşlardı. Medyaya sızdırdığı emirle gözdağı vermekle yetinmeyen ordu, başta medya ve yargı mensuplarına olmak üzere irtica brifingleri de vermeye başladı. RP ve kadrolarının irticacı olmakla suçlandığı brifinglerde aynı iddialara maruz kalan medya, şirketler, kurum ve kuruluşlar desteklendikleri öne sürülen ülkelerle birlikte anlatılıyordu. Genelkurmay İstihbarata Karşı Koyma Dairesi Başkanı Tuğgeneral Fevzi Türkeri tarafından yapılan açıklamada irticacı oldukları öne sürülen Türkiye medyasının birçok kuruluşu arasında *Akit, Yeni Şafak, Milli Gazete* ve *Türkiye* ile birlikte Cemaat'e ait *Zaman* gazetesi ile *Samanyolu TV* de sayılıyordu.

Bu arada Erbakan ve RP açısından da işler iyi gitmiyordu. Hükümetin düşürülmesi isteğiyle Mayıs ayında ANAP tarafından verilen gensoru önergesi Meclis çoğunluğu tarafından reddedilerek gündeme alınmadı. Hükümetin bu şekilde düşürülmesi mümkün olmayınca hemen ertesi gün Yargıtay Başsavcısı Vural Savaş, *"Laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı eylemlerde bulunmakla"* suçladığı RP'nin kapatılması isteğiyle Anayasa Mahkemesi'nde dava açtı. Milli Görüş Hareketi'nin son partisi olan RP'yi de, MNP ve MSP'yle aynı son bekliyordu. Davanın açılmasından kısa süre sonra Necmettin Erbakan, *"Havada yakıt ikmali"* olarak tanımladığı başbakanlık görevini hükümet ortağı DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'e vermek amacıyla 18 Haziran 1997'de istifasını Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e sundu. Milli Görüş'ün lideri 27 yıl beklediği Başbakanlık koltuğunda sadece bir yıl oturabilmişti. Ancak Demirel, hükümet ortaklarının arasındaki protokolü dikkate almadı ve hükümeti kurma görevini TBMM'de çoğunluğu olmayan muhalefet lideri ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'a verdi. Daha sonraki bir aylık müddet zarfında, Cumhurbaşkanı Demirel, birçok DYP milletvekilini bizzat arayarak partilerinden istifa etmeleri gerektiğini, etmezler ve Mesut Yılmaz hükümeti güvenoyu alamazsa askeri darbe olacağını tehdit olarak öne sürerek parti grubunun parçalanmasını sağladı. 12 Temmuz'da Mesut Yılmaz başkanlığında ANAP-DSP-Demokrat Türkiye Partisi (DTP) arasında kurulan ANASOL-D koalisyon hükümeti TBMM'den güvenoyu aldı. İlk iş ise 28 Şubat kararlarının harfiyen yerine getirilmesi oldu. 8 yıllık

Kesintisiz Eğitim Kanunu TBMM'de kabul edildi. Bu kanunla imam hatip liseleri dâhil meslek liselerinin ortaokul bölümleri kapatıldı. Ayrıca imam hatip öğrencilerinin önünün kesilmesi için, meslek liselerinden mezun olanların üniversiteye giriş sınavından aldıkları puanla kendi bölümleri dışında tercih yapmaları halinde ortaöğretim başarı puanlarının daha düşük katsayı ile hesaplanması kararı alındı.

Darbecilerin hedefindeki bir diğer isim olan Fethullah Gülen ve cemaati de demokrasinin askıya alındığı bu günleri en az zararla atlatmaya çalışıyordu. Cemaatinin hakla ilişkiler faaliyetleriyle Fethullah Gülen sürekli gündemdeydi. Gösterişli iftar yemekleri, lüks otellerdeki siyasetçilerden sanatçılara dek kamuoyunun bildiği isimlerin katıldığı davetler, Cemaat'in yurtdışında da yaygınlaşan okullarına götürülen laik kimliğiyle bilinen isimlerin Gülen'i öven açıklamaları ardı ardına geliyordu. Çeşitli medya organlarında çıkan söyleşiler ve dizi yazılarla düzenle ne kadar uyumlu ve ılımlı olduğunu göstermeye çalışan Gülen, sistemin irticacı kabul ettiği Milli Görüşçülerin yanında çağdaş Müslümanlığın temsilcisiydi. Bu tespiti haklı çıkarmak için çabalayan Gülen de darbecilerin seveceği açıklamalar yapmaya devam etti. RP kadroları başta olmak üzere İslamcı camia tarafından eleştirilse de imam hatip liselerini hedef alan 8 yıllık kesintisiz eğitimin yanında durduğunu beyan etti. Kendini kurtarma derdine düşmekle itham ettikleri Gülen'e en sert tepki gösterenlerden biri de o dönem RP İstanbul Milletvekili olan Mehmet Ali Şahin'di. Gülen'in darbecilere, *"Benden zarar gelmez, ben sistemle uyum içindeyim"* dediğini savunan Şahin, siyasetle ilgilenmediğini söyleyen Gülen'in siyasetin tam ortasında yer aldığını ifade ederek, *"Fethullah Hoca samimi Müslümanları üzmüş ama Müslümanlık deyince tüyleri diken diken olanları son derece sevindirmiştir"* diyecekti. Ancak Gülen susmak bir yana, darbecilerle ne kadar uyumlu olduğunu göstermek derdindeydi. ANASOL-D hükümetinin kurulmasından birkaç ay sonra, 31 Ağustos 1997'de tedavi amacıyla bulunduğu ABD'de, o dönemde *Milliyet*'in Washington temsilcisi olan Yasemin Çongar'la bir söyleşi yapan Gülen yine RP'yi hedef almıştı. 28 Şubat'ın kangren olan sisteme neşter vurmak anlamına geldiğini belirten Gülen, RP'ye gidecek oyların önünün kesilmesi için Anayasa Mahkemesi'nde devam eden kapatılma davası sırasında seçime gitmenin daha akıllıca olduğunu söylüyordu:

"...Tıpkı bir kangren olmuştu... Buna neşter vurma manasında bir şey yapıldı. Birdenbire böyle kaoslu bir durumdan, nizama, intizama, ahenge geçilmesi elbette pek mümkün değil. Fakat şu anda bir uçurumdan geriye dönülmüştür. Dilerim inşallah, birileri çıkıp içinden zor sıyrıldığımız o fasit dairenin içine milleti bir daha çekmez. Seçimlerden RP'nin yine güçlü çıkacağı, eski siyasi şemaya dönüleceği fikrine çok katılmıyorum, katılmak da istemiyorum. Belli yerlerde bu işi planlayanlar arasında tablo çok değişti birdenbire. Bunlara dönülmez. İkinci mesele de, hani Refah oy alabilir mi? Refahlı dostlarımız rencide olabilirler, Refah'ın oyu yine yüzde 15'tir zannediyorum. Hatta o kadar bile yoktur. Türkiye'de böyle güçlü, güven vadeden hükümet olmadığından Refah'taki oy büyük çoğunluğu itibariyle gayri memnunların oylarıdır... Refah Partisi'nden kurtulmak isteyenler için kapamak bir iştir. Bana yapacakları şey, kendileri açısından bunu yapmak isteyebilirler, daha makulü, Refah'ı kapatmamak, mahkemeyi devam ettirmek, mahkeme devam ederken seçime girmek. Seçim sathı mahalline girilirken mahkemenin devam etmesi Refah'a olan güveni sarsar. Kapatılacak olan bir parti mülahazası hâsıl eder. Oy verilmez ona. Daha demokratik yolla bu oylar Refah'a yakın partilere kayar, büyük ölçüde. Maksat hâsıl olur... Refah çizgisinde yayın yapan bir televizyon var. Seyircisi bellidir bunun. Demek ki toplum, bilinçli olarak bir düşünceyi iltizam etmekten daha çok, belli beklentilerle Refah'ın arkasından gidiyor. Doğrudan doğruya Refah'ın hissiyatına tercüman olan gazeteler var. Bunların bütününü toplasanız elli bin tirajı olmaz. Bu bir şeyi gösteriyor. Demek ki, Refah seçmeninde daha ziyade kitle ruh hali müessir oluyor. Yoksa düşüne taşına, herkes orada hür iradesiyle bir seçim yapmıyor. Refahlı dostlarımız, dilerim bundan müteessir olmazlar. Ama bu bir gerçektir. İfade edilmesinde yarar var. Çünkü bir Refah gerçeğinin yanında bir de Türkiye gerçeği vardır. Biz tercihimizi hep bu istikamette kullanıyoruz..."[1]

RP'lilerin bir yandan 28 Şubat süreciyle bir yandan kapatma davasıyla mücadele ettiği günlerde Gülen'in kendilerini hedef alan, dahası darbecilere akıl hocalığı yapan sözleri sadece Milli Görüşçüleri değil neredeyse tüm İslamcı camiayı kızdırmıştı. Adeta kendilerinden olmayan İslamcıların kuyusunu kazar bir görüntü çizen Gülen eleştirilere rağmen, ABD'de bir araya geldiği Türkiyeli gazetecilerin sorularını yanıtladığı ve 1 Eylül 1997'de yayımlanan haberlerde de benzer görüşleri tekrar etti.[2] Ancak

1 http://tr.fgulen.com/content/view/1474/15/
2 http://tr.fgulen.com/content/view/1474/15/

tüm bu çabalara rağmen 28 Şubat Darbesi sadece siyasal İslam'ın temsilcisi RP ve Erbakan'ı değil, bir dönem radikal İslam'ı temsil ettiği öne sürülen Milli Görüş Hareketi'ne alternatif gösterilmeye çalışılan Fethullah Gülen ve cemaatini de hedef almıştı. Medyanın bir kısmında Gülen aleyhine yayınlar yapılıyor, özellikle okullarının irtica merkezi olduğu dile getiriliyordu. Gülen'in bu iddialara ilişkin son hamlesi 23 Aralık 1997 tarihli *Hürriyet* gazetesinin manşetindeydi: *"Fethullah Hoca okulları devrediyor"*. Haberde Gülen'in, irtica yuvası gibi gösterilmesinden rahatsızlık duyduğu okullarını Milli Eğitim Bakanlığı'na devretmeye hazır olduğunu açıkladığı anlatılıyordu.[1] Bu haberin iç yüzünü ve detaylarını, o zamanlar Cemaat'le arasını iyi tutmaya çalışan Mehmet Barlas *Yeni Şafak* gazetesinde yayımlanan *"Hocaefendi Sendromu"* başlıklı dizi yazısının 20 Ekim 2000'deki bölümünde, o dönem *Zaman* gazetesinin sahibi olarak görünen Alaeddin Kaya'nın ağzından şöyle anlatıyordu:

"O tarihte, Zaman *gazetesinin Genelkurmay'ın basına açık faaliyetlerine alınmamasını görüşmek amacıyla ve Devlet Bakanı Işılay Saygın'ın aracılığı ile, Çevik Paşa'dan randevu aldım. Tesadüfen, o günkü Hürriyet'in manşetinde, 'Gülen okulları devrediyor' şeklindeki haber vardı. Çevik Bir, sordu: 'Bu okulları almak için kaç para isterler?' Şaşırdım. Bu okulları açanlar, vatan, millet için çalışıyor. Buna göre beş para istemezler. Işılay Hanım söze karıştı. Şöyle dedi: 'Paşam bu kadar başarılı okulları kapattıracaksınız... Dillere destan bu okullarda da Milli Eğitim okullarının sorunları ile karşı karşıya kalacak.' Sonra bu formülü üretiyor. Madem askerlerin bir bölümü bu okullardan kuşkulu. Her okula muvazzaf veya emekli bir asker, müdür muavini olarak gönderilsin. Çevik Bir soruyor: Hoceefendi bu okulları gezmemizi kabul eder mi? Şaşırıyorum."*[2]

Gülencilerin sivil toplum kuruluşu olarak öne çıkan GYV, Hocaefendi ve Cemaat'in yıldızını parlatmak ve meşruiyet sağlamak için, laik kimliğiyle bilinen kişilere hoşgörü ödülleri dağıtıyordu. 1997 yılında vakfın bu ödülüne, 28 Şubat darbe sürecinin Genelkurmay Başkanı olan ve *"Gerekirse silah bile kullanırız"* açıklamaları gazete manşetlerine yerleşen İsmail Hakkı Karadayı layık

1 http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulen-hakkinda-haberler/fethullah-gulen-hakkinda-1997-haberleri/1495-Hurriyet-Fethullah-Hoca-Okullari-Devrediyor

2 http://yenisafak.com.tr/arsiv/2000/ekim/20/dizi.html

görülmüştü. Ancak Karadayı bu girişimi reddedince ödül, gelecekte 28 Şubat'ın soruşturulduğu Ergenekon komplosu günlerinde cemaatçilerin darbenin asıl mimarı olarak andıkları, dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e gitti. Darbenin komutanının kabul etmediği ödül, *"Bu plaketi ülkenin bölünmez bütünlüğüne, Türk milletinin mutluluğuna verilmiş sayıyorum. Çünkü ben Türk devletini, milletin birliğini, bütünlüğünü temsil ediyorum"* sözleriyle kabul eden "Başkomutan" sıfatını taşıyan Cumhurbaşkanı'na verilmişti. Fethullah Gülen, *"Çok önemli platformda böyle kıymetli bir ödülü Cumhurbaşkanımıza sunma liyakatini kendimde göremesem de, ellerinin ellerimle buluşmasının onurunu belirtmek isterim. Günümüzün en büyük devlet adamı, demokrasinin ve ulusal uzlaşmanın kahramanı cumhurbaşkanımıza gönüllerimizden kabarıp gelen en samimi duygularımızı bir buket yapıp sunmak isterdik. Ama neylersin ki bunu yapmak elimizden gelmez"* diyerek ödülü kendi elleriyle takdim etmişti.[1] TBMM Başkanı Hikmet Çetin, darbe sonrası hükümetin Başbakan Yardımcısı Bülent Ecevit, darbenin kamusal meşruiyetini sağlayacak yayınlar yapan Doğan Medya Grubunun sahibi Aydın Doğan da aynı gece ödül verilen diğer isimlerdi.

Darbecilerin gözüne girmek için her yol deneniyordu. Gülen, devlete bağlılığını ve orduya hissettiği sevgiyi anlatmak için, 1997'yi 1998'e bağlayan gece, 28 Şubat'ın en önemli ismi olan dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı Çevik Bir'e bir mektup gönderdi. Lâikliğe aykırı faaliyetlerde bulunuluyorsa devletinden önce bizzat kendisinin okulları kapatacağını anlatan Gülen mektubunda, iddialar doğruysa gerekirse intihar edeceğini bile söylüyordu:

"Genel Kurmayımızın çok değerli İkinci Başkanı, Sayın Komutanım;

Son günlerde medyamızda yeniden gündeme gelen ve yanlışlıkla ismimle birlikte anılan okullarla ilgili olarak, şu birkaç satırla huzurlarınızı işgal edeceğim için yüksek af ve hoşgörünüze sığınıyorum. 'Yanlışlıkla ismimle birlikte anılan okullar' ifadesini kullandım. Bir defa, bizzat Atatürk gibi, bir enkazın üzerinde büyük bir devlet kurmuş askerî, siyasî ve idarî bir dâhî bile, 'Benim nâçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhûriyeti, ilelebed pâyidâr kalacaktır' derken, vatan, millet ve ülkeye hizmet aşkı tıpkı İstiklâl Harbimiz yıllarında olduğu gibi şahlanan insanımızın ortaya koyduğu bir hizmetin, benim gibi, ne

1 http://www.gyv.org.tr/Haberler/Detay/655/Ulusal%20Uzla%C5%9Fma%20%C3%96d%C3%BCl%20T%C3%B6reni

askerî, ne idarî, ne siyasî hiçbir dehası bulunmayan ve 'nâçiz vücudu toprak olup gidecek' aciz bir insana mal edilmesi, o insanların hizmet, aşk ve şevklerinin ve gayretlerinin mahsûlünü gasp etmek manâsına geleceği için, 'yanlışlıkla ismimle birlikte anılan okullar' dedim. Mutlaka mâlum-u âlîleriniz olduğu, âcizâne her zeminde fedalarca tekrarladığım ve bizzat okulları yapan ve işletenlerin de itiraf edecekleri üzere, bu okullarla alâkam, sadece bir teşvik, bir çağrı ve bazılarının yanlışlıkla hakkımda taşıdıkları hüsn-ü zannı ülkeme ve devletime hizmet adına bir kredi kartı gibi kullanmaktan ibarettir.

Değerli Komutanım. Kahraman ordumuzun şerefli bir mensubu ve en yüksek rütbede bir komutanı olarak takdir buyuracağınız üzere, bilhassa Kars, Erzurum, Ardahan gibi serhat şehirleri sık sık düşman işgaline uğradığı için, bu şehirler halkında milliyetçilik duyguları çok ileridir. Birinci Dünya Harbi'nden çıkmış, Kurtuluş Savaşı'nı vermiş bir ülkede, İkinci Dünya Harbi'nin hemen arkasında Sovyetler Birliği tarafından tehdit altında tutulan bir doğu vilâyetimizde çocukluğu geçmiş ve büyük acılar içinde büyümüş bir insan olarak, çocukluğumdan beri içimde uyanan milliyetçilik ve ülkeme hizmet duygularımı, resmî bir Diyanet görevlisi olarak görev yaptığım hemen her yerde ve camî kürsülerinde dile getirmeğe çalıştım. Fırsat bulduğum her defasında, insanımızın ruhunda taşıdığı kabiliyetleri, vatan ve millet sevgisini ateşlemeğe ve onları, dünyada, hatta Ahiret'te bile hiçbir karşılık beklemeden devletimize ve milletimize hizmete davet ettim. Batı, Rönesansını ilme ve sanata açılarak yaptığı ve dünya devletleri arasında geri planda kalışımızın en büyük üç sebebi cehalet, fakirlik ve tefrika olduğu için, cemaati her defasında çocuklarını okutmaya, bilhassa müsbet ilimlerle zihinlerini aydınlatıp, bağnazlıktan ve hurafelerden kurtulmaya, çalışıp kazanmaya ve devletimize ve kanunlara bağlılık içinde iç bütünlüğümüzü korumaya çağırdım.

Bu şekilde teşvik ettiğim insanlardan bazıları, devletimiz özel okullar açılmasına izin verince, değişik yerlerde bir araya gelip, birbirleriyle yarış içinde malûm-u âlîleriniz olan okulları kurdular. Verdikleri eğitim ve gerçekleştirdikleri başarılarla kendilerini Türkiye'mizde ispat eden bu okulların benzerlerini, Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra Türkî Cumhuriyetlerde ve ardından, küçülen bir dünyada, ülkemizin önünü açmak ve dünyanın her tarafında ülkemiz adına lobiler oluşturmak, her yerde Türkiye dostluğunu mayalamak için gidebildikleri her yerde açmaya çalıştılar.

Tamamen Türk eğitim sistemine bağlı olarak faaliyet gösteren bu okullarda eğer, Türkiye Cumhuriyeti'nin lâik, bağımsız ve sosyal bir

hukuk devleti özelliğinin aksine bir faaliyet varsa, devletimizden önce ben, bu okulların açılmasını teşvik etmiş biri olarak kapatılmalarını teşvik ederim. Eğer, bazılarının iddia ettiği gibi, bu okullarda herhangi bir dış ülkeden veya ülkemize düşman kuruluşlardan alınmış tek kuruşluk destek varsa, zaten hastalıklarla sonuna gelmiş hayatımı bizzat kendi ellerimle noktalarım. Bununla birlikte, devletimiz, zaten kendisinin olan bu okulları dilediği zaman devralabilir. Kaldı ki, bu okullar zaten devletimizin olduğu için, böyle bir devirden söz etmek bile abestir. Türkiye Cumhuriyeti'ni koruma ve kollama vazifesini deruhte etmiş şanlı ve kahraman ordumuzun seçkin ve şerefli bir mensubu ve Genel Kurmayımız'ın İkinci Başkanı olarak, ne zaman, nerede ve ne şekilde arzu buyurursanız bu okulları şereflendirebilir ve her türlü teftişi yapabilirsiniz. Böyle bir mektupla kıymetli vakitlerinizi işgal etme sû-i edebinde bulunduğum için tekrar özür diler, yeni yılda sıhhat ve afiyet dileklerimle birlikte, en derin saygılarımın kabûlünü arzederim efendim."

Refah kapatıldı Fazilet geldi

Gülen ve cemaatinin, darbecilerle arayı iyi tutmaya çalıştığı o günlerde 28 Şubat Darbesi'nin amaçladıklarından biri daha gerçekleşerek RP, Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı. Sekiz ay sonunda 17 Ocak 1998'de sonuçlanan davada AYM, Necmettin Erbakan ve altı partiliye de beş yıl siyaset yasağı getirdi. Milli Görüş hareketinin MNP ve MSP'den sonra kapatılan üçüncü partisi olan RP'nin ardından kurulan Fazilet Partisi'ni de aynı kader bekliyordu. Rakibi Milli Görüş Hareketi'nin askerden bir kez daha tokat yemesiyle meydan yine kendisine kalan Fethullah Gülen'le ilgili halkla ilişkiler faaliyetleri de yurt dışında da yaygınlaşan okullar araç olarak kullanılarak hız kesmeden sürüyordu. Dünyanın çeşitli yerlerine yayılmış bulunan okullara düzenlenen basın turları sayesinde medyada Gülen ve okullarının adının geçmediği gün yok gibiydi. Farklı dinlerin temsilcileriyle bir araya gelip dinler arası diyalog fikriyle Ilımlı İslam mesajları veren Gülen 9 Şubat 1998'de Katolik dünyasının lideri Papa 2. John Paul ile de bir araya geldi. Bu ziyaret vesilesiyle de, diyalog yolları arayan çağdaş Müslüman olarak medyada adından sıkça söz ettiren Gülen, *Milliyet* gazetesinden Özcan Ercan'la yaptığı söyleşi, *"Asker olmak istemiştim"* başlığıyla duyuruluyordu. Başlığından anlaşılacağı üzere Gülen, 5 Nisan 1998 tarihli bu söyleşide de askere "sizdenim" mesajı gönderiyordu. Aralarında bir gerginliğin olmadığını öne

süren Gülen orduyu ne kadar çok sevdiğini anlatmak için asker olmak istediğini söylüyordu. Gülen, eğer ki ordunun rahatsızlığı varsa da bunun askerden değil kendisinden kaynaklandığını bile söyleyecekti:

"Bir kere orduyla aramızda bir gerginlik olduğunu kabul etmiyorum. Ben kim oluyorum ki böyle gaziler evladı şehitler namzedi bir orduyla arasında gerginliğe hak versin. Burada orduya karşı saygı duyuyorum derken de bazıları acaba mülahazası ne diye aklına gelebilir. Ama benim atalarım asker. Edirne'de Bulgara karşı savaşan Şükrü Paşa özbeöz benim dedem. Ailemde hep asker kahramanlıkları duydum. O kahramanlık yanının etkisiyle okuyup asker olayım diye düşünmüşümdür. Askere karşı bir sevgim var. Bir rahatsızlık varsa o benim bazı tavırlarımdan kaynaklanmış olabilir. Ordu bazı konularda hassastır, duyarlıdır. Onlar da zamanın ve kendi bildiklerinin tesirlerinde bazı yorumlar yapıyorlardır. Onlar laiklik ve cumhuriyet gibi hassas konularda vazifeleri ve sorumlulukları gereği daha fazla hassas olma durumundadır. Bazı manipülasyonlar bu hassasiyete çarpınca böyle şeyler olabiliyor."[1]

Medyanın bir kısmında Gülen hakkında olumlu haber ve yorumlar yer alırken, bunca çabaya rağmen olumsuz yayın yapanlar da vardı. Bu haberlerde Gülen'in irticacı olduğundan, Emniyet ve ordu başta olmak üzere devlet kurumlarına sızmaya çalıştığına kadar birçok iddia dile getiriliyordu. Cemaat'e ait *Aksiyon* dergisinin 6 Haziran 1998 tarihli 183'üncü sayısının kapak haberi *"Fethullah Gülen'den hakkındaki bütün karanlık iddialara cevap"* başlığını taşıyordu. Gülen gerçekten de hakkındaki tüm iddialara cevap vermiş her zaman olduğu gibi olumsuz herşeyi yalanlamıştı. Milli Görüş ya da bu geleneğin partileri olan MNP, MSP ve RP ile bağının bulunmadığını, *"Onlardan olduğumu gösterecek uzaktan yakından herhangi bir münasebetimin olmadığını herkes bilir"* diye vurguladığı bu söyleşide de Gülen, hiçbir zaman dine ve dindarlara karşı olmadığını belirttiği askere bir kez daha selam çakıyordu:

"Hayatımda hiçbir zaman orduya ters, ordu aleyhinde ve ordunun kabullerine aykırı bir faaliyetim olmamış ki, orduyu faaliyetlerime engel görerek, ona sızmaya çalışayım. Asıl, dinin her türlü tezahürüne karşı çıkıp, lâikliği ve Atatürkçülüğü dinsizlik şeklinde takdim edip, kendi emelleri istikametinde kullanmak isteyenler, ordunun lâiklik ve Atatürkçülük

1 http://fgulen.com/tr/turk-basininda-fethullah-gulen/fethullah-gulenle-gazete-roportajlari/milliyette-ozcan-ercanla/1473-Milliyet-Asker-Olmak-Istemistim

konusundaki hassasiyetini istismarla, onu bu ülkenin dindar ve vatansever evlatlarına karşı kışkırtmaya çalışıyorlar. Ordu, ilki bizzat ordunun komutanını, genelkurmay başkanını müebbet hapse mahkûm edecek bir cunta hareketi olarak, Cumhuriyet tarihinde üç defa idareye müdahalede bulunmuş, fakat her müdahale sonrasında hiçbir zaman din ve dindarlar aleyhinde, kendisini din aleyhinde kışkırtanların istekleri istikametinde bir uygulamada bulunmamıştır. Asıl tehlike, ordu ile bağrından çıktığı milletimizi ve onun mukaddeslerini karşı karşıya getirme çalışmalarındadır. Ordunun bunun şuurunda olduğuna inancım tamdır."[1]

Gülen cephesinde bunlar yaşanırken Milli Görüş Hareketi de, RP'nin kapatılmasından kısa süre önce 17 Aralık 1997'de Fazilet Partisi'ni (FP) kurmuş kısa süre sonra da Genel Başkanlığına da emanetçi olarak tanımlanan Recai Kutan seçilmişti. Ancak partide, daha sonra "Yenilikçiler" denilen bir kanat, FP'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde yola devam edilmesini istiyordu. AKP'yi ortaya çıkaracak Gelenekçiler-Yenilikçiler çatışmasının su yüzüne çıktığı bu ilk olayda Erdoğan'ın genel başkan olması talebi, kendisinden başka kimsenin yükselmesine tahammülü olmayan gölge lider Erbakan tarafından veto edilmişti. Kutan liderliğindeki FP, öncekilerden farklı bir görüntü vermeye çalışıyordu. Milli Görüş ve Adil Düzen adıyla hayal edilen projeler ile katı Batı karşıtlığı söylemleri yerine AB ile bütünlük mesajları veriliyordu. Kutan da, *"Bizi bizden dinleyin"* sloganıyla çıktığı ABD ve Avrupa gezilerinde Türkiye'nin AB üyeliğini en samimi isteyen partinin FP olduğunu anlatıyordu. Bu arada Recep Tayyip Erdoğan, RP'nin kapatılma davasının sürdüğü günlerde kendisini cezaevine götürecek bir konuşma yapmıştı. 6 Aralık 1997'de Siirt'te yaptığı konuşmada Erdoğan, mahkûm olmasına yol açan konuşmasında şöyle demişti:

"Türkiye'de düşünce özgürlüğü yok ve ırk ayrımı yapılıyor. Referansımız İslamiyet. Bizi hiçbir zaman sindiremezler. Batı insanının bile inanç hürriyeti var. Türkiye'de neden buna saygı gösterilmiyor? Minareler süngü, kubbeler miğfer, camiler kışlamız, müminler asker. Okunan ezanı kimse susturamayacak. Türkiye'deki ırk ayrımına kesinlikle son vereceğiz. Çünkü Refah Partisi diğer partilerle zıt fikirde. Bizi hiçbir zaman sindiremezler. Gökler, yerler açılsa, üzerimize tufanlar, yanardağlar

1 http://www.aksiyon.com.tr/aksiyon/haber-3804-26-fethullah-gulen-cevap-veriyorum.html

saçılsa yolumuzdan dönmeyiz. Benim referansım İslamiyet'tir. Bunu yerine getiremiyorsam, yaşamanın ne anlamı var. Batı insanının bile inanç hürriyeti var. Avrupa'da ibadete, başörtüsüne saygı duyuluyor. Ama Türkiye'de engelleme getiriliyor. Türkiye'de neden buna saygı gösterilmiyor. Okunan ezanı kimse susturamayacak. Çünkü ezanın sustuğu yerde insanların huzuru olmaz. Kürt, Arap, Çerkez ayrımı yapılamaz. Çünkü bütün insanların birleştiği çatı İslam'dır. Türkiye'deki ırk ayrımına kesinlikle son vereceğiz. Bunu bu hale getirenler utansın."[1]

Geleceğin Cumhurbaşkanı cezaevinde

İşte bu konuşma, Recep Tayyip Erdoğan'ın siyasi yaşamının en önemli dönüm noktalarından biri oldu. *"Minareler süngü, kubbeler miğfer, camiler kışlamız, müminler asker"* dizelerinin yer aldığı konuşma basına yansıyınca Erdoğan hakkında, TCK'nin meşhur 312'inci maddesi uyarınca, *"Halkı din ve dil farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik ettiği"* gerekçesiyle dava açıldı. Diyarbakır DGM'de yargılanan Erdoğan'a, 21 Nisan 1998'de bir yıl hapis ve 860 bin lira para cezası verilirken, siyasetten de men edilmişti. Dört yıldan biraz fazla süren belediye başkanlığına nokta koyulan ve hatta siyasetten emekli edildiği düşünülen bu karar Erdoğan'ı birkaç yıl sonra başbakan yapacaktı. Partisi kapatıldıktan sonra FP'ye geçen Erdoğan hakkındaki mahkûmiyet kararı 24 Eylül 1998'de Yargıtay 8'inci Ceza Dairesi tarafından onandı. Geleceğin başbakanı ve sonrasında cumhurbaşkanı olacak olan Erdoğan 26 Mart 1999'da binlerce insanın katıldığı uğurlama mitingiyle İnfaz Yasası'na göre 4 ay 12 gün hapis yatacağı Pınarhisar Cezaevi'ne konuldu. FP'nin genel başkanı olacağı konuşulan Erdoğan'ın siyasetten de yasaklanmasına Erbakan'ın sevindiği iddiaları, Recai Kutan'ın *"Bir Tayyip gider, bin Tayyip gelir"* sözleriyle doğrulanıyordu. Erbakan'ın emanetçisi Kutan'ın sözleri birkaç yıl sonra yaşanacak yol ayrımının da işaret fişeğiydi.

Bu arada Erbakan'ın istifası sonrası kurulan ve 28 Şubat kararlarını bir bir hayata geçiren koalisyon hükümeti Ocak 1999'a kadar ayakta kalabildi ve ardından Ecevit'in liderliğinde kurulacak azınlık hükümetiyle 18 Nisan 1999 seçimlerine gidildi. Tüm baskı ve engellemelere rağmen Milli Görüş Hareketi, oyları düşmüş olsa da yüzde 15'in biraz üzerinde bir oranla Meclis'in üçüncü partisi olmayı başardı. FP, aynı gün yapılan yerel seçimlerde ise

1 http://dosyalar.hurriyet.com.tr/hur/turk/98/10/20/html/konusma.htm

yüzde 23'ün üzerinde oy alarak İstanbul ve Ankara başta olmak üzere dördü büyükşehir olan 17 ilde belediyeleri kazanmıştı. Darbe sonrasındaki bu ilk seçimler, toplumdaki kutuplaşmanın da göstergesiydi adeta. Darbe sürecini destekleyen CHP baraj altında kalırken geçiş sürecinin koalisyon ortakları ANAP ve DYP'nin oyları ise FP'nin altında kalmıştı. PKK lideri Abdullah Öcalan'ın Kenya'da Türkiye güvenlik kuvvetlerine teslim edildiğinde Başbakan olan Bülent Ecevit'in DSP'si bu olayın rüzgârını da arkasına alarak seçimlerinden yüzde 22 oyla birinci, MHP de yüzde 18 oyla ikinci parti olarak çıkmıştı. Bu sonuçlarla Bülent Ecevit başbakanlığında DSP, MHP ve ANAP koalisyonuyla kurulan hükümetin adı da ANASOL-M oluyordu.

Meclis'te linç

Bu seçimlerde FP, ilk kez kadın adaylara da yer vermişti. Ancak bu değişim partinin sonunu getirecek olayların da başlangıcı olacaktı. FP listelerinden Meclis'e giren Merve Kavakçı, Cumhuriyet tarihinin ilk başörtülü milletvekiliydi. Kavakçı'nın TBMM'ye gelirken başını açmayacağı, adaylık sürecinden itibaren biliniyordu. Sorunla karşılaşılacağını belirten yenilikçi ekip, başlarına neler geleceğini tahmin ettikleri için başörtülü milletvekili adayı gösterilmesinden yana da değildi. Düşündükleri gibi de oldu. Kavakçı 2 Mayıs 1999 günü başörtüsüyle yemin etmek isteyince kızılca kıyamet koptu. Türkiye'nin demokrasi tarihinin en karanlık günlerinden biri yaşanıyor, TBMM'yi dolduran kadınlı erkekli politikacılar linç histerisiyle protesto gösterileri yapıyor, *"Dışarı dışarı"* diye slogan attıkları Kavakçı'nın Meclis'ten çıkmasını istiyordu. Başlangıçta Kavakçı'nın tutumunu parti meselesi olarak görmekten yana olmayan FP kadroları, Meclis'te ortaya çıkan tutumdan sonra milletvekiline sahip çıkmaya çalıştı. Kavakçı'nın başörtüsüyle yemin etmek istemesi ve FP'nin de buna sahip çıkması büyük gürültü kopardı. Başta Meclis kürsüsünden, *"Burası devlete meydan okunacak yer değil"* diyen Başbakan Ecevit ve DSP kadrolarının engellemesiyle Kavakçı yemin dahi edemedi. Okullardan sokaklara oradan da Meclis'e kadar taşan başörtüsü krizinden sonra Cumhurbaşkanı Demirel, ağır bir dille tepki göstermekle kalmayıp, seçmenin oylarıyla milletvekili olarak TBMM'ye giren Kavakçı'yı "ajan provakatör" olmakla suçladı. Benzer bir dil kullanan diğer kişi ise, Gülen Cemaatinden

hoşgörü ödülü alan Başbakan Ecevit'ti. Meclis'teki başörtülü yemin krizinden birkaç gün sonra 7 Mayıs 1999'da Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, *"Laikliğe aykırı eylemlerin odağı haline geldiği"* ve *"Kapatılan RP'nin devamı olduğu"* gerekçeleriyle FP hakkında da kapatma davası açtı. Kavakçı'nın ABD vatandaşı olduğu ortaya çıkınca Ağustos'ta milletvekilliği de düştü.

AKP'yi doğuran kongre

FP listelerinden milletvekili seçilen Aydın Menderes de, başörtülü yemin girişimi nedeniyle partisinden istifa etmişti. Erbakan'ın perde arkasından partiyi yönetmesinin yarattığı hoşnutsuzluğun üzerine gelen bu sıkıntı FP içindeki ayrışmayı da güçlendirdi. Bir süre sonra da bugünkü AKP'nin temellerini atacak ekip olan Abdullah Gül, Cemil Çiçek, Ali Coşkun, Abdülkadir Aksu, İrfan Gündüz ve Eyüp Sanay Parti Başkanlık Divanı'ndan ayrıldı. Ayrılan yenilikçi kadroların yerine gelenler ise Erbakan'a yakın isimlerden seçilmişti. Erdoğan, yeni kuracakları partinin çalışmalarını yaptığı cezaevinden 1999 Temmuz ayında tahliye olunca faaliyetler hız kazandı. Milli Görüş Hareketi'ne damgasını vurmaya başlayan Yenilikçiler ilk kez 14 Mayıs 2000'deki FP Genel Kongresi'nde kamuoyunun karşısına çıktı. Erbakan'a rağmen Recai Kutan'ın karşısına, Yenilikçilerin adayı olarak Bülent Arınç, Abdüllatif Şener gibi parti içinde etkisi olan isimlerle birlikte hareket eden Abdullah Gül çıkmıştı. Sahnede Kutan ve Gül'ün olduğu ancak perde gerisinde partinin siyasi yasaklı iki ismi olan Erbakan ve Erdoğan'ın rekabetine sahne olan kurultayda 633'e karşı 521 oyla Yenilikçiler kaybetse de artık parti içinde teşkilatın yarısının desteğini arkasına almış örgütlü bir muhalefet vardı. Parti içinde sıkıntı yaratan bu kurultaydan birkaç hafta sonra 22 Haziran 2001'de Anayasa Mahkemesi de FP'nin, Milli Görüş Hareketi'nin kapatılan dördüncü partisi olduğunu duyurdu. FP de selefi RP gibi *"Laikliğe aykırı eylemlerin odağı haline geldiği"* gerekçesiyle kapatılmış ancak diğer suçlama olan *"Kapatılan RP'nin devamı olduğu"* iddiası oy çokluğuyla düşmüştü. Nazlı Ilıcak ve Bekir Sobacı'nın hem vekillikleri düşmüş hem de Merve Kavakçı, Ramazan Yenidede ve Mehmet Sılay ile birlikte 5 yıl süreyle siyasi yasaklı olmuşlardı. Anayasa Mahkemesi'nin bu kararıyla da Milli Görüş Hareketi de resmen ikiye bölünmüş oldu. Erbakan'ın temsil ettiği Gelenekçiler yine emanetçi Kutan'ın genel başkanlığında 20

Temmuz 2001'de Saadet Partisi'ni (SP), Recep Tayyip Erdoğan ve arkadaşları ise 14 Ağustos 2001'de Adalet ve Kalkınma Partisi'ni (AKP) kurdular. 15 ay sonra, 3 Kasım 2002'de yapılan genel seçimlerde de Abdullah Gül'ün genel başkanlığındaki AKP yüzde 34'ün üzerinde oy alarak tek başına iktidar oldu. Erdoğan'ın, siyasi yasağı bulunduğu için giremediği bu seçimlerin ardından Başbakanlığını Abdullah Gül'ün yaptığı AKP hükümeti Erdoğan'ın siyasi yasağının kaldırılması için TBMM'ye yasa teklifi sunuldu. Bu yasa değişikliği teklifi, CHP'nin de desteğiyle TBMM tarafından oy çokluğuyla kabul edilse de Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer yasayı öznel, somut ve kişisel olduğu gerekçesiyle veto etti. Daha sonra aynı yasa değiştirilmeden Meclis'te tekrar kabul edildi ve Cumhurbaşkanı Sezer değişikliği bu kez onayladı. Bu yasanın kabulüyle, hüküm giydiğinde *"Artık muhtar bile olamaz"* denilen Erdoğan'ın siyaset yapmasının önünde bir engel kalmamıştı. AKP kadroları, Erdoğan'ı hapse girmesine yol açan konuşmayı yaptığı Siirt'ten milletvekili çıkarmak üzere harekete geçti. Siirt'in Pervari ilçesinde üç sandık kurulunun oluşturulmadığını ve bir sandığın kırıldığını öne sürerek bu ildeki seçimlerin iptali istemiyle AKP'nin yaptığı başvuruyu Yüksek Seçim Kurulu kabul etti. 2 Aralık 2002'de Siirt seçimleri iptal edildi. Böylece TBMM'ye Siirt'ten giren üç milletvekili AKP'den Mervan Gül, CHP'den Ekrem Bilek ve bağımsız milletvekili Fadıl Akgündüz'ün milletvekillikleri düştü. Siirt seçimleri 9 Mart 2003 günü tekrar edildi. Seçime giren dört parti arasından AKP oların yüzde 85'ini alarak üç milletvekili adayını da meclise gönderme hakkı kazandı. Hakkındaki siyasi yasağın kalkması sonucu milletvekili olmasının önünde engel kalmayan Erdoğan'la birlikte iki milletvekili daha AKP sıralarından meclise girmiş oldu. Erdoğan'ı önce cezaevine, daha sonra Meclis'e ve başbakanlık koltuğuna taşıyan oradan da cumhurbaşkanlığının yolunu açan süreç tamamlanacaktı. Erdoğan'ın milletvekili seçilmesinin ardından başbakan Abdullah Gül, Erdoğan'ın başbakan olması için Cumhurbaşkanı Sezer'e istifasını sundu. Sezer bu kez hükümeti kurma görevini Erdoğan'a verdi. Genel seçimlerden yaklaşık üç ay sonra kurulacak 59. Hükümetin Başbakanı, sonraki iki genel seçimlerden daha da güçlenerek çıkan ve iktidarını perçinleyecek olan Recep Tayyip Erdoğan'dı. Ancak bu konuya girmeden önce Cemaat'in Emniyet'teki örgütlenmesinin ne aşamada olduğunu bakalım.

Altın Nesil'in önünde engel kalmadı

Polis teşkilatı tabanında örgütlenen Cemaat, 1990'lı yıllara gelindiğinde hedefini daha da büyütmüştü. Gelecekteki planlar için önemli yer tutan İDB, KOM Daire Başkanlığı ile Terörle Mücadele ve Harekât Daire Başkanlığı da (TEMÜH) isteniyordu. Ve aradan 20 yıldan fazla zaman geçtikten sonra o dönem mezun olanlar polis teşkilatının en önemli şubelerinde Daire Başkan Yardımcılığı rütbesine kadar çıktılar. Daire Başkanı olmaları için önlerindeki tek engel olarak kıdem sorunu vardı. Çünkü Polis Şûrası kararı ile ikinci sınıf emniyet amirinin birinci sınıfa çıkması için dört yıl beklemesi gerekiyordu. Nihayet 2009'da bu sürede sona ermişti. Artık bu kadroların Emniyet'in en kritik birimleri olan ve adeta fiili genel müdürlük olarak nitelendirilen İstihbarat, KOM ile Terörle Mücadele ve Harekât Daire Başkanlıkların başında olmaları için bir engel kalmamıştı. Her biri birbirinden değerli bir stratejik merkez olan bu birimlerden en önemlisi ise yasalara bağlı kaldığı müddetçe görev ve sorumluluk alanının, neredeyse sınırları olmayan İDB'ydi. Hiç kuşkusuz bu birimi esas cazip kılan ise son yıllarda giderek yaygınlaşan telefon dinlemelerin de tek yetkilisi ve merkezi olmasıydı. Ancak bu sonuca ulaşmak hayli sabır ve ciddi stratejik hamleler gerektirmişti. 1997-98 öğretim yılında da Akademi Yönetim Kurulu kararıyla ilişiği kesilen ve Cemaat'e yakın oldukları iddia edilen 20 öğretim görevlisi idari yargı kararının yürütmeyi durdurmasıyla görevlerine dönerek ve yardımcı doçent ve doçent kadrolarına atanmışlardı. 1999 seçimleriyle iktidara gelen ANASOL-M hükümeti döneminde de Polis Akademisi'ndeki öğretim görevlilerini yerinden etmenin mümkün olmadığı bir yasa çıkarıldı. Bu yasaya göre, öğretim üyeleri kendileri talep etmedikçe, yani istekileri dışında başka bir yere atanamayacaktı. Emniyet kadrolarının yanı sıra, sivil öğretim elemanlarının da, eğitim ve öğretimin yanı sıra başkan yardımcılığı, dekan yardımcılığı, enstitü müdürlüğü gibi idari görev almalarını da bu yasa sağlıyordu. Öte yandan, yönetimde bunan akademisyenlerin akademiye alınacak öğretim elemanları kadrolarını seçme kurullarında ve eğitim müfredatında belirleyici rol oynamaları da sağlanıyordu. 9 Mayıs 2001'de yürürlüğe giren 4652 sayılı Polis Yükseköğretim Kanunu'yla Polis Akademisi üniversite yapısına dönüştürülmüş, Polis Okulları da, iki yıllık Polis Meslek Yüksek Okulu haline getirilerek Akademi'ye bağlanmıştı. Yeni yasayla

mevcut eğitim kadrosuna, tayin açısından neredeyse dokunulmazlık sağlanmış oluyordu. Bu değişikliklerle Emniyet içinden doğacak Altın Nesil'in önünde hiçbir engel kalmamıştı. Sadece sabretmek gerekiyordu.

Bu arada Emniyet içindeki cemaatçiler ve cemaatçi olmayanlar arasındaki iktidar savaşı da sürüyordu. Gülen'le ilgili Emniyet İstihbarat'ın hazırladığı ve olumsuz görüş bildiren bir rapor da kirli oyunlarla sürdürülen bu savaş döneminde 1999'da ortaya çıktı. Açılan soruşturmalarla önü tamamen kesilemese de kısmen hızının yavaşlatıldığı düşünülen Emniyet'teki Cemaat örgütlenmesiyle ilgili 1998 ve 1999'da da ciddi çalışmalar yürütüldü. Bu yıllarda İstihbarat birimlerince hazırlanarak Başbakanlık Takip Kurulu'na (BTK)[1] gönderilen raporlarda irticai faaliyetlerin polisten gördüğü destek anlatılıyordu. İrtica yanlılarının hemen hemen tüm illerde örgütlendiği belirtilen raporda, laik kadroların baskı altına alınarak sindirilmek istendiği örneklerle anlatılıp o dönemde FP Milletvekili olan Abdülkadir Aksu'nun ANAP hükümeti zamanındaki İçişleri Bakanlığı döneminde yerleştirilen

1 İlk önceleri Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde oluşturulan ve sadece TSK içinde değil, diğer kamu kurumlarında da irticai faaliyetlere katıldıkları iddia edilenler hakkında işlem yapan Batı Çalışma Grubu, 28 Şubat sürecinin ardından 54. Necmettin Erbakan hükümetinin yıkılması, 55. Mesut Yılmaz hükümetinin kurulması ile birlikte Başbakanlık İrtica Takip ve Koordinasyon Kurulu haline gelmişti. Başbakanlık Müsteşarı'nın başkanlık ettiği Kurul'a MİT Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Adalet, İçişleri ve Milli Eğitim Bakanlıkları, Diyanet İşleri Başkanlığı, Genelkurmay ve MGK'dan temsilciler katılıyordu. Ayda bir kez toplanarak, yapılan çalışmaları gözden geçiren kurulun oluşturulmasında, Yılmaz hükümetinde Başbakanlık Müsteşarlığı görevinde bulunan Yaşar Yazıcıoğlu başrolü oynamıştı. Yazıcıoğlu, 3 Kasım 2002 seçimlerinden önce AKP'den milletvekili adayı olsa da gelen tepkiler adaylığını engelledi. Başbakanlık Takip Kurulu tarafından hazırlanan raporlar sonucu, 1997'de 2 bin 956 kişi, 1998'de ise 4 bin 420 kişiyi "irticai faaliyetlere katıldıkları" gerekçesiyle gözaltına alındı. Başbakanlık Takip Kurulu tarafından hazırlanan raporlar sadece kamu görevlilerini değil, üniversitelerdeki öğretim görevlilerini de etkiledi. 3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra AKP'nin hükümete gelmesinden sonra da özelikle iktidar milletvekillerinin tepkilerine rağmen BTK fişleme işlemlerine devam etti. 2003 Mayısında da BTK Başkanlığı'nı yürüten, Başbakanlık Müsteşarı Fikret Üçcan "İrticaî Unsurların Yurtdışı Faaliyetlerinin Önlenmesine Dair" 6 sayfalık bir talimat hazırlamıştı. Bu talimatta, irticaî örgütlerin isimleri "Millî Görüş, Fethullah Gülen Cemaati, Kaplancılar, İBDC ve Süleymancılar" şeklinde tek tek sıralanıyor, irticaî yapılanmada, Millî Görüş, Süleymancı kesim ve Fethullah Grubu'nun diğerlerine göre daha yaygın ve etkin faaliyet gösterdiği iddia ediliyordu. Ayrıca, aralarında Jet-Pa, Kombasan, Endüstri Holding gibi kuruluşların bulunduğu "yeşil sermaye"nin yakın takibe alınması isteniyordu. Başbakanlık Müsteşarı'nın bu talimat yazısından birkaç gün sonra Abdullah Gül, Milli Görüş ve Fethullah Gülen Cemaati'ne ilişkin, tamamen ters mahiyette bir genelgeyi hazırladı. Bu gelişmelerden sonra BTK işlevsiz hale getirildi.

kadroların köktendincileri korumaya yönelik çalışmalarına vurgu yapılıyordu. Askeriye içinde Batı Çalışma Grubu adıyla İrticacıları izleyen birimler kurulmuş ve herkes hakkında doğru ya da yanlış bilgiler bir araya getirilmeye başlanmıştı. Devir askerin devriydi ve Emniyet içindeki Cemaat yanlısı olmayanlar da bu kervana katılmıştı. Tam bu süreçte, 10 Ocak 1999 günü *Aydınlık* dergisi, *"Fethullah Emniyeti Ele Geçirdi"* kapak haberiyle çıkıyordu. Emniyet içinden bir kişinin derginin bağlı olduğu İşçi Partisi'ne gönderdiği isimsiz bir ihbar mektubuna dayanılarak hazırlanan haberde Fethullahçıların Emniyet içinde nasıl örgütlendiğinin bir rapor halinde devletin üst düzey yetkililerine sunulduğu belirtilerek bazı iddialar sıralanıp birçok kişi isim isim suçlanıyordu.[1] *Aydınlık* dergisinin yayımladığı habere dayanak teşkil eden resmi bir rapor aslında hiç olmamıştı. Teşkilat içinden birisi *Aydınlık* dergisine, bir rapor varmış gibi gönderdiği ihbar mektubunun aynısını Teftiş Kurulu Başkanlığı'na da göndermişti. Aynı günlerde göreve gelen yeni Genelkurmay Başkanı Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun açıklamalarıyla Gülen Cemaati, yanında durdukları darbecilerin hedefinde olduğunu anlamakta gecikmedi. 28 Şubat sürecini en az zararla atlatmak için açık ya da gizli birçok lobi faaliyeti yürüten, darbeyi savunarak Erbakan karşıtı bir tutumla darbecilerin safında yer alan Gülen ve cemaatinin çabaları bir sonuç vermemişti. Gülen Cemaati her şeyin bittiğini, darbe sürecinden zarar görmeden kurtulduklarını sanırken Kıvrıkoğlu 28 Ocak 1999 günü yaptığı açıklamada, *"İrtica ne zaman palazlansa bu süreç kendini gösterir. Bu 10 senedir, 20 senedir, 100 senedir veya 500 senedir. O nedenle irtica tehdidi bin yıl sürse 28 Şubat süreci de bin yıl devam edecektir. Bitmiş değildir"* demişti. Gülen ve cemaati, RP'ye yönelik yapılanların saldırıların sadece birinci dalgası olduğunu, daha tecrübeli ve tehlikeli bir saldırının kendi üzerlerine geldiğini anlamışlardı.

"Adliyede ve mülkiyede örgütlenin"

Ünal Erkan zamanında yapılan ve sonuç alınamayan 1991 ve 1992'deki soruşturmalardan sekiz yıl sonra bir kez başlatılan daha geniş ve kapsamlı yeni soruşturma da bir yanıyla bu süreçle ilgiliydi. Gülen, devlet bürokrasisinde en çok örgütlü olduğu yerlerden biri olan Emniyet tarafından bir kez daha takip altına alınıyordu. Polis teşkilatı içinde yürütülen soruşturma kapsamında hazırlanan

1 *Aydınlık* dergisi, sayı 599

Emniyet'in bilinen ikinci Gülen Raporu'nda, Cemaat'in büyük bir hızla büyüdüğüne dikkat çekilerek, hareketin ikinci bir Şeyh Sait isyanına dönüşebileceği uyarısında bulunuluyordu. Medyaya sızdırılan soruşturma raporları büyük gürültü kopardı. Ancak ilginç bir tesadüf aynı günlerde Cemaat soruşturmasını yürüten Cevdet Saral ve ekibinin bazı telefonları yasadışı biçimde izlediğine ilişkin bir ihbar üzerine Emniyet Genel Müdürlüğü de ayrı bir soruşturma başlatmıştı. Cemaat yanlıları da hamlesini yapmış kendilerine yönelik soruşturmayı yürütenlerin soruşturulmasını sağlamıştı. Hem de haberleri dahi olmadan. Zaten Saral ve ekibini başlattığı soruşturmanın da ne kapsamlı, ne geniş, ne de doğru sonuçlar içermediği, bizzat soruşturmayı yürütenlerin yasadışı dinleme yaptıklarının ortaya çıkmasıyla anlaşılacaktı. "Telekulak" ya da "Kocakulak" diye anılacak bu olaylar soruşturanların soruşturulup cezalandırılmasına kadar uzayacaktı.[1] Ankara Emniyet Müdürü Cevdet Saral ve soruşturmayı yürüten ekibi görevden alınacaktı.[2] İşin kötüsü *Aydınlık*'ın haberinde dile getirilen ve doğru olduğu düşünülen örgütlenme iddialarının birçoğu da araştırma

1 Telekulakçılar hakkında açılan dava Kırıkkale 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 3 yıl sürdü. Emniyet Müdürü Saral ve yardımcısı Osman Ak savunmalarında, başlarına gelenlerin Fethullah Gülen'le ilgili yürüttükleri soruşturmadan kaynaklandığını öne sürdüler. Mahkeme, "görevi kötüye kullanmak" suçlamasıyla açılan kamu davasında erteleme kararı verdi. Ancak sanıklar dilekçeye mahkemeye başvurup erteleme kararının uygulanmayarak beraatlarını istedi. Aynı mahkeme, başvuruyu işleme koydu ve 27 Mayıs 2003 tarihinde atılı suçu işlemedikleri kararıyla sanıkların beraatına karar verdi. Dinlemelerden mağdur olanların açtığı davalarda İçişleri Bakanlığı tazminat ödese de sanıkların beraat etmeleri ilginç bir tezatlıktı. Ama kimse sorgulamadı. Yargıtay 4. Ceza Dairesi de kararı esastan değil, usul yönünden bozarak tekrar Kırıkkale'ye gönderse de bu kez de zaman aşımı nedeniyle düştü.

2 1997 yılında dönemin Başbakanı Mesut Yılmaz tarafından göreve getirilen Cevdet Saral, il emniyet müdürü olduktan sonra kendi ekibini kurdu. Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün 9'uncu katında İstihbarat Şubesi'nin telefon dinlemesi yapan teknik takip birimi bulunuyordu. Saral ve Ak ikilisinin göreve başlamasından birkaç ay sonra 1998 yılı Mart ayında yine İstihbarat Şubesi'nin kullandığı 8'inci katta, mevzuatta yeri olmamasına karşın telefon izleme ve dinleme yapacak "Değerlendirme Bürosu" adı verilen bir birim daha kuruldu. İl İstihbarat Şube Müdürlüklerinde kurulacak dinleme merkezlerinin kuruluşu, mevzuata göre İDB'nin onayı ile yapılacaktı, keyfilik olmayacaktı. Ancak Cevdet Saral, Başbakanlıktan sağladığı ödenekle, İDB'nin bilgisi ve onayı olmadan, Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün 8'inci katında gizli bir başka dinleme odası kurdurmuştu. Bu illegal birimde görev alacak kişiler de Saral'ın ekibi tarafından İstihbarat Şubesi'nin içinden seçildi. Ancak bu birimin bizzat Başbakan Mesut Yılmaz'ın talebiyle yasadışı dinleme yaptığı ortaya çıktı. Bu nedenle açılan yeni bir soruşturma sonunda Türkiye kamuoyunun uzun zaman konuştuğu Telekulak skandalı ortaya çıktı. Saral ve ekibi yargılanırken, Emniyet içindeki Fethullahçı cemaat örgütlenmesi soruşturmasının da sonu hazırlanmış oldu.

konusu yapılamadı. Örgütlenme tespit edilmiş ancak örgüttekiler bulunamamıştı.

Bu arada TSK'nin çeşitli aralıklarla ordu içine sızmaya çalışmakla suçladığı Fethullah Gülen ve Cemaat kadrolarının ortalıkta görünmemeye dikkat ettiği bu süreçte, 13 Mart 1999 günü Ankara DGM Başsavcılığı'nın yürüttüğü bir inceleme dosyası kapsamında İzmir'de iki ayrı Işık Evi'ne düzenlenen baskında 4 askeri okul öğrencisi de gözaltına alınmıştı. Polis ve askerlerin Yenişehir semtindeki iki ayrı eve ortaklaşa düzenlediği operasyonda ayrıca bir din dersi öğretmeni ile çeşitli üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler de gözaltına alınmıştı. Evlerde yapılan aramada, Fethullah Gülen ve Said-i Nursi'ye ait kitap, teyp ve videokasetler ele geçirilirken, laikliğe aykırı faaliyetlerde bulunmakla suçlanarak savcılığa sevk edilen 7 kişi tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Sivil savcılığın haklarında takipsizlik kararı verdiği Maltepe Askeri Lisesi öğrencileri okuldan atılacaktı. Işık Evi müdavimi askeri okul öğrencilerinin verdikleri ifadeler Gülen ve cemaatini köşeye sıkıştırmıştı. Öğrenciler, Cemaat ağabeylerinin telkinleri ve yönlendirmesiyle askeri okullara girdiklerini, ordu içinde Cemaat örgütlenmesi bulunduğunu anlatmışlardı. Askerin daha da hiddetlenmesine yol açan bu ifadeler daha sonra Ankara DGM Başsavcılığı'nın Fethullah Gülen'le ilgili açtığı dava dosyasında da *"Maltepe Askeri Lisesine Sızma Çalışmaları"* başlığı altında illegal örgüt çalışması olarak yer alacaktı. Fethullahçılığın geldiği noktayı tehlike olarak gören ve kendisine hedef seçen kurumların başında gelen TSK, bütün güçleriyle Gülen ve cemaatini kuşatmaya başlamışlardı. Cemaat içindeki polisler tarafından hakkında dava açılabileceği bilgisi verilen Gülen'e benzer bir uyarıyı yapanlardan biri de dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'ti. Ecevit, işlerin kontrolden çıktığını ve yurtdışına gitmesini tavsiye edince Gülen, 21 Mart 1999'da tedavi göreceği gerekçesiyle soluğu ABD'de aldı.[1]

1 Fethullah Gülen 2008 yılında Amerikan İç Güvenlik Kurumu'nun ve Göçmenlik Bürosu'na (USCIS) "olağanüstü yetenekli eğitimci" statüsünde yeşil kart başvurusu yaptı. Bu başvuruyu yaparken CIA emekli Analiz ve Prodüksiyon Direktörü, Balkanlar Uzmanı, Washington Üniversitesi öğretim üyesi George Fidas; CIA eski ajanı, Rand Şirketi danışmanı Graham Fuller; eski ABD Ankara Büyükelçisi, Reagan dönemi CIA başkan adayı Morton Abramowitz; eski Başbakanlardan Yıldırım Akbulut; eski Milli Eğitim Bakanı Mehmet Sağlam; TÜGİAD yönetim kurulu üyesi Murat Saraylı; Washington Rumi Forum Başkanı H. Ali Yurtsever; Niagara Foundation (Niagara Vakfı) Başkanı Kemal Öksüz; bazı ABD üniversiteleri öğretim üyeleri ve bölüm başkanları ile Katolik, Evanjelist, Cizvit Rum Ortodoks kilise ve tarikat mensupları gibi hayli geniş ve ilginç bir yelpazeden referanslar

Gülen'e ABD'ye hicret etmesine neden olacak önemli bir bilgi de yine Emniyet içerisinden verilmişti. Bir televizyon kanalında Hoca Efendi'nin vaaz görüntülerinin olduğu kasetler yayınlanacaktı. Öyle de oldu. Fethullah Gülen'in taraftarlarına yönelik yaptığı konuşma kasetleri yürütülen psikolojik savaşın taktiği olarak medyaya sızdırıldı. Atv ana haber bülteninde yayınlanan görüntülerde[1], yandaşlarına devlet kadrolarının ele geçirilmesinin önemini anlatan Gülen özellikle mülkiye ve adliyedeki kadrolaşmanın genişletilmesi gerektiğini vurguluyordu. Bu tavsiyenin ne anlama geldiği 2007 yılından itibaren başlayan Ergenekon, Balyoz ve ilintili soruşturma ve dava süreçleriyle de anlaşılacaktı. Hakkında dava açılmasına neden olan videokasette yer alan konuşmalarında Gülen şunları söylüyordu:

"Arkadaşlarımızın mevcudiyeti, İslam'ın geleceği adına bu işin garantisidir yani. Bu açıdan Adliye'de, Mülkiye'de veya başka bir hayati müessesede bizim arkadaşlarımızın mevcudiyeti, öyle ferdi mecburiyetler şeklinde ele alınıp öyle değerlendirilmemelidir. Yani bunlar gelecek adına bizim o ünitelerde garantimizdir. İstikbale yürümek için, sistemin püf noktalarını keşfedin. Hâlâ bu sistem devam ediyor. Bu sistem içinde arkadaşlarımız istikbale yürüyeceklerdir. Öyleyse o sistemin püf noktalarını bilmeleri lazım, keşfetmeleri lazım. Aşmaları lazım. Bu da meselenin diğer bir yanıdır. Kuvvet dengesi olmadığı bir yerde kuvvete başvurmayacaksınız. Teknik-taktik yerinde sizin kalbiniz önemli. Dıştan bizi bazıları korkaklıkla itham edecekler. Fırsat bulup, hep yolunuza devam ediyorsanız, yine orada o esnekliği gösterecek, o eksantriği kullanacak, geriye çekiliyor gibi yapacak, fakat adımlarınızı daha açıp ileriye gideceksiniz. İster Mülkiye'de çalışan arkadaşlarımız olsun, ister Adliye'de çalışan arkadaşlarımız olsun herkes için söz konusudur bu. Sivrilmeden, mevcudiyetinizi hissettirmeden çok ilerlere gitme. Mutlaka riayet edilmesi lazım.

---

sunulmuştu. Ancak Gülen'in başvurusu reddedildi. Avukatları da ABD Göçmenlik Bürosu'na dava açtı. Mahkeme Gülen'in "eğitim alanında olağanüstü yeteneklere sahip kişi" olduğuna dair kriterleri yetersiz buldu. Göçmenlik Bürosunu temsil eden Pensilvanya Eyalet Savcısı Patrick L. Meehan, Gülen'in için "Dini ve siyasi bir figür, akademisyenlere para ödeyerek kendisi ve hareketi için yazı yazdırıp akademik prestij elde etmek istiyor" ifadelerini kullandı. Gülen Pensilvanya eyalet mahkemesi kararını temyize götürdü. Temyiz mahkemesi Gülen'in çok büyük ve etkili bir dinci ve siyasi hareketin bir lideri olduğuna ABD'de yaşamasının Birleşik Devletler'in menfaatine olduğuna hükmederek Yeşil Kart başvurusunu kabul etti.

1 O dönem Atv'de görev yapan gazeteci Mahmut Övür yıllar sonra söz konusu kasetlerin sonraki süreçte Ergenekon sanığı olan Ergün Poyraz tarafından getirildiğini açıkladı.

Müslümanların belli bir noktaya ve kıvama gelecekleri ana kadar bu şekilde hizmete devam etmeleri şarttır. Erken vuruş diyeceğim çıkışlar yaparlarsa, dünya Cezayir'deki gibi başlarını ezer. Zaiyata meydan verilmemeli. Bu açıdan bizim ister o dairede, ister diğer dairede arkadaşlarımızın korunması çok önemlidir. Cezayir'i, Suriye'yi, Mısır'ı yaşamayalım. Çok dikkatli ve çok tedbirli, temkinli hareket etme mecburiyeti var. Bu hizmetin içinde bulunanlar, bu hizmete göre hizmet vermek isteyenler, her birisi dünyayı idare edebilecek birer diplomat gibi hareket etmeli. Kendi planında meseleleri çözdükten sonra, ülkesinde çözmeye çalışmalı. Bazı arkadaşlar birtakım cesaretli ruhları cesaretlendirmek, secaatlendirmek, birtakım ruhları heyecanlandırmak için belki kahramanca tavırlara da ihtiyaç vardır, diye düşünebilirler. Fakat ben kuvvet dengesi olmadığım için şahsen o yol yerine, böyle kendi düşüncemi yayma, kendi düşünce sistemim adına varlığı, her tarafı fethetme, ele geçirme yolunu şahsen tercih ederim. Hususiyetle öyle devlet memuru olarak arkadaşlarımız kahramanlık yapamazlar, fuzuli kahramanlık olur. Gereği yoktur o tür şeylerin. O sahada daha verimli nasıl olacaklarsa dinimiz adına, İslami düşüncemiz adına. Ne yapabiliyorlarsa, ben ve onları yapmalıdırlar. Başka kuvvetler var bu ülkede. Oysaki usulünce gidilebilirdi, onların hissiyatları alınabilirdi. Onlara sorularak, onları arkamıza alarak yapabilirdik ve yürürdük orada. Bir şerri aşardık Allah'ın inayetiyle; geriye dönmezdik, falso yaşanmazdı. Bu Adliye içinde aynen söz konusudur. Yani siz hâkim değilsiniz. Başka kuvvetler var bu ülkede. Değişik kuvvetleri hesap ederek, böyle dengeli, dikkatli tedbirli, temkinli yürümekte yarar var ki, geriye adım atmayalım yani. Aynı cephe sayılabilecek, bize sıcak bakabilen bir çerçeve içinde mütalaa edebileceğimiz siyasiler vardır. Refah'tan bugünkü manasıyla DYP'ye kadar uzanan siyasi yelpazedir. Bu insanlarla çatışmadan onlarla aramızdaki farklı müşterekleri ortaya koyarak, o çizgide belli bir münasebet tesisinde yarar var bence. Hatta gerek hukuki sahada gerekse mülki sahada icraatlarını diyalog içinde yürütmelerinde yarar olur. Zıplayacaksın yerinde. Duruyor gibi yapmayacaksın. Müslüman durmaz yani. Hep akar, çağlar. Baktın ki koşamıyorsun, yerinde zıplayacaksın. İşler öyle hesap edilmeli ki, en kötü duruma göre, en handikap hale göre hesap edilmeli. Gerçekten adımlarınızı açarak, iyi bir maratoncu gibi koşacaksın. Ve hazırız, gerilimdeyiz, tam bir metafizik gerilim içinde, bir boşluk bulunca yeniden maratona geçeriz. Bazen hasımdan kaçmak bile çok önemli bir manevradır. Şef dönemi onlar bir kısım şiirlerin mısralarında var. Bir kısım nesir kitaplarında var, göreceksiniz. Dinlerseniz zulüm dosyalarında var. Başına çarşaf geçirdiğinden dolayı Erzurum'da

Cumhuriyet caddesinde kadınların asıldığı dönemde,'Niye çarşaf giydiniz' diye demokrasinin rafta, istibdadın milleti kırıp, geçirdiği bir dönemde. Medrese zaviye gibi işleyen'şarj evleri'... Bu evler meçhul evlerdir. Bu evler sizin bildiğiniz gibi evler, minaresi olan, ezan okunduğu zaman herkesin içine gittiği malum evler değildir. Meçhul ev. Kelime karekteristik olarak seçilmiştir. Belirsiz evlerdir. Bunlar belirli olamazlar, çünkü o evlere girip, çıkıp insanlar yakın takiptedir. Elden geldiğince evde kamufle edilmelidirler. Benim kimseye bir şey tavsiye edecek durumum yok. İmana ve Kuran'a hizmet düşüncesini evlerimizde gerçekleştirmeyi çalışıyoruz. Sizin de aşına olduğunuz Işık Evlerinde, Işık komplekslerinde gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Arkadaşlarımız, tanıma imkânı ve fırsatını buldukları bu hizmeti benimsiyorlar, beğeniyorlarsa kendi dünyalarında da bu sistemi yaşayabilirler. Yanlış bir şey yapan, kıvama ulaşılmadan özleriyle tam bütünleşmeden gereken mesafe alınmadan bir kısım erken huruç diyebileceğim çıkışlar yaparlarsa, dünya başlarını ezer. Anayasal müesseselerdeki kuvveti cephenize çekmeden her adım erken. Kıvama ereceğiniz ana kadar dünyayı sırtınıza alıp, taşıyabilecek güce ulaşacak ana kadar, o kuvveti temsil edeceğiniz şeyler elinizde olacağı ana kadar, Türkiye'deki devlet yapısı ölçüsüne göre bütün anayasal müesseselerdeki kuvveti cephenize çekeceğiz ana kadar her adım erken sayılır. Biliyorum ki elinizdeki meyve sularının boş kutularını dışarı çıkarken çöp kutusuna attığımız gibi bu düşünceleri de açık olma yanıyla çöp kutusuna atıp gideceksiniz..."[1]

İddiaya göre yalnızca Cemaat yöneticilerinin izlemesi için hazırlanan ve Atv Haber'den tüm medyaya yayılan kasetlerdeki konuşmaları, Gülen'in hedefinin devleti ele geçirmek olduğu şeklinde yorumlanmıştı. Üzerinden iki yıl geçen darbenin en büyük destekçilerinden olan, medyada çağdaş Müslümanlığın temsilcisi olarak gösterilen Gülen ve cemaati, bir yerlerden düğmeye basılmışçasına aynı medya tarafından linç edilmeye başlanmıştı. Gazetelerde yapılan yayınlarda Gülen'in terör örgütü lideri, cemaatinin çete ve bu çetenin örgütlenme adresinin de polis teşkilatı olduğu anlatılıyordu.[2] 28 Şubat Darbesi'ndeki tutumu nedeniyle İslamcı camiadan çok fazla intizar alan Gülen'in düştüğü acıklı durum Abdurrahman Dilipak'ın, 21 Haziran 1999'da *Akit* gazetesinde yayımlanan yazısına da konu edildi. Dilipak, *"İrtica Bahane Vurgun Şahane"* başlıklı yazısında, *"TSE damgalı ılımlı bir Müslüman"* diye tanımladığı Gülen'in asker tarafından kullanıp atıldığını ifade ediyordu:

1 Atv haber 18 Haziran 1999
2 http://www.milliyet.com.tr/ozel/dosya/gulen/index.html

"...Bana kalırsa herkes bu işin gerçeğini başından beri biliyordu. Fethullah Efendi ise bir siyaset izlediğini düşünüyor olabilir. Bu oyunda herkes karşısındakini kendi planları istikametinde kullandığını düşündü, kullandı da! Ve sonunda bir gün köprüler atıldı, balayı bitti. BÇG'nin elinde Fethullah Gülen Ilımlı İslam prototipi olarak, TSE damgalı bir Müslüman tipi olarak kullanışlı bir örnekti. Fethullah Efendi'nin söylemi, Batı'nı ve ABD'nin radikal olmayan İslam tercihi ile de örtüşüyordu. Her şey çok açık! Devlet farklı zamanlarda farklı kesimlerden insanlarla birlikte çalıştı... Sonra yine aynı devlet, ya da devletin içindeki bir kısım unsurlar, konjonktüre bağlı olarak bir anda ipleri kopartıp onları zindana göndermediler mi? Bu oyun hep böyle oynana geldi. Şu da olabilir. Devletin içindeki, daha doğrusu derin devletteki güçler arasında derin bir hesaplaşma yaşanıyor. Birileri bir emrivaki yaparak, karşı kanadın işini bozuyor ve elindeki bilgi ve belgeleri basına sızdırarak sonuca gidiyor. Medya bu konuda tetikçilik yapıyor. Fethullah Efendi'nin başına gelenler, aynı senaryoda kullanılan diğer isimler için de ders olsun!"[1]

Emniyet'te yeniden Gülen soruşturması

Maltepe Askeri Lisesi öğrencilerinin, Gülen ve cemaatini hedefe oturttuğu Işık Evleri'yle ilgili ifadelerinin Ankara DGM Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturma dosyasına girmesinin hemen ardından kasetlerin ortalığa saçılması üzerine soruşturma makamları Emniyet'e, Gülen'in başta televizyon kanallarında yayınlananlar olmak üzere tüm kasetlerinin toplanıp gönderilmesi talimatını verdi. Tüm bunlar olurken, Emniyet'in Gülen ve cemaatine bakış açısını yansıtan yeni bir raporu da savcılık dosyaları arasındaki yerini alacaktı. Ankara DGM Başsavcılığı'nın, 31 Ağustos 2000 günü 2000/6609 sayılı yazısıyla Fethullah Gülen grubu ve Nur Cemaati'nin amaç ve stratejisinin nelerden ibaret olduğu ve niteliği hakkında bilgi talep etmesi üzerine Emniyet Genel Müdürlüğü'nden 13 Ekim 2000 tarihinde yanıt verilmişti. Dönemin Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Ramazan Er'in imzasını taşıyan bilgi notunda silahlı eylemi bulunmadığı belirtilen Cemaat'in kuruluşu, örgütlenmesi, amacı, bu amaç için güttüğü strateji, iş yaşamındaki yeri ve sıklıkla karşımıza çıkan eğitim alanındaki faaliyetlerine yer veriliyordu. Bizzat Cemaat'in içerisinde olanlara "talebe", Cemaat çıkarları doğrultusunda irtibat kurulan kişilere "arkadaş" ve Cemaat'e olumlu bakanların da "sempatizan" olarak

1 http://platformhaber.net/?p=13896

tanımlandığı anlatılan raporda hiyerarşik bir düzenle örgütlenildiğinden bahsedilerek, Türkiye ve diğer ülkelerde eğitim kurumlan başta olmak üzere açılan kurum ve kuruluşların koordinesini sağlamak ve bütün faaliyetlerini sürdürmek amacıyla bu örgütsel hiyerarşinin ülke, bölge, il semt, ev imamları adıyla gerçekleştiğine yer veriliyordu. 2000 yılında Emniyet'in Gülen ve cemaatine nasıl baktığını gösteren raporda günümüzde herkesin merak ettiği Gülen Cemaati'nin amacının ne olduğu sorusunun yanıtı şöyle veriliyordu:

"F.Gülen grubunun amacı, Türkiye'deki siyasal ve ekonomik güç dengesinde söz sahibi olmaktır. Ancak yeterince güçlü olunmadığına inandığı süre zarfında, ülkedeki güç dengesine direkt temas etmekten veya açıkça siyasi tavır almaktan kaçınan bir hareket tarzı izlenmektedir. Bunda Said-i Nursi'nin 'Türkiye'de İslamın hâkim olması için, ülke nüfusunun yüzde 50-60'ının dindar olması gerektiği' yönündeki tespiti esas alınmaktadır. Cemaat tarafından amaç, büyümek olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda insan kaynağı olarak 'gençler', para ve lojistik kaynağı olarak 'esnaflar' hedef alınmıştır. Cemaat'in hedef aldığı gençlik kitlesi, idealizmin en güçlü olduğu 13-18 yaş arasındaki kesimdir. Bu amacın gerçekleştirilmesi için askeriye, mülkiye, hukuk ve eğitim branşları, Cemaat'in öncelikle kadrolaşmak istediği müesseseler olarak ortaya çıkmaktadır. F.Gülen grubu belli bir süre sonra Türk toplumunun tamamını ifade eden cemiyete dönüşmeyi gaye edinmektedir. Bunda Said-i Nursi'nin 'çekirdekten bir ağacın ortaya çıkabileceği' benzetmesiyle, cemiyet sözüne atfettiği önem etken olmaktadır."

Faaliyetlerini vakıf ve dernekler gibi legal kurum ve kuruluşlar aracılığıyla yürüten Cemaat'in gençliğe yönelik faaliyetlerinde eğitim sektöründeki ağırlığının kullanıldığı belirtilen raporda dershaneler, özel kolejler, yurt ve öğrenci evlerinin bu amaç için var olduğu belirtiliyordu. Öğrencilerin kaldıkları öğrenci evi, dershane, Işık Evi gibi isimlerle anılan evlerde Kur'an ve ilmihal kitaplarının yanında Said-i Nursi'nin ve Fethullah Gülen'in kitaplarını okudukları ve kasetlerini izleyerek grubun görüşleri doğrultusunda eğitim aldıklarına da yer verilen rapora göre Gülen ve cemaatinin nihai amacına ulaşmak için izledikleri strateji de şöyleydi:

"T.Gülen grubunun gençlik kesimini hedef alan ağırlıklı kuruluşları, geniş kitlelere ulaşma hedefi doğrultusunda oluşturduğu medya yapılanması ve kamuoyunun dikkatini çeken propaganda amaçlı etkilerinin

temelinde, grubun doğal lider olan Said-i Nursi tarafından belirlenip formüle edilen 'İman, Hayat ve İktidar' görüşü bulunmaktadır. Grubun görüşlerine göre Said-i Nursi, fikirleri ve eserleri ile imani manada dirilmeyi sağlamıştır. Hali hazırdaki safha imanı hayata geçirme ve yaşama safhasıdır. Bu aşamada F. Gülen'in, 'İslam dini, hayata hayat olmalıdır' sözü esas alınarak 'Altın Nesil' yetiştirilecektir ve Altın Nesil ise iktidarı sağlayacaktır. Bu stratejinin uygulanmasında, lider F. Gülen'e rabıta (bağlılık) esastır. Cemaat içerisinde ana liderin Hz. Muhammed, fikir liderinin Said-i Nursi, görünürdeki liderin ise F.Gülen olduğu empoze edilmektedir. Cemaat bireylerinin büyük bölümünün gözünde F. Gülen, 'Mehdi' (son kurtarıcı) konumundadır. F.Gülen, Cemaat'in birliği ve devamı için çok önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda anılan şahıs Cemaat'in birliğini sağlamada, Cemaat dışı hayatın cehennem olduğu, Cemaat'ten çıkanın bir daha iflah olmayarak cehenneme sürükleneceği temasını sık sık işlediği... Cemaate itaatin çok önemli olduğu, kurallara uymayanların Cemaat'in idari kadrosuna rapor edildiği anlaşılmıştır. Grubun eğitimden medyaya, vakıf ve derneklerden ticari işletmelere kadar birçok alana yayılan kuruluşlarının ve tüm insanları kucaklayan, diyalog ve uzlaşma arayışı olarak kamuoyuna lanse edilme etkinliklerinin, gerçekte Said-i Nursi'nin belirlediği stratejinin peyderpey uygulamaya geçirilmesine yönelik alt yapı ve propaganda çalışmaları olduğu değerlendirilmektedir."

Beklendiği gibi askerler ve ipini tuttuğu medya tarafından rejimin baş düşmanı ilan edilen Gülen hakkında dava açıldı. İddianameyi hazırlayansa sonraki yıllarda, ardında Cemaatçilerin olduğu şüphesi bulunan bir seks kaseti komplosuyla önce görevini sonra da tüm itibarını yitirecek olan Ankara DGM Savcısı Nuh Mete Yüksel'di. Gülen'in tutuklanması talebiyle nöbetçi Ankara 2 numaralı DGM yedek hâkimliğine başvuran Yüksel'in talebi reddedildi. Ancak Ankara 2 numaralı DGM, Fethullah Gülen hakkında gıyabi tutuklama kararı çıkardı. Gülen'in firari kaçak durumu çok sürmedi ve 28 Ağustos 2000 günü gıyabi tutuklama kararı kaldırıldı. Askerin öfkesini çeken bu kararın ardından Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu, adını vererek Gülen'i hedef gösterdi ve gıyabi tutuklama kararının iptal edilmesini Cemaat'in yargıya sızması olarak değerlendirdi. Her fırsatta hiçbir illegal yapılanma ve örgütlenme içinde olmadığını dile getiren Gülen hakkında düzenlenen iddianame Ankara DGM Başsavcılığı'nca 22 Ağustos 2000'de kabul edildi. 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/1'inci maddesi

uyarınca, *"Anayasal sistemi değiştirerek yerine İslamî esaslara dayalı devlet kurmak amacıyla yasadışı örgüt kurup, bu amaç doğrultusunda faaliyetlerde bulunduğu"* iddiasıyla Gülen hakkında 10 yıla kadar hapis cezası isteniyordu. Dava 16 Ekim 2000'de görülmeye başlandı. Yaklaşık 2,5 yıl sürdükten sonra da 10 Mart 2003'te sonuçlandı. 1971 Darbesi'nden sonra üç yıl ceza almışken yedi ay sonra Ecevit hükümetinin çıkardığı afla özgürlüğüne kavuşan Gülen, bu kez de Rahşan Affı olarak bilinen 2000 yılı Aralık ayında çıkarılan 4616 sayılı Af Yasası uyarınca, aynı suçun 5 yıl içinde tekrar işlenmemesi koşuluyla davası kesin hükme bağlanmadan ertelenerek kurtuldu.[1]

28 Şubat süreciyle hem Milli Görüş, hem de Cemaat'e ağır darbeler indirilmiş önce Erbakan ardından da bu yolda darbecilerle iş birliği yapan Fethullah Gülen'in yıkılmasıyla rejim için tehlike yaratan iki ana gövde bertaraf edilmişti. Ancak REFAHYOL hükümetini iktidardan uzaklaştırmak, rejim için tehlike görülen "dinciliği budamak" adına yapılan 28 Şubat Darbesi'nin, Türkiye siyasi hayatında hedeflenenin tam aksi bir sonuç yarattığı birkaç yıl içinde ortaya çıktı. Farklı tutum takınan darbenin kader ortakları, süreçten daha güçlenerek çıktıklarını kanıtladılar. 2002 yılı Kasım ayında yapılan seçimler, kendisini hedef alan 28 Şubat kararlarını bile imzalayan Erbakan'ı siyaset sahnesinden silerken darbenin yarattığı ortamın da etkisiyle Milli Görüş Hareketi'nden

1 Daha sonra 2006 yılında Gülen'in avukatları, 3 yıl önce Türk Ceza Kanunu ile Terörle Mücadele Kanunu'nda yapılan değişiklik üzerine müvekkillerinin yargılandığı suçun unsurlarının değiştiği ve beraat kararı verilmesi gerektiği iddiasıyla 7 Mart 2006'da yeniden yargılanma talebinde bulununca dava yeniden ancak DGM'lerin kapatılıp yerine ikame edilen Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlandı. Yeniden yargılama yolunu açan ise AB'ye uyum sürecinde 2003'de 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 1. maddesinde yapılan değişiklikle terör örgütü tanımına cürüm işleme ve silahlı eylem şartı getirildi. Yeni yasaya göre terör suçlarında sadece kasıt değil, cebir ve şiddet unsurunun da bulunması şart koşulmuştu. Avukatların yeniden yargılama isteğinin gerekçesi de müvekkillerinin "şiddet ve cebir" kullandığına ilişkin hiçbir delilin olmamasıydı. Yeniden başlayan ve Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen dava 2 ay sonra 5 Mayıs 2006'da sonuçlandı. Savcı Salim Demirci'nin ceza verilmesi yönündeki talebine karşın mahkeme heyeti Gülen hakkında, TMK uyarınca suçun oluşmadığı hükmüne vararak beraat kararı vermişti. Yargıtay 9. Ceza Dairesi de 5 Mart 2008'de kararı onamıştı. Ancak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Yargıtay 9. Ceza Dairesinin TMK kapsamında verdiği beraat kararına itiraz etti. Ancak Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nda bu itiraz oy çokluğuyla reddedilerek beraat kararı kesinleşmiş oldu. Beraat kararının çıkmasında, Emniyetten mahkemeye gönderilen ve Fethullah Gülen Cemaati hakkında "terör örgütü değil" denilen bilgi notunun da etkisi büyüktü. AKP'nin ilk iktidar olduğu dönemde gönderilen bu bilgi notunun altındaki imza ise askerin iktidar olduğu dönemde Gülen ve cemaatini deyim yerindeyse terör örgütü olarak anlatan raporda da imzası olan Ramazan Er'di.

kopan Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki AKP'yi güçlü bir iktidar olarak hükümete yerleştirdi. ANAP, DYP, MHP de Erbakan'ın partisiyle aynı kaderi paylaşarak deyim yerindeyse siyasetin çöplüğüne atıldı. Ancak Erbakan'ın kaybetmiş olduğu bu süreç sonunda, iktidarı kendi yetiştirdiği kadroların elde etmesi ve sonrasında yaşanan siyasal davalarda Gülen Cemaati'nin üstlendiği role bakarak darbe sonrasındaki geri çekilme sürecini, güç biriktirme olarak kullandığı bir sessizlik dönemi olarak geçirdiğini kanıtlaması hezimet yaşayanın sadece darbeciler olduğunu da ortaya çıkardı.

2. Bölüm

ÖNCE İTTİFAK SONRA SAVAŞ

Buraya kadar okuduğunuz kısımda Türkiye'de siyasal İslam'ın nasıl bir seyir izlediğini, 2000'li yıllara damga vuran Milli Görüş Hareketi ve Gülen Cemaati'nin kişisel yolculuklarını öne çıkararak anlatmaya çalıştık. Bir diğer nokta ise AKP ve Gülen Cemaati arasında süre giden çatışmanın bugüne ait bir kavga olmadığıydı. Tarihsel geçmişini 1970'lerin ilk yıllarına kadar indirebileceğimiz, siyasi ve toplumsal etkileri bulunan bu savaş, tarafların iktidarı paylaşmaya başladıkları 2000'li yıllara dek İslamcıların iç meselesi muamelesi yapılarak merak edilmedi. İlk bölümde detaylarına yer verdiğimiz bu tarihsel husumet, adı Ergenekon konulan siyasal davalar yoluyla her türden muhalefetin ezilip, adeta yok edilmesinin ardından, iktidar alanındaki gücün paylaşımı nedeniyle yeniden alevlenince dikkat çekti. Bu bölümde, MİT Krizi olarak bilinen ve ardından Cemaatin olduğu Erdoğan'ı hedef alan sivil darbe girişimiyle kamuoyu nezdinde de görünür olan ve kimi zaman şiddeti azalmış görünen ama içten içe hep devam eden, dershaneler kriziyle yükselişe geçen sonrasında da yolsuzluk operasyonlarıyla zirveye ulaşan bu savaşın yakın dönem ayrıntılarına değineceğiz.

Gülen ve cemaati, 28 Şubat Darbesi'ni de tıpkı öncekilerde olduğu gibi kendileri için bir fırsat olarak düşünmüşlerdi. Güçlü olana biat etmek üzerine kurulu bir ilkesizlikle Cemaat, REFAHYOL hükümetinin halk ve Meclis iradesi hiçe sayılarak düşürülmesine, ardından RP'nin kapatılmasına da ses çıkarmayıp aksine destekledi. Bu nedenlerle 28 Şubat Darbesi ve sonrasındaki süreç, bu kitabın konusu olan AKP ve Gülen Cemaati ya da kişisel ifadesiyle söylersek Recep Tayyip Erdoğan ve Fethullah Gülen arasında yaşanan çatışma açısından da büyük anlam ifade ediyordu. Bu darbe, şüphesiz ki Gülen Cemaati ile Milli Görüş arasındaki husumetin en büyük kırılma noktalarından birisi oldu. Cemaat her ne kadar kendini *"siyasetler üstü"* olarak tarif etse de bu

süreçle birlikte her zaman siyasetin içinde yer aldığı açık biçimde ortaya çıktı. Ergenekon sürecinin başladığı 2007'den itibaren bu özelliğini ortaya koymaktan kaçınmayan Cemaat, AKP hükümetiyle aralarında kavganın şiddetlenmesinin kaynağı olan 2012 Şubat'ındaki MİT Krizi'nden sonra da politik olaylarının siyasi bir aktörü olarak, sivil görünümlü bir oluşumdan ziyade giderek daha çok siyasileşen ve siyasetin göbeğine yerleşen bir yapı haline geldi. Başbakan Erdoğan'ı hedefine koyan MİT soruşturmasının, etkileri açısından 28 Şubat'tan daha büyük bir kırılma yarattığını söyleyebiliriz. Peki, bu krizle birlikte ortaya çıkan ayrışma yaşanana kadar, 28 Şubat Darbesi'yle ister istemez kader birliği yapmış olmalarına rağmen yolları ayrı düşen bu iki hareket nasıl oldu da iş birliği yapabilmişti bir bakalım.

Zoraki nikâh: AKP ve Cemaat

1999 seçimlerinin ardından iktidara gelen görece sol DSP ile geçmişte zıt kutupta yer alan milliyetçiliğin temsilcisi MHP ve neoliberal politikaları temsil eden sağcı ANAP'ın ortaklarını oluşturduğu hükümet, bu özelliğiyle Türkiye siyasi tarihinin gördüğü en geniş tabanlı koalisyonlardan biriydi. Beklenenin aksine, bu kadar zıt temsiliyetlere rağmen uyum içinde çalışan koalisyon, yaşanan sorunların ardından gelen erken seçimle ömrünü tamamladı. Halkın aşırı derecede yoksullaşmasının nedeni olan ekonomik krizi, bu tür krizlerin kaynağı olan Dünya Bankası'nın bir teknokratı olan Kemal Derviş aracılığıyla çözme çabası, yolsuzluklar, banka batıkları, yıllarca süren istikrarsız ve kendi içinde çatışmalı koalisyon hükümetlerinin yarattığı güvensizlikler iktidarı zorda bırakan ana etkenlerdi. Böyle bir süreçte alınan erken seçim kararı üzerine yapılan ve kimilerinin rüyasının kimilerininse kâbuslarının gerçekleşmesine yol açan 3 Kasım 2002'deki seçimler, ülke siyasetinde de köklü değişikliklerin yaşanmasına sahne oldu. 2002 seçimleri, iktidarın el değiştirmesi bir yana, Meclis'in ve siyasetin içine girenler kadar dışarıda bıraktıkları ve siyaset sahnesinden silinenleriyle de tarihe geçen bir seçim oldu. Merkez olarak nitelenen partilerin hiçbirinin temsiliyet düzeyi ve toplumsal karşılığının kalmadığı bir ortamda karizmatik, denenmemiş ve sistemin mağdur ettiği bir mazlum rolüyle Erdoğan ve AKP'si bu kirlenmiş boşluğu temizleyerek dolduracağı vaadiyle, yaşanan alternatifsizlik durumunu sandıkta lehine çevirerek seçmenin

oylarını topladı. Sadece sistemin biçtiği rol kadar siyaset sahnesinde kendisine yer verilen siyasal İslam'ın büyümesi 1994 seçimlerinden önce başlamış ve giderek yükselmişti. Muhafazakârlığın yanı sıra her türlü sağcı, neoliberal ve milliyetçi özelliği de içinde barındırması ve izlediği ekonomi politikalarıyla yarattığı yeni orta sınıfın da katkısıyla bu tarihten sonra yapılan her seçimden zaferle çıkacak olan ve Türkiye siyasetine damgasını vuracak olan AKP artık tek başına iktidardı. Mevcut sisteme ve var olan partilere olan güvensizliğin zirve yaptığı bu seçimlerde kayıtlı seçmenlerin yüzde 21'i oy kullanmadı. Bu boykot ve seçim sisteminin adaletsizliğinden de faydalanan tek parti olan AKP, kendisini tercih eden 1/3 oranındaki seçmenin oyuyla Meclis'te 2/3 gibi güçlü bir temsiliyete sahip olurken oyların yüzde 45 gibi olağanüstü bir oran ise TBMM'de temsil edilmiyordu. 28 Şubat'ın etkilerinin sürdüğü bir dönemde, darbeciler ve iş birliği yaptığı medyanın yarattığı sahte şeriat korkularının çaresi olduklarını söylemenin ötesinde Türkiye toplumunun yaşamını dönüştürmek yolunda hiçbir politika üretmeyen, önceki seçimlerde baraja takılmış olan Deniz Baykal liderliğindeki CHP ise, AKP dışında Meclis'te yer alacak tek parti olarak ülkenin yeni ana muhalefet partisi görevini üstlendi. AKP ve CHP'li vekiller dışında Meclis'te kendilerine yer bulabilenler ise bağımsız adaylardan dokuz milletvekili olmuştu.

Koalisyon hükümetleri dönemini de sona erdiren seçimler, 12 Eylül Darbesi'nden önce ve sonra Türkiye siyasetine damga vurmuş politikacılar ve partilerini de sahneden sildi. Adeta bir deprem etkisi yaratan seçimler sonunda, iktidarda ve TBMM'de temsilcileri bulunan partiler olan DSP, MHP, ANAP, DYP ve SP'nin tamamı yüzde 10'luk seçim barajının altında kalarak Meclis dışında kaldı. Türkiye tarihinin en derin ekonomik krizlerinden birinin yaşandığı bu dönemde seçimlerden önce DSP bölünmüş, Başbakan Ecevit'in sağlık durumunun giderek kötüleşmesi seçmende güvensizlik yaratmıştı. PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye teslim edilmesinin estirdiği milliyetçi rüzgârla bir önceki seçimin sürpriz partisi olarak iktidar ortağı olan MHP, idam cezasının kaldırılması ve yolsuzlukları önleme konusundaki basiretsiz tutumu nedeniyle seçmeni gözünde itibar yitirmişti. 1980 Darbesi sonrasının en güçlü partisi konumundaki ANAP ise hem kendi içindeki tartışmalar hem de halkın en büyük sorun olarak gördüğü yolsuzlukların müsebbibi olarak seçmen tarafından cezalandırılmıştı. Seçim öncesi

kurduğu ittifaklarla kendine alan açmaya çalışan DYP, merkez sağı da temsil ettiği iddiasıyla ortaya çıkan AKP karşısında kaybedenler kulübünün diğer partisiydi. AKP'nin içinden doğduğu Erbakan'ın SP'si ise Milli Görüş geleneğinin biçim ve içerik değiştirerek de olsa Erdoğan ve AKP'yle devam edeceğinin ortaya çıktığı bu seçimlerle sadık tabanı tarafından veto edilmiş oldu.

Günümüzün en önemli siyasal ve toplumsal iki güç odağının, 28 Şubat Darbesi travmasından sonraki ilk yakınlaşması da 2002 seçimleri öncesinde yaşandı. Her bir oya ihtiyacı olan AKP ve siyaseti okuma becerisi ile iktidar koltuğuna oturacak her güç odağıyla, kim olursa olsun yakın ilişki kurma becerisine sahip Gülen'in çıkarlarının kesişmesi nedeniyle ikili sorunlu geçmişlerine sünger çekti. Siyasal ve toplumsal koşullar çıkarlarla birleşince, özellikle 28 Şubat sürecinde yaşananlar başta olmak üzere geçmişteki husumetler nedeniyle birbirlerine fazla güvenmeyen AKP ile Gülen Cemaati'nin birbirine olan karşılıklı ihtiyacından ötürü zoraki nikâh kıyılmış oldu. Yükselen AKP sempatisini iyi okuyan Gülen ve cemaatinin 2002 seçimlerinde desteklediği parti kerhen de olsa AKP oldu. Seçimlerde destek vermiş olmalarına karşın Gülen Cemaati, ülkenin siyasal ve toplumsal koşullarının yanı sıra ordunun siyasetteki ağırlığının da devam ediyor olması nedeniyle iktidarının uzun soluklu olmayacağına inandıkları AKP'ye ilk yıllarda mesafeli duruyordu. Bir cemaatler ve tarikatlar konsorsiyumu olarak iktidar olan AKP'nin ilk hükümet döneminde devlet rantının bölüşümünden Gülenciler de, tıpkı diğerleri gibi seçimlerde verdiği destek kadar faydalandı. Ancak bu hakkını, bürokrasideki örgütlenmede, özellikle stratejik önemi birkaç yıl içinde kendini gösterecek olan güvenlik ve yargı alanında kullandı. Cemaat'in bu stratejik örgütlenmesi AKP'nin ikinci iktidar dönemi olan 2007 seçimlerinden sonra başlatılan ve Ergenekon süreci diye adlandırılan kimi siyasal davaların en önemli gücü oldu. Aynı sosyal ve siyasal tabandan beslenen AKP ve Gülen Cemaati, sorunlu geçmişlerinin üzerine kalın bir çizgi çekip Türkiye'nin yeniden biçimlendirildiği bu soruşturma ve davalar sürecinde güçlü bir ittifak kurdular. Ancak öncesinde bu noktaya nasıl gelindiğini anımsatmakta fayda var.

Süreç içinde Türkiye merkez sağının tabanıyla da birleşen AKP'nin, siyaseti ve toplumu yeniden yapılandırarak siyasal ve kamusal alanının sınırlarını genişleteceği tarihsel süreç 2002 seçim-

leriyle başlamıştı. İçinden çıktığı Milli Görüş Hareketi'nin siyasal anlayışından kopmuş görüntüsü vermekle birlikte AKP, aslında aynı siyasi geleneğin devamı olan ancak küreselleşme politikaları ekseninde neoliberalizme uyum sağlayarak ehlileştirilen, bu sayede geleneksel sağ seçmeni de taraftarı haline getiren bir siyasal İslam modeliydi. Küresel kapitalizmle barışmış, elde ettiği gücü neoliberal politikaların hayata geçmesi için kullanan, dindar muhafazakâr bir parti olmasına karşın çevrenin söylemlerini kullanarak merkezi ele geçirme yoluyla bir merkez partisi olma özelliğini elde eden AKP, seçkin sınıfın partisi olarak görülmediği için de bu çevrelerce bir endişe kaynağıydı. 28 Şubat Darbesi'nin yarattığı suni korku ortamının etkisiyle, AKP'nin sadece İslam'ın temsilcisi olarak gösterilmesi çabası da seçkinlerin endişeleriyle birleşince, Meclis'in tek muhalefet partisi olan CHP de kısır laiklik tartışmalarının içine hapsoldu. Ülkedeki bütün siyasi anlayış laik olanlar ve olmayanlar ekseninde yürütülmeye çalışıldı. Ülke ve toplum için bir politika geliştirmek yerine kısır ve suni tartışmalar ekseninde dönen bu siyasi anlayıştan en çok faydalanan ise giderek muhalefetsiz bir iktidara dönüşen AKP oldu. Bu kısır tartışmalar sürecinin taraflarından birisi de siyaset üzerindeki koyu gölgesi fazlasıyla hissedilen askerdi. Bu nedenle AKP iktidarının ilk iki yılında, askerin siyasetteki ağırlığını gidermeye yönelik amaç taşıyan ancak Türkiye'nin demokratikleşmesine yönelik katkı sağlayacak kimi önemli değişikliklere imza atıldı. Hâlâ kapısında beklenilen AB'ye üyelik yolunda, sonraki yılarda elde edilen kazanımların teker teker ortadan kaldırılacağı çok önemli yasal değişiklikler gerçekleştirildi. Dindar, muhafazakâr ve hatta şeriat yanlısı olarak gösterilmek istenen bir iktidarın yasal değişikliklerle, demokratikleşme yolunda attığı bu önemli adımlar içte ve dışta siyasi ve ekonomik çevreler tarafından klasik devlet anlayışı karşısında bir demokrasi mücadelesi verdiği şeklinde yorumlanarak olumlu karşılanıp desteklendi. Ancak her seçimden güçlenerek çıkmasının yanı sıra, ortaklık ettiği Gülen Cemaati'yle birlikte içinde fazlasıyla kuşku ve haksızlık barındıran siyasal davalar yoluyla doğal düşmanlarını birer birer temizleyen AKP gücü elc geçirdikçe bağlı olduğu köklerinin anti demokratik gelenekleriniden kopamadığını da ortaya koydu.

İç ve dış kamuoyunda meşruiyetini sağlayan AKP, gördüğü desteğin yanı sıra klasik sağcı seçmeni de taraftarı haline getirmesiyle tabanını genişleterek gücünü arttırdı. Eski rejim sahipleri

tarafından ihtiyaç hissedildiğinde sistemin dışına itilmiş olan dindarlar AKP'yle birlikte tekrar sistemin merkezine taşınmış oluyordu. Ancak gücü paylaşmaya yanaşmak istemeyenler, geçmişte olduğu gibi bir kez daha dindarların merkez dışına itilmesinin yapı taşlarını örmeye başladı. Bombalı saldırılar, suikastlar, dini azınlıklara yönelik cinayetler, darbe ortamı oluşturmak için planlar yaptığı öne sürülen aralarında asker ve sivillerin de bulunduğu çete operasyonları, laikliğe sahip çıkma adına yapıldığı öne sürülen Cumhuriyet ve Bayrak Mitingleri ardı ardına geldi. 2005 sonundan başlayarak devam eden yaklaşık iki yıllık bir zaman diliminde yaşanan bu olaylarla ülke gerilimli bir sürecin içine girmişti. Hükümeti en zorda bırakan olaylar ise Trabzon'da 5 Şubat 2006'da Santa Maria Kilisesi'nin rahibi Andrea Santoro'nun öldürülmesi, Ankara'da 17 Mayıs 2006'da Danıştay İkinci Daire üyelerine yönelik kanlı saldırı, İstanbul'da 19 Ocak 2007'de Ermeni gazeteci Hrant Dink'in öldürülmesi ve 18 Nisan 2007'de Zirve katliamı olarak bilinen Malatya'daki üç Hristiyan'ın öldürülmesiydi. Her birinde failler elde olmasına rağmen eldeki tetikçilerden öteye gitmeyen bir soruşturma süreciyle, gerçek faillerin ya da tetikçilerin ardındaki güçlerin kim olduğu araştırılmadan bu kanlı olayların adeta üzeri örtüldü. Ergenekon diye anılan soruşturma ve yargı sürecinde, yaşanan tüm provokatif olaylar zincirinin en önemli halkaları olan kanlı suikastlar ile Cumhuriyet Mitingleri'nin Türkiye'yi bir darbe ortamına sürüklemek için gerçekleştirildiği iddia edildi. Ancak özellikle, önlenmesi mümkün görünen ya da derinlemesine araştırılmadığı için üzerindeki kuşku bulutları yoğunlaşan suikastlarla ilgili tıpkı diğeri gibi kanıtlanamayan bir başka iddia ise, bir darbe tehlikesi korkusu yaratarak Ergenekon soruşturmalarının başlatılmasına dair fikri ve psikolojik altyapının hazırlanmasıydı. Kuşkusuz ki Hrant Dink suikastı, darbecilerin ya da derin devletin yargılandığı illüzyonunun yaratıldığı Ergenekon soruşturma zincirinin kamusal meşruiyetini sağlamadaki en önemli yapı taşıydı. Bir devlet mutabakatıyla, sorumluların bilgisi ve gözetimi dâhilinde hunharca katledilen Dink'in katillerinin, ortaya çıkarılmak istenmeyen azmettiricilerinin ve cinayete suç ortaklığı yapmak düzeyinde görevlerini ihmal ettikleri ortaya çıkan güvenlik bürokrasisi mensuplarının, yargı ve bürokrasi eliyle nasıl korunduğu da verilen kararlarla artık herkesin malumu. Eldeki zanlılardan öteye gitmesi istenmeyen soruşturma ve

dava sürecinde güvenlik bürokrasisi içinde yer alanlardan en çok korunanların aynı zamanda Ergenekon soruşturmalar zincirinin en önemli rolünü üstlenen ve haklarında çeşitli iddialar bulunan polisler olduğu da akılda tutulursa Hrant Dink'in, Ergenekon sürecinin başlatılabilmesi için gözden çıkarıldığını söylemek mümkün. Yani Hrant Dink suikastında eski derin devlet tetiği çekmiş, yenisi ise örtbas etmişti.

Dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in görev süresinin dolmasıyla boşalacak koltuğa, Meclis'in 2/3'sini elinde tutan AKP'nin göstereceği adayın oturması kesindi. Kulislerde, eşi başörtülü olan Abdullah Gül'ün adaylığına kesin gözüyle bakılıyordu. Cumhurbaşkanı adayının siyasi referansının İslam ve eşinin türbanlı olması bir yana zaten yasama organını ezici bir üstünlükle elde etmiş olan AKP'nin Cumhurbaşkanlığı'nın onay mercii olduğu kimi atamalarda da yürütmeyi ele geçireceği üzerinden yaratılan rejimin tehlikede olduğu paranoyası bu gerginliği arttıran en önemli unsur oldu. Bir anda laiklik elden gidiyor çığırtkanlığıyla, orduyu göreve çağıranların alanları doldurduğu, başını emekli general ve subayların çektiği ve dalga dalga yayılan Cumhuriyet ve Bayrak Mitingleri baş gösterdi. 2007 Nisan ve Mayıs ayları arasında beş hafta gibi kısa bir sürede birçok kentte gerçekleştirilen AKP karşıtı bu gösterilerde demokratik tepkilerini gösterenlerin yanı sıra açık açık darbe çığırtkanlığı yapanlar giderek ön plana çıktı. Milyonlarca kişinin katıldığı ve etkilendiği bu süreç toplumdaki var olan kutuplaşmayı daha da keskinleştirdi. 2007 yılı baharına tarihinin en yoğun siyasi gündemlerinden biriyle giren Türkiye'de, kanlı suikastlarla zor durumda kalan ve darbe çığırtkanlığı yapılan mitinglerle sancılı günler geçiren AKP hükümeti, yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde de askerle karşı karşıya kaldı. Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt, 12 Nisan 2007'de bütün kuvvet komutanlarını da yanına alarak yaptığı basın bilgilendirme toplantısında, *"Cumhuriyetin temel değerlerine sözde değil özde sahip olan bir kişinin cumhurbaşkanı seçilecek olmasını umut ediyoruz"* diyerek hükümete ilk ciddi uyarısını yaptı. Ancak hükümetin geri adım atmayacağını, 24 Nisan 2007'deki AKP grup toplantısında yaptığı konuşmada *"Abdullah Gül kardeşim adayımız"* diyerek Başbakan Erdoğan ilan etti. Abdullah Gül'ün seçilmemesi için bir yandan Cumhuriyet Mitingleri sürerken dönemin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sabih Kanadoğlu da cumhurbaşkanlığı

seçiminin yapılabilmesi için Meclis'te 367 vekilin bulunması gerektiği fikrini ortaya attı. Daha önce yapılan 10 seçimde uygulanmayan bu teze CHP sahip çıkarken, MHP ise Meclis'e geleceğini ancak ret oyu kullanacağını açıkladı. Bir anda kilit partiler haline gelen ANAP ve DYP ise Meclis'e gitmeme kararı alınca, 27 Nisan günü yapılan ilk tur seçimde Gül, 361 oyda kaldı. CHP vakit kaybetmeden ilk tur oylama sonunda Anayasa Mahkemesi'ne, 367 yeter sayısına ulaşılamadığı gerekçesiyle başvururken, öncesinde üstü kapalı dile getirilen askeri darbe tehditleri 27 Nisan 2007 gecesi Genelkurmay Başkanlığı'nın internet sitesinde yayımlanan elektronik muhtıra ile somutlaştı. Daha sonra Büyükanıt'ın *"Ben yazdım"* dediği bildiride cumhurbaşkanlığı adaylık süreciyle ilgili, *"Yurdun birçok yöresinde laiklik karşıtı ve din bezirgânlığı olarak nitelendirilen olayların gelişiminin vahim derecede olduğu ve bunun rejime meydan okuma olarak değerlendirilmesi gerektiği"* belirtilerek yaşanan *"kaygılar"* dile getiriliyordu.[1] *"TSK, yasalarla kendine düşen görev ve yetkileri kullanmaktan çekinmeyecektir"* denilen bildiriyle, post modern darbeden sonra e-darbe tanımı da literatüre girmişti. Ancak beklenenin aksine AKP hükümeti muhtıraya dik bir duruşla karşı koymakla kalmayıp Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek tarafından yapılan, *"Öncelikle söylemek isteriz ki, Başbakan'a bağlı bir kurum olan Genelkurmay Başkanlığı'nın herhangi bir konuda hükümete karşı bir ifade kullanması demokratik bir hukuk devletinde düşünülemez"* açıklamasıyla aynı sertlikte karşılık verdi.[2] Bu sırada CHP'nin başvurusunu değerlendiren Anayasa Mahkemesi de, Cumhurbaşkanlığı seçimi oylamasını Anayasa'ya aykırı bulunarak yürütme durdurdu. Bu kararın hemen ardından muhtırayı veren dönemin Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt ile Başbakan Erdoğan Dolmabahçe'deki Başbakanlık ofisinde bir araya geldi. 5 Mayıs 2007'de yapılan ve Türkiye siyasetinin belleğine Dolmabahçe Buluşması olarak

1 17 Kasım 2012 tarihinde Büyükanıt: "Ben yazdım... Bu bildirinin hazırlanmasında genelkurmay başkanı olarak yetkimi kullandım. Bu bildirinin yayınlanacağından o zamanki kuvvet komutanlarına ve jandarma genel komutanına bilgi vermedim. Onları bu işin içine katmak istemedim... Silahlı kuvvetlerin, özellikle laiklik konusundaki hassasiyetini toplumla paylaşma ihtiyacını duydum çünkü bazı konular bizi rahatsız etti. Bunları duyurmak istedik. 27 Nisan bildirisinin temeli budur" dedi. (http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/printnews.aspx?DocID=21946529)

2 Başbakan Erdoğan, 7 Haziran 2011'de Kanaltürk ve Bugün televizyonunda yayınlanan "Merkez Siyaset" programında 27 Nisan bildirisiyle ilgili bir soruya, "Onu bir muhtıra olarak kabul etmiyorum. Bu o zamanki Genelkurmay'ın bir yaklaşımı olarak değerlendiriyorum" yanıtını verdi. (http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/printnews.aspx?DocID=17980371)

kaydedilen toplantıda konuşulanlar hâlâ sır olarak kalsa da bu görüşmede askerlerle hükümet arasında bir mutabakata varıldığı öne sürüldü. Hatta iddiaya göre bu muhtıranın arkasında Erdoğan'ın Büyükanıt'a yönelik bir şantajının olduğu yorumları da yapıldı. Henüz başlamamış Ergenekon soruşturmasıyla ilgili olduğu öne sürülen yorumlara bakılırsa, Büyükanıt'la aile üyeleri ve yakın çevresine yönelik kimi faaliyetler yürütüldüğü, haklarında fişleme dosyaları bulunduğu iddia edildi. Ergenekon soruşturması başlamadan iki ay önce yapılan görüşmede örgüt hakkında bir çalışma olduğu da böylece ortaya çıkmış oldu. Bu arada 6 Mayıs 2007'de Cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci turunda Mecliste yapılan iki yoklamada da 367'ye ulaşılamadığı için cumhurbaşkanı seçilemedi. Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla cumhurbaşkanlığı seçiminin önüne konulan bariyeri kaldırmak isteyen hükümet ani bir kararla erken seçim kararı alınca, askeri vesayeti sonlandıracak süreç başlamış oldu. 22 Temmuz 2007'de yapılan seçimlerde muhtıraya karşı direnen hükümete seçmenler de destek verince Erdoğan liderliğindeki AKP, yaklaşık yüzde 47 oy alarak yeniden iktidar oldu. Muhtıraya karşı oluşan tepki ve cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde yaşananların yanı sıra Cumhuriyet Mitingleri aracılığıyla toplumun bölünmüş olması muhalefet eksikliği, DYP-ANAP birleşmesiyle kurulacak Demokrat Parti (DP) projesinin başarısız olması, AKP'nin toplumsal merkeze oturması, istikrar arayışı, AKP'ye karşı yürütülen kampanyaların etkisi, tek parti iktidarı özlemi, cemaatlerin desteği, AKP'nin söylemleri, RP pratiğinin etkisi, AKP'nin icraatları, değişim statüko ikilemi arasında kalan toplumun yaşadığı gerilimleri de seçimlerin başarısının ardındaki faktörler olarak saymak mümkün. Girdiği ikinci sınavdan da başarıyla çıkan AKP'nin yeni hükümeti kurmasından sonra da, Nisan 2007'de başlayan Türkiye'nin 11. Cumhurbaşkanı'nı seçim süreci 28 Ağustos 2007'de Meclis'te yapılan oylamada Abdullah Gül'ün seçilmesiyle sona erdi.

Cemaat'in alternatif arayışları

AKP'nin ilk iktidarı döneminde Erdoğan'a kerhen destek veren Cemaat, 2007'ye gelene dek destekleyeceği yeni siyasi oluşumlar peşindeydi. Bu süreçte, aralarında husumet bulunan Milli Görüş çizgisinin partisi AKP'ye karşı Cemaat'i heyecanlandıran ise DYP ve ANAP'ın Demokrat Parti çatısında birleşme girişimleriydi. Ancak DYP lideri Mehmet Ağar ve ANAP'ın başındaki

Erkan Mumcu anlaşamayınca, Gülen Cemaati'nin bu birleşmeye verdiği gizli destek de bir işe yaramadı. Kürt siyasetçi Altan Tan, 28 Eylül 2011'de *Taraf* gazetesinde yayımlanan bir yazısında Cemaat'in, 2007'ye gelene dek dört yıl boyunca AKP ve Erdoğan'a karşı Mehmet Ağar'ı desteklediğini şöyle anlatmıştı:

"Türkiye'nin en büyük ve en güçlü cemaati 2007 seçimlerine kadar dört yıl boyunca Mehmet Ağar'a ciddi bir yatırım yaptı. Dört yıl boyunca bu ilişkileri ve görüşmeleri sürdürenlerin tamamı hayatta. Sebebine gelince, Türkiye'nin değişim ve dönüşümü için 'Derinleri, Derinlerle ikna veya tasfiye etme, istenen seviyede dizginlenemeyen (kontrol edilemeyen de diyebilirsiniz) Başbakanı dengeleyecek bir koalisyon ortağı oluşturma amacı gibi ayrıntı ve yorumlara girmek istemiyorum... Ne oldu bu filmin sonu diye merak edenlere söyleyeyim: Mehmet Ağar Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde Meclis'e girmeyip 'Derinlerle' hareket edince, dört yıl boyunca emek verilen dört lastik de birden patladı. Cemaat'in bu işlerle ilgilenen yetkilileri olan bitenler akıllarına geldikçe hâlâ 'vah bizim dört yıllık emeğimize' diyerek iki ellerini birden iki dizlerine vuruyorlar..."[1]

Ağar'a yapılan yatırım bir sonuç vermeyince, Milli Görüş Hareketi'nin Gülen Cemaati'yle aralarındaki en büyük yol ayrımını yaratmasının nedeni olan ordu, 2007 seçimlerinden önce yaşanan gerilimli süreç nedeniyle ortak düşmanın yok edilmesi amacı çerçevesinde bir güç ortaklığı yapmalarına da neden oldu. AKP'yi iktidar yapan 2002 seçimlerinden kısa süre önce temelleri atılan, karşılıklı bir güven eksikliğinin kendini hissettirmesiyle kaygan bir zeminde süren çıkar temelli ortaklık, 27 Nisan 2007 muhtırasının da tetiklemesiyle bir ittifaka dönüştü. Ortak düşman olan ordu ile iktidarın bileşenlerine muhalif olan herkesin ortadan kaldırılmasına yönelik planların hayata geçirilmesi ve bu sayede Türkiye'nin yeniden yapılandırılması için güçlü bir AKP iktidarına ihtiyaç vardı. Cemaat'in iktidarın görünmeyen koalisyon ortağı olarak siyasetin göbeğine yerleşmesinin yolu da buydu. Bu yüzden 2007 seçimlerinde Cemaat hem bürokrasideki kadrolarıyla hem de sahip olduğu medya ve sermaye gücüyle AKP'den desteğini esirgemedi. AKP-Cemaat ittifakının başlaması tuzaklarla dolu ve kuşkulu yanlar barındıran Ergenekon süreci diye adlandırabileceğimiz tartışmalı bir takım siyasi davalar yoluyla Türkiye'nin siyasi ve toplumsal hayatında köklü değişiklik-

1 http://www.taraf.com.tr/haber/sevgili-mehmet-baransu-kardesim.htm

lere yol açacak bir sürecin de başlangıcı oldu. 2005'teki Şemdinli bombalamalarından sonra provası yapılan sürecin hayata geçmesi AKP'nin ikinci iktidar döneminde oldu. Seçimlerden kısa süre önce, 12 Haziran 2007'de Ümraniye'de bir gecekonduda 27 el bombası bulunmasıyla başlayan basit bir adli süreç tüm toplumun ağzını açık bırakan gelişmelerle devam etti. Başlangıçta kimsenin pek bir anlam veremediği bu olayın dalga dalga yayılacak ve yüzlerce kişinin gözaltına alınmasına neden olacak Ergenekon operasyonunun fitilini ateşleyeceğini, özel olarak bilgilendirilen kişiler dışında bilen yoktu. Süreç içinde Ergenekon adı verilen ve ilintili Balyoz, Devrimci Karargâh, Odatv davaları ile süren soruşturma zinciri bir anda tüm Türkiye'yi örümcek ağı gibi kuşattı. Dalga dalga yayılan operasyonlarda yan yana durmaları mümkün olmayacak birbirinden farklı kutuplarda birçok isim gözaltına alınıp tutuklanıyor, darbe ve suikast planlarının içinde oldukları öne sürülüyordu. 21 ayrı iddianamenin birleştirilmesiyle oluşturulan Ergenekon ve ilintili Balyoz davaları ile orduya yönelik tasfiyeler gerçekleştirildi. Kürtler için KCK ve sosyalist sol için de Devrimci Karargâh davalarıyla siyasal alanda AKP-Cemaat koalisyonunun hâkimiyetine muhalif olanlar kim olduklarına bakılmaksızın aynı torbaların içine dolduruldu. Cübbeli diye bilinen İsmailağa Cemaati'nin lideri Ahmet Mahmut Ünlü ile Şike davası olarak bilinen Fenerbahçe kulübüne yönelik davalar yoluyla da siyasetin dışında kalan toplumsal alanda da karşısına çıkacak herkesin Cemaat'in hedefi olduğu anlaşıldı. Her muhalif ya da yapılmak istenenlerin önünde engel olunacağı düşünülenler içeri alındıkça AKP iktidarını sağlamlaştırırken, Cemaat de ortak olduğu bu güçten daha çok pay alıyordu.

"Ergenekon Süreci" diye adlandırabileceğimiz siyasi davalar zinciri başlangıçta bir derin devlet soruşturması olarak duyurulmuş ve bu algının yaygınlaşması için de bir takım kontrgerilla artıkları soruşturmanın içine monte edilmişti. Böylece sürecin, askeri vesayet diye adlandırılan eski iktidar yanlıları ve AKP-Cemaat koalisyonunun doğal siyasi karşıtları dışında kalan toplumun geniş bir kesiminin desteğini alması zor olmadı. Bu desteğin sunulmasında hesaplaşıldığı söylenen derin devlet geleneğinin üzerinde yükseldiği karanlık geçmişin mağdur ettiği kesimlerin çokluğu, Kürtlerle yürütülen kanlı savaşın geçmişinde rol almış kimi kişilerin yanı sıra Ergenekon soruşturmalarının kamusal meşruiyetini sağlaması

için AKP-Cemaat koalisyonunun müşterek göz yummasıyla suç ortaklığı yaptığı Hrant Dink cinayetinin ırkçı zihniyetini besleyenlerin de tutuklanmış olması etkiliydi. Görünüşte kanuni olan ancak hukukla tek bağı hâkim ve savcıların görev almasından ibaret olan yargılamalarla, derin devlet ya da darbecilerle hesaplaşılacağını düşünenler için sonuç hayal kırıklığından öteye gitmedi. Sivilleşme, demokratikleşme gibi illüzyonlarla geniş kamuoyunun aldatıldığı sürecin tek önemli kazanımı askeri vesayetin sonlanması olsa da yerine ikame edilen sivil vesayet rejimiyle Türkiye özlediği demokrasiye yine kavuşamadı. Kısacası, pragmatik ittifakın siyasi bileşeni olan AKP'nin onay makamı, Gülen Cemaati'nin de polis ve yargıdaki unsurlarının tetikçilik, medyadaki uzantılarının da kariyer ve rant hesabıyla kamusal meşruiyet sağlama rolünü üstlendiği süreçte darbelerden ve darbecilerden, derin devlet ya da kontrgerilladan hesap sorma niyeti değil iktidarın her iki bileşeninin de daha çok güce sahip olma isteği vardı o kadar. Bunun için de, darbelerden hesap sorulduğu öne sürülüp adı sivilleşme konulan bir dönemde darbe ortamı yaşatılarak her türlü hukuksuzluk meşru kılındı. Yaşananlar bir hukuk ve demokrasi mücadelesi değil, devletin yeni sahiplerinin nüfuz alanını genişletme savaşından ibaretti.

Akyürek'in görevden alınmasındaki tesadüf

AKP ve Cemaat koalisyonu, aynı ortak düşmanların yok edilmesi hedefiyle suç ortaklığı yapmış olsalar da aralarında yeniden alevlenen husumet de bu siyasi davalar nedeniyle oldu. Demokratik kurallarla değil de hukuksuz yöntemlerle gücü budanan ordunun olması gereken sınırların içine çekilmesiyle ve muhalif olan herkesin bir suskunluk sarmalına hapsedilmesiyle doğan boşluğu iktidarın hangi bileşeninin dolduracağı AKP ve Cemaat arasındaki yeni çatışma konusuydu. İkili arasında başlayan ve kapalı kapılar ardından sürdürülen devletin yeni sahibinin kim olacağı savaşının kamuoyunun önüne taşınması ise 7 Şubat 2012'de yaşanan ve MİT Krizi diye adlandırılan sivil darbe girişimiyle oldu. Ancak bu olay yaşanmadan önce ikili arasında kriz olduğunu habercisi olan bazı gelişmeler de yaşanmıştı. Cemaat ve AKP, daha doğrusu Fethullah Gülen ve Başbakan Tayyip Erdoğan arasında yaşanacak çatışmanın habercisi olan gerilimin ilk nüvesi Emniyet İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek'in görevden alınmasıydı. Hrant Dink suikastında ihmali olduğu iddia edilen ve bu yönde ciddi

kuşkular bulunan, hakkında Cemaat mensubu olduğu iddiaları yöneltilen Akyürek, tıpkı cinayette ihmali olduğu öne sürülen ve Fethullahçı oldukları konuşulan diğer emniyetçiler gibi korunmuştu. Ancak Akyürek 16 Ekim 2009'da aniden görevinden alınarak merkeze çekildi ve Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığına uzman olarak getirildi. Daha sonra bu tasarrufla ilgili olarak İdare Mahkemesi'ne dava açarak görevine iadesi kararı verilse de Akyürek görevine dön(e)medi. Peki, Dink suikastı dolayısıyla eleştiri oklarının hedefi olmasına rağmen yerinden edilemeyen Akyürek ne olmuştu da görevinden alınmıştı? Bu sorunun yanıtını elbet taraflardan birisi cevaplamadığı müddetçe öğrenemeyeceğiz. Ancak ilginç bir tesadüfe dikkat çekmek gerek. Akyürek'in görevden alınmasından önce söylentilere göre Başbakan'ın gizlice kaydedilmiş telefon konuşma kayıtlarının sızdırıldığı emniyet ve siyaset kulislerinde konuşuluyordu. Zaten birkaç gün sonra bu söylentilerin doğru olduğu kanıtlandı. 18 ve 25 Ekim 2009'da o dönem haftalık dergi olarak yayın yapan *Aydınlık*'ın kapak haberleri Başbakan Erdoğan'ın illegal biçimde kaydedilmiş telefon konuşmalarıydı. İlk haberde Başbakan Erdoğan eski KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'la, diğerinde ise işadamı Remzi Gür'le konuşuyordu. Dink suikastı gerçekleştiğinde Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanı olan Akyürek bu görevinden önce de cinayetin planlandığı Trabzon'da Emniyet Müdürlüğü yapıyordu. Başbakanlık Teftiş Kurulu'nun raporunda görevini ihmal etmekle suçlanmasına rağmen koltuğunu koruyan Akyürek, tam da bu haberlerin yayımlanmasından kısa süre önce görevinden alınmıştı.

Bu arada illegal ses kayıtlarıyla ilgili haberlerin diyetini ödeyenler de gazeteciler oldu. Haberlerin yayımlanmasının ardından *Aydınlık* ve Ulusal Kanal'a yönelik operasyonlar yapıldı. Sızdırılan telefon kayıtlarını haber yapan iki gazeteci *Aydınlık* Genel Yayın Yönetmeni Deniz Yıldırım ve Ulusal Kanal İstihbarat Şefi Ufuk Akkaya da tutuklanmaktan kurtulamadı. AKP ve Cemaat medyasında konuşmaların içeriği değil de illegal kayıtların Ergenekon örgütünün yaptığına yönelik haberlerin ardından iki gazeteci hedef alınan herkes gibi 9 Kasım 2009'da *"Ergenekon terör örgütü üyeliği"* suçlamasıyla tutuklandı. Gazetecilere *"Özel hayata ilişkin görüntü ve sesleri ifşa etmek, özel hayatın gizliliğini ihlal etmek, hukuka aykırı olarak kişiler verileri kaydetmek, kayda alınan konuşmaları basın, yayın yoluyla yayınlanmak"* gibi suçlamalar da yöneltildi.

13'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nin Silivri'de 11 Ekim 2012'de yapılan Ergenekon duruşmasında gazeteci Tayfun Devecioğlu'nun da bu konuyla ilgili tanıklığına başvuruldu. O dönemde *Vatan* gazetesi genel yayın yönetmeni olan Devecioğlu, aynı ses kayıtlarının kendilerine de ulaştırıldığını ancak yasadışı dinleme olduğu kanaatine vardığı için haber olarak kullanmadığını anlattı. Gazeteci Devecioğlu, *Aydınlık*'ın yayından 7 ay önce gazeteler ve kimi siyasilere gönderilen ses kayıtlarının arasında Başbakan Erdoğan'ın yanı sıra Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim Kılıç, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, işadamı Cüneyt Zapsu'ya ait olduğu iddia edilen ses kayıtlarının olduğunu da söyledi. 26 Mart 2009'da *Vatan* gazetesinin Ankara bürosuna ses kayıtlarını içeren elektronik postalar gönderildiğini belirten Devecioğlu, *"Kim tarafından gönderildiği belli olamayacak şekilde gece mail atmışlar. Benim ertesi gün haberim oldu. Bu ses kayıtları sadece gazetelere değil bazı kişilere de gönderilmiş. Ankara büro, ses kayıtlarını İstanbul'a gönderdi. 8-10 ses kaydı vardı. 2-3 tanesini dinledim. Yasa dışı dinleme olduğu kanaatine vardım. Bir miktarda özel hayatla ilgiliydi. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, bir televizyon kanalında 'Beni de dinliyor olabilirler, konuşmalarıma dikkat ediyorum' diye bir beyanı oldu. Bunun üzerine Başbakan'ın bu beyanıyla birlikte Başbakan'a ait olduğu iddia edilen ses kayıtlarının internette dolaştığına ilişkin, 28 Mart 2009'da ses kayıtlarının içeriğini yayınlamadan, 'Erdoğan'ın ses kaydı mı var?' başlıklı bir haber yaptık. 13 yıldır gazetelerde yöneticilik yapıyorum. Yasa dışı, illegal ses kayıtlarının içeriğini prensip gereği haberleştirmedim"* dedi.[1] Bu ifadelere rağmen yapılan yargılama sonunda, bir gazetecilik tercihinde bulunarak yasadışı elde edilmiş olsa da birçok basın kuruluşu ve gazeteciye gönderilen ses kayıtlarını yayınladıkları için gazeteci Deniz Yıldırım'a yaklaşık 17 yıl, Akkaya'ya ise 8,5 yıl hapis cezası verildi.

Çatışmanın ilk işareti: Mavi Marmara

Ancak ikili arasında kamusal alanda da tartışılan ilk çatlak Milli Görüş geleneği ile Fethullah Gülen Cemaati arasındaki en önemli farklılıklardan birisi olan İsrail politikalarına yönelik yaklaşımla ilgiliydi. Bu yaklaşımdaki farklılık Mavi Marmara Katliamı olarak bilinen ve Türkiye vatandaşı 9 kişinin İsrailli koman-

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/ergenekon_davasinda_tayfun_devecioglu_dinlendi-1103717

dolar tarafından öldürülmesiyle sonuçlanan olay sonrasında net olarak kendini gösterdi.[1] Gülen Cemaati'yle kendi dışlarında kalan İslami cemaatler ve tarikatlar ile çeşitli oluşumlar arasındaki en temel ayrışma Batıyla kurulan ve gelecekte kurulacak ilişkilere bakış açısında kendini gösteriyordu. Gülen Cemaati başta ABD olmak üzere Batı dünyasını çok önemseyen ve muhalif olarak hayatta kalmanın ya da faaliyet yürütmenin önündeki engelleri iyi tahlil ederek kendilerine bu doğrultuda yol haritası çizmişlerdi. AKP'nin içinden çıktığı Milli Görüş geleneğinin de tıpkı diğerlerinde olduğu gibi dayandığı ideolojide ise, Batı ve İsrail düşmanlığını temel alan bir yaklaşım egemendi. Zaten tam da bu yaklaşım farklılığı nedeniyle Gülen Cemaati ABD ve İsrail'le her zaman sıcak ilişki kuracak yakınlıkta durmayı tercih etti. Hatta yılardır bir insanlık sorunu olarak yaşanan Filistin sorununda Cemaat, hem de ortada İslam kardeşliği gibi bir olgu bulunmasına karşın İsrail'i doğrudan hedef alan tutumlardan kaçınmayı tercih etti. Bu durum Mavi Marmara Katliamı'yla da iyice belirginleşti.

Devlet bürokrasisini kontrolü altına alarak rejimin temel kimliğini değiştirme planını adım adım uygulamaya koyan AKP hükümeti ve Erdoğan söylem düzeyinde halen AB üyesi olmaktan bahsediyor görünse de iktidarının ilk yıllarındaki batıya dönük demokrasiyi benimsemiş ve reformcu yüzünden hayli uzaklaştı. Avrupa demokrasisi yerine Rusya tipi bir tek adam yönetimi peşinde koşan Başbakan Erdoğan dış politikasını da, haritası ABD eliyle yeniden çizilen Ortadoğu'nun hamisi ve bölgesel güç olma hayaliyle şekillendiriyordu. Bir yandan İsrail'in hamisi ABD'nin dümen suyunda hareket edip, İsrail'le askeri ikili anlaşmaları devam ettiren AKP öte yandan dayandığı ideolojik temellerin hakkını veriyor görüntüsü çizmekten de geri durmuyordu. 2008'de Filistin sorununun çözümü için Türkiye'nin İsrail ile diğer Arap ülkeleri arasında arabuluculuk rolünü üstlendiği dönemde, diyalogların sonuç vermesi beklenirken Aralık ayında İsrail'in Gazze'ye saldırıları nedeniyle görüşmeler sona ermişti. İsrail'in Türkiye aracılığıyla süren görüşmeleri aniden kesmesi ve Gazze'deki harekâtın çok sayıda sivilin ölümü ile sonuçlanması Türkiye ile İsrail arasındaki ilişkileri olumsuz etkilemişti. 29 Ocak 2009'da Davos'ta yapılan Dünya Ekonomik Forumu sırasında Erdoğan ile İsrail Devlet

1 Burada anlatılan kimi olaylar *"Pusu, Devletin Yeni Sahipleri"* isimli kitabımızda da anlatılmıştı.

Başkanı Şimon Peres arasında Gazze'de yaşanan katliamlar nedeniyle dünyanın gözleri önünde sert bir tartışma yaşandı. Siyasi literatüre *"One minute krizi"* olarak geçen bu olayda Erdoğan'ın, *"Bir daha da Davos'a gelmem"* diyerek toplantıyı terk etmesiyle sonuçlanan bu tartışmadan sonra Türkiye-İsrail ilişkilerinde büyük bir gerilim yaşandı. İsrail'le Türkiye arasındaki askeri anlaşmalar devam etmesine karşın AKP hükümeti kamuoyuna İsrail'le köprüleri atmış görüntüsü verdi. Gerilen ilişkilerin üzerine yaşanan Mavi Marmara Katliamı ile de AKP ile Gülen Cemaati arasındaki İsrail'le ilgili yaklaşım farklılığı daha net göründü. İnsani Yardım Vakfı'nın (İHH) organizasyonuyla İsrail ablukasındaki Gazze'ye yardım malzemeleri götürmek üzere Mavi Marmara isimli gemiyle yola çıkan gönüllüler Gazze'ye yakın uluslararası sularda İsrail ordusunun saldırısına maruz kalmıştı. 31 Mayıs 2010'daki bu katliamda dokuz Türkiye vatandaşı İsrailli komandolarca öldürülmüştü. AKP ile Cemaat arasında daha sonra giderek sertleşecek mücadelenin alenileştiği ilk olay kabul edebileceğimiz Mavi Marmara Katliamı'yla sonrasında Erdoğan, İsrail'i devlet terörü yapmakla suçlamıştı. Fethullah Gülen ise ABD gazetesi *Wall Street Journal*'e yaptığı açıklamada, İsrail'le uzlaşılmamasını eleştirmiş ve AKP'nin yol verdiği İHH'nin İsrail'in onayı olmadan yola çıkmasını otoriteye başkaldırı olarak nitelemişti. Gülen, *"Gördüğüm şeyler hiç de hoş değildi. Çok çirkin şeylerdi. Organizatörün Gazze'ye yardım götürmeden önce İsrail'le uzlaşma yolunu seçmemeleri faydalı sonuçlar doğurmayacak şekilde otoriteye başkaldırmaktadır. İHH'nin politik bir amaç güdüp gütmediğini söylemek kolay değil"* diyerek 9 kişiyi katleden İsrail'i koruyordu.[1] Böylece Batı'nın söz sahibi ülkelerine, Cemaat'in uluslararası politikalarında değişiklik olmadığı, otoriteye saygıda kusur göstermeyeceği de anlatılmış oluyordu. Mavi Marmara Katliamı'yla ortaya çıkan görüş ayrılığı nedeniyle akıllarda yer eden ise, Cemaat ile AKP arasında çatlak mı olduğu sorusuydu. Bu sorunun yanıtını arayanlardan birinin de, Gölge CIA olarak bilinen ABD menşeli düşünce kuruluşu Stratfor'un yazışmalarının deşifre edilmesiyle Türkiye kamuoyu da öğrenecekti. Wikileaks'le yaptığı anlaşma sonrası bir süredir Stratfor'un, ele geçirilen iç yazışmalarını yayımlayan *Taraf* gazetesinde 12 Mart 2012'de yer alan, *"Gülen'le AKP ayrı mı düştü?"* başlıklı haberde[2],

1 http://www.ntvmsnbc.com/id/25102914/

2 http://www.taraf.com.tr/haber/gulen-le-akp-ayri-mi-dustu.htm

Mavi Marmara baskını sonrası Gölge CIA'nın da hanl hanl *"Gülen Cemaati-AKP ayrılığı Mavi Marmara sonrasında mı oldu?"* sorusuna yanıt aradığı görülüyordu.

Mavi Marmara Katliamı sonrası yapılan açıklamalar, Fethullah Gülen ve Tayyip Erdoğan özelinde Cemaat ve AKP arasındaki fikir ayrılığının en net göründüğü olayların başlangıcıydı. Derken Türkiye, aslında yargı mekanizmasını Cemaat'e teslim etme sürecini sağlayacak olan 12 Eylül 2010 halkoylamasına kilitlendi. 12 Eylül anayasasının kimi maddelerinde yapılacak torba yasa değişikliği ile özellikle yüksek yargıdaki Kemalist vesayetin tasfiyesi için alan açılacaktı. Zaten öyle de oldu. Ancak bir vesayet gitmiş diğeri gelmişti. İşte bu halkoylaması öncesi Cemaat'in yayın organları Fethullah Gülen'in vaazları rehberliğinde 12 Eylül 2010'da yapılacak halkoylamasına çılgınlar gibi desteklerini açıklıyordu. Her devrin güleni Fethullah Gülen 1980'de desteklediği 12 Eylül cuntasının anayasasında yapılacak değişiklikleri öngören halkoylaması için cemaatine, *"İmkân olsa mezardakileri bile kaldırarak o referandumda 'evet' oyu kullandırmak lazım"* diye telkinde bulunmuştu. Vaazlarının yayınlandığı www.herkul.org isimli internet sitesinde Gülen'in 1 Ağustos 2010 günü yer alan ve halkoylamasındaki tavırlarının kesin bir evet olacağını anlatan konuşmasında, darbeleri ve cuntacıları eleştirirken isim vermeden Tayyip Erdoğan ve AKP'ye yönelik eleştirilerde de bulunuyordu. Açıklamasında darbeler gerçekleştiren askerlerin kuvvet sahibi olduklarını ancak sahip oldukları kuvveti tahrip edici güç olarak kullanmasını eleştiren Gülen konuşmasının devamında *"ezip sindirme sadece belli bir kesimin işi değil"* diyerek eleştiri oklarının hedefinde askerlerden sonra isim vermeden AKP ve Erdoğan'ın da bulunduğunu ima ediyordu. Gülen, totaliter olmakla suçlayıp tabanının sesine kulak vermemekle suçladığı Erdoğan'ın bizzat yakın çevresindekiler yüzünden tabandan koptuğunu ima ediyordu. İki güç odağı arasındaki gerilimin ya da tatsızlığın giderek arttığının göstergesi olan Gülen'in konuşmasının ilgili bölümü şöyleydi:

"Kuvvetin genetiğindeki bozukluk, hemen hemen bütün kuvvet temsilcilerine başka insanların tepelerine binme, onları ezme, sindirme ve seslerini kesme hislerini pompalar. Dolayısıyla da, kuvvetin taşkınlığı ve çılgınlığıyla insanları ezip sindirme sadece belli bir kesimin işi değildir. Bazen, siyasi iktidarı güçlenenler de artık kimseyi kâle almamaya başlar ve dediğim dedik düşüncesiyle hareket ederler. Dahası, idarecilerin etrafı danışmanlar, özel kalemler, yakın çevrelerce kuşatılır ve halkın sesinin

asıl merciye ulaşmasının önü kesilir. Böylece daha dün herkesin elini öpen kimseler, biraz güçlenince gayrı kimseyi dinlemez olur, bildikleri gibi davranır ve her iyi işin de kendilerine mal edilmesini isterler."[1]

Türkiye'nin büyük kırılması: 2010 halkoylaması

İktidarı paylaşan iki güç odağı arasındaki anlaşmazlıklar kamusal alana sıçramış olsa da yol ayrımına gelinmesi için biraz daha zaman geçmesi gerekiyordu. Adeta birbirlerini tartan koalisyon ortakları, Ergenekon süreciyle başlayan işbirliklerinin en ciddi anlaşmasını 12 Eylül 2010 halkoylamasında yaptı. Anayasanın kimi maddelerinde değişiklik ön gören düzenlemelerin halk onayına sunulacağı halkoylaması o yılın yaz aylarında Türkiye siyasetinin de sıcak konusuydu. Meclis'teki çoğunluğunu istediği her yasayı çıkarabilmenin gücü olarak kullanan AKP hükümeti, torba değişiklikleri de esas amaçlarını örtmekte kullanıyordu. Yapılmak istenen her yasal değişiklikte hem Meclis'teki hem de toplumdaki muhalefetin itiraz edemeyeceği kimi maddeleri de torbanın içine doldurarak kamuoyunun önüne atan AKP 2010 halkoylamasında da aynı yöntemi izledi. Anayasanın kimi maddelerinde yapılacak düzenlemeler, "askeri vesayet rejiminin temellerinin atıldığı tüm darbelerle hesaplaşmanın önünü açacak bir demokratikleşme paketi" olarak sunuldu. Referandum tarihi de 12 Eylül olarak belirlenince değişiklik paketine ilişkin demokratikleşme tartışmalarının eksenine de 12 Eylül faşist rejimiyle hesaplaşma yalanı oturmuş oldu. Toplum iki kampa bölünürken, halkoylamasının evetçi ve hayırcı kanatları demokrasi yanlıları ve demokrasi karşıtları olarak lanse ediliyordu. İktidarının sekizinci yılını dolduran AKP, gayrı resmi koalisyon ortağı Gülen Cemaati ve tüm eleştirilere kulaklarını kapayarak bu iki güç odağının suç ortaklığını yapan liberallerden oluşan evet yanlıları Anayasa değişikliğiyle 12 Eylül Darbesi ve darbecileri ile askeri vesayetten hesaplaşmanın yolunun açılacağı yalanıyla kamuoyunu ikna etmeye çalışıyorlardı. Değişiklik paketiyle AKP ve iş birlikçisi Gülen Cemaati, vesayet rejimini tasfiye etmenin değil vesayetin müdahale araçlarını ele geçirmenin çabası içindeydi. Bu yalana zemin sağlayansa yargı yapılanması ve işleyişinde bir takım değişiklikleri öngören ilgili maddelerle darbe rejiminin organik uzantısı olan yüksek yargıda demokratik reformlar gerçekleşeceği safsatasına olan inançtı.

1 http://www.herkul.org/bamteli/kuvvetin-cilginligi-ve-referandum-firsati/

Milliyetçi ve ulusalcı cenah bilindik bölünme paranoyaları üzerinden hayırcı cephede yer alırken CHP ise Erdoğan'ın işaretlerini verdiği diktatörlük özlemine vurgu yaparak itirazını dile getiriyordu. AKP ve Cemaat'in İslami asimilasyonla çözmeye çalıştığı ülkenin en önemli meselesinin muhatabı olan Kürtler boykotta karar kılmıştı. Adeta AKP'ye güvenoyu yoklamasına dönüşen halkoylamasında ortaya çıkan bir diğer pozisyonda da sosyalist cenah duruyordu. Kürtlerle birlikte hareket edenler boykotu desteklerken, hayır diyeceklerin yanı sıra, AKP'ye karşı olmakla birlikte halkoylamasında evet diyecekler de bulunuyordu. Birkaç yıl içinde Türkiye'nin tartıştığı en önemli mesele haline gelecek olan otoriterleşmeyi de aşan baskı rejiminin inşasında önemli bir kırılma noktası olan 12 Eylül 2010 halkoylamasında, tutumu hâlâ tartışılan bir diğer kesim de *"Yetmez ama evet"* sloganı etrafında birleşenlerdi. Aralarında solcu eskilerinin de bulunduğu ve kendi deyimleriyle "liberal" ya da "demokrat" olduklarını söyleyen bu kesim, halkoylamasında ve sonrasında ortaya çıkan baskı politikalarının meşruiyet kazanmasında, bilerek ya da bilmeyerek AKP'nin bastonu olma işlevini kendiliğinden üstlendiler. Sosyalist solun içinde bu kadar çok kafa karışıklığının ve farklı tutum alınmasının önündeki temel nedenlerden biri, Erdoğan'da vücut bulan AKP iktidarının otoriterleşmesi ile toplum ve devletin daha muhafazakâr bir yapıya büründürüleceğine dair kuşkulardı. Bir diğeri ise anayasa değişikliği paketinde yer alan ve 12 Eylül 1980 Darbesi'ni yapan cuntacıların yargılanmasını engelleyen geçici 15'inci maddenin de halkoylamasında oylanacak olmasıydı. Sosyalist solun üzerinden silindir gibi geçen 12 Eylül Darbesi'yle ve ardından kurulan rejimle hesaplaşılacağına dair inanç taşıyanlar *"Yetmez ama"* diyerek halkoylamasında evet oyu vereceklerini deklare etmişlerdi. 12 Eylül tüm kurumları ve faşizan uygulamalarıyla işbaşındayken ve sorumluları rejimin her yanında görev başındayken cuntacıların yargılanacağı aldatmacadan öteye gitmeyen bir yalandı. Ancak, evet çizgisindekilerin iyi niyetli olanları, faşist rejim ürünü olan AKP'nin darbelerle hesaplaşmasıyla sağlanacak kısmi düzenlemelerden sonra aşamalı olarak demokratik köklü dönüşüm sağlanacağına her nasılsa kendilerini inandırmışlardı. Yeri geldiğinde muhalif gibi görünen bazıları da, derin devletin tasfiye edildiği yalanın üzerine kurulan Ergenekon sürecinde olduğu gibi, iktidarın eteğine yapışmış olmanın keyfini sürüyordu. İktidara koltuk değmekliği yapanlar

"Yetmez ama evet" bildirilerinin AKP'li belediyelerin araçlarıyla taşındığı halkoylaması döneminde de 12 Eylül zihniyetinin tasfiye edileceği yalanı üzerine kurulan baskı rejiminin meşrulaştırılması işlevini yerine getirdi. Halkoylaması sonrasındaki süreçte de endişelerini dile getiren sosyalistlerin kaygısı birer birer kanıtlandı. AKP-Cemaat ortaklığının darbeleri ve darbecileri hedef almaktan ziyade vesayet rejiminin yapı taşlarını ele geçirerek günümüzde anlaşıldığı gibi kendi sultasını kurmak niyetinde olduğu ortaya çıktı. Buna rağmen halkoylamasında hayır yanlılarına "faşist", "militarist", "darbe yanlısı", "demokrasi karşıtı" gibi iftiralar atan "Yetmez ama evet" pespayeliğinin müsebbibleri bu yaklaşımlarına dair özeleştiri vermek bir yana hata yaptıklarını bile düşünmüyorlar. Ya da bu hatayı dile getirmekten kaçınıyorlar.

12 Eylül günü yapılan halkoylamasında geçerli oyların yüzde 58'inin evet çıkmasıyla yargı mekanizmasının kilit noktalarını Cemaat'e teslim etme süreci de başlamış oldu. Osmanlı'dan itibaren devlet bürokrasisindeki kadrolarının gönüllü kulluğuyla, görünen ve görünmeyen iktidarın sopası olma işlevini görmüş olan yargı, mutlak egemenlik kurulan Özel Yetkili Mahkemeler başta olmak üzere Cemaat kadrolarına bırakıldı. Halkoylaması ortaya çıkan destekle gücünü perçinleyen AKP ve zaman zaman husumet yaşadığı gayrı resmi ortağı Cemaat ülkenin yeni iktidarının kim olduğunu dosta düşmana göstermek üzere işe koyuldular. Ergenekon süreci diye adlandırabileceğimiz ve ülkenin yeniden biçimlendirilmesinde önemli işlev gören siyasal soruşturma ve davalara hız verildi. Cemaat'in belirlediği hedef alınan kim varsa, AKP iktidarının onayıyla içeri atılmaktan kurtulamadı. Bu katı iş birliğine rağmen zamanla, özellikle yargıdaki tasarruflarında ittifaka ihtiyaç duymadığını hissettiren Cemaat'in adeta tek başına hareket etmek istemesi iktidar ortakları arasında sorun da çıkarıyordu. Yargının asıl sahibi durumuna gelen Cemaat'in belirlediği düşman hedeflerinin ortak olup olmadığı noktasından hareketle AKP hükümeti kimi davaları sahiplenirken, kısmen uyuştuğu ya da çeliştiği zamanlarda ise ya şerh koymayı ya da tamamen itiraz etmeyi tercih ediyordu. Örneğin Ergenekon ve Balyoz soruşturmaları zincirinde yer alanlar ile KCK davalarının bazılarında sanıkların kim olduğuna, ulusal ve uluslararası tepkilere bakarak tam ya da kısmi destek veren hükümet, AKP'lilerin içinde bulunduğu en ciddi yolsuzluk soruşturmalarından birisi olan Deniz Feneri davası ile Fenerbahçe

kulübünü hedef alan şike soruşturması, eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un tutuklanması ve nihai hedefi Başbakan Erdoğan olan MİT soruşturmasına net biçimde itiraz etmişti.

Akit yazarından erken uyarı

Cemaat'in pervasızlığı ve iktidar olmanın getirdiği görgüsüzlükle her şeyi elde etmek istemesi, İslamcı camia içinde de dikkatlerden kaçmıyordu. Bir cemaatler ve tarikatlar konsorsiyumu olan AKP iktidarında devlet bürokrasisi ve nimetlerinden Gülen Cemaati'nin en büyük parsayı toplaması tepki çekiyordu. *Yeni Akit* gazetesi yazarlarından Şaban Şimşek de, cemaatlerin devlet içinde kadrolaşabilmek için birbirlerine hayat hakkı tanımadıklarını söylediği, "devlette yer kapma savaşı"nı anlattığı seri yazılarında isim vermeden Gülen Cemaati'nin yarattığı tehlikeye dikkat çekiyordu. Aynı zamanda Rize Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim görevlisi olan Profesör Şaban Şimşek, *Yeni Akit*'te *"Neyse O"* isimli köşesinde 23 Ekim-13 Kasım 2010 tarihleri arasında dört bölüm halinde yayımlanan *"Allah bu memleketi cemâatÇİLİKten korusun!.. Amin"* başlıklı seri yazılarının ilkinde peşinen bir gerçeğe işaret ederek, cemaatçilik konusu üzerine düşüncelerinden ötürü, eleştiri konusu yaptığı çevrelerin kendisine hemen hain damgası vuracağını söylüyordu. Şimşek, *"Biliyorum bu yazıyı okuyan bazı insanlar bana hemen 'hain' damgasını vuracak ve düşman ilan edecek; en azından yanımdan uzaklaşacak, karşıt pozisyon alacak. Bir kısmı da dudak bükecek; 'O da modaya uydu, Hanefi Avcı rüzgârına kapıldı, oyuna geldi ya da gündem yaratacak bir konuyla meşhur olmak istiyor' filân diyecek... Ama inandığını söylemek, Hakk'ı dile getirmek de imanımızın bir gereği. Zira işin içinde dilsiz şeytan olmak var! Ayrıca serde akademisyenlik var ve akademisyenlikte de akademik namus diye de bir şey var"* diyordu.[1] Şimşek konuyla ilgili devam eden yazılarının ikincisinde de cemaatlerde kayıtsız şartsız sadakat olduğunu belirterek, *"Ancak kayıtsız şartsız sadakat her durumda itaatı gerektirecek, aklı yok sayacak ve özgür iradeyi boğacaktır"* tespitinde bulunuyordu.[2] Profesör son yazısını, *"Öyleyse, inanan-inanmayan, cemaatli-cemaatsiz, şu soydan bu boydan insanlar olarak hep birlikte dua edelim: Allah bu insanları, bu Müslümanları, bu memleketi, bu devleti cemaatçilikten korusun"*

1 http://www.habervaktim.com/yazar/29152/allah-bu-memleketi-cemaatcilikten-korusun-amin-1.html

2 http://www.habervaktim.com/yazar/29428/allah-bu-memleketi-cemaatcilikten-korusun-amin-2.html

dedikten sonra *"Allah (cc) sonumuzu hayreylesin. Amin"* diyerek bitiriyordu.[1] Bu duasına neden olanları ise üçüncü yazısında kaleme almıştı. Son dönemde kimi cemaatlerin faaliyet sahalarının yanı sıra, birbirleriyle ve devletle olan ilişkilerinin dikkat çekici noktalara ulaştığını ve *"devlete sahip olma ve devleti ele geçirme"* gibi suçlamaların muhatabı olduğunu vurguladığı yazısında Şimşek şunları dile getirmişti:

"Burada, haklı ya da haksız olduklarına dair bir şey söylemek yersiz olacaktır ama giderek genele matuf hale gelmeye başlayan bu kanaatin oluşmasında, 'kendi inanç, düşünce ve yöntemlerini en doğru, yararlı ve tek geçerli yol olarak kabul eden, diğerlerininkileri ise yanlış, faydasız ve zararlı bulan tutucu anlayışın çok ciddi bir rolü olduğunu' söylemeden geçmek de doğru olmayacaktır. Bugün, gelişmeler onu gösteriyor ki, cemaatler arasında (cemaatlerin dışından gelenleri bir tarafa bırakalım) kıyasıya bir 'devlette yer kapma savaşı' yaşanmakta ('devleti ele geçirmek' tabirini kullanmak istemiyorum) ve bunu yaparken de diğerlerini ötekileştirme, büyümelerine engel olma, mümkün olduğu kadar zayıflatma, sistem dışına itme gibi altıncı kol faaliyetleri sürdürülmektedir. Kısacası 'Biz' değil 'Ben' duygusuyla hareket eden bu gruplar diğerlerine hayat hakkı tanımamaktadır... Bu arada, dinsel anlamda kardeş saymaları gereken ama günlük pratikte rakip gibi algıladıkları cemaatlere bunları müstahak görenlerin başka kategorilere koydukları (cemaatsiz!) vatandaşlara neyi reva gördüklerini söylemeye çok da gerek yoktur sanıyorum!...

Açık yüreklilikle ve cesaretle söylemek gerekiyor: Dün milleti paylaşmak için (tabii İslam adına ve o insanları kurtarmak için!) yapılan örtülü mücadele bugün devleti(n zenginliğini) paylaşmak üzere (yine İslam adına ve hem insanları, hem memleketi kurtarmak için!) verilen örtülü bir savaşa dönüşmüş durumdadır... Netice itibarıyla bütün bunlarla 'dine hizmet edildiğini söylemek' de havada kalan boş bir inançtan öteye geçemeyecektir.

'Bu paylaşmadaki amaç ne kadar maddidir, ne kadar manevidir, ne kadar ben içindir, ne kadar biz içindir' sorusu ise üzerinde durulması gereken asıl konudur. Bunları kimseden çekinmeden konuşmak, tartışmak gerekiyor; henüz gönüller bütünüyle kırılmadan, insanlar birbirine düşmeden, fiili çatışma dönemine girmeden... Kanımca işin boyutu sanıldığından da büyüktür. Zira konuştuğum bazı cemaat ehli dostların anlattığına göre bu örtülü savaştaki meydan sadece yurt içiyle de sınırlı değil!

1 http://www.habervaktim.com/yazar/30048/ve-sonuc-4.html

İşin bir de siyasal pratiği ilgilendiren yönü var... Bilindiği gibi önümüzdeki yıl genel seçimler yapılacak. Devletin (yani en büyük gücün) kurumsal anlamda giderek siyaset ve siyasetçilerle (TBMM) özdeşleşmeye başladığı bir ortamda, bazı cemaat-tarikatların sahayı boş bırakmayacağı tahmin edilemeyecek bir öngörü değil. Çünkü gelişen demokrasimizin bugün vardığı noktada, herkes inanıyor ki 'yer kapma, paylaşma ya da sahip olmanın kestirme yolu' artık büyük ölçüde buradan geçmektedir! Bu bağlamda, liderlerin, özellikle yeni hükümeti kurmaya en yakın siyasi parti olarak gözüken Ak Parti'nin büyüklerinin bu hususa özellikle dikkat etmeleri hem milletimiz, hem devletimiz hem de (cemaatler arasındaki bu çekişmenin yaratacağı olumsuz imajın peşinen önlenmesi anlamında) Müslümanlık için yararlı olacaktır kanaatindeyim.

Bu belki ileride, parti içerisindeki cemaate dayalı grupların yukarıdan gelen (kutsal bir emir gibi addettikleri) talimatlarla hareket ederek partiyi bölmeleri tehlikesine karşı da şimdiden alınmış bir tedbir olacaktır."[1]

2010 yılında kaleme alınan ve kamuoyunun dikkatinden kaçan bu yazılarda dile getirilen "Cemaat'in AKP'yi bölme planları olduğu" iddiası o günlerde hiç tartışılmamış olsa da birkaç yıl içinde herkesin dile getirdiği bir olasılık olarak karşımıza çıktı. Bir iddiaya göre AKP'ye seçimlerdeki katkısının abartılı bir biçimde yüzde 10 olduğu dile getirilen Cemaat'in, pervasızlıklarında elbette ki bu gücünü siyasetçilere karşı pazarlık kozu olarak kullanmasının etkisi büyüktü. Ama gözden kaçırdıkları nokta ise Cemaat tabanının Erdoğan'ın şahsında AKP tabanına dönüşmeye başlamış olduğuydu. Zaten tam da bu nedenle, gücünün doruğuna eriştiğini düşüncesiyle güç sarhoşluğu yaşayan Cemaat, yakın dönem Türkiye'sinin en güçlü iktidarını elinde tutan Başbakan Erdoğan'ı bile hedef almaktan kaçınmadı. 7 Şubat 2012 günü, iktidarın bileşenleri olan AKP ve Cemaat'in bir güçler savaşının tarafları olarak birbirine düştüğünün ayyuka çıktığı olay olan MİT Krizi yaşandı. Cemaat hâlâ neden ve neye güvenerek yaptığının ayrıntılarını bilemediğimiz bir hamleyle kalkıştığı sivil darbe girişimiyle Başbakan Erdoğan'ı bile "terörist başı" diye damgalamaya kalkıştı. Süreç içinde sakinleşmek bir yana giderek şiddetlenen bir fırtınaya dönen iktidar odakları arasındaki çatışma büyük bir siyasal krize dönüştü.

1 http://www.habervaktim.com/yazar/29778/allah-bu-memleketi-cemaatcilikten-korusun-amin-3.html

Cemaat'in büyük hayali: MİT

Ancak Cemaat'in MİT'e yönelik ilk saldırısı bu olay değildi. Yaşanan krizin büyüklüğü nedeniyle, 7 Şubat'ın MİT'in hedef alındığı ilk olay olduğu üzerinden değerlendirmeler eksikti. Çünkü Ergenekon soruşturmaları sırasında MİT'e yönelik bir takım hazırlıklar yapıldığının işaretleri verilmişti. Erzincan'da Ergenekon soruşturmasında dönemin başsavcısı İlhan Cihaner ile üçüncü Ordu Komutanı Orgeneral Saldıray Berk ve bazı askerlerin yanı sıra üç MİT görevlisi de tutuklanmıştı. MİT Bölge Müdürü Şinasi Demir ile teşkilat görevlileri Kıvılcım Üstel ve Sadri Barkın İnce de Ergenekon örgütü üyesi olmakla suçlanmıştı. Sanıkların, AKP ve Gülen Cemaati'ni bitirmeye yönelik olduğu öne sürülen gerçekliği tartışmalı İrtica ile Mücadele Eylem Planı isimli belgede yazılanları Erzincan'da uygulamaya koydukları iddia ediliyordu. Soruşturmayı yürüten dönemin Erzurum Özel Yetkili Cumhuriyet Savcısı Osman Şanal'ın başlattığı soruşturmada öncelikli hedef İlhan Cihaner'di. Hükümete yakın isimlerin de adının geçtiği İsmail ağa soruşturması hukuksuz biçimde elinden alınan Cihaner, ardından Gülen Cemaati'ne yönelik bir soruşturmaya girişmişti. Bu soruşturmaye el atması, Cihaner'i de bir dizi komplo, tuzak ve gizli tanık ifadeleriyle Ergenekon sanığı olarak hapse götürmüştü. MİT'çilerin soruşturmaya dâhil edilmesi ise hayli ilginçti. 27 Ekim 2009'da Erzincan Emniyeti'ne Çatalarmut köyü mevkiindeki Göyne Baraj Gölü'nde silah ve mühimmat olduğuna dair bir ihbar yapılmıştı. İddiaya göre ihbarı yapan kişi, İsmailağa Cemaati soruşturmasının bir zanlısı, ihbarı alan da, adı Emniyet içinde Cemaat'le birlikte anılan polislerden biriydi. Barajın bulunduğu yer, askerin yetki alanında olmasına karşın, Erzincan Emniyet Amirliği'ne mensup polisler, bizzat Savcı Osman Şanal'ın nezaretinde aramalara başlamıştı. Aramalarda gerçekten de çok sayıda el bombası ve mühimmat bulundu. İlginç olan aramada bir cep telefonu ile telefondan ayrı vaziyette bir de SIM kartı ve hafıza kartının da bulunmuş olmasıydı. Göl sularının çekilmesiyle bulunduğu öne sürülen silah ve mühimmatı atanlar, her nedense kendilerine ulaşılacak bilgiyi barındıran cep telefonu ve SIM kartı da ilginç bir şekilde olay yerine atınca, yapılan teknik inceleme sonucu asker zanlılara da ulaşılmıştı. Tesadüfe bakın ki, ulaşılan zanlılar Erzincan Başsavcısı İlhan Cihaner'in yürüttüğü İsmailağa Cemaati'ne yönelik soruşturmada kolluk kuvveti olarak görev alan askerlerden başkası değildi. Erzincan İl Jandarma Komutanlığı

İstihbarat Şube Müdür Yardımcısı Üsteğmen Ersin Ergut ile bu birimde görevli Astsubay Orhan Esirger ve İstihbarat Şube Müdürü Binbaşı Nedim Ertan baraj gölünde bulunan silah ve mühimmatla ilgileri olduğu iddiasıyla tutuklandı. Ancak konu burada kapanmadı. Gülen Cemaati soruşturması kapsamında bilgi talep edilen kurumlar arasında olan MİT'in çalışanları da zanlı haline getirildi. Telefon SIM kartının yapılan incelemesi sonucu adına ulaşıldığı açıklanan ve tutuklanan Binbaşı Nedim Ertan'dan ele geçirilen bilgisayar ve CD'lerde yer alan bilgiler de MİT'çileri işaret ediyordu. Binbaşı Ertan'ın evinde iddiaya göre MİT mensupları Şinasi Demir, Kıvılcım Üstel ve Sadri Barkın ile yazışmaları ve suç teşkil eden dokümanlar bulunmuştu. Bunun üzerine Savcı Şanal, Başbakanlık izni bulunmaksızın 2009 Kasım'ında Erzincan MİT Şubesi'ne baskın yaparak teşkilat görevlilerini gözaltına aldırtmıştı.[1] Bu arada, İsmailağa ve Gülen Cemaati soruşturmalarında görev alan asker ve MİT'çileri tutuklatan, baraj gölünde cephane olduğu ihbarını yapan Sütçü Muhtar kod adı verilen gizli tanık da yok olmuştu. Erzincan Ergenekon davası Yargıtay'da görülürken, bu dosyada yer alan gizli tanıkların ifadelerini değiştirtmeye çalıştıkları iddiasıyla aralarında askerlerin de bulunduğu bir grup şüpheli hakkında garip bir dava açılmıştı. Erzurum 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen bu davada sanık avukatları, gizli tanık Sütçü Muhtar'ın kimliğinin tespit edilmesini talep etmişti. Bunun üzerine mahkeme de Erzincan Emniyet Müdürlüğü'ne Sütçü Muhtar'ın kim olduğunu sormuştu. Ancak, Erzincan Emniyeti mahkemeye, *"Sütçü Muhtar adlı gizli tanığımız yok"* diye yanıt vermişti.[2]

Var olduğu kanıtlanamayan bir gizli tanık ihbarıyla gelişen zincirleme olaylarla üç personeli terör örgütü üyeliği iddiasıyla tutuklanan MİT'in adı, Cemaat tarafından hedef alındığı bilinen bu ilk saldırıdan sonra yine bir Ergenekon soruşturmasına karıştırıldı. Cemaat medyasında, İstanbul'da görevli MİT mensubu Özel Yılmaz'ın, operasyonu önceden haber vererek Ergenekon soruşturmalarının şüphelisi Bedrettin Dalan'ın yurtdışına kaçmasına yardımcı olduğu yönünde haberler çıkıyordu. MİT'çi

1 Yetki ve görev itirazları nedeniyle Diyarbakır-Erzurum-İstanbul arasında binlerce kilometre kat eden soruşturma dosyası en sonunda Yargıtay'a gelmişti. 18 Haziran 2010'da yapılan ilk duruşmada ise tutuklu tüm sanıklar tahliye edilmişti. Yargılama halen Yargıtay'da sürüyor.

2 http://www.radikal.com.tr/turkiye/ergenekon_davasinin_ihbarcisi_sutcu_muhtar_kayip-1170775

Yılmaz'ın adı Hrant Dink suikastından sonra da gündeme gelmişti. Yılmaz kendisi gibi MİT görevlisi olan Handan Selçuk'la birlikte, 2007'deki suikasttan üç yıl önce Dink'i İstanbul Valiliği'nde yaptıkları bir "toplantıda" iddiaya göre tehdit etmişti. Bu olayla ilgili Yılmaz ve Selçuk hakkında, *"Dink'in yaşamının tehdit altında olduğunu bilmelerine rağmen önlem almadıkları"* iddiasıyla soruşturma açılmıştı. Dönemin Başbakanı Erdoğan'ın soruşturma izni vermediği MİT'çiler, görevi ihmal suçlamasıyla açılan soruşturmada beş yıllık zamanaşımı süresi dolduğu için yargılanamamıştı. Dink suikastında Erdoğan tarafından korunan sonrasında terfi ettirilerek MİT İzmir Bölge Başkanı yapılan Özel Yılmaz, iktidarı hedef aldığı öne sürülen Ergenekon soruşturmasına adı karıştırılınca bu kez yargılanacaktı. Başbakan'ın verdiği izin sonrasında Yılmaz hakkında, *"Örgüte yardım ve yataklık yapmak"* suçlamasıyla dava açıldı. 15 yıla kadar hapsi istenen Yılmaz'ın dosyası, Özel Yetkili Mahkemeler'in kapatılmasının ardından Ergenekon ana davası ile birleştirilmemişti. İfadesinde MİT Müsteşarlığı'nın bilgisi dâhilinde, Dalan'ın oğluyla babası yurtdışına gittikten sonra bir görüşme yaptığını belirten Özel, hakkında çıkan iddialarla ilgili MİT'in herhangi bir idari soruşturma açmadığını da söylemişti. İstanbul 7'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan yargılama sonunda Özel Yılmaz, delil yetersizliğinden beraat etti. MİT'i Ergenekon soruşturması üzerinden hedef yapma girişimlerini sonuncusu ise, Odatv davasında Kâşif Kozinoğlu'nun tutuklanmasıyla oldu.

Devlet içi kriz

Bu anımsatmalardan sonra 7 Şubat Krizi'ne dönelim. AKP ve Cemaat arasındaki çatışmayı kamusal alana yansıtan bu olayla, ikili arasındaki ilişki de onarılmaz bir noktaya taşınmış oldu. Ortağı oldukları AKP iktidarıyla giderek büyüyen Gülenciler, Özal'la birlikte başlayan büyümesini hızlandırarak İslami bir cemaat olmanın çok ötesine geçip uluslararası bir holding haline dönmüştü. Zaten yaşanan son krizle de Gülenciler dindar bir cemaatten ziyade, örgütlenmek için dindar cemaat kisvesine bürünen, yerleştiği devlet aygıtları üzerinden iktidardan pay alan ve hep daha fazlasını isteyen bir güç odağına dönüştüğünü dosta düşmana gösterdi. Hem de hedefine karizmatik Başbakan Erdoğan'ı koyacak kadar bir gözü dönmüşlükle hareket etmelerindendir ki yaşananlar devletin tepesinde bir krize dönüştü. Erdoğan'ın,

"Hiçbir zaman seçilmişleri atanmışlara kul etmeyiz" demesi de muhataplarına iletilen en güçlü mesajdı. Seçilmiş olanın MİT Müsteşarı Hakan Fidan değil kendisi olduğunu bilen Erdoğan bu savaşta hedef olduğunu elbette anlamıştı. Savaşı başlatan Gülenciler bir yandan sahip olduğu gücün boyutunu göstermek aynı zamanda da beklenmedik bir darbeyle rakibinin, yani Erdoğan'ın gücünü kırıp siyasal alanda kendine daha geniş bir alan açmak istediyse de yanıldıkları ortaya çıktı. Belli ki zamansız ve sonuçları çok iyi hesaplanmamış hatalı bir kalkışmaya giriştiler ve şimdi bu hatayı mümkün olan en az hasarla atlatmaya çalışıyorlar. Bu savaşla ilgili yapılan en doğru tespitlerden birisi hiç kuşkusuz ki yeni Ergenekon'un Cemaat olduğuydu. Başbakana en yakın isimlerden biri olan danışmanı Yalçın Akdoğan, *"Ergenekon'un polis ve yargıya sızdığını"*[1] söylerken kastettiğinin kimler olduğu elbette anlaşılmıştı. *"Ergenekoncular içeride ama yöntemleri dışarıda"* diyerek aynı noktaya işaret edenlerden biri de Erdoğan'ın eski basın sözcüsü Mehmet Akif Beki'ydi. Gülen Cemaati'ni eski vesayetin yerini almakla suçlayan Beki, *"Bir görünmez devletin yerini yeni bir görünmez devletin alması için başlatılmadı herhalde bu mücadele. Anti-Ergenekon'un, Ergenekon'un yerine ikame edileceği öngörülmemişti bu süreç başlarken"* diyecekti.[2] Devletin yeni sahibi olma iddiasındaki bu iki güç odağının, hedef aldıklarını ortadan kaldırmakta kullandıkları kavramların birbirlerini suçlamanın aracı haline döndüğü garip bir süreç başlamıştı. Her ne kadar MİT Krizi denilen sivil darbe girişimiyle kamuoyunun gözler önüne serilse de, çatışmanın bir geçmişi olduğu gazete köşelerinden kendini gösteriyordu.

Cemaat'ten kimi tetikçi kalemlerse sahip olduğu gazete köşelerinden AKP ve özellikle Başbakan Erdoğan'a yönelik şantaj kokan yazılar kaleme alıyordu. Bu yazılarda öne çıkan isim MİT soruşturmasında da hedef alınan, PKK ile yürütülen müzakere sürecinin, daha doğrusu Kürt açılımının koordinatörü olan ve 12 Haziran 2011 seçimlerinden sonra Başbakan Yardımcılığı görevine getirilen eski İçişleri Bakanı Beşir Atalay'dı. MİT Krizi'nin yaşandığı günlerde Cemaat'e yakın bir internet sitesinde Yetkin Yıldız imzasıyla yayınlanan *"Yalçın Akdoğan'a cevap"* başlıklı iki ayrı yazıda da Emniyet'in KCK hakkında bir rapor yazarak operasyonlara

1 http://yenisafak.com.tr/yazarlar/?t=15.02.2012&y=YasinDogan
2 http://www.radikal.com.tr/yazarlar/akif_beki/anti_ergenekonun_davranis_bozuklugu-1078898

başladığı 2009'da İçişleri Bakanı olan Atalay'ın, bazı operasyonları durdurduğu ve aynı yıl valiler toplantısında bunu bir talimat olarak verdiği dile getirilmişti. Bir başka iddiaya göre de Maliye Bakanlığı Müsteşarı Naci Ağbal, MİT Müsteşarı Hakan Fidan ve AKP Grup Başkan Vekili Mahir Ünal'ın Başbakan'ın talimatıyla kurulan bürokrat havuzunda cemaatçi olanların belirlendiği bir çalışma yapıldığı öne sürülüyordu. Atalay'ın da bu çalışmaya dışarıdan destek verdiği de MİT Krizi sonrası kaleme alınan kimi yazılarda anlatılıyordu.[1] AKP'nin bir önceki hükümetinin İçişleri Bakanı olan Atalay'ın Cemaat'in açık hedefi olması ise 2011 başındaki Odatv operasyonundan sonra olmuştu. Gazeteci tutuklamalarıyla ilgili tepkilerden sonra polis şefi Ali Fuat Yılmazer'in İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü'nün başından alınarak kızak göreve getirilmesi Atalay'ın tasarrufuydu. Zaten Mehmet Baransu da bu görevden almanın arkasında Beşir Atalay'ın olduğunu anlatan eleştirel bir yazı kaleme almakta gecikmedi. 12 Haziran 2011 seçimlerinden üç gün sonra Cemaat'in ana yayın organı *Zaman* gazetesinde Hüseyin Gülerce'nin kaleme aldığı *"Ustanın ilk iki imtihanı"* başlıklı yazıda ise Başbakan Erdoğan'ın yeni kabine seçiminde ustalığını yeni kabine seçimi ve Yüksek Askeri Şûra atamalarında göstermesi isteniyordu.[2] 12 Haziran seçimlerinin sonucunun tek başına AKP'nin siyasi bir başarısı olarak algılanmaması uyarısında bulunan Gülerce, *"Sayın Erdoğan'ın ustalık döneminin ilk iki sınavı yeni kabinenin teşkili ve yaklaşan Yüksek Askeri Şûra çalışmalarıdır. Ustalık döneminin başlangıcını test etme fırsatını böylece bulmuş olacağız"* diyordu.[3] Anlaşılan o ki Cemaat'in, seçimlerde AKP'yi desteklemenin karşılığı olarak bu iki konuda Erdoğan'dan istekleri olmuştu. Ancak Gülerce'nin *"uyarısına"* rağmen, yeni kabinde Başbakan Yardımcısı olarak görevlendirilen Beşir Atalay Kürt Açılımı'nın koordinasyonu ile birlikte terörle mücadeleden sorumlu isim olarak belirlendi. Bu atamadan memnun olunmadığıysa Cemaat kalemlerinin yazılarında kendini gösteriyordu. Cemaat'in İngilizce yayınlanan gazetesi *Today's Zaman*'ın Genel Yayın Yönetmeni Bülent Keneş de, Kürt sorununun çözümüne yönelik bir dizi önerilerde bulunduğu, *Zaman* gazetesinin yorum sayfalarında yer alan 23 Ağustos 2001 tarihli *"PKK ve Kürt sorununu bitirmek için 'iki*

1 http://www.aktifhaber.com/yalcin-akdogana-cevap-1-561980h.htm
2 http://www.aktifhaber.com/yalcin-akdogana-cevap-2-562604h.htm
3 http://www.zaman.com.tr/huseyin-gulerce/ustanin-ilk-iki-imtihani_1146989.html

dil stratejisi' şart" başlıklı yazısını Beşir Atalay'ı ima ederek şöyle noktalıyordu: *"Yeter ki, Kürt açılımını akamete uğratan, başarısızlığın en büyük müsebbibi olan en yakınındaki bazı isimler Erdoğan tarafından ödüllendirilmeye ve daha kötüsü Kürt sorununun çözümü konusunda yetkilendirilmeye devam edilmesin."*[1] Cemaat'in Kürt açılımından ve terörle mücadeleden elinin çektirilmesini talep ettiği isim olan Beşir Atalay'ın hedef olmasının önemli nedenlerinden biri de polisteki Cemaat örgütlenmesinin yarattığı hukuksuzluklara karşı engel çıkarmaya çalışmasıydı. Beşir Atalay hakkında, Ergenekon operasyonlarını akamete uğratmak ve hatta Ergenekonculuk suçlamaları yöneltilen yazılara imza atılıyordu. *Taraf* gazetesinin polis kökenli yazarı Emrullah Uslu, *Sabah* gazetesinde yayımlanan, hükümetin Kürt sorunu ile ilgili üzerinde çalıştığı demokratik açılım paketine ilişkin bir haberden yola çıkarak kaleme aldığı 28 Aralık 2011 tarihli *"Beşir Atalay'ın Ergenekon Açılımı"* başlıklı yazısında Atalay'a saldırıyordu.[2] Söz konusu çalışmanın mimarı Atalay olunca Uslu da lafı hiç dolandırmadan Bakan'ın tutuklu bulunan PKK ve Ergenekon sanıklarının serbest bıraktırmak, Ergenekon ve KCK soruşturmalarını boşa düşürmek için çabaladığını öne sürüyordu. *"Bu açılımın adı net olarak Ergenekon açılımıdır. Ergenekon sanıklarını kurtarmak için düzenlemiştir"* diyen Uslu, PKK'ye fiili bir af çıkacağını da öne sürerek dağdan inişlerinin önünün açılması için de Abdullah Öcalan'a ev hapsi sürprizi yaşanabileceğini anlatıyordu.

Kutuplaşan toplumun önemli bir kesiminin şüpheyle yaklaştığı Ergenekon soruşturmalarının saçmalıktaki nirengi noktası kuşkusuz ki Odatv operasyonlarından sonra oldu. Öncesinde Ergenekoncu ilan edilen Türkan Saylan'ın evinin basılması, İlhan Cihaner'in darbecilikle suçlanarak ve aynı mantığın ürünü olan bir başka davayla Hanefi Avcı'nın Devrimci Karargâh Örgütü üyesi olmak suçlamasıyla tutuklanmasına tanık olunmuş, ancak yeterli tepki gösterilmemişti. Ya da ortaya çıkan tepki Ergenekon hukuksuzluğunun ardındaki güçler ile destekçileri arasında bir çatlak yaratamamıştı. Ancak 14 Şubat ve 3 Mart 2011de yapılan iki ayrı operasyonda isimleri kamuoyunda bilinen gazetecilerin tutuklanması, bu komployu kuran cemaatçi polis ve yargı mensuplarının öngöremediği büyüklükte bir tepki doğurdu. AKP-Cemaat

1 http://www.zaman.com.tr/yorum_yorum-bulent-kenes-pkk-ve-kurt-sorununu-bitirmek-icin-iki-dil-stratejisi-sart_1172089.html

2 http://www.taraf.com.tr/emre-uslu/makale-besir-atalay-in-ergenekon-acilimi.htm

ortaklığının her hukuksuzluğunun siyasi muhatabı olan hükümet, gazeteci tutuklamalarına dair iç ve dış kamuoyundan gelen baskıları *"gazeteci değil teröristler"* yalanıyla savuşturmaya çalışıyordu. Ancak AKP hükümetinin siyaseten zor durumda kaldığı, özellikle Avrupalı parlamenterlere açıklama yapmakta zorlandığı herkesin malumuydu. Cemaat güdümündeki polis ve yargının her hamlesi AKP'yi daha da sıkıştırıyor ancak her sorun geçici çözümlerle halledilyordu. Derken 2011 Temmuz'unda Aziz Yıldırım ve başkanlığını yaptığı Fenerbahçe kulübünü hedef alan şike soruşturması patlak verdi. Fenerbahçeli olduğu bilinen Başbakan bir kez daha Alicengiz oyunuyla karşı karşıya kalmıştı. Türkiye'de var olduğundan kimsenin kuşku duymadığı şikeyi soruşturmayan bir soruşturmayla Aziz Yıldırım ve FB'nin hedef alınması, camia nezdinde büyük infial yarattı. Bu olayla ilgili bulunan geçici çözüm ise AKP'nin kendi çıkardığı kanunla ilgili değişiklik yapması oldu. Şike Yasası'ndaki ağır hükümlerde geri adım atan ve cezaları düşüren değişiklikler üzerine Cemaat, hükümette son sözü söyleme yetkisini elinde bulunduran tek isim olan Erdoğan'a ilk görünür tepkisini de ortaya koydu. Her zamanki kurnazlığı ile dürüst ve temiz toplum özlemi kalkanı arkasına sığınan "iyilik timsali" Cemaat, tek adam Erdoğan'a sesini yükseltti. Cemaat'in yayın organlarından yapılan yayınlardan sonra Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün yasayı veto etmesiyle omuzları kabaran Cemaat, Erdoğan'a, artık "siyaset sahnesinde bize muhtaçsın" demeye getiriyordu. Cemaat kalemlerinin anayasa değişikliği, yerel seçimler, cumhurbaşkanlığı seçimleri gibi siyasi takvimi hatırlatan yazıları ise bu cesaretli duruşun nedenini anlatıyordu. Ancak tek adam Erdoğan tüm karşı hamleleri ve tehditleri elinin tersiyle savuşturarak, partisindeki çatlak sesleri de susturmasını bildi. Veto edilen yasa yeniden, hiçbir değişiklik yapılmadan Cumhurbaşkanı'nın önüne gitti ve onaylandı.

Görmezden gelinen iddia

Seçimlerden sonra oluşan kabineden Cemaat'in memnuniyetsizliğini dile getiren kimi yazılar dikkat çekse de kimse üzerinde durmadı. Eleştiri oklarının hedefinde yine Beşir Atalay vardı. Şike soruşturmasıyla ilgili tutumunun karşılığı alamayan Cemaat'in kimi kalemleri bu süreçte kılıçlarını kuşandığını gösterdi. Genel Yayın Yönetmeni Ahmet Altan'ın "sarsıcı haberler uzmanı" diye

nitelediği *Taraf* gazetesinden Mehmet Baransu 19 Aralık 2011'de kaleme aldığı *"Erdoğan'ın lider adayı kim?"* başlıklı yazısında, gerçekten yenilir yutulur olmayan iddialar dile getirdi. Yazısında 2014'te Cumhurbaşkanlığı seçiminin ardından Köşk'e çıkması öngörülen Tayyip Erdoğan'dan sonra AKP'nin başına kimin gelebileceğine ilişkin ihtimaller sıralayan Baransu, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün 12 Haziran seçimleri öncesi, parti kurmak ya da AKP'nin başına geçmek için temaslara geçtiğini iddia ediyordu. Ancak yazıda daha önemli kısımlar vardı. Daha sonra aralarındaki bir polemikte Erdoğan'ın *"Bu cambazların istihbarat teşkilatımız içinde böcekleri var"* dediği Baransu'nun yazısının her satırında mesaj vardı adeta. Erdoğan'ın Köşk'e çıkma hesapları nedeniyle partisine emanetçi bir başbakan aradığını ve bu ismin de Binali Yıldırım olduğunu belirten Baransu daha sonra Yıldırım'ın akrabalarıyla ilgili yolsuzluk iddialarında bulunuyordu. Yıldırım'ın eşinin, inşaat sektöründe faaliyet gösteren şirketleri bulunan yeğenlerinin aldıkları devlet ihalelerinin AKP iktidarıyla birlikte arttığını öne süren Baransu, *"...İstanbul'da hiç de küçümsenmeyecek oranlarda ihale aldılar. Haseki Hastanesi'nin güçlendirme işiyle ilk ciddi işlerini yaptılar. Dönemin İstanbul Bayındırlık ve İskân İl Müdürü konuyu yargıya taşımak isterken, görevinden alındı. Burada yapılan yolsuzluk ve usulsüzlük müfettiş raporlarına girmesine rağmen konu unutturulmaya çalışıldı. Hatta yolsuzluk dosyası 2005 yılında* Sabah *gazetesine ulaştırıldı. O dönem* Sabah*'ın etkin bir isminin avukatı devreye girdi ve yolsuzluk haberleştirilmedi, dosya kayıplara karıştı"* diyordu.[1] Yazısının devamında Yıldırım'ın akrabalarıyla ilgili çok fazla yolsuzluk iddiası olduğunu belirterek Başbakan Erdoğan'a mesajı gönderen Baransu, kendi gönlündeki başbakanı da açıklıyordu: Abdullah Gül. Baransu, Cumhurbaşkanı Gül'ün 12 Haziran 2011 seçimleri öncesinde yeni bir parti kurma ya da AKP'nin başına geçmek konusunda nabız yokladığını da iddia etti. *"Cumhurbaşkanlığı muhtemelen bu yazdıklarımı da yalanlamaya çalışacaktır. Şunu baştan belirteyim. Bu isimlerden bazılarının Gül'le yaptığı birkaç görüşmenin, öncesi ve sonrasının bizzat şahidiyim. İstanbul'da yapılan bir görüşmenin de detaylarını görüşmeden birkaç saat sonra öğrenenlerdenim. Görüşülen isimlerden biri de Gül'ün bir yurtdışı seyahatine katıldı"* diyerek iddialarının doğruluğundan da emin olduğunu anlatıyordu. Aslında Baransu

1 http://www.taraf.com.tr/mehmet-baransu/makale-erdogan-in-lider-adayi-kim.htm

bu yazısında gerekli mesajı ileten şantajvari en önemli iddiasını sona saklamıştı: *"AK Partili bir ismin 2004 yılında İsviçre'ye neden gittiğini, gelirken yanında bulunan valizde kaç milyon dolar olduğunu, bu paranın Türkiye'ye neden getirildiğini de doğrusu merak ediyorum"*. Ancak bu önemli iddia hem *Taraf* gazetesince hem de medyanın geri kalanınca görmezden gelindi. Yayın Yönetmeni Altan, "sarsıcı haberler uzmanı" sıfatını yakıştırdığı muhabirinden iddiasını haberleştirmesini istemedi. Alengirli her soruşturmanın belgeleri, telefon dinleme kayıtları ve raporlarının çekmecesinde bulunduğunu akılda tuttuğumuzda Baransu'da bu iddiasını kanıtlayacak dokümanlar da olabilir. Ancak sonraki günlerde "el birliğiyle" unutturulan, kimsenin araştırma ihtiyacı dahi hissetmediği bu iddiayı dile getirenin amacının gazetecilik mi şantaj yapmak mı olduğunu ise şimdilik bilemiyoruz.

Savaşın ilk işareti *Taraf*'taki bölünme

AKP-Cemaat ayrışmasının giderek derinleşeceğinin ilk işaretini *Taraf* gazetesindeki fikir ayrılıkları ve bölünmelerden okumak da mümkündü. Ya da AKP-Cemaat ittifakının dağılacağının ilk işaretini *Taraf* gazetesi vermişti denilebilir. Ergenekon soruşturmalarıyla devletin sahiplerinin el değişiminde ve böylece rejimin değiştirilmesi sürecinin hayata geçmesinde önemli rol üstlenen, tetikçilik misyonunu layığıyla yerine getiren *Taraf*, 2012 sonuna doğru gazete içi polemiklerle gündemdeydi. Tıpkı Tayyip Erdoğan gibi seveni de nefret edeni de çok olan gazete ya da kimi yazarlarının adının geçmediği bir tartışma hiç eksik olmuyordu. Aynı anda hem bu kadar sevilmek hem de bu kadar nefret öznesi olmak Türkiye gazetecilik ve siyaset tarihinde nadir rastlanan bir durumdu. Yaşanan tartışmalı süreç sonunda her biri tespih tanesi gibi dağılan ve birbirilerini de geçmişte başkalarına yaptığı biçimde "Ergenekoncu" ya da "darbeci" olmakla suçlayan pek çok ismin ortak özellikleri kendilerini *Taraf*'la var etmeleri ve sadece nefret öznesi olmaları değildi. Her biri, yakın dönemin kontrgerillası olan Cemaat'le al takke ver külah ilişkili olmalarıydı. Polis ve yargıda örgütlü olan bu gücün derin devletle, darbecilerle hesaplaşılıyor yalanıyla yaşattığı her hukuksuzluğu, her adaletsizliği meşru kılma gayretleriydi. "Ama" diye başlayan cümlelerle herkesin siyasi kimliğine göre oluşturulan, Kürtler için KCK geriye kalanlar içinse Ergenekon, Balyoz, Devrimci Karargâh isimleriyle

anılan torbalara doldurularak, komplolarla örülü davaların sanığı haline getirilen insanları infaz etmeleriydi. Hapishanelerde çürütürcesine unutturma gayretleriydi. *Taraf* ve gazetenin köşe sahiplerinin günah listesi ayrı bir kitabın konusu olacak kadar uzun. Şimdilik uzatmaya gerek de yok.

Gazetenin Yayın Yönetmeni Ahmet Altan'ın uzun zamandır Tayyip Erdoğan ve hükümete yönelik muhalif tutumunun, Kürt meselesi ekseninde kimi yazarlara da sirayet etmesiyle gazete yazarları da pozisyon almaya başlamıştı. Ve her zamanki kibriyle topa giren Alper Görmüş, *"Taraf'taki endazeyi kaçırmış manşetlerin zirvesi!"* başlıklı yazısında, gazetesinin takındığı muhalif tutumu, *"Haberi kâh abartarak, kâh kullanışlı bir tarzda yorumlayarak, haberin, kendisine muhalefet edilen gücü zor duruma düşürme kapasitesini arttırdığını sanmak!"* şeklinde özetledi.[1] Ertesi gün Görmüş'e yanıt veren Ahmet Altan, yazarını niyet okumaya girişmekle suçlayarak, *"Alper kendisinin yapmayacağı, ahlaka da pek uygun düşmeyen bir işi benim yapacağıma nasıl bu kadar rahat inanıyor, nasıl kendisini böyle 'ahlaken' üstün görüyor, nasıl kendini bu kadar rahat 'karar mercii' konumuna yerleştiriyor?"* dedikten sonra, *"Bu yakışık alıyor mu Alperciğim?"* diye sordu.[2] *Taraf* gazetesi bu son krizinden önce yazarlarından Orhan Miroğlu'nun, psikolojik harbin en âlâsını yapan tetikçi bir gazetenin internet sitesinden yakışıksız, fikir beyan etmekten çok kara çalmaya niyetli açıklamalarıyla gündeme gelmişti. Ahmet Altan tarafından yalancılıkla suçlanan Miroğlu ile ilgili söyleyecek çok fazla şey olmasa gerek. Sahibi olduğu gazete köşesinde yalanlarla kimleri infaz etmeye çalıştığını bilen biliyor. Ahmet Altan'ın uzunca bir dönem yönettiği gazetede yalan yazanlar olduğunu yeni idrak etmiş olması ve sadece aralarındaki husumet nedeniyle bir tekini açıklamış olmasının nedenini açıklamayı da kendisine bırakalım. Konunun o dönemde çok tartışılmış olmasının nedeni sosyal medya diye anılan ortamlarda Altan ile Miroğlu'nun çocuklarının ağız dalaşıydı. Hem dedikoduyu seven medya için hem de "gördünüz mü?" demek isteyenler için hayli fırsat doğurmuştu bu süreç. Elbette ki, Ergenekon süreci diye anılan ve yarattığı hukuksuzluk ve mağduriyetler bunca aşikâr olan polis-yargı operasyonları nedeniyle ortaya çıkan

1 http://www.taraf.com.tr/yazilar/alper-gormus/balyoz-kararlari-tartismasi-4-darbe/23461/

2 http://www.taraf.com.tr/yazilar/ahmet-altan/taraf-ta-kavga/23467/

kutuplaşmada haksızlık yapanların tarafını tutanların birbirlerine "Ergenekoncu" demesi en hafifinden ironikti.

Aynı günlerde gazetenin kâğıt üstündeki patronu Başar Arslan, T24 internet sitesinden Hazal Özvarış'a, *"Medyanın bu kadar kötü olabileceğini bilmiyordum"* diyordu.[1] Hâlbuki Arslan'ın bunu anlaması için ne yazarlarından birinin kendilerine yönelik psikolojik harbin bir parçası olmasına gerek vardı, ne de gazete patronu olmasına. Bu ülkenin kadim belasının medya olduğu, sivil faşizmin dik alasının yaşandığı şu günlerde daha bir aşikâr. Hele ki medya üzerinden nasıl infazlar gerçekleştirildiğinin son dönemdeki en iyi örneklerini de sahibi olduğu gazete en cevval biçimde kanıtlamıştı zaten. Bu yüzden Arslan'a, eski yazarları tarafından, ne olduğu ortada olan tetikçi bir gazete üzerinden hedef göstermenin rezilliğini ancak, kendileri hedef alındığında eleştiriyor olmanın ahlâki olmadığını da anımsatmak gerek. Hele ki sahibi olduğu gazetenin de bu rezilliğe imza atmış olduğu bilinmesine rağmen. Aynı söyleşide, *"Tıpkı 28 Şubat zamanındaki gibi bir andıçlama yaşanıyor"* diyen Arslan haklıydı. Sadece andıç verenler değişmişti o kadar. Eskiden, andıçları dönemin iktidarı olan askerler yapardı. Artık tek fark andıçlamaları yapanların üniformalarının rengi ya da apoletleri olan sivil kıyafetleri içindeki politikacılar olmasıydı. Ancak Başar Arslan anlaşılan o ki, tıpkı yere göğe koyamadığı Yayın Yönetmeni Ahmet Altan gibi, andıçlama için gazetesinin kullanıldığının da farkında değildi! Ya da öyle düşünmemizi istiyordu. Kendisinin askeri vesayeti bitirmekle övündüğü gazetesi bu "hayırlı işi" yaparken kimlerin canını yaktı, fikri yoktu galiba. Bitirilen askeri vesayetin yerine gelenin ki adını sivil faşizm koymakta tereddüt etmeyelim, asli aktörlerinden birinin malum Cemaat olduğunun da farkında değildi! Başar Arslan, polis teşkilatı içindeki çeteleşmiş cemaatçiler eliyle yapılan andıçlamalar, bu andıçlamalarla aynı çetenin yargıdaki uzantıları eliyle birçok masum hakkında açılan davalarda kullanılan "psikolojik harp gazetesinin" *Taraf* olduğunu da mı fark etmiyordu acaba? Zira Ergenekon, Devrimci Karargâh, Balyoz, KCK davalarında suçsuz oldukları artık su götürmez biçimde anlaşılan birçok kişi vardı. Ancak *Taraf*, yayıncılık anlayışıyla bu tür davalarda her zaman polislerin ve savcıların iddialarının, mahkemelerin vermiş olduğu

1 http://t24.com.tr/haber/basar-arslan-ben-tarafa-karismam-patron-gazetelerinin-hali-ortada,212728

tartışmalı kararların arkasında durmayı tercih etti. Ediyor. *Taraf*'ın patronu Başar Arslan ile başta Ahmet Altan olmak üzere gazeteye yön verenlerin ısrarla görmek istemediği ya da saklamaya çalıştığı olgu ise polis ve yargıda örgütlü Cemaat'in çete faaliyeti yürüten unsurlarınca masumların hedef seçilmiş olmasıydı.

Gazeteye servis edilen, doğruluğu kuşkulu belgelerin kaynaklarıyla yakın ilişkide olduğunu herkeslerin bildiği polis eskisi yazarları Emre Uslu hakkında, *"Burası düzgün iş yapan herkese açık"* diyen Başar Arslan, tespitlerinin doğru çıkmasıyla övündüğü yazarının da "ulak oğlanı" diye anılan Mehmet Baransu'nun yalanlarından da bihaber olsa gerekti. Hakkını yemeyelim. Arslan hataların birinden, Baransu'nun NTV'ye cep telefonuyla helikopter düşürttüğü haberinin yalan olmasından haberdardı! Zaten manşetten özür dilemiş olmakla da övünüyordu söyleşide. Ama atladığı şey şu ki, sarsıcı haberler uzmanı muhabirlerinin ipiyle kuyuya inerek yayımladıkları yalan haber için özür manşetini atan Ahmet Altan ve Yasemin Çongar katıldıkları bir televizyon programında özre rağmen yalanı savunmaya devam etmişlerdi. Bu arada belirtmek gerekir ki Arslan'ın dediği gibi, hata ya da yanlışlık sızdırılmış olan belgede değil, bizzat yapılan gazeteciliğin kendisindeydi. Ama murad edilen gazetecilik değil de, *Taraf* ve şürekâsının o çok sevdiği deyimle söylersek, kara propaganda yapmak olunca bu hatalar için de kimseden hesap sorulmuyordu işte. Bu eleştirinin çok ağır olduğunu düşünenlere ise arşivlere girip 1 Mayıs 1977 katliamı üzerinden devletin kanlı geçmişini Ergenekon garabeti üzerinden aklamaya çalışan Halil Berktay'ın zırvalarını okumalarını öneririm. Ya da gazetesinden bu konu nedeniyle ayrılan Nabi Yağcı'nın *"Üzgünüm"* başlıklı son yazısında neden, *Taraf* eliyle *"Sahte bir tarih yazmak istenildiğini düşünüyorum"* dediği üzerine kafa yoralım. Bu sahte tarih yazımında, Ergenekon ve ilintili soruşturma ve dava süreçleriyle ilgili yapılan haberlerin de hayli yer kapladığını da akılda tutmak gerektiğini de anımsatalım.

Hiç gerek yokken uzun uzadıya yer ayırdığımız *Taraf* ile ilgili bu bölümü daha da uzatmamak adına tekrar gazete içi çatışmaya, deyim yerindeyse "gazete içi darbe girişimine" gelelim. Darbelerle, darbelerin asli unsuru askerlerle mücadele ettiğini iddia eden bir gazetede darbe girişimi gerçekten ironikti. Ama AKP zulmüne karşı darbeciliği meşru gören bir siyasi anlayışla geçmişte yolu

kesişmiş birinin, Alper Görmüş'ün, gazetedeki köşesinden okurlarını da nefer haline getirmeye çalışarak darbeciliğe bu kadar teşne olması da şaşırtıcı olmasa gerekti. Darbe girişimi diyerek kastını aşan bir yorum yapmış olabiliriz. Ama ülkede yaşanan kırılmalardan yola çıkarak, *"Biz de kendi aramızda ayrışıyoruz ve üslup da gittikçe ağırlaşıyor"* diye yazan Altan'ın gazetesinde yaşanan bu son kavga, düşündüğü kadar naif değildi. İstenen çok açıktı: Ya Ahmet Altan ya da diğerleri gidecekti. Çünkü Altan'ın dediği gibi ne "zekâya, zarafete, saygıya, terbiyeye uygun olmayan" yazılar kaleme alan Yıldıray Oğur ne de yanlış niyet okuması yaptığını düşündüğü Alper Görmüş'ün gazetenin manşetler ve haberlerini kullanışlı bir tarzda yorumlamayla dertleri vardı. Öyle olsa idi bu tartışmayı başlatmak için ne Ahmet Altan'ın AKP ve Erdoğan'a yönelik muhalefete başlamasını beklerlerdi ne de barışçıl, siyasi yollarla çözülmesi elzem olan Kürt meselesinde hükümetin o dönem için takındığı savaş mantığını eleştirmesini. Ve kısacık yayın hayatına karşın kullanışlı bir tarzda haber yorumlama örneklerinin sayısız örneğini, tartışmalı davalar özelinde sergileyen *Taraf* gazetesine yönelik daha önce de eleştiri yöneltebilirlerdi. Hatta Görmüş'ün eleştirdiği kullanışlı tarzda haber yorumlama örneklerine bizzat köşesinden kendisinin de imza attığını arşivler kaydetmişti. Kendini Ergenekon ve Balyoz davalarının "bilirkişisi" konumunda gördüğünden mi bilinmez, Görmüş, yememiş içmemiş davalardaki hukuksuzlukları aklamaya çalışmıştı. Kimi davaların esas delili muamelesi yapılan dijital verilerle ilgili çelişkili durumları, sahtelik iddialarını kanıtlayan bilimsel raporları bertaraf etme gayretkeşliğiyle, *"sanıklar sahtecilik savunması yapabilmek için bunları kendileri yaptılar"* diye köşesinden dizi yazılar bile kaleme almıştı. Medya eleştirmenliği sıfatını nedense sadece Ergenekon muhalifleri için kullanan Görmüş'ün, angaje olduğu güç odağının gazetelerinde, televizyon ekranlarında habercilik adı altında yapılan pespayelikler dikkatini çekmiyordu. Kendisinin, yamandığı güç odağının yaşattığı hukuksuzlukların kimlerin hayatından neler çaldığını kendi vicdanında nasıl akladığı, bunu kafasında nasıl rasyonalize ettiğine verecek bir yanıtımız yok. Vicdanını zaten kaybetmiş olduğundan yaptığının ahlaki boyutunu tartışmaya ise gerek bile yok. *"AKP'ye, demokrasiden, insan haklarından, eşitlikten, özgürlükten, adaletten uzaklaştığı için karşı çıkıyorum"* diyen Altan'a ise günaydın demekten başka bir şey gelmiyor

elden. Kendisiyle aynı nedenlerle AKP'ye ve Erdoğan'a yönelik eleştiri yöneltenlere kulağını kapatan ya da sadece Ergenekoncu yaftası yapıştırmak için duyan da kendisiydi. Ki bunu derken bile sorumluları bile isteye eksik bırakıyordu. Eleştiri yönelttiği konuların siyaseten sorumlusu elbette ki AKP'ydi. Ama özellikle, toplumu keskin kutuplara ayıran davalar üzerinden yaşanan hukuksuzlukların, insan hakları ihlallerinin, ahlaksızlıkların asli öznesi ise Cemaat'ti. Altan'ın bir yazısında *"liderini sırat köprüsünde sırtında taşıyacağını"*[1] söylediği Cemaat çeteleşip, JİTEM'in, kontrgerillanın yerini almıştı. Ancak Altan'ın sivri kalemi nedense o güç odağına hiç dokunmamıştı. Bu en büyük eksiklik ortaya çıkan bunca rezalete rağmen hâlâ da devam ediyor.

Taraf'ta Kürt meselesine bakışla ilgili gibi görünen fikri ayrılık 15 Aralık 2012'de Ahmet Altan'ın istifasıyla sonuçlandı. Ancak Altan'ın, istifasının gerekçesi romantize edilmiş bir biçimde *"romanlarını yazabilmek için"* diye açıklanmıştı. Yakın ekibinden kimi isimler de Altan'ın ayrılmasını gerekçe göstererek ayrıldıklarını açıklamıştı. Görünen gerçekle esas arasındaki fark ise AKP-Cemaat savaşının büyüdüğü dönemde ortaya çıkmıştı. Savaşın büyüyeceğinin işaretlerini herkesten önce alanlar, ortaya çıkacak günahlarla da yüzleşmekten kaçabilmek adına istifa etmeyi tercih etmişti. Gazetenin başına getirilen Oral Çalışlar da kısa süre sonra koltuğundan olacaktı. Yıllar yılı yanaşmalık yaptığı Cemaat'ten beslenen Çalışlar, derinleşen çatışma sürecinde safını AKP'den yana belirleyeceğinin işaretlerini verince selefi gibi gazeteden ayrılmak zorunda kalmıştı. *Taraf*'taki Cemaat uşaklarının neredeyse arkasından teneke çaldıkları Çalışlar'ın gidişiyle boşalan yayın yönetmenliği koltuğuna ise Altan'ın ekibinden bir isim olan Neşe Düzel geldi. İlk devrenin mağlupları maçı kazanmış ve gazete Cemaat'e yakın olanların eline geçmişti. Zaten bu sancılı süreç sonunda AKP-Cemaat koalisyonuna da, bu iki güç odağının suç ortaklığına ve işledikleri suçlara da kimlik ve meşruiyet sağlayan birçok isim gazeteyle yollarını ayırdı. Cemaatçi olmakla itham edilen *Taraf*'tan ayrılanların her biri kapağı AKP medyasına atıp rantiyenin beslemeleri olmaya devam ettiler. Kalanları da Cemaat'in tetikçiliğini yapmakla suçladılar. Karşı devrim kendi çocuklarını da yemişti.

1 http://www.taraf.com.tr/yazilar/ahmet-altan/kas-goz/20437/

Oslo kayıtları sızdırıldı

Taraf'la ilgili parantezi kapattıktan sonra konumuza, yaklaşan AKP-Cemaat çatışmasına dönelim. Gazete köşelerinden kendisini belli eden çatışma, yapı taşları adım adım örülen sivil darbe girişimiyle ortalığa dökülmekte gecikmedi. Adı MİT Krizi konulan darbe girişimi, Ergenekon sürecinin en makbul yöntemi olan illegal dinleme yoluyla elde edilmiş ses kayıtlarının sızdırılmasıyla başladı. 14 Eylül 2011 günü, internet üzerinden dolaşıma sokulan ses kaydının bu seferki hedefi, sonradan aslında daha büyük bir saldırı projesinin parçası olacağını öğrendiğimiz eski ve yeni üst düzey MİT yöneticileriydi. Kürt haber sitesi Dicle Haber Ajansı'nın (DİHA) internet sitesine bilgisayar korsanlığı yoluyla yüklenmiş ses kaydı, birkaç ay sonra kopacak fırtınanın da yasal kılıfı olacaktı. Bu illegal elde edilmiş ses kayıtlarında yer alan kişiler üst düzey MİT görevlileri ile PKK'nin yönetici kadrolarıydı. Ses kayıtlarının sahibi ise MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı'yken dönemin MİT Müsteşarı Emre Taner ve yardımcılarından Afet Güneş ile birlikte üst düzey PKK'liler Mustafa Karasu ve Sabri Ok ile Kongra-Gel Başkan Yardımcısı Zübeyir Aydar'dı. Bu ses kaydının yine illegal yollarla kamusal alana açılmasıyla yıllardır dillendirilen bir sır da ifşa edilmişti. Devlet, Kürt sorununun son 30 yıldır tek muhatabı olarak görünen PKK ile masaya oturmuştu. Başka bir deyişle devletin yeni sahipleri ve PKK müzakereye başlamıştı. Hem de çok önceden. Devlet-PKK görüşmelerini kanıtlamış olan ses kayıtlarının ortaya çıkışı da bu bilinen sırrın ifşa olması kadar esrarengizdi. Ses kayıtları sabah saatlerinde DİHA'nın internet sitesinden, *"Görüşmelerin iç yüzü Erdoğan'ı yakacak"* başlığı ile duyurulmuştu. Ana akım medyadan, bilinen nedenlerle abonesi olmayan ajansın geçtiği bir haber sanılsa da kısa sürede gerçek anlaşıldı. Söz konusu ses kayıtları bilgisayar korsanlığıyla internet sitesine yüklenmişti. Zaten, ses kaydının yüklenmesinden sonra 2,5 saat süreyle devre dışı kalan ajanstan abonelerine yapılan açıklamada, *"sanal saldırı sonucu şifrelerinin kırılması suretiyle kayıtların internet sitesine konulduğu, fark edilince de hemen yayından kaldırıldığı"* duyuruldu.

Norveç'in başkenti Oslo'da yapıldığı anlaşılan ses kayıtlarında, İngilizce konuşan ve tarafları buluşturmak için Ankara ve Kandil'de temaslarda bulunmuş, koordinatör ülke temsilcisi diye anılan yabancı bir kişi de bulunuyordu. Konuşmalardan, söz konusu toplantının bir dizi görüşmenin beşincisi olduğu ve öncekiler

gibi Oslo'da yapıldığı anlaşılıyordu. Ses kayıtları yapılan beşinci toplantıya, öncekilere katılmayan ancak son toplantıdan bir ay öncesinde Öcalan'la iki saatlik görüşmede de hazır bulunan Hakan Fidan da katılmıştı. PKK ile yapılan bu beşinci görüşmenin Fidan'ın 2010 yılı Mayıs ayında MİT Müsteşarlığı'na atanmasından önceki dönemde olduğu da bu şekilde anlaşılmış oluyordu. Görüşmelerde sözü edilen ve yol haritası belirlenmesi kararı alınan dördüncü Oslo Toplantısı'nın muhtemelen 2009 yazında yapıldığı anlaşılıyordu. 9 Mayıs 2009'da Cumhurbaşkanı Abdullah Gül *"Türkiye'de güzel şeyler olacak"* diyerek açılım sürecinin fitilini ateşlemişti. 31 Mayıs'ta PKK tek taraflı ateşkesi uzatırken 1 Ağustos 2009'da da dönemin İçişleri Bakanı Beşir Atalay açılım sürecinin ilk toplantısını yapmıştı. PKK o dönemde 5-6 kez tek taraflı çatışmasızlık ilan etmiş 2010 Nisan ayına dek TSK'nin bazı operasyonlarındaki çatışmalar dışında ciddi bir PKK saldırısı olmamıştı.

Kendi deyimiyle Fidan, toplantıya Başbakan Erdoğan'ın bütün riskleri göze aldığı yönünde siyasi güvence vermek için katılmıştı. *"Zamanı geldiğinde siyasi iradeye daha yakın kişilerin görüşmelere katılacağı taahhüdünü"* anımsatan dönemin MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş de PKK'li heyete Fidan'ı, *"...Bu çalışmaya başlarken çok uzun soluklu bir çalışma olacağının bilincinde başladık her iki taraf olarak... Bugüne kadar ne vaat ettikse kendi ölçülerimiz dâhilinde gerçekleştirdik... Sayın Fidan bizimle birlikte bu toplantıya katıldı. Kendileri Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı onun da ötesinde Başbakan'a en yakın kişilerden biri..."* diyerek tanıtıyordu. Bunun üzerine kendisinin ismi ve pozisyonu ile PKK'yle görüşmesinin riskine dikkat çeken Fidan da toplantıdaki varlık nedenini şu sözlerle açıklıyordu:

"...Afet Hanım'ın da dediği gibi yaklaşık 1 ay önce İmralı'da Sayın Öcalan'la bir araya geldik. İsmim Hakan Fidan. Müsteşar yardımcısıyım ama Sayın Başbakanımızın özel temsilcisiyim. Bir noktadan sonra olayın teknik görünen bir çalışmadan öte, daha siyasi içerikli, daha farklı bir boyuta taşınması ihtiyacı hâsıl olunca sayın başbakanımız bu konuda beni görevlendirdi... Takdir edersiniz ki oldukça hassas bir durum, siyasi riski kabul edilemeyecek derecede yüksek bir durum. ...Sayın Başbakan bu noktada ciddi olduğunu, samimi olduğunu siyasi riski de yüklenmeye hazır olduğunu birkaç defa söyledi. ...orada Sayın Öcalan'la iki saatten fazla bir görüşmemiz oldu odasında. Üç kişiyiz, bayağı uzun ve verimli bir görüşme oldu. Kendisinin sağlık durumu oldukça iyi. Zihni fevkaladeden de iyi çalışıyor. Artikülâsyonları oldukça sağlıklı."

Konuşmalardan MİT heyetinin İmralı'da tutuklu bulunan Abdullah Öcalan'la da görüştükleri, müzakere yürütülen PKK'lilerle aralarında iletişim sağladıkları ve hatta karşılıklı mektup alışverişinde bulunulmasına yardımcı oldukları da böylece öğreniliyordu. Öcalan ile görüşmenin olumlu sonuçlar doğurduğunu, kendisinde olumlu bir değişim gördüklerini anlatan MİT heyeti, AKP hükümetinin başlattığı açılım sürecine fırsat verilmesini istiyordu. Ses kayıtlarında PKK'li Sabri Ok'un, Öcalan'a yeni bir mesaj iletmek istedikleri talebini de MİT Müsteşar Yardımcısı Güneş, *"Akşama dek yazılması ve kısa olması şartıyla"* kabul ettiği duyuluyordu. Güneş PKK'lilerin mesajlarının uzunluğundan, Öcalan'ın görüşmelerde bu mesajları okumak ve yanıtını yazmak için uzun zaman harcamasından yakınırken, Öcalan ile PKK'liler arasında mesaj taşıdıklarını da açıkça anlatıyordu. Kayıtlarda MİT yöneticisi Güneş, amacı örgüte verilen birtakım sözlerin tutulmasını göstermek olan 19 Ekim 2009'da yaşanan Habur olayını da kırılma noktası olarak niteliyor ve olayın PKK'lilerin hatalarından kaynaklandığını ima ediyordu. Muhalefetin olayı ajitasyon için kullandığından yakınan Fidan ise, *"Habur sonrası iklim değişti, bunu yönetemedik yani, açıkça söyleyelim"* diye yorum yapıyordu. Konuşmaların içeriğinden Habur'dan gelen PKK'lilerin tutuklanmayacağına ilişkin bir anlaşma olduğu da anlaşılıyordu. Güneş ve Fidan, yine de isteklerinin sürecin kesintisiz devam ettirilmesi olduğunu vurguluyordu. Eylemsizliğin sürmesi gerektiğini anlatan Fidan, Türkiye'ye döndüğünde PKK'lilerin şikâyet ettiği gözaltılar konusunda İçişleri Bakanı ile uzun uzun konuşacağını vaat ediyordu. Öcalan'ın çözüm çizgisinde olduğu yorumunu yapan Fidan, dışarıdaki PKK'lilerin de o konuda bir çözümlemeye gitmeleri gerektiğine işaret ederek, *"Yoksa bunu ben AK Parti'nin veya devletin eli rahatlasın diye söylemiyorum"* diyordu. Kayıtlarda, Afet Güneş, PKK'nin eylemsizlik kararının seçime ya da bir başka nedene bağlı olmaksızın uzatılması gerektiğini anlatıyor ve Fidan'ın görüşmede bulunmasının hükümetin konuya verdiği önemi gösterdiğini belirtiyordu. Güneş ayrıca, PKK tarafının eylemsizlik kararına rağmen yapılan olumsuzluklara yönelik şikâyetlerine, ordunun planlı operasyonu bulunmadığı yanıtını veriyordu. Kayıtlarda Fidan, siyasi atmosferi, yapılacakları anlatırken koordinatör ülke temsilcisi de kendilerinin hem Ankara'ya hem dağa gitmeleri, Oslo'daki altıncı zirveye hazırlamaları gerektiğini söylüyordu.

Konunun taraflarının sonradan bu alengirli işin arkasında bulunan güç olduğunu açıkladıkları Cemaat çetesinin, bu görüşmeleri internet üzerinden kamuoyuna duyurmasıyla ne planlamış olduğu ilk günler anlaşılmadı. Çünkü anlaşılan o ki olayın medyaya yansımasından sonra, "Devlet teröristle görüşür mü?" şeklinde özetlenebilecek sığ muhalefet hengâmesi toplumsal karşılığını bulamadı. Bilinen ya da tahmin edilenin dışında fazla bir tepkiye yol açmadı. Muhalefet liderlerinin eleştirilerini, Müsteşar Hakan Fidan adına göğüsleyen ise Erdoğan oldu. Ses kaydının basında yer almasının ardından Erdoğan, *"Malum çevrelerin geçmişte de Hakan Bey'i hedef aldığı biliniyor. Sızma nasıl olmuş onu araştırıyoruz. Ama hatası da olsa Hakan Bey'i böyle nedenlerle harcamayız. Biz kolay kolay adam yemeyiz"* diyecekti. Muhalefetin bildik tutumuna, kamuoyunun sessizlik ya da tepkisizlikle geçiştirmesine karşın olayla ilgili en merak edilen soru hâlâ cevabını arıyordu: Ses kayıtlarını kim, neden sızdırmıştı?

Kayıtları DİHA'nın internet sitesinden ve üzerinde, *"Savaş yolunu seçen ve güç gösterisine soyunan bedelini öder!"* yazılmış olan bir PKK bayrağının fotoğrafı kullanılarak sızdırılmış olması ilk olağan şüphelinin örgüt olduğuna işaret ediyordu. Ya da öyle düşünülmesi istenmişti. Ancak DİHA yetkilileri bilgisayar korsanlığına işaret ederek, sızdırmayla ilgilerinin olmadığını açıklamışlardı. PKK de konuyla ilgisinin olmadığını duyurdu. Söz konusu görüşmenin dinlemelerini çeşitli istihbarat örgütlerinin yaptığına ilişkin tevatürler dolaşıma sokulduysa da malum basın ihaleyi PKK'nin üzerine bırakmakta kararlıydı. Müzakereyi yürüten PKK'lilerin gizlice ses kaydı yaptıklarını ve çıkarları zedelendiğini düşündüğü noktada da KCK soruşturmaları nedeniyle tepki duydukları Başbakan Erdoğan ve AKP hükümetini zorda bırakmak istedikleri yorumları yapıldı. ABD'nin CIA'sinden ve İsrail'in MOSSAD'ından bahsedildi. İsrail'in 26 Mayıs 2010'da MİT Müsteşarı tayin edilen Hakan Fidan'la ilgili rahatsızlıkları olduğu kamuoyuna yansımıştı. Çünkü Fidan daha 2008 yılında Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nda Türkiye temsilcisiyken, İran'ın barışçıl amaçlarla nükleer program geliştirme hakkına sahip olduğunu söyleyerek İsrail'in tepkisini çekmişti. İsrail, Türkiye ile İran arasındaki uranyum takası anlaşmasının mimarı olarak da görülen Hakan Fidan'la ilgili İsrail'in *Haaretz* gazetesinde MİT Müsteşarı olduğunda yayımlanan bir yazıda

Fidan'ın Davutoğlu ile birlikte Mavi Marmara olayını planladığını ve Türkiye'nin İran'la ilişkilerini geliştirmesinde rol aldığını yazarak, İsrail'in hoşnutsuzluğu dile getiriliyordu. Zaten bu hoşnutsuzluğu İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak da 1 Ağustos 2010'da, *"İran destekçisi bir adam Türkiye MOSSAD'ının başına atandı. Onların elinde önemli miktarda sırrımız var. Son iki aydaki izlenimimiz, bu sırları İran'a açabilecekleri şeklinde"* diyerek net bir şekilde ifade ediyordu. Ancak yapılan her yorum, PKK'yi ya da uluslararası aktörleri adres gösteren her yazı aslında akla gelen bir diğer olağan şüpheliyi ya da uluslararası aktörlere suç ortağı olabilecek Cemaat'i gözlerden uzak tutuyordu. Kesin olan bir şey varsa o da, toplumsal bir tepki doğuracağı düşünülen ses kayıtlarının sızdırılmasıyla müzakere sürecinin önünü kesmenin ve aynı zamanda Başbakan Erdoğan ve AKP hükümetinin zorda bırakılmasının amaçlandığıydı. Meseleye buradan bakınca karşımıza çıkan adres ise gözden uzak tutulan olağan şüpheli yani, Kürt meselesinin çözümünde müzakere yerine güvenlikçi anlayışı tercih ve temsil eden Cemaat oluyordu. Zaten PKK'nin hem Kandil'deki hem de Avrupa'daki yetkilileri de her fırsatta bu komplonun failinin Cemaat olduğunu dile getirdi.

Ses kayıtlarında yapılan konuşmalar, KCK'nin neden ortaya çıktığına ilişkin de fikir veriyordu. 2007 yılından itibaren kendini deklare ederek faaliyet yürütmeye başlayan KCK, anlaşılan o ki müzakerelerin olumlu sonuçlanması durumunda yapılacak olası bir barış sonrası PKK kadrolarının ovada siyaset yapma zemini olarak inşa edilmişti. Savaşın sona ermesi durumunda dağda bulunan binlerce kişinin ne olacağına dair ne tür planlamalar yapıldığını en azından şu aşamada bilemesek de KCK'nin ciddi bir alan açacağı ortadaydı. İki yıl boyunca herhangi bir engellemeyle karşılaşmadan faaliyet yürüten KCK'liler, 2009 yılında bir anda polisin operasyonlarına maruz kalmaya başladı. Tesadüfe bakın ki Cemaat medyası her bir operasyonu *"PKK'nin şehir yapılanmasına büyük darbe"* yaygaralarıyla duyuruyordu. Hız kesmeyen operasyonlar halen olduğu gibi, önüne aldığı herkesi de cezaevine sürüklemeye başladı. Sadece KCK soruşturmaları nedeniyle binlerce Kürt hapse konuldu. KCK soruşturmalarına da tıpkı Ergenekon ve türevi davalarda olduğu gibi en şahin desteği sunan Cemaat'in yayın organlarıydı. Kürt meselesinde müzakereyi değil operasyonculuğu savunan Cemaat'in, Kürt bölgelerinde örgütlen-

mesinin önündeki en büyük engel PKK'ydi. Bir taşla birkaç kuş vurulacaktı. Hem doğması beklenen toplumsal tepkiyle Kürt meselesinde operasyonel tercih öne çıkarılacak hem de Başbakanlığa bağlı MİT üzerinden Tayyip Erdoğan, uzun zamandır Cemaat'in eleştiri oklarına maruz kalan müzakere sürecinin yöneticisi olan Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay hedefe konulmuş olacaktı. 2009'da birdenbire KCK'nin PKK olduğunun keşfedilmesiyle başlayan sürecin ne anlama geldiğini de zaten MİT Krizi diye anılan 7 Şubat'taki darbe girişimiyle anlayacaktık. Zaten sızdırılan telefon kayıtlarında MİT Müsteşarı Hakan Fidan, ne diyordu anımsatalım: *"Sayın Başbakanımızın özel temsilcisiyim... Sayın başbakanımız bu konuda beni görevlendirdi..."*

Emre Uslu yazdı soruşturma geldi

Eski meslektaşları olan polislerden aldığı bilgilerle manipülasyonlar yapmakta ustalaşmış olan *Taraf* gazetesi yazarlarından Emrullah Uslu, 16 Kasım 2011'de ilginç bir yazı kaleme aldı. *"KCK yöneticileri istihbarat elemanı"* başlıklı yazının ilginçliği anlatılanlardan ziyade, bahsedilen konuların birkaç ay sonra kamuoyunun karşısına soruşturma olarak çıkacak olmasındandı. Uslu, 7 Şubat 2012'deki darbe girişiminden sonra dolaşıma sokulan MİT'in KCK'yi yönettiği, eylemlerine katıldığı iddiasını anlatıyordu. Yazının başında Cemaat'i kastederek, *"Devletin bir kesimi KCK operasyonlarına karşı"* diyenleri eleştiren Uslu şöyle devam ediyordu:

"...İstihbarat teşkilatlarının doğal görevlerinden biri mücadele ettikleri örgütlere sızmaktır. KCK yapılanması yeni bir yapılanma olarak ortaya çıkınca istihbarat birimleri de bu alanı bir fırsat alanı olarak görüp PKK içine sızmak için değerlendirmiş olabilir. Buraya kadar aslında her şey normal. Peki, KCK networkuna sızdırdığınız elemanlardan ne beklersiniz? PKK'nın yapacağı eylemleri güvenlik birimlerine bildirip eylemler olmadan önce önlenmesini beklersiniz değil mi? Hayır bizde böyle olmadı olmuyor. MİT ve Askerî İstihbarat birimlerinin KCK yapısı içindeki elemanları 'İl Sorumlusu' seviyesine çıktılar, serhildan eylemlerinde toplumu galeyana getirmek için yüzleri poşulu en önde yürüyenler arasında onlar da vardı; hatta en önde gidenler çoğu zaman onlardı. Polis de bunların kim olduğunu biliyor ve eylemlerde bunlara dokun(a)mıyordu. Yani KCK yapılanmasını iller bazında bizzat yöneten ve yönlendirenler aslında çoğunlukla istihbarat elemanları."[1]

1 http://www.taraf.com.tr/emre-uslu/makale-kck-yoneticileri-istihbarat-elemani.htm

MİT'in içindeki askeri kanadın uzun süre KCK operasyonlarına direndiğini ve bazı elemanları KCK operasyonlarında tutuklanınca Emniyet birimlerine sert çıktılarını anlatan Uslu, *"Ben en azından dört önemli ilde tutuklanan KCK il sorumlularının bizzat istihbarat elemanları olduğunu biliyorum"* diyordu. Oslo'daki MİT-PKK görüşmesinin ses kayıtlarında Afet Güneş'in Sabri Ok'a *"Şehirleri bomba doldurdunuz hepsini biliyoruz"* dediğini anımsatan Uslu, *"Nereden biliyordu? Bizzat KCK networkunun illerdeki sorumlusu kendi elemanları olduğundan biliyordu. Peki, bunu Emniyet birimleriyle paylaşıp yakalattılar mı? Hayır. Hatta KCK operasyonu yapan Emniyet birimlerine çok kızdılar... Yani devlet PKK ile mücadele ederken istihbarat birimlerinin KCK içindeki elemanları şehir sorumlusu seviyesine gelmişti ama asıl görevleri olan PKK'nın şehirlerde yapacağı eylemleri bildirmek bir yana o eylemleri bizzat organize ediyordu. Emniyet'e de aslında hem PKK ile hem de o kesim istihbarat görevlileri ile mücadele etmek düşüyordu"* iddialarında bulunuyordu. Zaten bu iddialar MİT Krizi'nden sonraki süreçte suçlama olarak da karşımıza çıkacaktı.

Gazeteci görünümlü MİT elemanı

20 Aralık 2011 günü İstanbul başta olmak üzere sekiz ayrı ilde yapılan KCK operasyonlarının hedefinde ise bu kez gazeteciler vardı. Ağırlıklı olarak Kürt ve sosyalist basın kuruluşlarına yönelik operasyonlarda Dicle Haber Ajansı (DİHA), Fırat Haber Ajansı (ANF), *Özgür Gündem* gazetesi, Etik Ajans ve Gün Matbaası'nın büroları basılıp bazı çalışanlarının evlerinde de aramalar yapıldı. Çoğunluğu İstanbul'da olmak üzere, KCK'nin basın komitesinde yer aldıkları öne sürülen 30'un üzerinde gazeteci gözaltına alınıp tutuklandı. *Vatan* ve *BirGün* gazetelerinin muhabirleri ile Fransız Haber Ajansı AFP'nin foto muhabiri de gözaltına alınan isimler arasındaydı. Her iktidar döneminde zaten doğal hedef olan Kürt ve sosyalist basına yönelik bu gözaltı ve tutuklama dalgası olağan karşılansa da AFP'nin çalışanı olan Mustafa Özer'in gözaltına alınmasına kimse anlam verememişti. Uzun zamandır AFP için foto muhabirliği yapan Özer'in neden gözaltına alındığı da, ne olup da savcılıktan serbest bırakıldığı da bir süre sonra anlaşıldı. Özer gazetecilik mesleğini MİT adına faaliyet yapmak için kullanıyordu. PKK'nin Kuzey Irak'taki kamplarına gazeteci kisvesiyle gittiği dönemde Özer, MİT adına fotoğraflar çekip bilgi taşıdığını yani ajanlık yaptığını polis ve savcılık sorgusunda anlatmış ve

serbest kalmıştı. MİT'in sağladığı parasal kaynaklarla bir de haber ve fotoğraf ajansı kurduğunu anlatan Özer'in, bu ilişkisinin deşifre olduğu gün AFP ile ilişiği kesildi. Bu arada Özer'in MİT'e çalıştığını anlattığı ifadesi ortalığa düşmeden önce gözaltına alınanlar arasında ajanlık yapanlar bulunduğu bilgisi de kimi medya organlarında yer almaya başlamıştı. Sadece kim ya da kimler olduğu kamuoyu ve özellikle gazeteciler için sırdı. Ancak tüm soruşturmalarda polisin en etkili silahı, savcıların da en çok sevdiği suç delili olan telefon dinlemelerini yapanlar kimin kime çalıştığını, kimlerin MİT elemanı olduğunu çok önceden tespit etmişti. Kısa süre içinde Cemaat'in gazeteci görünümlüleri de KCK içinde birçok ajanı olduğunu öne sürdükleri MİT'in kimi eylemleri önceden bilgi sahibi olmasına karşın polise bildirmediğini yazmaya başlamıştı. Yani Özer, aslında MİT ilişkisi deşifre edilmek için güvenlik bürokrasisinin bir diğer aktöründe operasyona dâhil edilmişti. Süreç ilmek ilmek örülüyordu.

Roboski katliamı

Şike davası ve kimi MİT ajanlarının deşifre edilmesiyle kendini iyice belli eden güçler savaşı, iki iktidar odağının daha da sertleşeceğinin de habercisiydi aslında. Zaten Roboski (Uludere) katliamıyla birlikte her şey daha bir görünür hale geldi. 29 Aralık 2011 gece saatlerinde Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Ortasu Köyü'ne yakın sınır bölgesinde meydana gelen olayda, TSK'ye ait uçakların yağdırdığı bombalarla öldürülen 34 kişinin parçalanmış bedenleri yeni bir çıkar çatışmasının malzemesi yapıldı. Elbette çatışmanın bu yeni evresinde de sahne alanlar Cemaat'in operasyonel kalemleri olan Mehmet Baransu ve polis eskisi Emre Uslu'ydu. Türkiye basınının katliamı 12 saat sonra, hem de Genelkurmay'ın açıklamasını haber bültenlerine koymak şeklinde duyurarak otosansür haberciliğine ilişkin tarih yazdığı bu katliamın sorumlusunun MİT olduğu, daha ilk saatlerden itibaren bu iki Cemaat kalemi tarafından sosyal medyada dile getirilmeye başlanmıştı. İddialara göre kaçakçılık yapan çoğu çocuk 34 kişinin uçaklarla bombalanarak öldürülmesine MİT'in verdiği istihbarat neden olmuştu. Hatta Baransu sonraki günlerde iddialarının kanıtı olduğunu belirttiği MİT istihbarat raporlarını da yayımladı. Anlaşılan devletin istihbarat birimlerinin elindeki her belge ve bilginin bir kopyası Baransu'nun çekmecesinde de vardı. Roboski

Katliamı, Cemaat'in bir kez daha kılıçlarını çekmesi için bir fırsat oldu. Cemaat'in bütün yayın organlarında, yanlış istihbarat verildiği, hükümetin bu yanlış istihbaratın tuzağına düşürüldüğü yazıldı, söylendi. Erdoğan'ın başta MİT Müsteşarı Hakan Fidan ve bazı askeri yetkililer olmak üzere kimi çalışma arkadaşlarının istifa etmesi istendi. Elbette ki burada da amaç demokratikleşme ve sivilleşme değildi. Erdoğan'ın ve hükümetinin yıprandığı, terörle mücadele edemediği düşüncesi topluma empoze edilmeye çalışılıyor böylece hükümetin de zor durumda kalması isteniyordu.

Başbakan Erdoğan'ın askerler ve MİT dâhil güvenlik bürokrasinin tüm kurumlarına koruma zırhı olduğu bu olayda Baransu'nun yazdıkları için, *"Bu cambazların istihbarat teşkilatımız içinde böcekleri var"* diyecekti. Mehmet Baransu ise bunun üzerine *"Kasımpaşalı senden korkmuyorum"* diyecek noktalara kadar taşıdı Cemaat'in tepkisini. Ana akım medyadan biri bunları söylese Başbakan'ın hiddeti tahmin bile edilemezdi ama nedense ölçülüydü bu sefer Tayyip Erdoğan'ın yanıtı. Zaten Mehmet Baransu'nun Başbakan'dan özrü de gecikmeyince ortalık biraz olsun duruldu. İlerleyen süreçte kamuoyu MİT'in Uludere'de bir istihbaratının ve sorumluluğunun olduğuna dair en ufak bir bilgi edinemedi. Amerikan *Wall Street Journall* gazetesinde istihbaratın kaynağının Predator denilen İnsansız Hava Uçaklarından alınan bilgi doğrultusunda ABD olduğuna yönelik haberler çıkınca konu biraz deşilmek istense de kimsenin hesap soracak cesareti kalmamıştı.[1]

Ancak Uludere'de katledilen 34 canın unutturulması sürecinde yeniden dağıtıldı iskambil destesi. Bu sefer Fethullah Gülen Cemaati eline çok güveniyordu. Tek adamın yumuşak karnını biliyorlardı: Kürt sorunu. Cemaat'in örgütlenmede sıkıntı yaşadığı Kürt bölgelerinde önündeki tek engel olan PKK'yle mücadele ediliyor görünümünde, şaibeli KCK operasyonları ile Kürt sorununda söyleyecek sözü olan herkes hedef haline getirilmişti. Muhalif Kürtler için bulunan yöntem de tıpkı Ergenekon ve türevi davalarda olduğu gibi KCK soruşturmalarıyla açılan torba davalar oldu. Cemaat'in denetimindeki polis ve yargıdaki uzantılarıyla Kürt sorununun çözümünde güvenlikçi anlayışı öne çıkaran bir zihniyet, olur olmaz gerekçelerle binlerce kişiyi hapse atmıştı.

1 Başbakanın kibirli tavrını ve özür dilememesini eleştiren bir yazı kaleme aldığı için yandaş medyanın kalelerinden *Yeni Şafak*'ın 16 yıllık çalışanı Ali Akel de işten atılan gazeteciler kervanına katılacaktı.

Akdemisyen Büşra Ersanlı ile Yayıncı Ragıp Zarakolu'nun da benzer komik ve zorlama iddialarla tutuklanması Ergenekon'dan sonra KCK soruşturmalarına ilişkin de bir kırılma yarattı. Ancak bu bile Zarakolu ile Ersanlı'nın aylarca tutuklu kalmasını engellemedi. Gazeteciler, avukatlar, siyasetçiler, öğrenciler, akademisyenler, yayıncılar, hak savunucuları her meslekten herkes için suçlanacak bir bahane bulunuyordu. Durumun geldiği vahametin boyutunu ortaya koyan bir yazıyı ise Ali Bayramoğlu *Yeni Şafak* gazetesinde kaleme almıştı. 23 Mayıs 2012'de yayımlanan,*"Bizi de mi tutuklayacaktınız?"* başlıklı yazısında Bayramoğlu, kendisi ve gazeteci Cengiz Çandar'la birlikte bazı akademisyenlerin de aralarında bulunduğu bir grubun KCK soruşturması kapsamında gözaltına alınacağını söylüyordu. Gazeteci tutuklamalarının demokrasi tartışmalarına ve Türkiye imajına ciddi bir gölge olmayı sürdüreceğini belirten Bayramoğlu, sorunun temelinde, terörle mücadelede siyaset ile şiddet arasındaki sınırları yok sayan güvenlikçi politikaların yatması olduğunu vurguluyordu. Kürt siyasi hareketine temas eden her aktörü, her faaliyeti, her düşünceyi baskı altında tutan bu politikaların, ülkenin temel sorunlarından birisi olduğunu vurguladığı yazısında Bayramoğlu gözaltına alınmak istenmeleri girişiminin hikâyesini şöyle anlatıyordu:

"Ersanlı ve Zarakolu'nun tutuklandığı günlerdi. Uzun yıllar birlikte çalıştığım, çok sevdiğim ve son derece değerli bir öğretim üyesi arkadaşım gazeteye geldi. Endişe içinde, 'yeni bir gözaltı listesi varmış, ben dâhil 7 öğretim üyesi alınacakmış' diyordu. Bilgiyi emekli bir meslektaşı vermişti. O meslektaş da bunu devlet içinde etkili konumda bir yakınından duymuştu. Bahsettiği listedeki isimler ise son derece önemli, özgürlükçü görüşleriyle tanınan bazı öğretim üyeleriydi.

Gazetede yönetici ve yazar kimi arkadaşlarla konuştuk, ciddiye alıp alınmaması gerektiğini bilemedik önce...

Ama şüphe duyduk...

Ve bilmesi, duyması gereken herkese söyledik...

Ne yazık ki, sonunda bilginin doğru olduğu teyit edildi.

Teyit eden emniyet kaynaklarıydı.

'Özgür düşünceyi terör örgütü teorisyenliği sanan', siyasi değerlendirmeyi keyfince yapan ve mekanizmayı tetikleyen asıl kararı veren 'özerk merkez' olarak 'emniyet'...

Öncelikli olan arkadaşlarımızın güvenliğiydi ve bilginin teyidiyle bu operasyonun yapılması da imkânsız hale geldi ve rafa kalktı...

Ama enformel yollarla...

Ancak mesele bunun formel hale gelmesi, düşüncenin, aydının, gazetecinin üzerindeki tehdidin kalkmasıdır.

Bu tehdit polis değerlendirmeleriyle hâlâ sürüyor, yargının devlet merkezli refleksiyle hız alıyor, siyasi iktidarın gazetecileri ve gazeteleri milli duruşa davet etmesiyle derinleşiyor.

İş Çandar'a ve benzerlerine uzanırsa, otoriter cesaret bu noktaya kadar gelmişse, demokrasinin beli doğrulmayacak kadar bükülmüş demektir.

Bu durumda asıl beli kırılması gereken o 'cesaret'tir."[1]

Bayramoğlu'nun belini kırılmasını istediği cesaretin Cemaat ve temsil ettiği zihniyet, gözaltına alınmaktan kurtuldukları enformel yolların da hükümet katındaki bazı görüşmelerle elde edilmiş koruma kalkanı olduğunu bilen biliyor. Anlaşılan o ki Türkiye'nin yeniden biçimlendirilmesinde güvenlik politikalarının operasyonel kanadı olan Cemaat, yoluna kimin çıktığını düşünürse kurban etmekten geri kalmıyordu. Zaten tam da bu nedenlerle önlerindeki en büyük engel olan Tayyip Erdoğan'a yönelik hamle de gecikmedi. Bu ses kayıtlarından yola çıkılarak başlatılan soruşturmada bu seferki hedef, aslında daha büyük bir saldırı projesinin yasal kılıfı olduğunu sonradan öğrendiğimiz eski ve yeni üst düzey MİT yöneticileriydi. Cemaat'in büyük olduğu kadar belki de attığı en yanlış adım olan bu hamlesinin merkezinde MİT görünse de dolaylı olarak asıl hedef Başbakan Erdoğan ve bir süredir Cemaat'in diş bilediği yardımcısı Beşir Atalay'dı.

MİT'çiler şüpheli oldu

MİT-PKK görüşmelerinin ses kayıtlarının neden sızdırıldığı ilk zamanlar anlaşılamasa da birkaç ay sonra işin rengi de görünen ve görünmeyen hedeflerin kimler olduğu da anlaşıldı. Başlatılan bir KCK soruşturmasının şüphelileri arasında Oslo'daki müzakere görüşmelerini yürüten MİT yöneticileri de vardı. Tesadüfe bakın ki tam da Başbakan Erdoğan'ın sağlık sorunları nedeniyle ortalıktan kaybolduğunu uzun kulaklar dışında kimselerin bilmediği bir dönemde başlatılmıştı soruşturma. 7 Şubat günü *Hürriyet* gazetesinin internet sitesinden duyurulan haberle ilgili ilkin resmi bir doğrulama yapılmasa da daha sonra olayın gerçekliği ortaya çıktı. KCK soruşturmasını yürüten özel yetkili İstanbul Cumhuriyet Başsavcı

1 http://yenisafak.com.tr/yazarlar/?t=23.05.2012&y=AliBayramoglu

Vekilliği, MİT Müsteşarı Hakan Fidan, eski Müsteşar Emre Taner ve eski Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş'i telefonla ifadeye çağırmıştı. Olay ilk duyurulduğunda İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı ve özel yetkili Başsavcıvekili Fikret Seçen iddiaları reddetmişti. Ancak ertesi gün Başsavcıvekili Seçen, iddiaları doğrulamak zorunda kaldı. İddialara göre KCK soruşturmasını yürüten özel yetkili savcılar, operasyonlar kapsamında tutuklanan ve Öcalan'ın avukatlığını yapan bazı kişilerin MİT yetkilileriyle ilgili iddialarda bulunması üzerine Oslo'da yapılan MİT-PKK görüşmelerine ilişkin yeni bilgi ve delillere ulaşmıştı. Bu bulgular ışığında da eski ve yeni MİT yöneticilerini soruşturmaya dâhil eden savcılık, Fidan, Taner ve Güneş'in de aralarında bulunduğu 5 kişinin ifadelerinin alınması için MİT Müsteşarlığı'na tebligat göndermişti. Konuyla ilgili açıklama yapan Fikret Seçen, Müsteşar Hakan Fidan ve diğer MİT'çilerin KCK soruşturmasını yürüten Savcı Sadrettin Sarıkaya tarafından 7 Şubat 2012 günü telefonla ifadeye çağrıldığını söylüyordu. Seçen, MİT'çilerin şüpheli sıfatıyla mı ifadeye çağrıldığı sorularını ise yanıtsız bırakacaktı. Olayın *Hürriyet*'in internet sitesinden duyurulduğu gecesi *Anadolu Ajansı*'na bir açıklama yapan İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı, *"Bir bilgimiz yok, bilgi verilmiş değil. Olsa verilirdi diye düşünüyoruz. Bilginin İstanbul Cumhuriyet Başsavcıvekili'ne de verilmesi gerekirdi. Bu bilgi verilmedi bize. Eğer bu haber doğruysa, o zaman bizlere bilgi verilmeden yapılmış demektir"* demişti. Çolakkadı, *"Sizin haberiniz olmadan çağrılmış olabilir mi?"* sorusuna ise, *"Duymadığımız bir şeye nasıl 'var' diyelim. Önemli konularda normalde bilgi verilir. Savcı önemli kabul etmemişse bilemem tabii"* diye yanıt vermişti.[1] Sonradan ortaya çıktı ki ne Başsavcı Çolakkadı ne de konunun doğru olup olmadığı yönündeki sorulara, *"Öyle bir şey yok"* diyen Fikret Seçen konudan haberdar edilmişti. Hatta Çolakkadı, *"Dün sabah (8 Şubat) sordum ve doğru olduğunu öğrendim. Şüpheli olarak çağrılıp çağrılmadığı konusunda ise bir bilgim yok"* diyerek bu durumu doğrulayacaktı.[2]

Konunun ayyuka çıkmasından sonra bir anda Türkiye tarihinin en önemli siyasi krizlerinden biri yaşanmaya başlamıştı. Mezhep temelli yeni çatışmaların yaşanmasının beklendiği Ortadoğu'da yönetimlerin değiştiği, Suriye'de olası bir dış askeri müdahalenin beklendiği iç savaş ortamının giderek şiddetlendiği

1 http://www.taraf.com.tr/haber-iki-devlet-cikti-meydane-86470/
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/19876886.asp

ve İran'la Batının ilişkilerinin daha bir gerginleştiği bir dönemdi. Lider ülke olma hevesi ve Neo Osmanlıcılık zihniyetiyle AKP iktidarı, dâhil olduğu bölgede yaşanan gelişmelere kayıtsız kalmak değil aksine müdâhil olmak istiyordu. Yani MİT'e en çok görev düşecek bir dönemde patladı kriz. Böylece Türkiye'nin son 10 yılına damga vurmuş iki iktidar ortağı, kendilerinden önceki tüm iktidarları düşürmüş olan Kürt meselesinin odağına yerleştiği bir savaşla çatıştıklarını duyurmuş oldular. Bir yanda taparcasına sevilen bir Başbakan, öte tarafta kitleleri iyilik hareketi olduğuna inandırmış bir İslami cemaatin olduğu bu çatışma, herkes elindeki kartları açık oynadığında kazananı olmayacak bir savaştı aslında. Özellikle 2007'den itibaren başlatılan Ergenekon sürecinin içinde yer alan siyasal davalardaki suç ortaklığındaki günahlarını bilmeleri nedeniyle sadece birbirilerinin gücünü tırpanlamakla yetinecekleri bir savaştı yaşananlar.

Karşılıklı yıpratma operasyonu da her çarpışmada son yılların en önemli mevziisi olan tetikçilik görevi üstlenen medya üzerinden devreye sokuldu. Sızdırılan belgelerden yapılan haberlerle MİT'in PKK içindeki elemanları deşifre edilirken, teşkilat mensuplarının eylem kararları verip bunları uygulattığı da öne sürülüyordu. Hatta PKK'yi MİT'in yönettiği suçlamasına kadar vardı iddialar. Haberlerde MİT'in üst düzey yöneticilerinin ifadeye çağırılmasının, 13 Ocak 2012'de BDP Diyarbakır İlçe Başkanlığı'na yapılan operasyon sonrası gündeme geldiği anlatılıyordu. İddialara göre aramalarda Oslo görüşmelerini tamamlayıcı nitelikte olduğu ileri sürülen ve yine MİT ve PKK'nin üst düzey yöneticileri arasında geçtiği iddia edilen 12 ses kaydı ve Abdullah Öcalan'ın yazdığı 19 mektup ele geçirilmişti. Baskında ele geçirilen evrakı inceleyen savcılık, KCK ile MİT arasında 12-13 Mayıs 2011 tarihlerinde Oslo'daki görüşmeler üzerine yapıldığı ileri sürülen bir mutabakat taslağına ulaşmıştı. Söz konusu mutabakatta PKK'nin eylemlerine son vermesi karşılığında, Kürt sorunun çözümünde adımlar atılması, bazı tutukluların serbest bırakılması, askeri ve siyasi operasyonların durdurulması, KCK operasyonları adı altında tutuklananların serbest bırakılması gibi bazı taleplerin yer aldığı iddia ediliyordu. KCK operasyonlarında tutuklanan ve Öcalan'ın avukatlığını da yapan bazı kişilerin, bu belgelerle ilgili MİT yetkililerinin haberi olduğu iddiasında bulunması üzerine de savcılık makamları harekete geçmişti. Tüm bu gelişmelerin taraflarından

birisi olarak Cemaat'in medyasında yer alan iddialara göre MİT, KCK'yi kurdurmuş, PKK ile cezaevindeki lideri Abdulah Öcalan arasında kuryelik yapmış ve kimi eylemlerden öncesinde haberdar olmasına karşın engellememiş ya da ilgili birimlere bildirmemişti. MİT'in, PKK'ye verdiği taahhütler kapsamında güvenlik güçlerinin operasyonlarını engellemek için çalışma yürüttüğü ve örgüte geri bildirimde bulunduğu da öne sürülüyordu. Elbette bu iddialar Cemaat medyası üzerinden tüm yaygarasıyla kamuoyuna aktarılıyor, MİT'çiler üzerinden, bürokratlarını korumaya çalışan Başbakan Erdoğan ve AKP hükümeti aleyhine yazı ve yorumlara yer veriliyordu. İktidarın bileşenleri olan AKP ve Cemaat birbiriyle çatışmaya başlamıştı. Daha doğrusu uzun süredir aralarında var olan gerilim ve perde gerisinden yürüyen çatışma ayyuka çıkmıştı. Zaten başbakana bağlı MİT'çilerin soruşturulması demek uzun vadede Erdoğan ve açılım sürecini yöneten yardımcısı Beşir Atalay'ın da sarık yapılacağı anlamına geliyordu.

KCK soruşturmasını yürüten Savcı Sadrettin Sarıkaya'nın şüpheli sıfatıyla çağırdığı MİT'çiler ifade vermeye gitmemişti. MİT Hukuk Müşavirliği, savcılığın ifade alma davetine yanıt olarak bir yazı göndererek, görev ve yetki açısından itirazda bulunmuştu. Gönderilen yazıda, iddia edilen suçlamanın, MİT Kanunu'na göre görev suçu kapsamında olduğu belirtilerek, Başbakanlık'tan izin alınması gerektiği ifade ediliyordu. Şüpheli olarak ifadeye çağrılan MİT'çiler hakkında izin alınmadığı belirtilen dilekçede, CHP'nin Oslo görüşmelerine ilişkin yaptığı suç duyurusu üzerine Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nca bir soruşturma yürütüldüğü, MİT Müsteşarlığı'nın da Ankara'da olduğu belirtilerek, MİT'çiler hakkında görevsizlik ve yetkisizlik kararı verilerek soruşturma dosyasının Ankara'ya gönderilmesi isteniyordu.

Konuya kanuni bir çözüm bulmaya çalışan hükümet kurmayları ise sürekli toplantılar yapıyordu. Geçirdiği ağır ameliyat sonrası sağlık sorunları nedeniyle ortalıkta görünmeyen Başbakan Erdoğan, krizi uzaktan talimatla yönetiyordu. Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ ve Adalet Bakanı Sadullah Ergin, Başbakanlık Müsteşarı Efkan Ala'nın yanı sıra MİT, Başbakanlık ve Adalet Bakanlığı yöneticileri ve hukukçularının bir araya geldiği toplantıda, terörle mücadele kapsamındaki faaliyetlerinden ötürü istihbarat örgütü yöneticilerinin soruşturulamayacağı sonucuna varılacaktı. Gerekçe olarak da, suçlamaya konu faaliyetler özel yasa uyarınca MİT'çilere

verilmiş istisnai görevler olarak değerlendirildi. Bu kapsamda, Başbakan'ın da bilgisi dâhilinde başta Müsteşar Fidan olmak üzere hiçbir MİT'çinin ifadeye gitmemesi kararlaştırıldı. Bu arada Fidan ve yöneticilerin yargılanmasını engelleyecek bir kanun teklifi üzerinde de çalışılmaya başlanmıştı. Zaten kısa süre içinde de MİT Kanunu'nda jet hızıyla bir düzenleme yapılacak ve MİT'çilerin ifade vermesi Başbakan'ın iznine bağlanacaktı.

Bulunan kanuni çözümler ve soruşturmayı yürüten kritik görevdeki polis müdürlerinden ikisinin görevden alınmalarıyla konunun muhataplarına gerekli mesajın verildiğini düşünenlerin yanıldığı kısa sürede ortaya çıktı. Hükümetin sert karşılığının ardından MİT Hukuk Müşavirliği'nin de görev ve yetki yönünden yaptığı itirazı değerlendirmeye bile almayan savcılık Hakan Fidan'ın Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nda ifade vermesi için talimat gönderdi. Mazeretsiz ifade vermeye gelmeyen eski Müsteşar Emre Taner ile eski Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş ve görevdeki müsteşar yardımcıları Yaşar Yıldırım ile Hüseyin Kuzuoğlu içinse yakalama kararı çıkarıldı. Üst düzey MİT'çilerin polis tarafından görüldükleri yerde gözaltına alınarak Beşiktaş'taki İstanbul Adliyesi'ne getirilmesi isteniyordu. Bu cesur girişiminin ardından Savcı Sadrettin Sarıkaya İstanbul Başsavcılığı tarafından süratle dosyadaki görevinden alınırken yerine ise İbrahim Işık ve Âdem Özcan görevlendirildi. Sarıkaya ile birlikte KCK soruşturmasını yürüten ancak MİT'çilerin ifadeye çağrıldığı ve daha sonra haklarında yakalama kararı çıkarıldığı süreçte yurtdışında bulunan Savcı Bilal Bayraktar hakkında ise bir tasarrufta bulunulmamıştı. Görevinden alınmasının nedenine ilişkin bir açıklama yapılmayan Sarıkaya ise, *"Başsavcının takdiridir. Yapacak bir şey yok. Görevimizi yaptık"* yorumunda bulundu. Ankara'daki bir törende kendisine yöneltilen sorular üzerine konuyla ilgili bir açıklama yapan Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Ceza Muhakemesi Kanunu'ndan aldığı yetkiyle soruşturma başlattığını söyleyen Savcı Sarıkaya'nın İstanbul Başsavcısı'na haber vermemesi ve yetkisini kötüye kullanması sebebiyle görevinden alındığını açıkladı. HSYK'den de yazılı bir açıklama yapılarak Sarıkaya'nın görev aldığı soruşturma kapsamında *"MİT görevlileri hakkındaki çeşitli iddialar içeren bilgi ve belgelerin basında yer alması nedeniyle soruşturmanın gizliliğinin ihlal edildiği"* gerekçesiyle resen inceleme başlatıldığı duyuruldu. İki müfettiş görevlendirildiği belirtilen açıklamada HSYK 2'inci

Dairesi'nin, Sarıkaya'nın soruşturmanın gizliliğini ihlal edip etmediğini araştıracağı inceleme sonucu soruşturmada herhangi bir kusuru olduğu ortaya çıkması durumunda ise soruşturma açılıp açılmamasına karar verileceği anlatıldı. Hükümetin jet hızıyla yaptığı yasal değişikliğin ardından Emre Taner, Afet Güneş, Yaşar Yıldırım ve Hüseyin Kuzuoğlu hakkındaki yakalama emri kaldırıldı. Fidan'ın talimatla ifadesinin alınması için gönderilen yazı da geri çekildi. İstanbul Başsavcılığı'nın yasa değişikliğinin ardından beş MİT'çi hakkında soruşturma için istedikleri izin de verilmedi.

Gülen'in cübbesine dokunan yanar

Geçmişteki husumetlerine temkinli bir güvensizlikle sünger çekerek Ergenekon sürecini başlatan iktidar paydaşlarından Cemaat, kalkıştığı bu sivil darbe girişimiyle AKP ile kurduğu ortaklığı hayli derinden sarsmış oldu. Adeta çete faaliyeti yürüten polis ve yargıdaki örgütlenmesine güvenerek belli alanlarda tek başına hareket etmeye çalışacağını ilan eden Cemaat, sahip olduğu gücün eriştiği noktada neler yapabileceğini hem muhaliflerine hem de ortağı AKP'ye kanıtlamıştı. İşin tehdit noktasına geldiğini MİT üzerinden yürüyen çatışmanın yaşandığı günlerde *Zaman* gazetesinden Ali Ünal ilan ediyordu. Ünal, 13 Şubat 2012 günü AKP-Cemaat çatışmasına ilişkin dolaylı bir anlatımla çok çarpıcı bir yazı kaleme almıştı. Fethullah Gülen'in talebelerinden olan Ünal, *"Bir tecrübe, bir rüya ile teneffüs"* başlıklı yazısında bir arkadaşından dinlemiş olduğu bir rüyayı anlatıyordu. Meali, *"Hocaefendi'nin cübbesine ve 'öğrencilerine' dokunan Hz. Ömer bile olsa yanar"* olan Ali Ünal'ın anlattığı rüya şöyleydi:

"Güzel, güneşli bir gün. Hz. Ömer'i (ra) görüyorum, en üst makamlarda bir idareci olarak. Elinde kazma, köyümüzde bir tarlanın etrafına hendek alıyor. Elimde ceketini tutuyorum. Yanında da milletvekili bir yakınım var. O yakınım, siyasete girdiğinden şikâyetçi. Cekete bir şey olmasın diye onu götürüp evimizde duvara asmak için köye iniyorum. Köyün içinde, köyün mübarek ihtiyarlarından Şerif Can ve etrafında çocuklar var. Şerif Can'ın üzerinde kahverengi cübbe bulunuyor. Ceketin bu cübbeye katiyen dokunmaması gerekiyormuş. Ne kadar uğraştımsa da ceket cübbeye dokundu ve o anda elimde kupkuru bir dala dönüşüverdi. Korktum ve heyecanlandım."[1]

1 http://www.zaman.com.tr/ali-unal/bir-tecrube-bir-ruya-ile-teneffus_1244223.html

Cemaat kalemleri cekete dokunanın bile yanacağı tehdidinde bulunsa da hükümet cephesine yakın olanlar da uzlaşı arayışını hissettiren yazılar kaleme alıyordu. Krizin tüm şiddetiyle sürdüğü günlerde Başbakan'a yakınlığıyla bilinen Yalçın Akdoğan 15 Şubat'ta *Yeni Şafak* gazetesinin manşetten duyurduğu bir yazı kaleme almıştı. Akdoğan'ın söylemlerinin, sağlık sorunları nedeniyle ortalıkta görünmeyen başbakanın düşünceleri olduğunu bilenler için Yasin Doğan müstear adıyla kaleme alınan ve *"Her türlü oyunun farkındayız..."* diye çok şey anlatan bir başlıkla duyurulan bu yazı önemliydi. İki kardeş olan Cemaatle AKP arasında kavga dövüş olmayacağını anlatan, suyun daha da bulanıklaşmasını giderme ve uzlaşı önerisi olarak yorumlanabilecek yazısında Akdoğan, *"Bugün bazılarının anlamadığı şudur: Başbakan Erdoğan'ı gönülden seven cemaat mensupları ile Hocaefendi'ye sevgi besleyen AK Partililer arasında bir çatışma ve çekişme olamaz, bunlar birbirinden ayrılamaz, çünkü bunlar aynı insanlardır. (...) Fitne ateşine odun atanlar, sadece parti ve cemaati 'kaybet-kaybet' sarmalına sürüklemek istememekte, aynı zamanda Türkiye'yi iddialarından ve demokratikleşme perspektifinden koparmaya çalışmaktadır"* diyordu.[1]

Cemaat: Tasfiye ediliyoruz

Akdoğan'a hitaben başbakana verilen yanıt ise Cemaat'e yakın www.aktifhaber.com isimli internet sitesinde Yetkin Yıldız tarafından kaleme alındı. *"Yalçın Akdoğan perdeleme mi yaptı"* başlıklı ve *"Bir Yalçın Akdoğan okuması"* alt başlığını taşıyan toplam üç yazıda Yıldız, hükümetin bilgisi dâhilinde kaleme alınan Akdoğan'ın yazısında denildiği gibi AKP ile Cemaat arasında bir çatışma yaşanmadığının doğru olmadığını söylüyordu. *"Yalçın Akdoğan'ın yaptığı hamle daha 'akıl' eseri...* Sabah *ve* Star*'ın başını çektiği cemaate açıktan saldırı dalgasının AK Parti'ye zarar verdiğini fark etmiş görünüyor"* diyerek Cemaat'in tehdidini de dillendiren Yıldız'a göre, AKP hükümeti MİT Krizi'nden çok önce Cemaat'e yakın olduğunu bildiği isimleri devlet bürokrasisinden temizleme operasyonu yapmaya başlamıştı. MİT'in devlet bürokrasisi içindeki Cemaat mensuplarına ilişkin fişlemeler yaptığını da anlatan Yıldız, *"Anlaşılan o ki, bu listelerin gereği yapılırken, yani MİT'in hazırladığı listelerdeki insanlar sürülürken, hükümet oy kaybetmemek için Cemaat'in yüzüne gülecek... Cemaat ile ilgili olduğu düşünülen kadrolar tasfiye*

1 http://yenisafak.com.tr/yazarlar/?t=15.02.2012&y=YasinDogan

edilirken, Cemaat'e sıcak mesajlar verilecek ve yandaş medyada Cemaat'e çakmanın dozu düşürülerek kamuoyu nezdinde bu işten en az zararla çıkılmaya çalışılacak" diye yazıyordu. Yıldız cemaatçilerin tasfiyesine ilişkin edindiği bir bilgiyi de yazısında şöyle anlatıyordu:

"Milli Eğitim Bakanlığı'nda Ömer Dinçer dönemiyle birlikte Cemaat mensubu yöneticilerin tamamının 'kazındığı' sıradan eğitim muhabirlerinin tweetlerinde bile yer almaktadır. KPSS puanı, tecrübe, liyakat, yeterlilik gibi objektif kriterlerle yapılması gereken seçimlerde bir insanın cemaatçi olup olmadığını tespit edebilmek istihbarat çalışmaları ve teknik destek yapılabilir ancak. Bu teknik desteği MİT mi vermektedir? Bilal Çetin'in sözünü ettiği 'Cemaat bürokratları dosyası' mı kaynağı oluşturmaktadır?"[1]

Yıldız'ın iddialarına Akdoğan'ın yanıtı gecikmedi. Anlaşılan, uzlaşı arayışı sonuç vermeyecekti. *Star Açık Görüş* ekinde 20 Şubat 2012'de yayımlanan *"Örgüt istismar malzemesi buldu"* başlıklı cevabi yazısında hükümetin politikalarına yönelik müdahalelere karşı çıkılıp tedbir alındığını anlatan Akdoğan şunları söylüyordu:

"Hükümete ve süreci başlatan yargı/polis bürokrasisine yönelen eleştiriler meselenin asli zemininden kaydırılmaya çalışıldığını, sapla samanın iyice birbirine karıştığını gösterdi. Hükümete yönelik suçlamalarla ilgili şunlar söylenebilir: AK Parti iktidarı hiçbir zaman yanlış yapanları savunmamış, kirli ilişkilerin üzerini örtmemiştir. Hakan Fidan'ın Oslo görüşmeleri üzerinden 'suçlu' muamelesine tabi tutulması, hükümetin güvenlik politikasına müdahale olarak algılanmış ve Başbakan'ın iznini bypass eden tutuma karşı tedbir geliştirilmiştir. Bir kurumun içinde yanlış yapanlar varsa bunları bulup çıkarmanın yolu, hükümete karşı bir dayatma görüntüsü vermek, böyle bir kaosa ve gerilime zemin hazırlamak olmamalıydı..."[2]

AKP ve Cemaat arasında çatışma olmadığını yeniden ifade eden Akdoğan, *"İki farklı kulvarda hareket eden bu yapılar arasında güç ve iktidar çekişmesi yaşanmasını murad edenler yine hayal kırıklığına uğrayacaktır"* diyerek uzlaşı talebini yineliyordu. AKP ve Cemaat arasında iyi ilişkilerden rahatsız olanların dezenformasyon ve manipülasyonlarla fitne çıkarmaya çalıştığını vurgulayan

1 http://www.aktifhaber.com/yalcin-akdogan-perdeleme-mi-yapti-560627h.htm
http://www.aktifhaber.com/yalcin-akdogana-cevap-1-561980h.htm
http://www.aktifhaber.com/yalcin-akdogana-cevap-1-561980h.htm

2 http://www.haberkamu.com/haber/20120220/Basbakan-danismani-MIT-depremini-2-kez-yorumladi.html

Akdoğan, *"Cemaat'e karşı AK Parti içinde, 'kadrolaşma, devleti ele geçirme, her alanda etkinlik kazanma' türü laflar üretilirken, Cemaat içinde AK Parti'ye karşı özellikle Cemaat mensuplarının kamu kurumlarından tasfiye edilmeye çalışıldığı, her alanda etkinliklerini kıracak ayrımcı politikalar uygulanacağı yönünde safsatalar üretilmektedir. Başbakan'ın böyle bir tasfiye talimatı verdiği, MİT'in özel dosyalar hazırladığı, hükümetin Ergenekoncularla anlaştığı, Emniyet İstahbarat'ın MİT'e bağlanacağı şeklindeki uydurma bilgiler pompalanmaktadır..."* diyerek hem Yetkin Yıldız'ın hem de *Taraf* gazetesinde benzer yazılar kaleme almış olan Emrullah Uslu'nun iddialarını yalanlamaya çalışıyordu. MİT Krizi'nde hükümet çevrelerince sorgulananın konunun kamu görevlilerinin yargılanması ekseninden çıkarılarak karmaşık bir probleme dönüştürülmesinin belli odakların manipülasyonuyla gerçekleşmesi olduğunun altını çizen Akdoğan, *"En samimi sağduyu çağrılarını bile 'perdeleme' olarak kötüye yormak insafla bağdaşmaz. AK Parti'nin bir yandan yüze güldüğü, diğer yandan tasfiye çabası içinde olduğu iddiası çok çirkin bir iftiradır. İftira atmak, fitne çıkarmaya çalışmak, yangına körükle gitmek tasvip edilemez"* diyordu. Akdoğan'ın yazısındaki en çarpıcı kısım ise *"Biz gücümüz yettiğince hak bildiğimiz yolda yürür ve kardeşlik hukukunu korumaya gayret gösteririz. Her olaya habis duygularla yaklaşanları ise Allah'a havale ederiz"* cümleleriydi. Başbakan Erdoğan, danışmanı ve sözcüsü Akdoğan aracılığıyla Cemaat'e en açık uyarısını böylece yapmış oldu. Yalçın Akdoğan'ın, Ergenekon'un polis ve yargıya sızdığı şeklindeki enteresan tespitiyle Cemaat'in Türkiye'nin yeni Ergenekonu olduğu da hükümet cenahından dillendirilmiş oluyordu.

Cemaat barış çubuğu uzattı

MİT soruşturması yaşanan çatışmanın doğal tarafı olan ve konuya yaşadığı ABD'den dâhil olan Fethullah Gülen'in Pensilvanya sohbetlerinde kullandığı cümlelerde krizin etkisi görülüyordu. Başbakan'ın ilk ameliyatı sonrası geçmiş olsun mesajı yayımlamayan Gülen, sohbet toplantılarından birinde isim vermeden Erdoğan ve AKP'ye şöyle sesleniyordu:

"Hırsızlıklar, haramilikler yapma gibi değişik spekülasyonlar gibi, kapkaçlar gibi milletin servetine hortumlar bağlayıp ama doğrudan doğruya irtibatlı ama kaçamak yollu başkalarının üzerinden kendi havuzlarına milletin malını akıtma gibi şeyler... Bunlar hep el hıyanetine

giren şeylerdir, işte bunlar hakiki manada Müslüman değildir... Menfaat üzerine dünyalarını kurduklarından dolayı başkalarını karalamak suretiyle onlara alan tanımamak suretiyle bütün alanları kendi hesaplarına işgal etme gibi bir mülahazadan kaynaklanır... İşi menfaate bağlı götürüyorsanız dindar bile olsanız, camide imam olsanız, beldede müftü olsanız, yaptığınız işin içinde şahsi çıkarlarınıza gayretlerinize bağlamışsanız, onunla birşey elde etmeyi düşünüyorsanız, o krediyi şahsınız adına birşey elde etmeye bağlamışsanız, o istikamette kullanıyorsanız hafizanallah hiç farkına varmadan başkalarının hukukuna girebilirsiniz elinizi de kullanırsınız, dilinizi de kullanırsınız kimbilir hiç farkına varmadan bazı siyasilerde olduğu gibi bunlar madem böyle güç haline geliyor en iyisi bunları batırmak ve bunlara alan bırakmamak lazım alan bütünüyle bizim elimizde olursa kimse bize soru soramaz ama alanın içinde başkaları olursa sorgulama meselesi de beraber olabilir onunla. En iyisi mi bütün muhalifler yok olmalı, Allah'ım bütün muhaliflerimizi yok eyle bizi muhalifsiz bırak da ayıplarımızı mayıplarımızı yakın takibe alan insanlar bulunmasın. Bu mülahaza ile yaşayan insanların esenlik vaad etmeleri selam insanı olmaları 'selamün aleyküm ve rahmetullahi ve berakatühü'ye bağlı yaşamaları mümkün değildir vesselam."[1]

MİT Krizi'nin başlangıcı olan 7 Şubat 2012'de yapılan bu konuşmanın ardından kısa zamanda çok şey yaşanmıştı. Elbet ikili arasındaki mücadelede kaybeden şimdilik Cemaat'ti. Zaten süreç içinde Erdoğan'ın kararlı ve sert duruşunun etkisi ve yaşadıkları kayıplardan sonra Cemaat gazete ve televizyonlarını kaplayan yenilir yutulur türden olmayan o büyük iddialar, geçici bir süre için de olsa bir anda bıçak gibi kesilmişti. Başbakan Erdoğan'ın sert tedbirler alması üzerine başlarda, Fethullah Gülen'in yaşadığı ABD'de yaptığı haftalık vaazlarının satır aralarından, denetimindeki medyanın yazarlarının da açık açık Başbakan Erdoğan'a, "bize mahkûmsun" şeklinde özetlenebilecek söylemleri zaman içerisinde, "bizi birbirimize düşürmeye çalışıyorlar", "biz ortağız" şekline büründü. Devlet içi savaşın şimdilik kazananı olan Erdoğan, Cemaat'in uzattığı bu barış çubuğunu reddetmedi. Bunu da kamuoyuna deklare ettiler zaten. Gülen'in sohbet toplantılarında söylediklerini her hafta köşesinde aktaran *Zaman* yazarı Ahmet Kurucan'ın 31 Mart 2012 tarihli, *"Hayber'in Kale Kapısı"* başlıklı

1 http://www.samanyoluhaber.com/kultur/Hocaefendiden-onemli-tavsiye/732085/

yazısını da son sohbete ayırmıştı.[1] Gülen'in, cemaatinin mensuplarına uyarıda bulunduğu gözleniyordu:

"...Bugün sahip olduğumuz nice imkânlar var; var ama ihtimal usul ve üslup hatası yapıyor ve bu imkânları değerlendirilmesi gerektiği ölçüde değerlendiremiyoruz. Tebşir (müjde) edilecek yerde inzarda (ihtar) bulunuyoruz. Hâlbuki bakın Allah'ın şu lütfuna. Maddi imkânlar insanların istek, arzu ve heyecanları ile birleşmiş. Geriye bunları rantabl kullanma kalıyor. O da usul ister, üslup ister, metod ister. Hadiseleri iyi okuma önemlidir. Zaten sorumluluklar ona göre belirlenir. Dün yaptıklarınızı bugün hiçbir değişikliğe gitmeden tekrar eder durursanız, onlar bugün için bir şey ifade etmeyebilir. Çağı ve hadiseleri okuma yanında insanı okuma da ihmal edilmemelidir. Doğru üslubu bulma adına gösterdiğiniz bu gayretler aynı zamanda İlahi inayete (yardım) bir çağrıdır... Bir yerde yaptığımız bir işten dolayı zaferyab (başarı gösteren) olursunuz. Bir başka yerde aynı şartlar, aynı imkânlarla aynı işte başarılı olmazsınız. Hâlbuki sebep sonuç ilişkisine göre başarılı olmanız gerekir. İhtimal orada bir iç-beğeni devreye girmiş ve o iç-beğeni size hüsran yaşatır. Hâlbuki başarılar, zaferler iç-beğeniyi değil, Allah'a hamd ve şükür hissini kamçılamalı. O'nun lütuf ve ihsanları arttıkça bizim de O'nunla irtibatımız artmalı; artmalı ki sonsuz daha iyi görülsün. Sonsuzu sıfır kadar güzel gösteren bir şey yoktur. Sıfır olun ki sonsuzu yakalayın... Enaniyetin (bencillik/kendini kayırma) mırıltılarını yaptığımız işlerin içine sokmayın."[2]

Gülen'in sohbette söylediklerinin gazetede aktarıldığı aynı gün Cemaat'e yakınlığıyla bilinen Türk İşadamları ve Sanayicileri Konfederasyonu'nda (TUSKON) konuk olan Başbakan Erdoğan bir bölümü Cemaat'e yönelik olan konuşmasında dikkat çekici açıklamalar yaptı. Erdoğan, Cemaat'le aralarındaki savaşta ateşkes ilan edildiğini *"Bugüne kadar birlikte yürüdüğümüz arkadaşlarımızla, dostlarımızla, kardeşlerimizle ayrılığa düşmeden el ele, omuz omuza beraber yürümeye devam edeceğiz. Bugüne kadar, hiçbir zaman bize 'ben' demek yakışmaz..."* diye duyuruyordu. Erdoğan konuşmasında Fethullah Gülen'den gereken mesajı aldığını gösteren *"Biz enaniyetten (bencillik/kendini kayırma) uzak duracağız. Bizim kitabımızda 'ben' yok, 'biz' var. Senlik, benlik kavgasına asla müsaade etmeyeceğiz. Fitneye, nifaka asla prim vermeyeceğiz."* cümlelerini kullanacaktı.

---

1 Ahmet Kurucan, *Zaman* gazetesi, 31 Mart 2012, "Hayber'in Kale Kapısı"
2 http://www.zaman.com.tr/ahmet-kurucan/hayberin-kale-kapisi_1266565.html

Cemaat'in arşivi MİT'te mi?

Evet, tarafların kamuoyu önündeki ateşkes anlaşması bu şekilde olmuştu. Ama durumun geçici olduğu, Cemaat'in her zaman olduğu gibi, bir kez daha gücü görünce taktiksel bir geri çekilmeye başvurmuş olduğu bir süre sonra kanıtlanacaktı. Tıpkı 28 Şubat Darbesi'nde olduğu gibi bu taktiksel geri çekilme sürecini yeterli güç ve istihbarat toplamakla geçirecek olan Cemaat, zamanı geldiğinde yine kuşandığı kılıcını sallamaktan geri durmayacaktı. Zaten zaman zaman sahip oldukları gazete köşelerinden, internet sitelerinde yer alan yazılarda özellikle 29 Mart 2014'teki yerel seçimler ile devamında gelecek olan cumhurbaşkanlığı ve genel seçimlere ilişkin hatırlatmalarda bulunarak birbirlerine muhtaç olduklarının mesajını vermeye devam ediyorlardı. Devletin zirvesindeki savaşı gün yüzüne çıkaran MİT Krizi sonrasında, devlet kurumları arasında zaten bir süredir yaşanan çatışmanın kaynağı konusunda kamuoyunun kafasındaki bulanıklık giderilmemişti. Birbirlerinin defosunu bilen taraflardan da doğal olarak kamuoyuna tatminkâr bir açıklama yapılmadı. Peki ne olmuştu da aynı siyasi gelenekten beslenen iki dini yapı karşı karşıya kalmıştı? Cemaatçiler tarafından sıklıkla dilendirilen, devlet bürokrasisi içinde yer alan mensuplarına yönelik AKP hükümeti tarafından gerçekleştirilen tasfiye harekâtının konuyla ilgisi olduğu çok açıktı. MİT'in koordinasyonunda Hakan Fidan'ın başkanlık ettiği bir ekibin kamu bürokrasisi içindeki cemaatçilere yönelik bir fişleme faaliyeti yaptığı ve bu fişlemelerden yola çıkılarak temizlik yapıldığı iddia ediliyordu. Bu iddialar doğru olmasına doğruydu ancak bu fişleme ve tasfiye faaliyetlerine kaynaklık eden ise bizzat Cemaat'in kendi arşivleriydi. Rivayetlere göre Cemaat'te emniyet imamı olarak bilinen ve Hanefi Avcı'nın tutuklanmasına neden olan kitabında da bu sıfatıyla anılan kişi olan O.H.Ö. bir ABD seyahati sırasında FBI görevlilerince gözaltına alınmış ve yanındaki arşive de el konulmuştu. İşte MİT koordinasyonunda yapılan çalışmalara kaynaklık eden belgeler bizzat Cemaat mensuplarınca tutulan bu arşivlerdi.

MİT Krizi'nin ardından gazetelerde kendilerine yer bulmuş Cemaat tetikçisi olarak ünlenen kimi köşe sahiplerince yürütülen saldırılar giderek azaldı. Cemaat, tıpkı 28 Şubat 1997 Darbesi döneminde olduğu gibi mevzi kaybetmemek için suskunluğa bürünmüş görünmeyi seçti. Hatta öyle ki mensuplarının kamuda

varlıklarını sürdürebilmek için kendilerini gizlemek zorunda kaldıkları bizzat Cemaat çevrelerinden de zaman zaman dile getirildi. Ancak Cemaat, Başbakan Erdoğan'ın hiddetinin hedefine yerleştiği için bu suskunluk dönemini ilerleyen dönemde dershanelerin kapatılmak istenmesi sürecinde bozarak açıktan bir savaşa girmeyi tercih edecekti.

MİT Krizi sonrasında hükümetin, daha doğrusu Başbakan Erdoğan'ın hamlesi de gecikmedi. Cemaat'in örgütlenmede en önemsediği yer olan polis teşkilatına ilk neşter vuruldu. Krizin daha ilk günlerinde, 9 Şubat 2012'de İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün tepesinde tayin depremi yaşandı. 2009 yılında İstanbul'da göreve gelen ve KCK operasyonlarını yürüten İstanbul Terörle Mücadele Şube Müdürü Yurt Atayün ile İstihbarat Şube Müdürü Erol Demirhan, görünüşte İstanbul Emniyet Müdürü Hüseyin Çapkın tarafından görevden alınarak pasif görevlere atandı. Ergenekon ve Devrimci Karargâh soruşturmalarını da yürüten müdürler, herhangi bir gerekçe gösterilmeden kızağa alınmıştı. Ergenekon, Balyoz, Devrimci Karargâh, Odatv operasyonları gibi kimi uygulamalarıyla AKP hükümetini siyaseten zor durumda bırakan birçok operasyona imza atan ekibin yönetici kadrosu dağıtılmaya başlanmıştı. Görevden alınmalar rutin uygulama diye açıklasa da gerçek nedenin MİT soruşturması olduğu herkesin dilindeydi. Bu gerçek bir başka görevden almayla daha bir pekişti. Odatv operasyonundan sonra İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü görevinden alınarak, Bomba İmha Olay Yeri İnceleme ve Tanık Koruma Şube Müdürlüğü'nden sorumlu Emniyet Müdür Yardımcısı görevine atanan Ali Fuat Yılmazer, bu kez de atama kararı ile Ankara'da Polis Akademisi emrine gönderilmişti. Elbette bu da "rutin bir uygulama" diye gerekçelendirildi.

MİT'çilerin ifadeye çağrılması üzerinden kendilerine yönelik saldırıya hükümetin sert tepkisi doğal olarak dinmek bilmiyordu. İstanbul Emniyeti'nde iki üst düzey müdürle başlayan görevden alınmalara sonraki günlerde yeni isimler eklendi. İstanbul Terörle Mücadele, İstihbarat ve Organize Şubede görevli çok sayıda polis "rutin atamalar" gerekçesiyle görevlerinden alındı. AKP hükümeti bu kez kendilerini de hedef alan komploların odağını keşfetmişçesine İstanbul Emniyeti'nde belli bir yapıyı dağıtmaya çalışıyordu. Alt kadrolara da sıçrayan görevden almalarla 700 polis şark tayiniyle İstanbul'dan uzaklaştırıldı. İstanbul'daki bu

değişiklikler, 2013 Aralık ayındaki yolsuzluk soruşturmalarıyla birlikte yurt çapında polis teşkilatının en üst yapılanmasına dek uzanacaktı. Bir süre için çekilen kılıçlar kınına sokulmuş gözükse de bu sessizliğin, en azından Cemaat cephesi için hayra alamet olmadığı Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, *"derin devlet hâlâ faaliyette"* vurgusu eşliğinde dinlendiğini açıklamasıyla ortaya çıktı. Zaten hükümetin, Cemaat'in insan ve para kaynaklarından biri olan dershaneleri kapatma hamlesi de, Cemaat kalemşorlarının Başbakan Erdoğan'ı bu kararından döndürmek için verdiği gayret de savaşın bitmediğinin emareleriydi.

Yarattığı canavara kurban olmak

AKP iktidarının en çok yatırım yaptığı alan hiç kuşkusuz ki ideolojik akrabalığı da bulunan, iktidarı boyunca muazzam yetkilerle donatılan, 2013'e kadar 100 bin civarında yeni polis alınan Emniyet Teşkilatı'ydı. Terörle Mücadele Yasası'yla neredeyse her türlü muhalefet terör suçu kapsamına alınmıştı. Ağır silah alma yetkisi verilerek polis teşkilatı, AKP iktidarıyla aralarında kırılgan bir güven ilişkisi bulunan askerin muadili bir savaş aygıtı haline dönüştürüldü ve özellikle muhaliflerine yönelik operasyonlarda ön plana çıktı. Ergenekon ve Balyoz ile türevi soruşturma ve davalarla rejimin yeniden inşasında polis ve yargıdaki uzantıları önemli bir rol oynadı. Tüm bunlar olurken Emniyet içindeki cemaatçi çete de büyük ilerleme kaydetti. Yargı ise Özel Yetkili Mahkemeler eliyle yeni rejimin, her muhalifin başına inen sopası haline dönüştürüldü. Zaten polis teşkilatı ve yargı bizzat Tayyip Erdoğan tarafından, gücünü yitiren orduya karşı "ileri demokrasi" diye tanımlanan yeni rejimin güvenceleri olarak ilan edilmişlerdi. Ancak Erdoğan, iktidarının gayri resmi ortağıyla elbirliğiyle yarattığı rejiminin güvencesi saydığı bu kurumların, kendisinin değil ortağının denetiminde olduğunu da öğrendi.

AKP ve Cemaat özellikle PKK ile mücadele ve Kürt sorunu konusunda bazen ortak hareket ediyor görüntüsü verseler de farklı yaklaşımlara sahip oldukları MİT Krizi'yle de iyice belirginleşmişti. Bardağı taşıran damla olan ve Ali Bayramoğlu'nun *"saray içi iktidar kavgası"* diyerek meseleyi gayet iyi özetlediği MİT Krizi'nde Erdoğan'ın bu kadar sert önlemler almasının nedeni elbette bu darbe girişiminin nihai olarak kendisi ve en az bir bakanını hedef aldığını bilmesindendi. Çünkü sızdırılan telefon kayıtlarında

MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın, *"Sayın Başbakanımızın özel temsilcisiyim... Sayın başbakanımız bu konuda beni görevlendirdi..."* diye konuşması özel yetkili bir savcı tarafından Anayasa'nın 83'üncü maddesi kapsamında yorumlanabilirdi. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerini dokunulmazlık dışında tutan bu madde uyarınca, Başbakan ve bakanına terör suçlaması yöneltip bunun ağır cezayı gerektiren bir suçüstü hali sayılmasına ramak kalmıştı. Eğer bu olsaydı, tıpkı eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un itirazının reddinde olduğu gibi, yöneltilen suçlama için de Özel Yetkili Mahkemeler, "göreviyle ilgili değil" diyerek Başbakan'ı yargılama yerinin Yüce Divan olmadığına karar verilebilirdi. Kapatılan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin (DGM) işlevini sürdüren Özel Yetkili Mahkemeler 4 Aralık 2004'te TBMM'de kabul edilen Ceza Muhakemeleri Yasası'yla (CMK) AKP tarafından kurulmuştu. Yıllardır yaşanan hukuksuzluklara, başta tutuklamayı kolaylaştıran katalog suçlar ve 10 yıla varan tutuklama süreleri konularında yöneltilen eleştirilere karşın AKP hükümeti ne Özel Yetkili Mahkemelerin kaldırılması ne de çağdaş hukuk normlarına uygun hale getirilmesine yönelik iyileştirici bir düzenleme yaptı. Doktor Victor Frankenstein'in başına geldiği gibi kendi yarattığı canavarın kurbanı olduğunu anladığı anda yıllardır göz yumduğu garip yargı pratiğine, yani kendi yarattığı hukuka itiraz etmiş oldu.

Taraf'sız çatışma olmaz

Burada dikkat çekici bir başka noktayı da ele almak gerekiyor. 7 Şubat darbe girişiminin ortaya çıkmasından sonra 10 Şubat'ta her gazetede olduğu gibi *Taraf*'ın manşet haberinde de MİT vardı. Ancak "sarsıcı haberler uzmanı" muhabirlerinin, kendisini yasadışı biçimde izleyen ajanları polise yakalatmasının hikâyesi eşliğinde MİT'in, tıpkı Ergenekon soruşturmalarında polisin yaptığı gibi kanuni ancak hukuki olmayan mahkeme kararlarıyla gazetenin yazarlarının telefonlarının dinlendiği anlatılıyordu. *"Taraf'a MİT Operasyonu"* başlıklı manşet haberde, ilki 30 Ekim 2008, sonuncusu 4 Kasım 2009'da olmak üzere beş ayrı mahkeme kararına dayandırılan telefon dinlemelerinde, gazetenin bazı yazarlarına yabancı kod isimler verilerek mahkemeden dinleme kararı çıkarıldığı anlatılıyordu. İstanbul 11 ve 14'üncü Ağır Ceza Mahkemelerinden alınan kararlar ile dinlenen isimler ise Ahmet Altan ve kardeşi Mehmet Altan ile Yasemin Çongar, Markar Esayan ve

Amberin Zaman'dı. Üç aylık sürelerle dinlemelerin yinelendiğini kanıtlayan mahkeme kararlarında, teknik takibin amacı ise, "terör amaçlı casusluk faaliyeti" olarak belirtiliyordu. Dinleme kararlarındaki MİT'in talep yazısında gazetecilerin kimlikleri gizlenerek çeşitli yabancı kod isimlerle doldurulmuştu. Haberde ve yapılan yorumlarda haklı olarak bundan hükümetin haberi olup olmadığı sorgulanıyordu. Ancak elbette ki önemli bu soru, hukuksuz dinlemelere ilişkin dört yıllık mahkeme kararlarının nasıl ve ne oldu da tam da MİT Krizi'nin yaşandığı bir dönemde *Taraf*'ın polis muhabiri ve belge taşıyıcısı Mehmet Baransu'ya verildiğini sormayınca yetersiz kalıyordu. Baransu'nun kendini bir süredir takip ettiğinden şüphelendiği MİT'çileri, tam da eski ve yeni müsteşarlarının özel yetkili savcılık tarafından ifadeye çağrıldığı gün polislere yakalatması da herhalde "tesadüf" olmalıydı. Gazetenin sonraki günlerde, cemaatçi kimlikleriyle bilinen elemanları dışında, MİT Krizi'yle ilgili hükümeti kollayan yazı ve yorumlara imza attığı görülünce insan ister istemez bu yeni komploda da "Taraf *gazetesinden kimi isimlerin komploculara taraf olması mı istendi?*" diye sormadan edemiyor.

MİT'e çarpan tesadüfler zinciri

Devletin zirvesinin o sıcak günlerinde tesadüf bu ya, aktörlerinin MİT'çiler olduğu bir suç soruşturması da Adana'dan ajanslara düştü. Hatay Altınözü'ndeki mülteci kampında barınan Suriyeli rejim muhalifi Albay Hüseyin Harmuş ve Binbaşı Mustafa Kassum, iddialara göre aralarında MİT görevlilerinin de olduğu bir çete tarafından 29 Ağustos 2011 günü kaçırılarak para karşılığı Suriye ordusuna teslim edilmişti. Olayla ilgili soruşturma kapsamında ise biri MİT Hatay Bölge Müdürlüğü'nde çalışan beş şüpheli "siyasi casusluk" ve "kişiyi hürriyetinden yoksun kılma" iddialarıyla 10 Şubat 2012'de gözaltına alınıp tutuklandı. MİT'ten yapılan açıklamada personelleri olan şüphelinin operasyondan beş gün önce kurumla ilişiğinin kesildiği söylendi. Ancak tüm bu süreçte medyaya biçilen rol kapsamında, MİT'çilere yapılan operasyonun polis kamerası görüntülerine kadar tüm bilgi ve belgeleriyle bir kez daha servis edilmişti. MİT'in ne kadar tu kaka bir istihbarat örgütü olduğu rızası üretiliyordu. Bu arada MİT İstanbul Bölge Başkanı İsmail Nişancı'nın merkeze çekildiği haberi 23 Şubat 2012 tarihinde, *"Başkan Merkeze"* manşetiyle çıkan *Hürriyet* gazetesi

tarafından duyuruldu.[1] MİT Krizi sonrasında İstanbul Emniyeti'ndeki polis şeflerinin başka görevlere atanmasının hemen sonrasına denk gelmesi açısından dikkat çekici bulunan bu kızağa alma işlemini kimse anlamamıştı. MİT'in en kritik birimlerinin başında gelen İstanbul Bölge Başkanlığı, MİT Müsteşar Yardımcılığı'ndan bir önceki basamak olarak görülüyordu. Ancak kulislerde dolaşan iddialara göre Nişancı *Taraf* gazetesi yazarlarının dinlenmesi talimatını verdiği öne sürülen isimdi. Bu iddianın doğruluğunu bilemiyoruz ama 2009'da İstanbul'da iş başı yapan Nişancı'nın ismi görevden alınmasından birkaç ay önce polis tarafından başka bir olayla ilgili olarak zaten basına sızdırılmıştı. Cemaat'in parmağı olduğundan birçok kişinin emin olduğu şaibeli şike soruşturması sırasında Nişancı'nın operasyon öncesi Yıldırım'a üstü kapalı uyarıda bulunduğu ima edilen haberler basına sızdırılmıştı. 21 Ekim 2011 günü basında yer alan haberlere göre Nişancı bu görüşmede, *"Hakkında bir şeyler duydum. Seninle ilgili bir şeyler var. Kendine dikkat et"* dediği Yıldırım'dan *"Tamam. Bana bir şey olmaz"* karşılığını alıyordu. Bu iddialarla ilgili soruşturma savcısı Mehmet Berk tarafından ifadesine başvurulan MİT İstanbul Bölge Başkanı İsmail Nişancı'ya dava açılmasına gerek görülmedi.

Hem dinleme üssü hem karakutu

Aslında KCK soruşturmasıyla yüzeye çıkan kriz geçmişten gelen MİT ve polis arasındaki çatışma açısından elbette sürpriz değildi. Daha 2009'da İstanbul'da KCK operasyonlarında bazı teşkilat mensuplarının gözaltına alınmaları nedeniyle polisle aralarında yaşanan gerginlik sırasında İsmail Nişancı'nın İstanbul Emniyeti'ni merkeze şikâyet ettiği de iddialar arasındaydı. *Taraf* gazetesi yazarlarının dinlenildiği bilgisinin Mehmet Baransu'ya polis tarafından verilmesi de[2], bu hukuksuz dinleme kararının talimatını verdiği öne sürülen ve adı şike soruşturmasına karıştırılan Nişancı'nın polisin hedefinde olduğunu gösteriyordu. En sonunda Başbakan Erdoğan ve Beşir Atalay'ı hedefleyen MİT soruştur-

1 *Hürriyet* gazetesi 23 Şubat 2012, Metehan Demir, "İstanbul MİT'e Ankara'dan başkan"

2 MİT Müsteşarlığı'nın, basın müşavirliği aracılığıyla, Yasemin Çongar'ın soruları üzerine sahte isimlerle gizli dinleme operasyonunu yalanlayamadığını, "açıklama yapmamak"la yetindiğini ve skandalı ortaya çıkaran belgelerin kaynağının "emniyet" olarak habere eklenmesini rica ettiği Yasemin Çongar'ın 10 Şubat 2012'de, *Taraf* gazetesindeki köşesinde yayımlanan yazısında yer aldı.

masında Cemaat'in bu kadar cüretkâr bir çıkış yapmasının nedeni ve Hakan Fidan'ı neden bu kadar önemli bir hedefe dönüştürdükleri konusunda şimdilik sadece tahminler var. Ancak MİT'e yönelik Cemaat'in sert hamlesinin zamanlamasında çok dikkat çeken bir durum var. Türkiye'nin yurtiçi ve yurtdışına yönelik en büyük dinleme üssü Genelkurmay Elektronik Sistemler Komutanlığı'nın (GES) MİT'e devredilmesinden kısa süre önceydi. Cemaat'in dinleme, izleme ve istihbarata verdiği önem düşünüldüğünde MİT'e yönelik hamlesinin GES'in devredilmesinden önce yaşanması manalı hale geliyor. Ancak Cemaat'in MİT'i hedef almasının en önemli nedeni kuşkusuz ki sahip olduğu bilgi hazinesiydi. Ergenekon soruşturmalarından başlayarak hedefte olduğu açığa çıkan, çeşitli vesilelerle kriminalleştirilmeye çalışılan MİT, Cemaat için en değerli istihbarat merkezi ve bilgi deposuydu. Kendisini elde ettiği bilgilerle güçlü kılan Cemaat için MİT'i bu kadar cazibeli kılan en önemli neden sahip olunan arşiviydi. Farklı isimlerle bir asırdan uzun bir geçmişe sahip olan MİT, oldukça zengin arşiviyle adeta ülkenin kara kutusuydu. Siyasetçisinden, iş ve sanat dünyasına kadar birçok kişi hakkında bilgi içeren bu kara kutuya sahip olmak, ele geçirilen diğer güvenlik teşkilatlarıyla birlikte düşünüldüğünde devletin tamamına sahip olmak anlamına da geliyordu. Bunun dışında MİT'i hedefe koyan bir diğer neden ise hükümetle yaşanan bir başka fikir ayrılığıydı. Mavi Marmara Katliamı, AKP'nin köklerinin dayandığı Milli Görüş geleneği ile Cemaat arasındaki İsrail politikalarındaki farklılığı yeniden açığa çıkarmıştı. MİT Krizi üzerinden ortaya çıkan sonuç ise tarafların Kürt meselesinin çözümü konusundaki yaklaşım farklılığı nedeniyle aralarında sorun olduğunu kanıtlıyordu. MİT, Kürt meselesinin çözümü konusunda geçmiştekilerden farklı bir yaklaşım sergileyen hükümet adına etkin rol üstlenmişti.

Kürt sorununun çözümündeki yaklaşım farkı

Yaşanan çatışmanın yüzeye de yansıyan en önemli nedeninin KCK operasyonları sırasında MİT ve Emniyet'in ya da devletin yeni sahiplerinin ayrı düşmesi olduğunu söyleyebiliriz. Devlet içinde, Başbakan'ın görevlendirmesiyle müzakereci anlayışın aktörü olan MİT ile Cemaat'in bölgedeki çıkarları doğrultusunda önündeki engelleri ortadan kaldırmak için yapılan operasyonları gerçekleştirerek güvenlikçi anlayışı temsil ettiğini gösteren polis

farklı kutuplarda yer alıyordu. Bu farklı görüş nedeniyle operasyonların başladığı dönemde de PKK'yle müzakere eden ve silah bırakılması için gizli pazarlıklar yürüten MİT kanadı sürecin kesintiye uğrayacağından kaygı duyuyordu. İddialara göre dönemin MİT Müsteşarı Emre Taner sürece zarar vermemesi için KCK operasyonları konusunda Emniyet yetkilileriyle bir dizi görüşme yapsa da istediği sonucu elde edememişti. Bu arada Önder Aytaç, Emrullah Uslu, Mehmet Özcan ve Mehmet Baransu gibi Cemaat'e yakın isimler ise çok önceden yapılması gerektiği düşünülen KCK operasyonlarının, Beşir Atalay tarafından en az iki yıl ertelendiğini iddia ediyorlardı. Böylece MİT soruşturmasından murad edilenin ya da asıl hedefin Başbakan ve en azından Beşir Atalay olduğunu da anlıyorduk. Cemaat'e değil Başbakan'a bağlı bir görüntü sergileyen Hakan Fidan'ın devletin bir kanadının oluruyla PKK ile müzakereye gitmesi üzerine yaratılan fırtınada AKP, az kalsın, kendi eliyle yarattığı canavara kurban olacaktı. Pragmatik yaklaşımlar nedeniyle beslenen, kollanıp büyütülen ve çeteleşen Cemaat devletin yeni sahiplerinden biri olduğunu ilan etmişti.

Kürt sorunu kuşkusuz, Türkiye'nin demokratikleşmesinin önündeki en büyük engel. Kürt sorununda savaşı dayatan çözümsüzlük, siyasal alanı belirleyip yönlendirdiği gibi aynı zamanda temel hak ve özgürlükler alanını da daraltan bir etkiye sahip. Fazlasıyla can yakıcı olması nedeniyle taşıdığı öncelik, kapkara bir şal gibi örttüğü, var olan diğer tüm sorunların tartışılmasını ya da layığıyla ele alınmasını bile engelliyor. Emek sömürüsü ve iş cinayetlerinden doğa ve kültürel miras talanına, kadın ve çocukların karşı karşıya kaldığı şiddet ve istismardan gıda güvenliğine kadar her biri başlı başına koca bir problem yumağı olan konular sadece bir felaket yaşanması durumunda gündeme girebiliyor. Geçici çözümler bile üretilmeden bir sonraki felakete kadar da tartışılmıyor. Görünen o ki Kürt sorunu kesin olarak çözülene kadar da diğer alanlarda yaşanan sıkıntılar göz ardı edilmeye devam edecek. Son birkaç yıldır atılan adımlar, geçmişten günümüze sorunun çözümü noktasındaki en ciddi girişimler oldu. Başka bir deyişle AKP'nin önce hükümet ardından devlet içi iktidar olmasıyla beraber Kürt sorunu görece farklı bir boyut kazandı. Bu farklılığın ilk işaretinin Erdoğan'ın başbakanlığının ilk döneminde, 12 Ağustos 2005'te Diyarbakır'da yaptığı konuşma olduğu söylenebilir. *"Geçmişte yapılan hataları yok saymak büyük devletlere yakışmaz"* dediği

konuşmasında Erdoğan, *"İlla her soruna bir ad koymak da gerekmez. Çünkü sorunlar hepimizindir. Ama illa 'ad koyalım' diyorsanız Kürt sorunu bu milletin bir parçasının değil, hepsinin sorudur. Benim de sorunumdur"* demişti.[1] Turgut Özal'ın attığı sivil adımlardan sonra umutların yitirildiği kayıp yılların ardından gelen bu ifadeler Kürtlerin varlığının ve sorunlarının devlet katında en net kabulüydü. Konuşmanın üzerinden geçen ilk birkaç yılda Erdoğan'ın şahsında hayata geçirilenler Kürt meselesinin kültürel boyutunun ötesine geçemedi. Buradan hareketle atılan tek somut adım da 2008 sonunda TRT Şeş adıyla Kürtçe televizyon kanalının yayına başlaması oldu. Kürt sorununa dair o güne kadarkilerin içindeki bu en önemli hamleyi Erdoğan bile *"TRT 6 hayırlı olsun"* anlamına gelen, *"TRT Şeş bi xêr be"* şeklindeki Kürtçe sözlerle ifade etmişti.[2] Erdoğan seçim gezilerinde gittiği Kürt illerinde benzer Kürtçe pankartlarla karşılandı ya da kendisi konuşmalarının içine Kürtçe sözcükler yerleştirmeye özen gösterdi. Ancak tam bu noktada, anımsamamızın elzem olduğu bir örnekten bahsetmek gerekiyor. AKP'nin devrim gibi sunduğu TRT Şeş'in yayına başlamasından iki ay sonra, 24 Şubat 2009'da dönemin Demokratik Toplum Partisi (DTP) Eşbaşkanı Ahmet Türk Meclis'te partisinin grup toplantısında konuşma yapıyordu. Ahmet Türk, Dünya Diller Günü bağlamında Türkçe başladığı konuşmasına Kürtçe devam edince TRT 3 kanalından canlı yayın yapan Meclis TV ilk birkaç cümlenin ardından yayını kesti. Ekrana çıkan spiker, *"Anayasa ve Siyasi Partiler Kanunu gereğince Meclis kürsüsünde ve toplantılarında Türkçeden başka dilde konuşma yapılamayacağı hükmü doğrultusunda yayınımızı kesmek zorunda kaldık, seyircilerimizden özür diliyoruz"* diye açıklama yapsa da Meclis İç Tüzüğü'nde de konuşmaların hangi dilde yapılacağına dair belirleyici bir madde bulunmuyordu.[3] Tesadüf bu ya, Türk konuşmasında, Kürt siyasetçilerin Kürtçe konuştukları için cezalandırıldığını belirterek ana dillerinin yasal düzenlemelerle güvence altına alınması gerektiğini söylüyordu. Meclis Genel Kurulu kürsüsünde Kürt milletvekillerinin kullandığı Kürtçe ifadelerin tutanaklara önce "bilinmeyen dil" daha sonra tepkiler üzerine de "Türkçe dışında bir dil" olarak geçmeye başladığını da anımsatmak gerek. AKP'lilerin provokasyon dediği ve

1 http://bianet.org/bianet/bianet/65194-erdogan-kurt-sorunu-hepimizin-sorunu
2 http://www.taraf.com.tr/haber-erdogan-trtses-bi-xer-be-24587/
3 http://bianet.org/bianet/diger/112759-ahmet-turk-kurtce-konusunca-meclis-tv-yayini-kesti

milliyetçi diğer partilerin de arkasına takıldığı Ahmet Türk'ün ana dilinde konuşmasını kınamalarına, yargının devreye girmesi gerektiği anımsatmasıyla Genelkurmay da sert bir açıklamayla katkı yapmıştı. Yani devlet, siyaset ve medya gibi kamusal alanlarda Kürtçe'nin nasıl kullanılacağının dahi belirleyici unsurunun hâlâ kendisi olduğunu göstermişti. Bu olay AKP'nin Kürt sorununda en azından kültürel haklar boyutunda ne kadar yol alındığını da Kürtçeyi siyasi bir dil olarak kabul etmediğini de ortaya koyuyordu. Ancak, göstermelik de olsa kültürel haklar üzerinden kısmi iyileşme denilebilecek adımların atılmış olması dahi, eskiye kıyasla devletin sorunu ele alış biçiminde farklılaşmamakla beraber yeni kanallar açtığı şeklinde düşünülebilir. Yani, *"Türkçe konuş çok konuş"* yaklaşımı *"Kürtçenin sınırını ben belirlerim"* noktasına gelmişti o kadar. Eskiden adları anılmayan Kürtler artık adları anılarak ve kendilerine bir siyasi aktörmüş gibi davranılıyor, mesele de böylece idare ediliyordu. Zaten Erdoğan da, "Kürt sorununun değil Kürt kökenli vatandaşların sorunları olduğu" noktasına kısa zamanda geri dönmüştü. Erdoğan, sorunu adıyla tanımladığı konuşmasının üzerinden geçen uzun süre içinde geçmişte yapılan ve yok sayılmasını istemediği hataların tekrarında ısrar eden birçok uygulamaya imza attı. Konuşmasının yükselttiği beklentilerin karşılanması bir yana tırmanan şiddetle birlikte yine kan akmaya devam etti. Zaten Cengiz Çandar'ın dediğine bakılırsa, büyük bir heyecana da yol açan o konuşmadan pişman olduğunu da üç ay sonra kendisine söylemişti. Çandar, *"Mezopotamya Ekspresi"*[1] adını verdiği kitabında anlattığı bir anekdotta 28 Ekim 2005'te Londra ziyaretinden dönüşte uçakta sohbet ettiği Erdoğan'ın, Kürt sorunu ifadesi için, *"Orada bir yanlış yaptık. Daha başka bir şey bulmalıydım. Ne bileyim; Kürt kökenli vatandaşlarımızın sosyal ve ekonomik sorunları gibi bir şey"* dediğini söylüyordu.[2]

Ülkeye yeniden kan banyosu yaptıran bir süreç sonunda gelinen noktada, eskinin yöntemleriyle sorunu çözemeyeceğini anlayan, yaşanan şiddetin kendisinden öncekiler gibi kendi iktidarının da sonunu getirebilecek kudrette olduğunu gören Erdoğan politika değişikliğine gitti. Dâhil olan uluslararası aktörleriyle ülke sınırlarını da aşarak küresel bir ölçek kazanan Türkiye'nin Kürt sorununun çözümü için daha somut adımlar atıldı. Osmanlı'dan

1 Cengiz Çandar, Mezopotamya Ekspresi, İletişim Yayınları, 2014.
2 http://t24.com.tr/haber/erdogan-kurt-sorunu-diyerek-yanlis-yaptim,216461

miras bu sorunun ortaya çıkan son sonucu olan PKK ile devlet masaya oturdu. Ya da sorunun muhataplarından biri olan Kürt hareketinin temsilcileriyle, devleti dolaylı olarak temsil eden aktörler siyaseten bir çözüm bulmaya çalışma noktasında adım attı. Böylece devlet katında Kürt sorununun ve kimliğinin kabul edildiğini söylemek mümkün. Ancak altını çizmek gerekirse sorunun kökten çözümüne dayalı bir kabul değil bu. Tıpkı Kürtçe'nin kullanımında olduğu gibi sınırlarını devletin çizmek istediği bir hak tanıma biçimiyle teslimiyet ve inkârı hedefleyen ve mücadele ettiği sistemin kendisine benzeterek Kürt muhalefetini düzen içinde eritme riski taşıyan bir kabul anlayışı hâkim. Türkiye'deki egemen siyasal İslam ideolojisinin gözünde Kürtlerin eşit olabilmesinin koşulu Türk'e tabi kalmak üzerine kurulu. Ancak tabiiyet içeren bu "ortaklık" durumunun birleştirici öznesi ise Müslümanlık. Kürtlerin, zorla Türkleştirilmekten kurtulmalarının çözüm yolu olarak öne sürülen Müslüman olmaları koşuluyla asimilasyon politikalarına sadece biçim değişikliğiyle dini kimlik kazandırılmış oldu. Bu bakış açısı, kullanılacak yöntem farklı olmakla birlikte Cemaat'in de nihai hedefiydi. Böylece *"Ne mutlu Türküm diyene"* sloganında özetlenen anlayış *"Ne mutlu Müslüman Kürtüm diyene"* şekline bürünmüş oldu. Müslüman milliyetçiliğini kimlik siyasetinin belirleyici öznesi olarak gören AKP'nin Kürt meselesinin "çözümü" üzerinden uzun vadede hesapladığı çıkar ise, neo Osmanlıcılık denilen İslam dünyası ile entegrasyonu hedefleyen bir sınır genişletmeyi içeriyor.

Kimse kendisini kandırmasın. Sorunun çözülmeye çalışıldığı havası verilerek, birilerinin siyasi kariyeri için sıçrama tahtası olarak kullanıldığı bir yalan, sahte bir barış var ortada. Zaten sahip olmaları gereken doğal haklar, Kürtlere bir lütuf gibi sunulup dindar olmaları koşuluyla verilirken bunu da barış ya da çözüm diye yutturmaya çalışıyorlar. Savaşın karşı taraftaki aktörüyle masaya oturmuşken, hapiste tutulan lideriyle pazarlık yaparken bile hâlâ *"Mesele terör ve asayiş sorunudur"* söyleminin hâkim olduğu bir anlayışın geçmişin kiriyle hesaplaşmayıp etrafından dolaşmayı tercih eden siyasi çözüme odaklı bir niyet taşımadığı ortada. İçinde çözüm, barış gibi sözcükler geçirilerek iddialı tanımlamalarla önümüze konulan sürecin AKP ya da devlet tarafında Kürt meselesinin tarihsel olarak biriktirdiği birçok boyutu göz ardı eden bir yaklaşım hâkim. Legal ya da değil bütün bileşenleriyle birlikte

Kürt siyasal hareketinin temsiliyet gücü zayıflatılmak isteniyor. AKP iktidarı, bu şekilde doğacağı düşünülen boşluğa aday olan en büyük gücün kendisi olacağı kanısında. Böylece otoriter ve baskıcı bir anlayışın hâkim olduğu tek parti devleti inşasına gidilen bir süreçte, yol temizliği için bir takım siyasi manevralar yapılıyor o kadar. Kürt meselesinde, çözüm süreci söyleminin iktidar medyasının hegemonik dili üzerinden bu kadar hâkim olduğu bir dönemde KCK soruşturmalarıyla kitlesel tutuklamalar yapılması bize bunu söylüyor. Tıpkı, Erdoğan'ın milliyetçi söylemlerinin Kürtleri nefret öznesi haline getirmesinde olduğu gibi. Muhalif her hareketin devlet şiddetiyle bastırıldığı, şiddeti uygulayanların cezalandırmak bir yana korunduğu, aykırı her sesin zorla kısılmasının yasal hüküm haline getirildiği bir dönemde Kürt sorunu, iktidarın ve liderinin siyasi haritası ve rotasına göre çözer gibi yapılıp sadece idare ediliyor. Türkiye'yi demokratikleştirmenin anahtarı olan Kürt sorunu, çözülüyormuş gibi yapılarak ve baskısı kadar zulmü de şiddetli bir iktidarın yapı taşları döşeniyor. Meselenin siyasi boyutunu göz ardı edip sadece kültürel alanlara hapsedilen bir çözüm süreciyle barışın gelmeyeceği ortada. Taş atan ya da gösterilere katılıp slogan atan çocuklardan, Kürtlerin seçimle gelenlerinin bile siyaset yaptığı için özgürlüklerinden alıkonulduğu bir dönemde kim hangi barıştan söz edebilir? AKP'ye biat eden şair Kürt siyasetçinin dizeleriyle söylersek *"İklim değişip Akdeniz olur"* diye düşüneceğimiz bir süreç yaşanmıyor. Kürtlerin pragmatizminin anlaşılır olduğu ve taraflardan her ikisinin de çıkarlarının peşinden koştuğu geçici ateşkesle devam eden bir sancılı süreçte, sadece PKK'nin özverisiyle yürütülen bir süreç sorunu ne kadar çözebilir, barışı ne kadar tesis eder hep birlikte göreceğiz. 30 yıllık savaşın kanlı geçmişi, kirli tarihi olduğu yerde dururken, kontrgerilla aygıtları JİTEM ve Hizbullah'la hesaplaşılmamışken, binlerce gözaltında kayıp ve faili meçhul diye adlandırılan cinayetlerin sorumluları açığa çıkarılmamışken, binlerce yerleşim biriminin boşaltılıp yakılıp yıkılmasının hesabı ortada dururken, zorunlu göçe maruz bırakılanların, işkence mağdurlarının, haksız tutuklamalara ilişkin soruşturmalar yapılmamışken, herkesin suçunu ve sorumluluğunu ortaya koyacak bir yüzleşme gerçekleşmemişken kimse barıştan söz edemez. Atılan adımların hükümet ve Kürt hareketi ile uzun vadede memleketi götüreceği yerin demokrasi mi yoksa tek parti zulmü altında inleyen bir

Türkiye mi olacağını hep birlikte göreceğiz. Umudumuz ilk seçeneğin baskın çıkması.

Kürt meselesindeki çatlak

Gülen Cemaati'nin, toplumu tabandan kendi istedikleri biçimde dönüştürmenin aracı, genç kuşaklara da ulaşılabilen eğitim kurumlarıydı. Dernek ve vakıflar yoluyla yapılan yardım ve hayır faaliyetleri de dönüştürülmek istenen tabana ulaşmanın kapısını açıyordu. İslami referanslı bu uzun soluklu dönüşüm hareketinde Cemaat'in yardımcısı ise bürokrasi üzerinden her türlü kolaylık sağlayan AKP iktidarıydı. Muhafazakârlığın baskın olduğu Kürt coğrafyasında yaşanacak din eksenli dönüşümün AKP'ye oy olarak havale edileceği düşünülüyordu. Kürt meselesinin çözümünü Kürt hareketinin tasfiye edilmesinde arayan iktidar ortaklarının hedeflediği dinsel dönüşümün önündeki en büyük engel ise PKK'ydi. Daha doğrusu sosyalizan kökenli, dinle mesafeli ve seküler PKK merkezli Kürt siyasal hareketiydi. Ortadan kaldırılmalıydı. Kürt hareketinden doğacak boşluk da bu iki iktidar ortağı tarafından doldurulacak, böylece dindarlaşan Kürtler, kültürel ve ekonomik olarak devlete entegre edilmiş olacaktı. "Dağdakilere imha, ovadakilere hapis" diye özetlenecek bu anlayışın ürünü olarak askeri operasyonlarla birlikte KCK soruşturmaları da başlatıldı. Ardındaki aklın Cemaat'e, siyasi desteğinin AKP'ye ait olduğu KCK soruşturmalarıyla iki iktidar ortağı kitlesel tutuklamalara birlikte imza attılar. Ancak PKK'den gelen sert karşılıklar, Kürt bölgesinde iktidarın yıpranması gibi nedenlerle AKP, siyasi riski üstlenemeyeceğini anladığı KCK soruşturmalarında ortağını yarı yolda bırakarak başka bir mecraya yöneldi. İkilinin Kürt meselesinin halli yolundaki uyumlarını çatışmaya döndüren de hükümetin yaklaşımındaki bu farklılaşmaydı. Sadece PKK üzerinden bile uzun yıllara yayılan bu sorunun çözümü konusunda, iktidarın iki ortağı olan AKP ile Cemaat arasında ortaya çıkan kısmi farklılık, iktidar savaşında da tarafların birbirlerini yıprattığı bir araç haline döndü. Böylece AKP'nin Cemaat'le, Kürt meselesinin halli noktasından kaynaklı olarak da bir anlaşmazlığı oldu. Kamusal önem atfedilen isimlerin tahliye edilmesiyle sorun görünmez kılınırken, sürecin rehineleri olan KCK tutuklusu binlerce kişi gelinen noktada AKP'nin elinde pazarlık kozu haline dönüştü. Çözüm süreci diye adlandırılan pazarlıkların AKP ve Cemaat arasındaki çatışma

noktalarından birisi olduğu artık sır değil. Sivil değil militarasit, politik duruşunu belirleyen temel parametrenin de Türk İslam sentezi olduğu Cemaat, çoğulculuğa değil tek tipleştirmeye dayalı bir demokrasi anlayışına sahip bir yapı. Bu nedenle Türklük kimliğinin din harcıyla karıldığı bir ideolojiden de Kürt meselesinin hallinde doğru siyasi bir çözüm beklemek saflık olur. Nurculuğun Türk İslam senteziyle yoğrulmuş hali olan Gülen Cemaati için sadece dindar ya da İslami asimilasyona açık olan Kürtler var. Siyasi haklarının peşinde ve etnik kimliğinin farkında olan bir Kürt ise doğal olarak makbul değil. Cemaat'in Kürtlere ve meselesine nasıl baktığının özeti, içinden çıktığı Nur Cemaati'nin doğal lideri olan Said-i Nursi'nin risalelerindeki çarpıtma ya da tahrifatlarda da kendini gösteriyor. İslamın Türkçülük ya da başka bir ırkın egemenliğinde olmasına da karşı olan, etnik kökenine bağlılığı nedeniyle Said-i Kürdi olarak da anılan Nursi'nin *Risale-i Nur*'ları aynı zamanda Nurculuk'un dini referansı da sayılıyor. Ancak Gülen Cemaati tarafından basılan risalelerde Nursi'nin kendini Kürt ve Kürdistanlı olarak tanımladığı parçalar sansürlenmişti. Metinlerinde yer alan konuyla ilgili sosyal ve politik ifadeler çarpıtılmış, Kürt ve Kürdistan sözcükleri başka kavramlarla yer değiştirilmişti.[1]

AKP'de olduğu gibi Cemaat'te de *"Kürt meselesi yok, Kürt vatandaşların sorunu var"* anlayışı hâkimdi. Aynı anlayışa sahip bu iki odaktan AKP, Cemaat'ten farklı olarak Kürt siyasal hareketini ve liderini sürecin aktörü olarak kabul etmişti. Cemaat, Kürt meselesinin kendi istediği biçimde çözülmesinden vazgeçildiği gibi, sorunun ne olacağı konusunda karar verme mekanizmasının dışına da atılmış olmasını zaten içine sindirememişti. Sürecin önemli aktörlerinden biri olarak, Cemaat'in ele geçirilecek son kurum olarak gördüğü MİT'in başında bulunan Hakan Fidan ise daha önceden yok edilecek düşman olarak hedef alınmıştı. Bunun yanında yıllarca "terörist başı", "bebek katili" olarak anılan PKK lideri Abdullah Öcalan'ın süreçteki belirleyici rolü Cemaat'ten endişe ve eleştirilerin daha çok duyulmasına neden oluyordu. Ortaya çıkan İmralı tutanaklarında Öcalan'ın kendilerini hedef alan sözler sarf etmiş olması ve Kandil'den yapılan benzer açıklamalar rahatsızlık yaratan diğer unsurlardı. Yine tutanaklara yansıyan bir diğer bilgi de Öcalan'ın AKP ile Cemaat savaşının ilk çatışmalarından biri olan 2012'deki MİT Krizi'nde de Erdoğan ve Fidan'dan yana

1 http://www.rizgari.com/modules.php?name=News&file=print&sid=30654

tarafını belli etmiş olmasıydı. Hem güvenlikçi anlayıştan vazgeçilmiş olunması hem de, devletle masaya oturanların Abdullah Öcalan ve PKK olması Cemaat tarafından içselleştirilemedi. Cemaat, Fethullah Gülen'in 7 Ocak 2013'te yaptığı, *"Sulhta hayır vardır"*[1] açıklamasından hareketle kamuoyu önünde, karşısında olduğunu söylemese de çözüm süreci diye adlandırılan girişimlere mesafeli durmayı tercih etti. Gülen'in süreci desteklediğine kanıt olarak sunulan bir diğer açıklaması da 24 Haziran 2013'te Kürtçe bir gazeteye oldu. Irak Kürdistan'ında yayın yapan *Rudaw* gazetesine verdiği söyleşide Kürt meselesine önce Türklerin sahip çıkması gerektiğini belirten Gülen, ilerici bir hamle daha yaparak, *"Anadilde eğitimin ilke planında kabul edilmesi devletin vatandaşlarına karşı adil olmasının gereğidir"* diyordu.[2] Gülen'in, *"Ne Oslo görüşmesi, ne PKK'nın adadaki insanıyla görüşme mevzuu, ne dağdakilerle görüşme mevzuu, onun karşısında olmadık"*[3] dediği 2014 Ocak ayında BBC'yle yaptığı söyleşide de sürecin karşısında olmadıklarını yineliyordu. Ama Gülen'in müzakerelere itiraz etmediğinin kanıtı olarak sunulan açıklamalarında, *"Milli onur, milli gurur ayaklar altına alınmamalı, devletin itibarı korunarak yapılmalı"* şartlarını öne sürdüğünün altını da çizelim. Bu şartların nasıl yerine getirileceğine dair bu güne dek Gülen ya da Cemaat'ten yapılmış bir açıklama da yok. Ancak Cemaat için PKK'yle, Öcalan'la masaya oturulması devletin itibarını zedelemek olarak görülüyor. Zaten BBC söyleşisinde Gülen'in kendilerine yönelik AKP'nin kullandığı "paralel" tanımlamasını PKK için kullandıktan sonra Öcalan için, *"Yani işte 'çocuk katili' falan dediler, 'terörist' dediler. Devlet de yakalarken zaten bir terörist olarak yakaladı Türkiye'ye getirttirdi"* diye bahsediyordu. Gülen'in bu değerlendirmeleri de, reddetmemekle beraber sürece mesafesini ortaya koyuyordu. Cemaat'in, Irak Kürdistanı'nda açtığı okullarda ana dilde eğitim vermesi ya da benzer bir uygulamanın Türkiye'de de hayata geçirileceğini açıklaması sorunun çözümünde demokratik tutum takınmakla ilgili değil. Kürtleri dinsel olarak kontrol altına almanın bir aracı olarak kullanılacak olan anadilde eğitimin hakmış gibi gösterilmeye çalışılmasıyla, yürütülen sürece olan mesafelenme de böylece görünmez kılınmış oluyordu. KCK

1 http://www.herkul.org/herkul-nagme/195-nagme-sulh-hayirdir/
2 http://cihan.com.tr/caption/Gulen-Kurtce-gazeteye-konustu-Temel-hak-ve-hurriyetler-pazarlik-konusu-olamaz-CHMTA2NjQ4NS80
3 http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2014/01/140126_fethullah_gulen_roportaj_guney

soruşturmaları ve operasyonların sorunun çözümünü mümkün kılmadığı, hükümet açısından rasyonel olmadığı anlaşıldığı için sürecin dışına itilen Cemaat, belirli riskler taşıdığı için kamuoyu önünde sürece karşı durmuyor gibi görünüyordu. Bu nedenle Cemaat, Kürt meselesinde kamusal alanda ve kendi içinde iki farklı tutum takınıyordu. Ruşen Çakır'ın 16 Nisan 2004'te yazısında yer verdiği bir metin bu farklılığa işaret ediyordu. *"Cemaat, çözüm sürecine sahici olarak nasıl bakıyor?"* başlıklı yazısında Çakır, birbirleriyle çelişen açıklamalar yapılması nedeniyle Cemaat'in çözüm süreci hakkındaki duruşunun net olmadığını söylüyordu. Yazısında, Gülen Cemaati'nin hazırladığı ve 30 Mart yerel seçimlerinden önce elden dağıtılmak için hazırlandığı anlaşılan *"Barış içinde adil yarınlar için demokratik uyarı daveti"* başlıklı bir metinden bahsediyordu. Çakır, metinde yer alan *"Sözde barış süreci hakkında"* başlıklı bölümün Gülen Cemaati'nin "sahici" görüşlerini çok iyi toparlamış olduğunu söylüyordu. Beş sayfalık metinde yer alan sürece dair kimi değerlendirmeler şöyleydi:

"Kürt kelimesi sorun kelimesi ile yan yana kullanılamaz. 'Kürt Sorunu' kavramı en hafif ifadesiyle düşüncesizce kullanılmış, sapık bir ifadedir. Kürtse sorun değildir, sorunsa Kürt değildir. Kürt kardeşlerimizin hakları ve mağduriyetleri üzerinden menfaat devşiren, kanla beslenen bir Terör Sorunu, PKK Sorunu, KCK Sorunu vardır. Ve bu sorun, sözde Barış Süreci yüzünden hiç olmadığı kadar içinden çıkılmaz bir hal almıştır.

Başbakan'ın iyi niyetle başlattığı ve kısmen doğru işler de yaptığı 'barış süreci', maalesef kelimenin gerçek anlamıyla bir 'parçalanma süreci'dir. Süreç, Başbakan'ın niyeti o olmamakla birlikte, halen dost sandığı düşmanları tarafından, terör örgütünün boyunduruktan kurtulma manevrası olarak tasarlanmış ve işletilmiştir. Sözde 'Barış Süreci'nin beyin takımı, terör örgütüne adeta boğuldu-boğulacağı bir anda, devlet içinden bir can simidi atmıştır.

Süreç öncesinde bir yandan şehirde ve dağda terör örgütünün aklını başından alan polis-asker müşterek operasyonları ve adli operasyonlar yapılıyordu. Terör örgütünün tam anlamıyla aklını başından alan, çok yönlü bir anti-terör program uygulanıyordu.

Sözde Barış Süreci öncesinde, bir yandan da, kadim kardeşlerimiz Kürt halkımızla devleti barıştıran uygulamalar ve demokratik reformlar yapılıyordu. Ayrıca, devletimiz faili meçhul cinayetler ve yargısız infaz içeren, derin ve kirli mazisi ile yüzleşiyordu. Kürt halkı için tanınmayacak kadar vicdanlı, samimi ve insancıl bir devlet anlayışıydı bu.

Süreç başladığında ise, dağ ve şehir kadrolarına yapılan operasyonlar İmralı ile müzakereler ve Oslo Anlaşması gereği, bıçakla keser gibi durduruldu. Hapishanelerdeki örgütleyici şehir kadroları serbest bırakıldı. Üstelik yapılan demokratik reformlar da yavaşladı. Devletin faili meçhul cinayetlerle, köşe bucak tenhalarda gençlerin kafasına kurşun sıktığı kirli mazisiyle yüzleştiği davalarda ansızın frene basıldı.

Süreçte yavaşlayan reformlar ayrılıkçı siyasetçilerin başlıca propaganda malzemesi olurken, PKK ve KCK ise, dağda ve şehirde toparlandı, yeniden organize oldu. Suriye ordusundan bol miktarda patlayıcı madde, güdümlü füze ve tanksavar silahlar elde etti. PKK ve KCK, şehirde ve dağda hiç sahip olmadığı bir mevzilenme ve harbe-hazırlık pozisyonu elde etti.

Süreç sonunda iktidar partisi '1 yıldır kan akmıyor, daha ne olsun' sloganına sarıldı ama PKK, kan akıtmadığı her gün 'bak, dediklerimi yap, yoksa karakol basarım, şehirde bomba patlatırım, açılım balonunu patlatırım, seni iktidardan indiririm haa' diye açık açık, göstere göstere, en üst perdeden hükümete ve devlete meydan okuma konumunu yakaladı. Kandil'den gelen tehdit ve şantajların ardı arkası hiç kesilmedi.

Bugün ordumuz dağda bin terörist öldürse, PKK ve KCK yönetimleri asla yıkılmaz. KCK birkaç bin gencimizi daha aldatıp dağa yollar. Zaten bunu hep yapmıştı, en iyi bildiği iş bu. Açılım sürecinde, yedek kadrolarına kadar savaş düzenlerini hazırlamış durumdalar.

Ama (Allah korusun, Allah korusun, Allah korusun, teşebbüs edenlerin beli kırılsın, elleri tutulsun, Allah fırsat vermesin) bu saatten sonra ülkemizde tek bir karakol baskını, tek bir AVM bombalaması yaşansa, artık bu hükümetin yerinde kalması mümkün değildir. Bundan ötürüdür ki, artık bu noktadan sonra, mevcut hükümetin oyunu devam ettirebilmek için PKK ve KCK'nın her dediğini yapmaktan başka çaresi yoktur.

BDP tarihte hiç olmadığı kadar güçlenmiştir. Seçim sonrası özerklik adı altında bağımsızlık ilanında bulunacaklarını açık açık ilan etmektedirler.

Öte yandan, ülkemizde ortaya çıkacak bir ayrılıkçı girişim sonrası, hükümetin ayakta durması imkânsızdır. Herhangi bir bölme teşebbüsü çok sert devlet refleksleri ile karşılık bulacaktır. Bu da, savaşı kazanacak olmamızla birlikte, son bir yıldır vermediğimizin kat be kat fazlası şehitle sonuçlanacaktır. Çünkü PKK'nın askeri kapasitesi TSK ile kıyas kabul etmese bile, askerimize-polisimize kayıp verdirme noktasında çok daha etkili duruma gelmiştir.

Ülkemiz bu yüzden çok ciddi anlamda bir Kürt-Türk iç savaşı ile, hatta Kuzey Irak ve Suriye'deki silahlı gruplarında katılımıyla, hem içte hem dışta çok kanlı bir kardeş kavgasıyla burun buruna yaşamaktadır".[1]

El altından dolaşıma sokulan ve yalanlanmayan bu metin, Çakır'ın da dediği gibi Cemaat'in çözüm sürecindeki tutumunu en net biçimde ortaya koyuyordu. Bu tutumun hangi temellere dayandığı da anlaşılıyordu. Cemaat, daha önce de vurguladığımız gibi Kürt sorunu değil, terör ve bunu yaratan PKK, KCK sorunu olduğuna inanıyordu. Hem askeri operasyonlarla hem de soruşturmalarla zayıflatılmış örgüte hükümet, sözde barış süreci ile can simidi atmıştı. Cemaat'e göre sonuç olarak Türkiye bölünecekti. Ancak önemle belirtmek gerekirse, AKP'nin Kürt politikasında bir çözüm havası vermesi ve sürekli olarak Cemaat'i suçlaması da bir aldatmacadan ibaret. AKP de Cemaat de Kürt sorununa bakış açısında kısmen farklılıklar bulunmasına rağmen devletin temel yaklaşımında esasen aynı stratejiye sahip iki güç odağı. Ve her ikisinin de ne Kürt sorununu demokratik bir zeminde çözmek ne de siyasi taleplerin karşılanmasına yönelik herhangi politik bir yönelimleri yok. Ancak süreç diyerek çözümüne uğraşıldığı havası verilen bu sorun sadece Türkiye'ye ait bir iç mesele olmaktan çıkalı çok oldu. Irak ve Suriye Kürtlerinin zaten içinde olduğu, uzun vadede İran Kürtlerini de bu karmaşık denklemin içine sokacağı bölgesel ve dâhil olan aktörleri nedeniyle küresel bir sorun var orta yerde. Irak'ta yaşanıp biten, Suriye'de hâlâ yaşanan kanlı süreçle ortaya çıkan sonucun Türkiye'de de olması kuvvetle muhtemel. Dileriz önceki örneklerdeki gibi kanlı olmaz. *"Kürt sorunu yok Kürt vatandaşımın sorunu var"* diyerek Kürtlerle PKK'yi ayrı tuttuğunu iddia edenler yanılıyor. Gerçek şu ki PKK'yi ya da tüm bileşenleriyle mevcut Kürt siyasal hareketini yok sayarak, geçmişte denenip başarılamadığı gibi yok etmek isteyerek Kürtlerle birlikte yaşam gerçekleştirilemez.

Yeniden mecburi ateşkes

MİT Krizi denilen çatışmadan sonra herkesin bildiği ama delilleri hep yok edilmiş bir iddianın gerçekliği de kanıtlanmış oluyordu. Artık kimse Cemaat'in polis ve yargıda örgütlendiği,

1 http://rusencakir.com/Cemaat-cozum-surecine-sahici-olarak-nasil-bakiyor/2631

operasyonlar yaptığı ve hatta hükümete karşı çıkacak kadar bir güç elde ettiğini inkâr edemezdi. MİT yöneticilerinin mahkemeye çağrılması, *"PKK'yi devlet kurdu"* tezlerinin yeniden dolaşıma sokulması, *"KCK belasını MİT başımıza musallat etti"* söylemleri elbette ki hukuki meşruiyetine yönelik ciddi kaygıların bulunduğu KCK tutuklamalarının tamamını da meşru hale getirme çabasıydı. *"Devletin eski sahiplerini, paşaları, savcıları, gazetecileri ve hatta eski genelkurmay başkanını gözaltına alan tutukladık, Başbakan'ın izni bizim için çok önemli değil"* diyenler, *"MİT müsteşarını da alırız. Hatta Başbakan'ın kendisini ve bakanını da"* mesajını vermişti. Bu da Kürt meselesinin kan dökülmeden çözümüne yönelik arayışlarda siyasi riski büyüttüğü gibi benzer bir süreçte görev alacak devlet görevlilerine de gözdağı verilerek, *"PKK ile kimse müzakere etmesin"* deniyordu. Sonuç olarak bu çatışmanın görünen ilk raundunu kazanan hiç şüphesiz Erdoğan olmuştu. Cemaat geri adımlar atarak *"Birbirimizle çatışmayalım. Bu düşmanlarımızı sevindirir"* açıklamaları yapsa da artık AKP-Cemaat ittifakının çatladığı, ancak yarılmayla sonuçlanmayan bu çatlağı, o dönem için aralarında ateşkes yaparak kapattıkları kesin. Böylesi bir muhalefetin, daha doğrusu güç odağının gelecekte AKP için ciddi bir tehdit olacağı çok açıktı. Bu, Cemaat'in oy potansiyelinden çok, örgütlendiği devlet kurumları eliyle elde ettiği, AKP aleyhinde biriktirdiği belge ve bilgilerden kaynaklanıyordu. Zaten bunun mesajı da MİT Krizi'yle yaşanan çatışmanın en sertleştiği günlerde, polisin Ankara'daki Kamu İhale Kurumu'na (KİK) baskın yapmasıyla verildi.[1] Hükümetin medyaya uyguladığı baskı nedeniyle gözlerden kaçırılan KİK baskını ve yolsuzluk operasyonu AKP'ye, usulsuzlüklerinin ortaya dökülüleceğine dair yapılan en ciddi uyarıydı. Gülen Cemaati'nin devletin içerisinde özellikle güvenlik ve yargı bürokrasisinde var olan hegemonyasını her alana taşımak istediği ortadaydı. Aynı şekilde Tayyip Erdoğan'ın iktidarının paylaşımında kesin sınırlar çizdiği de artık ilan edilmişti. Zaten *Taraf* gazetesinin Stratfor'un iç yazışmalarına dayanarak verdiği bir haber de Cemaat'in AKP'yle

1 Ankara'da kamu ihalelerine menfaat karşılığında fesat karıştırıldığı iddiasıyla yürütülen bir soruşturma kapsamında 13 Şubat 2012 günü Kamu İhale Kurumu'na baskın yapıldı. Ankara Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekiplerinin, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talimatıyla yapılan operasyonda bazı KİK üyeleri ve raportörleri ile işadamlarının da aralarında bulunduğu 23 kişi gözaltına alındı. 50'den fazla ihaleye fesat karıştırıldığı öne sürülen soruşturma kapsamında biri kurul üyesi iki KİK çalışanı ile bazı şüpheliler tutuklanmıştı.

yaptığı pazarlıkları ve talepleri yerine getirilmediğinde ne kadar cüretkâr olduğunu da ortaya koyuyordu. *Taraf* gazetesinin Stratfor'un 2011 yılı boyunca yaptığı Türkiye ile ilgili analizleri içeren özel iç yazışmalarına dayanarak verdiği bir haberde MİT Krizi'yle ortaya çıkan Cemaat-AKP gerginliğinin çok önceden var olduğu anlatılıyordu.

Ne kadar ciddiye alınması gerektiği konusunda denilecek her şeyin bir dedikodudan ibaret olacağını söyleyeceğimiz, MİT Krizi'nin ortaya çıkmadan aylar öncesinden AKP-Cemaat çatışmasının, Stratfor'un yazışmalarına konu edildiğini aklıda tutmakta da fayda var. Bu çatışmada her iki iktidar odağını da yakından tanıyan ve meseleye hâkim olan gazetecilerden Ali Bayramoğlu konuyu, *"Bu deprem bir iktidar kavgasının izdüşümüdür. Bir süredir devam eden 'saray içi' iktidar mücadelesinin su yüzüne çıktığı en keskin noktadır"*[1] diyerek gayet güzel özetlemişti. Sonuç olarak bu saray içi çatışma yolsuzluk soruşturmaları başlayana kadar herhangi bir yarılmaya yol açmadı. Tayyip Erdoğan ile Fethullah Gülen ve cemaati arasındaki pragmatik mecburiyet ilişkisi, birbirilerinin açıklarını kollayarak sınırlı bir birliktelikle yola devam etti. Ta ki, Erdoğan'ın sorumluları arasında gösterdiği Gezi İsyanları'nın hemen ardından başlayan dershaneler çatışmasının yolsuzluk soruşturmalarına uzanmasına kadar.

"Güzel Haziran"

İlerleyen bölümlerde bahsedeceğimiz yolsuzluk soruşturmalarından sonra AKP'lilerin her musibetin başı olarak ilan ettiği tek düşman, "paralel" denilen Cemaat olmuştu. Yakın geçmişte Ergenekon'a mal edilen ne varsa yeniden anılıyor ancak bu kez sorumlusu Cemaat ilan ediliyordu. Düşmanların Ergenekon'dan Cemaat'e uzandığı dönemin arasında ise adı sıkça anılan bir grup daha vardı: Geziciler. 31 Mayıs 2013 günü başlayarak günlerce tüm yurdu saran bir isyan dalgası, iktidar olduğu süreç boyunca AKP'yi en çok ürküten, Erdoğan'ın gözünün bebeğine sinen bir korkuya yol açmıştı. Olası olumlu ve olumsuz sonuçlarını uzun vadede daha çok göreceğimiz, bir öfke birikmesinin patlamasıyla ortaya çıkan Gezi İsyanları'nı tetikleyecek çok şey yaşanmıştı. Kısa bir hafıza tazelemesiyle, sadece son bir ayda yaşananları

1 Ali Bayramoğlu, *Yeni Şafak* gazetesi, 9 Şubat 2012, "Büyük kavga: Fidan'a davet... Bardağı taşıran son damla"

sıraladığımızda Gezi İsyanları'nın adım adım geldiğinin sinyallerinin çok önceden verildiği de ortaya çıkıyordu. Mesela 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanmasına izin verilmediği gibi, yaşanan ceberutluğa tepkisini dile getirmek isteyenlerin karşılaştığı şiddetten bahsedilebilir. AKP hükümetinin Suriye politikaları nedeniyle 53 kişinin canını alan Reyhanlı'daki bombalı saldırı anımsanabilirdi. Emeğinin hakkının peşindeki işçilerin de; parasız, bilimsel, özerk üniversite talepleriyle sokağa çıkan öğrencilerin de aynı polis şiddetiyle karşılaştığı söylenebilir. İkiden fazla kişinin bir araya geldiğinde insanın nefesini kesen gaz bulutuyla, coplarla, tekme tokat dövülmeleriyle sınırlı değildi polis şiddeti. Takımlarının son lig maçı için Beşiktaş'ta bulunan Çarşı grubu taraftarlarının içki yasağını genişletme derdindeki Başbakan'ı *"Şerefine Tayyip"* diye slogan atarak eleştirmesine bile havaya ateş ederek karşılık verildiği günlerdi. Sokakta içki de içilmesinin dinden referanslar verilerek engellenmeye çalışıldığı, kadın bedeni üzerinde devletin söz sahibi olmasının ifade edildiği demeçlerin verildiği, gebelik testi yaptıran kadınların babalarına, kocalarına kamu kurumlarından *"Haberiniz var mı?"* telefonlarının açıldığı bir dönemdi. Doğa talanının önünü açan sözde gelişmişlik göstergesi sayılan otoyol, alışveriş merkezleri, köprü projelerine karşı çıkanların vatan hainliğiyle suçlandığı, Alevilerin sadece aşağılanmak için anımsandığı, kültürel mirasın simgelerinden Emek Sineması'nın yıkıldığı, betonlaştırılma hamlesiyle memleketin TOKİ mezarlığına çevrildiği günlerdi. Başkent metrosunda öpüşen çiftlere *"Ahlâk kurallarına uyun"* anonsları yapılmasını, talan zinciriyle bir rantiye düzeni yaratıldığını unutmadan, kadınların karşılaştığı erkek şiddetinin de, her gün birkaç işçinin can verdiği iş cinayetlerinin de "fıtrat" diye açıklandığını da anımsatmak gerek. Hukuksuz davalarla özgürlüğü gasp edilenlerin seslerinin duyulmadığı, karşı çıkanların en ağır yöntemlerle sesinin kısılmaya çalışılmasının üzerine medyanın da üç maymuna çevrilmesiyle geldi Gezi İsyanları. Türkiye siyasi tarihinde eşsiz bir örnek yaratan, sistem karşıtı muhalif hareketler için dönüm noktası sayılabilecek bir milat olan bu isyan dalgası günlerce sürdü. Türkiye'nin neredeyse her şehrine yayılan protestolarda resmi verilere göre birkaç milyon kişi sokağa döküldü. Daha fazla hak, özgürlük ve demokrasi içeren siyasal talepleri sivil bir dille anlatan, Türkiye'de siyaset sahnesinde yer alan her yapılanmanın ders çıkarması gereken bir

kerteriz noktası olarak Gezi İsyanları, demokratik beklentiler içindeki herkese umut aşıladı. Gencecik bedenlerin kaybına, binlerle ifade edilen yaralılarına, gözlerini kaybedenlerine rağmen Gezi İsyanları herkesin hafızasına *"Güzel Haziran"* diye kazındı. Doğa talanına karşı çıkmaya çalışan bir avuç çevrecinin *"3-5 ağaç duyarlılığıyla"* başlayan lokal bir eylem, ceberut bir iktidarın zulmüyle tüm dünyanın gündemini belirleyen en meşhur sivil itaatsizliklerden birine dönüştü.

AKP'nin hükümet olarak merkezi iktidarı eline geçirmesinin üzerinden 12 yıl geçti. Ancak barındırdığı nüfus nedeniyle seçimleri doğrudan etkileyen İstanbul ve Ankara ile Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki görece büyük kentlerin yönetimini eline geçirdiği 1994 yerel seçimleriyle birlikte düşündüğümüzde bu iktidar pratiğinin 20 yıla yayıldığını söyleyebiliriz. Sadece hükümet olduğu dönemden başlayarak ve giderek daha ceberut hale gelen yönetim anlayışıyla memleketteki tüm kötülükleri AKP ve Erdoğan ile sınırlayıp simgeleştiren bir muhalif kuşak ortaya çıktığını söylemek mümkün. Bu kuşağın içinde azımsanmayacak bir kitlenin de kendilerini sadece AKP ve Erdoğan karşıtlığı üzerinden konumlandırarak, yaşanılan problemlerin kaynağının bir sistem sorunu olduğunu görmekten uzak olduğu tespiti de içinde hatalar barındırmakla birlikte yanlış olmaz. Hâl böyle olunca Erdoğan ve dolayısıyla AKP hükümetinin muhalif sesleri duymaktan uzak buyurgan tavrı, her protesto ve protestocudan darbe ve darbeci çıkaran sığ kurnazlıkla her türlü şiddet ve baskıyı meşru hale getirmesi, özel hayata dair saygısızlıkları ve endişeli laiklerin hassasiyetlerini kaşıyan uygulamalar, biriken ve bastırılmış öfkeyi tetikledi. Kitleselleşen öfke, suskunluk sarmalını kırmanın yolunun sokakta ses çıkarmaktan geçtiğini keşfedince özenle örülüp yükseltilen korku duvarında koca bir gedik açıldı. Hemen herkesin küçümsediği bir genç kuşak, iktidarın çoğunlukçuluk anlayışının değil çoğulculuğun; buyurganlık ve dayatmacılık üzerine inşa edilmek istenenin değil, katılımcılığın demokrasi olduğunu anlatmaya çalıştı. Sessizlik denen o korkunç silah artık işe yaramamış, korku eşiği aşılmıştı. Dayağa, gaza ve hatta kurşunlara rağmen sokağı terk etmeyerek herkese bir ders veren genç kuşak, Erdoğan'ı bunca zamanlık iktidarında korkutan, en çok korkutan isyana imza attı. Otorite bağımlısı, karşıtlıktan ve baskı ortamından beslenen Erdoğan, Gezi İsyanları'yla deyim yerindeyse karizmasını çizdirdi.

En büyük yarayı aldı. Korktu. Korktuğu için üzerinde çok konuştu. Hâlâ da konuşuyor. Erdoğan'ın bu kadar korkması, telaşı boşa değil. 15 yaşında bir çocuğun, Berkin Elvan'ın katledilmesinin, sivil faşistlerle polislerin ortak linçiyle Ali İsmail Korkmaz'ın öldürülmesinin, Ethem Sarısülük'ün kurşunlanmasının da emrini verenin kendisi olduğunu bildiği için korkuyor. İktidarı elinden kaçırdığı anda sadece yolsuzluk, hırsızlık, rüşvet ve talandan değil cinayete azmettirmekten yargılanacağını bildiği için korkuyor. Gezi direnişlerinde ortaya çıkan bir duvar yazısıyla ifade edersek, *"Sinirlenince Türkiye'yi çok güzel yapan"* bu haklı isyan, bir diktatör özentisini korkutmakla da kalmadı. Mücadele ve direnişlerin giderek zayıfladığı, hak temelli siyasal taleplerin kalıcı ve yerleşik bir demokratik anlayışla değil de, iktidarı elinde bulunduran güç olma hevesiyle dile getirildiği politik zemini büyük ölçüde değiştirdi. Siyasal ataleti dağıttı. Gezi İsyanları, Erdoğan'la özdeşleşen ve simgeleşen AKP hükümetinin yıllardır süren baskıcı iktidarına karşı, siyasal yelpazenin değişik renklerini oluşturanların öfkesinin ortak patlamasıydı. Erdoğan'a karşı olup hükümeti istifa ettirmek talebinin, farklılıkları birleştiren zamk işlevi görmekle birlikte, Gezi İsyanları'nın böyle bir sonuç almasının reel politikada o dönem için karşılığı da yoktu. Gezi İsyanları ne Türkiye'nin geçmiş iktidarlarından devraldığı kötü mirasıyla bütünleşen AKP iktidarını ortadan kaldıracak ne de yapısal siyasi sorunları bir anda çözecek sihirli bir değnekti. Mevcut siyasal anlayışa tepkiyi ortaya koyan bir isyanda talep edileni dile getirmekle siyaseten gerçekleşebilir kılmanın uzun soluklu bir perspektife ihtiyacı olduğu ortada. AKP'yi hükümet olarak kalıcı kılan, sınıfsal ve toplumsal eşitsizlikleri görüp dile getirmekle birlikte bu sorunları kökten halletmek yerine, sıkıntıları yaşayan yığınları kendine bağımlı kılacak geçici çözümlerden beslenen bir iktidar olmasıydı. Gezi İsyanları bu tespitten hareketle, toplumsal olanla siyasal olan arasındaki farkı görerek bu iki temel parametrenin arasına sıkışmış olanlardan politik bir kitle hareketi çıkaracak potansiyel barındırıyordu. Hâlâ da öyle. Bu nedenle Gezi İsyanları, AKP'nin belirleyici güç olduğu hegemonik iktidar bileşenleri üzerinde kalıcı bir tahribat bıraktığı gibi aralarındaki çatlakları da görünür kıldı. AKP'nin Cemaat'le el ele verdiği birkaç yıl içinde tüm muhaliflerini kâh kriminalleştirerek kâh itibarsızlaştırarak, yetmediğinde şiddetle sesini kıstırdığı bir süreç yaşanmıştı.

Ülkenin sahibi olduğunu düşünen iki otoriter gücün çıkar ittifakı çatırdayınca, bu baskı ve zulüm odaklarından sivil bir demokrasi çıkacağı beklentisi yaratma gayretkeşliğine girenler de savrulmaya başlamıştı. Sivil faşizmin bileşenleri arasındaki çatlağın daha da derinleşeceğinin işaretleri daha bir görünür hale gelmişti. İki güç odağından birine yaslananlar beslendiği çanağın sahibinin kim olduğuna göre karşısındakine küfür ediyordu. Böyle bir dönemde, yakın zamana dek iktidarın AKP'den sonraki en önemli bileşeni olan Cemaat, planlarına önceden başladığı, dershaneler çatışmasıyla ilan edip yolsuzluk soruşturmalarıyla bir meydan muharebesine çevirecekleri savaş için Gezi İsyanları'nı kullandı. AKP ve taraftarlarının iddia ettiği biçimde Gezi İsyanları'nın arkasında Cemaat olduğu saçmalığı değil dile getirmeye çalıştığımız. Cemaat, bu isyanla ortaya çıkan haklı ve meşru talepleri iktidar eleştirisi için bir fırsat olarak gördü. Benzer olayları devlete karşı kalkışma, hâkim otoriteyi sarsma olarak değerlendiren bir zihniyetin Gezi İsyanları'nın arkasında olduğunu söylemek bir komplo teorisinden öteye gitmez. Zira AKP gibi geleneksel muhafazakâr, otoriter, vesayetçi, baskıcı tüm özellikleri içinde barındırıp benimseyen Cemaat'in, bu tek tipleştirici anlayışa karşı çıkanların yanında durması zaten mümkün değildi. Ancak, yolsuzluk soruşturmalarının patlak vermesiyle birlikte hükümetin böyle düşünmediği de ortaya çıktı. *"Gezicilerin arkasında da paralel vardı"* diyen mantık, zihniyetin sığlığını kanıtlar basitlikteydi: Polis teşkilatı Gülen Cemaati'nin kontrolündeydi. Erdoğan ve hükümete zaten öfkeli olan kalabalıklara, paralelci polislerin aşırı şiddet kullanmasıyla da bu öfke planlı bir biçimde arttırılmak isteniyordu. Böylece son bulmayacak ve şiddet dozu giderek yükselen olaylarla AKP iktidarı yıpratılacak ve darbe koşulları oluşturulacaktı. Bu deli saçması senaryoya inanan var mı sorusuna, evet yanıtı vermek çok üzücü. Ancak durum böyle. Gezi İsyanları'nın arkasında faiz lobisi, çeşitli ülkelerin ajanları, kışkırtıcılık görevi üstlenen uluslararası medya, bir akıllı cep telefonu uygulamasının adından üretilen Zello çetesi, AKP karşıtı sermaye odakları olduğuna inananlar pekâlâ bu teze de inanabilirdi. Öyle de yaptılar. Ancak bu abesliğe inananlara *"Polisimiz Taksim'de destan yazdı"*[1] ve *"Şimdi soruyorlar 'Polise talimatı kim verdi?' diye. Polise talimatı*

1 http://www.milliyet.com.tr/erdogan-da-polis-akademisi/siyaset/detay/1727057/default.htm

ben verdim. İşgal kuvvetlerini mi izleyecektik? Dünya zil takıp oynasın diye, bunu mu seyredecektik? Oralar temizlendi"[1] sözlerinin sahibinin Recep Tayyip Erdoğan olduğunu anımsatarak bu faslı kapatalım.

Cemaat'ten savaş ilanı: Dershaneler çatışması

AKP ile Cemaat arasında kopacak yeni ve büyük fırtınanın işaret fişeği köşe yazıları üzerinden çakılmaya başlamıştı. Gezi İsyanları'yla birlikte keskinleşen medya köşelerindeki saflaşma, tarafların birbirilerine hakaretlerinin yanı sıra ciddi suçlamalar içeren iddiaların kaleme alındığı yazılarda kendini belli ediyordu. Hatta Ergenekon süreci diye adlandırılan tartışmalı siyasal davalar sürecinde taraflar hakkında muhaliflerin dile getirdiği iddialar, bu kez AKP ve Cemaat'in tetikçiliğini üstlenen yazarların yazıları ya da manipülatif haberlerle birbirlerine yöneltiliyordu. AKP hükümeti ve resmi sözcülüğünü üstlenen medya organları kendilerini hedef alan en küçük bir muhalif hareketi dahi iktidarlarının en kullanışlı sözcüğü olarak belledikleri "darbe" diye niteliyordu. Bu yüzden Gezi İsyanları gibi tüm yurda yayılmış ve milyonlarca kişiyi sokağa döken bir süreç de AKP ve yandaşları tarafından ilk günden itibaren "darbe girişimi" diye adlandırılmasında gariplik yoktu. Tuhaf olan, Gezi İsyanları'nın ardında Cemaat'in parmağını arama girişimleriydi. İma yoluyla ya da üstü kapalı dile getirilen bu iddialar 30 Temmuz günü *Sabah* gazetesinin başyazarı olan Mehmet Barlas'ın yazısında somutlaştı. İngiltere'nin *The Times* gazetesinde 24 Temmuz 2013 günü, Gezi İsyanları sırasında protestocuların karşılaştığı sınırsız devlet şiddeti nedeniyle Başbakan Erdoğan'ı eleştiren ortak imzalı bir mektup ilan olarak yayımlanmıştı.[2] Dünyanın en önemli sanatçıları arasında gösterilen çok sayıda ismin ortak imzasıyla yayımlanan ve diktatör olarak anılan Erdoğan'a hitaben yazılmış mektupta, Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyesi olduğu ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin bir tarafı olduğu hatırlatılarak, *"...Tek suçları sizin diktatoryal yönetimine karşı çıkmak olan bu beş ölüye aldırmadan, İstanbul'da Nuremberg Toplanması'nı hatırlatan bir miting düzenlediniz. Sizin hapishanelerinizde Çin ve İran hapishanelerindeki sayının toplamından daha fazla gazeteci var... Beş masum gencin ölümüne neden olan emirleriniz, Strasbourg'da bir*

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/polise_emri_ben_verdim-1138828
2 http://www.sendika.org/2013/07/the-timesa-tam-sayfa-ilan-tayyip-erdogana-acik-mektup/

davaya dayanak teşkil edebilir" deniliyordu. Mektubun ilan olarak yayımlanmasından bir hafta sonra 30 Temmuz 2013 günü Barlas, *"Bu ilan neden Today's Zaman'da da yayınlanmadı?"*[1] başlıklı bir yazı kaleme aldı. Cemaatin, Gezi İsyanları'nın arkasında olduğunu iddia eden yazı şöyleydi:

"Türkiye'deki AK Parti iktidarının mitinglerini Hitler'in Nazi Partisi'nin gösterilerine benzeten ve ünlü sanatçıların imzaladığı bildiri, neden sadece The Times*'da yayınlandı? İngilizce yayın yapan ve üstelik Türklerin daha fazla okudukları Cemaat'in (veya Hizmet'in) yayın organı* Today's Zaman*'da da neden yayınlanmadı bu bildiri? Çünkü bu bildiride yer alan iddialar* Today's Zaman *köşelerinde hemen her gün seslendirilmekte. Bu arada gazetemiz* Sabah *da hemen her gün hedefte... Türk medyasındaki tabloyu genel açıdan bilen ama ayrıntıları ve mülkiyet yapılarını bilmeyenler, ilk bakışta "*Today's Zaman*"ın da Gezi eylemlerinin sözcüsü ve pompalayıcısı konumundaki Doğan Medyası'na ait bir yayın organı olduğunu düşünebilir."*

Yazının devamında Cemaat gazetelerindeki köşe yazarlarının yazılarına, *"Erdoğan neden Türkiye'yi kutuplaştırıyor?, Muhalefetin kriminalleştirilmesi, Erdoğan'ın gazetecileri"* başlıklarını attığını belirten Barlas, *"Anlamakta zorlandığım durumlardan biri de Cemaat'in yayın organlarının Gezi Parkı eylemleri sürecinde tencere ve tava gürültüsüne kendilerini neden böyle fazlaca kaptırdıklarıdır?"* diyordu. Yazısında 28 Şubat sürecinde Gülen Cemaati'nin darbecilerden yana tutum aldığını da anımsatan Barlas, *"Acaba şimdi de bazıları 'Alternatif iktidara giden yol Pensylvannia'dan geçer' diye mi düşünüyor. AK Parti'ye öfkeli veya bu iktidara alternatif arayan kim varsa, mutlaka Fethullah Gülen'i ziyaret ediyor"* diyerek AKP karşıtlarının Gülen Cemaati'yle ortak hareket ettiğini söylüyordu. Barlas'ın iddiaları kısa süre önce de AKP yanlısı gazetelerde kaynağı belirsiz haberler ya da kimi köşe yazarlarının yorumları olarak duyurulmuştu.

Çatışma medyayla başladı medyayla büyüdü

Diğerlerine kıyasla pespayeliği daha az görünür olduğu için AKP'nin en önem verdiği yayın organı olan *Sabah* gazetesi ve başyazarı Mehmet Barlas'ın Gülen Cemaati'ni hedef alması, ilişkilerin artık geri dönülemez bir noktaya geldiğinin de kanıtıydı adeta.

1 http://www.sabah.com.tr/Yazarlar/barlas/2013/07/30/bu-ilan-neden-todays-zamanda-da-yayinlanmadi

Bir anda AKP medyasının tamamını Cemaat karşıtı haberler kaplamaya başladı. Neredeyse atılan başlıklara kadar aynı olan ve Ergenekon sürecinde olduğu gibi tek merkezden servis edilen haberlerle Cemaat tehlikesine dikkat çekiliyordu. Cemaat'in ne korkulası bir örgüt olduğunu kanıtlamada en sık başvurulan örnek ise MİT Krizi'ydi. Başta Başbakan Erdoğan olmak üzere tüm AKP cenahından en sert tepkinin gösterildiği bu olayın ardında Cemaat'in olduğu daha sık dile getirilmeye başlanmıştı.

2 Ağustos 2013 günü, Cemaat'in önemli yazarlarından Bülent Korucu, *Zaman* gazetesindeki köşesinde iddialara yanıt veren *"7 Şubat efsanesi"*[1] başlıklı bir yazı kaleme alınca günümüze kadar uzanan şiddetli çatışmalarda başlamış oldu. *"Devleti yeniden dizayn etmek isteyenlerin şişirdiği bir balon: '7 Şubat'. Birisi iğneyi batırmazsa şişmeye devam edecek görünüyor"* diye başladığı yazısında Korucu, MİT Krizi'nin ardında Cemaat'in olduğu iddialarının hukuki altyapısı olmayan, mantıksız bir efsaneden ibaret olduğunu söylüyordu. MİT'e yönelik suçlamaları tekrarlayan Korucu, savcılara yönelik görevden almalarla soruşturmanın akamete uğratıldığını belirtiyordu. Yazısında Cemaat'e yöneltilen suçlamaları reddeden Korucu, Başbakan Erdoğan'ın tutuklanmak istendiğine yönelik iddiaların da mesnetsiz ve hukuksuz olduğunu anlatıyordu. Korucu'nun yazısındaki en çarpıcı bölüm ise yanıtını içinde bulunduğu Cemaat'in vermesi gereken soruydu: *"Cemaatin bu işten çıkarı ne? 9 ay önceki seçimlerde yeni anayasa için cansiparane çalışırlarken neden bir anda komplocu olsunlar?"* Korucu'nun kendisi ve Cemaat'i sorumluluktan muaf tuttuğu sorunun yanıtına bugün kısa yoldan iktidarı paylaşan güç odaklarının devlete hâkim olma savaşı diye yanıt verebiliriz. Zaten bu şaşmaz yanıt, devlet erkinin görünen ve görünmeyen güçlerine sahip olmaya çalışan AKP ve Gülen Cemaati'ne angaje olmayan ve eleştirel eşit mesafesini koruyan herkesçe biliniyordu. Yanıtın doğruluğu taraflar arasındaki savaşın günden güne şiddetlenmesi ve ortaya atılan iddialarla kanıtlanacaktı. Ama bu yanıtı kolaylıkla vermemizi sağlayan nedenleri ve olayları sıralamaya devam etmekte fayda var.

Korucu'ya yanıt gecikmedi. AKP'nin resmi gazetelerinden biri olan *Yeni Şafak*'ta 4 Ağustos 2013 günü, hükümet cenahı adına tetikçilik görevi üstlenen yazarlardan Cem Küçük, *"7 Şubat tarihin*

1 http://www.zaman.com.tr/bulent-korucu/7-subat-efsanesi_2116250.html

kırılma anıdır!"[1] başlıklı bir yazı kaleme aldı. Adını anmadan yaşananların sorumlusunun Cemaat olduğunu vurguladığı yazısında Küçük, MİT Krizi'ni doğuran olayların nedeninin de AKP'nin, Kürt sorunun çözümünde Cemaat'in askeri çözüm stratejisi yerine siyasal seçenekleri değerlendirmesi ve bunun için de Başbakan Erdoğan'ın konuyla ilgili olarak Hakan Fidan'ı görevlendirmesi olduğunu öne sürüyordu. Ancak askerler gibi sertlik yanlısı çözümde direten Emniyet'in bu girişime ayak dirediği ve bu yüzden de Oslo sürecinin başlatıldığını öne süren Küçük, kitlesel KCK tutuklamalarının da bu yüzden yapıldığını savundu. Cemaat'in, Oslo'da PKK ile MİT yöneticileri arasındaki görüşmelerin bant kayıtlarını sızdırmasıyla sürecin sekteye uğradığını anlatan Küçük şöyle devam etti:

"Bu arada MİT, Kamu Güvenliği Teşkilatı ve İç İşleri Bakanlığı'nda kendilerine kadro isteyenler bunları alamayınca önce Beşir Atalay'ı ve ardından Hakan Fidan'ı hedef tahtasına oturttular. Beşir Atalay'ı İrancı olmakla suçladılar. Hakan Fidan'ı PKK'yı koruyup kollamakla itham ettiler... Anahtar teslim devleti isteyen bu cenah ellerinin altından bazı şeylerin gittiğini görünce 7 Şubat'ı planladılar. Üstelik İsrail'in ilk kez Türkiye'de MİT'in başına getirilmiş birini açıkça hedef gösterdiği sırada Başbakan Erdoğan çıktığı her programda, her sohbette, 'Hakan Fidan'ın tutuklanacağını ve sonrasında sıranın kendisine geleceğini' ısrarla söylemesine rağmen akılla düşünmeyi unutmuş olanlar, 'Başbakan'ın tutuklanması anayasaya göre ancak şöyle şöyle olur' gibi tezvirata başladılar."

MİT Krizi'nin hükümeti sert önlemler almaya ittiğini belirten Küçük, başta İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere Emniyet İstihbarat Daire Başkanlığı'nın tümünün tasfiye edildiğini; benzer uygulamaların yargı, milli eğitim ve kamu bürokrasisinin başka birimlerinde de sürdüğünü belirtiyordu. Küçük, yazısında Başbakan'ın ofisinde bulunan *"böcek"* denilen dinleme cihazlarının da Emniyet içinden birileri tarafından konulduğunu iddia ediyordu. Benzer dinleme cihazlarının bir bakanın odasında da bulunduğunu belirten Küçük, *"7 Şubat'ı yapanların bir kısmı bu ekiptendi"* diyerek bu olayların faillerinin de Cemaat'ten olduğunu ima ediyordu.

1 http://yenisafak.com.tr/yazarlar/CemKucuk/7-subat-tarihin-kirilma-anidir/38898

"Fitne ateşine odun taşıyanlar"

Küçük'ün, savaşın daha da sertleşerek yeni bir aşamaya geçeceğini ilan ettiği bu yazısı üzerine Cemaat'in yanıt hakkını kullanan isim bu kez, yine *Zaman* gazetesinden Mehmet Kamış oldu. 7 Ağustos 2014 tarihli yazıya, Cemaat'in AKP ile aralarında çatışma olduğu iddialarını yalanlamak için bir süre dolaşımda tutacağı *"Aramızda sorun yok, fitne çıkarmaya çalışanlar var"* stratejisine uygun olarak *"Fitne ateşine odun taşıyanlar"* başlığı uygun görülmüştü. 2014'deki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde yine ortalığın karıştırılmak istendiğini öne sürdüğü yazısında Mehmet Kamış, Cemaat ile AKP arasında sorun olmadığını ve böyle varmış gibi gösterilmek istenmesinin de Recep Tayyip Erdoğan'ın Köşk'e çıkmasının engellenme amacı taşıdığını iddia ediyordu. Gezi İsyanları'nın en önemli nedenlerinden birisinin Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığının önüne geçmek olduğunu iddia eden Kamış, fitne meselesini de şöyle rasyonalize etmeye çalışıyordu:

"O çevreler son zamanlarda başka bir taktik daha deniyor. Bu sefer halk oylamasıyla seçilecek olan cumhurbaşkanlığı makamına Tayyip Erdoğan'ı oturtmamak için meseleye sağdan yaklaşıyorlar. Sonradan AK Partili olan, daha birkaç sene öncesine kadar partiye çok ağır eleştirilerde bulunan bazı kalemler, Tayyip Bey'i savunuyormuş gibi yaparak camiaya akla hayale gelmedik iftiralar atıyor. Geçmişte kalmış meseleleri ısıtıp ısıtıp gündeme getiriyorlar. Seçim sath-ı mailine girdiğimiz bir zamanda Türkiye'de sağ seçmeni domine eden, onu en çok etkileyebilen camiayla partinin arasında derin uçurumların oluşmasını istiyorlar. Geçtiğimiz günlerde bir gazetede hükümeti savunuyor görüntüsüyle öyle şeyler yazdılar ki, değil bir hukuk devletinde Zimbabve'de bile yapılmayacak bir şeyi hükümetin yaptığını ve yapmaya da devam edeceğini dillendirdiler. Söz konusu yazar, durup dururken 7 Şubat operasyonu devam ediyor diye bir yazı kaleme aldı. Ardından yazdığı yazıda, 7 Şubat operasyonu bahane edilerek, Emniyet'te, yargıda ve MEB'de dindarlara karşı büyük tasfiyenin yapıldığından ve bu tasfiyenin bütün devlette yapılmaya devam edeceğinden bahsetti. Nereden baksan tutarsızlık, nereden baksan sıkıntı! Yazar, hükümeti savunuyormuş gibi yaparak onu hem kamuoyu nezdinde hem de hukuk karşısında çok zor duruma düşürüyor."[1]

Yazı, MİT Krizi'nden hemen sonra dillendirilmeye başlanan bürokrasideki Gülen Cemaati yanlılarının tasfiye edildiği iddialarının,

1 http://www.zaman.com.tr/mehmet-kamis/fitne-atesine-odun-tasiyanlar_2117812.html

28 Şubat darbecileriyle bir tutulduğunu ve AKP nezdindeki karşılığının Cemaat'in verdiği desteğin geri çekilmesi olacağını da böylece ilan etmiş oluyordu. Hükümet savunuculuğu yapan kimi yazarların çıkarları gereği AKP'liymiş gibi göründüğü belirtilen yazısında Kamış, kiritik bir dönem diye nitelendirdiği yaklaşan yerel seçimler ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde bu kişilerin yazılarıyla AKP ile Cemaat arasına Çin Seddi ördüğünü iddia ediyordu. Cem Küçük'ün söylediklerini eleştiriyor görünen ve AKP ile Başbakan Erdoğan'ı kolluyormuş hissi vermeye çalıştığı yazısında Kamış, gerçek niyetini şu satırlarda gizliyordu:

"Bu yazı, hem Türkiye'de insanların hâlâ aidiyetlerinden dolayı ötekileştirildiğini, işlemedikleri suçlardan cezalandırıldığını söylüyor hem de son seçimlerde oy vermekle kalmayıp AK Parti için canla başla çalışan bir camiaya 28 Şubat'ta olduğu gibi operasyon yapıldığını iddia ediyor. Üstelik bu operasyonun devam ettiğini de dillendiriyor. Güya hükümet savunuculuğuna soyunup, ona oy veren büyük bir kitleye de 'bakın size ne operasyonlar yapılıyor, hâlâ onlara oy mu vereceksiniz?' demeye getiriyor."

Bugüne kadar tüm siyasi partilerle sahip olduğu oy potansiyeli üzerinden pazarlık yapan Cemaat, aynı yöntemi bu kez de son birkaç yıldır iktidarının gayrı resmi ortağı olduğu AKP için yapıyordu. "İsteklerimiz yerine gelmezse oy vermeyiz" anlamına gelen bu açık tehdit savaşın daha da şiddetleneceğinin habercisiydi. Öyle de oldu. Bu arada, *Zaman* Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ekrem Dumanlı da, *Sabah* ve başyazarı Mehmet Barlas'ı eleştiren bir yazıyla tartışmalara katılmıştı. 5 Ağustos 2013 tarihli yazısının *"Ayıp ki ne ayıp"* başlığını attığı bölümünde Dumanlı, *"Meslekte yaşını başını almış bir beyefendi (tıpkı diğer bazı beyefendiler gibi) belli bir zamandan beri tuhaf yazılar kaleme alıyor"* diyerek Barlas'a şöyle sesleniyordu:

"İnsanın inanası gelmiyor. Mesela Rusya'da yayın yapan bir medya kuruluşuna verdiği röportajda, Fethullah Gülen Hocaefendi için 'Soros' diyebiliyor. Ne kadar ayıp! Ne kadar yaralayıcı! Söylediği lafın ne manaya geldiğini 'bilmiyor' desem, onun meşhur bilgi dağarcığına hakaret sayılır. 'Biliyor' desem, bunun altında çok kötü bir mana gizlidir de demek zorundayım; onu da meslekte pek çok kişiye abi sayılan bir insana yakıştıramıyorum. 'Sehven söylemiştir' diye avunurken bir açıklama yayınlıyor köşesinde; ama açıklama maalesef hiçbir şeyi açıklayamıyor. Feci bir karakter katliamı ve masum insanları zor durumda bırakabilecek ağır

bir benzetme duruyor orta yerde. Şimdi cemaati eleştiriyor diye avuçları şişinceye kadar beyefendiyi alkışlayanlar, bir zamanlar Başbakan için Putin dediğini unutmuş görünüyorlar. 'Neyse...' deyip bu korkunç hatayı sineye çekecekken Today's Zaman'da çıkan bazı yazıları vesile kılarak 'Cemaat-AK Parti kavgası' üzerine çok sert bir yazı geliyor ve 'cemaat' hedef tahtasına oturtuluyor. Bir partinin sözcüsü gibi yazılar döşenen üstat, acaba başka yazarların sansürlenmesini mi ya da derhal susturulmasını mı istiyor? Belki de işten atılmalarını mı temenni ediyor? Başyazarlığını yaptığı gazetenin ombudsmanı kovuluyor; ona bir kelime ile itiraz etmiyor, İngilizce çıkan bir gazetede bir yazar bir şeyler yazdı diye koca bir kitleye en ağır ithamlarda bulunuyor. Oysa suçladığı gazetede hükümetin politikalarını doğru bulan yüzlerce yazı da yayınlanıyor. Bir başka gazeteden 'Bütün yazılar alkış kıvamında olsun!' dercesine uluorta konuşmak hangi nezaket anlayışının ürünüdür; anlamakta zorlanıyorum. Bir gazetedeki farklı sesleri kimse duymasa bile tecrübeli bir başyazarın o zenginliği yakalaması gerekirdi. Diyelim ki Today's Zaman'a ya da 'cemaatin yayın organları'na kızdın; orada çıkan her satırın hesabını neden Hocaefendi'den soruyorsun? Meslektaşlarına eleştiri getirmek varken Hocaefendi'ye ve hatta camiaya en incitici lafları sıralıyorsun?"[1]

Yazısında sadece Barlas'ı değil AKP'nin diğer kalemşorlarını da hedef alan Dumanlı, "gıybet"[2] diye nitelediği, Cemaat'i itibarsızlaştırmaya yönelik bu yazıların insanlığa ve Müslümanlığa sığmayacağını söylüyordu. Bir sivil toplum örgütü olarak nitelediği Cemaat'in yeni bir vesayet merkezi olmak ya da iktidarı paylaşmak iddialarına Dumanlı, *"Ne münasebet! Alın o Leviathan'ınızı*[3] *güle güle, tepe tepe kullanın"* yanıtını veriyordu.

Barlas'ın yanıtı ertesi gün, Dumanlı'nın kendisi için yaptığı tanımlamaya hitaben, *"Genç ve nispeten az deneyimli Dumanlı, Sayın Gülen'i ve Cemaat'i gereksiz polemiklerin odağına oturtacak üsluptan kaçınması gerektiğini herhalde zamanla öğrenecektir"* diye başlayan *"Cemaatler sivil toplum örgütü değildir"* başlıklı bir yazıyla geldi.

1 http://www.zaman.com.tr/ekrem-dumanli/medyanin-siyasetle-imtihani_2117185.html

2 Bir kimsenin arkasından hoşuna gitmeyecek şekilde konuşmak. Dedikodu yapmak, çekiştirmek. İslam'da büyük günahlardan biridir. Hucurat suresi 12. ayette, gıybet yapmak, ölmüş kardeşinin etini yemeye benzetilmiştir.

3 Thomas Hobbes tarafından 1651'de yazılmış bu kitapta Leviathan kavramı, mutlak güç ve yetkilere sahip egemen devleti ifade etmek için kullanılır.

Hayli sert yazısında dini cemaatlerin demokratik sivil toplum örgütleri olmadığı gibi siyasi parti olmadıklarını da belirten Barlas, *"Mesela sivil toplum kuruluşuna veya bir siyasi partiye üye iseniz, lideri de eleştirebilirsiniz. Ama bir cemaate mensupsanız sadece başbakanı eleştirebilirsiniz. Cemaatin yayın organlarında Başbakan'a 'Diktatör' diyebilirsiniz, ama 'Gülen neden ülkesine dönmüyor' diye soramazsınız"* diyordu.[1] Gülen Cemaati'nin 28 Şubat Darbesi'ni desteklediğini anımsatarak şimdi de Başbakan muhaliflerine kucak açtığını savunan Barlas, *"Ne bir partinin ne de bir cemaatin sözcüsüyüm. Özgür, bağımsız ve özerk olmayı Cemaat görevlisi bir gazetecinin anlaması kolay değildir"* diyerek Dumanlı'ya ağır eleştiriler yöneltiyordu. *Zaman* gazetesinde başka yazarların da dâhil olmasıyla yaygınlaşan polemik sırasında 10 Ağustos 2013 günü Mehmet Barlas'ın *"Gücünü abartanlar ve gerçek güçlüler"* başlıklı yazısındaki şu satırlar bir süre sonra yaşanacakların habercisiydi sanki:

"Toplumsal ilişkilerde de, bireysel birlikteliklerde de kendi güçlerini abartarak hesap edenler, sonunda hep zararlı çıkarlar. Bazen şartlar, çevre, zaman kişilerin de, toplulukların da, kendilerini olduğundan daha güçlü hissetmelerine neden olur. Aynı şekilde ustaca davranışlar da, bazı konumları gerçek ötesi güce sahipmiş gibi gösterebilir... Uluslararası sahnedeki gücünü abartanların öyküleri "Kükreyen Fare" (The Mouse That Roared) kitabında ve filminde olduğu gibi, günlük yaşamda da mizah edebiyatına konu olmuştur... Bazen koşullar ve farklı zamanlar kişileri de toplulukları da kendilerini olduğundan öteye güç sahibi olduklarına inandırabilir. Hatta bazen kendilerini devlet içinde devlet zannedenler de görülebilir. Demokrasilerde seçim sonuçlarını yok sayanların veya kendi küçük tabanlarını seçmen tabanından daha etkili olarak görenlerin tarihi yanılgıları da, gündeme gelir. Gerçek gücün sahibi öfkeleninceye kadar bu gösteri devam da edebilir. Oysa biraz aklı olan, gerçek güçlüye "Ben olmazsam senin halin fenadır" diye asla meydan okumaz."[2]

"Nifak içeride" itirafı

Bu arada, Gülen Cemaati'nin kamuoyunda adı en çok bilinen sivil toplum örgütü olan Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı da bir açıklama yaparak medyadaki polemikler ve karşılıklı suçlamalar

1 http://www.sabah.com.tr/Yazarlar/barlas/2013/08/06/cemaatler-sivil-toplum-orgutu-degildir

2 http://www.sabah.com.tr/Yazarlar/barlas/2013/08/10/gucunu-abartanlar-ve-gercek-gucluler

üzerinden görünür hale gelen savaşa dâhil oldu. MİT soruşturmasının ardından AKP ile Cemaat arasında herhangi bir gerilim ya da kriz bulunmadığı ve iddiaların yalan olduğu belirtilen bir açıklama yapmış olan GYV, bu yeni açıklamasıyla da kendisini tekzip etmiş oluyordu. 5 Nisan 2012'de yine internet siteleri üzerinden duyurulan açıklamalarında[1] *"Bugün Türkiye'de vesayet savunucularının işine en çok gelecek durum Hizmet ve AK Parti'nin sürtüşmesidir. Hizmet ve AK Parti'nin ihtilafından mutluluk duyan çevrelerin 367 krizi, AK Parti'nin kapatılması davası, Cumhurbaşkanlığı seçimleri gibi konularda nasıl tavır aldıklarını burada hatırlatmak gerekiyor... Vesayetin doğrudan ve geleneksel yollarla memleketi geriye götürmesi çok zorlaşmıştır. Ancak vesayet, bu sefer entrikalarla, dedikodularla velhasıl en kuvvetli insanları bile tuş edebilen zaaflarla karanlık emellerine geniş kulvarlar açabilir"* dediklerini unutan GYV, dışarıda aradıkları *"nifakın"* bizzat AKP ve Cemaat içinde olduğunu da itiraf etmiş oluyordu.

Çatışmanın manifestosu

Cemaat'in *"sivil"* yüzünün temsilcisi olarak kendini göstermeye çalışan ve suçlama ya da iddialar karşısında genelde sessiz kalmayı yeğleyen GYV, 13 Ağustos 2013 günü internet sitesi üzerinden *"Gündeme Dair: GYV'den Hizmet Hareketi'ne yönelik iddialara cevaplar"*[2] başlıklı sert sayılabilecek bir açıklama yaptı. Hükümete yanıt veriyor görünürken esas hedeflenen kitle, doğal AKP seçmeni haline dönüşen ve hatta AKP'li kimliğini de taşıyan bir tabanı bulunan Cemaat'e gönül verenlerdi. Yakın zamana dek ittifak halinde olan iki gücün savaşa tutuşması doğal olarak akılları karıştırmıştı. Tabanların birbirleri arasındaki geçişkenliğin farkında olan AKP ve Cemaat cephesi de yaptıkları açıklamalarla, medyalarında yayımlanan haberlerle kendilerine gönül verenleri bu kavgada saflarında tutmaya çalışıyordu. Hizmet Hareketi diye adlandırdıkları Cemaat'e yönelik karalama ve yanlış bilgiye dayalı yönlendirme kampanyası yapıldığı belirtilen açıklamada, 11 maddelik bir cevap metni kaleme alınmıştı. AKP ve medyası üzerinden yöneltilen suçlamalarla birlikte kamuoyundaki genel kuşkulara dair yanıt

1 http://gyv.org.tr/Aciklamalar/Detay/77/20120405GYVden%20G%C3%BCndeme%20Dair%20A%C3%A7%C4%B1klama

2 http://gyv.org.tr/Aciklamalar/Detay/83/20130813G%C3%BCndeme%20Dair%20GYVden%20Hizmet%20Hareketine%20y%C3%B6nelik%20iddialara%20cevaplar

vermeyi açıklamaya çalışan uzun metin, doyurucu yanıtlar vermekten ziyade suçlayıcı bir dille hükümetle arasına koyduğu mesafeyi daha da açacağının sinyalini veriyordu. Açıklamada Cemaat'e yönelik Gezi İsyanları'nın arkasında olduğu ve yaşanan olayları kışkırttığı, Mısır'daki darbeye karşı çıkmadığı, Kürt sorununun çözüm sürecinin karşısında olduğu, bürokrasi içindeki kadrolarıyla iktidarına ortak olamadığı AKP hükümetini devirmeye çalıştığı, MİT Krizi sırasında başbakanı tutuklamak istediği, seçimlerde başka partilerle ittifak kuracağı ve Başbakan Erdoğan'ın ofisine dinleme amaçlı böcek denilen cihazların konulmasının faili olduğu iddiaların tümü yalanlanıyordu. Ayrıca Fethullah Gülen'in neden Türkiye'ye dönmediği sorusunu da bizzat kendisinin, *"demokratik kazanımları tersine çevirmek için bazı çevreler tarafından kullanılacağı endişesiyle"* diyerek açıkladığı belirtiliyordu.

Daha önce cemaatçi olarak bilinen bazı medya mensupları tarafından dile getirilen, Başbakan Erdoğan'ın söylediği iddia edilen *"Bir savcı üç polisle hizmeti terör örgütü ve çete kapsamına sokarız, bitiririz"* sözlerine de atıf yapılan açıklamada, yanıt verilen iddiaları gündeme getirenlerin karanlık niyetlerle hareket ettiği söyleniyordu. Açıklamada, dershanelerin kapatılmak istenmesinin Cemaat'e had bildirme olarak görüldüğü ve devlet bürokrasisinden Cemaat'le bağı olan kişilerin tasfiye edilmesinin de, derin devlet refleksi ve post modern darbe dönemi planlarını hatırlattığı vurguları yapılıyordu. Bürokrasideki kendilerine bağlı kadroların tasfiye edilmesinin Cemaat'in kurumsal yüzünü yansıtan bir kurum tarafından ilk kez doğrulandığı bu açıklama aynı zamanda başka partilerle de ittifak yapılabileceğini ilan etmiş oluyordu. GYV'nin Cemaat adına kendilerini savunuyor görünürken AKP hükümetine karşı suçlayıcı bir dille kaleme aldığı ve esas muhatabının iktidar partisinin ötesinde tüm Türkiye olduğundan hareketle bu açıklama, Gazeteci Ruşen Çakır'ın deyimiyle bir manifesto[1] anlamını taşıyordu. Konuyla ilgili yazısında Cemaat'in iktidara karşı "özür dilemeci" bir tavır takınmayıp, kendisini hükümete "şirin göstermeye" çalışmadığını belirten Çakır, *"Sonuç olarak, Fethullah Gülen cemaatinin, ülkemizin önde gelen güç odaklarından biri olduğu, bir süredir AKP ile belli bir mücadele içinde olduğu tescillenmiş ve bu tartışma/mücadelenin kapıları herkese açılmış durumda"* değerlendirmesini yapıyordu.

1 http://rusencakir.com/Cemaatten-manifesto-gibi-aciklama/2081

Paralel ilanı

GYV'nin açıklamasında da değinilen ve kendilerine yönelik iddiaların en somutunu oluşturan MİT Krizi, tarafların birbirlerine olan kırılgan güven ilişkisine büyük hasar veren Cemaat ve AKP arasındaki en şiddetli çatışmalardan biriydi. Suç ortaklığı yaptığı Cemaat'in kendisi için yarattığı tehlikeyi fark eden AKP, bu olaydan sonra yeni düşmanının kim olduğunu da belirlemişti. Bu nedenle, bir süredir çeşitli kaynaklarca dillendirilen, Cemaat'in insan ve para kaynağı olarak hayati öneme sahip dershanelerin kapatılması çalışmalarına hız verildi. Dershanelerin kapatılacağını Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı, televizyon ve gazetelerin Ankara temsilcileri ve eğitim muhabirleriyle bir araya geldiği 3 Temmuz 2013'deki toplantısında ilan etmişti.[1] Gazetecilerin sorularını yanıtlayan Bakan Avcı, liselere giriş sınavlarında yapılacak değişikliklerin yanı sıra dershanelerin de kapatılarak özel eğitim kurumlarına dönüşeceğini anlatmıştı. *"Dershanelerle ilgili Başbakan'ın daha önce net açıklamaları oldu. Ben bunu Meclis'te paralel bir eğitim sistemi diye açıkladım. Bazı yayın organlarında paralel paralı diye çıktı. Paralel olmasın diye dershanelerin özel eğitim kurumlarına dönüşmesi çalışması devam ediyor... Dershaneleri dönüştüreceğiz demek daha doğru olur belki. Özel okullara dönüştürülmesi için çalışmalar yapıyoruz"* diyen Bakan Avcı bilerek ya da bilmeyerek, ilerleyen dönemde Türkiye siyasi literatürünün en kullanışlı sözcüklerinden biri haline gelecek olan tanımı da dile getirmişti: *"Paralel."*

Cemaat'le tutuştuğu savaşta hükümet olmanın avantajını kullanan AKP, bürokrasi içinde tasfiyelere girişmişti. Savaş, bürokraside içten içe, medya köşelerinde ise amigoluk düzeyinde bir savunuculuk üzerinden aleni biçimde yürütülüyordu. Bürokrasinin çeşitli birimlerinde ve kademelerinde yaşanan tasfiyelerin ardından uzun zamandır dillendirilen ve en güçlü oldukları eğitim alanında kendilerine doğru hızla yaklaşan tehlikeyi sezen Cemaat, gazeteleri ve yazarları aracılığıyla bu hamleyi savuşturmaya çalışıyordu. Cemaat'in, okullar ve öğrenci evleri ile birlikte adeta can damarı olan dershanelerin kapatılacağına dair haberler ya da yorumlar darbe dönemleriyle kıyaslanarak dile getirilmeye başlanmıştı. Hatta Ekrem Dumanlı, 14 Ekim 2013 tarihli *"Dershane realitesi, Çin işkencesi ve çözüm"* başlıklı yazısında, *"Camianın*

1 http://www.aksam.com.tr/siyaset/sbs-kalkiyor-dershaneler-kapaniyor/haber-221792

hassasiyetini doğru okumak şart: Onlar 12 Eylül ve 28 Şubat yönetiminin bile yapmadığı kapatma hamlesini şu zamana kadar gönül dostu saydığı ve bütün demokratik adımlarına destek verdiği AK Parti'ye yakıştıramıyor" diyordu.[1]

Kızlı-Erkekli ev tartışması

Kasım ayıyla birlikte, devletin gölgede kalan arka sokaklarındaki kavga iyice gün yüzüne çıktı. İlerleyen günlerin, taraflar arasındaki ana tartışma konusu olacak olan dershanelerin kapatılmak istenmesi girişiminin habercisi, siyasi literatüre "kızlı-erkekli ev" tartışması olarak geçen krizdi. *Zaman* gazetesi tarafından duyurulan bu olay, Cemaat için yaklaşan tehlikeye dikkat çekiyordu. AKP'nin her yıl Kızılcahamam'da yaptığı toplantının basına kapalı bölümünde Başbakan Erdoğan'ın partililere hitaben yaptığı bir konuşma 4 Kasım 2013 günü *Zaman* gazetesinde yayımlandı. Birinci sayfadan verilmeyen haber için uygun görülen başlık ise, iç sayfalara gizlenmek istenmesini yansıtan, "*Spor Toto ve Milli Piyango'da sürpriz hamle*" idi. Kamuoyu tarafından Başbakan Erdoğan'ın en çok eleştirildiği konuların başında gelen özel hayata müdahale anlamını taşıyan bu sözler, Cemaat'in AKP'yle çatışma yaşadığı bir dönemde gözden kaçırarak gündemleştirilmek isteniyordu. Atlatma olmasına karşın gizlenmeye çalışılan bu özel haberde, Başbakan Erdoğan'ın partililerden gelen bir soru üzerine dershanelerin kapatılacağını söylediği belirtilerek bir anda Türkiye'nin gündemini meşgul eden tartışmaya dair, "*Erdoğan, yurt eksikliğinin yol açtığı sıkıntıları sayarken çarpıcı bir örnek verdi: Denizli ilinde şahit olduk. Yurtların yetersizliği beraberinde çeşitli sıkıntılar doğuruyor. Üniversite öğrencisi genç kız, erkek öğrenci ile aynı evde kalıyor. Bunun denetimi yok. Muhafazakâr demokrat yapımıza bu ters. Vali Bey'e bunun talimatını verdik. Bunun bir şekilde denetimi yapılacak*"[2] satırları yer alıyordu. Öğrenci evlerinden özel hayata yönelik bu müdahaleyi normal şartlarda benimseyecek olan Cemaat, kendileri için gelen tehlikeyi fark ederek önlemini almak istemişti. Her ne kadar kızlı-erkekli kalınmıyor olsa da Cemaat'in kendi evlerine müdahale hazırlığı olarak algılanan bu girişim bir anda siyasi bir fırtınaya, Türkiye'nin tartıştığı bir meseleye

1 http://www.zaman.com.tr/ekrem-dumanli/dershane-realitesi-cin-iskencesi-ve-cozum_2152054.html

2 http://www.zaman.com.tr/politika_spor-toto-ve-milli-piyangoda-surpriz-hamle_2161542.html

dönüştü. Haberle gündemi belirleyen Cemaat kenara çekilip, talebin ailelerden geldiğini söyleyen Erdoğan'a ve iktidarına yönelik, hükümetin dinci muhafazakâr bir siyaset izlediğine yönelik dozu artan eleştirileri izlemeye başladı. İlk etapta Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç tarafından, hükümetin vatandaşların özel hayatlarına, hayat tarzlarına karışma gibi bir siyasetinin olmadığı belirtilerek haber yalanlandı. Ancak Arınç'ı tekzip eden de bizzat Başbakan Erdoğan oldu. 5 Kasım 2013 günü Meclis'te AKP grubuna seslenen Erdoğan, devlet yurtlarında kızlarla erkeklerin karışık kalmasına müsaade etmediklerini belirterek Arınç'ın asparagas dediği haberi şu sözlerle doğruladı:

"Bazı yerlerde yurtlar noktasında ihtiyaca cevap veremediğimiz için bazı yerlerde de evlerde kalma noktasında sıkıntılar yaşanıyor. Ve buralarda bütün güvenlik güçlerimize, emniyete, valiliklerimize gelen istihbarı bilgiler var ve bu istihbarı bilgilerden hareketle de valiliklerimiz bu durumlara müdahale ediyorlar. Bundan niye rahatsız oluyorsunuz? Niye bundan birileri rahatsız oluyor? Bazı köşe yazarları inadına bu tür şeyleri yazıp çizecekler diye, kusura bakmasınlar, biz bu ihbarları bir kenara atamayız ve valiliklerimiz de, emniyet teşkilatımız da bu tür ihbarları değerlendirir ve bunların üzerine gider... Çünkü buralarda nelerin olduğu belli değil, karma karışık her tür şeyler olabiliyor, ondan sonra anneler, babalar feryat ediyor devlet nerede diye. Devletin burada olduğunu anlatmak için bu adımlar atılmaktadır ve atılacaktır, bunlara da, kusura bakmasınlar, bir muhafazakâr demokrat iktidar olarak bizler müdâhil olmak durumundayız. Bu, yaşam tarzına müdahale değildir, kimse bu şekilde yorulmasın. Ha, yorumlayanlar varsa buyursunlar yorumlasınlar, onlar yine o şekilde aynen devam etsinler. Ama biz böyle bir sorumluluğun manen altına giremeyiz, bunu bir defa herkes böyle bilmeli."[1]

Partisinden, dönemin İçişleri Bakanı Muammer Güler gibi konuyu "terör" boyutuyla bile ele alan farklı değerlendirmeler yapılmaya çalışılsa da Erdoğan her seferinde bu açıklamaları tekzip eden şeyler söylemeye devam etti. Kuşkusuz ki bu farklı açıklamalarla zor durumda kalanların başında Bülent Arınç geliyordu. Zaten kendisi de ne kadar bozulduğunu TRT ekranlarından açıkladı. Avrupa Konseyi tarafından Sırbistan'da düzenlenen bir

1 http://www.akparti.org.tr/site/haberler/basbakan-erdoganin-5-kasim-tarihli-tbmm-grup-toplantisi-konusmasinin-tam-me/54937#1

konferans için Belgrad'da bulunan Arınç, TRT Türk Kanal Koordinatörü Nasuhi Güngör'ün konuğu olarak canlı yayına çıkmıştı. Konuya ilişkin bir soru üzerine Arınç, *"Başbakanımızın çocuklarımızın üzerinden söylemek istedikleri doğru ve katılıyorum. Ama onun 'gerekirse yasal düzenleme yaparız' demesi, ardından gayretkeş bir valimizin bu sözlerin üzerine atlaması çok doğru bir davranış değil"* diyerek sözlerinin arkasında durdu. *"Dava arkadaşım dediği"* Başbakanın, Hükümet Sözcüsü olarak kendisini açmaza düşürmemesi gerektiğini belirten Arınç, *"Buradaki konuşmasıyla biz eleştirilerin odağında olduk. Ben itibarımın, kişiliğimin yıpratılmasını istemem. Birilerinin kum torbası haline getirilmek istemem. Başbakanımıza dost, kardeş olarak seslenmek isterim, ikimizin sözleri arasındaki çelişkiyi düzeltmesi kendisinden beklenir"* dedi.[1]

Güç savaşına dershane perdesi

AKP içinde de çatlağa yol açan gelişme, artık karşı karşıya geldiği hükümet cenahından sürekli olarak düşmanca bir eylem bekleyen Cemaat, öğrenci evleri üzerinden başlattığı tartışmayı istediği yöne çevirerek dershanelerin kapatılmak istendiği haberi üzerinden savaş ilan etti. Yakın zamana dek AKP ile birlikte iktidarı paylaşan iki güç odağından birisi olan Cemaat, dershanelerin kapatılması tartışmasıyla devlet erkinin bölüşümü savaşını da perdelemiş oluyordu. 14 Kasım 2013 günü *"Eğitime büyük darbe"*[2] manşetiyle çıkan Cemaat'in en etkili yayın organı olan *Zaman*, savaşın artık geri dönülmez bir noktaya geleceğini de ilan etmiş oldu. Hükümetin bir süredir üzerinde çalıştığı ve Cemaat'e ciddi bir darbe vuracak olan dershanelerin kapatılmasına ilişkin yasa tasarısına ilişkin bir taslağa yer verilen haberle AKP hedef alınmıştı. AKP muhalifliğinden ziyade Erdoğan karşıtlığı üzerine oturtulan haberler sonraki günlerde de devam etti. Cemaat'e ait diğer gazeteler ve televizyon kanalları ve internet siteleri üzerinden dolaşıma sokulan haberler Twitter ve Facebook gibi dijital medya ortamlarından da paylaşılarak tepki büyütülmeye çalışıldı. Hükümet kanadından tepkileri dindirmeye yönelik açıklamalar gelse de Cemaat medyası olayı büyütmekte kararlıydı. *Zaman*'ın 15 Kasım 2013 tarihli manşeti AKP hükümetini 12 Eylül darbecileriyle eşitliyordu: *"Böyle bir yasa darbe döneminde bile*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25073491.asp
2 http://www.zaman.com.tr/gundem_egitime-buyuk-darbe_2167292.html

uygulanmadı"[1]. Haberde, 12 Eylül faşist cuntasının lideri Kenan Evren'in de benzer bir girişimde bulunduğuna dikkat çekiliyordu. Darbecilerin işbaşına getirdiği Bülent Ulusu hükümetinin 16 Haziran 1983'te çıkarılan ve 1 Ağustos 1984'te uygulamaya girecek bir yasayla dershanelerin kapatılması veya özel okul olarak faaliyetlerine devam etmesine imkân tanıdığı anımsatılıyordu. Söz konusu uygulamanın darbe sonrasındaki seçimlerle iş başına gelen Turgut Özal hükümetinin yasayı yürürlükten kaldırmasıyla gerçekleşemediği anlatılan haberde, *"28 Şubat postmodern darbe sürecinde de birçok dershaneye üst üste müfettişler gönderildi ama kapatma amaçlı bir kanun hazırlanmadı"* denilerek AKP'nin darbecilerden daha kötü olduğu vurgulanıyordu. Konuyla ilgili haberler sonraki günlerde de, *"Önce dershaneleri doğuran sebepler kaldırılmalı"*, *"Halk eğitime özel kurs izni verilmiş"*[2], *"İş dünyası da hayır diyor"*, *"Darbecilerin kapattığı dershaneleri anayasa mahkemesi açtı"*[3] başlıklarıyla yine manşetlerden işlenerek devam etti.

Uzun süre içten içe yürüyen AKP-Cemaat çatışması, dershanelerin kapatılmasını öngören yasa tasarısıyla bir anda alevlenerek artık büyük bir cephe savaşına dönüşmüştü. AKP hükümetinin kendilerine yönelik bir tehdit olarak kullandığı dershanelerin kapatılmasına ilişkin çalışmaların yasalaşma aşamasına geldiğini öğrenen Cemaat, hükümeti kamuoyu nezdinde de sıkıştırmanın en etkili yolunu seçmişti. Bir yandan ticari girişim özgürlüğünün engellenmek istendiğine vurgu yapılırken öte yandan liseden üniversiteye girişlere hatta memurluğa kadar her şeyin sınavlarla belirlendiği eğitim sisteminin en önemli unsuru haline gelen dershanelerin kapatılmak istenmesinin, çocuklarına iyi bir gelecek hayali kuran ailelerin tepkisini çekeceği düşünülüyordu. Aslında günlerce süren dershanelerin kapatılması tartışmasının tek iyi yanı ülkenin eğitimdeki kalitesizliğinin, rezilliğinin, sistemin pespayeliğinin ve sektördeki sömürünün ortaya çıkmış olmasıydı. Ancak bu konular tali meseleler olarak görülerek tartışılmadı bile.

Konu hesaplandığı gibi herkesin hassasiyetine hitap eden ve Cemaat'in de kendini kolaylıkla mazlum gösterebileceği bir yerden tartışılmaya açılmış oldu. Kötü ve sınavlara endeksli eğitim

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_boyle-bir-yasa-darbe-doneminde-bile-uygulanamadi_2167977.html

2 http://gundem.bugun.com.tr/gercek-ortaya-cikti-haberi/863550

3 http://www.zaman.com.tr/dunya_darbecilerin-kapattigi-dershaneleri-anayasa-mahkemesi-acti_2169442.html

sisteminin bir sonucu olan dershanelerin belli bir ihtiyacı karşıladığı ortadayken, beklenen bu tepkinin gelmesi de gecikmedi. Hükümet kanadından yanıt vermekte zorlandıkları bu eleştirilere karşılık haberlerin kötü niyetle hazırlandığına ilişkin açıklamalar yapılıyordu. Dershanelerin kapatılması kararından vazgeçilmeyeceğini de eğitimde fırsat eşitliğinin yanı sıra dershanelerin özel okullara çevrileceğini ve devlet desteğiyle çocukların bu okullara gönderilebileceği demagojisiyle açıklıyorlardı. Her zamanki gibi AKP'ye oy veren ve "reisleri" Erdoğan'ın tasarruflarını sorgusuz sualsiz doğru kabul eden milyonlarca seçmenin yapılan bu açıklamalarla yetinileceği düşünülmüştü. En etkili kitle imha silahı olarak büyük ölçüde medya üzerinden yürütülen savaşta Cemaat'in davasına inanmış kadroları, Ergenekon sürecinde edindiği deneyimi kamuoyu nezdinde haksızlık olarak algılanan bu konuyla birleştirerek bir hayli yol kat etmiş görünüyordu. Ancak, Cemaat'le birlikte aynı ahlaksız habercilik anlayışıyla haysiyet cellâtlığı yaptıkları süreçten gelen kadroları barındıran AKP medyasının gazete ve televizyon kanalları da, Cemaati hedef tahtasına oturtan manşetlerle çıkmaya başladı. *Sabah*, *Star*, *Akit*, *Yeni Şafak*, *Akşam* ve *Takvim* gibi hükümet borazanına dönüşen gazeteler, kendi yayın gruplarına ait televizyon kanallarıyla ve internet siteleriyle birlikte bütün enerjisini hükümet açıklamalarına inanacak bir kamuoyu oluşturmaya yöneltmişti. Cemaat'in yalan söylediği, kara propaganda yaptığı, yasa tasarısını amacının eğitimde fırsat eşitliği yaratma çabası olduğuna ilişkin haberlerden geçilmiyordu. Bir süre sonra da zaten Ergenekon haberciliği diye bilinen ve doğruyu söylemekten ziyade karşısındaki imha etmeye dönük bir anlayışın hâkim olduğu haberler her yeri kaplayacaktı. Türkiye siyasetinin Kürt siyasal hareketi dışındaki en güçlü siyasi odaklarından ikisi, sahip oldukları en etkili silah ve bildikleri en iyi yöntemle manşetler üzerinden birbirine saldırıyordu.

"Firavun'a karşı hâcet namazı"

Cemaat medyası ise gazeteleri, televizyon kanalları ve internet siteleri ile sosyal medya üzerinden topyekûn bir savaşa girişmişti. Hatta Samanyolu TV'de yayınlanan ve her bölümünde buram buram bir ırkçılıkla nefret suçu işlenen "Şefkattepe" isimli dizinin bazı bölümleri bile bu konuya ayrılmıştı. Cemaatinin neferlerinin bu cansiperane savaşında Fethullah Gülen de desteğini

esirgemiyordu. *Zaman* gazetesinde savaşı şiddetlendiren haberin yayımlandığı gün olan 14 Kasım 2013'te, Fethullah Gülen'in vaaz ve sohbet kayıtlarının yayımlandığı www.herkul.org isimli internet sitesinde *"391. Nağme: Eğitime Darbe Planı"*[1] başlıklı bir açıklamaya yer verildi. Türkiye saatiyle gece yarısı apar topar biçimde, Gülen'in konuyla ilgili değerlendirmesinin ses kaydıyla verildiği açıklama, *"Dershanelerin ve ücretsiz okuma salonlarının kapatılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan bir kanun tasarısının gece Meclis'ten geçirileceğine yönelik haber yüreğimize hançer gibi saplandı"* diye başladıktan sonra AKP'yi hedef alan çok ağır ifadelerle şöyle devam ediyordu:

"Ülkemizin geçirdiği değişik darbe dönemlerinde de benzer plan ve entrikalar görülmüştü; fakat, onlar, dindarlara karşı husumetini açıkça ortaya koyan insanların eliyle olmuştu. Bu defa her fırsatta 'kardeş' olduğunu söyleyen, aynı safta yer tutan ve hizmet erlerinin yüzüne gülen bazı kimseler tarafından bir kısım planların yapıldığı ve uygulamaya konulacağı yazılıp çiziliyor. Biz, müminlerin bu kadar kötülük yapabileceklerine ve garazlara bina ettikleri icraatla milletin geleceğine kastedebileceklerine inanmak istemiyoruz."

Konudan haberdar olduktan sonra Fethullah Gülen'in "imdada yetiştiği" ve "hâcet namazı"[2] çağrısı yaptığı belirtilen açıklama, isim vermeden Başbakan Erdoğan ile AKP iktidarı için çok ağır ifadeler kullanılarak devam ediyordu:

"Biz de 'Allah'ın bitirdiğini kimse bitiremez ama hâcet namazı kılmalı ki müminler münkirlerin[3] *dahi sakınacağı zulme girmesin.' diyerek duaya sarıldık... Meselenin makuliyet üzere bina edildiğini görseydik, aklî ve mantıkî argümanlar sıralamanın faydalı olabileceğini düşünürdük; fakat mevzu şeyâtîn-i ins ü cinnin tesvîli olunca*[4]*, dua dua yakarmak ve 'Allah kalbleri ıslah eylesin' demekten başka çare kalmıyor. Bu mülahazalarla hâcet namazına devam etme ve dostlarımızı da buna yönlendirme kararı aldık."*

1 http://www.herkul.org/herkul-nagme/391-nagme-egitime-darbe-plani/

2 İslamiyete göre, Müslümanların Allah'tan dilek ve acil isteklerinin yerine gelmesi için kıldığı namaz. Mehdiyi görmek ve bulmak için ya da kim olduğunu öğrenmek için de Hacet Namazı kılınabilir.

3 Tanrı'nın varlığın reddeden, dinsiz, inkâr eden, kabul etmeyen, hakikati onaylamayan

4 Şeytan ve cinlerin kötü bir şeyi güzel göstererek insanları aldatması

Açıklamanın sonunda ise Başbakan Erdoğan için, "firavun", "Karun" gibi benzetmelerin de yapıldığı Gülen'in konuyla ilgili sertlik dozu aynı derecede ifadeler içeren, ses kaydına yer verilmişti. Gülen, *"Mümin sarsılabilir ama devrilmez, meseleye öyle bakmak lazım. Bir balyoz gibi tepene inen musibetler karşısında dişini sıkmak. Sabır çok önemli. Firavun aleyhinizde ise, Karun aleyhinizde ise isabetli bir yolda yürüyorsunuz demektir... Cennetin kapılarını bile bunlar kapamak isteyebilirler. Bunlar girmesinler biz girelim, en azında önce biz girelim. Bunların zaten girmeye hakkı yok diyenler çıkabilir"* diyordu. Konuşmasının devamında kendisi ve cemaatinin savunuculuğunu yaptığı bilinmesine rağmen 1960, 1971 ve 1980 darbelerinden zarar gördüğünü, tokat, tekme ve çiftesini yediğini iddia ettiği konuşmasında Gülen, darbecilerin artık yargılandığını da belirtiyordu. Gülen Ergenekon ve Balyoz dava süreçlerine atıf yaparak AKP hükümetinin bir süredir kendi sorumluluğunu gizlemeye çalıştığı yaşanan hukuksuzlukların cemaatiyle ve kendisiyle ilgisi olmadığını *"Fakat tekme atan tokat atan çifte atanın şimdi hesapları görülüyor. Biz yapmadık onu, kader hüküm verdi ve kaderin o mevzuda figürü olarak kullandığı insanlar, onları öyle yaptılar"* diyerek öne sürüyordu. Başbakan Erdoğan başta olmak üzere hükümet cenahının hukuksuzlukların kaynağını sadece Cemaat gibi göstererek sıyrılmaya çalıştığı bu suç ortaklığında Fethullah Gülen de benzer bir yöntemle kendini aklamaya çalışarak sorumluluğu şu sözlerle hükümete atıyordu:

"Bana dokunan bir yanı vardı, yaşlı başlı adamlar böyle orada hesap verince ciğerim yanıyor benim. Elimden bir imkân olsa ben onların hepsine serbestsiniz derim. Ne var ki birileri onları planlıyor, yapıyor, 'Topuklarını birbirlerine vurdu. Karşımızda dimdik durdu bu adamlar. Bunlara bunu dedirttik.' diyorlar bir taraftan kapalı kapılar ardından diyorlar, fakat bir taraftan da camia onu sanki bir kısım elamanlarıyla yaptırtıyormuş gibi onlara fısıldıyor. Bir taşla iki kuşu vurma gibi bir nifak hareketi içinde bulunuyorlar. Bana yakışmayan şeyler ama müsadenizle bu kadarını da söyleyeyim."

Darbecilerden bile daha kötü bulunan, münafıkların bile yapmayacağı zulümleri yapan, şeytani davranışlarda bulunanın da, firavun ve Karun benzetmelerinin de kim için söylendiği gayet açıktı. AKP medyasından yükselen tepkilerden hemen sonra, söylenenlerin yanlış anlaşıldığına dair yapılan apar topar açıklamayla durum düzeltilmeye çalışıldı. Fethullah Gülen, *"Çevrenizdeki*

insanlar Nemrut değil, Firavun değil. Hele secde eden insanlarsa onlara karşı bize düşen şey saygılı olmak ve cennete beraber girme dilek ve temennisinde bulunmaktır" diyordu. 17 Kasım 2013 günü yayınlanan, *"Fırtınalı dönemlerde istikamet, sabır ve hâcet namazı"*[1] başlıklı konuşmasında Gülen, firavun ve Karun gibi sözlerinden çark etmiş görünüp itidal çağrısında bulunsa da dik durmaya devam edeceğini *"tımarhanelik deliler"* benzetmesiyle ilan ediyordu. Taraftarlarına sarsılmamak gerektiğini ve kendilerine saldıranların ıslah olmalarını dilemeleri gerektiğini belirten Gülen şöyle devam ediyordu:

"Mıncıklayacaklar, çuvaldız saplayacaklar, önünüzü kesecekler, gittiğiniz yere gitmenizi istemeyecekler; bazen küfür, bazen haset, bazen hazımsızlık kaynaklı olacak. Bunlar insan ruhunda öyle marazlardır ki, tımarhanelerde dahi tedavisi kâbil değildir. Gelin siz de delice hareket eden bu insanlara küsmeyin, gönül koymayın, hatta Allah'a havale etme gibi şeylere bile gitmeyin. Biz değil çuvaldızlara karşı, mızraklara karşı bile iğne kullanmamaya karar vermeliyiz. Kırılsak da kırmamalıyız. Yollarımız daraltılsa da başkalarına karşı yol daraltmasına kalkmamalıyız. Sana çuvaldız batırmıyorlarsa, 'Onlara iğneyle mukabelede bulunmadım!' demenin bir kıymeti yok. Esas, oturup kalkıp sizin için kötülük planlayana karşı, yalan diyene karşı 'yalan' deme nezaketsizliğine girmeyecek kadar civanmertçe davranmak lazım... Sizin çevrenizdeki insanlar Nemrut değil, Firavun değil, Sezar değil, İskender değil, Napolyon değil, deli teke Hitler değil... Hele başları yerde secde eden insanlarsa, onlara karşı bize düşen şey saygılı olmak, takdir etmek ve Cennetü'l-Firdevs'e beraber girme dilek ve temennisinde bulunmaktır."

Eski ortakların açık savaşı

Bir dönemin koalisyon ortağı olan iki güç odağı, hakaret boyutuna varan karşılıklı açıklamalar ve medyaları üzerinden herkesin gözü önünde açıkça savaşa tutuşmuştu. Askeri vesayete karşı, tartışmalı ve fazlasıyla hile, tuzak ve komplo barındıran siyasal davalarla gücünü pekiştiren suç ortakları arasındaki ittifak dağılmıştı. Türlü çeşitli komplolarla ortak hareket ederek etkili tüm muhaliflerini susturan taraflar, artık yalnız kaldıkları iktidar oyununda daha fazla güç için birbirleriyle mücadele ediyorlardı. Bu mücadele sürerken AKP medyasında, Gülen Cemaati'nin parti kuracağına dair haberler çıkması üzerine GYV, 13 Kasım 2013'te yaptığı

1 http://www.herkul.org/bamteli/firtinali-donemlerde-istikamet-sabir-ve-hacet-namazi/

açıklamayla iddiaları yalanladı.[1] İddiaların *"Sığ ve gerçeklikten uzak"* diye nitelendiği açıklamada farklı siyasal anlayışlardan destekçileri bulunduğu belirtilen Cemaat'in parti kurmasının ya da herhangi bir partiye angaje olmasının mümkün olmadığı iddia ediliyordu. Açıklamada Gülen Cemaati'nin oy tercihini insan hakları, demokrasi, şeffaf ve adil yönetim, çoğulculuk, hukukun üstünlüğü, inanç ve ifade özgürlüğü gibi değerleri hakkıyla temsil eden her siyasi partiden yana kullanılacağı söyleniyordu. Açıklamada sıralanan değerlerden hükümetin uzaklaştığı ve bu nedenle Cemaat'in hükmettiği tabanının seçimlerde AKP'ye oy vermeyebileceğine yönelik uyarı ise GYV Başkanı Mustafa Yeşil'den geliyordu. Üç gün önce herhangi bir partiye angaje olmadıklarını iddia eden bir açıklama yapan vakfın başkanı olarak, *Taraf* gazetesinde 16 Kasım 2013'te yayımlanan söyleşisinde Yeşil, dershane gerginliğinin seçimlere nasıl yansıyacağına ilişkin bir soruya, *"Eğer Hizmet'e had bildirmek gibi bir niyet varsa, gidip iktidara sormak lazım, böyle bir niyetleri var mı yok mu? Eğer had bildirmek değil de milli eğitimdeki sıkıntıları çözmek gibi bir niyet varsa, bence bunun başlangıç yeri dershaneler değil. Beş sefer bakanı değişmiş olan bir bakanlığın sorunun çözümünde başlayacağı yer dershaneler değil... Hizmet Hareketi oylarla ilgili telkinde bulunmaz ancak dershanelerin kapatılması duygusal kopuş yaratır"* yanıtını veriyordu.[2]

Dershane tartışmasıyla perdelenmeye çalışılan bu iktidar savaşında Cemaat, bir yandan hükümete oy vermeyeceği tehditleri savururken eğitim sisteminin dershaneleri zorunlu kıldığı tezini işleyen medyasında siyasal argümanlara da sığınmıştı. Ve AKP tabanında da fazlasıyla karşılığı bulunan milliyetçi damarı kaşımak için dershanelerin kapatılması kararının PKK'nin talepleri doğrultusunda olduğuna dair haberler yapmaya başladılar. AKP hükümetinin Oslo'da yapılan görüşmeler sırasında PKK yöneticilerine dershanelerin kapatılacağına dair söz verdiği iddia ediliyordu. Bu iddiayı dillendiren ise, Cemaat'in her zaman mayınlı tarlaya ilk önce sürdüğü *Taraf* gazetesinin tetikçi yazarlarından polis eskisi Emre Uslu'ydu. Günler öncesinden Twitter hesabından, *"Dershane ve etüt merkezlerinin kapatılmasına Oslo da karar verildi. Öcalan istedi AKP kapatıyor. Bu kadar basit"*[3] diye yazan Uslu daha sonra

1 http://gyv.org.tr/Aciklamalar/Detay/105/20131113Gazeteciler%20ve%20Yazarlar%20Vakf%C4%B1ndan%20kamuoyuna%20a%C3%A7%C4%B1klama

2 http://www.taraf.com.tr/haber-secimden-once-duygusal-kopus-olur-139631/

3 http://www.haberler.com/emre-uslu-dershanelerin-kapatilmasini-pkk-istedi-5309187-haberi/

bir internet sitesinde kendisiyle yapılan röportajda da, *"Oslo sürecinden sonra PKK, Gülen cemaatinin dershane ve okullarına saldırmaya başladı... Dershanelerin kapatılması kararı Oslo'da verildi. Çünkü Oslo'dan sonra PKK saldırıya geçti"* diyerek iddiasını tekrarladı.[1]

Taraf gazetesindeki köşesinde 27 Kasım 2013'te *"Dershaneler: Cemaat'e yasak, KCK'ya serbest"* başlıklı yazısıyla[2] Uslu, *"PKK'nın savaşı başlatmaması için diyet olarak Gülen Cemaat'i okulları kapatılıyor. Bir anlamda PKK için mıntıka temizliği yapılıyor"* diyerek benzer iddialarını sürdürdü. Yazısında BDP'li belediyelerin açtığı ve sayıları 150'yi geçen Eğitim Destek Evleri'nin (EDEV) çocuklara ve gençlere PKK propagandası yapılarak Kürt milliyetçiliği aşılamada kullanıldığını öne süren Uslu, *"Sadece eğitimle kalınsa hiçbir sorun yok. Ancak bu kurumlar aynı zamanda dağa adam taşıyan istasyonlardan biri olarak da faaliyet gösteriyor... Bu kurumlara göz yumularak, Kürt milliyetçiliğine, dağa adam taşımaya ses çıkarılmıyor, ama orada dağın önüne set kuran Gülen Cemaati okulları kapatılıyor, ne iş"* diyordu. Uslu ve benzeri cemaatçi bilinenler konuşuyor, Cemaat'in diğer yayın organları ve kadroları da Facebook ve Twitter gibi sosyal medya araçlarıyla iddiaları dolaşıma sokuyordu. PKK yöneticilerinin konuyla ilgili yaptığı değerlendirmeler de *"Cemil Bayık'tan dershanelerin kapatılmasına destek"*[3] başlıklı haberde olduğu gibi Cemaat gazetelerinin en görünür yerlerinden okurlarına sunuluyor, televizyon kanallarından izleyicileri aktarılıyordu. Bu arada Oslo'daki görüşmelere PKK adına katılan Zübeyir Aydar, Twitter hesabından, *"Bunca büyük sorunlar varken Oslo'da kimin aklına dershaneler gelir? Oslo görüşmelerinin konusu hep Kürt sorunun çözümü olmuştur. Yapılan tüm görüşmelerin tutanakları vardır. Bu tutanaklarda dershane diye bir kelime dahi geçmemektedir"*[4] diye iddiaları yalanlasa da bu açıklama Cemaat medyasında yer bulmadı.

Komünist öcüler

Savaşın fitilini ateşleyen haberlerde dershane kapatma uygulamasının darbe dönemlerinin ürünü olduğu, bölücü PKK'ye

1 http://www.haberaktuel.com/emre-uslu-cemaatlere-operasyon-yapiliyor-haberi-814746.html

2 http://www.taraf.com.tr/yazilar/emre-uslu/dershaneler-cemaat-e-yasak-kck-ya-serbest/28065/

3 http://www.zaman.com.tr/gundem_cemil-bayiktan-dershanelerin-kapatilmasina-destek_2177661.html

4 http://www.timeturk.com/tr/2013/11/24/kck-yoneticisi-zubeyir-aydar-dan-dershane-aciklamasi.html#.U78BP_l_seQ

verilen söz gereği AKP hükümetinin bu kararı aldığı izlenimini vermeye çalışan Cemaat'in bir diğer argümanı da dinsizlik oldu. Tüm Cemaat medyasının sadece kötülemek istediği zaman haberlerini yaptığı siyasal oluşumlardan birisi olan Türkiye Komünist Partisi (TKP) belki de ilk kez, yaptığı bir açıklamayla *Zaman* gazetesinin birinci sayfa manşetinin yanında kendisine yer buldu. Dindarlar gözünde komünizmin dinsizlikle eşitlendiği bir ülkede adında komünist ifadesi geçen TKP'nin, taraflar arasındaki savaşın görünen konusu olan dershanelerle ilgili tavrına dair açıklamasında dile getirdiği ifade *Zaman* gazetesinin de başlığıydı: *"Türkiye Komünist Partisi: Dershaneler kapatılsın, bütün özel okullar devletleştirilsin."*[1] İç sayfada da *"Türkiye Komünist Partisi de 'kapatın' dedi"* başlığıyla sunulan ve TKP'nin, AKP'ye destek verdiği anlatılan haberde partinin eğitimin parasız hale getirilmesini talep ettiği belirtiliyordu. Ancak haberin içinde esas vurgulananlar ise TKP'nin açıklamasında yer verilen, *"eğitimdeki dinselleştirme adımlarının durdurulması, 16 yaşından küçüklere din eğitimi verilmemesi, zorunlu din eğitiminin kaldırılması, imam hatip okullarının kapatılması"* taleplerini içerini bölümlerdi. Haberde, *"AK Parti'nin 'kapatma' kararını BDP de destekliyor. Muhalefet partileri MHP ve CHP ise karara karşı çıkıyor"* denilerek bir diğer "nefret öznesi" olarak Kürtler de unutulmamıştı.

Bu arada hükümet ve Cemaat arasındaki savaşta taraf olmama görüntüsü vermeye gayret eden Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, bir yurt gezisinde gazetecilerin konuya dair soruları üzerine kanun yapma süreçlerinde tartışmalar olmasının doğal olduğunu belirterek, *"Önemli olan bu tartışmaların kırgınlıklara ve üzüntülere sebep vermeyecek şekilde yapılmasıdır... Muhakkak ki kanun yapanlar bütün bunları dikkate alacaktır. Şüphesiz ki hükümetimiz bütün bunları dikkate alacaktır. Sonunda doğrusu neyse onu yapacaklarına inanıyorum"* yanıtını veriyordu.[2] Hükümet cephesinde ise kamuoyunun önüne hep iyi polis rolüyle çıkan Bülent Arınç, 18 Kasım'da yapılan Bakanlar Kurulu toplantısında konunun görüşüldüğünü ve dershanelerin kapatılması kararının yeniden değerlendirileceği açıklamasını yaparken[3] Başbakan Erdoğan ve diğer bakanlar ise

1 http://www.zaman.com.tr/politika_turkiye-komunist-partisi-de-kapatin-dedi_2171974.html

2 http://www.zaman.com.tr/gundem_gul-dershanelerle-ilgili-tartisma-kirginliklara-ve-uzuntulere-sebep-vermemeli_2171108.html

3 http://www.zaman.com.tr/politika_konuyu-paydaslariyla-gorusup-yeniden-ele-alacagiz_2169142.html

Cemaat'i kastederek dershanelerin kapatılmasının belli bir gruba karşı yapılan çalışma olmadığı vurgusuna özen gösteriyorlardı.

Nihayet konunun birinci dereceden muhatabı olarak Başbakan Erdoğan, 20 Kasım 2013 gecesi hükümetin borazanına dönüşen Atv ve Ahaber kanallarının ortak yayınında, iktidarın amigoluğuna soyunmuş gazetecilerin karşısında konuyla ilgili soruları yanıtladı.[1] Dershanelerin kapatılmasının PKK'nin talebi olduğu yolundaki iddialarına, *"Mesela şunlar tweetler de geçiyor. Oslo'nun sözü yerine getiriliyor. Yazıktır ya. Oslo'da sen benim MİT Müsteşarımın yanında mıydın. Hangi söz verildi?... Ondan sonra PKK ile yapılan anlaşmalar gereği bunlar yapılıyor. Bunu neye dayanarak söylüyorsun. Bunlar çok çirkin şeyler"* diyen Erdoğan, Cemaat'in saldırılarına rağmen dershanelerin kapatılması kararından geri adım atmayacaklarını şöyle ifade ediyordu:

"Biz kalkıp da bütün eğitimi Cemaat'in derneklerine kurumlarına teslim etmek gibi bir durumun içinde olamayız. Asıl bunun hesabını bize sorarlar... Bu sürdürdükleri kara kampanyaları bence bitirmeleri lazım. Bizden bir geri adım bekliyorlarsa bu anlayışta bu mantıkla bizden bir geri adım beklemeleri söz konusu değil... Biz asla bir kavganın içerisine olmadık, böyle bir kavganın içerisinde de olmayız. Onlar hangi dille konuşuyorlar bilemem ama şu andaki dil maalesef gönül dili filan değil. Ama biz gönül diliyle konuşuyoruz. Şu anda biz gönül diliyle konuşmaya devam edeceğiz. Bekleriz ki karşı taraf diyeceğim artık başka türlü konuşamam onlar da gönül diliyle konuşmalı."

Cemaat'in yanıtı, amiral gemisi *Zaman*'dan geldi. 22 Kasım 2013 günü yayımlanan gazete, baştan sona Başbakan Erdoğan'a yanıt niteliğindeydi. Gazetenin ağır toplarından üç yazar köşesini bu konuya ayırmıştı. Medya tarafından kendisine Cemaat'in sözcüsü muamelesi yapılan ve hükümet kanadından Bülent Arınç'ın üstlendiği iyi polis rolünü görev edinen Hüseyin Gülerce *"Şaşırdım, üzüldüm, yaralandım..."*[2] başlıklı yazısında, Erdoğan'ın *"dediğim dedik dayatmasına"* şaşırdığını söylüyordu. *"Sayın Başbakan'ın açıklamaları gönlümü yaraladı"* diye serzenişte bulunan ve İslami camia içindeki bu büyük savaşın gidişatından endişe duyduğunu belirten yazısında Gülerce, *"Bakanlar Kurulu kararını yok sayan, oralı bile olmayan bu tek adam üslubu, dediğim dedik tavrı, beni yıllar öncesinin o*

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_erdogan-dershaneler-konusu-geri-adim-soz-konusu-degil_2170431.html

2 http://www.zaman.com.tr/huseyin-gulerce/sasirdim-uzuldum-yaralandim_2170933.html

insanı mahcup eden Recep Tayyip Erdoğan tevazuuna götürdü. Gönülden muhabbet duyulan bir insandı. Şimdi onu sevmemesi mümkün olmayan insanların, gönül köprülerindeki yıkımları görünce üzülüyorum... Mütedeyyin kitle böylesine birbirine düşmeyecekti. Türkiye, istikrar içinde kalkınır, demokratikleşme heyecanı ve iradesi devam ederken bize ne oldu Allah'ım?" diyordu. Gülerce'ninkine benzer tonda ancak seçim trafiğini hatırlatan bir uyarı niteliğinde vurgular içeren diğer yazı ise gazetenin Ankara Temsilcisi Mustafa Ünal'ın imzasını yaşıyordu. Dershane tartışmalarının geldiği yer nedeniyle ülke adına endişelenmeye başladığını belirttiği *"Nereye"*[1] başlıklı yazısında Ünal, AKP hükümetine iç ve dış politika alanındaki uygulamaları nedeniyle eleştiriler yönelttikten sonra, *"Ülke, çok kritik bir sürecin eşiğinde. 2014, Türkiye'nin kader yılı. Yerel seçimlerde sadece belediye başkanları seçilmeyecek. Netice siyasi iklimin havasını belirleyecek. Hemen ardından daha sandık sonuçlarını sindiremeden, cumhurbaşkanlığı seçim takvimi başlayacak. Halk, ilk kez cumhurbaşkanını kendi oylarıyla seçecek. Her iki seçim, siyasi yapıyı derinden etkileyecek. Partiler yeni hale göre yeniden şekillenecek. Sonrası genel seçim. 2014 Türkiye'nin kaderi olacak... Gidişat nereye? Geriye değil ileriye doğru olmalı. Yangına körükle gidilmemeli, yürekleri dağlayan ateşe su dökmek gerekiyor"* diye yazmıştı. Bülent Korucu'nun, *"Dershane vardı da Yüksekovalı gitmedi mi?"*[2] başlıklı yazısı ise hükümet kanadından yapılan birbiriyle çelişen açıklamaların belirsizliği arttırdığı belirtilerek, *"Zaman'ın haberi yaptığı gün apar topar 'yalan' denen şeylerin neredeyse tamamı taksit taksit doğrulanıyor. Aynı konuşma içinde bile birbirine zıt sözler yer alabiliyor. Başbakan Tayyip Erdoğan'ın önceki akşam söyledikleri de bu durumdan kurtulamadı"* denilerek Başbakan Erdoğan eleştiriliyordu.

Gülen'in Lider'i

Bunca haber ve üç ayrı köşe yazısına rağmen gazetedeki en vurucu yazı ise yorum sayfasına saklanmıştı. AKP-Cemaat ya da Erdoğan-Gülen savaşı diyebileceğimiz bu mücadelede, bir liderin sözlerine diğerininkiyle yanıt verilmişti. Cemaat'in ilk yayın organlarından biri olan *Yeni Ümit* dergisinin 1991 yılındaki 11'inci sayısında başyazı olarak yayımlanan Fethullah Gülen'in, *"Lider"*[3]

1 http://www.zaman.com.tr/full-name/nereye_2170932.html
2 http://www.zaman.com.tr/full-name/dershane-vardi-da-yuksekovali-gitmedi-mi_2170935.html
3 http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/lider

başlıklı yazısı bu kez *Zaman* gazetesinin sayfalarında yeniden okurlarıyla buluşuyordu.[1] Bir liderin nasıl olması gerektiğini anlatan yazının muhatabı elbette Başbakan Erdoğan'dı. Başıboşların elinde ve lidersizlikle kıvranan dünyanın bunalımda olduğu belirtilen yazıda bir liderde olması gereken özellikler şöyle tarif ediliyordu:

"Lider, özüyle ve zâtî husûsiyetleriyle her zaman kendini hissettiren ve gönüllerde yaşamasını bilen bir şahsiyettir. O, görünüşündeki inandırıcılığı, anlayışındaki derinliği, görüşlerindeki inceliği, ihâtasındaki genişliği, tespitlerindeki sağlamlığı.. öğrenme aşkı, öğretme istidâdı ve uhdesine aldığı her şeyin üstesinden gelebilme yeteneğiyle -istemediği halde- dikkatleri üzerinde toplayan, sevilen, sayılan, gözdeleşen, dolayısıyla da binlerin-yüz binlerin her zaman uğrunda ölmeye hazır oldukları bir seviye insanıdır.

Lider, yemesinde-içmesinde, oturup-kalkmasında, davranış ve muâmelelerinde hep dikkatli, hep temkinli ve hep emniyet telkin edicidir. Doğru düşünür, doğru konuşur, doğruluğu sever ve yalandan tiksinti duyar.. sînesi vefâ ile çarpar, gözleri samimiyetle açılır-kapanır ve her zaman güven ve i'timât soluklar...

Lider, çevresine karşı güleryüzlü, saygılı, ciddi ve alabildiğine vakûrdur. Onun yanında bulunanlar yakınlığın lâubâliliğini görmez, uzakta kalanlar da uzaklığın mahrûmiyetini hissetmezler. Sorumluluğunu yüklendiği toplumun büyüklerini babası, küçüklerini evlâdı bilir ve bir kuluçka hassasiyetiyle, himâye ve şefkatine sığınan herkese bağrını açar, herkesi kanatlarının altına alır ve korur... Soluklarının duyulduğu dâire içindekilere şefkat ve alâkası o kadar engindir ki, ayaklar altındaki karıncalardan, göklerde uçuşan kuşlara kadar canlı-cansız her şey o incelikten aldığı nasiple şükrân çığlıkları atar ve iki büklüm olur, yerlere yüz sürer.

Lider, vazifeşinâs, hasbî ve diğergâmdır. Sorumluluklarını yerine getirme mevzûunda, ne karşısına çıkan engellerin zorlu ve aşılmaz olması ne de imkânların genişliğiyle gelen yaşama zevki, rahat ve rehâvet onu yolundan döndüremez ve ona mükellefiyetlerini unutturamaz. Üzerine aldığı mesuliyetleri peygamberâne bir himmetle yerine getirir.. hep yürekten ve cansiperâne davranır.. Sonra da yapıp ortaya koyduğu hizmetler karşılığında herhangi bir ücret ve mükâfât beklemeden çeker-yoluna gider.

Lider, üstün idrâki, cesâret ve kararlılığı, sabır ve metânetiyle her zaman çevresinin tek dayanağı ve ümit kaynağıdır. Süratli kararla isâbet, dikkat u temkinle cesâret, sabr u tahammülle atılganlık gibi zıtlıklar,

1 http://www.zaman.com.tr/yorum_lider_2170930.html

onun sihirli dünyâsında birleşir, bütünleşir ve birbirinin tamamlayıcısı olurlar. Fetânetin aydınlatıcı tayfları altında yarınlar ve yarımlara âit hâdiseler, bugünkü vak'alar sırasına girer berraklaşır.. cesâret ve kararlılığı sayesinde, aşılmaz gibi görülen tepeler aşılır ve bütünüyle yollar düzlüğe erer.. tahammül ve metâneti karşısında olmazları olur hâle gelir, muhâller ve imkânsızlıklar toz-duman olur gider.

Lider, bir ahlâk ve fazilet kahramanıdır. O, merhamet ve yumuşak huyluluğuyla bütün canlıların çarpan yüreği, atan nabzı; cesâret ve yiğitliğiyle, millet ve ülkesinin yılmaz ve sarsılmaz muhâfızı; his ve gönül dünyâsıyla zayıfların en emîn sığınağı; tevâzû ve mahviyetiyle kapı kapı kovulmuşların biricik tesellî kaynağı; müsâmaha ve af atmosferiyle sendeleyip düşenlerin ve sürçüp sürçüp günâhlara girenlerin ümit çerağıdır.

Lider, adâletli olduğu zaman merhametli, merhametle coştuğu zaman da istikâmetlidir. İnsan ve insanca düşünceleri şefkatle kucaklarken, yılan ve çıyan deliklerini tıkamayı da ihmal etmez.. onun dünyâsında ne zâlimlerin toyu-düğünü ne de mazlûmların âh u efgânı hiç mi hiç işitilmez. O, elindeki keskin kılıcın bir yüzüyle kobraların başlarını alırken, diğer yüzüyle de bülbüllere yuva örme san'atını öğretir.

Lider, Ağrı Dağı kadar mehâbeti, Lût Gölü kadar da haşyeti vicdânında duyabilen gariplikler halîtası bir ruh yapısına sahiptir. Ona sırf mehâbet noktasından bakanlar, aşılmaz bir zirve karşısında bulunduklarını hisseder, hayret ve hayranlıkla ürperirler.. onu, ötelerle irtibâtı, ihlâs ve samîmiyetiyle tanıma fırsatını bulanlar ise rûhânîlerden biriyle diz dize olduklarını sanır ve kendilerinden geçerler."

Gülen'in bu eski yazısının 11 yıl sonra değerli kılınmasına neden olan AKP hükümetiyle, daha doğrusu Erdoğan'la girdiği savaştı. Zaten, yıllar yılı herkesin böyle bir liderin yolunu gözlediği belirtildikten sonra, *"Bu uğurda elli defa yalancı mumları güneş zannedip alkışladı.. yüz defa ateşböceklerini yıldız sanıp arkalarına düştü... ve bilmem kaç defa da kırkharâmîleri Kâbe yolcusu sanarak içlerine girdi. Öyle anlaşılıyor ki, daha bir süre bu hicranlı arayış devam edecektir"* cümleleriyle biten yazının muhatabının bizzat Erdoğan olduğu açıktı. Birinci ağızdan kendilerini hedef alan sözler karşısında dik durmaya devam edeceğini bir kez daha ilan eden Cemaat'in amiral gazetesi *Zaman*'da, Erdoğan'ın kararlılık belirten sözlerine bir yanıt da 25 Kasım 2013'te *"Başbakan'a açık mektup - (Tarihe kısa bir not düşmek için)"*[1] başlıklı bir yazı kalem alan Ekrem Dumanlı'dan

1 http://www.zaman.com.tr/ekrem-dumanli/basbakana-acik-mektup_2172283.html

geldi. Zor zamanda tarihi bir hatanın önüne geçmek için hakikati dile getirmeye çalıştığını belirterek başladığı kamuoyuna açık mektubunda Dumanlı, *"Öyle ümit ederim ki, idareci olmanın ağır sorumluluğunu taşıyan sizler de kardeşlerinizden gelen tenkit ve teklifleri duymak istiyorsunuzdur"* diyerek şöyle devam ediyordu:

"Konuşmalarınızdan anlaşılıyor ki kırgınsınız, dargınsınız. İnanın sizi seven, size itimat eden insanlar da en az sizin kadar kırgın ve dargın. 'Eğitimin onca problemi varken neden dershaneleri kapatıyorsunuz?' sorusunun karşılığı yok çünkü. Kelime oyunları ile yapılan ambalajlar, gönüllerde oluşan yarayı sarmaya yetmiyor. Bir zamanlar kanun zoruyla kapatma ve dönüştürmenin mağduru iken, şimdi bu kavramları sık sık kullanmanız insanların yüreğini burkuyor. Hal böyle olunca mevzu sadece dershanelerin kapanıp kapanmaması ile sınırlı kalmıyor, derin endişeler, insanların vicdanını sızlatıyor. Şu yaşanan sürece insanlar bir anlam veremiyor."

Duygusal bir hava verilen mektupta satır aralarına gizlenmiş tehditler ise açıkça görülüyordu. Dershanelerin kapatılmasına karşı çıkan işletmecilerin ve kanaat önderlerinin seslerinin duyulmadığını belirten ve isim vermeden bu tür görüşleri haber bile yapmadığından yakındığı AKP medyası için, *"Kimden endişe duyuyor, neden çekiniyorlar; tarih bunları bir gün mutlaka yazacak"* diyen Dumanlı, Cemaat medyasının konuyla ilgili agresif haberciliğinin nedeninin "hak savunuculuğu yapmak" ve "sıkıntı yaşayanlara tercüman olmak" adına olduğunu öne sürüyordu. Erdoğan'ın Cemaat temsilcileriyle konuyu daha öncc konuştuklarını söylemesine atıf yapan Dumanlı, görüşmelerde dershanelerin kapatılmasının Cemaat nezdinde yaralayıcı ve duygusal bir kopuşa neden olacağının söylendiğini belirtiyordu. *"Mezardan kalkıp Türkiye'nin demokratikleşmesine katkı sağlayan"* Cemaat'in büyük bir hayal kırıklığı yaşadığını belirten ve AKP içinde de çok sayıda kişinin dershanelerin kapatılmasına karşı olduğunu bildiğini söyleyen Dumanlı şöyle devam ediyordu:

"Parti kurmaylarımızdan değişik cemaatlere kadar size doğrudan bir şey diyemeyen insanlar, 'Keşke bu duruma düşülmeseydi' diyor. Bunca zamandır tartışılan bir konuda makul bir gerekçeyle ortaya çıkıp sizi destekleyen bir insan göremedim. 'Kapatmıyoruz, dönüştürüyoruz' lafı sadece kelime oyunu olarak kalıyor maalesef. Hal böyle olunca mevzu bambaşka vadilere kayıyor. Mesela 'kara propaganda'. Biz somut bir belge üzerinden kamuoyunu bilgilendirdik ve istedik ki bir yetkili

çıksın bu kabul edilemez 'taslak'ın yanlış olduğunu söylesin... Kaldı ki ilk gün Bakanlık yetkilileri tarafından 'yalan' denen her şeyin, gerçeğin ta kendisi olduğu ortaya çıktı. Bir de şamar benzetmesi var. Şifahen yapılan bir açıklama olduğu için canlı yayın kazası gibi algıladım şahsen... Hakkı müdafaa ederken dürüstçe ve mertçe konuşmamız 'şamar atma' gibi mütecaviz bir benzetmeye tâbi tutulamaz... Bu feryadı polemiklerle susturmak sorunu çözmez; derinleştirir... Onlara kulak verme ve problemi çözme yerine, her söylenen sözü alınganlıkla karşılamak yanlış. Bu mağdur ve mazlum insanların âhını almamak lazım. Bugün halini halka arz edenler, bilmecburiye, yarın Hakk'a arz etmek zorunda kalır. Mevzuu buraya getirmeden çözmek şart. Lütfen manzarayı bihakkın görün, goygoycu arkadaşların, alkışçı meslektaşların hakperestlikten uzaklaşarak her icraatınızı tezahürat coşkusuyla kutsaması yanıltıcı olabilir. Aslında o kardeşlerim bu yaptıklarıyla size fayda değil zarar veriyor; çünkü kardeşlik hukuku, eğriye eğri, doğruya doğru demekten geçiyor. Yeri geldiğinde karşı çıkmak dürüstlüğün göstergesidir, her şeye doğru demek, takiye emaresidir. Madem insanlar civanmert bir eda ile size, 'Bu yanlıştır...' diyor, onlara kulak vermek bir nakise değil fazilettir. Halk sizden bunu bekliyor. Aksi takdirde açılan yarayı tedavi etmek, değil on yıl, sonsuza kadar sürecektir. Değer mi Allah aşkına?"

Kıyamete kadar mücadele

Kamuoyu önünde açıktan yazılan ve severken döver nitelikli bu mektubun hemen ardından bu kez de Cemaat'in lideri Fethullah Gülen yeni bir açıklamayla sahne alıyordu. Başbakanın açıklamalarının ardından ilk kez konuşan ve 26 Kasım 2013'te yayınlanan kayıtlarda Gülen, Cemaat'in bundan sonra nasıl bir yol izlemesi gerektiğini anlatıyordu. Haset, kıskançlık, hazımsızlık gibi konulardan bahsedilen sohbette, isim anılmasa da kastedilenin AKP hükümeti olduğu açıktı. *"Büyüklüğün ölçüsü ve ilâhî takdire rıza"*[1] başlığıyla yayınlanan kayıtta Gülen, AKP ile yaşadıkları kavgayı Mephisto ve Faust'un[2] mücadelesine benzetiyordu. Gülen benzetmeye uygun olarak AKP ile girdikleri savaşın

1 http://www.herkul.org/bamteli/buyuklugun-olcusu-ve-ilahi-takdire-riza/

2 Faust, 18'inci yüzyılda yaşamış olan ünlü Alman edebiyatçısı Goethe'nin, bütün eserlerinin birleşimi olarak kabul edilen oyununun adıdır. Oyunun kahramanı da eserle aynı adı taşıyan Faust'tur. Oyunda belli pazarlıklar karşılığı ruhunu Mephisto adı verilen şeytana satan ama sonunda kurtuluşu kendini öldürmekte bulan bir doktorun öyküsü anlatılır. Sonunda intihar etmesine rağmen Faust oyunda, anlaşma yaptığı şeytan Mepfisto'ya yenilmeyen bir insanı canlandırmaktadır.

bitmeyeceğini, *"Haset, kıskançlık ve hazımsızlık gibi hastalıkların 'takdir-i ilâhîye rıza göstermeme' ile çok yakın irtibatı vardır... Her dönemde hazımsızlık olmuştur, günümüzde de olacaktır. Bu, Mefisto ile Faust'ün mücadelesinin neticesidir ve kıyamete kadar sürüp gidecektir"* sözleriyle ifade ediyordu. Cemaat ve mensuplarına karşı haset, kıskançlık, hazımsızlık sergileyen birilerinin takiyyelerle kendilerini bitirmeye kalkışabileceklerinden bahseden Gülen kendine gönül verenlere, *"Kim ne yaparsa yapsın bizim için ölçü bellidir: 'Kötülükleri iyilikle sav; görgüsüzce muamelelere aldırış etme"* öğüdünü veriyordu. Yapılan her zulmün hesabını Allah'ın soracağını belirten Gülen dershanelerin kapatılması uygulaması karşısında neler yapılması gerektiğini de şöyle anlatıyordu:

"Bu açıdan, kıskanca karşı kıskançlık duygusuna girmemek; belki hazımsızlıklar karşısında hazım sistemini bir kat daha artırmaya çalışmak lazım. Hareketi, hamleyi, gayreti durdurmadan, Allah'ın izni ve inayetiyle alternatif yollar, yöntemler oluşturarak yola devam etmeli. Onlarla uğraşmaya kalkarsanız, bir yerde takılır kalırsınız. Zamanı israf etmiş olursunuz. Hiç uğraşmadan, alternatif yollar ve yöntemler oluşturarak yolunuza devam edeceksiniz. Evinizi kapattıkları zaman yurt açacaksınız. Yurtlarınızı kapattıkları zaman ev yapacaksınız. Okulunuzu kapattıkları zaman üniversite yapacaksınız. Üniversitenizi kapattıkları zaman on tane okul açacaksınız. Hiç durmadan yürüyeceksiniz. Hafizanallah, durup başkalarıyla meşgul olmaya kalktığınız zaman, zamanı beyhude kullanmış, israf etmiş olursunuz. Zamanı israf etmenin hesabını da Allah sorar."

Cemaat'in yeni ismi

Dumanlı'nın tehditkâr mektubunun ardından Fethullah Gülen'in alttan alıyormuş gibi görünürken aslında dik durulması gerektiğini öğütlediği açıklamasına hükümet kanadından, AKP için yeni dönemin düşmanını anlatmakta kullanılacak olan "Paralel" tanımı yapılmaya başlandı. PKK'nin şehir yapılanması olduğu öne sürülen KCK'ye (Koma Civaken Kurdistan-Kürdistan Topluluklar Birliği) yönelik 2009'dan itibaren yürütülen bir dizi tartışmalı soruşturmada bizzat Cemaat'in güvenlik bürokrasisindeki kadroları tarafından üretilen tanım artık kendileri için kullanılacaktı. TBMM Milli Eğitim Komisyonu üyesi ve AKP Ardahan Milletvekili Profesör Orhan Atalay dershaneler tartışmasına dair, *"Nasıl ki devlet içinde KCK bir paralel yapılanmadır. Dershaneler de*

öyle oldu. Bir tür paralel yapılanma hâline geldi" diyordu.[1] Cemaat'i, yıllardır Türkiye kamuoyunun nefret öznesi olarak gösterilen PKK ile eşitleyen, kimi zaman devlet, yapı, örgüt tamlamalarıyla birlikte kullanılan "Paralel"[2] tanımlaması AKP ve bileşenlerinin dilinde düşman görülen Cemaat'in yeni adıydı.

Türkiye'deki İslami hareketleri en yakından takip eden az sayıdaki gazeteciden biri olan Ruşen Çakır'ın haklı tespitinde[3] olduğu gibi Gülen Cemaati, Ergenekon sürecinde sıklıkla örneğini gördüğümüz üzere mücadeleye girdiği kişi ya da kurumlara karşı hiçbir zaman doğrudan saldırıya geçmemişti. Önce tetikçi olarak kullandıkları kişi, kurum ya da medya araçları üzerinden saldırıyı başlatıp sonra kendisi dolaylı yoldan savaşın içine girmiş görünen Cemaat böylece tepkinin ilk elden kendisine yönelmesini engellemiş oluyordu. Gerçi, dershaneler tartışması üzerinden şiddetlenen çatışmada, Fethullah Gülen'in başkumandanlığında Cemaat, önde gelen kişi ve tüm kurumlarıyla AKP ile açıktan bir savaşa tutuşmuştu. Buna rağmen eski alışkanlık yeniden sahneye konuldu. Söz konusu olan gizli belge yayımlamak olunca, söylemek istediğini her zaman başkasına söyleterek kamuoyu yaratma taktiği olarak adlandırabileceğimiz bu stratejide Cemaat'in en büyük

1 http://www.taraf.com.tr/haber-dershaneler-kck-gibi-oldu-140568/

2 Paralel devlet tanımı, Amerika'daki Columbia Üniversitesi profesörlerinden siyaset bilimci ve tarihçi Robert Paxton'un, Nazi Almanyası'nı incelediği doktora çalışmaları sırasında "Parallel State" şeklinde kavramlaştırmasıyla siyasi literatüre girdi. Paralel Devlet, otoriter devletlerde, devletin dışında oluşan ve kendilerine ait yasaları, adalet mekanizmaları, çalışma birliktelikleri, sendikaları, gençlik yapılanmaları gibi unsurları olan toplumları ifade etmek için kullanılıyor. Paralel Devlet tanımının, devletin dışında ve kendi içinde devlette görülen oluşumların yer aldığı kurumları ifade ettiğinden hareketle devlet içinde devlet tanımıyla karıştırılmaması gerektiği özellikle vurgulanıyor. Paralel Devlet kavramının Gülen Cemaati için Türkiye'de ilk kez kullanan ise, kendisi de Cemaat'in birincil düşmanları arasında olan MİT Müsteşarı Hakan Fidan'dı. *Hürriyet* gazetesi yazarlarından Şükrü Küçükşahin'in 13 Şubat 2012'de yazdığı "Hakan Fidan'ın ana görevi" başlıklı yazısında (http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/19904891.asp) Fidan'ın 2010'da göreve geldiğinde, Gülen Cemaati'nin devlette örgütlendiği iddialarına ilişkin, "Paralel bir örgütlenmeye devlet içinde izin vermemek ana görevimiz" dediğini yazmıştı. MİT'in karanlık dehlizlerinde 2010 yılından itibaren kullanılan bu tanımın yaygınlaşmasını sağlayan isim ise gazeteci Ferhat Ünlü'ydü. 12 Şubat 2012'de *Sabah* gazetesinde yayımlanan (http://www.sabah.com.tr/Pazar/2012/02/12/devlet-paralel-devlete-karsi) ve MİT Krizi'ni ele alan yazısına Ünlü, "Devlet 'paralel devlet'e karşı" başlığını atmıştı. "MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın ifadeye çağrılmasıyla başlayan kriz tırmanıyor. Krizi, Devlet, 'paralel devlet'e karşı ifadesiyle özetlemek mümkün" diye yazan Ünlü Cemaat için paralel tanımını, medyada kullanan ilk kişi olmuştu.

3 http://rusencakir.com/Cemaat-hukumet-meydan-muharebesi-Yeni-notlar-ve-sorular/2288

tetikçiliğini, başka bir deyişle mayın eşekliğini yapan kuşkusuz ki *Taraf* gazetesiydi. Bu kez de öyle oldu.

2004 MGK kararları

Ergenekon sürecinde yayımladığı ve bazıları hakkında ciddi sahtelik kuşkusu bulunan sızdırma belgelerle ünlenen ve arkasında Cemaat olduğu iddiaları gündemden hiç düşmeyen *Taraf* gazetesi 28 Kasım 2013'te, savaşın daha da şiddetleneceğini gösteren bir haberle çıktı. Mehmet Baransu imzalı *"Gülen'i bitirme kararı 2004'te MGK'da alındı"*[1] başlığıyla sürmanşetten duyurulan haberde, Milli Güvenlik Kurulu'nun, 2004 yılı Ağustos ayında yaptığı toplantıda, *"Fethullah Gülen grubunun faaliyetlerine karşı alınması gereken tedbirler"* başlığıyla, *"Cemaate karşı bir eylem planı"* hazırlanmasının, tavsiye kararı olarak hükümete bildirildiği anlatılıyordu. Yani askerler ve sivil yöneticilerin bir araya gelerek, kurula adını veren milli güvenlik konularının görüşüldüğü ve tavsiye nitceliğinde alınan kararların mutlaka gizli tutulduğu MGK'nin 2004 toplantısında AKP, Gülen Cemaati'ni düşman olarak belirlemiş deniliyordu. Haberde, 25 Ağustos 2004 MGK kararında, *"Nurculuk Faaliyetleri ve Fethullah Gülen grubuna ait kurumların faaliyetlerinin engellenmesi için, ağır yaptırımlar getiren yasal düzenlemeler yapılmalıdır, eylem planı hazırlanmalıdır"* denildiği belirtiliyordu. Gülen Cemaati'nin faaliyetlerinin tasfiye edilmesine ilişkin alınan 15 ayrı kararın yer aldığı belgenin altında dönemin yöneticilerinin imzası vardı. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök, Dışişleri Bakanı olan Abdullah Gül ve beş ayrı bakanın yanı sıra o sırada MGK üyeleri olan ordu kuvvet komutanları Aytaç Yalman, Özden Örnek, İbrahim Fırtına ve Şener Eruygur imzaların sahipleriydi. Karar uyarınca oluşturulacak eylem planı çerçevesinde Gülen Cemaati'nin yurt içi ve dışındaki faaliyetlerini izlemek ve uygulanacak tedbirler için Başbakanlık Uygulamayı Takip ve Koordinasyon Kurulu (BUTKK) koordinesinde, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve MİT Müsteşarlığı görevlendirilmişti. 28 Şubat zihniyetinin AKP'yle birlikte iktidar ortağı olduğu ve Erdoğan'ın da orduyu iktidarının doğal ortağı olarak gördüğü dönem olan 2004 tarihli MGK kararları uyarınca alınacak tedbirler haberde şöyle anlatılmıştı:

1 http://www.taraf.com.tr/haber-gulen-i-bitirme-karari-2004-te-mgk-da-alindi-140671/

"Devletin yurt dışında görevli memurları aracılığı ile F.GÜLEN grubu yakından takip edilmeli gerekiyorsa Dışişleri Bakanlığı tarafından ilave tedbirler geliştirilmelidir. F.GÜLEN grubuna ait özel okulların faaliyetleri, İçişleri Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından incelenmeli ve takibe alınmalıdır. Bu gruba ait okullardaki şüpheli ve yasa dışı faaliyetler periyodik olarak BUTKK'na rapor edilmelidir... F.GÜLEN grubunun 'öğrenci evleri' kapsamında sempatizan ve yandaş edinme gayretleri İçişleri Bakanlığı nezdinde dikkatle takip edilmelidir. Yasal olmayan yollar kullanılarak din eğitimi veren ve bir nevi dini alet ederek yandaş toplama sistemi olan 'öğrenci evleri' uygulamalarına engel olunmalıdır. Yapılan bağışlar ile usulsüz para hareketleri ve kara para uygulamalarının Maliye Bakanlığı-MASAK (Mali Suçlar Araştırma Kurulu) aracılığı ile takip edilmesi sağlanmalıdır."

Sansasyonel bir biçimde duyurulan haber aslında yeni değildi. Geçmişi, MGK kararlarının imza altına alındığı 25 Haziran 2004'e kadar uzanıyordu. Uğur Ergan imzasıyla *"Askerler ve Sezer istedi Gülen MGK'da gündeme geldi"*[1] başlığıyla *Hürriyet*'te yer alan haberde MGK'nin olağan toplantısında, dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ve ordu komuta kademesinin istemi üzerine Gülen Cemaati'nin faaliyetlerinin gündeme geldiği belirtiliyordu. Haberde; askerlerin, Gülen Cemaati'nin devlet kadrolarına sızma girişimlerine ilişkin hazırladığı detaylı bir raporun kurul üyelerine sunulduğundan da bahsediliyordu. İlginç olan bu haberde yer verilen MGK raporunun yaklaşık 2 yıl önce yine *Taraf* gazetesinde ele alınmış olmasıydı. AKP-Cemaat koalisyonunun mutlu günlerinde, bu kirli ittifaka koltuk değnekliği yapmakla ve dahası Ergenekon ve Balyoz sürecindeki bir dizi komployu kamuoyu nezdinde meşrulaştırma çalışmalarıyla Alper Görmüş yine *Taraf* gazetesindeki köşesinde 24 Şubat 2012'de konudan bahsetmişti.[2] AKP-Cemaat savaşının bir yansıması olarak manşete çekilen haberde de Görmüş'ün yazdıkları belirtiliyordu. Özden Örnek'in günlüklerinde yer alan kimi ifadelerden yola çıkan Görmüş, *"2004'te Milli Güvenlik Kurulu'nda (MGK) Gülen Cemaati'nin takip edilmesine dair bir tavsiye kararı alındığını herkes gibi ben de bilmiyordum. Fakat alınmış"* diye yazmıştı. Dönemin ruhuna uygun olarak

1 http://webarsiv.hurriyet.com.tr/2004/06/25/480404.asp
2 http://www.taraf.com.tr/yazilar/alper-gormus/mgk-karari-2004-cemaat-intakibine/20102/

AKP-Cemaat savaşı nedeniyle MGK raporu tazelenerek yeniden duyurulmuş oluyordu.

Tartışmalı davalardaki belge trafiğinin merkezinde yer alan *Taraf* gazetesinde, cemaatçi olarak bilinen ve bavulcu lakabıyla ünlenen Mehmet Baransu imzalı çıkan bu eski haber, bir dizi kuşkuyu da beraberinde getirmişti. Ergenekon-Balyoz sürecinin işaret fişeği olan Özden Örnek'in günlüklerini ve sonradan ortaya çıkan gerçek ya da sahte tüm belgeleri sızdıran gücün Cemaat olduğuna dair kimsenin kuşkusu yoktu. Buradan yola çıkarak, 2012 başında, Örnek'in günlüklerinden yola çıkarak Görmüş'ün köşesine taşıdığı bu iddiaların kaynağı olan belgenin daha o zamandan Cemaat'in elinde olduğunu söylemek yanlış bir tespit olmaz. Sadece, AKP ile çıkması muhtemel bir savaşta ya da planlanan yol haritasına uygun olarak yayımlanması için uygun zamanın kollandığını söyleyebiliriz. Ki öyle de oldu. 2009 yılında Ergenekon süreci devam ederken *"AKP ve Gülen'i bitirme planı"*[1] manşetleriyle çıkan hükümetin ateşli bir destekçisi ve Cemaat'in tetikçiliğini üstlenmiş *Taraf* gazetesi, aradan geçen beş yıldan sonra bu kez aynı hükümetin orduyla birlikte Gülen Cemaati'ni hedef aldığını söylüyordu. Hem de beş yıl önce manşet haber yaptığı belgeyle birebir örtüşen bir başka belgeyle.

Aslında 2004 MGK kararlarını yansıtan belgenin Gülen Cemaati'ni hedef almasından daha önemli bir başka yanı ise başta denizci Kurmay Albay Dursun Çiçek olmak üzere birçok kişinin hapsedilmesine neden olan ve ciddi sahtelik kuşkusu bulunan İrticayla Mücadele Eylem Planı (İMEP) adı verilen belgeyle neredeyse birebir örtüşmesiydi. Buradan yola çıkarak 2004 MGK kararını ele geçiren Cemaat mensuplarının bu belgeyi dayanak alarak sahte İMEP belgesini hazırladığını iddia etmek mümkün. Zaten 2004 MGK kararlarıyla birebir örtüşen İMEP belgesinin sahte olmaması durumunda ise bu belgeden yola çıkarak darbe planlamaktan cezaevine konulan Dursun Çiçek ve diğer askerlerin yanına başta Başbakan Erdoğan ve imzaları bulunan kabine üyeleri olmak üzere AKP kurmaylarının da konulması gerekiyordu.[2]

1 http://www.taraf.com.tr/haber-akp-ve-guleni-bitirme-plani-35524/

2 Ergenekon zanlılarından birinin avukatı iken kendisini de zanlı durumuna sokan bir komployla tutuklanan Serdar Öztürk'ün ofisinde 3 Haziran 2009'da yapılan aramalarda başka birçok belge ile birlikte 4 sayfalık İMEP fotokopisinin bulunduğu ve bu belgenin de Dursun Çiçek tarafından Öztürk'e verildiği savlanıyordu. Belgede bulunan 14 ayrı parmak ve avuç izinden hiçbirinin Çiçek'e ait olmadığı

AKP'yle yürütülen savaşta, doğal olarak bir neferi olduğu Cemaat'in yanında saf tutan ve omuz veren *Taraf* gazetesi, gizli kalmış belgeleri yayımlayarak yine çatışmanın ön saflarında yerini almıştı. Ve *Taraf*'ın haberiyle amaç hâsıl olmuştu. Askeri vesayete karşı her zaman dik durduğu demagojisine sarılan Başbakan Erdoğan ve AKP hükümetinin hiç de övündüğü gibi bir tutum sergilemediğini herkes öğrenmişti. Ordunun siyasetteki gölgesinin en ağır biçimde hissedildiği, askerlerin kendi bakış açılarını sivil hükümete empoze etmekte zorlanmadıkları bir dönem olduğu anımsatmasının yapılmadığı haberde, Erdoğan ve hükümetinin de asker karşısında dik duramayarak dindarların hedef alınmasını onayladığı mesajı kamuoyuna iletilmişti. Ergenekon sürecinde birçok kişiyi birlikte

---

tespit edildiği gibi, mahkeme bu izlerin kimlere ait olduğunu araştırma gereği bile duymamıştı. Öztürk'ün ofisinde çıkan her belge üzerinde parmak izi incelemesi yapmış olan polis sadece dört sayfalık fotokopi İMEP üzerinde bu incelemeyi yapmadı. Mahkemenin İ EP fotokopisinde de parmak izi incelemesi yapması istediği polis sadece Çiçek'in imza mukayese raporunu gönderdi. Mahkemenin talebini tekrarlaması karşısında ise polis bu kez de Serdar Öztürk'ün parmak izi örneklerini gönderdi. Parmak izi incelemeyen polisin dört sayfalık fotokopi İMEP fotokopi belgesine dair yaptığı tek inceleme ise belgenin son sayfasındaki imzanın Çiçek'in eli ürünü olduğu yönünde verdiği rapordu. Fotokopi belgeden imzanın kime ait olduğunu "belirleyen" polis, belgelerdeki parmak izlerini araştırma gereği bile duymamış mahkemeyi oyalayıcı yanıtlar vermişti. Siyasetten, Cemaat'ten, iktidardan "bağımsız" ve "tarafsız" yargı da bu çelişkiye dikkat çekmek yerine hukuksuzluğa göz yummuştu. Jandarma kriminalin Ergenekon savcılarının itirazlarına rağmen yaptığı incelemede, belgede Çiçek ya da başka bir Genelkurmay personeline ait herhangi bir parmak ya da avuç izi tespit edilmemişti. Sahibi "belirsiz" kalan 14 izin kime ait olduğunu ise mahkeme zaten araştırma gereği duymadı. Jandarma Kriminalin incelemesinde fotokopi İMEP'in Genelkurmay karargâhındaki yazıcılar kullanılarak basılmadığının tespit edildiğini de anımsatmak gerek. Dursun Çiçek ise parmak ve avuç izi ile dijital bir iz dâhil hiçbir delil bırakmadan hazırladığı söylenen bu belge nedeniyle yargılandığı dava da ve Balyoz davasından hapis cezası alarak 4 yıl tutuklu kaldı. Dursun Çiçek'le ilgili daha da ilginç olan bir başka konu ise kendisiyle ilgili gönderilen sahte e-posta ihbarıydı. 29 Haziran 2009'da Çiçek'e ilgili ihbar İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne gönderildi. Ancak ihbarcı hiç araştırılmadı. İhbarın yapıldığı bilgisayarın İP numarası yurtdışındaymış gibi görünüyordu. Ancak yapılan detaylı incelemede ihbarın yurtdışından değil İstanbul'da bir kuruyemişçinin bilgisayarından gönderildiği anlaşıldı. Ancak mahkeme bilgisayarın sahibi olan bu kuruyemişçinin tanık olarak dinlenilmesi talebini reddetti. İkinci ihbar ise fotokopi İMEP bulunduktan 4 ay sonra Genelkurmay Bilgi Destek Dairesi'nde görevli "vatanını seven" bir subay olduğunu iddia eden "faili meçhul" bir ihbarcı tarafından ıslak imzalı İMEP'i 30 Eylül 2009'da Çukurambar Postanesi'nden Ergenekon Savcılığına gönderildi. Savcılığın incelenmesi için Adli Tıp Kurumuna gönderdiği belge 1 gün içinde "incelendikten" sonra ıslak imzanın Çiçek'e ait olduğunu teyit eden bir rapor verdi. İhbarcı mektubunda İMEP'in aslı olan belgeyi gizlice dosyalandığı klasörden aldığını söylese de belge üzerinde hiçbir delik ve zımba benzeri iz yoktu. Dursun Çiçek, 4 yıllık tutukluğunun ardından Anayasa Mahkemesi'nin tespit ettiği hak ihlali kararıyla birlikte 19 Haziran 2014'te tahliye edildi.

infaz eden iki güç ve haberleriyle haysiyet suikastları gerçekleştiren medya organları bu işlevsel silahı artık birbirine doğrultmuştu.

Taraf'ın haberi, kamuoyu nezdinde itibarı sarsılan hükümet kanadı tarafından yalanlanmaya çalışıldı. Cemaat medyasının çıkardığı yaygara karşısında AKP sözcülüğünü üstlenen medya organları da hükümet diliyle yayın yapıyordu. Hükümet sözcüleri Gülen hareketini bitirme kararının kendileri tarafından yok sayılarak hiçbir zaman uygulanmadığını söylediler. Başbakan'ın Başdanışmanı Yalçın Akdoğan Twitter hesabından, *"2004'teki MGK kararı Hükümet tarafından yok hükmünde kabul edilmiş, hiçbir Bakanlar Kurulu kararı alınmamış, hiçbir işlem yapılmamıştır"*[1] derken, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç da, *"10 yılda MGK'da kabul edilen hiçbir şey hayata geçirilmediği gibi biz dindarları, dini grupları mağdur edecek hiçbir şeyi hayata geçirmedik. Milli Güvenlik Siyasi Belgesi'nin işlevliğini ortadan biz kaldırdık. Böyle bir karar alınmış olsa bile hükümete tavsiye edilmiş olur. Hükümet de bunu hayata geçirmemiştir. Bunların şahidi olan bir başbakan yardımcısı olarak bunun hayata geçirilmediğini söyleyebilirim"*[2] açıklamasında bulundu.

Bir devlet geleneği: Fişleme

Ancak bu yalanlamaların yalanlaması da yine *Taraf* gazetesinden geldi. 30 Kasım 2013 günü, *"Uygulaması var"*[3] manşetiyle çıkan gazetedeki haberde açıklanan belgelere göre, MGK kararlarına uygun olarak fişlemeler yapıldığı ve bu uygulamaların 2013 yılına dek çeşitli bakanlıklarca sürdürüldüğü anlatılıyordu. Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer'in imzasını taşıyan belgedeki kararların 28 Ekim 2004'te uygulanmaya başlandığı, 2005 ve 2006'da da devam ettiği belirtiliyordu. Haberde uygulamanın sadece Gülen Cemaati'yle sınırlı tutulmayıp *"İrticai Faaliyetlere Karşı Yürütülecek Mücadele Stratejisi"* bağlamında değerlendirilen tüm kişi ve kurumları kapsadığı da söyleniyordu. Açıklanan belgelere ve haberlere dair Başbakan Erdoğan suskun kalırken, bazı hükümet üyeleri ise yapılanların Cemaat'le ilgili değil, İrticayla Mücadele kapsamında hazırlanan çalışmalar olduğu anlamına gelen açıklamalarda bulundular. Benzer haberlerle birçok kişinin canını yakmış olan AKP medyası ise dört bir koldan hükümeti

1 http://www.sabah.com.tr/Gundem/2013/11/28/o-karar-yok-hukmundedir
2 http://www.zaman.com.tr/gundem_taraf-guleni-bitirme-karari-2004te-mgkda-alindi_2174414.html
3 http://www.taraf.com.tr/haber-uygulamasi-var-140877/

aklamaya çalışan yayınlara imza atıyordu. Ancak her yalanlamanın, savunma yapılan her açıklamanın ardından yeni bir belge gündeme geliyordu. 1 Aralık 2013 günü de öncekiler de olduğu gibi yine Mehmet Baransu imzasıyla yayımlanan manşet haber ise *"Cemaat dershanelerine irticacı fişlemesi"*[1] başlığını taşıyordu. Haberde, MGK kararları uyarınca 2004'den başlayarak 2010'a kadar Gülen Cemaati'nin dershaneleri, yurtları, okulları, dernekleri dâhil tüm kurumlarının "irticai gruplarla ilişkili" denilerek her ay fişlendikleri anlatılıyordu. Ertesi gün yayımlanan *"Hükümete ters düşen cemaatler fişleniyor"*[2] başlıklı bir başka haberde ise bu kez Gülen Cemaati'ne yakın olanlar dışında devlet içindeki değişik İslami cemaatlere mensup olduğundan şüphelenilen Süleymancı ve Nakşibendî bürokratların da 2011'den günümüze kadar fişlendiği söyleniyordu. Kimi konferanslara dinleyici olarak katılanlardan, kurban bağışı yapanlara kadar birçok kişinin MİT tarafından fişlendiğini gösteren haberde, *"Resmî yazı ve fişleme belgelerine bakıldığında, 2004 MGK'sında alınan kararların, 2011, 2012, 2013 yılında da hayata geçirildiği görülüyor. MİT tarafından Başbakanlığa gönderilen resmî yazışmada, fişleme yapılan kişilerle ilgili belgelerin özenle korunması gerektiği, bunların medyanın eline geçmesi hâlinde değişik komplikasyonlara neden olacağı uyarısı da var"* deniliyordu.

İktidar kim olursa olsun fişlemelerin bir devlet geleneği olduğunu kanıtlayan bu haberlerle, sadece kendilerinin değil İslami camiadaki tüm cemaat ve tarikatların hedefte olduğunu göstermeye çalışan Gülen Cemaati, AKP ile girdiği savaşta kendileri dışında kalan dini yapıları da yanına çekmek istiyordu. Dahası, 15 Ağustos 2013 günü CHP milletvekillerinin fişlendiğine ilişkin iddialar üzerine yaptığı açıklamada, *"Bizim fişleme gibi bir sanatımız yok. Böyle bir derdimiz de yok. Ben fişlendiğimi biliyorum; arkadaşlarımın fişlendiğini biliyorum ama biz böyle bir yola hiçbir zaman tevessül etmedik"*[3] diyen Başbakan Erdoğan, halkının gözünde yalancı çıkmış oluyordu. Ancak hükümet, baskıcı ve yalancı her rejimin yaptığı yola başvurmakta zaman kaybetmedi. Başbakanlık, MGK ve MİT 5 Aralık 2013 günü, haberleri yayımlayan *Taraf* gazetesi hakkında suç duyurusunda bulundular. Önceleri,

1 http://www.taraf.com.tr/haber-cemaat-dershanelerine-irticaci-fislemesi-140924/
2 http://www.taraf.com.tr/haber-hukumete-ters-dusen-cemaatler-fisleniyor-141006/
3 http://www.turkiyegazetesi.com.tr/editorunsectikleri/63259.aspx

yayımlanan haberlerde kullanılan belgeleri yalanlayan kurumlar suç duyurularında ise kendilerini tekzip ediyordu. *Taraf* gazetesi ile Mehmet Baransu'nun, *"Devlet güvenliğine ilişkin belgeleri temin etme"*, *"Siyasal veya askeri casusluk"*, *"Devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama"* ve *"Yasaklanan bilgileri açıklama"* suçlarını işlediği öne sürülüyordu. Haberlerin yayımlanmasından beş ay sonra, 22 Mayıs 2014'de Baransu ve dönemin *Taraf* gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Murat Şevki Çoban hakkında 26'şar yıldan 52'şer yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açıldı.[1]

Cemaat medyası tarafından sansasyonel biçimde duyurulan *Taraf* gazetesinin fişleme haberlerini hükümet ve medyası göğüslemekte zorlanıyordu. Ama yine de İslami camiadan beklendiği kadar büyük bir tepki gelmedi. Önceki iktidarlar döneminde sıklıkla yapılan ve büyük tepki çeken bu uygulamaların, oy verdikleri muhafazakâr ve dindar bir partinin iktidarında da yaşanıyor olması nedense sineye çekilmişti. Tetikçi olarak kullanılan *Taraf* ve hükümet arasındaki polemiğin ana unsuru olan Fethullah Gülen de, "Bamteli" adı verilen haftalık sohbetlerinin yayınlandığı internet sitesinden tartışmalara dâhil oldu. *"2004 MGK kararı hakkında hüsn-ü zan kolum kanadım kırıldı!.."*[2] başlıklı, 29 Kasım 2013'te yayınlanan sohbet kaydında Gülen, kendilerini hedef alan kötü olayları sabrederek sineye çektiklerini ancak başkaların kırmamak için çabalarken iyi niyetlerinin kurbanı olduklarını ve çok kere boğazlandıklarını söylüyordu. Sohbetinde, *"Kolum kanadım kırıldığı gibi dilime de bir kilit vuruldu. Yoksa meseleye Hudeybiye sulhu gibi bakar, maşerî vicdana da meseleyi öyle duyurmaya çalışırdım"* diyen Gülen, Ergenekon ve Balyoz davaları sürecinde sıklıkla tartışma konusu olan, kendi cemaatinin mensupları olan polislerin suçlandığı sahte belge ve bilgiler içeren CD'ler hakkında da yorum yapıyordu. Hükümetin yaptığı gibi tartışmalı davalardan sorumluluğu üzerinden atmaya çalışan Gülen de, *"CD'ler oluşturmak, chiplere değişik şeyler yüklemek, bazı kimselerin haysiyet, şeref, namus ve iffetiyle alakalı bazı şeyleri teşhir etmek suretiyle onları yıkmak ve devirmek, bir mü'minin yapmaması gerekli olan şeyler; caiz olmayan şeylerdir bir mü'min için"* diyordu. İslam tarihinden çeşitli örneklerle her türlü kötülük karşısında iyi niyetli davranmak gerektiğini öğütlüyor

1 http://www.taraf.com.tr/haber-mehmet-baransuya-52-yil-hapis-istemi-155137/
2 http://www.herkul.org/bamteli/2004-mgk-karari-hakkinda-husn-u-zan-kolum-kanadim-kirildi-2/

görünen sohbetinde Gülen, daha sonra sözü 2004 MGK kararlarına getiriyordu:

"Yeni değil, kadimden bu yana sizin yaptığınız bu şeylere karşı değişik komplolar oluşturulmuştur. Ta Pîr-i Mugan döneminden itibaren, bir taraftan iyilik adına açılımlar sergilerken, bir taraftan da birileri tarafından çelmeye, el-enseye maruz kalmışsınızdır. 2004'te de bir dayatma olmuş. Eğer daha sonra birileri tarafından 'Ben kaç defa bu mevzuda bakanları değiştirdim, bu işi yapın filan diye...' sürç-ü lisan kabilinden mi, sağlam mülahazaya alamama kabilinden mi, bu mesele böyle tekerrür edip durmasaydı, o gün alınan kararların bir sonucu olarak, bugün bu meselenin üzerine gelme duygusu olmasaydı, maşerî vicdanda böyle algılanma olmasaydı. Bütün maşerî vicdan meseleyi şimdi öyle algılıyor; 'Demek ki o zaman öyle karar verilmiş, sonra ardarda bunlar sürekli, o mevzudaki vazifelileri değiştirerek hep bu işin üzerine gitmişler' şeklinde. Ama bunlar denmeseydi, hüsn-ü zannımın gereği şuydu: 'Bu mesele konjonktüreldi. O günün şartlarını bilmiyoruz, hadisenin içinde değildik ki biz o hadiseyi arka planıyla görelim, felsefesiyle değerlendirelim' derdim. Devamı, temadisi olmasaydı, meseleye öyle bakardım. Ama o mevzuyu te'yid eder mahiyette beyanların verilmesiyle, öyle bir mesele karşısında, maşerî vicdan karşısında da bana diyecek bir şey kalmıyor."

AKP hükümetinin MGK kararlarını imzalamış olmasını konjonktür gereği diye niteleyen Gülen, Hudeybiye Sulhu benzetmesi yaparak, *"Ben yoksa o meseleye nasıl bakardım biliyor musunuz? Hudeybiye Sulhu gibi bakardım. Derdim ki: 'O mevzuda problem çıkarmamak için, bütün o mevzuyu negatif hale getirmemek için, fonksiyonu yitirmemek ve bertaraf edilmemek için muvakkaten bir tavizden ibaretti bu. Fakat sonra meselenin üzerine gidilmemek suretiyle, mesele pozitif olarak değerlendirildi'. Bu nazarla bakar, işi hüsn-ü zanla yumuşatır ve maşerî vicdana da meseleyi öyle duyurmaya çalışırdım"* diyordu. Gülen'in benzetme yaptığı 628 Mart'ında yapılan Hudeybiye Barış antlaşmasının tarafları Medineli Müslümanlar ile Allah'a ortak kabul eden, Allah'tan başkasına ibadet eden anlamına gelen Mekkeli müşriklerdi. MGK kararlarını AKP'nin imzalamasını *"konjonktür gereği"* diye niteleyen Gülen, o dönem itibariyle siyasette koyu gölgesini hissettiren askeri de "müşrik" olarak gördüğünü ifade ediyordu. Gülen, *Taraf* gazetesinde yayımlanan haberlere atıfla daha sonra AKP'yi, müşriklere benzetilen askerlerle ortak hareket etmekle suçladığı şu sözleri söylüyordu:

"Şimdi denen, edilen şeylerle şahsen benim kolum, kanadım kırıldığı gibi, dilime de bir kilit vuruldu. O gün öyle dendi, arkadan da ısrarla işin üstünde duruldu; 'Atılan o imzaların hakkını yerine getirin!' falan gibi sürç-ü lisan değilse, bir zühul (düşmanlık, intikam) değilse, bu mevzuda birilerinin dürtüleriyle söylenmiş sözler değilse şayet. Bu benim kolumu-kanadımı kırdı, buradaki hüsn-ü zan sistemimi kullanmama mani oluyor. Her şeye rağmen ben düşünüyorum; 'Acaba bunu bile nasıl bir hüsn-ü zan yorumuna bağlayabilirim?' Bir şey bulamadım şu ana kadar... Bazı dostlarımız sükût çağrısı yapıyorlar. O bazı dostlarımıza deseniz ki, 'Şu meselede siz de sussanız ya!' böyle bir mevzuyu müdafaa etmede susmak dilsiz şeytanlıktır... Kuvvet hakta olmalı, hak kuvvette değil. Kuvvet hakka tâbi olmalı. Kuvvetin en önemli derinliği, hakkı temsil etmesine bağlıdır. 'Kuvvet bende!' diye, 'ben her şeyi yaparım' mülahazası çok defa insanı nâhak şeylere sevkedebilir."

Başbakan Erdoğan'ı gücü eline geçirdikten sonra haksızlık yapmakla suçlayan bu konuşmada, ne manaya geldiği açık olan müşrik tanımının yarattığı rahatsızlık ve eleştiriler nedeniyle Fethullah Gülen daha sonra yanlış anlaşıldığına dair yeni bir açıklama yaptı. 11 Aralık 2013 tarihli; *"Her zaman sulh yolunda"*[1] başlıklı açıklamasında Gülen, *"Hudeybiye teşbihi yaparken, o arkadaşların askerlerle ve o günkü idarede bulunan kimselerle beraber o meseleye imza atmalarını, şartlar ve konjonktürün gereği olarak, tıpkı Efendimiz'in bir gaileyi ucuz atlatma adına geriye adım atması gibi ele aldım.. Esasen orada imza atan arkadaşları korumaya ve mazur görmeye matuf bir ifade tarzıydı o... Hudeybiye örneğinde, MGK'da imza atanları, 'müşrik' olarak anlamak mümkün müdür? Peygamber kim orada?... Bir kısım, kara ruhlu, kara düşünceli, kara kalbli, karanlık yaşayan insanlar -keşke öyle olmasaydı- ortada fitne dellalları, bu meseleyi bu şekilde işâa etmek (yaymak) suretiyle toplumun değişik kesimlerini birbiriyle vuruşturma, karşı karşıya getirme gibi bir gayretkeşlik içindeler"* dedi. Dershanelerin kapatılmasıyla ilgili gösterilen tepkiler için *"ayarı kaçmış olabilir"* diyen Gülen, kamuoyunun göz önünde yaşanan şiddetli çatışmaya ve söylediği sözlerin manası açık olmasına rağmen yine *"fitne"* diyerek AKP ile Cemaat arasına nifak sokmaya çalışanlar olduğu yalanına sarılmıştı:

"Fakat yapılan şey, bir makuliyete bağlanıyorsa, geleceğimiz adına önem arzediyorsa, Türkiye itibarı için bir şey ifade ediyorsa, o mevzuda

1 http://www.herkul.org/bamteli/her-zaman-sulh-yolunda/

da dik durmak lazım, kararlı durmak lazım, asıl mesele oydu. Ama dik dururken bazen farkına varmadan insanlar dikleşmiş olabilirler. Yoksa kimsenin kendi devletiyle, iktidarıyla savaşma niyeti yoktur. Bunu öyle göstermek isteyenler -zannediyorum- ortada söz getirip götüren fitneciler, fesatçılar mekirciler (hileciler), keydciler (tuzak kuran) ve hud'acılardır (hile yapan). Cenâb-ı Hak ıslah eylesin."

Gerilimin artması karşısında tansiyonu düşürmek niyetinde olduğunu belirten Gülen, sohbetinde Cemaat'e "örgüt" denilmesinden duyduğu rahatsızlığı, *"Şimdilerde de Kur'anî bir makuliyet etrafında bir araya gelmiş fedakâr insanlar hakkında 'örgüt' sözleri ediliyor. Müslümanların bunu yapacaklarını zannetmiyorum... 'Örgüt' diyenlerin sözlerine müsaadenizle 'haince' diyeceğim"* şeklinde dile getiriyordu. *"Diğer taraftan bu camiaya örgüt derseniz, hâşâ ben o terbiyesizlikte bulunmam"* diyen Gülen bu durumda Nakşibendîliğin bir kolunu temsil eden Küfrevî tarikatı ile Süleymancılara, Celvetiye tarikatına ve Menzilcilere de örgüt denileceğini vurgulayarak, *"Dahası, Milli Görüş'e de bir 'örgüt' demek zorunda kalırsınız"* diyordu. Gülen PKK'yi kastederek, *"Esasen resmî örgütler var. 30-40 senedir Kürt'üyle, Türk'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'iyle, Zaza'sıyla (bir bütün oluşturan) Anadolu insanının başına bela olmuş, dış mihraklı bir kısım fitne ve fesat ocakları, 'örgüt' onlar"* diyordu. Buradan sözü Kürt meselesine getiren Gülen, kendisi ve cemaatinin anadilde eğitime de barış süreci denilen PKK ile yürütülen müzakerelere de karşı olmadığını iddia ediyordu.

GYV de, liderleri Gülen'den sonra fişleme haberleri üzerine bir açıklama daha yaptı.[1] İktidar ve medyası tarafından Cemaat'e yöneltilen suçlamalara cevap verilen 5 Aralık 2013 tarihli bu uzun açıklamada, dershaneleri kapatma girişimi ve fişleme iddialarının toplumsal uzlaşmayı tehdit eden bir gerilime dönüştüğü vurgulanıyordu. Dershanelerin kapatılmak istenmesinin kanunlara, demokrasi ve insan haklarına aykırı olduğu belirtilen açıklamada, *"Gerçek demokrasilerde neyin ihtiyaç olup olmadığı bireye ve topluma dayatılamaz; toplum mühendisliği yapılamaz"* deniliyordu. 2004 tarihli MGK kararının hükümet üyelerince de imzalanmış olması gerçeği görmezden gelinemeyeceği vurgulanan açıklamada, *"Kararın, o dönemin antidemokratik şartlarında sivil iktidarın isteği ve iradesi*

1 http://gyv.org.tr/Aciklamalar/Detay/107/20131205Gazeteciler%20ve%20Yazarlar%20Vakf%C4%B1ndan%20kamuoyuna%20a%C3%A7%C4%B1klama

dışında imzalandığı, ancak bu kararın hükümetin daha sonraki demokratik uygulamalarıyla örtüşmediği görülmektedir... Dershanelerin yasaklanma teşebbüsünden kamudaki fişlemelere; medyada yer alan bürokrasideki tasfiyelere kadar, söz konusu MGK kararını çağrıştıran uygulamaların olması kaygı vericidir" denilerek suçun AKP hükümetinde olduğunun altı çiziliyordu. AKP ile aynı sosyal tabana hitap eden iki güçten biri olan Gülen Cemaati bu açıklamasıyla, hükümetin de eski devlet geleneklerine bağlı olduğunu, İslami camianın fişlemesine devam ettiğini söylüyordu. Açıklamada Cemaat'in, tabanına yönelik herhangi bir partiye oy verilmesine yönelik yönlendirme yapılmadığı da belirtilmişti. Ancak tıpkı öncekilerde olduğu gibi bu metinde kullanılan "AKP'nin demokrasiden giderek uzaklaştığı" vurgusuyla iktidar partisine daha da mesafeleneceği ilan ediliyordu. Siyasette her türlü gayri ahlaki ve gayri meşru yönteme karşı oldukları belirtilen açıklamada, *"Önceki seçimler arefesinde denenmiş olan özel hayatın mahremiyetini ihlal edici ahlakdışı metot ve girişimlerin, tekrar denenebileceğine dair endişe verici işaretler görülmektedir"*[1] denilerek belki de en önemli cümlelerden birisi söyleniyordu. Bu kritik cümle, yaklaşan yerel seçimler öncesinde savaşın daha da şiddetleneceğinin, gerilimin daha da artacağının da habercisiydi. Zaten AKP cenahı tarafından uyarıdan çok tehdit olarak yorumlanan bu cümlenin ne anlama geldiği ise kısa süre sonra yolsuzluk, rüşvet, adam kayırmacılık ekseninde dönen telefon konuşmalarının internet üzerinden ortalığa saçılmasıyla anlaşılacaktı.

Kendisi ve hükümetine karşı Cemaat'in lideri, medyası ve diğer kurumlarının dershaneler cephesiyle başlattığı topyekûn savaşta genelde suskun kalmayı yeğleyen Başbakan Erdoğan, *Taraf* gazetesinin cepheyi genişletmesinin ardından 7 Aralık 2013 günü Tekirdağ ve Çerkezköy'de katıldığı bazı açılış törenlerinde yaptığı konuşmalarda suskunluğunu bozdu. Erdoğan, hoşuna gitmeyen konulara değinen her kim olursa olsun hedef göstermekten kaçınmayan üslubuyla, *Taraf* ve haberi yazan Mehmet Baransu'yu

1 12 Haziran 2011 Genel Seçimleri öncesinde Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) çoğu Merkez Yürütme Kurulu üyesi dokuz üst düzey yöneticisi, evlilik dışı ilişkilerine dair gizlice kaydedilmiş seks videoları nedeniyle görevlerinden istifa etmek zorunda kalmışlardı. Bu kapsamlı operasyonun amacı, MHP'yi yüzde 10'luk seçim barajının altına düşürüp Meclis'e girmesini engelleyerek AKP'nin milletvekili sayısının fazlalaşmasını sağlamaktı. Nedense bir türlü failleri bulunmamış olan bu gizli operasyonun ise ancak devletin güvenlik bürokrasisinde örgütlü güçlü bir örgüt tarafından düzenlenebileceği ve ardında Gülen Cemaati mensuplarının olduğu ise herkesin ortak yorumuydu

vatan haini olmakla suçladı.[1] Tekirdağ'da yaptığı ilk konuşmada hedefinde *Taraf* gazetesini koyan Erdoğan, *"Hükümeti fişlemekle suçlayanlar öncelikle acaba bu istihbari bilgileri, bu gizlilik bilgilerini bu yandaşlarınıza kimler sızdırdı, bunu ortaya koyun. Anayasamızda bu konularla ilgili çok açık, net yasaklar var. Yasaklar, insanların fikir özgürlüklerinde olursa biz karşıyız. Ama devletin öyle mahremleri vardık ki bu mahremleri kimsenin teşhir etmeye, ifşa etmeye hakkı yoktur... Bunun adı özgürlük değil, bunun adı düpedüz bu ülkeye, bu vatana ihanettir, başka bir şey değil"* dedi. Hedefteki isim haline gelen Mehmet Baransu da vakit kaybetmeden, aynı gün Twitter hesabından Başbakana cevap verdi.[2] Gazetecilik yapmanın değil, emri bizzat Erdoğan tarafından verilen vatandaşını fişlemenin vatana ihanet olduğunu belirten Baransu, *"Sayın Başbakan hırsızlık yapmak mı vatana ihanet yoksa hırsızlıkları ortaya çıkaracak gazeteye bu iftirayı atmak mı ihanet? Hırsızlık yapmak vatana ihanet midir? Bu millet çok kısa zamanda vatan hainlerini de öğrenir"* diyerek Cemaat'in elindeki cephanenin ne olduğunu da dile getiriyordu. Başbakansa aynı gün sonraki durağı olan Çerkezköy'de tehditlerini sürdürmeye devam etti. Bu kez isim vermeden Cemaat'i de hedefine koymuştu:

"Bizim fişleme yaptığımızdan bahsedenler var... Bu kampanyayı yürütenler içeride ve dışarıda eğer bunları biz açıklamaya başlarsak ülkemizde yer yerinden oynar, onu da söyleyeyim... İçerde ihanet içinde olan birileri kalkıp bunu dışarıya servis ediyorlar da dışarıda birileri de ben köşe yazarıyım deyip, bunu birileriyle paylaşarak yapıyorsa bunun hesabını yargı sorar. Çünkü bizim anayasamızda da bunlar var, yasalarda da bunlar var. Neymiş, basın özgürlüğü... Ne basın özgürlüğü ya! Böyle basın özgürlüğü olur mu?... Devletin de mahremi vardır, ailelerin de mahremi vardır. Buna dokunduğunuz anda yargı da gereğini yapmak durumundadır. Eğer yargı gereğini yapmıyorsa, yargı da anayasa suçu işlemektedir. Bunu da çok açık net söylüyorum."

İç ve dış mihrak vurgularıyla başladığı tehditkâr konuşmasını *"Ülkemizin birliğini, beraberliğini, ayağa kalkışını bozmaya kimsenin hakkı yoktur. Buna fırsat da vermeyeceğiz. Onun için el ele vereceğiz, bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız, hep birlikte Türkiye olacağız. Mesele budur"* diyerek bitiren Erdoğan, Cemaat'e yönelik savaş stratejisinde kullanacağı argümanların mesajını vermişti. Bu konuşmanın

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25300802.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25301088.asp

şifreleri sonraki günlerin de en büyük kampanyası olarak karşımıza çıkacaktı. AKP iktidarı yine bir darbe tehdidiyle karşı karşıya olduğunu öne sürecekti. Üstelik bu kez sadece içeriden değil, Türkiye'nin büyümesini engellemek isteyen dış güçler de işin içindeydi. Dış güçlerin maşası olan, aynı anda hem CIA, hem de MOSSAD'ın kullandığı "paralel" denilen örgütün adı Cemaat'ti.

AKP'den istifalar

Bu arada dershaneler çatışmasıyla şiddetlenen savaşta Cemaat, AKP'den kendilerine yakın iki milletvekilini koparmayı başarmıştı. Önce İdris Bal ardından Hakan Şükür dershanelerin kapatılmasını eleştirerek istifalarını açıklamıştı. Kütahya Milletvekili İdris Bal, Gezi İsyanları sonrasında hazırladığı bir raporda AKP korosunun aksine bir tutum takınarak *"Başbakan yanlış yönlendirildi ve stratejik hata yapıldı"* diyerek tepki çekmişti. Bal, Avrasya Global Araştırmalar Merkezi (AGAM) için hazırladığı *"Taksim Olayları Analizi"* başlıklı araştırmasında, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın yanlış bilgilendirilerek olayın tarafı haline getirildiğini vurguluyordu. Raporda stratejik hata diye tanımlanan ise, Gezi Parkı'yla ilgili yerel projenin halka danışılması gerektiği tespitiydi. Erdoğan iktidarına karşı, hem de Gezi İsyanları gibi bir olay özelinde sert sayılabilecek eleştiriler yönelten Bal, *"Demokrasiler sadece düzenli aralıklarla gerçekleştirilen seçimlerden ibaret değildir. Yani, hiçbir parti veya yönetici 'Artık bana görev verdiniz, bir dahaki seçime kadar bana karışmayın' deme lüksüne sahip değildir"* diyordu.[1] İdris Bal, raporuyla Gezi isyancılarından yana tutum almasa da, AKP'den yana görünmemeyi tercih etmişti. Bal aynı süreçte, Gezi olaylarının ardından, Başakşehir'e bağlı Kayabaşı köyüne atanan, Bezmialem Valide Sultan Camisi Müezzini Fuat Yıldırım'a da sahip çıkarak, *"İmamı sürenlere yazıklar olsun. Eğer imam doğru söylediği için sürüldüyse onu sürenlere yazıklar olsun"* demişti.[2] Bal'ın AKP'nin politikalarıyla ters düştüğü konular, Cemaat'in de genel politik yaklaşımıyla da uyumluydu. Cemaat de Gezi İsyanları'nı hükümeti eleştirmenin bir aracı olarak görmüştü. Temel hak ve özgürlükler, demokrasi ve ifade özgürlüğü konusundaki eleştiriler haklı da olsa, eleştiri sahiplerinin samimiyeti kuşkuluydu. Bal'ın, Kürt meselesinin çözüm sürecine ilişkin hazırladığı rapor da Cemaat'in

1 http://www.hurriyet.com.tr/avrupa/24502553.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/24814884.asp

genel yaklaşımından izler taşıyordu. Çözüm sürecinin olumsuz sonuçlanma ihtimalinin göz ardı edilmemesi gerektiğini vurguladığı raporunda Bal, iyi niyetin suistimal edilmesine, bölücülüğün geri dönülmez bir noktaya erişmesine müsaade edilmemesi gerektiğinin altını çizip Birleşik Kürdistan tehlikesine dikkat çekmişti.[1] İdris Bal, seçilmiş Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin devrilmesiyle sonuçlanan Mısır darbesi ardından Türkiye'nin izlediği Mısır politikası konusunda da bağlı olduğu partisiyle ters düşmüştü. Bal'ın Başkanlığı yaptığı AGAM tarafından hazırlanan raporda hükümet üyelerinin, Mısır'da oluşan yeni yönetime karşı sert demeçleri eleştirilmişti. Mursi'nin de hataları olduğu vurgulanan raporda, hükümetin Mısır başta olmak üzere dış politikası, *"Türkiye ise Mısır'da doğal olarak seçilmiş bir cumhurbaşkanı arkasında durmakta, darbecileri eleştirmektedir. Fakat Mısır'ı anlayamaz, iç ve dış dinamikleri, dengeleri iyi okuyamaz, ağır eleştirilerimize devam edersek, Mısır'ı kaybedebilir ve bunun ekonomik, politik ve güvenlikle ilgili bedellerini ödemek zorunda kalabiliriz. Zaten İran, Irak, Suriye, İsrail, Ermenistan, Yunanistan ile ilişkilerimiz malum iken, bu sorunlu olduğumuz ülkeler grubuna Mısır'ı da eklememek gerekiyor"* ifadeleriyle eleştirilmişti.[2]

AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik'in başlattığı dekolte tartışmasında da partisiyle ters düşen açıklamalar yapan Bal dershaneler tartışmasında ise safını net olarak göstermeyi tercih etti. Sorunun başlangıcını oluşturan öğrenci evleri tartışmasında hükümetin yaklaşımını eleştiren açıklamalar yapan Bal, meselenin Cemaat'le savaş olduğu netleşince de açıkça Erdoğan'a bayrak açmıştı. Twitter hesabından yaptığı açıklamalar ve basına verdiği demeçlerle dershaneler çatışmasında Cemaat'ten yana tutum alan Bal, vakit kaybetmeden ihraç istemiyle disiplin kuruluna sevk edilmişti. Başbakan Erdoğan da konuyla ilgili bir soru üzerine, *"Bir kişi siyaset yapıyorsa, yapacaksa kararını verdiği zaman partisinin politikalarını, iç disiplinini kabul ederek karar verir. Uymazsa partinin müeyyideleri var. Kendine güveniyorsan bağımsız aday olursun. İstediğini söylersin, istediğin gibi davranırsın. Kendine güvenin yoksa o partinin çatısı altındaysan ona göre davranırsın. Bu arkadaşın bir değil, iki değil, üç değil. Aynı davranışlarına devam ediyor. Arkadaşlar bana ilettiler*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25173177.asp
2 http://www.radikal.com.tr/politika/ak_partili_idris_baldan_misiri_kaybedebiliriz_uyarisi-1147999

konuyu ben de onay verdim" diyerek Cemaat'le girişilen savaşta yanında durmayanlarla yollarını ayıracaklarını ilan ediyordu.[1] İdris Bal ise, *"Özgür, hür düşünen insanlarız. Sürü müyüz yani?"* diyerek tepki gösterirken, *"Bir partiye girince ceketini, paltonu kapıda asmak gibi o partinin şeklini mi alacaksın? Vekil olmak her şey değil, önemli olan dik durmak"* diyerek Erdoğan'a yanıt veriyordu.[2] Bal, *"İstenmediğim yerde durmam"* diyerek 30 Kasım günü, ihraç kararını beklemeden AKP'den istifa ettiğini açıkladı. *Akit* gazetesinin bulmaca sayfasında *"Partisine ihanet eden AK Parti milletvekili"* sorusuyla yer alması ise savaşın konvansiyel silahı olan medyanın rezillikte sınır tanımayacağını kanıtlıyordu.[3]

AKP'den İstanbul Milletvekili olarak Meclis'e giren eski futbolcu Hakan Şükür ise dershaneler cephesinin AKP adına ikinci kaybı oldu. Şükür, istifa edeceğinin sinyalini Twitter'da vermişti. Hükümetin tutumunu eleştirdiği mesajlarında Şükür, *"Yirmi seneden fazla bir süreden beri içinde bulunmaktan şeref duyduğum"* diyerek Cemaat mensubu olduğunu da söylüyordu. Cemaat ve AKP'nin karşı karşıya gelmiş olmasından üzüntü duyduğunu ifade eden Şükür, Fethullah Gülen'in Başbakan'a her zaman dua ettiğinin en yakın şahitlerinden olduğunu belirtiyordu.[4] Bu mesajlardan üç hafta sonra, 16 Aralık 2013 günü Şükür, zehir zemberek bir açıklamayla AKP'den istifa ettiğini duyurdu. Yazılı açıklamasında dershanelerin kapatılmak istenmesinin haksızlık olduğunu belirten Şükür, *"Daha önce, gösterilen tepkilerden ötürü bazı kararlarından dönme erdemi gösteren Sayın Başbakan'ın bu konudaki bütün ısrarlı anlatımlara, sitemlere ve taleplere kulaklarını tıkamasını anlayabilmiş değilim"* diyordu. Cemaat'i KCK ile eş tutan açıklamalarla ilgili özür dilenmesi gerekirken Başbakan'ın da bu söylemlere sahip çıkmasının vicdanını yaraladığını belirten Şükür, *"Dersaneleri kapatılan, mensupları devlet dairelerinden tasfiye edilen, parti yöneticilerimiz tarafından ahlaksızlık olarak nitelenen fişlemelere ve baskılara maruz kalanlar bu milletin evlatlarıdır. Buna rağmen bu insanların sanki karanlık işler içinde olduklarını ima eden yayınlar, bu yönde atılan iftiralar, ithamlar maalesef bir aymazlık örneği olarak tarihe geçecektir. Hele yeni yeni tedavüle sokulmaya çalışılan 'örgüt' kelimesinin bu gönüllüler hareketi için kullanılmaya çalışılması amacın sadece dersaneleri kapatmak olmadığı düşüncesini de akıllara*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25176545.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25208748.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25252850.asp
4 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25194130.asp

getirmektedir" diyerek istifa ettiğini söyledi.[1] Doğrudan kendisini hedef alan ifadelerle gelen bu istifayı beklemediğini belirten Başbakan Erdoğan ise, *"Böyle bir şeyi kendisine de yakıştıramadım. Bilirsiniz her söz sahibinindir, her söz sahibini bağlar... Yadırgadım doğru bulmuyorum. Eğer dürüstse o zaman parlamentodan ayrılır, milletvekilliğinden ayrılır"* açıklamasını yapacaktı.[2] Şükür Meclis'ten değil ama milletvekilliğinin yanı sıra spor yorumculuğu yaptığı LigTV'deki işinden kovuldu. TMSF'nin elinde bulunan televizyon kanalında astronomik bir ücretle yorumculuk yapan Şükür, kendisine gönderilen bir tebligatla kovulduğunu öğrenecekti.

Mesele dershane değildi

Dershanelerin kapatılmasına karşı çıkma görüntüsü verilerek başlatılan iktidar içi çatışma, güç savaşı olarak nihayet gerçek mecrasına girmişti. Kısa süre sonra zaten kimse dershaneleri konuşmaz olmuştu. Dershanelerin kapatılması tartışması üzerinden AKP ile Cemaat arasında yürütülen savaş elbette içinde finansal rantın da olduğu ancak son kertede tamamıyla siyasi bir kavgaydı. Çatışan taraflarından her ikisi de gerçek niyetini saklayarak yalan söylüyordu. Mesele ne eğitimde yaratılan fırsat eşitliği ne de dershanelerin bir kene gibi halkın kanını emmesinden ibaretti.[3] Yani taraflardan biri diğerine göre daha iyi değildi ve her ikisinin de temel hak ve özgürlükler, demokrasi, barış gibi dertleri bulunmuyordu. Mevcut sistem içerisinde bulundukları konumları güçlendirmek, hâkimiyetlerini perçinlemek isteğindeki iki tarafın da asıl derdi her alanda iktidar olmak ve buradan hareket etmek üzerine kuruluydu. Bu savaşta taraflar geleneksel devlet iktidarının mahiyeti ve yapısı ile hesaplaşma amacından ziyade, bizzat o iktidarın sahibi olmak istiyordu. Adını doğru koymak gerekirse dershane kılıfıyla sahneye koyulan iktidar içi kapışma; devlet erkinin nasıl paylaşılacağı, uzun vadede devletin görünen ve görünmeyen kısmına kimin sahip olacağına dair bir savaştı.

Kuşkusuz ki dershaneler kapatılsa bile, hükümetin önerdiği

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25375377.asp

2 http://www.radikal.com.tr/politika/erdogan_hakan_sukur_parlamentodan_da_istifa_etmeliydi-1166692

3 Sınav merkezli, ticarileştirilen eğitimin sonucu olduğunda herkesin hemfikir olduğu dershanelerin sayısı AKP'nin ilk iktidara geldiği 2002-2003 yılında 2 bin 122, öğrenci sayısı da yaklaşık 607 bindi. 2011-2012 yılına gelindiğinde geçen 10 yıl içinde dershane sayısı 5 bin 163'e öğrenci sayısı da yaklaşık 1 milyon 220 bine çıkmıştı. Sadece bu istatistiki bilgiler bile AKP'nin dershanelere karşı olmadığının kanıtıydı.

biçimdeki okullaşma dönüşümüne en hızlı ayak uyduracak olan da yine Cemaat'in kurumları olacaktı. Ancak Cemaat'in dershanelerin kapatılmasına karşı çıkma kılıfıyla hükümetle girdiği şiddetli çatışma paradoksal biçimde dershanelerin tasfiye sürecini de hızlandırdı. Zaten Cemaat'in cansiperane bir şekilde dershaneleri sahiplenmesindeki esas gaye doğrudan temas edilecek insan kaynağından mahrum kalacak olmaktı. Tartışmalar yaşandığı sırada, kayıtlı 1 milyon 300 bin öğrenciye hizmet veren ve Türkiye genelinde faaliyet gösteren 4 bin civarındaki dershanenin, kesin sayı bilinmemekle birlikte yaklaşık yüzde 25'inin Cemaat'e ait olduğu söyleniyordu. Yıllık 2 milyar dolar civarında bir finansal hacme sahip olduğu tahmin edilen dershaneler, sınavlara hazırlık kitapları, dergiler ve test kitapçıklarının satışından elde edilen gelirler de hesaba katıldığında devasa bir sektör oluşturuyordu. 81 ile ve çok sayıda ilçeye yayılarak ve her geçen yıl sınavlara giren öğrenci sayısının da artmasıyla giderek büyüyen bu sektörün yarattığı kârlılık dışında Cemaat için bir diğer önemli yanı insan kaynağıydı. Ortaya çıktığı 1970'li yıllardan itibaren Işık Evleri, yurtlar, dershaneler ve okullarla birlikte, örgütlenmenin en önemli aracı eğitim sektörüydü. Artık tüm dünyaya yayılmış okullarının eğitim kalitesinin yanı sıra sınava endeksli eğitim sisteminde, sahip oldukları dershanelerin sınav kazandırma başarısı da eklenince Cemaat kendi tabanı dışındaki çevrelere de açılma olanağı buluyordu. Türkiye'ye yayılmasını sağlayan ve neredeyse her evin kapısını açabilecek bir maymuncuk işlevi gören dershanelerin elinden alınmasıyla Cemaat büyük darbe alacağının farkındaydı. Özel okullar ya da kolejler belli bir sosyoekonomik sınıfa hitap ederken dershaneler aracılığıyla doğrudan temas kurabildiği ve aileleriyle birlikte sayıları milyonları bulan muazzam bir örgütlenme alanından da mahrum kalınmış olacaktı. Hele ki dershanelerde Cemaat'e kadro olarak yetiştirilen öğrencilerin hangisinin askeri okullara ya da polis kolejlerine gideceğinden, kimlerin hangi üniversitenin hangi bölümünde okuyacağına kadar ağabeyler ya da imamlar tarafından belirlendiği bir sistemle devlet bürokrasisinin içinde yayılmanın önü de açılmış oluyordu. Bu strateji, Fethullah Gülen'in Altın Nesil adını verdiği kuşağı 40 yıl içinde devlet bürokrasinin en kilit noktalarına taşımıştı. Gülen Cemaati'nin devlet içinde örgütlenmesinde eğitim kurumlarının başarısı elbette yadsınamazdı. Hele ki zeki çocukların tespit edilip kendi dershane ve okullarında

eğitilerek Cemaat'in hazır neferleri haline getirilmesiyle birlikte düşünülürse bu kurumların önemi daha da artıyordu. Ancak Gülen Cemaati'nin devlet bürokrasisinde bu kadar çok mensubunun olmasını sadece eğitim kurumlarının başarısıyla açıklamak çok mümkün değil. O zaman nasıl oluyor da Cemaat, devlet memuru olmak için gerekli olan sınavları da aşarak bürokrasiye bu kadar çok insan sızdırabiliyordu? Bu sorunun yanıtını belki bir gün Cemaat'ten birileri verir. Biz burada şimdilik sadece kuşkularımızı dile getireceğiz. Daha doğrusu kuşkularımızı içinde Cemaat'in adının sıkça geçtiği, iddiaları besleyen delillerin ve emarelerin bolca bulunduğu kopya skandallarıyla birlikte anlatacağız.

Kopya skandalları

Devlet memuru, en çok da öğretmen olabilmek için, bir milyondan fazla adayın girdiği sınavı kazandıktan sonra öğrenim hakkı elde edilen üniversiteyi bitirmek yeterli değildi. Mezuniyetten sonra da, her yıl yapılan Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda da (KPSS) başarılı olmak gerekiyordu. ÖSYM'nin organize ettiği 10-11 Temmuz 2010'da yapılan KPSS'den sonra ortalık karıştı. Sınava giren yüz binlerce aday puanlarının yanlış hesaplandığını iddia ederek medya organlarına telefonla ve e-posta yoluyla şikâyetlerini aktardı. Şikâyet konusu ilginçti. Geçmiş yıllarda hiç olmadığı biçimde 500'den fazla adayın 120 sorunun tümünü doğru yanıtladığı söyleniyordu. Yeniden sınava giren bir önceki yılın birincisinin bile tüm soruları doğru yanıtlayamadığı bir sınav için gerçekten de kuşkulu bir başarı söz konusuydu. Konuyla ilgilenen eğitim sendikaları da şüphelerini dile getiren basın açıklamaları yaparken ÖSYM yetkilileri ise sorular kolay olduğu için böyle bir durumun yaşandığını öne sürüyordu. Daha önce de üniversiteye giriş, tıpta uzmanlık ve polislik sınavlarında yaşanan skandallarla tartışma konusu haline gelen ÖSYM'nin açıklaması ise kimseyi tatmin etmedi. Sonuçlara itiraz eden adaylar puanlarının yanlış hesaplandığı gibi naif bir düşünce taşısa da olayın hiç de bu kadar basit olmadığı ortaya çıkacaktı. 10 ay önce yapılan polislik sınavlarında ortaya çıkan skandal bir kez daha yaşanmıştı. Sınav soruları çalınmış ve belli bir gruba servis edilmişti. Bu çetrefilli konu, ucu AKP iktidarının o dönemki gayri resmi koalisyon ortağı olan Cemaat'e uzandığı için sürüncemede bırakıldı. Koalisyonun iki ortağı birbiriyle savaşana kadar da açılan soruşturma da bir

adım öteye gidilemedi. Ne zamanki savaş başladı, raflarda tozlanmaya bırakılan dosyalar da indirildi. O dosyalardan birisi de KPSS sınav sorularının çalınması soruşturmasıydı. Bu skandalı anlatmadan önce, konuyla olan ilgisi nedeniyle ve polis teşkilatında Cemaat'in nasıl örgütlendiğinin kolay anlaşılabilmesi için bir parantez açmamız gerekecek.

Polislik sınavı soruları satıldı

Emniyet Teşkilatı'na girebilmenin ön koşulu olan Polis Meslek Yüksekokulları Sınavı aynı zamanda teşkilatta belli grupların örgütlenmesinin önünü kesmek amacı da taşıyordu. Üniversite sınavının ilk basamağındaki baraj puanlarını aşan öğrencilerin girebildiği ve ÖSYM'nin organize ettiği sınavın soruları da Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir komisyon tarafından hazırlanıyordu. 26 Ağustos 2007'de Türkiye genelinde 22 merkezde yapılan polislik sınavlarına da 71 binden fazla aday katılmıştı. Sınav merkezlerinden biri olan Adana'da Kemal Serhadlı Polis Meslek Yüksek Okulu'nda (PMYO) sınava girenlerden birisi de 18 yaşındaki Fadime Göçer'di. Geç kaldığı için sınav başladıktan sonra gelen Göçer bu yüzden gözetmenin dikkatini çekmişti. Bu dikkat sayesinde gözetmen, sınav sırasında Göçer'in yanıtları elindeki küçük bir kâğıttan kendi cevap kâğıdına aktırdığını fark etti. Yapılan incelemede Göçer'in elindeki kopyanın sınav sorularının yanıtları olduğu anlaşıldı. Göçer yanıtları, sınava girdiği okulda görevli bir kişiden para karşılığı aldığını söylemişti. Görevlilerinin şüphelenerek, Göçer gibi sınava geç gelen diğer adayların da üzerlerini ve eşyalarını aramaya başladı. Bu aramalarda Cihan Ünal ve Ahmet Duran Çakıt isimli polis adaylarında da soruların yanıtlarının bulunduğu kopyalar ele geçirildi. Haklarında rapor tutularak sınavları da geçersiz sayılan kopyacı adayların ifadeleri üzerine Kemal Serhadlı PMYO'da çaycı olarak görevli teknisyen Musa Aytekin de gözaltına alındı. Açılan idari ve adli soruşturma sonunda okul müdürü Kamil Ünsal'ın da zaman zaman sekreterliğini yapan Aytekin'in yanı sıra yine aynı okulda görevli Emniyet Amiri Seydi Kızıloğlu ve bir diğer teknisyen Bekir Halk'ın da para karşılığı soruların cevaplarının satılmasına karıştıkları tespit edildi. Yapılan incelemede sınav yapılan polis okulunda beş, bir diğer sınav merkezi olan üniversitede ise 40 soru kitapçığı eksik çıkmış, açıklar yedek kitapçıklarla giderildiği belirlenmişti. İfadelerine başvurulan sınav

komisyonu üyeleri ise kitapçıkların eksik olmasının nedeninin Polis Akademisi'nden gönderilirken sayım hatasından kaynaklanmış olacağını söylemişti. Savcılık soruşturmasında aralarında polis memurlarının da bulunduğu 13 şüpheli için takipsizlik kararı verilirken Polis Okulu'nda görevli üç zanlı hakkında rüşvet almak, Fadime Göçer ve babası Şeref Göçer ile Cihan Ünal ve Ahmet Duran Çakıt hakkında da rüşvet vermek suçlamasıyla dava açıldı. Teknisyenler Aytekin ve Halk ile Emniyet Amiri Kızıloğlu'nun 5 bin TL karşılığında cevap anahtarını Göçer'e sattığı tespit edilmişti. Haklarında 4'er yıldan 12'şer yıla kadar hapis cezası istenen sanıklardan ise sadece Musa Aytekin tutuklanmıştı. Sanıklar soruların cevaplarını para karşılığı vermedikleri savunması yapsalar da, sınav kitapçıklarında ve cevap kâğıtlarında yapılan incelemede Musa Aytekin'in parmak izi tespit edilmişti. El yazısı notların da Bekir Halk'ın el yazısı örneğiyle uyumlu olduğu da anlaşılmıştı. Sanıklar Aytekin, Halk ve Emniyet Amiri Seydi Kızıloğlu'nun, kopya çekerlerken yakalanan öğrencilerin yakınlarıyla telefon görüşmeleri yaptıkları da tespit edilmişti. 20 yıldır polis okulunda çalışan Aytekin savunmasında Şeref Göçer'in mahalleden komşusu olduğunu ve kızının sınavı için yardım istediğini ancak kabul etmediğini söyledi. Aytekin, kopya çekerken yakalanan diğer adayları da tanımadığını iddia ediyordu. Soru kitapçıklarının mühürlü çuvallar içinde ve anahtarının sadece okul müdüründe olduğu depoda tutulduğunu belirterek suçlamaları kabul etmedi. İstenen 5 bin TL rüşveti vermek için bankadan kredi çeken emekli işçi Şeref Göçer ise sınav günü otobüs durağında buluştukları Aytekin'den soruların doğru cevap şıklarının yazılı olduğu kâğıdı teslim aldığını söyledi. En absürd savunmaları ise kopyacı diğer iki aday yapmıştı. Cihan Ünal 10, Ahmet Duran Çakıt ise 100 TL karşılığı, sınav günü otobüs durağında beklerken tanımadıkları birinden cevapları aldıklarını öne sürmüştü. Adana 3'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki yargılamada komploya kurban gittiğini söyleyen tutuklu sanık Aytekin, mahkeme heyetinin soruların cevaplarını kimden aldığını açıklaması halinde tahliye vereceğini söylemesine rağmen sesiz kalmıştı. Yapılan yargılama sonunda rüşvet alan PMYO görevlileri ile rüşvet veren Şeref Göçer 3'er yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldı.[1] Bu lokal bir rüşvet olayı gibi görünen kopya skandalının haber-

1 http://www.milliyet.com.tr/-/gundem/gundemdetay/13.03.2008/504927/default.htm

leştirilmesinden sonra Türkiye'nin dört bir yanından haksızlığa uğradıklarını öne sürenlerden köşe yazarlarına ve siyasetçilere mektuplar gönderilmişti. Mektuplarda, polislik sınavlarında kopya iddiaları ve soruların önceden belli bazı gruplara verildiği öne sürülüyordu. MHP Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı da konuyu Meclis'te gündeme getirerek bir soru önergesi vermişti. Dönemin İçişleri Bakanı Beşir Atalay verdiği yanıtta sınav sorularının Polis Koleji Müdürlüğü'nde görevli uzman öğretmenler tarafından Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi'nde kapalı devre sistemle hazırlanıp basıldığını belirterek iddiaların asılsız olduğunu söylüyordu. Atalay, sınav sorularının daha önceden bazı kişilerce bilinmesi veya sınava giren adaylara verilmesinin mümkün olmadığını da iddia ediyordu.[1] Atalay'ın 15 Ocak 2008'deki bu iddialı savunması sekiz ay içinde çürüyecekti.

Cemaat sahneye çıktı

16 Eylül 2009'da Odatv isimli internet sitesinde hem Atalay'ın savunmasını çürüten hem de yıllar sonra tartışılacak iddiaların da öncülü olan bir haber yayınlandı. *"Polis Okulu sınav soruları Cemaat'e mi verildi?"* başlıklı haberde, sınav sorularının önceden çalınarak Fethullah Gülen Cemaati'ne yakın FEM Dershaneleri'ne sızdırıldığı anlatılıyordu. 13 Eylül'de yapılan Polis Meslek Yüksekokulu sınavı soruları, sınavdan birkaç gün önce Cemaat'in dershanelerine giden öğrencilere dağıtılmıştı. Soruların önceden dağıtıldığı kişilerle arkadaş olan Cemaat dışından başka öğrenciler de 10 Eylül günü soruların bulunduğu kitapçıkların fotoğraflarını çekmiş ve Odatv'ye göndermişlerdi. Dijital bir fotoğraf makinesiyle kaydedilen fotoğrafların teknik analizinde ise çekimin sınavdan 3 gün önce yapıldığı belirlenmişti. Fotoğrafı çekilen kitapçıkta yer alan sorularla sınavda çıkan soruların örtüştüğü ortayla çıkmıştı.[2] 18 Eylül günü yayınlanan bir başka haberde ise, birisi önceden sorulara sahip olan diğeri olmayan iki öğrencinin internet sohbet programında yaptığı konuşmalar yer alıyordu. Konuşmayı yapan öğrencilerden biri tarafından gönderilen kayıtlarda *"Gözün aydın patlattın tabii soruları"* diyen öğrenciye diğerinin, *"Böyle konuşma, tedbirli olmak lazım, yerin kulağı var"* diye cevap veriyordu. Sorular

1 http://www.zaman.com.tr/newsDetail_openPrintPage.action?newsId=638111
2 http://www.Odatv.com/n.php?n=polis-okulu-sinav-sorulari-cemaate-mi-verildi-1609091200

elinde olmayanın *"Çok adamın hakkı yendi, ben üniversiteyi kazandığım için umursamadım"* diye sitem ettiği konuşmada diğer öğrenci ise *"Bizim de haberimiz yoktu. Bize sadece bunlara çalışın dediler"* diyordu.[1] Ana akım medyanın da gündemine giren olayla ilgili haberler üzerine ÖSYM Başkanlığı da yazılı bir açıklama yaptı. 13 Eylül 2009'da 09.30-11.30 saatleri arasında yapılan sınavla ilgili aynı gün saat 10.59'da *"Sınav sorularının ele geçirildiğini ve KPSS deneme sınavı adı altında bazı dershaneler tarafından özel olarak seçilen öğrencilere iletildiği"* şeklinde bir ihbarın yapıldığı belirtiliyordu. Saat 12.59'da da deneme testinin bir kopyası e-posta ile ÖSYM'ye gönderilmişti. Yapılan incelemede deneme test kitapçığındaki 103 sorudan 88'inin, sınavda sorulan 120 sorudan 88'iyle neredeyse birebir olduğu ve sınavda küçük değişikliklerle adayların karşısına çıktığı belirlenince sınav iptal edilmişti. Türkiye genelinde 60 binden fazla öğrencinin girdiği sınav sorularının dağıtıldığı adres olan FEM Dershanelerinden yapılan açıklamada ise iddialar reddediliyordu. Ancak deneme sınavı ile ÖSYM soru kitapçığının soruları neredeyse birbirinin aynısıydı. Deneme kitapçığındaki bazı sorularda yer alan (x), ÖSYM kitapçığında (a) olarak verilmiş ancak sonuç ve rakamlar değiştirilmemişti. Şekilli sorularda da şeklin yönü değiştirilse de rakamlara ve soru köküne dokunulmadığı görülüyordu. Bazı geometri sorularında da açılar ile verilen değerler her iki kitapçıkta da aynıyken sadece üçgenin duruş şekli değiştirilmişti. Deneme sınav kitapçığındaki 34 matematik sorusunun tümü, 36 soru bulunan ÖSYM'nin matematik bölümünde küçük değişikliklerle yer alıyordu. Türkçe alanında yer alan 34 sorudan 19'u ise ÖSYM'nin soru kitapçığında da vardı. Soruların aynı merkezden çıktığını düşüncesine yol açan örnekler, kitapçıkların tarih, coğrafya ve genel kültür sorularının yer aldığı bölümünde yoğunlaşıyordu. Deneme kitapçığındaki 32 sorunun tümü, soru kökleri ve cevap şıkları aynı bırakılarak ÖSYM kitapçığında da yer alıyor. İki kitapçık arasında bazen sorunun soruluş şekli bazen de şıkların veriliş şekli gibi küçük değişiklikler yapılmıştı. Örneğin ÖSYM'nin kitapçığının son sorusu ile deneme kitapçığının son sorusu arasındaki tek fark şarkıcı Hadise'nin ismiydi. Denemede, *"Eurovision şarkı yarışmasında bu yıl Türkiye kaçıncı olmuştur?"* şeklinde yer alan soru ÖSYM sınavında *"2009 Eurovision*

1 http://www.Odatv.com/n.php?n=iste-polis-sinavinin-cemaate-sizdirildigina-dair-kanit-1809091200

Şarkı Yarışması'nda Türkiye'yi temsil eden Hadise kaçıncı olmuştur?" şeklinde adaylara yöneltilmişti. *"TÜSİAD Başkanı kimdir?", "İstanbul Emniyet Müdürü kimdir?", "16. Akdeniz Oyunları hangi ülkede yapılmıştır?"* gibi birçok soru her iki testin de ortak sorularıydı. *Batı Yayınları* ibaresinin bulunduğu deneme kitapçığının kimler tarafından ve nasıl hazırlandığı ise meçhuldü. Üniversiteye hazırlanmak için FEM Dershanesi'nin Pendik Şubesine devam eden ve polislik sınavına da girdiğini anlatan bir öğrenci ise dershanenin 50 öğrencisine deneme testinin çözdürüldüğünü iddia ediyordu. Deneme sınavlarının yapıldığı sırada İstanbul dışında olduğunu belirten öğrenci, *"Sınavda soruların verildiğini arkadaşlarımdan duydum ama aynı soruların çıkacağına inanmadım. Dershanede değil de bir özel yurtta deneme sınavları yapılmış. 3 gün aynı kitapçık verilmiş öğrencilere. Denemelere giren arkadaşlarımla konuştuğumda hepsi soruların aynı olduğunu ve sınavlarının çok iyi geçtiğini söyledi. Bir arkadaşım deneme sınavının bir kopyasını almış. Oradan kontrol edince soruların aynı olduğunu gördüm. Ben de girdim kendi çabamla yaptım. Birçok kişi bu yolla hak kaybına uğratıldı"* diyordu.[1] Cemaat'in örgütlenmesinin en güçlü olduğu yerin Emniyet, sınav sorularının dağıtıldığı adres de Cemaat bağlantılı bir dershane olunca polislik sınavında ortaya çıkan kopya skandalı daha önemli hale gelmişti. Ancak soruşturmalar akim kaldı. 1970 ve 80'li yıllarda polis okullarına girenlerin içinden örgütlerine insan devşiren Cemaat, artık uğraşmaya gerek kalmadan önceden çalınan sınav sorularıyla kendi elemanlarını Emniyet Teşkilatı'na sokuyordu. Emniyet Teşkilatı'na kimin gireceğinin bile Cemaat'in kontrolünde olduğu bir sistemde, AKP'yi hedef alan yolsuzluk soruşturmalarına imza attıkları için suçlarının bazıları soruşturma konusu edilen polislerin *"Haram lokma yemedik"* savunmalarının samimiyetini sizlere bırakarak KPSS skandalını anlatmaya başlayalım.

KPSS tarihinde bir ilk

Ağustos ayının ortasında sonuçları açıklanan sınavla ilgili şaibeli durum karşısında ÖSYM Başkanı Profesör Ünal Yarımağan, *"KPSS'ye ilişkin yapacağım bir açıklama yok, bu yüzden bu konuda görüş belirtmek istemiyorum"* diyerek sessiz kalmayı yeğlemişti.[2]

1 http://www.milliyet.com.tr/polis-okulu-sinavi-cok-tartisilacak-/guncel/haberdetay/01.10.2009/1140991/default.htm

2 http://www.radikal.com.tr/politika/osym_catirdiyor_kpss_isyani_cikti-1014010

Ancak haklarının yenildiğini düşünen yüz binlerce aday ses çıkarmaya devam edince Profesör Yarımağan da soruların çalındığı veya kopya çekildiği yönündeki iddiaların araştırıldığını açıkladı. İddialara ilişkin herhangi bir delil bulunmadığını ancak şikâyetleri ihbar kabul ettiklerini belirten Yarımağan, KPSS Eğitim Bilimleri testinde 120 soruyu doğru yanıtlayarak tam puan alan 350 kişi ile yüksek puan alan bazı adayların araştırıldığı söyledi. Yarımağan yaptığı basın toplantısında, kopya çekilmiş olamayacağını iddia etse de, KPSS Eğitim Bilimleri testinde 120 sorunun tamamını doğru yanıtlayanlardan bazılarının karı koca olduğu da ortaya çıkmıştı. Hatta yanlış olduğu için iptal edilen 4 soruyu dahi, cevap anahtarına göre doğru bilen adaylar vardı. Ancak Yarımağan'a göre bu durum da şüpheli olmakla birlikte kopya çekildiği sonucunu çıkarmaya yeterli değildi. Ancak gazetecilere, bazı dershanelerin ÖSYM'de bağlantılı oldukları kişilerden soruları aldığı yönünde bilgiler ulaştırılmıştı. Ancak Yarımağan, tam puan alanların belli bir yerde yoğunlaşmadığını ve çeşitli illere dağılım gösterdiğini belirterek bu ihtimalin zayıf olduğunu söylüyordu.[1] Sınava giren 800 bin adaydan yüzde 70'i puanlarının yanlış hesaplandığını belirterek ÖSYM'yi yeniden puan hesabı yapılması için dilekçe yağmuruna tutarken, medyanın ve siyasetin gündemini belirleyen kopya şüphesi nedeniyle de sınavın iptal edilerek tekrarlanması talep ediliyordu. 30 bin öğretmen ve on binlerce memur adayının geleceğini belirleyecek bir sınav, ortalığı karıştırmıştı. Sınav sonuçlarına göre yapılacak öğretmen atamalarının da ertelenmesi talepler arasındaydı. Bunun yanı sıra bir de sınavdan iyi puan alanlar vardı ve sınav iptali durumunda bu da başka bir mağduriyet yaratacağı için şaibe iddialarını dile getirenlere öfkeleniyorlardı.

Bunca önleme rağmen

Üniversiteye girişten, tıpta uzmanlık alanlarına ve devlet memurluğuna kadar eğitim müfredatındaki birçok sınava, her yıl yaklaşık 7,5 milyon kişi giriyordu. Bu sınavların düzenleyici kurumu olan ÖSYM'de güvenlik için çok sayıda önlem bulunuyordu. Soruları hazırlayan ve tavsiye esasıyla seçilen iki grup uzman vardı. 60 kişilik ilk grup, ÖSYM'nin kadrolu elemanlarından oluşu-

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/kari_koca_tum_sorulari_dogru_cevaplayabilir_mi-1014251

yordu. Tam zamanlı çalışan bu ekibin içerisinde emekli öğretmenler de hiç öğretmenlik yapmayan ancak alanlarında uzman kişiler de bulunuyordu. Herhangi bir sızmayı önlemek için ÖSYM'nin üst katında bulunan soru uzmanlarının katına, kurum personeli de dâhil hiç kimse giremiyordu. Ziyarete yasak hale getirilen bu kat dışında hiçbir yerde kesinlikle soru hazırlanmadığı gibi soruların dışarıya çıkarılması, uzmanların eve iş götürmeleri de yasaktı. Görünüşe göre sızdırmanın tek yolu, görevli uzmanların hazırladığı soruyu aklında tutup başkalarıyla paylaşmasıydı. Ancak hazırlanan soruların ham hali son aşamada değiştiriliyor, rakamlarıyla oynanıyor ve devreye üniversite hocalarından oluşan toplam 100 kişilik ikinci grup giriyordu. Uzmanların gözden geçirerek bilimsellik, anlaşılırlık, dil, ölçme ve değerlendirme açısından incelediği sorular daha sonra sınav seti olarak hazır hale getiriliyordu. En sonunda da, hazırlananlar arasında seçilen sorular ÖSYM Başkanı da dâhil olmak üzere birkaç kişi tarafından okunduktan sonra matbaaya gönderiliyordu. ÖSYM'nin kendi binasında soruları hazırlayan sınav ekibine, aylarca bu iş üzerinde çalıştıkları için olmayan dışarı çıkma yasağı, 15-25 gün arasında değişen süreler için matbaa çalışanlarına söz konusuydu. Elektronik karartma yapılan matbaada dışarıyla temas kurulmasını sağlayacak iletişim araçlarının çalışması da engelleniyordu. Bu süre içinde matbaa içerisindeki çöplerin dahi dışarıya çıkarılması yasaktı. Matbaa dışında ise çevre güvenliğini jandarma sağlıyordu. Böylesine geniş güvenlik önlemleri altında basılıp, ağzı mühürlü çuvallara konulan soru kitapçıkları, polis korumasında sınav merkezlerine naklediliyordu. Sınav merkezlerine doğru yola çıkan her kamyona polis dışında bir de üniversite öğretim elemanı eşlik ederken soruların saklandığı yerlerde iki görevli de nöbet tutuyordu. Sınavın tamamlanmasının hemen ardından da tüm sınav merkezlerinden adayların cevap kâğıtları yine polis koruması ve öğretim üyeleri eşliğinde tek tek zarflanmış bir şekilde toplanarak ÖSYM'ye getiriliyordu. Merkezde bekleyen ekip, cevap kâğıtlarının bulunduğu bu zarfları kasalara yerleştirdikten sonra ağzı kapalı olarak "tabut" adı verilen ince çekmecelerde tek tek açılıp, fotoğrafları çekiliyor ve cevapların okunacağı optik okuyucu odasına gönderiliyordu. ÖSYM'nin kopya çeken adayları belirlemek için kullandığı özel bir yazılım vardı. Tüm adayların cevaplarının değerlendirildiği bu yazılım programları sayesinde sınav sırasında kopya çeken

adayların bulunduğu sınıflar, sayıları, hangi yöntemlerle kopya çektikleri tespit edilebiliyordu. Yıllar içinde geliştirilen bunca önleme ve titizliğe rağmen sınav skandalları dönem dönem medyanın gündemini işgal etmişti. 24 Mayıs 1992'deki Anadolu Liseleri Sınavları, soruların satıldığının ortaya çıkması üzerine yenilenmişti. 2 Mayıs 1999'da yapılacak üniversitenin ilk basamak sınavı ÖSS'den bir gün önce iki soru kitapçığının çalındığı anlaşılınca ertesi sabah yaklaşık 1,5 milyon öğrencinin gireceği sınav bir ay sonraya ertelendi. 2009 polis alım sınavlarında çıkacak soruların benzerlerinin Cemaat'e bağlı bir dershaneye sızdırılmasıyla ilgili açılan soruşturmadan ise bir sonuç çıkmamıştı.[1]

Şampiyonlar birbiriyle evli

Geçmişinde az da olsa sabıkası bulunan ÖSYM'nin başını ağrıtan KPSS ile ilgili soru veya yanıtların sızdığı iddiası ise giderek güçleniyordu. Yapılan kontrollerde 120 sorulu sınavda 110 ve üzeri net yapanların en az 20'sinin aynı evde yaşayan evli çiftler, bazılarının da kardeşler veya ev arkadaşları olduğu ortaya çıkmıştı. Hatta bazı çiftlerin yanlış cevap verdiği tek soru bile aynıydı. Sınavın şampiyonlarından bazılarının ise komşu ya da birbirine yakın mahallelerde oturduğu tespit edilmişti. Eğitim bilimlerini sorularını eksiksiz doğru yanıtlayanlardan 228'inin de Cemaat'e ait özel dershanelerde ve okullarda çalışan öğretmenler olduğu tespit edilmişti. Evli çiftler de dahil olmak üzere şüpheli 3 bin 227 adaydan 250'den fazlası adres olarak Cemaat'e bağlı okullar ve dershaneleri göstermişti. Yine şüpheli adaylardan 250'si adres olarak Harp Akademileri, Kara Harp Okulu, İzmit, Gölcük ve Diyarbakır ağırlıklı olarak askeri lojmanları gösteren öğretmen adayı subay eşleriydi. Aynı evde yaşayan çevre mühendisi iki kardeş de sınavda Genel Kültür ve Genel Yetenek test sorularını yanıtlamıştı. Her iki kardeş de Genel Yetenek testinden 51 doğru, sekiz yanlış, Genel Kültür testinden ise 44 doğru 16 yanlış yaparak aynı puanları almıştı. Kardeşler, bu puanlarla mühendis unvanıyla Jandarma Personel Sınavı'na kabul edilmişlerdi. Eğitim Bilimleri testinde tam net ve tam nete yakın yapan çiftler de 60'ar soruluk Genel Kültür ve Genel Yetenek testlerinde en az 50 soruya doğru yanıt vermişlerdi. Her üç test grubunda da tüm soruları doğru yanıtlayan adaylar vardı. Bazı kentlerde kimi adaylar şüphelerini suç

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/kpss_sikintisi_yargi_yolunda-1014611

duyurusu haline getirirken, Milli Eğitim Bakanlığı ise 31 Ağustos 2010'da gerçekleştirilecek 30 bin kadrolu öğretmen atamasını ertelemenin haksızlığa yol açacağını açıklayarak taleplere kulak asmamıştı. Ancak 23 Ağustos günü Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, KPSS'de kopya çekildiği ve soruların çalındığı iddialarıyla ilgili soruşturma başlattığını duyurdu. ÖSYM Başkanı Yarımağan'ın herkesten gizli talebi ile eğitim sendikalarının ve bazı adayların kişisel suç duyurularını dikkate alan Memur Suçları Soruşturma Bürosu Savcısı Şadan Sakınan soruşturmayı yürütecekti. Bu arada Abdullah Gül, Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'na iddiaların araştırılması için talimat verdiğini açıklarken YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan da YÖK Denetleme Kurulu'nu devreye sokmuştu. ÖSYM Başkanı Yarımağan da yaptığı açıklamada Eğitim Bilimleri Sınavında 350 kişinin 120 sorunun tamamını yaptığını, 3 bin 200 adayın da 100 ve üstünde soruyu doğru yanıtladığını belirterek bu kişilerle ilgili inceleme başlatıldığını duyurdu. Ancak Yarımağan sınavda herhangi bir şaibe bulunmadığı iddiasını da yinelemekle birlikte, *"Eğer bir olay olmuşsa bu olay sınavdan önce bu kişilere soruların bir şekilde ulaşmış olması olabilir. Ancak böyle bir şey olmuşsa şimdiye kadar bunun kokusu çıkardı"* diyordu.[1] YÖK Denetleme Kurumu'nun ilk bulgularının sonucu ise Yarımağan'ın söylediklerileyle çelişiyordu. Kurul, yapılan denetlemelerde, incelemenin derinleştirilmesini gerektirecek "sorular sızdırılmış" olabilir kanaatine varmıştı.

Sorular e-posta ile gönderilmiş

Yaklaşık üç hafta süren kargaşada, kopya ya da sızdırma şüphelerine dair en somut delili Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı İsmail Koncuk açıkladı. Sendika başkanı sınavdan önce eğitim bilimleri sorularının ham halinin Uludağ Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği bölümünden 2008'de mezun olan bir kişinin e-posta adresine servis edildiğini öne sürüyordu. Koncuk, basın toplantısında iddiasının kanıtı olarak KPSS eğitim bilimleri sorularını içeren PDF formatında bir dosyayı da gazetecilere göstermişti. Dosyanın sınavdan beş gün önce 5 Temmuz 2010'da saat 14.22'de oluşturulduğunu anlatan Koncuk, dosya tarihinin değiştirilmediğini, orijinal dosya üzerinde değişiklik yapılmadığını da tespit ettiklerini söyledi. Tam

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/yarimagan_kpssnin_hesabini_verip_ayrilacagim-1015347

puan alamadığını söylediği, soruların sızdırıldığı kişinin kimliğini açıklamayan Koncuk, *"Bu sorular, muhtemelen her il merkezindeki onlarca kişiye gönderildi ve onların e-posta adresinin üzerinden başkaları bu soruları aldı. Yani bir e-posta adresine sorular geliyor. Ben arıyorum birilerini ve 'Benim e-posta adresime gir şifresi de şu. Bu şifreden soruları al' diyorum. Şöyle de olabilir. Bunların eğitim bilimleri sınavına ait olduğu da söylenmemiş olabilir. 'Al bundan faydalan' da denilmiş olabilir. Yani kopya olduğu anlaşılmasın diye. Bu da mümkündür"* iddiasında bulunuyordu. Tespit ettikleri dosyada yer alan soruların ham olduğunu, sınavdakilerden ufak tefek farklılıklar gösterdiğini ve dosyada sınavdaki dört sorunun bulunmadığını dile getiren Koncuk, *"Bu durum, soruların daha baskıya girmeden, birilerinin eline geçtiğini, e-mail adreslerine servis edildiğini gösteriyor. Telefon trafiğiyle de belli gruplara servis edilmiş"* diyordu.[1] Koncuk'un iddialarının doğruluğu kısa zamanda kanıtlandı. KPSS'de çıkan 116 soru, *egitim.son* adıyla PDF dosyası halinde ismi belirsiz bir kişinin elektronik postası üzerinden, Uludağ Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden 2008 yılında mezun olan Baki Saçı'ya gönderilmişti. Isparta'nın bir ilçesinde yaşayan Baki Saçı'nın e-posta şifresi de telefon trafiğiyle diğer adaylara iletilmişti. Sınavda çıkanların ham hali olduğu anlaşılan soruların bazılarında küçük kelime farklılıkları bulunuyordu. 10'uncu sorudaki "eleştirisel" sözcüğü KPSS kitapçığında "eleştirel" olarak düzeltilmişti. 30'uncu sorunun (c) ve (d) şıklarında kelime farklılıkları, 40'ıncı sorudaki paragraf metninde değişiklik yapılmıştı. 67'inci sorudaki "eşleştirilmiştir" sözcüğü "doğru eşleştirilmiştir", 72'inci sorudaki "bebeğin" ifadesi "bebeklerin", 74'üncü sorudaki "ayıt etme" ifadesi "ayırt etme", 104'üncü sorudaki "anna" sözcüğü "anne", 105'inci sorudaki "yüksen" sözcüğü "yüksek" olarak değiştirilmişti.[2] Sınav sorularının çalındığının anlaşılması üzerine MEB, öğretmen atamalarını ertelediğini duyururken iddiaların ortasında yer alan Ispartalı Baki Saçı ise kendisini bulan gazetecilere yaptığı açıklamayla iddiaları yalanlamıştı. Kışın sözleşmeli öğretmen olarak çalıştığını belirten Saçı üçüncü kez girdiği KPSS'den 81 puan aldığını belirterek, *"Öyle bir iddia var ki soruları ben almışım, ben dağıtmışım. Ben aldıysam ben niye 90'ın üzerinde puan almadım. Böyle bir şey olabilir mi?*

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/kpss_kopyasi_icin_en_somut_suclama-1016087

2 http://www.radikal.com.tr/turkiye/kpssde_kopya_icin_ilk_somut_iddia-1016199

Annem babam bana helal sütünü vermişler, hak ve hukukun ne olduğunu biliyorum" diyordu.[1]

Soruları veren de alan da Cemaat'ten

Ancak Saçı'nın yalan söylediği gözaltına alınmasından sonra anlaşıldı. Savcılıkta verdiği ifadesinde Saçı, KPSS sorularını Gülen Cemaati mensubu olduğunu bildiği arkadaşı Berat Koşucu'nun, *"Sana bir hediyem var"* diyerek e-posta adresine gönderdiğini söyledi. Saçı'nın ifadesi geçmiş yıllarda yapılan Yüksek Lisans (ALES - Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı) Sınav Soruları'nın da çalındığını da ortaya çıkardı. Saçı, KPSS sorularını gönderen Berat Koşucu'nun, geçmiş yıllarda bir akrabasına da yine e-posta yoluyla Yüksek Lisans Sınav Soruları'nı gönderdiğini söylemişti. Bu ifadeler üzerine savcılık geçmiş yıllarda gerçekleştirilen ALES sınavlarını da genişlettiği soruşturmaya dâhil etti. Savcılıktan serbest bırakılan Saçı ifadesinde, KPSS sorularının çalınmasında Cemaat'i işaret etmişti. Üniversiteye hazırlanırken gittiği bir dershanede Fethullah Gülen Cemaati mensuplarıyla tanıştığını belirten Saçı, kendisine imkânlar sunacaklarını söylemeleri üzerine dört yıl boyunca Cemaat evlerinde kaldığını söylemişti. İfadesinde 5 Temmuz 2010'da yaşadığı Sücüllü kasabasındayken Ankara'da oturan arkadaşı Berat Koşucu'nun aradığını belirten Saçı, *"Sana bir sürprizim var. Senin işine çok yarayacak. Ankara'dan otobüs ile Yalvaç'a göndereceğim. Bu hediyemi al' dedi. İlkönce kabul etmedim. Koşucu da o aşamada göndereceği hediyenin içeriğini söylemedi. Ancak, sürekli 'sana sürprizim var, senin işine çok yarayacak' diyordu. Bu ısrarları üzerine teklifini kabul ettim. Yalvaç Terminali'ne gitme durumum o gün olmadığı için Yalvaç'ta oturan ortak arkadaşımız olan Mustafa Süleyman İnanıcı'ya gönderebileceğini söyledim"* dedi. Ancak Koşucu'nun hediyeyi otobüsle değil e-posta adresine gönderdiğini belirten Saçı, *"Ben de İnanıcı'yı arayarak e-posta adresimi ve şifremi vererek açıp baktıktan sonra silmesini söyledim. Koşucu bana öyle yapmamı söylemişti. Ayrıca geçmiş yıllarda Koşucu'nun bir akrabasına e-mail yoluyla bir yerlerden Yüksek Lisans Sınav Soruları'nın geldiğini bildiğim için bu durumdan da şüphe duyup başımın belaya gireceğini düşündüm"* diye konuştu. Saçı, daha sonra Yalvaç'ta bir internet kafede kontrol ettiğinde kendi e-posta adresinde herhangi bir ileti olmadığını görünce yanına gittiği arkadaşı İnanıcı'nın

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/kpss_sorulari_bu_eve_gonderilmis-1016419

bilgisayarında bazı sorular gördüğünü anlattı. Saçı, KPSS'ye yönelik Koşucu'dan gelen sorulara üstün körü baktığını ancak başka kimlere gönderildiğini bilmediğini söyledi. Isparta Yalvaç'ta imam hatip lisesine giderken 2004'de Gölcük Dershanesi'nde üniversiteye hazırlık kursuna gittiğini belirten Saçı, *"Dershanenin yöneticileri Cemaatçi olup, Fethullah Gülen Cemaat'ine bağlıydılar. Zamanla beni de bu Cemaat'e yakınlaştırdılar. Ben bu şekilde Cemaat'i tanıdım. Ancak, Cemaat'e yönelik herhangi bir olaya karışmadım, herhangi bir etkinlikte bulunmadım. Aynı yıl üniversiteyi kazanınca dershanenin müdür ve öğretmenleri 'Bursa'da yerimiz, yurdumuz, evimiz var, senin bu evde kalmanı sağlarız. Ayrıca sana burs da veririz. Sana çeşitli imkânlar sunarız' demeleri üzerine tavsiyelerine uyup ailemin ekonomik durumunun da iyi olmaması nedeniyle Bursa'da 4 yıl boyunca Fethullah Gülen Cemaat'ine ait evlerde benim gibi öğrencilerle bir arada kaldık"* dedi. Birkaç evde değişik kişilerle kaldığını anlatan Saçı, *"Bu evlerde abilerimiz vardı ve evi yönetiyorlardı. Evin temizliğinden yemeğine kadar onlar yapıyordu. Bazen toplu namazlar kılıyorduk. Bana herhangi bir baskı yapılmadı. Dinsel, siyasal anlamda bir eğitim de almadım. Bursa'da kalmış olduğum süre içinde Cemaat'in üyesiydim. Ancak okul bittikten sonra ilişkimi kestim. Arkadaşım Koşucu'nun bildiğim kadarıyla aynı Cemaat'le bağlantısı vardır ama ne derecede olduğunu bilemiyorum. Mustafa Süleyman İnanıcı'nın ise herhangi bir Cemaat'le bağlantısı yoktur. Soruların Koşucu'ya ne şekilde geldiğini bilemiyorum. Bu sorular belki Cemaat bağlantılı da olabilir. Cemaat'ten birileri Koşucu'ya göndermiş olabilir. Ancak tam emin değilim"* dedi. Soruları gönderen Berat Koşucu ile olayla ilgisi olan Mustafa Süleyman İnanıcı da gözaltına alınmış ancak savcılık ifadelerinden sonra serbest bırakılmışlardı. Koşucu, ifadesinde KPSS sorularını ele geçirmediğini öne sürerek, *"Ben kimseye hediye göndermedim"* demişti. Öğrenci olmayan İnanıcı ise, *"Baki yanıma gelerek soruları flash diskine kaydetti"* demişti.[1] Şüphelilerin üçü de serbest bırakılmıştı.

Sen misin soruşturma yapan?

Yalvaç Cumhuriyet Başsavcılığı da konunun kendi sınırları içinde olması nedeniyle 31 Ağustos 2010'da soruşturma başlatmıştı. *"Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, kurulan örgüte üye olmak, örgüte bilerek isteyerek yardım etmek, haksız çıkar sağlamak ve açıklanması ya-*

1 http://www.milliyet.com.tr/ales-de-calinmis/guncel/haberdetay/10.09.2010/1287289/default.htm

saklanan gizli bilgileri açıklamak, nitelikli dolandırıcılık, bilişim sistemine girme, var olan verileri başka yerlere gönderme" suçlarından yürütülen soruşturmada savcılık, isimleri tespit edilen bazı şüphelileri mahkeme kararıyla dinlemeye almıştı. İddiaya göre dinlenen telefon konuşmalarından, soruların Gülen Cemaati'ne mensup kişiler tarafından önceden gönderildiğine dair yeni tespitler yapılmıştı. Ancak Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı olayın kendi görev alanını ilgilendirdiği gerekçesiyle dosyayı istiyordu. Bunun üzerine Yalvaç Cumhuriyet Başsavcısı Ayhan Gökalp, yetkisizlik kararıyla dosyayı Ankara'ya gönderdi. Başsavcı Gökalp hemen ardından da 2011 Haziran'ındaki HSYK yaz kararnamesiyle tenzili rütbeyle düz savcı yapılarak Kayseri'ye atandı. Gökalp bir yıl sonra da yine düz savcı olarak Eskişehir'e gönderildi. Dosyanın Ankara'ya gönderilmesinin ardından Yalvaç Cumhuriyet Başsavcılığı'na olağan denetime giden HSYK müfettişleri yaptıkları incelemeler sonunda Gökalp hakkında *"Meşruhatlı (açıklama, izah) davetiye çıkarmadan kolluk aracılığıyla tanık çağırma"* suçlaması yöneltmişti. Bunun üzerine HSYK 3'üncü Dairesi'nin inceleme yapılmasını istediği Gökalp hakkında 2'inci Daire'nin başlattığı soruşturma sonunda uyarı cezası verildi. Açılan beş ayrı soruşturmada ise herhangi bir işlem yapılmadı.[1]

Ortam dinlemesi kuşkusu

Kopya skandalının aydınlatılması için tüm devlet kurumları da kolları sıvamıştı. Cumhurbaşkanı Devlet Denetleme Kurulu, YÖK , ÖSYM, Meclis, YÖK Denetleme Kurulu, Ankara Başsavcılığı, Emniyet, Milli Eğitim Bakanlığı, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ve TÜBİTAK devredeydi. Skandalın ayrıntılarının ortaya çıkmasıyla savcılık, sızdırmanın hangi bilgisayardan kaynaklandığını tespit etmek için ÖSYM binasında inceleme başlatmıştı. Ankara Emniyeti'ne bağlı Bilişim Suçları Amirliği merkezdeki bilgisayarların hard disklerini inceliyordu. Yalvaç Başsavcılığı'nın talimatı üzerine jandarma tarafından kullandığı bilgisayara el konulan Baki Saçı'nın e-posta adresinin incelenmesi için de Hotmail yetkilileriyle de iletişime geçilmişti. Tüm elektronik posta adreslerini takip edebilen bir sisteme sahip olan TİB'den de yardım istenmişti. Savcılık, tüm KPSS adayları üzerinde geniş çaplı bir araştırmaya girişmişti. Tam ve yüksek puan alan adayların kitapçıkları

1 http://www.yenisafak.com.tr/gundem/kpss-savcisina-surgun-ve-ceza-681896

üzerinde tek tek inceleme yapan Yükseköğretim Denetleme Kurulu üyeleri, matematik sorularının hiç çözülmediğini, diğer sorularda da kâğıt üzerinde hiçbir karalama yapılmadığını hatta tek bir çizik bile olmadığını tespit etmişti. Belli ki çalınan sorular ve yanıtları elden ele dolaşmıştı. Soruların nasıl sızdırıldığı belirlenmeye çalışılırken, ÖSYM Başkanı Yarımağan'ın savcılık ifadesi telekulak şüphesi doğurmuştu. Soruların matbaaya gitmeden önce son kez yüksek sesli okunarak kontrol edildiğini belirten Yarımağan, *"120 sorunun 117'si yüksek sesle okundu. 3 soru şekil içerdiği için okunmadı. Sınav soru sayısının 117 olması da soruları hazırladığımız odanın dinlendiği şüphesini aklıma getiriyor"* demişti. Bu ifade üzerine soruların dinleme yoluyla mı sızdığını da araştırmaya başlayan savcılığın talebiyle polis, ÖSYM'de soruların hazırlandığı odalarda böcek araması yapsa da bir şey bulamadı. Soruşturma sürerken kopya çekildiği kesinleşen Eğitim Bilimleri Testi'nin de iptaline karar verildi. Skandalın kötü kokular yaymaya başlamasından sonra eleştirilere hedef olan ÖSYM Başkanı Ünal Yarımağan da istifa etmişti. Yaptığı açıklamada, *"Dinleme yoluyla sızdırılma olasılığı çok yüksek"* diyerek telekulak şüphesini yineleyen Yarımağan'ın istifasının ardından ÖSYM'nin üst düzey yöneticilerinden dokuzu da görevinden alındı. Yarımağan'ın yerine de Ali Demir atandı. Konunun hengâmesi sürerken KPSS sınavını hazırlayan komisyonun bir üyesinin KPSS'ye hazırlık kursu veren bir dershane sahibi olduğu da orta çıkınca ÖSYM, yedi kişilik komisyonu lağvetmişti.

Kozmik odadan e-posta

Bu arada soruşturma kapsamında ÖSYM'nin el konulan kurum bilgisayarlarında yapılan incelemelerde bazı kurum görevlilerinin sınav bilgilerini başkalarıyla paylaştıkları tespit edilmişti. Savcı Şadan Sakınan'ın talimatıyla oluşturulan ve bilişim uzmanlarından oluşturulan 11 kişilik uzman bir ekip el konulan 134 bilgisayarı inceleyerek bir rapor hazırlamışlardı. Bilirkişi raporunda, ÖSYM içinde kozmik oda olarak kabul edilen ve internet erişimi olmaması gereken bilgisayarlardan e-posta gönderildiği tespit edilmişti. Sınav sonuçları resmi olarak açıklanmadan, aynı bilgisayarlar üzerinden sınav sonuçlarının paylaşıldığı da tespit edilmişti. Kozmik odadaki bilgisayarlar kullanılarak adaylara sonuç bildirimleri yapıldığı yine aynı araştırmada ortaya çıktı. Bilirkişi raporunda tespit edilen başka bir bulgu ise adayların vatandaşlık numaralarının

paylaşılmasıydı. Özellikle gizli olan bu bilgi, yine internet kanalı ile üçüncü kişilerle paylaşılmıştı. Raporda, ÖSYM Bilgi Sistemi'nin incelenmesi sonucu tespit edilen bulgular da ilginçti. Bazı adayların yerleştirme aşamasında yerlerinin değiştirildiği, bazılarının puanlarında ya da testlerdeki doğru yanlış sayılarında değişiklik yapılmıştı. 5 bin sayfalık raporda ÖSYM görevlilerinin daha çok, sorumlu oldukları sınavlarla ilgili bilgileri başkalarıyla paylaştıkları bilgisine yer veriliyordu. Sınavlar öncesi, soru hazırlayan komisyonların, sorumlu oldukları soruların dışında diğer sorulara da ulaştıkları belirtilen raporda yetkisiz kişilerin ana sunuculara erişiminin sağlandığı saptaması da yer alıyordu. 25 ÖSYM görevlisinin bilgisayarlarında sorun tespit edildiği belirtilen raporda başta TUS, HSYK ve kaymakamlık sınavını hazırlayacak komisyon üyelerinin seçimi olmak üzere ÖSYM çalışanlarının seçiminde iltimasın söz konusu olduğuna vurgu yapılıyordu.[1]

Şampiyonlar döküldü

Bu arada kısmen iptal edilen sınav, kopya çekilen alanlar için Ekim ayında yenilenmişti. İlkinden dört ay sonra yapılan sınavla ilgili ortaya çıkan sonuçlar ilginçti. İlkine 15 bin kişi girmezken yenilenen sınava katılmayan aday sayısı yaklaşık 45 bindi. İlkinin üç katı adayın son anda sınava girmekten vazgeçmesinin nedeni elbette anlaşılır değildi. Üstelik yılda bir kez yapılan ve herhangi bir mazeret kabul edilmeyen sınava katılmayanlardan büyük çoğunluğu, tesadüf bu ya sınav günü aniden rahatsızlandıkları için doktor raporu almışlardı. Sınavın zorluk derecesi, adaylar ve yapan kurum değişmeden yenilenen sınavda ortaya çıkan veriler büyük bir değişime işaret ediyordu. İlkinde 100 net ve üzeri yapan 3 bin 277 adaydan bin 175'i iptal edildiği için yenilenen sınava girmemişti. Giren 2 bin 102 adaydan ise sadece 76'sı eski başarısını tekrarlayıp 100 ve üzeri net çıkarmıştı. Tüm soruları doğru yanıtlayan 350 kişiden 148'i yenilenen sınava hiç girmezken, girenlerden sadece ikisi 100 netin üzerine çıkabilmişti.

2012 KPSS'de de kopya

Aynı yıl KPSS'den sonra yapılan Yükseköğretime Geçiş (YGS) ve Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı'nda da (ALES) sorunlar yaşanmıştı. Kopya iddiaları dile getirilse de bu

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/bilgileri_osym_gorevlileri_verdi-1034778

yönde bir bulguya rastlanılmadığı açıklanmıştı. 2012'de yapılan KPSS sınavına ilişkin de kopya iddiaları ortaya atılmış ve bu konuda açılan soruşturma da bir öncekiyle birleştirilmişti. İddiaya konu olan olayda, KPSS A Grubu Öğretmenlik sınavında, Mevlüt Karabakla isimli bir aday kopya çekerken suçüstü yakalanmıştı. Sınav gözetmenlerinden biri, şüphelendiği Karabakla'nın üzerinde şifreli bir cevap anahtarı ele geçirmişti. Hem salon hem de bina sorumlusuna aktarılan olay üzerine ÖSYM Başkanı Ali Demir de sınavın yapıldığı Balgat Endüstri Meslek Lisesi'ne gelerek bizzat tutanak hazırlamıştı. Tutanakta kopyaların, üçü dışındaki tümünün, cevap anahtarıyla örtüştüğü belirtiliyordu. Ancak, Gülen Cemaati'ne ait dershanelerden birinde öğretmenlik yaptığı belirlenen Karabakla hakkında açılan soruşturma sonunda savcılık takipsizlik kararı vermişti. Kararda Karabakla'da ele geçirilen kopyada üç sorunun ÖSYM cevap anahtarıyla uyuşmadığı ve yanlış şıkkın yazılmış olduğu belirtilerek, *"Şüphelinin kopya çekmeye çalışması durumunda doğru şıkların yazılı olduğu belgeyi kullanması gerekirdi. Ancak üzerinde bulunan belgedeki üç tanesinin yanlış olduğu ve yine şüphelinin Genel Yetenek Testinde 21 sorunun 8'ini yanlış yaptığı göz önüne alınarak kopya çeken bir adayın bu kadar fazla yanlış yapmasının doğru olamaz"* denildi. Bu gerekçelerle savcı kovuşturmaya yer olmadığına karar vermişti.[1]

Cemaat+Polis+Sınav=Kopya

Derken benzer sınav tartışmaları Emniyet'te yaşandı. Emniyet Genel Müdürlüğü, ara kademe amir açığını kapatmak için baş polislik uygulamasına geçme kararı almış Maliye Bakanlığı da 9 bin 750 kadro vermişti. Bu kadroyu personel sayısına göre tüm iller arasında paylaştıran Emniyet, baş polisliğe terfi edecek kişileri belirlemek için bir sınav açmıştı. Milli Eğitim Bakanlığı'nın 5 Mart 2012'de yaptığı puan barajı konmayan merkezi sınava 50 binden fazla polis girdi. Ancak, Emniyet merkezi sınavın sonuçlarını değerlendirirken genel değil yerel kontenjanı esas almıştı. Gerekçe olarak da genel kontenjan uygulanması halinde sınavı, bazı illerde yerel kontenjandan fazla, bazı illerde az polisin kazanabileceği gösterilmişti. Puan barajı olmayan sınavda ilk 9 bin 750'ye giren polislerin terfi ettirilmesi gerekirken, sınav sonuçları her il için ayrı değerlendirildi. Böylece her ilde o ile ayrılan kontenjan sayısı

1 http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/03/28/iste-paralel-kopyanin-belgesi

kadar polis sınavı kazanmış oldu. Ancak illerin başarı düzeyi birbirinden farklı olduğu için ortaya yeni bir sınav şaibesi çıktı. Başarı düzeyi düşük illerde 40-45 net yapan baş polisliğe terfi ederken başarı düzeyi yüksek illerde 55-60 net yapan polisler terfi edemedi.[1] Emniyet'teki her usulsüzlükte akla gelen ilk şüpheli olan Cemaat'le ilgili yeni iddialar da ortaya atılmıştı. CHP Konya Milletvekili Atilla Kart 14 Eylül 2012'de yaptığı basın toplantısında içinde yine Cemaat'in ve polis teşkilatının adının geçtiği bir sınav skandalıyla ilgili iddialarda bulunmuştu. Atilla Kart, 25 Mart 2012'de yapılan Polislikten Komiser Yardımcılığı'na Geçiş Sınavı'nda da kopya çekildiğine işaret eden bilgilerin ortaya çıktığını söylüyordu. Kart, Samsun Emniyet Müdürlüğü'nde görevli isimlerini rumuzlayarak verdiği iki polisle ilgili, *"2011 yılı Komiser Yardımcılığı sınavında çok iyi çalışmasına rağmen 48 puan alan M.Y isimli memur 2012'de, hiç çalışmadan, devresi olan ve Cemaat'ten yakın arkadaşı olan M.Ç. ile birlikte 86 puanı nasıl alıyor? Her ikisinin de yanlışları yine birbirine benzemekte midir?"* diyordu. Aday polislerden Personel, İstihbarat, Kaçakçılık Daire Başkanlığı ile Başbakanlık Koruma Müdürlüğü ve bakanlık özel kalem müdürlüklerinde çalışanlardan 485 kişinin 85-90 aralığında puan aldığını belirten Kart, sınavı kazananların bu kadar yüksek not ortalamasına yığılmasının olağan olmadığını belirterek bu 500 kişiden sonra not ortalamasının bir anda düştüğünü söylüyordu. Kart aynı konuyla ilgili 3 Ekim 2012'de bir basın toplantısı daha yaptı. Organize biçimde kopya çekildiğini gösteren emareler olduğunu belirten Kart, sınavı kazanan 500 kişiden 223'ünün soyadlarının aynı olduğunu söyledi. Kart 2011'de yapılan aynı sınavda da kazanan adayların tümünün, hatalı olduğu mahkemece belirlenen 19 soruya aynı doğru cevabı verdiğini söylüyordu.[2] Kart'ın iddiaları medya tarafından görmezden gelinirken, konunun ilgilileri de bir açıklama yapmamıştı. Kart, ertesi yıl yapılan aynı sınavda yine şaibeler bulunduğuna dair yeni bir açıklamayla 26 Nisan 2013'te yine basın toplantısı düzenledi. 10 Mart 2013'te yapılan Polislikten Komiser Yardımcılığı'na Geçiş Sınavı'nda da şaibe bulunduğunu belirten Kart, sınavda kopya çekildiğini düşünerek sonuçlara itiraz eden polislere baskı yapıldığını iddia etti. Polis teşkilatında bir

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/40_net_yapan_baspolis_60_net_yapan_disarida-1047984

2 http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/haber_portal.aciklama?p1=122918

çeteleşmenin bulunduğunu ve AKP iktidarı tarafından korunduğunu belirten Kart, soruların sınavdan önce birilerine servis edildiğini söyledi. Sınav sonuçlarının kamuoyuna ve teşkilata açıklanmayıp adayların bireysel olarak öğrenebildiğini belirten Kart Batman, Elazığ, Yüksekova Emniyet Müdürlükleri, Polis Akademisi ve Ankara'daki Genel Müdürlük kadrosundan sınavı kazanların evli, kardeş ya da akraba ve Cemaat mensubu olduklarını iddia ediyordu. Bazı şehirlerde yapılan sınavlarda soru kitapçıklarının mühürlü paketlerde olması gerekirken açık halde getirildiğini anlatan Kart, kolay soruların sorulduğu sınavlarda baraj puanını bile geçemeyen adayların çok daha zor soruların sorulduğu Komiser Yardımcılığı Sınavı'nda 90 ve üstü puan aldığını söyledi.[1] Kart'ın Emniyet Teşkilatı'ndaki Cemaat yapılanmasına işaret eden açıklamaları o dönemde ittifak içinde oldukları için AKP ve Cemaat medyası tarafından görmezden gelinmişti. Ancak 2013 sonunda taraflar arasında savaş şiddetlenince AKP medyası polis teşkilatının Cemaat'in kontrolüne geçtiğini fark etti! *Sabah* gazetesinde 31 Ocak 2014 günü yayımlanan haber Atilla Kart'ın sesini duyurmaya çalıştığı sınavlarla ilgiliydi. *"Poliste paralel sınav skandalı"* başlıklı haberde komiserlik sınavlarında Cemaat'in yaptığını öne sürdüğü usulsüzlükler anlatılıyor, soruların çalınıp önceden dağıtıldığı iddia ediliyordu. Hükümetle savaşın şiddetlenmesinden sonra Emniyet Teşkilatı içinde yapılmış geriye dönük sınavlar da mercek altına alınmıştı. 5 Mart 2011'de yapılan Başpolislik Sınavı ile 25 Mart 2011'de yapılan Komiser Yardımcılığı Sınavı'ndaki sorular ve puanlar karşılaştırılınca da usulsüzlük ortaya çıkmıştı. Kolay olan Başpolislik Sınavı'nda Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi sorularının yüzde 10, genel yetenek ve genel kültür sorularının yüzde 20, polisi ilgilendiren mevzuat ve uygulamalara dair soruların dağılımı ise yüzde 70 idi. Komiser Yardımcılığı Sınavı'nda ise Anayasa ve İdare Hukuku'ndan 10, Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanunu'ndan 20, polis mevzuatından 40, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi'nden 10, İnsan Hakları'ndan 10 ve genel kültürden 10 soru soruluyordu. Soruların büyük kısmının, Cemaat'in ağırlığında olan Polis Akademisi'ndeki öğretim görevlileri tarafından hazırlandığı sınavlardan kolay olanından 100 üzerinden 3 alan bir adayın çok daha zor olan Komiser Yardımcılığı Sınavı'nda

1 http://www.gazetecileronline.com/newsdetails/9805-/GazetecilerOnline/komiser-yardimciligi-sinavi39nda-skandal-icinde-sk

79 puan aldığı tespit edilmişti. Aynı şekilde kolay sınavda 40 ve 55 alan iki farklı aday diğer sınavda 80 ve 93 almıştı. Baraj puanının 87 olduğu 2012'deki Komiser Yardımcılığı Sınavı'nda 330 kişi 90 puan ve üstü almıştı. Sınavı kazananların 500 kişiden yaklaşık 200'ü İstihbarat Daire Başkanlığı ve şubelerinde görevliydi. 2008, 2009, 2010, 2011 sınavlarında da kazananların yaklaşık üçte biri yine aynı birimlerdendi. 25 Mart 2012'de yapılan Komiser Yardımcılığı Sınavı'nı kazananlardan 68'inin akraba olduğu öne sürülmüştü. 2011 sınavını kazananlar arasında da evli 9 çift vardı.[1] Komiser Yardımcılığı sınavlarına yönelik başlatılan soruşturmaya dair ön raporda ise soruların teşkilat içindeki belli bir gruba sızdırıldığı belirtildi. Raporda Komiser Yardımcılığı Sınavı sorularından 2009'da 12, 2010'da 13, 2011'de 19 ve 2012'de 4 olmak üzere toplam 48 sorunun hatalı olduğunun tespit edilmesine rağmen 2009'da 9, 2010'da 684, 2011'de 130 ve 2012'de ise 58 adayın tüm soruları doğru yanıtladığı da vurgulandı.[2] Bir başka şaibe de 6 Mayıs 2012'de yapılan Hâkim ve Savcılık Sınavı'nda yaşanmıştı. Somut bir delil olmasa da kuşkulu tespitler nedeniyle sınavın iptal edilerek tekrarlanmasına karar verildi. Sınav sonrasında ortaya atılan usulsüzlük iddiaları nedeniyle ÖSYM Başkanlığı istatistiksel veriler ve kişisel bazda inceleme yapmıştı. Bu incelemeler sonunda soruların sınavdan önce bazı adaylara ulaştırıldığına dair somut bir bulgu elde edilmediği açıklandı. Ancak kuşkulu bazı tespitlere yer verildi. Önceki sınavlarda başarı barajı puanının 70 iken bu kez 80 ve üzerinde bir yoğunlaşma vardı. Normal veri olarak kabul gören 65 ve 75 arası beklenen istatistik düşük kalmıştı. 2011'de başarılı olan illerle 2012'de başarılı olan iller arasında bir uyum yoktu. Bir önceki yıl sınava giren adayların bazıları puanlarını daha zor olan 2012 sınavında ortalama 40 puan civarında arttırmıştı. Adaylardan 26'sı 2011 sınavında 70 baraj puanının altında kalırken yeni sınavda 85 ve üzeri puanla ilk 50'ye girmişti. 140 soruda 92 ve üzerinde doğru yanıtı bulunan 357 adayın sorulara verdikleri cevaplar üzerinde yapılan analiz neticesinde ise kritik belirleyici olarak tespit edilen sorulardan bazılarında, oluşma olasılığı çok düşük olmasına rağmen yanlış cevaplar üzerinde ortaklaşıldığı tespit edilmişti. Bu sınavda da başarılı adaylardan

1 http://www.sabah.com.tr/Gundem/2014/01/31/komiserlik-sinavinda-paralel-yapi-skandali

2 http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/07/17/paralel-yapidan-sinav-tezghi?paging=false

bazılarının karı-koca veya akrabalık ilişkileri olduğu belirlendi. Sınavı üstün başarıyla kazanan dört evli çiftin de cevap kâğıtlarında birebir benzerlik vardı. Hatta derece yapmış bazı adayların soru kitapçıkları üzerinde hiçbir işlem, yazılı muhakeme ya da karalama olmaksızın matematik sorularında yüzde 100 doğru yaptıkları ya da karalamalarda ulaştıkları sonucu değil, farklı şıkkı işaretlemiş olduğu görülmüştü. Her ne kadar bu bulgular kopyaya işaret etse de ÖSYM, "tespitlerin sonuçları tartışılır hale getirdiği" gerekçesiyle sınavı iptal ettiğini açıkladı. Savcılık da konuyla ilgili soruşturma başlattı.[1]

Sürüncemede kalan soruşturma

2010 yılı KPSS sorularının çalınmasına yönelik soruşturma ise zamana yayılarak adeta unutturulmuştu. ÖSYM, kurum çalışanları, sınav soru kitapçıklarının basıldığı Meteksan Matbaası doğal olarak incelemeye alınırken nüfus kayıtları ve telefon konuşma trafiğini belirleyen HTS kayıtları tespit edilerek sınavın şüpheli görünen 3 bin 227 kişi arasındaki ilişkiye dair bir çalışma yapılmamıştı. Bu arada polisin, çeşitli kentlerde kopya hizmeti verdiği öne sürülen sınav çetelerine operasyonlar düzenlediği haberleri yayınlanıyordu. 10 ilde gerçekleştirilen ortak operasyonda ise "Joker çetesi" denilen hem de KCK bağlantılı olduğu öne sürülen 72 kişinin yakalandığı duyuruldu. İddiaya göre çete, KPSS de dâhil olmak üzere sınavlarda sahte kimliklerle adayların yerine jokerlerini sokuyordu. Çetenin, sınavlarda gözetmenlik yapan üyeleri vasıtasıyla soruları anında kopyalayarak cevaplarını daha önce para aldığı adaylara teknik cihazlarla sınav anında iletiği öne sürülüyordu. Kürtler ya da KCK, kopya skandalının da baş aktörü haline getirilmiş kuşkulu gözlerin başka yöne çevrilmesi sağlanmıştı. Üzeri kapatılmaya çalışılan KPSS skandalıyla ilgili CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Cemaat'e işaret eden ilginç bir iddia ortaya atmıştı. Kılıçdaroğlu, 22 Mart 2011'deki grup toplantısında, Gülen Cemaati mensubu Mustafa Asil'in KPSS sorularının çalınmasında rolü olduğunu öne sürmüştü. Kılıçdaroğlu, KPSS Eğitim Bilimleri Testi'ndeki soruların tamamını gören tek kişi olan Mustafa Asil hakkında neden soruşturma açılmadığını soruyordu. CHP Milletvekili Nur Serter de skandalın ortaya çıkmasından sonra Mustafa Asil hakkında iki sorgu önergesi vermişti. ÖSYM Araştırma

1 http://www.radikal.com.tr/egitim/saibeli_sinav_iptal-1099272

Geliştirme Değerlendirme Müdürlüğü Test Araştırma Birimi'nde uzman olarak çalışan Mustafa Asil'in, erişim yetkisi olduğu soruları mensubu olduğu öne sürülen Gülen Cemaati'nin dershane ve okullarına servis ettiği iddia ediliyordu. Ancak Kılıçdaroğlu, soruşturmanın hemen ardından Asil'in doktora için Kanada'ya gönderildiğini belirterek, *"Bir yıl süreyle doktora yapsın diye gönderilmiş. Bir yılda doktora nasıl olacaksa? Bir yılı tamamlamadan geri geldi. Halen soruşturma kapsamı dışında, niçin? YÖK'ten sorumlu olan bakandan yanıt bekliyoruz. Bu kişi kimdir, neden soruşturmanın kapsamı dışında tutuldu?"* diyordu.[1] Kılıçdaroğlu'nun iddialarıyla ilgili ÖSYM ise çalışanını savunan bir açıklama yapmıştı. Kanada'ya TÜBİTAK bursuyla post-doktora için gönderilen Asil'in, 4 ay sonra bursu bitmeden uzmanlığına ihtiyaç duyularak geri çağrıldığı belirtilerek, idari ve adli makamlara ifade verdiği açıklanıyordu. Ancak Asil, yine ÖSYM tarafından Kanada'nın ardından bu kez burslu olarak Yeni Zelanda'ya göndermişti. Sınavda kimlerin yüksek puan aldığı bilindiği gibi, soruları e-posta ile gönderen ve alanlar belirlenmiş ve Gülen Cemaat'ini işaret eden ifadeler verilmişti. Muhalefetten de, yine Cemaat'i işaret eden bir iddiayla, olayla bağlantılı olduğu düşünülen bir kişinin adı verilmiş olmasına rağmen soruşturma yerinde sayıyordu. Devlet Denetleme Kurulu'nun 2010 Şubat'ında savcılığa ve YÖK'e verdiği raporun açıklanan kısmında ise bir takım yolsuzluk iddialarına atıf yapılırken soruların nasıl çalındığına ilişkin herhangi bir tespit yapılmamıştı. Polisin yaptığı operasyonlarla bu büyük hırsızlığın ardında da KCK'nin olduğuna dair bir algı yerleştirilmeye çalışılmıştı.

Ortaklık bozulunca hatırlandı

Soruşturmayı yürüten Şadan Sakınan da Ankara Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı olarak atanmış ve dosyayı 2013'te Veli Dalgalı'ya devretmişti. KPSS sorularının çalınmasıyla ilgili "göstermelik" kalan, el birliğiyle sürüncemede bırakılarak unutturulmaya çalışılan soruşturma dosyası, Cemaat'le savaşın şiddetlenmesiyle birlikte neredeyse, dört yıl sonra 2014 ortasında AKP'nin emriyle raflardan indirildi. Yapılan incelemede sınava giren adayların el konulan soru kitapçıklarının ÖSYM'den savcılığa gönderilen yazı ve savcılığın onayı ile imha edildiği anlaşıldı. Dosyayı inceleyen Savcı Dalgalı'nın tespitlerine göre sınavda tüm soruları

1 http://www.ntvmsnbc.com/id/25195132/

doğru yapan adayların adrese dayalı kayıt sistemi üzerinden haklarında yapılan araştırmada birçoğunun aynı dershane ve okullarda öğretmen olduğu tespit edildi. Şüpheli adaylardan 150'si FEM Dershaneleri'nin çeşitli şubelerinde, 100'ü de Cemaat okullarında öğretmenlik yapıyordu. Şüpheli adayların, aralarındaki akrabalık ilişkisi belli olmasın diye sınav başvuru formlarına birinin iş yeri adresini diğerinin ise ev adresini yazmış oldukları tespit edildi. İş yerleri adreslerini gösteren şüpheli adaylarla ilgili yapılan taramalarda ise Cemaat'e bağlı okul ve dershaneler ortaya çıkmıştı. Dört yıl sürüncemede bırakılan soruşturmada şüpheli adayların ifadeleri de alınmamıştı. AKP-Cemaat koalisyonunun birlikte örtbas ettiği, medyalarının görmezden geldiği bu skandal ancak taraflar savaşa tutuşunca önem kazanmıştı. AKP medyasında KPSS hırsızlığının failinin Cemaat olduğunu işaret eden her habere karşılık Cemaat konunun kendileriyle ilgisi olmadığını kanıtlamaya yönelik yayınlarla karşılık veriyordu. Eldeki bunca delil ve şüpheliye rağmen soruşturmada neler çıkacağını hep birlikte göreceğiz. Bu konuyu 20 Kasım 2012'de *Yeni Şafak* gazetesinin *"Tamamen tesadüf"* başlığıyla manşetten duyurduğu bir haberle noktalayalım. Cemaat'le savaş başlayınca KPSS usulsüzlüğünün farkına vararak habercilik yapmaya başlayan *Yeni Şafak*'taki haberde 2010 KPSS'de tüm sorulara doğru yanıt verenlerden birinin, isim vermeden bir gazetecinin yengesi olduğu anlatılıyordu. M.B. diye rumuzlanan ve "ünlü gazeteci" denilen kişinin yengesinin ilki iptal edilmesi üzerine yapılan ikinci sınava girmediği, yenge A.B'nin erkek kardeşinin eşi H.İ.A.'nın da ilkinde 118 net yapmasına rağmen ikincisinde 60 doğru yapabildiği anlatılıyordu. Cemaat'in dershanelerinde öğretmenlik yaptığı belirtilen A.B.'nin, dikkat çekmemek için ikinci sınava girmediği öne sürülen haberde eşi Y.B.'nin de 2010'a kadar kendisi gibi Cemaat dershanelerinde öğretmenlik yaptığı belirtiliyordu. KPSS skandalının ardında Cemaat'in olduğunun kanıtı olarak aktarılan bu haberde, ismi rumuzlanan kişinin *Taraf* gazetesinden Mehmet Baransu olduğu ise aynı gün AKP yanlısı internet sitelerinde ilan edilmişti.[1]

Dershaneleri kapatan yasa Meclis'te

AKP hükümetinin gaycsi, kamuoyuna açıkladığı gibi dershaneleri kapatarak, lise ve üniversite giriş sınavlarında değişiklik

1 http://www.yenisafak.com.tr/gundem/tamamen-tesaduf-2027072

yaparak eğitim sistemini yeniden yapılandırmak değildi. Gülen Cemaati'nin para, insan ve devlet bürokrasisine kadro yaratan güç kaynağı olarak eğitim sektöründeki ağırlığına bir darbe vurmaktı. Bu nedenle AKP hükümeti, bir yandan dershane sektöründeki Cemaat ağırlığını kırarken öte yandan okullar, yurtlar ve Işık Evleri denilen öğrenci evlerini de hesaba katarak ortaya çıkan tabloyu bir milli güvenlik meselesi olarak ele aldı. O milli güvenlik meselesinin içinde AKP ve Erdoğan'ın siyasi geleceği, dolayısıyla çıkarları önemli bir yer tuttuğu için de dershanelerin kapatılmasında kararlı bir tutum sergilendi. 2014 Mart'ındaki yerel seçimlerin hemen öncesinde de tasarı Meclis'te kabul edilerek yasalaştı.[1] Dershaneler üzerinden ortaya çıkan ve giderek şiddetini arttıran çatışmayı, hedef belirlediği her düşmana karşı çok stratejik hamlelerle yok etmeye çalışan Cemaat için, zamanlaması öne çekilmiş bir kriz olarak nitelemek mümkün. Krizi başlatan, devletin karanlık koridorlarında bir süredir fısıltı halinde konuşulan, Cemaat'e yönelik kapsamlı tasfiye harekâtına girişileceğine dair iddiaların artık gazete köşelerinden dilendirilmeye başlamasıydı. Bu nedenle Cemaat, güvenlik bürokrasisine ördüğü ağ sayesinde sahip olduğu en etkili silah olan telefon dinlemeleriyle, fiziki takiplerle elde ettiği bilgi ve belgeleri boca ederek hükümetin en sert muhaliflerinden biri haline geldi. Ancak, AKP ile birlikte iktidarlarının altın çağını yaşadıkları 2007-2012 arasında yaşattıkları zulüm ve muhaliflere karşı medyasını hükümet borazanı haline dönüştürmüş olduğu hafızalarda çok taze olduğu için, Cemaat ittifak kuracak güç bulmakta zorlandı. Yakın geçmişe kadar iktidarın gayri resmi ortağı olan Cemaat, o dönemde bu birlikteliğe karşı çıkan herkesi AKP hükümeti ile birlikte hoyrat biçimde mağdur ederek, zaten sınırlı olan güçlerini iyice tırpanlayarak etkisizleşmelerine yol açmıştı. Bu nedenle başta CHP olmak üzere, Kürt siyasal hareketi dışında

1 Dershanelerin kapatılmasına yönelik Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Temmuz ayında da *Resmi Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yönetmelik uyarınca birlikte dershaneler özel eğitim kurumu olmaktan çıkarılırken, 2018-2019 öğretim sezonuna kadar tüm dershaneler temel liseye dönüştürelecek. Yeni yönetmelikte bu ifade "Dönüşüm programına alınan kurumların kurucuları tarafından açılan ve faaliyetleri 2018-2019 eğitim öğretim yılının sonuna kadar devam eden ortaöğretim özel okullar" şeklinde yer aldı. Dönüşüm programına alınan ve mevcut binalarında veya farklı binalarda 2018-2019 eğitim - öğretim yılı bitimine kadar faaliyetlerini sürdürecek okulların, 1 Eylül 2015'e kadar kurum açına izniyle işyeri açma ve çalışma ruhsatını almış olmaları gerekecek. Dönüşüme girecek dershanelerin mevcut ruhsatları iptal edilecek.

kalan muhalefet güçleriyle Cemaat arasında kurulan çıkar birliktelikleri istenilen etkiyi yaratmaktan uzak kaldı.

Dershaneler krizinin zamanlaması, yaklaşan yerel seçimler ve ardından gelecek Cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle AKP için de riskli bir döneme denk gelmişti. Ancak Erdoğan, genel seçimlere kıyasla daha kolay göğüslenebilecek bu siyasi riski göze alarak, Cemaat'e dozu giderek yükselen bir sertlikle karşılık verdi. Yerel seçimlerin ardından iki yıl daha hükümette kalacağını bilen ve canını acıtacak bir sonuç çıkması halinde hesabını sormaktan çekinmeyecek olan Erdoğan, yüzde 10 oranında bir seçmen sayısına hükmettiklerine dair Cemaat'in yaydığı efsanenin gerçek olup olmadığını böylece test edecekti. Erdoğan'ın böylesine rahat davranmasını sağlayan en önemli nedenlerden birisi ise AKP seçmenlerinin ne kadarlık kısmının Cemaat tabanından olduğunu bilmesiydi. İddiaya göre, MİT Krizi'nin ardından Cemaat'le köprüleri atan Erdoğan, bu konuda birkaç kez anket yaptırtmıştı. Ortaya çıkan sonuçlara göre, Cemaat'in ortaya yaydığı iddialar kadar güçlü bir seçmen desteği yoktu. Öte yandan, kendini hayır hizmetleri yapan dindar bir sivil toplum örgütü gibi göstermesine rağmen Cemaat'in siyasete bu kadar bulaşmış olmasından rahatsız olan tabanı, aynı zamanda doğal AKP seçmeni haline dönüşmüştü. Cemaat'i, aynı sosyolojik tabandan gelmiş olmalarına rağmen, kendisini hedef alan girişimleriyle birlikte AKP nezdinde de tehlikeli kılan, devlet içinde özellikle güvenlik bürokrasisi içindeki örgütlü gücüydü. Cemaat'in 40 yıldan uzun bir zamana yayılan örgütlenme ve kalıcı olma başarısının ardında yatan sırlardan biri de, her zaman güçlü kimse sırtını ona yaslama stratejisiydi. Hele ki sırtlarını yasladıkları bu güç, AKP örneğinde olduğu gibi, gayri resmi ortağı oldukları hükümet olunca, iktidar olmanın hiçbir siyasi riskini almadan devletin içinde dilediği gibi örgütlenmenin de önü açılmış oluyordu. Zaten Cemaat için önemli olan ve kendilerini kalıcı kılacak en önemli strateji, hükümetlerin geçici olduğu bir sistemde büyük kısmı ele geçirilmiş olan devlette var olmaya devam edebilmekti. Devletin içinde yer alabilmenin yolu da polis, ordu, istihbarat teşkilatları ile bu kurumlarla doğrudan bağı olan yargının da içinde olduğu dört sacayağı bulunan güvenlik bürokrasinin içinde olmaktı. Cemaat için esas gaye, hükümet olmak ya da hükümet partilerini desteklemek değil, devletin kalbinde olup her zaman iktidarda kalmaktı.

Çirkin boşanma

Ancak, bu stratejiyi en iyi biçimde hayata geçirdikleri dönem AKP hükümeti olmasına rağmen, MİT Krizi'yle birlikte Cemaat'in zirveden düşüşü de başlamış oldu. Bu olaydan sonra AKP kurmaylarının gözünde biten, ancak bir takım hesaplar nedeniyle asgari seviyede sürdürülen ittifak, dershanelerin kapatılması girişimine yönelik Cemaat'in aldığı tutumla tamamen sona ermiş oluyordu. Zaten Cemaat'in tutumunu belirleyen de AKP ile ilişkisinin bitmiş olmasıydı. AKP ile Cemaat arasındaki ilişkinin zaman zaman yaşanan ve gizlenmeye çalışılan birçok kırılmaya rağmen sürdürülmesindeki ısrarın nedeni, ortak düşmanlarına karşı giriştikleri hukuksuzluklarda suç ortaklığına imza atmalarıydı. Bu suç birlikteliği ve birbirilerinin defolarına dair karşılıklı bilinenler, aslında hem kendilerinin hem de karşısındakinin kamburu haline gelmişti. Yani ortada bir çeşit zoraki ittifak vardı. Ancak MİT Krizi'nin ardından tehlikeyi sezen AKP, bu sivil darbe girişiminin öncesinde başladığı Cemaat'i devlet bürokrasisinden ayıklama uygulamalarına hız verdi. Devlet katında, hedefinde Cemaat kadrolarının olduğu çok büyük bir tasfiye harekâtı başlamıştı. MİT'in yaptığı çalışmalarla hemen her kurumda neredeyse isim isim tespitler yapılıyor, sonra da gereği yerine getiriliyordu. Cemaat'in kalesi konumunda bulunan polis teşkilatının kritik noktalardaki bazı isimler de bu süreçte kızağa çekilmişti. Tartışmalı davalardaki rolü nedeniyle Özel Yetkili Mahkemelerde ağırlıklı olan Cemaat kadrolarına o dönem için dokunul(a)masa da, kimin kim olduğuna dair ayrıntılı raporlar hazırlanıyordu. Polis ve yargıdaki kitlesel tasfiye dalgası, savaşın daha da şiddetlenmesine yol açan 2013 Aralık ayındaki yolsuzluk soruşturmaları sırasında olacaktı. Karşılarındaki muhalifleri yok etme noktasında bu iki güç odağının kurduğu doğal ittifak MİT Krizi, dershaneler kavgası ve hemen ardından yaşanan yolsuzluk soruşturmalarıyla zamana yayılmış ve içinde çok fazla çirkinlik barındıran bir ayrılık süreciyle sona erdi. AKP ve Cemaat arasındaki zoraki nikâh, tarafların ikisinin de kendi malı olmasında ısrar ettikleri devlet erkinin paylaşımında çıkan sorunlar nedeniyle çirkin bir boşanmayla sonlandı. Şiddeti azalmış görünse de, halen süren savaşın geleceğini elbette ki tarafların kafasındaki yeni planlar, bunların ne kadarını hayata geçirebilecekleri ve devlet aklına hâkim iki güç olarak zamanı gelince kullanmak üzere birbirleri hakkında neler biriktirdikleri belirleyecek. Cemaat'in biriktirdiklerinin

bir kısmı, ilerleyen bölümlerde işleyeceğimiz 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarıyla ortaya çıktı. Kuşkusuz ki, yıllara yayılan bir dinleme ağına sahip olduğu hesaba katılırsa, Cemaat'in ortaya çıkardıkları buzdağının sadece görünen yüzünden ibaret.

Hükümetin elinde neler olduğuysa şu ana kadar somut verilerle ortaya çıkmış değil. AKP borazanlığı yapan medyada çıkan doğruluğu kuşkulu, manipülatif haberler seçim takvimine de bağlı olarak sadece kamuoyu oluşturmaya yönelikti. İnternet üzerinden sızdırılan yolsuzluk, hırsızlık, adam kayırmacılık ekseninde dönen telefon konuşmalarına rağmen 29 Mart 2014 yerel seçimlerinde alınan sonuçlar AKP medyasının tüm pespayeliğine rağmen başarılı olduğunu da ortaya koydu.[1] Her ne kadar doğruluğu kuşkulu olsa da bu haberler hedefine Cemaat'i koyan kapsamlı bir soruşturma başlatıldığının da işareti. Burada ilginç olan ise MİT Krizi'nin öncesinde başlayan ve sonrasında hız verilen Cemaat'e yönelik tasfiye harekâtında yine eski bir Cemaat mensubunun Erdoğan hükümetine danışmanlık yapmasıydı. Doğrulanmayan bu iddianın göbeğindeki isim Kemalettin Özdemir'di.

Polis İmamlığı'ndan, MİT danışmanlığına

Cemaat'in önde gelen isimlerinden birisi olan ve şu anda Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde profesör olarak görev yapan Kemalettin Özdemir, hadis konusunda akıl hocalığı yaptığı Fethullah Gülen'in en yakınındaki birkaç kişiden de biriydi. Cemaat'i yola çıkaran ve büyüten ilk kurum olan Akyazılı Vakfı'nın birkaç kurucusundan biri olan Özdemir, aynı zamanda Said-i Nursi'nin talebelerinden Said Özdemir'in de oğluydu. Cemaat'in 1990'lı yıllarda "Emniyet İmamı" olarak görevlendirildiği iddia edilen Özdemir'in adı, 1992'de polis teşkilatı içinde yürütülen Fethullahçılık soruşturmasında, DGM'ye gönderilen fezlekelerde de geçiyordu. Ünal Erkan'ın Emniyet Genel Müdürü olduğu dönemde, polislerin görev yeri atamalarının belirlendiği kura çekiminin hileli olduğunun

1 Gezi İsyanları öncesinde yapılan ve AKP'nin oy oranının yüzde 54'ler seviyesinde göründüğü anketlere kıyasla oylarında ciddi bir düşüş olsa da hükümet, 29 Mart 2014 yerel seçimlerinde tabanını konsolide etmeyi başardı. Yolsuzluk iddiaları, bu iddiaları destekleyen telefon konuşmaları ve görüntülere rağmen alınan seçim sonuçları, başta Başbakan Erdoğan olmak üzere AKP ve medyası tarafından, "komplo, montaj" savunmalarının etkili olduğunu da kanıtladı. KONDA Araştırma Şirketinin yaptığı çalışma AKP'ye oy veren seçmenlerin yüzde 75'inin yolsuzluk iddialarının komplo olduğu görüşünde birleştiğini ortaya koydu. (http://www.konda.com.tr/tr/raporlar/KONDA_30Mart2014_YerelSecimAnalizi.pdf)

ortaya çıkarılmasından sonra başlatılan soruşturma, dönemin İstihbarat Daire Başkanı Tuncer Meriç'in imzasını taşıyan dört sayfalık bir rapor, daha o günden Cemaat'in polis teşkilatındaki gücünü ortaya koyuyordu. 10 Mart 1992 tarihli raporda, Gülen Cemaati mensuplarının Polis Kolejleri, Polis Akademisi ve Polis Okullarında yaygın bir örgütlülüğü bulunduğu belirtiliyordu. Gelecekte, Emniyet Teşkilatı'nın üst düzey bürokratlarının cemaatçi polislerden oluşacağına dikkat çeken raporda, polislik mesleğini seçecek öğrencilerin de bizzat Cemaat kadrolarınca belirlendiği anlatılıyordu. Polis Kolejlerindeki öğrencilerin hiyerarşik sıra içinde sınıf, dönem ve okul imamları ve kadrolarının denetiminde ve görüşleri doğrultusunda eğitildiğine dikkat çeken raporda Işık Evleri'nin adresleri ve teşkilat dışındaki sorumlu imamların kimliklerine de yer veriliyordu. Bu isimlerin arasında o dönemde Atatürk Anadolu Lisesi Din dersi öğretmeni olan Kemalettin Özdemir de sayılıyordu. Gülen Cemaati'nin "Ankara Lideri" olarak bahsedilen Özdemir hakkında raporda şunlar dile getiriliyordu:

"Fethullah Gülen ile direk irtibatı olduğu, emir ve direktifleri kendisinden aldığı, Ankara ili ve ilçelerinde, örgütlenme çalışmalarını yönettiği, haftanın değişik günlerinde il dışında düzenlenen toplantılara katıldığı, özellikle esnaf kesiminin toplantılarına katılarak esnaf üzerinde sempati uyandırdığı böylece maddi çıkar teminini kolaylaştırdığı, kendisinden habersiz hiçbir işin yapılmadığı, kendi görüşleri doğrultusunda faaliyet gösteren evler, okul ve pansiyonların bütün iaşe giderleri, harcamalarının kendisi tarafından yapıldığı, zengin esnaflar ile para toplamak amacıyla yapılan toplantılara Himmet toplantısı adının verildiği, bu tip toplantılara bizzat kendisinin iştirak ettiği, taraftarlarınca kendisine Ankara'nın Valisi denilmektedir."

Özdemir'i, polisin tabiriyle "Ankara Lideri" iken yıllar sonra Cemaat'in hedefine oturtan ise bu yapıdan kopuşu oldu. Polis teşkilatındaki cemaat örgütlenmesi içinde giderek büyüyen bir otoriteye sahip olmasının yarattığı endişeyle, Özdemir apar topar "Afrika Kıtası İmamı" olarak görevlendirildi. Bu görevini de canla başla yerine getirmişti. İddiaya göre, Cemaat'in polis teşkilatı içindeki kadrolaşmasının mimarı olarak anılan Özdemir, kendisinden sonra "Emniyet İmamı" olarak görevlendirilen O.H.Ö. ile çatışmaya girmişti. Özdemir'in kopuşuna neden olan çekişme ve başka yerlere de sıçrayan ayrılık sürecinin Cemaat tabanında

olumsuz bir etki yaratmaması için, Kemalettin Özdemir'in, hareketin lideri olan Fethullah Gülen'e rakip olduğu iddiaları ortaya sürülüyordu. Nurettin Veren'den sonra, deyim yerindeyse, Cemaat'in ikinci "itirafçısı" olarak Kemalettin Özdemir'in adı anılıyordu. İşte bu kopuş Özdemir'i, Cemaat-AKP savaşının kilit isimlerinden biri haline getirdi. MİT Krizi'nin patlak verdiği dönemde kimi Cemaat yazarları tarafından hakkında şüpheler dile getirilen Özdemir, dershaneler bahanesiyle yeniden şiddetlenen AKP-Cemaat savaşı sırasında ise açıktan suçlanmaya başlandı. İddialara göre, danışman kadrosundan yüksek meblağlı bir ücretle MİT'te kendisine oda tahsis edilen Özdemir, yıllardır üst düzey konumda içinde yer aldığı Cemaat'in birçok sırrını artık ilgililerıyle paylaşıyordu. MİT Krizi'nin kendisini de hedef almasından sonra Cemaat'e karşı topyekûn bir savaşa girişen Erdoğan hükümetine dershane ve okulların kapatılması önerisini götürenin de Özdemir olduğu da iddia ediliyordu. Cemaat'in dershaneler ve okullar ile yurtlar ve Işık Evleri denilen öğrenci evleriyle birlikte eğitim sektöründeki ağırlığı ve parlak her öğrencinin potansiyel bürokrat kadrosu olarak yetişeceğine dair tespitler ışığında ortaya çıkan tablodan sonra Erdoğan, ayakta kalan tek rakibi ve düşmanı olan Cemaat'in insan kaynağı olan dershaneleri kapatmak istedi. Özdemir'in Cemaat'ten kopuşunun gürültüsü pek dışarı çıkmasa da içeride bir huzursuzluk kaynağı olmuştu. Emniyet içindeki cemaatçi polislerin de Özdemir ve O.H.Ö. ekipleri olarak birbirleriyle aralarının bozulduğu, başka bir deyişle polis teşkilatının eski ve yeni imamları ile ekiplerinin kavgasına sahne olduğu bile dile getiriliyordu. AKP hükümetinin Cemaat'e yönelik yürüttüğü operasyona kaynaklık eden arşivin ele geçirilmesinin de bu kavganın ya da çekişmenin bir sonucu olduğu iddiası ise bugüne kadar yalanlanmadı. İddiaya göre, "Polis İmamı" olarak adı anılan O.H.Ö, gittiği ABD'de havaalanında dijital bellekler içindeki Cemaat'in bir kısım arşiviyle gözaltına alınmıştı. Hanefi Avcı'nın, Cemaat'in hedef tahtası haline getirilerek tutuklanmasına da neden olan *Haliçte Yaşayan Simonlar* isimli kitabında da bu iddia ortaya atılmıştı:

"MİT Müsteşarlığı ve askeri istihbarat birimleri Ömer Beyi gerçek adı (O.H.Ö.) ile bilmekte ve takip etmektedir. 2007 yılında Ömer Bey ve Yenimahalle ile ilgilenen Sinan Beyin (Murat Bey) ABD'ye giriş ve çıkışlarında FBI tarafından önce sorgulanmaları sırasında üst ve bagaj aramaları yapılmış/ bu şüpheli duruma rağmen Ömer Beyin seyahat

programını değiştirmeyerek ABD'de bulunan emniyetçi arkadaşlar tarafından havaalanında karşılanmış ve onlarla görüşmüş daha sonra yine emniyetçi arkadaşların kullandığı araç ile HE'nin (Fethullah Gülen) bulunduğu kamp yerine oturulmuş ve fiziki ve teknik takip ile bu süreç bütün teferruatıyla FBI tarafından kayıt altına alınmıştır. ABD'den çıkış esnasında da tekrar sorgulanmış, bilgisayarı dâhil üzerinde ve bagajında bulunan bütün bilgi ve belge niteliğindeki eşyanın kopyası alınmış, FBI sorgusunda ABD'de daha önceden defalarca ziyaret ettiği Emniyet Müdürü S. T. isimli kişiyi ziyaret maksadıyla bulunduğunu ifade etmiş, ifadelerinin birer sureti ile kendisinden alınan bilgi ve belgelerin birer kopyası Emniyet Genel Müdürlüğü'ne intikal ettirilmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü'ne intikal ettirilen bilgi ve belgeler arasında bazı üst düzey emniyet yetkililerinin ve eşlerinin bilgileri de tespit edilmiştir. Yapılan tüm çalışmalara rağmen FBI tarafından kopyalanan Ömer Beyin bilgisayarında bulunan bilgilerin içeriği hakkında ne FBI yetkililerinden ne de Ömer Beyden tatminkâr bir cevap alınamamıştır. Büyüğümüzün talimatı üzerine ilgili Daire Başkanı R. G. Ömer Beyle görüşmüş ve kendisinden ABD de yaşanan olayla ilgili bilgi talep etmiştir. Ancak Ömer Bey böyle bir olayın vuku bulmadığını, kendisinin sadece pasaportuna bakılarak uçağa bindiğini ifade ederek, hilaf-ı vaki beyanda bulunmuştur. Bilahare önüne bilgi ve belgeler konulduğunda kabullenmek zorunda kalmıştır. Ancak bu esnada bile bilgisayarında bulunan bilgilerle ilgili malumat vermek istememiştir. Bu süreçte Ömer Beyin ABD vizesi ABD hükümeti tarafından iptal edilmiştir. Ömer Bey ABD vizesini geri alabilmek için İstihbarat Dairesi Başkanlığı'ndaki arkadaşları riske atarak kendisinin Polis Sandığı'nın sahibi olduğu Ankara Sigortanın temsilcisi olduğunu, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün araçlarının kendisi tarafından sigortalandığını ifade ettirmiş, ancak bu durum FBI yetkilisinde daha büyük bir şüphe uyandırmış ve Ömer Beye vize verilmesi talebi reddedilmiştir."[1]

O.H.Ö.'yü gözaltına aldıran nedenin kaynağı ise Wikileaks belgeleri arasında da yer verilen bir kriptoydu. Belgede, isimleri geçen beş kişinin radikal dinci bir örgütün üyesi olduğu ve ABD Sivil Hava Sahası için tehlike arz ettiği yazıyordu. Dördü hakkında radikal dinci örgütlerle bağlantılı olarak medyaya yansımış haberler bulunan belgedeki beşinci isim ise O.H.Ö.'ydü. ABD Ankara Büyükelçiliği'nden 13 Ocak 2010'da gönderilen *"Türkiye*

1 *Haliç'te Yaşayan Simonlar / Dün Devlet Bugün Cemaat.* Angora, 2010

Vizeleri Ocak Önerileri" adlı belgede O.H.Ö.'nün de aralarında yer aldığı beş kişinin "İslami Cihat Birliği" adlı bir terörist gruba üye olduğu belirtiliyordu. Büyükelçilikte misyon şefi yardımcılığı yapan Doug Siliman imzalı belgede, 11 Aralık 2011'de 10 yıllığına iş ve gezi için ziyaretçi vizesi alan O.H.Ö. hakkında polis teşkilatından alınan bilgilere yer veriliyordu. Belgede, diğer dört kişiyle birlikte yer aldığı listede ayrıntılı nüfus bilgilerine de yer verilen O.H.Ö. ile ilgili bölümde şunlar yazıyordu:

"Ankara'daki ABD Hava Kuvvetleri Özel Soruşturmalar Ofisi aşağıdaki bilgiyi ulaştırdı: 19 Haziran 2009'da Türk Polis Teşkilatı'ndan terörizmle ilgili yetkili aşağıdaki yer alan beş ismin 'İslami Cihat Birliği' adlı bir terörist örgütün üyesi olduklarını onayladı. Beş ismin de tamamına geçmişte ABD vizesi verildi. Türk Polisi aşağıdaki bu isimleri bize verdikten sonra neden ABD'ye seyahat ettiklerine dair bilgi talebinde bulundu. Türk polis yetkilisi söz konusu bilgiye doğrudan ulaşma kapasitesi bulunan bir görevli. Kaynağın ABD hükümetinde son dört yıldır güvenilir bir konumu bulunuyor. Bu isimlerin tamamının ABD terörizm izleme listesine koyulmalarını tavsiye ederiz. Bunun yanında ABD'nin yerel ve yabancı havayolları için hazırladığı uçuş yasağı bulunanlar listesine alınmalarını tavsiye ederiz. "[1]

Kriptoda, "güvenilir bürokrat" diye bilginin kaynağı olarak belirtilen emniyetçinin ise Cemaat'in eski ve yeni imamları arasındaki çekişmede Özdemir'in ekibinden birisi olduğu düşünülüyordu. İddiaya göre, Başbakan Erdoğan'ın talimatı ve görevlendirmesiyle, O.H.Ö.'nün üzerinde yakalanan ve Türkiye'de ilgili birimlere gönderilen dijital kayıtlardan yola çıkılarak bizzat Hakan Fidan'ın talimatı ve koordinasyonuyla MİT bir rapor hazırlamıştı. MİT Soruşturması'nın merkezinde Hakan Fidan'ın yer almasının sebebi de bu rapordu. Çünkü MİT Krizi'nden bir süre önce, bu rapordan yola çıkılarak devlet bürokrasisi içinde ciddi bir cemaatçi kadro temizliği başlatılmıştı. Özdemir'in, MİT'e danışmanlık yapmaya başlaması da bu süreçte olmuştu. Özdemir'in, AKP-Cemaat savaşında hükümetten yana tutum almasını Gülen Cemaati kanadından ilk dile getiren kişi Önder Aytaç oldu. Cemaat'in medya üzerinden algı operasyonlarının başrol oyuncularından biri olan Önder Aytaç, Polis Akademisi'nde öğretim üyesi iken, Twitter'da Başbakan Erdoğan'a küfür ettiği için hakkında açılan bir dizi

1 http://cablegatesearch.net/cable.php?id=10ANKARA50&q=hilmi%20ozdil

soruşturma sonunda görevine son verilmişti. Ergenekon sürecinin başında, ekürisi Emre Uslu ile birlikte, yapılan hukuksuzlukları meşrulaştırma göreviyle kanal kanal gezen, fırsat bulduğu her mecrada yazılar kaleme alan Aytaç, AKP'nin hışmından kurtulamayınca kendi çalıp kendi söylemeye başlamıştı. Sosyal medya aracılığıyla görevini yapmaya çalışan Aytaç, kendi kurduğu bir internet sitesi üzerinden yazılarını yazmaya devam etti. AKP ile tutuştukları savaşla birlikte yazıların tamamını hükümet ve Erdoğan karşıtlığı üzerine oturtan Aytaç, Cemaat'in itirafçısı muamelesi yapılan Kemalettin Özdemir'le ilgili 12 Şubat 2013'de bir yazı kaleme aldı. *"Türkiye'nin ali kıran baş keseni kim? Erdoğan'ın yanında Özdemir'in işi ne?"*[1] başlıklı yazısında 28 Şubat darbecilerinden daha kötü olmakla suçladığı AKP'nin giderek daha fazla baskısını hissettiren otoriterleşme uygulamalarını eleştiren Aytaç, 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmaları sırasında internet üzerinden sızdırılan bazı telefon konuşmalarının içeriğinde ne olduğunu aylar öncesinden dile getiriyordu. AKP iktidarının medya üzerindeki baskı ve tahakkümünü eleştiren, tartışma programlarına çıkacak yorumcuların dahi hükümet komiserleri tarafından belirlendiğini anlatan Aytaç, iktidarın diş geçiremediği Cemaat medyasının etkisindeki tabanı kendi yanlarına çekmek için de MİT'e çalıştığını ima ettiği Kemalettin Özdemir ve benzerlerini kullandığını söylüyordu. Yazısını, *"Bu çanlar artık sizin için çalıyor... Ve Kemalettin Özdemir'i bu konularda rehber edinenin burnu da..."* tehdidiyle bitiren Aytaç, aynı gün sitesinde Özdemir'in adının geçtiği bir yazı daha yayınladı. Bir rüya metaforu üzerinden hükümetin MİT kanalıyla Cemaat'e yönelik fişleme faaliyetleri yaptığından bahsettiği *"Erdoğan Perinçek mi? AK parti Aydınlık mı? Hayır olmamalı"*[2] başlıklı yazısında Aytaç, bu faaliyetlerin içinde olduğunu düşündüğü Özdemir'in adını ise *"Münafık Kemal Demiröz"* diye geçiriyordu.

Aytaç'ın iki gün sonra yine Özdemir'i hedef alan yazısı ise *"Kemalettin Özdemir gibiler ve sıradanlaşmayı kaldır(ama)mak"*[3] başlığını taşıyordu. Aytaç, başlıkta yer vermesine karşın, *"adı anılmaya değmez"* diyerek ismini hiç geçirmediği Özdemir'i, Cemaat'in

1 http://www.dusunceatolyesi.com/sn-basbakan-erdogan/turkiyenin-ali-kiran-bas-keseni-kim-erdoganin-yaninda-ozdemirin-isi-ne/

2 http://www.dusunceatolyesi.com/sn-basbakan-erdogan/erdogan-perincek-mi-ak-parti-aydinlik-mi-hayir-olmamali/

3 http://www.dusunceatolyesi.com/kemalettin-ozdemir/kemalettin-ozdemir-gibiler-ve-siradanlasmayi-kaldiramamak/

büyümesiyle paralel bir gelişim gösteremediği için etkisinin azalıp sıradanlaşmakla ve geri planda kalması nedeniyle hırslarına yenik düşmekle suçluyordu. Özdemir ve benzerlerini sıradanlıktan çıkartanın, adını vermeden, *"Oluşumun başındaki"* diyerek Fethullah Gülen'in teveccühü olduğunu belirten Aytaç şöyle yazıyordu:

"Oluşumun büyümesi nispetinde öndeki kişiler de sürekli geri planda kalmaya başlamış ve yerlerini yeni oyuncular almıştır. Aslında temel hedef; oluşumu cihanşümul (=küresel) bir noktaya getirmek iken bu öndeki kişiler makamlarından geriye düşüp arkalarda kalınca yola niçin çıktıklarını unutup benlik kavgasına düşmüş ve hedefleri Allah ve Resulünü memnun etmek iken kendi isimlerini cilalayıp eski konumlarını kazanma derdine düşmüşlerdir. Güç zehirlenmesini güç kaybı takip etmiş ve bu kişiler mantıklı ve sağlıklı bir şekilde düşünemeyip her şeye kendi egoları ve menfaatleri doğrultusunda bakmaya başlamışlardır."

Aytaç'ın bu yazının devamı olarak aynı gün, Özdemir'le ilgili sitesinde yayınlanan *"Dershaneler: Sn. Başbakan, Sn. Gülen ve 2. Nurettin = Kemalettin (mi?)"*[1] başlığını taşıyan bir diğer yazısı ise *"Yukarıda yazdığımız başlığın yerine isterseniz; 'Dershaneler Konusunda Kemalettin Özdemir 2. Nurettin Veren Vakıası mı?' başlığını da kullanabilirsiniz..."* diye başlıyordu. Aytaç yazısında, dershanelerin kapatılması önerisinin hükümete bizzat Özdemir'den gittiğini iddia eden şu satırları yazıyordu:

"Bir görüşe göre; Sn. Başbakan'ın, dershanelerin kapatılması konusuna bu kadar yoğunlaşmasının tek nedeni; 'the cemaat'in en temel insan kaynağının, dershanelerden karşılanıldığı konusunun Sn. Başbakan'a, Kemalettin Özdemir tarafından ısrarla ifade edilmesi deniliyor. Yine bu inanışa göre; eğer dershaneler kapatılırsa -bataklık kurutulacak- 'the cemaat' insan kaynakları bağlamında çok ciddi bir sıkıntıya girmiş olacak..."

Aytaç'ın hedefine Özdemir'i koyduğu yazıları sonraki günlerde de devam etti. 16 Şubat 2013'te, *"Sn. Başbakan, Mustafa Sungur abinin cenazesine neden gitti?"*[2] başlıklı yazıda ise, *"Bundan sonraki süreçte Said-i Nursi'nin talebesi olan birisinin oğlu üzerinden, bütün*

1 http://www.dusunceatolyesi.com/sn-basbakan-erdogan/dershaneler-sn-basbakan-sn-gulen-ve-2-nurettin-kemalettin-mi/

2 http://www.dusunceatolyesi.com/sn-basbakan-erdogan/sn-basbakan-mustafa-sungur-abinin-cenazesine-neden-gitti/

Nur cemaatlerini bir araya toplama ve Fethullah Gülen hareketinden de -kendilerine göre- mümkün olduğunca büyük bir parçayı koparma yolunda çalışmalar yapan bir derin ve kirli yapı şu anda söz konusu mu? Evet söz konusu ve bu uğurda çok ciddi 3-5 basamaklı ve yıllara bölünmüş proje plan çalışmaları yapmaktalar..." denilerek hükümetin Özdemir üzerinden Gülen Cemaati'ni bölmek istediği öne sürülüyordu. Gülen Cemaati'nin bölünmesi sonrasında dağınık durumdaki Nur Cemaati'nden kopmuş tüm hareketlerin birleştirilerek Başbakan Erdoğan ve AKP'ye bağlanmak istendiği dile getirilen yazıda bunun karşılığında da Özdemir'in önce AKP'den milletvekili sonrasında da Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan sorumlu bakan yapılacağı iddia ediliyordu.

Özdemir, Cemaat çevrelerinden adının sıklıkla dile getirilmesi üzerine avukatı Fatih Dinçer aracılığıyla yaptığı bir basın açıklamasında hakkındaki tüm iddialara toptan yanıt veriyordu. Avukat Dinçer, 10 Ocak 2014'te yaptığı açıklamada[1] 1975'ten itibaren Diyanet İşleri Başkanlığı'nın değişik kademelerinde ve Milli Eğitim Bakanlığı emrinde öğretmen olarak çalışan müvekkili hakkında dezenformasyon yapılarak bir itibarsızlaştırma kampanyası açıldığını söylüyordu. Bir akademisyen olan Özdemir'in, polis teşkilatıyla ve herhangi bir polisle de iddia edildiği biçimde bir ilişki içinde olmadığı savunulan açıklamada MİT'le ilgili iddialar da cevaplanıyordu. Gülen Cemaati'ni bölme iddialarının iftira olduğu belirtilen ve Özdemir'in çalıştığı üniversite dışında hiçbir kurumda resmi veya gayri resmi görev almadığı da vurgulanıyordu.

Taraflardan hangisinin yalan söylediğini, hangi iddiaların doğru çıkacağını zaman kanıtlayacak elbette. Ancak Kemalettin Özdemir'in kopuşuna dair yine Cemaat içinden bir başka isim, Işık Evleri'nden Esnaf İmamlığı'na, oradan yazarlığını yaptığı *Zaman* gazetesinin Makedonya temsilciliğine kadar birçok görevde bulunan Selim Çoraklı, farklı bir görüş beyan ediyordu. 28 Şubat Darbesi sırasında ve sonrasındaki tavrı nedeniyle 1983 yılında aralarına katıldığı Gülen Cemaati'nden 1999'da ayrılan bir isim olan Selim Çoraklı, AKP-Cemaat savaşının şiddetlendiği bir dönemde uzun süren sessizliğini bozmuştu. *Sabah* gazetesi ve grubun televizyon kanalı Ahaber'in kendisiyle söyleşi yaptığı Çoraklı, daha

1 http://www.sabah.com.tr/Gundem/2014/01/11/kemalettin-ozdemir-iftiralara-isyan-etti

o günden Cemaat'in bugünlerde tartışılan bir sürecin içine girdiği eleştirileri yönelterek ayrıldığını söylüyordu. 4 Şubat 2014'de *Sabah* gazetesinde *"Bir eski 'imam' örgütün içyüzünü anlattı-Paralel yapıya yeraltı modeli "*[1] başlıklı manşete çıkarılan söyleşide Çoraklı, Kemalettin Özdemir'in ayrılışının nedeninin Fethullah Gülen'in otoritesine baş kaldırmak olduğunu dile getiriyordu. Çoraklı, *"Fethullah Gülen kesinlikle şerik kabul etmez... Otoriter liderlerde her zaman paranoya ve şüphecilik vardır. En yakın arkadaşlarının kendilerine tuzak kurduğunu düşünürler... Gülen'in otoriter kişiliği, ister istemez kendisinin iktidarını sarsma ihtimali olan insanların önünü kesti"* diyerek Cemaat içindeki bir iktidar mücadelesine dikkat çekiyordu. Kopuş sürecinin sonunda, Cemaat'in içinde abi diye anılan Kemalettin Özdemir'ın hain ilan edildiğini belirten Çoraklı, *"Hakkında bir sürü düzmece şeyler yayınlandı... Yanında kadından, kızdan bahsedince yüzü kızarır. Onun bile bu tarz görüntülerini yayınladılar"* diyordu. Çoraklı'nın bahsettiği düzmece şeylerin ne olduğunu ise Türkiye kamuoyu Fethullah Gülen'den öğrenecekti. Dershaneler kılıfına gizlenen ve giderek şiddetlenen iktidar savaşında geçmiş tecrübelerin ışığında, herkes sıranın özel hayata dair ses ve görüntü kayıtlarına geleceğini düşünüyordu. Tam da bu sıralarda Fethullah Gülen, yaptığı haftalık sohbetlerinden birinde, yıllar önce Türkiye'deki önemli bir kişiye kaset komplosu düzenleneceği bilgisinin kendisine geldiğini belirterek, bu komployu son anda önlediğini söyledi. Gülen, 6 Aralık 2013'de internet sitesinde yayınlanan *"Kara propaganda ve nefis muhasebesi"*[2] başlıklı sohbette kendisine gelen bilgi üzerine ismini vermediği bu önemli kişiyi Türkiye'deki bir yakını aracılığı ile uyardığını anlattı. Amerika'da bulunduğu sırada birisinin kendisine telefon açtığını belirten Gülen, *"Bana akşamüstü bir telefon geldi. Burada akşamdı. Türkiye'de geceyarısıydı sanıyorum. Dediler ki nefsine uyarak bir yerde bir alüfte (seks işçisi) ile buluşmaya gidiyor. Ve aynı zamanda birilerini de komplosu söz konusu olabilir. Türkiye'de onu tanıyan bir arkadaşa telefon ettim. Kalk dedim, gece yarısı deme evine koş git. Bu bir komplo meselesi ile şayet, günümüzde geldiği konuma gelemezdi. O mevzudaki telefon sabit. benim kendisine o ricada bulunduğum o zat da hâlâ hayatta. Ben bu zamana kadar bu meseleyi kimseye açmadım. Bize yakışan budur. Belki de*

1 http://www.sabah.com.tr/Gundem/2014/02/04/polis-asker-ve-yargida-hucre-tipi-yapilanma-var

2 http://www.herkul.org/herkul-nagme/397-nagme-kara-propaganda-ve-nefis-muhasebesi/

böyle birisi benim öyle bir ayıbını bildiğimden dolayı şimdilerde homurdanıyorsa şayet, 'keşke benim ayıbımı bilen bu insan nalları dikse gitse de ayıbımı bilen biri olmasa' der, belki. Mümin olarak bizim karakterimiz buydu, Bu mevzuda belki on tane hadise sayabilirim" dedi.

Gülen'in açıklaması, doğal olarak medyada geniş yer bulurken, herkes söz konusu önemli kişinin kim olduğu sorusuna yanıt arıyordu. Şiddetini arttıran savaş nedeniyle de tüm tahminler hükümetin üst düzey isimlerinden biri olduğu ve bu şekilde AKP'ye şantaj yapıldığına yönelikti. Özel hayata dair ses ve görüntü kayıtlarıyla hem siyasetin hem de toplumun dizayn edildiği Türkiye'de herkes Gülen'in tuzaktan kurtardığı kişinin kim olduğunu merak etse de, esas sorulması gereken başka sorular vardı. Gülen'in anlattıklarından yola çıkarak söz konusu önemli şahsiyetin ya telefonları dinleniyor, ya takip ediliyor ya da hem dinleniyor hem de takip ediliyor olmalıydı. Peki neden? Ve daha önemlisi Gülen komplo kurulacağını nereden biliyordu? Fethullah Gülen'i kim aramıştı? Dahası benzer 10 olay daha sayabileceğini söyleyen Fethullah Gülen'e neden ve kimler haber veriyordu? Bu sorular sorulmadı elbette. Ancak birkaç hafta sonra, konu unutulmaya yüz tutmuşken, iktidardaki kirli ittifakın dağılmasından sonra Cemaat kanadında yerini alan ve AKP iktidarına karşı sert eleştiriler yönelten Nazlı Ilıcak herkesin merak ettiği bu kişinin kim olduğunu açıkladı. Ilıcak, CNN Türk kanalında 2 Ocak 2014 gecesi canlı yayınlanan Dört Bir Taraf programında Fethullah Gülen'in seks kaseti komplosundan kurtardığı kişinin Kemalettin Özdemir olduğunu iddia etti.[1] Tesadüf bu ya Ilıcak iddiasını tam da Kemalettin Özdemir adının iktidar tetikçileri tarafından dile getirildiği gün söylemişti. Kirli iktidar savaşının bir diğer cephesinin neferlerinden Sevilay Yükselir, aynı gün *Sabah* gazetesinde *"Cemaatin 'hain' ilan ettiği imam MİT'e mi çalışıyor?"*[2] başlıklı bir yazı kaleme almıştı. Yükselir'in daha önce de Emniyet içinde Gülen Cemaati'nin eski ve yeni imamları arasında yaşanan çekişmeyle ilgili iddiaları anlattığı bir yazısında[3] bahsetmiş olduğu Kemalettin Özdemir'i

1 http://tv.cnnturk.com/video/2014/01/03/programlar/dort-bir-taraf/17-aralik-sureci-paralel-devlet-iddialari-2014-teki-secimler-dort-bir-tarafta-ekrana-geldi/2014-01-02T2130/index.html

2 http://www.sabah.com.tr/Yazarlar/yukselir/2014/01/02/cemaatin-hain-ilan-ettigi-imam-mite-mi-calisiyor

3 http://www.sabah.com.tr/Yazarlar/yukselir/2012/03/14/hanefi-avci-neden-serbest-degil

yeniden konu etmesinin nedeni ise Cemaat'e karşı girişilen savaşta MİT'e danışmanlık yaptığı iddialarıydı. Yükselir yazısında, Cemaat'in örgütlenme yapısını en iyi bilen isimlerin başında gelen Özdemir'den faydalanan MİT'in doğru bir hamle yaptığını savunuyordu.

Bu tesadüf ister istemez, Ilıcak vasıtasıyla "ayağını denk al" mesajıyla uyarılan Kemalettin Özdemir'in cezalandırılacağı şüphesini de doğuruyordu. Ilıcak'ın, bu yazının yayımlandığı gün seks kaseti tuzağından kurtarılan kişi olduğu iddia ettiği Özdemir ise Sevilay Yükselir'in *Sabah* gazetesindeki köşesinden yanıt verdi. Yükselir 7 Ocak 2014 günü yayımlanan, *"Fethullah Gülen'in kaset komplosundan kurtardığı kişi kim?"*[1] başlıklı yazısında, Özdemir'le ilgili yazdıklarının Cemaat'te rahatsızlık yarattığını ve bir itibarsızlaştırma operasyonu için düğmeye basıldığını söylüyordu. Yükselir, telefonla konuştuğu Özdemir'in iddiaları yalanlayarak Ilıcak hakkında dava açacağını söylediğini anlatıyordu. Kısa süre sonra Özdemir, söylediği davayı açtı. Üstelik davanın tanığı olarak Fethullah Gülen'in adını dilekçesine koymuştu. *Akşam* gazetesinde 09 Nisan 2014'de yayımlanan *"Alüfte'ye gitmedim şahidim de Gülen'dir"*[2] başlıklı haberde Özdemir'in iftira iddiasıyla tazminat davası açtığı belirtiliyordu. Özdemir haberde, *"O sırada ben Amerika'da, Gülen'in yanındaydım. Bahsedilen telefon görüşmelerini benim de bulunduğum bir ortamda yaptı. Sözü edilen kişinin kim olduğunu ben biliyorum fakat açıklamak istemiyorum. Mahkemede gerçekler ortaya çıkacak"* diyordu. Özdemir'in söylediği gerçekler henüz ortaya çıkmış değil. Kuruluşundan itibaren içinde bulunduğu ve polis teşkilatının tüm hücrelerine dek örgütlenmesinin mimarı olduğu Cemaat'e neyin karşılığında ihanet ettiği de, MİT'e anlattıklarıyla hazırlandığı öne sürülen raporlarda ne yazdığı da henüz bilinmiyor. Gelecek genel seçimlerde AKP'den milletvekili olacağı ve hatta kabinede yer alacağı bile iddia edilen Kemalettin Özdemir, görünen o ki önümüzdeki dönemde adı sıkça anılacak bir kişi olarak karşımızda olacak.

1 http://www.sabah.com.tr/Yazarlar/yukselir/2014/01/07/fethullah-guleninkaset-komplosundan-kurtardigi-kisi-kim

2 http://www.aksam.com.tr/siyaset/alufteye-gitmedim-sahidim-de-gulendir/haber-298323

3. Bölüm

YOLSUZLUK VE RÜŞVET BATAĞINDA BİR İKTİDAR

Dershanelerin kapatılması sürecinde şiddetlenen savaş 29 Mart 2014 yerel seçimlerine birkaç ay kala nihayet gerçek mecrasına taşınarak bir meydan muharebesine döndü. Alternatif bir siyasi hareket bulamadığı için AKP'ye karşı savaşını Erdoğan karşıtlığı üzerine kuran Cemaat, merkezinde Başbakan ve yakın çevresinin bulunduğu yolsuzluk soruşturmalarıyla öldürücü darbeyi indirmek için harekete geçti. 17 Aralık sabahı Türkiye kamuoyu, son yılların değişmez haberlerinden biriyle güne başladı. Aralarında dört bakan çocuğunun da bulunduğu tanınmış çok sayıda kişi yolsuzluk soruşturmaları kapsamında gözaltına alınmıştı. Dile getirilen iddialar, bu iddialara konu olan kişiler ve ortada dönen paralar akıl alır gibi değildi. Cumhuriyet tarihinin en büyük soygunu, kendisine AK diyen bir iktidar eliyle gerçekleştiriliyordu. Hırsız, hükümet kılığında devleti soyuyordu. 1994 yılındaki yerel yönetim deneyimlerinden başlayarak son 20 yıla yayılan soygun elbette ki AKP iktidarı hakkındaki ilk iddia değildi. AKP'nin ilk dönem iktidarının Maliye Bakanı Kemal Unakıtan, eski Genel Başkan Yardımcıları Dengir Mir Mehmet Fırat ile Şaban Dişli'nin adlarının karıştığı yolsuzluk, hayali ihracat ve rüşvet iddiaları, üzeri örtülen ve yolsuzluğu soruşturan savcıların soruşturulduğu bir davaya dönen Almanya bağlantılı Deniz Feneri Davası hâlâ akıllarda. Yolsuzluk, rüşvet, adam kayırma ve kalkınma adı altında gerçekleşen kamu ihaleleriyle doğa talanının önünü açan soygun düzenine ilişkin irili ufaklı birçok iddia dile getirilmiş olsa da yargı önünde caydırıcı bir sonuç alınamamıştı. Bunun en büyük nedenlerinden biri, birdenbire AKP'nin hırsız olduğunu keşfeden polis, yargıdaki örgütlenmesi ve zincirin diğer halkasında yer alan medyasıyla Cemaat'in de yıllardır süren bu soygun düzenine ortak olmasıydı. AKP ve Cemaat yanlısı olanlar dışında kalan medya organlarının patronlarının hükümetle kurdukları ekonomik çıkar temelli ilişkileri ya da üzerlerinde kurulan

baskı nedeniyle yolsuzluk iddiaları hakkında haber bile yapılamayınca, yargının eksikliğini kapatacak olan kamusal denetim de yerine getirilememişti.

AKP ile Cemaat arasındaki savaşla ilgili olası barış ümitlerini tümden yok eden ve iktidarın soygun düzeninin ilk kez soruşturulacağı ümidini doğuran büyük yolsuzluk operasyonun koordinesini yürüten savcı tanıdık bir isimdi. Ergenekon soruşturmalarında hukuk katliamları sırasında AKP ve Cemaat medyasının el birliğiyle zirveye çıkardığı ve hiç hak etmediği kahraman payesiyle anılan Zekeriya Öz. Bir dönemin "sahte kahramanı" olan Öz için sonun başlangıcı, Odatv soruşturmasıyla olmuştu. Bu soruşturmada yaşanan bir dizi hukuk katliamının altına imza atan ve buna dair eleştiride bulunanlara Öz, *"Terör örgütünün hedef ve amaçlarına katkı sağlayacak yayınların savcılık tarafından özenle izlendiği ve hassasiyetle değerlendirildiğini"* vurguladığı tehditkâr açıklamalar yapmıştı. 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturması sırasında Savcı Muammer Akkaş'ın yazılı açıklama yapmasının AKP medyasında kopardığı "Savcı yazılı açıklama yapar mı?" gürültüsünün zerresi dahi Öz'ün tehdit dolu açıklamaları sırasında yaşanmadığı gibi, aksine, bu hukuksuzluğu savunan yazılara imza atılmıştı. Bir intikam operasyonu olduğu çok açık olan ve hükümetin özellikle dış kamuoyunda başını en çok ağrıtan Odatv soruşturmasında yaşanan hukuksuzluklardaki rolü, Öz'ün AKP nezdinde de kredisini tüketti. Ergenekon sürecinde yaşanan hukuksuzluklara siyasal çıkarları gereği göz yuman ve Cemaat'in polis ve yargıda örgütlenmiş çetesine sınırsız destek sunan AKP iktidarı, Öz'ü onore ederek görevinden almıştı. Ergenekon sürecindeki suç ortaklarını koruyan AKP hükümeti, Savcı Öz'ü terfi yoluyla azletmeyi tercih etti. Savcı Öz, 30 Mart 2011'de Ergenekon gibi terör soruşturmalarına bakma yetkisi veren özel yetkileri kaldırılarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcı vekili olarak atandı. Bu pasif görevi nedeniyle çok sevdiği medyada adı anılmaz olan Savcı Öz, 17 Aralık operasyonu ile bir kez daha sahneye çıkmış oldu. Cemaat-AKP savaşının bir uzantısı olarak polis ve yargı ile hükümeti karşı karşıya getiren yolsuzluk soruşturmaları nedeniyle Öz, 2,5 yıl sonra artık yeniden kameraların önündeki isim olmuştu. Her ne kadar pasif göreve atanmış olsa da bu kez hükümeti hedef alan bir soruşturmayla Savcı Öz, var olduğunu ve hangi cephede olduğunu kanıtlamak istercesine, yolsuzluk

operasyonları devam ederken İstanbul Emniyeti'ne giderek kameraların görüş alanına girecekti. Bu nedenle Öz, hızla çıktığı zirveden aynı hızla dibe çakılıverdi. Savcı Öz yeniden manşetlere çıkmıştı, ama yolsuzluk soruşturmalarının ardından biten hükümet desteğinin yerini düşmanlığa bıraktığının kanıtı olan haberlerle. Bir zamanlar AKP medyası tarafından yere göğe sığdırılamayan sahte kahraman Savcı Öz, yine aynı medya organları tarafından itibarsızlaştırdı. Aslında Ergenekon sürecinde, soruşturmayı yürüten isim olarak görünmesine karşın, Savcı Öz'ün polisten gelen talep ve fezlekelere imza atmak dışında bir fonksiyonu yoktu. Öyle ki polis fezlekeleri aynı imla yanlışlarına kadar altında Öz'ün imzası bulunan iddianame olarak düzenlenmişti. Ve rüzgâr tersten esmeye başlayınca Öz'ün onay verdiği ve bir dönemin demokrasi mücadelesi olarak haberleştirilen bu hukuksuzluklar, şimdi de Öz'ün nasıl da berbat bir savcı olduğunun kanıtı olarak manşetlerden kullanılıyordu. Ardından Öz, iş adamlarının masrafını karşıladığı bedava tatil yapan ya da iş takipçisi olduğuna yönelik haberlerin öznesi oldu. Dubai'de ailesiyle yaptığı tatilin masraflarını işadamı Ali Ağaoğlu'nun karşıladığı iddialarının yer aldığı haberler sonrasında Öz, 7 Ocak 2014 günü İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekilliği görevinden alınarak Bakırköy Başsavcı Vekilliği'ne atanacaktı.

Yolsuzluk soruşturmasının bir diğer savcısı da Öz'e bağlı olarak çalışan ve operasyon talimatını veren Celal Kara'ydı. Uzun süre İstanbul 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde görev yapmış olan Savcı Kara sanıklarının sıklıkla kendilerine komplo kurulduğu iddialarını dile getirip hukuk ihlali yapıldığı yakınmasında bulunduğu Balyoz, Askeri Casusluk ve Sahte Çürük Çetesi soruşturmalarına bakmıştı. Adı Öz kadar bilinmese de o da Ergenekon sürecindeki aynı hukuksuzluk zincirinin bir diğer halkasındaydı. Memur suçlarına bakan Savcı Mehmet Yüzgeç de üç ayrı soruşturmanın tek bir dosyada toplandığı yolsuzluk soruşturmasında görev alan bir diğer isimdi.[1]

1 Yolsuzluk soruşturmalarında görev alan savcılara yönelik HSYK tarafından başlatılan soruşturmada Zekeriya Öz hakkında diğer savcılar Celal Kara ve Mehmet Yüzgeç'le birlikte meslekten ihraç, Ali Güngör'e de yer değiştirme cezası talep edildi. HSYK Başmüfettişi Ömer Kara'nın hazırladığı raporda, Savcı Öz'ün Dubai tatilinin parasını işadamı Ali Ağaoğlu'nun ödemesi ve kanunsuz imar değişikliği talepleri yüzünden meslekten ihraç edilmesi istendi. HSYK 2'inci Dairesi'ne gönderilen raporda, Öz'ün 18 Aralık'ta Emniyet Müdürlüğü'ne giderek kolluk görevlilerini tehdit ettiği savunuldu. Fatih Belediyesi'ni baskı altına almaya çalıştığı öne

Yolsuzluk soruşturmaları ne tesadüftür ki AKP ile Cemaat arasında kamuoyu önünde cereyan eden en ciddi çatışmalardan biri olan 7 Şubat 2012'deki MİT Krizi'nden sonra başlatılmıştı. 13 ve 20 Eylül 2012 ile 14 Şubat 2013 tarihlerinde başlatılan üç ayrı soruşturmaların ilkinde Rıza Sarraf ve ilişkili olduğu kişiler, ikincisinde çeşitli imar yolsuzlukları nedeniyle Fatih Belediyesi ile İstanbul Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlükleri ve üçüncüsünde ise TOKİ projeleri ile kamu ihalelerine giren inşaat firmaları vardı. İddiaya göre iş adamı olarak görünen İranlı Rıza Sarraf'ın Türkiye'ye milyonlarca dolar döviz sokmasından kuşkulanılmasıyla 2012'de başlatılan ve 20 ay süren çalışmalar, teknik takip ve dinleme faaliyetleri, polisi operasyon gününe kadar getirmişti. Polisin dinlemeye aldığı telefon trafiğinde İçişleri Bakanı Muammer Güler'in oğlu Barış Güler'in Rıza Sarraf'la irtibatlı olduğunu ortaya koyan görüşme kayıtları bulunuyordu. Çorap söküğü gibi gelişen ilişkilerle çok geçmeden dönemin Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan ve Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın da özel komisyon karşılığında Rıza Sarraf'ın para transferlerine yardımcı oldukları belirlenmişti.

Türkiye'nin gündemini sarsan ve Organize Suçlarla Mücadele ile Mali Şube Müdürlüğü ekiplerinin yürüttüğü operasyon herkesten, İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu ve Emniyet müdürü Hüseyin Çapkın'dan dahi gizlenmişti. Operasyonun başlamasından kısa bir süre sonra Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürü Nazmi Ardıç ile Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürü Yakub Saygılı amirleri olan Emniyet Müdürü Çapkın'ı bilgilendirmişlerdi. Operasyonun gizlenme nedeni ise ortadaydı: Zincirleme rüşvet ve yolsuzluk çarkının içinde, polislerin bağlı olduğu İçişleri Bakanı da vardı. Rıza Sarraf'a kefil olduğunu beyan eden İçişleri

sürülen Öz'ün, yılda 25-30 kez yurtdışına çıktığı, Dubai tatilinin masraflarını da işadamı Ali Ağaoğlu'na ödettirildiği ifade edildi. Raporda, Savcı Celal Kara'nın ise 17 Aralık operasyonlarında gözaltına aldırdığı kişilere savunma hakkı vermediği kaydedildi. Salih Kaan Çağlayan'ın ifadesinin sadece 4 dakika, Barış Güler'in 7 dakika ve Mustafa Demir'in ise 14 dakika sürmesi de buna delil olarak gösterildi. Üç farklı soruşturmayı birleştirerek tek operasyon yapan Savcı Yüzgeç'in ise, somut bilgi ve belge olmadan gözaltı işlemi uyguladığı, mal varlıklarına el koyduğu öne sürüldü. Yüzgeç'in kanunun değil polisin inisiyatifiyle soruşturma yaptığı, ayrıca İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı'ya bilgi vermeden arama ve gözaltı yaptığı belirtildi. Başmüfettiş Kara, 25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasını yürütürken görevden alınan ve Tekirdağ'a düz savcı olarak atanan Savcı Muammer Akkaş hakkında yürüttüğü soruşturmada, Akkaş'ın da meslekten ihracını istemişti.

Bakanı Muammer Güler yalnız da değildi. Başka bazı bakanlar ve bürokratları ile hükümet en tepeye kadar pisliğe bulaşmıştı. Operasyonun engellenebileceği ihtimali kuvvetle muhtemel olduğu için gizliliğe önem verilmişti.

Kara para aklama, rüşvet ve altın kaçakçılığı suçlamalarını içeren soruşturma iddiaya göre, İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü'nün 2 Eylül 2012'de Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'ne 317248 numaralı gizli damgalı bir dosya göndermesiyle başlamıştı. Dosya, ihbarlar üzerine iki yıldır takip edilen Rıza Sarraf'ın rüşvet ilişkileri ve kara para aklama faaliyetlerini içeriyordu. Bilgi notundan bir hafta sonra, 9 Eylül 2012'de, Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü, İstanbul Cumhuriyet Savcısı Celal Kara'nın talimatı ile Sarraf hakkında izleme ve dinleme kararı aldı. İranlı Sarraf'ın, Türkiye siyasi tarihinin en ciddi krizlerinden birini yaşatacak usulsüzlükleri de böylece ortaya döküldü. Ancak bu anlatılanlar yıllarca AKP iktidarına koalisyon ortaklığı yapan Cemaat'in polis ve yargıdaki kadrolarının bir anda yolsuzlukların farkına varmış olduğuna inanacaklar için resmi belgelere yansımış olanlar. Güvenlik bürokrasisindeki örgütlenmeleriyle herkesi dinleme ve izlemeye almış olduğu aşikâr olan bir yapının AKP'nin yolsuzluklarını çok daha eskiden kayıt altına aldığına ilişkin yaygın bir kanı ve bu kanıyı besleyen çok sayıda iddia var. AKP ile Cemaat arasındaki savaşı, taraflardan birisi yok olana dek sürdürecek olan bir noktaya taşıyan yolsuzluk soruşturmalarına ilişkin kayıtların tutulmasının başlangıcı birkaç yıl öncesine dayanıyordu.

Uyuşturucu kaçakçılığından yolsuzluğa

12 Şubat 2007 günü yapılan bir uyuşturucu kaçakçılığı operasyonunda, Kapıkule Sınır Kapısı'ndan yurtdışına çıkış yapacak olan bir TIR'da 202 kilogram eroin yakalanmıştı. Bir uyuşturucu kaçakçılığı soruşturmasını hükümeti en tepesine dek yolsuzluk soruşturmasına bulaştıracak olan gelişme ise, bu olayla ilgili İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2007/1258 sayılı soruşturma dosyası üzerinden alınan mahkeme kararıyla oldu. Edirne Emniyet Müdürlüğü KOM Şube Müdürlüğü'nün yaptığı telefon dinlemelerine göre; değişik gerçek ve tüzel kişiler arasında kaynağı belli olmayan yüksek meblağda paraların uluslararası transferinin yapıldığı, bu transfere Abdullah Happani isimli Durak Döviz çalışanının

aracılık ettiği tespit ediliyordu. Yolsuzluk soruşturmalarının kilit noktası da Durak Döviz'di. Çünkü Rıza Sarraf para transferlerinde bu firmayı kullanıyordu. İşte bu tespit üzerinden soruşturma genişletildi. MASAK'ın 10 Haziran 2008'de Şişli Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdiği 6517 sayılı yazının ekinde bulunan bir rapor soruşturmanın yönünü AKP'ye çevirdi. Bankalar Yeminli Murakıbı Mehmet Tahir Özsoy tarafından hazırlanan 13 Mayıs 2008 tarihli R-61 sayılı Atik-İşcen rumuzlu aklama-inceleme raporunda, *"Şüpheli para hareketlerinin miktar ve sıklığı dikkate alındığında bu işlemleri gerçekleştiren kişilerin polisiye takip ve uygun görülecek diğer usullerle Türkiye çapındaki faaliyetlerinin izlenmesinin uygun olacağı"* belirtiliyordu. Rapor savcılık kanalıyla 8 Ekim 2008'de polise gönderildi. İstanbul Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'ne gönderilen yazıda, Mehmet Happani ve Abdurrahman İşcen'in ortak oldukları bazı kuyumculuk ve döviz şirketlerinin kara para aklama konusuyla ilgili soruşturulması isteniyordu.

Bu soruşturma çerçevesinde telefonları dinlemeye, şüphelileri de izlemeye alan İstanbul polisine aylar sonra, ilginç bir tesadüf, Ergenekon sürecinde olduğu gibi tam da üzerinde çalıştığı bu konuyla ilgili bir ihbar e-postası gönderildi. 7 Mayıs 2010'da İstanbul Emniyet Müdürlüğü Muhabere Elektronik Şube Müdürlüğü'nün e-postasına gönderilen ihbarda Rıza Sarraf'ın İstanbul Kapalıçarşı'da bulunan Durak Döviz isimli işyerini kullanarak milyonlarca doları usulsüz biçimde Türkiye'ye soktuğu belirtiliyordu. İhbarın intikal ettirildiği ve iddiaları soruşturacak birim olan İstanbul Mali Suçlar Şube Müdürlüğü'ne Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'ndan da bir rapor gönderildi. 6 Haziran 2011 tarihli 298907 sayılı yazının eki olarak gönderilen rapor, *"Happani Grubu Değerlendirme Raporu"* başlığını taşıyordu. Raporda, Rıza Sarraf'a ait Royal Holding isimli şirketin alt firması olan Durak Döviz ile Tural ve Pırlanta Limited şirketleri hakkında bilgi verilip bazı iddialar sıralanıyordu. Raporda İran ve Dubai'ye külçe altın ihracatı ve İran bağlantılı ticari işlem kaynaklı paraların giriş çıkışıyla ilgili olarak, suçtan kaynaklanan mal varlığını aklama suçunun işlenmiş olabileceği dile getiriliyordu.

İstanbul polisi sesiz sedasız ve acele etmeden konuyla ilgili çalışmalara devam ediyor ve elde ettiği bilgileri günü gelince kullanmak üzere saklıyordu. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Mali

Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'ne 18 Temmuz 2012'de bu kez faks yoluyla gönderilen bir ihbar ise o güne kadar yapılan çalışmaların özeti gibiydi. İhbarda, Rıza Sarraf ve Abdullah Happani'nin İran ve Kuzey Irak üzerinden getirdikleri kaynağı belirsiz paraları Durak Döviz, Atlas Döviz, Royal Denizcilik, Safir Altın, Hicran Kuyumculuk, Atanur Kuyumculuk, Mümtaz Kuyumculuk ve Dimet Kuyumculuk firmalarını aracı kılarak para akladıkları öne sürülüyordu. Bu yolla elde edilen paraların uyuşturucu ve kaçakçılık kaynaklı olabileceği, Rıza Sarraf'ın kuryesi ve şoförü olan Turgut Happani'nin de Rusya'da 150 milyon dolar para ile yakalandığı söyleniyordu. Türkiye'de kurulmuş ve hayali olduğu belirlenen üç şirketi incelemeye alan Maliye Bakanlığı müfettişleri İran'dan gelen yüklü miktarda para transferi yapıldığını tespit etmişti. Bir ihbarcının Maliye Bakanlığı müfettişlerine sunduğu belgeler ve ifadelerinde, Türkiye'de kurulan tabela şirketlerine ait banka hesaplarına, İran devletinin yüzde 40 hissesinin bulunduğu İran Mellat Bank üzerinden, 2009-2012 tarihleri arasında 87 milyar euro kara para transferi yapıldığı iddia ediliyordu. Âdem Gelgeç, Vidadi Badalov gibi isimler tarafından kurulan şirketlerin banka hesaplarını inceleyen müfettişler olayla ilgili özel bir komisyon kurdu. İstihbarat birimlerinin de yaptığı ek çalışmada 11 ayrı şirketin bu yollarla İran'dan kara para transferi gerçekleştirdiği belirlendi. Şirket ortaklarından Gelgeç, Maliye Bakanlığı'na verdiği ifadesinde para transferlerinin İran ağırlıklı olarak yapıldığını ve şirketlerin bu amaçla kurulduğunu belirtti. Hayali ihracatla ilgili bu şirketlerin Rıza Sarraf tarafından kurdurulduğu ve yönlendirildiği tespit edildi. Bu şirketlerle bağlantılı olarak gerçekleşen kara para aklama olayıyla ilgili operasyon Rusya'da yapılmıştı. İddiaya göre 14 Aralık 2011'de İstanbul'dan Rusya'nın Vnukovo Havalimanı'na giden üçü Azeri biri İranlı dört kişinin valizlerinde 14,5 milyon dolar ve dört milyon euro ile yakalanmıştı. Bunun üzerine Rusya Federal Gümrük Servisi, 14 kuryenin ismini Türkiye'deki makamlara bildirdi ve para transferlerinin soruşturulmasını istedi. Tahtakale'de döviz bürosu sahibi ve çalışanı olan dört kişi gözaltına alındı. Şüphelilerin son 37 seferde 40 milyon dolar ve 10 milyon euroyu valizlerle Rusya'ya taşıdığı tespit edildi. Paranın Azeri işadamları Nizami A., Surkhay H. ve Vidadi Badalov'a ait olduğu iddia edildi. İşadamlarının parayı yine valizlerle Dubai'den Türkiye'ye, ardından Rusya'ya

götürdükleri belirlendi. 14 kurye serbest bırakılırken, yurtdışındaki üç Azeri işadamı hakkında yakalama kararı çıkarıldı. Maliye Bakanlığı, Gelgeç ve Vidadi Badalov'a ait olduğu ortaya çıkan, üç şirketin Türkiye'deki bazı bankalarda bulunan 420 sayfalık para transferlerini ve kimler tarafından gerçekleştirildiğini tespit etti. Üç şirketin her birine günde ortalama 5 milyon euro para transferi yapıldığı hesap hareketleri incelenince ortaya çıktı. Paraların karşılıksız olarak geldiği ve vergi dairesinde şirketlere ait hiçbir borç olmadığı görüldü. Banka hesaplarındaki hareketleri inceleyen müfettişler, paraların ağırlıklı olarak İran Mellat Bank aracılığıyla yapıldığını belirtti. Müfettişler, 25 Şubat 2013'te şirketlerin sahibi olan Âdem Gelgeç'in ifadesine başvurdu. Gelgeç'e Türkiye'deki bazı banka hesaplarına gelen paraların karşılıksız ve hiçbir beyanda bulunmadan yapılmasıyla ilgili sorular yöneltildi. Gelgeç, şirketlerin İran ağırlıklı olarak yurtdışı para transferleri faaliyetinde bulunmak üzere kurulduğunu itiraf etti. Para hareketlerinin İran ve Azerbaycan'dan gelen talimatlar doğrultusunda yapıldığını belirten Gelgeç, bunları yaptıran üçüncü kişiler hakkında o dönem için bilgi vermeyeceğini söyledi.[1] 150 milyon dolarlık kara para aklama iddiasıyla gerçekleşen operasyon sırasında gözaltına alınanlardan birisi Sarraf'ın şoförü Turgut Happani'ydi. Ancak Sarraf, tanıdığını belirttiği Happani'nin hiçbir zaman şoförlüğünü yapmadığını söylemiş, hatta söz konusu iddiayı haber yapan basın kuruluşlarına maddi ve manevi tazminat davası açmıştı.

Sarraf'la ilgili 2007'deki uyuşturucu operasyonundan başlayarak tüm gelişmeler, ihbar ve yazışmalar ile MASAK raporları ve konuyla ilgili basında çıkan haberlerle birlikte İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından 13 Eylül 2012'de bir dosya halinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmişti. İddiaları içeren bilgilerin savcılık tarafından 2012/120653 sayılı soruşturma dosyasına kaydedilmesinin ardından, 17 Eylül 2012'de İstanbul 5'inci Sulh Ceza Mahkemesi'nden, polisin bildirdiği dosyanın şüphelileri hakkında telefon dinleme ile teknik ve fiziki takip kararı alınmasından sonra da dinlemeler resmi olarak başlamış oluyordu. Dinlemeler sırasında Rıza Sarraf'ın yanında çalışan İçişleri Eski Bakanı Muammer Güler'in yakın akrabası Rüçhan Bayar, Sarraf'ın danışmanı gibi gösterilen Muammer Güler'in oğlu Barış Güler, Ekonomi Eski Bakanı Zafer Çağlayan'ın oğlu Kaan Çağlayan yine

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_iste-kara-para-trafigi_2186142.html

Bakanlar Muammer Güler, Zafer Çağlayan, Egemen Bağış, Halk Bankası Genel Müdürü ve birçok bürokratın Rıza Sarraf ile rüşvet ilişkisi içinde oldukları tespit ediliyordu.

MİT 8 ay önce raporlamış

Bu arada MİT'in de polisin soruşturduğu yolsuzluk zincirinden haberdar olduğu da 17 Aralık soruşturmasından 8 ay önce bizzat Başbakan Erdoğan'a bir bilgi notu gönderdiği de daha sonra ortaya çıkacaktı.[1] MİT'in 18 Nisan 2013 tarihli bilgi notunda

1 Yolsuzluk soruşturmalarının hengâmesi sürerken MİT'in Rıza Sarraf'la ilgili hazırladığı bir başka rapor da medyada yer aldı. İddiaya göre Suudi Arabistan'ın ABD Büyükelçisi'ne 2011 Eylül'ünde suikast hazırlığı yaparken tutuklanan İran asıllı Mansour Arbabsiar'a gönderilen 1,5 milyon dolar para Sarraf'ın şirketleri aracılığıyla transfer edilmişti. İddiaya göre, İran'dan 1,5 milyon dolar alan İran asıllı ABD vatandaşı Mansour Arbabsiar, Suudi Arabistan Büyükelçisi Adil el-Cubeyr'i Washington'da yemek yerken bulunduğu restoranı patlatarak suikastı gerçekleştirecekti. Plan aşamasında kalan suikasttan önce yakalanıp yargılanan ve 2013 Mayıs'ında ABD Mahkemeleri tarafından 25 yıl hapis cezasına mahkûm olan Arbabsiar ifadelerinde de iddiaları doğruladı. Uluslararası krize neden olan bu olay sonrası Suudi Arabistan tarafından İran'ın kınanması için 193 üyeli BM Genel Kurulu'na oylama için sunulan karar tasarısına, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 106 ülke "evet" derken, 9 ülke "hayır" oyu kullanmıştı. Konuyu soruşturan FBI, paranın Türkiye'deki iki şirket üzerinden gönderildiğini tespit etmişti. FBI'ın yardım talebi üzerine de MİT Sarraf'la ilgili bir rapor hazırlamıştı. MİT'in 21 Ekim 2011 tarihli raporunda, söz konusu şirketlerin Rıza Sarraf'la bağlantılı olduğu tespiti yapılıyordu. Arbabsiar'ın hem mahkeme hem de polis sorgusunda suikast için İran'a seyahatler gerçekleştirdiğini, burada İran'ın Kudüs Güçleri'nde sorumlu düzeyde görevli kişilerle toplantılar yaparak suikastın nasıl icra edileceğini kararlaştırdıklarını belirttiği de raporda yer alıyordu. Arbabsiar'ın bağlantılarına ilişkin çalışmalarını derinleştiren FBI, Türkiye'de yerleşik Azra İthalat İhracat Ticaret Limited Şirketi ile Hacer Mücevherat ve Kuyumculuk Turizm Otomotiv isimli firmalardan Mansour Arbabsiar'a suikast girişiminin hemen öncesinde yüklü miktarda para transferleri gerçekleştirildiğini tespit etti. İddiaya göre FBI, Basra Körfezi'nde İran ve Suudi Arabistan arasında büyük bir krize dönüşme potansiyeline sahip böyle bir konuda, MİT'ten çok gizli bir notla hassas bir çalışma yapması için yardım talebinde bulundu. MİT işin içinde para transferinin de olması nedeniyle MASAK'tan yardım alarak yaptığı araştırmada çarpıcı bulgulara ulaştı. Konuya ilişkin tespitler hemen bir not haline getirilip, MİT Müsteşarı Hakan Fidan'a sunuldu. "Arz notu" yazılı MİT belgesinde, "Bahsi geçen firmaların Rococo İş Merkezi'nde faaliyet gösterdikleri, işyerlerinin İranlı şahıslarca işletildiği ancak, komşu esnaf tarafından ne iş yaptıklarının bilinmediği, aynı işyerinde 422 numaralı dükkanda ise Rıza Sarraf'ın adamlarından Abdulkadir Happani adına tesisli bir telefon numarası bulunduğu" şeklinde bilgiler yer alıyordu. MİT belgesinde Rıza Sarraf'la ilgili, "Türkiye-İran arasında illegal yollardan yüksek montanlı para transferleri yaptığı, Türkiye'ye soktuğu paraların İran Cumhurbaşkanı Ahmedinejad'ın Özel Kalemi İsfendiyar Rahim Meşai'ye ait olduğu, Rahim Meşai'nin Reza Zerrab ve Ebru Gündeş'i İran'a gittiklerinde özel bir restoranda ağırladığı" bölümüne özellikle kalın harflerle vurguda bulunuluyor. Belgede yer alan iddiaya göre ayrıca Sarraf'ın ortağı olduğu iddia edilen Malak Ahmadi'nin Afrika'daki bir terör operasyonu için para transferi yaptığı,

Rıza Sarraf'ın hükümet ve bürokrasideki ilişkilerine dikkat çekilerek *"Ortaya çıkarsa hükümet zor durumda kalır"* uyarısı yapılıyordu. Yolsuzluk, rüşvet ve kara para aklama iddialarıyla başlatılan operasyondan önceki bu üç sayfalık bilgi notunda Sarraf ve bazı bakanların ilişkisi üzerinde duruluyordu. Konusuna *"Sarraf'ın faaliyetleri"* başlığı yazılan 45650928 sayılı bilgi notunun dağıtıldığı adres ise "Sayın Başbakan" diye düzenlenmişti. "Hassas kaynaklardan derlenen istihbari bilgilerle" yazıldığı belirtilen raporda, *"Kapalı Çarşı'da altın döviz ticareti yapan İran asıllı TC vatandaşı Rıza Sarraf, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan ve İçişleri Bakanı Muammer Güler ile yakın ilişki de olup kardeşi Mohammed Sarraf'ın TC vatandaşlığına kabulü için bazı girişimlerde bulunmuştur"* deniliyordu. Raporda, İstanbul Kapalıçarşı'da döviz altın ticareti yaptığı belirtilen Sarraf'ın, uygulanan ekonomik ambargo nedeniyle bankacılık sistemi üzerinden Türkiye'ye para transferi yapamayan İran ve hükümeti adına çalışan bazı kişilere aracılık yaptığı anlatılıyordu. Bilgi notunda, Birleşik Arap Emirlikleri Dubai'de faaliyet gösteren ve dünya genelinde para transferleri gerçekleştirebilen Al Salam Exchange isimli finans şirketinin ortağı olan Sarraf'ın İran'da çalıştığı bankaların isimlerine de yer veriliyordu. Sarraf'ın, İran'dan Dubai'ye aktarılan paraları bankalar üzerinden Türkiye ve Çin'e gönderdiği belirtilen MİT belgesinde Halk Bankası ve Ziraat Bankası yetkileriyle de 2013 Ocak ayında görüştüğünün tespit edildiği belirtiliyordu. Sarraf ile bakanlar arasındaki ilişkiler raporda şöyle anlatılıyordu:

"R.Sarraf, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan ile yakın ilişki içerisinde olup bu kapsamda; Gana'dan Dubai'ye...1.500 kg altın taşıyan ve 01-18 Ocak 2013 arasında İstanbul Atatürk Havalimanı'nda alıkonulan uçak ile ilgili olarak Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan ile konuştuğu ve malın geldiğini, alamadıklarını, geri de gönderilmediğini, mağdur olduklarını ve rüşvet istendiğini, Bakan Çağlayan'ın heyet ile birlikte Abu Dabi'de olduğu Mart 2013 ayı ilk haftası içerisinde anılan ile görüşmek için girişimde bulunduğu, eşi Ebru Gündeş, Sarraf ve Z.Çağlayan ile birlikte, özel uçağı ile 22-23 Mart 2013'te Umre'ye gidip geldikleri, Ekonomi Bakanı Çağlayan'ın oğlunun 12.4.2013'te Ankara'da yapılan düğününde Rıza Sarraf'ın eşi Ebru Gündeş'in sahne aldığı hususları tespit edilmiştir. R.Sarraf kardeşi Mohammed Sarraf'ın da T.C vatandaşlığı alabilmesi

El Kaide'nin tutuklu bulunan finansörlerinden Ubaida Al-Qahtani'ye de para gönderdiği, aynı zamanda zehir ağıyla da bağlantılı olabileceği belirtiliyordu.

için girişimlerde bulunmuş olup bu kapsamda 12.4.2013'de İçişleri Bakanı Muammer Güler ile görüşmüştür. Görüşme neticesinde Bakan Güler'den olumlu yanıt alan R.Sarraf, 13.4.2013'de kardeşi M. Sarraf ile yaptığı görüşmede Bakan Güler'in oğlu Barış Güler'in 13.4.2013 saat 11.00'de yanına geleceğini ve başvuru kâğıtlarını vereceğini, kararın ilk Bakanlar Kurulundan çıkacağını, Barış Güler'e kendisinin (M.Sarraf) danışmanı sıfatıyla 2 yıl boyunca 15.000 ABD Doları vereceğini ifade etmiştir. İran'a yönelik ekonomik ambargoya rağmen İran'ın/İranlı şahısların para transferleri gerçekleştirmesi bağlamında, R.Sarraf'ın yakın gelecekte ABD tarafından yasaklı kişiler listesine dâhil edilebileceği, şahsın Türkiye'deki faaliyetleri nedeniyle başta magazin medyası olmak üzere kamuoyunun dikkatlerini üzerine çeken R.Sarraf'ın Ekonomi Bakanı Z. Çağlayan ve İçişleri Bakanı Muammer Güler ile mevcut ilişkisinin ortaya çıkması halinde, söz konusu hususların hükümet aleyhinde kullanılabileceği değerlendirilmiştir."

Türkiye kamuoyunun, 17 Aralık sabahına uzun süre konuşulacak haberle başlamasına kadar geçen süreç böyle gelişmişti. Ancak belirtmek gerekirse büyük bir titizlikle çalışılmasına rağmen yolsuzluk operasyonları planlanan tarihten önceye çekilmişti. Birbirleri için giderek büyüyen tehlikenin farkında olan iki güç, birbirlerini yok edecek hamleler için de fırsat kolluyordu. Bu hamlelerden biri de AKP hükümetinin Gülen Cemaati'ne yönelik başlattığı soruşturmaydı. 13 Aralık 2013'te başlatılan soruşturmada "Terör örgütü kurmak ve yönetmek" suçlaması yöneltilen Fethullah Gülen dışında isimleri Cemaat'le birlikte anılan 80 kadar şüpheli daha bulunuyordu. Bu soruştumadan haberdar olan Cemaat, muhtemel ki 30 Mart yerel seçimlerine kısa bir süre kala başlatacağı operasyonları erkene almak zorunda kalmıştı. Bu plan değişikliği, toplanması muhtemel delillere ulaşmayı engellese de kendi aleyhlerine başlatılan soruşturmayla ilgili Cemaat'e savunma argümanı da veriyordu. Yolsuzluk soruşturmaları yürüttükleri için AKP hükümetinin kendilerine saldıracağı savunması, bütün süreç boyunca Cemaat'in en büyük propagandası oldu zaten.

17 Aralık sabahı gerçekleşen operasyonlar herkesten gizlenmişti. Büyük Rüşvet adıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başlattığı ve İçişleri Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü'ne de bildirilmeyen şafak operasyonu herhangi bir sızma ve engelleme olmaması için UYAP'a da girilmemişti. AKP kanadı, yaklaşan yerel

seçimler öncesinde hükümeti zor durumda bırakmak için yapıldığını savunsalar da, aslında bazı zanlıların izlenildiklerinden şüphelenmeleri üzerine erkene alındığı söylenen operasyon 17 Aralık'ta yapılmıştı. İddiaya göre Barış Güler takip edildiğinden şüphelenerek durumu babası dönemin İçişleri Bakanı Muammer Güler'e bildirmişti. Bunun üzerine Bakan Güler'in talimatıyla İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü ekipleri de konuyu soruşturan İstanbul Mali Suçlar Şube Müdürlüğü ekiplerini takip etmeye başlamıştı. Finansal büyüklüğünün 80 ila 110 milyar dolar olduğu öne sürülen yolsuzluk soruşturmasının şüphelilerini takip eden polislerin, meslektaşları tarafından takip edildiğini anlamaları üzerine soruşturmanın sekteye uğrayacağı kaygısıyla operasyon iddiaya göre erkene alınmıştı. Yolsuzluk soruşturmasını takip eden polisleri takip eden polisler de yine başka polislerce takip edilmiş ve bu zincirleme takiple ilgili kayıtlar, soruşturma dosyasına konulmuştu.

Bakanlar ve çocukları

Milyarlarca dolarlık bir yolsuzluk zincirini kapsayan soruşturma dosyasında çocuklarıyla birlikte bakanların adı geçiyordu. İddiaya göre örgüt lideri olarak lanse edilen Rıza Sarraf, dört bakanla geliştirdiği ilişkiler ve rüşvet çarkı sayesinde kara para aklama, rüşvet ve altın kaçakçılığı gibi suçlar işlemişti. Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, İçişleri Bakanı Muammer Güler ve Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın da şüpheliler arasında olduğu gün içinde ortaya dökülmüştü. 2012'de başlatılan soruşturma sürecinde 32 kişi teknik takibe alınmış, telefon görüşmeleri ve fiziki takiple rüşvet çarkı bir bir kayda alınmıştı. İddiaya göre, Rıza Sarraf bakan ve bürokratlara 139 milyon lira rüşvet vermişti. Soruşturma dosyasında yer alan iddialar, *"Kara para trafiğinde 11 hayalî şirket kuran Rıza Sarraf 3 yılda 87 milyar euro para akladı. Rüşvet alan 3 bakanın oğlu, polis takibinden kurtulmak için devlete ait 'kırmızı hat'ları kullandı. Usulsüzlükleri ortaya çıkaran emniyet ve gümrük çalışanları görevden uzaklaştırıldı. Çevre Bakanlığı'nın yetkileri kullanılarak SİT alanı ilan edilen araziler rüşvetle imara açıldı. Halk Bankası'ndan yapılan usulsüz para transferleri karşılığında Bakan Zafer Çağlayan'a 105 milyon TL rüşvet verildi"* şeklinde sıralanıyordu. Bakanlarla ilgili incelemelerin tamamlanmasının ardından soruşturma izni alınabilmesi için fezleke hazırlanarak TBMM'ye gönderileceği konuşuluyordu.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2012 yılında başlattığı adli süreçte birbiriyle bağlantılı üç soruşturma aynı dosyada birleştirilmişti. Soruşturmada üç ayrı grubun hiyerarşik yapı içinde birlikte hareket ederek milyonlarca liralık maddi menfaat sağladıkları iddia ediliyordu. İlk soruşturma, Mali Suçları Araştırma Kurumu'nun (MASAK) Kara Para Raporu'nda adı geçen Rıza Sarraf hakkında 2008'de başlatıldı. Buna göre Sarraf, siyasi bağlantılarını güçlendirip İran'a kaynağı belirsiz yüksek miktarda para transfer ederek karşılığında altın getirdi. Sarraf tarafından Türkiye'den İran'a yapılan usulsüz havalelerin 10 milyar doları bulduğu öne sürülüyordu. İddialara göre Sarraf paraların İran'a transfer edilmesini iki ayrı yöntemle sağlıyordu. İlk yöntemde kuryeler kullanılıyordu. Bavullarla yürütülen para transferi, 2011'de Rusya'ya sokulmak istenen 150 milyon doların yakalanmasıyla bitirildi. Sarraf bunun üzerine ikinci yöntem olan banka transferini devreye soktu. ABD'nin kara listesine girmek istemeyen İranlı işadamı, bu yüzden Amerika'da şubesi olmayan Halk Bankası'nı tercih etti. Bazı siyasetçilerin araya girmesiyle Halk Bankası'ndan usulsüz para transferleri yaptı. Halk Bankası'ndan yapılan ve Çin, Türkiye, Dubai üçgenindeki para trafiğiyle Türkiye milyonlarca dolar vergi ve nakit kaybetmişti. Karşılığında ise milyonlarca dolar rüşvet dağıtıldı ve İran'a yapılan havalelerde Halk Bankası'nın alacağı komisyon düşürülerek banka ve devlet zarara uğratıldı. Bu usulsüzlükleri ortaya çıkaran Emniyet ve gümrüklerdeki başta olmak üzere kamu görevlileri başka yerlere tayin edildi. Sarraf iki yıldır devam eden transferler karşılığında Zafer Çağlayan'a 105 milyon TL, Genel Müdür Süleyman Aslan'a ise 16 milyon TL ödemişti. Muammer Güler'in de rüşvet aldığı, oğlunun da Sarraf'ın isteklerini takip ettiği iddialar arasındaydı. Hatta bakanın oğlu, rüşvet ilişkisini maskelemek amacıyla Sarraf'la danışmanlık sözleşmesi imzalamıştı. Danışmanlık için kâğıt üzerinde 720 bin dolara anlaşılmasına karşın bakan ve oğluna teslim edilen rüşvet miktarının 20 milyon 500 bin TL'yi bulduğu öne sürülüyordu. Bakanlardan Egemen Bağış'ın da, bürokratik işlemlerini takip etmek karşılığında Sarraf'tan 3 milyon lira aldığı bir diğer iddiaydı. Dosyadaki en önemli iddialardan birisi ise 1 Ocak 2013'te Atatürk Havalimanı'na iniş yapan ULS Havayolları'na ait uçakta 1,5 ton altın bulunması olayıydı. İran'da bulunan Sorinet Holding'e gönderileceği ifade edilen kargonun Türkiye'ye girişi için gerekli hiçbir evrak ibraz edilmemişti. 1,5 ton altını Türkiye'ye

sokmaya çalışan şahıslardan şüphelenen yetkililer, uçağı mühürleyince ancak alternatif plan devreye sokuldu. Siyasi bağlantılar kullanılarak yazılan dilekçe ile sahte özet beyanı sunuldu. Uçaktaki altın, "doğal taş" olarak beyan edildi ve teslim adresi olarak Dubai gösterildi. Türkiye'ye iniş sebebi de yakıt ikmali olarak değiştirildi. Sarraf'ın, 18 Ocak'ta Dubai'ye hareket eden uçak ve yüküyle ilgili yapılan bu usulsüzlükler karşılığında Egemen Bağış'a 1,5 milyon dolar verdiği iddia ediliyordu.[1]

Operasyonun ikinci grubunda ise kamuoyunun bildiği inşaat şirketleri ve bürokratların ismi geçiyordu. Bu dosyada Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın oğlu Abdullah Oğuz Bayraktar'ın da aralarında yer aldığı 22 şüpheli bulunuyordu. Bakan Bayraktar'ın, oğlu aracılığıyla Ali Ağaoğlu'na ait üç, Osman Ağca'ya ait iki ve Emrullah Turanlı'ya ait iki projenin imar ruhsat sorunlarını rüşvet karşılığı çözdüğü iddia ediliyordu. İmar ruhsatı vermeye yetkili olan belediyeler söz konusu inşaat şirketlerine üç ay süreyle bilerek ruhsat vermiyor, sonra da dosyaları resmi prosedür gereği Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na göndererek usulsüz şekilde "proje alanı" ya da "kentsel tasarım projesi" adı altında onaylanmasını sağlıyorlardı. Şüpheliler, iddiaya göre, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nda görev yapan bazı isimlere rüşvet vererek tarihi yapıların bulunduğu araziler, doğal SİT alanları ve yeşil alanların imara açılmasını sağlıyorlardı. Plan tadilatı için gereken resmi harç miktarlarının da az gösterilerek devletin zarara uğratıldığı tespit edilmişti.[2]

Soruşturmanın üçüncü ayağında ise Fatih Belediyesi ve İstanbul Anıtlar Kurulu, iddiaların odağında ise Marmaray projesi vardı. Aralarında Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir'in de bulunduğu gözaltına alınan 32 kişinin bulunduğu operasyonda şüphelilerin, rüşvet karşılığında tarihi yarımadada SİT alanı olan arsalar için inşaat şirketlerine izin verdiği öne sürülüyordu. Demiryolları, Limanlar, Hava Meydanları Genel Müdürlüğü ile Japon mühendislerin uyarılarına rağmen Marmaray'ın çökmesi pahasına bölgeye inşaat yapılmasına göz yumdukları da iddialar arasındaydı. Şüphelilerin Fatih dışında Beşiktaş ve Sarıyer'de de tarihî eserlerin yağmalanması ve yıkılarak yerlerine otel, işyeri açılması için

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_bu-iddialarin-ustu-ortulemez_2186139.html

2 http://www.zaman.com.tr/gundem_sit-alanlari-imara-acildi_2186146.html

kamu görevlilerine rüşvet verdikleri öne sürülüyordu. En ciddi iddia ise Marmaray güzergâhında tüm uyarılara rağmen rüşvet karşılığı otel binası yapımıydı. Marmaray Sirkeci İstasyonu üzerinde bulunan Fatih Hoca Paşa Mahallesi dördüncü ada birinci parselde yerin üç kat altına inilmesi ve üst kısmının ise dört kat olarak inşa edilmesi planlanan bir otelin inşaat ruhsatını Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir'in rüşvet karşılığı onayladığı iddia ediliyordu. Marmaray projesinde görev alan Japon mühendisler ise otel inşaat kazısının Marmaray'a 50 metre yaklaşacağı ve sarsıntıdan tünelin zarar göreceğine dair görüş belirtmişlerdi. Başkan Demir'in ayrıca birinci derece tarihî eser niteliğindeki bölgenin ikinci dereceye düşürülmesi karşılığında 1,5 milyon dolar aldığı da soruşturma dosyasına giren iddialar arasındaydı.[1]

Kabine üyelerinden milletvekillerine kadar tüm AKP kadroları bu akıl almaz iddiaların yer aldığı operasyonun şaşkınlığı içindeydi. Öyle ki 17 Aralık günü Meclis'teki bütçe görüşmeleri sırasında AKP sıralarında neredeyse bir tek milletvekili bile yoktu. Başta soruşturma dosyasında adı geçenler olmak üzere bakanlar toplantılarını ve diğer programlarını iptal etmişti. İlk tepki *Star* gazetesinde operasyon günü yayımlanan, *"İnadına muhabbet ve uhuvvet"*[2] başlıklı yazıyı kaleme alan Başbakan'ın Siyasi Başdanışmanı Yalçın Akdoğan'dan tesadüfen gelmişti. Kardeşlik vurgusu yaptığı *Star* gazetesindeki yazısı operasyon günü yayımlanan ve Said-i Nursi'nin bu yöndeki sözlerini alıntılayan Akdoğan, Cemaat'le aralarındaki sorunun çözümüne yönelik bir çağrıda bulunuyordu.[3] *"Güç ve menfaat mücadeleleri, iktidar savaşları, makam-mevki kavgalarının sadece kişisel düzeyde değil içtimai düzeyde de insanı asıl anlamından ve gayesinden uzaklaştırır. Sebepleri amaç haline getirmek dünyevi (ve boş) bir uğraştır"* diyen Akdoğan, AKP ve Cemaat arasındaki savaşın uzaması halinde her iki tarafın da kaybedeceğini, *"Kem sözler toprak gibi kesiftir, başkasına sirayet etmemeli, toplumsal bir hastalığa dönüşmemeli. Fenalığa fenalıkla mukabele etmek, husumeti artırır, kin ve nefreti derinleştirir. Öç almak, üste çıkmak, öne geçmek zincirleme hatalara ve içinden çıkılamayacak bir sarmala sebep olur. Nefsin ve enaniyetin peşine takılmak, kazananı olmayan bir külli kayba götürür"* diyerek anlatıyordu. Cemaat'in iktidarına ortak olduğu AKP'yle birlikte ortak düşmanlar ve hedefleri ortadan

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_sit-alanlari-imara-acildi_2186146.html
2 Uhuvvet=kardeşlik, din kardeşliği
3 http://haber.stargazete.com/yazar/inadina-muhabbet-ve-uhuvvet/yazi-817275

kaldırmalarına yarayan kazan-kazan politikasının sona erip, her iki tarafın da kazandıklarını yitirmeye başladığı bir süreçte 17 Aralık günü başlamış oldu. Akdoğan da sabah erken saatlerde Twitter hesabından, *"Fenalığa fenalıkla mukabele etmek, husumeti artırır, kin ve nefreti körükler, insanı hem azapta bırakır hem kaybet-kaybet sarmalına sürükler"* diye yazarak bu tehlikeye dikkat çekiyordu. Akdoğan'ın vurguladığı tehlike adım adım gelmiş ve nihayetinde yıllara yayılan bir soygun düzeninin bağırsakları patlamıştı. Şimdi günü gününe neler yaşandığına bakalım.

Yolsuzluk soruşturmaları güncesi

17 Aralık 2013

Türkiye 17 Aralık sabahına Cumhuriyet tarihinin belki de en büyük yolsuzluklarının soruşturulduğu bir operasyonla uyandı. Bazı arazilerin usulsüz imara açılması, kara para aklama ve rüşvet suçlarıyla ilgili yürütülen soruşturma kapsamında, sabah beş buçuk sularında İstanbul ile Ankara'da eş zamanlı operasyon düzenlendi. Ergenekon sürecinde de rol alan ve yargı makamlarıyla yine aynı örgüt disiplini içinde çalışan polislerin, evlerini basıp gözaltına aldıkları şüpheliler arasında bazı bakan çocukları da vardı. Baskını yapan polislerin bağlı bulunduğu İçişleri Bakanı Muammer Güler'in oğlu Barış Güler, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın oğlu Salih Kaan Çağlayan ile Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın oğlu Abdullah Oğuz Bayraktar gözaltına alınmıştı. Yolsuzluk operasyonunun hükümetle ilişkisi elbette ki bakan çocuklarıyla sınırlı değildi. Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir, Çevre Bakanlığı Genel Müdürü Mehmet Ali Kahraman, Çevre Bakanı Danışmanı olan ve AKP Genel Başkan Yardımcısı Süleyman Soylu'nun yeğeni Sadık Soylu, Zafer Çağlayan'ın Özel Kalem Müdürleri Mustafa Behçet Kaynar ve Onur Kaya, Emlak Konut Genel Müdürü Murat Kurum, İstanbul Büyükşehir Belediyesi eski Genel Sekreteri ve Zorlu Gayrimenkul Grubu Başkanı Mesut Pektaş ile kamuoyunun yakından tanıdığı TOKİ'nin iş yaptığı en büyük holdinglerden birine sahip olan Ali Ağaoğlu ile Yorum İnşaat'ın sahibi Osman Ağca, Taşyapı Yönetim Kurulu Başkanı Emrullah Turanlı ve Ebru Gündeş'in eşi sıfatıyla bir magazin figürü olarak medyada yer alan Rıza Sarraf dâhil 89 kişi gözaltına alınmıştı. Gözaltına alınan şüpheliler arasında İstanbul Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu üyeleri de bulunuyordu.

Operasyonla ilgili medyaya sızdırılan haberlere göre, soruşturma dosyasında çocuklarının yanı sıra bakanların da adı geçiyordu. İçişleri Bakanı Muammer Güler, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar ve Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan ile Avrupa Birliği Bakanı Egemen Bağış ile ilgili incelemelerin tamamlanmasının ardından soruşturma izni alınabilmesi için fezleke hazırlanarak TBMM'ye gönderileceği belirtiliyordu. Kanal D televizyonu, ismini vermeden bir bakanın Rıza Sarraf'tan 1,5 milyon dolar rüşvet alırken görüntüsü olduğu iddiaları olduğunu duyurdu. Bu bakanın sonradan Egemen Bağış olduğu dile getirildi.[1]

Operasyonun yaşandığı gün öğleden sonra, soruşturmanın esas hedefi olan Başbakan Erdoğan ise Şeb-i Arus törenlerini izlemek için gittiği Konya'da sürecin daha da sertleşeceğinin mesajını veren bir konuşma yaptı. İç ve dış mihraklar, karanlık odaklar, saldırı, tehdit oyun, tezgâh, darbe sözcüklerinin sıkça vurgulandığı konuşmasında Erdoğan en güçlü olduğu cephede, sandıkta hesaplaşalım çağrısı yapıyordu. *"Adli süreç devam ediyor bir şey söylemem doğru değil"* dese de Erdoğan, operasyonların ardındaki güç olduğunu düşündüğü Cemaat'i üstü kapalı olarak eleştiriyordu. Erdoğan, *"Hiçbir tehdide boyun eğmeyeceğiz. İstedikleri kadar çirkin yollara tenezzül etsinler, kirli ittifakların içine girsinler, buradan bir kez daha tekrar ediyorum. Türkiye'de artık söz milletindir, karar milletindir, yetki milletindir... Arkasına karanlık odakları alanlar, çeteleri alanlar bu ülkeye istikamet çizemezler. Arkasına sermayenin medyanın gücünü alanlar bu ülkeye istikamet çizemezler. Türkiye içinde ve dışında bir takım karanlık çevrelerini alanlar istikametiyle oynayamazlar. Ayarlarımızı değiştiremezler"* diye konuşuyordu.[2]

TBMM Başkanı Cemil Çiçek, *"Bilmediğim bir konuda ne açıklaması? Bir yargısal işlem yapılıyor. Siyasetçiler olarak bilmediğimiz konuda konuşmak doğru olmaz"*[3] derken, hükümet adına ilk resmi açıklama parti sözcüsü Hüseyin Çelik'ten geldi. AKP'nin yolsuzluk ve usulsüzlükler konusunda azami hassasiyet gösterdiğini belirten Çelik, *"Hukuk devletinde, herkes hukuk önünde eşittir. AK Parti olarak gerçeğin ortaya çıkarılması hususunda yapılması gerekenlerin eksiksiz yapılmasını istiyoruz. İnsanlar hakkında, bağımsız yargı nihai karar*

1 http://webtv.hurriyet.com.tr/2/58141/0/bir-bakan-1-5-milyon-dolar-rusvet-alirken-goruntulenmis

2 http://www.zaman.com.tr/gundem_basbakan-erdogan-turkiye-muz-cumhuriyeti-degildir_2184617.html

3 http://www.radikal.com.tr/turkiye/tbmm_baskani_cicek_biraz_sabirli_olalim-1166706

tesis etmeden, masumiyet karinesinin göz ardı edilmemesi gerektiği hususu da unutulmamalıdır" dedi.[1]

Akşam saatlerinde, yerel seçimlerde aday olacağı Hatay'dan Ankara'ya gelen Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in, HSYK'yi olağanüstü topladığı iddia edildi. Bakan Ergin'in, yolsuzluk soruşturmasını yürüten savcı Celal Kara ile bağlı olarak çalıştığı İstanbul Başsavcı Vekili Zekeriya Öz'ün görevden alınması için toplantı yaptığı öne sürülüyordu. Ancak bu iddialar HSYK 1'inci Dairesi Başkanı İbrahim Okur tarafından yalanladı.[2]

Muhalefet cephesinin memnuniyetlerini belirten açıklamalar yaptığı operasyonlar, AKP'nin ertesi gün yapılacak olan Merkez Karar Yönetim Kurulu toplantısını iptal ettirmişti. AKP'ye yakın isimler sosyal medyada *"Yolsuzluk var ise sonuna kadar gidilmeli, Ama..."* diye başlayarak yaptıkları utangaç açıklamalarında zamanlamanın manidar olduğunun altını çiziyordu. Açıklamalarda yolsuzluk operasyonu ile Cemaat'le aralarındaki dershane odaklı son tartışmalar arasında bağlantı olabileceğini belirtirken, Başbakan Erdoğan'ı hedef alan ve Cumhurbaşkanı olmasını engellemeye dönük küresel bir operasyon olduğunu da vurguluyorlardı.

Cemaat çevresinden ilk açıklamayı ise *Zaman* gazetesi yazarı Hüseyin Gülerce Twitter hesabından yaptı. Kamuoyunda haklı olarak AKP-Cemaat savaşının bir uzantısı olarak görülen operasyonla ilgili Gülerce, *"Devam eden operasyonu, Hizmet Hareketini adres göstererek hedef saptırma gayretleri var. Yargı ve emniyette tasfiye edildikleri bangır bangır söylenen insanlar, Cumhuriyet tarihinin en derin operasyonuna nasıl imza atıyor? Bu operasyon devlet operasyonudur. Hangi devlet diye sormak yerine Gezi olaylarından beri olan bitene bakılsın..."* dedi.[3]

Polislere tasfiye

18 Aralık 2013

Hükümet kanadının, başta Erdoğan olmak üzere karanlık çevrelerin oyunu, planlı psikolojik harp, devlet içinde kümelenmiş illegal bir örgüt diye vurguladıkları tek hedef, adı anılmasa da Cemaat'e işaret ediyordu. Ancak öncelik, hükümet için bir ölüm

1 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/19927/Celik__Masumiyet_karinesi_gozardi_edilmemeli.html

2 http://www.gazetevatan.com/hsyk-dan-iddialara-yanit--593301-gundem/

3 http://www.bianet.org/bianet/hukuk/152130-gulerce-yolsuzluk-operasyonunu-hizmet-hareketi-yapmadi

kalım savaşına dönüşen yolsuzluk soruşturmasına ilişkin hukuki sürecin durdurulmasıydı. Öyle de yapıldı. Başbakanlık Müsteşarı Efkan Ala, 17 Aralık'ı 18'ine bağlayan gece yarısı İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu'yu telefonla arayıp, yolsuzluk soruşturmalarını yürüten ekiplerin başındaki polis müdürlerini görevden almasını istemişti. Bu arada yolsuzluk soruşturmasını yürüten Savcı Celal Kara, operasyonlar başlar başlamaz hızla işe koyulmuş, uyum içinde çalıştığı polislerin görevden alınacağını tahmin ettiği için bir an önce yasama dokunulmazlığı olan bakanlarla ilgili raporun kendisine ulaştırılmasını istemişti. Soruşturmayı yürüten polis ve yargı kadroları başlarına gelecekleri tahmin ederek hızla hareket ediyorlardı. Tesadüfle açıklanamayacak bir süratle, 18 Aralık sabahı erkenden, Meclis'e gidecek fezlekeye esas teşkil edecek olan, suçlanan bakanlarla ilgili 309 sayfalık rapor savcılığa ulaştırılmıştı. Hatta operasyon gününden itibaren yolsuzlukla suçlananların baskın sırasında birbirleriyle yaptıkları telefon görüşmelerini içeren ve suçlamaların yeni kanıtları olarak dosyaya eklenen konuşma kayıtları da raporda yer alıyordu. Artık hamle yapma sırası hükümetteydi. 18 Aralık sabahı, yolsuzluk soruşturmasının zanlısı olan Muammer Güler'in başında olduğu İçişleri Bakanlığı, operasyon için düğmeye bastı. Hedef, tıpkı MİT Krizi'nde olduğu gibi yine polis teşkilatıydı. Ardında Cemaat'in polis ve yargıdaki örgütlü kadrolarının olduğundan kimsenin şüphesi bulunmayan operasyonların ikinci gününde, hükümetin soruşturmaya yönelik ilk müdahale hamlesi geldi. İstanbul Emniyeti'nde operasyonu gerçekleştirenlerin de aralarında olduğu şube müdürleri görevden alındı. 2012'deki MİT Krizi'nin ardından da İstanbul Emniyeti'yle sınırlı kalan görevden almalar yaşanmıştı. Bu krizin ardındaki isimler olduğu düşünülen bazı şube müdürleri görevlerinden alınmış, yerlerine de cemaatçi olmadıkları düşüncesiyle yenileri atanmıştı. 8 Şubat 2012'de Mali Şube Müdürlüğü'ne atanan Yakub Saygılı, 20 Temmuz 2012'de Asayiş Şube Müdürlüğü'ne atanan Ertan Erçıktı, 8 Şubat 2012'de Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'ne getirilen Ömer Köse ile 15 Temmuz 2010'dan bu yana Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürü olan Nazmi Ardıç, bu kez de cemaatçi oldukları düşüncesiyle, görevlerinden alındı. Yerlerine ise aynı hızla yeni atamalar yapıldı. Bu arada bakan çocukları da nezaretten alınıp amirlerin odalarına yerleştirildi. Emniyet Genel Müdürlüğü'nden konuyla ilgili

yapılan açıklamada, *"Bazı illerimizde emniyet personelimizin görev yerleri, haklarındaki görevi kötüye kullanma iddiaları ile ilgili soruşturmalar nedeniyle değiştirilmiş, bazı illerde ise personelimiz, idari gereklilik nedeniyle farklı yerlerde görevlendirilmişlerdir"* deniliyordu. Bahsi geçen idari gereklilik akşam saatlerinde yeniden uygulamaya konuldu. İstanbul'un üst düzey altı emniyet müdürü daha görevden alındı. İl Emniyet Müdür Yardımcıları Mahir Çakallı ve Hamza Tosun ile operasyonu yapan birimlerde şube müdür yardımcısı olarak görev yapan Yasin Topçu, Kazım Aksoy, Ahmet Kalender ve Şenol Demir görevden alınan polislerdi. Daha sonra görevden almalar diğer illere sıçradı aynı gün çeşitli birimlerde görevli 33 müdürün görev yeri değiştirildi. Polis teşkilatıyla sınırlı kalmayan müdahalede, Başsavcı Turan Çolakkadı'nın görevlendirmesiyle, şüpheli sayısının çokluğu ve soruşturmanın kısa sürede tamamlanması gerekçe gösterilerek operasyona iki savcı daha eklendi. Rüşvet ve yolsuzluk soruşturmasını yürüten savcılar Celal Kara ve Mehmet Yüzgeç'in yanına Memur Suçları Bürosu'ndan Ekrem Aydıner ve Özel Soruşturma Bürosu'ndan Mustafa Erol da görevlendirildi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Twitterdan, *"İhale ve rüşvet operasyonunu yürüten savcı ve polis müdürlerinin görevden alınması, AKP'nin tüm suçlamaları kabul ettiğini gösterir"* açıklaması yapmıştı.[1] Muhalefet lideri bir bakıma haklıydı. Görevden almalar polis teşkilatının kritik noktalarının tamamına yönelmiş olsa da, Cemaat'in giriştiği operasyona kıyasla AKP'nin yanıtının güdük kaldığı ortadaydı. Hükümetin ilk amacı, Cemaat'e haddini bildirmek değil, nereye uzanacağını ve sonuçlarını kestirebildikleri soruşturmanın önünü kesmekti. Sürpriz olmayan bu görevden almalara yanıt gecikmedi. Operasyonlarla ilgili tüm detaylar medyaya sızdırıldı. Kimin neden gözaltına alındığı, kimlerle ne tür ilişkiler kurulduğu ve yapılan baskınların görüntülerini de içeren tüm bilgiler medyaya servis edilmişti. Haberlerde yer verilen iddialara göre örgüt lideri Rıza Sarraf'tı. Sarraf'ın bürokrasideki dört bakanla geliştirdiği ilişkiler ve rüşvet çarkı sayesinde kara para aklama, altın kaçakçılığı gibi suçlar işlediği öne sürülüyordu. Yolsuzluklarla ilgili bu yeni iddialar ve şüphelilerin evlerinde yapılan aramalarda milyonlarca dolar para bulunması, başta sosyal medya olmak üzere kamuoyunda büyük tepki uyandırdı. İçişleri Bakanının oğlu Barış Güler'in

1 http://www.zaman.com.tr/politika_kilicdaroglu-yolsuzluklar-babadan-ogula-gecer-oldu_2185505.html

evinde içlerindeki yüklü meblağda para bulunan çok sayıda çelik kasa ile Halk Bankası Genel Müdürü Süleyman Aslan'ın evinde bir ayakkabı kutusu içinde bulunan 4,5 milyon doların görüntüsü, üzerinde en çok konuşulan konuydu. Bu yüzden ayakkabı kutusu, AKP iktidarının yolsuzluklarının simgesine dönüşüverdi. Süleyman Aslan, savcılık ifadesinde, rüşvet parası olduğu öne sürülen ayakkabı kutuları içinde bulunan 4,5 milyon doların okul yapmak için toplanan bağış paraları olduğu savunmasını yapmıştı. Bakan oğlu Barış Güler'in evinde içlerinde toplamda 1,5 milyon TL bulunan 7 adet elektronik şifreli kasa vardı. 35 yaşında sadece bir villa satışından 1,5 milyon TL paraya sahip olan oğul Güler, genç yaşına rağmen 2009 yılından bu yana aktif bir ticaret hayatına sahipti. *Cumhuriyet* gazetesinde Murat İnceoğlu imzasıyla yayımlanan haberde[1] İstanbul Ticaret Odası kayıtlarına göre Güler'in dört ayrı şirkete ortak olduğu anlatılıyordu. Daha önce ortak olduğu bir diğer şirketin ise 2013 yılında tasfiye sürecine girdiği belirtilen haberde Güler'in tüm şirketlerde sadece Ahmet Şafak Kuş ve Demir Süerli dışında kimseyle ortaklık yapmayı tercih etmediğine yer veriliyordu. Aynı zamanda Barış Güler'in avukatlığını üstlenen Ahmet Şafak Kuş'un kız kardeşinin kocası ise diğer ortak Süerli'ydi. Sadece bir tek kasadan dövizlerle birlikte yaklaşık 1,5 milyon TL çıkan oğlunu savunan İçişleri Bakanı Güler *Posta* gazetesi yazarı Candaş Tolga Işık'a, 35 yaşındaki oğlunun evinde bulunan paraların Bahçeşehir'deki villasının satışından elde edildiği savunmasını yapıyordu. Oğlunun vasıtasıyla tanıdığını söylediği Rıza Sarraf'la görüştüğünü belirten Bakan Güler, *"Bana ziyarete geldi. Hatta görüşeceğim zaman. Emniyet Teşkilatı'ndan bu adamla ilgili bilgi istedim. Bana yanlış bilgi verildi. 'Yürüyen bir tahkikat var. Görüşmeyin' denebilirdi. Bu ağır bir suçtur"* diye kendini savunuyordu.[2] Güler aynı konuya dair *Habertürk* gazetesi yazarı Fatih Altaylı'ya da, *"Oğlum, ticari nedenlerle iş yerini kapamak zorunda kaldı. Kendisi biraz pintidir. İşi kapatınca, oradaki eşyaların bazılarını ve kasaları da eve taşımış. O kasalar onlar"* açıklamasını yaptı.[3]

İstanbul Emniyeti'ndeki görevden almaların talimatını, soruşturmanın şüphelileri arasında bulunan İçişleri Bakanı Güler'in verdiği öne sürülüyordu. Bu iddia da karşılıksız bırakılmadı.

1 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/21035/Genc_yasta_buyuk_ortakliklar.html

2 http://www.posta.com.tr/turkiye/YazarHaberDetay/Soz-Muammer-Guler-de.htm?ArticleID=209961

3 http://www.haberturk.com/yazarlar/fatih-altayli/906293-saat-kac

Görevden almalar, sert açıklamalar Cemaat'e geri adım attırmadığı gibi savaşın daha da sertleşeceği bir yola girmişti. Polis müdürlerinin yerlerinden edildiği günün akşamında Bakan Güler'in, oğlu ve Rıza Sarraf ile yaptığı telefon konuşmaları internet üzerinden sızdırıldı. Emniyet'ten servis edildiği aşikâr olan kayıtlarda Bakan Güler, oğlunu telefon dinlemelerine karşı uyarırken Sarraf'a da canını sıkan polisleri görevden almayı taahhüt ediyordu. Kayıtlara göre rüşvet görüşmelerinden haberi olduğu anlaşılan Muammer Güler, oğluyla da alınacak paralara dair konuşma yapıyordu. Bu kayıtların sızdırılmasıyla, hedefin çocukları değil, bakanların kendisi olduğu ortaya çıkmıştı. Kellesi istenen ilk isim Muammer Güler'di. Bu nedenle sadece telefon konuşmaları değil, polis fezlekesindeki iddiaların delili olarak gösterilen, oğlu üzerinden Muammer Güler'i yakacak fotoğraflar ve ayrıntılar da sızdırılmıştı. Polisin teknik takibi sırasında oğul Güler'in ofisinin çevresinde kaydedildiği belirtilen medyaya servis edilen fotoğrafların rüşvet alışverişi olduğu öne sürülüyordu. Üç şüphelinin Barış Güler'e üç milyon dolar rüşvet verdiğinin delili olarak gösterilen bir fotoğrafın yanı sıra, oğul Güler ile Rıza Sarraf'ı bir arada gösteren fotoğrafın da 800 bin dolarlık bir başka rüşvet olayıyla ilgili olduğu öne sürülüyordu. Gün boyunca internette yayınlanan bu iddialar ertesi gün de Bakan Güler'e yönelik fezlekedeki iddialarla gazete manşetlerindeydi. Polis fezlekesine göre İçişleri Bakanı Muammer Güler'in rüşvet karşılığında yaptığı işler soruşturma dosyasında şöyle sıralanıyordu: *"Rıza Sarraf'ın ağabeyi ve babasının da bulunduğu ve şüpheliler arasında yer aldığı belirtilen 5 kişiye 'istisnai yoldan' Bakanlar Kurulu kararı ile Türk vatandaşlığına 5 milyon dolar rüşvet karşılığında alınmaları. Sarraf'ın Çin'de hayali işlemlerde kullandığı paravan firmaların sıkıntılarının giderilmesi için Çin Bankalarına bizzat referans mektubu yazılması. Sarraf'ın takip edilmesinden şüphelenmesi üzerine, Muammer Güler tarafından hakkında soruşturma olup olmadığının araştırılması ve Sarraf'a hakkında yürütülen soruşturmanın gizliliğinin ihlal edilerek soruşturma hakkında bilgi verilmesi. Rıza Sarraf'ın usulsüzlüklerini MASAK'a ihbar eden Emniyet Müdürü Orhan İnce'nin İstanbul'dan tayininin rüşvet karşılığında çıkarılması. Rıza Sarraf'ın trafik uygulamalarında durdurulmaması için 1,5 milyon dolarlık rüşvet karşılığında koruma polisi tahsis edilmesi. Sarraf'ın usulsüzlükleri hakkında basında çıkacak haberlerin engellenmesi."*

Operasyonla ilgili sızdırılan ve aynı gün internet üzerinden servis edilen haberler sadece Güler ve diğer bakanlarla ilgili olanlar değildi. Soruşturmanın üçüncü ayağını oluşturan Fatih Belediyesi ve İstanbul Anıtlar Kurulu'na yönelik operasyonun içeriğine dair haberler gün içinde yayıldı. AKP'li Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir'in de aralarında bulunduğu şüphelilerin, rüşvet karşılığında tarihi yarımadada SİT alanı olan arsalar için inşaat şirketlerine izin verdiği ve Japon mühendislerin uyarılarına rağmen Marmaray'ın çökmesi pahasına bölgeye inşaat yapılmasına göz yumdukları ileri sürüldü. 32 kişinin gözaltına alındığı örgütün liderliğini RCİ Mimarlık ve Tasarım şirketinin sahibi mimar Sevinç Doğan'ın yaptığı iddia edildi. Şüphelilerin Fatih dışında Beşiktaş ve Sarıyer'de de tarihi eserlerin yağmalanması ve yıkılarak yerlerine otel, işyeri açılması için kamu görevlilerine rüşvet verdikleri öne sürüldü. Dosyadaki üçüncü grubun adının karıştığı en ciddi olay ise Marmaray güzergâhında tüm uyarılara rağmen rüşvet karşılığı otel binası yapılması oldu. Akmercanlar İnşaat'ın sahibi Gazi Akmercan, Marmaray Sirkeci İstasyonu üzerinde bulunan Fatih Hoca Paşa Mahallesi dördüncü ada birinci parselde yerin üç kat altına inilmesi ve üst kısmının ise dört kat olarak inşa edilmesi için 2012'de Fatih Belediyesi'ne başvuru yaptı. İnşaatın başlamasıyla kazının Marmaray'a 50 metre yaklaşacağı ve sarsıntıdan tünelin zarar göreceğini belirten Japon mühendislerin görüşü aksi yöndeki rapora rağmen, Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir inşaat ruhsatını iddiaya göre rüşvet karşılığında onayladı. İddiaya göre Başkan Demir, Başkan Yardımcısı Adnan Güler'e talimat vererek Koruma Bölge Müdürü Günseli Aybay ve Kurul Başkanı Oğuz Ceylan'ı ikna etmesini istedi. Güler ise Kurul Müdürü Günseli Aybay ile görüşerek olumsuz raporu işleme koymadan dosyanın belediyeye geri gönderilmesini sağladı. Böylece otelin inşaat ruhsatı onay sürecine girdi. Başkan Mustafa Demir'in ayrıca birinci derece tarihi eser niteliğindeki bölgenin ikinci dereceye düşürülmesi karşılığında mimar Sevinç Doğan'dan 1,5 milyon dolar aldığı soruşturma dosyasına girdi. Projenin onay sürecinde Doğan'ın, Demir'in kardeşi Sebahattin Demir ile de görüşerek onayı hızlandırmaya çalıştığı aktarıldı.

Hükümeti hedef alan operasyon ekonomide de etkisini göstermiş, borsa düşüş kaydederken, döviz hızla yükselmeye başlamıştı. Operasyonların borsaya bir günlük maliyeti 29 milyar lira

olmuştu. Yolsuzluk iddialarının ortasında bulunan Halk Bankası, hisseleri en çok değer kaybeden şirketlerden biriydi. Ankara'nın siyaset koridorlarında dolaşan iddialara göre, yaklaşan yerel seçimlerdeki adaylıklarla ilgili gündeme alınan kabine revizyonu operasyonların ardından erkene çekilecekti. Görevden alma ve kabine içi kaydırmalarla 10 bakanın değişeceği konuşuluyordu. Muhalefet partileri ise adları yolsuzluğa bulaşan bakan ve bürokratların istifa etmeleri yönünde açıklamalar yapıyorlardı.

AKP cenahından en şaşırtıcı açıklamayı Maliye Bakanı Mehmet Şimşek yapmıştı. TBMM Genel Kurulu'nda soruları yanıtlayan Maliye Bakanı Şimşek, MHP Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, "*Bunları içinize sindirebiliyor musunuz ve istifa etmeyi düşünüyor musunuz?*" sorusuna, yargıya intikal etmiş bir konuda yorum yapmanın doğru olmayacağını belirttikten sonra "*Ben sadece kendimle ilgili söyleyebilirim. Yani gerçekten benim çevremle veya benim şahsımla ilgili öyle bir durum çıksa ben o tercihi (istifa) yapabilirim*" yanıtını verdi. Bakan Şimşek yaptığı gafı gece geç saatlerde Twitter'dan düzeltti. Bakan Şimşek, Anadolu Ajansı tarafından servis edilen haberde yer alan ifadelerinin cımbızlanarak verildiğini öne sürüyordu. Şimşek, "*Bakan arkadaşlarımı da töhmet altında bırakma çelişkisi içeren ve kastı aşan, kastla ilgisi olmayan böyle bir ifadeyi asla kabul etmiyorum*" diyordu.[1]

AKP'liler gün içerisinde çeşitli platformlardan sert açıklamalar yaptı. Hepsindeki ortak vurgu Gülen Cemaati'ydi. Adıyaman Milletvekili Mehmet Metiner süreci, "*Karanlık mahfillerin Erdoğan'ı bitirme operasyonu*" olarak nitelediği basın toplantısında bir soru üzerine Cemaat-AKP kavgasının olmadığını savunarak, "*Ancak bir takım karanlık mahfiller daha rafine biçimde Cemaat ile partimizi karşı karşıya getirip çatıştırmak istiyor, ama bu tuzaklara düşmeyeceğiz*" dedi.[2] Operasyonda bir akrabası da gözaltına alınan Genel Başkan Yardımcısı Süleyman Soylu Twitter'dan, "*Siyaset bu süreçteki sınavını aklıselim ve sorumlulukla yürütür. Mesele Türkiye'nin bekâ meselesidir. 28 Şubatı yaşadım, 27 Nisanı izledim, 12 Eylül 2010 mücadelesi zihnimde*" dedi.[3] Genel Başkan Yardımcısı Salih Kapusuz da yine Twitter üzerinden yaptığı sert açıklamada, "*AK Parti gücünü ne karanlık çevrelerden ne okyanus ötesinden ne de kirli ittifaklardan almaktadır. AK Parti gücünü sadece milletten almaktadır. Birileri boşuna*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25389152.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25390601.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25390601.asp

ellerini ovuşturmasın" dedi.[1] Kendisini ziyaret edenlerle konuşan Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan ise *"Bu soruşturmadan bir şey çıkmaz"*[2] demişti. Oğlu gözaltına alınmış olmasına rağmen rutin programını bozmayarak Trabzon'da temaslarda bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar da operasyonu televizyonlardan öğrendiğini belirterek soruları yanıtsız bırakırken, AB Bakanı Egemen Bağış ise rahat olduğunu söylüyordu.[3]

Operasyonun yarattığı fırtına giderek şiddetlenirken AKP kurmaylarının olağanüstü toplantısı sonrasında hükümet adına resmi ilk ve en kapsamlı açıklama Bülent Arınç'tan geldi. Cemaat'le girişilen savaşta AKP'nin izleyeceği yolun ne olacağına dair mesajlar da içeren 25 dakikalık uzun açıklamasında Arınç, *"Devlet içinde kümelenmiş illegal bir örgüt varsa, bunu ortaya çıkarmak da boynumuzun borcu olsun"* diyordu. Operasyona ilişkin bir takım teknik bilgiler veren Arınç, İstanbul Emniyeti'nde başlayıp diğer kentlere de sıçrayan polis teşkilatındaki görevden almaların, görevi kötüye kullanma iddialarıyla ilgili olduğunu öne sürüyordu. Arınç, operasyonun yetkili amirlerden bile gizlenmesini de *"Bir İçişleri Bakanı'nın, oğlunun gözaltına alındığını basından öğrenmesi gibi acıklı bir şey olabilir mi?"* diyerek eleştiriyordu. Yolsuzluk iddiası söz konusu ise yargının aydınlatması gerektiğini belirten ve isimlerin önemli olmadığını söyleyen Arınç, *"Hükümet üyelerinin isimlerinin geçmesi, ya da yakınlarının isimlerinin geçmesi bizi hiçbir şekilde ilgilendirmiyor. İddia varsa ispatlanmalı ve gerçek en kısa zamanda ortaya çıkarılmalıdır. Hükümetin desteği yargının arkasında olacaktır"* diyordu. Açıklamasında, *"Beraat-i zimmet asıldır"* diyerek zanlı bakanları suçsuz kabul ettiklerinin mesajını veren Arınç, dört ay boyunca yapılan dinlemelere altı ay önce son verildiğini ve operasyon gününün beklendiğini duyduklarını, üç ayrı soruşturma dosyasının birleştirilerek operasyon yapıldığını belirterek, *"Bu işin planlayıcısını, ne amaçla yaptıklarını az çok biliyoruz. Belki zamanı geldiğinde açıklayabileceğiz. Yayınlanmayan pek çok şeyi öğrendik. Bakanlar hakkında fezleke tanzim edileceği de iddiaların içerisinde yer alıyor. Planlı, psikolojik harp benzeri operasyonla karşı karşıyayız. Birbirinden farklı konular ve isimler tek bir operasyonla bir araya getirilmiş... Bu işi yapanlar diyelim ki Emniyet'teki şube müdürleridir. Bir*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25390601.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/25385870.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25385977.asp

üstüne haber vermesi istenir. Arkadaşlar şube müdürünün başlattığı operasyondan başındaki müdürün, İstanbul Emniyet Müdürü'nün, Ankara Emniyet Müdürü'nün haberi yoktur... Bazılarının görev yerleri değiştirilmiştir. Soruşturmanın gizliliği esastır demiştim, şu anda yayınlanmayan tek şeyden haberdar olduk. Bakanlar hakkında fezleke tanzim edileceği, UYAP'a bilgi vermeden gerçekleştirildiği de iddiaların içinde. Psikolojik harple karşı karşıya olduğumuzu söyleyebilirim. Bunun amacı ne olabilir? Hükümeti yıpratmak ve zor durumda bırakmak için. Bunu biz biliyoruz, bununla ilgili delillerimiz de var. Yapanları da bulacağız. Bunun planlayıcılarını, ne amaçla yaptıklarını az çok biliyoruz. Ama bir diğer soruşturmaya gölge düşürür gerekçesiyle, belki zamanı geldiğinde açıklayacağız. Elindeki imkânları kendi çıkarları için kullananları en kısa zamanda halkımızın önünde ilan edeceğiz. Devlet içinde kümelenmiş illegal bir örgüt varsa, bunu ortaya çıkarmak da boynumuzun borcu olsun..." diye konuşuyordu. Arınç'ın açıklamasında geçen, *"Bir diğer soruşturmaya gölge düşürür"* ifadesi, AKP hükümetinin Cemaat'in devlet içindeki örgütlenmesine yönelik bir operasyon yürüttüğünün de mesajını veriyordu. Cemaat'in bürokrasideki kadrolarının tasfiye edilmeye başlanılmasıyla birlikte yaşanan MİT Krizi, ardından dershaneler tartışmasıyla şiddetlenen savaşın son cephesi olan yolsuzluk soruşturmalarının neden başlatıldığı da Arınç'ın, *"Devlet içinde kümelenmiş bir yapıya karşı süren başka bir soruşturma"* olduğu mesajıyla karşılığını bulmuştu.

Ergenekon sürecindeki KCK, Devrimci Karargâh ve Şike dâhil tüm davalar boyunca suçlananların en büyük yakınması olan soruşturmanın gizliliği ilkesine uyulmaması, artık hükümet için de bir problem olmuştu. Arınç, kendilerini de vuran bir silaha dönen soruşturma bilgilerinin sızdırılmasının suç olduğunu anımsatıyordu. İsim vermeden Cemaat'i suçlayan Arınç, *"Bu olayların bugün cereyan ediyor olması ne anlama geliyor? Emniyet'ten atılma insanlar tweetlerinden bunları yazıyordu. 'Güler mi ağlar mı' derken bu işaretleri vermişler. Biz bugün farkına vardık, çünkü biz iyi niyetliyiz. Artık her şey bitti, savaşacağız. Herkes için kötü olacak. Şunlar bunlar tutuklanacaklardan, kasetler, fotoğraflar servise konacak tehditlerini biz de duyuyoruz. Bu kadar alçalabileceğini bu kadar belden aşağı vuracaklarını düşünmemiştik, saflığımıza verin... Kötü şeyler duyduk, bunların planlayıcılarını az çok biliyoruz ama bunu zamanı geldiğinde açıklayacağız"* diye tehdit ediyordu. Basın toplantısında, emniyet müdürleri gibi soruşturmada ismi geçen bakanların da görevden alınıp

alınmayacağını ya da istifa edip etmeyeceklerini soran bir gazeteciye Arınç, *"Kişiliğinize saygım olmasa farklı düşüneceğim. Yani emniyetle özel görevli arkadaş gibi soruyorsunuz"* diye sert tepki gösterdi. Görevden alınan polislerle ilgili Emniyet Genel Müdürlüğü'nün açıklaması dışında yanıt vermek gerekmediğini belirten Arınç, bakanlarla ilgili kararı da Başbakan'ın vereceğini söyledi.[1]

Başbakan Erdoğan'ın açıklaması ise diplomatik bir ziyaret için konuğu olan Macaristan Başbakan'ı Victor Orban ile düzenlediği ortak basın toplantısında geldi. Gazetecilerin sorularını yanıtlayan Erdoğan, *"kirli bir operasyon"* diye tanımladığı rüşvet ve yolsuzluk soruşturmasının Türkiye'nin hızlı gidişini durdurma amaçlı olduğunu öne sürdü. Başlarına gelen her türlü olumsuzluğu darbe girişimi bahanesiyle açıklayan Erdoğan, 28 Şubat dönemine atıf yaparak yine benzer bir imada bulunup, ismini vermeden dış destekli olduğunu öne sürdüğü Cemaat'i işaret ederek, *"Bunların kimler olduğunu sizler de tahmin ediyorsunuz. Gezi olaylarıyla başlayan bir süreç oldu, ondan sonra şimdi yeni bir adım attılar. Şunu çok açık net söylemek zorundayım. 14 ay dinleme izleme yapılıyorsa, bu konuda kendi üslerine bunlar haber verilmiyorsa, buradaki mühendislik yolsuzlukla değil, siyasi mühendisliktir. Bu da bir nevi çetelerdir. Çeteler devletin içinde devlet olma anlayışla süreci istedikleri gibi yönetme gayreti içinde girme olayıdır... Şu anda maalesef devlet içinde bir devlet gayretiyle bu adımları atıyorlar. Fakat bu örgütlenmeyi kesinlikle meydana çıkaracağız. Bu babamızın oğlu olsa dinlemeyiz"* diye konuştu. Erdoğan, polis teşkilatında yapılan görev değişikliklerinin de valilerin tasarrufuyla olduğunu iddia ederek farklı illere de sıçrayabileceğini söyledi. Bakanların istifa edip etmeyecekleriyle ilgili sorulara da Erdoğan, *"Birçok değişik şeyler söyleniyor, söylenecektir. Bakan arkadaşlarımla ilgili spekülasyonlar oluyor. Biz gereken neyse aramızda görüşür, gerekeni gerektiği anda yaparız"* yanıtını verdi.[2]

Başbakanından, milletvekillerine ve medyasına kadar AKP cenahının koro halinde düşmanlaştırıp suçladığı Cemaat'ten, Fethullah Gülen adına ilk açıklama da avukatı aracılığıyla geldi. Avukat Orhan Erdemli, AKP medyası başta olmak üzere Gülen hakkında yayımlanan hükümete savaş açma, operasyon başlatma, kirli oyunlar oynama, tuzak kurma gibi iddiaların kötü niyetli ve yargı sürecini olumsuz etkileme amaçlı olduğunu öne sürdü. Açıklamada,

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25392771.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25394062.asp

Fethullah Gülen'in soruşturmalar ve görev alan kamu görevlileri ile bir ilgi ve bilgisi bulunmadığı da iddia edildi.[1]

Giderek sertleşen iktidar savaşında tarafını Cemaat'ten yana belirleyen Nazlı Ilıcak'ın, uzun zamandır yazdığı AKP medyasının amiral gazetesi *Sabah*'tan kovulması da operasyonlardan sonra oldu. Ilıcak 17 Aralık günü Twitter'dan, *"Dosyanın içeriği ciddi iddialarla doldurulmuşsa 'bu yargı-polis cuntasının tertibi' demek faydasız. Keşke Başbakan dosyaya sahip çıksaydı. Keşke 'bakanım bile olsa üzerine gidilmesini engellemeyiz' deyip yolsuzlukların takipçisi olduğunu gösterseydi. Yolsuzluk dosyaları ciddi bulgular içeriyorsa tahkikatın selameti açısından 3 bakan istifa etmeli, edebilirler. Erdoğan yargının önünü açmalı"* diye yazdı. AKP-Cemaat ayrışmasından sonra hükümete yönelik sert eleştiriler yapan Ilıcak'ın, *Sabah* yazarı olarak dile getirdiği son eleştirisi bu oldu. Gazete yönetiminin yolları ayırma gerekçesini, fikir ayrılığı olarak bildirdiğini de Twitter'dan açıklayan Ilıcak, Ergenekon soruşturma sürecindeki rolünü unutmuşçasına, *"Şahsiyetimi kaybedeceğime işimi kaybettim"* dedi.[2]

Savcılara inceleme

19 Aralık 2013

Soruşturmaların üçüncü gününde İstanbul polisindeki deprem en tepeye kadar ulaşmıştı. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün dördüncü yılında olan Hüseyin Çapkın da merkeze alınmıştı. Görevden alınanların yerlerine ise aynı hızla yeni atamalar yapılıyordu. Çapkın'dan boşalan koltuğa polis teşkilatında herhangi bir geçmişi bulunmayan Aksaray Valisi Selami Altınok atanmıştı. Altınok, aynı gün Başbakan'ın uçağıyla İstanbul'a gelip göreve başlayınca bu atamanın manasını çözmek de güç olmadı. Hükümet sınırsız biat istiyordu. Bu yüzden polis teşkilatında yurt çapında bir deprem yaşandı. Çeşitli kentlerin emniyet müdürlüklerindeki farklı birimlerde görevli 43 emniyet müdürü daha görevden alındı. Artçıları da aylarca süren bu depremlerde neredeyse 81 ilin tüm emniyet müdürlüklerinde yaşanan görevden alma ve tayinlerde her rütbeden on binin üzerinde polisin görev yeri değiştirildi. Yurt çapındaki il ve ilçe emniyet müdürlüklerinde İstihbarat, Terör, Mali Şube ile Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şubelerindeki

1 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/20341/Fethullah_Gulen_in_avukatindan_aciklama.html

2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25395412.asp

başta müdürler olmak üzere görevli personelin neredeyse tamamı değiştiriliyordu. Yolsuzluk operasyonunu merkezi durumundaki İstanbul Emniyet Müdürlüğü başta olmak üzere polis teşkilatındaki görevden almaların yankısı sürerken Emniyet Genel Müdürlüğü'nden hep aynı açıklama yapılıyordu: İdari gereklilik. Elbette bu açıklamanın yapılan hukuksuzluğun bir kılıfı olduğu açıktı. Tayin ve görevden almalardaki tek kıstas, herkesin bildiği ya da tahmin ettiği üzere polislerin Cemaat mensubu olup olmadığıydı. Ancak 40 yıla yayılan bir örgütlenmeyi polis teşkilatından temizlemek mümkün değildi. Öyle ki cemaatçi olduğu için görevden alınan bir emniyet müdürünün yerine atanan polisin de cemaatçi olduğu anlaşılıyor ve aynı hafta içinde görev yeri değiştiriliyordu. Atama ve tayinlerle polis teşkilatından Gülen Cemaati'ni temizleyemeyeceğini anlayan AKP hükümetinin tek çaresi vardı yeni bir polis teşkilatı kurmak. Ancak bu da mümkün olmadığı için sorun, ileriki bölümlerde anlatacağımız, MİT'e kolluk yetkisi de veren geniş yetkiler tanıyan ve Türkiye'yi muhaberat devletine dönüştürecek bir takım yasal değişiklikler yapılmasıyla halledilme yoluna gidildi.

İddiaya göre İçişleri Bakanı Güler, operasyondan haberdar olduktan sonra Emniyet Genel Müdürü Mehmet Kılıçlar ve bazı daire başkanlarıyla üç saat süren bir toplantı gerçekleştirmişti. Bu toplantının ardından 81 ilin valisine, Cemaat kadrolarının en sık görüldüğü birimler olan Organize, Kaçakçılık, İstihbarat ve Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri başta olmak üzere şube müdürleri ve sorumlu emniyet müdür yardımcılarının gözden geçirilmesi talimatı gittiği iddia ediliyordu. Bu talimat uyarınca, bazı polis müdürlerinin görevden alınmalarının gerekçesi olarak sunulan soruşturmaların da emniyet müdür yardımcıları ve operasyonda yer alan teknik-fiziki takip ve gözaltı yapan polislere de uzanacağı iddia ediliyordu. *"Görevlerini kötüye kullanma, yetkilerini aşarak hiyerarşik yapıyı gözetmeden, bağımsız olarak soruşturma ve inceleme başlatma"* suçlamaları yöneltilen polislerin soruşturulması için Bakan Güler'in talimatıyla iki müfettiş görevlendirilirken, Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) kendi bünyesinde inceleme başlatmıştı.[1]

Polis teşkilatına yönelik her tasarruf, yeni belge ve görüntülerin medyaya servis edilmesiyle karşılık buluyordu. Ergenekon

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25396181.asp

sürecinden aşina olunan bir yöntemle, operasyonla ilgili gelişmelerin haber olarak yazıldığı metinler ve tüm görüntüler, Emniyet ve adliye koridorlarında taşınabilir hafıza kartları içinde gazetecilere, bizzat soruşturmayı yürüten kaynaklar tarafından servis ediliyordu. Ergenekon sürecinde sadece AKP ve Cemaat medyasından belli isimlere haber servisi yapılırken bu kez, muhalif oldukları için o dönemin itibar edilmeyen basın organları, haberleri yayınlayacaklarından emin olunduğu için tercih edilir olmuştu. Ancak bu şiddetli savaşı başlangıçta kimin kazanacağı bilinemediği için ikircikli bir tutum takınan ana akım medya, haberleri nasıl göreceğini bilemez haldeydi. Türkiye ana akım medyası, en şehvetle işlediği konulardan biri olan yolsuzluk haberlerini hükümetin zaten var olan baskısını ne kadar arttıracağını kestirememenin zorluğuyla nasıl vereceğini bilemiyordu. Her ne kadar operasyonla ilgili gelişmeler, haberler gazetelerin manşetlerinde, TV kanallarının flaş haberlerinde yer alsa da, milyarlarca dolarlık finansal büyüklüğe sahip olduğu öne sürülen yolsuzluk soruşturmasında takınılan utangaç tutum kendini belli ediyordu. Güçlü AKP iktidarını en çok zora sokan bu gelişmeye rağmen, savaşı Cemaat'in kazanamaması durumunda başlarına gelecek olanı en iyi bilen, hükümetle akçeli işler yürüten medya patronlarıydı. Bu yüzden, AKP yanlıları dışında kalan ana akım medyada, yolsuzluk haberleri hükümetin yalanlamaları öne çıkarılarak veriliyordu. Bu nedenle Twitter ve Facebook gibi sosyal medya araçlarından haberler yayılıyordu. Bilgilerin ilk kaynağı da hep Cemaat'le ilişkili olduğundan şüphelenilen hesaplardan oluyordu. İddialar sosyal medya üzerinden dolaşıma girdikten sonra haberleştiriliyordu.

Operasyonların üçüncü gününde, yolsuzluk ve rüşvet ilişkilerinin merkezinde yer alan Rıza Sarraf'ın kara para aklad ığı iddiaları ile bakanlar ve bürokratlarla kurduğu ilişkilere dair haberler medyanın gündemindeydi. İddialara göre 87 milyar dolar kara para aklayan Sarraf 'ın kamu görevlilerine toplam 139 milyon lira rüşvet verdiği, teknik ve fiziki takiple tespit edilmişti. Soruşturmanın Bakan Güler ve oğlu ile ilgili bölümünde Sarraf suç örgütü olarak adı geçen örgütün faaliyet alanının Türkiye, İran, Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri, Çin ve Rusya'yı kapsayan düzeyde olduğu belirtiliyordu. Fezlekede ABD, AB ve BM tarafından uygulanan ambargolar nedeniyle, İran vatandaşlarının uluslararası

bankacılık işlemlerinde hesaplarının bloke olması riski bulunmasının, Bakan Güler'den rüşvet karşılığı Türk vatandaşlığı talep edilmesinin nedeni olarak açıklanıyordu. İddiaya göre Bakan Güler'in bizzat takibiyle, kişi başı 1 milyon dolar karşılığı, beş İranlı istisnai vatandaşlık yöntemiyle Türk Vatandaşlığını kazanmıştı. Savcılığın, örgütün üst düzey yöneticisi ve komisyoncuları dediği Shahram Mohaghegh, Orami Aresh Miangoggiah ve Rajai Mohammed Rıza ile Rıza Sarraf'ın ağabeyi Mohammad Sarraf ve babası Hoossein Sarraf toplamda beş milyon dolara Türkiye vatandaşı olmuştu. 2003-2011 yıllarında Rusya'ya nakit para kaçakçılığı yapmak üzere Türkiye'de kurulu bulunan 10 paravan firmaya yönelik vergi müfettişlerince başlatılan denetleme sonrasında tedirginliğe kapılan Rıza Sarraf'ın para transferi sistemini değiştirerek, paravan firmaları Çin'e taşıdığı ve nakit akış trafiğini de İran'a çevirdiği de bir diğer iddiaydı. Ortaya çıkan telefon kayıtlarında, Bakan Güler'in gıyabında hakaretler ettiği ve sürdürdüğü Emniyet Müdürü Orhan İnce'nin de Sarraf'ın kara para aklama faaliyetlerini soruşturduğu için tayin edildiği anlatılıyordu. Sarraf'ın şüpheli işlemlerinin incelenmesi için MASAK'a ihbarda bulunan İnce'nin tayininin çıkarılması karşılığında, 400 bin dolar rüşvetin Sarraf'ın adamı olduğu öne sürülen Özgür Özdemir tarafından Barış Güler'in Nuruosmaniye'deki ofisinde teslim ettiğinin belirlendiği de fezlekede anlatılıyordu. 25 Ekim 2013'de Barış Güler'e teslim edilen üç milyon TL'lik bir başka rüşvet trafiğinin de polisin yaptığı fiziki takip raporlarında bulunduğu, bu konuyla ilgili bakan ve oğlu arasında ertesi gün yapılan telefon görüşmesinin de dosyalarda yer aldığı belirtiliyordu. Sürgün edilen polis müdürü Orhan İnce'nin elindeki belgeleri gazetecilere vermesinden şüphelenen Rıza Sarraf'ın, ilişkide olduğu bakanlar Güler, Zafer Çağlayan ve Egemen Bağış'tan medya kuruluşlarına baskı yapmasını istediği de fezlekede yer alan bir diğer iddiaydı.[1]

Sarraf'ın ilişki kurduğu bir diğer bakan olan Egemen Bağış'ın da aldığı öne sürülen 1,5 milyon dolar rüşvetin teknik takip sonucu kayda alındığına fezlekede yer veriliyordu. Rıza Sarraf'ın karşılaştığı problemler çözüldükçe devam ettiği belirtilen rüşvet ödemelerinin, her seferinde 500 bin dolar olmak üzere 19 Nisan, 28 Ağustos ve 10 Ekim 2013'te yapıldığı ileri sürülüyordu. 19 Nisan 2013'te Bakan Bağış'a, Ortaköy'deki Avrupa Birliği ofisinde

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_suc-orgutunun-adi-sarraf_2186014.html

ayakkabı kutusunda verilen 500 bin dolar rüşvetin ödenmesi, yapılan tüm hazırlıkların telefon dilenmeleri ve fiziki teknik takiple kayda alındığı da fezlekede yer almıştı. Yine benzer şekilde kayda alınan ikinci rüşvet alışverişinin de 28 Ağustos 2013'te bir takım elbise eşliğinde Bakan Bağış'a gönderildiğini iddia edilmişti. Sarraf'ın hakkında basında çıkacak haberlerin çıkmaması yönündeki çabalarından dolayı Bağış'a ödediği üçüncü rüşvetin de 10 Ekim 2013'te bu kez bir çikolata kutusu içinde yapıldığı fezlekede anlatılmıştı.[1]

Soruşturmanın bakan olan bir diğer şüphelisi Zafer Çağlayan'la ilgili iddialar da dudak uçuklatıcıydı. Rıza Sarraf'ın, ihracat ve bankacılık konularıyla ilgili Ekonomi Bakanlığı nezdindeki işlem ve usulsüzlüklerini özel kaleminde görevli olan Onur Kaya ve Mustafa Behçet Kaynar aracılığıyla, Bakan Çağlayan'ın yürüttüğü öne sürülüyordu. Sarraf'ın, Gana'dan usule aykırı olarak gelen ve el konulması gereken 1,5 tonluk altını ile ilgili sıkıntıyı da bu kanalla çözdüğü anlatılıyordu. Sarraf'ın, Halk Bankası üzerinden yapılan işlemlerde denetimlerden kaçınmak için ihtiyaç duyduğu bağlantıyı Bankanın Genel Müdürü Süleyman Aslan vasıtasıyla aştığı belirtilen fezlekede ikiliyi tanıştıranın da Bakan Çağlayan olduğu belirtiliyordu. Zafer Çağlayan'ın, gerçekte olmayan ihracat bedeli havalelerine rüşvet karşılığında göz yummasını sağladığı öne sürülen Süleyman Aslan'a bu yönde telkinde bulunduğu da iddialar arasındaydı. Soruşturma dosyasına giren bir excel dökümanının da rüşvetin belgesi olarak değerlendirildiği fezlekede, Zafer Çağlayan ve Süleyman Aslan'a yollanan rüşvet paraları, notlar ve diğer menfaatlere ilişkin bilgilerin bu dosyada yazılı olduğu öne sürülüyordu. Söz konusu dosyada, 29 Mart 2013 tarihi itibariyle, Zafer Çağlayan'a toplam 32 milyon 153 bin 600 euro ve 1 milyon 400 bin dolar ödendiğinin yazılı olduğu, bunun içinde Süleyman Aslan'a gönderilen 2 milyon euro ve 500 bin doların da yer aldığı iddia ediliyordu. Dosyada, Çağlayan'a yapılan nakit ödemelerin karşısına *CASH TO CAG SADIK* şeklinde not düşüldüğü de belirtiliyordu. Zafer Çağlayan'ın talimatıyla alınan mücevher ve lüks saatler için 200 bin euro ve 5 milyon 426 bin 761 dolar paranın da Rıza Sarraf tarafından ödendiğinin tespit edildiği öne sürülüyordu.[2]

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_suc-orgutunun-adi-sarraf_2186014.html
2 http://www.zaman.com.tr/gundem_bakan-caglayana-106-milyon-tl-rusvet-id-

Polis teşkilatına yönelik sert tedbirler hayata geçirilmesine rağmen hükümet, operasyona dair her ayrıntının gayet planlı bir biçimde medyaya servis edilmesini bir türlü engelleyemiyordu. Türkiye'nin son dönemdeki en önemli siyasal davalarında iktidar cenahının unuttuğu soruşturmanın gizliliği prensibi bir anda akıllara gelmişti. Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, *"Ülkenin bakanının haberi yok, valisinin haberi yok, Emniyet müdürünün haberi yok daha aşağıdakilerin haberi yok ama bazı gazetecilerin haberleri var. Manşet, manşet, çarşaf, çarşaf bunu ortaya koyuyorlar. Soruşturmanın gizliliği ihlal edildi. Bu suçtur. Gizliliği kimler ihlal ediyorsa savcıysa savcı, kâtipse kâtip kolluk kuvvetiyse kolluk kuvveti ise kolluk kuvveti hakkında suç duyurusunda bulunuyorum"* açıklaması yapıyordu.[1] Emrin büyük yerden geldiğini gören ve harekete geçen Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK), savcıları hedef alan bu suç duyurusunu birkaç gün sonra işleme koydu. HSYK, sadece Bozdağ değil, Başbakan Erdoğan ve istifa eden bakanlar ile AKP sözcülerinin soruşturmaya ilişkin iddialarına ilişkin basında çıkan haberleri de ihbar kabul etmişti.[2] Ergenekon Davası sırasında rüşvet soruşturmasının koordinatör savcısı konumundaki Zekeriya Öz'le ilgili çok sayıda suç duyurusuna *"yargı yetkisi kapsamında"* diyerek işlem yapmayan HSYK bu kez farklı karar verdi. HSYK 3'üncü Dairesi, 7 Ocak 2014'de savcılar Zekeriya Öz, Muammer Akkaş, Celal Kara ve Mehmet Yüzgeç hakkında inceleme başlatılmasına karar verdi. Her ne kadar haklı gerekçeleri olsa da, HSYK'nin esen rüzgâra bakarak karar verdiği ortadaydı.

Soruşturmanın gizliliğinin ihlal edildiğine ilişkin haklı yakınmaların olduğu gün İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı da, Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) ve Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının (TİB) İstanbul merkezli operasyonlara ilişkin yayınlarla ilgili gerekli tedbirleri almasını talep etti. RTÜK'ten yapılan yazılı açıklamaya göre, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı konuyla ilgili RTÜK ve TİB'e yazı göndermişti. İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı imzasıyla gönderilen yazıda, yazılı ve görsel medya ile internet sitelerinde soruşturmaların gizliliğini ihlal edecek veya kişileri suçlu gösterecek mahiyetteki yayınlara dikkat çekiliyordu. Çolakkadı, kendi yetki ve görev alanına giren medyayla

diasi_2186017.html

1 http://www.milliyet.com.tr/-gizlilik-ihlaline-suc-duyurusu/siyaset/detay/1809997/default.htm

2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25442299.asp

ilgili soruşturmaların başlatıldığını belirterek İstanbul'da bulunan diğer Cumhuriyet Başsavcılıklarının da kendi yetki alanlarında gerekli soruşturmaları ve işlemleri yapması gerektiğini ifade ediyor, soruşturma dışındaki tedbirlerin ve yapılacak idari işlemlerin uygulanabilmesi için RTÜK ve TİB'i göreve çağırıyordu. Üç RTÜK üyesinin, başsavcının bağımsız ve otonom bir yapı olan RTÜK'e direktif verme yetkisi olmadığı yönündeki itirazlarına rağmen, savcılığın bu talebi aynı gün RTÜK tarafından yayıncı kuruluşlara iletildi.[1] Yayın yasağı ise daha sonra gelecekti.

Gözaltına alınan 89 kişiden 13'ü ifadelerinin alınmasının ardından Emniyet'ten serbest bırakılmıştı. Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'ndeki işlemleri tamamlanan diğer şüpheliler, gruplar halinde adliyeye sevk edilmeye başlamıştı. 19 Aralık günü savcılık sorgularının ardından Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesi'ne sevk edilen şüphelilerden 7'si gece yarısı, bir kişi de sabaha karşı tutuklanırken, iki şüpheli ise tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Mahkeme, Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir'in kardeşi Sebahattin Demir ile Kader Demir, Mustafa Bayhan, Yener Çavdar, Selim Velioğlu, Ümit İsa Döğer, İmren Özbey ve Hasan Yılmaz'ın, *"Rüşvet için anlaşmak suretiyle rüşvet almak ve vermek"* suçlarından, kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların tespit edilmesi nedeniyle tutuklanmasına karar vermişti.[2]

Rüşvet ve yolsuzluk operasyonundan bir gün önce, İstanbul 18. Sulh Ceza Mahkemesi'nin gözaltına alınacak kişilerin malvarlıklarına tedbir konulmasına dair karar verdiği ortaya çıktı.[3] Bu arada yolsuzluk soruşturmasını yürüten Savcı Celal Kara'nın yanına hükümet müdahalesiyle iki savcının daha atanmasından bir gün sonra, bu kez de alınacak kararlar için en az iki imza şartı getiriliyordu. İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı tarafından soruşturma savcılarına gönderilen yazıda, *"Mukteza tayininde ve herhangi bir hususta hukuki ihtilaf olduğu takdirde görevli 3 cumhuriyet savcısından ikisinin imzasıyla işlem yapılacaktır"* deniliyordu. Soruşturmaya doğrudan müdahale ve savcılara tehdit anlamına gelen bu talimatla soruşturmayı ilk yürüten Savcı Celal Kara'nın devre dışı bırakılması amaçlanmıştı. Soruşturmaya iki yeni savcı daha görevlendirilmesi ve savcıların vereceği kararlarda en az iki imza

1 http://www.milliyet.com.tr/savciliktan-rtuk-e-uyari/gundem/detay/1809897/default.htm
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25402802.asp.
3 http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/25395048.asp

zorunluluğu getiren bir talimat verilmesi soruşturmaların kontrolünün Zekeriya Öz'den alınıp bizzat Başsavcı Turan Çolakkadı'ya geçtiği anlamına da geliyordu.[1]

Hükümetin müdahalelerinin bu yapılanlarla sınırlı olmadığını kanıtı bir başka olay da gece yarısı yaşanmıştı. Türkiye'yi sarsan rüşvet ve yolsuzluk operasyonunun üçüncü gününde, Zekeriya Öz, bakan çocukları gözaltında iken poliste delillerin karartıldığı yolundaki ihbarlar üzerine gece yarısı İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne denetime gitmişti.[2] Öz'ün Emniyet Müdürlüğü'ne gelmesi, polis ve savcılık arasında bir sorun olduğu spekülasyonlarına neden olmuştu. Öz'ün ziyaretinin sırrı ise ertesi gün anlaşıldı. Gözaltına alınan şüphelilere sorulacak soruların değiştirildiğini ve bazı soruların çıkarıldığı yolundaki ihbar üzerine Öz, Emniyet Müdürlüğü'ne gidip tutanak tutmuştu. Öz'ün aldığı ihbarda, özellikle bakanlar ve çocukları ile ilgili telefon görüşmeleri konusunda bazı bölümlerin kayıtlara geçmeyeceği, çıkarılacağı veya değiştirileceği iddia ediliyordu. Soruşturmayı yürüten şube müdürleri ve sorgulamayı yapan görevlilerle bizzat görüşen Başsavcı Vekili Zekeriya Öz, şüphelilere sorulacak soruların mühürlü bir örneğini alarak tutanak tutmuştu.[3] Savcı Öz ve Celal Kara hakkında HSYK tarafından yapılan soruşturma kapsamında tanık olarak dinlenen polisler Levent Mustafaoğlu ve Ayhan Arıkanoğlu da müfettişlere verdiği ifade de o gece yaşananları anlatmıştı. Tanık polisler ifadelerinde soruşturmayı yürüten Celal Kara'ya, başta Mali Şube'de olmak üzere, soruların değiştirildiğine dair bilgilerin gelmesi üzerine Emniyet'e geldiğini belirten Öz'ün, bunun delil karartma ve örgüte yardım suçu kapsamına girdiğini belirterek soruların bir CD ortamında mühürlü zarf içerisinde kendisine gönderilmesini istediğini söylediler.[4]

Yolsuzluk soruşturmalarındaki, milyar dolarlık iddialar, bakanların çocuklarıyla birlikte adlarının karıştığı rüşvet trafiği AKP'yi siyaseten hayli güç durumda bırakmıştı. Her ne kadar kontrol altında tutsa da, iddiaların medya üzerinden dolaşıma girmesini engelleyemeyen AKP, konunun en azından TBMM'de

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/yolsuzluk_operasyonunda_cok_tartisilacak_belge_iki_savci_imzasi_sart-1167083
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25402146.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25428321.asp
4 http://www.radikal.com.tr/turkiye/18_aralik_gunu_savci_oz_emniyette_ne_yapti-1202537

tartışma yaratmaması için çareyi Meclis'i kapatmakta buldu. TBMM'nin çalışma takvimine ilişkin danışma kurulu önerisi hazırlayan AKP grubu 10 Aralık günü başlayan bütçe görüşmeleri biter bitmez tatile çıkma planı hazırlamıştı. 20 Aralık'tan geçerli olmak üzere Meclis'in çalışmalarına bir hafta çalışmalarına ara vermesini öngören plana göre Genel Kurul, yılbaşı haftasında ise aç kapa yaparak fiilen çalışmayacaktı. Böylece 7 Ocak'a kadar iki hafta süreyle fiili olarak Meclis'i kapalı tutacak olan AKP, siyasi tartışma ortamını soğutarak yolsuzluk soruşturmasının Meclis'te gündeme gelmesini de engellemiş oluyordu. AKP kanadından da yolsuzluk iddialarını değersizleştirmeye çalışan açıklamalar gelmeye devam ediyordu. Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, ortaya saçılan telefon kayıtlarına, fotoğraflara ve dudak uçuklatan iddialara karşın, yapılan yolsuzluk operasyonlarını tabanını ikna edebilecek en kolay argümanı dile getirerek, öncekilerin benzeri ancak farklılıklar gösteren bir darbe diye adlandırıyordu.[1] AKP'nin yolsuzluklarının ayyuka çıkmasının ardından ilginç bir iddia da *Akit* gazetesi yazarı Abdurrahman Dilipak'tan gelmişti. Türkiye'nin içinde herkesin olduğu uluslararası bir komplo ile karşı karşıya olduğunu öne süren ve *"Bu macera Cemaat'in sonu olur. Göreceksiniz iktidar bu işten güçlenerek çıkar"* diyen Dilipak, AKP'li 40 milletvekilinin seks kaseti olduğunu ve bu şekilde hükümetin düşürülmeye çalışılacağını iddia ediyordu.[2]

"Başbakan çete görmek istiyorsa, Bakanlar Kurulu'ndaki arkadaşlarına baksın çete orada" diyerek doğru bir tespit yapan CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, yolsuzluğa karışan bakanların istifa etmesi gerektiğine vurgu yapıyordu.[3] Kılıçdaroğlu'nun da dile getirdiği istifa iddialarına ilişkin yalanlama ise Hüseyin Çelik'ten geliyordu. Habertürk kanalında yayınlanan Başkent Gündemi programına katılan AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik, yalanlamada bulunurken aynı zamanda kabine revizyonuna ilişkin mesaj içeren bir yanıt vermişti. Çelik bir soru üzerine, *"Bakanlar istifa etti, istifaları da kabul edildi iddiaları külliyen yalan. Başbakan zaten bir kabine revizyonu yapacaktı. Sayın bakanlar Sayın Başbakan'ın elini rahatlatmak için ne yapılması gerekiyorsa yapacaklarını zaten söylemişlerdir. Bu arkadaşlar yargılansa bile ki; şu an yargılanmıyorlar, biz bu*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25399187.asp
2 http://www.habervaktim.com/yazar/62783/cemaat-yanlis-yapiyor.html
3 http://www.radikal.com.tr/politika/cete_bakanlar_kurulunda-1167107

insanları peşinen suçlu kabul edemeyiz" yanıtını veriyordu. Çelik'in yanıtında geçen *"Başbakan zaten bir kabine revizyonu yapacaktı"* sözleri ise yakın zamanda istifaların yaşanacağının habercisiydi.[1]

Yolsuzluk soruşturmalarıyla AKP ve Cemaat arasında iyice sertleşen savaş, tarafların medyasında da etkisini gösteriyordu. Soruşturmalara destek çıkan Nazlı Ilıcak'ın *Sabah*'tan kovulmasının ardından, bu kez de hükümet yanlısı tutum alan Ahmet Taşgetiren Cemaat'e yakın *Bugün* gazetesindeki köşesinden oluyordu. Savaşın ilk anlarından itibaren AKP yanlısı bir tutum izleyen Taşgetiren için bardağı taşıran son damla 19 Aralık tarihli *"En çok Hizmet'i vuracak"* başlıklı yazısı olmuştu. *"Yargıdan birkaç kişi, Emniyet'ten birkaç kişi ile bakanları, muhtemelen Başbakan'ı bile dinleme alanı içine alıyor, İçişleri Bakanı'nın kendi emri altındaki polislerin ne yaptığından haberi olmuyor, Emniyet Genel Müdürü'nün haberi olmuyor, MİT'in haberi olmuyor, İstanbul Emniyet Müdürü'nün haberi olmuyor"* diye yazan Taşgetiren yaşananların, ardında Cemaat'in bulunduğu bir darbe olduğunu iddia ediyordu.[2]

Bakan çocukları hapiste

20 Aralık 2013

Bir gün önce sekiz kişinin tutuklanmasının ertesinde, polisteki işlemleri sona eren ve medyanın ilgi odağı olan bakan çocukları ile yolsuzluk zincirinin göbeğindeki isimlerin adliye maratonu başladı. Gözaltında kimse kalmamış, tüm şüpheliler adliyeye sevk edilmişlerdi. Hükümetin sert önlemlerle karşılık verdiği bu operasyonun nasıl sonuçlanacağı, bakan çocukları, iş adamları, bürokratların da aralarında bulunduğu şüphelilerden kimlerin tutuklanıp tutuklanmayacağı merak ediliyordu. Ancak çocuklarıyla birlikte dört bakanın da suçlandığı belki de hükümeti yerinden edeceği düşünülen soruşturmayla ilgili savcılar ifade alamıyordu. Gözaltına alınanların ifadelerinin de eklenmesiyle hayli hacimli bir dosyaya dönüşen fezlekeleri, görevden alınanların yerlerine gelen şube müdürlerinin imzalaması gerekiyordu. Ancak seleflerinin başlarına geleni bilen İstanbul Emniyeti'nin yeni şube müdürleri, yasal zorunluluklarını yerine getirmiyordu. Bu arada şüpheliler, savcılık sorgusu için adliyeye götürülmüş ancak haklarındaki suçlamaları içeren resmi fezleke savcılığa gönderilememişti. Fezlekeler, ancak

1 http://www.haberturk.com/gundem/haber/905065-bakanlar-istifa-etmedi-
2 http://www.bugun.com.tr/en-cok-hizmeti-vuracak-yazisi-902749

yeni şube müdürlerinin imzalamaktan imtina ettiklerini tespit eden bir tutanakla birlikte adliyeye ulaştırıldıktan sonra savcılar ifadeleri almaya başlayabildi. Gün boyu süren ifade alma işlemi sabaha kadar sürdükten sonra herkesin merakla beklediği savcılık talebi açıklandı. Soruşturmayı başlatan ve dosyaya sonradan görevlendirilen üç savcı, oybirliğiyle Barış Güler, Kaan Çağlayan ve Abdullah Oğuz Bayraktar'ın da aralarında bulunduğu şüphelilerin tutuklanmasını istemişti. Rıza Sarraf ve Süleyman Aslan da tutuklanması istenenler arasındaydı. Mahkemede de verilen ifadelerin ardından *"Rüşvet almaya ve vermeye aracılık etmek"* suçlaması yöneltilen bakan çocuklarından ikisi, Barış Güler ve Salih Kaan Çağlayan ile iddia konusu suçlamaların merkezinde yer alan Sarraf ve Aslan dâhil 26 kişinin tutuklandığı açıklandı. Tutuklananlar cezaevine gönderilirken Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın oğlu Abdullah Oğuz Bayraktar ile işadamı Ali Ağaoğlu ve Fatih Belediye Başkanı'nın da aralarında olduğu diğer şüpheliler tutuksuz yargılanmak üzere serbest kaldı. Şüphelilere üç ayrı dosyada sekiz ayrı suçlama yöneltilmişti. Ali Ağaoğlu ile Oğuz Bayraktar'ın yer aldığı ve savcılar Mehmet Yüzgeç, Ekrem Aydıner ile Mustafa Erol'un soruşturduğu TOKİ dosyasındaki 23 şüpheli hakkında *"Örgüt kurmak ve yönetmek, örgüt üyeliği, nüfuzu kötüye kullanmak, resmi belgede sahtecilik, imar kirliliği"* suçlamaları öne sürülüyordu. Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir ile birlikte 27 şüphelinin bulunduğu, savcılar Celal Kara, Ekrem Aydıner ve Mustafa Erol'un baktığı Fatih dosyasında yöneltilen suçlama ise *"Rüşvet vermek ve almak"* idi. Rıza Sarraf, Barış Güler, Kaan Çağlayan ve Süleyman Aslan'ın da aralarında bulunduğu 21 şüpheli bulunan kara para dosyasında ise *"Altın kaçakçılığı, kara para aklama, rüşvet"* suçlamaları yöneltiliyordu.

Tutuklanan şüphelilerin tümü savunmalarında, doğal olarak, iddiaları reddetmişti. Soruşturma dosyasına da giren telefon kayıtlarına rağmen, bakan çocukları savunmalarında Rıza Sarraf'la tanışmalarını "tesadüf", ilişkilerini de "arkadaşlık düzeyinde" diye açıklıyordu. Mahkeme ifadesinde hakkındaki suçlamaları reddeden ve tutuklanması halinde, *"İşlerim bozulacak, itibarım zedelenecek ve bu yüzden zarar göreceğim"* diyen Barış Güler, *"hayırsever ve saygılı biri"* dediği Rıza Sarraf'ı bir akrabasının ailelerine olan borcu nedeniyle tanıdığını iddia ediyordu. Aynı zamanda dosyanın şüphelilerinden olan akrabası Rüçhan Bayar'ın, Rıza Sarraf'ın şirketinde çalıştığını belirten oğul Güler, *"Rüçhan'ın maaş artı prim*

şeklinde Rıza Sarraf'ın yanında çalıştığını öğrendim. Kendisiyle görüştüğümüzde primlerinin kesilerek borcunu ödeyebileceğini söyledi. Toplam alacağımızın yüzde 10'unu ancak alabildik. Kendisi Rıza Bey ile konuşmuş. Rüçhan beyin priminden kesilmesi şartıyla Rıza Bey bizim alacağımızı kısmen ödedi. Bunun dışında iş takibi karşılığında menfaat ilişkisine girmedi" dedi.[1]

Kaan Çağlayan da herhangi bir rüşvet alışverişine girmediğini iddia ettiği Rıza Sarraf'la ilişkisini "aile dostluğu" diye açıklıyordu. Şüphelilerden sadece babasının özel kalem müdürü de olan Onur Kaya ve Rıza Sarraf ile ikili dostluğu olduğunu belirten oğul Çağlayan, *"Daha doğrusu aile dostluğumuz vardır. Sekiz ay önce düğünümde sağ olsun, eşi gelip sahne almasına rağmen sadece sahne masrafını talep ettiler. Onun dışında herhangi bir ücret talep etmediler. Aile dostluğumuz dışında kendisinden hiçbir şey almadık veya vermedik. Kendisi sadece dostluğunun gereği bana bir takım elbise almıştı ve bir de beğendiğim bir valizi hediye etmişti. Rüşvet almak ve vermek söz konusu değildir"* dedi.[2]

Soruşturma dosyasının merkezinde yer alan Rıza Sarraf da kara para aklamadan, kaçakçılığa ve rüşvet alışverişine kadar tüm iddiaları reddediyordu. Yaptığı altın ihracatının yasal sınırların dışına çıkmadığını savunan ve Türkiye'de yaşamaya başladıktan 20 yıl sonra vatandaşlığa geçtiğini belirten Sarraf, *"Enişte m ve ablam da Türk vatandaşıdır. Bir tek ağabeyim geçmemişti. Ben ağabeyimin Türk vatandaşlığına geçmesi için yol yordamı öğrenmek amacıyla bakan Muammer Bey'den sordum. O da bana yasal yolları izah etti. Normal prosedür ile Türk vatandaşlığına geçti. Bunun karşılığında hiçbir menfaat söz konusu değildir. Tapeleri kesmişler, asıl lazım olanları koymamışlar"* dedi. Bakan Güler'in tayinini çıkardığı Emniyet Müdürü Orhan İnce'nin kendisini tehdit ettiğini ve 1 milyon dolar rüşvet istediğini öne süren Sarraf, *"Bu olayla ilgili suç duyurusunda bulundum. Maalesef bu konular tapelere girmemiştir. Hâlâ bu konuda suç duyurusu devam ediyor. Normal prosedür gereği disipline sevk edilmiş kimseye bunun için bedel ödemedim. Talepte bulunmadım"* savunmasını yaptı. Sarraf'ın ifadelerinde geçen ve kendisinden rüşvet talep edildiğini öne sürdüğü bir başka olay ise hükümetin resmi sözcüsü durumundaki *Yeni Şafak* gazetesiyle ilgiliydi. Sarraf, "Yeni Şafak *gazetesinden beni aradılar. İran'a 87 milyar euro ihracat yaptığım*

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/baris_guler_orgut_uyesi_olmam_mantik_disi-1167370

2 http://www.radikal.com.tr/turkiye/kaan_caglayan_riza_sarraf_aile_dostumuz-1167371

*ve kara para aklad*ığ*ını sorduklarında bu konuda yorum yapmayacağımı avukatlarımın buna cevap vereceğini söyledim. Avukat H.K. isimli kişi bana bu haberin metnini getirdi ve de* Yeni Şafak *gazetesinde ekonomi yazarı olduğunu söyledi. Soyadının K. olması lazım. Eğer bu parayı yani 1 milyon doları vermezsem bu haberi yayınlayacaklarını söylediler. Buna dair elimde ses kayıtları da mevcuttur. Mahkemeye sunabilirim"* demişti. Bu olayın arkasında da polis müdürü Orhan İnce'nin olduğunu iddia eden Sarraf, *"Yeni Şafak'ta konuşmuş. Sonra* Bugün *gazetesiyle konuşmuş. Bunlar bahsi geçen telefonda kayıtlıdır. Daha doğrusu telefonda benden 1 milyon dolar isteme hususu kayıtlıdır. Diğerleri ise tapelere yansıyan kayıtlarda bellidir"* diyordu. Ankara'ya giderek konuyu görüştüğü Bakan Mehmet Şimşek'in, polisiye bir mevzu olduğu için kendisini İçişleri Bakanlığı'na yönlendirdiğini belirten Sarraf, *"İçişleri Bakanımız Muammer Güler Bey'e durumu izah ettim. Kaydı dinlettirdim. Takdirine bıraktım. Sonucunda ne oldu bilemiyorum. Aynı konuyla ilgili belgeleri ve ses kaydını Egemen Bağış Bey'e de verdim"* dedi.[1] Bakan ya da bürokrat kimseye rüşvet vermediğini, işlerini yaparken hukuk dışına çıkmadığını savunan Sarraf, Halk Bankası Genel Müdürü Süleyman Aslan'a gönderilen 500 bin dolar paranın da Çorum Osmancık'ta İmam Hatip Lisesi yapılması amacıyla *"hayır için yapılmış bir bağış"* olduğunu savunuyordu.[2]

Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan da evinde çıkan paraların bağış olduğu savunmasını yapıyordu. Rüşvet ve menfaat suçlamalarını reddeden Aslan, hayırsever kişiliğiyle tanınan Rıza Sarraf'ın, kendi memleketi olan Çorum Osmancık'a imam hatip lisesi yapılması için para gönderdiğini hayır amaçlı olarak verilen bu paraları da evinde tuttuğunu söyledi. Makedonya'da da Uluslararası Balkan Üniversitesi isimli bir üniversite kurmaya hazırlandıklarını anlatan Aslan, bunun için de Sarraf'ın ayrıca bağış yaptığını belirtti.[3]

Yolsuzluk soruşturmalarına karşı takındığı katı tutumla gidişatı değiştireceğini uman hükümet, iki bakan çocuğunun da aralarında olduğu bazı şüphelilerin tutuklanmasıyla savaşın daha da

1 Sarraf ertesi gün, medyada bir hayli tartışma konusu olan rüşvet ifadesiyle ilgili *Yeni Şafak*'ı aklayan bir açıklama yaptı. Avukatı Şeyda Yıldırım aracılığıyla yaptığı açıklamada Sarraf, "uzun süren sorgunun yorgunluğu nedeniyle *Yeni Şafak* gazetesinin ismini yanlışlıkla sarf ettiğini" belirtti.

2 http://www.radikal.com.tr/turkiye/riza_sarrafin_mahkeme_ifadesi_yeni_safak_yazari_benden_rusvet_istedi-1167372

3 http://www.radikal.com.tr/turkiye/halkbank_genel_muduru_ayakkabi_kutulari_imam_hatip_icindi-1167347

sertleşeceğini, soruşturmaların nereye uzanacağını anlamıştı. Hükümet aynı gün, hedefinde olduğu ve kendilerinden habersiz yapılan operasyonların ardından yolsuzluk soruşturmalarını engellemeye yönelik ciddi bir adım atarak Adli Kolluk Yönetmeliği'ni değiştirdi. Bu değişiklikle savcıların emrinde soruşturmada görevli polislerin, soruşturmalara ilişkin amirlerine bilgi vermesi zorunlu hale getirildi. AKP iktidarının operasyona yönelik bu en büyük itirazına ilişkin değişiklikten sonra bazı barolar yönetmeliğin iptali için dava açtı. Danıştay 10'uncu Dairesi, 27 Aralık günü *"telafisi güç zararlar nedeniyle"* davalı Adalet ve İçişleri Bakanlıklarının savunmasını bile beklemeden ivedilikle yürütmeyi durdurma kararı aldı. Hükümetin yaptığı değişiklikle savcıların Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) iletişimin tespiti, dinlemesi ve kayda alınmasını düzenleyen 135/6'ıncı maddesindeki rüşvet, kaçakçılık, silahlı örgüt başta katalog suçlar nedeniyle yapacakları soruşturmaları başsavcıya bildirme zorunluluğu getiriliyordu. Danıştay 10'uncu Dairesi'nin oy çokluğu ile alınan kararla polisin amirine, savcının başsavcıya el koydukları olaylar, yakalanan kişiler ve alınan tedbirler hakkında derhal bilgi verme zorunluluğu da kalkmış oluyordu. Yüksek mahkemenin aldığı bu kararla ilgili, Sakarya'da katıldığı bir tören çıkışında gazetecilerin sorularına Başbakandan ise bildik bir tepki geldi: *"Gereği yapılır, yapıldığı zaman görürsünüz."*[1]

Hükümetin Adli Kolluk Yönetmeliği'nde değişikliğe gitmesinin nedenlerinden biri, o gün *Cumhuriyet* gazetesinin sayfalarında yer alan bir haberde kendini göstermişti. Operasyonların dördüncü gününde, yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasının yönünü Başbakan Erdoğan ve ailesine çeviren önemli iddialardan biri ilk kez dile getiriliyordu. Yönetimi neredeyse Başbakan Erdoğan'ın ailesinden oluşan Türkiye Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı'nın (TÜRGEV) adına soruşturmada ele geçirilen rüşvet listesinde iki kez yer veriliyordu. Eski adı İstanbul Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı (İSEGEV) olan kurumun geçmişi Başbakan Erdoğan'ın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı dönemine dek uzanıyordu. 1996'da kurulan İSEGEV, 2010 yılına kadar toplam beş kız yurdu açarak faaliyet yürütmüştü. Vakfın faaliyet alanının Türkiye çapına yayılması için yapılan tüzük değişikliği ve mahkeme kararıyla 2012 yılında isim değişikliğine giden vakıf TÜRGEV

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25453285.asp

adını aldı. Sonra da giderek büyüdü. 14 yılda beş yurt açan vakıf, AKP'li belediyelerin desteğiyle 2012 ve 2013'te ise yedi yurt birden açtı. İstanbul'da dört, Bursa, Artvin ve Konya'da da birer tane kız yurdu açan TÜRGEV, 2011'den itibaren orta öğretim yurtları, anaokulları ve ilköğretim kolejleri de açtı.[1] Bakanlar Kurulu kararıyla vergi muafiyeti kazanan ve Başbakanın oğlu Bilal Erdoğan ile ailesinden birçok ismin yönetim kurulu üyesi olduğu TÜRGEV'e, soruşturma kapsamında elde edilen belgelere göre toplamda 3 milyon TL aktarılmıştı. Listede, Temmuz 2013'te iki seferde TÜRGEV'e parayı teslim eden kuryenin ismine bile yer veriliyordu. Başbakan'ın kızı Esra Albayrak'ın da yönetim kurulu üyesi olduğu TÜRGEV'in genel kurul üyeleri arasında soruşturmanın şüphelileri arasındaki AKP'li Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir de yer alıyordu. Soruşturmada Demir'e yönelik suçlamalardan birisi de *"Fatih Belediyesi'nin SİT alanındaki arazilerin bakanlığın gücünü kullanarak illegal olarak imar ve inşaata açılması"* iddiasıydı. Aktarılan paralar dışında, bu iddia da Bilal Erdoğan'ı yakından ilgilendiriyordu. Çünkü Fatih Belediyesi; Bilal Erdoğan'ın yönetim kurulu üyesi olduğu TÜRGEV'e ilçede SİT alanında yükselen öğrenci yurdunu tamamen belediye bütçesiyle yapmış ve kısa süre önce hiçbir ücret talep etmeden vakfa 25 yıllığına ücretsiz tahsis etmişti. Yurdun belediyeye olan maliyeti ise yaklaşık 5 milyon TL'ydi. TÜRGEV'in genel kurul üyeleri ise şu isimlerden oluşuyordu: Başbakanın çocukları Necmeddin Bilal Erdoğan ve Esra Albayrak, Serhat Albayrak (Başbakan Erdoğan'ın damadının ağabeyi), Reyhan Uzuner (Başbakan Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın kayınvalidesi), Ziya İlgen (Başbakan Erdoğan'ın eniştesi), Şule Albayrak (Başbakan Erdoğan'ın kızı Esra Albayrak'ın eltisi), Ahmet Ergün (Başbakan Erdoğan'ın en yakın arkadaşlarından), Bülent Turan (AKP İstanbul Milletvekili), Hasan Can (AKP'li Ümraniye Belediye Başkanı), Mevlüt Uysal (AKP'li Başakşehir Belediye Başkanı), Mustafa Demir (AKP'li Fatih Belediye Başkanı), Mehmet Doğan Kubat (AKP İstanbul Milletvekili), Mustafa Ataş (AKP İstanbul Milletvekili), Yasemin Solmaz (Erdoğan'a yakınlığıyla bilinen işadamı Remzi Gür'ün kızı), Zeynep Feyza Eker Ayhan (Tarım Bakanı Mehdi Eker'in kızı).[2]

1 http://www.turgev.org/hakkimizda/hakkimizda

2 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/20659/Milyonlar_o_vakfa_da_gitmis.html

TÜRGEV üzerinden artık Başbakan ve ailesini de kapsayan soruşturmaya dair medyaya yansıyan diğer haberler ise Rıza Sarraf ve ilişkili olduğu bakanlarla ilgiliydi. Savcılığın hazırladığı dosyadan edinilen bilgilerle yapılan haberlerde yer verilen iddialara göre, Rusya merkezli ağın deşifre olmasından sonra Sarraf'ın bir bakan ve müdür sayesinde Halkbank'ı kullandığı ileri sürülüyordu. Kara para aklama yöntemleri şemalarla anlatılan Sarraf'ın milyarlarca dolarlık şüpheli işlem yaparken Halkbank'ı kullanmak için Bakan Zafer Çağlayan ve Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan ile ilişki geliştirildiği öne sürülüyordu. Bunun karşılığında da Çağlayan'ın 103, Aslan'ın da 16 milyon TL rüşvet aldığı iddia ediliyordu.[1] Operasyonlarda yapılan teknik takip sırasında bir rüşvet listesi ele geçirildiği de belirtiliyordu. Ödemelerin tarih, saat ve kurye bilgileriyle birlikte not edildiği listenin zirvesinde ise 105 milyon lira ile Zafer Çağlayan'ın adının yer aldığı öne sürülüyordu. 2013 yılı Nisan ayında ele geçirildiği belirtilen ve Abdullah Happani'nin tuttuğu rüşvet listesinde tüm mali hareketler kayıt altına alınmıştı. 19 Mart 2012 ile 10 Nisan 2013 tarihleri arasında nakit olarak döviz ve Türk lirası ile lüks saat ve mücevherler şeklinde yapılan rüşvet ödemelerinin tarih, saat ve kurye bilgileriyle birlikte listelerde kayıt altına alındığı iddia ediliyordu. Hatta durumdan haberdar olan Çağlayan'ın, listeyi gördükten sonra kendisini ifade edecek şekilde kayıt tutulmasına tepki göstermesinin de dinleme teknik takibine takıldığı da belirtiliyordu. Rüşvet paralarından bir kısmının İstanbul'dan, nakit olarak kuryelerle Ankara'ya götürülerek bakanın oğlu Kaan Çağlayan'a teslim edilmesinin de fiziki takiple kayıt altına alındığı ve dosyaya konulduğu belirtiliyordu. 10 Temmuz 2013'te Halk Bankası Genel Müdürü Süleyman Aslan'ın evine ayakkabı kutusu içinde gönderilen 500 bin dolar rüşvetin de polis tarafından kaydedildiğinin görüntüleri dosyada yer alıyordu. Sarraf tarafından söz konusu rüşvet parasının Aslan'ın evine gönderildiğini telefon dinlemelerle belirleyen polisler, taksiyle teslimatı yapacak olan Ahmet Murat Öziş'i takibe almıştı. Sarraf'ın şirket çalışanı olan Öziş'in bindiği taksi resmi üniformalı polisler tarafından durdurularak ayakkabı kutusunun içinde balyalar halinde bulunan 100'er dolarlık banknotların görüntüsü kaydedildi. Toplamda 500 bin dolar olduğu tespit edilen balyalar yeniden ayakkabı kutusuna konulduktan sonra takibe

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/sarraf_parayi_boyle_aklamis-1167090

alınan Öziş'in, Süleyman Aslan'ın evine gitmesi de kayda alındı.[1]

Bir diğer iddia ise İçişleri Bakanı Muammer Güler'in soruşturmayı deşifre etmeye yönelik faaliyetleriydi. Fezlekeye göre teknik takibe takılan telefon görüşmelerine göre, rüşvet alışverişi yapan Rıza Sarraf ile Barış Güler, bir müddet sonra izlediklerinden şüpheleniyordu. 8 Ekim 2013'te, Rıza Sarraf için çalışan kuryenin Barış Güler'e rüşvet teslim ettiği esnada her iki taraf da izlendiğini farketti. Sarraf ile Barış Güler'in bu endişelerini birbirlerine anlattıkları telefon konuşması da kaydedildi. Ardından babası Muammer Güler'i arayan Barış Güler izlenip, dinlendiğini söyledi. Oğluna dikkatli olmasını söyleyen Muammer Güler, İstihbarat Şube Müdürlüğü'ne bağlı bir aracı, Beykoz'daki evinin önüne sabitledi. Bunun üzerine, Mali Şube görevlileri Beykoz'daki adrese gitti. Yapılan araştırmalar sonucunda, 34 ZP 7334 plakalı aracın İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü emrinde bulunduğu tespit edildi. Muammer Güler'in bu faaliyetleri soruşturma dosyasına, *"Böylece, İçişleri Bakanı Muammer Güler'in Rıza Sarraf ile aralarında gerçekleşen rüşvet ilişkisini araştıracağını söylemesinin üzerine, İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü'nün, gizlilik ilkeleriyle yürütülen soruşturmamızı deşifre etmeye yönelik girişimlerinin olduğu belirlenmiştir"* şeklinde yansıdı.[2]

Her haberle biraz daha köşeye sıkışan hükümet, bir türlü önleyemediği operasyonla ilgili medyaya yapılan sızmalara çare olur düşüncesiyle Emniyet'in kapılarını gazetecilere kapattırdı. Yurt genelindeki Emniyet Müdürlüklerinde gazeteciler için bulunan basın odaları boşaltıldı. Hemen ardından soruşturmaya ilişkin haberlere de yayın yasağı getirildi. Polislere yönelik yaptırımların sadece görevden almayla sınırlı kalmayacağının işaretleri de veriliyordu. Emniyet'te görevden almalar da hız kesmeden devam ediyor ve polis teşkilatının zirvesine doğru tırmanıyordu. Bakan çocuklarının tutuklanmalarının diyeti, Emniyet Genel Müdürlüğü'nden 14 daire başkanının görevden alınması oldu. Tüm kritik daire başkanları değişmişti. Erhan Tuncel'in *"Hrant Dink cinayetinde perde arkasında o var"* dediği Ramazan Akyürek de, yolsuzluk operasyonuyla başlayan görevden alma dalgasıyla koltuğundan olanlar arasındaydı. Hrant Dink ve Rahip Santoro

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_rusvet-listesinin-zirvesinde-bakan-var_2186140.html

2 http://www.taraf.com.tr/haber-takibe-karsi-tim-kurmus-142612/

cinayetleri, Mc Donald's bombalaması, TAYAD'lılara yönelik linç girişimi ve Ergenekon soruşturmasında adı ön plana çıkan ve icraatları tartışma yaratan Akyürek her seferinde koltuğunu korumayı başarmıştı. Yolsuzluk soruşturmalarıyla birlikte Teftiş Kurulu Başkanı olan Ramazan Akyürek görevinden alınmış yerine ise Necmettin Emre atanmıştı. Bu görevden almaların yanı sıra Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde de Terör, Organize ve Mali Suçlar gibi operasyonel ve kritik şube müdürlüklerinden sorumlu üç emniyet müdür yardımcısının da görev yerleri değiştirildi. Böylece yolsuzluk soruşturmalarını başlamasının üzerinden geçen dört günde görevden alınan emniyet personeli sayısı 100'ü geçmişti.[1]

İstanbul'un görevden alınarak merkeze çekilen Emniyet Müdürü Hüseyin Çapkın ise *"Büyük bir yangın var, hiç ilgimiz yokken bizi de yaktı"* açıklamasını yapmıştı. Çapkın'ın sözlerini Twitter'dan duyuran gazeteci İsmail Küçükkaya, *"Çapkın görevden alınma sebebi olarak, 'Böyle bir soruşturmadan nasıl haberin olmaz' düşüncesini görüyor"* diye yazdı.[2] Emniyet Teşkilatı'nda kıyıma doğru yol alan görevden almalarla ilgili Cumhurbaşkanlığı Basın Merkezi de bir açıklama yapmıştı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül adına Anadolu Ajansı aracılığıyla yapılan açıklamada emniyet müdürlerinin değiştirilmelerini öngören kararnamenin Köşk'ten döndüğü yönündeki iddiaları yalanlanarak, *"İl Emniyet Müdürlüklerine atama yapılmasına ilişkin 21 Mayıs 2013 tarihinde onaylanan kararnameden sonra, Sayın Cumhurbaşkanımızın onayına sunulmuş herhangi bir kararname bulunmamaktadır"* deniliyordu.[3] Emniyet Teşkilatı'na yönelik tasarrufların kararname değil, Cumhurbaşkanı'nın onayına tabi olmayan görevlendirme yoluyla olduğu bilgisini veren Gül, polislere yönelik sürgünlerde sorumluluğunun bulunmadığı mesajını veriyordu.

Gün içinde bir görevden alma da Mali Suçları Araştırma Komisyonu'nda (MASAK) yaşanıyor, Başkan Yardımcısı Faruk Elieyioğlu, operasyonu gizlediği gerekçesiyle yerinden oluyordu. Bu gelişmenin ardından benzer bir haber TRT'den de geldi. TRT Haber Dairesi Koordinatörü Ahmet Böken ve yardımcısı Ahmet Çavuşoğlu da görevinden alınanlar kervanını katılmıştı.[4] Elieyioğlu'nun

1 http://www.milliyet.com.tr/emniyette-14-daire-baskani/gundem/detay/1810185/default.htm
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25407919.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25409724.asp
4 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25406084.asp

görevden alınmasıyla ilgili detaylar ise birkaç gün sonra *Taraf* gazetesinde yer aldı. 22 Aralık 2013 günü yayımlanan Hüseyin Özay imzalı haberde MASAK'ın Rıza Sarraf'ın altın kaçakçılığı yaptığına yönelik raporu üzerine rüşvet operasyonlarının başlatıldığı belirtilerek, *"Rapor, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na 2012 yılının Ekim ayında gönderildi. Rapor gönderilmeden önce de, oluşturulan bir komisyon tarafından son kez değerlendirildi. Yani rapor, okuma komisyonu tarafından son kez okunarak onaylandı"* deniliyordu. Rapora onay veren komisyonun başkanlığını Faruk Elieyioğlu'nun yürüttüğü belirtilen haberde, *"Dolayısıyla, rapora son olarak onay veren kişi de Faruk Elieyioğlu oldu. Büyük Rüşvet Operasyonu'nun start alması ile birlikte, operasyonun tüm aşamaları mercek altına alındı. Bu kapsamda, MASAK'tan da raporun gerekli birimlere haber verilmeden savcılığa bildirildiği ortaya çıktı. Fatura da, rapor okuma komisyonu başkanı olan MASAK Başkan Yardımcısı Faruk Elieyioğlu'na kesildi"* denildi.[1]

Yolsuzluk soruşturmasının ardındaki gücün savaşa tutuşulan Cemaat olduğu düşüncesindeki AKP taraftarları ise yolsuzluk iddialarının medyada yer almasına tepki göstermek için ilginç bir protesto gösterisine imza atıyordu. Cemaat'in amiral gemisi konumundaki *Zaman* gazetesinin İstanbul Yenibosna'daki merkez binası önünde toplanan az sayıdaki AKP taraftarı hırsızlıkları ayyuka çıkmış olsa da hükümetine sahip çıktığını gösteriyordu. Sosyal medyada AKP ile ilgili kampanyaları organize eden ve Başbakanlık danışmanlarınca yaygınlaştırılan bir hesaptan yapılan çağrı üzerine gazete binasının önüne gelen göstericilere bir *Zaman* çalışanı ise karşı eylemle boş bir ayakkabı kutusu hediye ediyordu.[2] Bu arada Cemaat'in televizyon kanalı Samanyolu'nun internet sitesine de korsan saldırı gerçekleştirilmişti. Türk Hava Yolları da, Cemaat'in medya organlarına yönelik ambargo başlatmıştı. THY uçaklarına alınmayan yasaklı gazeteler arasına *Zaman*, *Today's Zaman* ve *Bugün* gazeteleri de eklendi.

Hakaret, beddua, seks kasetleri

21 Aralık 2013

Bakan çocuklarının da aralarında bulunduğu tutuklamalar hükümet için ikinci büyük şok etkisi yaratmıştı. Hayli sert geçen

1 http://www.taraf.com.tr/haber-bankaya-goturesem-kayda-girecekti-2-142826/

2 http://www.zaman.com.tr/gundem_zaman-onunde-gosteri-yapan-gostericiye-ayakkabi-kutusu-hediye-edildi_2186484.html

savaşta Cemaat, dershaneler krizinden bu yana, Başbakan'ın sevdiği deyimle söylersek "diklenmeden dik durmayı" tercih etmişti. Ancak Başbakan Erdoğan'ın üslubundaki hakarete varan sertleşmeye savaşın karşı cephesinin lideri olan Fethullah Gülen'den de aynı tonda karşılık gelince, hem diklenip hem de dik duran iki taraf ortaya çıkmıştı. Tutuklamaların ertesi günü tarafların birbirlerine yönelik en sert ifadeler kullandığı açıklamalarla geçti. Erdoğan'ın medyasından, iş dünyasındaki temsilcilerine kadar Cemaat'i hedef alan sert konuşmalar yaparak *"İninize gireceğiz"* sözlerine Fethullah Gülen ise hiç unutulmayacak bedduasıyla karşılık veriyordu. Erdoğan, tutuklamaların olduğu gece partisinin Genel Merkezi'nde milletvekillerine hitap ederken, Cemaat'e yakınlığıyla bilinen İpek grubunu eleştiriyordu. Esas işi altın madenciliği olan İpek grubuna ait *Bugün* gazetesi ile Bugün TV'nin hükümet karşıtı yayınlarına öfkelenen Erdoğan, *"Bunların maden ruhsatları ellerinden alınınca bas bas bağırıyorlar. Altın ağalığı yaparken iyiydi. Bunların hepsini açıklayacağım"* diyordu.[1] Erdoğan'ın Cemaat medyasını hedef alan konuşmaları ertesi gün de devam etti. Karadeniz turu kapsamında dört ayrı yerde halka hitap eden Erdoğan, *Zaman* gazetesinde 21 Aralık Cuma günü ikinci manşet olarak yayımlanan *"İspanya'da polis iktidar partisine baskın yaptı"*[2] başlıklı haberine tepki gösteriyordu. Adı yolsuzluğa bulaşan hükümet partisini, polisin basarak arama yaptığını ve İspanya Başbakanı Mariano Rajoy'un da soruşturmaya destek verdiğini anlatan haberle verilen mesajın farkında olan Erdoğan, Ünye'de yaptığı konuşmada, *"Bu oyun bütün Türkiye'ye karşı oynanan bir oyundur. Bu siyaseti itibarsız kılma girişimidir. Bugün bir gazete yazmış. İspanya'da iktidar partisini polisler basmış ne olmuş? Edepli ol edepli o başlığı atarken"* diye eleştiriyor görünürken hakaretle karışık tehdit ediyordu.[3]

Seks kasetleri ve telefon konuşmalarıyla siyasetin ve Türkiye'nin dizayn edilmesi tuzağının son hedefi, AKP Genel Başkan Yardımcısı Numan Kurtulmuş olmuştu. Kurtulmuş'a ait olduğu iddia edilen özel hayata ilişkin bazı fotoğraflar sosyal

1 http://t24.com.tr/haber/erdogan-gulen-tartismasinda-kavgada-bile-soylenmeyecek-sozler,246621

2 http://www.zaman.com.tr/dunya_ispanyada-iktidar-partisine-yolsuzluk-baskini_2186424.html

3 http://haber.stargazete.com/politika/erdogandan-zaman-gazetesine-sert-tepki-edepli-ol-edepli/haber-819137

medya üzerinden dolaşıma sokulmuştu. Kurtulmuş'un, *"Görüntülerdeki kişi ben değilim, montaj"* diyerek yalanladığı bu olayla ilgili tüm gözler Cemaat'e çevrilmişti. Başbakan Erdoğan da olayın sorumlusunun Cemaat olduğunu Ordu'da yaptığı konuşmada dile getiriyordu. Cemaat'e yönelik en sert ifadeleri ilk kez kullandığı konuşmasında Erdoğan, *"Ahlaksız bir filmden kare alınıp servis ediliyor. Bu alçaklıktır, şerefsizliktir, namussuzluktur, ahlaksızlıktır. Hem dindarım diyeceksin, hem de gözünü kırpmadan, üstelik en iğrenç biçimde masum insanlara iftira atacaksın. Yazıklar olsun... Devlette paralel yapı kurmak isteyenler, devletin kurumları içerisine sinenler, şunu bilesiniz ki istediğiniz kadar oralara yerleşin, ininize gireceğiz ininize. Didik didik edeceğiz ve devletin içindeki bu örgütleri teşhir edeceğiz. Bugüne kadar çetelerle nasıl mücadele ettiysek, uluslararası merkezlerin taşeronu örgütlerle de aynı şekilde mücadele edeceğiz... Türkiye'yi vesayetten kurtaracağız, karanlık örgütlerden temizleyeceğiz"* diyordu.[1]

Gülen Cemaati'nin devlet içinde kadrolaşması yeni değildi. Ortaya çıktığı günden bu yana Cemaat'in en önemsediği ve tüm enerjisini de bunun için harcadığı konu devletin tüm damarlarına nüfuz etmekti. Her iktidar döneminde, ama az ama çok hayata geçirilen bu stratejinin tek nedeni, hükümetlerin geçici devletin ise kalıcı olduğunu bilmekti. Cemaat'in bu hedefini en yoğun biçimde hayata geçirdiği dönem ise, aralarında çatışma başlayana kadar, AKP hükümeti olmuştu. *"İnlerine gireceğiz, didik didik edeceğiz"* diyerek tehdit edilen Cemaat'i, kendisinin de bulunduğu o ine sokan da bizzat Erdoğan ve hükümetinin kendisiydi. Ancak artık ortaklık sona ermişti. Hükümetin en tepesinden kabine üyelerine, milletvekillerinden AKP'nin medyadaki amigolarına kadar herkesin hedefinde lideri Gülen'le birlikte Cemaat vardı. Savaştığı tarafın lideri Başbakan Erdoğan'ın hakaret dolu sert sözleri ve suçlamalarına diğer tarafın lideri olarak Gülen aynı sertlikle karşılık verdi. Yıllardır hoşgörü, kardeşlik ve farklılığa saygı vurgusu yaparak kendini var edip Cemaat'i büyüten Fethullah Gülen herkesi şaşkınlığa düşüren bir beddua videosuyla sevenlerinin karşısına çıktı. Fethullah Gülen 21 Aralık 2013'te *"Yolsuzluk"* başlığıyla yayımlanan sohbet kaydında hükümetin Cemaat'e yönelik tutumunu eleştiriyor, yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasını yürütenlere yönelik baskıların da suçu örtbas etmek için yapıldığını

1 http://haber.stargazete.com/politika/erdogan-millet-pis-oyunu-yutmadi/haber-819184

söylüyordu. Kötülüğe kötülükle karşılık verilmemesini öğütleyen Gülen, din tarihinden örnekler verdiği konuşmasında hiçbir dindarın göz yummaması gereken şeyler olduğunu belirterek şunları söylüyordu:

"Fakat bazı cinayetler vardır ki bunlar umumun hukukuna tecavüzle oluşmuş günahlardır. Âmme hakkıdır. Âmme hakkı aynı zamanda Allah hakkıdır... Umuma ait şeyler çalınmış çırpılmışsa, bunu ne Mecelle kurallarıyla siz şöyle böyle yumuşatabilirsiniz, ne de başka demagojilerle ve diyalektiklerle. Âmme hakkıdır bu. Umumun hukukuna tecavüz edilmişse, bir tek arpa umum milletin hakkıysa, o yenmişse, o mevzuda birisi göz yumuyorsa, o da o haramîlerle müşterek demektir. İşte orada göz yumulamaz... Suçluluk psikolojisiyle suçlar görünmezden gelinerek harâmîlik, kırk harâmîlik görmezlikten gelinerek, 'Acaba bunu kime atfetsek?!' (bu mevzuda), gündem değiştirerek 'Halkın dikkat nazarını kimin üzerine çevirsek ki, bir yönüyle belki halk nazarında bu mesâvîden (=kötü durum, fenalık) sıyrılmış olsak?!' demek.. Bunlar dine karşı diyalektik yapma demektir... Fakat öyle hatalar vardır ki, toplumu temelinden sarsar. Onlara karşı müsamahalı olursanız, onların yaygınlaşmasına, bütün bütün o denâetlerin (=alçaklık, kötü hareket) bütün toplumu sarmasına sebebiyet vermiş olursunuz. Bu açıdan da ister İslâmî Hukuk Sistemi, isterse de Modern Hukuk Sistemi o mevzuda işleyerek, akı ak, karayı kara olarak ortaya koyması lazım... Önemli olan arınmadır. İçindeki o pislikleri atarak, 'Aktım, ak olmaya çalışıyorum, inşaallah hep ak kalacağım!' mülahazasına bağlı daha farklı stratejilerle, daha insancıl tavır ve davranışlarla, daha şefkatli bir muameleyle! Başkalarını da boy hedefi göstererek toplum nazarında bir kısım karanlık kalemlerle onları karalamak suretiyle teselli olmak, bu dünyada bir şey olsa bile öbür tarafta hiçbir işe yaramaz. Çünkü mesâvîyi Allah biliyor, harâmîliği Allah biliyor, hırsızlığı Allah biliyor, rüşveti Allah biliyor. Öbür tarafta teker teker tek arpadan hesap sorma esprisine bağlı olarak hepsinin hesabını Allah sorar... Hiçbir zamanda demek istemediğim bir şeyi demek geliyor içimden. Fakat eğer hakikaten bu olumsuz şeylerin üzerine giden arkadaşlar, kimse onlar tanımıyorum, binde birini bile tanımıyorum. Bu işin üzerine 'Hukukun ve aynı zamanda sistemin, dinin ve aynı zamanda demokrasinin gerektirdiği şeyler bunlardır' deyip arınma adına, yıkanma adına, temizlenme adına, kirlerin öbür tarafta kalmasına meydan vermemek adına bir şey yaparken dinin ruhuna aykırı bir şey yapmışlarsa... Allah bizi de onları da yerlerin dibine batırsın, evlerine ateş salsın, yuvalarını başlarına yıksın. Ama öyle değilse, hırsızı görmeden hırsızı

yakalayanın üzerine gidenler, cinayeti görmeyip de masum insanlara cürüm atmak suretiyle onları karalamaya çalışanlar, Allah onların evlerine ateşler salsın, yuvalarını yıksın, birliklerini bozsun, duygularını sinelerinde bıraksın, önlerini kessin, bir şey olmaya imkân vermesin. Dememiştim, demeden edemedim. O kadar diş gösterildi, o kadar salya atıldı, o kadar kimse tahrik edildi, o kadar o twitterlerde o mel'un düşünceler bir yönüyle vizesiz rahat dolaştı ki, demeden edemedim. Şimdiye kadar demediğimi dedim."[1]

22 Aralık 2013

Hükümet kanadının o güne kadar isim vermeden suçladığı Gülen ve cemaati, beddua görüntülerinden sonra artık, "dindar kisvesi altındaki taşeron örgüt, Haşhaşi, kökü dışarıda olan içerdeki ihanet çetesi" gibi sıfatlarla anılmaya başlanacaktı. Bu güne dek sürekli düşman bularak kendisini var eden Erdoğan, kökü çok daha eskiye dayanan husumetler de barındıran gerçek düşmanını bulmuştu. Cemaat, polis ve yargıda örgütlü kadrolarıyla bir yandan hükümeti yolsuzluk soruşturmalarıyla sıkıştırırken, lideri Gülen de, miting meydanlarından kendisi ve hareketini hedef alan Başbakan Erdoğan'la polemiğe girerek rakibine itibar kaybı için uğraşıyordu. İki tarafın liderinin birbirleri hakkında sarf ettiği sözlerle, sert çatışmaların yaşandığı savaş da gerçek mecrasına oturmuştu. MİT Krizi'yle birlikte görünür olan devlet içi çatışma, geldiği noktada dindar görünümlü bir iktidarın yolsuzluk ve rüşvet batağında ve yine dindar görünümlü Cemaat'in de çöreklendiği devlet içinde çeteleştiğini kanıtlamıştı. Birbirleri hakkında dile getirdikleri iddiaların doğru, kendilerine dair söylediklerinin yalan olduğu bu savaşta taraflar için söylenecek en doğru söz, AKP'nin Cemaat kadar çete, Cemaatin ise AKP kadar hırsız olduğu gerçeğiydi. Bu gerçeğin dile getirildiği karşılıklı açıklamalar, hem Erdoğan hem de Gülen tarafından hız kesmeden ve tonu daha da sertleşerek devam etti. Yaklaşan yerel seçimler için yurdun dört bir yanında miting yapan Erdoğan her konuşmasında "paralel yapı" dediği Cemaat'e yönelik suçlamalara yer verirken, Gülen de her suçlamanın ardından, internet üzerinden dolaşıma sokulan vaaz kasetleriyle yanıt veriyor, iktidarı ve liderini hırsızlıkla, kul hakkı yiyen sahte dindarlar olmakla suçluyordu. Başbakanın *"İnlerine gireceğiz"* açıklamasının hemen ardından

1 http://www.herkul.org/bamteli/yolsuzluk/

Gülen hem suçlamalara hem de itibarını sarsan beddua görüntülerine dair açıklamalar yaptı.

Yine internet sitesinden yayınlanan, *"Birlik, Dirlik ve Beraberliğin Yolu"* başlıklı sohbetinde Gülen, kimine ürkütücü kimine de komik gelen ancak taraftarları da dâhil olmak üzere izleyenleri şoke eden beddua görüntülerinin yarattığı ters etkiyi gidermeye çalışıyordu. Yolsuzluk soruşturmasının nereye kadar gidebileceğine dair fikri ve bilgisi olduğundan kimsenin kuşkusu olmayan Gülen'in, bir hayli canı yanan hükümeti ve elbette Erdoğan'ı hedef alan bedduasıyla ilgili başta AKP ve medyası olmak üzere birçok kesimden ağır eleştiriler yükselmeye başlamıştı. Durumu toparlamak için Cemaat medyasında Gülen'in sözlerinin çarpıtıldığına dair haber ve yorumlar yayımlanmaya başladı. Gülen'in konuşmalarının beddua değil de lanetleşme anlamına gelen "mübahele" olduğu savunuluyordu. Gülen de sözlerinin yanlış anlaşıldığını belirttiği açıklamasında, *"Kara ruhlu, kara düşünceli, kara vicdanlı, kara kalemli bir sürü kara-kapkara insan"* diye tanımladığı kişilerce konuşmasının sadece belli kısımlarının yayımlanarak konunun çarpıtıldığını öne sürdü. Gülen'in açıklamaları sadece bununla sınırlı değildi. İsmini vermeden Erdoğan'ı kastederek, istemedikleri kişilerin ayağını kaydırmaya çalışan, yakışıksız sözlerle karalamalarda bulunanların Müslümanlık ve dinden uzak olduğunu belirten Gülen, *"Kimin 'in'de olduğunu Allah görüyor"* diyordu:

"Müslümana 'çete' diyen, 'şebeke' diyen, 'eşkıya' diyen ve onları inlere sığınmış goriller gibi, maymunlar gibi gören, bunlar partallaşmış düşüncelerin sözlere, düşüncelere, ifadelere aksedişinden başka bir şey değildir ve bunlarla hiçbir eğri düzeltilemez. İnsanlığın beklediği o hakikatler hiçbir zaman bunlar sayesinde kazanılamaz... Evet, böyle diyecekler ve sizi bu tür düşüncelerle mâşerî vicdanda belli şeylere mahkûm etmek isteyecekler ama bunların hepsi seviyesizliğin ifadesidir... Kimin 'in'de olduğunu Allah görüyor... İnlerdeki maymunlar, goriller, ayılar, sırtlanlar, yılanlar, çıyanlar gibi, 'in' deyince onlar anlaşılır. Bu türlü töhmetler, ittihamlar (=Suçlamak, töhmet altında bırakmak) karşısında kalabilirler. Fakat böylesine seviyesizliğe böyle seviyesizce mukabelede bulunmamak lazım... Müstakîm (=Hilesiz, temiz) harekete komplo deniyor, hıyanetin denâetin (=zillet, kötülük, alçaklık) deşifre edilmesine komplo deniyor; hıyanet ve denâet müdafaa edilmeye çalışılıyor. Kimsenin hıyanet ve denâetini deşifre etme gibi bir vazifemiz yok. Fakat birileri

onu yapmışsa, yapıyorsa şayet, ele almışsa, üzerine yürümüşse, o da bizi aşan bir mevzu. O mevzuda müdahale etme durumunda değiliz. Elli defa değiştirmeden sonra, operasyondan sonra, hâlâ birileri çıkıp böyle yapıyorsa, deriz ki: "Ne yapalım değiştirdiniz, aynı adamlar aynı şeyleri yapıyorlar. Değiştiriyorsunuz yine aynı şeyleri yapıyorlar. Ne yapalım!"[1]

Yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasında çocukları tutuklanan kabine üyelerinden de art arda açıklamalar gelmişti. Rüşvet çarkını yöneten isim olduğu iddia edilen Rıza Sarraf'tan hediye olarak 300 bin İsviçre Frank'ı değerinde bir saat aldığı iddia edilen[2] Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan yazılı bir açıklama yapmıştı. Amacı ve hedefi çok farklı büyük bir tuzakla karşı karşıya olduklarını belirten Çağlayan, *"Ne benim, ne evladımın ve ne de onun kadar değerli çalışma arkadaşlarımın bir yanlışın içinde olması söz konusu olamaz. Hukukun üstünlüğüne ve masumiyet karinesine herkesin özellikle de hukuku uygulamakla görevli ve yükümlü olanların çok daha fazla itina göstermesi gerektiğine inanıyorum"* diyordu.[3] Oğlu tutuklanan bir diğer kabine üyesi Muammer Güler ise internet üzerinden dolaşıma sokulan soruşturma dosyasındaki telefon kayıtlarına dair *"Tapelere eklemeler yapılmış"* diye çok tanıdık bir savunma yapıyordu. Ergenekon sürecindeki tüm davalar sırasında suçlananların ortak yakınması olan bu konuya dair, bağımsız olduğu öne sürülen yargının gerçeği ortaya çıkaracağını, polislerin hukuksuzluk yapmayacağını savunmuş olan hükümet kanadından da artık benzer yakınmalar duyuluyordu. Yolsuzluk sözcüğünün yerine Ergenekon, Balyoz, KCK, Devrimci Karargâh ya da süreç içinde yer alan herhangi bir davanın adını koyduğumuzda neredeyse tıpatıp aynı endişe ve suçlamalar, artık bizzat kendi elleriyle besleyip büyüttükleri bir canavarın kurbanı haline gelen hükümet üyelerince dillendiriliyordu. *"Yolsuzluk kılıfı altında sunulan son derece çirkin bir tuzak"* diye nitelediği soruşturmanın gizliliğine duyduğu saygı nedeniyle susmayı tercih ettiğini belirten Güler, *"Operasyon, medyanın da manipülasyonlarıyla yürütülen bir karalama kampanyasına dönüşmüştür. Operasyonla ilgili bütün hukuki ve usuli hükümler yerle bir edilmiştir. Daha operasyonun başladığı günden itibaren bütün medyaya görüntüler, ifadeler, kaydedilmiş ne varsa bütün deliller deşifre*

1 http://www.herkul.org/herkul-nagme/402-nagme-birlik-dirlik-ve-beraberligin-yolu/
2 http://www.taraf.com.tr/haber-bakan-a-700-bin-liralik-rusvet-saat-142695/
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25421821.asp

edilmiştir. Soruşturmada gizlilik kararı olmasına rağmen maalesef hem polis camiası içinden, hem de maalesef başka kanallardan önceden sızdırılmış, bir algı oluşturulmaya çalışılmıştır. Burada maalesef yasaların açıkça çiğnendiğini görüyoruz. Masumiyet ilkesinin özenle korunması gerektiğini burada bir kez daha ifade ediyorum" diyordu.[1]

Hükümetin Emniyet kadrolarına yönelik tasfiyeleri de devam ediyordu. İzmir'de 13 şube müdürünün yeri değişirken, İstanbul'un yeni Emniyet Müdürü Selami Altınok da göreve başlar başlamaz 25 şube ve ilçe müdürünün yerlerini değiştirmişti. Eski Müdür Hüseyin Çapkın, yolsuzluk operasyonlarından haberdar olmamasının yasalara uygun olduğunu söylerken görevden alınmasıyla ilgili de, *"Çok koşan birilerine çarpar. Biz birilerine çarpmadık ama birileri bize çarptı"* diyordu.[2] Polis ya da savcılık kanalıyla medyaya sızdırılan soruşturmanın detaylarına dair haberler ise esas hedefini, yolsuzluk ve rüşvet çarkının göbeğinde yer alan isim olan Başbakan Erdoğan ve yakın çevresini konu ediniyordu. Sızdırılan telefon görüşmeleri ve belgeler, Erdoğan ve ailesinin TÜRGEV aracılığıyla çıkar sağladığını anlatıyordu. Polis tarafından medyaya sızdırılan, teknik ve fiziki takipler sırasında kaydedilen fotoğraf ve videolarda Sarraf'ın kuryesi olduğu öne sürülen bir kişinin TÜRGEV'e içi para dolu iki çanta bıraktığı iddia ediliyordu. Sarraf'ın özel kuryesi olduğu belirtilen Ahmet Murat Özişʼin, 19 Temmuz 2013 günü TÜRGEV binasına girerken yanında bulunan iki çantanın çıkışta olmadığına dair görüntülerle ilgili haberlerde, herhangi bir kanıt olmadan, çantaların içinde para olduğu iddia ediliyordu.[3] Ali Ağaoğlu'nun, dinlemeye alınan telefonundan yaptığı konuşmalardan yola çıkılarak yapılan haberler ise, kamu kaynaklarının talan edildiğini, milyarlarca liralık vurgunların talimatının doğrudan Başbakan tarafından verildiğini göz önüne seriyordu. AKP döneminin yıldızı parlayan müteahhiti Ali Ağaoğlu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinden geçiremediği imar değişikliklerini bizzat Başbakan Erdoğan ile görüşerek hallettiğine yönelik iddiaları besleyen telefon kayıtlarına ilişkin haberler gazetelerde yer alıyordu. İddiaya konu olan usulsüzlük, Ağaoğlu tarafından 2011'de satın alınan ve üzerinde fabrika ve taşınmazların bulunduğu Bakırköy Kartaltepe'deki 70

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25715549.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25420271.asp
3 http://sozcu.com.tr/2013/gundem/bilal-erdoganin-vakfi-turgevde-dosyada-429043/

dönümlük arazinin imar planının değiştirilmesi talebiyle ilgiliydi. 2012'de İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Meclisi'ne başvuran Ağaoğlu'nun 40 dönümlük park alanının 26 dönüme düşürülmesi, ayrıca bina yüksekliğini 35 metreden 70 metreye çıkarmak suretiyle inşaat alanının %193 arttırılarak 190 dönüme çıkarılması talebi oy birliğiyle reddedilince, iddiaya göre devreye Başbakan Erdoğan girmişti. Konunun görüşüldüğü telefon konuşması kaydedilen Ali Ağaoğlu'nun söylediklerine bakılırsa, İBB devre dışı bırakılarak, imar değişiklikleri bizzat Başbakan Erdoğan ile görüşülerek halledilmişti. İmar değişikliği talebinin reddedilmesi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın oğlu Abdullah Oğuz Bayraktar ve Bakan Danışmanı Sadık Soylu'nun bizzat devreye girmesi ile Bakanlık tarafından Özel Proje Alanı ilan edilen arazide, Ağaoğlu'na istediği tüm ayrıcalıklar tanınmıştı. Ağaoğlu'nun imar iznini, büyük patron diye bahsettiği Başbakan'dan aldığını söylediği ise kaydedilen telefon konuşmalarında dile getiriliyordu.[1] Ali Ağaoğlu'nun Küçükbakkalköy'de bulunan yaklaşık 20 dönümlük bir arazisini TÜRGEV'e bağışlaması da, tesadüfen, Bakırköy 46 adı verilen projesine imar iznini almasından sonraya rast gelmişti. CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu tarafından dile getirilen bu iddia, Ali Ağaoğlu tarafından yapılan, *"Adı geçen Vakfa hiçbir biçimde böyle bir arsa verilmediği gibi bu tür bir pazarlık da söz konusu olmamıştır"* açıklamasıyla reddedilmişti.[2]

Medyaya yansıyan bir başka habere göreyse, Beşiktaş'taki Zorlu Center binasının plan aşımı kaçak yapılaşmasına dair sorunun, yine Başbakan talimatı ve Bakan Erdoğan Bayraktar'ın onayıyla, yasadışı olarak ve sahte raporlarla kılıfına uydurularak halledildiği de iddia ediliyordu. Bilal Erdoğan'ın da, içinde bulunan iki ayrı restoranın sahibi olduğu Zorlu Center binasının 86 bin metrekaresinin kaçak olduğu Çevre Bakanlığı bürokratları tarafından tespit edilince, 1 Ekim 2013'de Bakanlık bürokratları ve şirket temsilcileriyle Ankara'da yapılan bir toplantı sonrasında sorunun halledildiği telefon konuşmalarına yansıdı. Kaydedilen telefon konuşmalarına göre daha önce hazırlanan ve usulsüz emsal artışını tespit ederek projeyi olumsuz değerlendirilen raporun yerine yeni bir rapor hazırlanarak Tabiat Varlıkları Kurulu'na sunulmuştu. Daha

1 http://haber.sol.org.tr/devlet-ve-siyaset/sol-acikliyor-agaoglu-imar-degisikliklerini-bizzat-basbakanla-halletmis-haberi-846

2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25603761.asp

önce hesap işleri, satın alma, APK ve Gelirler Başkanlığından sorumlu İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreterliği yapmış olan Zorlu Holding'in CEO'su Mesut Pektaş da yolsuzluk operasyonlarında gözaltına alınanlar arasındaydı.[1]

Soruşturma dosyasındaki iddialara göre, rüşvet trafiğinin en tepesinde yer alan isimlerden biri olan ve oğlu tutuklanan Ekonomi Bakanı Çağlayan ise değeri 300 bin İsviçre Frank'ı olan bir saati "hediye" olarak almıştı. Yerel seçimler öncesinde, 13 Mart 2013'te Mersin'de düzenlenen mitingde yaptığı konuşmada rüşvet saatle ilgili iddiaları reddeden Çağlayan, *"Eğer bir saat hediye almışsam ve saat aldığımı, saat verildiğini kim söylüyorsa namerttir, edepsizdir, ahlaksızdır"* demişti.[2] TBMM'ye gelen yolsuzluk önergeleri görüşmesinde konuşan Zafer Çağlayan iddialarla ilgili olarak saati gazete reklamında gördüğünü belirterek, *"Çok beğendim, ilgili firmayla temasa geçtim, 'kişiye özel üretiyoruz' dediler. Daha sonra firma yetkilisi beni aradı ve 'satın alacak mısınız?' dedi. Bu konuşma yapılırken Rıza Sarraf o ortamda bulunuyordu. 'Bizim orada ofisimiz var, alır size gönderirler' dedi. Sonra bir araçla saati bana gönderdiler. Saatin faturası alanın üstüne ama garanti belgesinde benim adım geçiyor"* savunmasını yapmıştı.[3] Ancak Çağlayan'ın Meclis kürsüsünden salladığı saat faturası da sahte çıkmış, gazeteye ilan vermediklerini, garanti belgesine de isim yazmadıklarını açıklayan saat firması da Bakan'ı yalanlamıştı. Saatin faturasındaki imza'nın Sarraf'ın yatının kaptanlığını da yapan Murat Yılmaz'a ait olduğu ortaya çıkmıştı. Rıza Sarraf'ın dinlenen telefon konuşmalarında konuyla ilgili saat firmasıyla yaptığı bir görüşmede, *"Saati ben alıyorum hanımefendi. Size parayı yollayan ben, saati alan ben, Zafer beyin hangi onayını alacaksınız"* dediği kayıtlar soruşturma dosyasına da girmişti.[4]

23 Aralık 2013

Hem AKP hem de Cemaat'in, birer silah olarak kullandığı medya üzerinden süren ağır hakaretler de içeren polemikler, yolsuzluk soruşturmalarını gölgede bırakmıştı. Gülen'in bedduasına Erdoğan, 23 Ara 2013 günü Pakistan seyahati öncesi Trabzon

1 http://www.gercekgundem.com/medya/13512/ankarada-gizli-toplanti
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26001310.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26357675.asp
4 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/69639/Sarraf__Saati_alan_ben__parayi_odeyen_ben....html

Havaalanı'nda yanıt verdi. *"Kefenimizle geldik, ölümüne seninleyiz"* pankartlarıyla kendisini bekleyen kalabalığa bir konuşma yapan Erdoğan, ismini vermediği Gülen'e, *"Biz Müslümana lanetle emrolunmuş bir topluluk değiliz. Biz, Müslüman'ın hidayetinin artması için dua ederiz, laneti için değil. Lanet, Müslümanlar arasında öyle berbat bir tezgâhtır ki, bumerang gibi döner onu yapana gider"* diye cevap veriyordu.[1] Daha önce Giresun'da yaptığı konuşmada yolsuzluk kılıfı altında karanlık bir tuzak kurulduğunu öne süren Erdoğan, Gülen Cemaati'nden, "dindar kisvesi altındaki taşeron örgüt, maşa, ajan, hain" diye bahsediyordu. Erdoğan konuşmasında, yolsuzluk soruşturmasında rol alan yargı mensuplarını da tehdit ediyordu. *"Bir erk, bir kuvvet görevini yerine getirirken, bir diğeri onun üzerinde baskı oluşturma gayreti içerisine girmesin, girdiği takdirde yasamadaki gücümüzü de kullanırız, yürütmedeki gücümüzü de kullanırız"* diyen Erdoğan'ın neyi kastettiği de kısa süre sonra anlaşılacak, polis teşkilatındaki atama depreminin benzeri yargıya da sıçrayacaktı.

Yolsuzluk operasyonlarının birinci haftası dolduğunda, Emniyet'teki tasfiyeler hızla devam ediyordu. Ankara Emniyeti'nde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nden sorumlu olan İsmail Öztürk ile Terörle Mücadele Şubesi'nden sorumlu olan Lokman Kırcılı, birkaç gün önce görevlerinden alınmıştı. Öztürk, Toplum Destekli Polislik Şubesi'nden, Kırcılı da Muhabere Elektronik Şube Müdürlüğü'nden sorumlu müdür yardımcıları olarak atanmışlardı. Ancak iki müdür bu kez de yeni bir tayinle kızak görev olan Polis Akademisi'nde görevlendirilmişti. İçişleri Bakanlığı da, operasyonlarla ilgili, *"adli işlemlerin dışındaki usul ve idari işlerle ilgili suistimal ve eksiklik olup olmadığının tespiti"* için mülkiye başmüfettişi görevlendirmişti. Emri veren İçişleri Bakanı Güler de, oğlunun tutuklanmasının ardından dile getirdiği dinleme kayıtlarına ek yapıldığı iddiasıyla ilgili suç duyurusunda bulunuyordu. Soruşturmayla ilgili Bakan Güler'i ilgilendiren bir başka olay ise İstanbul İstihbarat Şube Müdürü Ahmet Arıbaş'ın, *"Soruşturmayı deşifre ettiği, şüphelilere bilgi sızdırdığı"* iddiasıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından şüpheli olarak ifadeye çağrılmasıydı. Rıza Sarraf'la ilgili soruşturma yapan ekipler, İçişleri Bakanı Muammer Güler'in talimatıyla 11 Kasım 2013'de İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde görevli meslektaşları tarafından takip edilmişti. Rıza Sarraf, hakkında bir soruşturma olup

1 http://www.aljazeera.com.tr/haber/lanet-bumerang-gibi-doner

olmadığını Barış Güler'e sormuş, Muammer Güler de oğlunun haberdar etmesi üzerine İstihbarat Şube Müdürü'ne talimat vererek araştırma yaptırtmıştı. Polislere meslektaşlarını takip emrini, Temmuz ayında İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü'ne atanan Ahmet Arıbaş vermişti. Ancak takipteki İstihbarat Şube polisleri yolsuzluk soruşturmasında görevli başka ekiplerce kayda alınmıştı. Yolsuzluk operasyonlarının ardından, polislerin savcılığa gönderdiği fezlekede bu takibin fotoğraflarına da yer verildi. Soruşturmanın zanlılarından Bakan Güler'in talimatını yerine getiren Ahmet Arıbaş, bu nedenle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yolsuzluk ve rüşvet soruşturması dosyasını sızdırmak suçlamasıyla ifadeye çağrılıyordu. Ancak yolsuzluk soruşturmaları sonrasında İstanbul'a atanan Emniyet Müdürü Selami Altınok bu çağrıya, *"Hangi suçlama ve delillerle çağırdığınız tam olarak anlaşılamadı, bu çağrınız mevzuata aykırı"* diye yanıt verdi.[1] Soruşturmayı yürüten savcılık ile hükümet müdahalesinin merkezinde yer alan İstanbul Emniyeti arasında yeni bir kriz çıkmıştı. Bakan Güler'in talimatıyla hareket eden polis müdürü Arıbaş hakkında yakalama kararı çıkarılabilirdi. Zira herhangi bir vatandaşla aynı prosedürün takip edildiği polislerin ifadeye çağrılmasıyla ilgili ayrı ve özel bir düzenleme yoktu. Ancak savcılığın emrine polis uymamıştı. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün savcılığın talebini reddetmesi de ilk kez yaşanıyordu. Çünkü savcılığa, özel kanunlarla düzenlenen kurum ve durumlar dışında, böyle bir cevap vermek mümkün değildi. MİT soruşturması sırasında da Müsteşar Hakan Fidan ve üst düzey yöneticiler ifadeye çağrılmalarına rağmen savcılığın talebine uymamışlardı. Daha sonra MİT Kanunu'nun ilgili bölümlerinde değişiklik yapılarak MİT görevlileri hakkındaki herhangi bir soruşturma Başbakan'ın onayına bağlanmıştı. Başbakan Erdoğan da onay vermediği için MİT Müsteşarı ve diğer görevliler ifadeye gitmemiş ve konu yasal hükme bağlanmıştı. Ancak polis müdürleri için yasada herhangi özel bir düzenleme yoktu. Buna rağmen, soruşturma dosyasını sızdırdığı iddiasıyla şüpheli olarak Savcı Celal Kara tarafından sorgulanmak istenen Ahmet Arıbaş, müdürü izin vermediği için ifade vermeye gitmedi. Hakkında görevi kötüye kullanmak ve suçluyu kayırmak iddialarıyla soruşturma başlatılan Arıbaş hakkında daha sonra takipsizlik kararı verildi. Soruşturmayı yürüten Savcı Ekrem Aydıner, İçişleri Bakanı'nın oğlunu

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25430614.asp

takip eden kişilerin kim olduklarını ve niyetlerinin ne olduğunun araştırmanın doğal ve görev gereği olduğuna hükmetmişti.[1] Ahmet Arıbaş, yolsuzluk soruşturmalarının ardından Emniyet'te yaşanan tasfiyeler sırasında koltuğunu korumayı başarmış hatta terfi ederek 27 Mart 2014'de İstihbarat Daire Başkanlığı'na Şube Müdürü olarak atanmıştı.

Operasyonun etkileri sürerken, bu büyük krizi dışarıda geçirmeyi tercih eden Erdoğan Pakistan'a gitmişti. Başbakan'ın yokluğunu hissettirmemeye çalışan AKP'lilerden ise açıklamalar gelmeye devam ediyordu. Bu açıklamalardan birinin sahibi olan Burhan Kuzu ise adeta itiraf anlamına gelen değerlendirmeler yapıyordu. Twitter hesabından yolsuzluk operasyonunu yorumlayan TBMM Anayasa Komisyonu Başkanı Kuzu, *"Adama sorarlar 11 yıldır neredeydiniz?11 yıldır Ak Parti iktidarda bu yolsuzluklar son aylarda mı oldu? Kullanmak şimdi mi işinize geldi?"* diyordu. Yolsuzluklar bahane edilerek milli iradenin vesayet altına alınmaya çalışıldığını öne süren Kuzu, *"Hep diyorum yanlış yapanı asla savunmam; ancak bu tür operasyonlar dürüstlük adına değil tuzak adına yapılıyor. Menfaat gerektirirse kapatırlar. Eldeki kozlarla ve biriktirdiğin kirli tezgâhlarla iktidarı tehdit edeceksin; ancak Başbakan geri adım atmayınca operasyonu erkene alacaksın! Bu operasyonu yapanlara sormak lazım: Sahi bu operasyonun hedefi temiz devlet, temiz toplum mudur? Peki, o zaman neden bugüne kadar beklediniz?"* diye yazıyordu.[2]

Abdullah Gül, şişi de kebabı da yakmadı

24 Aralık 2013

Yolsuzluk soruşturmalarının başladığı ilk günden bu yana sessizliğini koruyan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, birinci hafta dolduğunda ilk kez konuşuyordu. Çankaya Köşkü'ndeki Kültür ve Sanat Büyük Ödülü töreninin ardından, gazetecilerin konuyla ilgili sorularını cevaplayan Cumhurbaşkanı, kimseyi incitmeyecek *"Yolsuzluk varsa üzeri kapanamaz, Yargı sürecine saygılı olunmalı"* açıklamasını yapıyordu. Gazetecilerin sorularına tek tek cevap yerine, basın toplantısı olmamasından dolayı ilkesel cevap vereceğini kaydeden Cumhurbaşkanı Gül, iddiaların artık tarafsız ve bağımsız yargının konusu olduğunu belirterek, *"Yargıya ulaşan*

1 http://www.sabah.com.tr/Gundem/2014/05/03/gorevinin-geregini-yapmistir
2 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/21557/Burhan_Kuzu_dan_yolsuzluk_operasyonu_icin_itiraf_gibi_sozler_.html

bu şeyleri, mahkeme gayet titiz bir şekilde şüphesiz ki değerlendirip, inceleyecek. Neticede eminim ki hiç kimsenin herhangi bir soru işareti bırakmayacak şekilde nihai kararını verecektir" diyordu. Yolsuzluk iddialarını zımnen kabul etmiş görünen bu sözlerinin ardından Cumhurbaşkanı Gül, Cemaat'e yönelik devlet içinde devlet olma suçlamalarına de değinerek AKP kanadının da yanında olduğu mesajını veriyordu. Demokratik bir hukuk devletinde güvenlik bürokrasisini oluşturan ordu, polis, istihbarat ve yargı teşkilatı içinde olanların farklı düşünce ve ideolojilere sahip olabileceklerini belirten Gül, *"Ama bunların hepsi, devlet ve kamu işleri dışında meşrudur. Devlet ve kamu işleri söz konusu olduğunda, devlet otoritesi ve anayasa, kanunlar ve çalıştıkları kurumların kuralları bağlar. Bunun dışında hiçbir otorite söz konusu olamaz. Ve hiçbir dayanışma söz konusu olamaz"* diyerek kısaca devlet içinde devlet olmaz vurgusu yapıyordu.[1] Hem AKP hem de Cemaat kanadının kendince mesajlar çıkarabileceği bu yuvarlak sözler, tarafların medyasında da herkesin meşrebine göre yer buldu. AKP medyası Gül'ün *"Devlet içinde devlet olmaz"*, Cemaat medyası ise *"Yolsuzlukların üzeri kapatılamaz"* sözlerini manşetlerine taşımıştı.

Başbakan danışmanı Yalçın Akdoğan ise *Star* gazetesindeki köşesinde yayımlanan yazısında, *"Cemaat milli orduya kumpas kurdu"* diyerek Ergenekon ve Balyoz dava süreçlerinin en bilinen iddiasını hükümet kanadından ilk kez dile getiren kişi oluyordu. Fethullah Gülen'in beddua etmesini, Said-i Nursi'den yaptığı alıntılarla elçştirdiği *"Ellerinde nur mu var, topuz mu?"* başlıklı yazısında Akdoğan, bir yandan Başbakan Erdoğan'ı överken Cemaat'e yönelik suçlamalarda bulunduğu *"Başbakan Erdoğan'ı artık herkes çok iyi tanıyor. Ne kirli oyunlara, tezgâhlara, kumpaslara, meydan okumalara eyvallah eder, ne de toplumun birlik ve bütünlüğünü riske atacak söylemlere başvurur... Kirli oyunlar üzerine hayırlı işler bina edilemeyeceğini çok iyi bilir... Tehditle, şantajla, korkutmayla, karamayla, çamur atmayla, tertip ve tezgâhla oluşan gücün milletin hayrına olmadığını çok iyi bilir. Muhafazakâr kitleyi hasım gibi gören kirli odaklarla, şer gruplarla, laikçi partilerle iş birliği yaparak yol yürünemeyeceğini çok iyi bilir. Gayrı milli ve gayrı dini güç merkezlerinin ekmeğine yağ sürenlerin bu ülkeye fayda sağlayamayacağını çok iyi bilir"* satırlarını kaleme alıyordu. Cemaat'i suçlamaların odağına yerleştirdiği

1 http://www.milliyet.com.tr/-ustu-kapanamaz-/siyaset/ydetay/1812606/default.htm

yazısında Akdoğan, *"Kendi ülkesinin milli ordusuna, milli istihbaratına, milli bankasına, milletin gönlünde yer edinen sivil iktidarına kumpas kuranların bu ülkenin hayrına bir iş yapmış olmayacağını çok iyi bilir"* diyerek Gülen Cemaati kadrolarının Ergenekon sürecindeki rolüne dikkat çekerek tehdit ediyordu.[1] Kimisinde küçük ya da büyük görüş ayrılıkları yaşanmış olsa da, Ergenekon sürecindeki tüm davaları birlikte kotaran iki güçten siyasal destek sağlayanı, tetikçilik yapanı tehdit ediyordu. Ancak iki tarafın da bu davalar üzerinden bir hesaplaşmaya girmeyeceği açıktı. Zira AKP cenahının, örgüt suçlaması yönelttiği Cemaat'in bu suçlamaya dair en büyük delilleri taşıyan Ergenekon süreci üzerinden sorgulanması demek, suç ortaklığı yapan hükümetin de sorgulanması anlamına gelecekti. Akdoğan yazısında da vurguladığı gibi muhalifleriyle iş birliği yapmakla suçladığı Cemaat'e *"Biz de senin tuzak kurarak cezaevine attıklarınla iş birliği yaparız"* mesajı veriyordu. Bu mesajın ciddiyeti, Ergenekon tutuklularının kısa süre sonra tahliye edilmesiyle anlaşılacaktı.

AKP kanadında Bülent Arınç'ın üstlendiği iyi polis rolünün Cemaat'teki karşılığı olan *Zaman* gazetesi yazarı Hüseyin Gülerce ise taraflar arasında savaşın nasıl sona ereceğine ilişkin açıklamalar yapıyordu. Medyanın kendisine Cemaat'in sözcüsü misyonu biçtiği Gülerce, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, büyük bir yangın olduğunu belirterek AKP ile yeniden ittifak olmanın şartlarını açıklıyordu. Savaşı kimin başlattığı tartışmasına girmeden yangına su dökülmesi ve söndürmeye çalışanlara yol açılması gerektiğini belirten Gülerce, *"Allah (cc) buyuruyor: Kötülükleri iyilik ile savınız. Göreceksiniz ki, düşman bildikleriniz sımsıcak bir dost oluvermiş. (Fussilet, ayet 34) İyiliğe iyilik, her kişinin işi. Kötülüğe iyilik er kişinin işi... Üç esasta ittifak olmalı: 1. Yolsuzlukların üstü örtülmemeli 2. Bürokrasi, paralel devlet kuramaz, sivil vesayet kurulamaz. 3. Bürokraside liyakat asıl olmalı. Bizden- bizden olmayan ayırımı yapılmamalı... Hukukun üstünlüğü esas alınmalı. Hukuk dışına çıkılmamalı"* diyordu.[2] Ancak Gülerce'nin bu çağrıları Başbakan nezdinde pek karşılık bulacağa benzemiyordu. Erdoğan'ın Pakistan dönüşü havaalanında ayağının tozuyla yaptığı konuşmada hedefinde yine Cemaat vardı. *"Mücahit Erdoğan"* sloganlarıyla yurda dönen

1 http://haber.stargazete.com/yazar/ellerinde-nur-mu-var-topuz-mu/yazi-820061

2 http://www.radikal.com.tr/turkiye/zaman_yazari_huseyin_gulerce_baris_sartlarini_acikladi-1167860

Başbakanı, aralarında yolsuzluk soruşturmasına adı karışan bakanların da bulunduğu kabine üyeleri ve milletvekilleri karşıladı. İddiaların odağındaki bakanlarla birlikte kameralara poz veren Erdoğan, yaptığı kısa konuşmada yolsuzluk operasyonlarının mili iradeye karşı olduğunu savunarak *"Ya millet ya zillet"* diyordu. Cemaati kastederek, *"Yol değil, yol arkadaşı arıyoruz, önce yol sonra yol arkadaşı"* diyen Erdoğan, Fethullah Gülen'in bedduasına da, *"Bedduaya lanet, duaya davet diyorum. Biz bedduaya değil dua ile emin olunduk. İnananlar birbirlerine karşı dua ile emin olunmuşlardır, beddua ile değil"* sözleriyle karşılık veriyordu.[1]

Emniyet başta olmak üzere, devlet bürokrasisinde adeta cadı avına dönüşen tasfiyeler devam ederken hükümet için kritik önemdeki kurumlardaki yönetici kadroları da Cemaat'le yaşanan savaş nedeniyle yeniden dizayn ediliyordu. Bu atamalardan biri de MİT, Emniyet ve Jandarma istihbaratlarının hukuki telefon dinleme izinlerini yerine getirme yetkisini elinde bulunduran Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nda (TİB) yaşandı. Yaklaşık sekiz yıl boyunca TİB başkanlığı yapan Fethi Şimşek'in Ankara Cumhuriyet Başsavcısı olmasından sonra Osman Nihat Şen'in vekâleten bir yıl sürdürdüğü göreve MİT görevlisi Ahmet Cemaleddin Çelik atandı. Çelik'in ataması yolsuzluk ve rüşvet operasyonundan iki gün sonra imzalanan atama kararnamesinin *Resmi Gazete*'de yayımlanmasıyla gerçekleşmişti. Müsteşar Hakan Fidan'a yakın birisi olarak bilinen Çelik, 2012'den bu yana MİT'te çalışıyordu.[2] Çelik'in atanmasıyla birlikte TİB'in yaptığı ilk işin ise, yolsuzluk ve rüşvet soruşturma çerçevesinde yapılan dinlemeleri incelemeye alarak operasyonda adı geçenlerin dışında kimlerin dinlendiğinin tespit edilmesine çalışmak olduğu iddia edildi.[3]

Cihad neredeyse İHH orada

Aynı gün yapılan bir başka açıklama ise önümüzdeki günlerde Cemaat'in savaşın cephesini genişleteceğine dair izler taşıyordu. Kısaca İHH olarak bilinen İnsan Hak ve Hürriyetleri İnsani Yardım Vakfı Genel Başkanı Bülent Yıldırım, kendilerine

1 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/22177/_Bedduaya_lanet__duaya_davet_diyorum_.html

2 http://www.zaman.com.tr/gundem_tibin-basina-mitten-baskan-atandi_2187952.html

3 http://www.zaman.com.tr/gundem_tib-yolsuzluk-sorusturmasinda-baska-kimlerin-dinlendigini-arastiriyor_2188352.html

yönelik bir operasyon hazırlığı olduğunu iddia ediyordu. Daha önce AKP'ye yönelik 17 Aralık operasyonunun İHH'ye doğru genişleyebileceğinin işaretini, İslamcı çizgideki *Gerçek Hayat* dergisinde muhabirlik yaparken Suriye'de kaçırıldığı iddia edilen ve Türkiye'ye dönmesinde İHH'nin etkin bir rol oynadığı gazeteci Âdem Özköse vermişti. Özköse, Twitter'dan, *"İHH'ya karşı yapılacak yanlış bir harekette hedef önce dershanelerin cam ve çerçeveleri olabilir haberiniz olsun"*[1] diye Cemaat'i tehdit etmişti. Bu tehdidin nedeni de Suriye'ye gönderilecek yardım konvoyunun yola çıkmasından önce Bülent Yıldırım'ın vakıf merkezinde yaptığı açıklamayla anlaşılıyordu. Yıldırım, *"İHH'yı da içeriye almak için İHH'ya da operasyon yapmak için düğmeye bastılar bize gelen bilgi de bu"* diyordu. İHH yolsuzluk operasyonları üzerinden kendilerine doğru gelen tehlikeyi bir şekilde öğrenerek bunu kamuoyuna açıklıyordu. Açıklamasında, *"Suriye'de Esed rejimine, Mısır'da Sisi'ye, Filistin'de de İsrail'e karşı 3 direniş hattımız var"* diyerek yolsuzluk operasyonlarının uluslararası güçler tarafından yapıldığını öne süren Yıldırım, *"Bu dosyaları şu ana kadar hazırlayıp, şantaj aracı olarak 6-7 ay elinde tutanlar aslında yolsuzluk yapmıştır... İHH'yi de içeriye almak için İHH'ye de operasyon yapmak için düğmeye bastılar bize gelen bilgi de bu"* diyordu. Yıldırım, açıklamasında tehdit edildiklerini belirterek, *"Bize diyorlar ki 'Suriye'nin içerisinde silahlı adamlarla görüntünüz var'. Kimle olacak peki. Elbette ki yardım dağıtırken koruma alacağız. Hangi bölgeye gidiyorsak o bölgede hangi grup varsa oradaki halka yardım etmek için o grupla irtibat, diyalog kuruyoruz"* ifadeleriyle medyaya servis edilmesi beklenen cihatçı çetelerle olası görüntülerini yardım faaliyetleri gereği gösterebilmek için önlemini alıyordu.[2] Bu önlemi neden almak istediği de bir süre sonra Hatay'da arama yapılan bir TIR'da silah ve cephane bulunmasından sonra anlaşılacaktı. Yardım kuruluşları aracılığıyla sivil toplum faaliyetlerindeki en yaygın örgütlenme ağına sahip olan Gülen Cemaat'iyle rekabet içinde olan İHH'nin başkanı Yıldırım, taraflar arasındaki iktidar savaşında da hükümetten yana tutum almıştı.

Mavi Marmara Katliamı'yla birlikte ismi İstihbarat örgütlerinden sonra kamuoyunun da gündemine giren ve AKP iktidarıyla

1 http://www.internetajans.com/dunya/adem-ozkoseden-cemaate-sok-tehdit-h53956.html

2 http://www.ihh.org.tr/tr/main/news/0/bulent-yildirimdan-operasyon-aciklamasi/1981

birlikte daha da büyüyen İHH yardım derneği olarak faaliyet yürütüyordu. İHH, Bosna Savaşı sırasında 1992'de ortaya çıkan gönüllülerin başlattığı insani yardım çalışmalarının 1995'de vakıf çatısı altında toplanmasıyla kurulmuştu. Asya'dan Afrika'ya, Balkanlar'dan Uzakdoğu'ya dek dünyanın farklı bölgelerinde Müslüman nüfusun yaşadığı bölgelerde faaliyet yürüten İHH'ye 1 Nisan 2013'te, Deniz Feneri ve Gülen Cemaati'ne ait Kimse Yok mu? dernekleriyle birlikte yardım toplamada izne tabi olmayan dernekler statüsü verilmişti.[1] Başta İsrail'in kara listesinde olan İHH'nin, cihat olarak görülen Müslüman bölgelerindeki savaşlarda, insani yardım malzemesi adı altında mücahit ve silah yardımı yaptığı iddiaları dile getirilmişti. 2013 Ağustos'unda Kürt siyasal hareketine yakın ANF Haber Ajansı'ndan servis edilen bir haberde, İngiltere'de suç işlemiş ve El Kaide üyesi oldukları öne sürülen kişilerin, İHH tarafından insani yardım konvoyu üyeleri olarak Türkiye'ye getirildikten sonra Suriye'de Kürtlere karşı yürütülen savaşa gönderildikleri iddia edilmişti.[2] Suriye'deki Kürt cephesine karşı yürütülen saldırı ve katliamlarda etkin rol oynayan El Nursa ve Irak Şam İslam Devleti örgütlerinin militanlarından sağ yakalananların verdikleri ifadelerde İHH ile ilişkileri olduğu da iddia edilmişti. Vakfın Genel Başkanı Yıldırım'ın yaptığı son açıklamada da, *"Suriye'de yardımların ulaştırılmasında sıkıntı var mı?"* sorusuna *"Bu yollar elhamdüllah bizim için açık, özellikle yeni kurulan İslam cephesinin çok büyük desteği var"* yanıtını vermişti. Gazze'ye yardım götüren Mavi Marmara gemisinde yapılan katliamın ardından İsrailli komutanlara dava açan İstanbul Özel Yetkili Cumhuriyet Savcılığı, gemiye öncülük eden İHH Başkanı Bülent Yıldırım hakkında da gizli bir soruşturma yürüttüğü ortaya çıkmıştı. Soruşturmada, Yıldırım'ın, *"Başkanı olduğu bir dernek üzerinden El Kaide'ye finansal kaynak para aktardığı"* iddiaları üzerinde duruluyordu. El Kaide örgütüyle ilişkili olmak iddiaları araştırılan Yıldırım'la ilgili Ortadoğu ve Arap ülkelerindeki etkinliği ve bağlantıları da soruşturma kapsamında mercek altına alınmıştı.

1 Gülen Cemaati'ne ait Kimse Yok mu Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği'nin 6 Şubat 2007 yılında verilen izin almadan yardım toplama yetkisi 29 Eylül 2014'te Bakanlar Kurulu'nun kararıyla kaldırıldı. Ancak derneğin başvurusu üzerine Danıştay 10. Dairesi 19 Kasım 2014'de, Bakanlar Kurulu'nun Kimse Yok Mu Derneği'nin izinsiz yardım toplayabilecek kuruluşlar listesinden çıkarılması kararının yürütmesini durdurdu.

2 http://www.firatnews.com/news/guncel/ihh-nin-aracilik-ettigi-yardim-konvoyunda-ne-var.htm

Yıldırım hakkında ayrıca Diyarbakır Özel Yetkili Cumhuriyet Savcılığı'nca aynı iddialarla ilgili bir başka soruşturma daha yürütülüyordu.[1]

Bakanlar istifa etti

25 Aralık 2013

Yolsuzluk soruşturmaları başlamasının ardından hayli sıkıntılı günler geçiren AKP hükümetini şoke eden en önemli gelişme, sekizinci günde ardı ardına yaşandı. Medyaya sızdırılan haberlerle birkaç gün öncesinden işareti verilen, operasyonun nihai hedefi olan Başbakan Erdoğan ve ailesini kapsayan yolsuzluk soruşturmalarının ikinci perdesi 25 Aralık günü açılmıştı. Gazeteciler güne "turbun büyüğü" diye adlandırılan ikinci operasyon iddialarıyla başlamıştı. Ancak öncesinde, 17 Aralık soruşturmasındaki yolsuzluk iddialarının göbeğinde yer alan bakanların istifası gelmişti. Milyarlarca dolarlık yolsuzluk iddialarına karşın görevlerinin başında kalmaya devam eden bakanlar bir hafta sonra, iddiaya göre Başbakan Erdoğan'ın talebiyle istifalarını sunmuştu. Hâlbuki bir gece önce, tartışmaların odağındaki dört bakan, Pakistan gezisinden dönen ve kendisi için Esenboğa Havalimanı'nda bir karşılama töreni düzenlenen Başbakan Erdoğan'la birlikte kameralara poz vermişlerdi. Adları yolsuzluk soruşturmalarında geçen bakanlar Muammer Güler, Zafer Çağlayan, Erdoğan Bayraktar ve Egemen Bağış ile birlikte Başbakanlık otobüsü üzerinden partilileri selamlayan Erdoğan, kabinesinin üyelerini de koruyan sert mesajlarla yüklü bir konuşma yapmıştı. İddiaya göre Erdoğan, daha sonra Keçiören'deki evinde soruşturmada adı geçenlerin de bulunduğu bazı bakanlarla birlikte sürecin tüm yönleriyle ele alındığı yaklaşık 2,5 saat süren bir toplantı yapmıştı. Gece yaşanan bu olağanüstü hareketlilik nedeniyle Ankara'nın siyaset koridorları, güne kabine revizyonu beklentisiyle uyandı. Kısa süre sonra da TV kanalları Bakan Zafer Çağlayan'ın istifasını duyurmaya başladı. Başbakan Erdoğan'ın Pakistan seyahatinde de yanında bulunan ve *"Oğlumun karakolluk işi olmaz"* açıklaması yapan Çağlayan, bakanlığa gitmeyerek evinden talimatla yaptığı yazılı açıklamada, *"17 Aralık tarihi itibariyle gerçekleştirilen operasyonun, hükümetimize, partimize ve ülkemize karşı kirli bir tezgâh olduğu çok açık bir şekilde*

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/ihh_baskani_yildirima_el_kaide_sorusturmasi-1091200

ortadadır. Yakın çalışma arkadaşlarımın ve evladımın da dâhil edildiği bu çirkin oyunu bozmak ve gerçeklerin ortaya çıkmasını sağlamak için Ekonomi Bakanlığı görevimden ayrılmış bulunmaktayım" diyordu.[1] Çağlayan'ın hemen ardından istifasını açıklayan bir diğer isim Muammer Güler oldu. Güler de yine yazılı olarak ve neredeyse aynı cümlelerin yer aldığı bir açıklama yapmıştı.

İstifa ettiğini açıklayan üçüncü isim ise Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'dı. Ancak bu istifa diğerleri gibi basın açıklamasıyla değil, telefonla bağlandığı NTV kanalının canlı yayınından bizzat Bayraktar'ın kendisi tarafından duyuruldu. Oğlu tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılan Bayraktar kuralı bozmakla kalmamış, AKP'ye şok etkisi yaratan açıklamalarda da bulunmuştu. Erdoğan Bayraktar, hiç beklenmedik bir çıkış yaparak hem bakanlık hem de milletvekilliğinden istifa ettiğini duyururken yıllardır yol arkadaşlığı yaptığı Başbakan Erdoğan'ı suçluyordu.[2] Sunucunun kendisine soru sormasına fırsat vermeyen ve *"Ben müsaadenizle basın açıklaması şeklinde çok kısa ifadelerde bulunmak istiyorum"* diyen Bayraktar üzerine basa basa, iki kez tekrarlayarak okuduğu istifa açıklamasında şunları söyledi:

"17 Aralık tarihinde yapılan operasyon dosyasında şahsımı rencide edecek veya izah edemeyeceğim hiçbir husus yok. Ancak Sayın Başbakan'ın istediği bakanla çalışmak veya istediği bakanı görevden almak en tabii hakkıdır ve yetkisidir. Fakat 'rüşvet ve yolsuzluk ifadelerinin bulunduğu bir operasyon sebebiyle istifa ediniz ve beni rahatlatacak deklarasyonu yayınlayınız' şeklinde tarafıma baskı yapılmasını kabul etmiyorum. Etmiyorum çünkü soruşturma dosyasında var olan ve onaylanan imar planlarının büyük bir bölümü Sayın Başbakan'ın talimatıyla yapılmıştır. Bu minval üzere bakanlıktan ve milletvekilliğinden istifa ettiğimi açıklıyorum. Bu milleti ve vatanı rahatlatmak için Sayın Başbakan'ın istifa etmesi gerektiğine inandığımı ifade ediyor, yüce milletime saygılar sunuyorum."

Adeta suç itirafı olan bu açıklamanın ardından Bayraktar, kendilerine istifa ve deklarasyon metinleri gönderildiğini belirterek, *"Ben tabii ki partimi rahatlatmak isterim ama böyle bir durumda bu işin yanlış olduğunu ifade ediyorum ve hayırlı olsun diyorum"* diyerek yayından ayrıldı. Bayraktar'ın söyledikleri, istifa ve

1 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/22583/AKP_de_deprem.html
2 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/22583/AKP_de_deprem.html

basın açıklaması metinlerinin Başbakan'ın bilgisi dâhilinde bakanlara gönderildiğini kanıtlıyordu. Bayraktar'ın sözleri hükümeti şoke etmiş medyayı ise korkutmuştu. Öyle ki Bayraktar'ın istifasını açıkladığı kanal olan NTV televizyonu bile Bayraktar'ın Başbakan'ı istifaya çağırdığı sözlerini son dakika olarak veremedi. Hatta kanalın internet sitesindeki haberde bu ifadeler sansürlenirken, bazı haber kanallarında da Bayraktar'ın sözlerinin yanlış anlaşılmış olabileceği yorumları yapıldı. Hükümetin borazanı haline dönen Anadolu Ajansı ise, bu tantanalı bakan istifasını ancak 1 saat sonra, elbette Bayraktar'ın sert açıklamalarına yer verilmeden sıradan bir haber gibi abonelerine duyurdu. Bakanlık görevinin yanı sıra partisinden ve milletvekilliğinden de istifa ettiğini duyurmasına rağmen Bayraktar Meclis'te kalmaya devam etti. İstifasının ardından Bayraktar bakanlıktaki devir teslim töreninde, *"40 yıllık davama hizmet edeceğim"* diyerek istifadan dönüşünün ilk sinyalini vermişti. İstifasını açıklamasına rağmen resmen bu konuda girişimde bulunmadığına yönelik basında haberler çıkması üzerine Bayraktar, dilekçesini AKP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin'e göndermişti. İstifanın verileceği yerin genel merkez olmadığından hareketle de Şahin herhangi bir işlem yapmayınca dilekçe daha sonra AKP Meclis Grubu'na gönderilmiş ancak hiçbir işlem yapılmamıştı. Nihayetinde Bayraktar'ın yılan hikâyesine dönen istifasında düğüm Başbakan Erdoğan ile yaptığı bir görüşme sonrasında çözüldü. Bayraktar istifadan vazgeçtiği gibi AKP'nin yerel seçim çalışmalarına da katılacaktı. Bakanlıktan istifa etmesinden haftalar sonra TBMM'ye giderek AKP Grup Başkanvekili Nurettin Canikli ile görüşen Bayraktar'ın barış adımları Twitter mesajıyla da devam etti. Bayraktar, *"Önce Allah'ın, sonra RTE'nin sayesinde, genel müdür, meclis üyesi, TOKİ Başkanı, milletvekili ve bakan olduğum gerçeği ortadadır"* mesajı atmıştı. Bu girişimlerden sonra Bayraktar, dava arkadaşı Erdoğan ile görüşerek partide kalmasını kesinleştirmişti. Başbakan Erdoğan, Almanya seyahati öncesinde 3 Şubat 2014 günü düzenlediği basın toplantısında, kendisini televizyon ekranlarında kamuoyu önünde suçlayan Erdoğan Bayraktar'a birkaç hafta sonra aynı şekilde yanıt veriyordu. Bakan Bayraktar'ın sert ifadelerle dolu itirafname olarak da tanımlanacak istifa açıklamasında hedef aldığı Başbakan Erdoğan, eski bakanla görüşerek partide kalmaya ikna ettiğiyle ilgili bir soruya verdiği yanıtta, *"Görüşme yaptım.*

Ancak benim ikna etme diye bir şeyim söz konusu değil. Erdoğan Bey ikna edilecek bir kardeşimiz değil ki. Benimle 20-25 yıllık geçmişi olan bir kardeşimiz. Orada kullandığı bir yanlış ifadeyi düzeltmek bana düşmez. Onun pişman olması lazım" cevabını verdi.[1] Erdoğan Bayraktar, Erdoğan'ın yaptığı çağrı üzerine gereğini yapmakta vakit kaybetmedi. Başbakanın saat 15.40'ta yaptığı açıklamadan 35 dakika sonra 16.15'te ise Bayraktar, Anadolu Ajansı'na yazılı açıklama yaptı. Bayraktar önceki açıklamasının aksine bu kez siyaset kurumuna karşı yolsuzluk kılıfı kullanılarak bir operasyon düzenlendiğini iddia ediyordu. Operasyonların amacının meşru hükümeti yıkmak olduğu iddia edilen açıklamasında Bayraktar, *"Maksadımı aşan bir şekilde 'istifa' kelimesi tarafımdan kullanılmıştır. Bu ifademden dolayı liderimden ve dava arkadaşlarımdan özür diliyorum"* diyordu.[2]

Gözler, yolsuzlukların kabinedeki dördüncü kahramanı olan AB Bakanı Egemen Bağış'a çevrilmişti. Ancak, üç bakana giden istifa ve deklarasyon metninin Bağış'a gönderilmediği ortaya çıktı. Aynı gün konuşmasını ayakta alkışladığı Başbakan Erdoğan'ın AKP İl Başkanları toplantısına da katılan Bağış'la ilgili yakın çevresinden yapılan açıklamalar da şaşırtıcı değildi. *"Bakanları sayın Başbakan atar, sayın Başbakan görevden alır. Ancak bize sayın Başbakan'dan gelen herhangi bir şey yok"* denilerek istifanın gündemde olmadığı bilgisi yayılıyordu.[3] Ancak istifaların olduğu gece, yapılan revizyon sonrasında istifa etmeyen Bağış'a kabinede yer verilmeyecekti. Yolsuzluk soruşturmasında hakkında 1,5 milyon TL rüşvet aldığı söylentileri dolaşan Egemen Bağış Avrupa Birliği Bakanlığı ve Başmüzakerecilik görevini Mevlüt Çavuşoğlu'na bırakmak zorunda kalmıştı. Bakanlar Kurulu'ndaki değişikliğe ilişkin atamaların yayımlandığı *Resmi Gazete*'ye göreyse Bağış istifa etmişti. Karar metninde aralarında Egemen Bağış'ın da yer aldığı bakanlar için *"istifa etmişler ve istifaları kabul edilmiştir"* ifadesi yer alıyordu.[4]

Günlerce korumaya çalıştığı bakanlarına talimat vererek istifa ettiren ve hatta açıklamalarını dahi aynı sözcüklerle yaptırtan Başbakan Erdoğan konuyla ilgili yaptığı ilk açıklamada, *"AK Parti kadroları olarak süt kadar ak bir sicille yürüyoruz"* iddiasında

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25727956.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25728382.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25440632.asp
4 http://www.radikal.com.tr/politika/erdogan_bayraktar_istifa_etmemis_gorevden_alinmis-1168071

bulunuyordu. Bakan istifaları, AKP'nin genel merkezinde yapılan genişletilmiş İl Başkanları Toplantısı'nın olduğu gün gerçekleşmişti. Toplantıdan sonra bir konuşma yapan Erdoğan, sadece seçmen kitlesinin inandığı *"11 yıl bizi burada tutan en başta dürüstlüğümüz, emanete olan bağlılığımızdır. Yolsuzluklar karşısındaki sert ve kararlı duruşumuzdur"* açıklamasını yapıyordu. AKP'nin yolsuzluklara göz yummayacağı, müsamaha göstermeyeceğini öne süren Erdoğan, *"Zira bunu yaparsa varoluş zemini ortadan kaldırmış olur. Bizi bu günlere dürüstlüğümüz ulaştırdı. Bizi bu günlere dik duruşumuz ulaştırdı... Bizler AK Parti'nin ak kadroları olarak bembeyaz, süt kadar ak bir sicille yürüyoruz. En küçük bir çamur parçası, siyahlık bizim sicilimizde hemen dikkat çeker. Çektiğinde de biz bu noktada gereği neyse yaparız. Böyle bir hassasiyetle yürüyoruz"* diyordu. Hukukun, hak ve adaletin gerçekleşmesi, iyi ve kötünün ayrılabilmesi için olduğunu belirten Erdoğan medyada yer alan haberlere tepki göstererek, *"Meclis, mahkemelerin yerine geçemez. Siyasi partiler, siyasi partilerin genel başkanları hâkimlerin yerine geçemez. Özellikle de medya, gazeteler, televizyonlar, yazarlar, yorumcular hâkim ve savcının yerine geçemez. 9 gündür bir operasyon yürütülüyor. Aman Allah'ım. Daha ilk gün adı koyuldu 'Büyük rüşvet ve yolsuzluk operasyonu'. Ardından tarihin en büyük yolsuzluğu'. Daha ikinci günden itibaren gözaltı, sorgu, savunma, mahkeme aşamaları geçildi medya tarafından siyasetçiler tarafından doğrudan infaz yapılmaya başlandı. Bu arada içeriden dışarıya sürekli bilgi sızıyor. Güya gizlilik kaydı olan bir süreç"* diye eleştiriyordu. Erdoğan, polis ve yargıdaki Cemaat mensuplarınca gerçekleşen sızdırma bilgilerle haberler yapıldığını belirterek, *"Yürütmenin uzantısı veya yargının belli bir yapı içerisindeki yapı içerisindeki safhası burada servis yapıyorlar. Bize düşen, burayı da temizlemektir"* diyordu. Erdoğan bu konuşmasıyla Cemaat'e karşı sert tutumun devam edeceğinin işaretini veriyordu. Erdoğan'ın konuşmasının arasına kaynayan ancak ilerleyen günlerde önemi anlaşılacak sözleri ise, *"Bunlar bizim ülkemizde yaşandı. Fotoğraflar, belgeler, iddialar hep manşetlerde, her gün ekranlarda. Bakıyorsunuz ki montajlar, bunlar bunu bundan sonra da yapabilecek karakterde ve kabiliyettedir"* cümlesiydi. Birkaç gün sonra internet üzerinden servis edilen telefon kayıtlarıyla ilgili Erdoğan hep bu savunmayı yapacaktı: *"Montaj, dublaj."*[1]

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_erdogan-ak-parti-kadrolari-olarak-sut-kadar-ak-bir-sicille-yuruyoruz_2188877.html

AKP aynı gün bir de eski bakanının istifasıyla sarsılacaktı. Rüşvet ve yolsuzluk soruşturmasındaki iddiaların en tepedekilere kadar önemli isimlere ulaşmasıyla taşlar yerinden oynayan AKP'de dengeler değişmişti. AK ismine yapılan vurguya rağmen, selefleri-nden farklı olmayan bir bataklığın içinde kirlendiği ortaya çıkan AKP'de, soruşturma ve yargıya müdahale girişimi, cılız da olsa tepkilere sebep olmuştu. Dershaneler tartışması sırasında İdris Bal ve Hakan Şükür'ün istifasından sonra yolsuzluk soruşturmasıyla AKP'yi terk edenler kervanına katılan son isim İdris Naim Şahin oldu. Başbakan'a en yakın isimlerden biri olarak Erdoğan'a yıllardır yol arkadaşlığı yapan, partide Genel Sekreterlik görevinde de bulunmuş olan eski İçişleri Bakanı Şahin, sert eleştiriler yönelterek AKP'den istifa ettiğini açıklamıştı. Şahin, bakanlığı sırasında da mesafeli durduğu çözüm sürecinin karşısında olduğunu da vurguladığı açıklmasında hükümetin polis ve yargı teşkilatına ilişkin tasarruflarına, *"akıl, hukuk ve adalet anlayışıyla izah olunamamaktadır"* diyordu.[1]

"Turbun büyüğü"

Yolsuzluk soruşturmalarının başladığı 17 Aralık'ta yaşanan siyasi ve toplumsal depremin en büyük artçısı doğrudan Erdoğan ve ailesinin isimlerinin geçtiği yeni bir soruşturmayla yaşandı. Yolsuzluk iddiaları nedeniyle bakanların istifaların yarattığı tartışmalar ve şok devam ederken, yargı tarihine "yapılamamış yolsuzluk soruşturması" olarak geçen ve turbun büyüğü diye adlandırılan ikinci operasyon iddiaları da adliye koridorlarında ve haber merkezlerinde kulaktan kulağa yayılıyordu. İlk operasyonun yarattığı fırtınanın içine gizlenen bu yeni dosya tüm siyaseti alt üst edecek iddialarla doluydu. İddiaya göre, işadamı Cengiz Aktürk'ün de adının karıştığı bir hafriyat ihalesiyle ilgili jandarmanın yaptığı operasyona dair tahkikat İstanbul Mali Şube'ye gelmişti. Polisin genişlettiği soruşturmayla ve mahkemelerden alınan telefon dinleme kararlarıyla genişleyen dosya iş dünyasının bilinen isimlerinin yanına, bürokratlar, siyasetçileri ve aile üyelerini de katarak devasa boyutlara ulaşmıştı. Başbakan Erdoğan ve oğlu ile kimi kabine üyeleri de telefon konuşmaları kayda alınanlar arasındaydı. Ortaya çıkan, ünlü isimlerden kurulu ve kamu nüfuzunu kullanarak haksız çıkar sağlayan bu örgütle ilgili tahkikat

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25442203.asp

evrakları, yolsuzluk operasyonlarının başladığı 17 Aralık'tan iki gün önce, 15 Aralık'ta fezleke haline getirilip savcılığa ulaştırılmıştı. Bin sayfadan fazla olan fezlekedeki zanlıların ikinci sırasında Başbakan Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın adı vardı. Hemen üstündeyse, örgütün görünen lideri olarak geçmişte uluslararası İslamcı terörün finansal destekçisi olduğuna dair hakkında iddialar bulunan Yasın El Kadı'nın adı vardı.

17 Aralık fırtınasının yarattığı hengâmeyle, soruşturmalarda görev alan polis ekipleri darmadağın edilmişti. Yargı teşkilatına da neşter vurmanın hazırlıkları yapılıyordu. Polislerin başlarına gelenin kendi sonlarıyla aynı olacağını tahmin eden savcılığın dosyayla ilgili sessiz sedasız sürdürdüğü hazırlıklardan hükümetin de haberi olmuştu. İstanbul Emniyeti'nin, diğer meslektaşları gibi suçu önlemek ya da takibini yapmakla görevli polisleri yeni soruşturma dosyasını olası zanlılar olan hükümet üyelerine haber vermişti. Apar topar girişimlerde bulunulunca da savcılık, bir öncekinde olduğu gibi düğmeye erken basmak zorunda kaldı. Ancak düğmeye bastığıyla kalacaktı. Fezlekede öne sürülen iddialarla ilgili zanlılar için yakalama ve gözaltı kararı çıkarılmış, mahkemeden de şüphelilerin mal varlıklarına el koyma kararı aldırılmıştı. Bir hafta önce olduğu gibi 25 Aralık'ta da sabah baskınlarıyla yapılacak operasyon için başsavcılık, İstanbul Emniyeti'nin iki yetkilisine operasyon için talimat vermişti. Ancak polis harekete geçmiyor, daha doğrusu emrin gereğini yerine getirmiyordu. Başka bir deyişle savcılık, operasyon yapacak polis bulamıyordu. Devlet AKP ve Cemaat yanlısı polisler ve savcılar olarak ikiye bölünmüştü. Ertesi gün, hükümetin el koymasıyla baskınların iptal edildiği, operasyonların durdurulduğu öğrenilecekti. Sadece bununla da kalınmayacaktı. Resmi olarak başlatılan bir yolsuzluk dosyası, hükümet ve medyasının el birliğiyle hukuk iğdiş edilerek sümenaltı edilecek, soruşturmada görev alan emniyet ve yargı mensupları sürülmekle kalmayıp haklarında soruşturmalar açılacaktı. Dosyanın 1 numaralı zanlısı olarak görünen Yasın El Kadı'nın da üzerinde, tüm sürecin hedefinde olan isme, Başbakan Erdoğan'a uzanacak olan yolsuzluk soruşturmasıyla ilgili haberlere yayın yasağı getirilecekti. Devletin mafyalaştığının kanıtı olan fezlekede, bütün yolsuzluk ve rüşvet çarkının göbeğinde yer alan, kimi zaman tüm usulsüzlüklerin koordinasyonunu yapan kişi olarak dosyanın birçok yerinde *"devletin üst kademesi"* de

denilerek ismine yer verilen Recep Tayyip Erdoğan, aynı zamanda diğer zanlılarca da *"Büyüğümüz, Yukarıdaki, Patron, Reis, Beyefendi"* diyerek de anılıyordu. Hırsızın hükümet kılığında devleti soyduğu, kurulan talan çarkının içine çocuklarıyla beraber yakın çevresini de katan hanedanlık mafyasının lideri Başbakanın kendisi, Recep Tayyip Erdoğan'dı.

Yolsuzluk ve rüşvet çarkını deşifre etmeye yönelik ilk operasyonun koltuğunu kaybettirdiği bakanların istifası konuşulurken, sabahın erken saatlerinden itibaren adliye koridorlarından haber merkezlerine ulaşan ancak kamuoyuna aktarılmasında tereddüt yaşanan yeni bir soruşturma haberinin yaydığı pis kokular herkesçe duyulmaya başlanmıştı. Türkiye tarihinin en büyük siyasi ve toplumsal krizlerinden birisini başlatan konuyla ilgili sosyal medya çalkalanırken, ne televizyon kanallarında ne de internet sitelerinde herhangi bir bilgi kırıntısı dahi yoktu. Yayımlanamayan haberlerin, olayların duyurulma mecrası olarak işlev gören Twitter, ağır sansürü medya için de kırma aracı işlevini üstlenmişti. Twitter'de tartışılmaya başlanan bir konu bir süre sonra ister istemez utangaç da olsa medyanın da gündemine giriyordu. Bu sefer de öyle oldu. Kimi haber siteleri, yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasıyla ilgili ikinci bir operasyon olduğunu üzerinden saatler geçtikten sonra son dakika gelişmesi olarak duyuruyordu. Ergenekon savcılarından Muammer Akkaş tarafından İstanbul merkezli yürütüldüğü belirtilen soruşturmayla ilgili ilginç bir şekilde İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı ise *"İstanbul'da Terörle Mücadele Kanunu (TMK) kapsamında yürütülen bir soruşturma veya operasyon yok"* şeklinde açıklama yapıyordu.[1] Savcının doğruyu söylemediği kısa süre sonra anlaşıldı. Ülkeyi çalkalayan yolsuzluk ve ihaleye fesat karıştırma operasyonunda savcılık siyaset, bürokrasi ve iş dünyasından 41 zanlı hakkında gözaltı kararı almış, ancak yöneticileri AKP'ye yakın kişilerle değiştirilen İstanbul Emniyeti emre uymamıştı. Savcılık ile Emniyet arasında yetki krizi çıkmış, daha doğrusu polis daha büyük yerden gelen emre uymayı tercih etmişti. Soruşturmanın Erdoğan hanedanlığına uzanmasını sağlayacak gelişme ise Başbakanın oğlu Bilal Erdoğan için de şüpheli sıfatıyla ifadeye çağrı evrakı hazırlanmasıydı. 2012 Mart'ında başlatılan bu yeni soruşturmada iddialara göre,

1 http://www.milliyet.com.tr/bassavciliktan-operasyon-aciklamasi/gundem/detay/1812943/default.htm

"Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek, üye olmak, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek; rüşvet vermek, almak, aracılık etmek; resmi belgede sahtecilik; ihaleye fesat karıştırmak; irtikâp; imar kirliliğine yol açmak; Pasaport Kanuna muhalefet; suçtan kaynaklanan malvarlığını aklama"[1] suçlamalarıyla gerçekleşen yolsuzluğun finansal büyüklüğü 100 milyar doları buluyordu. Milyar dolarlık kamu arazilerinin ihalesiz ucuza devredilmesi, hileli ihaleler, kamu ihalelerine giren iş adamlarından rüşvet alınması, bazı şirketlere komisyon karşılığı yüksek bedelli usulsüz iş yaptırılması, SİT alanlarının rüşvet çarkıyla derecelerinin değiştirilerek imara açılıp rant elde edilmesi suçlamalarıyla ilgili 30'a yakın büyük ihale ve usulsüz işlem savcılık tarafından takibe alınmıştı. Suçlama yöneltilenler arasında Başbakan Tayyip Erdoğan'a kadar uzanan birçok kişi vardı. Ancak İstanbul Emniyeti'nin AKP'ye yakın yöneticilerle yeniden dizayn edilmesi etkisini hemen göstermiş, hükümet bu yeni operasyondan haberdar olmuştu. İddiaya göre dosyanın kapatılması için İstanbul Başsavcısı Turan Çolakkadı'ya Adalet Bakanı Sadullah Ergin, Emniyet kadrolarına ise Başbakanlık Müsteşarı Efkan Ala yoğun baskı yapmıştı. Verdiği gözaltı kararına uyulmaması üzerine Savcı Muammer Akkaş ilgililer hakkında soruşturma başlatmıştı. Soruşturmaya engel oldukları iddiasıyla Vali Hüseyin Avni Mutlu, İl Emniyet Müdürü Selami Altınok ve sorumlu kolluk kuvvetleri hakkında gizliliği ihlâl, görevi kötüye kullanma ve delilleri yok etme suçlaması yöneltiliyordu.

Hükümetin dört bir koldan baskı yapmasının nedeni, iddialar ortaya dökülünce anlaşılacaktı. Suçlamalar ve hatta soruşturma fezlekesinin kendisi bölüm bölüm internet üzerinden dolaşıma sokulduktan sonra ilerleyen günlerde kabine üyelerini kapsayan iddialar nedeniyle TBMM'ye gönderilmesiyle bütün usulsüzlükler bir bir ortaya çıkacaktı. Fezlekeye göre, süreklilik arzeden bir şekilde suç işlemek için bir araya gelen, kamu kurumlarından en üst düzeyde bürokratların da içerisinde yer alıp, kamu nüfuzunu ve araçlarını şahsi menfaatleri için kullanan bir suç örgütü vardı. Örgüt mensupları adli çalışmalara karşı koyabilecek, kamu görevlileri üzerinde baskı kurabilecek güç ve nüfuza sahipti. Fezlekede, *"Başbakanlık Özel Kalem Müdürü Hasan Doğan'ın, örgütün tespit edilen hemen her faaliyetinde yer aldığı, suça konu faaliyetlerin büyük*

1 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 47909374-16817-(62395) sayılı 2012/656 numaralı yolsuzluk fezlekesi

çoğunluğundan haberdar olduğu ve alınan talimatlar gereği bu faaliyetleri kimi zaman koordine ettiği görülmüştür"[1] denilerek hedef tarif ediliyordu. Tahkikatta ve telefon dinlemelerinde yer alan bilgilere göre Başbakanlık yetkilisi diye anılan kişi, örgütün taleplerinin gerçekleşmesini kolaylaştırıyordu. 52 şüphelisi olan fezlekede, tarif edilen suç örgütünde Yasin El Kadı ve Bilal Erdoğan dışında hükümete yakın ya da AKP döneminin önemli ihalelerini alan iş adamları sıralanıyordu: Latif Topbaş, Orhan Cemal Kalyoncu, Ömer Faruk Kalyoncu, Hasan Doğan, Fatih Saraç, Ömer Sertbaş, Abdullah Tivnikli, Usame Kutub, Avni Çelik, Muaz Kadıoğlu, Cengiz Aktürk, Mehmet Cengiz... Örgütün yapısı ve işleyişinden kamu kurumlarının nasıl suça bulaştırıldığına dek anlatılan fezlekede yolsuzluk ve rüşvet zinciri içinde beş grup olduğu ve hepsinin de birbiriyle ilişkili olduğu öne sürülüyordu. Sırasıyla bu beş grubu yönetenlerin ise Yasin El Kadı, Latif Topbaş, Bilal Erdoğan, Binali Yıldırım ve Orhan Cemal Kalyoncu olduğu öne sürülüyordu.

Sağladığı yasal ve yasal olmayan kolaylıklar karşılığında oğul Erdoğan'ın birinci grupta yer alanların faaliyetlerinin gizli ortaklığını elde ettiği belirtilen fezlekede beş grubun neredeyse tüm faaliyetlerinden Başbakanlık yetkililerinin de haberdar olduğu öne sürülüyordu. Dinlemeye alınan telefon görüşmelerine göre, grup üyeleriyle karşılıklı bir menfaat anlaşması içinde olan ve oran ya da miktar bazında kimin ne kadar kâr elde edeceğine "üst düzey birinin" karar verdiği belirtiliyordu. Fezlekenin bu kısmında ismi anılmayan "gizli yöneticinin" ikinci grup faaliyetlerinin bir kısmından haberdar olduğu belirtilerek İzmir Urla'daki birinci derece SİT alanındaki yapılaşmanın kendisi ve Latif Topbaş'ın talepleri ile gerçekleştiği anlatılıyordu. Adeta herkesin bildiği bir sır olan "gizli yönetici" ile ikinci grup arasındaki bağ, *"Bu grupla olan ilişkisinde de sağladığı kamu nüfuzu karşılığında menfaat temin ettiği ve bu durumun anlaşma bazında çok açık olarak ortaya konduğu tespit edilmiştir"* diye ifade ediliyordu.[2] Üçüncü grubun faaliyet konusunun hiyerarşinin gerekleri doğrultusunda şekillendiği ve TÜRGEV'in suça konu faaliyetlerin merkezinde yer aldığı belirtildikten sonra, *"Vakfın gizli sahibi ve yöneticisinin nüfuzunun*

1 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 47909374-16817-(62395) sayılı 2012/656 numaralı yolsuzluk fezlekesi

2 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 47909374-16817-(62395) sayılı 2012/656 numaralı yolsuzluk fezlekesi

kullanıldığı tespit edilmiştir" deniliyordu. İhaleye fesat karıştırma ve rüşvet işlerine karıştığı öne sürülen Binali Yıldırım liderliğindeki dördüncü grupta yer alan iş adamlarına Ulaştırma Bakanlığı bünyesindeki kamu ihalelerini alma sözü verilmişti. Bu sözün karşılığı olarak da iş adamlarının oluşturdukları rüşvet havuzuyla kurulan Zirve Holding isimli şirket Atv ve *Sabah*'ı satın alacaktı. Ancak görünmeyen patron ayrı zamanda tüm yolsuzluk çarkını yöneten "gizli lider" olacaktı. Liderliğini bir bakan yapıyor olmasına rağmen, bu grubun ihaleye fesat karıştırma ve rüşvet faaliyetlerinin daha üst düzey bir yerin talimatları ile yerine getirildiği fezlekede vurgulanıyordu. Fezlekeye göre, Orhan Cemal ve Ömer Faruk Kalyoncu liderliğindeki yaptığı son grup ise rüşvet çarkıyla oluşturulacak Zirve Holding bünyesine katılması planlanan *Sabah*-Atv medya grubu ile ilgili faaliyetleri takip ediyordu. Bu da yine üst makamların bilgisi ile yerine getiriyordu. Suça karıştığı öne sürülen bakanların "tepeden" emir aldığını, tüm faaliyetlerin "üst makama" ulaştırıldığını, suç zinciri çarkındakilerin "yukarının" talimatıyla hareket ettiklerini anlatan fezleke bu imalarla ve kimi zaman da ismi anılarak, oğlu ve damadı ile özel kalem müdürünü de vurgulayarak hep aynı kişiyi işaret ediyordu: Recep Tayip Erdoğan. Zaten dosyanın içeriği öğrenildikten sonra, *"Asıl hedef bendim. Başarıya ulaşsalar, hepimizi içeri alacaklardı"* diyerek yaşadığı tehlikeye dikkat çeken Erdoğan ve hükümetini korkutan nelerdi? Fezlekeden okuyalım:

"Örgütün 1. Grubunun başında Yasin El Kadı'nın bulunduğu, soruşturmanın başlangıç safhasında tespit edilen grubun kamu ihalelerine fesat karıştırmak, kamu arazilerini kamu nüfuzunu kullanarak usulsüz yöntemlerle ele geçirmeye çalışmak, usulsüz ve rüşvet karşılığı maden işletme ruhsatı almak, Başbakanlık çalışanlarına şahsi işlerini takip ettirmek ve onlara hediyeler götürmek, resmi belgede sahtecilik eylemlerine karıştıkları, grubun faaliyetlerini N. Bilal Erdoğan, Muaz Kadıoğlu, Usame Kutub, M. İlker Aycı, Abdulkerim Çay, Cengiz Aktürk, Hasan Pehlivan isimli şahısların takip ettikleri tespit edilmiştir."

"2. Grubun başında örgüt yöneticisi M. Latif Topbaş'ın bulunduğu, grubun kamu ihalelerine fesat karıştırmak, rüşvet, imar usulsüzlükleri faaliyetlerine karıştığı, M. Latif Topbaş'ın Başbakanlık ile yakın ilişkisi sayesinde kamu kurumlarında ihtiyaç duyduğu nüfuzu en üst makamlara kadar kullandığı, grubun üyelerinden Abdullah Tivnikli, Avni Çelik ve Oğuzhan Boyacı'nın da bahsedilen faaliyetleri takip ettikleri tespit edilmiştir."

"3. grubun başında bulunan örgüt yöneticisi N. Bilal Erdoğan'ın, gizli başkanı olduğu anlaşılan şahsın TÜRGEV'e arazi ve para toplanmasına aracılık ettiği ancak bu işlemleri kamu kurumlarının faaliyetlerinin karşılığı veya vaatlerin karşılığı olarak gerçekleştirdiği ve N. Bilal Erdoğan'ın vâkfın tüm legal/illegal faaliyetlerini takip ettiği onun yanı sıra Salih Koç, Ahmet Ergun, Mahir Katırcı, Osman Bozkurt isimli şahısların da bu faaliyetlerde yer aldığı, grubun temel faaliyetleri arasında, nüfuz ticareti, tehdit, rüşvet ve ihaleye fesat karıştırmak (şahıs bazında işlenen suç) suçlarının olduğu anlaşılmıştır."

"Dördüncü Grup Binali Yıldırım liderliğinde olup Ömer Sertbaş, Mehmet Cengiz, Celal Koloğlu, İbrahim Çeçen, Adnan Çebi, Nihat Özdemir, Mehmet Nazif Günal, Sezai Bacaksız, Hayrettin Özaltın-Nuri Özaltın, Süleyman Karaman, Cahit Turan, Adnan Şişman isimli şahıslardan müteşekkil olduğu, üstelik daha fazla şahsın yer aldığı ancak sınırlı teknik takip çalışmaları ile ancak bu kadarının tespit edilebildiği anlaşılmıştır. Grubun liderliğini yapan Binali Yıldırım'ın da daha üst düzey birinin talimatları ile hareket ettiği ve iş adamlarından para topladığı karşılığında iş adamlarına kamu ihaleleri verdirttiği ve bir kısmını da halen vaat ettiği, toplanan paraları Berat Albayrak ve N. Bilal Erdoğan'ın da takip ettiği ve bilgi aldığı, Berat Albayrak'ın, Medet Nebi Yanık marifeti ile paraları doğrudan Çalık Holding binasına götürdüğü tespit edilmiştir. Örgütün temel suç işleme şeklinin rüşvet ve ihaleye fesat karıştırmak olduğu tespit edilmiştir."

"Beşinci grubun faaliyet konuları Kalyon Grup ile ilintili olup grubun yöneticileri Orhan Cemal Kalyoncu ve Ömer Faruk Kalyoncu'nun yukarının talimatları gereği rüşvet paraları ile kurulan yeni medya grubunun faaliyetlerini Berat Albayrak ile birlikte koordine ettiği, Zirve Holding bünyesinde Atv ve Sabah'ın satın alınması ile kurulacak yayın grubunun başına üst düzey birisinin talimatlarıyla Ömer Faruk Kalyoncu'nun getirildiği tespit edilmiştir. Ayrıca grubun kamu ihalelerine fesat karıştırdığı da tespit edilmiştir. M. Fatih Saraç'ın da örgütün bir üyesi olarak yukarının talimat ve talepleri ile Ciner Grup Yayın ve basım organlarında faaliyet göstererek kamu görevlilerinin istekleri doğrultusunda haber yaptırdığı, manşet attırdığı, haber çıkarttırdığı, personel görevden aldırdığı ve yeni personel istihdam ettiği tespit edilmiştir. Tüm bu faaliyetlerin karşılığında da Turgay Ciner'in menfaati doğrultusunda Enerji Bakanlığı'ndaki taleplerinin yerine getirildiği, şahsın Başbakanlık yetkililerinin talimatları ile isteklerinin yerine getirildiği anlaşılmıştır. Örgüt yöneticilerinden olduğu anlaşılan Orhan Cemal Kalyoncu'nun

da yukarıya doğrudan bağlı olarak suça konu faaliyetlerini yürüttüğü ve talimatlar ile toplanan rüşvet suçuna konu paraların Ömer Faruk Kalyoncu'nun başına geçeceği bir medya grubu için toplandığı ayrıca grubun Kalyon Grup olarak ihaleye fesat karıştırma eylemlerine karıştıkları tespit edilmiştir."[1]

Peki ya iddialar? Fezlekede tahkikat konusu yapılan faaliyetler de anlatılıyordu. İstanbul Etiler'de, bölgenin tek boş arazisi olan ve piyasa değeri 1 milyar doları bulan Etiler Polis Okulu arazisi bir şirkete 460 milyon dolara ihalesiz satılmış bu yolla devlet yaklaşık 600 milyon dolar zarara uğratılmıştı. Arazinin önce 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun kapsamına alınmasına çalışılmış, böylece ihaleye çıkarılmadan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin istediği kişiye vermesi sağlanmıştı. Arazinin üzerine yapılacak konut ile zararın birkaç milyar dolarları bulacağı hesaplanıyordu. Arazinin devredilmesi sürecinde KİPTAŞ'ın üst düzey yetkililerince arazinin değerleme ihalesine fesat karıştırıldığı da iddia ediliyordu. Söz konusu şirket, fezlekeye göre Orman Bakanlığı'nın maden için izin vermediği Sultanbeyli Paşaköy orman sahasında bulunan maden arazisine bir ay gibi kısa bir sürede işletme izni almıştı. 10 milyar dolarlık maden işletme izni karşılığında işletme sahibine herhangi bir ödeme yapılmadan yüzde 50 hisse ile ortak olunmuştu. Bir süre sonra da asıl sahibi ortaklıktan çıkarılan işletmeye şirket tamamen el koymuştu.[2]

Fezlekeye göre örgütün faaliyetlerini yürütebilmesi için kurduğu şirketin adı Bosphorus 360'dı. Yasin El Kadı'ya vekâleten

1 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 47909374-16817-(62395) sayılı 2012/656 numaralı yolsuzluk fezlekesi

2 Fezlekede adı sıkça anılan Bosphorus 360 şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Aktürk, dosyada yer alan telefon konuşmalarında "Bu proje hepimizin projesi on milyar dolarlık bir proje" dediği kayda alınmış olmasına rağmen *Hürriyet* gazetesinden Vahap Munyar'a bölgenin iddia edildiği gibi 10 milyar dolarlık bir maden değil mıcır üretimi yaptıkları bir taş ocağı olduğunu söyledi. 2012 Mayıs'ında iki yıllığına kiraladıkları ocağı üç ay çalıştırabildiklerini belirten Aktürk, *"Bizden rüşvet isteyenler oldu, vermedik. Derken dava açıldı, ruhsatımız iptal edildi. Biz de karşı dava açtık. Sonucu bekliyoruz. Değil 10 milyar, 10 milyon, 10 bin dolar, noter masraflarını karşılayana o taş ocağını hemen devrederim... Nüfuz kullanma gücüm olsa, taş ocağının ruhsat işini çözer, işime devam ederdim"* dedi. Aktürk, dosyanın diğer şüphelilerinden Usame Kutub'la ortak olduklarını belirtirken iyi tanıdığı Yasin El Kadı'yla herhangi bir işimiz olmadığını, Mustafa Latif Topbaş'ın "saygı duyduğu bir büyüğü" olduğunu, bir akrabası vasıtasıyla tanıştığı Abdullah Tivnikli'yle de sadece merhabalaştıklarını söylüyordu. (http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/25458542.asp)

oğlu Muaz Kadıoğlu, Usame Kutub, Abdülkerim Çay ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Necmeddin Bilal Erdoğan ise kâğıt üzerinde Cengiz Aktürk ve eşine ait görünen şirketin gizli ortaklarıydı. Bu açık ve gizli ortaklar Ortadoğulu sermaye gruplarına ağırlıklı olarak inşaat sektöründe yatırım yapılabilecek projeler ayarlıyordu. İstenilen fiyata alınabilecek ve istenildiği gibi imar izinleri çıkartılabilecek ve çeşitli yöntemler ve ilişkilerle daha ucuz maliyetli hale getirileceği için projeler doğal olarak kamu arazileri üzerine planlanıyordu. *Sabah*-Atv medya grubunun satın alınması için, yolsuzluk ve rüşvet çarkının içinde bulunduğu öne sürülen iş adamlarından kişi başı 100'er, toplamda 550 milyon dolar para toplanmıştı. İstanbul Pendik Üçağaç mevkii civarında bulunan 249 parseldeki arazinin Kadıköy 3'üncü İcra İflas Müdürlüğü'nden pazarlık ile satışı gerçekleştirilmişti. Arazi, ihaleye çıkarılmadan önce fason şirketler kurulmuş ve ihaleye girmeleri sağlanmıştı. İzmir Urla ilçesi sınırları içindeki Zeytineli dolaylarındaki bir arazi tamamen usulsüz şekilde birinci derece SİT alanından üçüncü derece SİT alanı haline getirilmişti. Arazinin henüz imara açılmadan üzerinde binalar yapılmaya başlanmıştı. Mecidiyeköy-Mahmutbey Metro Hattı İhalesi'ne fesat karıştırılmıştı. İhale tarihinden birkaç gün önce bazı şirketlerin yöneticileri bir araya gelerek ihalede verilecek teklifleri birlikte kararlaştırmıştı. Planlanan 14 termik santral, özelleştirme kapsamından çıkarıldıktan sonra yenilenmesi için bir şirkete ihale edilmişti. İnşaat sektöründe imar sorunu yaşayan işadamlarına rüşvet karşılığında yardımcı olunuyordu. Girilen ve elde edilen kamu ihalelerine karşılık, bazı siyasi yakınlarına bağış adı altında rüşvet verilmişti. Neredeyse tüm yönetim kadrosu Başbakan Erdoğan'ın ailesi ve yakın çevresinden oluşan TÜRGEV'e usulsüz şekilde ve siyasi nüfuz kullanılarak, aralarında İGDAŞ ve İETT'ye ait olanların da bulunduğu kamu arazileri devredilmişti. Vakfa devredilen bir başka kamu arazisine otel yapılmak istenmesi üzerine, araziye sınır durumda bulunan özel bir arazi tehditle satın alınmak istenmişti. TCDD tarafından Marmaray projesi dâhilinde olan Yenikapı istasyonunda yapılacak Büfe-Büvet-Cafe işletmelerinin ihaleyle kiralanmasına fesat karıştırılmış ancak savcılık takibine dair şüpheler TİB üzerinden doğrulatılınca planlar ertelenmişti. Viranşehir-Kızıltepe'de yapılan yol ihalesi konusunda bir şirketin, maliyet fiyatını önceden öğrenmesiyle ihaleye fesat karıştırılmıştı. Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesi'yle ilgili bir ihalede gizli kalması

gereken bilgilere ulaşılmasıyla ihaleye fesat karıştırıldığı ise bir başka iddiaydı.[1] İddiaya göre, Başbakan ve oğlu Bilal Erdoğan'ın nüfuzlarını kullanarak çözdükleri işler karşılığında alınan rüşvet paraları TÜRGEV'e bağış yapılmış gibi gösterilerek aklanıyordu. Erdoğan'ın ailesi ile yakın akrabaları ve dostlarının yönetiminde olduğu TÜRGEV'e yönelik yolsuzluk iddiaları şöyle sıralanıyordu: *"Kamuya ait arazilerin TÜRGEV'e usulsüzlük ve yolsuzlukla devredilmesi. Yaşanan sorunların Başbakan Tayyip Erdoğan ile oğlu Necmettin Bilal Erdoğan'ın nüfuzları kullanılarak çözülmesi. Ali Ağaoğlunun imar ve ruhsat sıkıntılarının çözülmesi karşılığında rüşvet olarak 20 Dönüm arazisini TÜRGEV'e bağışlaması. İGDAŞ'a ait arazinin TÜRGEV'e usulsüz yapılarak devredilmesi. Milli Eğitim Vakfının Şehzadebaşı'nda TÜRGEV'e devrettiği arazide otel yapılmak istenmesi üzerine, araziye sınır özel arazinin tehditle satın alınmak istenmesi. İstanbul Altunizade'de hazineye ait bir araziye talip olan Milli Eğitim Bakanlığı'nın talebi geri çektirilerek arazinin TÜRGEV'e devredilmesi. Millet caddesindeki 17 dönümlük İETT garajı arazisinin TÜRGEV'e devredilmesi girişimi. Hayırlı Vakfı'na ait 27 dönümlük araziye imar alınmasına karşılığında TÜRGEV'in araziye % 50 ortak edilmesi. Üsküdar Ünalan Mahallesi'ndeki bir arazinin başka birine devrinin Bilal Erdoğan tarafından engellenerek Osman Bozkurt'a devrinin sağlanması. Özel şirketlerin TÜRGEV adına yapılan inşa ve tadilat işlemleri için ücret talep etmemesi."*

Yasin El Kadı: İş adamı mı terörist mi?

Yolsuzluk fezlekelerinin anlattığı usulsüzlükler bunlarla da sınırlı kalmıyordu. ABD'nin kara listesine alındıktan sonra Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi tarafından da uluslararası terörist olarak kabul edilen ve bu nedenle bir dönem Türkiye'ye girişi de yasaklanan Yasin El Kadı'yla Başbakan Erdoğan'ın ilişkilerine dair ipuçları da barındırıyordu. Bir başbakan ve uluslararası terörist olarak kabul edilen bir kişi arasında nasıl bir ilişki olabilir? Fezleke ikilinin, hem de birisi hakkında ülkeye giriş yasağı varken görüştüklerini kanıtlıyor ama ne konuştukları bilinmiyordu. Peki, Yasin El Kadı kim ve nasıl uluslararası terörist oldu bakalım. Asıl adı Yasin Abdullah Ezzeddine Qadi olan Şeyh Yasin Abdullah Kadı diye de bilinen 60 yaşındaki Yasin El Kadı Kahire doğumlu bir Suudi Arabistan vatandaşı. Suudi kraliyet ailesi ile yakın bağları bulunan

1 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 47909374-16817-(62395) sayılı 2012/656 numaralı yolsuzluk fezlekesi

Suudi Arabistan devlet bakanı Şeyh Ahmed Salih Jomjom'un damadı olan El Kadı, Mısır'daki İskenderiye Üniversitesinde mimarlık eğitimi aldıktan sonra ABD'de de işletme ve iktisat masteri yaptı. 1992'de geldiği Türkiye'de bazı şirketlere ortak olan Kadı, yolsuzluk soruşturması fezlekesine göreyse suç çetesinin görünen lideriydi. El Kadı, kendisini *"Türkiye'ye yatırım yapmak isteyen bir Suudi işadamı"*[1] diye tanıtan Recep Tayyip Erdoğan ile belediye başkanı olduğu dönemde Cüneyt Zapsu'nun evinde tanışmıştı. Uluslararası camiada küresel terörist finansörü olarak anılan Kadı hakkında Türkiye Bakanlar Kurulu'nun 22 Aralık 2001'de aldığı malvarlığını dondurma kararına karşı açtığı davada Başbakan El Kadı'yı savunuyordu. 25 Aralık 2006'daki TBMM'deki bütçe görüşmeleri sırasında Erdoğan, *"Evet, Yasin El Kadı'yı tanıyorum, kendisine inanıyorum, güveniyorum, param kadar da kefilim, kefil olurum! Tamam mı? Bu kadar!"* diyordu.[2] *"Yasin Bey'e kendime güvendiğim kadar güveniyorum. Hayırsever bir insandır"* diyen Erdoğan *"Terörist değildir, uluslararası mahkemelerde beraat etmiştir. Aile dostumuzdur, ne var ki bunda?"*[3] diye soruyordu.

11 Eylül'den sonra İslamcı teröre savaş açtığını duyuran ABD, İkiz Kuleler'e yapılan saldırıdan bir ay sonra, 12 Ekim 2001'de El Kadı'nın da adını terörizme destek suçundan kara listeye almıştı. Bir hafta içinde önce Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin, ardından Avrupa Birliği Konseyi'nin Terörü Finanse Edenler listelerine alınmasıyla, El Kadı uluslararası bir terör destekçisi ilan edildi. ABD müttefik saydığı ülkelere terör örgütleriyle bağlantılı oldukları öne sürülenlerin bulunduğu isim listesi göndermişti. Türk Dışişleri Bakanlığı'na iletilen 39 kişilik listede ismine yer verilenlerin arasında Yasin El Kadı da bulunuyordu. El Kadı'nın tüm dünyadaki mal varlığı, BM Kararıyla dondurulmuştu. Türkiye'de de Bakanlar Kurulu 22 Aralık 2001'de aldığı bir kararla BM'nin yaptırımına uydu. El Kadı'nın başvurusu üzerine Danıştay 10. Dairesi, Bakanlar Kurulu kararını Hâkim kararı olmaksızın uygulandığı gerekçesiyle yürütmeyi durdurma kararı verdi. Ancak Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu ise hukuka aykırılık bulunmadığı tespitiyle 10'uncu Dairenin kararını iptal etti.

---

1 http://www.milliyet.com.tr/erdogan-yeniden-yargilamaya-sicak/siyaset/ydetay/1817359/default.htm

2 http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g.birlesim_baslangic?P4=19809&P5=H&page1=72&page2=72

3 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/101385/_AKP_nin_Susurluk_u_.html

Maliye Bakanlığı müfettişleri de 9 Kasım 2001'de tarihinde MASAK'tan, karapara aklama faaliyeti içinde olduğuna dair kuşkular bulanan Yasin El Kadı'yla ilgili araştırma yapılmasını istemişti. Yapılan araştırmalar sonrasında Maliye Başmüfettişi Hamza Kaçar'ın hazırladığı raporlara göre El Kadı'nın ortaklığı bulunduğu BİM (Birleşik Mağazacılık A.Ş.), Maram Seyahat, Karavan Dış Ticaret ve İnşaat, Ella Film Prodüksiyon şirketlerin hesaplarının para akışının terörist organizasyonlar ile bağlantısı olup olmadığının savcılıklar tarafından soruşturulması gerektiği vurgulanıyordu. El Kadı'nın Türkiye'de ilişkili olduğu şirketlerden Ella Film Prodüksiyon şirketi 1993 Şubat'ında tescillenmişti. 1970'li yıllarda Suudi Arabistan'da İslam iktisadı konusunda dünyanın ilk uluslararası kongresini organize eden isimlerden Muhammed Ömer Zübeyir'in hisselerin yüzde 90'ının sahibi göründüğü şirkette El Kadı küçük ortaktı. Şirketin eski ortakları ise yolsuzluk soruşturmaları sırasında sızdırılan telefon kayıtlarından sonra *Alo Fatih* diye anılan Mehmet Fatih Saraç ile Suudi kökenli Usame bin Halife, Abdul Aziz Abul Faraj ve sinemacı Mustafa Ablak'tı. El Kadı, üretilen İslami tandanslı çizgi filmleri Müslüman coğrafyasına pazarlamak için kurulan şirketin para kaynağıydı. 1995 Şubat'ında tescillenen Karavan Dış Ticaret ve İnşaat şirketinde de El Kadı'yla yine Mehmet Fatih Saraç ve Muhammed Ömer Zübeyir ile ortak görünüyordu. Her iki şirket de, Perpa İş Merkezi No:942 adresine kayıtlı görünüyordu.

Müfettiş Hamza Kaçar'ın raporunda yer verilen El Kadı'yla ilişkili bir diğer şirket olan Maram Seyahat şirketinin adresi de yine Perpa İş Merkezi'nde ancak diğerinden iki kat yukarıda bulunan 1381 numarada kayıtlıydı. 1997 Ocak ayında tescil edilen Maram şirketi, 11 Eylül saldırılarından dört ay önce sicil kaydını kapatmıştı. Son görünen ortakları ise Mohammed Luay Bayazied ve Wa'el Hamza Abd al Fatah Julaidan'dı. Şirketin eski ortakları ise M. Mahmoud Salim Ahmed ve T. Muh-Gawhar Mubarak olarak görünüyordu. ABD için El Kadı'yı terör finansörü yapan bağlantı da bu şirketti. Zaten El Kadı, terörle bağlantılı olarak Amerikan belgelerinde ilk kez Haziran 1998'de yer almıştı. O tarihteki bir FBI raporuna göre, El Kadı ABD'de gayrimenkul alım satımı ile akladığı karaparalarla İslami teröre fon sağlıyordu. *Hürriyet* gazetesi Washington temsilcisi Tolga Tanış'ın 6 Ocak 2014'te yayımlanan yazısında[1] yer alan bilgilere göre, Amerikan finansal istihbaratı,

1 http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/25502503.asp

El Kadı'nın 1998'de Ocak ayından Ağustosa kadar Cenevre'deki hesaplarından Perpa'daki Maram'a 1,25 milyon dolar transfer ettiğini tespit etmişti. ABD'liler, Maram'ın El Kaide'nin paravan şirketlerinden olduğunu tespit edince El Kadı için kara liste yolu açılmıştı. Yasin El Kadı'nın avukatı, Maram'a aktarılan paralarla ilgili, 17 Aralık yolsuzluk operasyonlarının zanlılarından olan Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan'ın evinde bir ayakkabı kutusunda bulunan 4,5 milyon dolarla ilgili açıklamasına benzer, tanıdık bir savunma yapıyordu. ABD'nin hakkında aldığı kara liste kararına yaptığı itirazda El Kadı'nın avukatı, gönderilen paraların eğitim amaçlı olduğunu savunuyordu. Tıpkı, *"Makedonya'ya üniversite kuracaktık"* diyen Süleyman Aslan gibi El Kadı'nın avukatı da, *"Paralar Yemen'de yapılacak bir okula gidecekti"* dedi. Ancak Amerikalılar, bu savunmadan yola çıkarak yaptıkları araştırmada, Maram şirketinin El Kadı'dan gelen paraları yolladığı Yemen'deki İman Üniversitesi'nin de aslında Usame bin Ladin'e yakın kişilerce yönetildiğini belirledi. Okulun rektörü olan ve aynı zamanda Yemen'deki Müslüman Kardeşler'in liderliğini yürüten Abdülmecit Zindani'nin, Afganistan'da bin Ladin'le omuz omuza çarpıştığı belirlenmişti. Zindani Şubat 2004'te ABD tarafından kara listeye alınırken, kayıtlarda Maram'ın eski ortağı olarak görünen M. Mahmoud Salim Ahmed de, El Kaide'nin finans sorumlusu olma suçlamasıyla ABD'de hapse atılacaktı. Salim Ahmed'in Maram şirketindeki hisselerini devrettiği, Wa'el Hamza Abd al Fatah Julaidan da, yine El Kaide'yle bağlantılı olduğu gerekçesiyle 2002 Eylül'ünde ABD'nin kara listesine adını yazdırdı.[1] Şirket kayıtlarında Julaidan'ın ortağı olarak görünen son isim olan Mohammed Luay Bayazied'in ise ABD'de yapılan bir yargılamada, tanık ifadeleri sonucu Ebu Rida El Suri kod adını kullanan bir El Kaide lideri olduğu ve örgüt için silah alımı yaptığı ortaya çıkacaktı.

Müfettiş Kaçar da, El Kadı'nın ortak göründüğü şirketlerden, hakkında El Kaide'ye finansman sağladığı iddiaları da bulunan Wa'el Hamza Abd al Fatah Julaidan'a para akışı tespit etmişti. Julaidan

1 ABD Hazine Bakanlığı, 11 Eylül saldırılarıyla bağlantılı olduğu şüphesiyle 2001'de kara listeye aldığı Suudi Arabistan vatandaşı Yasin El Kadı'yı, sürpriz bir biçimde 13 yıl sonra karalisteden çıkardığını duyurdu. Hazine Bakanlığı, 26 Kasım 2014'te alınan karalisteden çıkarma kararının El Kadı'nın Aralık 2012'de verdiği bir dilekçe sonrası başlatılan kapsamlı soruşturma sonrası "şimdiki şartları" göz önünde bulundurularak alındığını söyledi. (http://www.hurriyet.com.tr/dunya/27658647.asp)

aynı zamanda 1980'li yıllarda Bin Ladin ile birlikte Afganistan'daki Rus işgaline karşı birlikte çatışmıştı. Maliye Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 11 Nisan 2004 tarihli 460 sayılı yazısı üzerine, Yasin el Kadı ile Türkiye'deki şirketlerinin ortağı olan Fatih Saraç ve Wa'el Hamza Abd al Fatah Julaidan hakkında 2004/881 hazırlık numarası ile soruşturma başlatıldı. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma sonunda savcılık, 30 Aralık 2004'te sanıklar hakkında takipsizlik kararı verdi. Kararda, *"Sanıkların yasadışı El Kaide terör örgütü ile bir irtibatlarının olmadığı, örgüt üyesi olmadıkları ve adı geçen örgüte yardım etmedikleri, yalnız ticari ve yardım faaliyetinde bulundukları ve ortada bir suç bulunmadığı kanaati ile kamu adına takibat yapılmasına mahal yoktur"* deniliyordu. Aynı olayla ilgili Maliye Başmüfettişi Hamza Kaçar'ın 31 Mart 2004 ve 26 Ekim 2004 tarihli iki ayrı raporu uyarınca açılan bir diğer soruşturmanın akıbeti de aynı olmuştu. Aynı isimler hakkında yapılan suç duyurusu üzerine yine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen 2005/576 sayılı soruşturmada da takipsizlik kararı verildi. Kararda, *"Sanıkların müsnet suçları işlediklerine dair haklarında kamu davasını açılmasını gerektirir her hangi bir delil ve emare elde edilememiş, ayrıca Maliye Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığının düzenlediği 08.02.2005 tarih ve 1,1,1 sayılı basit raporda her hangi bir suç, suç konusu ve bir kimseye suç isnat etme hususları bulunmamaktadır gerekçesi ile kamu adına takibat yapılmasına mahal yoktur"* deniliyordu.

Kadı'yı terör örgütü ile bağlantılı şahıslar listesinde alan BM El Kaide Yaptırımlar Komitesi'nin (The Al-Qaida Sanctions Committee) bu kararına dayanak teşkil eden iddialar ilginçti. El Kaide örgütü ve öldürülen lideri Usame Bin Ladin ile Taliban örgütünün faaliyetlerinde yer almak, finansal destek sağlamak, silah ve benzeri yardımlarda bulunarak aktivitelerini destekleyenler arasında El Kadı da bulunuyordu. El Kadı'nın kurucusu ve başkanı olduğu Muwafaq Vakfı'nın geçmişte El Kaide'nin öncülü olan ve kurucuları arasında Bin Ladin'in de bulunduğu Makhtab al Khidamat isimli organizasyonunun çatısı altında çalıştığını tespit edilmişti. BM Konseyi, *"2001 yılının Haziran ayının başlarında Makhtab al Khidamat örgütünün dağılmasından ve El- Kaide ile birleşmesinden sonra Muwafaq Vakfı da dâhil olmak üzere bu vakıflarla ilgili birçok sivil toplum kuruluşu da El Kaide'ye katılmıştır"* tespitinde bulunuyordu. BM raporunda, El Kaide'ye finansman sağladığı düşünülen Wa'el

Hamza Abd Al Fatah Julaidan'ın önerisiyle El Kadı, kurucusu olduğu Muwafaq Vakfı'nın Avrupa'daki faaliyetlerini yürütmekle Shafiq ben Mohamed ben Mohamed Al Ayadi'yi görevlendirmişti. BM, o dönemde Bin Ladin ile çalıştığı belirtilen Al Ayadi'nin, Muwafaq Vakfının Avrupa sorumlusu olmasını, görevlendirmenin El Kaide tarafından yapıldığı şeklinde yorumluyordu. Yapılan tespitlere göre Al Ayadi, 1990'lı yılların başlarında Afganistan'a giderek milis eğitimi aldıktan sonra Sudan'da iki kez Usame Bin Ladin'le, Tunuslu cihatçıların eğitimi ve El Kaide adına Bosna savaşına katılmaları hakkında görüşmüştü. 1995'te Al-Gama'at Al İslamiyya lideri Talad Fuad Kasem, Muwafaq Vakfı'nın, Bin Ladin tarafından da desteklenen Bosna Hersek'teki cihatçılara silah ve para yardımı yaptığını söylemişti. BM raporunda şimdilerde kapatılmış olan Saraybosna merkezli Depositna Bank'ın büyük ortağı olan Kadı'yı temsil eden kişinin de Al Ayadi olduğu belirtiliyordu. İddiaya göre ABD'ye yönelik saldırılarla ilgili toplantılar, bu bankada yapılmıştı. Kadı'nın Arnavutluk'taki şirketlerinin sermayesinin de Bin Ladin tarafından sağlandığı öne sürülüyordu.

İşte bu iddialar nedeniyle, Kadı hakkındaki BM yaptırımları üye ülkeler nezdinde hayata geçirildi. Ancak 2008 Şubat'ında İsviçre Başsavcılığı, Kadı hakkındaki mal varlığının dondurulmasına ilişkin açılan davayı, yeterli delil olmadığı için düşürdü. Kadı bunun üzerine Türkiye'deki bazı gazetelere aklandığını belirten ilanlar verdi. Yasin El Kadı girişiği mücadeleyi kazanarak Avrupa ve ABD'de açtığı birçok davayı kazandı. 3 Eylül 2008'de Avrupa Birliği Adalet Divanı, Yasin El Kadı ile İsveç merkezli bir hayır kurumunun, El Kaide örgütüne destek verme suçlamasıyla 2001'de dondurulan mal varlıklarını serbest bıraktı. Avrupa Adalet Divanı kararında AB'nin mal varlığını dondururken savunma hakkına saygı göstermediğini belirtiyordu. Karar alma süreçlerindeki usul hataları nedeniyle kazandığı bu davalar sayesinde El Kadı, Avrupa'dan sonra, 5 Ekim 2012'de de BM'nin listelerinden tamamen çıkmayı başardı. Ancak kararından emin olan Washington için El Kadı'nın ismi halen aynı listede yer almaya bir süre daha devam edecekti.

Malezya'dan Yemen'e ve ABD'den Avrupa'ya kadar uzanan El Kaide'den Müslüman Kardeşler'e birçok yapılanmanın olduğu kocaman bir ağın tam ortasındaki kişi olarak sivrilen El Kadı'ya ilişkin, 24 Temmuz 2003'te Genel güvenlik açısından yurda girişi

yasaklanan yabancılar kapsamına alınarak, Türkiye'ye giriş yasağı konulmuştu. Kadı'nın yasağı, terör listelerinden çıkmayı başarmasından sonra Bakanlar Kurulu kararının 19 Ekim 2012'de Resmi gazetede yayımlanmasından sonra yürürlükten kaldırılmıştı. Ancak yolsuzluk fezlekesine göre Yasin El Kadı, soruşturmaların başladığı tarihten itibaren yedi ay süreyle daha Türkiye'ye girişi yasaklı kişiler listesindeydi. Bu sınırlamaya rağmen sık sık havayoluyla Türkiye'ye geliyordu. Her seferinde Başbakanlık çalışanlarınca kendisine eşlik edilen El Kadı, giriş yaptığı alanlardaki kameralar kapatılarak VİP girişlerinden alınıyordu. Fezlekeye göre tüm bu yasa dışı işler Başbakanlık bilgisi ve izni dâhilinde gerçekleşiyordu. Kadı'nın Türkiye'ye gelişiyle ilgili işlemleri Latif Topbaş'ın takip ettiği belirtilen fezlekede, koordinasyondan sorumlu kişilerin de Başbakanlık Özel Kalem Müdürü Hasan Doğan ile Başbakanlık Koruma Müdürlüğü görevlileri olduğu öne sürülüyordu. Başbakanlık koruma görevlilerinin üstlerinden aldıkları emirleri uyguladığı belirtilen fezlekeye göre El Kadı, girişi yasaklı olduğu ülkeye geliyor, kendisine resmi araç, koruma memuru ve şoför tahsis edildikten sonra da aile dostu Başbakan'la görüşüyordu. Başbakanlık korumalarının nezaretinde gerçekleşen tüm bu ziyaretler, yolsuzluk soruşturmasında görevli diğer polisler tarafından da takip edilip kayda alınıyordu. Fezlekeye göre El Kadı, Türkiye polisince aranıyor olması gereken bir dönemde, polis nezaretinde Başbakan Erdoğan'la Türkiye'de saptanabilen 12 görüşme yapmıştı. Yüz yüze gerçekleşen bu 12 görüşmenin yedisi, El Kadı'nın yasaklı olduğu dönemde gerçekleşmişti. Fezlekedeki telefon görüşmelerine göre kendisinden "amca" diye bahsedilen, adının hiçbir kayda girmemesi için büyük bir gizlilikle uçuşların, randevuların, buluşmaların organize edildiği El Kadı, yasaklı olduğu dönem içindeki gelişlerinde beş kez de MİT Müsteşarı Hakan Fidan'la görüşmüştü. Yolsuzluk fezlekesindeki kayıtlara göre, ülkeye girişi yasaklı olduğu dönemde El Kadı ile Başbakan Erdoğan'ın görüşmesinin ilki, yanlarında Hakan Fidan da varken, 14 Nisan 2012'de Haliç Kongre Merkezi'nde olmuştu. Soruşturmanın zanlılarından Usame Kutub'un da olduğu ikinci görüşme ise 25 Haziran 2012'de Ankara'da yapılmıştı. 1 ve 12 Temmuz ile 22 Eylül 2012'de yapılan, oğullar Bilal Erdoğan ile Muaz Kadı'nın da katıldığı diğer üç görüşme ise Latif Topbaş'ın ev sahipliğinde İstanbul'da olmuştu. 29 Eylül'de Ankara'da gerçekleşen

buluşma öncesinde ise El Kadı MİT'te Müsteşar Hakan Fidan'la, ardından da otelinde, AKP Kongresi için gelen Hamas lideri Halit Meşal'le görüşmüştü. El Kadı'nın yasağının Bakanlar Kurulu kararıyla sona ermesinden sonra, polisin saptayabildiği 2012 Ekim, 2013 Şubat, Mart ve Mayıs'ta İstanbul'da üç ve 9 Ekim'de de Ankara'da resmi konutta, yine Hakan Fidan'ın katılımıyla son bir görüşme daha yaptığı fezlekede yer alıyordu.

15 Şubat 2013 tarihinde Başbakan Erdoğan ile görüşmesinden sonra El Kadı ve Usame Kutub'u taşıyan resmi araç Merter'de kaza yapmıştı. Başbakan'ın koruma amirinin de yaralandığı kaza, hastane kayıtlarının da silinmesiyle, basından gizlenmişti. Hem bu gizlilik telaşının hem de ikilinin ortada yasak da varken bu kadar sık görüşmesinin nedeni fezlekede yoktu. Yolsuzluk soruşturmalarının hengâmesini bir nebze dindirdikten sonra İstanbul Dolmabahçe'deki ofisinde çoğunluğu iktidara yakın gazeteciler ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileriyle kahvaltılı bir basın toplantısında bir araya gelen Başbakan Erdoğan'ın dediklerini anımsayalım önce: *"Yasin El Kadı ile görüşme konu ediliyor. Yasin El Kadı aile dostumuzdur. Ne var bunda? Yasin El Kadı hakkındaki iddialara karşı mahkemelerde beraat etti, seyahat yasakları kaldırıldı. Büyük yatırımlar yapan Suudlu bir işadamıdır. Keşke Türkiye'ye de yatırım yapsa."*[1] Başbakan'ın bu sözlerini, soruşturmalar sırasında ortalığa saçılan, içinde türlü çeşitli hile, rüşvet ve yolsuzluğun geçtiği telefon konuşmalarıyla birlikte değerlendirdiğimizde fezlekenin söyleyemediğini anlamak güç olmuyor elbette.

AKP ile girdiği savaşta Cemaat, en sert saldırılarından birini gerçekleştirmiş, bu kez hedefinde Erdoğan olduğunu açıktan ilan etmişti. Herkes hükümetten gelecek aynı sertlikte hamleyi bekliyordu. Ancak öncesinde, AKP kabinesinin en önemli isimlerini Yüce Divan'a gönderecek ciddiyette iddialar barındıran bu yeni yolsuzluk soruşturmasının engellenmesi gerekiyordu. Öyle de yapıldı. Soruşturmanın ayyuka çıkmasından bir süre sonra, akşam saatlerinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan bir açıklama yapıldı. Turan Çolakkadı imzasını taşıyan açıklamada, yolsuzluk operasyonlarıyla ilgili medyanın soruşturmanın gizliliğini ihlal edecek yayınlar yaptığına dikkat çekiliyordu. Aba altından gösterilen sopanın anlamı açıktı. Savcılık eliyle sansür getirilmek

1 http://www.milliyet.com.tr/erdogan-yeniden-yargilamaya-sicak/siyaset/ydetay/1817359/default.htm

isteniyordu. *"Son günlerde gündeme gelen bazı soruşturmalar üzerine yazılı ve görsel medyada soruşturmanın gizliliğini ihlal edecek, yargıyı etkileyecek, Başsavcılık işlemlerinin yanlış anlaşılmasına sebebiyet verecek mahiyette yayınlar yapıldığı ve bunun yoğun bir şekilde devam ettiği görülmektedir"* denilen açıklamada, mevzuat hükümleri de sıralanıyordu. Soruşturmayı yürüten yargı mensuplarının medyaya bilgi sızdırdığına yönelik kuşkular dile getirilen açıklama, Emniyet'ten sonra yargı teşkilatına da yönelecek kıyımı da haber vermiş oluyordu.[1] Başsavcı Turan Çolakkadı'nın, rüşvet ve yolsuzluk operasyonunu yürüten dört savcının odalarının bulunduğu katlarda bulunan güvenlik kamerası kayıtlarını incelettiği iddiaları da dile getiriliyordu. Medyaya sızdırmaları kimin yaptığını belirlemek için incelenen kamera kayıtlarından savcıların odalarına kimlerin girip çıktığı tespit edilmeye çalışılıyordu. Bu arada AKP Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar ile Savcı Zekeriya Öz de sosyal medya üzerinden ağız dalaşına girmişti. Ergenekon soruşturma sürecinin illüzyon yaratma amaçlı algı operasyonuna yazdığı kitaplarla katkı sunan Tayyar, bir dönem yere göğe sığdıramadığı Öz'ün İstanbul Emniyet Müdürlüğü binasına girişinin yasaklandığını iddia etmişti. Konuyla ilgili yazılı bir açıklama yapan Başsavcılık, böyle bir yasak konmadığını ve konamayacağını belirtirken Öz'ün yanıtı Twitter hesabından geldi: *"Bazıları fosseptik çukurunda gezenlerin yalanlarını yazdıkları için ağızları kokuyor. İftiranın kokusu öbür dünyada çıkmaz".*[2]

Savaş kabinesi

29 Mart'ta yapılacak yerel seçimlerde, bazı bakanların AKP'den belediye başkanı adayı olması nedeniyle, kabinede zaten sınırlı revizyon olması bekleniyordu. Ancak dört bakanın isminin yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasında geçmesi nedeniyle 17 Aralık operasyonlarının sekizinci gününde istifa etmesi planları değiştirmişti. 11 yıllık AKP iktidarının en kapsamlı revizyonuyla, 10 bakanlıkta birden değişiklik yapıldı. Erdoğan'ın, yerel seçimlerde aday gösterdiği isimleri kabine dışında bırakacağı zaten biliniyordu. Bu nedenle Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ile Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in kabine

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_istanbul-cumhuriyet-bassavcilgindan-aciklama_2188892.html

2 http://www.zaman.com.tr/gundem_savci-oz-rusvet-delillerini-tutanakla-guvence-altina-aldi_2188552.html

dışında bırakılması sürpriz değildi. Yolsuzluk iddiaların adı karışan bakanlar da doğal olarak yeniden görevlendirilmemişti. Kulislerde uzun süredir kabineye girecek farklı isimler telaffuz ediliyordu. Ancak bu öngörülerin hiçbiri tutmadı. Erdoğan kendisine sınırsız biat etmesinden kuşku duymayacağı isimleri bakan olarak atamıştı. AKP hükümetlerinin bu dördüncü kabine revizyonunda yeni isimlerin önemli bölümü Milli Görüş hareketinde daha önce görev yapanlardı. Erdoğan, tercihlerini kendisine A takımı olarak nitelenecek kadar yakın çalışan ya da geçmişte bu yakınlıkta çalışıp parlamentoya seçilen isimler arasından kullanmıştı. Adalet Bakanlığı'na da kabine içerisinden Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ getirilmişti. Çevre Bakanlığı'na getirilen İdris Güllüce de Erdoğan'la İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'ndan bu yana çalışıyordu. Babası Erdoğan'ın doktorluğunu yapan Akif Çağatay Kılıç ise Başbakan'ın Avrupa'daki temasları sırasında tercümanlığını yapıyor, aynı zamanda özel kalem müdür yardımcılığı görevini yürütüyordu. Yaklaşan yerel seçimler de gözetilerek Suat Kılıç'ın yerine bir başka Samsun Milletvekili olan Akif Çağatay Kılıç Gençlik ve Spor Bakanı olmuştu. Başbakan Yardımcılığı'na getirilen Emrullah İşler Erdoğan'ın Arap ülkelerine yönelik gezilerinde sürekli yanında yer alıyor, zaman zaman tercümanlığını yapıyordu. Aile Bakanlığı'na getirilen uzun yıllardır Milli Görüş çizgisinde siyaset yaptığı bilinen Ayşenur İslam ise Merve Kavakçı'nın akrabasıydı. AB Bakanlığı'na Mevlüt Çavuşoğlu getirilirken, Ekonomi Bakanlığı'na Nihat Zeybekçi, Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı'na da Lütfi Elvan getirilmişti. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün'ün adı kulislerde İçişleri, Ulaştırma ya da Adalet bakanlıkları için geçerken Erdoğan'ın takdiriyle kabine dışında kalan isimlerden olması şaşkınlık yaratmıştı. Nihat Ergün görevini Fikri Işık'a devrederken, *"Servet, şehvet ve şöhret insanı yoldan çıkarır. Allah'a şükür parayla pulla işimiz olmadı. Makamların mevkilerin başından beri geçici olduğunu biliyoruz. Diğer konularla da yakın bir işimiz olmadığını herkes yakından bilir. Bu konularda gönlümüz rahat. Dostlarımızın da sevenlerimizin de gönlü rahat olsun"* diyordu.[1] Cemaat'le şiddetlenen çatışma nedeniyle yeni Bakanlar Kurulu "savaş kabinesi" olarak da isimlendiriliyordu. Bu tanıma uygun olarak Adalet Bakanlığı'na Bekir Bozdağ getirilmiş, aynı önemdeki bir diğer makam olan İçişleri Bakanlığı'nda

1 http://www.aksam.com.tr/siyaset/ergun-gorevi-isika-devretti/haber-271735

da en dikkat çekici görevlendirme yapılmıştı. Başbakanlık Müsteşarlığı yapan Efkan Ala, operasyonlar sürerken en kritik makam olarak gösterilen İçişleri Bakanlığı'na, milletvekili olmamasına rağmen dışarıdan atanmıştı. Batman'dan sonra yıldızını parlatan, Diyarbakır valiliği görevlerinde bulunan Ala, Başbakan'ın hemen her konuda uygulayıcısı olarak 2007'den bu yana bürokrasideki etkin isimlerin başında geliyordu. Dedikodulara göre güvenlik ve Kürt açılımında etkinliği bilinen biri isim olan Ala'nın referansları bürokrasinin her kademesindeki tayin ve tasfiyelerde de dikkate alınıyordu. Kimi zaman Erdoğan'la birlikte yurt gezilerine katılan Ala, müsteşarlık yaptığı dönemde İçişleri Bakanlığı'nda valiler ve Emniyet Teşkilatı üzerinde nüfuzunu genişletmişti. Yolsuzluk operasyonlarının ardından İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne hemşehrisi olan, Aksaray Valisi Selami Altınok'un getirilmesinin fikir babası olduğu söyleniyordu. Efkan Ala, Cemaat'e yönelik en sert savaşa girişilen dönemin en önemli koltuğuna oturarak, İçişleri Bakanı sıfatıyla gölgede kaldığı yılları telafi etmek için iyi bir zaman yakalamıştı.

Yolsuzluk soruşturmalarının zanlıları arasına bakanlarından sonra, yakın mesaide bulunduğu iş adamları ile oğlu ve damadının da adı karışan Başbakan Erdoğan ise gün içinde yaptığı açıklamada, siyasete ve millete karşı uluslararası bir komplo ve tezgâh ile karşı karşıya bulunduklarını iddiasını tekrarlıyordu. Partisinin Genişletilmiş İl Başkanları Toplantısı'nda yaptığı komplo teorileriyle örülü konuşmasında Erdoğan, bu planlarda yer alanları da tek tek sıralıyordu: *"Türkiye'nin büyümesinden rahatsız olan dış mihraklar, milyar dolarlık yatırımlarla kalkınma hamlelerinin önünü kesmeye çalışan iç mihraklar, faiz lobisi, Gezi İsyanları'yla darbe yapmak isteyenler, uluslararası medya ve vatana ihanet eden iş birlikçi meslektaşları, Kürt meselesinde barışı değil savaşı isteyerek çözüm sürecine karşı olanlar, muhalefet partileri CHP ve MHP, TÜSİAD ile birlikte bir takım sivil toplum örgütleri..."* Artık sadece kendisi ve partisine oy verenler için var olduğunu ilan ettiği bu konuşmasında Erdoğan, *dış* güçlerin maşası olarak tanımladığı Cemaat ve yolsuzluk soruşturmalarında rol alan polis ve yargı mensuplarını kastederek, *"Devlet kurumları içerisinde görevini yapmayan yetkisini kötüye kullanan varsa eğer devlete paralel bir örgütlenme söz konusuysa biz onunda üzerine gideriz ve gideceğiz. Çürükleri temizleriz ya da temizlenmesi için gerekeni yaparız. Yeni Türkiye'de devlet içinde devlet olmayacak, devlete paralel*

yapılanmalar asla olmayacak. Yeni Türkiye'de hukuk keyfilik içinde yer almayacak" diyerek yaşanacakları haber veriyordu.[1]

Savcı görevden alındı

26 Aralık 2013

Başbakan Erdoğan'ın konuşmasında geçen, Yeni Türkiye hukukunun ne anlama geldiğini öğrenmek için çok beklemek gerekmedi. Hemen ertesi gün ikinci yolsuzluk dosyasının savcısı Muammer Akkaş[2] görevden alındı. Yolsuzluk soruşturmasında,

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_erdogan-o-paralarin-ne-oldugunu-nereden-biliyorsunuz_2188851.html

2 Kamuoyunda Üçüncü Yargı Paketi diye anılan yasal değişikliklerle birlikte kaldırılan Özel Yetkili Mahkemelerin görevini üstlenmek üzere Bölge Ağır Ceza Mahkemeleri kurulmuş ve bu kapsamda 9 Temmuz 2012'de Terörle Mücadele Savcılıklarına HSYK tarafından atamalar yapılmıştı. Muammer Akkaş da bu kapsamda TMK 10'uncu madde ile görevli İstanbul'daki 22 savcıdan biriydi. İkinci rüşvet ve yolsuzluk soruşturmasıyla birlikte adı yaygınlaşan Savcı Akkaş daha önce da Danıştay saldırısı ve OYAK soruşturması ile Hrant Dink suikastı davalarında görev almıştı. Ergenekon davası ile birleştirilen Danıştay saldırısı davasının tutuklu sanığı Alparslan Arslan'a silah temin ettiği iddia edilen Mahmut Güzel hakkındaki soruşturmanın savcısı Muammer Akkaş'tı. Hazırladığı bu tek sanıklı davanın iddianamesinde Mahmut Güzel'i "Ergenekon terör örgütüne yardım ve yataklık ve silah kaçakçılığı" ile suçlayan Akkaş, sanığın Danıştay saldırısında kullanılan Glock marka silahın ilk sahibi olduğunu iddia ediyordu. "Danıştay saldırısında kamera kayıtlarının silinerek delillerin karartıldığı" iddiasıyla ilgili iddianameyi de Savcı Akkaş hazırlamıştı. Eski Oyak Güvenlik Genel Müdürü Orhan Çoban'ın da aralarında bulunduğu 6'sı tutuklu 10 şüpheli hakkında hazırlanan 61 sayfalık iddianame mahkeme tarafından kabul edilmişti. Savcı Akkaş'ın baktığı bir diğer dosya ise Hrant Dink suikastında, ihmalleri olduğu iddiasıyla kamu görevlileri hakkında açılan soruşturmaydı. Bizzat Başbakan tarafından da "Paralel" denilerek Cemaatçi olduğu suçlaması yöneltilen Savcı Akkaş'ın, Dink suikastındaki rolleri nedeniyle polisler hakkında açılan soruşturmada, yolsuzluk soruşturmalarındaki takındığı cevvalliğin eseri yoktu. Yaklaşık 4 yıl boyunca, Hrant Dink'in göz göre öldürülmesindeki ihmalleri adeta cinayete katkı düzeyinde olan ve çoğu hakkında yine Cemaatçi oldukları suçlaması yöneltilen polislerin soruşturulmasıyla ilgili nedense bir adım öteye gidilememişti. Soruşturmanın diğer kamu görevlileri ise bürokratlar ve MİT mensuplarıydı. Akkaş'ın sorumlu olduğu bir diğer dosya ise Üzeyir Garih'in öldürülmesiyle ilgiliydi. Ergenekon soruşturmalarının ardından ortaya atılan cinayetin, bu örgütle bağlantılı olduğu iddiaları üzerine raftan indirilen dosyaya önce Savcı Zekeriya Öz ardından da Cihan Kansız bakmıştı. Bu iki savcının görev yerlerinin değiştirilmesinden sonra ise dosya Akkaş'ın önüne gelmişti. Ancak her üç savcının da 6 yıl boyunca dosyaya ilişkin herhangi bir işlem yapmadığı tespit edilmişti. Savcı Akkaş'ın önünde bulunan dosyalardan bir diğeri de Gezi İsyanlarıyla ilgiliydi. Mahkemece kabul edilen iddianamesinde Akkaş, "Taksim Meydanı yayalaştırma projesi kapsamında Taksim Gezi Parkı'nda 28 Mayıs 2013'de başlayan protestolar, demokratik tepkinin ötesine geçerek terör örgütleri ve marjinal grupların yönlendirmesiyle terör örgütlerinin propagandalarına ve eylemlerine dönüşmüştür" deniliyordu. Akkaş 36 sanık hakkında kamu mallarına, özel mülke zarar verme, kamu görevlilerini aciz düşürme, güvenlik güçlerinin

Emniyet kadrolarının hükümet baskısına direnememesi nedeniyle operasyon yaptıracak polis bulamayan Savcı Akkaş'ın, gizliliği ihlal ettiği gerekçesiyle görevden alındığı açıklanıyordu. Soruşturmaların başladığı ilk günden itibaren medyada yer alan haberlerden soruşturmanın gizliliğinin ihlal edildiği açıktı. Sızdırılan haberler üzerinden kurulan medya mahkemelerinde infazlar gerçekleştiriliyordu. Ergenekon sürecinin bu en işlevsel silahı yeniden tedavüldeydi. Ancak Savcı Akkaş'ın görevden alınma gerekçesinin, bu hukuki ilke olmadığı açıktı. 17 Aralık soruşturmalarını engelleyemeyen ancak Emniyet kadrolarında yapılan tasfiyelerle operasyonların genişlemesini durduran hükümet bu kez soruşturmayı ölü doğuracak hamleler yapıyordu. Dosyası elinden alınan Akkaş'ın gecikmeden yaptığı, *"Yargıya açıkça baskı yapılmıştır"* denilen açıklama da bu hukuksuzluğa dikkat çekiyordu. Yazılı bir açıklama yapan Akkaş soruşturma yapmasının engellendiğini vurgulayarak, hukuk camiasını yargı bağımsızlığına sahip çıkmaya çağırıyordu. Akkaş, yasa gereği gizli olarak yürüttüğü soruşturmayla ilgili medyada haberler yer almasıyla konunun deşifre olduğunu ve delillerin karartılmasına yönelik girişimler tespit edilmesi üzerine operasyon emri vermesinden bir gün önce Başsavcı Turan Çolakkadı ve vekili Oktay Erdoğan'a bilgi verdiğini söylüyordu. Gözaltı işlemleri için verdiği talimatın Emniyet kadrolarınca yerine getirilmediğin belirten Akkaş, soruşturma yapmasının engellenmesi için gerekçesiz olarak görevden alındığını söylüyordu. *"Hem Başsavcılık üzerinden hem de yargılama kararlarını uygulama durumunda olan Adli Kolluk üzerinden yargıya açıkça baskı yapılmış ve mahkeme kararlarının uygulanması önlenmiştir"* diyen Akkaş, mahkeme kararlarını uygulamayan polislerin suç işlediğini, dosyanın şüphelilerinin önlem alması ve delil karartmasına imkân verdiklerini söylüyordu.[1]

Bu sert açıklamaya ilk karşılık Başsavcı Çolakkadı'dan geldi. Başsavcı, *"Yalan yanlış bilgiler verildi. İşin esasını ve doğrusunu anlatmak mecburiyetinde kaldım"* diyerek Savcı Akkaş'ı yanlış bilgiler vermek ve soruşturmanın gizliliğini ihlal etmekle suçluyordu. Akkaş'ın aksine, zorunluluk olmasına rağmen kendisine soruşturmayla ilgili bilgi verilmediğini öne süren Çolakkadı, *"Böyle bir şey olmazsa kaos olur. Bırakın bilgilendirmeyi, iki yıldır hiçbir bilgi*

yaralanmasına sebebiyet verme suçlamalarıyla ceza verilmesini talep ediyordu.
1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25448223.asp

verilmeden yürütülen soruşturmalar var. Kayıtlara başka isimler girilmiş, ya da hiç kaydedilmemiş. Bir savcı isterse yırtar yok eder, isterse işleme koyar, bilen gören yok" diyordu. Soruşturmaların gizli olduğunu arumsatan Çolakkadı, "*Buna riayet etmeyen, elindeki soruşturma bilgilerini medyaya aktaranlar, hukuka uygun soruşturma yürütemeyenlerin soruşturması başka savcıya verilir*" diyerek Akkaş'ın görevden alınmasının gerekçesini açıklıyordu. Soruşturma dosyasında cebir ve şiddet olmadığını, dolayısıyla TMK görevine gören bir suç olmadığını belirten Çolakkadı, "*TMK organize suçlara da bakmaz. Ama sabahleyin geldik ki olay medyada. Gizlice hemen emniyete medyaya intikal ettiriliyor. Medyanın gücüyle savcı çalışır mı? Soruşturmalar böyle orta yerde yapılabilir mi? Medyaya aktarmak suç değil mi?*" dedi. Çolakkadı, hükümet baskısı olduğuna yönelik kuşkular için de, "*Başkaları ne diyorsa desin. Kimseden emir almam. Soruşturmalar yapılacak, ne fazla ne eksik*" diyordu.[1]

Yolsuzluk soruşturmasının karşı karşıya getirdiği yargı mensuplarının basın açıklamalarıyla yürüyen kavgasına HSYK de yaptığı açıklamayla müdâhil oluyordu. Kurul üyesi olan Adalet Bakanlığı Müsteşarı Birol Erdem'in muhalefet şerhi koyduğu açıklamada HSYK, yargının yürütmeden bağımsızlığının önemine vurgu yapıyordu. Hâkim ve savcıların atama, yer değiştirme ve disiplin gibi konulardaki en üst düzey organı olan HSYK açıklamasında "*Devlet organları ve idare makamları da bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar. Yasama ve yürütme organlarına karşı bağımsızlığı korunan yargı, yönetenlere karşı yönetilenlerin güvencesidir*" deniliyordu. Savcı Akkaş'ın, Emniyet Teşkilatı'nın talimatlarını yerine getirmediği iddiasına da değinilen açıklamada polisin savcıların emrini yerine getirmesinin yasal zorunluluk olduğu vurgulanıyordu. 17 Aralık operasyonlarının ardından hükümetin, Adli Kolluk Yönetmeliği'nde yaptığı değişikliklerin izaha muhtaç olduğu belirtilerek yargı bağımsızlığı, kuvvetler ayrılığı ilkeleri ile Anayasanın ve Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ilgili hükümlerine aykırı olduğu vurgulanıyordu. "*Hukuka aykırı eylem ve işlemlerde bulunulması halinde yönetenlerin de herkes gibi yargı tarafından denetlenmesi demokratik hukuk devletinin bir gereğidir*" cümleleri ise HSYK'nin oy çokluğuyla yaptığı açıklamanın en vurucu cümlesi oldu. Yasa gereği Adalet Bakanıyla birlikte HSYK'nin doğal üyeleri arasında bulunan Adalet Bakanlığı

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25448544.asp

Müsteşarı Birol Erdem, muhalefet şerhi koymuştu. Erdem şerhinde, Adli Kolluk Yönetmeliği'nde yapılan değişikliği savunuyordu. Kurulun şerh koyan diğer dört üyesi ise açıklama yapmanın doğru olmadığı gerekçesiyle muhalif kalmıştı.[1]

Yargı teşkilatındaki çatışmaya son katılan ise HSYK bildirisini "korsan" diye niteleyen hükümet olmuştu. AKP Genel Başkan Yardımcısı Mustafa Şentop yaptığı açıklamada, *"Sadece 13 üye korsan bildiri yayınladı. Eskiden asker adına bildiri yayımlanırdı, şimdi HSYK yayınlıyor. Siyasi sonuç almak için savcılığın ve hâkimliğin gücünü istismar etmeyelim"* diyordu.[2] Ergenekon soruşturma süreciyle doğal muhaliflerin temizlendiği siyasal davalarla temelleri atılan Yeni Türkiye'nin yargısı, hukukun gücü ile değil güçlünün hukukuyla hareket edecekti.

AKP'nin 11 yıllık iktidarının en zor günlerinden birisi olan 25 Aralık'ın son önemli gelişmesi ise gece geç saatlerde yaşandı. Merkez Yürütme Kurulu (MYK) toplantısında, bir süredir parti politikalarına ters düşen üç ismin kesin ihraç istemiyle Disiplin Kurulu'na sevk edilmesi kararı çıkmıştı. Parti sözcüsü Hüseyin Çelik tarafından yapılan yazılı açıklamada İzmir Milletvekilleri Ertuğrul Günay ve Erdal Kalkan ile Ankara milletvekili Haluk Özdalga hakkında çıkan kararın gerekçesi, *"Parti disiplinine ve politikalarına, temel ilkelerimize ve hükümet icraatlarına aykırı, partimize ve hükümetimize tahkir ve tezyif edici sözlü ve yazılı beyanları"* diye belirtiliyordu.[3]

Başbakan Erdoğan'ın, Pakistan gezisinden dönerken uçakta, kendisine eşlik eden gazetecilerin sorularına verdiği yanıtlara ilişkin haberler de 25 Aralık soruşturma krizinin derinleştiği gün yayımlanmıştı. Yolsuzluk soruşturmalarının 25 Aralık'taki ikinci artçı sarsıntısı henüz başlamamışken yapılan söyleşi de doğal olarak ilk operasyonla ilgiliydi. Erdoğan'a göre, dürüstlüğünden şüphesi olmadığını belirttiği soruşturmanın şüphelilerinden Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan "saflığının" kurbanıydı. Bütün rüşvet çarkının ortasında yer alan isim olan Rıza Sarraf ise ülkeye katkı sağlayan bir hayırseverdi. Sarraf'ın Egemen Bağış'ın ofisine çantayla girip çantasız çıkmasının rüşvet teslimatı olarak değerlendirilmesine de, *"Teslim edilirken bir görüntü var mı? Sadece*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25449088.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25449118.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25450208.asp

'Çantayla girdi, çantasız çıktı' gibi bir yaklaşım olabilir mi? Böyle bir hukuk var mı? Belki o çantayla kitap falan götürülmüştür" diyen Erdoğan, Cemaatle el ele vererek birlikte inşa ettikleri hukuku eleştiriyordu. Erdoğan yolsuzluk operasyonlarının ardından Emniyet Teşkilatı'ndan tasfiye edilmeye çalışılan Cemaat kadrolarını kendisinin atamış olduğundan pişmanlık duyup duymadığına ilişkin bir soruya isc, *"Bu iş bizim dönemimizde başlamadı ki. 1979-80'lere dayanıyor. Kaldıki A'dan Z'ye herşeyi bilemezsiniz. Bakıyorsunuz iyi niyetle çalışıyor. O yüzden 'Beraber yürüdük biz bu yollarda' dedik"* derken, *"Yine beraber yürür müsünüz?"* sorusuna ise, *"Allah'ın takdiri, niye olmasın? Biz hiçbir zaman kimseye kapıyı kapatmadık. Daha önce de, 'Şimdiye kadar bu iktidardan ne istediler de vermedik' demiştim. Şimdi yine tekrarlamış olayım"* karşılığını veriyordu. TÜRGEV üzerinden oğlu Bilal Erdoğan'ın, oradan da kendisinin hedef alındığını vurgulayan Erdoğan, *"Gezi'den istediklerini elde edemediler, şimdi buradan geliyorlar. Taşeronlar önemli. Gezi'de sessiz direniş içindelerdi. Yani, Çemaat o dönemde sessiz kaldı. Buna sessiz kalmak da taraf olmak gibidir. Hep kullandığım bir söz var, "Bitaraf olan bertaraf olur" diye. Şimdi onlar bertaraf olmayı veya birilerini bertaraf etmeyi seçtiler"* diyordu.[1]

AKP'de art arda istifalar

27 Aralık 2013

Bir gece önce partilerinden ihraç edilmeleri talep edilen üç milletvekili, sonucu beklemeden istifa ettiklerini açıkladı. Sosyal demokrat kökenden gelmesine rağmen AKP'de siyaset yapmayı tercih eden ve bu yüzden çok eleştiri alan Ertuğrul Günay istifasını açıklayan ilk isim oldu. İlk önce Twitter'da istenmediği yerde durmayacağını belirterek, *"Temiz siyaset mücadelesini sürdürmek için partiye/ mevkiye / makama ihtiyaç yok! Sadece temiz bir vicdana ve sağlam bir imana ihtiyaç var!"* diye yazan Günay[2] Meclis'te yaptığı basın toplantısıyla istifasını duyurdu. 2007'den itibaren iki dönem üst üste AKP'den milletvekili seçilen Günay 5,5 yıl süreyle Kültür ve Turizm Bakanlığı yapmıştı. İlk partisi olan CHP'den ihraç edilen Ertuğrul Günay AKP'de de aynı akıbeti yaşayacakken istifa etti. Zaman zaman Başbakan Erdoğan ve AKP'nin politikalarıyla ters düşse de istifa etmeyen Günay, yolsuzluk soruşturmalarıyla

1 http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/25444886.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25449763.asp

birlikte geri dönülmez yola girdi. AKP'nin yolsuzluk iddiaları karşısında normal insan aklını ve siyasi etiği zorlayan bir savunma psikolojisi içine girdiğini belirten Günay, *"Hükümetin yolsuzluk soruşturmalarının önünü kesmek için Adli kolluk Yönetmeliği'nde yaptığı değişiklik Anayasa ihlalidir. Bugünkü hukuk ihlalleri yarın mutlaka hukukun önüne çıkar. Toplum bunun bedelini çok ağır biçimde ödetir"* diyordu. Günay, *"Hayatta herkesin düsturu olan sözler vardır. 'Zulmü alkışlayamam zalimi asla sevemem', 'Ekmeksiz yaşarım hürriyetsiz asla'. Siyaseti özgür bireylerin yapabileceği konusunda örnek sergilemek istiyoruz"* diyerek istifa ettiğini duyurdu.[1] İzmir Milletvekili Erdal Kalkan, *"Siyasi partiler kimsenin babasının çiftliği değildir. Hükümet ve iktidar ve parti disiplini yolsuzlukları, hırsızlıkları, soygunu engellemek için vardır. Bu iş burada bitmez"* diyerek istifasını Twitter hesabından açıklamayı tercih ediyordu.[2] Bir diğer istifacı milletvekili Haluk Özdalga da yolsuzluk iddialarının komplo olduğu ileri sürülerek üstü kapanmaya çalışıldığını belirterek, *"17 Aralık'tan itibaren Türkiye yanlış bir yola girdi. Adli polis üzerindeki siyasi baskılar kesinlikle kaldırılmalıdır. Yargıda kriz olduğu söyleniyor. Yargıda kriz yok, yargıda müdahale var. Bu gidişin demokratik rejim içinde sürdürülebilmesi mümkün değildir. Çok ciddi bir krizden geçiyoruz"* diyordu.[3]

AKP Burdur Milletvekili ve Yerel Yönetimler Başkan Yardımcısı Hasan Hami Yıldırım da, Muammer Akkaş'ın görevden alınmasına tepki göstererek yolsuzluk soruşturmalarında partisinin takındığı tutumu eleştirenlerin safına katılmıştı. Twitter hesabından yaptığı açıklamada, *"Savcı Muammer Akkaş'a baskı yapılması kabul edilemez, hukuk devletinde bu baskı meşru görülemez"* diyen Yıldırım, bir sonraki istifacı vekil olacağının da mesajını vermişti. AKP'nin bir diğer Burdur Milletvekili ve TBMM Başkanlık Divanı Üyesi Bayram Özçelik de hemşehrisine Facebook hesabından tepki gösteriyordu. Yıldırım'ı sert bir dille eleştiren Özçelik, *"Burdur'da ve Bucak'ta tanınmadığın halde AK Parti hükümetimizce 6 yıl Genel Müdür yapıldın. İki yıl Müsteşar Yardımcısı oldun. Sonrada Burdur Milletvekili oldun. Şimdi de bunlara karşı ahde vefasızlık örneği gösteriyorsun. Yakışmadı. İtidale, birlik ve beraberliğe sebep olmak varken, bu ayrılık açıklamaları niye?"* diyordu.[4] Bir anda partisi içinde boy hedefi haline gelen ve yolsuzluk, usulsüzlük söz konusu olsa da sessiz

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25452913.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25450356.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25453489.asp
4 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25450235.asp

kalması istenmesine rağmen Hasan Hami Yıldırım, *"Demokrasilerdeki güçler ayrılığı prensibini, kişisel hak ve hürriyetleri, hukuk devletini ve hukukun üstünlüğünü adeta yok sayan bu anlayış beni son derece ürkütmektedir"* diyerek 3 gün sonra partisinden istifasını açıklayacaktı.[1]

Cemaat'le tutuşulan savaşta dershaneler tartışmasıyla başlayıp yolsuzluk soruşturmalarına uzanan süreçte AKP'den toplam yedi milletvekili, partilerinin aldığı tutumu eleştirerek istifa etmişti. İstifacı her vekilin yolsuzluk soruşturmalarında takınılan tutumla hukukun ayaklar altına alındığını belirtemesine rağmen, Bekir Bozdağ kabinenin yeni Adalet Bakanı olarak yaptığı ilk açıklamasında, bir gün önce *"Adli Kolluk savcılığın emirlerini* uygulamalı" demiş olan HSYK'ye yanıt veriyordu. HSYK'nin açıklama yapma yetkisi bulunmadığını belirten Bozdağ, partisinin içinden dahi eleştiriler geliyor olmasına rağmen *"Yavuz hırsız ev sahibini bastırır"* sözünü doğrulayan bir açıklama yapmıştı. Bozdağ, HSYK'nin Adli kolluk Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin açıklama yapmasının Anayasanın, mahkemelerin bağımsızlığıyla ilgili 138'inci maddesindeki, *"Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz"* hükmünün ihlali olduğunu savunuyordu. HSYK'nin yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını gözetmekle yükümlü olduğunu belirten Bozdağ, *"Yargı bağımsızlığı, kuvvetler ayrılığı ilkeleriyle Anayasa ve kanunlara açıkça aykırı olduğu yönünde kesin kanaat içeren bir açıklama yapılması, hukuk devleti ve yargının bağımsızlığı ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Bu açıklama, yargı bağımsızlığına bir müdahale, yürümekte olan davayı görecek mahkeme ve hâkimlere tavsiye ve telkin niteliğindedir"* diyordu.[2]

Yargıdaki kriz derinleşerek sürerken, konunun taraflarından biri olarak YARSAV (Yargıçlar ve Savcılar Birliği) ve Yargıçlar Sendikası da ortak bir açıklamayla tartışmaya dâhil oldu. Hükümet'in yargıya baskı yapmakla suçlandığı sert açıklamada daha önce örneği yaşanmayan bir taleple Muammer Akkaş'ı görevden alarak anayasal suç işlediklerini iddia ettikleri İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı ve Başsavcıvekili Oktay Erdoğan hakkında HSYK'ye soruşturma açma çağrısı yapılıyordu.[3]

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25475911.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25451397.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25455236.asp

Bu arada hükümetin yargıya açıktan müdahalesiyle, şüphelileri hakkında gözaltı kararı verdiğinin ertesi günü yolsuzluk dosyası elinden alınan Muammer Akkaş'ın yerine soruşturmada bir başsavcı vekili ile dört savcı görevlendirildiği açıklandı. TMK'nin (Terörle Mücadele Kanunu) 10'uncu maddesiyle yetkili savcılıktan sorumlu Başsavcıvekili Oktay Erdoğan ile İdris Kurt, İrfan Fidan, Fuzuli Aydoğdu ve İsmail Uçar, dokunanı yakan dosyanın yeni savcıları olarak görevlendirilmişti. Ancak dosyayı inceleyen savcılardan biri olan İdris Kurt, sağlık sorunlarını gerekçe göstererek soruşturmadaki görevini reddederken diğer dört savcı ise vakit kaybetmeden dosya üzerinde çalışmaya başladı. Savcı Muammer Akkaş'ın, gözaltı talimatını polise uygulatamaması üzerine İstanbul İl Jandarma Komutanlığı KOM Şube Müdürlüğü'ne talimat verdiğine ilişkin bir yazı da ortaya çıktı. Her ne kadar 41 kişilik şüpheli listesinde bulunanların gözaltına alınması için talimat hazırlanmış olsa da Jandarma'ya iletilmemişti.[1] Bu arada Savcı Akkaş'ın görevden alınmadan önce mahkemeden, yolsuzluk soruşturmasının şüphelileri arasında bulunan yedi iş adamının ve iki şirketin mallarına tedbir kararı koydurttuğu da ortaya çıktı. Savcı Akkaş'ın talebini değerlendiren nöbetçi özgürlük hâkimliği gözaltına alınması istenen iş adamları BİM AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Latif Topbaş, Usame Kutub, Kalyon İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Kalyoncu, Kalyon İnşaat Yönetim Kurulu üyesi Ömer Faruk Kalyoncu, Cengiz Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Cengiz, Türk Telekom Ortağı ve Yönetim Kurulu Üyesi Abdullah Tivnikli ve Cengiz Aktürk'ün mal varlığına tedbir konulmasına karar vermişti. Nöbetçi özgürlük yargıcı Süleyman Karaçöl tarafından alınan karar Kalyon Grubu tarafından kurulan ve soruşturmalar başlamadan kısa süre önce *Sabah* ve Atv'yi satın aldıklarını açıklayan Zirve Holding ile yatırım danışmanlık şirketi olarak faaliyet gösteren ve Cengiz Aktürk'e ait olduğu bilinen Bosphorus 360'ın mal varlıklarını da kapsıyordu.[2]

Yolsuzluk soruşturmalarının yarattığı gerilimli süreç ve ortaya çıkan yönetememe krizi sırasında kimi yayın organlarında askerlerin hedef alındığı Ergenekon ve Balyoz sürecindeki tuzaklarla dolu davalar bahane edilerek orduyu, tartışmaların içine çekmeye

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25457851.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/25457474.asp

çalışan yayınlar nedeniyle Genelkurmay Başkanlığı da bir açıklama yapmıştı. Ordunun, emekli ve muvazzaf kendi mensuplarının yargılandığı davalarda dahi hukuka ve yargı bağımsızlığına saygı çerçevesinde hareket ederek müdâhil olmadığı belirtilen açıklamada, *"Türk Silahlı Kuvvetleri, hiçbir şekilde siyasi tartışmaların içerisinde yer almak istememektedir. Bununla birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinin kurumsal kimliğini ve personelinin hukuki durumunu ilgilendiren konulardaki gelişmelerin hukuk devleti ve hakkaniyet ilkelerine bağlı kalınarak sonuçlandırılmasının yakından takip edilmesine devam edilecektir"* deniliyordu.[1]

Önce çocuklarına, ardından bakanların kendilerine, derken Başbakan ve oğlu Bilal Erdoğan'a kadar uzanan yolsuzluk soruşturmalarını yürüten İstanbul polisindeki tasfiyelerden sonra, operasyonların merkezi konumundaki Mali Şube Müdürlüğü'nün verilerinin saklandığı bilgisayarların bulunduğu odaya girildiği iddia edildi. Kimliği meçhul kişinin, soruşturma dosyalarının bulunduğu bilgisayarların belleğinden veri kopyaladığı düşünülüyordu. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün B Blok dördüncü katında bulunan odaya girerken, bina içindeki güvenlik kameralarına da yakalanan meçhul kişinin kimliğinin tespit edilebilmesi için soruşturma başlatıldı. Mali Şube Müdürü Yakub Saygılı ve bütün şube polisleri görevden alınırken katın çaycısının dahi yeri değiştirilmişti. Biri ana, toplam üç kapısı bulunan İstanbul Emniyet Müdürlüğü binasına yan kapılardan sadece parmak izi tanımlanmış emniyet personeli girebiliyordu. Emniyet mensubu olmayanların kullandığı ana kapıdan giriş yapmak zorunda olanlar ise kimlik verip nereye gideceğini ve kime geldiğini bildirmek zorundaydı. Mali Şubeye çıkabilmek için asansör ya da merdivenler kullanılabiliyordu. Ancak bu katta da emniyet mensubu olmayanları görevli bir polis memuru karşılayıp, kime ve nereye gittiğini soruyordu. Kısacası Emniyet mensubu olmayan bir kişinin, polisler izin vermediği müddetçe Mali Şube'ye giriş yapmasının tek imkânı, davet üzerine ziyaretçi olabilmekti. Ziyaretçiler dışında sadece parmak iziyle yetkilendirilmiş polislerin girebildiği Mali Şube'nin tüm görevlileri yolsuzluk operasyonlarıyla birlikte tasfiye edilmişti. Kapısı gazetecilere de kapatılan ve hükümete yakın polisler dışında kuş uçurtulmayan Emniyet'te, kimliği belirsiz kişinin ana kapıdan soruşturma merkezinin kalbine kadar nasıl

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25452034.asp

girdiği merak konusu olsa da kim olduğu bulunamadı.[1]

Soruşturmaların nihai hedefi olan isim, Başbakan Erdoğan da, yolsuzluk operasyonlarının doğrudan kendisine ulaşmasının öfkesini belirten konuşmalar yapıyordu. Sakarya'da bir dizi törene katılan Erdoğan, *"Sen savcı mısın, bildiri dağıtan biri misin. Sen bu servisi nasıl yaparsın? Sen tertemiz insanları bununla nasıl lekelersin? Sen nereye çalıyorsun. Sen açıkla sen açıklamazsan biz açıklayacağız"* diyerek Savcı Muammer Akkaş'ın başına geleceklerini haber veriyordu. *"Yolsuzluk kılığına gizlenmiş tehlikeli bir operasyon yürütülüyor"* diyen Erdoğan, *"ajanlık, casusluk, ihanet"* sözcükleriyle süslediği konuşmasında medyasının da iş birliğiyle Cemaat'e karşı nasıl bir savunma izleyeceğini de tarif ediyordu. *"11 gündür devam eden saldırının hedefi milli iradedir. Millettir"* diyerek kitle tabanını en kolay tavlayabildiği "darbe" savunmasına bir kez daha sığınan Erdoğan'ın uzun konuşmasının tek doğru yanı ise CHP'nin aldığı tutuma dair eleştiriydi. Cemaat'in polis ve yargıdaki kadrolarının yürüttüğü Ergenekon soruşturma sürecinde CHP'nin aldığı muhalif tutumu anımsatan Erdoğan, *"Dün hakaret ettikleri hâkimleri, sövdükleri polisleri bugün savunuyorlar. Kuyruğa kaynak yapan beleşçi gibi boy gösteriyorlar"* diyordu.[2] Erdoğan aynı gün, hedefinde yargının bulunduğu bir başka konuşmayı da programı çerçevesinde ziyaret ettiği Sakarya Üniversitesi'nde yaptı. Savcı Muammer Akkaş'ın soruşturmanın gizliliğini ihlal ederek, HSYK'nin de Adli Kolluk Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle ilgili açıklama yaparak suç işlediğini savunan Erdoğan, *"Bu HSYK'yı kim yargılayacak. Öyle bir yetkim olsa anında yargılayayım"* diyordu. Erdoğan, yaptığı sert konuşmalarla deyim yerindeyse Savcı Akkaş'ın ipinin çekileceğini de ilan etmiş oluyordu.[3] Erdoğan benzer komplo teorilerini dile getirdiği konuşmalarına aynı gece İstanbul'da havalimanında da devam etti. Uçakla geldiği İstanbul'da Erdoğan, otobüsler taşınarak getirilen bir kitleye hitaben yaptığı konuşmasında istifalarını açıklayan AKP'li milletvekillerini hedef almıştı. İstifacıları *"hain"* diye niteleyen Erdoğan, *"Bize ihanet edenlere beraber yürüyelim demeyiz. Onları da kapının kenarına koyarız"* diyordu.[4]

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/mali_subenin_bilgisayarlarina_girildi_iddiasi-1168304

2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25454642.asp

3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25453947.asp

4 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/23289/_Minareyi_calan_kilifini_hazirlar_.html

Erdoğan'ın yüklendiği Savcı Akkaş'ı eleştirenler arasında bulunan bir isim ise hayli dikkat çekiciydi. Güçlü iktidarla savaşta, Cemaat cephesinden barış umudunu koruyan nadir kişilerden olan *Zaman* gazetesi yazarı Hüseyin Gülerce, Twitter hesabından yazdığı mesajlar da, Savcı Akkaş'ın Erdoğan'a karşı düzenlenen bir tertibin içinde olduğunu söylüyordu. Giderek şiddetlenen savaş nedeniyle taraflar arasındaki artan gerilimi dindirmek için çaba harcayan Gülerce *"Erdoğan'a destek"* olarak yorumlanan mesajlarında, *"Sulhta hayır vardır. Hayır için hiçbir zaman geç kalınmaz. Makul siyaset, normal gazetecilik ve hasmane değil insaflı eleştiri hayra gider. Yargıdaki direncin hukuk ve adalet adına yapıldığına inanmıyorum. Savcılar ellerinde kâğıtla inip bildiri okuyorsa bu davranış militanlıktır. Başbakan Erdoğan hakkında içeriden dışarıdan tertip yapılmasını bir millet evladı olarak hazmedemiyorum, kabullenmiyorum. Başbakan, gidecekse ya AK Parti kongresinde delegenin iradesiyle gider... Ya da sandıkta seçmen iradesiyle gider... Benim ülkemin Başbakan'ını yabancılar gönderemez. Demokrasi adına, insaf adına, vicdan adına tertiplere, provokasyonlara fırsat vermemeliyiz"* diye yazmıştı.[1] Gülerce, böylece saf değiştireceğinin sinyalini vermiş oluyordu.

Emniyet'teki tasfiyeler hızla devam ederken, İstanbul'da bir günde 2 bin polisin görev yeri değiştirilmişti. İstanbul Emniyeti'nin terör, istihbarat ve kaçakçılık biriminde görev yapan bütün amirler görevden alınmış, yüzlerce polis memurunun bu birimlerle ilişkisi kesilmişti. 17 Aralık operasyonlarından sonra görevden alınan polis müdürleri hakkında da idari soruşturma başlatılmış, mülkiye başmüfettişleri zaman kaybetmeden işe koyulmuştu.[2] Polis teşkilatındaki en büyük tasfiye dalgasının yaşandığı gün, iktidar borazanlığını üstlenen gazetelerden *Sabah*, *"İşte Cemaat'in emniyet imamı"* manşetiyle çıkmıştı.[3] Adı ilk kez Hanefi Avcı tarafından, tutuklanmasına neden olan kitabında dile getirilen "Kozanlı Ömer" lakaplı O.H.Ö., fotoğraflarıyla birlikte *Sabah* gazetesinin manşetine yerleşmişti. Cemaat'in Emniyet içindeki en kritik ismi olduğu belirtilen O.H.Ö.'ye ilişkin anlatılanlar ise haberden çok bir istihbarat örgütünün bilgi notlarını andırıyordu. Avcı'nın tutuklanmasından sonra Cemaat'in emniyet imamı

1 http://www.evrensel.net/haber/75098/gulerce-erdogana-tertip-yapilmasini-hazmedemiyorum.html

2 http://www.gazetevatan.com/istanbul-da-2-bin-polisin-yeri-degisiyor-595763-gundem/

3 http://www.sabah.com.tr/Gundem/2013/12/27/iste-cemaatin-emniyet-imami

olduğundan kimsenin kuşkusu kalmayan O.H.Ö.'nün oturduğu semtten aracının plakasına, evinden kaçta çıktığından elinde çanta taşıyıp taşımadığına hatta kimi zaman trafikteyken sinyal vermeden dönüş yaptığına dek bir dizi ayrıntıya yer verilmişti. Söz konusu haber, hem üslubu hem de anlatılan ayrıntılarıyla okuyucu bilgilendirmekten ziyade, cemaatçilerin takip edildiği mesajını veriyordu. *Zaman* gazetesinden Bülent Korucu'nun, birkaç gün sonra kaleme aldığı *"İstihbaratçılık oynayan gazeteciler"* başlıklı yazısı ise mesajın yerine ulaştığını anlatıyordu.[1] Korucu, alaya aldığı habere meslek etiği bağlamında haklı olarak eleştiriler yöneltiyordu. AKP-Cemaat çatışmasıyla birlikte gazeteciliğin büyük bir darbe yediğini ve dibe çakıldığını belirten Korucu, *"Gazetecilik başka işlerin rahatça yapılmasını sağlayan bir kimlik kartından başka anlam taşımamaya başladı.* Sabah *gazetesinin istihbaratçılık oynayan iki muhabiri (tersi de doğru olabilir) yine müthiş(!) bir habere imza atmış"* diyerek haberin kaynağının MİT olduğunu ima ediyordu. Ergenekon sürecinde, Korucu'nun kendi yazıları da dâhil başta *Zaman* gazetesi olmak üzere, Cemaat'in el ele verdiği AKP medyasıyla birlikte meslek etiğini ayaklar altına alarak, polis ve savcılık kanalıyla yapılan sızdırmalarla şahsiyet suikastlarına soyunduklarının değerlendirmesini okurlara bırakalım. Ancak, yaşanan zulüm döneminin en önemli aktörlerinden ve mimarlarından biri olarak Cemaat ve medyasının, temel hak ve özgürlükler, basın özgürlüğü özelinde ifade özgürlüğü konusunda dile getirdikleri yakınmaların hiçbirinde samimiyet olmadığını vurgulamakta fayda var.

HSYK hedefte

28 Aralık 2013

Sabah gazetesi, MİT kaynaklı olduğu anlaşılan ve polis olmadığı halde Emniyet'teki Cemaat hiyerarşisinin tepesindeki isim olduğu iddia edilen O.H.Ö., ile ilgili bir gün önce başladığı haberlerine yine manşetten devam ediyordu. *"İmamın sır bağlantısı"* başlığıyla sürmanşetten duyurulan haberde O.H.Ö.'nün başkasının adına kayıtlı bir telefon aracılığıyla, CIA ajanı olduğu belirtilen ABD elçiliğinde görevli bir Amerikalıyla sürekli görüştüğü iddia ediliyordu. Aynı telefon hattından kimi Emniyet yöneticileri ve gazetecilerle de görüştüğü anlatılan O.H.Ö.'nün telefon

1 http://www.zaman.com.tr/bulent-korucu/istihbaratcilik-oynayan-gazeteciler_2190498.html

trafiğinin kaynağı ise haberde istihbarat birimleri diye belirtiliyordu.[1]

AKP'ye yönelik ikinci yolsuzluk soruşturması elinden alınan Savcı Muammer Akkaş'ın, Bilal Erdoğan için çıkardığı ifade çağrı tutanağı da medyada haber olmuştu. 2 Ocak 2014 günü için şüpheli sıfatıyla ifadeye çağırılan ve *"Çıkar amaçlı suç örgütü kurmak ve kurulan örgüte üye olmak suçlarından Cumhuriyet Başsavcılığı'mızca şüpheli sıfatıyla ifadeniz alınacağından"* denilen Bilal Erdoğan'a yönelik suçlamalar böylece resmiyet kazanmış oluyordu.[2] *Taraf* gazetesinde yer alan bir haberde ise, ikinci yolsuzluk soruşturmasının bizzat Bekir Bozdağ'ın Emniyet'e gidip müdahale etmesiyle durdurulduğu, gözaltıların engellendiği öne sürülüyordu. Haberde, Savcı Akkaş'ın açıklama yapmasına neden olan olayın, Bozdağ'ın İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne giderek *"Operasyon yapılmayacak"* talimatı olduğu anlatılıyordu. Savcı Akkaş'ın, gözaltına alınacak isimlerin bulunduğu listeleri kapalı zarflar halinde sabaha karşı 04.00 sıralarında İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne gönderdiği ancak o dönemde Başbakan Yardımcısı olan Bekir Bozdağ'ın polis amirlerinden mühürlü zarfları alarak operasyonu engellediği iddia ediliyordu. Bu girişimle şüphelilerin operasyondan haberdar olarak delil kararttıkları da anlatılıyordu.[3]

29 Aralık 2013

Adli Kolluk Yönetmeliği'nde yapılan değişikliği eleştirerek, yolsuzluk dosyası elinden alınan Savcı Muammer Akkaş'a sahip çıkan bir açıklama yapan HSYK, Başbakan'dan milletvekillerine kadar hükümetin şimşeklerini üzerine çekmişti. Varlık koşulu Erdoğan'a sınırsız biat etmek olan AKP medyası da manşet haberleriyle HSYK'yi hedef almıştı. *"O talimatı HSYK verdi"* manşetiyle çıkan *Yeni Şafak* gazetesi, Muammer Akkaş'ın, bazı HSYK üyelerinden talimat aldığını öne sürüyordu. Tek bir kaynak belirtilmeyen haberde, *"Savcı Akkaş'ı arayan HSYK yöneticilerinin, 'Sen 'soruşturma dosyam elimden alınıyor' diye açıklama yap. Açıklamanda bize de çağrı yap. Biz de sana destek açıklaması yapacağız' dedikleri öğrenildi"* ifadeleri yer alıyordu.[4] *Sabah* gazetesi ise, *"HSYK'daki*

1 http://www.sabah.com.tr/Gundem/2013/12/28/the-imamin-sir-baglantisi
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25457809.asp
3 http://www.taraf.com.tr/haber-emniyet-e-gidip-operasyonu-durdurmus-143368/
4 http://www.yenisafak.com.tr/gundem/o-talimati-hsyk-verdi-598273

zırh kimsede yok" manşetiyle çıkmıştı. HSYK'nin açıklama yaparak görev suçu işlediği öne sürülen haberde, HSYK üyeleri hakkında dava açılmasının zorluğu anlatılıyordu.[1] Hükümetin belirlediği gündem ne ise tek merkezden servis edildiği aşikâr olan haberler, AKP medyasının manşet haberleri oluyordu. Aynı haber hükümetin diğer yayın organlarının internet siteleri ve televizyon kanalları üzerinden gün içinde dolaşımda tutuluyor sonra da Başbakan Erdoğan'ın miting meydanlarında yaptığı konuşmaların konusu haline geliyordu. AKP yanlısı olanlarla birlikte diğer medya organlarının da, Başbakan'ın ağzından çıkan her sözcüğü manşetlerine yerleştirmesiyle rıza üretimi gerçekleştirilmiş oluyordu. Bu kez de aynı tezgâh HSYK için işletilmiş ve infaz gerçekleştirilmişti. Başbakan Erdoğan'ın Manisa'daki mitingde yaptığı konuşmanın hedefinde de *"Bu nasıl savcı? Seninle işimiz var. Dur bakalım seninle işimiz var. Adalet sarayının önünde adalet değil bildiri dağıtıyorsun. Hangi savcı sokağa çıkar da bildiri dağıtır?"* dediği Savcı Akkaş ile HSYK vardı.[2] Tüm bu gelişmelerin ardından hükümetin hamlesi de geldi. Adalet Bakanı Bozdağ, HSYK'den olası muhalif seslerin çıkmasını engelleyecek bir mevzuat değişikliği yaptığını duyurdu. Bozdağ aynı zamanda başkanı da olduğu HSYK'ye bir yazı göndererek, Kurul adına açıklama yapma yetkisinin artık kendi bakanlığında olduğunu bildirdi. Daha önce HSYK adına yapılacak basın açıklamalarında Kurul Başkanı olan Adalet Bakanı'ndan onay alma şartı vardı.[3] HSYK'ye ilişkin değişiklikler bununla da sınırlı kalmayacak, hükümetin sorununu halledecek olan yapısal değişiklikler içeren bir yasa, yeni yılın ilk günlerinde Meclis'e gelecekti.

Adli Kolluk Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin itirazları değerlendiren Danıştay 10'uncu Dairesi, 27 Aralık günü telafisi güç zararlar doğuracağı nedeniyle yürütmeyi durdurma kararı almıştı. Davalı konumundaki Adalet ve İçişleri Bakanlıklarının savunmasını bile beklemeden alınan bu karar hükümet gazetelerinden *Yeni Şafak*'ta *"Vatan Hainlerinin Son Taarruzu"*, *Star*'da *"Son Taarruz da Yerle Yeksan Olacak"*, *Türkiye*'de *"Kaos Lobisi Son Kozunu Oynuyor"*, *Akşam*'da *"HSYK'yı millet yargılayacak"*, *Akit*'te

1 http://www.sabah.com.tr/fotohaber/gundem/sorusturulamayan-yuksek-kurul
2 http://www.aksam.com.tr/siyaset/basbakan-erdogandan-onemli-aciklamalar/haber-272509
3 http://www.milliyet.com.tr/o-yetki-hsyk-dan-alindi/siyaset/detay/1815019/default.htm

"Adaletin yüz karaları" manşetleriyle haberleştiriliyordu. Konuyla ilgili kendisine yöneltilen sorulara, *"Gereği yapılır, yapıldığı zaman görürsünüz"*[1] diyen Erdoğan'ın neyi kastettiği, AKP medyasının rıza üretimini gerçekleştirecek manşetlik yaygaralarının nedeni de kısa zamanda anlaşıldı. Erdoğan, Manisa Salihli'deki mitinginde *"Bir yanlış yaptık"* diyerek 12 Eylül 2010'daki referandumda onay alınmasından sonra yapılan anayasal düzenlemeyle HSYK'ye yönelik yapısal değişikliklerden pişmanlığını dile getiriyordu. Yargı teşkilatının kontrolünü neredeyse tamamıyla Cemaat'e teslim eden bu değişikliklerin ne anlama geldiğini Erdoğan'ın yeni anladığını, *"Bir yanlış yaptık. Nedir o yanlış? HSYK onu da yargılayan denetleyen mekanizma vardı. Biz dedik ki, demokrasinin gereğini yapalım. Adalet Bakanlığı'ndaki bu yetkiyi kalktık devrettik. Orada yanlış yapmışız. Eğer şu anda anayasayı değiştirecek bir güce sahip olduğumuz anda bu değişikliği yapmak durumundayız. Yetkim olsa HSYK'yı anında yargılardım"* sözleri anlatıyordu.[2] Erdoğan'ın bu sözlerinden kısa süre sonra, 8 Ocak 2014'de AKP, kendi getirdiği değişikliği yeniden değiştiren bir yasa teklifini Meclis'e getirdi. Böylece 12 Eylül 2010 halkoylaması sonrasında yapılan, Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünü açan bir "devrim" olduğu öne sürülen yasal değişikliklerin hepsi geri alınmış oluyordu. HSYK'ye dair kapsamlı değişiklik içeren bu teklif 14 Şubat 2014 günü TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalaştı. Böylece AKP, devlete sahip olmanın en önemli yapı taşlarından birisi olan ve Cemaat'e teslim ettiği yargı teşkilatının en azından denetimini ele almış oluyordu.

Bu arada AKP Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş da, Cemaat'le girişilen savaşta cephenin genişletileceğinin sinyalini veren bir açıklama yapmıştı. Elitaş, Ergenekon ve Balyoz davası mahkûmlarının hapisten çıkabilmelerine olanak tanıyacak yasal düzenleme yapmaktan bahsediyordu. Cemaat'in polis ve yargıdaki kadrolarının tetikçiliğini üstlendiği bu davaların siyasal destekçisi olan AKP hükümeti böylece suç ortaklığındaki payını gizlemeye çalışacaktı. TSK'nin söz konusu davalarda hukuk çizgisinin dışına çıkıldığına ilişkin açıklama yaptığını belirten Elitaş, *"Biz artırda yaptığımız yasal düzenlemelerle yeniden yargılamanın önünü açmıştık. Ancak bu konuda yetki mahkemelerde. İnsanların mağduriyetini önlemek için gerekirse yine yasal düzenleme yaparız, bunun yollarını*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25453285.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25465765.asp

ararız" diyordu. Elitaş'ın şahsında AKP iktidarı, Cemaat'le savaşın şiddetlenmesiyle birlikte bir anda söz konusu davalarda adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini keşfetmişti. Savcı Akkaş'ın yolsuzluk soruşturmalarında polisin talimatına uymaması üzerine gözaltı işlemini jandarmaya yaptırmak istemesini *"orduyu darbe yapmaya çağırmak"* diye niteleyen Elitaş, *"Geçmişle ilgili öz eleştiri yapmak gerekir. Geçmişte, yargı eliyle bugün bize yapılanlara benzer mağduriyetler yaratıldı. Meşruiyeti sorgulanan her davanın yeniden görülmesine imkân sağlamak gerekir"* görüşünü dile getiriyordu.[1] Daha önce 4'üncü Yargı Paketi diye adlandırılan yasal düzenlemelerle askeri mahkemelerin verdiği kararlar için açılan yeniden yargılanma yolu, sivil yargıda ise Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru olanağı getirilmesiyle mümkün hale gelmişti. Elitaş, bu olanağın işlevsiz kalması durumunda bir takım yasal düzenlemelerin yapılacağını sinyalini vermişti. Ancak birkaç ay sonra, herhangi bir düzenlemeye gerek kalmadan, ardında Cemaat'in parmak izlerini taşıyan son birkaç yılın tüm tartışmalı davalarında art arda tahliyeler gerçekleşecekti.

30 Aralık 2013

Savcı Muammer Akkaş ikinci bir açıklama yaparak, farklı makam ve kişiler tarafından linç kampanyasına maruz kaldığını söylüyordu. Hükümet ve yargı teşkilatındaki yöneticilerin yanı sıra medya mensupları tarafından da linç edildiğini belirten Akkaş, iddia edildiği gibi yolsuzluk operasyonları da dâhil hiçbir soruşturmada gizliliği ihlal etmediğini öne sürüyordu. Bu iddiaların muhataplarının talimatlarını yerine getirmeyen polisler olması gerektiğini belirten Akkaş, mahkeme kararına rağmen arama ve gözaltı kararlarının uygulanmadığını vurgulayarak delillerin kartılmış olabileceğine dikkat çekiyordu.[2]

İran medyasının Rıza Sarraf'ın ortağı olarak duyurduğu ve Türkiye'de de ticari faaliyetler yürüten Babek Zencani ülkesinde gözaltına alınmıştı. İran'ın Fars haber ajansına dayanılarak verilen haberde, bir grup parlamenter ve Zencani'nin bazı yolsuzluklara karıştığı belirtiliyordu. İddiaya göre Zencani İran petrollerini karaborsada satıyordu.[3] Yapılan soruşturmada Zencani'nin, bir

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25463716.asp
2 http://www.zaman.com.tr/gundem_savci-muammer-akkastan-ikinci-aciklama_2190454.html
3 http://www.hurriyet.com.tr/dunya/25472049.asp

kısım bürokratla birlikte yolsuzluk ve evrakta sahtecilik yaparak İran devletini 2 milyar 350 milyar euro dolandırmakla suçlandığı iddia ediliyordu. Sahip olduğu petrol zenginliğiyle bulunduğu coğrafyanın en büyük ekonomik gücü olmayı kafasına koyan İran, Humeyni öncülüğündeki İslam Devrimi'nden bu yana siyasi olarak da İslam dünyasının lideri ve Şiilerin rehberi olmayı hedefliyordu. Ancak ABD yaptırımlarıyla hayata geçen BM ambargosu siyasi hedefe ulaşmayı sağlayacak ekonomik gücü kısıtlıyordu. Rıza Sarraf'ın Türkiye'deki işlerinin asıl patronu olduğu öne sürülen Babek Zencani'nin makam şoförlüğünden dolar milyarderliğine uzanan hikâyesi de, eski İran Cumhurbaşkanı Haşimi Rafsancani döneminde BM ambargosunu kılıfına uydurarak delmesiyle başladı. Ambargo ve yaptırımlar yüzünden her gün piyasalara milyonlarca dolar aktaran İran Merkez Bankası'nın müdürü Mohsen Nourbakhsh'ın makam şoförlüğünü yapan Zencani, binde bir komisyon karşılığında binlerce dolar kazanıyordu. 2010'da Devrim Muhafızları'nın, yaptırım yüzünden dışarı çıkartamadığı 40 milyon doları birkaç gün içinde yurt dışına göndermesiyle birlikte Zencani'nin büyük sıçrayışı da başladı. Artık makam şoförü değil İran'ın ambargolu petrolünü yurt dışına satan bir iş adamıydı. Petrol sattıkça zenginleşen, zenginleştikçe devlet katında itibar gören Zencani, merkezi İran'da bulunan ve kozmetik, finans ve bankacılık, hizmet, ticari havacılık, altyapı, yapı malzemeleri, bilgi teknolojileri ve uluslararası gayrimenkul geliştirme alanlarında faaliyet gösteren şirketi Sorinet Holding adına İran hükümetinden milyarlarca dolarlık ihaleler alıyordu. Zencani, Türkiye'de de birçok farklı alanda faaliyet gösteren Kont Kozmetik isimli şirketi kurmuştu. İran medyasında yayınlanan haberlere göre Rıza Sarraf da, İran'la ilgili ticari ilişkilerini Zencani'ye ait Sorinet Holding aracılığıyla yürütüyordu. Eski İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinecad döneminde önde gelen hükümet üyeleriyle yakın ilişkiler kuran Zencani, ülkesine yönelik ambargonun delinmesinin bir numaralı aktörü olmuştu. Zencani, bir dergiye verdiği söyleşide Türkiye, İran, Dubai, Endonezya, Malezya, Tacikistan'a yayılan ve bir örümcek ağını andıran 65 şirketini kullanarak milyonlarca varil petrol sattığını ve buradan elde edilen 17,5 milyar dolarlık gelirin de İran Petrol Bakanlığı, Devrim Muhafızları ve Merkez Bankası'nın döviz rezervi ihtiyacının karşılanmasında kullanıldığını söylüyordu. Birkaç yıl öncesine kadar tanınmayan

Zencani Türkiye'de Halkbank, Tacikistan'da Merkez Bankası, Malezya'da ise kendisine ait olan First Islamic Bank aracılığı ile deldiği BM ambargosu sayesinde yılda 18 milyar dolar ciroya ulaşan çok sayıda şirketin sahibi olarak boy gösteriyordu. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bazı ülkelere altın karşılığında petrol ve doğalgaz satan Zencani, hem İran aleyhine konulan ekonomik ambargoyu deldiği hem de karapara akladığı iddialarıyla Nisan 2013'te ABD ve AB tarafından kara listeye alındı. Zencani'nin hızlı büyümesi İran'ın yeni Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani hükümetinin de dikkatini çekmişti. İran'da Babek Zencani dosyası açıldığı günlerde Türkiye'de de rüşvet ve yolsuzluk operasyonu başlamıştı. Hatta iddiaya göre Türkiye'deki yolsuzluk operasyonlarında polisin hedeflerinden birisi de Sarraf ile Antalya'da buluşacak olan ancak şüphe üzerine planları iptal eden Zencani'ydi. Türkiye'deki operasyonlarla adı gündeme gelmesinden sonra İran'da da soruşturma dosyasının hız kazanmasının ardından Zencani, sattığı petrolün parasını İran Merkez Bankası'na ödemediği gerekçesiyle tutuklandı. Zencani'nin mal varlığına da el konuldu.

Yolsuzluk iddialarından hukuki bir soruşturmayla değil, operasyonları yürüten Cemaat'in polis ve yargıdaki kadrolarını tasfiye ederek aklanmaya çalışan hükümetin bu konudaki en büyük destekçisi medyasıydı. Her gün gazete ve televizyon kanallarından yolsuzluk soruşturmalarının bir darbe girişimi olduğuna yönelik yayınlar yapılıyordu. AKP medyasına bakılırsa Cemaat'in uygulayıcısı olduğu darbe planlarının ardındaki güç ise AB ülkelerinin de desteğiyle ABD ve İsrail'di. Komplo teorileriyle süslenen haberlerden birisi de AB Büyükelçileri ile düzenlenen yemekli bir toplantıydı. AB'nin dönem başkanlığını yürüten ülkenin büyükelçisinin ev sahipliğinde üye ülkelerin büyükelçilerinin de katılımıyla her ay düzenli olarak organize edilen toplantılarda farklı alanlarda uzman sayılan konuşmacılar davet ediliyordu. Yolsuzluk operasyonlarının başlamasından iki gün sonra 19 Aralık günü yapılan toplantının katılımcılarından biri de, hükümetin şiddetli bir savaşa tutuştuğu Gülen Cemaati'ni temsilen GYV Başkanı Mustafa Yeşil'di. GYV Başkan Yardımcısı Hüseyin Hurmalı, vakfın Ankara Temsilcisi Hüseyin Mercan ve Araştırma Merkezi Müdürü Ümit Göker'in de katıldığı toplantıda belli ki AB temsilcileri, iki iktidar odağı arasındaki çatışmaya dair bilgi almaya çalışıyordu. Zaten toplantının ana gündem maddesi de AKP-Cemaat gerilimi

olunca, GYV Başkanı Yeşil de elçilerin sorularını yanıtlamıştı. Daha önceki toplantılara, gündemin gidişatına uygun olarak kabine üyelerinin ya da hükümet temsilcilerinin de katıldığı biliniyor olmasına rağmen konu bu kez AKP medyasında "darbe buluşması" olarak sunulmuştu. Başbakan Erdoğan da çeşitli yerlerde yaptığı konuşmalarda ABD ve İsrail'i suçlayan iddialarda bulunuyordu. Samsun'da yaptığı mitingde, bazı büyükelçileri *"provokatif eylemlerin içerisine girmekle"* suçlayan Erdoğan, *"Biz sizleri ülkemizde tutmaya da mecbur değiliz"* demişti.[1] Bu sözlerin hedefi ABD Büyükelçisi Francis Ricciardone idi. Ancak, AB Büyükelçileri ile yapılan rutin yemekte yolsuzluk operasyonlarının ele alınması ve konuklar arasında GYV temsilcilerinin bulunması AKP medyasında, *"Cemaat ile AB'nin gizli toplantısı, vatana ihanet, casusluk, uluslararası odaklarla iş birliği"* şeklinde duyurulmuştu.[2] 26 Aralık'ta, toplantıyı doğrulayan ancak hükümet medyasında toplantının ele alınış biçimini eleştiren bir açıklama yapan GYV, birkaç gün sonra bir açıklama daha yaptı. Yolsuzluk soruşturmalarına karşı hükümetin takındığı tutum ve Cemaat'i hedef alan açıklama ve uygulamalar sert bir dille eleştiriliyordu. Soruşturmanın ardından Cemaat'in olduğu iddiaları reddedilerek Fethullah Gülen ve Cemaat'i hedef alan tüm açıklamalar için *"çirkin iftira"* nitelemesi kullanılıyordu. Cemaat'in AKP'ye bir husumetinin bulunmadığı ve olmayacağı iddia edilen açıklamada, yolsuzluk iddiaları üzerine başlayan sokak protestoları ve bu eylemlere polisin sert müdahalelerinin provokasyonlara yol açacağına dair kaygılar ortaya çıkardığı anlatılıyordu. Açıklamada eylemlerin nedeninin yolsuzluk iddiaları ve hükümetin yargıya yönelik müdahaleleri olduğu da özellikle vurgulanmıştı. Demokratik ülkelerde paralel devlet yapılanmalarının kabul edilemez olduğu belirtilen açıklamada, bu iddiaların merkezine konulan Gülen Cemaati ile ilgili delillerin açıklanması talep ediliyordu.[3]

31 Aralık 2013

17 Aralık'ta yolsuzluk soruşturmalarının başlamasından hemen sonra Erdoğan, partisinin genel merkezinde yemekte bir

1 http://www.milliyet.com.tr/basbakan-erdogan-samsun-da/siyaset/detay/1810737/default.htm

2 http://www.yeniakit.com.tr/haber/cemaat-ile-abnin-gizli-toplantisi-8465.html

3 http://www.gyv.org.tr/Aciklamalar/Detay/112/20131230Gazeteciler%20ve%20Yazarlar%20Vakf%C4%B1n%C4%B1n%20Son%20Geli%C5%9Fmeler%20%C3%9Czerine%20Kamuoyu%20A%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1

araya geldiği milletvekillerine sert tonda bir konuşma yapmıştı. 20 Aralık gecesi düzenlenen yemekli toplantıda Erdoğan, bazı medya organlarının yayınlarını eleştirerek, *"Bunların maden ruhsatları ellerinden alınınca bas bas bağırıyorlar. Altın ağalığı yaparken iyiydi. Bunların hepsini açıklayacağım"* demişti.[1] Madencilik sektöründe olup da sahip olduğu gazete ve televizyon kanalları Cemaat'ten yana tutum alan, Erdoğan'ın deyimiyle "Altın ağası" bir tek kişi vardı: Akın İpek. Başbakan Erdoğan'ın, cemaatçi olarak bilinen Koza Grubu'nun hedefe konulduğunun işaretini vermesinden kısa süre sonra da art arda şirketin maden şirketlerine yönelik faaliyetlerini durdurma kararları çıkmaya başladı. Koza şirketleri aleyhine verilen her karar borsada hisselerinin çakılmasına da sebep oluyordu. İlk önce Koza Altın İşletmeleri A.Ş'nin, beş altın madeninden biri olan Bergama Çukuralan işletmesindeki faaliyetleri İzmir İl Özel İdaresi'nce Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi bulunmaması gerekçesiyle durduruldu.[2] 2010 Nisan'ından bu yana çalışmalarını sürdüren şirketin faaliyetlerinin üç yıl sonra durdurulması manidardı. Esas nedenin, grup bünyesinde bulunan *Bugün* gazetesi, Bugün TV ve Kanaltürk televizyon kanallarında yapılan hükümet karşıtı yayınlar olduğu açıktı. Çünkü şirketin faaliyet başladığı tarih olan Nisan 2010'da İl Özel İdaresi'nden bir yıllık deneme izni, 2011 Nisan'ında da Birinci Sınıf Gayrisıhhî Müessese İşyeri Açma Ruhsatı alması zorunluydu. Bu zorunluluğu yerine getirmenin şartı ise 2009'da yürürlüğe giren bir yönetmelik ile Çevre Kanunu'na konulan Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi'ne şirketin sahip olmasıydı. İzmir İl Özel İdaresi'nin, lisans belgesi olmadığı için faaliyetini durdurduğunu açıklaması şirketin lisanssız çalışmasına göz yumulduğu anlamına geliyordu. Koza Altın'dan yapılan açıklamada ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nden 20 Şubat 2014'e kadar geçerli olan geçici faaliyet belgesinin bulunduğu belirtilerek şirketin herhangi bir belge eksiğinin bulunmadığı söyleniyordu. Ancak bu açıklama da bir başka usulsüzlüğü gösteriyordu. Çevre Kanunu'na göre ancak bir yıllık bir süre için verilebilen geçici faaliyet belgesinden sonra altı ay içinde Çevre İzni veya Çevre İzin

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25412642.asp
2 http://www.samanyoluhaber.com/gundem/Koza-Altina-keyfi-durdurma/1037591/

ve Lisans Belgesi için başvurulması gerekirken Koza Şirketi Nisan 2010'dan bu yana geçici belge ile faaliyet yaptığını söylüyordu. Birkaç gün sonra Koza Şirketi'nin Gümüşhane'deki Mastra Altın Madeni'nin galerisinin faaliyeti askıya alındığı haberleri medyada yer aldı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılan inceleme sonrasında, maden civarında açılan galeri girişinin orman işletme için alınan izin alanı dışında kaldığının tespit edilmesi üzerine karar alınmıştı. Karar 27 Aralık günü Gümüşhane Valiliği'ne bildirilmiş olmasına ve zorunluluk bulunmasına rağmen şirket Kamuyu Aydınlatma Platformu'nu haberdar etmemiş ve konu bir hafta sonra 3 Ocak 2014'de duyulmuştu.[1] Bu arada Dikili'deki madenle ilgili şirketin başvurusunu değerlendiren İzmir Dördüncü İdare Mahkemesi ise 10 Ocak 2014'te İzmir İl Özel İdaresi'nin verdiği işletmenin faaliyetlerinin durdurulması kararı hakkında oybirliğiyle yürütmeyi durdurma kararı vermişti.[2] Ancak Koza Holding'in maden şirketlerine yönelik baskılar durmadı. Koza Altın İşletmeleri, Şubat ayı sonunda bir açıklama yaparak, maden sektöründe yaşanan kısıtlamalar ve uygulamalar sebebiyle bütçe ve kâr dağıtım planlarını korumak gerekçesiyle Gümüşhane Mastra Madeni'ndeki faaliyetlerini durdurduğunu açıkladı. Kısa süre sonra da Koza'nın Eskişehir Sivrihisar sınırları içinde bulunan Kaymaz maden ocağının faaliyetleri valilik tarafından durduruldu. 13 Mart 2014 günü Eskişehir Valiliği ocağın bir kısmının mera olmasını gerekçe göstererek faaliyetleri askıya alındığını duyurdu. Konuyla ilgili şirketin yaptığı açıklamada ise mera olarak göründüğü belirtilen alanla ilgili resmi kayıtlarda bu şekilde bir sınıflandırılma olmadığı söyleniyordu.[3] Doğanın canına okuyan yöntemlerle maden arama faaliyeti yürüten şirketlere karşı yıllardır mücadele eden çevre örgütlerinin çığlıklarına kulaklarını tıkayan AKP hükümeti, gerektiğinde yasalar çıkararak maden şirketlerine her türlü kolaylığı sağlamıştı. Zaten Erdoğan da Koza grubunu hedefe koyduğunu vurguladığı konuşmasında, *"Bunların hepsini açıklayacağım"* demişti. Elbette verilen her iznin bir karşılığı olmalıydı bu nedenle de Erdoğan'ın açıklayacağı bir şey yoktu. AKP hükümetinin suçüstü yakalandığı yolsuzluk

1 http://www.yenisafak.com.tr/ekonomi/kozaya-2-sok-601138
2 http://www.zaman.com.tr/ekonomi_koza-altinin-cukuralan-madeni-acildi_2192742.html
3 http://www.zaman.com.tr/ekonomi_koza-altina-valilikten-keyfi-kapatma_2204832.html

soruşturmaları başlayınca, hem tehdit hem de pazarlık olarak yorumlanabilecek bu cümleleri söylemişti. İşler usulüne uygun yürüyor olsaydı bir Başbakan olarak zaten bu cümleleri edemezdi. Açıklayabilseydi de ne zaman ve neyin karşılığında maden arama ruhsatları verildiğini, nasıl usulsüzlükler yapıldığını, eksik evraklara rağmen yıllarca nasıl faaliyetler yürütüldüğünü ve doğanın canına okuyan maden aramayla ilgili yasaların hangi şirketlerin çıkarı için çıkarıldığını anlatması gerekiyordu. Bunlar olmadığı için de herkesin bildiği usulsüzlükler gerekçe gösterilerek doğa düşmanı şirketlerden sadece Cemaat'e yakın olanlardan birisi cezalandırılmış oldu.

1 Ocak 2014

Yolsuzluk operasyonların ardından tutuklanan İçişleri Bakanı'nın oğlu Barış Güler'in malları üzerine konulan ancak uygulanmayan tedbir kararı mahkemeye yapılan itiraz üzerine kaldırıldı. İstanbul 18'inci Sulh Ceza Mahkemesi'nin Barış Güler dışında Mustafa Latif Topbaş, Usame Kutub, Cemal Kalyoncu, Ömer Faruk Kalyoncu, Mehmet Cengiz, Abdullah Tivnikli ve Cengiz Aktürk ile Bosphorus 360 şirketi hakkında verdiği tedbir kararı Türkiye genelindeki tüm bankalar, sanayi odaları, ticaret odaları, tapu daireleri, vergi daireleri, trafik şube müdürlükleri ve noterlere gönderilmişti. Ancak görevden alınan Savcı Muammer Akkaş'ın yürüttüğü soruşturmanın şüphelileriyle ilgili 25 Aralık 2013 tarihli karar hiçbir kurum tarafından uygulamaya konulmamıştı.[1]

Meclis Anayasa Komisyonu Başkanı Burhan Kuzu hukukçu olmasına rağmen, 2 bin kişilik bir fişleme listesinin Başbakana sunulduğunu Twitter hesabından yazmıştı. İddiaların sahibi Kuzu olunca ciddiye alınan bu mesajların kaynağı aslında bir gün önce *Akşam* gazetesinin manşetinden duyurduğu bir haberdi. *"42 ilde 'cadı avı' son anda engellendi"* başlıklı haberde, Erdoğan'a bir istihbarat raporu sunulduğu belirtilerek, 25 Aralık soruşturmasının İzmir, Kayseri, Isparta, Gaziantep ve Şanlıurfa'nın da bulunduğu 42 ili kapsayan bir operasyonlar zincirine dönüşeceği iddia ediliyordu. Cemaat'in polis ve yargıdaki kadrolarınca uygulamaya geçirileceği iddia edilen planla AKP'li birçok belediye ve il başkanı ile hükümete yakın işadamları, sanayiciler, ticaret ve sanayi odası başkanları ve bazı Kürt aşiretlerin önde gelen isimlerinin

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25480167.asp

gözaltına alınıp tutuklanacağı anlatılıyordu. Cemaat'in seri operasyonlarla cadı avı başlatacağı iddia edilen haber aslında bu yöntemin bizzat hükümet tarafından uygulamaya konulduğunu da itiraf ediyordu. Var olduğu iddia edilen rapora göre devlet içinde illegal bir örgütlenmeye giden Cemaat'in 2 bin rütbeli polis, yüzlerce yargı mensubu, bürokrat, bankacı, akademisyen ve medya kanadına ilişkin bir teşkilata sahip olduğu ve kendi aralarında şifreli iletişim kurduğu da öne sürülüyordu. Bu fantastik haberde bizzat Başbakan Erdoğan tarafından hedef alınan HSYK de unutulmamış ve Kurul içindeki bir grubun Cemaat'in yargıdaki örgütlenmesine destek verdiği de öne sürülmüştü.[1] AKP'nin hukukçu kurmaylarından Burhan Kuzu da hiçbir kaynak belirtilmeyen bu haberi referans alarak iddiaları hükümet uygulamasıymış gibi anlatmıştı. Konu AKP'nin önemli isimlerinden biri tarafından dile getirilince de her iki cephenin medyası da kendi meşreplerine göre haberleri kullanmıştı. *Taraf* gazetesinin dershaneler krizi sırasında AKP hükümeti döneminde de fişlemelerin devam ettiğine ilişkin haberlerinden yola çıkan *Zaman* gazetesi *"2 bin kişilik fişleme itirafı"* başlığıyla haberi duyuruyordu.[2] Hükümet tetikçiliğinde kimsenin eline su dökemediği *Akit* gazetesi ise *"İnlerin listesi Erdoğan'da"* başlığını uygun görmüştü.[3] CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu da konuyu soru önergesi haline getirmişti. Haberin sansasyonel hale gelmesine neden olan Burhan Kuzu da, gün içinde katıldığı NTV'nin yayınında, *Akşam* gazetesinin haberinden yola çıkarak bu bilgiyi verdiğini ancak fişleme yapılmadığını söylüyordu.[4] Ortalık karışınca temizlemek ise, AKP içinden daha yetkili birine düştü. Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay, Habertürk televizyonunun yayınında, *"Böyle bir şey kesinlikle söz konusu değil"* diyerek iddia edildiği gibi Erdoğan'a herhangi bir rapor sunulmadığını söyledi.[5]

Suriye'ye silah ve cihatçı sevkiyatı

Yeni yılın ilk günü hareketli başlamıştı. Hemen her gün yeni bir gelişme ya da tarafların karşılıklı hamlesinin beklendiği süreçte

1 http://www.aksam.com.tr/guncel/42-ilde-cadi-avi-son-anda-engellendi-c2/haber-272825
2 http://www.zaman.com.tr/politika_2-bin-kisilik-fisleme-itirafi_2190929.html
3 http://www.yeniakit.com.tr/haber/inlerin-listesi-erdoganda-8893.html
4 http://www.ntvmsnbc.com/id/25489229/
5 http://www.bianet.org/bianet/siyaset/152523-fisleme-iddiasina-yalanlama

günün son sürpriz haberi ise Hatay'dan geldi. Hatay İl jandarma Alay Komutanlığı'na bağlı askerlerin Suriye'ye Hatay üzerinden yardım malzemesi götüren bir TIR'da yaptıkları aramada çok sayıda silah ve mühimmat ele geçirildiği iddia ediliyordu. Ancak bu olayı anlatmadan önce, öncülleri olanlarından da bahsetmek gerekiyor.

ABD ve Avrupa Birliği ülkeleri, Suriye'deki Esad rejimine karşı silah ambargosunu da içeren bir dizi yaptırım uygulama kararı almıştı. Ancak rejim karşıtlarına her türlü yardım ise serbestti. Suriye'de yaşanan iç çatışmada, rejim karşıtlarının yanında yer alan AKP hükümeti, Esad hükümetine karşı savaşan radikal dinci örgütlere her türlü yardımı yapmaktan da geri durmuyordu. Tüm batılı ülkelerin yaptığı gibi rejim karşıtlarına gönderilen bu yardımlar para, silah ve mühimmat ile cihatçıların geçişlerine göz yummaktı. Türkiye ise en uzun sınır komşusu olan bu ülkeye giden tüm yardımların fiili destekçisi ve geçişindeki köprü ülkeydi. Zaman zaman silah yardımlarının deşifre olduğuna yönelik haberler de medyada yer alıyordu. 18 Nisan 2012'de, Suriye'ye giderken içinde silah ve mühimmat bulunduğu gerekçesiyle durdurulan Atlantik Cruser adlı kuru yük gemisi de bunlardan biriydi. İskenderun'da durdurularak limana çekilen Alman Bockstiegel Reederei GmbH Şirketi yükün termal santral parçaları olduğunu açıklamıştı. Alman firması geminin uzun zamandan beri ticari ilişkide oldukları Ukraynalı bir şirkete kiralandığını da belirttiği açıklamasında, yükün Suriye, Türkiye ve Karadağ'a gönderilmek üzere Hindistan'ın Mumbai kentinden yüklendiğini, bir kısmının da Doğu Afrika'daki küçük bir cumhuriyet olan Cibuti'de indirildiği söylemişti. Yapılan incelemelerde ise Türkiye'deki altı ithalatçı firma için sivil amaçlı kullanılmak üzere getirilen 313 ton patlayıcı madde, fitil ve kapsül ile Rusya'ya götürülecek 68 tonluk rafineri malzemesi, Hırvatistan'a taşınan 31 ton sivil amaçlı patlayıcı madde ve Suriye'nin Tartus Limanı'na teslim edilmek üzere 962 parçadan oluşan 945 tonluk termik santral aksamı ve jeneratör bulunduğu tespit edilmişti. Gemiden tahliye edilen malzemeler İskenderun Gümrük Muhafaza ve Kaçakçılık, İskenderun Gümrük Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'na bağlı ekipler ile silah uzmanları tarafından incelendikten sonra, beyan edilenin dışında bir yüke rastlanmadığı açıklandı. Bu gelişme üzerine gemi 10 gün bekleyişten sonra 28 Nisan 2012'de İskenderun Limanı'ndan ayrıldı.

Bu ilk olaydan sonra, Suriye'yle ilgili ve içinde silah geçen bir diğer haber 7 Kasım 2013'te duyuldu. Adana'da polisin yüklü miktarda uyuşturucu sevk edileceği ihbarı üzerine Metal Sanayi'ndeki bir iş yerine yaptığı baskında aranan bir TIR'da çok sayıda roket başlığı ve 10 adet roket rampası bulunmuştu. 935 adet roket başlığının bir kısmının Konya'da, kalanın da Adana'da üretildikten sonra Suriye'ye gönderilmek istendiği anlaşılmıştı. Ancak daha sonra yapılan açıklamada ise ele geçirilen malzemelerin roket başlığı olmadığı havan mermisi kovanına benzediği söylenmiş, gözaltına alınan 10 kişiden üçü tutuklanırken yedi kişi tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştı. Konya ve Adana'daki bazı atölyelerde üretilen malzemelerle ilgili Adana Valisi Hüseyin Avni Coş TIR'daki malzemelerin nereye gideceği konusunda farklı iddialar olduğunu belirttiği açıklamasında, *"Şu anda Türkiye'de kullanılmayacağını biliyoruz. Bunların birtakım örgütlere veyahut da devletlere gitmesi muhtemel"* diyerek Suriye'yi işaret etmişti. Ertesi gün polis, incelemeler sonucu yakalanan malzemelerin roket başlığı olmadığı ilkel yöntemlerle üretilmiş havan mermisi kovanı olduğu açıklamasını yaptı. Kayıtlarda sondaj mili ve borusu şeklinde gösterilen malzemelerle ilgili en çarpıcı açıklama ise günler sonra CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'ndan geldi. 26 Kasım 2013'te Meclis'te partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada Kılıçdaroğlu, konuyla ilgili yürütülen soruşturmada verilen ifadeleri okuduktan sonra, *"Siz Suriye'ye silah sevkiyatı yapıyorsunuz, Türkiye'de üretiyorsunuz, jandarma kontrolünde gönderiyorsunuz"* diyerek AKP hükümetini silah sevkiyatı yapmakla suçladı.

CHP liderinin Meclis kürsüsünden okuduğu soruşturma ifadeleri ertesi gün *Taraf* gazetesinde yayınlandı. *"Jandarmaya komşu El Kaide kampı"*[1] başlıklı haberde, Adana'da ele geçirilen mühimmatın El Kaide kampına gittiği öne sürülüyordu. Şüphelilerden Konyalı tornacı E.H'nin mahkeme ifadesinde, Suriye uyruklu Heysem Topalca'nın Ekim ayında kendisine gelerek 10 bin ila 20 bin civarında havan mermisi gövdesi yapmasını istediği anlatılan haberde, *"E.H, bir ay içinde 1179 adet havan mermisi yapıp bunları üç ayrı seferde gönderdiğini ifade ediyor. Ayrıca 'Konya'da Heysem isimli şahsın diğer esnaflara da bu şekilde mal yaptırdığını ancak kime ne kadar malzeme imal ettirdiğini bilmediğini' dile getiriyor"* deniliyordu. Adana'da tornacılık yapan başka bir şüpheli ise ifadesinde

1 http://www.taraf.com.tr/haber-jandarmaya-komsu-el-kaide-kampi-140581/

Heysem Topalca'nın olay tarihinden iki ay önce sondaj malzemesi diyerek havan mermisi yaptırdığını, daha fazla üretme sözü verdiği halde arkadaşlarının uyarısı üzerine 178 adet üretip teslim ettiğini söylüyordu. TIR'ın şoförü ise ifadesinde daha önce de iki defa Reyhanlı'ya aynı malzemeyi götürdüğünü belirterek, son seferinde yine 593 tanesini Konya'dan yükleyip Adana'dan bir başka tornacının dükkânından da yükleyeceği sırada polis tarafından yakaladığını anlatıyordu. Kılıçdaroğlu'nun AKP hükümetini silah sevkiyatı yapmakla suçlamasının dayanağı da TIR şoförünün ifadesindeki ayrıntılardı. Daha önce götürdüğü havanları Jandarma'nın kontrolünde teslim ettiğini iddia eden şoför, *"Benim bu malzemeleri daha önce iki defa Reyhanlı'ya götürüp teslim ettiğim yer, Jandarma karakolunun korumasında olan etrafı çevrili bir yerdi. Zaten oraya girebilmek için jandarma kontrolünden geçiyordum. Ancak aracı aramadılar. Kasasına bakmadılar. Ancak bizim TIR'ı götüren öncü aracı durdurup o araç ile konuşuyorlar, sonra karakol binasının 200 metre ötesinde etrafı çevrili bir alana yükü ben boşalttım. Boşattığım yüklerin hepsi ambalaja sarılı şekilde idi. Ambalajların içinde ne olduğu belli olmuyordu. Söz konusu yük TIR'a yüklenirken veya sonrasında ambalajların içinde ne var diye kontrol etmedim. Yükleme işine karışmıyor, kenarda duruyordum. Söz konusu Jandarma karakolunun ismini hatırlamıyorum"* diyordu. Haberde mahkemenin, polis raporlarına dayanarak havan mermilerinin götürüldüğü yerin El Kaide kampı olduğu gerekçesiyle, şüphelileri silahlı terör örgütüne silah sağlama suçundan tutukladığı da belirtiliyordu. Mahkeme kararına dayanak oluşturan Emniyet bomba uzmanlarının raporunda TIR'da ele geçirilen 931 adet demir gövdenin, pik demirinden imal edilen el yapımı 120 mm'lik havan mermisinin dış gövde kısmı olduğu, demir boruların da yapılacak birkaç değişiklikle havan mermilerini fırlatmak için kullanılan rampa haline dönüştürüleceği tespiti yapılıyordu.

Konya polisinin 9 Aralık 2013'te yaptığı operasyonda ise üç ayrı evde bomba yapımında kullanılan 250 kiloya yakın kimyasal madde ele geçirilmişti. Konya merkez, Selçuklu ve Karatay ilçelerindeki üç ayrı eve düzenlenen operasyonda yakalanarak tutuklanan üç şüphelinin, El Kaide bağlantılı oldukları ve bomba yapımında kullanılan malzemeleri Suriye'ye gönderilmek için temin ettikleri iddia ediliyordu.[1] Daha önce de MİT ve Müsteşar Hakan

1 http://www.yurtgazetesi.com.tr/gundem/yine-el-kaide-bombalari-yine-turki-

Fidan'ı hedefe koyan yazılar kaleme alan Uslu da, art arda silah ve cephane ele geçirilmesine dikkat çeken bir yazı yazdı. *"Son günlerde sanki birileri Türkiye üzerinden Suriye'ye gönderilen silahları deşifre etmeye başladı"* diyen Uslu, Adana'daki TIR'dan hemen sonra 9 Kasım günü Yunan sahil güvenliğinin Ege Denizi'nde kaptan ve üç mürettebatının Türkiyeli olduğu bir gemide 20 bin kalaşnikof bulunduğunu belirtiyordu. Dünya kamuoyunda Türkiye'nin Suriye'de savaşan El Kaide unsurlarına silah yardımı yaptığı algısının oluştuğunu belirten Uslu, *"İşte bu haberler, Türkiye'yi 'El Kaide Terörünü destekleyen ülke' konumuna sokar"* iddiasında bulunuyordu.[1] Uslu, Adana'da yakalanan mühimmatı yükleten Suriye uyruklu bir Türkmen olan Heysem Topalca'nın Yayladağ-Suriye arasında kaçakçılık yaptığını öne sürerek Reyhanlı'da 54 kişinin öldüğü bombalı saldırıda da adının geçtiğini anlatıyordu. Heysem Topalca'nın Suriye'de Kastav ve Beyt Milik bölgesinde faaliyet gösteren El Huva Billa adlı bir Türkmen birliğinin başı olarak göründüğü belirtilen yazıda Uslu, *"Reyhanlı saldırısının zanlısı olarak aranan Yusuf Nazik ve Mehmet Gezer Reyhanlı olayının hemen arkasından bir gazeteye verdiği demecinde Heysem Topalca'nın ismini veriyor. 'Topalca, Suriye'deki cihatçılara destek veren Suriye vatandaşı bir Türkmen' dedikten sonra bizi o oyuna getirdi diyor. Bize bu tezgâhı kuran kişi, Heysem Topalca olabilir'"* diye yazıyordu. Bu ifadelere rağmen Topalca'nın tanık olarak bile ifadesinin alınmadığını belirten Uslu, *"Bu durumdaki bir kişi elini kolunu sallaya sallaya Konya ve Adana'da top mermisi ürettirip Suriye'ye sevk ediyorsa, orada bir Türkmen birliğinin başkanı olarak gösteriliyorsa bu kişinin arkasında bir istihbarat birimi olduğunu düşünebiliriz"* diyordu.[2]

Uslu'nun, MİT'i işaret ederek, Türkiye'nin Suriye'ye giden silahların geçiş ülkesi olduğu iddiasına dair haberler uluslararası medyada da sıklıkla çıkıyordu. Haziran ayında *New York Times* ve Reuters, Suriye'de muhaliflere giden tüfek, makineli tüfek, bombaatar ve tanksavar gibi silahların Libya'dan temin edilip Katar ve Türkiye üzerinden Suriye'ye gönderildiğini iddia etmişti. Adana'da bir TIR'da el yapımı havan başlıkları ele geçirilmesi dikkatlerin yeniden Türkiye'ye yoğunlaşmasına neden olmuştu. Libya-Türkiye-Suriye hattı üzerinden yoğunlaşan silah sevkiyatına

ye-h45711.html

1 http://www.taraf.com.tr/yazilar/emre-uslu-2/mit-haberleri-neden-sizdi-ne-olur/27704/

2 http://www.taraf.com.tr/haber-tir-daki-silahlarin-sirri-139219/

dair *Sunday Times* gazetesinde çıkan bir haberde CIA'nın da işin içinde olduğu anlatılıyordu. Haberde 6 Ekim 2013'te Suriyeli muhalifler için 400 ton silah taşıyan bir Libya gemisinin Türkiye'nin güneyine demirlediği, silahların buradan Suriye'ye aktarıldığı iddia ediliyordu. *Foreign Policy* dergisinin Temmuz 2013 sayısında ise Libya'dan Suriye'ye gönderilen silahlarla ilgili konuşan bir eski isyancının, *"Bingazi'den Türkiye'nin İskenderun Limanı'na gönderilecek iki silah yükü için gerekli koordinasyonun yapıldıktan sonra bu silahlar Türk yetkililerin bilgisi dâhilinde kara yoluyla Suriye'nin kuzeyinde kontrolü elinde bulunduran muhaliflere ulaştırıldı"* sözlerine yer veriliyordu.[1] Libya'dan yola çıkarak Türkiye üzerinden Suriye'de El Kaide unsurlarına silah ulaştırılmasıyla ilgili bir haber ise 29 Nisan 2012'de yayımlanmıştı. Libya donanması, Suriyeli isyancılara silah taşıdığı iddia edilen Sierra Leone bayraklı Lutfallah II isimli gemiye el koymuştu. Birkaç gün önce Lübnan açıklarında durdurulduktan sonra kıyıya çekilen gemide yapılan aramada üç konteynır içinde ağır makineli silahlar, mermi ve roketler bulunmuştu.[2] Yine 2012 Eylül ayında *The Times* gazetesinde yayımlanan bir başka haberde ise Libya'dan Türkiye'ye gelen bir kargo gemisinin Suriyeli mültecilere o güne kadarki en büyük silah sevkiyatını yaptığı öne sürülüyordu. Adana'daki TIR'da havan mermisi gövdelerinin bulunduğu sırada Yunan sahil güvenlik ekipleri ise Kardak kayalıkları yakınlarında durdurulan bir yük gemisinde, 20 bin kalaşnikof silah ele geçirmişti. Rus haber ajansı Interfax'ın Yunan medyasını kaynak göstererek duyurduğu bir haberde, Ukrayna'dan aldığı konteynırları Libya'ya götüren Sierra Leone bayraklı Nour M isimli geminin 30 Ekim ile 3 Kasım tarihleri arasında İstanbul'da kaldığı iddia edilmişti. Kaptan ve üç mürettebatı Türkiyeli olan geminin varış noktası olarak İskenderun Limanı'nı gösterdiğini duyurmuş fakat elektronik sistemlere göre geminin varış noktaları Libya ve Suriye olarak gözüktüğü belirtiliyordu.[3]

Suriye'deki rejim karşıtlarının lojistik destekçisi, silah ve cihatçı geçişinin köprü ülkesi olmakla suçlanan Türkiye her seferinde iddiaları yalanlayan açıklamalar yaparken, yılın son günlerine

1 http://www.ydh.com.tr/HD12030_libya-turkiye-uzerinden-suriyeye-silah-trafigi.html

2 http://www.aksam.com.tr/guncel/isyancilara-silah-tasiyan-gemiye-el-konuldu--113229h/haber-113229

3 http://www.milliyet.com.tr/cephanelik-gibi-geminin-kaptani/dunya/detay/1789757/default.htm-

doğru *Hürriyet* gazetesinden Tolga Tanış ilginç bir yazı kaleme aldı. Gazetenin parlak Washington temsilcisi Tanış, Birleşmiş Milletler (BM) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine dayanarak AKP hükümetinin Suriyeli rejim karşıtlarına silah sağlamadığı yönündeki açıklamalarının gerçeği yansıtmadığını söylüyordu. *"Suriye'ye silahın belgesi"*[1] başlıklı yazısında Tanış, 2013 yılında Haziran ile Ekim ayları arasında Türkiye'den Suriye'ye 47 ton silah ve mühimmat gönderildiğini söylüyordu. BM'nin ülke gümrüklerinden gelen bildirimlere dayanarak başlattığı uygulamaya göre, dünyada gerçekleşen tüm ithalat-ihracat faaliyetlerini istatistik departmanına bağlı Comtrade (mal ticareti) veritabanına yüklediğini ve internet sitesi üzerinden kamuoyuna açıkladığını anımsatan Tanış, *"İşte Comtrade'e girdiğinizde... Türkiye ve Suriye arasındaki mal ticaretini araştırdığınızda... Ve bu ticaretin, uluslararası kodu '93' olan 'silah ve mühimmat' boyutuna baktığınızda... Veritabanı size inanılmaz bir tablo çıkartıyor. Çünkü Türk hükümetinin her fırsatta "Türkiye Suriye'deki direnişçilere silah sağlamıyor" iddiasının aksine... 2013'ün haziranından beri Türkiye'den Suriye'ye 47 ton silah ve mühimmat gönderildiğini söylüyor"* iddiasında bulunuyordu. BM'nin verilerinin, aynı zamanda bu verilerin kaynağı da olan TÜİK'in internet sitesindeki raporlamalarda da yer aldığını belirttiği yazısında Tanış, *"BM kayıtlarında 9303 koduyla gözüken bahsettiğim silahlar, Türkiye İstatistik Kurumu'nun, Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması'na göre de 'Askeri Silahlar ve Mühimmatlar' başlığı altındaki 'Askeri Amaçlı Olmayan Silahlar' kategorisinde geçiyor. Örneğin av tüfekleri ya da namludan doldurulan silahlar gibi. Kalaşnikof'u bu kategoride ihraç edemiyorsunuz ama Suriye'ye av tüfeği yollamak istediğinizde gümrükte kimse sizi durdurup 'Napıyorsun, ambargo var' demiyor"* diye yazdı. AKP hükümetine yönelik iddialar Tanış'ın yazısıyla daha bir elle tutulur hale gelmişti. Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin önce reddedip sonra kabul ettiği verilere göre Türkiye'den Suriye'ye 2013 yılında Haziran ayında 9303 kodlu silah cinsinden 3,6 ton yollanmıştı. Temmuzda silah sevkiyatının ağırlığı 4,4 ton olurken, Guta'da binden fazla kişinin öldüğü tahmin edilen 21 Ağustos'taki kimyasal silah saldırısının olduğu ay ise 10 ton silah sevkiyatı yapılmıştı. Suriye'deki iç savaşa uluslararası güçlerin de dâhil olacağı beklentilerinin yükseldiği Eylül ayında ise Türkiye'den giden silah miktarı 29 tona kadar çıkmıştı.

1 http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/25361801.asp

Kimyasal silah saldırısında Türkiye izi

Kronolojik sırayı bozmakla birlikte konunun bütünlüğünü anlamakta fayda sağlamak adına bir parantez açmak gerekiyor. Parantezin bir ucunda Reyhanlı'da 53 kişinin ölümüne yol açan bombalı bir saldırı diğer ucunda ise Tanış'ın yazısında da belirtilen Guta'da binden fazla kişiyi öldüren kimyasal silah saldırısına kadar uzanan bir dizi idda, olay ve olgu var. Suriye'deki iç savaş tüm şiddetiyle sürerken, hem Esad rejiminin hem de muhaliflerin elinde bulunan kimyasal silahlar iki taraf için de en büyük tehditti. Önce bu konuyla ilgili birkaç anımsatma yapmakta fayda var. 3 Temmuz 2012'de dönemin Suriye Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Cihad Makdisi, kimyasal silahlara sahip olduklarını ancak bunları asla kendi halkına karşı değil sadece ülkeyi işgal etmeye kalkışan yabancı güçlere karşı kullanabileceklerini açıklamıştı. 4 Aralık 2012'de *El-Hayat* gazetesinin Reuters'ten aktardığı bir haberde Esad rejiminin kimyasal silah kullanması halinde Amerika, İsrail, Türkiye ve Ürdün'den oluşan dörtlünün Suriye'ye askeri müdahalede bulunması için hazırlıklara başladığı belirtiliyordu. Bu haberin ertesi günü ise Türkiye üretimi kimyasal maddelerle silah elde edip tavşanlar üzerinde deneyen muhaliflerin görüntüleri yayımlandı. 1 Ocak 2013'de Özgür Suriye Ordusu Sözcüsü Bessam Dade, Anadolu Ajansı'nın Arapça servisine verdiği demecinde kimyasal silahlara sahip olduklarını ve gerekirse bunu kullanabileceklerini açıkladı. AA, daha sonra bu haberini yayından kaldırdı. 15 Mart 2013'te İsrail Askeri İstihbarat Servisi Başkanı Aviv Kochavi, Suriye yönetiminin kimyasal silah kullanmak için hazırlık yaptığını iddia etti. Bu açıklamadan iki gün sonra, 18 Mart'ta Suriye ordusunun kontrolündeki Halep'in Han el-Asel beldesine, 16 kişinin ölümüne 86 kişinin de yaralanmasına yol açan kimyasal silah saldırısı düzenlendiği haber duyuruldu. Saldırının faili olarak açıklanan Suriye yönetimi BM'den konunun araştırılmasını talep ederken, Esad destekçisi Rusya ise saldırının arkasında muhaliflerin olduğunu söyledi. ABD'den gelen açıklama ise kimyasal silah kullanıldığına dair kanıt olmadığıydı. 23 Nisan'da İsrail Askeri İstihbaratı yaptığı açıklamada Suriye ordusunun isyancılara karşı sinir gazı veya sarin olduğunu öne sürdüğü kimyasal silah kullandığını iddia etti. 18 Ağustos 2013'te, Suriye rejiminin talebiyle BM kimyasal silah denetçileri Halep'in Han el-Asel bölgesinde gerçekleşen saldırıyla ilgili araştırma yapmak üzere Şam'a gitti. Tam da bu sırada,

21 Ağustos günü tesadüfe bakın ki Şam'a dört kilometre mesafedeki Doğu Guta'ya düzenlenen kimyasal silah saldırısından binden fazla kişi öldü. ABD'den konuyla ilgili yapılan açıklamalar temkinliydi. ABD Genelkurmay Başkanı Martin Dempsey, Suriye'ye askeri müdahalenin ülkelerinin çıkarına olmayacağını açıklarken Savunma Bakanı Chuck Hagel de Suriye'de yaşananlardan tam olarak emin olunmadıkça müdahale konusunda açıklama yapamayacağını söyledi. Aynı gün İsrail ve Arap Birliği'nden yapılan açıklamada ise Doğu Guta saldırısının sorumlusu olarak Esad rejimi ilan ediliyordu. 30 Ağustos günü Suriye rejimini suçlayanlar korosuna katılan bir diğer isim dönemin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu oldu. *"Bizim açımızdan kimyasal saldırıdan rejimin sorumlu olduğuna dair şüphe yok"* diyen Davutoğlu kırmızı çizgilerin aşıldığını belirterek gereken cezanın verilmesini istiyordu. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan da sınırlı müdahalenin kendilerini tatmin etmeyeceğini belirten bir açıklama yapmıştı. Ancak Mısır, Ürdün, Irak ve Lübnan doğacak sonuçlardan dolayı Suriye'ye askeri müdahalede bulunulmasına karşı olduklarını açıklıyordu. İran'ın açıklaması ise yapılacak bir müdahalenin Suriye ile sınırlı kalmayacağı uyarısında bulunuyordu. İngiliz Meclisi, Suriye'ye askeri müdahale kararını reddederken, ertesi gün ABD Başkanı Barack Obama, kendi yetkisinde olmasına rağmen müdahale kararını Kongre'ye bıraktığını açıkladı. Ancak Obama bir hafta sonra G-20 zirvesinde Suriye'deki kimyasal silah saldırısıyla ilgili olarak kınama ve yaptırımların işe yaramadığını, sınırlı da olsa askeri operasyon yapacaklarını açıklasa da ABD Dışişleri Bakanı John Kerry birkaç gün sonra, Suriye yönetiminin elindeki kimyasal silahları BM'ye vermesi halinde müdahaleden vazgeçilebileceğini söyledi. Ertesi gün Suriye Dışişleri Bakanı Velid Muallim Moskova'dan yaptığı açıklamada kimyasal silahların teslimi önerisini kabul ettiklerini söyledi. ABD ve Rusya Dışişleri Bakanlarının, Suriye'deki kimyasal silahların imhası konusunda anlaşmaya varmasıyla da Amerikan müdahalesi seçenek dışı kaldı.[1]

Suriye'ye yönelik bir askeri müdahalenin yapı taşlarını döşeme amaçlı bu kronoljik gelişmede özellikle belirtmediğimiz ve Türkiye'yi daha doğrusu AKP hükümetini ilgilendiren bir husus var. Birazdan ne olduğunu anlatacağız ama öncesinde bir başka

1 http://www.ydh.com.tr/HD12750_suriyede-kimyasal-silah-gundemi-kronolojisi.html

haberi anımsatmak gerekiyor. Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad, kimyasal silahların uluslararası denetime devrini ABD'nin tehdidinden dolayı değil, Rusya önerdiği için kabul ettiklerini söylediği bir söyleşisinde Türkiye, Suudi Arabistan ve Katar'ı suçlayan ifadeler kullanmıştı. Söz konusu ülkelerin muhaliflere her türlü silahı verdiğini belirten Esad, ismini vermediği bir ülkenin de muhaliflere kimyasal silah sağladığını öne sürüyordu. Doğu Guta saldırısını rejim karşıtlarının gerçekleştirdiğini belirten Esad, *"Burada terör gruplarına kimyasal silahları verenler sorumlu. Önemli olan toksik maddeleri teröristlere verenleri öğrenmeliyiz. Türkiye, Suudi Arabistan ve Katar gibi ülkeler teröristlerle doğrudan ilişkili ve her türlü silah dâhil, onlara her türlü desteği veriyorlar"* dedikten sonra bu ülkelerden birinin kimyasal silahı da bu gruplara verdiğini düşündüklerini iddia ediyordu.[1] Bu arada Rusya, 8 Mart'ta Halep'in Han el-Asel beldesindeki kimyasal silah saldırısının arkasında rejim karşıtlarının olduğunu kanıtlayan 100 sayfalık bir rapor hazırlamıştı. Söz konusu saldırıyı araştıran BM denetçilerinden Carla Del Ponte de, İsveç televizyonuna verdiği demeçte katliamdan isyancıların sorumlu olduğuna dair güçlü ve maddi şüpheleri olduğunu fakat henüz kesin kanıtları olmadığını söylemişti. 21 Ağustos'ta Guta'da düzenlenen kimyasal silah saldırısından da Suriyeli muhaliflerin sorumlu olduğuna dair bir haber olaydan 10 gün sonra yayımlanmıştı. Associated Press ve BBC muhabiri Dale Gavlak ile Yahya Ababneh imzalı haberde, Suriyeli muhalifler saldırıdan kendilerinin sorumlu olduklarını kabul etmişlerdi. İsyancılar, Suudi Arabistan tarafından temin edildiğini açıkladıkları silahların yanlış depolandığı için kazayla patladığını söylemişlerdi.[2]

11 Mayıs 2013'te, Türkiye'de yapılan en büyük terör saldırısının hedefi olan Hatay Reyhanlı'da iki bombalı aracın patlatılması sonucu 53 kişi ölmüş 146 kişi de yaralanmıştı. Suriye sınırının hemen yanıbaşındaki, Cilvegözü Sınır kapısına da ev sahipliği yapan Reyhanlı'da yaşanan katliamın hemen ardından hükümet, Suriye rejimini ve 30 yıldır herhangi bir faaliyeti bulunmayan Acilciler örgütünü suçlayan açıklamalar yapmıştı. Reyhanlı katliamı faillerinin, saldırı öncesine ait 23 günlük görüşme kayıtlarının MİT tarafından tespit edildiğini *Taraf* gazetesi yazmıştı. Bu konuşmalar,

1 http://www.aksam.com.tr/dunya/esad-silahlari-bir-aya-devredecegiz/haber-244264

2 http://vagus.tv/2013/09/06/suriyeli-muhalifler-kimyasal-gaz-kullandiklarini-kabul-ediyor/

bomba konulacak araçların satın alınması, zula bölümlerinin yapılması, patlayıcıların yerleştirilmesi gibi bilgiler içeriyordu. 22 Mayıs'ta Redhack isimli bilgisayar korsanları da, Jandarma İstihbarat Daire Başkanlığı'nın Reyhanlı katliamıyla ilgili gizli belgeleri ele geçirdiğini duyurmuştu. Twitter üzerinden yayınlanan belgelerde, El Kaide yanlısı gruplara ulaştırılmak üzere hazırlandığı iddia edilen bomba yüklü araçlara ilişkin detaylar yer alıyordu. Suriye yönetimi bu araçları arıyordu ve söz konusu planlar, 25 Nisan tarihinde elde edilmişti. Buna göre El Kaide bağlantılı El Nusra, üç araca Türkiye'ye yönelik bir eylemde kullanmak üzere bomba düzeneği yerleştirmişti. Bunun üzerine jandarma eri Utku Kalı, Amasya'da askerliğini yaparken 11 Mayıs'taki Reyhanlı saldırılarıyla ilgili belgeleri Redhack'e sızdırdığı iddiasıyla 24 Mayıs 2013'te tutuklandı. İddianameye göre, Kalı'nın gönderdiği ileri sürülen belgeler "devletin güvenliği, iç ya da dış siyasal yararları bakımından ve niteliği açısından gizli kalması gereken" niteliğe sahipti. Kasım 2013'te Kalı, tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edilmişti. Katliamla bağlantılı olduğu iddia edilerek gözaltına alınan 35 kişiden 20'si de tutuklanmıştı. Olayla ilgili iddianamede saldırının Suriye gizli servisi tarafından yapıldığı ileri sürülüyordu. Saldırıdan 4 ay sonra El Kaide bağlantılı Irak-Şam İslam Devleti (IŞİD) yayınladığı bir bildiriyle katliamı üstlendi. Ancak Emniyet, 2 Ekim 2013'te yaptığı bir açıklamayla IŞİD'i yalanlayarak faillerin yakalandığını söyledi.

Reyhanlı katliamında El Kaide itirafı

Reyhanlı katliamının arkasında Suriye'de savaşan cihatçı grupların olduğundan kimsenin kuşkusu yoktu. Bu kuşkunun resmiyet kazandıran ise Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Türkiye Büyükelçisi Tacan İldem olmuştu. 27 Mart 2013'teki AGİT toplantısında Ermenistan Daimi Temsilcisi Arman Kirakosyan, Lazkiye Keseb'deki radikallerin, Ermenilere saldırılarından doğrudan Türkiye'yi sorumlu tutan bir konuşma yapmıştı. Kirakosyan, Keseb'e yönelik saldırıların Türkiye 'de üslenmiş El-Kaide örgütü unsurlarınca yapıldığını iddia ediyordu. Kirakosyan'a cevap veren Büyükelçi Tacan İldem ise iddiaları reddederek, *"Reyhanlı'da 53 kişinin hayatını kaybetmesine ve 146 kişinin yaralanmasına neden olan bombalı saldırılar, El Kaide unsurları tarafından yapıldı. El Kaide unsurlarının Suriye dışındaki operasyonudur. Türkiye, El Kaide'nin üssü değil, hedefidir. Dört büyük El Kaide saldırısının İstanbul'da*

yaşandığını unutmayalım" yanıtı verdi. Dönemin İçişleri Bakanı Muammer Güler'in El Kaide'yle ilişkisi olmadığını söylediği Reyhanlı katliamıyla ilgili Başbakan Erdoğan da, 30 yıldır herhangi bir faliyeti bulunmayan Acilciler örgütü ve Suriye istihbarat örgütü Muhaberat'ı sorumlu tutmuştu. Konunun haberleştirilmesinin ardından Dışişleri Bakanlığı, Reyhanlı saldırısının Suriye rejiminin desteğiyle gerçekleştirildiği hususunda herhangi bir kuşku bulunmadığını yineleyen bir açıklama yapmıştı. Açıklamada, yapılan haberlerin *"devlet makamları arasında çelişkili açıklamalarda bulunulduğu gibi bir izlenim yaratılmasına dönük"* olduğu vurgulanmıştı.[1] Açıklama böyle olsa da, Esad'ı devirmek için şeytanla bile iş tutmayı göze alan AKP hükümetinin Suriye'de rejim karşıtı olarak savaştıkları için cihatçı örgütlerin Türkiye sınırları içinde diledikleri gibi at oynatmalarına izin veriyordu. Her ne kadar saldırıdan Suriye rejiminin sorumlu olduğuna ilişkin resmi açıklamalar yapılmış olsa da, AKP ile Cemaat arasında zaman içinde şiddetini arttıracak bir savaş yaşandığını ve polis teşkilatında ciddi bir Cemaat ağırlığı bulunduğunu akılda tutmakta da fayda var.

Sarin gazı Türkiye'den

Bu anımsatmalardan sonra kronoloji dışı tututtuğumuz olayları anlatmaya başlayabiliriz. 2 Kasım 2013'te, Hatay'dan Suriye'ye geçiş yapmak isteyen üç araca düzenlenen operasyonda kimyasal maddeler ele geçirilmişti. Hatay'ın merkeze bağlı Narlıca Beldesi yakınlarından Suriye 'ye geçiş yapmak isteyen üç aracı fark edip, lastiklerine ateş açarak durduran askeri birlikler, her biri yaklaşık 50 kilo ağırlığında 20 çuval dolusu kükürt ve kapakları mühürlü vaziyette sekiz adet varil ele geçirmişti. Genelkurmay Başkanlığı'nın yazılı bir açıklamayla duyurduğu olayda, araçları kullananlar yaya olarak Suriye tarafına kaçarken, içinde ne olduğu bilinmeyen variller ise Kimyasal Biyolojik Radyolojik Nükleer (KBRN) ekiplerince incelemeye alınmıştı.[2] *Aydınlık* gazetesinde 28 Mayıs 2014'te yayımlanan bir başka haberde ise TÜİK verilerine göre Türkiye'den Suriye'ye sarin gazının hammaddesinin ihraç edildiği öne sürülüyordu. *"Teröriste kimyasal resmi belgede"* başlıklı haberde, TÜİK dış ticaret verilerinin 2013'te Türkiye'den

1 http://www.zaman.com.tr/dunya_buyukelci-ildem-reyhanli-saldirisini-el-kaide-yapti_2209534.html

2 http://www.radikal.com.tr/turkiye/hatayda_kimyasal_alarmi-1158790

Suriye'ye toplam 16 bin 26 ton izopropil alkol satıldığını gösterdiği belirtilerek, *"Bu madde, öldürücü kimyasal silah olan sarin gazının öncül maddesi. En fazla satış ise Guta'daki kimyasal saldırının olduğu Ağustos ayında gerçekleşiyor"* deniliyordu. Verilere göre 2013 Ağustos'unda Suriye'ye toplam 12 bin 800 ton izopropil alkol satılırken geri kalanlar ise Haziran ve Kasım aylarında ihraç edilmiş görünüyordu. Suriye'de kullanıldığı iddia edilen hardal gazının yapımında kullanılabilecek sodyum sülfürden de 688 bin 509 dolarlık satış yapıldığı da haberde belirtiliyordu.[1]

Reyhanlı'daki katliamdan sonra polis, El Kaide ve ilişkili örgütlere ilişkin operasyonlara girişmişti. Bu operasyonlardan birinde, 28 Mayıs 2013'de Adana polisi 12 kişiyi gözaltına almıştı. Tesadüf olsa gerek, *Aydınlık*'ta haberin yayımlandığı gün yapılan bu operasyonu önemli kılan ise şüphelilerle birlikte iki kilo sarin gazının ele geçirilmiş olmasıydı. 20 Mart 1995'de Japonya'da Aum Şinrikyo adlı kökten dinci bir mezhep tarafından metro istasyonlarında düzenlenen 12 kişinin öldüğü, 6 binden çok kişinin yaralandığı ve 700'den fazla kişinin de yaşam boyu sakat kalmasına neden olan sarin gazlı saldırıda kullanılan miktarın toplam 2,5 kilo olduğu düşünülünce, ortaya çıkan manzara gerçekten ciddiydi. Sarin gazının Türkiye'ye Libya'dan getirildiği öne sürülen olayla ilgili gözaltına alınan şüphelilerden yedisi serbest kalırken, Suriye'deki El Kaide'ye bağlı Ahrar-ı Şam ve El Nusra Cephesi örgütü üyesi olmakla suçlanan beş kişi ise tutuklandı. 2 Haziran günü Adana Valisi Hüseyin Avni Coş, akıllara zarar bir açıklama yaptı. Vali Coş, kış mevsiminde bile sıcaklık ortalamasının 10 derece olduğu Adana'da yakalanan şüphelilerden ele geçirilen maddenin sarin gazı değil antifriz olduğunu söylüyordu. Ancak olayla ilgili açılan soruşturmanın iddianamesi Vali Coş'u yalanlıyordu. İddianamede, Suriyeli Hytham Qassap ile ona yardım ettiği ileri sürülen Türkiyeli beş kişi, El Kaide'yle ilişkili olan Suriye'deki Ahrar-ı Şam ve El Nusra Cephesi'ne kimyasal silah yapımında kullanılan madde temin etmekle suçlanıyordu. İddianamede yer alan telefon görüşmeleri ve savcılığın tespitleri neticesinde şüphelilerin, bulunması zor olan ve devlet kontrolünde verilen sarin gazı üretmek için gerekli bazı kimyasal maddeleri Makine Kimya Endüstrisi'nden temin etmenin yollarını aramışlardı. Telefon

1 http://www.aydinlikgazete.com/mansetler/41690-teroriste-kimyasal-resmi-belgede.html

görüşmelerine göre, sarin gazı yapımında kullanılan ve devlet kontrolünde verilen maddelere rahatlıkla ulaşan sanıklar ödemeleri ise Arabistan üzerinden yapıyordu. İddianamede yer alan telefon konuşmaları sanıkların sadece kimyasal madde değil, havan topu yapılmak üzere krom boru siparişi verdiklerini ortaya koyarken, Adana'da yaptırılan bu mühimmatın El Kaide'ye bağlı örgütlere gönderildiği iddia ediliyordu. Ayrıca telefon görüşmelerinde, tutuklu tek sanık olan Hytham Qassap'ın, Suriye'den gelen beyaz fosfor siparişi üzerine, Çukurova Üniversitesi Kimya bölümünden bir asistanla görüştüğü, ancak kimyagerin talep edilen maddelerin bomba yapımında kullanılabileceğini söyleyerek örgüt üyeleriyle irtibatı kestiği de belirtiliyordu. İddianamede şüphelilerin, tek solumada iç organları yakan ve ölüme neden olan beyaz fosfor temini için de irtibat kurduğu anlatılıyordu.

Adana Cumhuriyet Savcısı Mehmet Arıkan tarafından hazırlanan iddianamede, tutuklu sanık Abu Salah kod adlı Suriyeli Hytham Qassap hakkında silahlı terör örgütüne üye olma ve örgüte silah sağlamaya teşebbüs suçlarından 25 yıla kadar hapis cezası isteniyordu. Diğer sanıklar Khalid Ousta, İbrahim Akça, Halit Ünalkaya, Bekir Karaoğlan hakkında ise silahlı terör örgütüne silah sağlamaya teşebbüs suçundan 15'er yıla kadar hapis cezası isteniyordu. Soruşturma kapsamında gözaltına alınan Salem Faraj Amari, Zafer Gök, Burak Ay, Mohamad Hussam Macharka, Osama Qassab, Nasır Erdoğan ve Şahin Özkaya hakkında ise takipsizlik verilmişti. El Kaide ve Türkiye'de yaptığı eylemlere yer verilen iddianamede, *"Gerek ülkemizden gerekse ülkemiz üzerinden transit geçiş yapan örgüt mensubu birçok şahsın örgüt liderinin çağrısı/talimatı doğrultusunda Suriye'deki El Kaide terör örgütü saflarına katıldıkları, bu bağlamda katılımlar sağlanması amacıyla propaganda/dif faaliyetler yürüttükleri ve yeni kazanımlar için hız verdikleri, Suriye ülkesindeki mensuplarının iaşe ve silah, mühimmat sağlamak amacıyla nakdi yardımlar topladıkları değerlendirilmektedir"* deniliyordu. Savcı Arıkan, Suriye'de El Kaide'ye bağlı faaliyet gösteren Ahrar-ı Şam ve Nusret Cephesi örgütleriyle bağlantılı olmakla suçladığı Haytham Qassab'ın Türkiye'den kimyasal madde temin etmeye çalıştığını öne sürüyordu. Soruşturmanın tek tutuklu sanığı Qassab'ın, söz konusu kimyasalları Adam Mokram Ajaweed adına temin ettiği belirtilen iddianamede Ajaweed'in de el yapımı patlayıcı elde etmeye çalıştığı belitildi. Şüpheli Khalid Ousta'nın Zirve İhracat

isimli şirkette çalışan Halit Ünalkaya'dan kimyasal maddeler için fiyat listesi talep ettiğina anlatan savcı iddianamesinde, *"Halit Ünalkaya'nın ödeme yapılır yapılmaz fiyat listesinin yanı sıra nakliye yerlerini de bildirdiği, detayları aşağıda belirtilen kimyasalların sinir gazı (sarin) üretimi ile bağlantılı oldukları, Haytham Qassab'ın 'isopropanolamine' yerine sinir gazı ara maddesi 'isopropylamine' talep etmiş olabileceği, 'Thionylchloride'nin ise yakıcı kimyasal madde ve sinir gazı üretiminde kullanılabilen bir madde olduğu anlaşılmıştır"* dedi. İddianamede Türkiye'den temin edilen kimyasal maddelerin Suriye'ye gönderilmek istendiğini belirtilerek, *"Suriye'deki silahlı faaliyet yürüten bu gruplardan birçok şahsın Qassab'la irtibata geçerek talep ettikleri her türlü malzemeleri temin ederek Suriye'ye gönderdiği, bu bağlamda saniyelik fitil, havan topu yapılmak üzere krom boru ve en önemlisi; 'Thionyl Chloride (SOCl2), Potassium Fluoride (KF), Methanol (CH3OH), Isopropanol (C3H8O), Isopropanolamine (C3H9NO), White Phosphorus (P4), Medical Glikoz, Boksit' gibi kimyasal maddeler temin etmeye çalıştığı tespit edilmiştir"* denildi. Belirtilen kimyasal maddelerin Adana Kriminal Polis Laboratuarı'nda yapılan incelemesinde *"uygun koşullar altında birleştirildiğinde sarin gazının oluşturulması muhtemeldir"* şeklinde rapor yazıldığı da iddianamede vurgulandı. İddianamede yer alan telefon konuşmalarında, bazı kimyasal maddelerin 10 tanesinin 5 bin 500 dolar olduğu, bin dolar da masraf çıkacağı, teslimatın Türkiye dışında yapılacağı, 250 metrelik fitil arayışının sürdüğü, 200 litrelik fıçılarla temin edilen sıvının litresinin 300 dolar olduğu, fosfor ve boksit maddelerin temin edilebildiği, kalitelerine güvenildiğine ilişkin diyaloglar yansıdı.

Sanık Haytham Qassab, Emniyet'te ve savcılıkta verdiği ifadelerinde Ahrar-ı Şam ile irtibatlı olduğunu El Nusra örgütüne de yakın olduğunu ve Türkiye'den askeri malzemeleri bu örgütlere gönderdiğini kabul ediyordu. Polisteki ifadesinde Suriye'de silahlı faaliyet yürüten Ahrar-ı Şam üst düzey yetkililerinden Ebu Velid'le tanıştıktan sonra 2012 Mayıs'ında İstanbul'a geldiğini belirten Qassab, *"İstanbul'da yaklaşık bir ay kaldım. Bu zaman zarfında buradaki insanların Suriye ile ilgili yaptıkları işler beni tatmin etmedi. Ahrar-ı Şam yetkililerinden Ebul Hasan ve Tammam isimli şahıslarla tanıştım. Onların yönlendirmesiyle Antakya'ya gelerek ev kiraladım. Suriye'de savaşan çeşitli gruplara mensup birçok şahıs benimle irtibata geçti. Bazıları insani yardım malzemesi bazıları da askerî malzemeler talep ediyordu. Askerî malzeme talep edenlerden Ebu Ukba Antakya'ya*

yanıma gelerek patlayıcı maddelerde kullanılmak üzere entegre türü bazı malzemeler bulmamı istedi. Söz konusu malzemeleri Antakya'da buldum ve komşum Recep'le birlikte bu malzemelerden 30-40 tane kadar alarak Ebu Ukba'ya Antakya'da teslim ettim. Bu malzemelere patlayıcı bağlayarak zırhlı araçlara yönelik kullanacaklarını biliyorum" dedi. İddianameye göre şüpheliler kimyasal silahların yanında havan topu silahı için krom boru arayışına da girmişlerdi. Hytham Qassap'ın havan topu yapılması için Suriye'ye göndermek amacıyla araştırdığı krom boruları metal sanayi ile ilgili bazı iş yerlerinden araştırdığının tespit edildiği de anlatıldı.[1] Peki ne oldu dersiniz? 11 Eylül 2013 günü yapılan ilk duruşmada bunca ciddi iddianın tet tutuklu sanığı olan ve bütün ilişkilerin merkezinde yer alan Haytam Kassab sessiz sedasız tahliye edildi. Kassab'ın tahliyesinin ardından Suriye'ye kaçtığı tespit edildi.

Üzeri örtülen bu olaydan önce, zanlıların Suriye'ye sarin gazı ya da kimyasal silah yapımında kullanılan benzer malzemeler gönderip göndermediği bilinmiyor. Ancak Şam'ın Doğu Guta banliyösüne düzenlenen sarin gazlı bir saldırının, kimyasal silah yapımında kullanılan malzemelerle yakalanan zanlılarının her biri serbest bırakılan esrarengiz Adana operasyonundan 1,5 ay sonra olması da herhalde sadece bir tesadüftü. Sorumlusu Baas rejimi ilan edilen ve binden fazla insanın ölümüne yol açan bu saldırıdan sonra AKP iktidarının Suriye'ye yönelik askeri harekât düzenlenmesi için kopardığı yaygara da insani bir tepki olmalıydı. BM uzmanlarının saldırıda kullanılan füzelerin menzili ve kullanılan sarin gazının özelliklerini incelemeleri ise Erdoğan ve Davutoğlu'nin kopardığı yaygaranın aksine Esad iktidarının sorumlu olmadığına işaret ediyordu. Füzelerin menzili, rejim karşıtı cihatçı örgütlerin hâkimiyetinde bulunan bölgeden atıldığını gösteriyordu. Daha önemlisi Suriye'nin silah envanterindeki sarin gazı Rusya'dan ithal edilmiş olmasına rağmen saldırıda kullanılan ise batı kaynaklıydı. ABD ve AB ülkelerinin ortaya çıkan bulgular karşısında, askeri harekât yerine Rusya'nın önerdiği Suriye'yi kimyasal silahlardan arındırma önerisi de uygulamaya konunca AKP hükümetinin hevesi kursağında kaldı.

30 Mart 2014'te yapılacak olan yerel seçimler öncesinde AKP'yi sıkıştıracak en önemli hamle yolsuzluk soruşturmalarıydı. 17 Aralık sabahı başladığında siyasetin gündemini sarsan operasyonlar,

1 http://www.taraf.com.tr/haber-el-nusra-nin-kimyasal-iliskileri-134892/

milyonlarca dolarlık yolsuzluk ve rüşvet iddialarıyla kamuoyunun yakından tanıdığı bakanlar ve siyasetçilerin yanı sıra bürokratları da içine alarak genişledi. 30 Mart 2014 yerel seçimlerine kadar tüm ülkenin 3,5 ay boyunca yaşadığı fırtınalı günlerin artçıları hâlâ da sürmekte. Birlikte Türkiye'yi yeniden biçimlendiren iki güç odağı olan AKP ve Cemaat arasındaki çatışma şiddetini arttırdıkça Türkiye, benzeri görülmemiş bir savaşa tanık oluyordu. Bu süreçte rakibinin gücünü, alabileceği önlemlerle soruşturmaların önünü tıkayacağını bilen Cemaat de kendince tedbirini almıştı. Bu güçlü rakibi alt etmenin yolu olarak, seçimler öncesinde en azından itibar zedeleyerek Gezi İsyanları'yla başlayan oy kaybını arttırmak isteyen Cemaat, en iyi bildiği yöntemi, telefon dinlemeleriyle elde edilmiş kayıtları, ardı ardına internete sızdırdı. Hemen her gün internet üzerinden dolaşıma sokulan, yolsuzluk operasyonundaki iddiaları besleyen bir ya da birkaç telefon kaydı AKP ve Erdoğan nefreti dolayısıyla kısa sürede yaygınlaşıyordu. Bununla da kalmıyor iktidarın medya üzerinde kurduğu baskıyı kanıtlayan, yargı başta olmak üzere bürokraside yapılan AKP atamalarını gösteren ya da özel hayatla ilgili bazı telefon konuşmaları ya internete sızdırılıyor ya da muhalefet tarafından Meclis'te duyuruluyordu. Bir konuşmada evinde kaç para olduğunu soran babası İçişleri Bakanı Muammer Güler'e, *"Çok az baba, 1 trilyon"* diyen Barış Güler'i dinleyenler, bir başkasında oğlu Bilal Erdoğan'a, beş ayrı evde tutulan rüşvet karşılığı alındığı iddia edilen paraları *"sıfırla"* talimatı veren Başbakan'ı duyuyordu. Montaj denilen kayıtların birinde ise iş adamı Sıtkı Ayan olduğu öne sürülen kişinin vermek istediği 10 milyon dolar rüşveti az bulan baba Erdoğan oğluna, *"Kucağımıza düşecekler, merak etme"* diyordu. Başbakan Erdoğan, kâh medya patronu Aydın Doğan'ın rehin alındığı vergi davalarından birinin lehte sonuçlanmasına kızıyor, kâh yüksek meblağlı bir devlet ihalesini bir iş adamından alıp diğerine veriyordu. Sızıntılan kayıtların kimisinde bir medya patronunu nasıl ağlattığına tanık olunan Başbakan'ın emriyle, devlet rantını bölüşen iş çevrelerinin kurduğu ortak para havuzuyla iktidar medyasının nasıl yaratıldığını kanıtlayan telefon konuşmaları da yer alıyordu. Legal ya da illegal bu kayıtlar en sonunda *"Suriye'ye müdahale için devletin üst düzey yetkililerinin kendi topraklarına füze attırmayı bile tartıştığı çok gizli toplantının"* kayıtlarının sızdırılmasına kadar uzadı.

Suriye toplantısının ses kayıtları sızdırıldı

23 Mart 2014'te, Hatay'ın Yayladağı ilçesinin hemen karşısındaki Keseb kasabası yakınlarında Suriye'de rejim güçleri ve muhalifler arasında yaşanan çatışmalar sürerken bir savaş uçağının düştüğü haberi duyuldu. Genelkurmay yaptığı açıklamada, Suriye savaş uçağının Türkiye hava sahasını ihlal ettiği gerekçesiyle düşürüldüğünü duyurdu. Esad-Erdoğan ilişkisi zaten kardeşlik hukukundan düşmanlığa dönüşmüştü. Türkiye'nin her fırsatta Suriye'ye bir askeri operasyon yapılması için uluslararası toplumu kışkırtmaya çalıştığı bir dönemde yaşanan bu gelişme, iki ülke arasındaki gerilimi arttırmıştı. Birkaç gün sonra, 27 Mart'ta sızdırılan bir ses kaydı gerilimin düşmemesi için yapılmak istenen bir planı içeriyordu. Muhalefet kanadının, hükümetin Suriye'ye müdahale planları yaptığı iddialarını destekleyen, Dışişleri Bakanlığı'nda gerçekleşen ve dönemin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu, MİT Müsteşarı Hakan Fidan ve Genelkurmay İkinci Başkanı Yaşar Güler'in katıldığı bir kozmik toplantıya ait ses kaydı, uluslararası yansıması da olduğu için sızdırılanlar arasında en çok ses getireniydi. Konuşmalarda Süleyman Şah Türbesi bahane edilerek, Suriye topraklarına müdahale edilip edilemeyeceği ve silah gönderilmesi tartışılıyordu. *"Biz başından beri savaşalım diyoruz"* diyen Genelkurmay İkinci Başkanı Güler'e, *"Sağlam bir gerekçe olması gerektiği"* Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Sinirlioğlu tarafından hatırlatılıyordu. Bu gerekçenin ne olacağını da, *"Öbür tarafa dört adam yollar, Türkiye'ye sekiz füze attırır, gerekçe yaratırım. Hatta olmadı Süleyman Şah Türbesi'ne biz saldırır, onlar saldırmış gibi gösterir, gerekçe üretiriz"* diyen MİT Müsteşarı Hakan Fidan dile getiriyordu. Davutoğlu da Başbakan'ın Süleyman Şah konusunda kendisine, *"Bu bir imkân gibi de değerlendirilmeli bu konjonktürde"* dediğini aktarıyordu. Hükümet kanadının tepkisi çok sert oldu. Faili yine Cemaat olarak belirleyen Başbakan Erdoğan, *"Bu ahlaksızlıktır, bu adiliktir, bu alçaklıktır, bu namussuzluktur! Diyorum ya, bunların inine gireceğiz, inine! Daha ne olacak? Şu hale bak ya... Bu kadar önemli bir görüşmeyi ortam dinlemesi yaparak sen kime servis yapıyorsun?"* diyordu.[1] Dışişleri Bakanı Davutoğlu da, dinlemeleri yapanların Süleyman Şah Türbesi'nin korunmasına yönelik çalışmalara sekte vurmak istediklerini öne sürerek, *"Bu açık bir savaş ilanıdır. Gerekli görülen her türlü tedbir alınmak suretiyle bu*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26099479.asp

saldırıyı yapanlar, en ciddi şekilde cezalandırılacaklar ve faaliyetleri akamete uğratılacaktır" diyecekti.[1]

AKP'ye kimyasal saldırı suçlaması

Hükümet, yolsuzluk soruşturmalarını hukuku askıya alarak engellemiş, medyası aracılığıyla seçmeninin büyük çoğunluğunu da ortaya çıkan telefon konuşmalarının montaj-dublaj olduğuna ikna etmeyi başarmıştı. Her seçim öncesi savaşacak bir düşman bulmayı adet edindiği üzere bu kez de yeni şeytan Cemaat ilan edilmişti. Ortaya çıkan iddialar ve güçlü bir cephenin saldırısı altında girdiği yerel seçimlerden azımsanmayacak bir başarıyla çıkınca her şeye kaldığı yerden devam etti. Hükümetin, eski suç ortağı yeni düşmanı Cemaat'i devletten kazımaya giriştiği günlerde uluslararası medyada çıkan bir haber Suriye meselesindeki Türkiye'nin rolünü yeniden tartışmaya açmıştı. Haber, desteklediklerı radikal dinci rejim karşıtlarına 2 bin TIR dolusu silah ve cephane gönderdiği itiraf edilen Türkiye'nin milli istihbaratının başındaki Hakan Fidan'ın, Suriye'ye asker sokabilmek için *"Sekiz füze attırır, gerekirse Süleyman Şah'ı vururuz"* dediği toplantı kayıtlarının sızdırılmasından bir hafta sonra, bu bakış açısını destekeleyen vahim iddiaları içeriyordu. 4 Nisan 2014 günü London Review of Books'ta yayınlanan *"The Red Line and The Rat Line"* (Kırmızı Hat ve Gizli Hat) başlıklı bir analiz haberde, Ağustos ayında Guta'da düzenlenen kimyasal silah saldırısının arkasında Türkiye'nin bulunduğu iddia ediliyordu.[2] İddianın sahibi ise, Amerikan araştırmacı gazeteciliğinin önde gelen isimlerinden birkaç Pulitzer ödüllü Seymour Hesh'tü. 1969'da MayLai katliamıyla ilgili yaptığı haberle Vietnam Savaşı'nın yönünü değiştiren ve Obama karşıtlığıyla bilinen Hersh, 2004'de Irak'taki Abu Garip Cezaevi'ndeki işkenceleri de duyuran isimdi. Bir makalesi için aylarca çalışan ve titizliğiyle ünlü Hersh, Suriye'deki sarin gazı saldırısının Tayyip Erdoğan'ın bilgisi dâhilinde MİT ve jandarmanın desteğiyle İslamcı El Nusra Cephesi tarafından gerçekleştirildiğini söylüyordu. Hersh'ün iddiasına göre saldırının amacınsa ABD'yi Suriye'ye askeri harekât düzenmeye zorlamaktı. Kimyasal silah kullanılmasını kırmızı çizgi ilan eden Barack Obama

1 http://www.hurriyet.com.tr/dunya/26097284.asp
2 http://www.lrb.co.uk/2014/04/06/seymour-m-hersh/the-red-line-and-the-rat-line

liderliğindeki Amerikan yönetimi 21 Ağustos'taki Guta katliamının ardından İngiltere ve Fransa'nın da katılması beklenen geniş kapsamlı bir askeri harekât için düğmeye basmıştı. Ancak, hangi askeri üslerin kulanılacağının bile belli olduğu müdahaleden son anda dönülmüştü. Harekâttan iki gün önce Obama yönetimini vazgeçiren şey, saldırının arkasında Esad rejiminin değil, rejime karşı savaşan El Kaide'ci El Nusra Cephesi'nin, daha önemlisi de Türkiye'nin bulunduğunun anlaşılmasıydı. Hersh'e göre Amerikalılar, gerçeği öğrenince Suriye rejimine karşı harekât düzenlemekten vaçgeçmekle kalmamış felaket sonuçlar doğuracak bu istihbaratı da gizli tutmuştu.

Seymour Hersh, *"Obama, Erdoğan ve Suriyeli İsyancılar"* başlığını da verdiği makalesinde yeni olmayan bir iddiaya, Libya'dan Suriye'deki isyancılara taşınan silah trafiğine ayırmıştı. Bu silah trafiğinin baş sorumlusu olarak da Türkiye'nin adı anılıyordu. Hersh'ün ismini vermediği halen işbaşında bulunan yetkililere dayandırdığı makalesinde, *"Üst düzey Amerikalı askeri yetkililer ve istihbarat camiası Türkiye'nin Suriye'deki savaşta oynadığı rolden başından beri ciddi endişe duyuyordu. Erdoğan'ın cihatçı El Nusra Cephesi'ni ve diğer İslamcı isyancıları desteklediği biliniyordu"* diyordu. Hersh, haberinde görüşüne yer verdiği eski bir üst düzey istihbarat yetkilisinin, *"Türkiye hükümetinde bazılarının, Suriye içinde bir kimyasal saldırıyla Obama'yı kırmızı çizgi vaadini yerine getirmeye zorlayacağına inandığını biliyorduk"* dediğini öne sürüyordu. Hersh'e göre, Şam'daki saldırıya giden süreçte, ABD'nin 2012 sonlarında Esad'ın savaşı kazanmaya başladığına kanaat getirmesi ve Libya silahlarının Türkiye üzerinden Suriye'ye gönderilmesine desteği kesmesi en önemli etkendi. Hersh'e konuşan eski istihbarat yetkilisi, Erdoğan'ın muhaliflere silah vermekten vazgeçtiği için Obama yönetimine öfkelendiğini; zira siyasi ve askeri açıdan açıkta kaldığını söylemişti. ABD'nin askeri desteğinin yokluğunda Erdoğan'ın Suriye'de kendisine bağımlı bir devlet oluşması hayalinin yok olduğunu ve bunun sebebinin de ABD olduğunu düşündüğünü belirten Hersh'ün kaynakları, *"Erdoğan şunu biliyordu ki, Suriye savaşı kazandığında isyancılar onu hedef alabilirdi. Başka nereye gidebilirlerdi ki? Arka bahçesinde binlerce radikal vardı"* demişti. Haberde ABD istihbaratının 2013'ün ilkbahar aylarında Türkiye hükümetinin MİT ve jandarma aracılığıyla, kimyasal silah becerileri geliştirebilmeleri için doğrudan El Nusra ve müttefikleriyle

birlikte çalıştığı iddiası, *"MİT isyancılarla siyasi irtibatı sağlıyor ve Jandarma askeri lojistik ve kimyasal savaş dâhil eğitim vermek gibi işleri üstleniyordu"* diye öne sürüldü.

Amerikan ve İngiliz istihbaratının, 2013 ilkbaharından itibaren bazı Suriyeli muhaliflerin de sarin gazına erişimi olduğunu bildiği belirtilen makalesinde Hersh, Amerikan Savunma Bakanlığı İstihbarat Kurumu'na bağlı analistlerin, 20 Haziran'da hazırladıkları beş sayfalık bir raporda El Nusra'nın Suriye içinde sarin gazı üretilen bir hücresi bulunduğunu yazdığını anlatıyordu. Birkaç istihbarat kurumuna dayandırılan raporda, *"Türkiye ve Suudi Arabistan'daki bazı kişiler, muhtemelen Suriye içinde büyük miktarda üretim amacıyla, sarin yapımında kullanılacak onlarca kilogram maddeyi ele geçirmeye çalışıyordu"* cümleleriyle kimyasalların bir kısmının Türkiye'den gittiği vurgulanıyordu. Hersh bu iddiasına da, Adana'da iki kilo sarin gazıyla birlikte yakalanan ayrıntılarını yukarıda anlattığımız El Nusra üyelerine yönelik operasyon ve davayı dayanak gösteriyordu. Hersh'ün konuştuğu bir istihbarat danışmanıysa, 21 Ağustos Guta saldırısından kısa süre önce ABD Genelkurmay Başkanı Martin Dempsey ve Savunma Bakanı Chuck Hagel için hazırlanan gizli bir raporu gördüğünü öne sürüyordu. Söz konusu raporda, Erdoğan yönetiminin muhaliflerin savaşı kazanma ihtimalinden duyduğu ciddi rahatsızlıktan söz edilerek, Türkiye liderliğinin ABD'nin askeri bir yanıtına yol açacak bir şey yapmak istediği konusunda uyarıda bulunuluyordu. Sarin katliamından hemen sonra oluşan Suriye'ye askeri operasyon koalisyonuna Türkiye de destek vereceğini açıklamıştı. Ancak Obama son anda, askeri operasyon için ABD Kongresi'nden onay alması gerektiğini duyurmuştu. Hersh makalesinde, bu yeni gelişmenin pek bilinmeyen nedenininse, İngiltere'deki Porton Down askeri labaratuvarında yapılan testler olduğunu söylüyordu. İddiaya göre Rus askeri istihbaratı 21 Ağustos saldırısından sadece birkaç gün sonra bölgeden alınan numuneleri test edip İngiliz istihbaratına vermişti. Porton Down'da yapılan testler ve Suriye hükümetinden bir kaynaktan alınan bilgiler sonucunda, kimyasal gazın Esad yönetiminin envanterinden çıkmadığı kanaatine varılmıştı. Porton Down'daki İngiliz Savunma Bakanlığı çalışanları, *"Bize tuzak kuruluyor"* mesajı içeren bulguları ABD'ye göndermişti. Bu iddiayı dile getiren yetkiliye göre, saldırının arkasında Suriye'nin bulunmadığı kanaatinden sonra ilk şüpheli Türkiye'ydi. Hersh,

"21 Ağustos'ta düzenlenen saldırıya ilişkin telefon dinlemeleri ve diğer veriler toplandıkça, istihbarat camiası şüphelerini destekleyecek kanıtlar gördü" diye yazarken, eski istihbarat yetkilisinin de, *"Bunun, Obama'nın kırmızı çizgisinin aşılması için Erdoğan'ın adamlarınca planlanan gizli bir eylem olduğunu artık biliyoruz. Bu adamlar, BM yetkilileri daha önceki gaz kullanımlarını araştırmak için 18 Ağustos'ta Şam'a gittiğinde, kentte ya da dışında bir gaz saldırısı düzenlemek için gerilimi tırmandırmak zorundaydı"* dediğini de aktardı. Türkiye'nin planının *"olağanüstü bir duruma yol açmak"* olduğu yorumunu yapan yetkili, *"İstihbarat servislerinin üst düzey askeri yetkililere verdiği bilgiye göre, sarin Türkiye üzerinden tedarik edilmişti; oraya Türk desteği olmadan götürülemezdi. Türkler ayrıca sarinin üretimi ve nasıl kullanılacağı konusunda da eğitim verdi"* iddiasında bulunuyordu. Hersh, makalesine kaynaklık eden istihbarat yetkilisinin, *"Erdoğan'ın Suriye sorununun çözümü bulunmuştu: Ortalığı sarin gazı kaplayacak. Obama, 'Kırmızı çizgim geçildi' deyip Suriye'ye saldıracaktı. Ama işler öyle yürümedi"* görüşünde olduğunu da yazıyordu. Makalede anlatılanlara göre zaten, 16 Mayıs'ta Beyaz Saray'daki toplantıda Erdoğan, kırmızı çizgilerin geçildiğini anlatıyordu. Hatta Başbakan bir ara Hakan Fidan'ı da sohbete dâhil etmek istemişti. Ama Fidan konuşmaya başlayınca Obama, *"Biliyoruz"* diyerek sözünü kesmişti. Erdoğan, ikinci kez konuşturmaya çalışsa da Obama aynı şekilde Fidan'ın sözünü yine kesmişti. Bunun üzerine Erdoğan artık dayanamayıp *"Ama kırmızı çizginiz geçildi"* deyince Fidan'ı işaret eden Obama, *"Biz de sizin Suriye'deki radikallerle neler yaptığınızı biliyoruz"* demişti. Obama'nın bunları söylemesine kaynaklık eden bulgulardan birinin de Amerikan istihbaratı tarafından dinlenen Türkiyeli yetkililerin telefon konuşmaları olduğu makalede öne sürülüyordu. Guta saldırısının arkasında Türkiye'nin bulunduğuna ilişkin istihbarat bu dinlemeler üzerinden kanıtlandığını öne süren Hersh, *"21 Ağustos'ta düzenlenen saldırıya ilişkin telefon dinlemeleri ve diğer veriler toplandıkça, istihbarat camiası şüphelerini destekleyecek kanıtlar gördü... Bu değerlendirmeye yönelik desteğin büyük kısmı Türklerin kendilerinden, saldırının hemen sonrasında dinlenen konuşmalardan geldi. Öncelikli kanıtlar, Türklerin saldırıdan sonra çeşitli dinlemelerdeki keyifli ve sırt sıvazlar gibi görünen halleriydi. Operasyonlar planlama aşamasında her zaman son derece gizli tutulur fakat iş bitip övünme noktasına gelindiğinde, operasyonu düzenleyenler başarıdan pay kazanabilmek için kendilerini tutamaz"*

diye yazdı. Hersh, Amerikan yönetiminin neden bütün bunları açık etmediğini ise eski istihbarat yetkilisinin, *"Amerikan yönetimi ağzını açıp bir şey söyleyemiyor. Çünkü öylesine sorumsuzca hareket etti ki... Zamanında Esad'ı suçladığımız için şimdi tükürdüğümüzü yalayıp Erdoğan'ı suçlayamayız"* sözleriyle aktarıyordu.[1]

Hem iddianın sahibi Hersh, hem de makalesinin yayımlandığı London Review of Books'un uluslararası saygınlığı bir araya gelince hayli gürültü koptu. Posta212 adlı haber sitesinin Washington temsilcisi İlhan Tanır'ın konuyla ilgili yönelttiği sorularını yanıtlayan Beyaz Saray sözcüleri Hersh'ün haberini yalanlama yoluna gitti. *"İsimsiz kaynaklara dayanan bilgiler ışığında 21 Ağustos'da Suriye meydana gelen Kimyasal Silah saldırısı hakkında tamamen yanlış sonuçlara ulaşmaktadır"* diyen yetkililer, Guta saldırısından Esad rejiminin sorumlu olduğunu belirttikleri açıklamada ABD'nin Libya üzerinden Suriye'deki muhaliflere silah yardımı yaptığı iddialarını da yalanladı.[2] Bir yandan bilgiyi dışarı sızdıran ABD yönetiminin öte yandan inkâr etmesi, bir yanıyla konunun bilinmesinin istendiğini gösteriyordu. Böylece, Suriye konusunda uyum sorunu yaşadığı Türkiye'nin ABD nezdindeki yeni yeri de herkese gösterilmiş oluyordu.

Bu uzun parantezi kapattıktan sonra tekrar konumuza, MİT TIR'larıyla silah sevkiyatı yapılmasına dair operasyonlara dönelim. Uluslararası medyanın gündeminde yer alan, Cemaat kalemlerinin konu ettiği, TÜİK verileriyle yansıtılan Suriye'deki rejim karşıtlarına silah sevkiyatı haberleri yeni yılın ilk günü iddia olmaktan çıkıp somutlaştı. Hatay'da jandarmanın Suriye'ye yardım malzemesi götürdüğü öne sürülen bir TIR'da yaptıkları aramada çok sayıda silah ve mühimmat ele geçirildiği iddia ediliyordu. AKP hükümeti, Ortadoğu politikasının önemli bir yerini işgal eden Suriye'de yaşanan rejim krizinde, mezhepçi bir tutum takınarak Esad iktidarının devrilmesine odaklanmıştı. Bu nedenle de Özgür Suriye Ordusu adı altında birleşen Esad karşıtı muhalif gruplara silah, mühimmat, lojistik malzeme ve para dâhil her türlü destek sunuluyordu. Hatta Suriye'deki çatışmaları bir cihat savaşı olarak gören radikal dinci hareketlerin saflarına katılmak isteyenlerin geçiş köprüsü ve kimi zaman da barınma yeri Türkiye olmuştu. Suriye sınırında bulunan

1 http://www.diken.com.tr/suriyedeki-sarin-gazi-saldirisini-erdoganin-bilgisi-dâhilinde-turkiye-yaptirdi/

2 http://posta212.com/guncel/beyaz-saray-hershi-yalanladi

başta Hatay ve Gaziantep ile ilçeleri olmak üzere birçok yer Esad karşıtlarının merkezi haline dönmüştü. Rejim karşıtlarının ihtiyaçlarının karşılanmasına rol üstlenen kurum ise MİT'ti. Teşkilatın başında bulunan Hakan Fidan'ı daha önce de hedef alan Cemaat, hükümetin Suriye konusundaki tutumunu deşifre ederek AKP ile girdiği savaşı uluslararası güçlerin devreye girmesine yol açacak bir çizgiye taşımak istiyordu. Zaman zaman ABD ve Avrupa basınında da Türkiye'nin tutumunu eleştiren haberler yayımlanıyordu. Tam da eleştirilerin yoğun olduğu bir dönemde, yükü silah ve mühimmat olan MİT TIR'ları açığa çıkarılmak istenmişti. Başta polis teşkilatı olmak üzere yargı da dâhil güvenlik bürokrasisi içinde hatırı sayılır bir örgütlenmesi bulunan Gülen Cemaati henüz 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarının hengâmesi sürerken, savaşa tutuştuğu AKP hükümetini köşeye sıkıştıracak çok sayıda dosya biriktirdiğini de bir kez daha kanıtlamış oluyordu. Bu kez sadece iç kamuoyu değil uluslararası arenada da Türkiye'yi zora sokacak Suriye bağlantılı bir olayla, savaşa yeni bir cephe açılmıştı.

MİT'in silah dolu TIR'ları

Hatay'da MİT'e ait TIR'larda silah bulunduğu haberi ilk önce *Radikal* gazetesinin internet sitesinden duyuruldu. *"Hatay'da mühimmat yüklü TIR şoku"*[1] başlıklı haberde Türkiye'den Suriye'ye insani yardım taşıdığı ileri sürülen TIR'da yapılan aramada askeri mühimmat, hücum yelekleri, elektronik cihazlar ve bazı yaşam malzemeleri ele geçirildiği belirtiliyordu. Haberde, TIR'ın İHH'ye ait olduğu öne sürülse de bu iddianın vakıf yetkililerince yalanlandığı da anlatılıyordu. Konunun detaylarına girmeden önce bu atlatma haberi yapan muhabir Fatih Yağmur'un başına gelenleri anlatmak gerekiyor. Yolsuzluk soruşturmaları süresince adliye ve polis kaynaklarından sızdırıldığı aşikâr olan birçok iyi habere imza atan Yağmur hakkında AKP yanlısı internet siteleri üzerinden itibarsızlaştırma kampanyaları başlatılmıştı. AKP'nin yazılı ve görsel tüm medya organlarında da yer alan bu itibarsızlaştırma haberlerinde Fatih Yağmur'a, dönemin en kullanışlı suçlama sözcüğü haline dönen "cemaatçi" yaftası yapıştırılmıştı. Bu kampanyalar birkaç ay sonra karşılığını buldu ve Yağmur 15 Ağustos 2014 günü *Radikal* gazetesindeki işinden oldu. *Hürriyet* gazetesi yazarı Yılmaz Özdil'le aynı gün işsiz bırakılan Yağmur'un başına

1 http://www.radikal.com.tr/...dolu_tir_iddiasi-1168891

gelenler, ünlü yazarın gölgesinde kalmıştı. İddiaya göre Yağmur, MİT'ten gazete yönetimine gönderilen ve *"cemaatçi olduğu, cemaatçi polislerle ilişkisi bulunduğu"* şeklindeki bilgi notu üzerine atılmıştı. Yeni Türkiye denilen garabet düzende, daha önce bir gazetecinin haber kaynaklarıyla ilişkide bulunması tutuklanmasına yol açarken şimdi de işsiz bırakılmasının gerekçesi haline dönmüştü. Hükümet baskısıyla atılmasına rağmen yayın ilkelerini ihlal etmek gerekçesi sunulan Özdil'le ilgili açıklama yapan Doğan Yayın Holding, muhabir Yağmur'un işten atılmasının gerekçesine dair ise suskun kalmayı yeğledi.

Radikal duyurduğu, Hatay'daki silah dolu TIR haberi kısa süre sonra internet sitesinden de kaldırmıştı. Ancak AKP hükümetinin Suriyeli cihatçılara silah desteğini somutlaştıran bu olayın ayrıntılarının ortaya çıkması çok sürmedi. Suriye'ye giden silah dolu TIR, MİT'e aitti. Türkiye'nin silah sevkiyatını deşifre etmeye yönelik yapılan operasyonda, AKP-Cemaat savaşının bir başka yansıması olarak MİT-Jandarma-Başsavcılık ve Özel Yetkili Savcılık arasında ciddi kriz yaşanmıştı. Bir anda Türkiye'nin gündemine oturan TIR krizi, alengirli her soruşturmada olduğu gibi isimsiz bir ihbarla başlamıştı. Kırıkhan İlçe Jandarma Komutanlığı'na yapılan ihbara göre, Reyhanlı yönünden gelen 06 BR 8860 plakalı ve dorse plakası 06 DE 3290 olan TIR'la Suriye'ye mühimmat taşındığı iddia ediliyordu. İhbarda, marka ve modeli söylenen bir otomobilin de TIR'a eskortluk yaptığı da belirtilmişti. Jandarmanın ihbarı savcılıkla paylaşmasından sonra verilen talimat gereğince TIR ve otomobil Reyhanlı-Kırıkhan karayolu üzerinde jandarma ekiplerince durduruldu. Kırıkhan Başsavcısı Yaşar Kavalcıoğlu ve Savcı Yunus Alkan olay yerine hareket ederken, olayın niteliği gereği TMK 10'uncu maddeyle görevli Adana Cumhuriyet Savcısı Özcan Şişman'a da haber verildi. Bu arada TIR'a eskortluk yapan otomobil içinde bulunan kişiler, olaya ilk müdahale eden Kırıkhan savcılarına MİT personeli olduklarını ve taşıdıkları malzemelerin de devlet sırrı niteliğinde olduğunu söylemişti. Aynı dakikalarda Kırıkhan İlçe Jandarma Komutanı Yüzbaşı Kubilay Ayvaz'ı telefonla arayan İl Jandarma Alay Komutanı, askerlere geri çekilmelerini MİT görevlilerini serbest bırakarak TIR'ın da yolunu devam etmesini sağlamaları emrini vermişti. Ancak Yüzbaşı Kubilay Ayvaz, konunun adli nitelikte olduğunu belirttiği komutanına olay yerinde emir verme yetkisinin Savcı Özcan

Şişman'da olduğunu söyleyerek talimatı yerine getiremeyeceği karşılığını verdi. Ancak olaya Hatay Valiliği de müdâhil olmuştu. Kırıkhan Kaymakamlığı'ndan olay yerine gelen bir görevli, Hatay Valisi Celalettin Lekesiz'in jandarmaların geri çekilmesi, TIR sürücüsü ve MİT görevlilerinin araçları ile serbest bırakılmasını içeren bir yazılı emrini tebliğ etmişti. Bu emir üzerine, kendisine bilgi verilen Savcı Özcan Şişman'ın karşı çıkmasına rağmen talimata uyularak araçlar ve MİT'çiler serbest bırakıldı.

TIR yine MİT'çiler eşliğinde Reyhanlı yönüne hareket etse de, Savcı Özcan Şişman'ın talimatıyla Hatay Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi ekipleri tarafından Muratpaşa mevkiinde yeniden durduruldu. TIR'ı durduran ekibin yanında Savcı Şişman da vardı. TIR bölgedeki bir fabrikanın bahçesine çekilirken, sürücüsüyle birlikte TIR'da bulunan, biri Suriye uyruklu iki kişi de gözaltına alınmıştı. Savcı Şişman, TIR'da arama yapılıp malzemelerin boşaltılması için talimat verse de ekipler savcının değil Hatay Valiliği'nin arama yapılmasını engelleyen yazılı talimatına uydu. Bunun üzerine Savcı Şişman, tutanak tutarak olay yerinden ayrılırken Kilis'teki Öncüpınar Sınır Kapısı'ndan Suriye'ye geçeceği öğrenilen TIR ise ilk çıkış noktası olan Reyhanlı'ya geri döndü.

Türkiye hükümetinin, barınma ve geçiş imkânı da sağladığı Suriyeli cihatçılara MİT aracılığıyla silah sevkiyatı yaptığını kanıtlayan bu olaya dair bir açıklama yapan çiçeği burnunda İçişleri Bakanı Efkan Ala ise TIR'da silah değil Türkmenlere yardım malzemesi olduğunu öne sürmüştü. Ala, TBMM Genel Kurulu'nda yemin etmesinin ardından gazetecilerin konuyla ilgili sorularına yanıt vermek zorunda kalmıştı. *"Orada Türkmenler var. Türkmenlere giden yardımlar var, insani yardımlar"* diyen Ala, gazetecilerin konuyla ilgili peş peşe gelen soruları üzerine kızarak, *"Herkes işini bilecek. Siz içini biliyor musunuz?"* yanıtı vermişti.[1] Yaptığı yasa dışı işin deşifre edilmesine yönelik bu hamleye hükümet anında karşılık verdi. Reyhanlı'dan yola çıktığı andan itibaren TIR'ı takip edip Kırıkhan'da durduran polislere, daha olay yerindeyken gelen talimatla görevden alındıkları bildirildi. Hemen ardından da Hatay Terör ve Organize Şube'de görevli şube müdür yardımcıları ve bazı amirlerin de görev yerleri değiştirildi. Polisler ve TIR'da arama yapmadan ayrılan jandarma hakkında da adli ve idari soruşturma açıldı. Yolsuzluk soruşturmalarında olduğu gibi

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25488351.asp

hükümetin illegal işlerini soruşturmaya kalkan polisler bir kez daha tasfiye edilmişti. Kısa süre sonra Savcı Şişman da kendi isteğiyle dosyayı başsavcılığa devretmiş TIR dosyası da yerine atanan Gaziantep Cumhuriyet Savcısı Aziz Takçı'ya verilmişti. Bu açıklamanın meali açıktı. Şüpheli ve suç işlemekte kullanılan bir TIR devlet sırrı denilerek suçu soruşturmak isteyen savcı, jandarma ve polisten kaçırılmıştı. Hatta iddialara göre Savcı Şişman ağır baskılara maruz kalmış ve istifası istenmişti. Başına gelecekleri bildiği için görevinden el çektirilmeyi kabul eden Savcı Şişman kısa süre sonra da Gaziantep'e tayin edilerek bir nevi cezalandırılmış oldu.

Bu olayın üzerinden 10 gün geçtikten sonra bu kez de Adana'da, bir ihbar üzerine durdurulan iki otobüste yapılan aramada mühimmat bulunacaktı. 10 Ocak günü, Adana'dan Hatay yönüne giden ve bagajlarında mühimmat bulunduğu ileri sürülen iki otobüs Tarsus-Adana-Gaziantep otoyolunda polislerce durduruldu. Savcı Mustafa Sırlı'nın talimatıyla Adana Emniyet Müdürlüğü Özel Harekât Şubesi'ne çekilerek detaylı aramaları yapılan otobüslerden birinin bagajında Doçka ve Bixi makineli tüfeklere ait 40 kutu mermi bulundu.[1] Şoförler ifadelerinde otobüslerin MİT tarafından kiralandığını söylemişti.

19 Ocak günü ise yine Adana'da kaçak silah yüklü TIR ihbarı alan jandarma ekipleri yeni bir operasyona imza attı. Hatay'dakinin bir benzeri olan bu yeni operasyonu soruşturan isim ise cemaatçi olduğu için görevinden el çektirilen Özcan Şişman'ın yerine cemaatçi olmadığı düşüncesiyle atanan Savcı Aziz Takçı'ydı. Gazetecilerin tanıklığında yüzlerce asker ve polisin sinyal kesici jammer cihazları ve bomba arama uzmanı köpekler kullanarak yoğun güvenlik önlemleriyle gerçekleştirdiği operasyon, şüpheli TIR'larda silah ve mühimmat taşındığı ihbarı üzerine başlatılmıştı. Tarsus-Adana-Gaziantep otoyolunun Ceyhan gişelerinde durdurulan üç TIR, ön arama yapıldıktan sonra güvenli bir bölgeye çekilerek detaylı aranmak istendi. Ancak savcılığın arama kararı bulunmasına rağmen, MİT'e ait olduğu belirlenen TIR'ların aranmasına MİT yasası uyarınca izin verilmedi. TIR'larda bulunan malzemenin içeriği belirlenip kayıt altına alınmasıyla yetinildi. Kelepçelenerek gözaltına alınan şoförler de araçların MİT kontrolünde olduğunun anlaşılması üzerine serbest bırakıldı. Operasyonlar, önceden

1 http://www.milliyet.com.tr/yolcu-otobuslerinden-muhimmat-cikti/gundem/detay/1820337/default.htm

haber verilerek olay yerine çağrılan gazeteciler eşliğinde yapılmasına rağmen polis, muhabirlerin kamera kayıtlarına el koydu. Konuyla ilgili Adana Valiliği'nden yapılan yazılı açıklamada ise TIR'ların MİT'e ait olduğunu ve kontrollerin ardından rutin faaliyetini sürdürmek üzere yoluna devam ettiği belirtildi.[1] AKP Sözcüsü Hüseyin Çelik, aynı gün konuk olduğu CNN Türk kanalında yayınlanan Ankara Günlüğü programında konuyla ilgili yaptığı açıklamada, *"Galiba buradaki savcı arkadaşların niyeti savcılıktan çok daha öteye bir şeydir. Kimse kafasına göre arama yapamaz. Yanlış yapan savcı hesap verir. Sen kendini devlet içerisinde bir başka devlet falan olarak mı görüyorsun? Bana göre bu haddini bilmezliktir"* diyerek yeni bir savcı kıyımının da işaretini veriyordu.[2] Konuyla ilgili açıklama yapan isimleren biri de Başbakan Erdoğan'dı. Olayın ertesi günü, Brüksel'e hareketinden önce Esenboğa Havalimanı'nda açıklama yapan Erdoğan, *"MİT'in TIR'ları iznim olmadan aranamaz"* diyordu.[3] Konunun ardında Cemaat'in olduğunu vurgulayan Erdoğan, *"Bir defa savcı benim iznim olmadan kalkıp böyle bir müdahalenin içine giremez. Ve MİT'in ne getirip ne götürdüğüne bakamaz. Bu paralel yapılanmanın işte diğer bir versiyonudur. Daha kısa bir zaman önce atılan adımın bir başka devamıdır. Ne yazık ki burada jandarmamız da kullanılmıştır. Tabii burada gerek bu savcıyla ilgili, gerekse jandarmayla ilgili, komuta kademesini kast ediyorum, hepsiyle hukuki süreç başlatılmıştır"* diyordu. Erdoğan'ın işaretini verdiği soruşturmanın başladığı ise, gerekçesi de casusluk diye belirtilerek birkaç gün sonra açıklanacaktı.[4] Hükümetin usulsüzlüklerine yönelik herhangi bir soruşturmaya kalkışanların başına ne geldiyse bu olayda da benzer bir süreç yaşandı. Adana Cumhuriyet Başsavcısı Süleyman Bağrıyanık görevinden alınıp tenzili rütbe ile Antalya Cumhuriyet Başsavcı Vekilliği'ne atanırken, TMK ile yetkilendirilmiş Başsavcı Vekili Ahmet Karaca ile Adana'da TIR'larda arama yaptıran Savcı Aziz Takçı ve mühimmat yüklü iki otobüse yönelik soruşturmayı yürüten Savcı Mustafa Sırlı da görevlerinden alındı. Savcılar daha sonra HSYK kararnamesiyle başka kentlere atandı. TIR'ları

1 http://gundem.milliyet.com.tr/tir-lara-muhimmat-operasyonu/gundem/detay/1824341/default.htm

2 http://www.aksam.com.tr/siyaset/huseyin-celikten-tir-aciklamasi/haber-277861

3 http://www.zaman.com.tr/politika_mitin-tirlari-iznim-olmadan-aranamaz_2194643.html

4 http://www.zaman.com.tr/gundem_tir-aramasina-karsi-casusluk-sorusturmasi_2196830.html

durdurup MİT görevlilerini gözaltına alıp kelepçeleten Adana İl Jandarma Komutanı Kurmay Albay Özkan Çokay da Şubat ayı başında görevinden alınarak Harp Okulları Komutanlığı'na atandı. Tasfiyeler bununla da sınırlı kalmadı. Adana, Hatay, Mersin, Osmaniye, Gaziantep, Kilis gibi illerdeki terör olaylarına ve davalarına bakan Adana Adliyesi'ndeki TMK'nin 10'uncu maddesi ile yetkilendirilmiş hâkimler ile cumhuriyet savcılarının 22 yakın özel koruması da görülen lüzum üzerine görevden alındı. Bununla da yetinilmedi. Birdenbire Emniyet Teşkilatı'nda örgütlü Cemaat kadrolarının usulsüz dilenlemeler yaptığının farkına varan AKP hükümeti, Adana'da TIR soruşturmasında rol oynayan polisler hakkında soruşturma başlattı. İlerleyen bölümlerde ayrı bir başlık halinde ele alacağımız bu soruşturmalar Adana'nın yanı sıra İstanbul, Ankara ve İzmir'e de uzandı. Birçok polis gözaltına alındı. Bazıları tutuklandı. Adana'da TIR soruşturmasında etkin rol oyandıklarına kanaat getirilen altı polis ise dinleme soruşturmaları sırasında meslekten men edildi. Birçok kişi hakkında saçma sapan terör davaları açılmasına neden olan, en hafifinden karakter suikastında kullanılan usulsüz dinlemelerle elde edilmiş telefon kayıtlarının ardındaki gücün, polis teşkilatında örgütlü Gülen Cemaati kadroları olduğundan kimsenin kuşkusu yoktu. Ancak bu kuşkuyu dile getirenlerin AKP ve medyası tarafından da linç edildiğini, usulsüz dinlemelerle elde edilmiş kayıtların rantından en çok faydalananın AKP hükümeti olduğunu akılda tutmakta fayda var. AKP'ye açtığı savaşta Cemaat'in en önemli kalelerinden birisi olan polis teşkilatındaki üst düzey kadrolar, bu soruşturmalar zinciriyle tarumar edildi. Cemaat'in, çeşitli yerlere sürgün edilen yargıdaki uzantıları için açılacak soruşturmalar içinse, HSYK seçimlerini beklemek gerekecekti.

TIR operasyonuna casusluk suçlaması

MİT aracılığıyla silah sevkiyatının deşifre edilmesi, AKP ile Gülen Cemaati arasındaki savaşın en önemli cephelerinden birisi haline gelince hükümetin önlemleri de aynı sertlikte oldu. Hükümet, paralel devletle mücadele altında kendi çıkarlarına göre biçimlendirdiği yargı eliyle hedef aldığı her kesimi susturmaya yönelik adımlar atıyordu. Bunlardan biri de Adana'da MİT'e ait TIR'ların durdurulmasına ilişkin başlatılan soruşturmada 13 asker hakkında casusluk suçlamasıyla dava açılması oldu. 1 Şubat günü başlatılan

soruşturma Mayıs başında davaya dönüştü. *"Devletin gizli kalması gereken bilgilerini siyasal veya askeri casusluk amacıyla temin etme"* ve *"Devletin gizli kalması gereken bilgilerini siyasal veya askeri casusluk amacıyla açıklamakla"* suçlanan, Adana ve Ankara jandarma istihbaratta görevli askerler için müebbet hapis cezası isteniyordu. MİT'e ait TIR'larla silah sevkiyatı yapıldığının deşifre edilmesinin Cemaat-AKP savaşından bağımsız olmadığı açıktı. Bir suç faaliyetini önleme girişimi, suç olduğu iddia edilen bir başka faaliyeti de göz önüne sermişti. Suçu kovuşturmaktan ziyade, iktidar mücadelesine girişilen bir hükümetin zayıflatılmaya çalışılmasının amaçlandığına yönelik iddialar da iddianamede kendine yer bulmuştu. MİT'e ait faaliyetle ilgili görevlendirilen teşkilat mensuplarının önceden cep telefonu, kimlik ve adres bilgilerinin ele geçirildiği belirtilen iddianamede, uydurma suç iddialarıyla mahkeme kararıyla dinleme faaliyetleri gerçekleştirildiği belirtiliyordu. Usulsüz olduğu belirtilen dinlemelerle, silah sevkiyatının ayrıntılarının öğrenildiği belirtilen iddianamede bir mizansen hazırlandığı ve buna uygun olarak yapılan ihbar sonucu da TIR'lara yönelik operasyon düzenlendiği anlatıldı. İddianame, Gülen Cemaati'nin hedef aldıklarına ilişkin çalışma biçimini dair ayrıntılar da içeriyordu. Uyuşturucu ticareti ile ilgili 29 kişiye ait 42 telefon numarası ile ilgili dinleme talebi yazısına yedi MİT görevlisi serpiştirilerek dinleme kararı alınmıştı. MİT'çilere ait telefon numaraları ise bazı sanıkların kimliğini açıklamadığı meçhul bir haber elemanı tarafından temin edilmişti. Silah sevkiyatının soruşturulması, uyuşturucu kaçakçılığı gerekçesiyle düzenlenen dinleme talep yazılarıyla perdelenmişti. Adana'da önceden ayarlanan asker ve yargı personeli eşliğinde yapılması planlanan operasyon içinse 10 saat boyunca durdurulmadan izlenen TIR'ların içinde terör örgütüne ait patlayıcı bulunduğu iddiası gerekçe olarak gösterilmişti. TIR'larla ilgili bilgilerin emniyete verilmemesinin istendiğini belirten savcılık, *"Tırların kesinlikle durdurulmayıp sadece takip edilmesi yönündeki emirlerde bu tırların herhangi bir terör örgütü tırı ya da herhangi bir terör örgütüne giden bir tır olmadığının ya da yollarda patlatılma tehlikesi bulunmadığının şüphelilerce kesin olarak bilindiğinin bu nedenle Ceyhan gişelerine kadar gitmesine izin verildiğinin en büyük kanıtıdır"* tespitinde bulundu.

Son bir yıl içinde Adana'da El Kaide'nin bombalı eylem yapacağına ilişkin 81 ihbarın bulunduğunu ve bu ihbarların hiçbirinin

devlet birimlerinden gizlenmediğini ancak sadece bu üç TIR ile ilgili ihbarın bildirilmediği de vurgulanıyordu. Ankara ve Adana jandarma görevlilerinin olayı önceden planladığı belirtilen iddianamede, 19 Ocak Pazar gününün tatil olmasına rağmen Adana'da görevli pek çok rütbeli personelin hazır olarak komutanlıkta beklediği anlatıldı. İddianamede, Ankara'dan TIR'larla ilgili ihbarı yapan askerlerden biri olan Hakan Gençer'in tanınmamak için şapkalı parka giyip, kafasına da yüzü belli olmayacak şekilde koyu renkli bere takıp çok hızlı bir şekilde telefon kartı aldığı belirtildi. Kartın alındığı dükkânın hemen yanında iki tane ankesörlü telefon kulübesinin olduğu, ancak dükkânların güvenlik kameraları nedeniyle ihbarın başka bir kulübeden yapıldığı belirtildi. İhbarın kameraların tam olarak görmediği ankesörlü telefondan yapıldığı iddia edildi. Bir askerin ihbarı yaparken diğer askerin de sokakta gözcülük ederek çevreyi kontrol ettiğinin Ankara Emniyeti'nin sokaklardaki kamera kayıtlarından yaptığı çalışma sonucu tespit edildiği belirtildi. TIR'ların durdurulduğu gün özellikle 19 Ocak olarak belirlendiğinin anlatıldığı iddianamede, o gün Adana'da Dışişleri Bakanlığı'nın altıncı büyükelçiler konferansının yapıldığı ve 142 büyükelçinin katıldığı belirtildi. İddianamede TIR'ların içindeki malzemelerin ne olduğu kısmı ise nokta işareti ile sansürlenerek gizlenmesinin gerekçesi, devlet sırrı niteliği taşıyan belge ve evrakların bulunması olarak gösterildi. İddianamede casusluk suçlamasının gerekçesi, *"TIR operasyonun amacı Suriye devletinin Türkiye aleyhine elini güçlendirmeyi ve Türkiye Cumhuriyeti devletini, hükümetini, Milli İstihbarat Teşkilatı'nı ve Dışişleri Bakanlığı'nı uluslararası toplumda ve Suriye Esed rejimine karşı zayıf, suçlu ve çaresiz bırakma faaliyeti"* diye açıklandı. *"İşlenen suç başlangıcından sonuna kadar Türkiye Cumhuriyeti devleti, MİT ve Dışişleri Bakanlığı aleyhine gerçekleştirilen sonuçları itibariyle Suriye devleti lehine sonuçlar doğuran bir casusluk faaliyetidir"* denilen iddianamede MİT'in de hedef alınarak çalışamaz, işleyemez bir kurum haline getirilmeye çalışıldığını ve bu sayede yabancı ülke istihbarat örgütlerine Türkiye'de rahat çalışma sahası açma amacının güdüldüğü öne sürüldü.

AKP'yi bu kadar sert yöntemlerle mücadele etmeye iten nedenler de ortaya çıkıyordu. 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarıyla hırsızlık ve talan zinciri açığa çıkan hükümeti uluslararası arenada da zor durumda bırakacak olay MİT'in silah sevkiyatını açığa çıkarmaktı. Hükümetin yasaları iğdiş ederek, kamu görev-

lilerini sürerek, medyaya daha sıkı denetim uygulayarak üstünü kapatmaya çalıştığı soruşturmalara ve ciddi krizlere konu olan TIR'larda neler taşındığı da kısa zamanda ortaya çıktı. CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Tezcan, büyük bir krize yol açan Adana'da durdurulan üç TIR'da yapılan aramada kayıt altına alınan silahların listesini aylar sonra açıkladı. 21 Temmuz 2014 günü Meclis'te düzenlediği basın toplantısıyla elindeki savcılık tutanaklarını medyayla paylaşan Tezcan'ın anlattıkları, AKP hükümetini savaş suçlusu olarak yargılatacak düzeydeydi. Tutanaklara göre TIR'larda, *"200 cm uzunluğunda, 150 milimetre çapında gri renkli üzerinde Kiril alfabesi ile yazılmış yazı bulunan yaklaşık 25-30 adet füze veya roket olduğu değerlendirilen mühimmat"* vardı.[1] Tezcan basın toplantısında, TIR şoförlerinin ne yük taşıdıklarını bilmedikleri ve Ankara'da havalimanından yükleme yapıldıktan sonra Hatay'a gittiklerini söylediğini de aktardı. Şoförlerin yanında bulunan kişilerin arama sırasında *"Emniyet personeli olduklarını, kendilerine dokunulamayacağını"* söylediklerini ve *"Sizin savcınız beni arayamaz, bunların da hesabı sorulacaktır"* yönünde ifadeler kullandıklarını aktaran Tezcan, *"Silahlara MİT aracılık etmiştir, hükümet destek vermiştir"* diyerek mühimmatın Suriye'de El Kaide ve IŞİD militanlarına gönderildiğini söylüyordu. Tezcan, tutanaklara göre arama yapılan TIR'larda bulunan mühimmatın listesini şöyle anlatıyordu:

"Birinci TIR: Her TIR'da sacdan yapılmış 2'şer adet 3x3x2 metre ebatlarında büyük sandıklar var. Toplam 6 sandıkta mühimmat taşınıyor. Birinci TIR'daki birinci sandıkta, kafile numaraları Kiril alfabesi ile yazılı 25-30 adet füze ve roket. 30-50 milimetre ebatlı füze ve roket hassas tapaları. 40x30x15 santimetre ebatlı yaklaşık 15 ahşap sandık içerisinde her sandıkta 24 civarında bomba atar mühimmat, yani 15 sandıkta yaklaşık 300'e yakın 450'ye yakın bomba atar mühimmat. İkinci sandıkta da 20-25 füze roket tespit edilmiş. 25-30 ahşap sandıkta da 60 milimetre çapında havan mühimmatları bulunduğu tespit edilmiş. 5-6 çuval içinde de uçaksavar mühimmatı.

İkinci TIR: 90-100 adet top mermisi. Üzerinde Arapça yazılı koliler.

Üçüncü TIR: Bu TIR'da neredeyse hiç arama yapamıyorlar. Sadece sandıkların kapağını kaldırabiliyorlar. Bunun da tutanağı mevcut. Üçüncü TIR'da çap ve miktarı tespit edilemeyen gelişigüzel konulmuş

1 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/97233/ilac_degil_roketmis.html

mühimmatlar olduğu tespit edilmiş. Mühimmatların o ortamda sayılması mümkün olmadığı için garnizona çekmek istiyorlar, ancak müdahale ediliyor ve garnizona çekilmesi engelleniyor."

TIR'lara silah ve mühimmat yükleme işleminin, 19 Ocak günü saat 02.30'da Esenboğa Havaalanı'nda yabancı uyruklu bir uçaktan yapıldığını belirten Tezcan, şoförlerin beyanına göre varış noktasının Reyhanlı olduğunu söylüyordu. Sınırdan sonra şoförlerin araçları MİT elemanlarına teslim ettiklerini ifadelerinde anlattıklarını belirten Tezcan, *"MİT elemanları silahları sınırdan geçirip Suriye'ye El Kaide ya da IŞİD militanlarına teslim edip geri geliyor. Şoförler bunu daha önce de bir kez yaptıklarını söylüyorlar"* dedi. 19 Ocak günü Adana Ceyhan'da neler yaşandığı tutankalara da şöyle yansımıştı:

"Araçta bulunan iki şahsın araçtan inmeleri ve kimlik göstermeleri söylendi. Şahıslar kendilerini araca kilitledi. Kilidin ikna edilerek açılması sonrasında, şahıslardan tekrar kimlik sorulması sonrasında, kimlik göstermeyerek kendilerine dokunulamayacağını, 'Emniyet personeli olduklarını' ifade ettiler. Görevli personel tarafından araçtan zorla indirildiler. Şahısların araçtan indirilmesi sırasında, mukavemet göstermelerinden dolayı şahıslara bedeni kuvvet uygulandı. Şahıs araç başında beklediği esnada, 'Bunların da hesabı sorulacaktır', 'Sizin savcınız beni arayamaz' şeklinde beyanda bulundu. Ayrıca, kazma kürek ile mühimmat arandığını, patlayacağını ve suç işlendiğini söyledi. MİT sistemli bir şekilde, iktidarın kontrolünde bölgeye El Kaide ve IŞİD'e silah sevkıyatı yapıyor. Resmi belgelerle El Kaide terör örgütüne, bölgede silahlı terör örgütlerine Türkiye'den, Türk istihbarat birimlerinin desteği altında silah ve mühimmat taşınmıştır."

Hükümetin, kendisini hedef alan soruşturmalarda görev alan kolluk kuvvetleri ve yargı mensuplarını açığa alarak, görev yerlerini değiştirerek, yolsuzluk soruşturmaları örneğinde olduğu gibi yasa ve mevzuat değişikliğine giderek yaptığı müdahaleler, zaten sorunlu olan yargı sistemini daha da içinden çıkılmaz hale getirmişti. Ortaya çıkan suç iddiaları ve bu suçların üzerini kapatma girişimlerine yönelik tüm bu usulsüzlükler için kamuoyunda kendini aklamanın yolu ise bulunmuştu: Gülen Cemaati'nin yasa dışı işlere de imza atan devlet içindeki varlığını bitirmek. Bunun içinse her zaman en kullanışlı araç olan medya, iktidarın hizmetindeydi.

AKP sermayesinin sahibi olduğu basın organları nesnel gerçeklikle medyatik gerçek arasındaki uçurumu derinleştirme görevini koşulsuz kabul ederken, iktidara mesafeli olma iddiasındakiler de zaten baskı altına alındıkları için bu görevi üstlenmekte beis görmedi. AKP'nin yaptığı usulsüzlüklerin soruşturulamamasında ya da bunun için bir kamuoyu baskısı yaratılamamasındaki en önemli neden hükümeti karşısına almak bir yana, yaptığı hukuksuzlukları bile layığıyla aktarabilecek güçlü bir medyanın olmamasıydı. AKP, mevcut yazılı ve görsel medyanın satışlar ve izlenirlik payları bakımından yüzde 60'ını doğrudan kendine bağlamıştı. Görece bağımsız kalmaya gayret eden ana akım medyanın da baskı ve vergi cezalarıyla sindirildiği bir ortamda kendisini iktidar karşıtı olarak konumlandıran muhalif yayın organları ise, nesnel gerçeğin aktarıcısı olmak yerine duygulara hitap eden bir yayıncılık anlayışı nedeniyle güçsüz kalıyordu. Hal böyle olunca da haklarındaki suçlamalara, iddialara hep benzer açıklamalar yapmakla yetinen ve kendisine kör inançla bağlamış, bir hayli kalabalık seçmen kitlesini medyasıyla ikna eden hükümet, Meclis'teki çoğunluğunun da avantajıyla yasa ve mevzuatlarda dilediği değişikliği yaparak sayısız usulsüzlüğün soruşturulmasının önünü kesmiş oluyordu. AKP'nin faili olduğu suçları araştırmaya kalkışanlar hakkında açılan soruşturmalarda ise yargı vakit kaybetmeden verilen emri yerine getiriyordu. Adana'da TIR'ların durdurulmasıyla ilgili operasyonda görev alan askeri personele casusluk suçlamasıyla dava açılmıştı. Suriye'ye MİT kontrolünde silah sevkiyatı yapılmasına ilişkin başlatılan soruşturmalar ise kapatıldı. 1 Ocak'ta Hatay'da MİT'e ait bir TIR'da, 10 ve 19 Ocak'ta ise Adana'da hem iki ayrı otobüste hem de yine MİT'e ait TIR'larda silah ve mühimmat bulunmasıyla ilgili yürütülen soruşturmaların tamamı 22 Ekim günü verilen takipsizlik kararlarıyla kapatılmış oldu.

İHH'ye operasyon

MİT'in Suriye'ye silah sevkiyatı yaptığını deşifre eden ve AKP hükümetini uluslararası arenada da hedef haline getirmeyi amaçlayan bu operasyonlarda hükümete yakın İHH de bir başka hedefti. TIR baskınları eksenli soruşturmalar vakfın Genel Başkanı Bülent Yıldırım'ın, kendilerine yönelik operasyon hazırlığı yapıldığını duyurmasından 3 hafta sonra yaşanmıştı. Yıldırım'ın, Cemaat'in kendilerine yönelik bir operasyon hazırlığı içinde olduğunu

iddia etmesinin hemen ardından Hatay'da soruşturulan silah yüklü MİT'in kullandığı TIR'ın İHH'ye ait olduğu öne sürülmüştü. Vakıf tarafından yalanlasa da kimin doğru söylediğine kamuoyu karar verememişti. Silah yüklü TIR'larla ilgili başlatılan soruşturmalarla hükümetin MİT üzerinden yürüttüğü yasadışı faaliyetlerinin deşifre edildiği günlerde, aynı planın bir parçası olarak iki ayrı kentte İHH ofislerine de operasyon düzenlendi. 14 Ocak günü El Kaide örgütüne yönelik altı ilde düzenlenen operasyonlar kapsamında İHH'nin Kilis ofisi basılırken, Kayseri şube yöneticileri de gözaltına alınıp evleri arandı. Van Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü operasyondan Kilis Valisi ve Emniyet Müdürünün haberi olmadığı ortaya çıkınca, Kilis ve Van Terörle Mücadele Şubesi Müdürleri Devlet Çıngı ile Serdar Bayraktutan aynı gün görevden alındı. Operasyona katılan polisler ile soruşturmanın savcısı ve talimatların altında imzası olan hâkimin de daha sonra görev yeri değiştirildi. Operasyonun merkez üssü olan Van'ın İl Emniyet Müdürü Ümit Yurdakul ise KCK, Ergenekon, Faili Meçhul Cinayetler ve 28 Şubat Soruşturması gibi kritik dosyalarda görev yapan Ankara Emniyeti'nin eski Terörle Mücadele Şube Müdürü idi. Cemaatçi polis müdürlerinin Güneydoğu'ya kaydırıldığı 2012 atamasında Van'a atanmıştı. Van merkezli yürütülen soruşturma kapsamında, Van Terörle Mücadele Şube polislerinin koordinesinde, İstanbul, Kilis, Adana, Şanlıurfa ve Kayseri'de belirlenen adreslere sabah saatlerinde baskınlar yapılmıştı. Operasyonlarda 20 kişi gözaltına alınırken, şüpheliler El Kaide'nin Suriye'deki ayağına cihatçı göndermek, silah, mühimmat ve gıda yardımında bulunmakla suçlanıyordu. İstanbul'da Küçükçekmece, Fatih ve Bağcılar ilçelerinde yapılan baskınlarda gözaltına alınan üç kişi arasında, El Kaide'nin örgütün yöneticilerinden olduğu öne sürülen ve Hizbullah davasında ömür boyu hapis cezasına çarptırılan Hacı Bayuncuk'un oğlu Halis Bayuncuk da vardı.[1]

1 El Kaide operasyonunun ardından tutuklanan, cihatçıların "Ebu Hanzala" adını verdiği Halis Bayancuk 9 Ekim günü tahliye edildi. Operasyonda gözaltına alınan 25 şüpheliden tutuklanan 13 kişi arasında yer alan Bayancuk'la birlikte 6 kişi daha serbest bırakıldı. Mahkeme, Aradan geçen 10 aya rağmen hâlâ soruşturmaya dair iddianame hazırlanmamış olması ve delil durumunu göz önünde bulundurarak tahliye kararı vermişti. Daha önce de 2011 yılında El Kaide operasyonları kapsamında tutuklanan Bayancuk, 24 Ocak 2013'te yine tahliye edilmişti. Cihatçı görüşlerini Tevhid dergisi ve www.tevhiddersleri.com adlı sitede yayınlanan videolar aracılığıyla duyuran Bayancuk, Suriye'de İslami Cephe ile IŞİD arasındaki çatışmalarda, IŞİD safında yer almıştı.

Van'dan gelen polislerin koordinesinde Kilis'te yapılan operasyonda ise İHH Şubesi'nde arama yapıldı. Bir kişi gözaltına alınırken, derneğin bilgisayarlarına el konuldu. Aynı sıralarda İHH'nin Kayseri şubesinin yöneticilerinin de evleri basılmış, Recep Çamdallı da gözaltına alınıp soruşturmanın merkezi olan Van'a götürülmüştü. İHH'ye yönelik operasyonların daha kapsamlı olacağı ancak hükümet tarafından engellendiği iddia ediliyordu. İHH Genel Sekreteri Yaşar Kutluay konuyla ilgili yaptığı açıklamada Suriye'ye yönelik yardım faaliyetlerinin birilerini rahatsız ettiğini belirterek *"Bazı savcılar hakkımızda dosya hazırlayıp bizi tehdit etmeye çalıştı"* iddiasında bulundu. Operasyonun El Kaide ile ilgili olmasına rağmen arama emrinin bir vakıf çalışanı üzerine olduğunu belirten Kutluay, *"Personele yapılan işlem, evinden değil kurum üzerinden yapılıyor. Şahsın evi aranmıyor"* dedi. Hatay'daki MİT TIR'ına yönelik operasyona da adlarının karıştırılarak kirli bir operasyon yürütüldüğünü savunan Kutluay Gülen Cemaati'ni işaret ederek *"Amaç İHH'nın El Kaide bağlantısı var diyerek ilişkilendirmeye çalışmak"* dedi.

Başbakan Erdoğan'ın Suriye'deki radikal İslamcılarla arasına mesafe koymamasının yarattığı güven eksikliği ve AKP hükümetinin rejim karşıtlarına yardım ettiği iddialarının ABD ve Avrupa'da sıkça eleştiri konusu edildiği günlerde gelen İHH'yi de kapsayan El Kaide operasyonlarıyla ilgili Kutluay'ın iddiası hafife alınacak gibi değildi. Çünkü İHH'yi de kapsayan baskınlar 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarıyla başlayıp MİT'in silah sevkiyatı yaptığı TIR'lara yönelik operasyonlar sürecinin devamıydı. Örgütlü bir şekilde yapıldığı iddiasıyla yapılan yolsuzluk soruşturmaları TMK ile yetkili yani terör suçlarına bakan savcılar tarafından başlatılmıştı. 2012 Şubat'ındaki MİT Krizi'nin ardından hükümet, Gülen Cemaati'nin ÖYM'lerdeki örgütlenmesini kırmak niyetiyle aynı yılın Temmuz ayında bu mahkemeleri kaldırmıştı. Meclis'ten geçen üçüncü yargı paketinde ÖYM'lerin yerine Terörle Mücadele Kanunu'nun 10'uncu maddesinde tanımlanan suçlara bakan yeni ağır ceza mahkemeleri kurulmuş ve yeni hâkim ve savcılar görevlendirilmişti. Yeni yasanın 10'uncu maddesinde TMM'lerin görevleri tanımlanırken, terör suçlarının yanı sıra ÖYM'lerde olduğu gibi devletin güvenliğine, anayasal düzene, milli savunmaya ve devlet sırlarına karşı işlenen suçlar yine bu mahkemelerin görev alanı içinde tutulmuştu. Benzer şekilde korunan bir hüküm

de *"Haksız ekonomik çıkar sağlamak amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde cebir ve tehdit uygulanarak işlenen suçlar"* diye tanımlanmıştı. TCK ve TMK'ye göre bir örgüt soruşturmasının terör iddiasıyla sürdürülebilmesi için cebir, şiddet ve tehdit şartı gerekiyordu. İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı ilkinden daha büyük kriz yaratan, ancak hükümet müdahalesiyle engellenen 25 Aralık soruşturmasıyla ilgili yaptığı açıklamada *"TMK görevine giren bir suç yok. Cebir ve şiddet yok ise TMK organize suçlara bakamaz"* demişti. 17 Aralık'taki ilk operasyonların savcısı Celal Kara, TMK mahkemelerinde görülen suçlara değil, genel yetkili suçlara bakan düz savcıydı. Ancak, şüphelilerinin çoğu iş insanı olan 25 Aralık soruşturmasını yürüten Muammer Akkaş, TMK kapsamındaki suçlara bakmakla görevli özel yetkili savcılardandı. Peki, soruşturmaya TMK ile yetili savcının bakmasını gerektirecek cebir, şiddet ve tehdit faktörü ne idi? 17 Aralık soruşturmasının şüphelilerinden birisi de *"uluslararası terörist"* diye anılan Yasin El Kadı'ya bu sıfatın verilmesindeki neden ise El Kaide'nin finansörlerinden biri olduğu iddiasıydı. AKP'nin merkezinde olduğu yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarının, silah yüklü MİT TIR'larına oradan da El Kaide operasyonunda hükümete yakın İHH'ye uzanmasıyla yapbozun eksik parçası tamamlanmıştı. Yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasının cebir ve şiddet şartı da İHH'yi de kapsayan El Kaide operasyonlarıyla tamamlanacaktı.

Bosna savaşıyla birlikte ortaya çıkan ve yıllardır Müslüman coğrafyalarındaki çatışma bölgeleri ile ilgili yürüttüğü insani yardımlarla bilinen İHH hakkında, Suriye'deki iç savaşla birlikte bir takım kuşkular doğmuştu. İddia o ki İHH, cihat olarak gördükleri savaş bölgelerine yiyecek, giyecek dışında para, cephane, mücahit gönderme işlerini de yürütüyordu. Kimileri için geçmişte de zaten var olan bu kuşkularda İHH'lilerin Suriye'de Esad yönetimine karşı savaşan cihatçılarla kurduğu sıkı ilişkiler etkiliydi. İHH'nin yardım malzemeleri götürdüğü görüntüsü verildiği öne sürülen Hatay'da operasyon düzenlenen silah yüklü MİT TIR'ının da kısmen Selefi ağırlıklı İslami Cephe, kısmen Kaide bağlantılı Irak Şam İslam Devleti'nin kontrolündeki bölgeye açılan Öncüpınar Sınır Kapısı'ndan geçirilecek olması, güzergâhında Türkmen yerleşimi olmadığı halde *"TIR'da Türkmenlere giden yardımlar var"* savunması yapan Türk hükümetinin cihatçı gruplarla olası bağlarına dair kuşkuları attırmıştı. Zaten AKP'nin Suriye'de iç savaşı kışkırtan

politikaları ile Antakya, El Kaide bağlantılı grupların gayri resmi üssüne dönüşmüştü. Peki, Van merkezli soruşturmada İHH'yi El Kaide ile ilişkilendiren unsurlar ne idi? Soruşturmada şüpheliler *"Suriye'ye 15'erli gruplar halinde savaşçı göndermek; Afganistan, Pakistan gibi ülkelerden gelen El Kaideci'lerin Suriye'ye geçişini sağlamak ve zekât, yardım, deri gibi kalemlerle esnaftan para toplayarak bu parayı Suriye'de savaşan El-Kaide güçlerine aktarmak"* iddialarıyla suçlanıyordu.

Operasyonların Van ayağında gözaltına alınanlar arasında da 2009'da yine Van'da yapılan El Kaide operasyonunda gözaltına alınıp serbest bırakılan veya davası halen süren bazı kişiler de vardı. Bu isimlerden birisi olan İbrahim Şen, yolsuzluk operasyonları ile MİT TIR'larıyla Suriye'deki cihatçılara giden silahları İHH baskınlarıyla aynı dosyada birleştirecek isimdi. İddialara göre İbrahim Şen, El Kaide'nin Ortadoğu'da ikinci ismi olarak anılıyordu. Afganistan ve Guantanamo geçmişi olan ve bu sayede El Kaide üst yönetimiyle yakından ilişki kuran İbrahim Şen, 2001'de Afganistan ve Pakistan'a cihat amaçlı gitti. Kendisi gibi cihat için gelen Türkiyeli El Kaide üyelerinin liderliğini yapan Şen, ertesi yıl Pakistan'a illegal geçiş yaparken Pakistan ordusu tarafından yakalanarak ABD'lilere teslim edildi. Şen, Guantanamo Hapishanesinde 2,5 yıl hapis yattıktan sonra da Türk makamlarına teslim edildi. Türkiye'de serbest bırakılan Şen, El Kaide'nin üst yönetimiyle bağını hiç koparmadı ve Van'da kendisi gibi Afganistan ve Pakistan'da savaşmış kişilerden oluşan bir hücre kurdu. Faaliyetlerine devam eden Şen, 2008 yılında El Kaide'ye yönelik düzenlenen operasyonlarda tutuklandı. El Kaide terör örgütü üyesi olmak suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılan Şen'in dosyası Yargıtay aşamasında kaldı. Operasyonu yapan polislere göre, El Kaide üst yönetimi tarafından "Cihat Bölgesi" ilan edilmesiyle hücresini Suriye'ye taşıdığı ve Türkiye'den cihada gidecek birçok kişiye de aracılık ettiği öne sürülen Şen'in, İHH'nin Suriye'ye yardım adı altında Türkiye'de topladıkları malzemeleri, El Kaide kampına gönderdiği de iddialar arasındaydı. Bu iddialar ve Şen'in vakfın kimi yöneticileriyle kurduğu ilişkiler nedeniyle İHH de operasyon kapsamına alınmıştı. Polis, İbrahim Şen'in Suriye'deki kamplarına lojistik destek sağlamak için İHH Kayseri şubesi üyeleri Recep Çamdallı ve Ömer Faruk Aktepeci ile Kilis'te ise yine İHH bağlantılı İbrahim Halil İlgi'yle beraber hareket ettiğini tespit etmişti.

İddiaya göre İbrahim Şen, Suriye'deki El Kaide kamplarına giden yardımların sınır geçişlerinde yakalanmaması için kardeşi Abdulkadir Şen ve Küresel İnsani Yardım ve Siyasi Eğitim Merkezi Derneği (KİSEM-DER) üzerinden İHH İrsaliyeli sevkiyatlar yapıyordu. Soruşturma dosyasına yansıyan bilgilere göre İbrahim Şen'in dinlemeye alınan telefonlarında yaptığı konuşmalarda MİT'in Suriye'deki El Kaide ve diğer cihatçı gruplara silah yardımı yaptığının da kayda alındığı yer aldı.

AKP hükümetine yakın İHH üzerinden açığa çıkarılmak istenenler daha kapsamlıydı. Cemaat'in en etkili olduğu ve kendilerini de hayır işleri yapıyormuş gibi gösteren faaliyet alanlarından birisi yardım dernekleriydi. İHH de bu alanda kendini var eden, politik tutum alışları Cemaat'le farklılık gösterse de, kimi zaman ortak işler yapan bir yardım kuruluşu görünümlü derneklerden birisi. El Kaide'nin Türkiye hücrelerinin Suriye'ye yönelik faaliyetlerinin soruşturulduğu dosyada yer alan İHH bağlantıları sayesinde hem aynı alanda faaliyet gösterecek bir rakibinen kurtulacak olan Cemaat, aynı zamanda Erdoğan ve hükümetini savaş suçundan yargılatacak delilleri de biriktirmiş oluyordu. Türkiye'nin, çoğu El Kaide kökenli olan Suriye'deki cihatçı örgütlere desteğini açığa çıkaran operasyonlar dizisi; Erdoğan ve Ahmet Davutoğlu başta olmak üzere AKP iktidarını, onbinlerce kişinin öldüğü Suriye savaşında ulusal ve uluslararası hukuku ihlalle suçlayacak pek çok delili de açığa çıkarmış oluyordu. AKP hükümetinin, Suriye'deki cihatçılarla Esad rejiminin yıkılması noktasındaki iş birliği elbette sır değildi. Bu uluslararası oyunda ABD ve İngiltere'nin onayı Katar ve Suudi Arabistan'ın finansal, Türkiye hükümetinin de askeri desteğiyle sözde rejimin değiştirilmeye çalışıldığı Suriye bir anda radikal dinci örgütlerin savaş alanına dönüştürülmüştü. Ancak 2013 sonlarına doğru Esad karşıtı muhaliflerin askeri gücünü yitirip, birbirilerine düşmelerinin etkisiyle politik olarak da zayıflamasıyla Suriye'de savaşın merkez gücü olarak sadece cihatçı örgütler kaldı. Hal böyle olunca ABD, İngiltere ve Fransa'nın politikaları da değişmek zorunda kaldı. Denklemin Suriye tarafında duran Rusya'nın önerisiyle Esad rejiminin, elindeki kimyasal silahları BM Güvenlik Konseyi'ne teslim etme kararı almasıyla da bütün oyun yeniden kurgulanmaya başlandı. Rusya'yla anlaşan ABD, Ortadoğu'daki en büyük müttefiki İsrail'in de içine düşeceği çıkmaz göz önüne alındığında cihatçı örgütlerin daha büyük

tehlike arz ettiğinden hareketle, yıkmaya çalıştığı Esad rejiminin bir süre daha iktidarda kalmasının en iyi seçenek olduğunu gördü. Bir anda hem Esad'ı devirmeye çalışanlar hem de buna itiraz edenlerin ortak hedefi, Suriye'de savaşan ve bölge ülkeleri için en önemli tehdit kaynağı haline dönen cihatçı örgütlerin tasfiye edilmesi oldu. İki önemli küresel güç olan ABD ve Rusya'nın ittifakına dayanan yeni Suriye politikası, ABD'nin uydusu olan Mısır tarafından da kabul gördü. Suriye'deki iç savaşın dolaylı diğer bileşenleri olan Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri de cihatçı örgütlerin para musluklarını kapattı. Böylece yeni Suriye politikasıyla da uyumlu olduğunu gösterecek olan bölge ülkeleri aynı zamanda Türkiye'yi de onurlu olduğunu iddia ettiği yalnızlığın içine iterek bölgede izole etmeye başlamış oldu. ABD'nin Suriye merkezli yeni oyun planına doğal olarak sıcak yaklaşmayan Türkiye bildiğini okumaya devam etti. Mezhepçi tutum takındığı Ortadoğu politikasında düşman ilan ettiği ve birkaç ay ömür biçmesine rağmen halen yerini koruyan Esad rejiminin düşmesi için AKP, var gücüyle cihatçı örgütleri desteklemeye devam etti, ediyor.

Suriye oyununda kartları yeniden dağıtan ABD, bölgesel güç dengelerini gözeterek cihatçı örgütlerin tasfiyesinde aktif rol oynayan taraflarla ittifak yapmaya başlamış oldu. Türkiye, Ortadoğu denkleminde ve özel olarak Suriye politikasında tam anlamıyla yalnız kalmıştı. Sadece bu da değil. Her ne kadar müzakere süreci adı altında geçici bir ateşkes sağlanmış olsa da PKK'yle uzun yıllara yayılan savaş pratiği nedeniyle Kürt fobisi oluşmuştu. Bu nedenle Rojava'da Salih Müslim liderliğinde oluşan özerk yönetimi engellemek isteyen AKP hükümeti El Nusra grubunu açıktan, Irak Şam İslam Devleti'ni ise Kürtlerin iddialarına göre gizlice destekliyordu. Hem de küresel güçlerin Suriye'deki muhalif grupların hiçbirine askeri yardım yapılmayacağı kararı almış olmalarına rağmen. Her zaman ABD ve İsrail politikalarıyla uyumlu bir görüntü veren Gülen Cemaati de Suriye özelinde de aynı tutumu aldı. Hükümetin Suriye politikasına eleştirel yaklaşan Cemaat, AKP'nin doğrudan desteklediği cihatçı örgütlerle iş birliğinin kanıtı olan operasyonları da böyle bir dönemde gerçekleştirdi. Suriye'de savaşan radikal İslamcılara destek verdiğini reddeden AKP'nin yalanlarını ortaya koyan operasyonlara imza atan Cemaat, yıkılması için uğraştığı hükümet üzerindeki ulus-

lararası baskıyı da arttırmayı hedeflemişti. Yolsuzluk ve rüşvet soruşturması olarak başlayan operasyonların göbeğinde yer alan figür, adı çok anılmasına rağmen İran hesabına çalışan Rıza Sarraf değil Erdoğan'ın da dostum diyerek kefil olacağın açıkladığı Yasin El-Kadı'nın kendisiydi. Suriye'ye yönelik AKP politikalarındaki suç faaliyetlerinin de eklenmesiyle soruşturmalar El Kaide kökenli örgütlerin hem askeri hem de finansal olarak desteklendiğini açığa çıkarmak niyetindeydi. Soruşturmalar plana uygun olarak yürütülebilseydi, başlangıçta Suriye'deki cihatçı örgütleri açıkça destekleyen Katar ve Suudi Arabistan'ın, bu örgütlerle kurduğu ekonomik ilişkiyi koordine eden kişi olarak El Kadı'nın dolayısıyla Erdoğan ve AKP hükümetinin de rolü açığa çıkacaktı. ABD'nin, Suriye'deki radikal İslamcı hareketlere her türlü askeri yardımı kestiğini açıklayarak AKP hükümetinin de benzer bir tutum alması uyarısında bulunduğu bu dönemde, BM de Türkiye'den Suriye'ye giden bütün araçların gümrük kontrolünden geçmesi gerektiğini belirterek gerekli önlemleri alması yönünde açıklama yapmıştı. Yolsuzluk ve rüşvet ilişkilerinin yasal ya da yasa dışı ses kayıtlarıyla beslenerek soruşturmaya dönüştürülmesi, MİT'in silah sevkiyatının açığa çıkarılmasıyla Cemaat de AKP'nin tüm kirli ilişkilerini bildiği mesajını vermiş oluyordu. Suriye'deki cihatçıları tasfiye etme kararı aldıkları bir dönemde, AKP'nin izlemiş olduğu politikalardan ciddi oranda rahatsız olan küresel güçlerin, hükümetle savaşa tutuşan Cemaat kadroları üzerinden hayata geçirilen yolsuzluk operasyonlarıyla Erdoğan'ı ikaz ettikleri yorumu da yapılabilir. Başka bir deyişle Türkiye'nin izleyeceği Suriye özelindeki bölgesel politikasının ABD ile uyumlu olup olmamasının Erdoğan ve iktidarının siyasi geleceğini belirleyeceğini söylebiliriz. Ancak Suriye'de savaşan cihatçılarla kurulan grift ilişkilerin bir anda ortadan kalkmasıyla AKP hükümetinin düşman ilan ederek yıkılmasına çalıştığı Esad rejiminin varlığını kabul etmek zorunda kalacağı gibi, Irak'tan sonra Suriye'de Rojava'da ortaya çıkan Kürt özerk bölgesini de fiilen tanımak durumunda kalma ihtimali doğabilir. İç siyasi dengeleri de alt üst edebilecek bu olasılıklara, Türkiye tarafından ihanete uğradığını düşünecek olan ve artık Türkiye'de de ciddi örgütlenmeleri bulunan cihatçı örgütlerin saldırılarına maruz kalınmasını da eklemek gerek. IŞİD saldırılarına karşı başlangıçta yalnız bırakmaya çalıştığı Suriye'deki Kürt özerk bölgesinin yönetimini elinde bulunduran PYD'ye ABD'nin

istekleri doğrultusunda diklenmekten vazgeçen Erdoğan esasında kendi siyasi kariyerini garanti altına almak peşinde.

Yolsuzluk soruşturmaları kapatıldı

AKP hükümetinin haklı olarak arkasında Gülen Cemaati'nin olduğunu ifade ettiği yolsuzluk ve rüşvet iddialarını yalan, kanıt olarak sunulan telefon konuşmalarını montaj ve dublaj, operasyonları darbe girişimi savunmalarıyla göğüslediği soruşturmalar yargısal açıdan da bu savunmalara uygun biçimde kapatıldı. İlk önce dönemin başbakanı Erdoğan ve yakın çevresinin adının zikredildiği 25 Aralık, birkaç ay sonra da AKP'nin finansörleri olarak da bilinen müteahit şirketlerinin yer aldığı 17 Aralık soruşturmaları hakkında takipsizlik kararı verildi. AKP hükümeti; ortak düşmanların, muhalifler ve rakiplerin yok edilmesi sürecinde adeta iktidar ortağıymışçasına sıkı bir iş birliğine girdiği Cemaat'in, polis ve yargıdaki örgütlenmesine göz yumup sınırsız bir güçle donatarak büyümesine katkıda bulunduğu canavarın kurbanı olacağını anladığı anda her şeyi alt üst eden düzenlemelere girişmişti. Polis teşkilatında MİT Krizi'yle birlikte kısmen yapılan tasfiyeler, yolsuzluk soruşturmalarının ardından kıyım halini aldı. Binlerce polisin görev yeri değişirken açılan soruşurmalar sonunda bazıları meslekten ihraç edildi. Tenzil-i rütbeyle yüzlerce hâkim ve savcının görev yeri değiştirilerek Cemaat'in yargı teşkilatındaki kadroları dağıtılırken yasalarda ve mevzuatlarda değişiklikler yapılarak, yetmediğinde ise hukuk askıya alınarak hem soruşturmaların genişlemesi önlendi hem de yenilerinin önü kesildi. AKP'ye yakın savcı ve hâkimlerin göreve getirildiği, iktidar yanlısı olmayanın baskıdan ya da seleflerinin başına gelenden korkarak hukuka, adalete, eşitliğe değil güce biat etmeyi tercih ettiği bu süreçte soruşturmaların kapatılması da kimse için sürpriz olmadı.

İlk takipsizlik kararı, aralarında AKP döneminin yıldızı parlayan müteahhitleri, bazı iş insanları ve kamu görevlileri ile politikacıların da bulunduğu 60 şüphelisi bulunan TOKİ dosyası hakkında soruşturmaların başlamasından yaklaşık altı ay sonra 2 Mayıs'ta çıktı. 60 şüpheli arasında iş adamları Ali Ağaoğlu, Ahmet Nazif Zorlu ve Mehmet Ali Aydınlar ile eski Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın oğlu Abdullah Oğuz Bayraktar, eski Beşiktaş Belediye Başkanı İsmail Ünal da bulunuyordu. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, 17 Aralık operasyonunun üç ayağından

biri olan TOKİ soruşturmasının üstünü örtmesi *"yeterli delil bulunmadığı"* gerekçesiyle açıklandı. Dava açılmamasına karar veren Savcı Ekrem Aydıner, 20 suçlamanın tek tek ele alındığı takipsizlik kararında iletişim tespit kararlarının hukuka uygun olmadığını belirterek, *"Aksi halde dağdaki çobanın dahi telefonlarının dinlendiği paranoyasıyla yaşadığı bir toplum yaratırız ki şu an ülkemizde ortaya çıkan durum aşağı yukarı budur. İnsanların haberleşme özgürlüğünden söz edemeyecekleri bir ortamı yaratmak, temel hakların korunmasında tavizsiz üzerine düşeni yapmak zorunda olan bir hukuk devletinde kabul edilebilecek bir durum değildir"* dedi. Yolsuzluk operasyonlarının hemen ardından hükümetin yargı teşkilatına yönelik yaptığı müdahalelerle soruşturmayı yürüten savcılardan alınan dosya, Ekrem Aydıner'e verilmişti. Takipsizlik kararında; soruşturmanın İstanbul Emniyet'ine 18 Eylül 2012'de gönderilen e-posta ihbarıyla başladığını anlatan Aydıner, iş adamı Ali Ağaoğlu'nun da arasında bulunduğu dört kişi hakkında örgütlü bir yapı oldukları gerekçesiyle iletişim tespitinin yapılabilmesi için Sulh Hukuk Mahkemesi'ne yapılan başvurunun makul şüphe oluşmadığı gerekçesiyle reddedildiği, yapılan itirazın da kabul edilmediğini belirtti. Telefon dinleme kararlarının hâkim izniyle alınmış olmasına rağmen hukuka uygun olmadığını belirten Aydıner, geçmişte iktidarı paylaştıkları dönemde AKP ve Cemaat'in muhaliflerine uygularken kimsenin aklına getirmediği hukuksuzluğu, *"Bu kararın hâkim tarafından verilmiş olması kanun koyucunun aradığı hukuki ve fiili şartların gerçekleştiğine dair kesin karine sayılamaz. Ceza yargılamasında maddi gerçeğe ulaşmak amacıyla sınırsız hukuk kurallarına aykırı ve sanık haklarını hiçe sayan yöntemler izlenemez. Çünkü bu deliller hukuka aykırı delil olarak nitelendirilirler. Hukuka aykırı olarak elde edilen deliller hukuka uygunluğun baştan sona süreceği ceza yargılamasında kullanılamazlar ve esas alınamazlar"* sözleriyle tespit ediyordu.

Dosyaların sümen altı edileceğinin işareti olan bu kararın bir benzeri de 1 Eylül günü çıktı. Ucu dönemin başbakanına dek uzanan ve oğlu Bilal Erdoğan'ın da aralarında bulunduğu 96 şüphelisi bulunan 25 Aralık soruşturma dosyası da takipsizlik kararıyla kapatıldı. Kararda İstanbul Cumhuriyet Savcıları İsmail Uçar, İrfan Fidan ve Fuzuli Aydoğan'ın imzaları vardı. Savcılar, *"Türkiye Cumhuriyet Başbakanı'nın örgüt lideri olarak gösterilmesi ve 'Dönemin Başbakanı' ibaresi kullanmak suretiyle, fezleke düzenlenmesi, soruşturmayı hazırlayanların hukuki bir soruşturma görünümü altında Türkiye*

Cumhuriyeti hükümetini cebren ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye teşebbüs ettiklerini ortaya koymaktadır" ifadelerini takipsizliğin gerekçesi olarak açıklamışlardı. 25 Aralık soruşturması kapsamındaki 96 şüpheli *"Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek, üye olmak, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek, rüşvet vermek, almak, aracılık etmek, resmi belgede sahtecilik, ihaleye fesat karıştırmak, irtikâp, imar kirliliğine neden olmak, pasaport kanununa muhalefet ve suçtan kaynaklanan mal varlığını aklama"* suçlamaları ile karşı karşıyaydı.

Savcılar, 25 Aralık soruşturmasının, hukuk kılıfı altında bir darbe girişimi olduğuna vurgu yaptıkları takipsizlik kararında, yaklaşık 1,5 yıllık soruşturma sürecinde yetkili üç hâkim bulunmasına rağmen dinleme ve teknik takip kararlarında hep aynı hâkimin imzasının bulunmasına da dikkat çekti. Soruşturmada görevli polislerin izleme ve dinleme kararlarını, nöbetçi hâkimleri es geçerek her seferinde görevsiz oldukları halde Süleyman Karaçöl ve Menekşe Uyar'dan aldıkları belirtildi. *"Kamu imkânlarını kullanan soruşturma görevlilerinin kişilere pusu kurma hak ve görevleri yoktur"* denilen kararda, suç işleme ihtimaline karşı tespit kararı alınarak 2-3 yıl gibi sürelerle dinleme yapılmaması gerektiği vurgulandı. Dosyanın birçok şüphelisinin ne sebeple dinlemeye başlandığının anlaşılamadığı belirtilen kararda, dinlemeye alınan bazı şüphelilerin konuşma kayıtlarının çözümlenmediği, çözümleri yapılanların bazılarının fezlekeye dâhil edilmediği, kimi şüphelilerin de hem dinlenildiği hem de fezlekede ismi geçtiği halde 25 Aralık 2013 tarihinde arama ve gözaltı talimatlarında isimlerinin bulunmadığının altı çizildi. Başbakan Erdoğan ile Bakanlar Binali Yıldırım, Ömer Çelik ve Muammer Güler hakkında hiçbir mahkeme kararı olmadığı halde üçüncü kişiler üzerine kayıtlı telefonlar üzerinden yasal olmayan bir şekilde dinlendiklerine de yer verildi.

Ve yolsuzluk soruşturmalarını kapatan son takipsizlik kararı da 17 Aralık soruşturmasıyla ilgili olarak 17 Ekim'de verildi. Rıza Sarraf, Süleyman Aslan, Barış Güler ve Kaan Çağlayan'ın da aralarında bulunduğu 53 şüpheliyle ilgili, yine Savcı Ekrem Aydıner imzalı takipsizlik kararının gerekçesi ise *"Usulüne uygun delil toplanmaması, suçun unsurlarının oluşmaması ve herhangi bir örgüte rastlanılmaması"* olarak açıklandı. Böylece, *"Suç işlemek için örgüt kurmak, örgüte üye olmak ve yönetmek, suç örgütünün amaçları doğrultusunda*

faaliyette bulunmak, suçtan elde edilmiş mal varlığını aklamak, sahte belge düzenlemek, rüşvet vermek, kaçakçılık, fuhuş için kadın temin etmek" suçları yöneltilen şüpheliler hakkında kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verildi. Sadece, yolsuzlukların da simgesi haline dönüşen evinde bir ayakkabı kutusunda 4,5 milyon dolar bulunan eski Halk Bankası Genel Müdürü Süleyman Aslan'ın dosyası *"Yardım Toplama Kanunu'na muhalefet"* iddiası nedeniyle ayrıldı.

Cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluk ve rüşvet operasyonu olduğu öne sürülen, hükümetin en tepesine kadar uzanan şüpheli listesi barındıran soruşturmaların tümü böylece kapatılmış oldu. İç siyasi dengeleri de alt üst eden bir krize dönüşen 17-25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarıyla ilgili açılan tek dava ise ilk operasyonlarla ilgili Fatih Belediyesi çalışanlarının şüphelisi olduğu ve 24 Nisan 2014'te mahkeme tarafından kabul edilen iddianame oldu. İddianamede, Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir'in kardeşi Sebahattin Demir'in *"Yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama"* ve *"Ruhsatsız ateşli silahlarla mermileri satın alma veya taşıma veya bulundurma"* suçlarından 2 yıldan 8 yıla kadar, diğer 20 sanığın ise *"Rüşvet almak ve vermek"* ve *"2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na muhalefet"* suçlarından 6'şar yıldan 17'şer yıla kadar ayrı ayrı hapsi talep ediliyordu.

Milli orduya kumpasa soruşturma
2 Ocak 2014

Yalçın Akdoğan'ın, *Star* gazetesinde yazdığı yazıda Cemaat'i kastederek, *"Milli ordumuza kumpas kuruldu"* ifadesinden sonra Genelkurmay Başkanlığı da harekete geçerek Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Genelkurmay'ın Ergenekon ve Balyoz gibi davalarda dile getirilen kumpas iddialarıyla ilgili savcılığa suç duyurusu, Gülen Cemaat'inin ele alındığı öne sürülen 26 Aralık'taki yılın son MGK toplantısının ertesi günü yapılmıştı. Akdoğan'ın yazısının ardından, Balyoz davası sanıkları avukatları aracılığıyla Genelkurmay Başkanlığı ve Başbakanlık'a iki ayrı dilekçe ile başvuru yapmıştı. Dilekçelerde Başbakanlık'tan iddialar konusunda Teftiş Kurulu'nu harekete geçirmesi isteniyordu. Genelkurmay'a yapılan başvuruda ise, *"Siz de kumpas olduğuna inanıyorsanız, Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunun"* çağrısı yapılıyordu. Genelkurmay Adli Müşavirliği Ergenekon ve Balyoz gibi davalarda yargılanan TSK personelinin

mağduriyet iddialarını tek tek incelemeye alırken Genelkurmay Başkanlığı da TSK mensuplarının yargılandığı bazı davalarla ilgili 27 Aralık 2013'te Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Suç duyurusunda, *"TSK'nin muvazzaf ve emekli personelinin yargılandığı davalarda TSK'yi hedef alacak şekilde suç delilleri üretildiği, davalarda görev yapan adli kolluk, savcı ve hâkimlerin yargılamada savunmanın görüşlerini dikkate almadığı, suç delillerini manipüle ettiği"* gibi suçlamalar yer alıyordu. Bilirkişilerin manipüle edildiği de öne sürülen suç duyurusunda, adli kolluğun görev suçu işlediği, savcıların delilleri karattığı ve mahkeme heyetinin hukukun silahların eşitliği ilkesini yok sayarak adil yargılamayı olumsuz etkilediği belirtiliyordu.[1] Suç duyurusu üzerine soruşturma açan Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, görevsizlik kararı vererek dosyayı davaların açıldığı yer olan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdi. Dosyaya bakan Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu savcılarından Ekrem Aydıner, Eylül ayında ifadeleri almaya başladı. Savcılığın Balyoz, Ergenekon, Poyrazköy ve Askeri Casusluk gibi soruşturmalarda yargılanan askerlerden, şikâyetçi sıfatıyla ifadesini aldığı ilk isimler ise Ergenekon sanığı Emekli Albay Levent Göktaş ile Poyrazköy sanığı SAT komandosu emekli Binbaşı Levent Bektaş oldu.

Ergenekon davasının en önemli delilleri arasında yer alan 51 No'lu DVD'nin[2] sahibi olduğu iddia edilen ve 23 yıl 9 ay hapis cezası alan emekli Albay Levent Göktaş ifadesinde, *"DVD üzerinde parmak izi incelemesi yapılamasını ve benim parmak izim çıkarsa DVD'nin bana ait olduğunun tarafımdan kabul edileceği belirtilmiştir. Ancak polisler, Savcı Zekeriya Öz ve tutuklama kararını veren Ömer Diken bu talebimi kabul etmedi. Tutuklandıktan sonra da bu talebime devam ettim. Ancak hiçbir şekilde DVD üzerinde parmak izi incelemesi yapılmadı"* dedi. Göktaş, işyerinde 51 No'lu DVD'yi bulan polisler in de soruşturulmasını ve cezalandırılmalarını isterken, *"Söz konusu DVD'yi bulduğu yere koyduğundan emin olduğumuz görevlinin fotoğrafını görüntülerden tespit ederek size sunuyoruz. Bu kişinin araştırılmasını ve bulunmasını istiyoruz"* dedi. Göktaş, eski Ergenekon

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25488734.asp

2 Emekli Albay Levent Göktaş'ın ofisinde bulunduğu öne sürülen 51 No'lu DVD'nin içinde çok sayıda örgütsel doküman, yüksek yargı mensuplarına yönelik şantaj amaçlı çekilen müstehcen görüntüler ve fişlemeler ile "Balyoz Darbe Planı"na ait belgeler olduğu öne sürülüyordu. "Kafes Eylem Planı"nın ise gayrimüslimlere yönelik bir dizi eylemi içeriyordu.

savcısı Zekeriya Öz hakkında görevi kötüye kullanmak ve hukuka aykırı davranmak suçlarından soruşturma açılmasını da talep etti.

Savcı Ekrem Aydıner'e şikâyetçi sıfatı ile ifade veren Poyrazköy davası sanığı emekli Binbaşı Levent Bektaş da ofisinde bulunan *"Kafes Eylem Planı"* belgesinin, daha dosya bulunmadan bir hafta önce aynı davanın sanığı Eren Günay'a savcılık sorgusunda sorulduğunu hatırlatıyordu. Bektaş, *"Bu husus dahi savcıların sözde benden elde edilen materyallerde Kafes Eylem Planı'nı görerek bu plan hakkında bilgi sahibi olduklarını ve daha önceden bu hususların kullanıldığını göstermektedir"* demişti. Soruşturmayı yapan ve yürüten görevlilerin soruşturma sırasında delil üreterek görevlerini kötüye kullandıklarını iddia eden Bektaş, İstanbul Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde görevli soruşturma evrakında imzaları olan polisler ile bilirkişi olarak Ankara'dan getirilen polislerin soruşturulmasını istedi. Bektaş, dönemin Ergenekon savcıları Mehmet Ali Pekgüzel, Nihat Taşkın, Mehmet Murat Yönder ve Ercan Şafak'ın da söz konusu hukuksuzluklardan haberdar olduğunu ve bütün işlemleri emniyet mensuplarıyla birlikte yürüttüklerini düşündüğünü söyledi.[1]

Gülen'den mektup

4 Ocak 2014

Günün en önemli gelişmesi Başbakan Erdoğan'ın, Dolmabahçe Sarayı'ndaki çalışma ofisinde partisi ve kendisine yakın gazetecileri ağırladığı toplantıda savaşa tutuştuğu Cemaat'in lideri Fethullah Gülen'den ıslak imzalı bir sulh mektubu aldığını söylemesiydi. İddiaya göre, Gülen'in uzlaşma mektubunda pazarlık teklifleri de vardı. Başbakan Erdoğan ise *"Dershaneler ve atamalarla ilgili pazarlık teklifleri geliyor ama pazarlığa oturmayacağız paralel devleti bitireceğiz. Uzlaşma ve yatışma adımları var buna sıcak bakıyorum ama bu yapı orada durdukça olmaz"* demişti. Gülen'in mektubunu açıklayan kişi ise gazeteci Fikret Bila olmuştu. Gazeteciler davet edilmesine rağmen "basına kapalı" denilen toplantı çıkışında görüşünü soran meslektaşlarına açıklamalar yapan Bila, *"Islak imzalı mektup gelmiş. Gülen ya da üst düzey bir Cemaat mensubundan gelmiş anlaşılan"* dedi. Başbakan'ın yakın tarihlerde uzlaşma arayışı içeren bir mektup aldığını söylediğini belirten

1 http://www.milliyet.com.tr/-kumpas-dosyasi-acildi-gundem-1936540/

Bila, *"Ancak, mektubun kimin tarafından gönderildiğini söylemedi. Islak imzalı bir mektup olduğunu söyledi. Bir meslektaşımız, 'Fethullah Gülen Hoca'dan mı geldi acaba?' dedi. Ama ona bir cevap vermedi. Ama öyle bir algı oluştu. Fetullah Gülen Hoca'dan gönderilmiş bir mektup ve en azından o hareketin en üst düzeyinden gönderilmiş bir mektup olduğu anlaşıldı. O mektupta bazı öneriler, teklifler olduğunu, onu değerlendirdiklerini, evet, tamam bir uzlaşma, barış ortamı olsun ama dedikten sonra da, tabi 'Bu yargıdaki gelişmeler ne olacak?' diye sordu. 'Operasyonlar yapılıyor, evler basılıyor bunlar ne olacak?', 'Şantajlar yapılıyor bunlar ne olacak?', 'Şantajın altında mı çalışacağız' gibi soruları gündeme getirerek, o mektubun henüz değerlendirme aşamasında olduğunu, en azından Sayın Başbakan'ın da bazı garantiler beklediği anlaşılmış oldu sözlerinden"* diye konuştu.

Mektup faslına geçmeden önce, yine Fikret Bila'nın anlattıklarıyla toplantıda neler konuşulduğunu özetleyelim. Bila, Cemaat'e yönelik bir operasyon yapılıp yapılmayacağına dair Erdoğan'ın neler söylediği sorusuna, *"Bu konuda açık bir ifadesi oldu. Zaten 'paralel yapı' diye tabir ediyor Sayın Başbakan, bu yapının ortadan kaldırılacağını, demokratik bir devlette böyle bir yapının kabul edilmeyeceğini ifade etti. Bunun ortadan kaldırılacağını da beyan ederek, bu tür bir çalışmanın yürütüldüğünü açıklamış oldu"* yanıtını verdi. Bila, Balyoz ve Ergenekon davalarının yeniden görülmesine yönelik taleplere de Erdoğan'ın, *"Yeniden yargılanma bir haktır"* diyerek olumlu yaklaştığını, Adalet Bakanlığı'na da bu yönde bir çalışma yapılması için talimat verdiğini söyledi. Toplantıda, yolsuzluk soruşturmalarıyla ilgili, oğlu ve damadı hakkındaki iddiaları her ikisinin de devletle bir işlerinin olmadığını belirterek yalanlayan Erdoğan, *"Eğer Başbakan'ın oğlu veya damadıysanız, Türkiye'de bir iş yapamayacak mısınız?"* demişti. Başbakan Erdoğan, oğlunun Yasin El Kadı'yla görüşmesinin normal olduğunu da, *"Çünkü aile dostumuz olan ve Türkiye'ye yatırım yapmak isteyen bir Suud işadamı"* diyerek açıklamıştı. NTV'nin yayınında da yolsuzluk operasyonlarıyla ilgili Erdoğan'ın, *"17 Aralık Darbesi"* diye tanımladığını ifade eden Bila, *"Fakat bunun bir yolsuzluk boyutu da var, o konuda bir hassasiyet gösteriyor. Halkbank genel müdürünün paraları o şekilde evde bulundurmasını hata olarak ifade etti. O konuyu ayırıyor. Yargı sürecinin beklenmesi gerektiğini belirtti"* dedi.[1]

1 http://www.milliyet.com.tr/basbakan-erdogan-a-gulen-den/siyaset/detay/1817272/default.htm

Başbakan'ın sevdiği gazeteciler ve STK temsilcilerinden oluşan heyette yer alan diğer kişiler de toplantıda konuşulanları aktarmaya devam etti. Hükümetin resmi gazetelerinden biri olan *Sabah*'ın başyazarı Mehmet Barlas'a göre, *"Başbakan paralel devletin darbe algı operasyonuna karşı meydanların dili operasyonunu sahneye koyuyordu. Meydan meydan dolaşıp olayın ne olduğunu anlatıp, yaşananların seçim sonucuna etki etmediğini, AKP seçmeninin gücünü kaybetmediğini"* söylüyordu. Barlas, Fethullah Gülen'den gönderilen barış mektubu konusunda Erdoğan'ın dönüşü olmayan noktanın geçildiğini söylediğini, MİT TIR'larının durdurulması operasyonlarının ise 7 Şubat 2012'deki MİT operasyonlarının devamı olduğunu belirterek, *"Her ikisi de paralel devletin işidir"* dediğini aktarıyordu. Doğan grubunda hükümet komiserliği görevini üstlenen Akif Beki'ye göre *"ifadeleri güçlü olan Başbakan"*, yolsuzluk operasyonlarını hükümete yapılan yargı darbesi olarak nitelendirmişti. Liberal cenahın AKP kadrolusu "demokrasi mücahidi" Can Paker, Başbakan'ın yolsuzluk soruşturmalarının Türkiye'nin geleceğiyle ilgili bir darbe olduğunu anlattığını, yaşananların Kürt sorunundaki açılım sürecine etki etmeyeceğini söylediğini belirtti. Paker'in aktardığı, Kürt sorununu bitirme iddiasındaki Başbakan'ın sözleri ise ilginçti: *"Kürt meselesi demek yanlıştır. Kürt vatandaşımın sorunu olabilir. Avrupa'daki bildiğim devletler bunu körüklüyor"*. Cemaat'e ait *Zaman* gazetesi yazarlarından Ali Bulaç ise, *"Camiaya karşı operasyon düzenlenecekse bunun binlerce insanı mağdur edebileceği söylendi. Başbakan da 'Bu konuda dikkatliyiz. Öyle bir şeye mahal vermeyiz. Ama devletin içinde yapılanma varsa onları tasfiye etme konusunda kararlı olduğunu söyledi"* diyordu.[1]

Erdoğan ve hükümet güzellemesi yapacakları bilindiği için toplantıya çağrılanların söyledikleri içinde en önemlisi, Gülen'den gönderildiği belirtilen ve Erdoğan'ı uzlaşıya çağırdığı öne sürülen mektuptu. Haliyle üzerinde en çok konuşulan, gündemi belirleyen de bu oldu. Herkes meşrebine göre yorumlar yaparken Cemaat kanadından ilk açıklama, Fethullah Gülen'in sohbetlerinin yayınlandığı www.herkul.org sitesi yöneticilerinden Osman Şimşek'ten geldi. Twitter'dan, Said-i Nursi'nin sözlerine atıf yaparak Cemaat'in AKP'yle pazarlık yaptığı yorumlarına Şimşek, *"Bir dune-i hakikat bir harman yalanı yakar. Bakalım mektup ve hikâyesi*

1 http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/01/04/gulenden-basbakan-erdogana-mektup

ortaya konunca 'pazarlık' iftiracıları ne yapacaklar?!" dedi. Konuyla ilgili Cemaat kanadından bir diğer açıklama da GYV tarafından yapıldı. Yanlış bilgilendirme nedeniyle hatalı yorumlar yapıldığı belirtilen açıklamada, *"Hocaefendi tarafından gönderilen mektup, Sayın Başbakan Erdoğan'a hitaben yazılmadığı gibi, muhtevasında da hiçbir 'pazarlık' söz konusu değildir"* deniliyordu. GYV'nin açıklamasının en dikkat çekici yeri ise, *"Meselenin aslı şudur: Vakfımız Onursal Başkanı Fethullah Gülen Hocaefendi, saygıdeğer bir devlet büyüğümüzün kendisine gönderdiği kıymetli bir insanla görüşmüş; görüşme sonrasında bir mektup yazarak mukabelede bulunmuştur"* denilerek isim verilmeden Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün kastedildiği satırlardı.[1] Bu açıklamadan sonra aynı gün gece yarısına doğru Osman Şimşek, bu kez www.herkul.org sitesinden mektubun yazımı ve gönderilmesine ilişkin yeni açıklamalarda bulunarak mektubun içeriği ve adresi konusundaki tartışmalara nokta koydu. *"Sayın Başbakanımızın Dolmabahçe'deki toplantıda 'mektup'tan nasıl bahsettiğini bilmiyorum. Fakat bazı katılımcıların eksik ve yanlış bilgilendirmeleri neticesinde medyada çok hatalı yorumlar yapılmaya başlandığını esefle görmekteyim. Muhterem Hocaefendi'nin iki haftadır sükûtu tercih etmesini bile farklı yönlere çeken bazı kimselerin mektup hadisesini de bir 'pazarlık' gibi değerlendirmeleri fazla şaşırtıcı değil ama gerçekten çok üzücü"* diye başlayan *"Hocaefendi'nin Sükûtu ve O Mektubu"* başlıklı açıklamada Şimşek şunları söylüyordu:

"Peki, işin aslı nasıl gelişti? Sükûtun hikmeti neydi? Mektubun içeriği nasıl? Dershane konusuyla başlayan tartışmaların büyümesi neticesinde, bazı duyarlı insanlar, mektuplar ve mesajlar gönderip muhterem Hocamızı ve sevenlerini sessizliğe davet ettiler. Problemin bir yangına dönüşmemesi için acil tedbirler alınması gerektiğini ve bunun ilk basamağını sağduyulu mesajların, hatta bir süre sükûtun teşkil ettiğini söylediler. Bu arada bizzat gelip görüşme talebinde bulunanlar da oldu. Muhterem Hocamız, 'Zahmet buyurmayınız; sulhun yanında duracağımızdan ve elimizden geldiğince herkesi sükûnete çağıracağımızdan emin olunuz!' manasına gelen cevaplar verdi. Gerçekten de o son sohbetinin akabinde hiç hasbıhalde bulunmadı ve her fırsatta çevresine 'Lütfen güncel olaylarla oyalanmayalım; imanda derinleşmeye ve hizmetlerimizi sürdürmeye bakalım!' dedi.

Bu güzel niyetinin bir nişanesi olarak, buraya ziyarete gelen bir dost

1 http://gyv.org.tr/Aciklamalar/Detay/116/20140104Gazeteciler%20ve%20Yazarlar%20Vakf%C4%B1ndan%20Mektup%20A%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1

aracılığıyla Sayın Başbakan'a iki imzalı kitap da gönderdi ve iyi dileklerini ifade etti. O günlerde Sayın Cumhurbaşkanımızın da tartışmaların büyümemesi ve milletimizin huzuru adına farklı kesimlerle görüşmeler yaptığı, binaenaleyh muhterem Hocamıza da bir elçi gönderip kendi düşüncelerini aktarmak ve buranın mülahazalarını öğrenmek istediği iletildi.

21 Aralık'ta gelip Hocaefendi'yle görüşen ve onun değerlendirmelerini not eden misafirimiz, yazılı bir metinle dönmenin çok daha faydalı olacağını söyleyince, muhterem Hocamız, medyada sözü edilen o mektubu yazıp verdi. Daha misafirin gelişi teklif edilirken 'Bu ziyaretten mutlaka Başbakanımızın da haberi olsa!' dileğini ifade eden Hocaefendi, mektupta muhtevanın Başbakan'la paylaşılması arzusunu da dile getirdi. İhtimal bu iki hususla da gizli saklı bir iş yapılmadığı nazara veriliyordu.

Muhterem Hocaefendi'nin son iki haftadaki sükûneti ve aşağıdaki mektubun içeriği insafla okunursa görülecektir ki yakışıksız iddia ve ithamları kabul, buna bağlı bir özür ve hele bir 'pazarlık' asla söz konusu değildir. Sürekli sözü edilen yangının büyümemesi, alevlerin bir an evvel söndürülmesi adına ortaya konan gayretlere aynı duyarlılık ve sorumlulukla mukabelede bulunma cehdi vardır ortada. Bunun dışındaki yorumların hakikati yansıtmadığı ve bir çarpıtmadan, hatta iftiradan ibaret olduğu aşikârdır."[1]

Şimşek mektubun içeriğini de özetlediği açıklamasını *"Karakter, düşünce ve üslûbumuzun hatırına herkesin yalan-doğru sesini yükselttiği durumlarda bir 'Lâ Havle' çekip 'Buna da eyvallah' demekle yetineceğiz"* diye bitiriyordu. Erdoğan'ın durumu çarpıtarak anlatmasına tepkisini la havle çektiğini belirterek dile getiren Osman Şimşek, tam da 17 Aralık operasyonu sonrasında 21 Aralık'ta Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün gönderdiği elçinin Fethullah Gülen'le görüştüğünü söylüyordu. Cumhurbaşkanı Gül'ün gönderdiği elçinin kim olduğu sorusunun yanıtını da bizzat elçinin kendisi, Gazeteci Fehmi Koru açıkladı. Kanal 7'ye yaptığı açıklamada dershaneler çatışmasıyla başlayıp 17 Aralık'a ve sonrasına uzanan süreçte yaşananlardan rahatsızlık duyduğunu belirten Koru, durumdan çıkan vazife çıkararak arabulucu rolüne soyunmuştu. Koru'nun, Başbakan'ın bilgisi dâhilinde Pensilvanya ziyaretini gerçekleştiği gün olan 21 Aralık'ta Erdoğan, bir gün önce kendisine beddua eden Gülen ve Cemaat'i için inlerini didik didik

1 http://www.herkul.org/yazarlar/hocaefendinin-sukutu-ve-o-mektubu/

edeceklerini söylemişti. Yani Koru'nun ziyaretinin niyet ettiğiyle sonuçlanmasının pek olası olmadığı zamanlardı ama yine de umutlu olduğunu söylüyordu. Koru, *"Hem Cumhurbaşkanı Abdullah Gül hem de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile ayrı ayrı görüşmelerim oldu. O görüşmelerde her ikisinin de rahatsızlıkları aşikârdı. Bu sürecin hem onları hem de içinde bulundukları yönetim olarak ülkenin çok ciddi sıkıntılara doğru yer aldığından endişe ediyorlardı. Bu görüşmeden sonra Cemaat tarafı ne düşünüyor diye sorduğumda yolumu Pensilvanya'ya düşürdüm"* dedi. Fethullah Gülen'le görüştüğünü belirten Koru, *"Onun da hassasiyetlerinden bir tanesi dershaneler konusu. Ayrıca kendisine sempati duyan insanların devletle irtibatlarının kesilmesine kadar varabilecek ihtimali onu rahatsız eden gelişmeler içindeydi. Sayın Gülen bunları söyleyince bende kendisine 'mümkünse bunları yazıya dökebilir misiniz?' diye sordum. Teklif benden geldi. O yazının mektuba dönüşeceğini hiç düşünmemiştim. Mektubu alıp muhatabı olan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e ilettim"* diye konuştu.

Savaşın şiddetlenmesine medyanın katkısı olduğunu ve Gülen'in beddua konuşmasının ardından gittiğini belirten Koru, *"Zaman gazetesinin 13 yıl ilk önce genel yayın yönetmenliğini sonra başyazarlığını, Ankara temsilciliğini yapmış, dolayısıyla kendisini çok yakından tanıyan ama daha öncede İzmir yıllarından kendisiyle dostluğumuz bulunan bir isimdir. O bakımdan zaten rahatsızlıkla karşılanacağını hiç düşünmemiştim. Orada da böyle bir hava yoktu. Sanki o konuşma yapılmamış gibi davrandı. O konuşmadan sonra böylesine olumlu böylesine yumuşak mesajları vermesi de bana umut vermişti. O umudumu hem Cumhurbaşkanı'yla hem Başbakan ile paylaştım ve tansiyonun düşürülmesinin ülkenin yararına olacağı noktasında hepsinde bir beklenti vardı. Ama sonrasında bu beklentiyi zayıflatan yayınlarla karşı karşıya kaldık"* diye konuştu. Koru, görüşmelerde tarafların hiçbirinden birbirleriyle ilgili bir olumsuzluk duymadığını ve sürecin husumetli bir anlayış içerisinde sürdürüleceği izlenimi almadığını da söyledi.[1]

Dershaneler çatışmasıyla ilan edilen yolsuzluk operasyonlarıyla meydan muharebesine dönüşen AKP-Cemaat savaşında Cumhurbaşkanı Gül, geri durmaya çalışarak tarafsız bir görüntü vermeye çalışıyordu. Ancak Erdoğan kurnaz bir hamleyle aralarında husumet olduğu herkesin bildiği bir sır haline gelen Gül'ü

1 http://www.milliyet.com.tr/fehmi-koru-gulen-le-gorusmesini/siyaset/detay/1817637/default.htm

de oyuna dâhil etmişti. Çağırdığı gazetecilerin önünde, sürecin nasıl geliştiğini bilmesine rağmen savaştığı ordunun liderinden sulh mektubu aldığını söyleyen Erdoğan'ın kışkırtması sonucu Cemaat, muhataplarının Gül olduğunu açıklamak zorunda kaldı. Hem Erdoğan hem de AKP'nin ileri gelenleri tarafından, cumhurbaşkanlığı görev süresinin bitmesinden ziyade zaman zaman miadı dolmuş muamelesi yapılan Gül, bir anda Cemaat'le gizlice mektuplaşan Cumhurbaşkanı konumuna düşürülmüştü. Cumhurbaşkanı olacağı aşikâr olan ancak hükümeti yönetmeye de devam etmek isteyen Erdoğan, dilediği kıvama gelmeyeceğini bildiği Gül'ün başbakan olmasının da önünü kesmeye çalışıyordu. Erdoğan böylece, paralel devletle ilişkili gösterdiği Gül'ün, Cumhurbaşkanlığı ya da Başbakanlıkla ilgili, eğer varsa Cemaat'e dayalı hesaplarının da önünü kesmeyi amaçlıyordu. Erdoğan aynı kurnazlıkla kamuoyunun tepki gösterdiği internete kısıtlamalar getiren yasalar ile MİT'i olağanüstü yetkilerle donatan düzenlemeleri de Gül'e onaylatacaktı. Söz konusu yasalar ne kadar tepki çekse de, kamuoyuna, demokrasiye Erdoğan'dan daha yakın durduğu imajı veren Gül yasaları onaylamazsa seçimlerin galibini belirleyen AKP tabanının, onaylarsa da kendisini demokrat sananların desteğini kaybedecekti. İleride neler yapacağını henüz bilmediğimiz Gül, ikinci grubu gözden çıkarmayı tercih etti.

Cumhurbaşkanı Gül de dâhil olmak üzere tarafların tümünü yakından tanıyan ve durumdan vazife çıkararak arabuluculuk görevi üstelenen Koru'nun elçiliği de, talepler ve soyut vaatler içeren mektup da, sonrasında yapılan açıklamalar da karşılıklı güvensizlikle giderek birbirinden uzaklaşan taraflar arasında barış sağlanmayacağını da ilan etmiş oluyordu. Zaten Erdoğan sulh mektubu dese de, Gülen'in talepleri dershaneler çatışmasından bu yana nerede duruyorsa aynı yerde olduğunu da kanıtlıyordu. Cemaat kanadı reddetse de Erdoğan'ın haklı olarak pazarlık dediği Gülen'in talepleri dershanelerin kapatılmaması, faaliyetlerine devam edebilmek için engel çıkarılmaması, bürokrasideki kadrolarına yönelik tasfiyelerin sona ermesi, medya üzerinden hakaret ve aşağılamaların sona ermesi olarak mektupta sıralanmıştı. Bu taleplerin karşılığında Gülen'in vaadi ise ne kadar güvenileceği meçhul olan barışı sağlamaya gayret ve elbette AKP'yi desteklemeye devam edeceğine dair verdiği sözlerdi. Ancak 21 Aralık'ta kaleme alınan bir mektuptan sadece dört gün sonra gelen ve hedefinde Erdoğan

olan 25 Aralık soruşturmaları söylenenlerin içinin boş olduğunun ortaya koydu. Ruşen Çakır'ın dikkat çektiği bir ayrıntı, mektubun tehdit de içerdiğini kanıtlıyordu. İslamcı camiayı yakından tanıyan birkaç isimden biri olan Çakır, mektupta yer alan Gülen'in, *"Ayrımcılık ve meşrepçilik gibi hatalı düşünce ve çirkin işlerin önü alınmazsa yarın Aziz Mahmud Hüdai Hazretleri muhiblerinin, Süleyman Efendi'nin talebelerinin, İlim Yayma Cemiyeti'nin, Menzil mensuplarının ve diğer meşreplerin/mesleklerin de aynı muameleye maruz kalacakları"* uyarısına dikkat çekiyordu. Çakır, *"Mektubun yazılmasından dört gün sonraki tamamlanamayan ikinci yolsuzluk operasyonunda Aziz Mahmud Hüdai Hazretleri muhiblerinin, diğer bir deyişle Nakşibendîliğin Erenköy kolunun önde gelen ailelerinden Topbaş ve Tivniklilerin hedef alınmış olması da ilginç. Bunların Başbakan Erdoğan'a çok yakın isimler olduğunu da ayrıca belirtelim"* diyordu.[1]

Bacanağı üzerinden Bakan hedefte

7 Ocak 2014

İstanbul'daki yolsuzluk soruşturmalarını, hukuku ayaklar altına alarak engelleyen AKP'nin her an tetikte olduğu yeni bir Cemaat saldırısı, yine bir yolsuzluk iddiasıyla bu kez İzmir'den geldi. TCDD Liman İşletme Müdürlüğü ihalelerine fesat karıştırma ve rüşvet iddialarına yönelik İzmir'de başlatılan operasyonlar toplam beş kente yayılmıştı. İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talimatıyla gerçekleştirilen operasyonda aralarında daire başkanı, işletme müdürü, müdür yardımcıları, oda başkanı ve işadamlarının da bulunduğu gözaltına alınan 25 kişi arasında AKP'li Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım'ın bacanağı da vardı. AKP'li Binali Yıldırım, 30 Mart'ta yapılacak yerel seçimlerde aynı zamanda milletvekili seçildiği yer de olan İzmir'in belediye başkan adayıydı. İzmir'den Ankara, Hatay, Van ve İstanbul'a da uzanan operasyonlarda haklarında yakalama kararı çıkarılan 12 kişiyle birlikte toplam 37 şüpheli ihaleye fesat karıştırma, rüşvet, yolsuzluk, irtikâp, ihalelerle ilgili bilgi sızdırma ve limanlardaki işlemlerde usulsüzlük iddialarıyla suçlanıyordu. Usulsüz işlemlerle 60 milyon TL'lik yolsuzluk yapıldığı öne sürülen soruşturmanın AKP açısından en önemli ismi Bakan Yıldırım'ın bacanağı olan Cemalettin Haberdar'dı. Hükümet tarafından engellenen 25 Aralık soruşturmasının da şüphelileri arasında yer alan Mahmut

1 http://tr.rusencakir.com/Mektup-savasin-akisini-degistiremedi-ama/2380

Can Bayoğlu'na ait şirkette çalışan Haberdar'ın, operasyonun olduğu gece İstanbul Üsküdar'daki evinden, polislerin gelmesinden hemen önce ayrıldığı tespit edildi. Haberdar'ın operasyonlardan 3 gün sonra teslim olduğu yolsuzluk soruşturmasına ilişkin fezlekede polisin teknik ve fiziki takip sırasında çektiği yaklaşık 100 kadar rüşvet görüntüsü de yer aldı. Hükümetin sabah saatlerindeki operasyona yönelik karşı saldırısı ise öğleden sonra yine görevden almayla oldu. Operasyonu yapan birimlerin başındaki Emniyet Müdür Yardımcısı Mehmet Ali Şevik, Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdür Yardımcısı Taner Aydın ve Narkotik Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürü Behzat Tuzcu hızla görevlerinden alındı. İzmir Emniyet Müdürü Ali Bilkay da 15 İl Emniyet Müdürü'nün görevden alındığı karamameyle merkeze çekildi.

Seçim yarışına gireceği kentte kendi bakanlığına bağlı TCDD Liman İşletmeleri'ne düzenlenen yolsuzluk operasyonunda, bacanağı şüpheli durumuna düşen Binali Yıldırım'ın yorumu ise *"Zamanlaması manidar"* oldu. 2011 yılı başlarında bir şikâyet üzerine yükleme boşaltma işlemleriyle ilgili başlatılan bir soruşturma olduğunu fakat üç yıl sonra yerel seçimler öncesinde operasyon yapıldığını belirten Yıldırım, *"Ben bunu halkımızın takdirine sunuyorum. Zamanlaması yönünden anlamlı buluyorum. Bir yerdeki usulsüzlük ve yanlışlık varsa ortaya çıkması hepimizin ortak arzudur. Ama bunları ortaya çıkarmak için üç yıl neden beklendi. Neden seçimin hemen başlangıcında yapıldı bunu da soruyoruz. Eğer suçu önlemekse yargı mensuplarının görevi, üç yıl suç işlenmesine neden göz yumuldu? Bunun da kamuoyuna açıklanması gerekiyor"* dedi.[1]

Yıllardır iktidarda olan AKP'nin doğrudan ya da dolaylı içinde olduğu yolsuzluklara bu kadar zaman göz yumduktan sonra birden bire ortaya serilmesinin anlamı açıktı. Yıllardır takip edilen iktidar kadrolarının attığı her adım kayıt altına alınmış, sorumluluğu ya da suç ortaklığı bulunan tüm usulsüzlükleri zamanı geldiğinde kullanılmak üzere dosyalanmıştı. 17-25 Aralık soruşturmalarının önünü kesen hükümet Cemaat'i durduramıyordu. İzmir operasyonuyla ilgili dosyadaki bilgiler de öncekilerde olduğu gibi sosyal medya üzerinden servis edildi. Cemalettin Haberdar ile soruşturmanın önemli ismi Mahmut Can Bayoğlu'yla görüşmelerinin yanı sıra, sinyal kesici jammerlar kullanarak

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_izmirde-ihaleye-fesat-karistirma-operasyonu_2191965.html

teknik takipten kurtulmaya çalışan bazı zanlıların para alışverişlerini içeren görüntüleri ile telefon dinlemelerinde elde edilen kayıtlar da yine sosyal medya üzerinden dolaşıma sokulmuştu. Zanlıların para alışverişi için yapacakları buluşmaları da kameraların olmadığı ve fiziki takibin de zor olduğu alışveriş merkezlerinin tuvaletlerinde gerçekleştirdikleri öne sürülüyordu.

Hakkında yakalama kararı bulunan bacanak Cemalettin Haberdar aranırken, 9 Ocak günü soruşturmayı yürüten İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı, operasyonda mahkeme ve savcılık tarafından verilen kararların bazılarının uygulanmadığını belirterek soruşturma başlattığını duyurdu. Başsavcılık üstü kapalı olarak, tıpkı önceki yolsuzluk soruşturmalarında olduğu gibi Ankara ve İstanbul'da haklarında gözaltına alınması kararı bulunan bazı şüphelilerle ilgili bu kararların uygulamadığını söylüyordu. İzmir Cumhuriyet Başsavcı Vekili Ali Haydar tarafından yapılan yazılı açıklamada halen 10 kişinin arandığı belirtilerek, *"Arama, yakalama ve gözaltına almaya ilişkin mahkeme ve savcılık kararlarının adli kolluğa icra edilmesi amacıyla gönderilmesinden sonraki aşamadaki bazı gelişmeler ve icra edilmeyen mahkeme ve Cumhuriyet Savcılığı kararlarına ilişkin olarak ilgililer hakkında adli soruşturma başlatılmıştır"* deniliyordu.[1] Savcılığın bu açıklamasının ardından gözaltındaki 23 şüpheli adliyeye sevkedilirken firari durumdaki Haberdar da avukatıyla birlikte polise teslim oldu. Gözaltındaki 24 şüpheliden biri polis ifadesinin ardından serbest kalırken, adliyeye sevk edilen 23 zanlıdan 14'ü ise tutuklandı. Aynı gün öğlene doğru teslim olan Haberdar ise UYAP sisteminin kapandığı saat 17.00'den sonra adliyeye sevk edildi. Kurallar gereği başka bir nöbetçi mahkemeye çıkarılan Haberdar tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. İlginç olan ise hakkında *"Çıkar amaçlı suç örgütü faaliyeti içerisinde rüşvet almak, rüşvete aracılık etmek ve ihaleye fesat karıştırmak"* suçlamaları yöneltilen Haberdar'ın bu üç suçlamadan sadece birinden mahkemeye sevk edilmiş olmasıydı. Avukatı Ahmet Lütfi Akkuş yaptığı açıklamada, hakkındaki gözaltı kararına rağmen bulunamayan Cemalettin Haberdar'ın, hasta olması nedeniyle geç teslim olduğunu belirterek, sadece rüşvete aracılık etmek suçlaması yöneltildiğini söyledi.[2] Tutuklanan şüphelilerden

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_gorevini-yapmayan-adli-kolluga-sorusturma_2192341.html

2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25544422.asp

yedisi ise avukatlarının yaptığı itiraz üzerine iki gün sonra tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edildi. Yolsuzluk operasyonunu başlatan ve Cemalettin Haberdar'ı da sorgulayan Başsavcı Vekili Ali Haydar ise 16 Ocak'taki kararnameyle görev yeri değiştirilerek İzmir Karşıyaka'ya düz savcı olarak atandı.

Yine 7 Ocak günü HSYK, sekiz savcı hakkında gizliliği ihlal, İstanbul Emniyet Müdürü Selami Altınok hakkında ise soruşturmayı engellediği gerekçesiyle inceleme istedi. HSYK 3'üncü Dairesi, 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonları sonrasında ortaya atılan ihbar ve şikâyetler incelediği toplantıda, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın Başbakan Yardımcılığı döneminde yaptığı suç duyurusu çağrısı ile medyada çıkan haberlerin toplandığı dosyayı görüştü. Rüşvet ve yolsuzluk operasyonunu yöneten Zekeriya Öz, 25 Aralık soruşturması talimatını verince görevden alınan Muammer Akkaş ile soruşturmaya müdahaleyle suçlanan Başsavcı Turan Çolakkadı ve operasyon sonrası atanan İstanbul Emniyet Müdürü Selami Altınok'la birlikte dokuz kişi için inceleme başlatılması kararı aldığını duyurdu. HSYK, 17 Aralık'taki yolsuzluk soruşturmasına sonradan dâhil edilenler dâhil beş savcıya da inceleme kararı verdi. Zekeriya Öz hakkındaki inceleme kararı *"Dubai tatilinin parasını Ağaoğlu'nun inşaat Şirketinin ödediği, Fatih Belediyesi'nde iş takibi iddiaları, yönettiği rüşvet ve yolsuzluk soruşturmasının hukuka aykırı yapıldığı, gizliliğin ihlal edildiği ve basına bilgi sızdırıldığı"* iddialarıyla ilgili verilmişti. Muammer Akkaş'a ise *"25 Aralık soruşturmasında gizliliği ihlal etmek, basına bilgi sızdırmak, yasalara aykırı bildiri dağıtmak, UYAP sistemine kaydetmeden soruşturma yapmak, İstanbul Cumhuriyet Başsavısı Çolakkadı'nın usulsüz soruşturma yaptığı ve kendisine bile bilgi vermediği"* iddialarıyla ilgili inceleme başlatıldı. Başsavcı Turan Çolakkadı hakkında da, *"Savcı Muammer Akkaş'ın dosyayı başka savcılara vererek soruşturmaya müdahale ettiği ve şüphelilerinin önlem alıp, kaçması ve delil karartması imkânı verdiği iddiası"* üzerine inceleme başlatıldı. HSYK'nin ilk kez bir emniyet müdürü için inceleme istediği kişi olan Selami Altınok hakkında ise, *"Soruşturmayı karartmak ve engellemek"* iddiasıyla inceleme yapılmasına karar verildi.[1]

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/savcilar_ve_mudure_17_aralik_incelemesi-1169766

Savcı Öz: Tehdit edildim

9 Ocak

AKP-Cemaat arasındaki savaşın en iyi yanı, bir dönem suç ortaklığı yapan iki gücün birbirleri hakkında bildikleri defoları ortaya seriyor olmalarıydı. AKP'nin yolsuzluk ve rüşvet bataklığındaki bir hırsız olarak seleflerinden farkı olmadığı, Suriye'deki radikal dinci örgütlere yasa dışı silah ve cephane sevkiyatı yaptığı ve ülkeyi darbe hukukuyla yöneteceği artık gizlenemez hale gelmişti. Cemaat'in, devlet içindeki örgütlenmesini illegal çıkarları için kullanan, kontrgerillavari yöntemlerle çalışan bir güç olduğu da sürecin ortaya koyduğu ve artık gizlenemez hale gelen bir başka gerçekti. Somut olan bir başka gerçekse biri diğerinden temiz olmayan ve birbirine düşmüş bu iki güç odağının geçmişte tüm suçlarda ortaklık yaptıklarıydı. Savaşın şiddetine göre taraflardan biri kendine zarar vermeyecek boyuttaki suçları deşifre ediyordu. Eski polis müdürü Ali Fuat Yılmazer'in, AKP'nin Ergenekon sürecindeki hukuksuzlukları üzerinden atma hamlesini savuşturmak için yaptığı ifşaatlardan sonra, aynı dönemin bir başka önemli unsuru olan Zekeriya Öz de AKP iktidarının hukuka bakış açısını ortaya koyan iddialarla ortaya çıktı. HSYK'den izin alarak bir açıklama yapan Savcı Öz, yolsuzluk soruşturmaları başladıktan sonra Başbakan tarafından kendisine iki kişi gönderildiğini ve tehdit edildiğini öne sürdü. Öz, görüşmeye gelen kişilerin kendisinden Başbakan'a bir özür mektubu yazmasını istediklerini de söyledi. Öz, tehdit edildiğini, yolsuzluk soruşturmalarının ardından AKP medyası tarafından hakkında çıkan haberler ve bu konularla ilgili Başbakan Erdoğan'ın iddialarına cevap verdiği açıklamasında dile getirdi. Öz, 22 kez yurt dışına çıktığından, Dubai gezisinin masraflarını Ali Ağaoğlu'nun rüşvet olarak ödediğine kadar bir dizi iddiayı yalanladıktan sonra, *"Hakkımdaki bu iddialar Sayın Başbakan tarafından açıklanmadan önce yüksek yargı kökenli olan, daha önceden tanıştığım ve saygı duyduğum iki kişi bizzat Sayın Başbakan tarafından bana gönderilmiştir"* dedi. Bursa'da bir otelde görüştüğü kişilerin Başbakan Erdoğan'ın kendisine çok kızgın olduğunu ve ağır laflar ettiğini söylediğini belirten Öz, *"Bir mektup yazarak kendisinden özür dilemem gerektiğini, hükümete yönelik soruşturmaların derhal durdurulmasını, aksi takdirde zarar göreceğimi ve bunun sonuçlarının benim için ağır olacağını, emniyete neden gittiğimi, bunun herkesi çok kızdırdığını söylediler"* iddiasında bulundu. Yapıların

tehdit olduğunu belirten Öz yaptıklarının arkasında olduğunu söylediğini belirterek, *"Başıma gelecek en kötü şeyin ölüm olduğunu, görevim nedeniyle ölmem halinde de görev şehidi olacağım için bunun benim için şeref olduğunu ifade ettim. Bu cevabımdan sonra çok zarar göreceğim bana söylendi"* diye devam etti. 25 Aralık soruşturmasını yürüten savcılarla görüşerek soruşturmaya müdahale etmesinin istendiğini de söyleyen Öz, *"İşin farklı boyutlara kaydırılmasını, bu konuda yardımcı olmam gerektiği söylendi. Bu gelişmeden bir gün sonra Sayın Başbakan tarafından şahsıma yönelik gerçek olmayan iddialar dile getirildi. Bazı basın yayın organları da bundan sonra şahsıma yönelik yıpratma kampanyasına başladı ve halen bu saldırılar devam etmektedir"* diye konuştu. Üzerindeki baskının artacağını dile getiren Öz açıklamanın sonunda, *"Bu yaşananlardan sonra Ergenekon soruşturmasını yürüttüğüm sırada gerek doğrudan, gerekse dolaylı olarak şahsıma iletilen ancak yerine getirmediğim için husumet beslenen hukuka aykırı taleplerle ilgili hatıralarımı yazmaya başladığımı belirtirim"* diyerek mesajı gayet iyi anlaşılacak olan bir uyarı da yaptı.[1]

Zekeriya Öz'ün ismini vermediği *"yüksek yargı kökenli"* başbakan ulaklarının Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanı Nihat Ömeroğlu ile Yargıtay 13'üncü Ceza Dairesi Başkanı İsmail Rüştü Cirit olduğu kısa süre sonra internet siteleri üzerinden dolaşıma girdi. İddiaların dile getirildiği gün sessiz kalan Ömeroğlu ve Cirit, ertesi gün Anadolu Ajansı'na ayrı ayrı açıklama yaparak Öz'ü yalanladı. Görüşmeyi doğrulayan yargı mensupları *"Görüştük ama söylenenleri konuşmadık"* dedi. Açıklamasında *"Sayın Öz'den doğru açıklama bekliyorum"* diyen Nihat Ömeroğlu, *"28 Aralık 2013 günü yılbaşı için Bursa'daydım. İddia ettiği hususlar bir araya geldiğimizde hiçbir zaman konuşulmamıştır. Başbakan tarafından görevlendirilmem, tehdit etmem, 'soruşturmayı kapatın' demem asla söz konusu değildir. Açılan soruşturmayı kapatmaya kimsenin gücünün yetmeyeceği bilinen bir gerçektir. Hiçbir hukukçu bunu söylemez"* dedi. Ömeroğlu ile ayrı cümlelerle yaptığı açıklamada Cirit de, aile dostu olduğunu söylediği Öz'le yine 28 Aralık 2013'te Bursa'da bir otelde akşam yemeğinde birlikte olduklarını belirterek, *"Hiçbir yargı mensubu aracılık veya tehdit gibi hususları kabul etmediği gibi hiçbir hukuk adamına da yakıştırmaz. Açılan bir soruşturma mutlaka olumlu veya olumsuz sonuçlandırılmak zorundadır. O nedenle 'soruşturmayı kapat' diye bir söylem anlamsızdır ve olamaz"*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25525725.asp

dedi.[1] Zekeriya Öz'e bir yalanlama da doğal olarak Başbakanlıktan geldi. Erdoğan adına yine AA'ya açıklama yapan Başbakanlık kaynakları, iddiaların tümüyle iftira olduğunu belirtiyordu.[2] Konuyla ilgili açıklama yapan son isim ise TBMM Başkanı Cemil Çiçek oldu. Çiçek, savcı Öz'ün iddialarıyla ilgili olarak Kamu Başdenetçisi Nihat Ömeroğlu hakkında inceleme başlatıldığını açıkladı. Çiçek inceleme talebinin bizzat Ömeroğlu'ndan geldiğini de söyledi.[3]

Devlet banka batırmaya çalışıyor

12 Ocak 2014

AKP'yi iktidara taşıyan 2002 Kasım'ındaki seçimlerden önce yaşanan ekonomik krizin en büyük nedeni banka hortumlamalarıydı. Sermaye ve siyasetçilerin el birliğiyle giriştikleri milyarlarca dolarlık bu yolsuzluklardan sıtkı sıyrılan seçmen, sorumlu gördüğü tüm partiler ve politikacıları siyasetin çöplüğüne göndermişti. Banka yolsuzluklarının yarattığı öfkeyle seçmenin tercih ettiği AKP iktidarının 12'inci yılında ise bizzat kendisi banka batırmaya çalışan bir hükümet olarak siyasete adını yazdırdı. AKP, savaştığı Cemaat'e ait Bank Asya'yı batırmak için kolları sıvamıştı. Cemaat'in her saldırısına anında karşılık veren ancak bunları devlet bürokrasisindeki kadroları tasfiye ederek gerçekleştiren AKP, Suriye'deki cihatçılara silah götüren MİT'e ait TIR'ların deşifre edilmesi üzerine bu kez Bank Asya'ya yöneldi. AKP'nin bu girişimi, Türkiye siyasi tarihinde devlet eliyle banka batırma girişimi olarak geçti. Bu girişimi, bütünlüklü olarak anlatmak için kronolojik sırayı bozarak devam edelim.

AKP'nin Bank Asya'ya yönelik bir takım hamlelere girişeceğinin işaretini ilk duyuran *Habertürk* yazarı Fatih Altaylı olmuştu. 22 Aralık 2013 tarihli yazısında Altaylı, *"Başbakan şimdi Cemaat'e yönelik olarak diyor ki, 'İninize gireceğiz, didik didik edeceğiz'. Bu sözlerin arkasını çok derin okumaya gerek yok. Söylenilen belli, yapılacak olan belli. Belli ki, pek yakında Cemaat'le ilgili bir bankaya yönelik bir operasyon yapılacak. Bu arada Cemaat'e yakın işadamları mercek altına alınacak. Her türlü para trafiği ince ince takip edilecek"* iddiasında bulunuyordu.[4] Benzer bir iddiayı üç gün sonra *Taraf* gazetesinin

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25535985.asp
2 http://www.radikal.com.tr/politika/basbakanliktan_zekeriya_oz_aciklamasi-1169946
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25539272.asp
4 http://www.haberturk.com/yazarlar/fatih-altayli/905704-neredeeen-nereyeee

polis eskisi yazarı cemaatçi Emre Uslu dile getirmişti. 25 Aralık'taki, yazısında Uslu, AKP'nin Cemaat'i bitirme planı çerçevesinde bir korkutma stratejisi devreye sokacağını belirterek, Cemaat ile ilişkilendirilen bankalardan para çekilmesini sağlayacağını bunun için de değişik çevrelere baskı yapıldığını öne sürdü.[1] Uslu'nun yazısından birkaç gün sonra, 29 Aralık'ta İçişleri Bakanı Efkan Ala, TRT'de katıldığı ve 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonları ile Cemaat'in konuşulduğu bir programda ilginç bir iddia ortaya attı. Yolsuzluk operasyonlarından haberdar olan bazı çevrelerin piyasadan dolar topladığını ima ederek, *"Maalesef borsadaki çöküş ve dolardaki yükseliş 104 milyar dolar oldu. Şimdi doları kim aldı. Ben bir şey söylüyorsam tesadüf değil. Bunun şu ana kadarki Türkiye'ye maliyeti 104 milyar dolar bunlar ortaya çıkıyor. Kim bilgileri sızdırıyor ve kimler kazanıyor"* dedi.[2] Programın genelinde konuşulunlardan Ala'nın "döviz toplayan çevreler" diyerek isim vermeden Cemaat ve finans kuruluşu Bank Asya'yı kastettiği açıktı. Bakan Ala'nın bilgi kaynağı ise, AKP'nin tetikçiliğini üstlenen bir internet sitesinde, katıldığı programdan bir gün önce yayınlanan haberdi. Kaynağı belirsiz manipülatif haberde, Cemaat'e ait Bank Asya'nın yetkililerinin, yolsuzluk operasyonlarından önceden haberdar oldukları ve bankanın tüm mevduatını dövize yatırdığı iddia ediliyordu. Bu kadar önemli iddialara rağmen tek bir kaynak gösterilmeyen haberde, operasyonlar nedeniyle yükselen döviz kurları sayesinde de Bank Asya'nın 2 milyar dolar kazanç elde ettiği de anlatılıyordu.[3] Haberde kaynak verilmemesi bir yana basit bir toplama çıkarma hesabıyla bile öne sürülen iddianın çökeceği ortadaydı. Bank Asya'nın, 2 milyar dolar kazanç elde edeceği bir kâr yapabilmesi için 34 milyar dolarlık döviz alım satımı yapması gerekiyordu. Ancak sorun şu ki bankanın aktif büyüklüğü, 16 milyar lirasını kredi olarak kullandırdıkları da dâhil olmak üzere 23 milyar lira yani 15 milyar dolardı.

Doğru olmadığı matematiksel olarak ortaya çıktığı gibi konunun ilgilisi herhangi bir kurumun raporuna da dayandırılmayan bu iddiaların AKP medyası tarafından sürekli gündemde tutulması üzerine, gün gün dolar alımlarını da içeren bir açıklama yapan Bank Asya yetkilileri Aralık ayında dövizden kazanç elde

1 http://www.taraf.com.tr/yazilar/emre-uslu/cemaati-bitirme-stratejisi-uygulamaya-konuyor/28374/

2 http://www.son.tv/haber-225151

3 http://www.son.tv/haber-224958

etmediklerini söylüyordu. Banka yönetimi, Kamuyu Aydınlatma Platformu'na (KAP) yaptığı açıklamada, *"Türk Bankacılık sistemindeki dövizli işlem hacimleri ve Bankamızın mali büyüklüğü dikkate alındığında, gerçekle hiçbir şekilde bağdaşmayan bu durum Bankamızı karalamaya yöneliktir"* dedi.[1] Hem AKP medyasının darbe girişimi diye nitelediği ve Cemaat'in yanı sıra faiz ve döviz lobisi diye arkasındaki güçleri tarif ettiği yolsuzluk operasyonları sırasında, bankalarda tutulan döviz mevduatlarında kayda değer bir artış yaşanmadığı Merkez Bankası'nın verileriyle de ortaya çıktı. Operasyonların başladığı 17 Aralık'tan önceki birkaç hafta içinde bankalarda tutulan döviz mevduatlarında ciddiye alınacak bir artış olmadığı ancak operasyonun başlamasından sonra hareketlilik gözlendiği Merkez Bankası verilerinden anlaşılıyordu. Operasyonlardan bir önceki haftayı kapsayan 6-13 Aralık tarihleri arasında Türkiye'deki bankalarda tutulan döviz hesaplarının tutarının sadece 187 milyon dolar artarak 154,4 milyar dolara çıktığı görülürken, aynı dönemde dövize ek bir talep olmadığını kurlar da ispatlıyordu. Dolar fiyatı 6-17 Aralık arasında sadece 1,4 kuruş artmıştı. En kritik gün olan 16 Aralık'ta ise dolar fiyatı düşmüştü. 17 Aralık operasyonun yaşandığı 16-20 Aralık haftasında ise bankalardaki döviz tevdiat hesapları 1,85 milyar dolar artarak 156,3 milyar dolara çıkmıştı.[2]

İddiaların yalan olduğunun ortaya çıkması üzerine bu kez de AKP medyasında Bank Asya'da yatırımı olanların endişelendirecek tarzda haberler yapılmaya başlandı. Bankadan yüklü miktarda mevduat çıkışlarının olduğuna yönelik haberler üzerine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), medya kuruluşlarını bir açıklamayla uyardı. BDDK, kendi açıklamaları dışında yapılan haberlere itibar edilmemesini istiyordu. Ancak bu uyarıya rağmen manipülatif haberlere devam edildi. Kanuna aykırı olmasına rağmen, Bank Asya'nın yüklü mevduat çıkışları nedeniyle batmak üzere olduğu, Cemaat'in bankasını kurtarmak için çeşitli girişimlerde bulunduğu haber ya da yorumlar AKP medyasında yer buluyordu. Yapılan haberlerde iddia edilen yüklü miktarda mevduat çıkışı bilgisinin ne olduğu da kısa zamanda anlaşıldı. AKP hükümeti, sıkı denetimlere maruz kalan Bank

1 http://www.zaman.com.tr/ekonomi_bank-asya-gun-gun-dolar-alimlarini-acikladi_2191827.html

2 http://www.taraf.com.tr/haber-rakamlar-yalanladi-144098/

Asya'yı batırmak için, bazı kamu kurumlarına bankada bulunan paralarını çekme talimatı vermişti. Talimatın gereği yerine getirilmiş ve birkaç gün içinde başta Türk Hava Yolları olmak üzere, kamu kurumları milyonlarca liralık faiz kaybı da yaşayarak mevduatlarını çekmişti. Bankadan çekilen paranın tutarı yaklaşık 1 milyar liraydı. Hemen ardından da devletin Bank Asya'ya el koyacağı iddiaları ortaya atıldı. Böylece yüklü para çıkışı nedeniyle likidite sorunu yaşayan ve batacağı söylentisiyle mevduatlarını çekmek isteyenlerin taleplerini karşılayamayacak olan bankanın yönetimine de BDDK atama yapacaktı. Yaşadığı likidite sorunu nedeniyle batma riskiyle karşılaşan banka, Cemaat'e yakın iş çevrelerinin devreye girip 1 milyar liranın üzerinde mevduat yatırmasıyla tehlikeyi atlattı. Devleti zarardan kurtarmak için, bankaya el koymak yerine yönetimin devralınması operasyonu da Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'ın yönetim devrine izin vermemesiyle engellendi. Zaten Cemaat'in iş dünyasındaki örgütlülüğünün sağladığı mevduat girişiyle bankanın mali yapısı da düzelmişti. Bankasına sahip çıkan Cemaat'in başlattığı kampanyayla, birkaç gün içinde Bank Asya'da on binlerce yeni hesap açılışı da gerçekleştirmişti. Ticari sır kapsamındaki yayınlanması suç olan bu bilgi ise BDDK yetkilileri tarafından AKP medyasına servis edilmiş, Bankalar Yeminli Murakıpları'nın Bank Asya'yla ilgili yaptığı incelemenin sonuçları, *Sabah* gazetesinde ayrıntılı bir biçimde yayımlanmıştı. Birkaç ay sonra da Ali Babacan, Ziraat Bankası'nın Bank Asya'yı alabileceğini söyledi. Kamunun katılım bankacılığına katılımıyla ilgili konuşan Ali Babacan, *"Biz hükümet olarak kararımızı verdik. Kamunun da katılım bankacılığı sektöründe olmasını istiyoruz ve bu konuda bankalarımız nezdinde çalışmalarımız devam ediyor. Ziraat Bankası, Bank Asya'yı satın alırsa kamunun bir katılım bankası olur"* dedi. Aylarca süren operasyonların niyeti de böylece ilk ağızdan açıklanmış oluyordu.[1]

Mayıs ayına gelindiğinde bankadan çıkan mevduat miktarı 4,5 milyar lira olmuş, kredilerde ve karlılıkta da düşüş yaşanmıştı. Şirketten borsaya gönderilen 2014 ilk çeyrek finansal sonuçlara göre bankanın toplam mevduatları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 24 oranında gerileyerek 14 milyar liraya inmişti. Ancak Bank Asya, hükümetin tüm saldırılarına karşı ayakta kalmayı

1 http://www.zaman.com.tr/ekonomi_babacan-ziraat-bank-asyayi-alabilir_2236161.html

başarmıştı. Hükümetin saldırılarını ne kadar göğüslese de borsa da işlem gören bir şirket olarak inişli çıkışlı bir seyir izlemesi şirketin zarar etmesine sebep oluyordu. Hükümetin her saldırısı, yayımlanan her haber, verilen her demeç Bank Asya'nın borsadaki hisselerini negatif etkiliyordu. Nihayetinde Ağustos ayına gelindiğinde Bank Asya'nın borsadaki işlem tahtası geçici süreyle kapatıldı. Bu arada Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) da bir açıklama yaparak Bank Asya ile vergi tahsilâtına ilişkin yapmış olduğu protokolleri sonlandırıldığını ve artık vergi tahsilâtlarına aracılık işlemi yapamayacağını duyurdu. Bir açıklama da Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan (SGK) geldi. SGK de, hükümetin hedefine yerleşen Bank Asya ile protokollerini sonlandırmıştı. Bu arada Bank Asya'nın Borsa'daki işlem tahtasının kapalılık halinin ortaklık yapısındaki belirsizlik giderilene kadar devam etmesine karar verildiğini duyurmuş olan Borsa İstanbul, 14 Ağustos günü KAP'a yaptığı açıklamada Bank Asya'nın borsanın tüm endekslerinden çıkarılacağını açıkladı.

Eylül ayı başında da, hükümet saldırılarıyla giderek zayıflaması üzerine Bank Asya'nın uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları tarafından da notu düşürüldü. Birkaç gün sonra da BDDK, Bank Asya'yı kısıtlayıcı önlem kapsamına aldığını duyurdu. Bu karar uyarınca BDDK'ye, Bank Asya ile ilgili fiilen her türlü mali operasyona müdahale ve yönetimi değiştirme hakkı tanınmış oluyordu. Bu gelişmeler üzerine Cemaat, bankasını kurtarmak için inanılmaz bir kampanya başlattı. Cemaat tabanı malını mülkünü satıp elde ettiği nakdi, Bank Asya'da mevduat açmak için kullanıyordu. Hatta internetteki çeşitli ilan sitelerinde emlak, vasıta, alışveriş kategorilerinde satışa çıkarılan ürünlerin başında *"Bank Asya'ya destek için"* ya da *"Parasını Bank Asya'ya yatırmak üzere acil satılık"* ibareleri konuluyordu. 15 Eylül günü sabah saatlerinde Borsa İstanbul tarafından yapılan açıklamada, 7 Ağustos'tan beri işlem tahtası kapalı tutulan Bank Asya'nın hisselerinin işleme açılacağı duyuruldu. Bu gelişmeden birkaç saat sonra ise Bank Asya konusunda bir açıklama da artık Cumhurbaşkanı olmuş olan Erdoğan'dan geldi. Katar seyahati dönüşünde gazetecilerin sorularını yanıtlayan Erdoğan, BDDK'nin Bank Asya konusunda karar vermesi gerektiğini, aksi takdirde sorumlu olacaklarını söylüyordu. Bank Asya'nın Borsa'daki işlem tahtasının yeniden açılacağını duyurulduğu gün konuşan Erdoğan,

"Bank Asya tahtası açıldı, dip yapma süreci var. Burada bir gerçeği görmek lazım. Böyle taşıma su ile değirmeni döndüremezsiniz. Bankacılığın kendine has kuralları var. Ona göre top oynamak zorundasınız. İstediği zaman vatandaş parasını çekebilmeli. Eğer vatandaş parasını çekemez hale gelirse, sermaye rasyosunda ciddi bir kapanma var demektir. BDDK'nin atması gereken adımlar var. Hangi maddeyi uygular bilemem ama benim de ülkemin birliği, dirliği için bir yere kadar işi takip edip gerekli bilgiyi almam lazım. Takipteyiz. BDDK karar vermeli ve buna göre adım atmalı. Aksi takdirde bunun sorumlusu BDDK olur" diyordu.[1] Yani devletin başı olarak Erdoğan, BDDK'den açıkça bir bankaya el konulmasını istiyordu. Başka bir deyişle Cumhurbaşkanı spekülasyon yaparak suç işlemiş, bir bankayı batırmak için bağımsız bir kurul olan BDDK'ye çağrı yapmıştı. Erdoğan'a yanıt ise Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'dan geldi. Bankalarla ilgili takip ve denetleme görevinin BDDK'de olduğunu belirten Babacan, *"Bankacılıkla ilgili, kaynağı belirsiz, nereden geldiği belirsiz bilgiler ortada dolaşabilir. Bunlar kasıtlı da yapılabilir. Bugünlerde de yalan yanlış bilgiler ortaya çıkabilir. Bankacılık ile ilgili bilgileri yetkili ve ilgili kişilerden almak gerekir. Bu sektörle ilgili söylentiler dikkate alınmaması gereken, önem verilmemesi gereken hususlardır. Nokta atış, tek bir banka ile alakalı konularda BDDK yetkilidir. Kurallar içinde gereken adımı da BDDK atar"* diye konuştu.[2]

Ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamaları etkisini göstermiş ve Bank Asya'nın borsada yeniden işlem gören hisseleri tepetaklak olmuştu. Banka hisseleri üç günde yüzde 50 değer kaybetmişti. İşlem tahtasının kapatıldığı 7 Ağustos'ta 1 milyar 116 milyon lira olan Bank Asya'nın toplam piyasada değeri, üç günde 540 milyon lira azalarak 576 milyon liraya düşmüştü. 7 Ekim günü www.diken.com.tr isimli internet sitesinde, *"Bir fuatavni değil, Reuters haberi: Erdoğan Bank Asya'nın anahtarlarını masasına istedi"* başlığıyla bir haber duyuruldu. Habere göre, Bank Asya'nın müşterilerinin paralarını çekmeye başlaması sonrası Merkez Bankası'nın likidite darlığının önüne geçmesi için Bank Asya'nın rezervlerine erişimi engellememesi, Erdoğan'ı çok öfkelendirmişti. Reuters'a konuşan kaynak, *"O sırada Erdoğan seyahatteydi. Geri döndüğünde Bank Asya'nın anahtarlarını masasında görmek istediğini söyledi. Fakat*

1 http://t24.com.tr/haber/erdogan-bddk-bank-asya-konusunda-kararini-vermeli,270841

2 http://www.Odatv.com/n.php?n=babacandan-erdogana-bank-asya-yaniti-1609141200

dönüşte, Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı'nın rezerv kullanımına izin verdiğini öğrendiğinde, öfkeden çılgına döndü" demişti.[1]

AKP'nin batırmakta başarılı olamadığı Bank Asya, Cemaat'in desteğiyle kendini kurtarsa da büyük yara almıştı. Banka 20 Kasım günü KAP'a yaptığı açıklamada finansal büyüklüklerinde meydana gelen değişim doğrultusunda 281 şubesinden 80'ini diğer şubelerle birleştirerek kapattığını duyurdu. Açıklamada personel sayısının da 2013 sonuna göre bin 708 kişi azaldığı belirtiliyordu. Bir önceki yıl üçüncü çeyrekte 60,6 milyon TL net kâr elde eden Bank Asya, 2014'in aynı döneminde ise 301 milyon lira zarar açıklamıştı. Krediler ve mevduattaki düşüş ile gelirlerdeki azalmanın etkisiyle 2014'ün ilk dokuz ayında da banka 249,6 milyon lira zarar etmişti.[2] Bu satırlar yazılırken Erdoğan, yeni düşmanı Cemaat'e ait Bank Asya'nın anahtarlarını henüz alabilmiş değildi. Devlet eliyle batırılmaya çalışılan bir banka, hâlâ direniyordu. Durumu pek parlak olmasa da sonu ne olacağı henüz belli olmayan Bank Asya'nın akıbeti biraz da Cemaat'in geleceğinin ne olacağı hakkında fikir verecek. Hep birlikte göreceğiz.

Gülen'in telefon konuşmaları internette

13 Ocak 2014

AKP hükümetinin her yolu deneyerek Bank Asya'yı batırma girişimleri sırasında kullandığı yöntemlerden birisi de Cemaat'in en etkili silahlarından birisiydi. Ortalığa saçılan yasal ya da yasa dışı her ses kaydının ardından akla gelen ilk şüpheli olan Cemaat bu kez kendi silahıyla vurulmuştu. Hem de lideri Fethullah Gülen'in telefon konuşmalarıyla. Gülen'in Penslivanya'da yaşadığı çiftlik evinden, Türkiye'de Cemaat'in işlerini takip eden taraftarlarıyla yaptığı görüşmelerde kamuoyunun yakından tanıdığı büyük sermaye gruplarından bazı iş insanları hakkında konuşuluyordu. İnternet üzerinden dolaşıma sokulan bu ses kayıtlarının şüphelisi olarak da akla ilk gelen MİT olmuştu. Çeşitli konular hakkında fikrinin ya da talimatlarının sorulduğu Gülen'in, kendisinden habersiz adım atmayan Cemaat'inin yaptığı her şeyi yakından takip ettiği kimi zaman uyarılarda bulunduğu da anlaşılıyordu. Telefon konuşmalarında isimleri geçen sermaye gruplarına da hükümetten

1 http://www.diken.com.tr/bir-fuatavni-degil-reuters-haberi-erdogan-bank-asya-nin-anahtarlarini-masasina-istedi/

2 http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/27621963.asp

bir uyarı niteliği taşıyan bu kayıtlarda, iki Cemaat üyesinin yaptığı bir görüşme de Bank Asya ile ilgiliydi. 21 Aralık 2013'te yapılan görüşmede, Türkiye'den arayan kişinin *"Başbakan'ın talimatıyla Bank Asya'ya girilme durumu vardı da. Onunla alakalı arkadaşlar bir değerlendirme yaptılar"* demesi, hükümetin Bank Asya'yı batırma girişimlerinin Cemaat tarafından haber alındığını da kanıtlıyordu. Konuşmalarda Fethullah Gülen'in talimatıyla, Cemaat'e yakın iş insanlarının Bank Asya'ya mevduat yatırmaları isteniyordu. AKP medyasının büyük bir şatafatla duyurduğu bu kayıtlardan sonra Cemaat medyasında da konuşmaların illegal kaydedildiğine dair eleştiriler yer aldı. Yıllarca legal ya da illegal telefon kayıtlarıyla en hafifinden karakter suikastı yapan Cemaat ve medyasının şimdi aynı silahla vurulmuş olması ironik olduğu kadar trajikti. Yolsuzluk soruşturmasıyla ilgili kayıtlar ortaya çıktığında yapılan savunmanın aynısı Gülen Cemaati tarafından da dile getirilmişti: Montaj, dublaj.

Roboski'den Paris'e

Fethullah Gülen'in gece yarısı internet üzerinden dolaşıma sokulan telefon görüşmeleri, medyadaki AKP hegemonyasını da düşününce haliyle gündüz konuşulacak olan gündemi de belirlemişti. Eğer bu olmasaydı, AKP medyasının yok sayacağı ancak muhalif çevreler için hayli önemli sayılabilecek bir haber *Taraf* gazetesinin sürmanşetindeydi. *"İşte gizlenen Uludere istihbaratı"* başlıklı haberde Roboski katliamının MİT'in verdiği istihbaratla yapıldığına dair belgeler yayımlanmıştı. Belgelere göre, Roboskili köylüler sınırdan geçtiği sırada TSK'yi bizzat arayan üst düzey bir MİT görevlisinin, Fehman Hüseyin'in hudut hattını geçmekte olduğu istihbaratını vermesi üzerine bombardıman yapıldığı belirtiliyordu. TSK'nin kuşku duymamasının nedeni ise, daha önce de yine MİT'ten aynı konuyla ilgili gelen iki resmî istihbarat raporu bulunmasıydı.[1] Ancak gece yarısı Fethulah Gülen'in ses kayıtlarının yayınlanması hesapları alt üst etmişti. Hal böyle olunca B planı devreye sokuldu. Cemaat'in hamlesi de yine aynı yöntemle geldi. Cemaat'in zaten mesafeli olduğu Kürt sorununun çözüm sürecini hedef alan önemli bir telefon kaydı, internet üzerinden dolaşıma sokuldu. Hükümet Kürt meselesinin çözümüyle ilgili,

1 http://www.taraf.com.tr/yazilar/mehmet-baransu/uludere-raporlar-ve-ses-kaydi/28551/

MİT'in koordinatörlüğünde, Abdullah Öcalan'ı muhatap alarak PKK ile geçici bir ateşkes sağlamıştı. Fazlasıyla kırılgan ve güvensiz ilerleyen bir süreçte 9 Ocak 2013 günü Fransa'nın başkenti Paris'te, PKK'nin kurucularından Sakine Cansız ile KNK Paris Temsilcisi Fidan Doğan ve Gençlik Hareketi Üyesi Leyla Şaylemez karanlık bir suikastla infaz edilmişlerdi. PKK'nin Paris'teki enformasyon bürosunda gerçekleşen infazlardan sonra Fransız polisi, son iki yıldır PKK'nin kimi etkinlikleri içinde yer almış olsa da hakkında ülkücü olduğu dahi söylenen Ömer Güney'i suikastın faili olarak tutuklamıştı. PKK yöneticileri infazlardan sonra yaptığı açıklamada, suikastta Gülen cemaatinin parmağı olabileceğini söylemişti. Cemil Bayık, ANF haber ajansına yaptığı açıklamada PKK yönetim kadrosunun tasfiye edilmesi hükümetin kararı olsa ya da bu konudaki planlamadan haberi bulunsa dahi çözüm süreci başladıktan sonra yaşanan bu suikastın dikkat çekici olduğun belirterek, *"Bu konuda hükümetin ya da istihbarat örgütlerinin bilgisi olabilir. Ama Apo'nun başlattığı süreçten sonra bu olayın gerçekleşmesi bir gerçeği ortaya koymuştur; AKP hükümeti hareketimizi tasfiye etmede Fethullahçıları ve onların polis ve yargı içindeki güçlerini kullanmaktadır. Hareketimizi tasfiye etme politika ve planlamaları içine Fethullahçıların merkezinde yer aldığı paralel devlet fazlasıyla girmiştir. Dolayısıyla bu katliamda da bunların esas rol oynaması en büyük olasılıktır"* demişti. Cinayetlerde *"Gülen Cemaati'nin esas rol oynaması en büyük olasılık"* diyen Bayık, *"Bu katliamı yapan kişinin izleri Fethullahçılarla ilişkili olabileceğini gösteriyor. Büyük Birlik Partisi'yle organik ilişki içinde olduğu yönünde önemli belirtiler, hatta deliller vardır. Dikkat edilirse BBP ile Fethullahçıların ilişkisi farklılaşmıştır. Aralarında derin bir ilişki vardır. 1980 öncesi devlet MHP 'yi kullanırken, 12 Eylül'den sonra devlet içine yerleşip kendisini hegemonya yapmak isteyen paralel devlet de BBP'yi kullanmaya başlamıştır. Devlet içindeki polis ve yargıda Fethullahçıların gücü vardır. Bunlar BBP'yle derin ilişki içindedirler. BBP'nin son yıllardaki kirli cinayetlerin arkasında olma gerçeği de bunu göstermektedir. Rahip Santoro'dan tutalım, Hrant Dink'e, Malatya'ya kadar birçok olayda Alperen ocaklarının parmağı olduğu düşünülmektedir. Paris katliamını yapan kişinin de bu çevreden olduğu yönünde güçlü belirtiler vardır, bilgiler vardır"* demişti.[1]

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/pkk_suikastlar_konusunda_gulen_cemaatini_sucladi-1168606

Bayık'ın bu açıklamalarına rağmen, Fethullah Gülen'in telefon konuşmalarının internet üzerinden dolaşıma sokulduğu gün, Paris'teki suikastları MİT'in bilgisi dâhilinde işlediğini söyleyen ve Ömer Güney'e ait olduğu iddia edilen ses kaydı da paylaşım sitesi Youtube'da yayınlandı. Suikastların yıldönümünden hemen sonra sızdırılan ve zamanlaması bu kez gerçekten manidar olan kayıtlarda iki MİT görevlisi ile konuşan ve Ömer Güney olduğu iddia edilen kişi, suikast için para istiyordu. Güney'in *"Bana bir şey olursa bu bandı yayınlayın"* diye MİT'çilerle yaptığı bir toplantının ses kaydını bir arkadaşına verdiği iddia ediliyordu. Ses kaydını internetten dolaşıma sokan ve Ömer Güney'in yakını olduğunu öne süren kişi, *"Ben Fransa/Paris'te üç kadını öldüren Ömer Güney'ın yakınıyım. Paris'te Ömer 17 Ocak'ta tutuklandı. Ömer, tutuklanmadan önce bana verdiği bilgi ve belgeleri başıma bir iş gelirse bunları açıklarsın diyerek verdi. Ömer Paris'te öldürdüğü üç kadının, öldürme talimatlarını MİT'ten almış. Esas hedefi Sakine Cansız'mış. Diğerlerini eylem sırasında orada bulunduklarından dolayı öldürmek zorunda kalmış. Eylemden önce defalarca Türkiye 'ye giderek MİT'çilerle bir araya gelip eylemi planlamışlar. Fransa'dan Türkiye'ye gelip giderken uçak biletlerini MİT'çiler almış. Öldürmek için kullandığı silahı ve diğer şeylerini almak için parayı Ömer'e MİT'çiler vermiş. MİT'çilerlerle yapmış olduğu bir toplantının ses kaydını almış. Bu kaydın bazı yerlerini başıma bir iş gelirse bunları saklamam ve gerektiğinde yayınlamam için bana verdi. Ömer'i hapiste kimse arayıp sormuyormuş. MİT'çiler Ömer'i kullanmışlar. Ömer'in benden istediği bunlardı. Hepsini yazdım"* diye yazmıştı.[1]

Bütün halinde yayınlanmayan ve montajlanan birkaç parçadan oluşan söz konusu kayıtlarda Sakine Cansız ismi geçmemekle birlikte *"Abram"* ifadesi vardı. PKK'ye yakın ANF Ajansı'nın ulaştığı bilgilere göre Paris'te Gençlik Meclisi'nde çalışan Halil İbrahim Gündoğdu, çevresi tarafından *"Abram"* diye çağrılıyordu. Kaydı sızdıran kişi ise bu ifadeyi *"ablam"* şeklinde yazıya dökup Sakine Cansız vurgusu yapmıştı. *"Üç kişi(nin) gitmesi (öldürülmesi) gerekiyor"* diyen ses, Abram'ı, *"O kolay"* diyerek hedef listesinde aşağı itiyordu. Hedef listenin birinci sırasında *"PKK'nin Avrupa'daki kasası"* diye bilinen Nedim Seven, ikinci sırada örgütün *"Paris komutanı Şiar"* ve üçüncü sırada *"Heval Soro"* adlı örgüt

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/omer_guney_ses_kaydi_denilerek_suikast_itirafi_yayinlandi-1170611

üyesi sayılıyordu. *"Şiar"* kod adlı kişiden bir yerde *"Uzun"* diye bahsediliyordu. PKK'nin Avrupa yöneticilerinden Adem Uzun, Paris'te tutuksuz yargılanmak üzere geçen Ağustos'ta salıverilmişti. Dördüncü sırada ise DEP eski milletvekili Remzi Kartal'ın adı anılıyordu. Belçika'dan satın alınacak silahlarla yapılması kurgulanan suikast planında bir dernek baskını değil, *"Nedim'in dernekten çıkarken arada kıstırılarak"* vurulması planı anlatıyordu. Güney'e ait ses, bizzat yaptığı anlaşılan suikast planını anlatırken de *"Neden çift (silah) diyeceksiniz"* gibi ifadeler kullanıyordu. Fransız polisinin silahların izini süremeyeceğine karşısındakileri ikna etmeye çalışırken *"(Tabancalar) Sıfır paketinde geliyor"* deniliyordu.

Gündemi değiştirmekle kalmayıp, Kürt siyasal hareketiyle yürütülen çözüm sürecini de sonlandırma potansiyeline de sahip ses kaydının yayınlanmasının ardından MİT inceleme başlatmıştı. *Hürriyet* gazetesinde yer alan bir haberde arşiv kayıtlarındakilerle kasettekileri karşılaştıran MİT'in birden fazla ses kaydının birleştirildiği yönünde tespitlerde bulunduğu öne sürüldü.[1] MİT'ten ses kayıtlarıyla ilgili yapılan açıklamada ise, Paris suikastlarıyla teşkilatın ilgisinin olmadığı belirtilerek söz konusu yayınların çözüm sürecinde aktif rol alan teşkilatı yıpratmaya ve bu süreçte görev alan personeli deşifre ederek görevlerini yapamaz hale getirmeye yönelik operasyon olduğu belirtilerek iddialar ile ilgili idari soruşturma başlatıldığı söyleniyordu.[2] Hükümet kanadından açıklama yapan Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ise, Ömer Güney'in MİT ile ilişkili olduğu yönündeki iddiaların iftira kampanyası olduğunu söylüyordu. Olayla ilgili Ankara'da da, Ömer Güney hakkında örgüt üyesi olmak ve adam öldürmek suçlarından başlatılan devam eden bir soruşturma bulunduğunu anımsatan Bozdağ, konuyla ilgili adli yardım talebinde bulunulduğunu ancak Fransa makamlarının Türkiye 'nin başvurusuna yanıt vermediğini söyledi. Devletin herhangi bir biriminin hukuk dışına çıkmayacağını öne süren Bozdağ, *"Fransa da öldürülen kadınlarla MİT'in ve diğer birimlerinin isminin karıştırılması tamamen iftira kampanyasıdır. Bizde konunun araştırılmasını bu katilin arkasındaki gerçek azmettiriciler kimse Türkiye'ye ve dünya kamuoyuna deşifre edilmesi için çalışıyoruz"* dedi.[3]

1 http://www.hurriyet.com.tr/dunya/25562167.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25568971.asp
3 http://www.radikal.com.tr/politika/bozdag_tamamen_iftira_kampanyasi-1170694

Konu doğal olarak Fransız medyasında da ele alınmıştı. *Liberation* gazetesinde yayımlanan bir haberde, cinayetlerin bir numaralı şüphelisi Güney'in ifadesindeki detaylar yer alıyordu. Habere göre soruşturmayı yürüten yargı polisi ve soruşturma hâkimi Jeanne Duye, Ömer Güney'in Fransa'daki Kürt çevrelere sızmış bir Türk ajan olduğu kanısındaydı. Haberde, Kurtlar Vadisi hayranı olduğu, üç hilalli yüzük taşıdığı iddialarını ve Güney'in eski arkadaşlarının kendisi için *"Sağ görüşlü bir kişidir"* dediğini hatırlatan gazete, Ömer Güney'in Haziran 2012'de epilepsi krizleri yüzünden işinden ayrıldığını ve Aralık 2012'ye kadar aylık 900 euro para yardımıyla geçindiğini belirtiyordu. Gelir durumu düşük olmasına rağmen, Güney'in bu süre içinde dokuz defa Türkiye 'ye gittiğini, dört yıldızlı otellerde konakladığını ve dairesindeki gardırobunun takım elbiselerle dolu olduğunu yazan gazete bu masrafların nasıl karşılandığını soruyordu. 16 Nisan 1982 Şarkışla doğumlu Ömer Güney'in kendisini PKK destekçisi olarak tanımladığını söyleyen gazete, Güney'in 8 Ocak 2013 tarihinde saat 04.23 ile 05.33 arasında Kürt derneğindeki 329 üyelik belgesinin fotoğrafını çektiğini ve bu konuyla ilgili soruşturma hâkiminin *"Neden bu fotoğrafları çektiniz?"* sorusuna, *"Dışarıya göndermek için. Ben emirleri dinlerim"* yanıtı verdiğini, *"Kimin emirlerini?"* sorusuna ise *"Üstlerin"* dediğini öne sürüyordu. Haberde Güney'in o gece bir dernek yetkilisinin kendisini aradığını ve polis baskını korkusuyla gecenin bir yarısı dosyaların fotoğraflarını çekmesini istediğini söylediğini ancak bahsettiği telefon konuşmasıyla ilgili hiçbir iz bulunmadığını da anlatılıyordu. Habere göre suçsuzluğuna ve serbest kalacağına inanan Güney, Fransız adaletine inanmadığı için kimsenin ismini vermek istememiş ve *"Benim için psikoloğa ihtiyaç yok, ben PKK'nin kara kutusuyum"* demişti.[1] Ancak dokuz dakikalık kayıtları inceleyen Fransız polisi, sesin büyük olasılıkla Ömer Güney'e ait olduğunu belirten bir rapor düzenlemişti. Fransız *Le Parisien* gazetesinin haberine göre, suikast soruşturmasını yürüten hâkim Jeanne Duye'ye sunulan ses kayıtlarıyla ilgili incelemede uzmanlar, *"Sesin başka bir şahsa ait olduğu ihtimalinden ziyade, çok yüksek bir olasılıkla tutuklu şahsa ait olduğunu tespit ettik"* ifadesiyle Ömer Güney'i işaret ediyordu.[2] Olaydan 10 gün sonra

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/omer_guney_ben_pkknin_kara_kutusuyum-1170772

2 http://www.radikal.com.tr/dunya/fransiz_polisi_o_ses_buyuk_ihtimalle_guneye_ait-1193531

Fransız gençlik kanalı M6 televizyonunda yayınlanan bir haberde ise Ömer Güney'in konuşma kayıtlarındaki sesin kendisine ait olmadığını söylediği yazıyordu. Haberde, Paris suikastlarını soruşturan anti-terör sorgu yargıcı Jeanne Duyé tarafından, MİT ile yapıldığı iddia edilen görüşmenin ses kayıtlarıyla ilgili ifadesine başvurduğu Güney'in sesin kendisine ait olmadığını ve iddiaları komplo olarak gördüğü belirtiliyordu.[1]

Ancak en çarpıcı gelişme ses kayıtlarının yayınlanmasının ertesi günü ortaya çıkan ve MİT'e ait olduğu öne sürülen bir belgeydi. *Sol* gazetesine gönderilen belgede Güney'e MİT tarafından PKK kurucularından Sakine Cansız'a yönelik suikast düzenlemesi için 6 bin euro verildiği yazıyordu. Belgede, MİT Daire Başkanı Uğur Kaan Ayık ile üç yetkilinin imzası bulunuyordu. Gizli ibareli arz notu başlıklı, konu kısmında *"Sara Kod Sakine Cansız"* yazılı belge, suikastten sonra Ömer Güney'in aracında bulunan pasaportundaki bilgilere göre Türkiye ziyaretleri ile çakışan 18 Kasım 2012 tarihini taşıyordu. *"KONGRA-GEL (PKK) KCK'nın FRANSA/Paris'teki faaliyetlerinin deşifre edilmesi, ayrıca üst düzey örgüt mensuplarının etkisiz hale getirilmesi"* diye yazan belgede Cansız'ın Paris'e gidişi ile ilgili *"Lejyoner"* kod adlı MİT ajanının verdiği bilgi notları paylaşılarak, önceden belirlenen girişimlerin gerçekleştirilmesi talep ediliyordu. Belgeye göre, *"Kaynak, tarafımızla görüşmek üzere ülkemize son gelişinde, AVRUPA'daki örgüt hedeflerine yönelik saldırı/sabotaj/suikast tarzı operatif imkân/kabiliyetleri çerçevesinde belirlenen kişilere yönelik hazırlık yapması, çalışma esnasında gerekli ekipmanı temin etmesi, tarafımızla gerçekleştirdiği her türlü haberleşmeye azami derecede özen göstermesi yönünde talimatlandırılmış"* denilerek yapılacak girişimlerin anlatıldığı belgede olası harcamalar için 6 bin euro ödeme yapıldığı yazılıydı. Belgenin altında yer alan isimlerin ise şube müdürü O. Yüret, Daire Başkanı; U. K. Ayık, Başkan yardımcısı S. Asal, Başkan H. Özcan adlı MİT yöneticileri olduğu belirtiliyordu.[2] Yapılan incelemelerde belgenin gerçekten de MİT'in kullandığı filigranlı kâğıtla düzenlendiğini kanıtladı. Yani teşkilatın yazışma usulleri ve yazı karakterine uygun bir şekilde ve aynı filigranlı kâğıtlar kullanılan belge MİT içinde hazırlanmıştı. Bu konuda şüphe yoktu. Ancak iddiaya göre belge gerçek

1 http://www.radikal.com.tr/dunya/omer_guney_kasetteki_ses_bana_ait_degil-1172449

2 http://haber.sol.org.tr/devlet-ve-siyaset/paris-suikastinde-mit-iddialari-onceses-kaydi-sonra-belge-haberi-85934

görüntüsü verilerek MİT'in içinden birileri tarafından hazırlanmıştı. Ve Ömer Güney'ye iki MİT'çiye ait olduğu öne sürülen konuşma kayıtlarıyla birlikte bu gerçek süsü verilmiş belgeyi de kim ya da kimlerin hazırladığına ilişkin teşkilat içinde bir soruşturma yürütülüyordu.

Abdullah Öcalan, Paris infazlarından hemen sonra kendisiyle görüşen MİT ekibine sert bir tavır takınmakla birlikte, daha sonra birçok kez çözüm sürecinde MİT'in güvenilir olduğunu düşündüğünü BDP'li heyetlere söylemişti. Şimdi biraz geriye gidelim ve Paris suikastlarından sonra İmralı'ya gelen BDP heyetine Abdullah Öcalan'ın ne dediğini anımsayalım. *Milliyet* gazetesinde 28 Şubat 2013 günü, *"İmralı zabıtları"* manşetiyle yayımlanan 23 Şubat 2013 tarihine ait görüşme tutanaklarına göre Sırrı Süreyya Önder, *"Bize gelen bilgide, Sakine'nin tutumunun ve katılımının iyi olduğu, dağ adına Avrupa'da görevli olduğu, işini tamamlayıp geri dönüş için Paris'e gittiğinde bu olayın olduğu... Tutumunun ve katılımının iyi olduğu bildirildi"* demişti. Bunun üzerine Öcalan ise, *"Ha bizi vurmuş, ha Sakine'yi vurmuşlar. Çok karanlık bir olay. Ankara'ya gelmiş (Ömer Güney) Çankaya'da büro tutmuş. Sterk 'MİT kaynaklı' demiş. Mümkün değil ama düşüneceksin. Milyonda bir de olsa düşüneyim, MİT var mı? MİT de şaşırdı. Demek ki darbe hâlâ devam ediyor... Florida kontrgerilla merkezidir. Abdullah Çatlı iki kez gitti. Papa, Palme... Sakine bu tür grupların işidir. Yeni gladyo tam anlaşılamıyor. Çözüm adına yapılan her şeyi sabote ettiler. Sakine olayı bende düşük bir tereddüt uyandırdı. Net değil. Sakine Avrupa'da barışı temsil ediyordu. Hâlâ aydınlatılamadı"* demişti.

Ömer Güney'e ait olduğu öne sürülen ses kayıtlarının çıkmasının ardından BDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş da, Öcalan'ınkine benzer bir mesafelenmeyle değerlendirme yapmayı tercih etmişti. *"Paris cinayetini MİT yaptı" denmesine neden olacak bir kaydın yayınlanmasının şüphe uyandırıcı olduğunu ancak sorgulanması gerektiğini belinten Demirtaş, "MİT'le ilişkisi var mı, anlamak gerekir. Biz inanıyoruz ki Ömer Güney, Türkiye ile bağlantılıdır ve mümkündür ki MİT içindeki bir kanatla da bağlantılı olabilir. Destek olmadan yapması mümkün değil. Ancak mevcut Müsteşarın (Hakan Fidan) bilgisi dâhilinde mi yapıldı, onayıyla mı yapıldı; bu konuda biz emin değiliz, bilmiyoruz"* dedi.[1] Türkiye'de devlet içi çatışmalara dair en çok bilgisi, fikri ve

1 http://www.radikal.com.tr/dunya/demirtas_omer_guney_ve_kaset_hakkinda_konustumitin_icinden_bir_kanatla_iliskisi_olabilir-1171027

deneyimi bulunan Kürt siyasal hareketi bu son yaşananlara da kuşkulu ancak mesafeli yaklaşmayı tercih etmişti. Gülen Cemaati'nin, kamuoyu önünde itiraz etmiyor görünse de çözüm sürecinin karşısında olduğu bilinirken, Kürt siyasal hareketi de devlet olmak için yürütülen bu devlet içi savaşta yaşanan her türlü olumsuzluğa kuşkulu yaklaşmakta haklıydı. Zaten yolsuzluk operasyonlarını tıpkı hükümet gibi Öcalan'ın da darbe girişimi diye nitelemesi bir anlamda devletin görünen ve görünmeyen kısımlarına sahip olmak için yürütülen bu savaşta AKP safında olduğunu açıklaması anlamına da geliyordu. Her ne kadar liderleri hükümet yanlısı bir tutum almış görünse de, Öcalan dışında kalan Kürt siyasal hareketi yolsuzluk ve rüşvet gibi hassas bir konuda taraf olmaktan ziyade tarafsız kalmaya gayret eden bir hava içindeydi. AKP medyasının da Paris suikastlarının ardındaki gücün Cemaat olduğunu ima eden haberlerine karşılık Cemaat medyasında da MİT istihbaratıyla gerçekleşen Roboski katliamına yönelik hükümet eleştirisi içeren haberler yayımlanıyordu. Yani devletin kim olacağını belirleyecek bu savaşta, tarafların her ikisi de kendileri dışında Türkiye siyasetine yön verebilecek üçüncü bir güç olarak duran Kürt siyasal hareketini kendi safına çekemese de rakibinin karşıtı olmasına çalışıyordu. Siyasetin en kaypak zemine sahip olduğu bu dönemde kimin nerede duracağı da, tuttuğu safı kolayca değiştirmesi de mümkün. Zira AKP-Cemaat savaşının şiddetlenmesiyle birlikte bu tür geçişlerin hızla ve kolaylıkla yapılabildiğini de hep birlikte gördük. Ancak Kürt meselesi söz konusu olduğunda devreye silahlar da gireceği için konunun tüm taraflarının daha dikkatli adım atacağı kesin. Ancak Paris suikastlarının ardındaki güç kim çıkarsa çıksın, Kürt hareketinin nefret öznesi olacağı kesin.

Hayli hareketli geçen 13 Ocak günü, yolsuzlukların ikinci ayağı olan 25 Aralık soruşturmasını başlatmışken görevden alınan Savcı Muammer Akkaş da operasyon talimatını yerine getirmeyen Emniyet görevlileri hakkında suç duyurusunda bulundu. Akkaş; İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na verdiği suç duyurusu dilekçesinde, 25 Aralık'ta alınan arama, el koyma ve gözaltı kararlarını uygulamayan İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu, İstanbul Emniyet Müdürü Selami Altınok, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Mali Şube Müdürü ile adli kolluğun tüm sıralı amirleri hakkında dava açılmasını istedi.[1]

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25560939.asp

Paralel, Haşhaşi de oldu

14 Ocak 2014

Savaşın daha da sertleşeceği belli olmuştu. Cemaat'le çatışmaya girdiğinden bu yana "paralel yapı, çete, örgüt, virüs, hain, ajan, maşa, in" gibi benzetmelerde bulunan Erdoğan, bu kez de, tarihte ilk terörist örgüt olarak nitelenen Hasan Sabbah'ın Fedaileri'ne atfen yaptığı Haşhaşi[1] benzetmesiyle en büyük hakareti etmiş olacaktı. Meclis'teki AKP Grup toplantısında daha önce kullanıldığı hakaret sıfatlarını yineleyen Erdoğan, *"Tarihte de bunu gördük. Büyük Selçuklu Devleti'nde yaşadık. Haşhaşiler denilen gözü dönmüş bir gizli örgütün devlet bünyesini nasıl esir almaya çalıştığını, gerektiğinde düşmanlarla nasıl iş birliğine gittiğini asırlar önce millet olarak yaşadık ve gördük. Türkiye Cumhuriyeti Devleti bu sinsi güçlere, devlet bünyesini felç etmeye yönelik sızıntılara asla geçit vermez ve vermeyecek"* dedi.[2] Daha önce karşılıklı methiyeler düzen, çıkarları çatışmadığı için her türlü kötülükte iş birliği yapmakta çekinmeyen taraflar şimdi en ağır hakaretlerle birbirlerine saldırıyorlardı. Erdoğan'ın son hakareti üzerine GYV, tarihinde ilk kez basın toplantısı düzenleyerek yanıt verdi. Yapılan açıklamada, *"Hiçbir zaman haşhaşiler diye tabir edilen karanlık örgüt olarak tarihe geçmiş olan, hedefleri*

1 Haşhaşiler 1090'da İsmaili din adamı Hasan Sabbah tarafından kuruldu. Dini bir tarikat olarak Alamut Kalesi'nde kurulan yapı siyasi suikastlar ve katı tutumları nedeniyle siyasi bir örgüt olarak tarihe geçti. Sıkı bir hiyerarşi ve katı kurallara dayanan tarikat kendi örgütlenmesini "davet" olarak adlandırmıştır. Tarikatın temsilcileri "davetçiler" anlamındaki dâîlerdir. Dâîlerin en alt kademesinde "davete cevap veren" anlamına gelen "müstecip"ler, en üst kademede ise "delil" manasına gelen "hücce" yani baş dâî yer almaktadır. "Cezire", dâînin faaliyet gösterdiği bölgedir. İsmaililer de diğer mezhepler gibi dinî liderlerine şeyh, pir, ata gibi unvanlarla hitap eder. Tarikat mensuplarının birbirleri için kullandıkları terim ise "yoldaş" anlamına gelen "refik"tir. Sıklıkla fedai olarak bilinen suikastçılar ise tarikat tarafından, İngilizcede de suikastçı anlamına gelen "assassin" sözcüğünün kökünün dayandığı "esasiyun" diye adlandırılmıştır. Kuşatılması ve ele geçirilmesi güç kaleler temelinde örgütlenen tarikat Abbasi Halifeliği ve Büyük Selçuklu devletinin önemli isimlerine yönelik suikastlarla tarihe geçti. Haşhaşiler tarihte kendilerinden önce pek görülmemiş olan bir askerî taktik geliştirdiler. Özel olarak tek bir önemli kişiyi öldürmeyi temel askerî taktik olarak kullanan Haşhaşiler, suikastı da kendilerince dinî ve psikolojik bir şekilde uygulamışlardır. Haşhaşilerce yapılan suikastların hiçbirinde ok, zehir gibi silahlar kullanılmamıştır. Neredeyse tüm suikastlarda hançer kullanılmıştır. Diğer önemli husus ise suikastı gerçekleştiren Haşhaşinin kaçmaya çalışmaması ve öldürülen kişinin korumaları veya halk tarafından linç edilmesidir. Bir şehir efsanesi olduğu da düşünülen yaygın bir inanışa göre suikastçilerin eylemden önce haşhaş verilerek zihinleri kontrol ettiğine inanılan Hasan Sabbah'ın Fedaileri bu yüzden Haşhaşiler olarak anılagelmiştir. Sabbah'ın 1256'da Moğol istilasında kuşatılan kalesi 1273'te yok edildi.

2 http://www.zaman.com.tr/politika_in-orgut-sebeke-ve-virusten-sonra-hashasi_2193531.html

cinayet olan ve bütünüyle toplumda bir virüs olarak tarihe geçmiş olan bu katiller topluluğuyla hizmetin telif edilmesi söz konusu olamaz" deniliyordu. Yolsuzluk soruşturmalarının ardından hukukun askıya alınması, polis teşkilatı başta olmak üzere bürokrasideki tasfiyeler, yargıya müdahaleler ve siyasetin kutuplaştırıcı, öteleyici, kamplaştırıcı bir üslupla devam etmesinin endişe verici olduğu belirtilen açıklamada Gülen'in telefonlarının dinlenmesi de eleştirilerek, *"Fethullah Gülen Hocaefendi ile yapılan bir telefon konuşması suç olarak gösterilemez. Camianın içerisinde örgüt var, paralel yapı var, çete var iddialarının tamamen bir iftira olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz"* denildi.[1]

15 Ocak 2014

Başbakan Erdoğan Büyükelçiler Konferansı için Türkiye'de bulunan büyükelçilerden de *"Dünyaya, 17 Aralık Operasyonu'nun yolsuzluk operasyonu görünümünde bir darbe girişimi ve algı operasyonu olduğunu anlatın"* talimatı verdi. Erdoğan, okulları ve STK'leri aracılığıyla dünya çapında örgütlü bulunan Gülen Cemaati'ni kastederek büyükelçilere, *"Bu örgütün gerçek yüzünün yurtdışında anlatılması, deşifre edilmesi gerekiyor. Tehlikenin boyutları artık aşikâr olan bu örgütün muhataplarınız nezdinde daha iyi bilinmesi önemli"* diye hitap etti.[2]

16 Ocak 2014

Dershaneler kriziyle başlayıp yolsuzluk operasyonlarıyla devam eden süreçte AKP'den başlayan kopuşa bir yenisi daha eklendi. Özel sohbetlerinde, yolsuzluk soruşturmalarının simgesi haline dönüşen ayakkabı kutusuyla ilgili espri yapan AKP İstanbul Milletvekili Muhammed Çetin de kesin ihraç istemiyle disipline verildi. Parti içinde fitne çıkarmakla suçlanan Çetin, AKP içinde Fethullah Gülen Cemaati'ne en yakın iki isimden biri olarak tanınıyordu. Çetin ise karar üzerine, *"Hocaefendi'yi sevdiğim için ihraç edeceklerse bu benim için ayrı bir şeref olur"* diyecekti. Çetin Ocak ayı sonunda, ihraç kararı daha çıkmadan AKP'den istifa etti. Cemaat'le savaşın başlamasından sonra Çetin, AKP'den kopan sekizinci isim olmuştu.[3]

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_gyv-hocaefendi-ile-konusmak-sucmus-gibi-gosterilemez_2193504.html
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25578080.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25584839.asp

İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın talimatıyla yeni bir yolsuzluk ve rüşvet operasyonu için düğmeye basılan 16 Ocak günü hedefte AKP'li Beyoğlu Belediyesi vardı. Ancak imar yolsuzlukları ile ilgili olduğu iddia edilen operasyonlar bir kez daha hükümet engeline takıldı. 25 Aralık operasyonlarında olduğu gibi, İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şubesi polisleri savcılığın talimatını yerine getirmedi.[1] Bu arada mahdum Bilal Erdoğan'ın da aralarında bulunduğu 45 kişi hakkında verilen yakalama ve gözaltı kararları da ifadeye davete çevrildi. Aralarında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan ve Yasin El Kadı'nın da bulunduğu ikinci dalga yolsuzluk ve rüşvet operasyonuna yeni atanan savcılar eski savcı Muammer Akkaş'ın aksine şüphelilerinin gözaltına alınmasına gerek olmadığına, davetiye ile ifadeye çağrılmasına karar verdi. Muammer Akkaş'ın el çektirilmesinden sonra 25 Aralık dosyasına atanan TMK savcıları İsmail Uçar, Fuzuli Aydoğdu, İrfan Fidan ve Murat Çağlak tüm şüphelileri davetiye ile ifadeye çağırdı. Soruşturma kapsamında daha önce yedi işadamı ve iki şirketin mal varlıklarına konulan tedbir kararı da kaldırılmıştı.[2] Aynı gün, Erdoğan'a en yakın isimlerden biri olan iş insanı Mustafa Latif Topbaş da, mal varlıklarına tedbir konulmasını talep eden savcı Muammer Akkaş ile kararı veren hâkim Süleyman Karaçöl hakkında HSYK'ye suç duyurusunda bulunacaktı.[3] Adalet Bakanı Bekir Bozdağ da aynı gün HSYK'nin talebi üzerine savcılar Zekeriya Öz, Muammer Akkaş ve Celal Kara hakkında inceleme için izin verdiğini açıkladı. HSYK 3'üncü Dairesi'nin inceleme izni istediği isimler arasında İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Turan Çolakkadı ve İstanbul Emniyet Müdürü Selami Altınok da vardı.[4] Yargıyla ilgili olağanüstü gelişmelerin yaşandığı günün son haberi ise öncekilerin tümünü bastırdı. Cemaat'in ezici bir ağırlığı bulunan İstanbul adliyelerinde deprem yaratan bir tayin fırtınası yaşandı. HSYK 1'inci Dairesi, 19 savcı ve bir hâkimi kapsayan 20 kişilik kararnameyle, İstanbul ve İzmir'de yolsuzluk operasyonlarını yürüten savcıların görev yerlerini değiştirmişti. İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Çolakkadı, Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet

1 http://www.haberartibir.com.tr/gundem/polis-yine-savciyi-dinlemedi-h4422.html
2 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/30359/2.dalgada_gozalti_yok_davetiye_var.html
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25582587.asp
4 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25584820.asp

Başsavcısı olurken, Savcı Muammer Akkaş da, Tekirdağ'a savcı olarak gönderildi. Cemaat'in Emniyet'ten sonra yargıdaki kadrolarını da tasfiye etmeye yönelik HSYK kararnamesiyle Ergenekon savcıları ise tenzili rütbe ile düz savcı olarak İstanbul dışına atandı. Fikret Seçen Gebze'ye, Cihan Kansız Sakarya'ya, Ercan Şafak Kocaeli'ne düz savcı olarak gönderilmişti. Zekeriya Öz'le birlikte Dubai'ye gittiği iddia edilen Başsavcıvekili Ali Güngör İstanbul Anadolu yakasında düz savcı olurken, HSYK'nin hakkında inceleme talep ettiği ancak Bakan Bozdağ'ın izin vermediği Oktay Erdoğan da Bakırköy Cumhuriyet Başsavcıvekilliği'ne getirildi. İzmir'deki yolsuzluk soruşturmasını yürüten ve eski bakan Binali Yıldırım'ın bacanağı Cemalettin Haberdar'ı sorgulayan Savcı Ali Haydar Karşıyaka Savcılığına atanırken, Hatay'daki MİT TIR'ları soruşturmasına bakan Özcan Şişman düz savcı olarak Mersin'e atandı. Balyoz davasının duruşma savcısı olan Savaş Kırbaş ve İstanbul KCK soruşturmalarında Büşra Ersanlı ve Ragıp Zarakolu gibi isimlerin tutuklanmasını talep eden, Gezi eylemlerinin simgesi haline gelen ve "Kırmızılı kadın" olarak tanınan Ceyda Sungur'a biber gazı sıkan polis hakkında iddianame düzenleyen savcı Adnan Çimen de tayinleri yapılan diğer isimlerdi. Van'da İHH bağlantılı El kaide operasyonunu yürüten Savcı Mustafa Alper de Malatya Başsavcılığı'na atandı.[1]

17 Ocak 2014

Hükümetin 17 Aralık rüşvet ve yolsuzluk operasyonundan sonra bürokraside yaptığı ilk üst düzey değişikliklerden biri de, Türkiye'de yasal dinlemenin merkezi olması nedeniyle büyük önem taşıyan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na (TİB) atama yapmak olmuştu. MİT'in iki numarası olarak anılan Ahmet Cemaleddin Çelik'in 23 Aralık'ta başkan olarak atandığı TİB, hükümetin üzerinde çalıştığı internet sansürüne yönelik tasarının yasalaşmasının ardından olağanüstü yetkilerle donatılacaktı. Tasarının yasalaşmasından önce başkanı zaten değiştirilmiş olan TİB'de tüm daire başkanları da görevden alındı. Böylece Emniyet Teşkilatı'nda başlayıp yargıyla devam eden tasfiyelerin son dalgası dinlemelerin kalbi sayılan TİB'e uzanmış oldu. TİB'de Başkan'a bağlı olarak çalışan Hukuk, Teknik İşletme, Bilgi Sistemleri, İnternet ve İdari Daire Başkanları eşyalarını toplamalarına bile izin

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25584779.asp

verilmeden apar topar gönderilmişti. Türkiye genelinde mahkeme kararları ile ilgili yürütülen tüm teknik takipler TİB'in bünyesinde bulunan ana dinleme sistemi aracılığı ile kontrol ediliyordu. Bu sistemde, MİT'in dışındaki Emniyet birimlerinin gerçekleştirdiği dinlemeler takip edilebiliyordu. Genel Kurmay Elektronik Sistemleri'nin de (GES) devredildiği MİT, böylece TİB'in kontrolünü de ele geçirince iletişimin takibinde yasal tek otorite oldu. *Taraf* gazetesinde, Hüseyin Özay imzasıyla yayımlanan bir haberde ise TİB yönetiminin değişmesiyle birlikte, Türkiye genelinde gerçekleştirilen tüm yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarına yönelik teknik takiplerin masaya yatırılarak fişleme yapıldığı öne sürülüyordu. İddiaya göre yapılan incelemelerde, dinleme kararı alan hâkimler, dinleme kararı talep eden savcılar ile dinleme işlemini gerçekleştiren ve dosyaları takip eden tüm emniyet mensupları tek tek belirlendi. Habere göre cemaatçi oldukları öne sürülen bu kamu görevlileriyle ilgili de ayrı ayrı liste hazırlanmıştı. Yolsuzluk ve rüşvet dosyaları başta olmak üzere son yıllarda yapılan birçok dinleme kararına ilişkin yapılan tespitlerde elde edilen veriler MİT ile paylaşılmıştı. Listelerin hazırlanmasından sonra da yolsuzluk ve rüşvet operasyonunun ardından tasfiyeler başlamıştı. Türkiye genelinde, mahkeme kararları ile dinleme talebinde bulunan savcılar ile Emniyet mensupları listelendikten sonra ilk etapta 2 bin 500 polisin görev yerleri değiştirilirken, aynı kapsamda hâkim ve savcılar da sıraya konulmuştu.[1]

Yine *Taraf* gazetesinde yayımlanan bir başka haberde ise Başbakanlığın talimatıyla harekete geçen MİT'in, Gülen Cemaati'ni "PDY" yani "Paralel Devlet Yapılanması" adıyla takibe aldığı belirtiliyordu. 15 Ocak tarihi itibarıyla, Başbakan'ın talimatı üzerine MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın tüm teşkilat birimlerine kritik bir yazılı talimat gönderdiği öne sürülen haberde, *"Fidan, MİT'in takip ettiği örgütlere, espiyonaj/kontrespiyonaj faaliyetlere ve diğer organize suç örgütlerine ait çalışmaların sonlandırılmasını emrederken, 2014 yılı Hedef Öncelikleri ve Planlı İstekleri" kapsamında yeni hedef olarak 'Paralel Devlet' kapsamında tüm dini fraksiyonları hedef gösterdi. MİT'in bundan sonra yapacağı tek işinin, 'Paralel Devlet Yapılanmaları' kapsamındaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı her türlü dini vs. yapılanmaların hassasiyetle takip edilmesi oldu"* deniliyordu. Gülen Cemaati'nin isminin geçmediği belirtilen MİT talimatında, bu

1 http://www.taraf.com.tr/haber-tasfiyelerin-merkez-ussu-tib-145286/

yapıların içinden eleman temini dâhil her türlü teknik vb. çalışmaların yürütülmesini, takiplerin yapılmasını, devlet kurumlarına girmiş Cemaat mensuplarının tespitini ve bildirilmesini, konunun terör örgütlerinden de öncelikli bir konumda ele alınmasının emredildiği anlatılıyordu.[1] Bu arada İstanbul 2'inci Asliye Ceza Mahkemesi, 25 Aralık soruşturmasıyla ilgili, dosyanın şüphelileri arasında bulunan Abdullah Tivnikli ve Mustafa Latif Topbaş'ın avukatlarının başvurusu üzerine yayın yasağı konulmasına karar verdi. Daha önce de 17 Aralık soruşturmasıyla ilgili yayın yasağı kararı alınmıştı.[2] Medyanın yarıdan fazlasını ele geçiren, kalanı içindeki ana akım sayılabilecek olanları da ekonomik tehditlerle susturan, her birine hükümet komiseri atayan AKP iktidarı, beslendiği suskunluk sarmalının devam etmesi için mahkemeleri de devreye sokuyordu. AKP iktidarını zorda bırakacak her olayla ilgili mahkemelerden yayın yasağı kararı çıkması artık bir gelenek haline dönmüştü. Son dört yılda Kürt meselesinden yolsuzluklara, hükümetin Suriye politikası nedeniyle yaşanan olumsuzluklardan kitlesel eylemlere, AKP'yi olumsuz etkileyecek olanlar başta olmak üzere 150'den fazla haber yayın yasağıyla sansürlenmişti. Sondan başa doğru sıralamak gerekirse, yayın yasağı konulan bazı olaylar şunlardı: 28 Ekim 2014'te Yüksekova'da üç askerin öldürülmesi, 9 Ekim 2014'te Bingöl Emniyet Müdürü'ne yönelik suikast, 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonları 11 Haziran 2014'te IŞİD'in Musul'daki Türkiye Başkonsolosluğu'na düzenlediği baskın ve sonrasında 49 kişiyi rehin alması, 13 Mayıs 2014'te Soma'da 301 madencinin katledilmesine yol açan facia, 28 Mart 2014'te Suriye'ye olası bir askeri müdahaleyle ilgili konuşmaların yapıldığı Dışişleri Bakanlığı'ndaki toplantının ses kayıtları, 1 Ocak ve 19 Ocak 2014'te Hatay Kırıkhan'da ve Adana'da MİT'e ait silah yüklü TIR'lara ilişkin başlatılan soruşturmalar, 11 Mayıs 2013'te Reyhanlı'da 53 kişinin ölümüne yol açan bombalı saldırı, 3 Temmuz 2011'de Fenerbahçe Kulübü'nü hedef alan şike soruşturması, 25 Şubat 2012'de Başbakanlık Ofisi'nde ve Erdoğan'ın Keçiören'deki evinde dinleme cihazları bulunması sonrası başlatılan Böcek Soruşturması, 28 Aralık 2011'de Roboski'de 35 köylünün hava bombardımanıyla öldürülmesi, 3 Ekim 2008'de PKK'nin Aktütün Karakolu saldırısına ilişkin haberler. Son olarak 17 Aralık

1 http://www.taraf.com.tr/haber-orgutun-adi-kondu-pdy-145282/
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25591857.asp

soruşturmaları sonrası istifa etmek zorunda kalan dört eski bakan hakkındaki Meclis Soruşturma Komisyonu haberlerine yayın yasağı getirildi. Soruşturmanın biteceği 27 Aralık gününe dek süreceği belirtilen yayın yasağı, 21 Kasım 2014'te Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na TBMM Başkanlığı imzasıyla yapılan başvurunun ardından getirilmişti. Talep ise komisyonun AKP'li başkanı Hakkı Köylü'den gelmişti.

21 Ocak 2014

İş adamı Ali Ağaoğlu'nun, Ataşehir'de 20 dönüm arsayı, Erdoğan ailesinin yönetiminde olduğu TÜRGEV'e ihale karşılığı verdiği iddia edilmişti. Bu iddiaya dair Bilal Erdoğan'ın TÜRGEV Başkanına *"Ağaoğlu'nun bağışladığı araziyi takip et"* şeklinde konuşmalarının yer aldığı bir ses kaydı da internetten yayınlandı. İddiayı ilk dile getiren kişi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu olmuştu. 19 Ocak'ta Amasya'daki mitingde yaptığı konuşmada Kılıçdaroğlu, *"Oğlunun bir vakfı var. Adı TÜRGEV. Ağaoğlu diye bir firma var. Bakırköy'de pırlanta değerinde bir arsa var. Başbakan'a gidiyor. Bu arsanın imar durumunu düzelt diyor. O da, karşılığında Ataşehir'deki 20 dönüm araziyi oğlumun vakfına ver diyor. Bu rüşvet değil mi?"* diye sormuştu.[1] Anayasa ve yasalar askıya alarak engellenen yolsuzluk operasyonlarında hükümetin kapatmaya çalıştığı iddialar arasında rüşvet paralarının TÜRGEV'e bağış gibi gösterilerek aklandığı iddialar da bulunuyordu. Kılıçdaroğlu'nun dile getirdiği iddia ise bunlardan biriydi. Ağaoğlu'nun tartışmalı Maslak 1453 projesindeki usulsüzlüklerin aşılması karşılığında 100 milyon dolarlık arsayı TÜRGEV'e verdiği ileri sürülüyordu. Ağaoğlu yazılı bir açıklama yaparak iddiaları yalanlansa da internetten dolaşıma sokulan bir ses kaydı da kendisini yalanladı. Yolsuzluk operasyonlarında gözaltına alınarak tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılan Ağaoğlu, *"Adı geçen vakfa hiçbir biçimde böyle bir arsa verilmediği gibi bu tür bir pazarlık da söz konusu olmamıştır"* demişti. Ancak yolsuzluk soruşturmaları sırasında yapılan teknik takip sırasında kaydedilen telefon görüşmesinde Bilal Erdoğan'ın, TÜRGEV yöneticisi Ahmet Ergün'le konuşmaları da kaydedilmişti. 30 Mayıs 2013'te yapılan konuşmalarda oğul Erdoğan, *"Bu Ağaoğlu'nun bize bağışlayacağı araziyi takip etmemiz gerekiyor, o zaman onu sen yap"* diye Ergün'e talimat veriyordu. Yolsuzluk fezlekelerine konuyla ilgili

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25600351.asp

yansıyan iddialara göre, Bilal Erdoğan ile Ali Ağaoğlu'nun 7 Mart 2013 ve 23 Nisan 2013 tarihlerinde yaptıkları toplantılarda imar durumlarının halledilmesi karşılığında arazi bağışı konularını konuştuklarını belirlediği öne sürülüyordu. İlk toplantı talebinin Bilal Erdoğan'dan geldiği de belirtilen fezlekede bunun kanıtı olarak da 4 Mart 2013'te yapılan ve TÜRGEV Başkanı Ahmet Ergün'ün, *"Bilal'le gelmek istiyoruz"* demesine karşılık Ağaoğlu'nun da *"Memnuniyetle"* karşılığını verdiği bir telefon konuşması yer alıyordu. Bağış karşılığı rüşvet iddiasını destekleyen bir diğer kayıt ise Ağaoğlu ile oğul Erdoğan'ın TÜRGEV'de yaptığı toplantının ertesi gününe aitti. Erdoğan'ın arkadaşı Abdülkerim Çay ile Cengiz Aktürk arasında geçen konuşmada Ataşehir'deki 20 dönümlük 100 milyon dolar değerindeki arsasının istenmesi karşısında Ağaoğlu'nun önce yutkunduğu, ancak sonradan vermeye razı olduğu iddia ediliyordu.[1] İddiaları destekleyen telefon konuşmaları yayınlandığı sırada suskun kalmayı tercih eden Ali Ağaoğlu, soruşturmaların hükümetin müdahalesiyle engellemesi ve takipsizlik kararı verilmesi sonrasında küfürle de süslediği "cesur" açıklamalar yaptı. 9 Eylül günü bir basın toplantısı yapan Ağaoğlu, yolsuzluk soruşturmalarında inşaat sektörünün ve kendisinin günah keçisi seçildiği için gözaltına alındığını öne sürerek imar artışı karşılığı TÜRGEV'e arsa bağışladığına ilişkin iddiaları, *"Eğer böyle ibra arsa verildiyse verenin anasını, alanın anasını, verdi diye söyleyenin anasını..."* diyerek yalanladı. *"İki kişi kendi arasında konuşuyormuş, 'Ağaoğlu Ataşehir'de 20 dönümlük araziyi ihale için TÜRGEV'e verdi' diye. Ne tanırım, ne bilirim, ne ederim. Bu maalesef sakız oldu"* diyen Ağaoğlu iddiayı ilk dile getiren Kemal Kılıçdaroğlu'nun kendisini arayarak özür dilediğini de iddia ediyordu.[2] Ancak CHP'den yapılan açıklamada Ağaoğlu'nun sözlerinin gerçek dışı ve hayal ürünü olduğu belirtilerek, *"Öyle anlaşılıyor ki, biri veya birileri, 'CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu arayarak özür diledi' diye Ali Ağaoğlu'nu işletmiş. CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu hakkında yolsuzluk iddiası bulunanlardan özür dilemez. Tam tersi, hakkında yolsuzluk iddiası bulunan, kul hakkı veya yetim hakkı yiyene 'yargıya git, aklan da gel' der. Ali Ağaoğlu ve benzerleri gerçekdışı özür dilediler aldatmacasına sarılacağına, bağımsız yargı önünde hesap verme yolunu seçsinler"* denildi.[3] Yani hukukun askıya

1 http://sozcu.com.tr/2014/gundem/tapuyu-aldik-elhamdulillah-444764/
2 http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/27171051.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/27172673.asp

alınarak yolsuzluk iddialarının soruşturulmasının engellendiğini, iddiayı dile getirenlerin de kendisini yalanladığını ve ortaya çıkan telefon konuşmalarını düşündüğümüzde Ali Ağaoğlu'na, *"Verenin anasını, alanın anasını, verdi diye söyleyenin anasını..."* sözlerini buradan da bir kez daha anımsatarak soralım *"Peki ya yalancının..."*

CHP lideri Kılıçdaroğlu, aynı gün daha önce dile getirdiği bir başka iddiasının belgesini açıkladı. Bakan Binali Yıldırım'ın bacanağının da şüphelileri arasında olduğu İzmir'de liman işletmelerinin ihalelerine ilişkin yolsuzluk ve rüşvet operasyonundan sonra savcının dosyayı kapatması için arandığı iddiasını yineleyen Kılıçdaroğlu, *"dehşet verici"* dediği belgeyi açıkladı. Kılıçdaroğlu Meclis'te, partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada AKP'nin yolsuzluklarını doğru bir tanımlamayla *"Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin, Türkiye Cumhuriyeti devletini soyması"* diye tanımladı. Kılıçdaroğlu daha sonra İzmir'deki yolsuzluk soruşturmasının nasıl engellendiğini dair Başsavcı Hüseyin Baş'ın tutanağını okudu. 6 Ocak 2014 günü Adalet Bakanı Müsteşarı Kenan İpek'in soruşturmaya nasıl müdahale ettiğini gösteren Kılıçdaroğlu'nun Meclis kürsüsünden okuduğu tutanakta şunlar yazıyordu:

"Sayın Müsteşar, hal hatır sorduktan sonra sözü, yürütülen evraka getirip içeriğini sordu. Kendisine kısaca soruşturmayla ilgili bilgi verdim. Bunun üzerine, bu soruşturmanın derhal durdurulmasını, ilgili cumhuriyet savcısının değiştirilmesini istedi. Makamda beklediğini, sonucun kendisine bildirilmesini istedi. Cevaben kendisine, hukuk ve yasalara aykırı bir işlem olmadığını izah etmeme rağmen ısrarcı oldu. Dört dakika süren görüşme sonrası tekrar soruşturmayı durdurmamı, mahkeme kararlarını kolluktan geri istememi ve cumhuriyet savcısını değiştirmemi ısrarla istedi. Ve cevap beklediğini belirterek telefonu kapattı. Daha sonra beni tekrar 22.31'de aynı şekilde Müsteşar Bey arayarak ne yaptığımı sordu. Ben de yapılan işlemin hukuk kuralları çerçevesinde olduğunu, herhangi bir müdahaleyi gerektirir, hukuka ya da usule aykırı bir durumun bulunmadığını nezaketle izah etmeye çalışmama rağmen bana hitaben; 'Bu saatte git, cumhuriyet savcısını değiştir, tüm kararları iptal et, bu soruşturmayı durdur. Bunu yapmazsanız sonuçlarına katlanırsınız' diyerek telefonu kapattı. Cumhuriyet Başsavcılığı'mızca yapılan işlemlerde hukuka aykırı bir işlem görmediğimden bu taleplerini yerine getirmedim."[1]

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25617127.asp

Konuyla ilgili açıklama yapan Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ise, müsteşarının İzmir Cumhuriyet Başsavcısını aradığını belirterek hukukun uygulanmasını talep ettiğini öne sürdü. TBMM Genel Kurulu'nda, muhalefet milletvekillerinin sorularını yanıtlayan Bakan Bozdağ adeta *"Yavuz hırsız ev sahibini bastırır"* sözünü doğruluyordu. Müsteşar Kenan İpek'in olay hakkında bilgi alıp hukukun uygulanmasını ve engel olunmamasını istediğini belirten Bozdağ, *"Soruşturmanın durdurulması, kapatılması ve üzerinin örtülmesini istemişse sizinle beraber olur gereğini yaparım. Üzerinin örtülmesini isteyen bir şey kesinlikle yok"* dedi.[1] Bu açıklamaların ertesi günü ise Bakan Bozdağ'ın gereğini yaptığı anlaşıldı. HSYK 1'inci Dairesi'nin kararnamesiyle görev yerleri değiştirilen 96 hâkim ve savcının arasında İzmir Cumhuriyet Başsavcısı Hüseyin Baş da vardı. Yolsuzluk soruşturmasının, bakanlık eliyle engellendiğini tutanakla kayıt altına alan Baş, henüz faaliyete geçmeyen Samsun Bölge Adliye Mahkemesi Başsavcılığı'na atandı. Bu olayın bir hafta öncesinde yargıdaki Cemaat kadrolarını tasfiye etme amaçlı ilk tayin kararnamesinden sonra gelen bu atamalarla AKP hükümeti kendisini hedef alan soruşturmalara imza atan yargı mensuplarını bir kez daha hallaç pamuğu gibi atmıştı. Hatay ve Adana'daki TIR soruşturmaları sırasında Adana Başsavcı olan Süleyman Bağrıyanık, tenzil-i rütbe ile Antalya Cumhuriyet Başsavcı Vekilliği'ne atandı. Balyoz ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın da ifadeye çağrıldığı İstanbul KCK soruşturmalarında görev yapan Bilal Bayraktar Beykoz Başsavcılığı'ndan Bakırköy'e düz savcı olarak atanırken, yine Balyoz davasının Mahkeme Başkanı Ömer Diken'in de görev yeri değiştirildi. Ergenekon davasıyla bağ kurulan Erzincan soruşturmasında görev yapmış olan Ankara Gölbaşı Başsavcısı Rasim Karakullukçu da Ankara Adliyesi'ne düz savcı olarak görevlendirilirken, aynı soruşturmayı yürüten savcılardan Osman Şanal da Antalya'dan Uşak'a gönderildi. Kararnameyle TMK 10'uncu madde ile görevli mahkemelerin görev yaptığı İzmir, Adana, Antalya, Diyarbakır ve Samsun'un başsavcıları değiştirilmiş oldu.[2]

Birkaç gün sonra, İzmir Başsavcısı Hüseyin Baş'ın kızağa alınmasının tek nedeninin tutanak tutması olmadığı anlaşıldı. İzmir

1 http://www.zaman.com.tr/politika_bozdag-tehdit-belgesi-hakkinda-konustu_2194949.html

2 http://www.zaman.com.tr/gundem_izmir-bassavcisina-kizak-adana-bassavcisina-tenzil-i-rutbe_2194938.html

Cumhuriyet Başsavcılığı, müsteşarı aracılığıyla soruşturmayı kapatmaya çalışan Bakan Bozdağ hakkında, yargıya baskı yaptığı gerekçesiyle fezleke hazırlamıştı. 14 Ocak'ta hazırlanan ve Meclis'e gönderilmek üzere Bakanlığa iletilen 14 sayfalık fezlekenin eklerinde, engellenen İzmir Soruşturması'na ait 32 klasör evrak da bulunuyordu. CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Tezcan'ın basın toplantısıyla açıkladığı fezlekede yer alan iddialara göre, İzmir soruşturmasına sırasıyla Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kenan İpek, İzmir Valisi Mustafa Toprak, İzmir İl Emniyet Müdürü Ali Bilkay ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından müdahale edilmişti. Müdahalelerin tamamının tutanağa bağlandığı ve konuşmaların bir kısmının kayda alındığı da belirtilen fezlekede, Bozdağ'ın Başsavcı Hüseyin Baş'ı telefonla arayarak *"Soruşturmayı savcıdan al, sen takip et"* diyerek *"yargı görevini etkilemeye teşebbüs"* suçunu işlediği vurgulanıyordu. Fezlekede İzmir Emniyet Müdürü Ali Bilkay ile Vali Mustafa Toprak hakkında da suçlamalar yer alıyordu. İddiaya göre Emniyet Müdürü Bilkay, Mali Şube Müdürü Bora Köklü'yü telefonla arayarak savcının operasyon talebinin yerine getirilmemesi talimatı vermişti. Köklü'nün kendi cep telefonuyla kaydettiği ve savcılığa teslim ettiği ses kayıtlarına göre, İzmir İl Emniyet Müdürü Bilkay, Köklü'ye *"Savcı size operasyon dediğinde 'çalışacağız' diye oyalayın ama herhangi bir operasyon yapmıyorsunuz. 'Tamam, çalışıyoruz' diyoruz, gereğini yapmıyoruz tamam mı? Operasyona adam çıkartmıyoruz, adam göndermiyoruz tamam mı?"* diyordu. Ardından telefonu Emniyet Müdürü'nün elinden alan İzmir Valisi Mustafa Toprak ise *"Şimdi bu iş artık ülke meselesi haline geldi, İstanbul'da da aynı şeyler oldu. Diyeceksiniz ki 'talimatınız ulaştı, üzerine çalışıyoruz'. Kendisi takip yaparsa yapsın, kapınız açık, gelir çayını içer ve gider kardeşim. Ankara'nın çok net tavrı bu, anlatabildim mi?"* şeklinde konuşuyordu.[1] Aynı gün Adalet Bakanı Bozdağ bir kez daha *"Yavuz hırsız ev sahibini bastırır"* sözünü doğrulayacak bir açıklamayla, *"Hakkımda bir değil iki fezleke var"* diyerek Adana Başsavcılığı'nın da kendi hakkında fezleke düzenlediğini açıkladı. Fezleke yerine *"tutanak"* demeyi tercih eden Bozdağ, *"Şimdi servisçileri belki eksik yapmışlardır. Adana Cumhuriyet Başsavcısı ile de benim böyle bir konuşmum var. Onlara gerek kalmadan ben buradan onu da size söyleyeyim"*

1 http://www.zaman.com.tr/politika_adalet-bakani-hakkinda-yargiya-baski-fezlekesi_2195512.html

dedi. Bakan Bozdağ, söz konusu görüşmelerde yargıya görevini yapma diye bir talimatının olmadığını öne sürerek hukukun dışına çıkılmaması, insanların lekelenmeme hakkına riayet edilmesi ve soruşturmanın gizliliğine ilişkin yasal hükümlerin dikkate alınmasını hatırlattığını iddia etti. Gazetecilerin *"Başsavcıyı aradınız mı?" sorusuna da Bozdağ, "Evet aradım. Adana'dan da hakkımda fezleke geldi. Ben de iade ettim. Sonra Meclis'e gönderdi, Meclis de iade etti. Fezlekelerin yasalara uygun hazırlanması gerekir. Adana'da savcı kesinlikle hukuk kurallarını ayaklar altına almıştır"* karşılığını verdi.[1] Bozdağ hakkında İzmir Başsavcılığı tarafından hazırlanan fezleke, İzmir Başsavcıvekili Gökhan Karaburun tarafından takipsizlik kararı verilerek kapatıldı. 11 Şubat'ta verilen ve yasal süre olan 15 gün içinde itiraz edilmediği için hükmü kalmayan fezlekeye takipsizlik kararı verildiği ise ancak 3 ay sonra, 10 Mayıs günü öğrenilebildi. İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı Özel Soruşturma Bürosu'nun 14 Ocak'ta hazırlayıp Meclis'e gönderdiği Bakan Bozdağ hakkındaki fezleke TBMM Başkanlığı tarafından, usul eksikliği gerekçesiyle iade edilmişti. İzmir Cumhuriyet Başsavcı Vekili Gökhan Karaburun ise, Anayasanın 100'üncü maddesi uyarınca, *"Başbakan veya Bakanlar hakkında, TBMM üye tamsayısının en az onda birinin vereceği önerge ile soruşturma açılması istenebilir"* hükmünü gerekçe göstererek 11 Şubat'ta takipsizlik kararı verdi. Yapılan baskıların ses kayıtlarıyla da tutanak altına alınması da, *"Soruşturmayı durdur, yoksa sonuçlarına katlanırsın"* tehdidi de yargıya müdahale ve baskı sayılmamıştı.[2]

24 Ocak 2014

Bank Asya'nın hükümet eliyle batırılması girişimleri nedeniyle doğal olarak konuyu işleyen *Zaman* gazetesinde yer alan bir haber Başbakan Erdoğan'ın sert tepkisine neden oldu. TÜSİAD Başkanı Muharrem Yılmaz, 44'üncü Olağan Genel Kurul'unda, *"Şirketlere ceza ile baskı kuran ülkeye yabancı sermaye gelmez"* demişti. Haberde büyük sermaye gruplarının temsilcileri olan başka TÜSİAD üyeleri de, hükümeti eleştiren demeçler vermişti. *Zaman* gazetesinin Yılmaz'ın sözleriyle birlikte manşetten duyurduğu habere aynı gün Başbakan Erdoğan, *"TÜSİAD ihanet etmiştir. Hangi yüzle işinizi*

1 http://www.zaman.com.tr/politika_hakkimda-bir-degil-iki-tutanak-var_2195513.html

2 http://www.zaman.com.tr/politika_izmir-bassavcisina-baski-yapan-bozdagin-fezlekesine-takipsizlik_2216308.html

görmeye geleceksiniz. Cevabınızı alacaksınız" diye tehdit dolu bir açıklamayla cevap verdi. TÜSİAD Başkanı Yılmaz, 44. Olağan Genel Kurul'da yaptığı konuşmada, *"Hukukun üstünlüğüne riayet edilmeyen, yargı mekanizması AB normlarında çalışmayan, düzenleyici kurumlarının bağımsızlığına gölge düşen, vergi cezaları veya başka tür cezalarla şirketler üzerinde baskı kurulan, İhale Kanunu onlarca kez değiştirilen bir ülkeye yabancı sermayenin gelmesi mümkün değildir"* dedi. Cemaat'le kızışan savaş nedeniyle hükümetin hukuku askıya almasının ve baskıyı arttıracak yeni yasal düzenlemelere gitmesini eleştiren ve endişelerini dile getiren Yılmaz, *"17 Aralık sonrası yaşanan meseleleri, sistemi ve kurumları altüst ederek çözüm bulmaya çalışmak doğru değil... Devletin güvenlikle ilgili kurumlarında yaşananlardan sonra, bu kurumların daha önce nasıl işlediğini, bundan böyle nasıl işleyeceğini, sorgulamadan da edemiyoruz"* dedi. Alarko Yönetim Kurulu Başkanı İshak Alaton da, yurtdışındaki yatırımcıların Bank Asya'nın batırılmaya çalışılmasını akılları almadığını belirterek yaşananları kaygıyla izlediğini söylüyordu. TÜSİAD'ın diğer üyeleri Tuncay Özilhan, Rahmi Koç ve Ümit Boyner de hükümeti eleştiren demeçler vermişti.[1] Erdoğan'ın yanıtı gecikmedi. Haberin yayımlandığı gün, partisinin yerel seçimlerde Ankara Belediye Başkan Adayları Tanıtım Toplantısı'nda konuşan Erdoğan, *"TÜSİAD'ın başkanı böyle bir ülkeye küresel sermaye gelmez ifadesini kullanamaz. Eğer kullanıyorsa bu, bu ülkeye karşı ihanettir"* karşılığını verdi. TÜSİAD'ın olduğundan çok farklı bir Türkiye, bir manzara çizmeye çalıştığını öne süren Erdoğan, *"TÜSİAD kusura bakmasın, maalesef bugüne kadar hiçbir zaman milletin yanında durmadılar. Bu TÜSİAD bugüne kadar bu ülkede hiç samimi davranmadı. Ve yeri geldi şu ifadeyi de kullandılar, 'Hükümet başarılı ama bizim oyumuz başka yere'. Bunu da kullandılar. Zaten vermezsen verme, bize milletimiz yeter. TÜSİAD'ın başkanı böyle bir ülkeye küresel sermaye gelmez ifadesini kullanamaz. Eğer kullanıyorsa bu, bu ülkeye karşı ihanettir. Bunu dediğin andan itibaren sen hangi yüzle bu idarenin, hükümetin bakanlarını TÜSİAD'a davet edeceksin, hangi yüzle buradaki yatırımlarında, başta Başbakan olmak üzere bizimle herhangi bir işini görme yoluna gideceksin? 'Türkiye'ye yabancı sermaye gelmez' diye adeta kendi ülkelerine, kendi hükümetlerini tehdit ediyorlar, öyle mi? O zaman cevabını alacaksın"* dedi. TÜSİAD Başkanı Yılmaz da CNN Türk'te yayınlanan Eğrisi Doğrusu programında, Erdoğan'ın

1 http://www.zaman.com.tr/ekonomi_baski-kuran-bir-ulkeye-yabanci-sermaye-gelmez_2195268.html

açıklamalarına yanıt verdi. *"Türkiye'de refahın artması için neler yapılması gerektiğini söyledim"* diyen Yılmaz, *"Uyarıda bulunmak TÜSİAD Başkanı'nın görevidir. Türkiye'deki yabancı şirketler benim üyem. Niye uyarmadın diye bana sorarlar. Doğrusu vatanseverliğimi kimseye sorgulatmam. Vatan hainliği gibi bir şey kabul edilemez. Bu kadar kolay bahsedilemez. Çok üzüldüm, Başbakan beni çok üzdü. Çok üzdü"* dedi.[1]

Erdoğan'ın TÜSİAD Başkanı Yılmaz'dan intikamı ise artık borazanı haline geldiği medyasının tetikçiliğiyle geldi. Emekçilerin yaşadığı haksızlıklar ve sömürünün hiçbir zaman haber değeri olmaması, işçi eylemlerinin polisler saldırdığında, sendikaların ise ancak yolsuzluklara karışırlarsa haber olarak yer alması ana akım medyanın kuralıydı. Ancak 4 Haziran günü *Akşam* gazetesi bu kuralı bozdu. Bursa-Karacabey ve Aksaray'daki SÜTAŞ fabrikalarında sendikalı oldukları için işten çıkarılan Tekgıda-İş Sendikası üyelerinin 40 gündür sürdürdüğü grev gazetenin manşet haberiydi. *"Sütten çıkmış kara kaşık"* başlıklı haberde, şirket yönetiminin işçilerin fabrika önünde toplanmasını engellemek için, eylem alanına 13 ton sıvılaştırılmış tezek döktüğü anlatılıyordu. Haber iç sayfada da, *"TÜSİAD'daki hak-hukuk çağrısı, Bursa tesisinde 'tezek kokusu'na karıştı!"* başlığıyla sunulmuştu.[2] Konu elbette önemliydi. Ancak emek hakkının iktidara gelen her hükümet eliyle gasp edilmesi, her türlü Alicengiz oyunuyla sömürü çarkının devam ettiği bir ülkede iktidar borazanı haline gelmiş bir ana akım medya gazetesinde konunun büyütülmesinin nedeni ne emeğe saygı, ne de meslek gereğiydi. Tek neden SÜTAŞ'ın, hükümete eleştiriler yönelten TÜSİAD Başkanı Muharrem Yılmaz'a ait olmasıydı. Zaten haber de, *"1 Mayıs'ta işçi hakları bildirisi yayımlayıp 'Emeğe ve çalışan haklarına saygı demokrasi kültürünün vazgeçilmezidir' açıklaması yapan TÜSİAD'ın Başkanı Muharrem Yılmaz'ın patronu olduğu SÜTAŞ fabrikasında tezek skandalı patladı!"* diye duyurulmuştu. İktidarını eleştirdiği konuşmasının ardından TÜSİAD Başkanı Yılmaz'ı *"Cevabınızı alacaksınız"* diye tehdit eden Erdoğan dediğini tetikçi medyasıyla yapmıştı. Haberden sonra, 1971'de kurulan TÜSİAD tarihinde bir ilk yaşanarak, Muharrem Yılmaz 17 Ocak 2013 tarihinde seçildiği TÜSİAD Başkanlığı görevinden istifa etti. Basın

1 http://www.milliyet.com.tr/tusiad-a-vatana-ihanet-suclamasi/siyaset/detay/1826993/default.htm

2 http://www.aksam.com.tr/ekonomi/tusiaddaki-hakhukuk-cagrisi-bursa-tesisinde-tezek-kokusuna-karisti/haber-313222/?utm_source=onerilen%20haber&utm_medium=onerilen%20haber&utm_campaign=onerilen%20haber

açıklaması yapan Yılmaz, istifasının gerekçesini *"TÜSİAD'ın itibarına zarar vermemek"* diye açıkladı.[1]

25 Ocak 2014

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın toplantısına katılan Başbakan Erdoğan'ın hedefinde yine Fethullah Gülen vardı. Erdoğan, daha önce çeşitli kereler hakaretlerle andığı Gülen'e bu kez de *"Yalancı peygamber"* diye seslendi. Erdoğan, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Haliç Kongre Merkezi'nde düzenlediği Yüzyılın İslam Kültür Hizmeti Onur ve Hizmet Ödülleri töreninde yaptığı konuşmada, *"Yaşadığımız fetret gelip geçer. Maruz kaldığımız ihanetler, hiç şüpheniz olmasın, milletin engin feraseti karşısında eriyip, yok olup gider. Bu medeniyet öyle bir medeniyettir ki, yalancı peygamberleri, sahte velileri, içi boş, kalbi boş, zihni boş âlim müsveddelerini, bünyenin virüsü reddettiği gibi reddetmiş ve tarihin çöplüğüne mahkum etmiştir"* dedi.[2]

Yolsuzluk operasyonlarının ardından polis teşkilatında yaşanan tasfiyeler de hız kesmeden devam ediyordu. Hemen her gün, çeşitli kentlerin emniyet müdürlüklerinde cemaatçi oldukları düşünülen kadroların yerleri değiştiriliyordu. Tasfiye edilen kadroların yerine de geçmiş yıllarda çeşitli kızak görevlere sürülenler atanıyordu. Tasfiyeler sadece görev yeri değişikliğiyle sınırlı kalmamış, bazı polisler açılan soruşturmalar sonunda meslekten ihraç edilmişlerdi. Ancak Gülen Cemaati'nin polis teşkilatında örgütlenmesinin 40 yıllık bir geçmişi olduğu düşünülünce yapılan tasfiyeler bir temizlikten çok sadece göz korkutmaya yarıyordu. İstanbul'daki 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonuna katılan Mali Şube'den 402 polisten 120'si önce yeni kurulan Kaçakçılık Şubede görevlendirildi, Mali Şube'de görev yapan iki çaycı dâhil görevlilerin tamamı daha sonra da farklı illere tayin edildi. Operasyona katılan Organize Şube'de görev yapan 396 polisten İstanbul'da mevcut görev yerinde kalan sadece beş polis olurken, Organize Şube'nin de çaycıları değiştirildi. İstihbarat Şube'de görev yapan 700 polisten 500'nün görev yeri değiştirildi. Bunlardan 142'si şark atamaları döneminde gönderildi. Diğerleri ise operasyon sonrasında değişik il ve ilçelere atandı. Operasyona katılan İstanbul Mali Şube'de görev yapan yedisi rütbeli toplam 12 polis açığa alındı. Ayrıca İstihbarat Şube'den

1 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/79113/iscilere_tezek_TUSiAD_Baskani_ni_istifa_ettirdi.html

2 http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/01/26/ici-ve-zihni-bos-lim-musveddesi

sekiz polis farklı konular gerekçe gösterilerek açığa alındı. İhraç edilen polisler kaldıkları lojmanlardan çıkarıldılar. Öte yandan yine Mali Şube'de görevli birçok polis hakkında da operasyon sonrası İçişleri Bakanlığı'nca onlarca soruşturma açıldı. 17 Aralık yolsuzluk operasyonunda Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın oğlu Oğuz Bayraktar'ın ofisinde yapılan aramalarda bacak bacak üstüne atarak elinde tesbihle aramaları yöneten Organize Şube'den Başkomiser Recep Can ise üç kez görev yeri değişikliğine uğradı. 17 Aralık'tan hemen sonra Sadabad Karakolu'na oradan da Kâğıthane İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne gönderilen Can son çıkan tayiniyle de Bitlis'in Hizan ilçesine gönderildi. Erdoğan, operasyondan birkaç gün sonra Samsun'da yaptığı bir konuşmada "külhanbeyi" dediği Can için, "*Şu hale bakın. Yürütmenin mensubu bir eve baskın yapacak. Baskın yaptığı evde bacak bacak üstüne atacak, eline tespihi alacak külhanbeyi gibi. Bir de yemek ısmarlayacak bu nasıl bir iş. Bunu yapan yargı mensubunu seyir mi edeceğiz. Gereğini neyse bunu yaparız*" demişti.[1] 17 Aralık operasyonunun Ankara'da gerçekleştirilen arama ve gözaltı işlemlerine katılan Organize Şube'de görevli 140 personelden ise sadece 10 kişi görevlerinde kalabildi. Operasyonun başındaki Organize Şube Müdürü Osman Şamil Kaya'nın Ankara içi birçok kez görev yeri değiştirildi. Son olarak ise Nevşehir İl Emniyet Müdürlüğü'ne atandı. Başta şube müdürü olmak üzere operasyona katılan personelle ilgili farklı konularda İçişleri Bakanlığı'nca soruşturma açıldıktan sonra açığa alınarak silah ve kimliklerine el konuldu. Yolsuzluk operasyonlarının üzerinden 35 gün geçtikten sonra yüzlercesi rütbeli olmak üzere sadece İstanbul, Ankara ve İzmir'de 3 bin, yurt genelinde ise 5 binden fazla polisin görev yeri değiştirilmişti. 22 Ocak günü Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü'nde çoğu Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Şube Müdürlüğü ve Asayiş Şube'den olmak üzere 470 amir, komiser ve polis memurunun görev yerleri değiştirildi. Daha önce 11 emniyet müdür yardımcısı görevden alınıp, 23 şube müdürünün görev yeri değiştirilen Ankara'da başta terör, KOM, istihbarat ve siber suçlarla mücadele olmak üzere 90'ı rütbeli 670 polis başka birimlere kaydırılmıştı. Son tayin dalgasında 470 polisin daha görev yerinin değiştirilmesiyle, 17 Aralık öncesi Ankara KOM'da görev yapanlardan alt kademe dâhil kimse kalmadı.[2]

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25413531.asp
2 http://www.haberturk.com/gundem/haber/914998-35-gunde-5-bin-polis

26 Ocak 2014

Cemaat ile yaşanan savaşta sağduyulu açıklamalarıyla bir nevi arabulucu rolü üstlenen, tarafları sakinliğe çağıran Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Bülent Arınç çatışmalı sürecin en kısa özeti sayılabilecek bir konuşma yaptı. Bursa'da yerel seçim çalışmaları sırasında yaptığı konuşmada Gülen Cemaati'nin AKP hakkında sistemli bir yıpratma kampanyası yaptığını belirten Arınç, *"40 günden bu yana AK Parti, bakanlarımız, başbakanlarımız ve hükümetimiz hakkında bir takım çevreler müthiş bir kötülük peşindeler. Yanlış iş yapıyorlar, tehlikeli iş yapıyorlar. Ama görüyoruz ki onların bu niyeti, bu hükümeti yıpratmaktır. Seçime giderken tökezletmektir. Seçimde başarısız bir sonuç olursa, sonraki seçimlerde de domino etkisiyle AK Parti'yi tarih sahnesinden silmektir. Bu hükümet varsa, o cemaat de, o cemaatler de var olacaktır. Bu hükümet olmazsa, o cemaat de bütün cemaatler de yok olacaktır... Türkiye'de bir cemaat yok. Onlarca cemaat var. Her şeyin garantisi biziz. O cemaatler beni çok iyi bilir. Ben onları çok iyi biliyorum. Bursa'dan bu cümleme dikkat etsinler. Biz varsak, siz de varsınız. Biz yoksak siz de yoksunuz"* dedi.[1]

27 Ocak 2014

Başbakanın oğlundan sonra kızı Sümeyye Erdoğan'ın da yolsuzluk operasyonlarında geçen kimi iddialarla ilgili telefon konuşmaları internete sızdırıldı. 25 Aralık soruşturmalarının şüphelilerinden Mustafa Latif Topbaş ile yapılan görüşmelerde, Başbakan Erdoğan için İzmir Urla Zeytineli'ndeki birinci dereceden SİT arazisine kaçak olduğu halde yapılan bir villayla ilgili konuşmalar yer alıyordu. İnternete sızdırılan ses kayıtlarıyla öğrenilen, Başbakan Erdoğan'ın İzmir'in Urla ilçesinde yaptırdığı kaçak villalar 25 Aralık fezlekesinin önemli bölümlerinden birini oluşturuyordu. Dinlemeye alınan telefon kayıtları ve ortaya çıkan belgeler mevzuatların delindiğini, olmadığında rüşvet verildiğini, bilim insanlarının kolayca satın alınabildiğini, yönetim erkini elinde bulunduranların bürokrat değiştirerek işlerini nasıl halletiğini gösteriyordu. Kısacası Erdoğan ve ailesinin çıkarının başladığı yerde hukuk bitiyordu. Erdoğan'ın çevresindeki en yakın iş adamlarından Mustafa Latif Topbaş'ın fikriyle Urla'da denize sıfır bir arazide yapımına başlanan sekiz villanın inşaatı sürerken içinde arkeolojik kalıntılar bulunduğu için bölgenin birinci

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25660606.asp

derece SİT alanı olduğu ortaya çıktı. Yapılaşma yasak olduğu için de kaçak başlayan inşaat için yıkım kararı çıkmıştı. İzmir 4'üncü İdare Mahkemesi'nin 31 Aralık 2012'de villalar için verdiği yıkım kararını uygulamak üzere İzmir Valisi Cahit Kıraç harekete geçmişti. Ancak, fezlekede yer alan konuşma kayıtlarına göre 5 Ocak 2013 günü Latif Topbaş, devreye girmesi için aradığı Başbakan Erdoğan'a *"Şu İzmir Valisi'ne telefon açtırsan"* diyordu. Topbaş, yıkım kararından bahsederek, *"Biz onu birinci dereceden, üçüncü dereceye çevirmek için müracaat ettik. Üçüncü dereceye çıkarsa zaten her şey halloluyor. Birisinden bir haber atarsınız inşallah"* dedikten dört ay sonra da Vali Kıraç görevden alındı. İnşaatlar devam ederken göreve yeni atanan İzmir Çevre ve Şehircilik Müdürü Fethi Şahinoğlu sorun çıkartıyordu. Yeniden Erdoğan'ı arayan Topbaş *"Konunun vahametini anlamadığını"* söylediği Şahinoğlu için Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın devreye girmesini istiyordu. 13 Eylül 2013'te yapılan bu görüşmeden beş ay sonra da Şahinoğlu görevden alındı. Fezlekede telefon konuşmaları ve iddialara göre 130 bin TL rüşvet karşılığında altı bilim insanına bölgenin aslında üçüncü dereceden SİT alanı olduğuna dair bir rapor hazırlatıldı. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü'nden Prof. Dr. Naime Arslan, Prof. Dr. Atila Ocak, Yardımcı Doç. Dr. Ünal Özelmas, Mersin Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü'nden Dr. Mehmet Ali Kurt ile peyzaj mimarı Kaan Orhanoğlu'nun hazırladığı raporla arazi imara uygun hale getirilmiş ardından da Topbaş adına tapu kaydı yapılmıştı. İnşaat için sorun çıkaran arazideki mozaikler ve arkeolojik buluntular için de dönemin Kültür Bakanı Ömer Çelik devreye girmişti. Mozaikleri kaldırtan Bakan Çelik bölgeyi birinci dereceden SİT alanı haline getiren duvar kalıntılarına o zaman için bir çözüm bulamamıştı. Ancak Başbakan ve sevdiği iş adamı Topbaş'ın sorunu çözülmüş, villalar tamamlanmıştı. Konunun medyaya yansıması üzerine bir açıklama yapan Topbaş, villaların Başbakan Erdoğan'a ait olmadığını belirterek internete sızdırılan konuşmalarının misafirlerinin isteklerini öğrenme çabası olduğunu öne sürdü. Devletle hiç yapmamış ve bundan kaçınan bir iş adamı olduğunu belirten Topbaş, 34 yıl önce yapıldığını iddia ettiği ve ev dediği villaların restore edildiğini savunuyordu.[1] Topbaş'ın, 34 yıl önce yapıldığını iddia

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/mustafa_latif_topbastan_urladaki_villa_aciklamasi-1176425

ettiği villaların bulunduğu bölgenin uydudan edinilen bir yıl önceki görüntülerinde ise arazi üzerinde inşaat ya da yapılaşma görünmüyordu.[1]

Bir açıklama da, zoraki de olsa Başbakan Erdoğan'dan gelmişti. İspanya Başbakanı Mariano Rajoy'la düzenlediği ortak basın toplantısında *Zaman* muhabiri Ahmet Dönmez'in konuya ilişkin sorularına Erdoğan sinirlenerek yanıt vermişti. Konuyla hiçbir alakası olmadığını savunan Erdoğan iddiaları da iftira diye niteledi. Erdoğan, *"Bu iddialarının hepsinin altında patronlarınız var. Ve bu iddiaların hepsinin altında dışa bağlı olduğunuz yer var. Bu dışa bağlı olduğunuz yer size nasıl komut ediyorsa ona göre hareket ediyorsunuz"* diyerek *Zaman* muhabiri Dönmez'i de azarladı. *"Bu Urla ile ilgili olay bir defa şahsımla alakalı değil"* diyen Erdoğan, *"O söylenen yer, 35 yıl önce inşa edilmiş olan bir yerdir. Bunun bir süreci vardır. Şu anda yargı sürecinde olan burayla ilgili şahsa niye yöneltmiyorsunuz da bunu gelip bana yöneltiyorsunuz. Bunu patronlarına sor önce. Şahsımla bunun zerre kadar alakası yok. Ben son beş yıl içerisinde senede 3 gün 5 gün gittiğim ailece görüştüğüm çok sevdiğim bir dostuma ait olan bir yerdir. Ve orası hazine arazisi değildir, onların kendi mülküdür. Bununla ilgili Başbakanı lekeyelemezsiniz"* dedi.[2] Ancak Erdoğan'ın savunmaları birkaç ay sonra, TİB'deki yasal dinleme kayıtlarıyla ortaya çıkan telefon konuşmalarıyla çürüdü. Erdoğan ilgisinin olmadığını söylediği villalarla ilgili Topbaş'la yaptığı telefon konuşmasında, *"Yani sağolsun arkadaş burayı bizim hanım ne dediyse ona göre yapmış"* diyordu. Hem Erdoğan'ı hem de Topbaş'ı yalanlayan, TİB kayıtlarında geçen 7 Ağustos 2013 tarihli telefon görüşmelerine göre Erdoğan bahçedeki fıskiyelerinden, içindeki tuvaletin nasıl olacağına kadar villayı tarif ediyordu.

Fethullah Gülen'e hakaret edenler kervanına İçişleri Bakanı Efkan Ala da katıldı. Yerel seçim çalışmaları için bulunduğu Erzurum'da yaptığı ve Gülen'i kastettiği konuşmasında Ala milletin paralel devlet içerisindeki yapılanmalara izin vermeyeceğini belirterek, *"Fas'tan Endonezya'ya kadar, Kırım'dan, Sudan'a kadar herkesin 'Allah razı olsun dediği, hareketin liderine sen 'dur' diyorsun. Kimsin sen? Kimsin? Buna senin gücün yeter mi?"* dedi.[3] Sözleriyle ilgili Gülen'in avukatı Nurullah Albayrak'ın hakaret iddiasıyla

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/latif_topbasin_urla_villalari_aciklamasini_google_earth_yalanladi-1176681

2 http://www.gazetevatan.com/3-iddiaya-3-cevap--608700-gundem/

3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25661541.asp

tazminat davası açtığı Ala ise, Twitter hesabından açıklama yaparak, *"Biz, devlet kurumunda görevini kötüye kullanarak darbeye teşebbüs edene 'sen kimsin' dedik. Konuşmanın tamamına bakın, su-i zanda bulunmayın"* dedi.[1] Bu arada AKP Erzurum İl Teşkilatı'ndan üç üye ise Ala'nın sözlerine tepki göstererek partilerinden istifa etti. Fethullah Gülen ise haftalık sohbetinde Efkan Ala'ya yanıt veriyordu. *"Haset ve Zulüm Karşısında İman, Ümit ve İtminan Solukları"* başlıklı sohbetinde Gülen, *"Birisi 'Lan sen kimsin, sen kimsin, sen kimsin!..' diyordu. Şimdi size böyle bakan insanlar, esas, kendi karakterlerini ortaya koyuyorlar, yani ne ise onu ifade ediyor, zavallı. Size böyle bakan insanlar, sizin elinizle Allah'ın ortaya koyduğu şeyleri sizden gördüklerinden dolayı, küfrün de ötesinde korkunç tahrip yapan hasede sapıyorlar, kıskançlığa sapıyorlar, hafizanallah"* diyordu.[2]

Gülen Cemaati'nin en başarılı olduğu alanlardan birisi kuşkusuz medyadaki gücü. Ancak bu güç yazılı, görsel, işitsel ve internet üzerinden yayın yapan çok sayıda medya organına sahip olmaktan kaynaklanmıyor. Her ne kadar sayıca çok olsa da Gülen Cemaati'nin medya organları sadece kendi tabanına hitap etmekten öteye gidemeyen bir güç halinde kaldı. Cemaat'in medya üzerinden sağladığı güç, cemaatçi olmadıkları halde devşirilen medya yüzleri sayesinde gerçekleşti. Cemaat, başka yayın organlarında çalışan kamuoyunun bildiği isimlerle bu isimlerin kamusal alanına da hitap ediyordu. Daha doğrusu AKP'yle savaşa tutuşana dek öyleydi. AKP'ye hükümet ortaklığı yaptığı dönemde iki güç odağını da destekleyenler, başlangıçta ne yapacaklarını bocaladıkları savaşın kızışmasıyla birlikte saflarını da seçmek zorunda kaldılar. Başlangıçta kimin kazanacağını bilemedikleri bu savaşta sessiz kalmayı yeğleyen zulüm ortağı kalemler, daha sonra çıkarlarının devam edebilmesi için arabuluculuk rolüyle tarafları sağduyulu olmaya çağırsalar da zaman geçtikçe her zaman olduğu gibi güçlü olanın yanında durmayı tercih ettiler. Geçmişte, Cemaat'i eleştirenleri eğer ki terörist olmakla suçlamıyorlarsa, en hafifinden darbeci diye yaftalayanlar, bu kez küfür ettiklerinden daha ağır sözleri eskiden çanağından beslendikleri Gülen Cemaati için kullanmaya başladılar. Çünkü haysiyetli olmak, alçaklar için zordu. Gülen Cemaati'nin safında yer alan ve sayıca hayli az

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25689367.asp
2 http://www.herkul.org/bamteli/haset-ve-zulum-karsisinda-iman-umit-ve-itminan-soluklari/

olan isimler ise ya işlerini kaybetmişler ya da ana akım medya tarafından görmezden gelinmeye başlanmıştı. Hal böyle olunca da Fethullah Gülen için, dünya kamuoyunca da eleştirilerin odağında olan Erdoğan ve AKP'yi eleştirmek için yabancı basın organlarına konuşmaktan başka çare kalmamıştı.

Ancak buna rağmen Fethullah Gülen'in, kendisiyle söyleşi yapmak isteyen Amerika'nın Sesi (VOA) muhabiri Jerome Socolovsky'nin sorularını geri çevirmişti. Socolovsky'le Fethullah Gülen adına konuşan Alp Aslandoğan, Gülen'in yabancı basınla görüşme konusunda son derece hassas olduğunu belirterek kendisiyle görüşme talebini geri çevirmişti. Gülen'in sağlık sorunları bulunduğunu belirten Aslandoğan yabancı bir medya kuruluşuyla görüşmenin, *"Türkiye'de uluslararası bir komploya dâhil olmak olarak algılandığını"* da belirterek söyleşi talebinin reddedildiğini söyledi.[1] Ancak Fethullah Gülen'in, *"uluslararası bir komploya dâhil olma"* suçlamasını *The Wall Street Journal* gazetesi için göze almıştı. Amerika'nın etkili gazetelerinden olan *WSJ*'de 21 Ocak günü yayımlanan söyleşisinde Gülen, Türkiye'de son iki yıldır demokratik sürecin tersine döndüğünü ve halkın bundan üzüntü duyduğunu belirterek hükümete yönelik komplo ve paralel devlet iddialarını reddediyordu. Gülen, AKP ile ittifaklarının bitip bitmediğine ilişkin soruya *"Eğer bir ittifaktan bahsedilecekse bu demokrasi, insan hakları ve özgürlükler etrafında olur. Siyasi partiler ya da adaylar için olmaz"* karşılığını verdi. Hizmet gönüllüleri dediği Cemaat mensupları da dâhil olmak üzere Türkiye halkının büyük kesiminin demokratikleşme reformları yaptığı, ordunun siyasiler üzerindeki vesayetine son verdiği ve Türkiye'yi AB'ye giriş sürecinde ileriye götürdüğü için AKP'yi desteklediğini belirten Gülen, *"Doğru olduğuna inandığımız ve demokratik ilkeler ile aynı paralelde olan şeyleri her zaman destekledik. Ancak aynı zamanda yanlış olarak gördüğümüz ve bu ilkelere ters olan şeyleri de eleştirdik. Değerlerimiz ve duruşumuz değişmedi"* karşılığını verdi. Polis teşkilatındaki tasfiyelerle ilgili soruyu Gülen, *"Sahip oldukları ideoloji ve dünya görüşleri, duydukları sempati nedeniyle kişilerin yerlerini değiştirmek ve tasfiyeler yapmak şu anki iktidar partisinin geçmişte seçimler öncesinde bitirmeyi vaat ettiği bir şeydi. Daha birkaç ay öncesine kadar kahraman olarak alkışlanan yargı ve polis gücü üyelerinin soruşturma yapılmaksızın kışın ortasında görev yerlerinin değiştirilmesi de ironik bir durum"* diye yanıtladı.

1 http://www.hurriyet.com.tr/dunya/25604790.asp

Fethullah Gülen, Ergenekon sürecindeki davalarla ilgili yeniden yargılama olasılığıyla ilgli soruya ise kimsenin masum yere cezalandırılmasından yana taraf olmadığını belirterek, *"Ancak niyet binlerce duruşmanın hükümlerini tamamen feshetmekse bu tarz bir hareket yargı sisteminin güvenilirliğine zarar vereceği gibi son on yılda elde edilmiş demokratik kazanımları da tersine çevirir... Bu duruşmaları güvenilmez olarak lanse eden ve yargı içerisinde belli bir gruba bağlayan söylem siyasi liderlerin on yıllık yönetimleri boyunca ortaya koydukları söylemle de tam bir tezat oluşturur... Bu tutarsızlık yeniden yargılanma ile ilgili son zamanlarda ortaya çıkan söylemlerin askerler için adaleti uygulama isteğinden çok siyasi motivasyon olduğunu gösteriyor"* yanıtını verdi.[1]

ABD kamuoyu için *WSJ*'yi tercih eden Gülen, Avrupa içinse BBC'ye röportaj vermişti. 16 yıl sonra ilk kez bir televizyon kanalına röportaj veren Gülen, *"Paralel devlet"* denilerek yolsuzlukların perdelendiğini söylemişti. Tim Franks ve Güney Yıldız'ın sorularını yanıtlayan Gülen, polis ve yargı teşkilatı üyelerinin tasfiyeleriyle ilgili soruya, *"Tasfiyeye tabi tuttukları, tayin ettikleri her kişi cemaatten demek doğru değil. O insanların içinde zannediyorum sosyal demokratlar var, milliyetçiler var, ulusalcılar var"* yanıtını verdi. Gülen, tasfiye edilenlerin siyasi tercihlerini biliyordu ama *"Şimdi bunların sağa sola savurdukları insanların binde birini tanımam"* diye de eklemişti. AKP'nin düşüncelerine göre hareket etmemenin iktidar nezdinde bir cinayet sayıldığını belirten Gülen, başlarına gelenleri de, *"Dosdoğru bir yolda olduğumuzu söylediğimiz halde, adanmışların yolunda yürüdüğümüzü söylediğimiz halde tam öyle adanmışlara yakışır, yaraşır hareket etmediğimiz için Allah tokatlıyor olabilir bizi. Ama bu onların doğru yaptığı anlamına gelmez. Allah onlara da hesabını sorar bu yaptıklarının"* diyerek Allah'ın kendilerini cezalandırması olarak değerlendirdiğini söyledi. Fethullah Gülen, soruşturmalarla ilgili olarak *"Bir yolsuzluk olduğu muhakkak"* dedikten sonra kendilerine yönelik paralel devlet söylemiyle suçun örtbas edilmeye çalışıldığını söyledi. Kürt meselesinin çözümü konusundaki sürecin hükümetin seçim yatırımı olarak görünmekle beraber karşısında olmadıklarını öne süren Gülen, Abdullah Öcalan'dan *"Adadaki insan"* diye bahsedip PKK ile devletin itibarı onuru korunarak müzakere yapılması gerektiğini söyledi. Gülen, İsrail'e

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_hocaefendi-the-wall-street-journala-konustu_2194774.html

bakışlarıyla ilgili de AKP'yle farklılıkları olmadığını Mavi Marmara Katliamı'yla ilgili yaptığı açıklamada diplomasinin sonuna kadar kullanılmasını istediğini belirten sözler söylemesine rağmen çarpıtılarak kullanıldığını öne sürdü. Türkiye'de bulunması halinde AKP için oy kullanıp kullanmayacağına ilişkin soruya da Gülen, *"Kim hak hukuk karşısında dik duruyorsa, sağlam duruyor ise, kim demokrasiye saygılı ise, çevresi ile iyi geçiniyor ise ona oyunuzu verin diyebilirim"* yanıtını verdi. AKP'yle yaşanan çatışmayla ilgili, *"Hâlihazırdaki bu isyan ruhu, bu kin ve nefret ruhu çabuk bastırılamaz. Bir yönüyle, kırılan onurlar oldu, dokunulan gururlar oldu. Bu birden bire bastırılamaz. Yeniden her şey böyle endazeden geçirilmiş gibi ahengine getirilemeyebilir"* diyen Gülen ümidini yitirmediğini ve yine olacağına inandığını söyledi. Fethullah Gülen sözlerini Cumhurbaşkanı Gül'e gönderdiği mektup meselesine getirerek, *"Muhatabın Cumhurbaşkanı olarak seçilmesi mi, yoksa mektupta öyle işte, karşılıklı, değişik kesimlerin, medyadan değişik kesimlerin birbirlerini, sövüp saymamaları, bu işe bir son verilmesi meselesi mi, Sayın Başbakanı rahatsız etti bu. Bunu açıktan açığa konuştu, toplantıda konuştu"* dedi. Gülen, bilinen şeyleri tekrarlamaktan öteye gitmeyen röportajda en önemli ve çarpıcı sözleri ise sona saklamıştı. *"Bir mabeyni hümayun var herhalde zannediyorum çevresinde. Mabeyn, padişahların etrafındaki insanlara deniyordu. Çevresinde zannediyorum meseleleri farklı intikal ettiriyorlar. Ben hâşâ bir insanda öyle bir dengesizlik, hele paranoya falan var, buna ne kalbim ne de vicdanım, ne de dilim varmaz böyle bir şey söylemeye. Ama bir yönüyle, böyle rahatsız edici şeylere sevk ediyorlar sanıyorum arkadaşı"* diyerek hem *"arkadaş"* diye söz ederek küçümsediği Erdoğan'a, kendisini sultan zannediyor eleştirisi yöneltiyor hem de danışmanları tarafından kandırılarak paranoyaya sürüklendiğini söylüyordu.[1]

Hükümetle girdikleri savaşta mesajlarını internet üzerinden dolaşıma sokulan sohbet kayıtlarıyla ileten Fethullah Gülen, meşhur beddua görüntülerinin yarattığı tepkiden sonra suskun kalmayı tercih etmişti. Erdoğan'a kıyasla diplomasi dilini daha ustalıkla kullanan Fethulah Gülen'in, beş haftalık suskunluktan sonra art arda hem ABD hem de Avrupa basınının önde gelen temsilcilerinin sorularını yanıtlaması Cemaat'in mevcut krizi lehine çevirme çabasından başka bir şey değildi. Ki zaten kritik soruları

1 http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2014/01/140126_fethullah_gulen_roportaj_guney

laf kalabalığıyla geçiştiren Gülen'in, kendilerine yönelik iddiaları reddedip hükümete yönelik iddiaları da doğru kabul eden bir tutum sergilemesi Cemaat'e dair gerçekleri reddedip hükümete dair gerçekleri kabul etme çabasıydı. Hükümeti desteklemekten ötürü pişmanlığını da, *"Allah bizi cezalandırıyor"* diyerek örtülü olarak kabul eden Gülen devamında *"Ama bu onların doğru yaptığı anlamına gelmez. Allah onlara da hesabını sorar bu yaptıklarının"* diyerek hem AKP'yi suçlamaya devam ediyor hem de başka bir soruda da AKP dışındaki partilere de oy verebileceklerini söylüyordu. Yani Gülen, her ne kadar sulh için ümitli olduğunu iddia etse de, savaşın ortaya çıkaran nedenlere ilişkin yaklaşımında başlangıçta durduğu yerden geri adım atmış değildi.

28-29 Ocak 2014

Yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarının merkezinde yer alan isimlerden olan Rıza Sarraf'ın mal varlığına konulan tedbir kararı kaldırıldı. İstanbul 29'uncu Sulh Ceza Mahkemesi'nin soruşturma dosyasında yer alan delillerle tedbir kararının koyulamayacağını belirterek verdiği karara, *"Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK)'ndan araştırma raporu alınmaması ve tedbir kararının hukuksuz olması"* gerekçesi gösterilmişti.[1] Bu karara itiraz edecek makam olan soruşturma savcısı Celal Kara ise bu hakkını kullanamadan dosyadan el çektirilecekti. Çünkü ertesi gün yargı teşkilatına yönelik üçüncü tasfiye dalgası İstanbul Başsavcılığı eliyle geldi. Yolsuzluk soruşturmalarının merkezi olan İstanbul Çağlayan Adliyesi'nde görevli 192 savcıdan 90'ının yeri değiştirildi. Turan Çolakkadı'dan sonra İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı olan Hadi Salihoğlu, 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarına bakan üç savcının yanı sıra Balyoz, Ergenekon ve Devrimci Karargah davalarına bakan savcıların da yerlerini değiştirerek daha pasif görevlerle yetkilendirdi. Yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasının savcılarından Celal Kara 45'inci Asliye Ceza Mahkemesine, Mehmet Yüzgeç ise birinci Çocuk Ceza Mahkemesine duruşma savcısı olarak atandı. Yolsuzluk soruşturmalarına sonradan atanan iki savcıdan biri olan Mustafa Erol ise özel soruşturma bürosuna gönderildi. Böylece soruşturmada sadece, dosyaya sonradan atanan Savcı Ekrem Aydıner kaldı. Görev değişiklikleri sonucunda

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_reza-zarrabin-mal-varligina-konulan-tedbir-kaldirildi_2196352.html

Balyoz davasına bakan İstanbul 10'uncu Ağır Ceza Mahkemesi duruşma savcısı Hüseyin Kaplan, Ergenekon davası duruşma savcıları Mehmet Ali Pekgüzel, Nihat Taşkın ve Murat Dalkuş daha pasif görevlere atandı. Adliyede, dinlemeleri kontrol altına almak için de yeni bir birim kuruldu. Bu amaçla İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı, eski başsavcı vekilleri Zekeriya Öz ve Fikret Seçen'in baktığı bürolar kapatıldı. Örgütlü suç kapsamında adliyeye gelen evrakların doğrudan savcıya değil başsavcı vekiline gönderilmesi talimatı verilerek Teknik Büro kuruldu. Bundan böyle savcılar artık dinleme ve izleme yapabilmek için bu bürodan izin alacaktı.[1]

Yolsuzluk fezlekelerinde yer alan iddialardan birisi de *Sabah*-Atv medya grubunun satışıyla ilgiliydi. Yolsuzluk operasyonlarından üç gün sonra 20 Aralık'ta medya grubu Kalyon İnşaat'a ait Zirve AŞ'ye devredilmişti. Zamanında Ciner Grubu tarafından Dinç Bilgin'den satın alınan *Sabah* ve Atv'ye Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) el koymuştu. Kamu bankalarından açılan 700 milyon dolar krediyle birlikte 1,1 milyar dolara, 2008'de Başbakan Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'ın patronu olan Ahmet Çalık'a satılarak iktidar medyasına dönüştürüldü. Çalık, aldığı kredileri ödemekte zorlanması nedeniyle uzun süredir *Sabah* ve Atv'yi satmaya çalışıyordu. AKP'nin resmi yayın organları haline dönen *Sabah* gazetesi ve Atv televizyonu'nun, yolsuzluk soruşturmalarının hemen sonrasında bir kez daha satıldığı ortaya çıktı. Yapılamayan 25 Aralık operasyonun da isimleri geçen müteahhit iş adamları Mehmet Cengiz, Celal Kalyoncu, Nihat Özdemir, Hayrettin Özaltın, Muzaffer Nasıroğlu, Adnan Çebi, İbrahim Çeçen ve Abdullah Tivinikli'nin bu medya grubunu, hükümet adına almak üzere para havuzu oluşturdukları iddia ediliyordu. Başbakan talimatıyla işadamı Ahmet Çalık tarafından satın alınan, içinde *Sabah* ve *Takvim* gazeteleri ile Atv ve Ahaber isimli televizyon kanalalları ile bazı dergilerin de bulunduğu medya grubu, yine Erdoğan'ın talimatıyla hükümete yakın işadamlarına satılacaktı. Fezlekede, yolsuzluk operasyonları kapsamında dinlemeye alınan bazı işadamlarının *Sabah* ve Atv'nin Çalık Grubu'ndan devralınması için Başbakan Erdoğan'ın talimat verdiğine yönelik konuşmalarının bulunması bu iddiayı destekliyordu. Konuşmalarda geçen iddialara göre Erdoğan, eski Ulaştırma ve Haberleşme Bakanı

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_yolsuzluk-sorusturmasi-savcisi-celal-karada-gorevden-alindi_2196449.html

Binali Yıldırım'dan *Sabah* ve Atv'nin satın alınması için bir grup işadamını yönlendirmesini istiyordu. Yıldırım da talimat üzerine işadamlarıyla toplantı yaparak kimin ne kadar para vereceğini tebliğ ediyordu. Paraların toplanması görevini de, aynı zamanda üçüncü havalimanı ihalesini de kazanan Mehmet Cengiz ve Cemal Kalyoncu üstlenmişti. Kalyoncu, Çalık Grubu'ndan medya kanallarını almak için Zirve Holding'i kurarken, Cengiz de 450 milyon dolar toplamıştı. Telefon konuşmalarına göre, iş adamları bu özverilerinin karşılığında da hızlı tren, tünel, demiryolu, karayolu ve havalimanı gibi pek çok ihale için hükümetten söz aldıklarını söylüyordu. Kaydedilen telefon konuşmalarına göre Başbakan Erdoğan Çamlıca Kısıklı'daki villasında, 21 Temmuz günü Cemal ve Ömer Faruk Kalyoncu ile görüştü. Bu görüşmede, *Sabah* ve Atv'nin Kalyon Grubu'na devri kararı alındı. *Sabah* ve Atv'nin Kalyon İnşaat'a devri için gereken kaynağın sağlanması için müteahhitlerin devreye sokulmasına karar verildi. Bu amaçla kamuoyunda Erdoğan'ın "Çılgın Projesi" Kanal İstanbul'un en önemli ayağı olarak tanıtılan üçüncü havaalanının yapımını üstlenen müteahhitler Cengiz İnşaat, Limak İnşaat ve Kolin İnşaat, demiryolu projelerinde aldığı ihaleler ile tanınan Makyol İnşaat, IC İçtaş İnşaat ve Özaltın İnşaat gibi şirketlerden ortaya para koymaları istendi. Buna ilişkin emri de Başbakan Erdoğan verdi. Binali Yıldırım'ın ise işadamlarıyla koordinasyon sağlayarak para havuzu oluşturma işiyle görevlendirildiği iddia edildi. İşadamlarıyla görüşmeleri Erdoğan'ın Rize'den hemşehrisi olan Mehmet Cengiz yaparken, Bilal Erdoğan'ın da işi takip ederek Cengiz'le görüşmeler yaptığı da ileri sürüldü. 20 Ağustos'ta Cengiz İnşaat'ın sahibi Mehmet Cengiz ile Kolin Holding'in patronu Celal Koloğlu arasında geçen konuşmanın tutanaklarına göre Koloğlu, *"Beyefendi nasıl bir plan yapacaksak bana görev verdi. Böyle bir görev kırk yılda bir verilir. Sizlerin de bunu yapmanız lazım, kaçar tarafı yok"* diyordu. Birbirleriyle konuşmalarında istenen para miktarlarından rahatsız olduklarını anlatsalar da sekiz işadamından iki ay gibi kısa bir sürede 550 milyon dolar para toplanmıştı. Her şeyin tamamlanmasından sonra da iddialara göre; Turkuvaz Grubu olarak bilinen *Sabah*-Atv'yi, 23 Ağustos 2013'te 380 milyon lira sermaye ile kurulan Zirve Holding kâğıt üzerinde satın aldı. Ancak beklenmedik bir şekilde yolsuzluk operasyonu olunca 20 Aralık'ta iki medya kuruluşu apar topar Zirve'ye devredildi.

Erdoğan'ın *"Bizim Çalık"* diye hitap ettiği Ahmet Çalık'a ait Çalık Holding bünyesinde yer alan Turkuvaz Grubu'nun *Sabah*-Atv'nin satışına Rekabet Kurumu 19 Aralık 2013 tarihindeki ara kararıyla onay verdi. Ancak yolsuzluk operasyonları planları bozunca satış devir işlemi iptal edildi.

Erdoğan konuyla ilgili, *"Ne havuzu ya? Şu anda burayla ilgili bu adımı atan firma sıradan bir firma değil. Bu ortağı olduğu firmada hisselerini kalkıp kendi amcasına devrediyor satıyor. Bunun yanında üçüncü havalimanı ile alakalı oradaki hisselerini de bu havuza girenler diye ki onlar havuza girip ıslananlardan değil onu da bilin, oraya da hisselerini satmak suretiyle medya dünyasına giriyor. Atılan adım budur. Havuz mu bu?"* diye yanıtlamıştı.[1] Limak Holding'in sahibi Nihat Özdemir ise Atv-*Sabah*'ın Çalık Grubu'ndan Kalyon Grup'a satışı sırasında 100 milyon dolar para koyduğunu belirterek, *"Evet verdim. Ama borç verdim"* dedi. Özdemir'in söylediklerini aktaransa gazeteci İsmail Küçükkaya oldu. Küçükkaya, telefonla görüştüğü Özdemir'in borca karşılık şirketi Kalyon Grup'un *"başka bir inşaattaki hisseleri aldığını"* anlattığını söyledi.[2]

Dinlenen telefon kayıtlarında Celal Koloğlu ile görüşürken, *"Milletin a.... koyacağız"* diyen Mehmet Cengiz ile diğer havuzcu şirketlerin bunu nasıl yaptıkları da AKP iktidarı süresince yaşadıkları dikkat çekici büyüme ve gelişmeden anlaşılıyordu. Sadece Mehmet Cengiz, AKP'nin son 10 yıllık iktidar döneminde teklifleri TL, dolar ve euro olarak değişen 28 ayrı kamu ihalesi kazanmıştı. 28 ihalenin teklif bedelleri ise 23,7 milyar euro, 4,9 milyar dolar ve 6 milyar liradan oluşuyordu. Söz konusu şirketler AKP Hükümeti zamanında inşaat, enerji, medya ve turizme kadar birçok alanda faaliyet göstererek yüksek bedelli çok sayıda kamu ihalesini kazanmışlardı. Kolin, Limak ve Cengiz ortaklığı, aynı zamanda *Akşam* gazetesi ve SkyTürk 360 televizyonunu 60 milyon dolara satın alarak, havuz medyasının oluşumuna ciddi katkı sağlamışlardı. *Sabah*-Atv'nin satışı için oluşturulan havuzun en önemli ortakları olan Kalyon Grup, Cengiz İnşaat ve Limak, MAPA ve Kolin ortaklığı aynı zamanda İstanbul'un akciğeri Kuzey Ormanları'nı imara daha doğrusu yöreyi talan ve ranta açacak köprü ve üçüncü havalimanının da aralarında olduğu birçok kamu ihalesini

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25788279.asp
2 http://www.diken.com.tr/nihat-ozdemir-sabah-atvye-borc-olarak-100-milyon-dolar-vermis/

kazanmıştı. Erdoğan'ın havuzcu şirketlerinin en büyükleri olan Cengiz-Limak-Kolin üçlüsü, AKP iktidarı döneminde yüz milyar doların üzerinde kamu ihalesi almışlardı. Hükümet yolsuzluk soruşturmalarının yarattığı fırtınayı dindirdikten sonra, 19 Nisan 2014'te yayınladığı yönetmelikle bedeli 1 milyar lirayı aşan yap-işlet-devret modeli yatırımlara Hazine garantisi verdi. Bu mevzuat değişikliği Kuzey Marmara Otoyol Projesi'ni de içine alan üçüncü köprü ve havaalanı, Avrasya Tüp Geçit, Kanal İstanbul, şehir hastaneleri, İzmit-Gebze Köprüsü gibi, hükümete yakın şirketlerin ihalesini kazandığı projelerle ilgili hazinenin borç yükünü üstlendiği anlamına geliyordu. Hükümet koruması altına da alınan üç şirketin, Erdoğan'ın ilk 10 yılında aldıkları yüksek meblağlı ihaleler şunlardı: *"BEDAŞ- İstanbul Avrupa Yakası Boğaziçi Dağıtım Şirketi özelleştirmesi, Akdeniz Elektrik dağıtımı özelleştirmesi, Bursa Uludağ Elektrik dağıtımı özelleştirmesi, Sivas-Tokat-Yozgat (Çamlıbel) elektrik dağıtımı özelleştirmesi, Yusufeli Barajı, Ankara Hızlı Tren Garı Projesi, Hasankeyf Ilısu Barajı, Atasu Barajı, İstanbul Metrosu Taksim-4. Levent hattı, Ordu Giresun Havalimanı altyapı, Bingöl Genç Yolu, Maltepe Sahili Dolgusu Projesi, Seydişehir Eti Alüminyum, Oymapınar HES, Antalya Eti Liman İşletmeleri, Ankara-İstanbul Hızlı Tren 1. ve 2. Etaplar, Trabzon Aşkale yolu, Şile Ağva Yolu, Taksim yayalaştırma projesi, Metrobüs ulaşım hattı, Çağlayan Kavşağı Yol Yapımı, Bakırköy Adliyesi Binası, Ataköy Atık Su Arıtma Tesisi, Mecidiyeköy-Mahmutbey metro hattı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü ve Kuzey Kıbrıs'ın içme suyu sorununu çözecek olan Akdeniz Geçişi Boru Hattı, Başakşehir Stadyumu, Çanakkale-Ezine yolu, Kalyon İnşaat'ın KİPTAŞ ile birlikte gerçekleştirdiği Finanskent, Başakşehir ve Silivri Konutları."*

Konunun medyaya yansımasından sonra CHP Genel Başkan Yardımcısı Umut Oran iddiaları Meclis gündemine taşıdı. Oran'ın, Başbakan Tayyip Erdoğan'a, *"Size yakın işadamlarının bir para havuzu oluşturarak Sabah-Atv grubunu satın almaları için talimat verdiniz mi"* şeklindeki soru önergesi de haberleştirildi. Yolsuzluk haberleri ve siyasiler ile işadamları arasındaki telefon konuşma kayıtlarının yayınlanması nedeniyle daha önce SoundCloud.com, Vimeo, YouTube ve Vagus.TV'ye erişim engellenmişti. Ancak bir muhalefet partisinin iktidarın usulsüzlüklerine dair soru önergesini yayınlayan internet siteleri doğrudan TİB'in sansür girişimine uğradı. Yolsuzluk soruşturmalarıyla Türkiye medyasının en yoğun sansür dönemini yaşa-

dığı bir dönemde iktidar baskısı belki de ilk kez bir milletvekilinin soru önergesini sansürleme girişimine kadar varmıştı. İnternet siteleri söz konusu içeriği derhal kaldırmaları için uyarıldı. TİB ve Bilgi Teknolojileri İletişim Kurumu (BTK) ortak imzalı bir e-postayla, gereğinin derhal yapılması ricasıyla internet sitelerine tebligatta bulunarak Oran'ın soru önergesine dair haberlerin yayından kaldırılması istendi. BTK ve TİB içerik kaldırma talebinde gerekçe olarak İstanbul İkinci Asliye Ceza Mahkemesi kararını gösterdi. Tebligatta mahkeme kararının içeriğine dair herhangi bir bilgi yoktu. Tebligatta bulunulan internet sitelerinden birisi olan T24'ün haberinde, 17 ve 25 Aralık soruşturmaları kapsamında mahkeme kararlarıyla dinlenen telefon konuşmalarına ilişkin tape yoktu. Yayın durdurma kararı, sadece müstehcenlik ve çocuk istismarı durumunda, 5651 sayılı mevcut internet yasasına dayanarak alınabiliyordu. TİB ve BTK'nin söz konusu mahkeme kararının hangi hükmüne dayanarak yayın durdurma talebinde bulunduğu ise belli değildi. Basın ve ifade özgürlüğünü hedef alan bu yeni girişim karşısında basın her zamanki gibi üç maymunu oynadı. Gazetelerde sansür girişiminin adı bile geçmedi. Bir milletvekilinin soru önergesini yayından kaldırmaya zorlama noktasına gelen sansür mekanizması karşısında, Türkiye basınının sessizliği manidar olduğu kadar anlaşılırdı. AKP'nin medyası aracılığıyla yaygınlaştırmaya çalıştığı Yeni Türkiye, sadece iktidarın görüşlerinin onaylandığı ve duyulabildiği karşısında duranın ise sesinin kesilmesi için gereği neyse yapılan bir sistemdi. Bunun için yasalar, yönetmelikler değiştirilecek, yetmediğindeyse Gezi İsyanları'nda olduğu gibi devlet şiddetinin sınırsızca uygulanmasından kaçınılmayacaktı. Çatlak seslerin kısılması için yapılan mevzuat değişikliklerinden birisi de YÖK'ün yeni Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nde yapmak istediği değişiklikti. İktidarı eline geçirmeden önce İslamcıların, özellikle başörtüsü yasakları nedeniyle ortadan kaldırılacak ilk düşmanlardın birisi ilan ettiği YÖK, hükümetin uydularından birisi haline gelince işler değişmişti. Kaldırmak bir yana yapılan atamalarla, öncekilerde olduğu gibi hükümetin bir organı işlevi gören YÖK, disiplin yönetmeliğinin *"Kınama cezası gerektiren fiiller"* başlıklı 6'ıncı maddesine yapılan ekleme ile bilim insanlarının sesini kısmak istiyordu. Yeni mevzuata göre öğretim görevlileri, uzmanlık alanı ve bilimsel tartışmalar dışında medyaya görüş verdikleri takdirde kınama ile cezalandırılacaktı. Yönetmelikle aynı zamanda Anayasa tarafından

güvenceye alınan haklar da suç kapsamına alıyordu. Üniversitelerde örgütlü öğretim üyelerinin grev hakkını kullanmaları, iş yavaşlatma ve boykot gibi eylemleri üniversitedeki görevlerine son verilmesine neden olabilecekti. Yani bilim ile uğraşanların ülkenin sorunları ile uğraşmasından rahatsız olan ve kendileri dışında birinin konuşmasına tahammülleri olmayan iktidar çareyi medyadaki sansürü herkes için geçerli hale getirmeye çalışıyordu.[1]

5 Şubat 2014

Yolsuzluk operasyonu başlatan polisler tayinlerle sürgün edilmiş, soruşturmayı yürüten savcılar görevden alınmış, yasa ve mevzuatlarda gerekli değişiklikler yapılmış, medya üzerinden yine bir "darbe tehlikesi" atlatıldığına dair tezviratlara seçmen inandırılmıştı. Yani Bilal Erdoğan'ın ifade vermesi için her şey hazırdı. Öyle de oldu. Dokuz gün sonra AA tarafından duyurulan habere göre Mahdum Erdoğan, soruşturmada görevlendirilen yeni savcılara ifade vermişti. *"Suçlamaların tamamı soyut iddia ve yorumlardan ibarettir"* diyen avukatı Ahmet Özel, Bilal Erdoğan'ın tüm soruları ayrıntılarıyla cevapladığını söylüyordu. Avukatın iddiasına göre Bilal Erdoğan'ın sıradan telefon görüşmeleri kaydedilmiş, elde edilen konuşma kayıtları tamamen keyfi şekilde değerlendirilip yorumlanmıştı. Bilal Erdoğan'ın belli zamanlarda çekilen fotoğraflarının da bir suç isnadı gayesiyle son derece keyfi bir değerlendirmeye tabi tutulduğunu belirten avukat Özel, *"Müvekkilimin hiçbir şekilde haberinin olmadığı, 3'üncü şahısların yaptıkları telefon konuşmaları da aynı şekilde müvekkilim üzerinde bir suç şüphesi oluşturmak için kullanılmıştır. Bilal Erdoğan, kamuoyu tarafından bilinen kimliği nedeniyle siyasete yönelik bir yıpratma operasyonunda algı oluşturmak için mesnetsiz şekilde suçlamalara muhatap kalmıştır"* diyordu.[2] Avukat Özel, "hukukun en temel ilkelerinin çiğnendiğini" de sözlerine eklemişti. Avukata göre her şey mesnetsiz, iddialar soyut ve ilgisizdi. Haklıydılar! Her şey mesnetsiz olduğu için yasa ve mevzuatlar değiştirilmiş, yetmediğinde hukuk askıya alınmıştı. İddialar soyut olduğu için soruşturmada görev alan herkes tespih tanesi gibi dağıtılmıştı. Sadece yoruma dayalı suçlamalar yöneltildiği için medyaya tarihinin en ağır baskısı uygulanmıştı. Sahi bunca tantana neden koptu ve madem öyleyse neden soruşturularak aklanma yolu seçilmedi?

1 http://www.evrensel.net/haber/77535/bu-habere-gorus-vermek-suc-hocam
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25808650.asp

6 Şubat 2014

Hükümetin, kendisine yönelik olası soruşturmaları ve bu şekilde ortaya çıkacak usulsüzlüklerinin duyulmasını önlemek için bir dizi yasal düzenleme içeren torba yasa tasarısında yer alan maddeler Meclis'te sırayla onaylanmaya başlamıştı. İnternet devlet sansürü içeren TİB Yasası da bunlardan birisiydi ve 6 Şubat günü Meclis'ten geçti. Düzenleme, 2007'de yürürlüğe girmesinden sonra birçok internet sitesinin erişim engellemesi ile cezalandırılmasına sebep olan 5561 sayılı kanununa dayanıyordu. Bu kanunda yapılan yeni düzenlemelerin manası, internete devlet müdahalesiyle sansürün daha da artacak olmasıydı. Aslında kanun teklifi ilk olarak 17 Aralık 2013'te AKP tarafından 12 madde olarak Adalet Komisyonu'na iletilmişti. Komisyonda ek olarak dokuz madde daha ekleyerek teklifi 21 maddelik bir tasarı haline getirmişti. Ardından bu teklif başka tekliflerle birleştirilip bir torba yasa mantığı ile komisyonda görüşülüp onaylandıktan sonra bazı maddeleri değiştirilerek Meclis'te görüşmeye başlandı. Teklifte yer alan konular aslında Türkiye'de yıllardır sıkıntı olan site engelleme, kapatma ya da benzeri durumlara bir düzenleme getirme amacıyla hazırlanmıştı. Ancak Gezi İsyanları'nda uygulanan sansürü kırmakta fazlasıyla iş gören sosyal medya, yolsuzluk soruşturmalarında da AKP'nin herzelerinin dolaşıma girmesini sağlayınca devlet, başının belası haline gelen internet üzerinde yapılan düzenlemelerle ciddi bir sınırlama ve engelleme zinciri getirme yoluna gitti. Bazı düzenlemeler bürokratik mantıkla internete müdahale anlamına geliyordu. Örneğin internet servis sağlayıcılarının yer alacağı, devletin izni ve onayı ile kurulacak olan Erişim Sağlayıcıları Birliği kurulacaktı. Üye olmanın zorunlu tutulduğu ve olmayan şirketlerin servis sağlayıcı olarak çalışamadığı gibi para cezası ile karşı karşıya kaldığı bu birliğin temel görevi TİB'den gelen talimatlarla site engellemek olacaktı. Böylece görünüşte, artık devlet internet sitesi kapatmayacaktı. Bu görevi, devletin bir kurumu olan TİB'den gelen talimatlarla Erişim Sağlayıcıları Birliği yapacaktı. Nasıl yorumlanacağı ucu açık bir konu olan özel hayatın gizliliği söz konusu olduğundaysa engelleme kararı, mahkeme kararı beklenmeksizin TİB tarafından verilecekti. TİB Başkanı hakkında soruşturma açılması ilişkili bakanın, diğer personel için ise kurum başkanının iznine bağlı olacaktı. Bu da yasadışı telekulak, fişleme, dinleme soruşturmalarının takipsizlikle sonuçlanması anlamına geliyordu.

Tasarıya göre internet kullanıcılarının hangi sitelere girdiği, hangi dosyaları indirdiği, hangi videoyu izlediği ve hangi müziği dinlediği gibi kişisel, özel hayatla ilgili bilgiler servis sağlayıcılar tarafından bir yıldan az iki yıldan fazla olmamak kaydıyla saklanacaktı. Toplanan bu bilgilerin nasıl kullanılacağı, kimin erişiminde ve denetiminde olacağı ise belirsizdi. YouTube, Twitter ya da blog sayfaları engellemelerinde olduğu gibi internet sitesinin tamamen kapatılması yerine IP tabanlı engelleme ile bir sitenin altındaki tek bir videonun adresi erişime kapatılacaktı. Eskisine göre daha iyi gibi görünse de söz konusu içeriklerin yasal olup olmadığının nasıl belirleneceği, bunu kimin nasıl yapacağı başka bir deyişle uygulamada bu yetkinin nasıl kullanılacağı belirsizdi. Ayrıca DNS değiştirerek erişime engelli sitelere girişi ortadan kaldıran URL tabanlı engelleme, anahtar kelimelerle uygunsuz içerik belirlenip sayfa kaldırılabilmesine de olanak tanıyordu. Kısacası yasa ile tek elden, en kısa sürede internete erişim engellemesi getiriliyor, AB adayı Türkiye, internet sansürü alanında Çin, İran ve Suudi Arabistan'la aynı kulvara giriyordu. Buna rağmen Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Lütfi Elvan ise yapılan düzenlemelerin sansür değil gelişmiş ülke standardı olduğunu savundu. Meclis üst komisyonundan geçtikten sonra onaylanması için Abdullah Gül'ün önüne giden yasayla ilgili Cumhurbaşkanı'nın ne yapacağı merak konusu olmuştu. Kamuoyuna ve dış dünyaya demokrat ve özgürlükçülerden yana olduğu görüntüsü veren Gül, yasayı onaylamazsa bu imajını bozacak, aksi durumdaysa AKP ve tabanıyla ters düşecekti. Her iki durumda da Tayyip Erdoğan, olası rakibini zor durumda bırakmış olacaktı. Cumhurbaşkanı Gül bazı çekincelerine dair düzenleme yapılacağı sözünü aldığını belirterek, 18 Şubat günü internet sansürü yasasını onayladığın internet üzerinden duyurdu. Twitter hesabından yaptığı açıklamada Gül, *"Bir süredir gündemdeki internet yasası hakkında yoğun mesajlar gönderiyorsunuz. Mesajlarınızda özellikle iki husus üzerinde itirazlar ilettiniz. Bu iki noktaya ilişkin sakıncaların esasen ben de farkındaydım. Nitekim, Hükümetimizle temasa geçip bu iki noktaya ilişkin düşüncelerimi paylaşmış ve bunların düzeltilmesini istemiştim. Memnuniyetle görüyorum ki iki maddeyle ilgili kaygılar yarın yeni bir yasal düzenlemeyle giderilecek. Bu düzenlemenin süratle gerçekleşmesine fırsat vermek için Macaristan'dan döner dönmez önümdeki yasayı onayladım"* dedi.[1] Gül'ün çekincelerini

1 http://www.ntvmsnbc.com/id/25499682/

ilettiği konular olan "sansür" ve "fişleme" eleştirilerine neden maddeler ise TBMM'de yeniden ele alındı. İnternet kullanıcılarının iki yıl boyunca saklanacak internet trafik bilgisinin tanımının net olmaması ve mahkeme kararı olmadan TİB'in bu bilgilere ulaşabilecek olması Gül'ün birinci itiraz noktasıydı. Gül'ün itirazları sonucu getirilen düzenlemede trafik bilgisi tanımı netleştirilirken, ancak mahkeme kararıyla TİB'in bu bilgilere ulaşabilmesinin yolu açıldı. Gül'ün tepkisini çeken bir diğer düzenleme de TİB'e özel hayatın gizliliği ile ilgili durumlarda verilen resen yasaklama yetkisiydi. TİB'in yetkiyi kullanması için mahkeme izni almasına gerek kalmıyordu. Gül'ün yaptığı itiraz sonucu ise, TİB'in resen yasaklama yetkisinin mahkeme onayına sunulması zorunluluğu getirildi. Buna göre resen yasaklama yetkisinin kullanılmasının ardından, TİB'in 24 saat içinde mahkemeye başvurması zorunlu olacaktı. Mahkeme de 48 saat içinde karar vermekle yükümlü olacaktı. Bu değişiklikleri içeren maddeleri Cumhurbaşkın Gül'ün 28 Şubat'ta onaylamasından sonra sansür yasası yürürlüğe girdi.

Cemaat'in ingilizce gazetesi *Today's Zaman*'ın muhabiri Azerbaycan vatandaşı Mahir Zeynalov hakkında, eleştirel Twitter mesajları nedeniyle sınır dışı etme kararı alındı. Zeynalov, sürülmesine neden olan iki ayrı ingilizce tweetinde, *"Türk savcılar, polise El Kaide bağlantılı kişileri tutuklama emri verdi, Erdoğan'ın atadığı polis şefleri buna uymadı"* ve *"Erdoğan'ın atadığı yetkililer baskını engelleyince, El Kaide'nin Türkiye mensupları kaçtı"* yazmıştı. Dört yıldan beri Türkiye'de çalışan Zeynalov bir Türkiye vatandaşıyla evli olduğu için oturma hakkı bulunuyordu. Zeynalov'un hesap bilgileri Başbakanlık İletişim Merkezi'ne (BİMER), verilerek devlet ve hükümet büyükleri aleyhine gerçeğe aykırı beyanlarda bulunduğu ihbarı yapılmıştı. Başvuru üzerine polisin kimlik bilgilerini edindiği Mahir Zeynalov hakkında Başbakan Erdoğan da, hakaret, halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılama gerekçesiyle suç duyurusunda bulunmuştu. Bu gelişmelerin ardından, İçişleri Bakanı'nın 4 Şubat 2014'de verdiği onayla Mahir Zeynalov, sınır dışı edilip, Türkiye'ye girişi yasaklı kişiler kapsamına alındı.[1]

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_erdogani-elestiren-tweet-atti-sinirdisi-edildi_2198070.html

7 Şubat 2014

Cemaat'le savaşı kızıştıran dershanelerin kapatılmasını öngören kanun tasarısı Meclis'e sunuldu. Aynı zamanda Milli Eğitim Bakanlığı personeli ve teşkilat yapısında radikal değişiklikler öngören tasarı yasalaştığında büyük bir tasfiye operasyonunun da önünü açacaktı. MEB'deki grup başkanlıkları kaldırılacak, müsteşar hariç tüm üst düzey bürokrasi görevden alınacak. Bütün il milli eğitim müdürleri, görev süresi dört yılı geçen okul müdürleri ve müdür yardımcılarının görevine son verilecekti. Eğitimcilerin sıkça eleştirdiği mülakatlar her alana yayılırken, böylece bakanlık, KPSS'yi kazanmış adayı öğretmenliğe atayıp atamama hakkına da sahip olacaktı. Böylece hem Cemaat'e darbe vururken hem de iktidar kadrolaşmasının önünde hiçbir engel kalmamış oluyordu. Hükümetin yapmak istediği her değişiklikle olduğu AKP'li miletvekillerinin oylarıyla TBMM'de kabul edilen yasa 12 Mart 2014'te Cumhurbaşkanı Gül'ün onaylamasıyla yürürlüğe girdi. Kanuna göre, özel okullara dönüştürülmeleri hakkı tanınan dershaneler ile bu kanunla yapılan düzenlemelere göre gerekli dönüşümü tamamlamayan öğrenci etüt eğitim merkezleri, eğitim öğretim faaliyetlerine ancak 1 Eylül 2015'e kadar devam edebilecekti. Bu kurumlarda çalışan ve emeklilik, yaşlılık, malullük aylığı almayan eğitim personeli, gerekli şartları taşımaları halinde öğretmen unvanlı memur kadrolarına atanabilecekti. Atamalarda, KPSS şartı aranmayacak, sözlü sınavda başarılı olmak yeterli sayılacaktı.

Rüşvet ve yolsuzluk soruşturmasının engellenen ikinci dalgası olan 25 Aralık operasyonunun şüphelilerinin ifade alma işlemleri de başlamıştı. Soruşturmaya yeni atanan savcıların davet gönderdiği şüpheliler birer ikişer adliyeye gidip ifade veriyordu. Bu arada yolsuzluk operasyonlarından sonra görev yerleri değiştirilen polislerin açtığı davaları ilgilendiren bir değişiklik de gündeme gelmişti. Cemaatçi oldukları için hükümetin tayinlerle sürdüğü ya da görev yerini değiştirdiği binlerce polis idare mahkemelerine açtıkları davalarda yürütmeyi durdurma kararları aldırmaya başlamıştı. Ancak mahkeme kararına rağmen geri dönüşlere izin verilmemişti. Yasal değişiklikle istemediği kişilerin göreve geri dönüşlerine engel olmak isteyen hükümet, idare mahkemelerinin savunma almadan yürütmeyi durdurma kararı vermesini engelleyen bir yasa tasarısı hazırladı. Böylece idarenin

savunma süresini uzatarak veya savunma vermeyerek mahkeme kararını geciktirmesine olanak sağlanmış oldu. AKP'nin Meclis Başkanlığı'na sunulan yeni yargı paketiyle ÖYM'lerin kaldırılmasını öngören teklif, tutukluluk sürelerini de beş yıla indiriyordu. ÖYM'lerde görülen davaların kesin hükümle sonuçlandırılıncaya kadar bu mahkemelerce bakılmaya devam edileceğine ilişkin geçici maddesi de yürürlükten kaldırılacaktı. Böylece Ergenekon başta olmak üzere Yargıtay tarafından bozulacak tüm davaların yargılaması normal ağır ceza mahkemelerinde görülecekti. Tasarı, eskiden alınmış ve devam etmekte olan tüm dinleme ve izleme ile mal varlığına tedbir kararlarını da ortadan kaldırarak yapılacak düzenlemeler uyarınca 15 gün içinde yeniden karar alınması zorunluluğunu getiriyordu. AKP'nin 2011'de getirdiği bir düzenlemeyle kanuna eklenen hâkim ve savcıların "bir soruşturma, kovuşturma veya davayla ilgili olarak yaptıkları işlem, yürüttükleri faaliyet veya verdikleri her türlü karar nedeniyle sadece devlet aleyhine tazminat davası açılabileceğini" düzenleyen madde de bu tasarıyla kaldırılıyordu. Yani, kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk sebeplerine dayanılarak da olsa hâkim veya savcı aleyhine tazminat davası açılamayacağı belirtilen kanunun değişmesiyle hâkim ve savcılara da doğrudan tazminat davası açılabilecekti. Yolsuzluk operasyonlarını emir verdikleri vali ve emniyet müdürleri eliyle engelleyen hükümet, bu hukuksuzluğu da suç olmaktan çıkarıyordu. Kanun teklifiyle mahkeme kararlarını uygulamayan bakanlar ve bütün kamu görevlilerine doğrudan tazminat davası açılmasının önüne geçiliyordu. Yeni düzenleme ile bakan ve kamu görevlileri mahkeme kararlarını yerine getirmezse tazminat davası ancak devlet aleyhine açılabilecekti.[1]

AKP İzmir Milletvekili İlhan İşbilen de dershaneleri kapatan yasanın Meclis'ten geçtiği gün, Fethullah Gülen'e yönelik ithamlar gerekçesiyle, AKP çatısı altında var olma sebebinin ortadan kalktığını belirterek partisinden istifa etti. Cemaat'e yakınlığıyla bilinen İşbilen istifasıyla ilgili yaptığı açıklamada, evine dinleme cihazı koyulduğunu da öne sürüyordu. Yaşanan kriz sırasında Fethullah Gülen ile Başbakan Erdoğan arasında diyaloga vesile olmak için beklediğini belirten İşbilen, *"Başbakan bu meselenin suhuletle çözülmesini isteseydi beni çağırırdı herhalde"* diyerek

1 http://www.zaman.com.tr/politika_yurutmeye-ek-koruma-yargiya-yeni-kisitlamalar_2198088.html

Erdoğan'ı suçladı. 50 yıldır tanıdığını söylediği Gülen ve cemaati hakkındaki iddiaların akıl almaz boyutlara ulaştığını söyleyen İşbilen AKP'den istifa eden dokuzuncu isim oldu.[1]

Medyaya baskının simgesi: Alo Fatih

9 Şubat 2014

25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarının, birbirinden ilginç şüphelileri arasında olan dikkat çekici isimlerden birisi de Mehmet Fatih Saraç'tı. Başbakan Erdoğan'a yakınlığı ile bilinen Saraç, *Habertürk* gazetesi ve televizyonunun bağlı bulunduğu Ciner Medya Grubu'nu kontrol eden Ciner Yayın Holding'in başında bulunuyordu. Bir dönem El Kaide'ye finansal destek sağladığı iddiaları nedeniyle "uluslararası terörist" diye anılan ve yolsuzluk soruşturmalarının da şüphelileri arasında bulunan Yasin El Kadı'nın eski ortağı olan Saraç, medya grubunda yöneticilik yaptığı Turgay Ciner'le de aynı zamanda iş ortağıydı. Erdoğan'ın eski danışmanlarından Cüneyt Zapsu ile BİM'de de eski ortak olan ve Saraç ile Ciner'in iş ortaklığı ise UCZ Mağazacılık Ticaret şirketiyle başlamıştı. Saraç, 2012 Aralık sonundan itibaren de Ciner'in medya grubunda başkan yardımcısı olarak yönetim kuruluna girmişti. Daha doğrusu Başbakan Erdoğan'ın emriyle hükümet tarafından atandığı ise ortalığa saçılan telefon konuşmalarıyla anlaşıldı. Yolsuzluk soruşturmaları öncesinde sadece meraklısının bildiği bu isim kısa süre sonra tüm Türkiye'nin hafızasına kazındı. Sızdırılan telefon kayıtlarıyla Ciner grubundaki hükümet komiseri olduğu ortaya çıkan Fatih Saraç, *"Alo Fatih"* lakabıyla Türkiye medyasındaki AKP baskısının sembol ismi haline geldi.

AKP-Cemaat savaşının en etkili silahları olan telefon ya da ortam dinlemeleri yoluyla elde edilmiş ses kayıtlarından 4 Şubat günü internette yayınlananlardan birisi Başbakan Erdoğan'a aitti. Fas'tan arayan Başbakan'ın konuştuğu isimse Fatih Saraç'tı. Konuşmalarda Saraç'a, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve MHP lideri Devlet Bahçeli ile ilgili yayınlardan rahatsızlığını ileten Erdoğan haberlerin kaldırılması talimatını veriyordu. Konuşmanın hemen ardından Saraç verilen emrin gereğini yerine getirerek haberi yayından kaldırtıyordu. Erdoğan'ı, rahatsız eden ve Fas'tan arayarak kaldırılmasını istediği haber Devlet Bahçeli'nin Gezi İsyanları ile ilgili Cumhurbaşkanı Gül'ü göreve çağırması ile ilgili konuş-

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25757574.asp

masının alt yazı olarak televizyon ekranından duyurulmasıydı. Erdoğan'ın iktidarı döneminde en korktuğu muhalefet hareketi olan Gezi İsyanları'nın ilk günlerinde yaşanan bu müdahalede Erdoğan'ın henüz alt yazı olarak verilen haberin kaldırılmasını ve görüntülerin verilmemesi talimatı karşısında Saraç, *"Emriniz olur"* yanıtını veriyordu. Başbakan Erdoğan, konuğu İspanya Başbakanı Mariano Rajoy ile 12 Şubat'ta düzenlediği ortak basın toplantısında yolsuzluk soruşturmaları ile ilgili iddialarla ilk kez bir gazetecinin sorularına muhattap olmuştu. *Zaman* gazetesi muhabiri Ahmet Dönmez'in sorduğu sorular arasında Habertürk kanalındaki haberlerle ilgili Fas'tan telefon açtığına ilişkin kayıtlar da vardı. Sorulara kızan Erdoğan, gazeteciyi azarladıktan sonra, *"Alo Fatih"* konusuyla ilgili soruya, *"Evet aradım. Sadece hatırlatmayı yaptım. Hatırlatmayı yaptığım şahıslar da, kendi alt yazı ile alakalı olarak bize yapılan hakaretlerle ilgili olarak, kendileri de gerekli uygulamayı yaptı. Ben bir gazetenin sizin patronlarınıza da yeri gelmiş bu tür hakaretler yapıldığı zaman ya arkadaşlarım ya şahsım açıp hukukumuza da dayalı olarak bu tür hareketler yapılıyor"* yanıtını verdi.[1]

6 Şubat'ta sızdırılan kayıtta ise Saraç, adaşı Fatih Altaylı ile konuşuyordu. İkili arasındaki konuşmalarda *Habertürk* gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Altaylı'nın, Konsensus Araştırma Şirketi'nin *Habertürk* için yaptığı kamuoyu anketlerinde oynama yaptığını ortaya koyuyordu. 13 Mart 2010 tarihli görüşmede Altaylı MHP'den oy alarak BDP'nin oyunu iki puan yükselteceğini söylüyordu. Aynı konuda Fatih Saraç da Bilal Erdoğan'ı arayıp onayını aldıktan sonra tekrar Altaylı'ya bilgi veriyordu.

Saraç'ın bir diğer ses kaydı ise 9 Şubat gecesi yayınlandı. Bu kez konuştuğu isim AKP'nin ağır toplarından olan ve Saraç'ı yeni görevi nedeniyle tebrik etmek için arayan Hüseyin Çelik'ti. Hükümet Sözcüsü Çelik'in *"Yeni misyonun hayırlı olsun"* diyerek kutladığı Saraç ise *Habertürk*'te ne yayınlanması isteniyorsa kendisine önceden bildirilmesini rica ettiği Çelik'e, Başbakan'ın da yeni misyonunu bildiğini belirterek *Habertürk* yöneticileri Kenan Tekdağ ve Fatih Altaylı'nın kendi emrinde çalıştığını anlatıyordu. Saraç, eğer önceden aranmaz ise gazete çıktıktan sonra haberi kaldırmanın çok zor olduğunu da söylüyordu.

Çelik'in tebrik ettiği Saraç'ın yeni misyonunun *"hükümet komiserliği"* olduğu Başbakan Erdoğan'dan talimatları aldığı ilk

1 http://www.gazetevatan.com/3-iddiaya-3-cevap--608700-gundem/

sızdırılan telefon konuşmalarından öğrenilmişti. Saraç, benzer bir konuşma yaptığı Enerji Bakanı Taner Yıldız'la da yaptığı telefon konuşmasında da sansürcülükle övünüyordu. Saraç, Başbakanlık Konutu'nda Erdoğan'la yaptığı görüşmede *Habertürk*'teki misyonu üzerine konuştuğunu Yıldız'a anlatıyordu. Başbakan'ın kendisine talimatlar verdiğini anlatan Saraç, övünerek anlattığı 34 köylünün öldürüldüğü Roboski katiamını haber olarak vermemelerinden Başbakan'ın memnuniyet duyduğunu söylüyordu. Saraç'ın bir diğer konuşmasıysa Başbakan'ın Başdanışmanı AKP milletvekili Yalçın Akdoğan'la olmuştu. Bu görüşmede de Saraç, Akdoğan'ın kendisiyle Erdoğan arasında aracı olacağını bizzat Başbakan'ın söylediğini anlatıyordu. Saraç, *Habertürk*'te yapılacaklar için Akdoğan'dan irtibat halinde kalmayı talep ediyordu. Saraç'ın yaptığı bir başka görüşmede ise Akdoğan, Meclis'te CHP'lilerin konuşmasının *Habertürk*'te verilmesini eleştiriyordu. Akdoğan'ın, *"Biz Meclis TV'yi kapattırıyoruz kimse görmesin diye siz canlı Meclis'i veriyorsunuz"* demesi üzerine Saraç, özür diliyordu.

10 Şubat'ta yayınlanan ses kaydının kahramanları ise yine Saraç ve Erdoğan'dı. Konuşmanın içeriğinden Başbakan'ın *Habertürk*'ün yayınlarının sıkı takipçisi olduğu anlaşılıyordu. 24 Eylül 2013'te Fatih Saraç'ı arayan Erdoğan'ı bu kez rahatsız eden *Habertürk* gazetesinde yayımlanan hastanede bebeği ölen bir annenin isyanına ilişkin haberdi. Saraç yine özürler diledikten sonra Altaylı'yı arayıp gereğinin yapılmasını istiyordu. Sonra da gereği yapılan işlemi Yalçın Akdoğan'ı arayarak bildiriyordu. Haberde sorumluluğu bulunan üç kişi işten atılmıştı.

Saraç'ın yayınlanan bir diğer telefon kaydı ise Başbakan Erdoğan'ın *Habertürk*'e talimat vererek Mustafa Sarıgül hakkında haberlerin yapılmamasını istediği konuşmalardı. 17 Şubat'ta sızdırılan kayıtlara göre Erdoğan, yerel seçimlerde AKP'nin İstanbul'daki en ciddi rakibi olarak boy gösteren Mustafa Sarıgül'le ilgili haberlerin kaldırılması talimatını Saraç'a veriyordu. 14 Temmuz 2013'te yapılan telefon konuşmasının kaydında ise Erdoğan bu defa da Bahçeli'nin grup toplantısının canlı yayınlanmasından rahatsızlığını iletiyordu. Fatih Saraç hemen yayının kesilmesi talimatını verip ardından da Bilal Erdoğan'ı arayarak *"TRT verince biz veriyoruz. Anında kestirdim, ama önemli olan onun üzülmemesi, büyüğüm üzülünce ben de üzülüyorum"* diyordu.

22 Şubat'ta yine Başbakan'la yaptığı görüşme kaydında ise

Fatih Saraç'tan Ciner'e ait Show TV kanalında program yapan Yaşar Nuri Öztürk ve Saba Tümer'in işten çıkarılması talimatı veriliyordu. Tümer'in programına konuk olan Öztürk, Başbakan Erdoğan'ı sinirlendirdiği konuşmasında AKP'nin seçimler öncesinde pirinç ve kömür dağıttığını söylüyordu. Saraç gerekenin yapılacağını ise *"Anladım efendim, tamam efendim, sizi üzdüğüm için çok özür dilerim efendim"* diyerek belirtiyordu. Show TV'de "Saba Tümer ile Bugün" programına her cuma konuk olan ilahiyat profesörü Yaşar Nuri Öztürk'ün 14 Haziran 2013'te yayındaki bu sözleri üzerine, *"Dönüşte izleyicilerin sorularını yanıtlayacağız"* diyerek verilen reklam arasından sonra programa tekrar geri dönülmemişti. Reklam dönüşünde yayında yemek programı vardı. 14 Kasım 2013 tarihli sızdırılan telefon konuşmasında ise Saraç, dersanelerin kapatılması konusunda Milli Eğitim Bakanı'nın derhal canlı yayına çıkarılması talimatını veriyordu. Ardından da Fatih Altaylı'yı arayarak *"Başbakanın Bakan'ın haberinin gazetede yer alması isteğini"* iletiyordu.

Telefon konuşmalarının art arda internet üzerinden sızdırılması Saraç'ın hem "hükümet komiserliği" görevinin hem de Ciner'le ortaklığının sonunu getirdi. İlk telefon konuşmalarının yayınlanmasından bir hafta sonra Turgay Ciner, sahibi olduğu Park Holding'e ait UCZ Mağazacılık Ticaret A.Ş.'deki paylarını sattığını duyurdu. 4 Mart günü de Fatih Saraç'ın isminin *Habertürk* gazetesinin künyesinden çıkarıldığı görüldü. Grubun yayın politikasının Erdoğan'dan aldığı talimatlarla belirlenmesiyle görevlendirilmiş olan Saraç'ın ipi çekilmiş olsa da telefon kayıtları sızdırılmaya devam etti. 9 Mart 2014'te sızdırılan konuşma kaydında Saraç, Digiturk'ün yüzde 53'ünü almak isteyen Abdullah Tivnikli'ye hakaretler ve tehditler yağdırıyordu. Ses kayıtlarında Saraç, *"Yarın seni haber yapacağım haberin olsun. Senin resmin ile birlikte gerçekten hiç yalan yok. 'Tivnikli porno kaset yayınlayan Digiturk'e şey yaptı' diyerek... O zaman anlat"* diyerek Tivnikli'yi tehdit ediyordu. Tivnikli, Digitürk'ü satın almaktan vazgeçtiğini söylese de Fatih Saraç tehdidinde söylediği gibi ertesi gün *Habertürk*'te iki haber çıkartıyordu. Erenköy cemaatinin önde gelen isimlerinden biri olarak bilinen Abdullah Tivnikli'nin Yönetim Kurulu üyesi olduğu Türk Telekom'un, Ciner'in talip olduğu ve görüşmelerini Fatih Saraç'ın yürüttüğü Digitürk ihalesi[1] için teklif vermesi

1 Çukurova Holding İnterbank protokolünden kaynaklanan borçları nedeniy-

üzerine yaşanan bu gelişmelerden sonra 23 Temmuz 2013 günü *"Suudiler erotik yayıncılığa mı giriyor?"*[1] ve *"Becerikli Abdullah Süper Lig'e talip!"*[2] başlıklı iki ayrı haber gazetenin sayfalarındaydı. Tivnikli, kendi fotoğraflarıyla birlikte yayımlanan bu haberlerden sonra Ciner Grubu hakkında suç duyurusunda bulundu. Erdoğan'a yakın iki ismin kavgası hükümet borazanı *Star* gazetesinde de haber olarak duyuruldu. 7 Ağustos 2013'te *"Tivnikli'den Ciner'e suç duyurusu"*[3] başlığıyla duyurulan haberde, Fatih Saraç'ın Abdullah Tivnikli'yi telefonla arayarak Türk Telekom tarafından Digitürk için verilen teklifi geri alması halinde tehdit ettiği de yer alıyordu. Haberin hükümetin resmi yayın organlarından biri olan *Star*'da yayımlanması, ikili arasındaki kavgada Başbakan Erdoğan'ın, Tivnikli'den yana taraf olduğu yorumları yapılmasına da neden olmuştu.

Eski tarihli telefon konuşmalarının yanı sıra yolsuzluk operasyonlarının ardından da dinlemelerin devam ettiğini kanıtlayan görüşmeler de internete sızdırılıyordu. 24 Mart 2014'te sızdırılan telefon görüşmeleri yine Erdoğan ile Saraç arasındaydı. Başbakan bu kez de Fatih Altaylı ve Yavuz Semerci'nin köşe yazıları ile Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'yla ilgili yapılan habere sinirlenmişti. Fatih Altaylı'nın yüzde 10 barajı hakkında yazdığı yazıya kızgınlığını Erdoğan, *"Adaşın çok çirkin bir yazı yazmış yüzde 10 barajı ile ilgili. Yüzde 10 barajı bu ülkenin istikrarına, yani yüzde 10 barajı demokrasiye engelmiş böyle saçma bir yazı yani Altaylı'nın aklı afedersin on yıl önce neredeydi. Eğer biz mali istikrar arıyorsak bu koalisyon hükümetleriyle olmaz"* sözleriyle dile getiriyordu. *Habertürk* yazarlarından Yavuz Semerci de Başbakanı'ın eleştirilerinden nasibini alanlar arasındaydı. Erdoğan'ın adını yanlış hatırlayarak Yavuz Şenay diye bahsettiği Semerci'nin *"Polis Niye*

le grubun medya aktiflerinin yönetimine TMSF tarafından 2013 Mayıs'ında el konulmuştu. Show TV'yi ihalesiz olarak Ciner Grubu'na satan TMSF, yine teklif alma usulü ile Digiturk'ü de satışa çıkarmıştı. Türk Telekom, Digitürk Yayın Platformunun yüzde 53'lük hissesi için 530 milyon dolarlık teklif vermişti. Hisse devir sözleşmesi için hazırlıklar yapılırken şirketin hisselerinin yüzde 47'sini elinde bulunduran ABD'li fon Providence Equity Partners ise 1 milyar dolarlık teklifte bulununca Dijitürk'ün satış işe karıştı. Aydın Doğan da 750 milyon dolarlık teklif de bulunduğu Digitürk için Ciner grubu da devreye girince rekabet kızıştı. Digitürk halen TMSF'nin elinde bulunuyor.

1 http://www.haberturk.com/medya/haber/863010-suudiler-erotik-yayinciligami-giriyor

2 http://ekonomi.haberturk.com/is-yasam/haber/862944-becerikli-abdullah-super-lige-talip

3 http://www.postmedya.com/gazete/turk-telekom-ile-ciner-grubunun-digiturk-kavgasi-h86986.html

Kızıyor" başlıklı yazısına sinirlenmişti. *"Bir diğeri de o Yavuz Senay denilen terbiyesiz var"* diyen Erdoğan, *"Bugün bir yazısı var onun, çok ahlaksızca bir yazı. Yani polisi orantısız güç kullanmakla şey yapıyor, ısıran polis bilmem ne filan falan böyle garip garip şeyler ondan sonra... Yani herhalde sen sadece birinci sayfaya bakıyorsun, diğer sayfalara bakmıyorsun"* diyordu. Erdoğan'ın, gazetenin içinde yer alan CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu ile ilgili habere de sinirlendiği, *"Kılıçdaroğlu terbiyesizce benimle ilgili 'Biz seni Başbakan olarak atadık' diyor. Ula sen kimsin ki beni atayacan, terbiyesiz"* sözlerinden anlaşılıyordu. Mutat fırçasını yiyen Fatih Saraç ise her zamanki mahcubiyetiyle, *"Yapılacak tek şey var anlıyorum efendim"* diye yanıt veriyordu.

Söz konusu konuşmalar Erdoğan'ı kızdıran Fatih Altaylı'nın seçim barajı ile ilgili eleştirilerini belirttiği yazısının yayımlandığı 3 Temmuz 2013'te yapılmıştı. *"Ankara Büromuz, 'BDP'nin hayal bile edemeyeceği demokratik açılımlar yapacağız' diyen AK Parti'den 'hayal ötesi' yenilikleri öğrendi"* diye başladığı *"Bu barajla demokrasi olmaz"* başlıklı yazısında Altaylı, seçim barajının yüzde 10 olmasını eleştirirek, *"Yüzde 10'luk seçim barajı en kötü ihtimalle yüzde 5'e indirilmediği takdirde Türkiye'de gerçek bir temsilden söz edilemez. Temsil yoksa demokrasi zaten yoktur"* diyordu.[1] Başbakan "sansür komiseri" tayin ettiği Saraç'ı aramasının ertesi günü, 4 Temmuz'da, Altaylı *"Baraj golü engeller"* başlıklı yeni bir yazı kaleme almıştı. *"Sabah erken saatte telefonum çaldı. 'İkide bir AK Partili arkadaşım diye ağzımdan çıkanı yazarsın. Bunu da yazacak mısın bakalım'" diye daldı mevzuya"* diyen Altaylı, isim vermeden Saraç'la aralarında geçen konuşmayı anlatıyordu. Daha doğrusu, Başbakan'ın gerekli mesajı verdiğini köşesinden ilan ediyordu. Yazısında seçim barajının 12 Eylül Darbesi'nin ürünü olduğunu belirten Altaylı, ismini vermediği Saraç'ın, *"Beğenmediğin ve eleştirdiğin baraj ne yazık ki, Türkiye'nin bir gerçeği ve yine ne yazık ki, bugünkü şartlarda Türkiye'nin bir gerekliliği. Çünkü Türkiye'ye istikrar lazım bu yüzden gerekli. Çünkü Türkiye'de uzlaşma kültürü yok bu yüzden de gerçeği"* sözlerine yer veriyordu.[2] Erdoğan'ın fırça darbelerinin izleri görülen yazının sahibi Altaylı, seçim anketlerinde manipülasyon yapıldığını ortaya koyan ses kayıtlarına montaj savunması yapmıştı. Anlaşılan o ki yazılara da montaj yapılıyordu.

1 http://www.haberturk.com/yazarlar/fatih-altayli/857276-bu-barajla-demokrasi-olmaz

2 http://www.haberturk.com/yazarlar/fatih-altayli/857578-baraj-golu-engeller

15 Mart'ta sızdırılan telefon kayıtları yine Erdoğan ile Saraç arasındaydı. Başbakan, ne yapsa kendisine yaranamayan Fatih Saraç'a bu kez de yolsuzluk operasyonlarıyla ilgili televizyon ve gazetede yer alan haberler nedeniyle kızıyordu. 17 Aralık operasyonunun hemen ertesi günü yapılan konuşmada Erdoğan, *"Televizyonun yolsuzluk diye başlık atıyor, gazeten yolsuzluk diye başlık atıyor, neyin kararını veriyorsunuz da siz böyle yolsuzluk operasyonu bilmem ne diye başlıklar atıyorsunuz ya buna hakkınız var mı?"* diyordu. Erdoğan'ın konuşmalarında Saraç'ın hükümet komiseri olarak atanması ve bu kadroyla nasıl istihdam edildiğinin nedeni de yer alıyordu. Erdoğan, Fatih Saraç'a *"Beni bundan sonra bir daha bu patronunla alakalı, bu grupla alakalı hiçbir konudan dolayı lütfen arama. Bu işleri, bu bağları artık tamamıyla sildim attım. Kesinlikle aramayacaksın beni bundan sonra bir daha bu konularla ilgili artık yetti ve sadece babandan dolayı seni dinledim bugüne kadar, dinliyorum ve bu adama kullanılmandan dolayı da artık yetti dedim ve noktayı koydum. Hayırlı günler"* diyordu. *"Efendim müsaade eder misiniz?"* diyerek açıklama yapmak isteyen Saraç'ı susturan, *"Ben gereğini yaparım efendim"* demesi üzerine bağırmaya başlayan Erdoğan, *"Neyin gereğini yapacaksın, bugüne kadar neyin gereğini yaptın?"* diye soruyordu. Fatih Saraç'ın *"Kendimle ilgili gereğini yapacağım"* yanıtı üzerine de *"Ne yapacaksan onu yap"* diyen Erdoğan, *Habertürk*'ün sahibi Turgay Ciner hakkında da *"Bu adam seni kullanıyor ve bundan sonra da benim yanıma bu namussuz herif gelmeyecek"* diyordu.

Erdoğan ve Fatih Saraç'ın adeta Brezilya dizisi kıvamına gelen telefon konuşmalarının yer aldığı kayıtlar, cemaatçi oldukları öne sürülen polislere yönelik usulsüz dinleme soruşturmalarının dosyalarına da girmişti. Bu kez telefon konuşmaları internetten yayınlanmak yerine delil olarak dosyaya giren bu soruşturmanın evrakları arasından çıkıyordu. Bu dosyada yer alan bir konuşma kaydı, Erdoğan'ın *Habertürk* gazetesinde yayımlanan bir fotoğraftan duyduğu rahatsızlık ile ilgiliydi. 23 Eylül'de www.grihat.com isimli internet sitesinde yer alan haberde Erdoğan, gazetede 12 Mart 2013'te birinci sayfada yer alan Galatasaraylı Wesley Sneijder'in eşi Yolanthe Cabau'nun hafif çıplak fotoğrafıyla ilgili Fatih Saraç'a *"Bak bugün gene gazetenin ön tarafı"* diye tepki gösteriyordu. Saraç'ın da *"Konuştuğumuz gibi değil mi? Efendim onu Bilal bana hat... hatırlattı ben de kendisine yazdım bu..."* diye vermesi, mahdum Bilal Erdoğan'ın da medyaya müdâhil olduğunu ortaya koyuyordu. Erdoğan'ın *Habertürk*'te yayımlanan kadın fotoğraflarıyla ilgili

duyduğu rahatsızlığı dile getirdiği Saraç'la bir başka konuşması da 18 Eylül günü ortaya çıkmıştı. Yine aynı haber sitesinde yayınlanan haberde, ABD'li oyuncu Gwyneth Paltrow'un *Habertürk*'ün sürmanşetinde kullandığı dekolte elbiseli fotoğrafından rahatsız olduğunu söylüyordu. Saraç fotoğrafta az dekolte olduğunu savunurken, Erdoğan, *"Sen ona az diyorsan yandık biz"* diyordu. *BirGün* gazetesinde yayımlanan haberlerde de soruşturma dosyasında yer alan Saraç'la yapılan telefon konuşmalarında Başbakan Erdoğan'ın, *"Özer Hurmacı adlı futbolcuyu Turgay Ciner'in yöneticisi olduğu Kasımpaşa Spor'dan Rize'ye bedava istemesi"*, partisinden istifa eden İdris Bal'ın *"defterini düreceği"*, Yalçın Akdoğan'ın Gezi İsyanları'yla ilgili modacı Barbaros Şansal'a küfür etmesi, Turgay Ciner'in küfür etmesine rağmen *"Başbakan'ın saçının bir teline neleri kurban edeceğini"* söylemesi de vardı. *BirGün*'de yayımlanan bir başka haberde, *Habertürk*'ün iki Fatih'inin yaptığı bir başka telefon konuşmasında ise Fatih Altaylı, Erdoğan'a hizmet etmelerine rağmen Başbakan'ın emrinde olan kurumların kendilerine değil de başka gazetelere reklam vermelerinden yakınırken Fatih Saraç'a, *"Ulan bizden daha yandaşı mı var?"* diye sitemde bulunuyordu. Sitem görünümlü utanmadan yapılan bu itirafla neden yandaş olunduğu da, medyanın iktidar baskısına neden bu kadar kolay boyun eğdiği de, sermayenin sahip oldukları medya gücünü neden iktidarın hizmetine sunduğunun yanıtını da yine *BirGün* gazetesinde yayımlanan bir başka telefon konuşmasının haberiyle vererek bu faslı bitirelim. 26 Eylül günü yayımlanan haberde yer alan telefon konuşmalarında Konya Ilgın'da santral yatırımı yapmak isteyen Turgay Ciner'e, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan (EPDK) iki bürokratın engel çıkarmasıyla ilgiliydi. Ciner'in başvurusuna EPDK'de iki üye olumsuz görüş bildirmişti. Bu sorunu Ciner adına Bakan Taner Yıldız'la çözmeye çalışan Fatih Saraç başaramayınca da işini Başbakan Erdoğan'la hallediyordu. Saraç'ın Ciner'e anlattıklarına göre Erdoğan baş başa görüşüp işi takip edeceğini belirttikten sonra, şikâyet edilen iki bürokratı da araştıracağını söylemişti. Mafyalaşmış devletin başı devreye girince her türlü sorun halloluyordu. Öyle de oldu. 6 Mart 2013'te EPDK, Park Holding'e ait bir şirkete Konya'da 500 megavatlık termik santral için 49 yıllığına üretim lisansı verilmesini kararlaştırdı.[1]

1 http://www.birgun.net/news/view/alo-fatihin-nedeni-konya-ilgin-madeni/6147

Yolsuzluk soruşturmaları sırasında, kaynağının Cemaat olduğundan kimsenin kuşkusu olmayan telefon kayıtlarının internete sızdırılması belli bir program, adım adım izlenen bir stratejik aklın ürünüydü. Operasyonların hemen ertesinde içinde milyonlarca dolar bulunan ayakkabı kutuları ve para kasalarının fotoğraf ya da görüntülerinin servis edilmesi, soruşturma dosyasında yer alan iddiaların medyaya sızdırılmasına paralel biçimde içeriklerine göre telefon konuşmaları da internet üzerinden dolaşıma sokuluyordu. Kayıtlardan büyük bir bölümü hâkim kararıyla yasal dinlemelere dayanıyordu. Böyle bir karara dayanmayan kayıtlar da kamuoyuna yansıdı. Sadece internete sızdırılanları sayfalarca tutan, onlarca başlık altında yayınlanan 150'nin üzerinde telefon konuşma kaydının ortalığa saçılması fazlasıyla kafa karıştırıcı olsa da hırsızlık ve talanlarını yalanla gizleyen bir AKP iktidarını ve geçmişte suç ortaklığı yaptığı Cemaat'in gücünün ulaştığı tehlikeyi göz önüne serdi. İnternete sızdırılan telefon kayıtlarının büyük bölümünün yasal yani hâkim kararıyla yapılan dinleme kayıtları olduğunu söyledik. Bu kayıtların yasal ya da yasadışı oldukları başka bir tartışmanın konusu olsa da önemle vurgulamak gerekirse hâkim kararı alınmış olması ya da yasal kılıf uydurulması bu dinlemelerin hukuki olduğu anlamına gelmiyordu. Cemaat kadrolarını polis teşkilatından tasfiye etmekte araç olarak kullanılan usulsüz dinleme soruşturmaları bu gerçeği açık biçimde ortaya koydu. Sahte isimler adına ya da isim belirtmeden, suç uydurularak alınmış hâkim kararlarıyla bir efsane kanıtlandı ve binlerce kişinin dinlenildiği ortaya çıktı. Yolsuzluk soruşturmalarında da AKP-Cemaat ortaklığıyla hayata geçirilen ve Ergenekon süreci diye adlandırdığımız tartışmalı siyasal ve toplumsal dava süreçlerinde, dinlenen telefon konuşmalarının çok geniş, niyet okumalarla ve çarpıtılarak yorumlanmasıyla garip bir hukuk düzeni inşa edilmişti. İddia makamının suçlamalarına somut delil göstermesinin değil, suçlananın masum olduğunu kanıtlaması istenen yargılama pratiğiyle binlerce insanın canı yakıldı. Somut delillerle suçlamaları çürüten, ne idüğü belirsiz gizli tanık ifadelerinin yalanını ortaya koyanlara dahi, *"kanaatimizi değiştiremedin"* denilerek cezalar verildi. Bu değişmeyen kanaatleri besleyen, yalan üzerine kurulu suçlamalarla medya üzerinden rıza üretimi sağlanarak kamusal meşruiyet yaratılmaya çalışılmasında en önemli araç cımbızlanarak ve çarpıtalarak servis edilen telefon konuşmalarıydı.

Ses kayıtlarından niyet okuma üzerine inşa edilen, evrensel hukuk değerlerinin yanından bile geçmeyen bir yargı sisteminden de doğal olarak adalet çıkmadı. Türkiye siyasi ve toplumsal yapısını allak bullak eden yolsuzluk soruşturma sürecinin telefon konuşmalarının, "montaj" ya da "dublaj" olduğuna inandırılan geniş bir kitle yaratıldı. Memleketin yarısı desek abartı olmaz. Şu da bir gerçek ki bir diğer yarısı da doğru olduğuna inanıyor. Ancak başta Tayyip Erdoğan ve yakın çevresi olmak üzere AKP iktidarının hırsızlık, yolsuzluk, talan yapan bir hükümet olduğunu söylemek için yasal ya da yasa dışı telefon kayıtlarına ihtiyacımız yok. Tıpkı, AKP ve aktörlerinin dindar değil din tüccarı olduğunu söylemek için dini değerlerin aşağılandığı bir telefon konuşmasına ihtiyacımız olmadığı gibi. Erdoğan ve yakın çevresinin mal varlığındaki artış bize nasıl bir çark döndüğünü zaten kanıtlıyor. İşte bu nedenlerle kitapta elden geldiğince internetten yayılan söz konusu telefon konuşmalarına yer verilmedi. Kimi yerlerde içeriğine dair neler olduğundan bahsedildi o kadar.

Türkiye medyasının Turgut Özal iktidarıyla başlayan yozlaşma süreci ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan hükümetlerin medya üzerinde kolay baskı kurma döneminin şahikası kuşkusuz ki AKP iktidarında oldu. Eskiden sivil hükümetlerin yanı sıra askerlerin de uyguladığı bir itibarsızlaştırma yöntemi olan akreditasyonun adı AKP dönemiyle uçağa almama olarak yer etti. İş öyle bir boyuta geldi ki kimin nerede ve hangi görevde çalışacağına bile iktidarın karar verdiği, manşetlerin hükümet komiserleri eliyle belirlendiği karanlık bir dönem yaşanıyor. İktidarın görüşlerinin olabildiğince gürültü çıkararak dolaşıma sokulduğu, muhaliflerinse sesinin neredeyse hiç duyulmadığı bir medya sisteminin nasıl ortaya çıktığının ya da kimler eliyle yapıldığının, televizyon ekranlarına kimin çıkacağından, gazetede kimlerin yazıp yazmayacağına, hangi haberin ve hatta hangi fotoğrafın kullanılıp kullanılmayacağına kimlerin nasıl karar verdiğinin anlatılması önemliydi. Ve işte tam da bu nedenle, telefon dinlemelerinin yayımlanmasına dair belirttiğimiz kural tüm kitap boyunca bir tek yerde esnetildi. AKP'nin medya üzerinde kurduğu baskının somut kanıtı olan telefon konuşmaları sırasında. Bu yüzden yeri geldiği için *"Alo Fatih"* adıyla nam salmış bir hükümet komiserinin telefon konuşmaları bir hayli ayrıntılı olarak anlatıldı. Ancak ne medyadaki tek hükümet komiseri Fatih Saraç ne de AKP'nin basına uyguladığı

baskı sadece Ciner grubunun gazete ve televizyon kanallarından ibaret. Şimdi diğerlerinin kimler olduğuna bakalım:

Alo Fatih her yerde

6 Mart 2014 günü sızdırılan bir ses kaydı Yeni Türkiye'nin yeni medyasını anlamakta çok işe yarıyordu. Telefonun bir ucunda Türkiye'nin en büyük medya patronu olan Erdoğan diğer tarafındaysa *Milliyet* ve *Vatan* gazetelerinin sahibi Erdoğan Demirören vardı. Türkiye medya tarihine geçecek diyalogları ortaya koyan konuşmalarda Erdoğan, 28 Şubat 2013'te *"İmralı zabıtları"* manşetiyle çıkan *Milliyet*'in patronu Demirören'e haber için *"rezillik, alçaklık, kepazelik, adilik"* diyordu. Gereğini yapmak için haberi sızdıran kaynağı soran Başbakan'a Demirören ise *"akşama kadar bilgiyi önüne getirme"* sözü veriyordu. Demirören de tıpkı Fatih Saraç gibi Başbakan'ı üzmekten korkuyordu. Başbakan, *"Patron"* diye hitap ederek *"Sizi üzdük mü?"* diye soran Demirören'e *"Duman ettiniz"* karşılığını vererek, bir daha *Milliyet*'ten kimseyi uçağına almayacağını söylüyordu. Devletten kapılacak ihaleler ve büyütülmek istenen diğer işler için ihtiyaç duyulan nüfuz genişletilmesine yarasın diye gazete satın alıp, boyunduruğuna girmekten gocunmadığı iktidarın başının talimatıyla zerrece tereddüt etmeden yazar ve yönetici kovan, hakaretleri sineye çekmekle kalmayıp onaylayan Demirören, konuşmanın sonlarına doğruysa ağlayarak *"Nasıl girdim bu işe? Kim için?"* diye soruyordu. Nasıl girmediğini bilmediği bu işte Demirören, iktidarı elinde tutan güçleri üzmemenin, üzerse ne yapacağının kurallarını, telefon konuşmalarına bakılırsa biliyordu. Gürültü koparan *"İmralı zabıtları"* haberinin yayımlanmasının ardından *Milliyet*'te Hasan Cemal ile başlayan, daha sonra Can Dündar, Genel Yayın Yönetmeni Derya Sazak ve Yayın Koordinatörü Tahir Özyurtseven ile devam eden gazetedeki tasfiyenin arka planında yaşananları da bu telefon konuşmaları gün ışığına çıkarmış oldu. Abdullah Öcalan ile tutuklu bulunduğu İmralı'da görüşen BDP heyetinin konuşmalarının içeriğini duyuran 28 Şubat 2013 tarihli *Milliyet*'in manşeti, *"Barış sürecine provokasyon"* iddialarına muhatap olmuştu. Bunun üzerine, Sazak ile gazetenin yazarları Hasan Cemal ve Can Dündar *Milliyet*'in manşetini savundular. Cemal'in *"Gazete yapmak ayrıdır, devlet yönetmek ayrıdır. İkisini birbirine karıştırılmasın. Kimse de kimsenin*

işine öyle karışmasın" diye yazması üzerine Başbakan Erdoğan ağır bir cevap verdi. Erdoğan, Balıkesir mitinginde doğrudan Hasan Cemal'in yazısına atıfta bulunarak *"Batsın senin gazeteciliğin"* dedi. Başbakan'ın tepkisi üzerine gazetede çıkan krizin ardından Hasan Cemal önce iki haftalık zorunlu izne gönderildi, döndükten sonra da yazısı sansürlenmek istenince 18 Mart 2013'te *Milliyet*'teki 15 yıllık köşesi kapatıldı. Dönemin Genel Yayın Yönetmeni Derya Sazak ise, Cemal'in gazeteden gönderilmesinin *Milliyet*'in patronu Erdoğan Demirören ile ilgisi bulunmadığını iddia etmişti. Sazak, 40 yıllık arkadaşı Cemal'i, deyim yerindeyse satarak, *"medya sermayesi ve Başbakan'ı eleştirmekteki ısrarı"* nedeniyle Genel Yayın Yönetmeni olarak kendisinin gazeteden çıkardığını öne sürmüştü.

Birkaç gün sonra 10 Mart'ta Doğuş Holding'e ait NTV'nin medya komiserinin, kanalın Genel Yayın yönetmeni Nermin Yurteri olduğu da yine telefon kayıtlarıyla ortaya çıktı. Başbakan Erdoğan ile siyasi Başdanışmanı Yalçın Akdoğan'ın NTV yayınlarıyla ilgili olarak grubun sahibi ve yöneticileriyle yaptıkları ve kendi aralarında geçtiği öne sürülen beş ayrı ses kaydı birden yayınlanmıştı. Kayıtların ilkinde, yolsuzluk operasyonları için *"Gezi'nin yeni bir versiyonu"* benzetmesi yapan Başbakan Erdoğan, Nermin Yurteri'yle yapılan görüşmeye atfen, *"NTV'de yayınlarla ilgili adeta pasif direniş varmış, Arkadaşlar 'çok baskı, hakaret var' gibi gerekçelerle işi savuşturmaya çalışıyorlarmış. Yiğit'i (Bulut) çıkarmıyorlarmış. Burada omurgalı tipler lazım. Omurgalı tipler olmayınca işte olay böyle gidiyor"* dediği kişi patron Ferit Şahenk'ti. Erdoğan'ın konuyu halletmek için kanal yöneticilerinin Yalçın Akdoğan'la görüşebileceklerini söylemesi üzerine Şahenk, *"Sayın Başbakanım izin verirseniz Yalçın bey kanalıyla onu organize edelim"* karşılığını veriyordu. Bu konuşmanın ardından yapıldığı anlaşılan ikinci ses kaydında da Erdoğan, görüştüğü kişi Yalçın Akdoğan'dı. NTV'de kiminle görüşüleceğini soran Erdoğan, Nermin Yurteri yanıtını alınca Akdoğan'a, *"Öyle mi, o mu temas şeyi"* diyordu. Bunun üzerine Akdoğan, *"Yani ben birkaç defa görüştüm, bir de o genel müdürleri var, bir iki defa gittiğimde o da vardı, onunla da görüşmüştük. Ama tabii o zaman bize müzahir görünüyorlardı, şimdi dün de ben konuştum. Yani 'Biz çok tepki alıyoruz, bu konudu çok dengeli gidiyoruz, bu konuda çok fazla şey yapmadığımız için çok ciddi küfürler yiyoruz' gibi iyi yaptığını savunuyorlardı... Yani onlar iyi yayın yaptıklarını düşünüyorlar, aynı bu Demirören grubu gibi.*

Yıldırım Bey de (Demirören) görüşmek istemişti, ben görüşmeyeceğimi söyledim oradaki arkadaşa. Dün istedi efendim. Ben görüşmeyeceğimi ve çok kızgın olduğumuzu söyledim, onlar çok iyi yayın yaptıklarını düşünüyorlar tam aksine falan dedi" karşılığını veriyordu. Akdoğan'ın *"Bunlar kendi durumlarını çok algılamıyorlar yani"* demesi üzerine de Erdoğan, Ferit Şahenk'in ABD'den dönüşünde kendisine gerekeni söyleyeceğini vurguluyordu.

Üçüncü ses kaydı ise önceki konuşmalarda geçen konunun muhatabı olan Nermin Yurteri ile Yalçın Akdoğan arasındaydı. Akdoğan, NTV içinden konuştuğu Baran isimli kişinin *"Çok dengeli yayın yapıyoruz, çok küfür yiyoruz"* dediğini aktarınca Yurteri *"Aynen öyle"* karşılığını veriyordu. Bunun üzerine Akdoğan, *"Buradaki algı çok öyle değil ya"* diye sitemkâr konuşunca Yurteri de, *"Bunun bir sonraki aşaması kapıya yine 10 bin kişinin yığılması, bu kadar net söylüyorum"* karşılığını veriyordu. Kanala yönelik tepkileri içeren Twitter ve izleyici görüşleri raporlarının kendisine gönderilmesini isteyen Akdoğan, AKP'nin *"Bizi savunacak adamlar (NTV'ye) çok çıkmıyor. Olumsuz şeyler çıkıyor. Yolsuzluk vurgusu ön planda, yargısız infaz yapılıyor"* şeklindeki tepkilerini aktarıyordu. Yurteri de kanala kimlerin çıkarıldığını saydıktan sonra, *"Bundan daha dengelisi yok Yalçın. Soruşturmada adı geçen bakanlar niye adımız söyleniyor gibi bir hassasiyet gösteriyor olabilirler. Ama artık ad söylenmemesi gibi bir şey..."* diyerek itiraz ediyordu. Akdoğan ile Yurteri arasında geçen son görüşmede ise Yiğit Bulut'un NTV ekranına çıkarılması konuşuluyordu. Akdoğan adeta memuruyla konuşur gibi talimatlar verdiği Yurteri'ye *"Çıkarın siz de şu adamı, olsun bitsin ya. Sana söyledim ben iki defa, adam ikide bir geliyor, sizi şikâyet ediyor... Bunu çıkarın siz de kurtulun, biz de kurtulalım ya"* diyordu. *Yurteri'nin Bulut'u ekrana çıkarmanın kanala da, AKP'ye de zarar vereceğini, bitireceğini söylemesi ve Hüseyin Çelik'in de aralarında bulunduğu AKP'den başka isimler önermesi üzerine Akdoğan, "Ben bunun pazarlığını veya tartışmasını yapacak durumda değilim. Bunun sebebi bunun (Bulut'un) şey yapması. Ya bunu böyle çekeceksiniz, adam habire aleyhte konuşup duracak"* ifadesini kullanıyordu.[1]

1 AKP döneminde yıldızı en çok parlayan ve tam da bu nedenle en çok küfür yiyen basın kuruluşu bünyesinde Star TV, NTV, CNBC-e, e2, Kral TV'nin de olduğu 8 televizyon, 8 radyo kanalı, 5 internet portalı, 6 dergisi ve yayınevi dâhil olmak üzere 28 yayın kuruluşu barındıran Doğuş Holding medyasıydı. Grubun ilk göz ağrısı ve saygınlık yaratan haber kanalı olan NTV'nin, itibarını sıfırlama pahasına AKP'ye teslim olmasının patronu Ferit Şahenk için "anlaşılır" neden-

İnternete sızdırılan başka iki ses kaydında da *Star* Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Karaalioğlu'yla konuşan Başbakan Erdoğan, gazetenin köşe yazarları Mehmet Altan ve ilahiyatçı ve insan hakları aktivisti Hidayet Şefkatli Tuksal'ın gazeteden atılması talimatını veriyordu. Erdoğan, Tuksal'ın *"Hak Sillesiyle Uyarıyorum"* başlıklı yazısı nedeniyle rahatsızlığını dile getirirince Karaalioğlu ise *"Haklısınız efendim"* diye yanıtlıyordu. Bunun üzerine Erdoğan, *"Ne ya, hem bana haklısın diyorsun, hem burada tutuyorsun... Yani biz bunları sövdürmek için mi burada tutacağız ya?... Yazılar sizin kontrolünüzden geçmiyor mu ya, her yazıyı koymaya mecbur musunuz Siz bu gazeteye bakmıyorsunuz arkadaş ya, bu yazıları gözden geçirmiyorsunuz ya! Sizin af edersin yani burada işin editoryal yönüne bakan kim, kim bunları edit ediyor?"* diye kızıyordu. Bu sözler üstüne Karaalioğlu sonuna mutlaka *"efendim"* koyarak, sahibine, *"Haklısınız, doğru"*, *"Yanlış oldu o şey, haklısınız"*, *"İhmal oldu, haklısınız"*, *"İlgileneceğim"*, *"Siz söylemeseniz de gündemimizde"* cümlelerini sıralıyordu. Erdoğan, atılmasını istediği bir diğer isim olan Mehmet Altan içinse, *"Burada menfaat düşüncesi içinde fikrini değerlendiriyorsa, bunun buralarda yer almaması lazım. (...) Gereği neyse onu da yapın yani, uzatılmaya gerek yok"* diyordu. Mehmet Altan 18 Ocak 2012'de *"Denktaşlaşmak"* başlıklı yazısı yayınlanmayınca gazeteden ayrılmıştı. Hidayet Şefkatli Tuksal da, 11 Şubat 2011'de *"İnsanlara yapıştırılan etiketler bir kara delik gibi, söylediğimiz her şey o kara delik tarafından yenip, yutuluyor"* dediği köşe yazısıyla *Star*'la yollarını ayırmıştı. Konuşma kayıtlarının internette yayılması üzerine www.serbestiyet.com isimli internet sitesine yazdığı *"Star'dan nasıl ayrıldım? Gerçekler ve yalanlar"* başlıklı yazısında

---

leri vardı. AKP iktidarı döneminde Doğuş Holding'in aldığı, adı devlet ihalesi olan o anlaşılır nedenler şöyleydi: Uzanlara aitken TMSF'nin el koyduğu Kral TV ve Kral FM ihalesi, Boyabat Barajı ve HES lisansı projelendirilmesi, Artvin ve Giresun Aslancı barajları ve HES yapımı, Konya-Akşehir Afyon ile Tokat-Niksar bölünmüş yol ihaleleri, Mavi Tünel İçmesuyu Arıtma Tesisleri ihalesi, Galataport adıyla bilinen Salıpazarı Liman Projesi, Artvin-Erzurum, Artvin- Ardahan, Artvin-Ardanuç yol yapımı ihalesi, Haydarpaşa-Gebze ve Sirkeci-Halkalı banliyö hatları iyileştirme projesi doğrudan hükümet kanalıyla alınan toplamı milyarlarca dolar tutan ihalelerdi. Bunların yanısıra Doğuş Holding'in, AKP'li İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden de çok sayıda projenin ihalesini aldı. Maslak'ta bulunan ve imar planında "sanayi ve park alanı" olarak yer alan ve mevcut ruhsata göre en fazla 31 bin metrekare inşaat yapılabilecek olan arazisine Doğuş Power Center adıyla 60 bin metrekare alanı olan alışveriş merkezi yapıldı. Hyatt Regency Oteli'nin işletme hakkının devri, Otogar-Kirazlı-Başakşehir Metrosu ve elektromekanik işler ile araç temini ihalesi, Kadıköy-Kartal metrosu, Üsküdar-Ümraniye-Çekmeköy-Sancaktepe metrosu ihaleleri.

Tuksal, köşe yazarlığını bırakma kararı aldığı için kendi isteğiyle ayrıldığını anlattı. Başbakanın talebi üzerine gazeteden uzaklaştırıldığına dair haberlere de itiraz ettiğini belirten Tuksal, *"Gazeteye yeniden dönmek istediğimde talebim kabul edilmedi; bunu da gerçeğin tamamını ortaya koymak adına belirteyim"* dedi.[1]

Liyakatın değil biatın değerlendirildiği AKP döneminde, ikbal merdiveninin basamaklarını en hızlı çıkan isimleren birisi olan Star Medya Grup Başkanı Mustafa Karaalioğlu, Başbakan'la konuşmalarına dair açıklamalarda da bulundu. Erdoğan'ın söz konusu konuşma kayıtları için yaptığı montaj savunmasına sarılan Karaalioğlu'na göre *"Başbakan medyaya baskı yapıyor, imajı oluşturulmak için"* bu kayıtlar yayınlanıyordu. Bir an için Karaalioğlu'na hak versek bile sonrasında söylediği, *"Beni Başbakan aramıştır. Başka siyasiler de aramıştır. Bize taleplerde bulunurlar. Yönetici olarak işimiz o talepleri değerlendirmektir"*[2] sözleri ise Yeni Türkiye'nin medyasının eskisinden farklı olmadığını ortaya koyuyordu. Karaalioğlu bununla da kalmadı. 29 Ekim 2014 günü kaleme aldığı yazısının telefon konuşmalarıyla ilgisi yoktu ama sahibinin sesi olmayı kabul etmiş bir medya yöneticisinin gazetecilik ahlakına dair ahkâm kesmesi garipti. Polis teşkilatındaki Gülen Cemaati kadrolarının yaptığı usulsüz dinlemelerle ilgili *"İktidar nefreti endeksi"* başlığıyla yayımlanan yazısında Karaalioğlu, *"Gazetecilik öyle bir meslek ki bütün ilkeler çiğnense bile yine de bu mesleği icra edenler yaptıklarına 'gazetecilik' diyebilir, imtiyaz kullanmaya ve dokunulmazlıktan istifade etmeye devam edebilirler. Bugün Türkiye'de birçok gazete, televizyon ve internet sitesi var ki hangi kritere vurulursa vurulsun yaptıkları işe gazetecilik denilemez. Ama bu sıfatı kullanıyorlar... Mesleki açıdan yüz kızartıcı örnekler sergileyenler bile kullanıyor"* diyordu. Karaalioğlu'na bu satırları yazdıran, binlerce kişinin telefonun dinlenmiş olması gerçeğini bazı medya organlarının görmezden gelmesiydi. *"Bu ülkede gazeteci, bu gerçeği görmezden gelerek haber ve yorum yapamaz. Bu olguya açık, kesin ve ısrarlı bir tepki göstermeden mesleğe devam edilemez"* diyen Karaalioğlu sözü yolsuzluk soruşturmaları sırasında yayınlanan ses kayıtlarına getirerek, *"Hukuk dışı elde edilmiş telefon konuşmalarını satır satır yayınlayan ve hâlâ gazetecilik sıfatını kullanmaya devam eden yazarlar bile olmuştur. Buna gazetecilik denemez.*

1 http://serbestiyet.com/stardan-nasil-ayrildim-gercekler-ve-yalanlar/

2 http://t24.com.tr/haber/mustafa-karaalioglu-basbakan-beni-aramistir-ama-oses-kaydi-montaj,253826

Bu gazetecilik mesleğinin ahlaksızca suistimalidir" yazdı.[1] Ergenekon sürecindeki davalar sırasında, yasal ya da yasa dışı telefon konuşmalarıyla haysiyet cellâtlığının en açık örneğini vermiş, iktidarın memuriyetine soyunmuş Karaalioğlu'nun gazetecilik dersi vermeye kalkışması, en hafifinden haddini bilmemek diyerek şimdilik susalım.[2]

Erdoğan'ın aradığı bir diğer isim de şimdilerde Doğan grubunun komiser yazarlarından olan Kanal 24'ün o dönemki yöneticisi Mehmet Akif Beki'ydi. Mustafa Karaalioğlu'nun sunduğu Siyaset 24 adlı programı izlediğini belirten Erdoğan programın konukları Hasan Cemal, Okay Gönensin ve Ali Bayramoğlu'dan rahatsız olduğunu belirterek, *"Niçin biz buralarda ağırlıklı olarak kendi sesimiz olmuyoruz hâlâ. Ben bunu size anlatamıyorum ya. Bu adamlardan bize bir şey olmaz ya. Mustafa şu an orada eziliyor. Üçü onu topa tutuyorlar adeta. Ben burada kendi kendime kahroluyorum, böyle şey mi olur?"* diyordu.

Baba oğul Erdoğan'lar arasında 18 Aralık 2013 tarihli telefon konuşması kaydında ise Gülen Cemaati'ne had bildirmek için ciddi medya desteğine ihtiyaç olduğunu ifade eden Başbakan'a oğlu Bilal Erdoğan, *"Manşetleri göreceksin inşallah.* Takvim *gazetesi 'Vaiz Lobisi' diye manşet attı.* Sabah *gazetesi 'Kaset olmadı dosya verelim.' Onlar tamamen hazır babacım. Şu an sizin talimatlarınızı bekliyorlar. En tepeden vurmaya başlayacaklar" ifadelerini kullanıyor. Erdoğan da, "Tamam, canım ne varsa ellerinde gireceğiz onun şeyi yok"* şeklinde karşılık veriyordu.

11 Şubat 2014

Yolsuzluk soruşturmalarının koordinatörlüğünü yaparken geçici yetki ile Bakırköy Cumhuriyet Başsavcı Vekili yapılan Zekeriya Öz, HSYK kararnamesiyle Bolu'ya düz savcı olarak atandı. HSYK, hizmet gereği atandığı belirtilen Öz'ün tayinini müfettişlerinin başlattığı ve İstanbul'da devam eden soruşturmalarında gizliliği ihlal ettiği ve Ali Ağaoğlu'na ait şirketler tarafından Dubai'ye

1 http://haber.stargazete.com/yazar/iktidar-nefreti-endeksi/yazi-958397

2 Biatla kendini var eden Mustafa Karaalioğlu için bu da yeterli olmamıştı. *Star* ve *Akşam* gazetelerinin yönetimini devralan Erdoğan'a en yakın iş adamlarından birisi olan Ethem Sancak'ın tasarrufuyla 2014 Kasım ayı sonunda Karaalioğlu CEO'luk görevinden kovuldu. Karaalioğlu'nun yanı sıra *Star* Genel Yayın Yönetmeni Yusuf Ziya Cömert ile *Akşam* Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ocaktan da kovulanlar arasındaydı. Üç isim de hükümetin bir diğer gazetesi olan *Yeni Şafak*'ta köşe yazarı olarak yollarına devam edecekti.

tatile gönderildiği yönündeki iddiaların doğru olduğuna ilişkin notlarına dayandırdı. Kararnameyle toplam 166 hâkim ve savcının görev yeri değişirken İstanbul, Ankara ve İzmir'e de 3'er yeni başsavcıvekili atandı.[1]

"Başörtülü bacı"nın yalanları

14 Şubat 2014

17 Aralık operasyonlarının ardından tutuklanan Halkbank'ın eski genel müdürü Süleyman Aslan ile birlikte 6 kişi tahliye edildi. Rüşvet almak suçundan 20 Aralık 2013'de tutuklanan ve avukatlarının yaptığı başvuru üzerine 57 gün sonra tahliye kararı çıkan Aslan'a yurtdışına çıkış yasağı da konulmadı. Aslan'ın mal varlığı üstündeki tedbir de kısa süre önce kaldırılmıştı. İstanbul 19'uncu Sulh Ceza Mahkemesi yargıcı Hulusi Pur, suç vasfının değişebileceği ihtimalini gerekçe göstererek evinde bir ayakkabı kutusu içinde 4,5 milyon dolar bulunan Aslan'ın tahliye kararını vermişti. Yargıç Pur, diğer tutuklular Abdullah Habbani, Mohammadsadegh Ratsgar Shishehgarghaneh, Ahmet Murat Öziş, Onur Kaya ve Umut Bayraktar'ı da aynı gerekçeyle tutuklu kalmalarının mağduriyetlerine sebebiyet vermemesi için adli kontrol şartıyla tahliye etti. Rıza Sarraf, Barış Güler ve Salih Kaan Çağlayan'ın tahliye talebi ise reddedildi.[2] Bu karardan birkaç saat sonra da İstanbul 28. Sulh Ceza Mahkemesi yine adli kontrol şartıyla 17 Aralık soruşturması kapsamında tutuklu bulunan Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir'in kardeşi Sebahattin Demir'in de aralarında bulunduğu 7 kişiyi tahliye etti.[3]

Gezi İsyanları sırasında AKP ve medyası, siyasal talepler içeren barışçıl sivil eylemleri bir darbe girişimi, demokratik taleplerle sokağa dökülenleri de terörist olarak göstermek için çok çaba harcamıştı. Akıl sağlığı yerinde olanlaran inanmadığı bu savunmaları kanıtlamak için deyim yerindeyse ağızlara sakız edilen bir olay, doğruluğu tartışmalı olsa da aylarca tartışılmıştı. İddiaya göre, Zehra Develioğlu adlı kadına ve bebeğine başörtülü olduğu gerekçesiyle eylemler sırasında İstanbul Kabataş'ta göstericiler saldırmıştı. Başbakan Erdoğan'ın *"Benim başörtülü kızlarıma, başörtülü bacılarıma saldırdılar"* diyerek gündemede tutmakla kalmayıp

1 http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/02/12/oz-boluya-duz-savci
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25807683.asp
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25812105.asp

toplumsal kutuplaşmayı keskinleştirmek için gayret sarf ettiği olay bir kadının saldırı ve tacize uğrayıp uğramadığının ötesine geçip siyasal tartışmaya dönmüştü. İki kirli güç odağı olan ve birbirlerinin her türlü defosunu bilen AKP ve Cemaat arasındaki savaşın iyi yanıysa tarafların birbirlerinin kirini açık etmesiydi. İşte bu kirlerden birisi de, *"Üzerleri çıplak, bandanalı, elleri deri eldivenli 70-100 kadar adamın ortasında kaldım"* diyerek kendisine saldırıldığını iddia eden Zehra Develioğlu'nun anlattığı olayın görüntüleriydi. Kanal D televizyonuna sızdırılan güvenlik kamerası görüntüleri, *"bebeğinin yaralandığını, kendisinin üzerine işenip, saldırganların cinsel organlarını yüzüne sürdüğünü"* de anlatan Develioğlu'nun müthiş bir hayal gücü ile öne sürdüğü iddiaları yalanlıyordu. 1 Haziran günü yaşandığı öne sürülen iddialar inandırıcılıktan uzak, fazlasıyla şüpheli olsa da, başörtüsü konusundaki faşizan yaklaşıma sahip olanların varlığı ve kadın beyanının esas alınması gerektiğinden hareketle bu kuşkular çok dile getirilmedi. Elbette ki görüntülerin sızdırılmasının nedeni ahlaki değil siyasi motivasyonla olmuştu. Ancak ortaya çıkan ve iddiaların külliyen yalan olduğunu kanıtlayan görüntülere rağmen AKP medyası gerçeğin yalan olduğunda ısrar eden yayınlara devam etti. AKP medyasına göre Develioğlu saldırıya uğramış, ilk ifadelerinde 70-100 kişi dediği ancak görüntülerden sonra sayısı yüzlerce diye ifade edilen saldırganlarca tekmelenip tokatlanmış, küfürler ve kahkahalar eşliğinde cinsel tacize uğramıştı. Bütün bunları yaparken saldırganlardan bazılarının içki içtiği de söyleniyordu. Yerseniz.

15 Şubat 2014

Hükümet, bir devrim olduğunu iddia ettiği HSYK'deki değişikliklerin önünü açan yasal değişiklikleri yeniden değiştirmek için kolları sıvadı. AKP iktidarı Cemaat'le savaşırken, geçmişteki hataları telafi etmek için kendi yaptığı yasalarla da savaşmaya başlamıştı. 17 Aralık operasyonuyla birlikte, üye yapısındaki dengelerin aleyhine olduğunu farkeden hükümet HSYK'de değişiklik yapması için kolları sıvamıştı. Hükümet HSYK'ye kendi ağırlığını koymak için birbiri ardına adımlar atmaya başladı. Hükümeti harekete geçiren ilk olumsuzluk, çocukları üzerinden bakanlarını da hedef alan operasyonlardan mülki idare amirlerinin ve bakanların haberininin olmamasıydı. 21 Aralık 2013 'te Adli Kolluk Yönetmeliği değiştirilerek, polislerin amirlere bilgi verme zorunluluğu

getirildi. 26 Aralık'ta HSYK'nin 22 üyesinden 13'ünün imzasıyla bu yönetmeliğin Anayasa'ya aykırı olduğuna dair bir açıklama yapıldı. Hükümetin korsan bildiri değerlendirmesi yaptığı bu olayın ardından 30 Aralık 2013 'te HSYK üyelerinden Adalet Bakanı Müsteşarı Birol Erdem görevden alındı. 7 Ocak 2014'de ise HSYK'nin 12 Eylül 2010 referandumunun ardından değiştirilen yapısını yeniden değiştirecek yeni bir yasa teklifi hazırladı. Ancak gelen tepkilerin ardından Meclis'teki görüşmeler 24 Ocak 2014 'te bitti ve yasa teklifi askıya alındı. HSYK Genel Kurulu'nun 15 Ocak 2014'teki ilk toplantısında Adalet Bakanı Bekir Bozdağ hâkim ve savcıların atamalarıyla ilgili kararların alındığı Birinci Daire'nin üye yapısını değiştirdi. Bazı üyeler 3'üncü Daire'ye kaydırıldı. Bakan Bozdağ kritik atamaları gerçekleştirmek üzere HSYK Genel Kurulu'nu 10 Şubat 2014'te olağanüstü toplantıya çağırdı. Hükümet ile HSYK arasında yeni bir kriz patlak verdi. Toplantıda karar almak için 22 üyeden 15'nin hazır bulunması gerekiyordu. Ancak 8 üye toplantıya katılmadığı için hiçbir karar alınmadan toplantı bitirildi. Bu gelişme üzerine acil olarak toplanan AKP'nin hukukçu kurmayları durum değerlendirmesi yaptı. TBMM Genel Kurulu'nda askıya alınan HSYK teklifi 15 Şubat 2014'te yeniden gündeme getirildi. Muhalefet partilerinin yoğun itirazları, hatta yumruklu kavgalar arasında teklif Genel Kurul'dan geçti. HSYK Kanunu'nun yanı sıra yargı teşkilatını baştan aşağı değiştiren birçok kanunda da değişiklikler yapılmıştı. Yeni yasa, aynı zamanda HSYK Başkanı da olan Adalet Bakanı'na geniş yetkiler getiriyordu. Önceden HSYK Daire Başkanlarını, daireler kendi içlerinde seçiyordu. Yasayla bakanın seçtiği iki adaydan birini ilgili daire değil HSYK Genel Kurul'u seçecekti. Adalet Bakanlığı Müsteşarı üç daireden birine başkan olabilecekti. Adalet Bakanı'nın HSYK Başkanı sıfatıyla Teftiş Kurulu üzerindeki yetkileri arttırılıyordu. HSYK'nin dört yıl boyunca yayımladığı tüm genelge ve kararlar, kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte iptal oluyordu. Yönetmelik çıkarma yetkisi de Genel Kurul'dan alınarak Bakan'a veriliyordu. Savcıların adli, hâkimlerin idari görevlerini belirleme ve bu konuda genelge çıkartma yetkisi de Adalet Bakanı'na geçmiş olacaktı. Adalet Bakanı'nın, HSYK'yi oluşturan üç dairenin işleyişi hakkındaki yetkilerini de arttıran yasayla, Türkiye Adalet Akademisi'nin yapısı da kökten değiştiriliyor ve eğitimler konusunda esas belirleyici Adalet Bakanı haline geliyordu. Adli ve idari yargı hâkim

ve savcıları arasından HSYK üyesi adayı olabilmek için meslekte 20 yıl çalışmış olma şartı getirilmişti. HSYK Genel Kurulu'nun en az 17 üyeyle toplanıp salt çoğunluk olan 12 üyeyle karar almasına ilişkin komisyonda yapılan düzenlemeden de vazgeçilmişti. HSYK Genel Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla, yani 12 üyeyle toplanacak ve karar alacaktı. Buna göre 22 üyeli kurul 12 üye ile toplanıp yedi kişiyle karar alabilecekti. Böylece hükümet, Kurul'u toplayıp karar alma sürecini kolaylaştırıyor görünürken, zaten üyelerinin yedisini kendisi atadığı için istediği kararı çıkarma yetkisini de ele geçirmiş bulunuyordu. HSYK kanun teklifinde birinci dairenin beş, ikinci dairenin beş ve üçüncü dairenin on kişiyle toplanması şartı, AK partinin önergesiyle değiştirilerek eski haline getirildi. Buna göre daireler yedi üyeli olarak salt çoğunlukla toplanıp karar alması sağlanacak hale getirildi. HSYK Üçüncü Dairesi'nin görevleri arasında bulunan, hâkim ve savcılar hakkında inceleme ve soruşturma yapılmasına yer olmadığına ilişkin kararların oluru için Adalet Bakanı'na teklif zorunluluğu getiriliyordu. Yargıtay Birinci Başkanı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı seçilebilmek için gerekli olan dört yıllık Yargıtay üyeliği şartı sekiz yıla çıkarılıyordu. Yargıtay Daire Başkanı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili olabilmek için gereken üyelik süresi de üç yıldan altı yıla yükseltilmişti. Türkiye Adalet Akademisi'nde Genel Sekreterlik makamı kaldırılırken, başkan ve üç başkan yardımcısından oluşacak akademinin bu üyelerini de yönetim kurulu yerine Adalet Bakanı önerecekti.[1] Kısacası iktidarı tek parti rejimi haline getiren uygulamaların devamı olarak yargıda da tek adam dönemi başlamış oluyordu.

Önce internete devlet sansürünü koyulaştıran yasayı, ardından MİT'i sınırsız yetkiyle donatan değişiklikleri öngören kanunu onaylayan, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül bir kez daha içinden çıktığı yapıya ihanet etmedi. Anayasa gereği yasayı onaylama, yeniden görüşülmek üzere TBMM'ye gönderme ve yasayı onaylamakla birlikte bazı maddelerini Anayasa Mahkemesi'ne gönderme seçenekleri bulunan Cumhurbaşkanı Gül tercihini ilkinden yana kullanarak 26 Şubat günü yasayı Meclis'ten geldiği şekliyle onayladı. Başbakan Erdoğan'la yaşadığı görüş ayrılıkları nedeniyle AKP tabanını küstüreceği riskiyle zor durumda kalan Gül, yasayı onaylamasına rağmen daha önce yapmadığı bir şe-

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/hsykda_tek_adam_donemini_baslatacak_teklif-1169861

kilde açıklama yayınladı. Değişikliklerin Meclis'te görüşülmesi aşamasında yaptırdığı incelemede, HSYK yasasında 12 maddede 15 Anayasa'ya aykırılık bulunduğunun tespit edildiğini, bu konuda hükümete de gerekli uyarıyı yaptığını belirten Gül, bu bağlamda bazı değişikliklerin yapıldığına dikkat çekti. Açıklamasında, *"Düzeltilen bu açık aykırılıklar dışında kanunun diğer lehinde ve aleyhinde tartışılan maddelerinin ise Anayasa Mahkemesi'nce değerlendirilmesinin daha doğru olacağını düşünerek yayımlanmasını uygun buldum"* diyen Gül yasayı onayladığını duyurdu.[1] Yani Gül, topu Anayasa Mahkemesi'ne atarak aradan sıyrılmayı seçmişti.

Yasanın iptali için CHP'nin daha önce AYM'ye yaptığı başvuru, *Resmi Gazete*'de yayımlanmadığı gerekçesiyle reddedilmişti. Onama kararının ardından vakit kaybetmeden yeniden AYM'ye başvuru yapıldı. Başyvuruyu değerlendiren AYM, 11 Nisan'da bazı maddelerini iptal etse de yasa yürürlüğe girdiğinde yapılan kadro değişiklikleri aynen korundu. AYM, HSYK'nin yapısını değiştiren kanunun Adalet Bakanı'na geniş yetkiler veren hükümlerini iptal etmişti. CHP'nin yasanın yok hükmünde sayılması talebini kabul etmeyen Yüksek Mahkeme, yeni düzenleme için üç ay süre verdi. AYM'nin yürütmeyi durdurma kararıyla Adalet Bakanı'nın Teftiş Kurulu Başkanı'nı ve başkan yardımcılarını atama yetkisinin HSYK Genel Kurulu'nun görevleri arasında sayılması gerektiğine karar verildi. HSYK'ye karşı sorumlu olan Teftiş Kurulu Başkanı'nın Adalet Bakanı'na karşı sorumlu olması ve Teftiş Kurulu'nun aynı zamanda HSYK Başkanı olan Adalet Bakanı'nın verdiği görevleri yapması da Anayasa'ya aykırı bulunmuştu. AYM, Adalet Bakanı'nın HSYK üyelerinin çalışacakları daireleri belirleme, HSYK Genel Kurulu'nu olağanüstü toplantıya çağırma, kurul üyelerinin soruşturulması için izin verme ve HSYK Genel Sekreteri'ni atama yetkisini de ortadan kaldırmıştı. HSYK üyeliğine seçimlerde adayların hâkimlik ve savcılık mesleğinde 20 yıl çalışmış olma şartını öngören madde de Anayasa'ya aykırı bulunmuştu.[2]

20 Şubat 2014

Taraf gazetesi, 17 Şubat gününden başlayarak, kamuya memur alımlarında Cemaat kadrolarının ayıklanması için fişleme yapıldığı iddialarını içeren haberleri manşetine taşımıştı. İddiaya göre

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25897468.asp
2 http://www.aljazeera.com.tr/haber/ozel-yetkilere-tirpan

sadece cemaatçiler değil, CHP'ye sempati duyanlar, Kürtler ve Geziciler diye belirtilenler de fişleniyordu. AKP kendilerinden olmayanları "sakın almayın" anlamına gelen kırmızı listelerde toplarken mavi ve yeşil listeler ise kamuda işe alınmasında "sorun olmayan" aday adaylarını kapsıyordu. AKP'nin çekirdek kadrosuna alınabilecek adaylardan oluşan mavi listeye partililerin yakınları ile Milli Gençlik Vakfı'ndan yetişmiş kadrolar alınıyordu. Yeşil renkli listeler ise, çalışmasında sakınca olmayan ve siyasi konularda çok fazla bir bağlantısı bulunmayan kişileri kapsıyordu.[1] İçişleri Bakanı Efkan Ala, *"Dedikoduyla devlet yönetilmez. Devlet yönetimi ciddi bir iştir. Buna ilişkin bilgi belge varsa gereğini yapalım"*[2] diyerek iddiaları yalanlamasının ertesi günü *Taraf* gazetesi fişleme belgelerini, *"Efkan Bey bu da fişi"* diye manşetten yayınlayarak yanıt verdi.[3]

Erdoğan'ın siyasi ikbali için her şeyin mübah olduğu sistemde Türkiye'yi tek parti devletine çevirmek için de her türlü yasal değişiklik yapılıyordu. Gülen Cemaati'nin polis teşkilatında 40 yıla yayılan örgütlenmesini dağıtamayacağını bilen AKP, çözümü MİT'i iktidarın bir nevi kolluk teşkilatına çevirecek düzenlemeler yapmakta bulmuştu. Türkiye'yi *"muhaberet devletine çevirecek"* eleştirileri yapan MİT Yasası'nda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi de 20 Şubat'ta TBMM'ye sunulmuştu. 1 Ocak 1984'te yürürlüğe giren MİT Yasası'nda 30 yıl sonra ilk defa değişikliğe gidiliyordu. MİT'i olağanüstü yetkilerle donatan yasayla fişleme, izleme, istihbarat ve kolluk kuvveti yetkisinde olan baskın düzenleme, arama yapma gibi operasyonlar serbest hâle geliyordu. MİT'e, tüm kamu kurum ve kuruluşları, bankalar ve finans kuruluşlarından, hatta mahkemelerden istediği tüm bilgi ve belgeleri de alma imkânı tanınıyordu. MİT belgelerinin gazete, TV ya da internette yayınlanması halinde de sadece gazeteci ya da sorumlu müdüre değil, yayın kuruluşu sahibine de hapis cezası geliyordu. MİT'e, gerekli görmesi halinde örgütlerle temas kurma imkânı da sağlanacaktı. Değişikliğe ihtiyaç duyulmasının nedeni Cemaat'in MİT üzerinden hükümete yönelik saldırılarıydı. İlki, KCK soruşturmaları kapsamında 7 Şubat 2012'de üst düzey MİT mensuplarının ifadeye çağrılmasıyla başlayan süreç yolsuzluk soruşturmaları

1 http://www.taraf.com.tr/haber-memurlara-kirmizi-mavi-yesil-fisleme-148408/
2 http://www.zaman.com.tr/politika_devlet-yonetimi-ciddi-istir-dedikoduyla-olmaz_2200308.html
3 http://www.taraf.com.tr/haber-efkan-bey-bu-da-fisi-148605/

sırasında silah yüklü MİT TIR'larına operasyon yapılmasına kadar uzanmıştı. MİT'in görev alanını genişletip yetkilerini artıran değişiklikler haberleşme hürriyeti, özel hayatın gizliliği, yargı bağımsızlığı, ticari sır gibi en temel hak ve özgürlükleri askıya alırken sınırsız bir gücü de beraberinde getiriyordu. Yasanın geriye dönük olarak da uygulanacak olması, ortalığa saçılan iddiaları dava konusu olmaktan da çıkaracaktı. Yasadan sonra MİT kaynaklı herhangi bir hukuksuzluk ise eğer eylemlerin görev dâhilinde olduğu beyan edilirse yargılamadan muaf tutulacaktı. MİT müsteşarı hakkındaki soruşturmalarda ise Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanlarının Yüce Divan'da yargılanmalarına ilişkin usul uygulanacaktı. MİT yasa tasarısıyla, PKK ile yürütülen müzakere süreci de resmiyet kazanacaktı. MİT'in yerli, yabancı her türlü kurum, kuruluş, örgüt, oluşum ve kişilerle doğrudan ilişki kurup uygun koordinasyon yöntemlerini uygulayabilmesini sağlayan tasarıya *"Başkalarına da görüşme yaptırılabilir"* hükmü de eklendi. Böylece, BDP'lilerin ve MİT dışındaki görevlilerin cezaevinde Abdullah Öcalan ile yaptığı görüşmelerin de suç olmaktan çıkarılması amaçlanıyordu. MİT'e yurtdışında operasyon yapma yetkisi de veren yasayla ayrıca *"Türk vatandaşları hariç olmak üzere"* ve *"Millî güvenliğin veya ülke menfaatlerinin gerektirdiği hâllerde"* denilerek tutuklu veya hükümlü bulunanların başka bir ülkeye iade edilebilmesi veya başka bir ülkede tutuklu ve hükümlü bulunanlar ile takas edilebilmesinin önü açılıyordu. Hükümet ve MİT'i zor durumda bırakan silah yüklü TIR'larla ilgili soruşturmaların tekrar yaşanmaması için de önlem alındı. Cumhuriyet savcılarına, MİT görev ve faaliyetleri ile mensuplarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikâyet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde, MİT ile temasa geçme zorunluluğu getirildi. Tasarıya göre, soruşturulacak konunun MİT'in görev ve faaliyetlerine ilişkin olduğunun anlaşılması veya belgelendirilmesi üzerine adli yönden başkaca bir işlem yapılmayacak ve herhangi bir koruma tedbiri uygulanmayacaktı. Meclis'ten geçen yasa, 25 Nisan 2014'te Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından onaylandı.

Erdoğan'ı dinleyen böcekler

Ergenekon sürecindeki tartışmalı davaların şüpheli delillerine ilişkin kuşkuları gidermeyen bilirkişi raporları veren Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Bilişim ve Bilgi

Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi (BİLGEM) Daire Başkanı Hasan Palaz 5 Şubat 2014'te görevden alınmıştı. Bu olay, yolsuzluk operasyonlarının ve soruşturmaları engellemek için hükümetin hukuku askıya alan düzenlemelerinin gölgesinde kalmıştı. Ta ki Hasan Palaz'ın 20 Şubat günü yaptığı açıklamaya kadar. Palaz görevden alınmasının nedeninin, Başbakan Erdoğan'ın ofisinde bulunan ve böcek diye tabir edilen dinleme cihazlarıyla ilgili yazdığı raporla ilgili olduğunu söylüyordu. Başbakanlıkta ele geçirilen böceklerin 2012 Ocak'ında MİT tarafından kendisine gönderildiğini ve bir rapor hazırladığını belirten Palaz, *"Raporumu beğenmediler. Değiştirmemi istedikleri şekilde bir rapor hazırlamamı istediler. Kabul etmeyince baskı başladı ve görevden alındım"* iddiasında bulunuyordu. 24 yıldır TÜBİTAK'ta görev yapan eski başkan yardımcısı Palaz'ın yazılı olarak yaptığı bu açıklamalar ortalığı karıştırdı. Palaz, Başbakanlık'ta bulunan dinleme cihazını inceleyerek kaynağı ve ömrü konusunda talep üzerine hazırladığı bilimsel raporu 2012 Ocak'ında MİT'e teslim ettiğini daha sonra da Başbakanlık Teftiş Kurulu'ndan (BTK) gelen çağrı üzerine bilgi verdiğini söyledi. Kasım 2013'te BTK'ye aynı konu ile ilgili tekrar çağrılarak yeniden bilgisine başvurulduğunu belirten Palaz, *"Bu görüşmeden anladığım TÜBİTAK raporundan çıkan bilimsel ve objektif sonuçların 'beklentiyi' karşılamadığıydı"* dedi. Palaz, ikinci kez bilgisine başvurulmasının ardından etkili bazı kişilerin kendisinden raporu tekrar, istenen şekilde hazırlayıp sunmasını aksi takdirde görevden alınacağını söylediklerini öne sürdü. Palaz iddialarını, *"Tarafıma ifade edilen 'beklenti' böceğin kullanıma girdiği tarihin gerçek tarihten başka bir tarih olarak değiştirilmesiydi. Yani raporda masa başı tahrifat yapmam istendi. Aksi halde 'birilerinin adamı' olarak fişlenip görevden alınacağım belirtildi. 'Kendini yakma, kim yanarsa yansın' şeklinde yoğun tehdit ve baskı altına alındım"* diye sürdürdü.[1] Palaz, açıklama yapmadan önce *"tehdit ve baskıya maruz kaldığını"*, böcek soruşturmasını yürüten savcı Hüseyin Şahin'e de anlatmıştı. Ancak Palaz, *"Şikâyetinden sonuç alamayacağı izlenimine kapıldığı için açıklama yaptığını"* söylüyordu.[2] Palaz'ın iş akdini feshetten TÜBİTAK Başkanlığı iddiaları yalanlarken, konuyla ilgili kendilerine herhangi bir şikâyette bulunmayan Palaz'ın görev değişikliği kararının tamamen idari bir tasarruf olduğunu

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25855018.asp
2 http://t24.com.tr/haber/hasan-palaz-baski-ve-tehdit-iddiasini-once-savciya-anlatmis,251822

açıkladı. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık ise *"Böyle bir iddiası varsa mahkemeye başvursun. 2012 yılında gerçekleşen bir olayın görevden alınmaya bağlanması çok çirkin"* dedi. Başbakanlık'tan yapılan açıklamada da, *"Gerçeğe tamamen aykırı"* denilen iddiaların böcek soruşturmasını etkileyerek kamuoyunu yanlış yönlendirme amacı taşıdığı belirtiliyordu.[1]

Palaz'ın iddialarında ve Başbakanlık tarafından yapılan açıklamalarda bahsi geçen böcek soruşturması Erdoğan'ın ofisinde dinleme cihazları bulunmasıyla ilgili yürütülen soruşturmaydı. Başbakan Erdoğan 21 Aralık 2012 gecesi, konuk olduğu NTV'de, ofisinde dinleme cihazları bulunduğunu açıklamıştı. Evinin altındaki ofisinde dinleme cihazları bulunduğunu belirten Erdoğan, *"Biz ne yaptık, arama-tarama esnasında ilgili birimlerimiz bunu buldu, çıkardı. Epey oldu. Bunu bulup çıkartmak yetmiyor ki. Bunu buraya kim koydu, bunu da çıkartacağız. Bu tür şeyler ne yazık ki oluyor. Bütün tedbirlere rağmen oluyor. Sayın Baykal ve diğer milletvekilleriyle ilgili olan olay. Derin devlet dediğiniz olay var ya boş durmuyor onlar da çalışıyor. Bunlar devletin içine sızmış vaziyette, bunlar var"* dedi.[2] Türkiye'de yaşayan herkesin dinlenildiği şüphesine kapılmasının haklılığına da işaret eden Başbakanın bu önemli açıklaması, ilginçtir, geçiştirilmeye çalışıldı. Medyasıyla birlikte Erdoğan için, aynı tarihlerde ODTÜ'lü öğrencilerin AKP karşıtı eylemler yapması ve öğretim üyelerinin de öğrencilerine destek çıkan açıklamaları nedense daha önemliydi. Hatta dinlenildiğini açıklamasından birkaç gün sonra Erdoğan, konuyla ilgili kendisine sorular yönelten gazetecilere, *"Böcek konusunu isterseniz şu anda devam ettirmeyelim"* diyordu.[3] Her olumsuzluktan bir mağduriyet yaratmakta mahir olan Erdoğan ve medyası, bu önemli meseleyi dahi böceklerin bulunmasından bir yıl sonra dillendirmişti. Erdoğan'ın konuyu neden geçiştirdiği yolsuzluk soruşturmalarıyla ortaya saçılan telefon konuşmalarıyla anlaşılacaktı. Sonraki süreç içinde Başbakan Erdoğan, ofisinde bulunan dinleme cihazlarıyla ilgili herkesin aklına gelen ilk şüpheli olan Cemaat'i işaret eden açıklamalar yapmıştı. Şimdi filmi biraz geriye saralım.

Başbakan Erdoğan'ın yıllardır korumalığını yapan ve en yakınındaki isim diye bilinen Koruma Müdürü Zeki Bulut 5 Eylül

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25865682.asp
2 http://wap.ntvmsnbc.com/Haber/Goster/25408128
3 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/22234745.asp

2012'de, sürpriz sayılan bir kararla il emniyet müdürü olarak Denizli'ye atanmıştı. İçişleri Bakanlığı'nın Emniyet Müdürleri Kararnamesi'yle, atama yoluyla Başbakan'ın yakın çevresinden uzaklaştırılan diğer isim ise Nevşehir Emniyet Müdürü yapılan Başbakanlık Koruma Dairesi Başkanı Mehmet Yüksel olmuştu. Gidenlerin yerine Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığı'na Samsun 19 Mayıs Polis Meslek Yüksekokulu Müdürü Ramazan Bal, koruma müdürlüğüne de Muhsin Köse getirilmişti. Ramazan Bal'ın yardımcısı ise Necmettin Erbakan'ın da korumalığını yapan Suat Çelik olmuştu.[1] Erdoğan'ın korumalarının değiştirilmesi operasyonunun, 7 Şubat 2012'de yaşanan MİT Krizi'yle ilk nüvesini veren Hükümet-Cemaat gerginliğinin bir sonucu olduğu yorumları yapılıyordu. Başbakan'ın attığı her adımdan haberdar olan en hassas ekip olan koruma polislerinin Cemaat'e yakın kişiler olduğuna dair duyumlar ortaya çıkınca değişiklik yapılmıştı. Gerçek nedeni bilinmediği için sıradan haber muamelesi gören bu değişiklikten bir hafta sonra, 14 Eylül günü Başbakanlık'ın eski ve yeni korumaları arasında tartışma çıktığı ve birbirlerine silah çektiklerine ilişkin haberler medyada yer aldı. Eski Yakın Koruma Şube Başkanı Erdinç Gürkan görevden alındığının tebliğ edildiği 12 Eylül günü Başbakanlık'taki odasını boşalttığı sırada yeni atanan korumalardan birkaçı aniden odaya girmiş ve tartışma çıkmıştı. İddialara göre Başbakanlık'tan dışarı evrak çıkarılacağına dair duyumlar üzerine yeni korumalar, Zeki Bulut'un ekibinden olan eski korumaları takibe almıştı. Takipte olanlardan biri de Erdinç Gürkan'dı. İddiaya göre eşyalarını topladığı sırada Gürkan'ın bazı evrakları imha ettiğini gören yeni Yakın Koruma Şube Başkanı Ali Karabağ odaya girerek, *"Sen ne yapıyorsun dedilleri mi yok ediyorsun?"* diye bağırmıştı. Gürkan evrakların kendisine ait olduğunu söylese de, odadan çıkan Karabağ yanında yeni ekipten Suat Çelik, Ceyhun İşçi ve Bülent Kara ile birlikte tekrar gelmişti. Odaya girer girmez Suat Çelik belindeki silahı göstererek *"Eller yukarı"* diye bağırmıştı. Çelik, yanındaki polislere de *"Evraklara el koyun, kriminal inceleme ve MİT'e gönderin"* diye talimat veriyordu. Gürkan'ın karşılık vermesi üzerine büyüyen tartışma Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı'ndan olay yerine gelen bir emniyet müdürü tarafından kontrol altına alınmıştı. Tartışma sırasında tartaklandığı için fenalaşan Gürkan hastaneye kaldırılmış, Başbakanlık

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/21391969.asp

Koruma Daire Başkanı Ramazan Bal'ın talimatıyla da daha sonra mühürlenen odasında arama yapılarak kişisel eşyaları ile bulunan evraklara el konulmuştu. Daha sonra Gürkan'ın, *"tehdit, hakaret ve kasten yaralama"* iddialarıyla şikâyetçi olması üzerine başlatılan soruşturmada ise savcılık takipsizlik kararı vermişti.[1] Yakın Koruma Şube Müdürlüğü'ne atanan Karabağ'ın, *"Delilleri yok ediyorsun"* diye bağırdığı, Koruma Dairesi Başkan Yardımcısı Suat Çelik'in *"Evraka el koyun, kriminal inceleme ve MİT'e gönderin"* şeklinde talimat verdiği bu kavgada eski koruma ekibinden Gürkan'ın hangi suçun delillerini yok ettiği ve evrakların neden MİT'e gönderilmek istendiği o zaman için anlaşılamadı. Başbakanlık'ta önemli bir şeyler olsa da kimse bir şey bilmiyordu. Derken, tepedeki iki isimden sonra 24 Eylül günü Başbakan'ın eski ekipten kalan tüm korumaları da değiştirildi. Erdoğan'ın yakın korumasında görev yapan dördü Ankara'da biri İstanbul'daki beş ekibin tamamı görevden alınmıştı. Dört emniyet müdürü ile beş ekip amirinin de aralarında bulunduğu 23 polis başka görevlere atanmıştı. Yeni atanan ekip amirlerinin kendi ekipleriyle geleceği için elektronik destek birimi, İstanbul ve Ankara'da bulunan konutlarda görev yapanlar dâhil yakın koruma ekibinde görevli yaklaşık 300 polis memuru da başka görevlere atanacaktı.[2]

Bu operasyonlardan bir ay sonra *Sözcü* gazetesinde yer alan bir haberde Başbakanlık korumalarının değiştirilmesinin nedeninin Erdoğan'ın dinlenilmesi olduğu iddia ediliyordu. 14 Kasım 2012'de *"Tayyip'in odasından dinleme cihazı çıktı"* manşetiyle çıkan gazetenin iddiasının kaynağı ise CHP Genel Başkan Yardımcısı Gürsel Tekin'di. Başbakan'ın Meclis'teki makam odasının, tadilat adı altında yer döşemeleri dahi sökülerek arandığını belirten Tekin, *"Meclis'teki makamında iki adet dinleme cihazı bulunduğu duyumlarını aldık. Sonraki süreçte beş yıldır yanından ayırmadığı Başbakanlık Koruma Daire Başkanı Mehmet Yüksel ile Koruma Müdürü Zeki Bulut görevlerini devretti. Erdoğan neden yanından bir an olsun ayrılmayan yakın korumalarını tamamen değiştirme ihtiyacı duydu?"* diyordu.[3]

Ve nihayet 21 Aralık 2012 gecesi Başbakan'ın bizzat kendisi katıldığı canlı yayın programında, koruma ekibinin dağıtılmasının

1 http://www.cumhuriyetarsivi.com/katalog/192/sayfa/2013/1/10/7.xhtml
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/21543308.asp
3 http://sozcu.com.tr/2012/gundem/iki-dinleme-cihazi-cikti-114497/

nedenininin ne olduğu da anlaşılan bir açıklama yaptı. Erdoğan, evi ve resmi konutunda böcek denilen dinleme cihazları bulunduğunu söylemişti. AKP medyasının, *"Böcek konusunu istersenız şu anda devam ettirmeyelim"* diyen efendisinin sözüne uyarak mesafeli durduğu dinleme skandalıyla ilgili doğru ya da yanlış birçok haber yapıldı. Başbakan Erdoğan'ın açıklamasının peşine düşen habercilerin, konunun hassasiyeti nedeniyle konuşmaktan kaçınan haber kaynaklarından elde ettikleri sınırlı bilgilerle yazdıkları haberler teyide muhtaçtı. Manipülasyona da açık bu konunun etrafında ortaya çıkan haberlerle ilgili en doğru iki bilgi Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın konuyla ilgili bir soruşturma yürüttüğü ve MİT'in de devrede olduğuydu. Uzun süre herhangi bir bilgi sızdırılmayan bu konu, Hükümet-Cemaat çatışmasının şiddetlenmesiyle birlikte AKP medyasının en çok işlediği olaylardan biri haline geldi. Nihayetinde açılan soruşturma tamamlandı ve iddianame hazırlandı. İddianameye göre 28 Aralık 2011 günü öğle saatlerinde Erdoğan'ın Keçiören Subayevleri'ndeki ikametin altında bulunan çalışma ofisinde Başbakanlık Başmüşaviri Mustafa Varank'ın ve konutta görevli polislerin eşliğinde arama-tarama yapıldığında olağan dışı bir sinyal tespit edilmişti. Yapılan incelemede sinyalin, Erdoğan'ın kriptolu olanı da dâhil olmak üzere toplam dört adet telefonunun da bulunduğu masasının sağ tarafındaki altı girişli çoklu priz içinden geldiği anlaşıldı. Elektrik kapalıyken sinyalin kesilmesi üzerine, açılmadan X-Ray cihazı ile görüntülenen çoklu prizin içinde normalin dışında özel bir yapının varlığını andıran bir görüntüyle karşılaşıldı. Bunun üzerine uzman ekip çoklu prizin kapağını açtığında, benzerlerinden farklı olarak kenarlarında boşluk bulunmadığını gördü. Prizin boşlukları, prizle aynı renkte silikon malzemeyle fark edilmeyecek şekilde kalıbı çıkarılarak kapatılmıştı. Söz konusu kalıp malzemesi kırıldığında, elektrik şebekesinden beslenen bir dinleme cihazı bulunmuştu. Uzmanlar dinleme cihazı bulunduğunu Mustafa Varank dışında evde bulunan diğer görevlilere söylemeyip herhangi bir olumsuzluk yokmuş gibi teknik aramalara devam ederken içinde böcek bulunan çoklu priz de incelenmek üzere MİT'e bağlı ekip tarafından teslim alınmıştı.

Bunun üzerine aynı gün öğleden sonra da AKP Genel Merkezinde beş kişilik MİT ekibiyle arama-tarama yapılsa da herhangi bir şey bulunamadı. Ertesi gün de yine Mustafa Varank'ın

nezaretinde MİT ekibi, Başbakanlık merkez bina ile Erdoğan'ın resmi konutunda da böcek aramalarına devam etti. Çankaya'daki resmi konutun makam odasında yapılan radyo frekans taramasında herhangi bir sinyal alınamayınca ekipler fiziki arama yapmaya başladı. Yine Erdoğan'ın masasının sağ tarafındaki üç girişli çoklu prizin kapağını açan uzmanlar, daha önce içinde böcek bulunan prizdekine benzer özel bir kalıp malzemesiyle karşılaştı. Kalıp kırıldığındaysa, herhangi bir sinyal yayını olmadığından pasif durumda bulunan, elektrik şebekesinden beslenen yeni bir dinleme cihazı bulundu. İçinde dinleme cihazı bulunan prizin olduğu yerde kriptolu telefon da dâhil olmak üzere çok sayıda telefon da vardı. Yine sadece Varank'a bilgi verilerek aramalara devam eden uzmanların bulduğu içinde böcek bulunan bu ikinci priz de MİT ekibine teslim edilmişti.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca açılan soruşturmada, 14 Şubat 2014'te tanık olarak ifadesine başvurulan Başbakan Danışmanı Mustafa Varank, Başbakanlık ve MİT müsteşarları arasında yapılan görüşme sonunda böcek taraması yapılmasına karar verildiğini ve Başbakan Erdoğan'ın talimatıyla aramalara refakat ettiğini söyledi. Erdoğan'ın Keçiören'deki konutunda yapılan aramalar sırasında MİT uzmanlarının bulduğu dinleme cihazının cep telefonu ile fotoğrafını çektiğini belirten Varank, Çankaya'daki resmi konutta bulunan böceğin ise kriptolu telefonun altındaki prizde bulunduğunu söyledi. *"Başbakanımız bu telefonla devletin üst düzey birimleri ile görüşmeler yapmaktaydı. Cihaz tam da bu telefonun altına yerleştirilmişti. Cihaza el koydular ve arkadaşlar fotoğrafladı"* diyen Varank, bulunan iki dinleme cihazının ve düzeneklerin birbirine benzediğini de belirtti.

MİT'in yaptığı teknik incelemede, ortam dinlemesi yapılan sistemin vericisi niteliğindeki dinleme cihazlarının güç kaynağına bağlı olduğu sürece çalışabilen ileri teknoloji ürünü olduğu belirlendi. Böceklerin, 200-300 metre yakında olmasının yeterli olacağı ve sabit olması gerekmeyen bir kayıt ünitesine kesintisiz olarak ses aktarımı yaptığı da tespit edildi. Ancak yaklaşık bir ay aktif olduğu belirlenen böceğin sesleri nereye aktardığı ve nerede kaydedildiği tespit edilemedi. Arkasında yabancı bir istihbarat örgütünün bulunmadığı düşünülen dinleme faaliyetinde kullanılan böceklerin her ikisinin de, Başbakan'ın çalışma masasının yanında, dinlenilemediği düşünülen kriptolu telefonların yakınındaki prizlere

yerleştirilmiş olması ortam dinlemesi yoluyla seslerin kaydedilmek istenmesine işaret ediyordu. Cihazların, ne zaman yerleştirilmiş olduğunun tespiti için rapor istenen TÜBİTAK, prizin içine böcek yerleştirilirken kullanılan silikon malzemeden yola çıkarak tahmini bir tarih verebildi. Silikon dolgu malzemesinin katılaşma ve ömür tespiti konusunda TÜBİTAK'ta yapılan laboratuvar incelemeleri sonunda kesin değil yaklaşık tarihler verildi.

BTK'nin hazırladığı rapora göre böcekler, Başbakan'ın korumalığını yapan beş polis tarafından yerleştirilmişti. Böcek soruşturmasının temelini oluşturan raporda suçlanan eski Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığı Güvenlik Sistemleri ve Teknik Büro Amiri Serhat Demir, İDB Teknik Şubesi Müdürü Ali Özdoğan ve Müdür Yardımcısı Sedat Zavar ve personeli İlker Usta ile Enes Çiğci için, *"Bilerek ve isteyerek bu faaliyet içerisinde yer aldıkları düşünülmektedir"* deniliyordu. Serhat Demir'in özel görevli olarak İstanbul'da bulunduğu halde Ankara'ya geldiğinin tespit edildiği belirtilen raporda, 25 Kasım 2011'de Serhat Demir, Sedat Zavar, İlker Usta ve Enes Çiğci'nin öğle saatlerinde Keçiören'deki konuta gidip, *"odada hiçbir gürültünün olmaması gerektiğini"* söyleyip odayı boşalttıktan sonra böcek taraması yaptıkları anlatıldı. MİT ekibinin, Erdoğan'ın evindeki dinleme cihazını 28 Aralık, Resmi Konut'taki dinleme cihazını ise 29 Aralık 2011'de bulduğu belirtilerek, suçlanan polislerin ikinci dinleme cihazının bulunmasının ardından birbiriyle irtibat kurdukları ve bir araya gelerek kısa süreli bir görüşme yaptıkları anlatıldı. Raporda, İDB personeli İlker Usta'nın Erdoğan'ın evinin civarında olmasının ve diğer polislerin de 2012 yılı Ocak ayının ilk haftasına kadar birbiriyle irtibatlı olmalarına rağmen daha sonra herhangi bir iletişim kurmamalarının şüpheli olduğuna da dikkat çekildi. Söz konusu polislerin durumunun şüpheli olduğu belitilen raporda, Serhat Demir ve Sedat Zavar müfettişlere verdikleri ifadede böcek taraması sırasında odayı boşalttırmadıklarını ve resmi konut görevlisi en az iki personelin refakat ve gözetiminde yapıldığını söyledi.

Bu arada dinleme cihazlarını yerleştirdiği öne sürülen ancak yurt dışına çıktığı için firari durumda olan eski polis Serhat Demir'in, böceklerin bulunduğu tarihte Yasin El Kadı'yı korumakla görevli olduğu da ortaya çıktı. Demir, Suudi Arabistan'a gidip özel uçakla Türkiye'ye birlikte geldiği Kadı'nın İstanbul'da

bulunduğu altı aylık süre içerisinde en yakınında bulunan isimlerden biriydi. Konuyu duyuran *Taraf* gazetesindeki yazıya imza atan Emre Uslu, yolsuzluk soruşturmasının şüphelilerinden olan Yasin El Kadı'nın, Babakan Erdoğan'ın talimatıyla korumalığını yapan Demir'in susturulmak amacıyla böcek soruşturmasına dâhil edildiği öne sürüyordu. *"Böcek zanlısı El Kadı'nın koruması çıktı"* manşetiyle duyurulan Uslu'nun köşe yazısında, MİT'in, Başbakan Erdoğan'ın güvenliğinde zaafiyet bulunduğu kuşkusu yaratmak için dinleme cihazı senaryosunun kurgulandığı öne sürülüyordu. Olaydan sonra Başbakanlık'ta başlatılan idari soruşturmadan sonuç alınamayıp rafa kaldırıldığını anlatan Uslu, konunun yolsuzluk soruşturmaların ardından gündeme getirildiğine de dikkat çekti.[1]

BTK raporuna göre böcekler, Erdoğan'ın Ankara Keçiören'deki evine 25 Kasım 2011'de ve 7-8 Aralık 2011 tarihleri arasında, Başbakanlık Konutu'naysa 24 Kasım, 14 Aralık ve 20 Aralık 2011 tarihlerinde arama-tarama faaliyeti ve jammer testi adı altında gerçekleştirilen çalışmalar sırasında konulmuştu. Ancak TÜBİTAK'ın, prizlerdeki silikon malzeme üzerinde yaptığı inceleme sonucu hazırlanan rapor bu tespitle çelişiyordu. TÜBİTAK, böceklerin yerleştirildiği prizdeki silikonların katılaşma tarihini 4-5 Aralık 2011 olarak belirtiliyordu. Raporda söz konusu tarihlerin kesinlik içermediği ve bir hafta önce ya da sonrasında da böceklerin konulmuş olabileceğinin de altı çizilmişti. BTK raporunda, TÜBİTAK'ın tespit ettiği kesin olmayan tarihlerin hiçbirinin böcek tarama tarihleri ile örtüşmediği vurgulanarak bu çelişkiye de yer verildi. Raporda TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Makine Mühendisliği'nden alınan bir başka raporda ise dinleme cihazlarının konulmasının silikonların katılaşma tarihinden 35-37 gün öncesine kadar olabileceğinin tespit edildiğinin belirtildiği de yazıldı.

Soruşturma kapsamında savcılıkta ifadesi alınan eski TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Hasan Palaz, raporda tahrifat yaparak tarihleri 10 gün öne çekmesini isteyen ve aksi durumda işten çıkarmakla tehdit eden kişinin BTK Müfettişi Mehmet Emin Baysa olduğunu iddia etmişti. TÜBİTAK ve TOBB Üniversitesi'nin birbiriyle uyumlu olmayan iki raporu da dosyada yer alıyordu. Savcılık, TOBB Üniversitesi'nden alınan raporu hazırlayan Doçent Doktor Teyfik Demir'in de ifadesini almıştı. Üniversite yönetim

1 http://www.taraf.com.tr/yazilar/emre-uslu/bocekteki-gizem/28978/

aracılığıyla bilimsel görüş istendiğini belirttiği ifadesinde Demir, *"Başbakanlık yetkilileri bana, hangi kurum ve kim tarafından hazırlandığı belirtilmeden daha önce hazırlanan bir raporu tutanakla teslim ettiler. Benden yapılan test ve analiz yönteminin bilimsel yeterliliğini incelemem isteniyordu. Ayrıca kontrollü deneyler ile gerçek numunelerin yaşlanma, oksidasyon sürelerinin ilgi ve ilişkisinin, ölçümlerin hassasiyetini ve elde edilen renk skalasından yapılan gün tahminlerinin güvenilirliğini incelemem istendi. Ben bu belirtilen rapora göre incelememi yaptım. Bu esnada tahminimi daha sağlıklı yapabilmem için Başbakanlığın ilgili birimine sorular yönelttim. Soru olarak malzemenin alındığı yer, kesit derinliği hava ile temas imkânı, toplam hacmi, taşıma süresi, saklama koşulları bir de deneylerin yapıldığı iklimlendirme kabinlerinin özelliklerini sordum. Bunun üzerine de değerlendirmemi yaptım. 9 Ocak 2014 tarihinde Başbakanlığın ilgili birimine raporumu teslim ettim. Raporum içeriği doğrudur benim görüşlerim bu yöndedir"* diyordu.

BTK'nin raporunda dinleme cihazlarının bulunmasının ardından Başbakan Erdoğan'ın talimatı ile Emniyet Genel Müdürlüğü ve MİT'in ortak çalışma yürüttükleri de anlatılıyordu. Bu kapsamda MİT Müsteşarı Hakan Fidan'la yapılan görüşmede eski İstihbarat Dairesi Başkanı Ömer Altıparmak'ın arama-tarama ekiplerinin Başbakanlığa ait mekânlara son iki yıldır gitmediklerini açıkladığı belirtildi. Raporda, MİT tarafından yapılan bilgilendirmede ve görevlilerin ithamlarına rağmen Altıparmak'ın personelini koruma yönünde bir refleks geliştirdiği vurgulanarak, *"Önceki beyanından farklı olarak Emniyet Genel Müdürü Mehmet Kılıçlar'a kendisinin bilgisi olmadan ekibinin zaman zaman mezkûr mekanlara arama-tarama faaliyetinde destek olmak üzere gittiğini söylemiştir"* denildi. Bulunan dinleme cihazları, teknik özellikleri ve hangi tarihlerde yerleştirildiğinin tespit edilmesi amacıyla TÜBİTAK'a gönderilmişti. Kasım 2011-Şubat 2012 tarihleri arasında MİT'le koordineli yürütülen bu çalışmayı yöneten kişi ise, kendisinden raporunda tahrifat yapılmasının istendiğini öne süren TÜBİTAK Bilgem Başkanı Hasan Palaz'dı. Raporda TÜBİTAK'ta incelemelerin sürdüğü dönemde, teşkilatın konuya dair yürüttüğü araştırma ekibi içinde olan eski MİT BTU (Bilim Teknoloji ve Teknik Uygulumalar) Başkanlığı AR-GE Daire Başkanı Orhan Şengül ile Palaz arasında irtibat bulunduğu da belirtildi. İDB Teknik Şube Müdürü Ali Özdoğan'ın, böceklerle ilgili teknik çalışmaların yapıldığı Aralık 2011-Ocak 2012 tarihleri arasında TÜBİTAK'ta görev yapan

Faruk Sarı ile irtibatlı iken sonrasında bu ilişkinin kesildiği belirtilen raporda Hasan Palaz'ın da aynı dönemde Faruk Sarı ile irtibatlı olmasına rağmen 2012 Şubat ayı sonrasında irtibatlarının kesilmesinin kuşkulu olduğu söylendi. Dinleme cihazlarının yerleştiren şüphelilerin bulunması amacıyla MİT tarafından yapılan çalışmaların da içinde yer alan teşkilat mensubu Orhan Şengül'ün hem Ali Özdoğan hem de Hasan Palaz'la ilişki kurmasının kuşkulu olduğu vurgulanarak her üçünün de soruşturulmasının yerinde olacağı belirtildi. Raporda, eski İstihbarat Dairesi Başkanı Ömer Altıparmak hakkında görevi ihmal iddiasıyla soruşturma yapılması gerektiği belirtildi.[1]

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Memur Suçları Araştırma Bürosu'nca başlatılan soruşturma, casusluk şüphesi kapsamında bulunarak TMK 10'uncu madde ile görevli savcılığa gönderilmişti. Yapılan bir yasal düzenlemeyle ÖYM'lerin kaldırılması üzerine dosya Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlarla Mücadele Bürosu'na devredilmişti. Soruşturmaya bakan Savcı Durak Çetin'in talebi üzerine 2014 Mayıs'ında MİT hem konuyla ilgili raporu hem de muhafaza altına aldıkları dinleme cihazlarını savcılığa gönderdi. BTK müfettişlerinin raporunda eski Başbakanlık Koruma Dairesi Başkanı Mehmet Yüksel ve Bulgaristan göçmeni olduğu belirtilen eşiyle ilgili ilginç bir takım iddialar da vardı. Polis şefinin TPAO'da sekreter olan eşi Fatma Yüksel'in Bulgaristan Başbakanı'nın Türkiye ziyareti esnasında tercümanlık yapması vesiyesiyle Bulgaristan Konsolosluğu görevlisi Dimitar V. Dimitrov'la tanıştığı anlatılıyordu. Raporda, Yüksel'in yüz yüze ve telefonla sıklıkla görüştüğü, bir telefon konuşmasında ise Başbakan Erdoğan'ın sağlık durumu hakkında bilgi aktardığı yazıyordu. İkilinin buluşmalarının, kendilerin takip eden MİT tarafından da kaydedildiği belirtilen rapora göre Dimitrov, Bulgar istihbarat teşkilatının personeliydi. Bu bilginin yanı sıra dinleme cihazlarının kriptolu telefonların yakınında bulunması nedeniyle Savcı Çetin, dosyadaki tüm şüphelilerin herhangi bir örgüt ve yabancı bir devlet veya yabancı istihbarat kurumuyla ilişkilerinin olup olmadığına ilişkin Emniyet'ten araştırma yapılmasını da istemişti. Emniyet'ten savcılığa gönederilen yanıtta ise yapılan araştırmalarda şüphelilerin bahsi geçen konuyla ilgili herhangi bir ilişkisinin tespit edilemediği bildirildi.

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26640071.asp

BTK ile TÜBİTAK raporları ile Emniyet'ten gelen yazılardan sonra tanık ifadelerini de alan Savcı Çetin'in talimatıyla Ankara Terörle Mücadele Şube ekipleri 17 Haziran 2014'te operasyon için düğmeye bastı. Soruşturmanın üzerinden 2,5 yıl geçtikten sonra altı ilde düzenlenen eş zamanlı operasyonlarda 11 kişi gözaltına alındı. Ankara'da altı, İstanbul, Erzurum, Diyarbakır, Yozgat ve Karabük'te de birer olmak üzere toplam 11 kişi yakalanırken, hakkında gözaltı kararı bulunan eski Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığı personeli olan Serhat Demir'in ise polislikten istifa ettikten sonra yurtdışına gittiği belirlendi. Demir ve Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığı'nda emniyet amiri olarak görev yaparken böcek soruşturması sonrasında meslekten ihraç edilen Ahmet Türer dışındaki dokuz şüpheli de Emniyet mensubuydu. Daha sonra hepsi iddianamede sanık olarak yer alacak olan gözaltındaki şüpheli polisler arasında Başbakanlık Koruma Daire Başkanı Mehmet Yüksel ile Koruma Müdürü Zeki Bulut da vardı. Böcek raporunda tahrifat yapması istendiğini iddia eden eski TÜBİTAK BİLGEM Daire Başkanı Hasan Palaz da soruşturmanın şüphelileri arasındaydı. Palaz'ın yanı sıra ismi açıklanmayan başka bir TÜBİTAK çalışanı ile yasa gereği Başbakanlık'tan soruşturma izni talep edilen MİT mensubu Orhan Şengül de ifadeye çağrılmıştı.[1]

Büyük çoğunluğu Emniyet'te susma hakkını kullanarak ifade vermeyi reddeden şüpheli polisler savcılıkta ise suçlamaları reddetti. Şüphelilerden Zeki Bulut, Mehmet Yüksel, İbrahim Sarı, Hurşit Gölbaşı, Harun Yavuz ve Seyit Saydam savcılık ifadelerinin ardından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılırken diğerleri ise tutuklanmaları talebiyle mahkemeye sevkedilmişti. Ali Özdoğan, Sedat Zavar, Ahmet Türer, Enes Çiğci ve İlker Usta da Ankara 9'uncu Sulh Ceza Mahkemesi Nöbetçi Hâkimi Hasan Akçam tarafından, delillerin toplanmış olması, şüphelilerin kaçma ihtimalinin bulunmaması gerekçesiyle denetimli serbestlik şartıyla serbest bırakıldı. Böylece büyük bir hengâme koparılan Başbakan Erdoğan'ın dinlenilmesine ilişkin soruşturmada tek bir şüpheli bile tutuklanmamış oldu. Kararın ertesi günü, *"Türkiye'de bir başbakanın ofisi dinlenilecek, Başbakanlık Teftiş Kurulu bütün belgelerini, bigilerini toplayacak, ilgili mercilere yargıya aktaracak... Hale bak, hepsi dışarıda"* diyen Erdoğan'ın yargıya tepkisi çok sert oldu. *"Benim itirazım var"* diyen Erdoğan, *"Ben şimdi buradan, paralel*

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26632890.asp

veya değil yargıya sesleniyorum; bütün belgeler ortadayken, suç aletleri ortadayken, bunları yapanlar ortadayken, neymiş adli kontrolle serbest bırakıyormuş... Bu ülkede eğer siz bir başbakanın dinlenilmesini bu kadar rahat değerlendirebiliyorsanız, o zaman size soracağım, sizin evinizin, yatak odanızın dinlenilmesini, ortam dinlenilmesiyle vesaire-siyle dinleyenlere karşı tavrınız ne olacak acaba?" dedi.[1] Soruşturma savcısı Durak Çetin de 9'uncu Sulh Ceza Mahkemesi'nin tutuksuz yargılanma kararına itiraz etmişti. Savcının itirazı Başbakan'ın sert tepkisiyle birleşince 24 Haziran günü, Ankara 10'uncu Ağır Ceza Mahkemesi serbest bırakılan şüpheliler için yakalama kararı çıkardı. Başkan Oktay Saday'ın izinli olması nedeniyle mahkemenin en kıdemli üyesi olan Naile Gündoğdu Taş tarafından verilen kararda şüphelilerin siyasal veya askeri casusluk amacıyla dinleme cihazı yerleştirdikleri iddiası hatırlatıldı. Üzerinde numarası da olan ve *"TNP (Turkish National Polis- Türk Ulusal Polisi) Enes"* adına düzenlenmiş bir fatura bulunduğu belirtilen kararda, *"Tanık anlatımları, cihazların ele geçirilmesi, bulunuş şekli, bulunan cihazlar üzerinde inceleme yapılan raporlar, suçun mahiyeti, vasfı, kuvvetli suç şüphesinin bulunması, sanıkların kaçma şüphesi, delilleri yok etme, gizleme, değiştirme, tanıkları etkileme ihtimali"* gerekçeleriyle şüphelilerin tutuklanması istendi. Haklarında yakalama kararı çıkarılan şüpheli polislerin avukatı Mehmet Sürer ise vakit geçirmeden bir üst merci olan 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi'ne itiraz etti. Talebi değerlendiren mahkeme heyeti Avukat Süer'in itirazını oy birliğiyle kabul edince şüpheli polisler hakkındaki yakalama kararı kaldırıldı. Yakalama kararını kaldıran mahkeme 27 Haziran'da da gerekçesini açıkladı. Soruşturmadaki eksiklikleri de sıralayan gerekçede, *"Tutuklamaya gerekçe olarak gösterilen dinleme cihazı alımına ilişkin Enes Çiğci adına düzenlendiği iddia edilen faturada şüphelinin ismi yoktur. Faturanın ne zaman kesildiğine dair bir bilginin, bu faturadan önceki ve sonraki faturalar ile dip koçanlarının da bulunmadığı görülmüştür. Gizli tanık Hançer 2014 ise 'Cihazlar üzerinde yapılan tahrifatlardan dolayı söz konusu ürünlerin benim çalıştığım firmadan alınmış olduğuyla ilgili şu an için net bir şey diyemem' şeklinde beyanda bulunmuştur. Fatura bilgileri ve tanık beyanlarına göre söz konusu fatura ile Enes Çiğci'nin dinleme cihazı aldığına ilişkin somut bir delil bulunmamaktadır. Dinleme cihazı alındığının kabul edilmesi halinde bu*

1 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/85779/Erdogan__itirazim_var.html

cihazın suça konu cihazlardan olduğuna dair yine somut bir delil bulunmamaktadır" denildi. Dinleme cihazlarının bulundugu aramanın da usulüne uygun yapılmadığı belirtilen gerekçede, *"Çünkü dinleme cihazları görüntü kayıtlarının Başbakanlık Başdanışmanı olan sivil bir şahıs tarafından cep telefonu ile tespit edildiği, MİT görevlileri tarafından arama sırasında kamera kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir"* denildi. Kararda TÜBİTAK raporunun, savcının dinleme cihazlarının şüpheliler tarafından 24-25 Kasım 2011 tarihinde konulduğu iddiasını ortadan kaldırdığı da belirtildi. Hasan Palaz'ın TÜBİTAK raporunun değiştirilmesi için baskı gördüğü iddialarına da değinilen kararda, *"TÜBİTAK raporuna rağmen TOBB'a tekrar rapor yazdırıldı. Bu raporda TÜBİTAK'ın raporunda kullanılan yöntemin bilimsel olduğu belirtilmesine rağmen hiçbir bilimsel açıklama yapılmadan söz konusu dolgunun tarihinin TÜBİTAK raporunu düzenleyen araştırmacının bulduğu tarihten 10-20 gün eski olduğu belirtilmiştir. Bu, Palaz'ın ifadesini teyit etmiştir. Savcılık tarafından bu raporu veren bilirkişinin makine mühendisliği bölümünde görevli olması ve konunun uzmanı olamayacağı dikkate alınmamış ve ayrıca rapor alma yoluna gidilmemiştir"* açıklaması yapıldı. Üzerinden 2,5 yıl geçen bir soruşturmada delillerin karartılamayacağı vurgulanan kararda, *"Şüphelilerin casusluk, terör örgütü ya da suç işlemek için kurulmuş bir yapılanma ve yabancı devlet ve istihbarat kurumu ile bağlantılarının olmadığı da tespit edilmiştir"* denilerek tutuklama ve yakalama kararının kaldırılmış olduğu belirtildi.

Birkaç ay sonra da soruşturmanın iddianamesi hazırlandı. Böcek soruşturmasının iddianamesinin 13 sanığı arasında Erdoğan'ın eski Koruma Müdürü Mehmet Yüksel ve Zeki Bulut ile tartışmalı bir açıklamayla kamuoyunun önüne çıkan eski TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Hasan Palaz da vardı. Palaz ve birisi meslekten atılan bir diğeri istifa edenler dışında kalan tümünün polis olduğu 13 sanığa, *"Örgütlü olarak siyasal amaçla casusluk yapmak, örgütlü olarak siyasal amaçla casusluk yapmak suçuna yardım etmek, bu kapsamda özel hayatın gizliliğini ihlal etmek, kişiler arasındaki konuşmaları kaydetmek ve bu suça yardım etmek"* suçlamalarıyla müebbet hapis cezası istendi. Suç tarihi ve yeri olarak *"2011 yılı ve sonrası, Ankara il merkezi"* denilen iddianamede eski İDB çalışanları Ali Özdoğan, Sedat Zavar, Enes Çiğci ve İlker Usta, Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığında çalışırken meslekten atılan Ahmet Türer, Harun Yavuz, İbrahim Sarı, Hurşit Gölbaşı, Seyit Saydam

ve eski Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığı personeliyken istifa ederek yurt dışına giden Serhat Demir de diğer sanıklar olarak yer aldı. MİT ve Başbakanlık Teftiş Kurulu'nun raporlarının yanı sıra cep telefonu görüşme trafiğini içeren HTS kayıtları, medyada çıkan haberler ile dinleme cihazı satışı yapan firma yetkilisi olduğu belirtilen Hançer 2014 kod adlı bir gizli tanığın ifadeleri iddianamenin delilleri arasında sayıldı. İddianameye göre gizli tanık ifadesinde, Başbakanlık ofisinde bulunan böceklerin Emniyet İstihbarat Daire Başkanlığı Teknik Şube Müdür Yardımcısı Sedat Zavar ve Enes Çiğci tarafından yerli bir firmadan alındığını söylemişti. Şüphelilerden Serhat Demir, İlker Usta, Harun Yavuz, Sedat Zavar, İbrahim Sarı ve Hurşit Gölbaşı'nın 25 Kasım 2011'de Başbakanlık Ofisi ve resmi konuta böcek araması yapmak bahanesiyle geldikleri sırada dinleme cihazlarını yerleştirdikleri öne sürüldü. *"Arama sırasında tutanak ya da kayıt tutmayıp daha sonra sahte bir böcek arama talep formu düzenledikleri"* suçlaması da yöneltilen şüpheliler ifadelerinde söz konusu tarihte böcek araması yapmak için ofis ve resmi konuta gittiklerini kabul ederken suçlamaları reddettiği de yer aldı. İddiaya göre şüpheliler Başbakanlık Konutu'na gittiklerinde, resmi kimliklerini de gizlemişlerdi. Başbakanlık Teknik Amiri Serhat Demir yanında bulunan İstihbarat Daire Başkanlığı Teknik Şube Müdür Yardımcısı Sedat Zavar'ı resmi konutun Güvenlik Amir Yardımcısı Murat Çelik'e, *"Eski bir emniyet mensubu ve güvenlik şirketi üst düzey yöneticisi"* olarak tanıtmıştı. MİT'çilerin 29 Aralık 2011'de böcek araması yaptığı saatlerde sanıklardan İlker Usta'nın aynı bölgede olduğu da telefon HTS kayıtlarından tespit edildi. Neden o bölgede bulunduğu sorusuna Usta, *"Hatırlamıyorum"* yanıtı verdi. İddianamede, Gülen Cemaati'ne mensup olduklarına dair basında haberler çıkan şüphelilerin bu iddiayı reddettikleri belirtildi. Savcı Çetin, raporda tahrifat yapılması istendiği iddiasında bulunan Hasan Palaz'ın ise hazırlanan TÜBİTAK raporunda imzasının olmadığını belirtti. İddianamede soruşturma kapsamında ilk önce tanık olarak ifadesinin alındığı belirtilen Hasan Palaz'ın MİT'ten kendisini gönderilen dinleme cihazlarının içinde bulunduğu prizler içindeki silikon dolgu malzemelerinin katılaşma ve ömür tespiti konusunda rapor hazırlamadığı belirtildi. MİT'in inceleme talebi üzerine Palaz'ın görevlendirmesiyle TUBİTAK'ta silikon dolgu malzemeleri üzerinde çalışan Kimya Mühendisi Hamza Turhan'ın çalışma yaptığı

belirtilen iddianamede *"Turhan'ın yaptığı çalışmanın sonuçlarını ve notlarını gönderdiği Hasan Palaz'ın bu notları verdiği kendi dairesinde görevli makine mühendisi Gökhan Vıcıl'ın yazdığı raporları MİT'e gönderdiği"* anlatılarak TUBİTAK raporlarında Palaz'ın imzasının olmadığı belirtildi.

Paralar da soruşturmalar da sıfırlandı

25 Şubat 2014

Başbakan Erdoğan ve oğlu arasında geçen bir telefon konuşması gündemi belirlemişti. Yolsuzluk operasyonlarının yapıldığı 17 Aralık günü sabah 08.00'den itibaren beş ayrı kez yapılan konuşmalarda Erdoğan'ın oğluna söylediği, *"paraları sıfırla"* cümlesi, ayakkabı kutusundan sonra yolsuzluk ve talan zincirinin simgesi haline geldi. Başbakan Erdoğan, aradığı oğluna operasyon yapıldığı bilgisini verdikten sonra aile fertlerine ait adreslerde saklanan paranın bir an önce *"sıfırlanması"* ve başka kişilere aktarılması talimatını verirken duyuluyordu. Kızı Sümeyye Erdoğan'ı Bilal'in yanına göndereceğini belirten Erdoğan'la oğlu arasındaki son görüşmede elde kalan 30 milyon euro ile de Çamlıca'da bulunan Şehrizar Konakları'ndan gayrimenkul alınması kararlaştırılıyordu. İddiaya göre bahsi geçen paralar rüşvet karşılığı alınmış ve tutarı da 1 milyar dolardı. Akşam saatlerinde internete sızdırılan bu kayıt ortalığı karıştırmıştı. CHP Merkez Yürütme Kurulu olağanüstü toplantıya girerken, Genel Başkan Yardımcısı ve Parti sözcüsü Haluk Koç yaptığı açıklamada Başbakan Erdoğan ve AKP hükümetine istifa çağrısı yapıyordu. Aynı olağanüstü hareketlilik AKP'de de yaşanıyordu. Başbakan Erdoğan'la hükümet yöneticilerinin yaptığı toplantıya MİT Müsteşarı Hakan Fidan da katılmıştı. Toplantı sürerken Başbakanlık'tan yapılan açıklamada telefon konuşmaları için, *"Ahlaksızca bir montaj ürünü olup tümüyle gerçek dışıdır"* deniliyordu.[1] Açıklamanın bir benzerini ertesi gün Başbakan Erdoğan da yaptı. Partisinin Meclis grup toplantısında yaptığı konuşmada Erdoğan, *"Dün akşam saatlerinde kendi kurguladıkları piyesi servis ettiler. Bunların hepsi şantaj dosyalarıdır"* dedi. Erdoğan'ın konuşmasında dikkat çekici açıklamalarından biri de *"Montajın ne olduğunu öğreneceksiniz. Ben bunu daha önce söyledim. Biraz sabır"* cümleleriydi.[2] Ancak uzmanlar ve ses mühendisleri

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25885067.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25887710.asp

analiz ettikleri kayıtların montaj olmadığını açıklıyorlardı. Memleketin AKP kanadı ses kayıtlarının montaj olduğunu savunurken, geri kalanı ise doğruluğuna inanıyordu. Bu hengâmede herkes duymak istediklerin söyleyen ve yazanların ardına takılmıştı. Durduğu yerde göre telefon kayıtları hakkında yorum yapanlar karşı tarafın linciyle karşı karşıya kalıyordu. Hâlbuki AKP hükümetinin de öncekiler gibi yolsuzluk ve hırsızlık bataklığında debelendiğini anlamak için montaj ya da değil herhangi bir ses kaydına ihtiyaç yoktu. Sadece Başbakan Erdoğan ve ailesinin mal varlığındaki astronomik artış bile olağan dışı bir kazanca işaret ediyordu. Aylarca tartışması yapılan ses kayıtlarıyla ilgili ilk bilimsel rapor 6 Haziran 2014'te TÜBİTAK'tan geldi. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na bilirkişi raporu gönderen TÜBİTAK, ses kayıtlarının montaj olduğunu söylüyordu. *"Yapılan spektrum incelemesi sırasında tespit edilen, kaydın içinde gözlemlenen çok sayıda 'çıkıntı' bu kaydın çok sayıda farklı kayıttan yararlanılarak oluşturulmuş bir montaj olduğunu ortaya koymaktadır"* denilen raporda, heceleme yöntemiyle sözcük yaratıldığı da belirtiliyordu.[1] Ancak kısa süre sonra kayıtlarının montaj değil gerçek olduğunu belirten ikinci bir rapor ortaya çıktı. Uluslararası davalardan ses analizleri yapan Londra merkezli şirket, incelediği kayıtlardaki seslerin gerçek olduğunu ve kaydın birden fazla gün içinde yapılan görüşmelerin birleştirilmesi ile oluşturulduğunu söylüyordu.[2] O günden bu yana değişen hiçbir şey olmadı. AKP karşıtları kayıtların gerçek, yandaşları ise montaj olduğunda ısrar etmeye devam ediyor. Kuşkusunu, *"Çalıyor ama çalışıyor"* diye rasyonalize edenler de vardı.

28 Şubat 2014

Yolsuzluk soruşturmalarının tutuklu şüphelileri olan bakan çocukları ile Rıza Sarraf da tahliye edildi. İki hafta önce diğer tutukluların serbest kaldığı dosyada, bu yeni tahliyelerle birlikte cezaevinde kimse kalmamış oldu. 17 Aralık'taki operasyonda gözaltına alındıktan sonra tutuklanan bakan çocukları Barış Güler ve Salih Kaan Çağlayan ile birlikte rüşvet trafiğinin ortasındaki kişi olduğu öne sürülen Rıza Sarraf, Hikmet Tuner ve Özgür

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26562808.asp
2 http://www.taraf.com.tr/haber-rapora-gore-sifirlama-kaydindaki-sesler-gercek-156908/

Özdemir hakkındaki tahliye kararı Nöbetçi İstanbul Üçüncü Sulh Ceza Mahkemesi'nden çıktı. Mahkemenin asıl hâkimi izinde olduğu için geçici görevlendirilen Hâkim İslam Çiçek, suç vasıflarının şüpheliler lehine değişme ihtimalinin yüksek olmasını tahliye kararına gerekçe gösterdi.[1] 14 Şubat günü bir kısım şüpheliyi serbest bırakan karardan sonra son noktayı koyan İstanbul Üçüncü Sulh Ceza Mahkemesi'ne geçici bir süreliğine görevlendirilen Hâkim İslam Çiçek oldu. İddilara bakılırsa Cumhuriyet tarihinin en yüksek meblağlı yolsuzluğu olan soruşturmada tutuklu tek sanık kalmamıştı.

AKP hükümetinin haklı olarak arkasında Gülen Cemati'nin olduğunu ifade ettiği ancak hukuk askıya alınarak soruşturulması engellenen yolsuzluk ve rüşvet iddiaları kapatılmış oldu. İlk önce dönemin başbakanı Erdoğan ve yakın çevresinin adının zikredildiği 25 Aralık, birkaç ay sonra da AKP'nin finansörleri olarak da bilinen müteahit şirketlerinin yer aldığı 17 Aralık soruşturmaları hakkında takipsizlik kararı verildi. Tenzil-i rütbeyle yüzlerce hâkim ve savcının görev yeri değiştirilerek Cemaat'in yargı teşkilatındaki kadroları dağıtılırken yasalarda ve mevzuatlardaki değişikliklerle yetmediğinde hukuk askıya alınarak hem soruşturmaların genişlemesi önlenmiş hem de yenilerinin önü kesilmişti. AKP'ye yakın savcı ve hâkimlerin göreve getirildiği, iktidar yanlısı olmayanın baskıdan ya da seleflerinin başına gelenden korkarak hukuka, adalete, eşitliğe değil güce biat etmeyi tercih ettiği bu süreçte soruşturmaların kapatılması da kimse için sürpriz olmadı. Cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluk ve rüşvet operasyonu olduğu öne sürülen, hükümetin en tepesine kadar uzanan şüpheli listesi barındıran soruşturmaların tümü böylece kapatılmış oldu. Soygun ve talan düzeninin asli sorumlularının darbe, darbeciler söylemlerine inanmaya hazır bir kitle de var olunca her şey kılıfına uydurulmuş oldu. Yolsuzluk, rüşvet, hırsızlık ve talan sürecini de bu süreçten darbe çıkaran sığ kurnazlığı özetleyen bir fıkra ile nokta koyalım. Bir Rus Yahudi'sinin, Moskova'dan çıkışında bavulundaki Lenin büstünü gören gümrükçüler *"Bu nedir?"* diye sorar. *"Bu nedir değil, bu kimdir, diye sormalıydınız"* diyen adamımız, *"Bu Lenin büstüdür. Sosyalizmin temellerini attı, Rus halkına iyilikler getirdi. Bereketli günlerin hatırası için yanıma aldım"* karşılığını

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_reza-zarrab-ve-bakan-cocuklarina-tahliye_2202355.html

verir. Gümrükçüler adamın geçişine izin verirler. Tel Aviv'de ise bu kez İsrailli gümrükçü *"Bu nedir?"* diye sorunca, *"Bu nedir değil, bu kimdir?"* diye sormalıydınız diyen adamımız, *"Bu Lenin'dir. Bu deli cani yüzünden Rusya'yı terk etmek zorunda kaldım! Yanıma aldım ki her gün bakıp lanet okuyayım!"* diye devam eder ve gümrükten geçer gider. Adamımızın, evine gidip büfenin üstüne koyduğu büstü gören yeğeni *"Amca bu kimdir?"* diyerek bu kez doğru soruyu sorduğunda yanıt verir: , *"Bu kimdir değil, bu nedir, diye sormalıydın. 10 kilogram 24 ayar altın, vergisiz, gümrüksüz."*

Ergenekon'da adı konulmamış af

Türkiye'de siyasetin, toplumsal düzenin ve rejimin yeniden şekillenmesinin en önemli aracı kuşkusuz ki Ergenekon davaları oldu. Bu süreçte ortaya çıkan, KCK de dâhil olmak üzere yürütülen tüm siyasal ve toplumsal davaların ardındaki en önemli güç AKP'den aldığı politik desteğin de etkisiyle Gülen Cemaati'ydi. AKP'nin Meclis'teki güçlü çoğunluk desteğini de arkasına alan Cemaat, hedef alınan hemen herkesi hapishanelere gönderdi. Böylelikle Cemaat, zaten doğal muhalifi olan ve bu süreçte canı yanan herkesin bir nefret öznesi haline dönüştü. Bunu en iyi bilenlerden birisi olan AKP hükümeti, Cemaat'le tutuştuğu savaşta cepheyi kendi heline genişletecek bir hamleyle Ergenekon sürecinin, haklarında hapis cezaları da verilmiş olan şüphelilerini salıverecek bir uygulamaya imza attı. Şubat ayında, hükümetin hazırladığını duyurduğu yeni bir demokratikleşme paketi çerçevesinde tutukluluk süresinin beş yılla sınırlanmasına ilişkin yasal düzenlemelere gidileceğini bizzat Başbakan Erdoğan açıkladı. Söz konusu yasa ile uzun sürelere yayılmış Ergenekon ve benzeri davalarda tutuklu olan ve cezaları Yargıtay'da kesinleşmemiş sanıkların tahliyesinin önü açılacaktı.

Türkiye aleyhine AİHM'ye giden dosyaların önünü kesmek amacıyla yapılan bir düzenlemeyle, yargılamalarda karşılaşılan hak ihlalleri nedeniyle Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) bireysel başvuru hakkı getirilmesinin ardından bu haktan yararlanmak isteyenlerden biri de eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'du. Ergenekon davasında hükümeti ortadan kaldırmaya teşebbüs ettiği gerekçesiyle müebbet hapis cezasına çarptırılan Başbuğ'un tahliye talepli başvurusunu inceleyen AYM, 6 Mart 2014 günü aynı davanın sanıkları için de emsal olacak bir karara imza attı.

AYM, Başbuğ'un özgürlükten yoksun bırakılmasının hukuki olmadığı iddiasının, *"Yerel mahkemece etkili bir şekilde incelenmeden reddedilmesi ve mahkûmiyete ilişkin gerekçeli kararın açıklanmamasından"* dolayı Yargıtay'a götürülememiş olması nedenleriyle kişi hürriyeti ve güvenliğine ilişkin haklarının ihlal edildiğine karar verdi. Anayasa'nın kişi hürriyeti ve güvenliğini düzenleyen 19'ucu maddesinin sekizinci fıkrasının, *"Her ne sebeple olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde hemen serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir"* hükmünü içeren AYM'nin bu kararı uyarınca avukatı İlkay Sezer, vakit kaybetmeden İlker Başbuğ için 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne tahliye dilekçesi verdi. 6 Ocak 2012'de tutuklanarak cezaevine konulan İlker Başbuğ, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Ergenekon davaları sonunda 5 Ağustos 2013'de müebbet hapisle cezalandırılmıştı. Kararın üzerinden yedi ay geçmesine rağmen gerekçeli kararını yazmayan mahkeme bu nedenle dosyayı da Yargıtay'a göndermemişti. AYM daha önce de Ergenekon davasının tutuklu sanıkları arasında iken 2011 seçimlerinde CHP'nin adayı olarak İzmir'den milletvekili seçilen Mustafa Balbay hakkında da, *"Oy veren seçmenlerinin seçme/seçilme haklarının ihlal edildiğine"* hükmetmiş bu karar uyarınca Balbay tahliye edilmişti. Balbay'ın ardından, KCK davasında yargılanan BDP'li vekillerin de aynı gerekçelerle tahliyelerinin önü açılmıştı.

Başbuğ'la ilgili yapılan başvuruda hak ihlalini tespit eden, doğrudan yargılamadaki hukuksuzluğa atıf yaptığı için Balbay'ınkinden farklı değerlendirilmesi gereken AYM'nin bu önemli kararı Ergenekon yargılamalarındaki tüm sanıklar için de emsal teşkil ediyordu. Ancak AYM'nin verdiği bu önemli kararın olduğu gün, Özel Yetkili Mahkemeleri tümüyle ortadan kaldıran kanun da Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün onaylamasıyla yürürlüğe girmişti. Hükümet kendilerini hedef alan yolsuzluk operasyonlarının ardından, Cemaat'in yargıdaki en örgütlü olduğu alan olan ÖYM'lerin kaldırılması için yasal değişiklik hazırlamıştı. Hükümetin Özel Yetkili Mahkemeleri böylesine bir hızla hareket ederek kaldırmasının nedeni 17 ve 25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarıydı. Böylece hem ÖYM'lerdeki Cemaat kadroları dağıtılacak hem de yolsuzluk soruşturmalarını açan TMK'nin 10'uncu maddesi ile yetkili savcılıklar lağvedilecekti. Yasanın Cumhurbaşkanı

Gül'ün onaylanmasıyla Türkiye'de 1973'ten itibaren Sıkıyönetim Mahkemeleri, Devlet Güvenlik Mahkemeleri ve sonrasında da TMK 10'uncu maddesiyle görevli Özel Yetkili Mahkemelerle sürdürülen 41 yıllık olağanüstü yargılama dönemi de kapanmış oldu. 30 Haziran 2004'te kurulan ÖYM ve TMK'yle yetkili mahkemelerin kaldırılmasına ilişkin kanunun yürürlüğe girmesiyle aralarında 28 Şubat, 12 Eylül, KCK, Poyrazköy, Odatv, sekizinci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın öldürülmesi gibi davalarla, terör suçlarından açılan ve yargılaması süren 5 bin 600 dava Ağır Ceza Mahkemelerine devredilmiş oldu. Böylece devlete karşı suçlar da dâhil olmak üzere bütün davalar ACM'lerde görülecekti. Bir demokratikleşmeymiş gibi sunulan bu değişiklik aslında bu tür suçlara bakan mahkemelerdeki Cemaat kadrolarını tasfiye etmek için yapılmıştı. Sayıları da ÖYM'lerden daha fazla olan ACM'lere ise iktidara yakın kadrolar atanmıştı. Başbakan Erdoğan tarafından uzun tutuklulukların önünü kesecek düzelenmeler de içerdiği duyurulan yasal değişikliklerle kaldırılan ÖYM'lerde görevli özel yetkili savcılarca yürütülen tüm soruşturma dosyaları da yetkili başsavcılıklara devredildi. Değişiklikler, ÖYM'lerde yargılaması süren dava dosyalarının da bulundukları aşamadan itibaren kovuşturmaya devam edilmek üzere genel yetkili ACM'lere devredilmesini öngörüyordu. Kanunun yürürlüğe girmesi ÖYM'lerde görülen davalar için uygulanan 10 yıllık tutukluluk sürelerini de beş yıla ineceği için bu durumda olan tüm sanıklar için tahliye yolu da açılmış oluyordu.

Beşinci yargı paketi diye adlandırılan yasal değişikliklerin yürürlüğe girmesi, İlker Başbuğ hakkındaki tahliye kararına hangi mahkemenin bakacağı tartışmalarını da doğurdu. Başbuğ'un tahliye dilekçesi, hakkında cezayı veren İstanbul 13. ACM'ye verilmişti. Ancak, ÖYM'lerin kaldırılması yürürlüğe girdiği için incelemeyi nöbetçi ACM'nin yaparak karar vermesi gerekiyordu. Bu karışıklık nedeniyle tahliye kararı ertesi gün verildi. Zaten Adalet Bakanı Bekir Bozdağ da yapılan yasal değişikliklerin yürürlüğe girdiğini belirterek, *"Kanun gereği bugün bazı tahliyeler yapılabilir"* açıklaması yapmıştı. Bozdağ, yıllardır dile getirilen hukuksuzluklara kulak tıkamışlarken bu kez AYM'nin verdiği kararın önemine vurgu yaptığı konuşmasında, *"AYM'nin verdiği kararı önemli ve yerinde bir karar olarak görüyorum. Önemli çünkü insanların kişi olarak hürriyeti ve güvenliği, hukuku, onuru son derece önemli. Bunu korumak*

görevi de hepimize ait. Ama herkesten çok yargı görevi yapanların bu hususa riayet etmesi lazım. Kişi hürriyeti ve güvenliğini herkes koruyacak. Yargı görevi yapanlar herkesten daha fazla koruması lazım" dedi.[1]

Hem AYM'nin Başbuğ hakkındaki kararı hem de yasa değişikliğinin yürürlüğe girmesiyle Ergenekon davasının tutuklu tüm sanıklarının avukatları mahkemelere tahliye talepli dilekçeler veriyorlardı. Türlü çeşitli tuzaklarla kurgulanan bir soruşturma zinciriyle, gerçek suçlunun gerçek suçundan yargılanmadığı davalarda beş yıla yayılan tutukluluk süreleriyle Silivri'deki hapishanelerde tutulanlar, iktidarı elinde tutan iki gücün girdiği kavganın sonucunda tahliye edilmeye başlandı. Herkesin Başbuğ'un tahliye edilmesini beklediği gece yaşanan sürpriz ise ertesi gün öğrenildi. Başbuğ'dan önce yine kamuoyunun yakından tanıdığı bir isim özgürlüğe adım atan ilk kişi olmuştu: Hrant Dink suikastının büyük ağabeyi olarak bilinen Erhan Tuncel. 19 Ocak 2007'de Hrant Dink'e yönelik suikastten bir hafta sonra tutuklanan Erhan Tuncel, yasa değişikilikleri yürürlüğe girer girmez aynı gece tahliye edilmişti. Dink davasını gören İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, 17 Ocak 2012'de Erhan Tuncel'in toplam 10 yıl 6 ay hapisle cezalandırılmasına karar vermişti. Ancak Tuncel, hapiste kaldığı süre gözönüne alınarak tahliye edilmişti. İstanbul Cumhuriyet Savcısı Hikmet Usta'nın, yerel mahkemenin kararına itiraz etmesi üzerine dava Yargıtay'a taşınmıştı. Savcı, Mahkeme'nin *"Sanıkların örgüt üyeliği ya da yöneticiliği konusunda yeterli delil yok"* kararına itiraz etmişti. Yargıtay bu itirazı haklı buldu ve yerel mahkemenin kararını bozdu. Yargıtay 9'uncu Ceza Dairesi'nin, örgüt yönünden verilen beraat kararını bozması üzerine, Erhan Tuncel 23 Ekim 2013'te yeniden tutuklanmıştı. Tuncel, o tarihten tahliye edildiği güne kadar hapishanede bulunuyordu. Tüm bu yaşananlar çerçevesinde Erhan Tuncel, dava sürecinde beş yıldan fazla süreyi hapiste tutuklu olarak geçirmiş olduğu için yürürlüğe giren yeni yasayla tahliye edilmiş oldu.[2]

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25959358.asp

2 Türkiye'de son dönemde, uzun zamandır tartışılan uzun tutukluluk süreleri konusunda çok önemli iki yasal gelişme yaşandı; İlki, 2011 yılında gerçekleşti; Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 102. maddesinde yapılan düzenleme ile tutukluluk süresi sınırlandı. Yargıtay da, süre sınırının terör suçları için 10 yıl olduğuna karar verdi. Yargıtay'ın bu içtihatının ardından, yasanın yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2011'de de hapishanelerde dava süreçleri 10 yıldan uzun olan ve bu süreyi tutuklu olarak geçirenlerin tahliyeleri gerçekleşti. Yaşanan tahliyeler içinde kamuoyunun en çok dikkatini çeken ise, domuz bağı kullanarak işledikleri cinayetlerle günde-

Bu sürprizin ardından herkesin merakla beklediği kişi olan, 2 yıl 2 ay önce, *"Türkiye Cumhuriyeti'nin 26'ıncı Genelkurmay başkanı terör örgütü kurmak ve yönetmekle tutuklandı. Takdir yüce Türk milletine aittir"* diyerek hapishaneye gönderilen İlker Başbuğ Silivri'deki tutuklu Ergenekon sanıklarından ilk tahliye edilen kişi oldu. Başbuğ için açılan kapıdan daha sonra davanın tutuklu tüm sanıkları çıkacaktı. Ancak, Ergenekon yargılamalarını yapan ve 13'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nin oy birliğiyle aldığı kararla, yasa değişikliğinden yararlanmak isteyen 35 kişinin tahliye talebini reddetmesi kısa süreli bir krize neden oldu. Mahkeme Başkanı Hasan Hüseyin Özese, ÖYM'lerin kaldırılması kararının da Anayasa'ya aykırı olduğunu savunarak, mahkemenin bu konuyla ilgili Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunduğunu açıkladı. Ancak AYM'den yapılan açıklamada Özese yalanlanarak, *"13'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nden bize ulaşan herhangi bir başvuru yok"* dendi. 13'üncü ACM üyeleri anayasa aykırılık iddiasını, *"Bir Mahkemenin kapatılmasına HSYK karar verir. Bir başka kurum karar vermez. Verirse Anayasa aykırı olur. Öyle olursa TBMM'de çoğunluğu elde eden rahatsız olduğu mahkemeyi kapatabilir"* gerekçesiyle açıklıyorlardı. Ancak mahkemenin yetki gaspı yaptığını belirten HSYK ise *"Mahkeme kurma-kaldırma yetkisi TBMM'dedir"* şeklinde açıklama yaptı. HSYK 1'inci Daire Başkanı İbrahim Okur yaptığı açıklamada DGM'lerin de yasayla kapatıldığını hatırlatarak, 13'üncü ACM'nin *"Davaya bakma yetkisi, hâlâ bizde"* iddiasını da, *"Artık 13'üncü Ağır Ceza Mahkemesi diye bir mahkeme kalmamıştır. Sanıkların tahliyeleri konusu, kovuşturmaya ilişkin bir işlemdir. Bu mahkemenin de böyle bir işlem yapma yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla*

---

me gelen Hizbullah sanıkları olmuştu. Hizbullah sanıklarının yargılandığı dava 10 yılda bitirilmediği için, 188 cinayetle suçlanan ve alt mahkemenin haklarında müebbet hapis cezası verdiği 16 sanık tahliye edildi. Tahliye edilenlere, CMK'nin ilgili maddeleri gereğince yurt dışı çıkış yasağı konmuş, adreslerine en yakın polis ya da jandarma karakoluna her gün düzenli biçimde başvuruda bulunmaları şartı getirilmişti. Hizbullah sanıkları tahliye edildikten sonra ise kendilerinden uzun süre haber alınamadı. Hizbullah sanıklarının karakola gidip imza atmadıkları ortaya çıktı. Yargıtay 9. Dairesi, sanıkların tahliye edilmelerinden sadece 26 gün sonra, 26 Ocak 2011'de Hizbullah davasını karara bağladı. Ancak şartlı tahliye edilen 16 sanıktan hiçbiri duruşmaya gelmedi. Yargıtay, alt mahkemenin müebbet hapis kararını onadı. Ancak tahliye edilmiş olan sanıklar bulunamadığı için, cezaevine konulamadı. Yargıtay'ın kararı ile cezaları kesinleşen ve "hükümlü" durumuna geçen Hizbullahçıların büyük bölümü hâlâ firari konumda. 2014'in ilk günlerinde gündeme gelen, tutukluluk süresinin 5 yılla sınırlandırılmasına ilişkin yasadan ilk yararlanan da, Hrant Dink davasının "büyük ağabeyi" olan ve yaklaşık 5,5 yıl tutuklu kalan Erhan Tuncel oldu.

kararı geçersizdir" diye karşılık verdi. Mahkemenin, ÖYM'leri kaldıran kanunun iptali için AYM'ye başvuru yaptıklarına dair açıklamasına da Okur, *"Bir Mahkeme bir kanunun iptalini isteyemez. Kanun iptal isteme yetkisi milletvekillerine ve Cumhurbaşkanı'na aittir. Bir mahkeme ancak, elindeki davayı Anayasa Mahkemesi'ne götürebilir"* diyordu.[1] Aynı gün bir açıklamada Adalet Bakanı Bozdağ'dan gelmişti. Twitter hesabından yaptığı açıklamada ÖYM'lerin kaldırıldığını ve olmayan bir mahkemenin yargılama yapamayacağın ya da herhangi bir karar veremeyeceğini belirten Bozdağ, *"İstanbul 13'üncü ACM'si diye bir mahkeme yoktur"* diyordu. *"Olmayan mahkemenin varmış gibi karar vermesi, anayasa ve yasayı yok saymaktır. Hiçbir kimse anayasa ve yasayı yok sayamaz... Kanunu hâkimler değil TBMM yapar. Herkes TBMM'nin yaptığı yasal düzenlemelere uyar. Yargı görevi yapanlar ise hem TBMM'nin çıkardığı yasalara uyar ve hem de yasaları uygular. Hukuk devletinde hâkimlerin, kanunlara uymaması asla kabul edilemez. Kalkmış mahkemenin eski hâkimleri, yetkilerinin sınırını aşmıştır"* diyen Bozdağ, hayli sert bir karşılık vermişti.[2]

Zaten kısa süre sonra da bu sert karşılığın gereği yerine getirildi. ÖYM'leri ortadan kaldıran yasanın yürürlüğe girmesiyle işlevleri de biten bu mahkemelerde görevli hâkim ve savcılar da birçoğu tenzil-i rütbeye uğratılarak başka yerlere atandılar. HSYK 23 Mart'ta, 271 savcı ve hâkimin yerini değiştirdiği kararnamesiyle, Ergenekon sürecinde ve yolsuzluk soruşturmalarında rol almış kadroların neredeyse tamamını dağıtmış oldu. İstanbul 13'üncü ACM'nin başkanı, üyeleri ve yedek üyelerinin tamamı İstanbul dışına düz hâkim olarak atındılar. 17 Aralık soruşturmasını başlattıktan sonra dosyadan el çektirilen savcılardan Celal Kara da Afyon Savcılığı'na gönderildi. Yolsuzluk operasyonunun ilk dalgasını başlatma kararını veren İstanbul Hâkimi Cemil Gedikli de Gaziosmanpaşa Hâkimi oldu. Poyrazköy davası hâkimlerinden Mehmet Karababa Küçükçekmece'ye atanırken, Balyoz davasında yeniden yargılama talebini reddeden İstanbul 17'nci ACM Başkanı Gökmen Demircan da Tekirdağ Hâkimliği'ne atandı. Balyoz davasına bakan İstanbul 10'uncu Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı'na duruşmadan bir gün önce atanan, daha sonra bu görevinden alınarak KCK ana davasının görüldüğü İstanbul 15'inci Ağır Ceza

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25977993.asp
2 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25977993.asp

Mahkemesi üyeliğine getirilen Hâkim Ali Efendi Peksak da Kocaeli Hâkimliği'ne getirildi. Şike davasının görüldüğü İstanbul 16'ncı ACM başkan ve üyeleri de İstanbul içinde çeşitli adliyelere atanarak dağıtıldı. Ankara'da KPSS'de kopya iddialarıyla ilgili soruşturmayı başlatan Başsavcıvekili Şadan Sakınan Konya Cumhuriyet Başsavcıvekilliği'ne; eski özel yetkili Başsavcıvekili Hüseyin Görüşen ise İzmir Cumhuriyet Savcılığı'na atandı.[1]

Cemaat'in Ergenekon tahliyeleri yaptığı son hamleler de boşa çıkınca tahliyeler de ardı ardına geldi. Aralarında, gerçek suçlarından yargılanmadıkları için kamuoyu vicdanında hiçbir zaman aklanamayacak isimlerin de bulunduğu Türkiye yakın tarihinin en önemli davasının sanıkları, hem sahte kahramanlar hem de sahte mağdurlar yaratan bir sürecin sonunda çalınmış özgürlüklerine kavuştular. Ancak şurası kesin ki, Ergenekon soruşturmasının şüphelisi haline getirilenlerin tutuklanmaları gibi serbest kalmaları da hukuki değil siyasiydi. AKP hükümetinin, Ergenekon soruşturmaları üzerinden Cemaat'e karşı ittifakını genişleteceğinin sinyallerini veren ilk isim o dönem Başbakan danışmanlarından olan Yalçın Akdoğan olmuştu. Yolsuzluk operasyonlarından bir hafta sonra *Star* gazetesindeki köşesinde yayımlanan, *"Ellerinde nur mu var, topuz mu"* başlıklı yazısında Akdoğan, *"Cemaat milli orduya kumpas kurdu"* diyerek Gülen Cemaati'nin Ergenekon sürecindeki rolüne dikkat çekerek tehdit ediyordu.[2] *"Kendi ülkesinin milli ordusuna, milli istihbaratına, milli bankasına, milletin gönlünde yer edinen sivil iktidarına kumpas kuranların bu ülkenin hayrına bir iş yapmış olmayacağını çok iyi bilir. Amaca ulaşmak için her yolu mubah görenlerin nasıl hastalıklı anlayışlar ürettiğini iyi bilir"* diye yazan Akdoğan böylece bir taşla iki kuş vurmayı hedefliyordu. Ergenekon soruşturmalarındaki tuzakların, sahteciliklerin doğal şüphelisi olarak en büyük nefret öznesi haline dönen Cemaat'in düşmanlarını salıverme tehdidinin yanı sıra yolsuzluk operasyonlarında da benzer bir kumpas sürecinin kurulduğu algısı işlenmiş ve montaj, dublaj savunmasının zemini de sağlanmış oluyordu. Cumhurbaşkanlığı seçiminden birkaç ay önce yapılacak olan 30 Mart yerel seçimleri öncesinde ortaya çıkan yolsuzluk ve rüşvet iddialarıyla zor durumda kalan AKP hükümeti, yakın dönemin en tartışmalı

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/26070322.asp
2 http://haber.stargazete.com/yazar/ellerinde-nur-mu-var-topuz-mu/yazi-820061

ve kamuoyunun geniş kesimleri tarafından büyük tepki çeken Ergenekon sürecinin hukuksuzluklarının tüm sorumluluğunu Cemaat'in üzerine yıkarak kendini de aklamış olacaktı. Başta Erdoğan olmak üzere AKP'nin tüm kurmay kadrosunun, *"Türkiye bağırsaklarını temizliyor"* dediği Ergenekon sürecindeki davalarda siyasi bir etki ya da talimat olmadan tahliye kararları çıkmasının düşünülemeyeceğini de yine bizzat hükümet içinden bir isim dile getiriyordu. Yasama, yürütme ve yargıdan oluşan güçler ayrılığı ilkesinin Türkiye'de nasıl ayaklar altına alındığının, bağımsız ve tarafsız denilen yargının iktidarı elinde tutanların kimi zaman silahı kimi zaman oyuncağına dönüştüğünün kanıtı olan bir telefon konuşması yolsuzluk soruşturmaları sırasında internet üzerinden dolaşıma sokulmuştu. Telefon konuşması 25 Aralık'ta, Meclis dışından İçişleri Bakanlığı'na atanan eski Başbakanlık Müsteşarı Efkan Ala ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Tayfun Acarer arasında geçtiği öne sürülen bir ses kaydıydı. *Taraf* gazetesi muhabiri Mehmet Baransu'nun internet sitesinin kapatılmasıyla ilgili konuşmalarda Ala, *"Mahkeme kararı yok"* diyen Acarer'e *"İdarenin önleme yetkisi vardır. Bundan hiç çekinmeyin. Onu yapmayan savcı hakkında suç duyurusu olur"* yanıtını verdikten sonra, *"Ya kardeşim, biz yasa yapan yeriz, gerekirse hangi yasa yapılıyorsa onu yapar, sizin yaptığınızı suç olmaktan çıkarırız"* diyor ve ekliyordu: *"Koca yüzde 50 oy almış partinin iradesini söylüyorum ben, boş ver gerisini, siktir et affedersin."*[1] Yolsuzluk soruşturmalarıyla köşeye sıkışan AKP iktidarı, bu saldırının arkasındaki güç olan Cemaat'i tehdit etmek için de geçmişte Ergenekon'un savcısı olduğunu söyleyen Erdoğan'ın bir anda Ergenekon'un avukatı olmasıyla önce, yapılanı suç olmaktan çıkaran yasaları yapıp ardından da tahliyeleri sağladı. Bu sürecin en çarpıcı yanı ise yakın geçmişte yazdıkları, söyledikleri hafızalarda taze olan gazeteci - yazar görünümlülerin hızlı ve hiçbir şey olmamış gibi dönmeleri oldu. Daha birkaç yıl önce Türkiye'yi sivilleştirip demokratikleştirdiği iddiasıyla propaganda aygıtı olarak ortalıkta boy gösteren haysiyet yoksunları şimdi de *"kullanıldık, aptalmışız"* diyerek Cemaat'in süreçteki rolünü AKP'ye bulaştırmadan kanıtlama gayretine düşmüşlerdi. Çıkarları gereği baskı ve zulmün ortağı olmayı bile isteye kabul eden bu isimlerin durumunu aptal olmaktan ziyade,

1 http://t24.com.tr/haber/efkan-aladan-btk-baskanina-gerekirse-yaptiginizi-suc-olmaktan-cikaririz-siktir-et,253294

gücün yanında saf tutarak her zaman kullanılmaya hazır olan bir haysiyet yoksunluğuyla açıklamak daha doğru olur diyerek bu faslı kapatalım.

Ergenekon tahliyelcriyle üzerlerine gelen fırtınadan kurtulmak isteyen Cemaat, tartışmalı sürecin en önemli aktörlerinden biri olan Eski İstanbul İstihbarat Şube Müdürü Ali Fuat Yılmazer'i sahaya sürdü. Ana akım medyadan bazı isimlerle temas kurarak televizyon programına çıkmak istediğini iletse de Yılmazer en sonunda Cemaat'in televizyon kanallarından birisi olan Bugün TV'ye çıktı. Üç ayrı kez çıktığı televizyon programında Ali Fuat Yılmazer, eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un tutuklanması talimatının Başbakan Erdoğan'dan geldiğini iddia etti. *"İlker Başbuğ dosyası Başbakan'a her seferinde arz edildi. Adalet Bakanı ve Başsavcı vekili ile Başbakan görüştü. Başbakan tutuklansın talimatı verdi"* diyen Yılmazer üzerinden Cemaat, *"Eğer bir hukuksuzluk varsa biz bunu beraber yaptık"* mesajı veriyordu. Doğru olan da buydu. Hükümetin kendi sorumluluğunu gizleyip sadece Cemaat üzerinden tartıştırmaya açtığı Ergenekon soruşturmalarıyla ilgili *"Ergenekon'un tüm safhalarını operasyon öncesi Başbakan ile görüştüm, bilgi verdim. Hep destekleyici oldu"* diyen Yılmazer, tartışmalı tüm davaların yükünün AKP'de olduğu iddiasıyla ortaya çıkmıştı. Odatv soruşturmasının da Başbakan'ın talimatı üzerine başlatıldığını öne süren Yılmazer, *"Başbakan'dan perspektif almadan hiçbir KCK operasyonu yapılmadı. Operasyonun tüm bilgilerini Başbakan'a aktardım, talimatını uyguladım"* diyerek Kürt meselesinin çözümünde binlerce rehine barındıran davalarda da sorumluluğu hükümeti atıyordu. Yılmazer, Fenerbahçe Kulübü'nü hedef alan şike soruşturmasında ise Başbakan'ın bu davanın 2011 genel seçiminden sonraya bırakılmasını istediğini, ancak dosyadan çok memnun olduğunu belirtiyordu.[1]

Yılmazer'in 18 Mart'taki bu açıklamalarına Başbakan ertesi gün TRT'de katıldığı bir programda hakarete varan ifadelerle hayli ağır bir yanıt verdi. İsmini anmadan Yılmazer'i *"ahlaki yönden seviyesiz, kalitesiz birisi"* olarak niteleyen Erdoğan, Başbuğ'la ilgili açıklamalar için, *"Bu ne ahlaksızlık"* diyerek Ergenekon soruşturmalarından ve tutuklamalarından bilgisi olduğu yönündeki iddialar için şunları söyledi:

1 http://www.radikal.com.tr/turkiye/ali_fuat_yilmazerden_onemli_aciklamalar-1182021

"A'dan Z'ye bunların hepsi yalan. Demin söyledim ya, bunlar o kadar ahlaksız, o kadar adi ki, o kadar seviyesiz ki, bunlar takiyeyi, yalanı, iftirayı leblebi çekirdek gibi yerler. Yaptıkları iş bu. Hayatları bu. Sen bi defa benimle hayatında kaç kere görüştün? Ya iki kere, ya üç kere görüştün. Ben senin yargı ile münasebetlerini bilen birisiyim. Bu işlerde ne kadar tezgâhtar olduğunu bilen birisiyim. Tabii bunun bedelini ödeyecek. Kimlerle iltisaklı bunları yaptığı çıktı ortaya, bunlar çıkıyor ortaya. Bu bazı malum operasyonları yapıp da şu anda İstanbul dışına gönderilen bazı savcılar var ya, işte bu savcılarla bunlar kankaydı. Beraber götürdüler bu işleri. Bunların hepsi tabii çıkacak meydana. İstifa etmekle veya emekli olmakla bu işi kurtaramaz."

Kendisi ve ailesinin de takip edildiğini belirterek telefon dinlemelerini eleştiren Erdoğan, bakanlarla yapılan görüşmelerin de kayıt altına alınıp casusluk faaliyetlerinde kullanıldığını iddia ediyordu. Cemaat'le yaşadıkları çatışmanın gündem olmasını istemediğini belirten Erdoğan, *"Hesaplaşma şeklindeki bir değerlendirmeyi uygun bulmam. Bu ülkenin bir başbakanı olarak bir örgütün, çetenin Türkiye Cumhuriyeti devletinin ele geçirme operasyonunu sinsice yürütme çalışması karşısında sesiz kalmamız mümkün değildir. Yapılması gereken hukuk içerisinde ne ise, bunun gereğidir... Hiçbir demokraside, demokratik rejimde bunların yeri yoktur. Ve bu bir casusluk suçu olduğu için de tabiki gereği yapılacaktır"* diye konuştu.[1]

20 Mart günü Yılmazer bu kez de *Taraf* gazetesine demeç vererek, Başbuğ'un tutuklanması gündeme geldiğinde Başbakan Erdoğan'ın dosyaya bakan Başsavcıvekili Fikret Seçen ile bizzat görüşmek istediğini söylüyordu. İddiaya göre Seçen de Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile birlikte Başbakan'a gitmiş ve kendisinden *"Tamam bu dosyayı yapın, ama mutlaka tutuklansın"* talimatını almıştı. Yılmazer, bu diyalogları bizzat Seçen'in kendisine aktardığını söylüyordu. *"Başbakan bana ve idari makamlara talimat verebilir, fakat yargıya talimat veremez. 'Tutuklansın' demek telkindir, suçtur. Dosyanın gereğinin dışında bir işlem için kimse talimat veremez"* diyen Yılmazer, Başsavcıvekili Seçen'in yanına gelerek ne yapması gerektiğini sorması üzerine, *"Dosyanın gereği neyse siz onu yapın"* dediğini söyledi.[2] İster istemez tartışmaya dahi olan Fikret Seçen de ertesi gün yaptığı açıklamada sorumluluğu altında bulunan

1 http://www.cnnturk.com/haber/turkiye/ali-fuat-yilmazerin-iddiasina-erdogandan-sert-yalanlama

2 http://www.taraf.com.tr/haber-tutukla-emrini-secene-verdi-151112/

bazı soruşturma dosyalarıyla ilgili hukuka aykırı talepler içeren müdahalelere muhatap olduğunu belirterek, *"Ancak hukuka bağlı her yargı mensubu gibi ben de her kimden gelirse gelsin hukuka aykırı talepleri kesinlikle yerine getirmeyerek mevcut deliller doğrultusunda vicdani kanaatim ile hareket ettim. Bu nedenle gerek doğrudan gerekse dolaylı birçok tehdit aldım"* dedi.[1] Yani Savcı Seçen, eski polis müdürü Yılmazer'in iddialarını tekzip etmeden dolaylı bir biçimde doğruluyordu. Yılmazer'in ifşaatları ve Başbakan'ın yanıtlarının özeti toplumsal kamplaşmalara yol açan ve kutupları daha da sertleştiren tartışmalı davalarla ilgili hükümetin *"Cemaat yaptı"* suçlamasına karşı, *"AKP yaptı ya da onay verdi"* savunması olarak karşımıza çıkıyordu. Bu açıklamalar Ergenekon soruşturmalarının hukuk çizgisinde bir suçu ortaya çıkarıp yargılamak amacıyla değil siyasi öç alma niyetiyle yürütüldüğüne dair oluşan genel kanaati de pekiştiriyordu. Ve bu öç alma sadece Cemaat ya da AKP'nin kararı ve uygulamalarıyla değil iki güç odağının birlikte hareket etmesiyle hayata geçirilmişti. Sistemi değiştirme düşüncesi ile yola çıkan İslâmcılar da seleflerinden pek de farklı olmadıklarını kanıtladılar. Haram yollardan helale ulaşılamayacağını da gözardı ederek, çıkarları için haksızlıklara imza atarak, din soslu bir neoliberalizmin arka bahçesi olmayı kabul ettiler. Tarafların söylediklerini birlikte değerlendirmek gerekirse, *"Tarafların kendilerine dair söyledikleri her şey yalan, birbirilerine dair söyledikleri her şey doğru demek"* en gerçekçi saptama olarak karşımızda duruyordu.

Cemaat'e operasyonlar

Cemaat, farklılığa hoşgörü maskesiyle kendisini din merkezli bir sivil toplum örgütü olduğuna inandırmaya çalışan, kanmak isteyenler nezdinde bunda başarılı da olan bir yalanlar toplamı. Sivil toplum örgütü olduğu iddiasındaki Cemaat'in polis ve asker başta olmak üzere silahlı bürokrasiyi, onun bir uzantısı olarak yargıyı ve daha da güçlenmelerini sağlayacak dinlemelerin teknolojik kalbi haline dönüşen MİT'i ele geçirme amacının ne kadar sivil amaçlar taşıdığı ise kendiler tarafından yanıtı verilmemiş bir soru olarak karşımızda duruyor. Şimdi çıkarları zedelendiği için bu soruya yanıt arayan, Cemaat'in örgüt olduğu iddiasında

1 http://www.zaman.com.tr/gundem_fikret-secen-hukuka-aykiri-baskilar-yapildi-tehdit-de-aldim_2206297.html

bir hükümet var. Görünen o ki bu örgütün varlığını da ne olursa olsun kanıtlayacaklar. Birlikte aynı dernekte bile faaliyet yürütemeyecek isimlerden Ergenekon diye terör örgütü olursa, Gülen Cemaati'nden, polisleri ve yargı mensuplarından ve medyacılarından da casusluk yapan paralel devlet oluverirdi. Oldu da. Alınganlar için başka bir şekilde söylemek gerekirse Cemaat, polisteki örgütlü gücünü yargıdaki etkin gücüyle birleştirip, çeperindeki tetikçileri de dâhil ederek medyasıyla üretilen ya da gerçekleşen rızalara kamusal meşruiyet sağlanarak kendi gündemi doğrultusunda hareket eden bir güç. Cemaat'i böylesine tehlikeli bir örgüt haline getiren olgu kuyumcu titizliğiyle çalışmasının yanı sıra kuşkusuz ki uzun yıllara yayılan sabırlı bekleyişiydi. Çok değil birkaç yıl daha sabra ihtiyaçları varken güç budalalığına yol açan bir kibirle devlet için savaşa tutuşunca 40 yılda elde ettikleri gücün 20 yıl gerisine düştüler. Devleti tamamen ele geçirmeden saldırıya geçmenin ne büyük bir gaflet olduğu bir yana, rakiplerinin gücünü de hafife almanın sonuçlarıyla yüzleşiyorlar. Kendilerini gizleyerek, her seferinde başka kimliklerle karşılarına çıktıklarını aldatarak yeri geldiğinde sızdıkları, yeri geldiğinde kolayca yer bulup örgütlendikleri devlet içinden büyük bir tasfiye harekâtıyla kazınıyorlar. AKP gibi güçlü bir iktidar odağıyla savaşa tutuşunca, Gülen Cemaati'nin dini ve toplumsal sivil özellikler barındıran kısmı üzerinden kendini bu yapının içinde var kılanlar nezdinde, tabanda bir kırılma yaşadığını söyleyebiliriz. Her güç odağıyla arasını iyi tutarak gücünü arttıran bir hareketin çıkarları zedelendiğinde ya da amaçlarına giden yolda karşısına çıkacak her kim olursa olsun yok etmeye yeminli bir odak olduğu ortaya çıkan Cemaat, içinden kopuşlar yaşandıktan sonra, artık sadece elinde kalan tabanına sahip.

Herkesin devlet içindeki örgütlülüğünün gücü oranında karşısındakine saldırdığı bir ortamda da yasaları ve mevzuatları değiştirerek avantajlı konuma geçen AKP iktidarı, yeni şeytanı Cemaat'i yok etmek için düğmeye bastı. Kimsenin kurtulmasının mümkün olmadığı Erdoğan'ın öfkesinden Cemaat de payını düşeni almalıydı. Yolsuzluk soruşturmalarıya birlikte, AKP medyasında Cemaat'i hedef alan pespeyelik sınırlarını zorlayan haberlerden geçilmiyordu. Yolsuzluk soruşturmalarında ortaya atılan iddialar ve bunları destekleyen ses kayıtlarına dair tek satır yazmayan, aksine iddiaların yalan olduğunu kanıtlama gayretine girişen AKP

medyası akıl sınırlarını zorlayan haberlere yer veriyordu. Bir gün Cemaat'e yakın bir kişiye ait otelin girişi kapısında haç sembolü bulunduğunu keşfediyor bir başka gün Fethullah Gülen'in annesinin adının Rabia değil Rabin olduğuna karar veriyorlardı. Kimi zaman ismini vermek istemeyen üst düzey bir yetkili, bazan da var olduğu şüpheli kişilere dayandırılan haberlerle itibarsızlaştırma kampanyası başlatılmıştı. Geçmişte infaz etmekten çekinmediği tartışmalı davaların zanlıları keşfedilirken, geçmiş sürecin tüm günahları Cemaat'e fatura ediliyordu. Gazetelerin haberleri, internet siteleri üzerinden dolaşımda tutuluyor, sonra da bir AKP'linin bu haberleri referans göstererek verdiği demeçle tekrar yaygınlaştırılıyordu. Cemaat'in, Suudi Arabistan'da herhangi bir okulu yoktu ama ne gam, *Akşam* gazetesine göre vardı. Hatta bu olmayan okullarda Tayyip Erdoğan'ın ölmesi için beddua seansları düzenleniyordu. Fethulah Gülen'in Türkiye haritası desenli seccadesi *Akit* gazetesi için aslında paspastı. *Akit*'in Genel Yayın Koordinatörü olan Hasan Karakaya'nın aşırı hız nedeniyle radara yakalanıp ceza ödemesinin nedeni de "paraleldi". Çünkü "Paralel Yapı'ya" bağlı trafik polisleri halkı tahrik etmek için ceza kesiyordu. İktidarı paylaşan güç iken birbirine geçen AKP ve Cemaat'in tabanını ayrıştırma amaçlı bu pespaye yayıncılığın da alıcı kitlesi yaratılmıştı. Söylenilene, yazılana sorgusuz sualsiz kör inançla inanan AKP tabanı gözünde Cemaat hem düşmanlaştırılıyor hem de kendi içinde bir kırılma yaratmak isteniyordu. Yapılanlar bu pespayelikle sınırlı değildi elbette. İktidar olmanın gücünü, tek başına yasa değiştirme çoğunluğuyla birleştiren AKP hükümeti, dilediği gibi at oynatacak düzenlemeler yaptı. Cemaat'in nasıl tehlikeli bir örgüt olduğunu kanıtlayacak idari ve adli soruşturmalar açtı. Yapılanların ne kadar hukuk çizgisi içinde olduğu önümüzdeki dönemin en çok tartışılacak konularından birisi olacak. Ancak bu soruşturmalar, uzun yıllara yayılan bir örgütlenmenin ulaştığı gücü ne şekilde kullandığını, nasıl komplolara imza attığını ortaya çıkarmak açısından önemliydi. AKP'nin tasarruflarına girmeden önce, Cemaat'in ne olduğunu anlamamıza yarayacak bir olayı anlatmakta fayda var.

Cemaat'in güvenlik bürokrasisinde örgütlenme hedefinin önemini 2007'den bu yana ortaya çıkan, son yolsuzluk operasyonları da dâhil olmak üzere tüm tartışmalı dava ve soruşturma süreçleri kanıtladı. Cemaat, birer üs haline getirilen kurumlarda devlet

üniforması ve kanunların tanıdığı yetkilerle stratejik önemine ya da hedefin büyüklüğüne göre her kişi ve kurumu sindirmenin yolunu açacak bilgilere erişme imkânına sahipti. Polisteki gücüyle operasyonel, yargıdaki uzantılarıyla da soruşturmaların öznesi haline getirilen hedefler kolayca kriminalleştiriliyordu. Kendi medyası ve devşirmeleriyle de muhalif, düşman ya da hedef her kim ise sindirilebiliyordu. Haliyle Cemaat'in polis teşkilatındaki gücü, yargıdaki uzantılarıyla girdiği komplolar zinciriyle haklarında ortaya atılan iddialardan büyük bir efsane ortaya çıkmıştı. İddiaların efsane olmasının en önemli nedeni, geçmişte bu tehlikeli yapının üzerine cesaretle gidilememesi, layığıyla herhangi bir soruşturmanın yapılmamış olmasıydı. Ne zaman ki AKP hükümetiyle savaş başladı, en azından gereken cesaret de ortaya çıktı. Ama yapılacak soruşturmaların ne kadar hukuk çizgisi içinde kalacağı elbette çok tartışılacak. Ancak Eskişehir'de yürütülen bir soruşturmanın ayrıntıları Cemaat'in polis içinde nasıl çalıştığını ortaya koymak açısından önemli veriler sunuyordu. Emniyet Teşkilatı'ndaki Gülen Cemaati örgütlenmesinin en önemli delili olarak gösterilen usulsüz telefon dinlemelerine yönelik açılan soruşturmalardan sonra sahte ihbarlarla ilgili de soruşturma başlatılmıştı. Bir ihbar mektubuyla, 2014 Haziran ayında Eskişehir Emniyet Müdürlüğü'nde başlatılan bir soruşturma, ucu Hanefi Avcı'nın tutuklanmasına kadar uzanan bir komplo zincirini de açığa çıkarmıştı. Ankesörlü telefondan bir eroin sevkiyatı ihbarı yapan kişi sahte isim kullanan bir başkomiser, baskın yapılmasını istediği adres ise dönemin Eskişehir Terörle Mücadele Şubesi Müdürünün ilişkisi olduğu kadının eviydi. Baskın yapılması istenen tarih ve saat, polis müdürünün, usulsüz biçimde tam 541 gün boyunca telefonları dinlenen ve fiziki takibe de alınan sevgilisiyle evde bulunduğu zamana göre ayarlanmıştı. Soruşturmayı yürüten bir emniyet müdürü ve vali yardımcısının düzenlediği raporda, fiziki takip ve usulsüz dinlemeler yoluyla elde edilen bilgilerin bir araya getirileceği belirtilerek, *"Kişilerin özel hayatları ile ilgili önemli sırların kötü niyetli kullanılmasına yol açabilecek bir faaliyette bulunulduğu değerlendirilmektedir"* tespiti yapılıyordu. Eskişehir Emniyet Müdürlüğü içindeki bir grubun, devletin kendilerine verdiği kamu gücünü kullanarak, hedefine koyduğu insanları yok etmeye yönelik faaliyetler yürüttüğü belirtilen raporda, *"Mahkemeleri aldatarak alınan telefon dinleme kararlarının muhataplarının*

aslında hedefe konan insanlar olduğunun ispatlanması durumunda bu gizli faaliyet yürüten grubun örgütsel boyutu ortaya çıkarılabilecektir" deniliyordu. Konunun Hanefi Avcı'nın tutuklanmasıyla olan ilgisi ise, sahte isimle ankesörlü telefon kullanarak asılsız ihbar yapan polisin kimliğiydi. Eskişehir İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde görevli Başkomiser Erkan Soydan, Hanefi Avcı'nın suçlanmasına yol açan usulsüz telefon dinleme kayıtlarının bulunduğu makam odasında aramalar, başlamadan hemen önce görülmüştü. Soydan'ın, görevli olmadığı halde mevzuata aykırı olarak aramalar sırasında da Avcı'nın makam odasında da bulunduğu tespit edilmişti.

Komplo zincirini ortaya çıkaran soruşturma Cihan Tuğlu adıyla Eskişehir Valiliği'ne gönderilen bir ihbar mektubuyla başlamıştı. Hanefi Avcı'ya yapılan operasyonda yer alan kamu görevlilerinin usulsüzlükler yaptığı iddia edilen mektupta, makam odasında yapılan aramaların mahkeme kararına dayanmadan gerçekleştiği belirtiliyordu. İhbarda, komplo düzenlemek için asılsız ihbarlar yapıldığı da belirtiliyordu. Bunun üzerine bir emniyet müdürü ve vali yardımcısı görevlendirilerek 16 Mayıs 2014'te her iki iddia için de araştırma başlatıldı. Eskişehir Emniyet Muhabere Elektronik Şube Müdürlüğü arşivinde kayıtlı 2010-2012 yılları arasındaki tüm ihbarlar incelendi. 155 Polis İmdat Hattına yapılan ve şüpheli bulunan 28 ihbara ait ses kayıtlarının incelenmesi sonunda 6 Ocak 2011'de Ali Tekin ismiyle yapılan bir ihbar dikkat çekti. Saat 22.11'de telefon açan Ali Tekin isimli ihbarcı, verdiği adrese Şırnak'tan 80 kilogram eroin geldiğini ve iki saat içinde İstanbul'a sevkiyatının yapılacağını belirterek baskın yapılmasını istiyordu. Ancak 155 hattındaki polis, kuşkulanmış ve telefon numarasından ihbarın yapıldığı ankesörün yerini tespit ederek yakındaki ekipleri yönlendirmiş, ihbarcıyı gözaltına almalarını istemişti. Ekipler olay yerine gidene kadar dört dakika boyunca lafa tutulan ihbarcı Ali Tekin, ankesörlü telefonda konuşurken yakalanmıştı. Ancak ihbarcı, kendisinin de polis olduğunu, İstihbarat Şubesi'nde başkomiser olarak çalışan Erkan Soydan olduğunu söyleyince durum karıştı. Ali Tekin sahte isimli ihbarcı başkomiser Erkan Soydan, istihbari bir çalışma yürüttüğü, şüpheli şahıslar takip ettiği iddiasında bulunup kendisini yakalayan ekibi de kimliğini deşifre etmekle suçladı.

Sahte ihbarcı polis Soydan ekiplerden ayrılmasını istese de beyanları çelişkili bulununca konu üst makamlara intikal ettirildi. Dönemin İl Emniyet Müdürü Naci Kuru, İstihbarat ile Kaçakçılık

ve Organize Suçlar (KOM) Şube Müdürleri tarafından hem sahte ihbar hem de uyuşturucu sevkiyatı konularının araştırılması talimatı verdiğini belirterek Başkomiser Erkan Soydan'ı serbest bıraktırdı. Yalan ihbarda bulunduğu olay günü tespit edilmesine rağmen Soydan hakkında idari ya da adli herhangi bir soruşturma açılmadı. Yapılan incelemelerde KOM Şube Müdürü Suat Kural'ın da ihbarda belirtilen uyuşturucu konusunu araştıracak ekibi yoldan çevirip kendisinin ilgileneceğini söyleyerek araştırmayı durdurduğu belirlendi. Olay tarihinde Emniyet Müdür Yardımcısı olan Abdülkadir Kutlu verdiği ifadede Hanefi Avcı'nın makamının aranmasından hemen önce Erkan Soydan'ı odada gördüğünü de söyledi. Bu arada yapılan incelemelerde sahte ihbara konu olan uyuşturucu sevkiyatıyla ilgili KOM ekiplerinin yürüttüğü herhangi bir çalışma olmadığı da tespit edildi. Olay günü KOM Şube Müdürlüğü'nde görevli olan Ömer Erol da ifadesinde konunun araştırılması için yönlendirdiği ekibin Şube Müdürü Suat Kural'ın talimatıyla yoldan çevrildiğini belirterek, *"Şahsi fikrim işin içinde İstihbarat Şube görevlisi girdiği için konu kapatılmıştır. Yoksa 80 kilo eroin konusu bizim şubemizde olağan üstü faaliyet gerektirecek ve araştırılacak bir konudur"* dedi.

Sahte ihbarcı polisin uyuşturucu sevkiyatı yapılacağını söylediği adresle ilgili yapılan araştırmada ise evde K.Ç.Y. isimli bir kadının yaşadığı anlaşıldı. Emniyet arşivlerinde yapılan araştırmada herhangi bir suç kaydı bulunmayan kadının ifadesinin alınmasından sonra konu anlaşıldı. K.Ç.Y. ihbarın yapıldığı dönemde Eskişehir Terörle Mücadele Şubesi Müdürü Eyüp Gökhan Keçe ile sevgililik ilişkisi yaşıyordu. Çiftin buluşma adresleri ise uyuşturucu sevkiyatı yapılacak diye sahte ihbar yapılan evdi. Yapılan incelemelerde, 3 Aralık 2011 ile 11 Mayıs 2012 tarihleri arasında, yedi ayrı kez alınan mahkeme kararlarıyla 541 gün boyunca K.Ç.Y.'nin telefonlarının dinlendiği ve fiziki takip altına alındığı ancak herhangi bir adli suçlamaya tabi tutulmadığı da anlaşıldı. *"Organize suç örgütü üyesi olmak, şantaj, haksız kazanç sağlamak, baskı, tehdit, ihaleye fesat karıştırmak, akaryakıt kaçakçılığı yapmak"* iddialarıyla alınan dinleme kararlarının talep yazılarında sahte ihbarcı polis Erkan Soydan'ın imzası vardı.

Açılan idari soruşturmada ifadesi alınan Emniyet Amiri Erkan Soydan, olayın üzerinden zaman geçtiği için net hatırlamadığını öne süruyordu. Kendisine, kim olduğunu da anımsamadığı bir

bilgi kaynağından gelen duyum, haber ya da bilgi neticesinde ihbarı yapmış olabileceğini savunuyordu. Emniyet Müdürü Engin Korkmaz ve Vali Yardımcısı Rıza Dalan'ın hazırladığı raporun tahlil bölümünde ise Soydan'ın sahte uyuşturucu ihbarıyla dönemin Eskişehir Terörle Mücadele Şube Müdürü olan Eyüp Gökhan Keçe'yi itibarsızlaştırmak istediği belirtiliyordu. *"Adreste bulunan şahıslar için yasal mevzuatın dışında bir faaliyetin yapılmak istendiği hususu anlaşılmıştır"* denilen raporda, uyuşturucu ihbarının araştırılmaması, Erkan Soydan hakkında sahte ihbar nedeniyle herhangi bir idari soruşturma açılmaması ve usulsüz telefon dinlemeleri yapılmasının birlikte değerlendirilmesi gerektiğine vurgu yapılarak şu tespitler yapıldı:

"Olayı işlemsiz bırakan görevlilerin organize bir şekilde bu sahte ihbar olayını kapattıkları ve örgütlü hareket ettikleri değerlendirme konusu yapılabilir. İstihbarat birimlerinin elinde bulunan veri bankaları, telefon detayları, toplu HTS raporları vs. bilgiler, hukuksuz dinlemeden elde edilen bilgilerle birleştirilerek kişilerin özel hayatları ile ilgili önemli sırların kötü niyetli kullanılmasına yol açabilecek bir faaliyette bulunulduğu değerlendirilmektedir. Belirtilen dönemde Emniyet Müdür Yardımcısı olarak görev yapan Abdulkadir Kutlu'nun ifadesinde; sahte ihbarı yapan Erkan Soydan'ın aynı zamanda Devrimci Karargâh operasyonu kapsamında Hanefi Avcı'nın Eskişehir'de boşalttığı makam odasında arama başlamadan hemen önce, görevli olmadığı halde odanın içinde yalnız olarak gördüğünü beyan etmiştir. Eskişehir Emniyet Müdürlüğü içerisindeki bir grubun, yukarıda anlatılan örnek olaydan hareketle; devletin kendilerine verdiği kamu gücünü kullanarak, hedefine koyduğu insanları yok etmeye yönelik faaliyetlerini ortaya çıkarmak bakımından, kanunsuz dinlemelerin, takip tarassutlarının hangi amaca yönelik olduğu, mahkemeleri aldatarak alınan telefon dinleme kararlarının muhtevalarının aslında hedefe konan insanlar olduğunun ispatlanması durumunda bu gizli faaliyet yürüten grubun örgütsel boyutu ortaya çıkarılabilecektir. Bu kapsamda; İstihbarat Şube Müdürlüğü bünyesinde Erkan Soydan'ın büro amirliğini yaptığı ve özel olarak oluşturulduğu değerlendirilen bu büronun tüm faaliyetlerinin mercek altına alınması gerekmektedir."

Eskişehir Emniyet Müdürlüğü içinde bir çete oluşumuna işaret eden raporda şehrin en üst düzey yöneticilerinden başlayarak her kademedeki bürokratlar, siyasi parti ve sivil toplum kuruluşları yöneticilerinin dinlenip dinlenmediğinin araştırılması gerektiği

belirtildi. İsimsiz telefon numaraları üzerinden alınan dinleme kararlarındaki numaraların kimlere ait olduklarının belirlenmesi gerektiği anlatılan raporda, yapılacak kapsamlı araştırmayla kimlere tuzak kurulduğu veya kurulmak istendiğinin de ortaya çıkarılabileceği vurgulandı. Raporda Mustafa Aygün, Suat Kural, Murat Önemli, Erkan Soydan, Kazım Selvi, Serkan Kiracı, Rüştü Çetinkasap, Hasan Keklik, Yakup Kenç ve Servet Tek isimli polisler hakkında *"Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme; kamu görevlisinin suçu bildirmemesi; suç uydurma; başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması; iftira; görevi kötüye kullanma; resmi belgelerin düzenlenmesinde yalan beyan; resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek; haberleşmenin gizliliğini ihlal; kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması; özel hayatın gizliliğini ihlal; verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme"* suçlarını iştirak halinde birlikte işlemiş olabilecekleri belirtilerek adli soruşturma yapılması isteniyordu.

Konunun Hanefi Avcı'yla ilgili olan kısmı ise raporun içerisinde yer verilen, *"Belirtilen dönemde Emniyet Müdür Yardımcısı olarak görev yapan Abdulkadir Kutlu'nun ifadesinde; sahte ihbarı yapan Erkan Soydan'ın aynı zamanda Devrimci Karargâh operasyonu kapsamında Hanefi Avcı'nın Eskişehir'de boşalttığı makam odasında arama başlamadan hemen önce, görevli olmadığı halde odanın içinde yalnız olarak gördüğünü beyan etmiştir"* şeklindeki ifadede geçiyordu. Bağlantılar doğru kurulursa bu ifadenin ne anlama geldiği de, sahte isimle uyuşturucu ihbarı yapan bir polisin nasıl bir komplonun içinde yer aldığı da daha kolay anlaşılıyordu. Hanefi Avcı, Cemaat'in telefon dinlemelerle ilgili usulsüzlüklerini nasıl yaptığını da anlattığı kitabının yayımlanmasından yaklaşık bir ay sonra Ankara'da gözaltına alınmıştı. Milliyetçi düşünceden gelen polis müdürü, 28 Eylül 2010'da Stalinisit bir örgütün üyesi olmakla suçlanarak gözaltına alınmıştı. Aynı gün sabah saatlerinde Avcı'nın Eskişehir'deki polis lojmanında ve terk ettiği Eskişehir İl Emniyet Müdürlüğü binasındaki makam odasında da arama yapılmıştı. Savcılık Avcı'nın evi ve eski makam odasında arama talep etmişti. Ancak İstanbul 14'üncü Ağır Ceza Mahkemesi makam odasını kapsamayan bir kararlar sadece evde arama yapılmasına izin vermişti. Ankara'da gözaltına alınan Avcı için İstanbul'daki mahkemenin verdiği kararla Eskişehir'de yapılan aramaya katılan polisler ise Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı'ndan gelmişti. Özel

seçilerek Ankara'dan gelen polisler, mahkeme kararı olmamasına rağmen Avcı'nın Eskişehir İl Emniyet Müdürlüğü binasındaki eski makam odasını da arıyorlardı. Sahte isimle uyuşturucu ihbarı yapan polis olduğu ortaya çıkan Erkan Soydan da görevli olmadığı halde hem de yasa ve mevzuata aykırı olarak arama sırasında Hanefi Avcı'nın odasındaydı. İddiaya göre Soydan, aramalardan kısa süre önce de Avcı'nın makam odasında görülmüştü. Yapılan incelemelerde iddiaların olduğu polis kamerası görüntülerinden de tespit edildi. Ancak görüntülerde Soydan, polis kamerası ne zaman kendisine doğru dönse yüzünü gizlemeye çalışıyordu. İşte bu aramalar sonunda Hanefi Avcı'ya linç kampanyasında kullanılacak olan telefon dinlemeleriyle elde edilmiş ses kasetlerini polis "eliyle koymuş gibi" bulmuştu. Kamuoyunun yakından tanıdığı gazeteciler, siyasetçiler ve iş dünyasından çeşitli kişilerin dinlenen telefonlarının kayıtlarını içeren 24 adet teyp kaseti gardrobun üzerinde duran alt bölümü tozla kaplı, üst bölümü ise tertemiz siyah çanta içerisindeydi. Bu arada Hanefi Avcı'nın makam odasını terk ettiği tarihle, kasetlerin bulunduğu tarih arasındaki zaman diliminde Eskişehir İl Emniyet Müdürlüğü binasındaki güvenlik kamera sisteminin kayıt alma özelliğinin iptal edilmiş olduğunu da belirtmekte fayda var. Olayla ilgili hazırlanan raporda, Hanefi Avcı'nın makam odasında bulunduğu öne sürülen dinleme kayıtlarının bir komplo olduğu tespiti yapılıyordu. Arama kararının kapsamadığı makam odasında arama yapıldığı belirtilen raporda, dinleme kayıtlarıyla Avcı hakkında suçlu kanaati oluşturularak mahkemelerin ve kamuoyunun etkilenilmeye çalışıldığı belirtildi. Raporda, Avcı'nın kasetlerin kendine ait olmadığı ve başkaları tarafından suç isnat edilmek için odasına konulduğu savunmasına rağmen, şüphelilerin bulunmasını sağlayacak delillerin yok edildiği de vurgulandı. Tüm bunlar yaşanırken Hanefi Avcı konulduğu hapishanede, haklı olarak kasetlerle ilgisi olmadığını kendisinin Eskişehir'i terkettikten sonra bir başkası tarafından kasetlerin makam odasına konduğunu söylüyordu. Ancak AKP ve Cemaat medyası ile iş birlikçileri el birliğiyle linç etmekle meşgul olduğu Avcı'nın söylediklerine kulaklarını tıkadığı gibi, çıkardıkları gürültüyle başkalarının duymasını da engellemeye çalıştılar. Ta ki eski suç ortakları Cemaat'le düşman olana kadar. Bunun için de göstermelik, samimiyetten uzak sahte özürler dilemek gerekiyordu. Çakallar için önemi yoktu. Yaptılar.

Cemaat'in hedef aldıklarını yok etmedeki en etkili gücü kuşkusuz ki Emniyet ve yargı teşkilatındaki örgütlülüğüydü. Emniyet Teşkilatı'ndaki Cemaat ağırlığını ortadan kaldıracak düzenlemelerin ardından, zincirin diğer hakası olan yargıya yönelik tasarruflar için HSYK seçimleri çok önemliydi. Hâkim ve savcılar hakkında soruşturma açmak, polislere yapıldığı gibi meslekten çıkarmak ya da tutuklamak kolay değildi. 12 Eylül 2010 referandumu sonrasında yapılan yasal değişikliklerle yargı ve teşkilatın üst organı olan HSYK adeta Cemaat'e teslim edilmişti. Yargı mensuplarının atamalarından haklarında açılacak soruşturmalara kadar karar verici organ durumunda olan HSYK'e hükümet kendi ağırlığını koymak istiyordu. HSYK'de, hükümeti belirleyici hale getirecek yapısal değişiklikler öngören yasa tasarısı AYM'den veto yiyince kurul üyelerinin belirleneceği seçim daha önemli hale gelmişti. Tarafların bütün enerjisini harcadığı seçimlerin galibi ise hükümet oldu. 12 binden fazla hâkim ve savcının oy kullandığı seçimlerde AKP'nin desteklediği ve içlerinde ülkücü ve sosyal demokrat kökenlilerin de bulunduğu Yargıda Birlik Platformu (YBP) listesi kazanınca HSYK de hükümetin kontrolüne geçti. YBP, adli yargıda yedi asıl üyeliğin tamamını, idari yargıda ise üç asil üyelikten birini alarak, sekiz üyelik kazanmıştı. İdari yargıda iki üyeyi kazanan ise Cemaat olmuştu. Seçimlerden sonra HSYK üyelerinin dördü Cumhurbaşkanı tarafından atanmış, Adalet Akademisi'nden gönderilecek üyelerde de hükümet ağırlığı belirleyici olmuştu. Kendileri de kurul üyesi olan Adalet Bakanı ve müsteşarı da eklenince hükümetin HSYK'deki üye sayısı 15'e ulaşıyordu. Aradığı salt çoğunluğun da üzerine çıkarak 15 üyelik elde edince HSYK de hükümetin kontrolüne girmiş oldu. Seçim sonuçları, Cemaat'in yargıdaki nüfusunu da ortaya koymuştu. Yargıdaki varlığına dair bu ilk resmi istatistiğe göre Cemaat'in teşkilat içinde 4 bin 500 ile 5 bin 300 arasında taraftarı vardı. Elbette ki bu veriler kesin sonuçlar değil ve iktidar karşıtlığının beslediği öfkeyle rakibe verilmiş oylar nedeniyle yanılma payı içeriyor. Ancak her halükarda 12 binin üzerinde hâkim ve savcının bulunduğu yargı teşkilatında Cemaat'in azımsanmayacak bir gücü vardı.

Yolsuzluk soruşturmalarının hemen sonrasında hükümet polis teşkilatındaki Cemaat ağırlığını kırmak için bir dizi önlem almıştı. Bu önlemlerin ilk akla geleni aralarında çok sayıda rütbelinin de olduğu 10 binin üzerinde polisin görev yerleri değiştirilmesiydi.

Cemaat'in Emniyet Teşkilatı'ndaki öngütlenmesinin geçmişinin 40 yıl öncesine dayandığı düşünülürse görevden alma ve tayinlerle sorunun halledilemeyeceği açıktı. Polis teşkilatından Cemaat'i kazımanın tek yolu Emniyet'in kapısına kilit vurup yenisini inşa etmekti. Böyle bir şey mümkün olmadığı için de önce MİT'e kolluk yetkisi veren düzenlemeleri de içeren bir dizi yasal değişiklik yapıldı. Ayrıca hükümet, iç güvenlik paketi diye adlandırılan yasa tasarısında da Jandarma Genel Komutanlığı'nın TSK bünyesinden çıkarılarak İçişleri Bakanlığı'na bağlanmasını planlıyordu. Birisi yasalaşan diğeri ise bu satırlar yazıldığında henüz tasarı aşamasında olan bu iki değişikliği AKP'nin kendi polis teşkilatını yaratma projesi olarak da okumak mümkün. Polis teşkilatında haklarında açılan idari soruşturmalarla cemaatçi oldukları iddia edilen, isimleri öne çıkmış üst düzey kadroların bazıları meslekten atılırken, kimisi de adli soruşturmalarla tutuklanarak sanık haline getirilmişti. Böylece hükümet, polis teşkilatında Cemaat'i belli bir oranda pasifize etmeyi başardı. Bu önlemlerin geçici ve yeterli olmadığını bilen hükümet, polis teşkilatının yapısını baştan aşağı değiştirecek bir dizi değişikliğe imza attı. Emniyet Teşkilatı'nın üst düzey amir ihtiyacını karşılayan kurumlar olan iki Polis Koleji ve Akademi'ye, tamamıyla Cemaat kontrolünde olması nedeniyle gerekçe gösterilmeden öğrenci alımı durduruldu. Emniyet Teşkilatı Kanunu'nda da değişikliğe giden hükümet polis teşkilatının yapısını baştan aşağı değiştirecek yeni bir yasa tasarısı hazırladı. İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan tasarı, idareye ikişer yıllık dönemler halinde süreyi uzatma yetkisi tanıyarak, mevcut birinci sınıf emniyet müdürlerinin tamamının üç ay içinde emekli edilebilmesini öngörüyordu. Görevden almalar ve soruşturma açılması konusunda da idareye büyük kolaylıklar getirmesi planlanan tasarıyla, polis teşkilatını Cemaat'in denetiminden kurtarmak ve AKP'li olmayanları budayarak iktidara yakın isimlerin diğerlerine göre kolay yükselmesini sağlayacak bir sistem hayata geçirilmiş olacaktı. Tasarı, valilere il emniyet müdürü ve daire başkanı olma imkânı getirirken ilçe emniyet müdürlüklerine de tenzili görev yapılarak ikinci sınıf emniyet müdürlerinin de bakmasının önü açılıyordu. Tıbbi, teknik ve mali hizmetler veren daire başkanlıkları ve şube müdürlüklerine de tasarıyla birlikte emniyet hizmetleri sınıfı dışından da atama yapılabilecekti. Polis kolejleri ve Güvenlik Bilimleri Fakültesi'nin öğrenci alımını durdurarak

fiili olarak kapatılması da tasarıyla kanunlaşmış olacaktı. Polis kolejinin öğrenci ve öğretmen kadrosu MEB'ye bağlı okullara aktarılırken, Güvenlik Bilimleri Fakültesi de mevcut öğrencileri mezun oluncaya kadar eğitime devam edecekti. Tasarıda, emniyet mensuplarının disiplin cezaları işlemleri de yeniden düzenleniyordu. Buna göre, polis müdürü, amiri ve memurlarına disiplin cezası verme usulü kolaylaştırılıyordu. Polis merkez amirine, şube müdürüne, ilçe müdürüne, kaymakamlara, valilere, emniyet genel müdürüne, bakana kendilerine bağlı bütün personele rütbe ayrımı olmaksızın soruşturma ve resen ceza verme yetkisi veriliyordu. Tasarıyla, idareye, istediği zaman ve istediği personelin görev yerini bir şarta bağlı olmaksızın değiştirme hakkı tanındı. Ayrıca bütün rütbelere terfilerde mülakat ve yazılı sınavlar getiriliyordu. Sınavlarda başarılı olmanın da yeterli olmayacağı tasarıda rütbe terfi kurulunun takdir hakkı da genişletiliyordu.[1] Bunların yanı sıra hükümetin üzerinde çalıştığı iddia edilen bir başka tasarının ayrıntıları da 17 Kasım 2014 günü *Taraf* gazetesinin manşetindeydi *"Tek adam bakanlığı"* başlığıyla verilen haberde, normal şartlarda 2015 Haziran'ında yapılacak genel seçimlerin ardından TSK, Emniyet, MİT ve Jandarma'nın *"Güvenlik Bakanlığı"* adıyla tek bakanlık çatısında toplanacağı ve MİT Müsteşarı Fidan'ın da Güvenlik Bakanı olacağı öne sürülüyordu.[2] Hem polis teşkilatında hem de bağlantılı olarak güvenlik bürokrasisinin diğer birimlerinde kapsamlı değişiklileri öngören yasal değişiklikler bu satırlar yazıldığı sırada henüz yürürlüğe girmemişti. Daha önce MİT'e sınırsız yetki tanıyan değişiklikler ve internete devlet sansürünü genişleten yasa yürürlüğe girmişti. Güvenlik reformu adıyla yapılması planlanan değişikliklerle getirilmek istenen makul şüphe kavramıyla iktidarın hoşuna gitmeyen herkesi kolayca terörist yapmanın yolunu açacak yasal düzenlemeler ve diğer uygulamalar Türkiye'yi göstermelik bir cumhuriyet adı altında tek parti diktatörlülüğünün esiri haline getirmenin yolunu açıyordu. Kanunlar eliyle böylesine bir baskı ortamı yaratılmasının tek gerekçesi ise AKP tabanının ikna olmakta zorlanmadığı Cemaat'le savaş bahanesiydi. İktidarı hedef alan her protestoyu darbe, her muhalifi darbeci olarak tanımlayan AKP iktidarı ve taraftarları için "darbeyle mücadele süreci" anlaşılan hiç sonlanmayacaktı.

1 http://www.taraf.com.tr/haber-emniyeti-sifirlama-yasas-167733/
2 http://www.taraf.com.tr/haber-guvenlik-bakanligi-yolda-168192/

AKP'nin Emniyet'teki üst düzey Cemaat kadrolarını dağıtma, alt birimleri korku salma yolundaki ilk adımı İstanbul polisindeki ve adliyesindeki tayin ve görevden almalardan hemen sonra geldi. 17-25 Aralık soruşturmalarında görev, dinleme ve teknik takip yapan polisler hakkında örgüt soruşturması açıldı. Yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasına hükümet eliyle dâhil edilen Savcı İsmail Uçar'ın, Ocak ayının son günü 17 bin sayfalık telefon dinleme kayıtlarını incelettirdiği, teknik takip ve dinlemelerde görev alan personel hakkındaki delil karartma ve delil uydurma iddialarını da araştırdığı öne sürüldü. Yapılan incelemelerde yolsuzluk operasyonlarının ardından gelen hükümet baskısı sonrasında soruşturmaya dair fiziki ve teknik takip bilgilerinin yer aldığı İstanbul Mali Suçlarla Mücadele ve Organize Suçlarla Mücadele Şubelerine ait bilgisayarların özel bir yazılımla formatlandığının saptandığı, bazı dosyaların tamamen silindiği, bilgisayarlarının log kayıtları incelenerek hangi bilgisayara kim tarafından girildiğinin tespit edildiği iddia edildi.[1] Başsavcılık yetkililerinin yalanladığı bu iddiaların gerçek olduğu birkaç ay sonra anlaşılacaktı. Yolsuzluk soruşturmalarından bir süre sonra Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca Fethulah Gülen Cemaati ile ilgili bir örgüt soruşturması başlatılmıştı. Hükümetin öncelikli hedefi haline gelen Fethullah Gülen hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Anayasal Düzene Karşı İşlenen Suçlar Bürosu'nun yürüttüğü soruşturmaya Savcı Serdar Coşkun bakıyordu. Savcı Coşkun, soruşturma için 11 Haziran'da Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na (KOM) bir yazı yazarak soruşturmanın yol haritası belirleyen araştırılacak konuları sıralamıştı. Cemaat'in silahlı bir terör örgütü niteliği bulunup bulunmadığının tespit edilmesi istenen talep yazısında ayrıca *"Gülen Cemaati içindeki örgütlü, devlete paralel yapının ne olduğu, kimlerden oluştuğu, nihai amaçları, örgütlenmenin şekli ve şeması, insan kaynakları ve ekonomik kaynakları, organizasyonun disiplini sağlama şekli, haber alma ve iletme usul ve şekilleri, yurtiçi ve yurtdışındaki bağlantıları, kimin adına ve neden hareket ettikleri, ellerindeki gücün büyüklüğü, örgütlenme içerisinde yer alan faillerin tespiti"* yapılması isteniyordu. Gülen ve cemaatinin sahip oldukları ekonomik imkânların terörün finansmanı için kullanılıp kullanılmadığının da araştırılması istenen yazıda söz konusu ekonomik gücün

1 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25708747.asp

hükümeti yıkabilecek veya anayasayı ortadan kaldıracak silahlı grupları veya organizasyonları desteklemeye yeterli olup olmadığının da tespit edilmesi gerektiği vurgulandı. Emniyet'e gönderilen yazıda internet sitelerinden televizyon kanallarına kadar tüm medya kuruluşları ile Cemaat'e bağlı evler, yurtiçi ve dışındaki tüm eğitim kurumlarının da belirlenmesi isteniyordu. Cemaat'in kontrolündeki şirket, vakıf, dernek, birlik ve benzeri kuruluşların yanı sıra holding ve şirketler, bankalar, mağazalar zincirleri, arsa, emlak ve arazi bilgileri ile himmet ve bağışları da içeren tüm gelir kaynaklarının tespit edilmesi de Emniyet birimlerinden istenmişti. Talep yazısında savcılığın yapılan suç duyurularından hareketle, ülke çapındaki Emniyet birimleriyle temasa geçilerek araştırılmasını istediği ididalar ise *"Yurtiçi ve yurtdışında bulunan yapılanma mensupları veya ilişkili kişilerce tehdit, cebir, şantaj, komplo, tuzak, dışlama, aşağılama, şiddet, kamuoyu nezdinde küçük düşürme, yağma türü yöntemler kullanılarak toplanan bağış, himmet, burs, arazi bağışı şeklinde menfaat sağlamaya yönelik faaliyetler ile bu yöntemlere rağmen menfaat temin edilemeyen kamu görevlileri, işadamları hakkında sahte veya gerçeğe aykırı belge düzenleyerek suç uydurmak suretiyle yapıldığı iddia edilen operasyonel faaliyetler"* olarak sıralanıyordu. Cemaat'e finansman sağlayan yurtiçi ve yurtdışındaki tüzel kişilerin kimler olduğu ve yürüttükleri faaliyetler sırasında usulsüzlükler yapılıp yapılmadığının da belirlenmesi istenen yazıda akademik formasyonların dahi araştırılması istendi.[1] Adli birimler, bakanlıklar ve bağlı kuruluşlar, MİT, Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü birimleri, MASAK, SGK, BDDK, SPK ve TMSF dâhil üst kurumların tüm birimlerini ile irtibatlı olarak yapılması istenen bu kapsamlı araştırmayla şeffaflıktan uzak olduğu bilinen Gülen Cemaati'nin adeta röntgeni çekilmiş olacaktı. Savcı Coşkun'un yürüttüğü soruşturma kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından 30 ilin emniyet müdürlüğüne gönderilen talimat yazısında Cemaat'in tuttuğu iddia edilen arşivlerin yerlerinin acil olarak tespit edilmesi ve baskın yapılması da isteniyordu. Terörle Mücadele Dairesi Başkanlığı tarafından gönderilen talimat yazısında son 10 yılın önemli olaylarının araştırılması da talep ediliyordu. İlginç olansa Cemaat'in bağının olup olmadığının araştırılması istenen konuların, faili Ergenekon olarak ilan edilenler olmasıydı. *"Cemaat üyelerinin*

1 http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/paralel-yapiyi-bulun-talimati

Türkiye'nin son 10 yılında işlenen önemli olaylara azmettiren, yardım eden ya da doğrudan suç işleyen sıfatıyla katılıp katılmadıklarının belirlenmesi" denilen talep yazısında, *"Rahip Santoro, Hrant Dink ve Necip Hablemitoğlu suikastları ile Danıştay saldırısı, Zirve Kitabevi Katliamı ve Üzeyir Garih'in öldürülmesi"* olaylarında Cemaat'in rolü bulunduğunun iddia edildiği belirtilerek araştırılması isteniyordu. Fethullah Gülen ve cemaatinin elinde silahlı bir güç bulunup bulunmadığının araştırılması ise bir diğer ilginç talepti. Cemaat'in ordu, jandarma, MİT ve emniyet birimleri içerisindeki üyelerinin *"silahlı bir eyleme kalkışmaları halinde hükümeti yıkabilecek veya anayasayı ortadan kaldıracak güçlerinin olup olmadığının belirlenmesi"* de isteniyordu. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın, *"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni ortadan kaldırmak amacıyla, örgüt kurmak, yönetmek ve darbeye teşebbüs"* iddialarıyla yürütülen soruşturmada Fethullah Gülen'in geçmişte yargılandığı takipsizlik veya beraatle sonuçlanan dosyaları da raflardan indirilip incelemeye alınmıştı. Benzer suçlamalarla İstanbul, İzmir ve Ankara'da beş davada beraat, dokuz soruşturmada ise delil yetersizliğinden takipsizlik verilen Gülen'in yargılandığı davaların iddianameleri de beraat kararı verilmiş olmasına rağmen savcılığın yürüttüğü dosyaya eklenmişti. Tüm suç duyurularının Ankara'da yürütülen soruşturma dosyasında birleştirileceğine dair AKP medyasında yer alan haberlerde sadece İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na verilen 50'den fazla suç duyurusu bulunduğu söyleniyordu. Yolsuzluk soruşturmalarıyla birlikte Erdoğan'ın yeni şeytanı ilan ettiği Gülen ve cemaati için dini dolandırıcılık ve suç örgütü kurmaktan üç ayrı soruşturma başlatılmış olduğu ileri sürülüyordu. Bir başka suç duyurusu ise *Taraf* gazetesi sahibi ve sorumluları ile Mehmet Baransu ve Emre Uslu hakkındaydı. Gazete ve çalışanları *"paralel yapılanma ile bağlantılı şekilde yayıncılık yapma"* suçlamasıyla soruşturuluyordu. Suç duyurusunda *Taraf*'ta yayımlanan haberlerin *"Türkiye'de kaos çıkartmak amaçlı"* olduğu iddia ediliyordu. Haberler nedeniyle örgüt üyeliğinden, darbe planları içinde olmaya kadar yöneltilen bir dizi suçlamanın delili ise çeşitli yayın kuruluşlarında yazarlık yapan Yıldıray Oğur, Ali Karahasanoğlu, Alper Görmüş ve Cem Küçük'ün yazılarından ibaretti.

21 Temmuz günü internet üzerinden yayın yapan El Cezire haber sitesinde yer alan bir haber, Gülen ve cemaatinin hedefine konulduğu soruşturmaların yolsuzluk operasyonlarının

ardından başlatıldığı fikrinin yanlış olduğunu kanıtlıyordu. Gülen Cemaati'ne yönelik İstanbul'da 17 Aralık yolsuzluk operasyonlarından önce soruşturma başlatılmıştı. Yolsuzluk soruşturmalarının erkene alınmasının nedeni olarak görülebilecek 13 Aralık 2013'te başlatılan soruşturmada *"Terör örgütü kurmak ve yönetmek"* suçlaması yöneltilen Fethullah Gülen dışında, isimleri Cemaat'le birlikte anılan 80 kadar şüpheli daha bulunuyordu. Ankara'da Gülen Cemaati'ne yönelik soruşturma başlamıştı. Söz konusu soruşturma, 25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonu soruşturmasında da görevlendirilen savcılardan Fuzuli Aydoğdu'nun koordinesinde İstanbul Terör ve Organize Suçlarla Mücadele Bürosu tarafından yürütülüyordu. Hüdaverdi Yıldırım isminde bir avukatın suç duyurusu üzerine 13 Aralık'ta başlatılan soruşturma bilgi sızmaması için gizli tutulmuş, Ulusal Yargı Ağı'na (UYAP) dahi yüklenmemişti. Soruşturma kapsamında eski Cemaat mensupları Latif Erdoğan ve Ahmet Keleş de tanık olarak ifade vermişlerdi. Gizli tutulmaya çalışıldığı için Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü ekipler Latif Erdoğan'ın ifadesini evinde alırken Ahmet Keleş ise savcılık yerine İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde ifade vermişti. Her iki ismin de Cemaat'in örgütlenme yapısı, nasıl çalıştıkları, hangi kurumlarda nasıl örgütlendikleri hakkında bilgi vermişlerdi. İki eski Cemaat mensubu tanığın ifadelerinde geçen 80 kadar isim de soruşturmanın şüphelileri arasına alınmıştı. Konunun ortaya çıkmasından sonra soruşturma dosyasının kanuna aykırı bir şekilde gizlendiğini belirten Fethulah Gülen'in avukatları ise savunma hakkı ve adil yargılanmanın ihlal edildiğini belirterek, İstanbul Cumhuriyet Başsavcıvekili Faruk Erşen Yılmaz ve Savcı Fuzuli Aydoğdu'yu HSYK'ye şikâyet etti. Gülen hakkında süren soruşturmanın sekiz ay boyunca gizlendiğini belirten avukatlar iki savcının dosyadan el çektirilmesini talep etti.[1]

Cemaat'le haklı gerekçelere dayananan husumeti bulunanların ya da AKP taraftarlarının saçma iddialarının da dosyalara boca edilmesiyle at izinin it izine karıştırılmaya çalışıldığı bir dönem yeniden başlamıştı. Tıpkı Ergenekon'da olduğu gibi gerçek suçlunun gerçek suçundan yargılanmayacağı bir soruşturma zinciriyle yeni bir hukuksuzluk sahneleniyordu. Tek başına usulsüz dinleme soruşturmaları bile Cemaat'in yarattığı tehlikeye

1 http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/cemaate-sorusturma-13-aralikta-baslatildi

ve hukuksuzluklarının tespit edilmesine yönelik çok sayıda delil barındırıyordu. Aynı şekilde Ergenekon sürecindeki davalar zincirindeki sahte delil üretiminden, asılsız suçlamalarla yürütülen hukuksuzluklara kadar yaşananların sorumlusunun Cemaat olduğundan kimsenin kuşkusu yoktu. Ancak yeniden kurunun yanında yaşların da yanacağı bir süreç işletilmeye başlanmıştı.

Yolsuzluk soruşturmaları sırasında internet üzerinden dolaşıma sokulan ses kayıtlarıyla ilgili de zaten soruşturma başlatılmıştı. Sızdırılan her telefon konuşmasının ardından gözlerin Cemaat'e çevrilmesinin nedenini, yıllarca kendisi de bu ahlaksız politikadan beslendiği için iyi bilen hükümetin emriyle, yolsuzluk operasyonlarıyla birlikte çeşitli il emniyet müdürlüklerinde usulsüz dinleme soruşturmaları başlatılmıştı. 24 Şubat 2014 günü hükümüten resmi gazeteleri *Star* ve *Yeni Şafak*, Cemaat'in olağan şüpheli ya da sabıkalı olduğu telefon dinlemeleri konusunu manşetlerine taşımıştı. *Star*'ın *"Paralel örgüt 7 bin kişiyi dinledi"*[1], *Yeni Şafak*'ın ise, *"Derin kulak Pensilvanya"*[2] başlıklı haberlerinde, üç yıla yayılan bir soruşturma kapsamında binlerce kişinin telefonlarının usulsüz dinlendiği öne sürülüyordu. Bazılarının gerçek kimlikleri gizlenerek kod isim verildiği siyasetçiler, gazeteciler, bakanlar, yargı mensupları, avukatlar, STK temsilcileri ve oyuncuların da aralarında bulunduğu binlerce kişinin *"Selam Tevhid Terör Örgütü"* soruşturması kapsamında, mahkeme kararları alınarak dinlenmişti. Söz konusu dinlemelere hukuki kılıf sağlayan Selam Tevhid soruşturması ise, AKP-Cemaat savaşının gün yüzüne çıktığı ilk çatışma olan MİT Krizi sonrasında başlatılmıştı. Bu "tesadüf", Cemaat'in ilk çatışmanın ardından AKP'yi daha yakından izlemeye aldığını da ortaya koyuyordu. Büyük gürültü koparan bu haberin ertesi günü *Zaman* gazetesi ise, *"Bu andıcın hesabı sorulsun"*[3] manşetiyle olayı yalanlayarak yanıt vermeye çalıştı. *Zaman*'ın haberinde soruşturmada görev alan savcılar iddiaları yalanlarken, gazete de bir tek soruşturma kapsamında bu kadar çok kişininin dinlenemeyeceği ve takip altına alınan kişi sayısının sadece 40 olduğunu öne sürüyordu. AKP medyası Cemaat'i bu kez doğru hedeften vurmuştu. Çorap söküğü gibi gelen haberler, yıllardır yakınılan telefon dinlemelerin ulaştığı boyutu da gözler önüne

1 http://haber.stargazete.com/guncel/tarihin-en-buyuk-telekulak-olayi-paralel-orgut-7-bin-kisiyi-dinledi/haber-847555
2 http://www.yenisafak.com.tr/gundem/derin-kulak-pensilvanya-620975
3 http://www.zaman.com.tr/gundem_bu-andicin-hesabi-sorulsun_2201723.html

seriyordu. Ardı ardına birçok kentte yürütülen usulsüz dinlemelerle ilgili açılan idari soruşturmalara ilişkin müfettiş raporlarından haberler verilmeye başlandı. Müfettişlerin tespitlerine göre, Emniyet Teşkilatı'nda örgütlü bulunan Cemaat, hedef aldığı her kim varsa, gerçek ya da sahte isimlerle, kimi zaman sadece telefonların IMEI numaraları üzerinden, kimi zaman da (X) şahıs diyerek bir soruşturmaya dâhil edip telefonlarını dinlemeye alıyordu. Emniyet Teşkilatı'ndaki usulsüz dinleme iddialarıyla ilgili cemaatçi olduğu öne sürülen polislere yönelik benzer içerikte soruşturmalar İstanbul'un yanı sıra Ankara, İzmir ve Adana merkezli olarak da sürüyordu. Kuşkusuz ki tüm süreç boyunca Fethullah Gülen ve cemaati ile ilgili açılan soruşturmaların içinde tutarsız ya da dayanaksız durmayanlar usulsüz dinlemelerle ilgili olanlarıydı. Müfettiş raporlarında yapılan tespitler, Cemaat'in, Emniyet Teşkilatı'nı bir usulsüz dinleme merkezine çevirdiğini ortaya koyuyordu. Ancak dinleme soruşturmalarına koşut olarak açılan ve Cemaat'in darbe tezgâhlayan bir örgüt olduğunu kanıtlamaya çalışan soruşturmalar için aynı şeyi söylemek pek mümkün görünmüyordu. Daha sağlam gerekçelere dayanan usulsüz dinleme iddialarını içeren soruşturmalarda ise şu ana kadar toplam 14 ayrı operasyon gerçekleştirilmişti. Cemaat'le bağlantılı oldukları iddia edilen polisleri hedef alan, başbakanlığı döneminde Erdoğan'ın ofisinde bulunan dinleme cihazlarıyla ilgili yürütülen Ankara merkezli böcek soruşturması da dâhil olmak üzere bu operasyonlarda ikisi meslekle ilişkisini kesmiş toplam 301 polis gözaltına alındı. Ankara, İstanbul, Adana, İzmir Antalya, Mersin ve Kocaeli merkezli başlatılan ve birçok ile yayılan operasyon ve açılan soruşturmalarda birçok polis de tutuklandı. Süreç içinde tahliye olanlardan sonra, halen 52 polis usulsüz telefon dinleme ve casusluk suçlamalarıyla tutuklu bulunuyor. Açılan idari soruşturmalar sonucu, usulsüz telefon dinlemeleri nedeniyle 155 polis de meslekten ihraç edildi. Ancak bu soruşturmalarda da AKP'nin niyetinin suçu tespit edip suçluyu soruşturmaktan ziyade kendisinin hedef alındığı operasyonları yürütenlerden intikam almak olduğu ortadaydı. Neredeyse ülkenin tamamı, yasal görünümlü hukuksuz bir dinleme ağıyla kuşatılmışken sadece doğrudan AKP'nin usulsüzlüklerine dair çalışmalar yapılan kentlerde soruşturma yapılması niyeti bellli ediyordu. Dört bir koldan yürütülen örgüt soruşturmalarını yanı sıra Cemaat'in polis teşkilatındaki üst

yapısını dağıtmak alttakilere de korku salmak için kollar sıvanmış, bir anda birçok kentte usulsüz telefon dinlemelerine ilişkin idari soruşturmalar da bu yüzden başlatılmıştı. İlk operasyon 8 Nisan'da Adana'da yapıldı ve usulsüz dinleme yaptıkları iddiasıyla dokuz polis gözaltına alındı. Aralarında eski Adana İl Emniyet Müdür Yardımcısı İsmail Bilgin ile eski İstihbarat Şube Müdürü Ertuğrul Yetkin'in de bulunduğu dokuz polis sahte isimlerle milletvekilleri, hâkim ve savcılar ile emniyet mensupları, belediye başkanları, valilik santrali ve bazı STK temsilcilerini usulsüz dinlemekle suçlanıyordu. Sahte isimlerle alınan dinleme kararlarına imza atan bir hâkim bile dinlenenler arasındaydı. 102 kişilik dinleme listesinde 10 yargı mensubu ile adliyede görevli beş müdür, 68 polis memuru ve emniyet amiri de vardı. Savcılık sorgularının ardınrdan mahkeme tarafından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılan polisler, uluslararası boyutu da olan bir krize neden olan MİT'e ait silah yüklü TIR'larla ilgili operasyonlarda görev almışlardı. 17 Haziran'da Ankara merkezli altı ilde düzenlenen operasyonlarda ise Başbakan'ın ofislerine dinleme cihazı konulmasıyla ilgili soruşturmada dokuzu görevde, birisi meslekten çıkarılan, diğeri de isitifa eden toplam 11 polis gözaltına alındı. Şüphelilerden altısı savcılıktan diğerleri ise mahkemede serbest bırakılarak tutuksuz yargılanmalarına karar verildi.

22 Temmuz'da yine usulsüz dinleme suçlamasıyla İstanbul'da yapılan operasyon ise Cemaat'e vurulan en ağır darbelerden biriydi. Operasyonda yolsuzluk soruşturmalarına imza atan birimlerde çalışan 112 polis gözaltına alındı. Halen 36'sı tutuklu bulunan polisler aynı zamanda Ergenekon sürecindeki hukuksuzluk zincirinde de önemli roller üstlenmişti. Yolsuzluk soruşturmaları sonrasında açılan idari soruşturmalarla meslekten atılan eski polis müdürü Yakub Saygılı operasyonun yapıldığı 22 Temmuz'dan bir gün önce Twitter hesabından *"Havada operasyon kokusu var"* başlıklı bir mesaj yayınlamış ve birkaç gün içerisinde AKP'nin Cemaat'e geniş çaplı bir operasyon yapacağının bilgisini vermişti. Saygılı'nın haberini verdiği operasyon kendisini de vurdu. İstanbul İkinci Sulh Ceza Hâkimi Hulusi Pur'un talimatıyla İstanbul başta olmak üzere 22 ilde başlatılan operasyonda gözaltına alınanlar arasında kamuoyunun yakından tanıdığı isimler vardı: İstanbul Emniyet İstihbarat Şubesi'nin eski müdürü Ali Fuat Yılmazer, Terörle Mücadele Şubesi'nin eski müdürü Yurt Atayün, eski

İstanbul Mali Şubesi Müdürü Yakub Saygılı, eski İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek, Emniyet Amiri Gaffur Ataç, eski Terörle Mücadele Şube Müdürü Ömer Köse. Cemaat'in, polis kadrolarına yönelik yapılan operasyonlar içinde yediği en ağır darbe bu operasyon olmuştu. Zanlıların ortak özellikleri sadece yolsuzluk soruşturmalarını birlikte yürütmeleri değil yine AKP'nin hedefe konulduğu MİT soruşturmasına da imza atmalarıydı. Ergenekon sürecinin en kritik davaları olan Hrant Dink suikastı, KCK, Oda TV, Ergenekon, Devrimci Karargâh, Balyoz ve Şike operasyonu soruşturmaları da bu ekibin elinden çıkmıştı. Cemaatçi oldukları öne sürülen polislerin, hile ve tuzaklarla kumpas kurdukları kişilerin boşaltttığı Silivri Hapishanesi'nin koğuşlarına konulması ise kaderin cilvesiydi.

5 Ağustos'ta ise yine İstanbul'da, usulsüz dinlemeler gerekçesiyle bu kez de 33 polis gözaltına alındı. Yine yolsuzluk soruşturması yürüten ekipler içinde yer alan polislerden sekizi halen tutuklu. 19 Ağustos'ta İzmir'deki operasyonda ise 32 polis gözaltına alındı. Usulsüz dinleme soruşturmasında gözaltına alınan ancak tutuksuz yargılanmak üzere tümü serbest bırakılan polisler, AKP'li eski bakan Binali Yıldırımın bacanağının da zanlıları arasında olduğu TCDD Liman İşletmelerindeki yolsuzluk operasyonunu yapan ekipti. 27 Ağustos'ta Adana'da, ilkinin üzerinden dört ay geçtikten sonra düzenlenen ikinci bir operasyonda bu kez de 13 polis gözaltına alındı. İlk operasyonun şüphelileri olan polislere, *"İştirak halinde kamu görevlisinin resmi belgede sahtecilik, iftira, suç uydurma, haberleşmenin gizliliğini ihlal, kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması, özel hayatın gizliliğini ihlal, kişisel verilerin kaydedilmesi"* suçlamalarıyla dava açılmıştı. Bir süre tutuklu kaldıktan sonra tahliye edilen polislerin de aralarında bulunduğu ikinci operasyonun şüphelileri bu kez de *"Kişisel verileri usulsüz ele geçirme, yok edilmesi gereken verileri yok etmeme, özel hayatın gizliliğini ihlal ve resmi belgede sahtecilik"* iddialarıyla suçlanıyordu. Polisler bu soruşturmada da tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

1 Eylül günü İstanbul'da yapılan ve yine yolsuzluk soruşturmalarında görev alanların aralarında bulunduğu gözaltına alınan 33 polisten sekizi tutuklanırken diğerleri tutusuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. 22 Eylül'de Ankara'da yapılan operasyonda gözaltına alınan 14 polise ise görev taltiflerinde usulsüzlük

yaptıkları suçlaması yöneltildi. Aralarında *Zaman* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ekrem Dumanlı'nın kardeşi Halil Dumanlı'nın da bulunduğu şüpheliler tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Usulsüz dinleme suçlamasıyla 29 Eylül'de Antalya'da yapılan bir diğer operasyonda gözaltına alınan 13 polis de tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. 21 Ekim günü yapılan operasyonun adresi ise Ankara'ydı. Aralarında eski İstihbarat Daire Başkanı Ömer Altıparmak'ın da bulunduğu 18 polis asılsız suçlamalarla telefon dinlemesi yapmakla suçlansalar da hepsi serbest bırakıldı. Mersin'de 28 Ekim'deki operasyonda ise 23 polis gözaltına alındı. Hepsi serbest bırakılan ve usulsüz dinleme suçlaması yöneltilen polisler, 2013 Nisan'ında Mersin limanında GDO'lu pirinç operasyonu yapmıştı. AKP'li iş adamı Mahmut Arslan'ın da adının karıştığı operasyonda GDO'lu olduğu iddia edilen 23 bin ton pirinç ele geçirilmişti. Ancak Tarım Bakanı Mehdi Eker'in olayı örtbas ettiği ve değiştirilen numunelerle, pirinçler için GDO'lu olmadığına dair rapor alındığı öne sürülmüştü. 7 Kasım'da Kilis'te 26, 8 Kasım'da Kocaeli merkezli sekiz ilde düzenlenen operasyonda 11 ve 12 Kasım'da yine İstanbul merkezli usulsüz dinleme soruşturmasında Tekirdağ, Kırklareli, Edirne'de yapılan operasyonda da 17 polis gözaltına alındı. Usulsüz dinleme yapmakla suçlanan polislerin tamamı tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

SONSÖZ NİYETİNE

Bu satırlar yazıldığı sırada Cemaat'i hedef alan, çoğunun ayrıntısı daha netleşmemiş soruşturmalar bunlardan ibaretti. Yani bu hikâye henüz yeni başlamıştı. Görünen o ki davalar açıldıkça, soruşturma dosyaları ortaya çıktıkça bu yeni dönemin hukuksuzlukları için de yeni bir çalışma yapmak gerekecek. Serinkanlı olmakta fayda var. Bekleyip göreceğiz. Elbette geçmiş dönemin hukuksuzluklarını meşrulaştırmaya çalışan çakallar gibi "iddianameyi bekleyelim" demiyoruz. Yaşanan hukuksuzlukları doğru değerlendirmek adına bekleyip göreceğiz. Ancak, tıpkı Ergenekon'da olduğu gibi aynı şablonla hayata geçirilen bir soruşturma zincirine tanık olunacağını söylemek kehanette bulunmak olmaz. Adı bu kez de "Paralel" diye konulan örgütün, Ergenekon'dan farklı olarak "bir numarasını" biliyoruz. Birçok insan, öncekinde olduğu gibi şimdiden suçlu ilan edildi. Medyada yargılamaları yapıldı ve infazları için bekliyorlar. Soyguncu, hırsız, rüşvetçi olarak damgalanacakken Cumhurbaşkanı olan, geçmişte Ergenekon'un savcısıyken, yaşanan büyük savaş nedeniyle avukatlığına soyunan kişi bu yeni sürecin de polisi, savcısı, hâkimi ve cellatı olacağını baştan ilan etti zaten. Polis tutuklamalarıyla başlayan süreç görünen o ki yargı mensuplarının ardından aralarında gazetecilerinde olduğu bazı sivillerle devam edecek. İktidarın çıkarları doğrultusunda hayata geçirilen güvenlikçi yasalar, muhalefet etmenin sınırlarını belirlemekle kalmayıp her türden aykırı ses çıkaranın adını terör faaliyetiyle anacak bir kimliğe büründürüldü. Bu süreçte ortalığa yine doğruluğu kuşkulu ve eskiden olduğu gibi yine üretilmiş belgeler çıkacak. Her biri terör örgütünün varlığına ve yapıldığı öne sürülen casusluk faaliyetine kanıt olarak sunulacak. Ele geçirilen ve kontrol altında tutulan medya aracılığıyla kamusal meşruiyet sağlanarak rıza üretilecek. Karşımıza yeni *Taraf* ve *Zaman*'lar, yeni Mehmet Baransu'lar Emre Uslu'lar çıkarılacak. Rasim Ozan'lar, Nagehan

Alçı'lar zaten iktidara yanaştığı için yenileri aranmayacak. Ancak kimisi önceki Ergenekon'un mağdur ettiklerinin arasından, biat etmiş olanlardan seçilen, bile isteye bu göreve soyunanlara da rol verilecek. Hal böyle olunca Ergenekon sürecinin nefret öznesi olan kullanışlısından liberallerin yerini alacak olan ulusalcı kanattan isimler, *"Usül hataları olabilir"* dedikten sonra *"Ama"* ile başlayan cümleler kuracaklar. Tam da bu noktada, taraflardan güçlü olanına yanaşan eski sürecin mağdur ettiklerine, kişiyi ve sözünü güçlü kılanın prensip sahibi olmaktan geçtiğini hatırlatıp susalım. Kısacası tıpkı Ergenekon'da olduğu gibi gerçek suçlunun gerçek suçundan yargılanmadığı ya da eksik bırakıldığı bir soruşturma zincirine tanık olacağız. Başlayan bu yeni Ergenekon sürecinin, eskisinin yarattığı haksızlıkların, hukuksuzlukların hesabını soracak bir soruşturma zinciri olduğuna kimse kendini inandırmasın. Mümkün değil. Çünkü biri diğerinden daha az kirli olmayan bu iki güç odağı, eski süreci birlikte kotaran suç ortaklarıdır. Hrant Dink'i öldürmeleri için eski derin devlete ve çakallarına yol veren yeni derin devlet ve çakalları böylece türlü hile, tuzak ve kumpaslarla dolu bir soruşturma sürecini de başlatmışlardı. Can aldılar, özgürlükleri gasp ettler. Haysiyet cellâtlığıyla itibar hırsızlığı yaptılar. Ancak ne yazık ki bu süreçteki görevleri ve rolleri nedeniyle yargılanacak değiller. Ne *"Haram lokma yemedik"* diyerek demagoji yapan Cemaat, ne de bir dönemin sahte kahramanı savcılar AKP iktidarıyla birlikte işledikleri suçlardan yargılanmayacaklar. Yeni bir cadı avının seçilmiş kurbanları olarak tarih sahnesinde isimleri yer alacak. Elbette ki kurunun yanında yanan yaşlar olarak.

Türkiye'nin en büyük suç örgütünün adı devlet olduğu içindir ki dışladığı herkesi kolaylıkla terörist, vatan haini, suçlu ilan eder. Devletin gasp ettiği haklar için mücadele edenlerin, yolsuzluk ve talan zincirine itiraz edenlerin, daha fazla hak, özgürlük ve demokrasi talep edenlerin karşısına dikilir. İstihdam ettiği ve koruduğu katiller sürüsü eğer öldürmemişse, oyuncağı haline getirdiği yargıyla cezalandırır. Uzatmanın manası yok, Türkiye'de gerçek terörist, devletin bizatihi kendisidir. Sahibi olan ise dokunulmaz olduğu zannına kapılır. Sahip olunan ya da olunacak gücün bu büyüsü nedeniyledir ki yaşanan savaş da çok büyük. Ve bu savaş, güçlü olanın diğerine, sahibi olmadığı devletin kölesi olacağını gösterene kadar da bitmeyecek.

Devleti soyma amaçlı bir talan zincirini yalanlarla ve hukuku

ayaklar altına alarak ortbas etmeye girişen hırsızlar çetesiyle, bunun üzerinden hukuki değil siyasi operasyonlara kalkışanlar geçmişin yol arkadaşı olan suç ortaklarıdır. Tarafların birbirlerine dair öne sürdüğü suçlamalar, her birinin nesnel karşılığı olan iddiaların gerçekte niyet edilen siyasi amaçları gizlemeye dönük olduğu ortada. AKP suçladığı Cemaat kadar çete, Cemaat suçladığı AKP kadar hırsızdır. Cemaat bu süreçte din, ahlak, hukuk değil ama kanun diliyle karşımıza çıkmış olsa da hedefine koyduklarını dini, ahlaki ve hukuki niyet ve yöntemlerle karşısına alıp yok etmeye girişmedi. Yolsuzluk gibi toplumu kolayca harekete geçirecek bir söylemle, yok edilecek son güçlü iktidar odağı olarak belirledikleri Erdoğan ve hükümetini de bu saiklerle hedef almış değiller. Tek amaçları vardı, Türkiye'de her şeyin belirleyici odağı olan devletin kendisi olmak. Usulsüz dinlemeleri merkeze alarak yapılan her operasyonda, açılan her soruşturmada Cemaat hep aynı tezi işledi: *"Hâkim kararı var, her şey hukuki!"* Bu tez, içinde hem yalan hem doğru barındırıyor. Tezin doğru kısmını oluşturan, dinlemelere dair hâkim kararı olması, yapılan hukuksuzluğunun örtmenin kılıfı sadece. Sahte isimlere, kod adları vererek, kimlikleri gizleyerek, suç uydururarak yapılan başvuruları değerlendiren yargı mensuplarının da aynı zincirin halkaları olduğunu düşünürsek ortada zaten hukuk filan kalmıyor. Cemaat'in savunmalarına bakılırsa çeteciliğe karşı olduklarını iddia ettikleri gibi yolsuzluklara da karşılar. *"O halde neden çıkarların çatışmasını beklediniz?"* diye sormak meşru olur. Benzer bir kuşku da AKP cenahı için söz konusu. Birkaç yılda birkaç yüz bin yasadışı dinleme yapıldığını, polis ve yargıda örgütlü Cemaat'in haksızlıklara hukuksuzluklara imza attığını yeni fark etmiş gibi yapan AKP'nin, bu kontrgerilla faaliyetlerini gerçekleştirirken tetikçisinin sırtını sıvazladığını unutmamak gerek. *Zaman* gazetesi, Cemaat'e yönelik eylem planını içeren Ağustos 2004 tarihli MGK kararını yayımladığında Erdoğan'ın ne dediğini anımsatmak gerek: *"Bize güvenenler bizi anlar. Bizim böyle bir dileğimiz olmadığını bilirler. Eğer onları biz de açıklamaya başlarsak, ülkemizde yer yerinden oynar. Onu da söyleyeyim!.."*

Hal böyle olunca da AKP-Cemaat arasında yaşanan iktidarı ele geçirme amaçlı devlet içi bu son savaşla yeni bir saflaşma yaratıldı. Yakın dönemde Ergenekoncu olanlar ve olmayanlar diye toplumu kamplaştıran iki gücün birbirine girmesiyle yeni bir kutuplaşma ortaya çıktı. Kimilerinin kafası karışık. Ancak iki kirli

taraftan herhangi birine angaje olmadan, ikisine de eşit mesafede durarak, iktidar paylaşım savaşına giren tarafların suçlarının farkında olanlar için tercih yapmak kolay. AKP ve Cemaat'in suç ortağı olduklarını bilerek, birlikte işledikleri suçlardan birlikte hesap vermelerini talep etmek. Hırsızlığı ortaya çıkan, soygun ve talan düzeninin asli suçlusu olanın darbe, darbeci çığlıkları atması koca bir yalan. Tıpkı, *"Haram yemedik"* diye mağdur edebiyatı yapanların çete olduklarını inkâr etmelerinin yalan olduğu gibi. Taraflardan birisi tamamen ortadan kalkana dek bitmeyecek bu savaşın nihai kazananı olmayacağı ortada. İslam tandaslı olarak aynı tabana hitap eden, birisi siyaseten diğeri sosyolojik olarak ortaya çıkmış savaşa tutuşan bu güçlerden birisinin ya da her ikisinin ortadan kalkmayacağı da kesin. Ancak bu savaşın en iyi yanı şu ki, İslamcı camia içinde en etkili iki hareket aynı şeyleri kendileri dışında bir güç söylediğinde zerrece önem taşımayacak suçlamalar ve iddialarla birbirlerine saldırdı ve devam ediyor. İki kirli güç odağının maskelerini düşüren, yaldızlarını kazıyan bu sürecin orta ya da uzun vadede Kürt siyasal hareketinin önceliklerini de, dini inanç gruplarının ve diğer azınlıkların hassasiyetlerini de, Gezi İsyanları'yla ortaya çıkan siyasal anlayışın taleplerini de kapsayacak halk merkezli demokratik politik bir hareketi ortaya çıkaracak bir hayra yol açacağını söylemek mümkün. Umudumuz o ki demokratik meşruiyetten yoksun, dini ve siyasal ilkelerden değil, gündelik ya da dönemsel kazanç içeren pragmatizmden kendini var eden tüm yapıların siyasetin çöplüğüne gideceği bir gün gelecek.

Dizin

A
Abdülkadir Aksu 30, 90, 103, 136, 139
Abdülkadir Kutlu 591
Abdülkerim Çay 393, 508
Abdullah Abdulkadiroğlu 119
Abdullah Aymaz 68
Abdullah Çatlı 105, 111, 499
Abdullah Gül 9, 30, 104, 136, 137, 139, 157-159, 180, 181, 189, 254, 263, 289, 361, 374, 375, 476-479, 532, 533, 534, 536, 555, 556, 558, 5773 578
Abdullah Happani 321, 323, 359
Abdullah Öcalan 135, 153, 179, 189, 190, 199, 200, 201, 222, 223, 252, 494, 499, 500, 522, 546, 558
Abdullah Oğuz Bayraktar 330, 332, 354, 370, 468
Abdullah Tivnikli 389, 390, 392, 412, 426, 506, 539, 540
Abdullah Yeğin 25, 36, 37, 38
Abdurrahman Dilipak 145, 352
Âdem Gelgeç 323, 324
Âdem Özcan 202
Adil Serdar Saçan 105
Adnan Çebi 391, 525
Adnan Çimen 504
Adnan Menderes 23, 24, 36, 70, 106
Afet Güneş 188, 189, 190, 194, 199, 202, 203
Ahmet Altan 180, 183, 184, 185, 186, 187, 212
Ahmet Çalık 525, 527
Ahmet Cemaleddin Çelik 377, 504
Ahmet Davutoğlu 192, 435, 442, 444, 465
Ahmet Dönmez 519, 537
Ahmet Er 35
Ahmet İnsel 72
Ahmet Kalender 336
Ahmet Karaca 454
Ahmet Keleş 601
Ahmet Kurucan 207, 208
Ahmet Mahmut Ünlü 161
Ahmet Murat Öziş 359, 369, 552
Ahmet Nazif Zorlu 468
Ahmet Necdet Sezer 137, 157, 263, 264
Ahmet Şafak Kuş 337
Ahmet Şahin 61, 62
Ahmet Taşgetiren 353
Ahmet Tevfik Paksu 33, 38, 46, 48
Ahmet Türer 569, 571
Ahmet Türk 217, 218
Akın İpek 424
Alaeddin Kaya 81, 89, 128
Ali Ağaoğlu 319, 320, 330, 332, 354, 369, 370, 468, 469, 483, 484, 507, 508, 509, 551
Ali Babacan 32, 489, 491
Ali Bayram 81
Ali Bayramoğlu 197, 198, 211, 228, 551
Ali Bozer 92
Ali Bulaç 89, 93, 475, 613
Ali Coşkun 136
Ali Demir 294, 296
Ali Demirel 44
Ali Efendi Peksak 582
Ali Fuat Yılmazer 178, 210, 484, 584, 585, 586, 604
Ali Güngör 319, 504
Ali Haydar 482, 483, 504
Ali İsmail Korkmaz 231
Ali Karabağ 561, 562
Ali Karahasanoğlu 600
Ali Özdoğan 565, 567, 568, 569, 571
Ali Turgut Aytaç 41
Ali Ünal 118, 203
Ali Yurtsever 142
Alparslan Arslan 405
Alparslan Türkeş 35, 36, 37, 39, 60, 66, 75, 96, 107, 108
Alper Görmüş 183, 186, 264, 600

Recep Tayyip Erdoğan ve Fethullah Gülen isimleri kitabın birçok yerinde geçmektedir.

Altan Tan 160
Amberin Zaman 213
Andrea Santoro 156
Arif Hikmet Güner 34
Arif Sarsılmaz 53
Aslan Topcubaşı 34
Atatürk 23, 24, 36, 72, 106, 113, 129, 298, 307, 326, 329
Atilla Kart 143, 297, 298
Avni Çelik 389, 390
Aydın Doğan 129, 443, 540
Aydın Yalçın 39
Ayetullah Humeyni 59, 69, 93, 421
Ayhan Gökalp 293
Aykut Edibali 76, 96
Aytaç Yalman 263
Aziz Takçı 453, 454
Aziz Yıldırım 180, 214

B
Babek Zencani 420, 421, 422
Baki Saçı 290-293
Barack Obama 435, 445-448
Barış Güler 320, 324, 327, 328, 332, 336, 337, 338, 347, 354, 360, 373, 426, 443, 470, 552, 574
Başar Arslan 184, 185
Bayraktar 202, 328, 330, 332, 333, 341, 354, 370, 380, 381, 382, 383, 468, 510, 516, 518, 552
Bayram Özçelik 410
Bayram Yüksel 25, 33, 36, 37, 38
Bedrettin Dalan 175
Bekir Akgün 37
Bekir Berk 25, 30, 36, 39, 44
Bekir Bozdağ 201, 349, 403, 411, 417, 418, 483, 496, 503, 504, 510-512, 554, 578, 581
Bekir Sobacı 136
Bekir Yıldız 113
Berat Albayrak 391, 525
Berkin Elvan 231
Beşir Atalay 30, 177, 178, 179, 180, 189, 193, 198, 201, 214, 216, 236, 261, 283, 427
Bilal Bayraktar 202, 510
Bilal Çetin 205
Binali Yıldırım 181, 389, 390, 391, 402, 470, 480, 481, 504, 509, 526
Birol Erdem 407, 408, 554
Bora Köklü 511
Bülend Ulusu 75
Bülent Arınç 30, 104, 136, 202, 245, 246, 254, 255, 267, 341-343, 376, 517
Bülent Ecevit 42, 44, 46-48, 60, 66, 70, 75, 92, 107, 109, 110, 113, 114, 129, 134-136, 142, 149, 153
Bülent Kara 561
Bülent Keneş 178
Bülent Korucu 235, 256, 416
Bülent Tezcan 458, 459, 511
Bülent Ulusu 247
Bülent Yıldırım 377-380, 460
Bünyamin Ateş 62
Burhan Bozgeyik 62
Burhaneddin Kayıhan 37
Burhan Kuzu 374, 426, 427
Büşra Ersanlı 197, 504

C-Ç
Cahit Kıraç 518
Cahit Turan 391
Cahit Tuzcu 37
Candaş Tolga Işık 337
Can Dündar 546
Can Paker 475
Can Yücel 12
Celal Bayar 39, 92
Celal Eyiceoğlu 41
Celal Kara 319, 320, 321, 334, 335, 336, 349, 350, 351, 354, 373, 463, 503, 524, 581
Celal Koloğlu 391, 526, 527
Cemalettin Haberdar 480-483, 504
Cemal Gürsel 35
Cemal Madanoğlu 35, 41
Cemil Bayık 253, 494, 495
Cemil Çiçek 136, 158, 333, 486
Cemil Gedikli 581
Cem Karaca 105
Cem Küçük 235, 238, 600
Cengiz Aktürk 385, 389, 390, 392, 393, 412, 426, 508
Cengiz Çandar 197, 218
Cengiz Han 62
Cevdet Saral 141

Cevdet Sunay 41, 44
Ceyhun İşçi 561
Ceylan Çalışkan 25
Cihan Kansız 405, 504
Coşkun 136, 598, 599
Cüneyt Zapsu 164, 395, 536
Çevik Bir 128, 129

D
Dengir Mir Mehmet Fırat 317
Deniz Baykal 153
Deniz Gezmiş 43
Deniz Yıldırım 163, 164
Devlet Bahçeli 536, 538
Devlet Çıngı 461
Dinç Bilgin 525
Doğan Avcıoğlu 41
Doğu Perinçek 83, 105
Dündar Taşer 35
Duran Erdoğan 41
Dursun Çiçek 265, 266, 613

E
Efkan Ala 201, 335, 388, 404, 452, 487, 519, 520, 557, 583
Egemen Bağış 325, 328, 329, 330, 333, 341, 347, 356, 380, 383, 408
Ekrem Aydıner 336, 354, 373, 469, 470, 472, 473, 524
Ekrem Dumanlı 238-240, 243, 258, 259, 261, 606
Ekrem Pakdemirli 67
Emre Taner 188, 199, 202, 203, 216
Emrullah İşler 403
Emrullah Turanlı 330, 332
Emrullah Uslu 8, 179, 185, 193, 195, 206, 216, 252, 311, 487, 566, 600, 607
Enes Çiğci 565, 569, 570, 571, 572
Engin Korkmaz 592
Enver Ören 77, 89
Erdal İnönü 88
Erdal Kalkan 408, 410
Erdinç Gürkan 561
Erdoğan Bayraktar 328, 330, 332, 333, 341, 354, 370, 380, 381, 382, 383, 468, 516, 518
Erdoğan Demirören 546, 547
Eren Günay 473
Ergün Poyraz 143
Erhan Tuncel 360, 579, 580
Erkan Mumcu 160
Erkan Soydan 590, 591, 592, 593, 594
Erol Demirhan 210
Erol Özkasnak 113
Ersin Ergut 175
Ertan Erçıktı 335
Ertuğrul Günay 408, 409
Ertuğrul Özkök 106
Ertuğrul Yetkin 604
Esra Albayrak 358
Ethem Sarısülük 231
Eyüp Sanay 136

F
Fahrettin İçmiz 67
Faik Bulut 60, 66, 613
Faik Türün 44
Faruk Elieyioğlu 361, 362
Faruk Erşen Yılmaz 601
Faruk Gürler 41
Faruk Mercan 67, 94, 95
Faruk Sarı 568
Fatih Altaylı 337, 486, 537-541, 539, 540, 541, 543
Fatih Saraç 389, 391, 396, 398, 536-546
Fatih Yağmur 450
Fehmi Cumalıoğlu 46, 49
Fehmi Koru 89, 477-479
Ferhat Ünlü 262
Feridun Sinirlioğlu 444
Ferit Melen 43
Ferit Şahenk 547, 548
Fethi Şimşek 377
Fevzi Türkeri 125
Fidan Doğan 494
Fikret Bila 473, 474
Fikret Seçen 199, 504, 525, 585
Fikret Üçcan 139
Fikri Işık 403, 560
Francis Ricciardone 423
Fuat Yıldırım 275
Fuzuli Aydoğdu 412, 503, 601

G
Gaffur Ataç 605
George Fidas 142
Gökhan Karaburun 512
Gökhan Vıcıl 573
Gökmen Demircan 581
Gonca Us 111
Graham Fuller 142
Günay 408, 409, 410, 473
Gündüz Sevilgen 49
Gürkan 561, 562
Gürsel Tekin 562
Güven Erkaya 113

H
Hacı Bayram Veli 54
Hacı Bayuncuk 461
Hacı Kemal Erimez 67
Hakan Fidan 177, 178, 188-193, 196, 199, 202, 203, 205, 209, 212, 215, 216, 222, 228, 236, 262, 310, 325, 373, 377, 400, 401, 412, 430 431, 444, 445, 448, 450, 469, 494, 499, 503, 505, 510, 567, 573, 597
Hakan Gençer 457
Hakan Şükür 275, 277, 278, 385
Halil Berktay 185
Halil Dumanlı 606
Halis Bayuncuk 461
H. Ali Yurtsever 142
Haluk Koç 573
Hamza Kaçar 396-398
Hamza Tosun 336
Hamza Turhan 572
Handan Selçuk 176
Hanefi Avcı 171, 179, 209, 308, 415, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 613
Harun Tokak 81
Harun Yavuz 569, 571, 572
Hasan Akçam 569
Haşan Aksay 32, 34, 46, 49
Hasan Celal Güzel 105
Hasan Cemal 546, 547, 551
Hasan Doğan 388, 389, 400
Hasan Gökçe 111
Hasan Hami Yıldırım 410, 411
Hasan Hüseyin Ceylan 104
Hasan Hüseyin Özese 580
Hasan Karakaya 588
Hasan Keklik 593
Hasan Palaz 559, 560, 566-569, 571-573
Hasan Pehlivan 390
Hasan Sağlam 67
Hasan Yalçın 44
Haşim Kılıç 164
Hatice Babacan 32
Haydar Saltık 67
Hayrettin Özaltın 391, 525
Hazal Özvarış 184
Hekimoğlu İsmail 50
Heysem Topalca 429, 430, 431
Hidayet Şefkatli Tuksal 549
Hikmet Çetin 107, 129
Hikmet Usta 579
Hrant Dink 156, 157, 162, 176, 360, 405, 494, 579, 580, 600, 605, 608
Hüdaverdi Yıldırım 601
Hulusi Efendi 25, 37
Hulusi Pur 552, 604
Humeyni 59, 69, 93, 421
Hurşit Gölbaşı 569, 571, 572
Hüsamettin Akmumcu 33, 38, 46, 49
Hüsamettin Cindoruk 107
Hüseyin Abbas 38, 49
Hüseyin Avni Coş 429, 439
Hüseyin Avni Mutlu 320, 335, 388, 500
Hüseyin Baş 509, 510, 511
Hüseyin Çapkın 210, 320, 344, 361, 369
Hüseyin Çelik 30, 276, 333, 352, 408, 454, 537, 548
Hüseyin Görüşen 582
Hüseyin Gülerce 106, 119, 178, 255, 256, 334, 376, 415
Hüseyin Harmuş 213
Hüseyin İnan 43
Hüseyin Kaplan 525
Hüseyin Kıvrıkoğlu 140, 148
Hüseyin Kocadağ 111
Hüseyin Kuzuoğlu 202, 203
Hüseyin Özay 362, 505
Hüseyin Şahin 559

Hüseyin Yurtaydın 32
Hüsnü Yeğin 25
Hüsrev Altınbaşak 25, 26, 29, 36
Hytham Qassap 439, 440, 442

I-İ
Işılay Saygın 128
İbrahim Çeçen 391, 525
İbrahim Fırtına 263
İbrahim Halil İlgi 464
İbrahim Işık 202
İbrahim Okur 334, 580
İbrahim Sarı 569, 571, 572
İbrahim Şen 464, 465
İdris Bal 275, 276, 277, 385, 543
İdris Kurt 412
İdris Naim Şahin 385
İhsan Atasoy 62
İhsan Sabri Çağlayangil 34
İlhan Cihaner 174, 179
İlhan İşbilen 37, 68, 535
İlker Aycı 390
İlker Başbuğ 171, 212, 576-580, 584, 585
İlker Usta 565, 569, 571, 572
İrfan Fidan 412, 469, 503
İrfan Gündüz 136
İshak Alaton 513
İslam Çiçek 575
İsmail Bilgin 604
İsmail Hakkı Karadayı 128
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu 34
İsmail Koncuk 289
İsmail Küçükkaya 361, 527
İsmail Müftüoğlu 46
İsmail Nişancı 213, 214
İsmail Rüştü Cirit 485
İsmail Uçar 412, 469, 503, 598
İsmail Ünal 119, 468
İsmet İnönü 23, 36, 46, 70
İsmet Sezgin 34

K
Kâşif Kozinoğlu 176
Kasım Gülek 105
Kazım Aksoy 336
Kazım Selvi 593
Kemal Derviş 152
Kemal Erimez 37, 53, 67
Kemalettin Özdemir 306-308, 311-316
Kemal Gürüz 87
Kemal Kılıçdaroğlu 300, 336, 352, 370, 429, 507, 508, 540, 541
Kemal Öksüz 142
Kemal Unakıtan 317
Kenan Evren 60, 61, 64, 68, 69, 70, 76, 87, 247
Kenan İpek 509, 510, 511
Kenan Tekdağ 537
Kıvılcım Üstel 174, 175
Korkut Özal 31, 49, 50, 96
Kubilay Ayvaz 451

L
Latif Erdoğan 68, 601
Levent Göktaş 472
Leyla Şaylemez 494
Lütfi Elvan 403, 532

M
Mahir Çakallı 336
Mahir Ünal 178
Mahir Zeynalov 533
Mahmut Arslan 606
Mahmut Güzel 405
Mehdi Eker 358, 606
Mehmet Ağar 103, 159, 160
Mehmet Akif Beki 177, 475, 551
Mehmet Ali Aydınlar 468
Mehmet Ali Kahraman 332
Mehmet Ali Pekgüzel 473, 525
Mehmet Ali Şahin 30, 126, 382
Mehmet Ali Talat 163
Mehmet Altan 212, 549
Mehmet Baransu 178, 181, 182, 185, 195, 196, 213, 214, 216, 263, 265, 268, 269, 273, 274, 302, 583, 600, 607
Mehmet Barlas 128, 233, 234, 238, 240, 475
Mehmet Berk 214
Mehmet Cengiz 389, 391, 412, 426 525, 526, 527
Mehmet Dikmen 62
Mehmet Doğan 89, 358
Mehmet Emin Baysa 566
Mehmet Emin Birinci 25, 30

Mehmet Eymür 41
Mehmet Fırıncı 25, 30, 33, 45, 62
Mehmet Gündem 83
Mehmet Happani 322
Mehmet Kamış 237
Mehmet Karababa 581
Mehmet Kılıçlar 345, 567
Mehmet Kırkıncı 26, 27, 52, 61, 62, 76
Mehmet Kutlular 30, 40, 44, 45, 49, 62, 71, 72
Mehmet Metin 37
Mehmet Müezzinoğlu 352
Mehmet Özcan 216
Mehmet Paksu 62
Mehmet Şevket Eygi 30, 38, 43, 50, 89
Mehmet Şimşek 340, 356
Mehmet Tahir Özsoy 322
Mehmet Turgut 39
Mehmet Yüksel 561, 562, 568, 569, 571
Mehmet Yüzgeç 319, 336, 349, 354, 524
Mehmet Zait Kotku 31
Melih Gökçek 164
Memduh Tağmaç 41, 42, 44
Menekşe Uyar 470
Meral Akşener 113
Merve Kavakçı 135, 136, 403
Mesut Yılmaz 70, 92, 94-96, 104, 105, 107, 109, 110, 125, 139, 141
Mevlüt Çavuşoğlu 383, 403
Muammer Akkaş 318, 320, 349, 387, 388, 405, 406, 407, 410, 411, 412, 414, 415, 417, 418, 420, 426, 463, 483, 500, 503, 504
Muammer Güler 245, 320, 321, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 332, 333, 335, 338, 347, 355, 356, 360, 368, 372, 373, 380, 381, 438, 443, 470
Muammer Kaddafi 110
Muaz Kadıoğlu 389, 390, 393
Mübarek Mustafa 25
Mücahit Bilici 16
Muhammed Çetin 502
Muhammed Mursi 276
Muharrem Sarıkaya 100
Muharrem Yılmaz 512-515
Muhsin Batur 41, 45
Muhsin Köse 561
Mukadder Başeğmez 94, 104
Mümtaz Aydın 54
Murat Çağlak 503
Murat Çelik 572
Murat Dalkuş 525
Murat Saraylı 142
Murat Şevki Çoban 269
Mustafa Alper 504
Mustafa Asil 300, 301
Mustafa Asutay 37
Mustafa Aygün 593
Mustafa Balbay 577
Mustafa Baykal 35
Mustafa Bayram 52
Mustafa Bildik 68
Mustafa Birlik 37, 44, 53
Mustafa Demir 320, 330, 331, 332, 339, 350, 354, 358, 471, 552
Mustafa Erol 336, 354, 524
Mustafa Gülcügil 34
Mustafa Kalaycı 283
Mustafa Kalemli 97
Mustafa Kaplan 62
Mustafa Karaalioğlu 549, 550, 551
Mustafa Karasu 188
Mustafa Latif Topbaş 389, 390, 392, 400, 412, 426, 503, 506, 517, 518
Mustafa Ok 37
Mustafa Öncel 35
Mustafa Özer 194, 195
Mustafa Polat 36, 40
Mustafa Sarıgül 538
Mustafa Şentop 408
Mustafa Sırlı 453, 454
Mustafa Süleyman İnanıcı 291, 292
Mustafa Sungur 25, 33, 37, 38, 52, 61, 62, 312
Mustafa Toprak 511
Mustafa Ünal 256
Mustafa Varank 563, 564
Mustafa Yeşil 252, 422
Muzaffer Nasıroğlu 525
Muzaffer Özdağ 35

N
Nabi Avcı 89, 243
Naci Ağbal 178
Naci Kuru 590
Naile Gündoğdu Taş 570
Naim Talu 43, 46, 47
Nasuhi Güngör 246
Nazlı Ilıcak 136, 315, 316, 344, 353
Nazmi Ardıç 320, 335
Necabettin Ergenekon 105
Necdet Calp 75
Necip Fazıl Kısakürek 30, 43, 50
Necip Torumtay 92
Necmeddin Bilal Erdoğan 358, 370, 386, 387, 389, 390, 391, 393, 394, 400, 409, 413, 417, 443, 469, 503, 507, 508, 526, 530, 537, 538, 542, 551
Necmettin Emre 361
Necmettin Erbakan 7, 18, 31-35, 38-40, 43, 45-51, 56, 57, 59-61, 65, 66-69, 73, 75, 85-89, 92, 94, 96, 97, 106-114, 119, 120, 122, 125, 128, 131, 133, 134, 136, 139, 140, 149, 150, 154, 561
Necmettin Şahiner 61, 62
Nedim Ertan 175
Nedim Şener 98, 613
Nermin Yurteri 547, 548
Neşe Düzel 72, 187
Nesibe Bulaycı 32
Nesrin Konuk 86
Nihal Atsız 36
Nihat Ergün 403
Nihat Erim 42, 43, 44
Nihat Ömeroğlu 485, 486
Nihat Özdemir 391, 525, 527
Nihat Taşkın 473, 525
Nihat Zeybekçi 403
Nuh Mete Yüksel 148
Numan Kurtulmuş 363
Nurettin Canikli 382
Nurettin Veren 80, 81, 82, 83, 105, 308, 312
Nuriye Akman 106
Nur Serter 300

O-Ö
Oğuzhan Asiltürk 46
Okay Gönensin 551
Oktay Erdoğan 406, 411, 412, 504
Oktay Saday 570
Oral Çalışlar 187, 613
Orhan Atalay 261
Orhan Cemal 389, 390, 391
Orhan Cemal Kalyoncu 389, 391
Orhan Çoban 405
Orhan Esirger 175
Orhan İnce 338, 347, 355, 356
Orhan Miroğlu 183
Orhan Şengül 567, 568, 569
Osman Ak 141
Osman Bölükbaşı 34, 35
Osman Demirci 27, 61, 62
Osman Nihat Şen 377
Osman Şamil Kaya 516
Osman Şanal 174, 510
Osman Şimşek 475, 476, 477
Osman Yüksel Serdengeçti 33
Ömer Altıparmak 567, 568, 606
Ömer Çelik 470, 518
Ömer Dinçer 30, 205, 267
Ömer Erol 591
Ömer Faruk Aktepeci 464
Ömer Güney 494, 495, 496, 497, 498, 499
Ömer Köse 335, 605
Ömer Laçiner 85
Ömer Sertbaş 389, 391
Önder Aytaç 216, 310
Özcan Ercan 131
Özcan Şişman 391, 451-453, 504
Özden Örnek 263, 264, 265
Özel Yılmaz 175, 176
Özkan Çokay 455

P
Papa 2. John Paul 131
Patrick L. Mechan 143

R
Ragıp Zarakolu 197, 504
Rahmi Erdem 50, 61, 62
Rahmi Koç 513
Ramazan Akyürek 162, 163, 360, 361, 605

Ramazan Bal 561, 562
Ramazan Er 146, 149
Rasim Hancıoğlu 46
Rasim Karakullukçu 510
Recai Kutan 133, 134, 136
Recep Çamdallı 462, 464
Recep Can 516
Remzi Gür 163, 358
Remzi Kartal 496
Rıfat Baykal 35
Rıza Akçalı 105
Rıza Dalan 592
Rıza Sarraf 320-330, 332, 333, 336-338, 346-348, 354, 355, 356, 359, 360, 362, 368, 369, 371, 372, 408, 420, 421, 422, 467, 470, 524, 552, 574
Rüçhan Bayar 324, 354
Ruşen Çakır 4, 71, 224, 242, 262, 480, 613
Rüştü Çetinkasap 593

S-Ş
Saadettin Bilgiç 49
Sabih Kanadoğlu 157
Sabri Ok 188, 190, 194
Sabri Uzun 102, 115
Saddam Hüseyin 93
Sadettin Bilgiç 39
Sadi Irmak 48
Sadrettin Sarıkaya 199, 201, 202
Sadri Barkın İnce 174, 175
Sadullah Ergin 201, 334, 388, 402, 585
Safa Giray 92
Safa Mürsel 62
Said-i Nursi 24, 25, 27, 29, 30, 31, 33, 36, 37, 55, 106, 142, 147, 148, 222, 306, 312, 331, 375, 475
Said Özdemir 26, 33, 36, 38, 306
Sakine Cansız 494, 495, 498
Saldıray Berk 174
Salih Kaan Çağlayan 320, 324, 332, 354, 355, 359, 470, 552, 574
Salih Kapusuz 340
Salih Müslim 466
Salim Demirci 149
Santral Sabri 25
Sedat Bucak 111
Sedat Zavar 565, 569, 571, 572
Selami Altınok 344, 369, 373, 388, 404, 483, 500, 503
Selim Çoraklı 313
Serdar Bayraktutan 461
Serdar Coşkun 598
Serdar Öztürk 265, 266
Serhat Albayrak 358
Serhat Demir 565, 569, 572
Serkan Kiracı 593
Servet Armağan 44
Servet Tek 593
Sevilay Yükselir 315, 316
Seyit Saydam 569, 571
Seymour Hersh 445, 446, 447, 448, 449
Sezai Bacaksız 391
Sezgin Tanrıkulu 427
Sırrı Süreyya Önder 499
Soner Yalçın 66, 613
Suat Çelik 561, 562
Suat Kılıç 403
Suat Kural 591, 593
Suat Yıldırım 81
Süleyman Arif Emre 46, 49
Süleyman Aslan 320, 329, 337, 348, 354, 356, 359, 360, 397, 408, 470, 471, 552
Süleyman Bağrıyanık 454, 510
Süleyman Demirel 25, 31, 32, 34, 35, 38-40, 42, 44, 47, 49, 50, 58, 60-62, 66, 69, 70, 75, 86, 88, 92, 96, 97, 104, 107, 113, 125, 129, 135
Süleyman Karaçöl 412, 470, 503
Süleyman Karaman 391
Sümeyye Erdoğan 517, 573
Şaban Dişli 317
Şaban Şimşek 171
Şadan Sakınan 289, 294, 301, 582
Şamil Tayyar 402
Şemsettin Günaltay 34
Şener Eruygur 263
Şenol Demir 336
Şerafettin Kartal 37
Şevket Kazan 111
Şevki Yılmaz 94, 104
Şeyh Sait 141

Şinasi Demir 174, 175
Şükrü Küçükşahin 262

T
Tahiri Mutlu 25
Tahsin Şahinkaya 68
Talat Aydemir 35
Taner Yıldız 538, 543
Tansu Çiller 70, 104, 105, 125
Tayfun Acarer 583
Tayfun Devecioğlu 164
Teyfik Demir 566
Tolga Tanış 396, 433
Tuncay Güney 105
Tuncay Özilhan 513
Tuncer Meriç 98, 307
Turan Çolakkadı 199, 320, 336, 349, 350, 351, 387, 388, 401, 402, 406, 411, 463, 483, 503, 524
Turgay Ciner 391, 536, 539, 542, 543
Turgut Büyükdağ 105
Turgut Happani 323, 324
Turgut Özal 7, 31, 34, 67, 70, 74, 75, 76, 78, 84, 92, 95, 104, 107, 217, 247, 545, 578
Turgut Sunalp 45, 75, 76
Türkan Saylan 179

U
Ufuk Akkaya 163
Ümit Boyner 513
Ümit Erdal 97, 98, 100
Ümit Oğuztan 105
Ümit Yurdakul 461
Umut Oran 528
Ünal Erkan 97, 98, 100, 140, 306
Ünal Yarımağan 285, 286, 289, 294
Usame Kutub 389, 390, 392, 393, 400, 401, 412, 426

V
Veli Dalgalı 301
Veli Küçük 105
Vural Savaş 125, 136

Y
Yakub Saygılı 320, 335, 413, 604, 605
Yakup Kenç 593
Yalçın Akdoğan 177, 204, 205, 206, 267, 331, 332, 375, 376, 471, 538, 543, 547, 548, 582
Yalçın Doğan 108, 122
Yaşar Büyükanıt 157, 158
Yaşar Güler 444
Yaşar Kavalcıoğlu 451
Yaşar Kutluay 462
Yaşar Nuri Öztürk 539
Yaşar Tunagör 29
Yaşar Yazıcıoğlu 139
Yaşar Yıldırım 202, 203
Yasemin Çongar 126, 185, 212, 214
Yasin Doğan 204
Yasin El Kadı 9, 386, 389, 390, 392, 394-401, 463, 467, 474, 503, 536, 565, 566
Yasin Topçu 336
Yavuz Bahadıroğlu 62
Yavuz Semerci 540
Yetkin Yıldız 177, 204, 206
Yiğit Bulut 547, 548
Yıldıray Oğur 186, 600
Yıldırım Akbulut 92, 94, 142
Yıldırım Demirören 548
Yılmaz Ergun 101
Yılmaz Özdil 450, 451
Yükselir 315, 316
Yunus Alkan 451
Yurt Atayün 210, 604
Yusuf Aslan 43
Yusuf Ziya Özcan 289

Z
Zafer Çağlayan 320, 324, 325, 326, 328, 329, 332, 333, 341, 347, 348, 359, 368, 371, 380
Zehra Develioğlu 552, 553
Zekeriya Öz 318-320, 334, 349, 351, 402, 405, 472, 473, 483-486, 503, 504, 525, 551
Zeki Bulut 560-562, 569, 571
Zübeyir Aydar 188, 253
Zübeyir Gündüzalp 25, 26, 30, 31, 33, 36, 38, 40, 45, 52

KAYNAKÇA

Ali Bulaç, *Din-Kent ve Cemaat / Fethullah Gülen Örneği*, Ufuk Kitap

Ahmet Şık, *000Kitap / Dokunan Yanar*, Postacı Yayınları

Ahmet Şık, *Pusu / Devletin Yeni Sahipleri*, Postacı Yayınları

Ahmet Şık-Ertuğrul Mavioğlu, *Kırk Katır Kırk Satır*, İthaki Yayınları

Faik Bulut, *Ordu ve Din*, Berfin Yayınları

Ergün Yıldırım, *Ak Parti ve Cemaat / Yeni Türkiye'nin Yeni Aktörleri*, Hayat Yayınları

H. Bahadır Türk, *Muktedir / Türk Sağ Geleneği ve Recep Tayyip Erdoğan*, İletişim Yayınları

Hanefi Avcı, *Haliç'te Yaşayan Simonlar / Dün Devlet Bugün Cemaat*, Angora Yayınları

İrem Çiçek, *Albay Dursun Çiçek Vakası / Kışladan Hasdal'a*, Togan Yayınları

Mustafa Sönmez, *AKP-Cemaat / Çatışmadan Çöküşe*, Nota Bene Yayınları

Nedim Şener, *Ergenekon belgeleri Fethullah Gülen ve Cemaat*, Güncel Yayıncılık

Oral Çalışlar-Tolga Çelik, *Erbakan-Fethullah Gülen Kavgası / Cemaat ve Tarikatların Siyasetteki 40 yılı*, Sıfır Noktası Yayınları

Ruşen Çakır, *Ayet ve Slogan / Türkiye'de İslami Oluşumlar*, Metis Yayınları

Ruşen Çakır-Semih Sakallı, *100 Soruda Erdoğan Gülen Savaşı*, Metis Yayınları

Saygı Öztürk, *Okyanus Ötesindeki Vaiz*, Doğan Kitap

Soner Yalçın, *Hangi Erbakan*, Su Yayınları

Yavuz Çobanoğlu, *Altın Nesil'in Peşinde / Fethullah Gülen'de Toplum, Devlet, Ahlak ve Otorite*, İletişim Yayınları